

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ
RINKINYS**

**XIV SEIMAS
(2024–2028)**

ISSN 3120-9327

Elektroninis leidinys

leidžiamas nuo 2026 m. balandžio mėn.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS**

Antroji sesija

2025 m. kovo 10 d. – balandžio 15 d.

19–34 posėdžiai ir minėjimas

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2025 m. kovo 10 d. – balandžio 15 d.

Posėdis Nr. 19 (2025 m. kovo 10 d.)

Seimo Pirmininko S. Skvernelio kalba Seimo II (pavasario) sesijos pradžios proga	25
Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimas Seimo II (pavasario) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento patarėjo P. Baltoko	26
Informaciniai pranešimai	26
Seimo 2025 m. kovo 10 d. (pirmadienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	27
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. spalio 15 d. nutarimo Nr. XIV-3022 „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XVP-182 pateikimas (S. Skvernelis, J. Olekas)	27
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-178 pateikimas (S. Skvernelis, G. Paluckas, R. Motuzas, M. Lingė, R. Žemaitaitis, L. Kukuraitis, V. Čmilytė-Nielsen, A. Norkienė)	30
Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-173 pateikimas (A. Sysas)	44
Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo Nr. IX-1607 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-115 pateikimas (I. Gelažnikienė)	45
Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 11 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-116 pateikimas (I. Gelažnikienė)	48
Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42 ⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-293 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-150 pateikimas (R. Kaunas)	51
Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-167 pateikimas (D. Jakavičius)	56
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7 straipsnio 3 dalies 6 punkto pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-172 pateikimas (A. Radvilavičius)	56
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio 1 ¹ dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-110 pateikimas (A. Radvilavičius)	60
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. spalio 15 d. nutarimo Nr. XIV-3022 „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XVP-182(2) svarstymas ir priėmimas	64
Seimo nario R. Šukio kalba („Nemuno aušros“ frakcijos vardu)	65
Šio nutarimo priėmimas	66
Policijos rėmėjų įstatymo Nr. VIII-800 7, 11 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-152 pateikimas (A. Jakavičiūtė-Miliauskienė)	67
Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 4, 6, 7, 8, 9, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-108 pateikimas	69
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. XV-73 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-157 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	69
Šio nutarimo priėmimas	69
Seimo 2025 m. kovo 13 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	69

Rytinis posėdis Nr. 20 (2025 m. kovo 13 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. kovo 13 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	71
Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2902(2) priėmimas	73
Šio įstatymo priėmimas	74
Kelių transporto kodekso 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2903(2) priėmimas	74
Šio įstatymo priėmimas	74
Geležinkelių transporto kodekso 3 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2904(2) priėmimas	74
Šio įstatymo priėmimas	75
Vidaus vandenų transporto kodekso 30 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2905(2) priėmimas	75
Šio įstatymo priėmimas	75
Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2755 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4283(3) priėmimas	75
Šio įstatymo priėmimas	75
Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo Nr. VIII-1328 6 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4218(2) priėmimas	75
Šio įstatymo priėmimas	76
Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3584(2) priėmimas	76
Šio įstatymo priėmimas	77
Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3585(2) priėmimas	77
Šio įstatymo priėmimas	77
Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 14 ³ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3472(3) svarstymas	77
Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XVP-105 pateikimas (R. Janušonienė)	78
Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 4, 6, 7, 8, 9, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-108 pateikimo tęsinys (T. Tomilinas)	82
Seimo savaitės (2025-03-17 – 2025-03-21) – 2025 m. 18 d. (antradienio) ir 20 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (J. Olekas)	87
Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XVP-105 pateikimo tęsinys	88
Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 4, 6, 7, 8, 9, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-108 pateikimo tęsinys	88
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 180 ²⁰ , 200, 201 ir 202 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XVP-129 ir Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-130 pateikimas (J. Sabatauskas)	89
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15 ³ straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-151 pateikimas (D. Griškevičius)	89
Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-112 pateikimas (K. Budrys)	92

Ministro Pirmininko G. Palucko, sveikatos apsaugos ministrės M. Jakubauskienės, teisingumo ministro R. Mockaus, vidaus reikalų ministro V. Kondratovičiaus, žemės ūkio ministro I. Hofmano, finansų ministro R. Šadžiaus, energetikos ministro Ž. Vaičiūno ir švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Popovienės atsakymai į Seimo narių klausimus	95

Vakarinis posėdis Nr. 21 (2025 m. kovo 13 d.)

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Rūtą Latvelę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projekto Nr. XVP-171 pateikimas (A. Kabišaitis)	105
Kandidatės į Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas R. Latvelės kalba ir atsakymai į Seimo narių klausimus	106
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 208 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-138 pateikimas (B. Ropė)	107
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 13 ¹ , 20, 37, 38, 49 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-118 pateikimas (Ž. Vaičiūnas)	108
Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25 ⁴ , 26 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-139 pateikimas (R. Šadžius)	109
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 13, 28, 31, 32, 57, 58, 64, 71, 71 ¹ , 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 88 ¹ , 89 ¹ , 92, 97, 98, 106, 117, 118 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71 ² , 74 ¹ ir 88 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-120 pateikimas (R. Šadžius)	111
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 straipsnio ir 36 ⁴ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-132(2) pateikimas (R. Žemaitaitis)	113
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-147, Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo Nr. XI-1503 1 ir 6 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-148 ir Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-149 pateikimas (I. Vėgėlė)	115
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-109 pateikimas (T. Tomilinas)	117
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 208 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XVP-138 pateikimo tęsinys	120
Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-112 pateikimo tęsinys	120
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 13 ¹ , 20, 37, 38, 49 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-118 pateikimo tęsinys	120
Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25 ⁴ , 26 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-139 pateikimo tęsinys	121
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 13, 28, 31, 32, 57, 58, 64, 71, 71 ¹ , 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 88 ¹ , 89 ¹ , 92, 97, 98, 106, 117, 118 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71 ² , 74 ¹ ir 88 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-120 pateikimo tęsinys	121
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 straipsnio ir 36 ⁴ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-132(2) pateikimo tęsinys	121
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-147, Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo Nr. XI-1503 1 ir 6 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-148 ir Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-149 pateikimo tęsinys	121

Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 48 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-137 pateikimas (A. Širinskienė)	122
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11 ⁴ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-69 pateikimas (A. Bagdonas)	123
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-164 ir Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-165 pateikimas (A. Nedzinskas)	124
Baudžiamojo kodekso 68 ¹ ir 228 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-106 pateikimas (J. Zailskienė)	126
Baudžiamojo kodekso 222 ir 223 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-119 pateikimas (V. Gailius)	128

Rytinis posėdis Nr. 22 (2025 m. kovo 18 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. kovo 18 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	131
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 10, 15 ⁶ , 15 ⁷ ir 15 ⁸ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-94(2) svarstymas	133
Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-173(2) svarstymas	134
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 15, 19, 19 ¹ , 19 ² , 55, 56 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4298(2) svarstymas	134
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 3, 8, 11 straipsnių ir Įstatymo 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4299(2) svarstymas	134
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 10, 15 ⁶ , 15 ⁷ ir 15 ⁸ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-94(2) svarstymo tęsinys	136
Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-173(2) svarstymo tęsinys	136
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 15, 19, 19 ¹ , 19 ² , 55, 56 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4298(2) svarstymo tęsinys	136
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-55(2) svarstymas	136
Seimo narės D. Ulbinaitės kalba	137
Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 V skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3767(2) svarstymas	138
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15 ⁵ straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-182(3) svarstymas	138
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 67, 138, 139 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo 155 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIVP-2529(2) svarstymas	139
Baudžiamojo kodekso papildymo 279 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4279 svarstymas	140
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4236 svarstymas	140
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos Agnės Širinskienės atleidimo iš pareigų“ projekto Nr. XVP-214 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (S. Skvernelis)	140

Teismų įstatymo Nr. I-480 130 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-159 ir Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-160 pateikimas (S. Skvernelis)	142
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 10 straipsnio ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-166 pateikimas	144
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 9, 32, 34, 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-153 pateikimas (B. Vėsaitė)	144
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-136 pateikimas (J. Šukevičienė)	146
Kelių transporto kodekso 2, 10 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 18 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-141, Transporto lengvatų įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-142 ir Transporto veiklos pagrindų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-143 pateikimas (R. Kaunas)	149
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39 ¹ , 40, 44, 46, 47, 48, 48 ¹ straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39 ² , 39 ³ ir 48 ² straipsniais įstatymo Nr. XIV-1106 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-195 pateikimas (L. Savickas)	150
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-154 pateikimas (V. Sinica)	154
Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-175 pateikimas (I. Gelažnikienė)	156
Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymo Nr. XIV-1165 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-134 pateikimas (R. Žemaitaitis)	157
Teismų įstatymo Nr. I-480 130 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-159 ir Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-160 pateikimo tęsinys	161
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 9, 32, 34, 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-153 pateikimo tęsinys	161
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-136 pateikimo tęsinys	162
Kelių transporto kodekso 2, 10 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 18 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-141, Transporto lengvatų įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-142 ir Transporto veiklos pagrindų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-143 pateikimo tęsinys	162
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39 ¹ , 40, 44, 46, 47, 48, 48 ¹ straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39 ² , 39 ³ ir 48 ² straipsniais įstatymo Nr. XIV-1106 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-195 pateikimo tęsinys	162
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-154 pateikimo tęsinys	162
Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-175 pateikimo tęsinys	163
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIII-186 „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-181 pateikimas (V. Aleknavičienė)	163
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projekto Nr. XVP-196 pateikimas (K. Vilkauskas)	164
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-216 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	165
Šio nutarimo priėmimas	165

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	165

Rytinis posėdis Nr. 24 (2025 m. kovo 20 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. kovo 20 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	167
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos Agnės Širinskienės atleidimo iš pareigų“ projekto Nr. XVP-214 priėmimo tęsinys	168
Šio nutarimo priėmimas	168
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-178(2) svarstymas ir priėmimas	168
Seimo nario S. Kairio kalba	170
Seimo nario E. Gentvilo kalba	170
Šio nutarimo priėmimas	176
Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 14 ³ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3472(3) priėmimas	176
Šio įstatymo priėmimas	176
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 17 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3540(2) svarstymas	176
Seimo nario A. Bagdono kalba	177
Seimo nario A. Zuoko kalba	177
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIII-186 „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-181(2) svarstymas	180
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 42, 43, 44, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-189, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-190 ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-191 pateikimas (Ž. Vaičiūnas)	180
Elektros energetikos įstatymo Nr. IX-884 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-114 pateikimas (A. Dudėnas)	185
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-126 pateikimas (V. Kondratovič)	189

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko G. Palucko, finansų ministro R. Šadžiaus, švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Popovienės, energetikos ministro Ž. Vaičiūno, žemės ūkio ministro I. Hofmano, užsienio reikalų ministro K. Budrio, sveikatos apsaugos ministrės M. Jakubauskienės, aplinkos ministro P. Poderskio ir socialinės apsaugos ir darbo ministrės I. Ruginienės atsakymai į Seimo narių klausimus	189

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	200

Vakarinis posėdis Nr. 25 (2025 m. kovo 20 d.)

Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-179 pateikimas (E. Sabutis)	201
Rinkimų kodekso 89 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-41 pateikimas (A. Nedzinskas)	202
Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 291 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3306(2) pateikimas (L. Jonauskas)	203
Rinkimų kodekso 76, 176 ir 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-3844 pateikimas (J. Razma)	204
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-213 pateikimas (J. Olekas)	205
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narių pavaduotojų patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-230 pateikimas (J. Olekas)	206
Seimo savaitės (2025-03-24 – 2024-03-28) – 2025 m. kovo 25 d. (antradienio) ir 27 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	206
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 79 ir 80 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4198 pateikimas (V. Fiodorovas)	207
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-93 pateikimas (D. Asanavičiūtė)	209
Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-179 pateikimo tęsinys	211
Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 291 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3306(2) pateikimo tęsinys	212
Rinkimų kodekso 89 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-41 pateikimo tęsinys	212
Rinkimų kodekso 76, 176 ir 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-3844 pateikimo tęsinys	212
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 79 ir 80 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4198 pateikimo tęsinys	212
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-213 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas	212
Šio nutarimo priėmimas	213
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narių pavaduotojų patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-230 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas	213
Šio nutarimo priėmimas	213
Rinkimų kodekso 33, 75, 78 ir 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XVP-104 pateikimas (A. Zuokas)	213
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-162 pateikimas (I. Gelažnikienė)	214
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 38, 46 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-174 pateikimas (I. Vėgėlė)	217
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-48 pateikimas (A. Zuokas)	221
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 23 ¹ , 59 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-194 pateikimas (L. Girskienė)	224
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 38, 46 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-174 pateikimo tęsinys	228

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-48 pateikimo tęsinys	228
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2029 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-192 pateikimas (D. Jakavičius)	228
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XIV-315 „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus, Lietuvos radijo ir Lietuvos Helsinkio grupės metais“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-193 pateikimas (D. Jakavičius)	229
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-225 pateikimas (D. Ulbinaitė)	230

Rytinis posėdis Nr. 26 (2025 m. kovo 25 d.)

Baltarusijos demokratinių jėgų lyderės S. Cichanouskajos kalba Baltarusijos laisvės dienos proga	234
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. kovo 25 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas	237
Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4205(2) svarstymas	237
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 X skyriaus antrojo skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3988(2) svarstymas	238
Seimo nario M. Katelyno kalba	238
Seimo nario T. Domarko kalba	239
Seimo nario V. Ažuolo kalba	239
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 ir 80 ⁴ straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XVP-88(2) svarstymas	241
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIII-186 „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-181(2) priėmimas	241
Šio nutarimo priėmimas	241
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projekto Nr. XVP-196(2) svarstymas	242
Seimo nario R. J. Jankūno kalba	242
Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 1, 2, 40 straipsnių, aštuntojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-199, Civilinio kodekso 6.228 ³ , 6.228 ⁷ , 6.228 ¹⁰ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-200, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-201 ir Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-202 pateikimas (D. Sadeckas)	242
Melioracijos įstatymo Nr. I-323 2, 7, 9 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projekto Nr. XVP-206 pateikimas (I. Hofmanas)	245
Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4281 ir Administracinių nusižengimų kodekso 251 ¹ , 317, 318, 426, 505, 589, 604 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 521 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4282 pateikimas (T. Vaitkevičius)	247
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-219 pateikimas (J. Olekas)	252

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-256 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	254
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-255 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	254
Penktosios Sakartvelo Prezidentės S. Zurabišvili kalba	254
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projekto Nr. XVP-196(2) svarstymo tęsinys	258
Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 1, 2, 40 straipsnių, aštuntojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-199, Civilinio kodekso 6.228 ³ , 6.228 ⁷ , 6.228 ¹⁰ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-200, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-201 ir Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-202 pateikimo tęsinys	258
Melioracijos įstatymo Nr. I-323 2, 7, 9 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projekto Nr. XVP-206 pateikimo tęsinys	258
Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4281 ir Administracinių nusižengimų kodekso 251 ¹ , 317, 318, 426, 505, 589, 604 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 521 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-4282 pateikimo tęsinys	259
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-219 pateikimo tęsinys	259
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-256 priėmimo tęsinys	259
Šio nutarimo priėmimas	260
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-255 priėmimo tęsinys	260
Šio nutarimo priėmimas	260
Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-197 pateikimas (K. Vilkauskas)	260
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 50 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-198 pateikimas (K. Vilkauskas)	261
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 19, 30, 36, 36 ³ , 36 ⁴ , 45 ir 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 36 ⁶ straipsniu įstatymo Nr. XIV-2915 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-220 ir Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-221 pateikimas (I. Ruginienė)	262
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projekto Nr. XVP-223 pateikimas (V. Jucius)	265

Vakarinis posėdis Nr. 27 (2025 m. kovo 25 d.)

Vyriausybės pusvalandis

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės Ingos Ruginienės pranešimas

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės I. Ruginienės kalba	267
Socialinės apsaugos ir darbo ministrės I. Ruginienės atsakymai į Seimo narių klausimus	270

Opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 19 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-226 pateikimas (L. Kasčiūnas)	272
Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-211 pateikimas (G. Balčytė)	276
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo papildymo įstatymo projekto Nr. XVP-207 pateikimas (V. Juozapaitis)	277
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-187 pateikimas (V. Juozapaitis)	279
Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-124 ir Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-125 pateikimas (A. Anušauskas)	280
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-210 pateikimas (P. Kuzmickienė)	284
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 19 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-226 pateikimo tęsinys	285
Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-211 pateikimo tęsinys	285
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo papildymo įstatymo projekto Nr. XVP-207 pateikimo tęsinys	286
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-187 pateikimo tęsinys	286
Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-124 ir Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-125 pateikimo tęsinys	286
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-107 pateikimas (D. Asanavičiūtė)	287
Dainų švenčių tradicijos įstatymo Nr. X-1334 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-123 pateikimas (D. Asanavičiūtė)	288
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-127 pateikimas (D. Kreivys)	289
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-57 pateikimas (J. Razma)	291
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4204 pateikimas (J. Razma)	293
Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 10 ¹ , 12, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-30 pateikimas (K. Starkevičius)	293
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4195 ir Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4196 pateikimas (K. Starkevičius)	295
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-127 pateikimo tęsinys	296
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-57 pateikimo tęsinys (J. Razma)	296
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4204 pateikimo tęsinys	296

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 10 ¹ , 12, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-30 pateikimo tęsinys	297
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-140 pateikimas (D. Griškevičius)	297

Rytinis posėdis Nr. 28 (2025 m. kovo 27 d.)

Diskusija „Baltoji knyga dėl Europos gynybos ateities“

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos, Europos reikalų komiteto pirmininkės R. Budbergytės sveikinimo žodis	298
Europos Komisijos nario, atsakingo už gynybą ir kosmosą, A. Kubiliaus pranešimas „Baltoji knyga dėl Europos gynybos ateities“	299
Europos Komisijos nario, atsakingo už gynybą ir kosmosą, A. Kubiliaus atsakymai į Seimo narių klausimus	304
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. kovo 27 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	308
Seimo nutarimo „Dėl Raimondo Šukio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projekto Nr. XVP-271 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (S. Skvernelis)	309
Kandidato į Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas Seimo nario R. Šukio kalba	310
Kandidato į Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas Seimo nario R. Šukio atsakymai į Seimo narių klausimus	310
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Rūtą Latvelę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projekto Nr. XVP-171(2) svarstymas ir priėmimas	312
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 10, 15 ⁶ , 15 ⁷ ir 15 ⁸ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-94(2) priėmimas	312
Mokėjamų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-173(2) priėmimas	313
Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 V skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3767(2) priėmimas	313
Baudžiamojo proceso kodekso 212 ir 217 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-176 ir Baudžiamojo kodekso 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-177 pateikimas (A. Širinskienė)	313
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 10, 15 ⁶ , 15 ⁷ ir 15 ⁸ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-94(2) priėmimo tęsinys	316
Šio įstatymo priėmimas	316
Mokėjamų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-173(2) priėmimo tęsinys	316
Šio įstatymo priėmimas	316
Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 V skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3767(2) priėmimo tęsinys	317
Šio įstatymo priėmimas	317
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 17 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3540(2) priėmimas	317
Šio įstatymo priėmimas	320

Vyriausybės valanda

Finansų ministro R. Šadžiaus, socialinės apsaugos ir darbo ministrės I. Ruginienės, sveikatos apsaugos ministrės M. Jakubauskienės, teisingumo ministro R. Mockaus, kultūros ministro Š. Biručio, švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Popovienės, energetikos ministro Ž. Vaičiūno ir užsienio reikalų ministro K. Budrio atsakymai į Seimo narių klausimus	320
Informaciniai pranešimai	329

Vyriausybės valanda (tęsinys)

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės I. Ruginienės ir finansų ministro R. Šadžiaus atsakymai į Seimo narių klausimus	329
Seimo nutarimo „Dėl Raimondo Šukio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projekto Nr. XVP-271 priėmimo tęsinys	330
Šio nutarimo priėmimas	330
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Rūtą Latvelę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projekto Nr. XVP-171(2) priėmimo tęsinys	331
Šio nutarimo priėmimas	331

Vakarinis posėdis Nr. 29 (2025 m. kovo 27 d.)

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Darių Jauniškį iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriaus pareigų“ projekto Nr. XVP-258 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Kabišaitis)	332
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Remigijų Bridikį Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriumi“ projekto Nr. XVP-259 pateikimas (A. Kabišaitis)	333
Kandidato į Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriaus pareigas R. Bridikio kalba	334
Kandidato į Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriaus pareigas R. Bridikio atsakymai į Seimo narių klausimus	335
Seimo savaitės (2025-04-07 – 2025-04-11) – 2025 m. balandžio 8 d. (antradienio) ir 10 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	338
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 18 ² , 20 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3230 pateikimas (I. Segalovičienė)	338
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Darių Jauniškį iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriaus pareigų“ projekto Nr. XVP-258 priėmimo tęsinys	342
Šio nutarimo priėmimas	342
Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 23 straipsnio pakeitimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-253 ir Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-254 pateikimas (V. Augustinavičius)	342
Įstatymo „Dėl 1967 m. gegužės 3 d. Monake priimtos Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos, iš dalies pakeistos 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, ratifikavimo“ projekto Nr. XVP-222 pateikimas (J. Taminskas)	346
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-55(2) priėmimas	346

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projekto Nr. XVP-196(2) priėmimas	347
Šio nutarimo priėmimas	349
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-55(2) priėmimo tęsinys	350
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projekto Nr. XVP-223 svarstymas	350
Seimo nutarimo „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-257 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Aleknavičienė)	350
Šio nutarimo priėmimas	350
Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-184 pateikimas (J. Šukevičienė)	351
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2357 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-185 pateikimas (K. Podolskis)	354

Rytinis posėdis Nr. 30 (2025 m. balandžio 8 d.)

Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio kalba pagerbiant žuvusių Jungtinių Amerikos Valstijų karių atminimą	356
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. balandžio 8 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	356
Seimo nutarimo „Dėl Daivos Žebelienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projekto Nr. XVP-272 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (S. Skvernelis)	357
Kandidatės į Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas Seimo narės D. Žebelienės kalba	357
Kandidatės į Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas Seimo narės D. Žebelienės atsakymai į Seimo narių klausimus	358
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2, 13, 15, 28, 31, 32, 40, 57, 58, 64, 71, 71 ¹ , 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 88 ¹ , 89 ¹ , 92, 95, 97, 98, 106, 117, 118 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71 ² , 74 ¹ ir 88 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-120(2) svarstymas	359
Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-253(2) ir Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-254(2) svarstymas	359
Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25 ⁴ , 26 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-139(2) svarstymas	360
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 19, 30, 36, 36 ³ , 36 ⁴ , 45 ir 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 36 ⁶ straipsniu įstatymo Nr. XIV-2915 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-220(2) svarstymas	360
Seimo nario I. Vėgėlės kalba	360
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2, 13, 15, 28, 31, 32, 40, 57, 58, 64, 71, 71 ¹ , 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 88 ¹ , 89 ¹ , 92, 95, 97, 98, 106, 117, 118 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71 ² , 74 ¹ ir 88 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-120(2) svarstymo tęsinys	361
Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-253(2) ir Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-254(2) svarstymo tęsinys	361
Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25 ⁴ , 26 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-139(2) svarstymo tęsinys	361

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. XIV-2434 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-229 pateikimas (D. Šakalienė)	361
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 9, 13 ¹ , 19, 20, 37, 38, 49 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-118(2) svarstymas	363
Seimo nario V. Ažuolo kalba	364
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 42, 43, 44, 60, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-189(2) svarstymas	364
Seimo nario A. Gedvilo kalba	365
Seimo nario V. Ažuolo kalba	365
Seimo nario E. Kirkučio kalba	366
Generalinės prokurorės N. Grunskienės pranešimas (dėl Seimo nario A. Dudėno)	367
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-190(2) svarstymas	368
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-191(2) svarstymas	369
Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-112(2) svarstymas	369
Seimo nario I. Vėgėlės kalba	369
Seimo nario V. Ažuolo kalba	370
Seimo nario A. Skardžiaus kalba	371
Seimo nario A. Pociaus kalba	372
Seimo nario K. Starkevičiaus kalba	372
Seimo nario K. Mažeikos kalba	373
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-55(2) priėmimo tęsinys	377
Šio įstatymo priėmimas	377
Informaciniai pranešimai	378
Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-117 pateikimas (A. Zuokas)	378
Seimo 2025 m. balandžio 8 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas (<i>tęsinys</i>)	380
Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-117 pateikimo tęsinys	381

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	381

Vakarinis posėdis Nr. 31 (2025 m. balandžio 8 d.)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Arūną Dudėną patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projekto Nr. XVP-289 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	382

Vyriausybės pusvalandis
Ekonomikos ir inovacijų ministro Luko Savicko pranešimas

Ekonomikos ir inovacijų ministro L. Savicko kalba	382
Seimo nutarimo „Dėl Daivos Žebelenės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projekto Nr. XVP-272 priėmimo tęsinys	385
Šio nutarimo priėmimas	385

Vyriausybės pusvalandis (tęsinys)
Ekonomikos ir inovacijų ministro Luko Savicko pranešimas

Ekonomikos ir inovacijų ministro L. Savicko atsakymai į Seimo narių klausimus	386
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XVP-277 pateikimas (K. Vilkauskas)	389
Kandidato į Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pareigas M. Martišiaus kalba	390
Kandidato į Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pareigas M. Martišiaus atsakymai į Seimo narių klausimus	390
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projekto Nr. XVP-278 pateikimas (K. Vilkauskas)	393
Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 1, 2, 3, 4, 16, 17, 19, 20, 23, 31, 32, 35, 36, 37, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-234 pateikimas (R. Šadžius)	393
Sporto įstatymo Nr. I-1151 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-262 pateikimas (L. Asadauskaitė-Zadneprovskienė)	396
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Arūną Dudėną patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projekto Nr. XVP-289 priėmimo tęsinys	397
Šio nutarimo priėmimas	398
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projekto Nr. XVP-278 pateikimo tęsinys	398
Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 1, 2, 3, 4, 16, 17, 19, 20, 23, 31, 32, 35, 36, 37, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-234 pateikimo tęsinys	398
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XVP-277 pateikimo tęsinys	398
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-282 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	398
Šio nutarimo priėmimas	399
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-281 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	399
Šio nutarimo priėmimas	399
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-280 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	399
Šio nutarimo priėmimas	400
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 5 d. nutarimo Nr. XV-38 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-279 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	400

Šio nutarimo priėmimas	401
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XVP-277 pateikimo tęsinys	401
Skolų išieškojimo įmonių įstatymo projekto Nr. XVP-205 pateikimas (R. Žemaitaitis)	401
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 46 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-204 pateikimas (R. Žemaitaitis)	403
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 46 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-260 pateikimas (V. Grubliauskas)	405
Civilinio turto konfiskavimo įstatymo Nr. XIII-2825 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2656(2) svarstymas	405
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2624 svarstymas	406
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 8, 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-155 ir Darbo kodekso 57 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-156 pateikimas (L. Šedvydis)	406
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-218 pateikimas (K. Mažeika)	410
Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-89 pateikimas (V. Sinica)	413

Posėdis Nr. 32 (2025 m. balandžio 10 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. balandžio 10 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	416
Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4205(2) priėmimas	417
Šio įstatymo priėmimas	417
Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-253(2) priėmimas	417
Šio įstatymo priėmimas	418
Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-254(2) priėmimas	418
Šio įstatymo priėmimas	418
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2, 13, 15, 28, 31, 32, 40, 57, 58, 64, 71, 71 ¹ , 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 88 ¹ , 89 ¹ , 92, 95, 97, 98, 106, 117, 118 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71 ² , 74 ¹ ir 88 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XVP-120(2) priėmimas	418
Šio įstatymo priėmimas	419
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 ir 80 ⁴ straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XVP-88(2) priėmimas	419
Šio statuto priėmimas	419
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15 ⁵ straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-182(3) priėmimas	419
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 67, 138, 139 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo 155 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIVP-2529(2) priėmimas	419
Šio statuto priėmimas	420
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projekto Nr. XVP-223 priėmimas	420
Šio nutarimo priėmimas	422

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projekto Nr. XVP-278(2) svarstymas	423
Seimo nario S. Kairio kalba	423
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 21 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-228 pateikimas (D. Žebelienė)	423
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Remigijų Bridikį Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriumi“ projekto Nr. XVP-259(2) svarstymas ir priėmimas	425
Seimo nario A. Anušausko kalba	426
Šio nutarimo priėmimas	427
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-295 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	427
Šio nutarimo priėmimas	428
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-294 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	428
Šio nutarimo priėmimas	428
Seimo savaitės (2025-04-14 – 2025-04-18) – 2025 m. balandžio 15 d. (antradienio) ir 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	428
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-263 pateikimas (A. Zuokas)	429
Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-235, Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-236, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 33, 39, 39 ¹ , 48, 67, 70 ³ , 74 ¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-237, Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 7, 9, 31, 37 ¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-238, Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 8, 10 ² , 29 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8 ³ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-239, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 7 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-240, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 8 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-241 ir Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 14, 31 straipsnių ir 7 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-242 pateikimas (Ž. Vaičiūnas)	432
Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 2 ir 15 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-244, Baudžiamojo kodekso 123 ¹ straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-243, Administracinių nusižengimų kodekso 515 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-245, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projekto Nr. XVP-246 ir Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-247 pateikimas (R. Jokubauskas)	434
Akcijų įstatymo Nr. IX-569 4 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4186 pateikimas (K. Starkevičius)	436
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 3, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3115 3, 4, 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-265, Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 32, 41, 45, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3116 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-266, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3117 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-267, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3118 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-268 ir Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3123 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-269 pateikimas (R. Žemaitaitis)	437

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinių komisijų narių pavaduotojų patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-296 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Olekas)	439
Šio nutarimo priėmimas	439

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko G. Palucko, sveikatos apsaugos ministrės M. Jakubauskienės, švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Popovienės, susisiekimo ministro E. Sabučio, energetikos ministro Ž. Vaičiūno, vidaus reikalų ministro V. Kondratovičiaus, ekonomikos ir inovacijų ministro L. Savicko, aplinkos ministro P. Poderskio, socialinės apsaugos ir darbo ministrės I. Ruginienės ir teisingumo ministro R. Mockaus atsakymai į Seimo narių klausimus	439
Informaciniai pranešimai	448

Rytinis posėdis Nr. 33 (2025 m. balandžio 15 d.)

Žuvusiųjų Sumuose ir Kryvyj Rihe pagerbimas

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko S. Skvernelio kalba	449

Pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės po nepriklausomybės atkūrimo veiklos 35-ųjų metinių paminėjimas

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko S. Skvernelio kalba	450
Pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės prekybos ministro A. A. Sinevičiaus kalba	451
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba	452

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputato monsinjoro Alfonso Svarinsko 100-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro V. Žiemelio kalba	453
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo J. Oleko kalba	454

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. balandžio 15 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	455

Informaciniai pranešimai	456

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 19 30, 36, 36 ³ , 36 ⁴ , 45 ir 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 36 ⁶ straipsniu įstatymo Nr. XIV-2915 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-220(2) priėmimas	456

Šio įstatymo priėmimas	456

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15 ⁵ straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-182(3) priėmimas	456

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projekto Nr. XVP-278(2) priėmimas	458

Šio nutarimo priėmimas	458

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XVP-277(2) svarstymas ir priėmimas	458

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XVP-105(2) svarstymas	459

Seimo narės D. Ulbinaitės kalba	459

Seimo nario S. Kairio kalba	460

Seimo nario V. Ažuolo kalba	461

Seimo nario I. Vėgėlės kalba	461
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XVP-277(2) priėmimo tęsinys	463
Šio nutarimo priėmimas	463
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 204 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XVP-275 pateikimas (J. Sabatauskas)	463
Vidaus vandenų transporto kodekso 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-248 pateikimas (V. Turauskaitė)	463
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-231(2) pateikimas (L. Asadauskaitė-Zadneprovskienė)	465
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 17 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-233 pateikimas (V. Fiodorovas)	466
Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projekto Nr. XVP-105(2) svarstymo tęsinys	470
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 204 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XVP-275 pateikimo tęsinys	470
Vidaus vandenų transporto kodekso 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-248 pateikimo tęsinys	470
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XVP-231(2) pateikimo tęsinys	470
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11 ⁴ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-69(2) svarstymas	470
Seimo nario J. Sabatausko kalba	471
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-270 pateikimas (A. Jakavičiūtė-Miliauskienė)	474
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-288 pateikimas (J. Sejonienė)	475
Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ projekto Nr. XVP-287 pateikimas (K. Vilkauskas)	475

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	477

Vakarinis posėdis Nr. 34 (2025 m. balandžio 15 d.)

Seimo nutarimo „Dėl Irenos Segalovičienės skyrimo Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere“ projekto Nr. XVP-311 pateikimas (A. Kabišaitis)	479
Kandidatės į valstybės kontrolieriaus pareigas I. Segalovičienės kalba	480
Kandidatės į valstybės kontrolieriaus pareigas I. Segalovičienės atsakymai į Seimo narių klausimus	481
Miškų įstatymo Nr. I-671 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-121 pateikimas (B. Ropė)	484
Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-203 pateikimas (R. Žemaitaitis)	488
Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-133 pateikimas (R. Žemaitaitis)	492

*Minėjimas, skirtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 35-mečiui,
ir Valstybės Nepriklausomybės stipendijos įteikimo ceremonija*

2025 m. kovo 11 d.

Mato Ibelgaupito laiškas, dedikuotas Kovo 11-osios Akto signatarams	497
Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kalba	497
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio kalba	498
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės Birutės Valionytės kalba	499
Estijos Respublikos Rygikogo Pirmininko Laurio Husaro kalba	502
Latvijos Respublikos Saeimos Pirmininkės Daigos Mierinios kalba	503
Lenkijos Respublikos Seimo Pirmininko Šymono Holovnios kalba	504
Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko Ruslano Stefančuko kalba	505
Suomijos Respublikos Eduskuntos Pirmininko Jusio Hala-aho kalba	506
Islandijos Altingo Pirmininko pirmosios pavaduotojos Brindys Haraldsdotir kalba	507

Valstybės Nepriklausomybės stipendijos įteikimo ceremonija

Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijos pirmininko pavaduotojos daktarės Viktorijos Daujotytės-Pakerienės kalba	508
2025 metų Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatės daktarės Ernestos Kazakėnaitės kalba	509
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	511

SANTRUMPOS

- DFVL* – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
- LSDPF* – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF* – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽ-KŠSF* – Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- MSNG* – Mišri Seimo narių grupė
- NAF* – „Nemuno aušros“ frakcija
- TS-LKDF* – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

- A* – alternatyvus teisės aktas
- ES* – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR* – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- NKL* – teisės aktas, įgyvendinantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ numatytus įsipareigojimus
- VK* – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS POSĖDŽIO NR. 19 STENOGRAMA

2025 m. kovo 10 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja A. ŠIRINSKIENĖ*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Gerbiami kolegos, mieli Seimo nariai, prašome užimti savo vietas. Matyti, kad esate pasiilgę vienas kito tarp sesijų, daug diskusijų.

Mieli kolegos, pradedame Seimo pavasario sesiją ir kovo 10 dienos posėdį. (*Gongas*)

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

Ačiū. Gerbiami kolegos, toliau posėdžiui kviečiu pirmininkauti pirmąjį vicepirmininką J. Oleką. **PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF).** Laba diena, gerbiami kolegos. Dėkoju Pirmininkui. Dabar kviečiu Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininką S. Skvernelį tarti įžanginį žodį.

10.04 val.

Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio kalba Seimo II (pavasario) sesijos pradžios proga

S. SKVERNELIS. Gerbiami kolegos, gera jus visus matyti susirinkus į Seimo pavasario sesiją ir einant į posėdžių salę pagaliau girdėti kolegišką šurmulį. Neslėpsiu, tarpresiniu laikotarpiu jo šiek tiek trūko. Seimo nariai darbavosi su rinkėjais, rengė įstatymų projektus, buvo Seimo koridoriai gerokai pratuštėję. Tačiau tikiuosi, kad per tą laiką turėjote ne tik tai galimybę glaudžiai bendrauti su rinkėjais – kartu pasisėmėte kūrybinių idėjų ir grįžtate į darbą gerai nusiteikę.

Labai norisi, kad ši pirmoji ištis darbinga šios kadencijos Seimo sesija pasižymėtų tuo, kad diskutuotume ne dėl pateikiamų įstatymų projektų pavadinimų, o dėl jų realaus turinio, kad ginčytumės ne dėl skaldančių pareiškimų, o dėl mūsų noro pasiekti optimalų rezultatą. Įtempta geopolitinė situacija ir kasdien besikeičianti pasaulio lyderių retorika verčia kritiškiau vertinti lūkesčius dėl Ukrainoje vykstančio karo baigties, mūsų pačių saugumo užtikrinimo ir partnerių pažadų, todėl šią sesiją turėsime imtis ypatingos svarbos projektų, užtikrinančių nacionalinį saugumą, socialinius bei ekonominius saugiklius.

Šios sesijos darbų programoje laukia 398 teisės aktų projektai. Tikiuosi, kad tiek Seimo senbuviams, tiek politikos naujokams pavyks išvengti rizikos slystelti į populistinę pusę svarstant daugybės visuomenės reakcijų dabar sulaukiančius itin jautrius projektus dėl mokesčių reformos, II pensijų pakopos, gynybos poreikių užtikrinimo, ir tą darbą turėsime padaryti neatidėliodami ir nenukeldami sprendimų ateičiai. Apsimestinis pataikavimas konkrečioms visuomenės grupėms turi savo kainą ir anksčiau ar vėliau ją sumokame visi. Praėjusios Seimo sesijos pavyzdys parodė, kad glaudus bendradarbiavimas su Seimo komitetų ir komisijų pirmininkais duoda puikių rezultatų siekiant kuo sklandesnio Seimo darbo organizavimo. Dėl to esu nusiteikęs ir toliau betarpiškai bendradarbiauti. Tarpresiniu laikotarpiu taip pat teko susitikti su kai kurių ministerijų komandomis, susipažinti su jų prioritetais ir pateiktais projektais, kurie netrukus pasieks šią salę. Noriu visiems palinkėti, kad pavyktų atsiriboti nuo papildomų įtampų ir išlikti dalykiškiems, o „skambios“ antraščių krizės neturėtų įtakos Seimo darbo produktyvumui.

Rytoj minėsime jubiliejinę Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukaktį. Noriu palinkėti visiems tokio pat susitelkimo, kokį pademonstravo prieš 35 metus čia, šiuose Seimo rūmuose, parašus ant Kovo 11-osios Akto padėję signatarai. Linkiu visiems mums produktyvaus, kokybiško ir efektyvaus darbo. (*Plojimai*)

10.06 val.

Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos sveikinimas Seimo II (pavasario) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento patarėjo Pauliaus Baltoko

PIRMININKAS. Dėkoju Seimo Pirmininkui. Dabar kviečiu Lietuvos Respublikos Prezidento patarėją P. Baltoką perskaityti Jo Ekscelencijos Lietuvos Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimą Seimo sesijos pradžios proga.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkas S. Skvernelis. Dabar jau girdime.

P. BALTOKAS. Vienas, du, trys, puikiai, gerai. Technines problemas išsprendus, leiskite pradėti iš naujo.

„Gerbiamieji Seimo nariai, sveikinu jus susirinkus į pirmąją šios kadencijos Seimo pavasario sesiją. Šiandien atsiveria naujas galimybių langas jums išpildyti rinkėjų valią ir pateisinti duotą pasitikėjimą. Kartu tai yra išbandymų metas mums visiems: pasaulis sparčiai keičiasi, svyruoja nusistovėjusios tarptautinės taisyklės ir normos, randasi vis daugiau neaiškumo ir netikrumo. Tuo svarbiau mums vidaus politikoje išlaikyti sutelktumą, ramybę ir šaltą protą. Turime atkakliai siekti sprendimų, kurie būtų naudingi Lietuvai ir jos žmonėms. Daugiau nebegalime atidėlioti veiksmų, būtinų šalies saugumui užtikrinti, turime daugiau investuoti į savo gynybą, kaip tai numatė Valstybės gynimo taryba, plėtoti turimą ir kurti naują karinę infrastruktūrą.

Lygiagrečiai privalome brėžti aiškią socialinės atskirties mažinimo liniją. Stipresnei ir atsparesnei valstybei sukurti reikalingas socialinis teisingumas, kuris persmelkia ir bendram tikslui suvienija visus visuomenės sluoksnius. Todėl vienas didžiausių iššūkių šioje Seimo kadencijoje bus mokesčių sistemos peržiūra. Būtina kuo greičiau imtis ir metus atidėliotos II pensijų pakopos pertvarkos, kuri padarytų šią sistemą lankstesnę ir patrauklesnę. Greitų veiksmų taip pat reikalauja sparčiai prastėjanti kelių būklė, kaip ir pastaruoju metu sumenkęs sveikatos paslaugų prieinamumas. Dėl pastarosios problemos tikiuosi ne lengvų, bet būtinų sprendimų, visų pirma papildomo pacientų mokėjimo mažinimo. Šiandien mums kaip niekada reikalinga nauja, socialiai jautri, ryžtinga ir įsisenėjusias problemas sprendžianti politika. Tikiu, kad jūs, atsinaujinusio Seimo nariai, galite jai pakloti tvirtus pagrindus. Atneškite taip reikalingų pokyčių valstybės gyvenime, pasinaudokite Lietuvos žmonių jums suteiktu mandatu. Linkiu visiems atsakomybės jausmo, susitelkimo ir konstruktyvaus darbo.“ Pasirašo Lietuvos Respublikos Prezidentas G. Nausėda. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Ačiū. Dėkojame šalies Prezidentui už sveikinimus.

Mieli kolegos, prieš pereidami prie tų mūsų kasdieninių darbų, noriu, kad tęstume gražią tradiciją. Rytoj minėsime Kovo 11-osios 35 metų sukaktį ir galime pasidžiaugti ir pasididžiuoti, kad tarp mūsų yra du Seimo nariai signatarai, kurie tuose istoriniuose įvykiuose betarpiškai dalyvavo ir išreiškė savo valią atkuriant Lietuvos nepriklausomybę. Norėčiau pakviesti E. Gentvilą ir E. Zingerį. (*Plojimai*)

Taip pat jau yra tradicija, kad tuo laikotarpiu, kai nevyko Seimo plenariniai posėdžiai, keletas mūsų kolegų paminėjo gražius ir solidžius jubiliejus, todėl pagal buvusių datų eiliškumą, ne jokiais kitais motyvais, kviečiu kolegas pasveikinti su gražiais jubiliejais. Pirmiausia D. Griškevičių, kuris pažymėjo 40 metų jubiliejų. (*Plojimai*)

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Taip pat kviečiame P. Dargį, 70 metų jubiliejus. (*Plojimai*) G. Drukteinis – 55 metai. (*Plojimai*) V. Sinica – 35 metai. (*Plojimai*) A. Busila – 45 metai. (*Plojimai*)

10.13 val.

Informaciniai pranešimai

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Ir dar pora pranešimų. Šioje pavasario sesijoje, iki balandžio 10 dienos, mes turime pasitvirtinti naują balsų skaičiavimo grupę. Siūlomas A. Ažubalis nuo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos, A. Bagdonas – Liberalų sąjūdžio frakcija, R. Baranovas – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija, A. Butkevičius – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“, D. Bradauskas – „Nemuno aušros“ frakcija, D. Gaižauskas – Lietuvos

valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija ir V. Šeršniovas – Mišri Seimo narių grupė. Galime pritarti tokiai balsų skaičiavimo grupei? Ačiū, pritarta.

Ir dar vienas informacinis pranešimas, Seimo narės, kartu ir Seimo Pirmininko pavaduotojos A. Širinskienės prašymas, pranešimas. Pranešu, kad atsistatydinu iš užimamų Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigų. Seimo narė A. Širinskienė. Kodėl ir kaip, ir kas dėl ko, mes turėsime galimybę diskutuoti, kada bus pateiktas nutarimo projektas.

Ačiū, gerbiami kolegos, tai buvo visi informaciniai pranešimai, tradicijos. Kviečiu registruotis. Užsiregistravo 130 Seimo narių.

10.15 val.

Seimo 2025 m. kovo 10 d. (pirmadienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, pirmasis darbotvarkės klausimas – dėl darbotvarkės tvirtinimo. Ar būtų kokių nors pasiūlymų, pageidavimų, kalbant apie šios dienos darbotvarkę? S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Sveiki, gerbiamieji. Sveikiname su pavasario darbų sesijos pradžia. Mes, kaip liberalai, iš tikrųjų tikėjomės, kad bus ir neeilinė sesija. Kaip teisingai Seimo Pirmininkas savo įžanginiuose žodžiuose pasakė, geopolitinė situacija stipriai keičiasi. Bet štai susirenkame į kovo 10 dienos posėdį, kai iš esmės Seimo darbotvarkėje yra tik Seimo narių klausimai, atskirų straipsnių pakeitimai. Nėra nė vieno Vyriausybės teikto projekto. Ir čia norėtume paskaičiuoti, kaip sekasi Vyriausybei per 100 dienų. Kovo 10 dieną buvusioji I. Šimonytės Vyriausybė pateikė jau registruotus 44 projektus. Ši Vyriausybė kol kas iki šios dienos registravo tik 9 projektus.

PIRMININKAS. Mielas kolega, dėl darbotvarkės tvirtinimo...

S. GENTVILAS (LSF). Tik 9 projektus.

PIRMININKAS. Dėl pačios Seimo darbotvarkės galėsime diskutuoti.

S. GENTVILAS (LSF). Aš suprantu, bet mes susirinkome...

PIRMININKAS. Tai sakau: dėl šios dienos darbotvarkės ką jūs pasiūlyti norėtumėte?

S. GENTVILAS (LSF). Siūlome iš tikrųjų pradėti svarstyti buvusios Vyriausybės teiktus ir patvirtintus projektus. Todėl į svarstymo stadiją prašau įtraukti projektus Nr. XIVP-4298 ir Nr. XIVP-4299 (suderinta su L. Jonausku, svarstymo stadija), Poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, nes Vyriausybė kol kas jokių įstatymų šiandien pirmai sesijos dienai nėra pateikusi. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Turime vieną pasiūlymą. Ar būtų daugiau pasiūlymų dėl darbotvarkės? Nėra. Tiesiog yra siūlymas įtraukti į darbotvarkę du įstatymų projektus: Nr. XVP-4298 ir Nr. XVP-4299. Prašom balsuoti.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 42, prieš – 6, susilaikė 72. Nepritarta.

Daugiau pasiūlymų nėra. Ar galėtume darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Balsuosime? Balsuojame. Kas už – pritariate šios dienos darbotvarkei.

Balsavo 127 Seimo nariai: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 14. Šios dienos darbotvarkės projektui pritarta.

10.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. spalio 15 d. nutarimo Nr. XIV-3022 „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XVP-182 (pateikimas)

Pirmasis mūsų darbinis klausimas yra Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. spalio 15 d. nutarimo Nr. XIV-3022 „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas. Pristato vicepirmininkas, pirmasis vicepirmininkas J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos! Kaip žinote, Lietuvos Respublikos Seimas 2024 m. spalio 15 d. priėmė sprendimą dėl pirmalaikių rinkimų Jonavoje. Atsižvelgdama į tai, kad 2024 m. gegužės 27 d. Kauno apygardos teismas pripažino kaltu M. Sinkevičių, o

tų pačių metų rugsėjo 19 dieną Apeliacinis teismas, ypatinga skuba išnagrinėjęs M. Sinkevičiaus skundą, jį atmetė, Vyriausioji rinkimų komisija jau rugsėjo 20 dieną panaikino M. Sinkevičiaus mandatą. Laikas parodė, kad šioje byloje taikyta skuba padarė meškos paslaugą. Bylą išsamiai išnagrinėjęs Lietuvos Aukščiausiasis Teismas pripažino, kad abu žemesniosios instancijos teismai, neišsamiai ištyrę įrodymus, netinkamai taikė teisę, todėl priėmė neteisingą sprendimą M. Sinkevičiaus atveju. Todėl Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2025 m. kovo 5 d. bylą M. Sinkevičiaus atžvilgiu nutraukė. Gavusi M. Sinkevičiaus prašymą, Vyriausioji rinkimų komisija kovo 6 dieną panaikino savo ankstesnį sprendimą ir atkūrė M. Sinkevičiaus mandatą. Taigi, bylą nagrinėdami ypatinga skuba, žemesniosios instancijos teismai ir Vyriausioji rinkimų komisija sukūrė tokį precedentą, kad šiuo metu meras yra gražintas į pareigas, išrinktas eina pareigas, tačiau jau rytoj turėtų prasidėti Seimo paskelbti rinkimai į Jonavos rajono mero poziciją.

Akivaizdu, kad, jeigu nestabdytume dėl neteisingų sprendimų Seimo paskelbtų rinkimų, valstybė toliau būtų stumiama į teisinį chaosą. Jau dabar dėl susidariusios situacijos yra padaryta žalos valstybei. Taigi, jeigu nenaikintume Seimo sprendimo, kuris buvo priimtas tik dėl kitų institucijų klaidų, valstybė toliau painiotųsi teisiniame chaose, o žala, daroma žmonėms ir valstybei, tik augtų. Todėl šio įstatymo projektu yra siūloma pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. spalio 15 d. nutarimą Nr. XIV-3022 „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės rinkimų paskelbimo“. Kviečiu pritarti projektui po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Užsirašė keturi Seimo nariai, norintys jūsų paklausti. Pirmininkas klausia kolega A. Gedvilas, ruošiasi J. Razma.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiamas kolega, gal yra žinoma, kiek valstybės biudžetui kainuos rinkimų atšaukimas ir ar tai buvo kaip nors vertintina anksčiau? Ar nėra įmanoma, kad esami kandidatai imsis teisinių veiksmų dėl neišsipildžiusių lūkesčių ir neturtinių išlaidų? Kiek tai gali kainuoti biudžetui? Ačiū.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Visas rinkimų suorganizavimas kainuotų 450 tūkst., o dėl atsitraukimo, kaip ir numatyta mūsų pateiktame nutarimo projekte, mes siūlome, kad rinkimų politinės kampanijos išlaidos būtų kompensuojamos iš Vyriausiajai rinkimų komisijai rinkimams organizuoti ir vykdyti skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Tos išlaidos, kurias turėjo kolegos kandidatuodami, jiems turėtų būti kompensuojamos. Tai bus ženkliai mažiau, negu suorganizavus toliau aiškintis ir mokėti kitas kompensacijas, kurios atsirastų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega J. Razma. Ruošiasi kolega A. Skardžius.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, turbūt sutiksite, kad visi rinkimų skelbimo, atšaukimo klausimai turėtų vykti vadovaujantis kokia nors Rinkimų kodekso nuostata, bet šiuo atveju bijau, kad jūs negalėsite nurodyti tokios nuostatos, kuri tiktų tam atvejui. Turbūt reikia sutikti, kad yra teisinė spraga ir reikia kodeksą pildyti. Tuo labiau turbūt sunkiai įsivaizduojate, kaip viskas vyktų, jeigu šiuo metu nebūtų Seimo sesijos ir jis negalėtų paskelbti rinkimų, tai yra negalėtų panaikinti rinkimų.

Dar vienas dalykas. Kadangi yra nemažai Teisės departamento svarbių pastabų, ar jūs sutiktumėte, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas galėtų surengti skubų posėdį, tas pastabas apsvastyti, o mes Seime galėtume suteikti leidimą jam posėdžiauti posėdžio metu?

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, kolega. Su viskuo, ką jūs pasakėte, sutinku. Reikia turbūt apsvastyti, reikia pateikti pastabas ir reikia leisti komitetui susirinkti mūsų posėdžio metu, kad jie galėtų tas išvadas pateikti. Turbūt taip atsitiko, visada gyvenime būna pirmas kartas. Sudarant Rinkimų kodeksą, tokia situacija nebuvo numatyta, tai ateityje, matyt, reikės pataisyti ir Rinkimų kodeksą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega A. Skardžius. Ruošiasi kolega B. Ropė.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamasis Seimo vicepirmininke, jūs pats dabar konstatavote, kad teismai netinkamai taikė teisę, bet tas netinkamas teisės taikymas išvirsta į dideles pinigines sumas. Teismų darbas, galų gale, Vyriausiosios rinkimų komisijos darbas, tai yra dideli pinigai, tai yra šimtai tūkstančių eurų ir tai vien dėl to, kad teismai nesuprato įstatymų arba skirtingai taikė tuos pačius įstatymus. Tai galbūt kaip Seimo vicepirmininkas inicijuosite tas

įstatymines pataisas, apie kurias galbūt kalbėjo ir J. Razma, ir kiti kolegos, kad teisėjai vienodai suprastų ir visi teismai vienodai suprastų, koks egzistuoja teisinis reglamentavimas, ir vienodai jį taikytų, nes tai didelė reputacinė žala, ypač politikams, jau neskaičiuojant pinigų, šimtų milijonų... šimtų tūkstančių, išleistų rinkimams. Ačiū.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, kolega, čia ne mano konstatacija dėl to netikslaus taikymo, čia yra Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išvada, aš tikrai galbūt ne pažodžiui, ne visai... laisvai pacitavau tą, netiksliai. Na, o dėl lėšų, tai man atrodo, kad šiuo atveju lėšos bus mažesnės. O turbūt išaiškinimą dėl teisės naudojimo, vartojimo šiuo atveju labai aiškiai padarė Aukščiausiasis Teismas, tai dabar teismai, žemesnės institucijos turės galimybę jau vadovautis. Be abejo, kad mes, politikai, turime apsvarstyti ir savo darbą, ar mes viską tiksliai surašėme, kad būtų aišku, ir jeigu komitetai svarstydami matys, kad yra tokių taisytinų dalykų, tai tuos taisytinus dalykus, taip, palaikysiu, kad jie būtų pataisyti, patikslinti ir kad daugiau panašios situacijos nesikartotų arba būtų kuo mažiau jų. Nežinau, ar pavyks visiškai išvengti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia kolega B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, kaip jūs galvojate, ar Vyriausioji rinkimų komisija nepadarė paprasčiausiai klaidos skubėdama organizuoti rinkimus, juk teisminiai procesai dar buvo nesibaigę? Jeigu Rinkimų komisija būtų turėjusi atsakomybės, tai Rinkimų komisija būtų sulaukusi pabaigos. Dabar kaltų kaip ir nėra: vieni kaltina teisės aktus, kiti kaltina procedūras, kiti kaltina teismus. Mano galva, kalčiausia yra Rinkimų komisija. Mes kalbame apie tai, kad sutaupysime pinigų, – tai išvis rinkimų neorganizuokime, tai dar daugiau sutaupysime pinigų. Vienas dalykas. Jūs kalbate, kad bus kompensuota kandidatams, o žmonėms kas kompensuos lūkesčius, kurie buvo per visą tą rinkiminį laikotarpį sukelti? Aš manau, kad tai yra klaida Rinkimų komisijos, mes turime tą įvertinti ir turi Rinkimų komisija būti kažkiek atsakinga.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, klysti žmogiška, bet *klaidoje* pasilikti yra negerai. Tai mes dabar tokias klaidas taisome ir aš manau, kad bendromis pastangomis reikia tą padaryti, iš tikrųjų aptarti, kaip tokiais atvejais, kada yra įsigalioję teismo sprendimai, bet vyksta procesas, turėtų pasielgti Vyriausioji rinkimų komisija. Čia bus gera tema apsvarstyti turbūt ir galvojant apie Rinkimų kodekso pataisas, ir apie Vyriausiosios rinkimų komisijos darbą, jos praktiką. Pabandykime padaryti bendromis pastangomis, kad toliau ateityje tokių klaidų nepasitaikytų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Tai buvo visi Seimo nariai, kurie norėjo paklausti. Dėl motyvų norinčių pasisakyti nėra. Kviečiu balsuoti, ar pritariame nutarimo projektui. Balsuojame.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 92, prieš – 1, susilaikė 15. Po pateikimo priimta, pritarta, atsi-prašau. Vadovaudamasis Seimo statuto 164 straipsniu, prašau Seimo pritarti ypatingos skubos tvarkai. Prašom balsuoti dėl ypatingos skubos.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 103, prieš – 2, susilaikė 11. Ypatingai skubai pritarta.

Ir vadovaudamasis Statuto to paties 164 straipsnio 5 dalimi, prašau Seimo apsispręsti ir paskirti pagrindinį komitetą šiam nutarimui svarstyti, tai yra Teisės ir teisėtvarkos komitetą.

Matau, komiteto pirmininkas. Tuoju, sekundę. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas būna pagrindinis dėl Rinkimų kodekso. Tačiau yra įgyvendinamasis teisės aktas, dėl nutarimų visada buvo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Komiteto pirmininkas, kaip suprantu, pasiūlė alternatyvą, tai balsuosime dėl to komiteto, kurį siūloma skirti kaip pagrindinį. Kas už Teisės ir teisėtvarkos komitetą, balsuojame už, kas už Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą, balsuojame prieš.

Ačiū, Seimas apsisprendė – pagrindinis komitetas yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Taip pat, vadovaudamasis Seimo statuto 53 straipsnio 1 dalimi, prašau Seimo sutikimo, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas galėtų susirinkti į posėdį, vykstant plenariniam posėdžiui. Ar galėtume pritarti tam? Ačiū, pritarta.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis vicepirmininkas J. Olekas.

10.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-178 (pateikimas)

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, toliau mūsų darbotvarkėje projektas Nr. XVP-182 – Seimo nutarimo... Atsiprašau, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-178. Pranešėjas – Seimo Pirmininkas S. Skvernelis. Prašau.

S. SKVERNELIS. Gerbiami kolegos, mano misija yra apžvelgti pavasario sesijos darbų programą. Šiek tiek jau minėjau, kad pavasario sesijos programai yra pateikti 398 teisės aktų projektai: 7 pateikė Lietuvos Respublikos Prezidentas, 79 – Vyriausybė ir likusius tikrai gausiai mūsų kolegos, frakcijos, kurios turės galimybę savo siūlymus pristatyti.

Pavasario darbų programoje yra įstatymų projektai, kurie atliepia pagrindinius, matyt, šių dienų arba šio etapo pagrindines aktualijas. Tai yra nacionalinio saugumo stiprinimas turbūt vienas iš pagrindinių Seimo darbų bus. Tame pakete yra numatyti sprendimai dėl mūsų gyventojų apsaugos nuo išorinių grėsmių. Darbų programoje įrašyti teisės aktai susiję su Vokietijos ginkluotųjų pajėgų brigados infrastruktūros plėtra, Lietuvos kariuomenės pajėgumų stiprinimu, taip pat tobulintina žvalgybos institucijų veikla.

Puikiai suvokiame, kad iššūkis stiprinti savo nacionalinį saugumą yra neatsiejamas nuo proveržio stiprinant šalies ekonomiką, dėl to pavasario sesijos darbų programoje numatyti įstatymų projektai, užtikrinantys ekonomikos augimą, stiprinantys finansų sistemą, numatyta gerinti verslo ir investicinę aplinką, taip pat mažinti administracinę naštą, įsteigti smulkiojo ir vidutinio verslo ombudsmeno institutą ir kiti su mūsų šalies ekonomika susiję klausimai.

Atskiras blokas yra socialinės atskirties mažinimas. Tai yra taip pat įstatymų projektai, skirti gerinti viešųjų paslaugų prieinamumui pažeidžiamiausioms visuomenės grupėms. Gyventojų pajamų mokesčio pakeitimas, siekiant sumažinti pajamų nelygybę, remti dirbančias bei vaikus auginančias šeimas. Taip pat siūlymas pertvarkyti pensijų kaupimo sistemą. Numatyta atlikti tam tikrų „Sodros“ procesų automatizavimo ir tobulinimo darbus.

Sveikatos apsaugos išskirti prioritetai yra susiję su valstybės ir savivaldybių įstaigų... sveikatos priežiūros įstaigomis, teikiant gyventojams aktualias paslaugas. Ambicija yra didinti slaugytojų padėjėjų profesijos patrauklumą, užtikrinti valstybės laiduojamos (nemokamos) sveikatos priežiūros paslaugas ir kitas.

Transporto ir susisiekimo infrastruktūros srityje yra, matyt, pagrindinis darbas surasti tvarų valstybinės reikšmės kelių finansavimo modelį. Taip pat numatyti darbai geležinkelių infrastruktūrai modernizuoti ir paslaugų, vežant viešuoju transportu keleivius tiek vietinio, tiek tolimojo susisiekimo maršrutais, teikimui gerinti.

Energetikos srityje yra projektai, susiję su atsinaujinančiais energetikos išteklius naudojančių elektrinių plėtojimu ir eksploatavimu Baltijos jūroje (konkurso sąlygos, pokyčiai). Taip pat mažinti poveikį elektros kainoms, užtikrinti didesnę visuomeninę tiekimą pažeidžiamiesiems ir mažai elektros energijos suvartojantiems vartotojams. Taip pat planuojama mažinti biurokratinę naštą Europos Sąjungoje registruotiems gamtinių dujų biržų operatoriams.

Aplinkosaugos ir žemės ūkio srityje siūloma nustatyti aiškesnį teisinį reguliavimą dėl mažos taršos zonų miestuose, priimti sprendimus, kuriais žemės ūkio ir maisto ūkio politika būtų pripažinta viena iš nacionalinio saugumą užtikrinančių Lietuvos vidaus politikos dalių, o žemės ūkio ir maisto sektorius – nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbiais ūkio projektais.

Taip pat yra siūloma tobulinti atliekų prevencijos ir tvarkymo sistemą, didinama apmokestinamųjų gaminių gamintojų ir importuotojų atsakomybė, efektyvinama komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo veikla.

Valstybės valdymo srityje siūloma optimizuoti biudžetinių įstaigų skaičių, efektyvinti Vadybės apsaugos tarnybos veiklą, tobulinti administracinių bylų atnaujinimo institutą. Planuojama išplėsti valstybės garantijos teikimo galimybes investicijoms į Lietuvoje kuriamą gynybos ir saugumo pramonę, priimti sprendimus, kurie leistų didinti savivaldybių veiklos savarankiškumą, ir kiti teisės aktai.

Numatyta, kad pagal patvirtintą Seimo valdybos posėdžių grafiką sesijos metu nuo kovo 10 iki 30 dienos numatoma surengti 50 posėdžių, iš jų 4 bus skirti opozicinių frakcijų darbotvarkėms. Taip pat numatytos Seime įvairios diskusijos, Europos Komisijos narių pasisakymai ir kiti su parlamento veikla susiję klausimai. Juozai, baigiau.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke.

Kviečiu Ministrą Pirmininką G. Palucką pristatyti Vyriausybės teikiamus projektus šiai pavasario sesijai.

G. PALUCKAS (LSDPF). Viskas gerai, ar ne? Mili kolegos, šiai pavasario sesijai Vyriausybė teikia 80 įstatymų projektų. Paminėsiu keletą svarbiausių, kuriais yra siekiama koreguoti arba atstatyti tam tikrą teisingumą II pensijų pakopoje. Ši diskusija, vykusi ne vienus metus, finalizuojasi į įstatymo projekto pavidalą tam, kad priartintume galų gale žmones prie jų sukauptų pinigų, nes pasitikėjimas pensijų fondais šiandien yra gana žemas. Be abejo, tai yra tam tikra atsakomybė, nes tai yra pensinės teisės, kurias žmogus sukaupe senatvei, bet lygiai taip pat šnekamasi su pensijų fondais, jog investicijas, kurias pagal įstatymą pensijų fondai turi daryti, reikėtų intensyvuoti Lietuvoje skiriant lėšas tiek infrastruktūrai vystyti, tiek mūsų dvigubos paskirties arba gynybos projektams.

Kalbant apie mokesčius, taip pat mokesčių sistemos tam tikrų korekcijų kai kurių tarifų, kai kurių išlygų ir panašiai yra subrendęs poreikis ir atitinkamai didesnės biudžeto pajamos reikalingos tiek viešosioms paslaugoms teikti, tiek mūsų gynybos reikalams finansuoti. Šie įstatymų projektai Seimą po dialogo su visuomene, su tam tikromis visuomenės grupėmis pasieks visai netrukus. Infrastruktūros vystymo klausimai, Kelių fondo klausimas taip pat vienas iš prioritetinių.

Kalbant apie perteklinės biurokratinės naštos reguliavimą, Investicijų įstatymo pataisos, tikimės, palengvins tiek užsienio, tiek vietiniams verslams planuoti ir įgyvendinti Lietuvoje savo investicijas ir prisidėti prie šalies ekonomikos augimo. Ir atskirą prioritetą, matyt, reikia išskirti – jau ne vieną kadenciją mes tuos klausimus sprendžiame, bet energetikos klausimus tiek dėl galimybės grįžti vartotojams prie visuomeninio tarifo, tiek dėl jūros vėjo jėgainių vystymo sąlygų ir atitinkamai iš to išplaukiančios tam tikros naštos visiems elektros energijos vartotojams. Ačiū, kolegos.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašom, premjere, į jūsų vietą.

Dabar klausimai. Ai, atsiprašau, pirma yra dar frakcijų pasiūlymai dėl sesijos darbų. Iš eilės pagal pasiūlymų, pagal narių gausumą. Pirmą prašome R. Motuzą. Ruošiasi M. Lingė.

R. MOTUZAS (LSDPF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos ir svečiai, su Seimo delegacija, kuriai vadovavo pirmasis Seimo vicepirmininkas J. Olekas, praėjusią savaitę teko lankyti Jungtinėse Amerikos Valstijose. Aišku, daugiausia kalbėjome apie karo baigties galimybes Ukrainoje, jos ateitį, geopolitinę situaciją ir JAV santykius su Rusija ir Europa. Malonu pažymėti, kad Amerikos politikai labai gerai žino apie Lietuvą ir šiame pokalbio kontekste pažymėti, kad Lietuva yra ir gali būti sėkmės istorija kitoms valstybėms, taip pat ir Ukrainai. Tačiau per savo istorijos permainingus laikotarpius ne kartą įsitikinome, kad daug pastangų reikia ne tik sėkmės istorijai sukurti, bet ir jai išlaikyti, o tai *nemaža dalimi* priklauso nuo mūsų, politikų, sutelktų bendrų pastangų.

Prasidedant Seimo pavasario sesijai socialdemokratai yra nusiteikę darbingai, ketina užtikrinti sklandžią paramą šiandien Ministro Pirmininko G. Palucko išdėstytiems ambicingiems Vyriausybės siekiams įgyvendinti. Pritariame premjerui, kad didžiausią dėmesį reikia sutelkti Lietuvos saugumui, didesniai socialiniam teisingumui, kokybiškesnėms viešosioms paslaugoms, geresnėms verslo sąlygoms ir ekonominiui augimui užtikrinti. Socialdemokratų frakcija, rengdamasi Seimo pavasario sesijai, susitiko beveik su visais ministrais ir jų politinėmis komandomis,

kad nuodugniau susipažintume su Vyriausybės programos įgyvendinimo prioritetais atitinkamose srityse. Atsižvelgdami į jų bei Lietuvos gyventojų išsakytus poreikius, rinkėjų poreikius, inicijuojame per 50 įstatymų pataisų, kurios yra aktualios elektros vartotojams, senjorams, dėstytojams, smulkiesiems verslininkams ir regiono gyventojams.

Pasitikėjimas valstybe, žmonių saugumo jausmas ir visuomenės atsparumas nėra įmanomas be konkrečių investicijų į kiekvieno žmogaus gerovę, todėl vienas iš svarbiausių mūsų teikiamų projektų tikslų yra atsižvelgti į realius Lietuvos gyventojų poreikius. Žinoma, kad užtikrindami paramą Vyriausybės programos įgyvendinimui pritarsime nacionalinio saugumo ir gynybos projektavimui, skubiam infrastruktūros projektui, susijusiu su Vokietijos brigados priėmimu Lietuvoje, savalaikiam įgyvendinimui, taip pat šiandien paminėtoms mokestinėms reformoms, kurios yra neišvengiamos, siekiant įtvirtinti socialiai teisingą mokesčių sistemą ir papildyti gynybos biudžetą. Žinoma, nėra mūsų frakcijoje abejojančių ir dėl II pensijų pakopos pakeitimų. Inicijuojame įstatymo pataisas, susijusias su visuomeniniu elektros tiekimu ir panašiai. Mažiausiai elektros suvartojantys ir labiausiai socialiai pažeidžiami vartotojai turės galimybę nesirinkti nepriklausomų elektros tiekėjų ir iki 2030 metų likti visuomeniniame tiekime.

Kita mūsų, socialdemokratų, prioritetinė sritis – sveikatos priežiūra. Įteisinsime, kad sveikatos priežiūros paslaugos, apmokamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, turi būti teikiamos be papildomų paciento priemokų. Pažymėtina, kad frakcijos nariai pavasario sesijoje užregistravo daug projektų, kuriais siekia permainų įvairiose srityse, kiekvienas iš jų savai aktualus ir svarbus tam tikrai visuomenės grupei. Dėl laiko stokos jų visų neminėsiu, bet vieną kitą.

Siūlome peržiūrėti dėstytojų, mokslo darbuotojų darbo užmokesčio reguliavimą ir darbo sąlygas. Pateiktas Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo pakeitimo projektas, kurį svarstysime, pateikimas jau bus šiandien. Socialdemokratams taip pat siūlo padidinti vaiko išlaikymo bazinį dydį, taip pat valstybei... susietą su socialinės išmokos dydžiu. Taip pat padidinti išmokas vienišiesiems asmenims, laidojimo pašalpos dydį, gerinti sąlygas jaunoms šeimoms įsigyti būstą. Na, yra ir kitų įstatymo projektų, turbūt šiandien nėra tikslinga juos visus išvardinti, nes jie bus svarstomi frakcijose, komitetuose.

Baigdamas norėčiau patikinti, kad dėl pateiktų pavasario sesijai įstatymų projektų mes esame pasiryžę susitikti su kiekvienu komitetu ir su kiekvienu iš jūsų ir diskutuoti dėl jų tikslingumo. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamaam pranešėjui. Toliau kviečiu pristatyti Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos seniūną M. Lingę. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamieji kolegos, žvelgiant į parengtą darbų programą, panašu, kad labai nepersidirbsime, ministerijos nesiruošia stipriai perkrauti Seimo darbotvarkės. Tačiau ar vakuuminė terpė nevirs nesibaigiančiomis koalicijos santykių muilo operų naujomis serijomis?

Žvelgiant į darbų programos projektą nepaleidžia jausmas, kad mums siūloma gyventi pagal 1940 metų Lietuvos paskutinę vasarą, ignoruoti tikruosius iššūkius ir užsiimti kasdienybės administravimu. Darbų programa neatspindi realios padėties už lango, mums siūlomas kompasas be šiaurės. Atrodo, kad dauguma teikiamų sprendimų neturi aiškos krypties, kaip mums reaguoti į kylančią geopolitinę padėtį, ir nedemonstruoja realaus situacijos suvokimo. Vos pora sprendimų dėl Vokietijos brigados, dėl kariuomenės struktūros nėra pakankama situacijai. O koalicijos partneriai – lyg tie iš Dž. K. Džeromo romano „Trise valtimi (neskaitant šuns)“ – išsiruošia į kelionę. Išsiruošia chaotiškai, nelabai pasiruošę ir nelengvai tvarkosi su iššūkiais. Valties herojai dažnai pasiginčija dėl menkniekių. Kuo daugiau kalbama, bus ar nebus kažkas Seimo vicepirmininku, tuo ši problema labiau tampa centrinė ir susvarbinama, kai realios problemos, tokios kaip tvarus gynybos finansavimas, lieka kukliame šešėlyje. Trys iš koalicijos, neskaitant bitės, mėgsta pasakoti apie savo sunkų darbą, tačiau pastangų rezultatai ganėtinai minimalūs, to atspindį matome ir sesijos darbų programoje. Tačiau geopolitinė situacija aplink Lietuvą yra per rimta ir dramatiškai kintanti nedemokratinio pasaulio naudai. Tai nesuteikia to nusiteikimo ir reikia adekva-

taus situacijai požiūrio. Kai Valstybės saugumo departamentas kartoja: grėsmės realios ir ruoškios, premjeras į tai atsako: negąsdinkite. Tai nėra pateisinama nei Lietuvos vidaus, nei tarptautinės politikos kontekste. Kol mūsų regione didžiausia grėsmė išlieka Rusijos agresija, o sąjungininkai stiprina paramą Ukrainai ir gynybos pajėgumus, Lietuvoje valdančioji dauguma užsiima politiniais žaidimais ir apsimeta, kad problemos nėra.

Kiekvienas neveiklumas saugumo srityje silpnina mūsų tarptautines pozicijas. Tačiau, žvelgiant į skandalų siūbuojamą valtį, nelydi užtikrintumas, kad pradėję šią sesiją ją užbaigsime su ta pačia dauguma ir Vyriausybe. Kokią tvarią šalies viziją ir sprendimus gali pasiūlyti dauguma, kuri savo sąjungą vadina klaida? Gal dėl to kol kas ir nematome rimtų pertvarkų projektų, kurie įgyvendintų Vyriausybės programą. Tai gali rodyti viena – kad dėl svarbių klausimų bendro svarstymo nėra, nėra ir konkrečių projektų, kuriuos jau galėtume svarstyti pildydami Gynybos fondą, siekdami Valstybės gynimo tarybos iškelto tikslo – 5–6 % BVP gynybai stiprinti. Deja, peršasi išvada, kad ši Vyriausybė ir ją sudaranti dauguma yra nepajėgi įgyvendinti strateginės saugumo stiprinimo darbotvarkės. Nors valdantieji deklaruoja siekį didinti gynybos finansavimą ir užtikrinti jo tvarumą, šių pažadų realybėje nematome. Kyla klausimas: kodėl Vyriausybė nesiūlo svarstyti Gynybos fondo įstatymo? Akivaizdu, aiškus žinojimas, kad naujos pajamos kelias būtent gynybai, leistų sutelkti platesnį politinį sutarimą dėl mokesčių pakeitimų ir opozicijoje.

Esame pasirengę palaikyti subalansuotas ir ne ant vienos visuomenės grupės pečių užkraunamas gynybos finansavimą didinančias iniciatyvas, kurios leistų šalies gynybai skirti išskeltus VGT tikslus. Kartu siūlome susilaikyti nuo sprendimų, kurie galėtų lemti biudžetinių išlaidų augimą kitose srityse arba mažintų valstybės biudžeto įplaukas. O tokius projektus koalicijos partneriai jau siūlo: maitinimo ir gėrimų teikimo paslaugoms taikyti lengvatinį 9 % PVM'o tarifą, didinti atsiskaitymo grynaisiais pinigais ribą iki 15 tūkst., kas didins šešėlių, ar didinti PVM'o mokesčio ribą iki 60 tūkst., kas dar labiau paskatintų PVM'o atotrūkį. Jau šios dienos darbotvarkėje matome klausimų, kurie mažintų valstybės biudžetą, ar kalbėtume apie Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius, ar Policijos rėmėjų įstatymus.

Šiandien nėra kito svarbiausio prioriteto, prioritetinio klausimo, kaip sukurti sąlygas apsaugoti Lietuvą. Todėl mūsų frakcija tarp teikiamų beveik šešių dešimčių projektų svarbiausiais laiko Valstybinėje žemėje įsiterpusių sklypų pardavimo žemdirbiams projektą, kuris leistų papildyti iki 2 mlrd. eurų Gynybos fondą. Turėsime pasiūlymų stiprinant atvykstančiųjų patikras ir lietuvių kalbos reikalavimų griežtinimą nuolatinius leidimus gyventi įgijusiems užsieniečiams. Siūlysiame pakeitimus kovoje su botų fermomis, dėl galimybių sudarymo ginklus turintiems asmenims ginklus naudoti ginkluoto pasipriešinimo, mokymo ir pratybų metu. Šalies saugumas šiandien, kaip ir prieš 35 metus, turi išlikti realiu prioritetu, ne žodiniu, bet rasti vietą kaip konkretūs projektai šios sesijos darbotvarkėje. Dar kartą labai raginame valdančiuosius ir Prezidentą imtis politinių partijų susitarimo dėl gynybos atnaujinimo iniciatyvos lyderystės. Jis gali labai padėti turėti tvarius sprendimus su opozicijos parama. Kodėl gi to vengiama?

Ir pabaigoje. Naudojuosi proga ir sveikinu frakcijos vardu ne tik su sesijos pradžia, bet ir su 35-uoju nepriklausomos Lietuvos pavasariu. Mums žmonių valia patikėta tęsti Kovo 11-osios Lietuvos laisvės idėją, taigi tęskime garbingai ir prasmingai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Toliau kviečiu pristatyti „Nemuno aušros“ frakcijos siūlymus R. Žemaitaitį. Nėra. Yra? Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tiesiog pamiršau, kad trečia frakcija pagal dydį yra.

Iš tikrųjų „Nemuno aušros“ frakcija yra pateikusi keletą projektų. Vienas iš pagrindinių mūsų projektų tai yra KGB dokumentų išviešinimas, tai yra asmenys, kurie dirbo tais laikais specialiosiose tarnybose. Ir mūsų vienas iš siūlymų yra viešinti tuos asmenis, kurie šiandien dirba aktyviai politikoje, yra politinių partijų nariai, dirba teisėsaugos institucijose bei kitur.

Kitas vienas iš mūsų pasiūlymų, kas irgi, manome, yra svarbu, tai praėjusią kadenciją buvusi valdančioji dauguma priėmė vadinamąjį tą QR kodą, kada žmonės, turėdami teistumą, negali dirbti švietimo įstaigose, negali dirbti viešosiose įstaigose, negali dirbti su vaikais. Iš esmės yra

labai keista. Ką mes matome šiandieną susitikimuose su švietimo įstaigų vadovais, tai labai daug švietimo įstaigose dirbančių darbuotojų, kurie nedirba tiesiogiai su vaikais, tai nedirba pedagogais, tiesiog dirba ūkvedžiais, dirba vairuotojais, ir jeigu prieš 10–15 metų buvo bausti arba teisti, jie tiesiog nebegali dirbti. Siūlome iš tikrųjų skubos tvarka, kad šitas įstatymas būtų priimtas ir būtų koreguotas.

Kitas mūsų „Nemuno aušros“ teikiamas siūlymas, tai vėlgi praėjusią, užpraėjusią kadenciją buvo priimtas pinigų ribojimas – 5 tūkst. eurų ir ne daugiau. Ką parodė Švedijos, Norvegijos modelis ir ką parodė jų vyriausybės sprendimas dabar lapkričio mėnesį, Skandinavijos valstybės, priešingai – skatina savo rinkėjus vis daugiau ir daugiau atsiskaityti grynaisiais pinigais dėl kibernetinio saugumo ir apskritai dėl paties saugumo, nes ką parodė paskutiniai įvykiai, ypač po Ukrainos įsiveržimo... Rusijos įsiveržimo į Ukrainą, kada pradėjo gesti sistemos, kada pradėjo gesti kompiuteriniai duomenys ir kada žmonėms nebuvo galima tiesiog atsiskaityti. Tai tokie pagrindiniai dalykai.

Aišku, mokestiniai dalykai eina kartu su Vyriausybe. Jie kol kas dar yra neregistruoti. Ateinančią savaitę bus jie registruoti. Mes matysime, dėl pensijų reformos, arba II pakopos pensijų, vėlgi lygiai taip pat yra pateikti pasiūlymai.

Bus keletas klausimų. „Nemuno aušra“ teiks klausimus iš žemės ūkio sektoriaus, tai yra pačios žemės išsigijimo klausimus, kurie iš esmės yra labai svarbūs. Miško klausimai irgi labai svarbūs. Kaip ir matėme, kolega yra užregistravęs leisti nedidelės apimties namelius statyti miško paskirties žemėje, nes iš esmės irgi yra nenormalu, kada žmonės šiandieną turi miškus, turi gražiose vietose ir mes draudžiame pasistatyti namelį, kurio ten kvadratinis dydis yra 34 arba 40. Tai vėlgi siūlome šitą dalyką liberalizuoti, šiek tiek palengvinti, kad taip būtų patogiau. Tai trumpai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ seniūną L. Kukuraitį pristatyti jų frakcijos pasiūlymus.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, laikas tikrai labai sudėtingas, įtemptas, reikia maksimalaus mūsų visų susitelkimo.

Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ iš pavasario sesijos tikisi ir dės pastangas, kad būtų priimti esminiai sprendimai gynybos finansavimui didinti, subalansuoti mūsų, deja, keletą pastarųjų metų nesubalansuotoms biudžetams, kad būtų priimti būtini mokestiniai pakeitimai, apsaugant pažeidžiamiausias visuomenės grupes, bei visuomenės laukiami II pensijų pakopos sistemos pakeitimai.

Patys demokratai pavasario sesijai teikia 47 projektus. Didžioji dalis jų yra rinkiminiai išpaigojimai, iniciatyvos, stiprinančios šeimas: tai ir nemokamas visų pradinukų maitinimas, vaiko priežiūros išmokų lubų kėlimas ir kitos, sprendžiančios išankstinių pensijų ir pensijų kaupimo sistemos ydas, vykdančios Vyriausybės programoje numatytą būtiniausių produktų stebėseną bei PVM'o lengvatų įvedimą vaisiams ir daržovėms, bei kitos.

Taip pat teikiame įstatymų projektus, mažinančius spūstis, įvykus autoavarijoms, stiprinančius teismų apsaugą ir viešosios tvarkos užtikrinimą juose.

Šalia svarbių sprendimų, susijusių su geopolitine situacija, mūsų siūloma darbotvarkė yra orientuota į skurdo bei nelygybės mažinimą, šeimų stiprinimą, sveikos gyvensenos skatinimą bei kasdienių problemų sprendimą.

Kolegos, situacija pasaulyje ir Lietuvoje reikalauja darbščių ir susitelkusių Vyriausybės ir Seimo, dėl to visos intrigos, apsižodžiavimai ir tušti politikavimai turi būti atidėti į šalį. Gražių švenčių visiems, gerų darbų.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Liberalų sąjūdžio frakcija. Kviečiu pristatyti V. Čmilytę-Nielsen. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, sveikinu visus susirinkus į pavasario sesiją, kuri prasideda ir, tikėtina, vyks didžiulio neapibrėžtumo ir nenusipėjamumo laikotarpiu. Pradėti noriu keliais pastebėjimais apie tai, ką mes visi, kaip Seimas, galime padaryti tokiu metu.

Pirma, dirbti sutelktai ir efektyviai dėl svarbiausių su saugumu ir gynyba susijusių sprendimų. Šios Seimo kadencijos pradžios simboliu, deja, tapo visiškai antraeiliai, nereikšmingi pavienių politikos veikėjų ambicijų klausimai. Užuoat skyrę visą energiją konkretiems darbams, daugiausia dėmesio politikai buvo priversti skirti tarpusavio barniams ir komentavimams to, kas ką pasakė, tarsi aplink mus tvyrotų ramybė ir nebūtų jokių iššūkių. Tačiau dabartinėje situacijoje, kai ant kortos stovi mūsų, o ir visos Europos gebėjimas būti tinkamai pasirengusiems atremti įvairias grėsmes, neturime prabangos toliau tęsti tokį laiko gaišimą nereikšmingoms smulkmenoms, todėl raginu valdančiuosius – dėl svarbiausių klausimų, tokių kaip saugumas, gynyba, užsienio politika, bendradarbiavimas su artimiausiais sąjungininkais ir partneriais, tarkimės visi. Formatų tam yra ne vienas, esu pasiūliusi ir naujų, jei būtų toks poreikis. Šiandiena reikalauja valstybiško požiūrio ir situacijos sureikšminimo ir jau tikrai ne šokinėjimo pagal vieno aikštingo koalicijos partnerio dūdelę.

Antra. Kviečiame Vyriausybę, siūlant priemones dėl didesnių pajamų į biudžetą gynybai, įvertinti, kad šios priemonės neturi gulti ant vos kelių atskirų visuomenės grupių pečių. Iš pirmųjų pasiūlymų matome, kad visgi labiausiai taikoma į viduriniąją klasę, kuri yra mūsų valstybės sėkmingos raidos garantas. Negalima imtis priemonių, kurios iš karto priešintų visuomenę ar verstų nedidelę jos dalį susimokėti už visų saugumą. Toks kelias negali būti efektyvus. Dar daugiau – jis grąžina šešėlio grėsmę, kuri per pastaruosius ketverius metus reikšmingai mažėjo.

Trečia. Siūlant mokesčių kėlimą būtina nepamiršti ir kitos svarbios dalies – racionalaus lėšų panaudojimo ir taupymo. Kažkada žadėta, kad naujai įkurta Energetikos ministerija papildomai nekainuos. Dabar ji kasmet pareikalauja apie 5 mln. eurų. Suprantu norą ir poreikį rūpintis regionais, to reikia, tačiau ar teisingas kelias atimti iš tų pačių regionų 5 mln. kasmet, ypač kai taip sunkiai lipdomas Gynybos fondas?

Žvelgiant valstybės biudžeto požiūriu, 100 tūkst. eurų gali atrodyti nereikšminga suma, tačiau net ir tokios sumos lengva ranka neturėtų būti skiriamos antraeiliams projektams – rezidencijoms remontuoti, eilinėms komisijoms kurti ar biurokratiniam aparatui pūsti. Jei tas lėšas sutauptume, jos galėtų tapti konkrečiu pagamintų dronų skaičiumi, moderniu apginklavimu kelių dešimčių mūsų karių ar slėptuvių įrengimu. Jei tikrai norime būti ir jaustis saugūs, o ne vien tik pasikliauti kitų gera valia, privalome jau šiandien pasirinkti prioritetus.

Ketvirta. Geras bendradarbiavimas tarp valdžios šakų yra svarbu. Svarbu ir vieningos pozicijos transliavimas į išorę stiprinant sąjungas, kurių dalis esame, nediskredituojant Lietuvos. Ne kartą esame kalbėję, kad pozicijos atstovai to tikisi iš opozicijos. Solidi laikysena, aktyvus bendradarbiavimas su užsienio partneriais ne juodinant savo politinius oponentus, o atstovaujant svarbesniam ir kur kas didesniam visos Lietuvos interesui yra atsakinga laikysena dabar. Liberalai tai supranta, tačiau ir mes, ir kiekvienas Lietuvos pilietis turi pagrindą ir teisę tokio proto mini-mumo tikėtis iš visų valdančiosios koalicijos atstovų.

Kalbant apie liberalų prioritetus šią sesiją, būsimę konstruktyvūs dėl esminių klausimų, tokių kaip saugumas, gynyba, santykiai su užsienio partneriais. Tikimės, kad koalicijai užteks išminties maksimaliai plačiai įtraukti į diskusijas visas parlamentines partijas suvokiant, kad sprendimai priimami ne vieneriems metams į priekį ir jie viršys vieno politinio ciklo laiką. Sieksime, kad neprotingi mokestiniai sprendimai nestabdytų ekonomikos augimo. Šiandieną jau turime stiprią ekonomiką regione – įvertinkime tai. Nuspėjama mokestinė sistema, patraukli investicinė aplinka taip pat yra saugumo sudedamoji dalis.

Savo darbotvarkėje skirsime daug dėmesio liberalios demokratijos apsaugos ir žmogaus teisių klausimams: nuo žiniasklaidos nepriklausomumo iki moterų teisių, tautinių mažumų ir kitų žmogaus teisių, nuo baudų už nedidelį kiekį narkotikų grąžinimo į racionalų, ikivalstietišką lygį iki perteklinių biurokratinių darinių peržiūrėjimo.

Suprantame, kad mūsų turimų mandatų gali neužtekti siekiant įgyvendinti visus projektus, tačiau tikiuosi, kad daugeliu atvejų rasime palaikymą ir suvokimą, kad turime ne tik skirti visas jėgas Lietuvos saugumui ir gynybai, bet ir apginti vertybes, kurios mus skiria nuo autokratių.

režimų. Per 35 metus ant liberalios demokratijos pamatinių vertybių – laisvių ir teisių – pastatėme tvirtą valstybę. Iškovota laisvė ir iškovotos laisvės nėra duotybė, privalome jas saugoti. Dėkoju ir sveikinu visus su artėjančia išskirtine jau 35-ąja Kovo 11-ąja.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Toliau kviečiu pristatyti Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos poziciją. A. Norkienė. Prašau.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, šis politinis sezonas, tikiuosi, ir visa kadencija mūsų frakcijai, mūsų frakcijos nariams, mūsų vertybėms bus palankesnė, nepaisant to, kad ir nesame valdančiojoje koalicijoje. Viliuosi, nebus taip, kaip praėjusią kadenciją, kai valdantieji išvis tada blokavo opozicijos pasiūlymus nuo pirmųjų posėdžių ir netgi po Seimo posėdžių boikoto. Tad tokių aštrių, atvirų konfliktų ar išankstinio atmetimo, tikėkimės, nebus. Esame tikrai nusiteikę dirbti, jei yra pagrindas, ir konstruktyviai kritikuoti. Žinoma, civilinei sąjungai nepritarsime nei kitiems vertybiškai nepriimtiniams projektams ir tikrai prieštarausime sprendimams, kurie nedera su prigimtinių teisės principais: skaidrumu, politine morale ir kultūra.

Parlamentas, reikia pripažinti, dar nepradėjo intensyvaus darbų sezono ir pirmoji sesija tikrai buvo skirta labiau Seimo vadovybei, Vyriausybei formuoti, biudžetui priimti. Šiandien jau tikrai prasidės aktyvus darbų etapas. Ar Vyriausybė jau yra pasirengusi tam etapui, tiems pokyčiams, kuriuos drąsiai žadėjo ir kurių tikisi visuomenė, ypač gynybos finansavimo, socialinės politikos, sveikatos apsaugos, švietimo ir kitose jautriose srityse, nors jau tas šimtadienis Vyriausybei ir artėja, sunku pasakyti, nes matome, kad pavasario sesijos darbų programos projekte iš ministrų kabinetų sulauktų 80 įstatymų projektų vos 13 yra įregistruoti. Tikrai nematome nei konkrečių dar įstatymų projektų, kaip bus finansuojama ta pati krašto gynyba, neaišku, kokių imsimės priemonių gyventojams apsaugoti nuo išorės grėsmių, neužregistruotas ir nė vienas projektas iš sveikatos apsaugos, švietimo srities, nežinoma, kaip bus pertvarkoma pensijų kaupimo sistema. Turbūt per daug tos energijos buvo išeikvota žodžių mūšiams, bet tikėkimės, kad darbai... jie virs darbais, o ne tik žodžių karais.

Tikrai labai atidžiai nagrinėsime Vyriausybės žadamus mokesčių sistemos pokyčius ir nepritarsime drastiškam jų didinimui, visuotiniam nekilnojamojo turto mokesčiui, nes mūsų pozicija, kaip ir buvo, tokia pat ir išlieka, kad pirmasis būstas privalo likti neapmokestintas, o vidutinės darbo pajamos tikrai nėra tos, kurias būtų galima dar atimti ir taip kylant paslaugų ir prekių kainoms. Mūsų frakcijos prioritetai išlieka tie patys – šeimos politika, regionų plėtra. Tikrai palaikysime Prezidento iniciatyvas, kurių tikslas yra stipriau remti dirbančias ir vaikus auginančias šeimas, mažinti šeimų pajamų apmokestinimą įvedant papildomą neapmokestinamąjį dydį kiekvienam vaikui. Tikrai konsoliduosimės ir su kitomis politinėmis jėgomis visais klausimais, kurie yra susiję su Lietuvos šeimų gerove.

Mūsų frakcijos nariai jau įregistravo Švietimo įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo yra įtvirtinama vaiko teisė į poilsį ir laisvalaikį, uždraudžiant moksleivių atostogų metu organizuoti brandos egzaminus ar žinių patikrinimus. Mūsų Konstitucijos 26 straipsnio 5 dalis yra įtvirtinusi, jog tėvai ir globėjai nevaržomai rūpinasi ir vaikų, globotinių religiniu, doroviniu auklėjimu pagal savo įsitikinimus.

Tačiau šiuo metu įstatymas nenumato įstatyminės pareigos švietimo teikėjui konsultuotis su tėvais dėl gyvenimo įgūdžių bendrosios programos įgyvendinimo, taip pat nesuteikia tėvams teisės spręsti dėl lytiškumo ugdymo poreikio mokykloms. Todėl siūlome Švietimo įstatyme nustatyti, jog globėjai ar rūpintojai turi teisę nuspręsti dėl gyvenimo įgūdžių bendrosios programos lytiškumo ugdymo temų poreikių savo vaikams iki 16 metų. Tęsdami temą apie ugdymo įstaigas, parengėme įstatymo projektą, kuris draustų arba ribotų mokyklose naudotis išmaniaisiais telefonais.

Taip pat įregistravome projektą dėl Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimo, kuriame siūlome, kad Konstitucinio Teismo teisėju negalėtų būti skiriamas Seimo narys, o teisėjas turi nusišalinti arba būti nušalintas nuo bylos nagrinėjimo, jeigu jis jau yra inicijavęs ginčijamą teisės aktą arba dalyvavęs jį rengiant ar balsuojant dėl jo.

Kaip žinoma, praėjusios kadencijos Seimas priėmė Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą ir Administracinių nusižengimų kodekso pataisas, kuriomis įpareigojo asmenis, ketinančius užsiimti veikla, susijusia su vaikais, turėti teisėto darbo su vaikais kodą, QR kodą. Atsižvelgdami į tai, jau dabar matome išryškėjusias praktinio taikymo problemas, vis tik siūlome naikinti šiuos kodus ir kurti viešą registrą būtent tiems asmenims, kuriems ir būtų taikomas apribojimas dirbti su nepilnamečiais.

Žinant, kad mūsų frakcijos sudėtis yra kitokia, mus jungia kelios politinės jėgos, natūralu, galbūt bus projektų, kur mūsų požiūriai išsiskirs. Bet tikrai tarsimės, ieškosime kompromisų, tikrai gerbiame kiekvieno Seimo nario valią veikti pagal jo sąžinę ir įsitikinimus. Ir svarbiausia, kad vertybiškai esame artimi ir principiniais, kertiniais klausimais tikrai, tikiuosi, liksime vieningi. Tad, dėkodama visiems už dėmesį, linkiu sklandaus darbo, protingų sprendimų šią pavasario sesiją ir, žinoma, visus sveikinu su Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 35-mečiu. Švęskime šią dieną su pagarba mūsų istorijai ir viltimi rytojui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Dabar, kolegos, klausimų metas. Užsirašė keletas Seimo narių. Pirmoji klausia G. Skaistė. Prašau, Gintare.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Nežinau, kas čia atsakovas, jeigu Seimo Pirmininkas, tai bandysiu jam klausimą suformuluoti. Išties, Jungtinių Amerikos Valstijų retorika pastaruoju metu verčia pergaltvoti ir savo saugumo politiką. Galų gale buvo ir Valstybės gynimo tarybos pareiškimas dėl krašto apsaugos finansavimo didinimo ir dėl naujos ambicijos fiksavimo. Tai nuoširdžiai tikėjausi Seimo sesijos darbų programoje pamatyti tiek Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos pakeitimus bei Valstybės gynybos fondo įstatymo pokyčius, tačiau vieninteliai pasiūlymai, kuriuos matau, yra arba mažinti mokesčius, arba valstybės biudžeto pajamas skirti savivaldai. Tuo tarpu Valstybės gynybos fondo įstatymo pakeitimus siūlo tik Prezidentas ir opozicija. Man klausimas, ar neplanuojate to klausimo svarstyti, kodėl nėra prioritetas dabartinės Vyriausybės ir dabartinės Seimo valdančiosios daugumos svarstyti Valstybės gynybos fondą kartu su naujomis krašto apsaugos sistemos ambicijomis?

PIRMININKAS. Ačiū. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Jūs žinote, kur šiuo metu yra premjeras? (*Balsai salėje*) Opozicija reikalauja premjero, kuris privalo būti šioje pozicijoje ir atsakyti į G. Skaistės ir kitų klausimus dėl pavasario sesijos.

PIRMININKAS. Ačiū, premjeras ateina, liko 49 sekundės ir jis pasirodys tribūnoje. Jeigu galite paklausti Seimo Pirmininką. Dar greitesnis premjeras. Matote. Tuoju paprašysime G. Skaistės pakartoti klausimą. O prieš tai prašau gerbiamą V. Čmilytę-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš tik atkreipiu dėmesį, kad anksčiau buvo tradicija, jog ne tik premjeras, bet visas ministrų kabinetas sėdėdavo čia ir atsakydavo į klausimus. Ar tai premjeras atsakydavo, ar ministras – pagal kompetenciją. Norėtusi sužinoti, ar keičiasi Seimo tradicijos, ar?.. Kaip suprasti šitą naują formatą?

PIRMININKAS. Statutas numato, kad į klausimus šioje studijoje atsakinėja Ministras Pirmininkas ir Seimo Pirmininkas. Bet jeigu turėjote gražių tradicijų, mes paprašysime jas atnaujinti ir pratęsti taip, kaip šiandien mes pasveikinome savo signatarus, kurie iš tikrųjų nusipelnė, kad šiandien mes čia galime susirinkti. Gerbiama Gintare Skaistė, ar galėtumėte pakartoti klausimą Ministrui Pirmininkui? Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Ačiū, kad atėjote, ačiū, kad sureikšminate mūsų posėdį.

Jungtinių Amerikos Valstijų retorika pastaruoju metu tikrai verčia peržiūrėti savo saugumo politiką. Tas pats buvo padaryta ir Valstybės gynimo tarybos posėdyje, kur buvo pasakyta, kad reikia didinti krašto apsaugos ambiciją, didinti krašto apsaugos finansavimą. Tai nuoširdžiai tikėjausi sesijos darbų programoje pamatyti tiek Valstybės gynybos fondo įstatymo pakeitimą, tiek ir Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos svarstymą, kuriame galima būtų įtvirtinti tą naują ambiciją čia, Seime, susitariant, kaip finansuosime tuos naujus poreikius, kurie buvo įvardinti. Tačiau nematau nei tarp Vyriausybės siūlymų, nei tarp valdančiosios koalicijos siūlymų Valstybės gynybos fondo įstatymo. Matau tik daugybę įvairių iniciatyvų mažinti mokesčių

pajamas arba nukreipti valstybės biudžeto pajamas savivaldai. Tuo tarpu kaip mes daugiau finansuosime gynybą? Tokios ambicijos nėra. Tai mano klausimas: kodėl nėra Valstybės gynybos fondo, kodėl nėra Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos svarstymo šioje Seimo sesijoje?

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Iš tiesų yra ne vienas instrumentas, kuris leidžia sutelkti reikalingą finansavimą ir tiek investuoti į gynybos pramonę, tiek spręsti gynybos infrastruktūros klausimus. Per šiuos 3 mėnesius buvo nuveiktas titaniškas darbas, pritraukiant tarptautines finansų organizacijas, tokias kaip Europos investicijų bankas, Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas, kurie didins savo investavimo apimtį, finansuos privačios ir viešos partnerystės projektus ir mažins tiesioginę pirminę naštą Gynybos fondui. Todėl sakyti, jog nėra daromi veiksmai arba nėra daromi žingsniai, švelniai tariant, būtų netikslu.

Be abejo, diskusija apie mokestines tam tikras korekcijas taip pat labai parodys, kiek mes esame suinteresuoti, kiek mes visi matome gynybos svarbą, ar tai yra vis dėlto retorika, kurią mes labai mėgstame, ar tie visi žodžiai, na, virst ir tam tikrais veiksmais, ir balsais tvirtinant Vyriausybės pateiktus įstatymų projektus. Todėl tikrai, kolegos, kviečiu bendradarbiauti dėl gynybos finansavimo, o ne mėginti manipuliuoti vienu ar kitu instrumentu, kuris dar neapibrėžia viso gynybai skirtą finansavimo ir jo užtikrinimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Gentvilas. Prašau, kolega.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas premjere, kreipiuosi į jus. Jūs sakote, titaniški darbai, daug žingsnių. Mes, kaip Seimo nariai, tiesiog kol kas jų nematome. Atsargiai sakau: „kol kas“, gal greitai pamatysime.

Sesijos darbų programoje mes matome labai daug Vyriausybės ir socialdemokratų projektų, taip sakant, pagerinti žmonėms gyvenimą nuo gimimo iki mirties, nuo lopšio iki karsto, matome kitas iniciatyvas didinti išlaidas, ir čia girdėta jūsų frazė: mokesčių didinti nereiks, išlaidų mažinti nereiks, diržų veržtis nereiks. Tai šitą gerovės viziją jūs realizuojate puikiai.

Tik primenu, filosofas G. Mažeikis praėjusią savaitę pasakė: gal laikas perorientuoti valstybę nuo gerovės link saugios valstybės, nuo gerovės link saugumo. Tai, deja, mes šitoje vietoje pokyčių nematome. Mokesčių darbo grupė pradėjo darbą po 48 dienų nuo Valstybės gynimo tarybos apsisprendimo. Jeigu reikalingas klausimas, klausimas yra: kada pradėsite dirbti?

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, saugumas yra sudėtinė gerovės dalis. Tai yra pamatinis mūsų įsitikinimas. Jūsų pastebėjimas taikliai atliepia Vyriausybės programos siekius: tai yra pagerinti Lietuvos žmonių gyvenimą. Į tai įeina ir saugumas – ne tik jausmas, bet ir labai praktiniai dalykai.

Kalbant apie tam tikrą pastebėjimą ar jauseną, kiek darbų padaryta, kiek nepadaryta, matyt, tai susiję ir su tarpresiniu laikotarpiu, ir tos informacijos visi Seimo nariai – ir opozicija, ir pozicija – artimiausiu metu gaus vis daugiau ir daugiau, tačiau galiu tikrai dar kartą pabrėžti ir patvirtinti, jog gynybos srityje darbai yra nesustoję. Jie, atvirkščiai, įgavę pagreitį ir artimiausiu metu turėsime neblogų naujienų, susijusių su paskelbtais konkursais ir atrankomis tų rangovų, kurie vėliau iš mūsų didžiųjų infrastruktūros objektų pradės savo darbus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Ažuolas. Prašau, kolega.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas premjere, toks retorinis klausimas. Gal vis dėlto konservatorių mokesčių reformos nenešite į Seimą, nes mokestinė darbo grupė praeitoje kadencijoje dvejus metus dirbo ir labai gerų sprendimų nerado, ir tie sprendimai liko Seimo stalčiuose? O gal vis dėlto galvojate užsiimti ekonomikos augimo skatinimu, kad ekonomika galėtų augti? Jums turbūt ne paslaptis, kad praeitoje kadencijoje yra priimta labai daug perteklinių apribojimų, kurie stabdo mūsų eksportą, tranzitą. Dabar per Latviją, per Lenkiją važiuoja masiškai tranzitas, nes pas mus pertekliniai reikalavimai. Gal būtų geriau nueiti kitu keliu – verslo galimybės gauti finansavimo paskolas, ILTE'ės, kaip sakant, tigrų padarymo, kaip finansų ministras sako. Tai kurį kelią rinksitės – ar mokesčių didinimo, ar kelią, kur nedidinant mokesčių jų būtų galima surinkti daugiau? Ačiū.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Šiuo metu, matyt, reikia pabrėžti, jog kolegų konservatorių parengta mokesčių reforma nėra svarstoma. Yra rengiami atskiri šios Vyriausybės pasiūlymai, kurie tikrai nėra tapatūs tam, kas buvo pasiūlyta anksčiau. Bet, kalbant apie tuos kelius ir jų pasirinkimą, tai yra vienas kitam neprieštaraujantys dalykai, nes ir atliekant mokestines korekcijas yra investicijoms palankių sprendimų, kaip investicijų momentinis atskaitymas tam tikras, kaip investicijos į kvalifikacijos kėlimą ir panašius dalykus, tai yra investicijos į žmones galėtų mažinti apmokestinamas verslo pajamas ir panašius dalykus. Taigi, jeigu būtų kilstelėtas vienas ar kitas tarifo punktas, vis dėlto yra ir kitos tam tikros balansuojančios priemonės, bet pastebėjimas dėl biurokratinės naštos yra labai taiklus. Dėl šios problemos ir buvo sukurta Vyriausybės Biurokratijos mažinimo komisija. Kiekviena ministerija yra įpareigota įsteigti tokią komisiją tam, kad būtų galima sutarus prieiti prie bendrų sprendimų ir imtis teisinio tam tikro reguliavimo pakeitimo. Idėjos, tiesą pasakius, į visų komisijų darbotvarkes plūsta, nes ne tik verslas, bet ir žmonės tuo pertekliu reguliavimu, ar biurokratija, elementariai tariant, yra persisotinę. Reikia tiktai atsirinkti ne tik pasipiktinimą, bet ir konstruktyvius siūlymus, bet noriu pažymėti, kad tokių irgi yra labai daug. Todėl šioje srityje darbo tikrai neptrūks.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia I. Vėgėlė. Prašau.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Aš turiu du klausimus: vieną gerbiamam premjerui ir vieną gerbiamam Seimo Pirmininkui. Gerbiamam premjerui turiu klausimą, beje, cituodamas Seimo Pirmininką. Seimo Pirmininkas sakė, kad laukia net 398 projektai ir taip toliau. Iš tiesų aš suskaičiavau tiktai iki 100 projektų, kurie yra registruoti, visi kiti yra neregistruoti. Turbūt tai yra ydinga, mano supratimu, praktika, kad mes ateiname į sesiją su tiktai ketvirtadaliu projektų, o trys ketvirtadaliai jų yra neregistruotų. Sakykite, kokios buvo to priežastys ir ar ketinate keisti šitą dalyką? Tai klausimas premjerui.

O Seimo Pirmininkui. Aš visiškai neseniai kreipiausi į Valstybės saugumo departamentą dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, mūsų strateginių partnerių. Jūs girdėjote, kad tiek mūsų parlamentarai, tiek kai kurie Europos parlamentarai pradėjo labai nepagarbiai kalbėti apie Jungtines Amerikos Valstijas, Jungtinių Amerikos Valstijų administraciją. Mano supratimu, tai kelia grėsmę net ir nacionaliniam saugumui. Sakykite, ar jūs pritartumėte, ar jūs matytumėte prasmę mūsų Seime priimti ar rezoliuciją, ar paskatinti Seimo narius susilaikyti nuo tokių pareiškimų, žeminančių Jungtinių Amerikos Valstijų administraciją ir visai kitaip, kad mes nesukeltume grėsmės savo Lietuvos nacionaliniam saugumui? Ačiū.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Atsakysiu, matyt, į pirmąjį klausimą, arba pirmojo klausimo dalį. Iš tiesų aš taip pat norėčiau ir siekčiau, kad kuo daugiau įstatymų projektų pasiektų ne tik registruojamu pavadinimu, bet ir su turiniu, tačiau ypač sudėtingi klausimai, kuriems reikalingas dialogas ir diskusija su visuomene, tikrai reikalauja papildomo laiko, ar tai būtų mokestinės korekcijos, ar pensijų II pakopos pakeitimas, nes tie pakeitimai turės rimtą, na, sakykime, įtaką ar tai investicinėms sąlygoms, ar tai žmonių sukaupoms pensijoms senatvėje. Todėl tos diskusijos, tos iteracijos: pasišneki, pataisai, pristatai, pasiderini, tikrai suvalgo labai nemažai laiko, bet vis dėlto aš būčiau orientuotas į kokybę nei į kokią nors greitį ar kiekybę šiuo atveju. Ačiū.

S. SKVERNELIS. Gal dabar pavyks. O, sėkmė įvyko, matote. Keletą dalykų norėčiau akcentuoti, pirmiausia, dėl neregistruotų projektų. Matyt, čia visų seimų ir daugelio vyriausybių yra problema, kad norisi daug nuveikti, bet iš tos veiklos išeina dažniausiai pavadinimas ir nėra paties projekto. Bet nieko tai naujo, jūs, kai jau antrą ar trečią kadenciją būsite, būsite prie to pripratę, kad taip yra. Tai nėra sveikintinas dalykas. O kodėl taip yra, tai jūs ir turbūt savo frakcijoje galite aptarti. Iš 21 jūsų projekto 11 yra neregistruoti, tai tas priežastis ten taip pat galima surasti.

O dėl pareiškimų, taip, aš tikrai siūlyčiau susilaikyti nuo netinkamų pareiškimų bet kurios valstybės, tarp jų ir Ukrainos valstybės, vadovų atžvilgiu, kai naudojami psichopatų epitetai, tarp jų ir Jungtinių Valstijų. Bet, kita vertus, dabar tiems visiems naujos administracijos fanams galime pasakyti vieną esminį argumentą, kas buvo išsakyta Miuncheno saugumo konferencijoje: didžiau-

šias priekaištas, kad Europoje nėra žodžio laisvės, tai Europoje yra žodžio laisvė – kiekvienas gali pasakyti, ką galvoja, apie ką galvoja, svarbu neperžengti etikos ribų.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas premjere, jūsų pastarųjų savaitių, o gal netgi visos kadencijos pradžios firminiu žodžiu tapo „nesureikšminime“, nors iš tiesų dabartinių geopolitinių įtampų ir pokyčių akivaizdoje akivaizdu, kad kaimyninės valstybės labai netgi sureikšmina situaciją: tą matome ir iš Lenkijos premjero pareiškimų, ir iš Šiaurės šalių veiksmų. Kartais susidaro įspūdis, kad jūs, na, kaip ir propaguojate tokią poziciją, kad užmerkus akis grėsmės išnyks, ir per tai, na, tai argumentuojate, kad nekelkime panikos. Tai štai labai norėtusi sužinoti iš jūsų, kokius konkrečius projektus jūs matote, kurie pagerintų Lietuvos saugumą ir gebėjimą apsiginti, ir atsparumą dabartinėje situacijoje? Ir ar iš tiesų manote, kad geopolitinių pasikeitimų ir dabartinės situacijos ir toliau verta nesureikšminti?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Matyt, reikėtų išskirti du žodžius, kuriuos aš vartoju, kaip jūs pastebėjote, „nesureikšminime“ ir „negąsdinkime“, ar ne?

„Nesureikšminime“. Aš kalbu apie tuos politinės retorikos viražus, kurie, na, yra įprastamums politinė praktika, na, vieni kitus kažkaip pavadiname arba kažkokias situacijas, kurios valstybės mastu tikrai nėra reikšmingos, sureikšminame. Ir aš čia laikauosi tos pozicijos, jog tai tikrai nėra reikšminga, reikšminga tai tampa tada, kai tampa balsavimu, kai tampa priimtais sprendimais, kurie turi pasekmes. Be abejo, politinės etikos mes visi, matyt, turėtume mokytis ir pradėti taikyti ją nuo savęs. Aš stengiuosi nieko neįžeidinėti ir kviečiu ir kitus kolegas vadovautis tuo pavyzdžiu.

Dabar apie „negąsdinti“ arba padarytus veiksmus. Jeigu žinote, Valstybės gynimo taryboje sprendimai yra priimami bendru sutarimu, ir tie sprendimai, kurie, beje, sureikšmino tam tikrus dalykus, kurių praėjusi kadencija nematė reikalo vos prieš 3 mėnesius sureikšminti, buvo priimti ir mano balsu, tai yra ir divizijos kūrimo trumpinimas, ir finansinių išteklių paieškos, ir dvigubos, ir karinės paskirties infrastruktūros spartesnis vystymas, ir panašūs dalykai. Aš į dalykus, kuriuos reikia padaryti, žiūriu ramiai, be panikos ir kviečiu nemanipuliuoti žmonių baimėmis, nerimu ir jų negąsdinti tais dalykais, kuriuos gali atliepti valstybė, su kuriais valstybė gali susitvarkyti ir tai padarys. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas premjere, priešingai negu Seimo Pirmininko, jūsų pirmasis akcentas tribūnoje, atėjus be popierių, buvo II pakopos pertvarka. Seimo Pirmininko žodžiuose buvo krašto apsauga, gynyba, geopolitinė situacija. Ir čia aš norėčiau klausti uždarame pokalbyje tarp Liberalų sąjūdžio ir krašto apsaugos ministrės D. Šakalienės išdėstytomis mintimis, kad mes turime sparčiai rasti būdų investuoti 3 mlrd. eurų į mūsų karinę infrastruktūrą. Jūs pats tą patį irgi ką tik paminėjote. Tačiau šiandien mes nematome šitų projektų, kurie leistų turėti žaliajį koridorių dėl statybos ir teritorijų planavimo, sanitarinių apsaugos zonų, viešųjų pirkimų konkursų. Priešingai – mes matome Vyriausybės pateiktame plane, kad projektai bus tik gegužę ir birželį.

Premjere, ar jūsų prioritetai neturėtų keistis: vietoj socialinės apsaugos, II pakopos peržiūros jūs turėtumėte į darbotvarkę įtraukti ir šiandien jau turėti registruotus projektus, kur Seimo pirmąją sesijos darbo dieną Vyriausybė pateiktų nors vieną projektą, nes šiandien jūsų Vyriausybė nepateikė nė vieno projekto. Ar jūsų prioritetai keisis? Ačiū.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Šios Vyriausybės prioritetai yra išdėstyti Vyriausybės programoje, jūs puikiai tai žinote. Kalbant apie laiką, kada kokie sprendimai turi būti priimami ir kokį efektą turi, galime diskutuoti. Tačiau galiu tik patvirtinti, jog Europos investicijų bankas finansuos didžiulius krašto gynybos infrastruktūros projektus ir šiuos projektus teikia kaip flagmanus kitoms šalis, kurios yra pasiruošusios taip pat taikyti panašius modelius.

Dar daugiau galiu pasakyti. Praėjusią savaitę yra kalbėta ir su pramonės ir konkurencingumo komisaru S. Sežurnė dėl PVM'o direktyvos ir dėl viešųjų pirkimų direktyvų keitimo tam, kad būtų galima gynybos srityje greičiau atlikti tam tikras procedūras. Jis yra pasiryžęs atvykti į Lie-

tuva, pasižiūrėti mūsų atvejį ir išanalizuoti mūsų aplinkybes, nes mes esame viena iš sparčiausiai judančių šalių.

Taigi, gerbiamas kolega, tikrai prioritetai, mano galva, šios Vyriausybės yra teisingi. Pensijų kaupimas taip pat yra aktualus, jis, priimti sprendimai turės pasekmių dešimtmečius. Todėl viskas yra sprendžiama nustatyta tvarka pagal tą poveikį. Po keleto dienų išgirsite ir jau skelbiamus konkursus dėl vadinamojo Rūdninkų poligono vystymo infrastruktūros. Taigi viskas vyksta septinmyliais žingsniais. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Kairys. Prašau, kolega.

S. KAIRYS (LSF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, mano klausimas turbūt bus susijęs ne tik kad su pavasario sesija, bet iš principo su tuo, ką jūs planuojate visą ketverių metų kadencijos laikotarpį. Aš manau, kad jūs tiesiog nevykdote Seimo valios, nes lyginant Vyriausybės programą ir Vyriausybės programos priemonių įgyvendinimo planą panašu, kad pakeliui nemažai siekių tiesiog pradingo. Nes Vyriausybės programą sudaro 780 programinių punktų, o priemonių plane beliko 503. Tai kur pakeliui pametėte tiek išipareigojimų, kuriuos buvote užbrėžę Vyriausybės programoje, kurią patvirtino Seimas?

PIRMININKAS. Kam uždavėte klausimą, nes?..

S. KAIRYS (LSF). Premjerui.

PIRMININKAS. Ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Man pasigirdo, kad prieš tai sakė, Seimo Pirmininkui. Bet nepaisant to, gerbiamas kolega, pirmiausia Vyriausybės programa buvo ruošta vadovaujantis gerąja Europos praktika, kai prie kiekvienos stambesnės, sakykime, nuostatos yra nuoroda su skaičiumi į tą nuostatą. Kalbant apie priemonių planą, kai kurios nuostatos buvo stambintos, kad atlieptų programą. Tai nėra programos realizavimas ar numatomas mažesnis priemonių skaičius. Atvirkščiai, žiūrint į priemones akivaizdu, jog programa yra realizuojama visa apimtimi. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Zuokas. Prašau.

A. ZUOKAS (MSNG). Gerbiamas premjere, klausimas jums. Nenoriu kol kas komentuoti mokestinių pasiūlymų, kurie dabar yra diskutuojami viešai, kol nematome sprendimo dokumentų, bet norėčiau užduoti vieną klausimą, kuris patikslintų esamą poziciją. Kalbame apie nekilnojamojo turto mokesčio pakeitimus. Kiek yra galiojantis principas, nekilnojamojo turto mokestis iš esmės yra savivaldybių mokestis. Kitaip tariant, jis niekaip negali papildyti, pavyzdžiui, biudžeto, reikalingo gynybai. Ar tokia pozicija ir išlieka, taip toliau ir bus, ar manoma, kad ta dalis nekilnojamojo turto mokesčio turėtų būti neatiduota savivaldybėms?

Ir kita klausimo dalis – tai, kad nekilnojamojo turto mokestis yra savivaldybių reikalas. Ar mums Seime reikia veltis į detales, kiek, kam, nuo kokio turto ir panašiai? Ar nebūtų paprasčiau pasitikėti savivaldybėmis ir suteikti joms pačioms nustatyti nekilnojamojo turto mokesčius, jų dydžius, grupes ir panašiai? Tai tikrai toks įstatymo projektas būtų priimtas iš karto, greitai ir be jokių, sakykime, nereikalingų diskusijų. Dėkui.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, ačiū už klausimą. Ir šiandien savivaldybės, matyt, turi galimybę priimti dėl komercinio nekilnojamojo turto apmokestinimo, tai yra tam tikras tarifų taikymo režis, pagal kurį galima priimti sprendimą. Lieka tik apgailestauti, kad ne visos savivaldybės pasinaudoja ta galimybe papildyti biudžetą, na ir, pavyzdžiui, reikia branginti viešojo transporto bilietus, nors tikrai erdvės, bent jau didžiuosiuose miestuose, papildomas pajamas surinkti ir reinvestuoti jas į infrastruktūrą ar kitas miesto reikmes tikrai yra daug. Principo keisti, jog nekilnojamojo turto surinktos papildomos įplaukos keliautų į valstybės biudžetą, tikrai nenumatoma, o kalbant apie apatinę ribą, galbūt ją galima šiek tiek kilstelti, kad padrąsintų ir savivaldybes priimti sprendimus. Jeigu savivaldybės galėtų papildyti savo biudžetą, manau, kad ir turėtų tai padaryti, nes infrastruktūros fondai, ypač europiniai, visai netrukus, panašu, išseks. Teks plaukti savo pastangomis ir savo jėgomis.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia K. Starkevičius. Prašau, kolega.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena. Aš noriu paklausti premjero. Visi mes rūpinomės, kad biudžetas būtų papildytas lėšomis. Suprantama, dėl kokių priežasčių. Vienas iš būdų, kurį

jūsų Vyriausybė vardi, – šešėlis. Ir jau nuo... turbūt dar premjeru buvo ir S. Skvernelis, kai priimtos yra pataisos ir liepta pasiruošti išmaniųjų technologijų diegimui, kasos aparatų, ir dabartiniu metu vis buvo atidėta. Šiemet nuo gegužės 1 dienos tos technologijos turi būti įdiegtos, tačiau šiandien, matau, jau yra Seimo narių pasiūlymas vėlgi atidėti. Tai mes viena kalbame, kai kova su šešėliu, o kita tada darysime, jeigu šiandien pritarisime tam pasiūlymui, jeigu vėl atidėsime mes tų naujų technologijų diegimą.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, ačiū už klausimą. Iš tikrųjų teisingai pastebėjote, tai nėra Vyriausybės iniciatyva. Vyriausybė ruošiasi įgyvendinti tokius įstatymus, kurie yra priimti, ir tokiais terminais, tačiau Seimas taip pat gali apsispręsti pritaikyti vieną ar kitą termino atidėjimą patiems smulkiausiems ir patiems mažiausiems. Tuo labiau kad tam tikrų argumentų tam yra, nes ir šiandien turėdami fiskalinius kasos aparatus ir, kaip sakyti, išmušinėdami čekius mes norime gauti tą informaciją į centralizuotą informacinę sistemą. Tačiau ar tai nebus perteklinė, nereikalinga, nebiurokratinė našta patiems smulkiausiems, galime diskutuoti, galime svarstyti. Jeigu Seimas iš tikrųjų dėl to apsispręs, Vyriausybė tikrai pateiks dėl to išvadą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Zingeris. Prašau, gerbiamas kolega.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū. Mielas premjere, labai džiugu matyti jus ir Seimo Pirmininką. Norėčiau, Seimo Pirmininke, padėkoti už tai, kad jūs sukvietėte ypatingą posėdį artimiausiomis dienomis dėl mūsų bendros nuostatos, ką daryti Lietuvos apgynimo atveju ir kaip užkelti karteles, kad jos būtų įvykdytos, kad Lietuva atrodytų viena iš vedančiųjų šalių gynybos srityje. Tai šitas įvyks. Tokie posėdžiai, jeigu jūs šiandien prisimenate, Kovo 11 dieną... po Kovo 11 dienos įvyko daugybę kartų tam, kad mes vieningai po to išeitume, po slapto posėdžio, į bendrą poziciją. Čia be galo svarbu.

Bet klausimas būtų toksai. Mano giminės Izraelyje man pasakojo, kad per 3 dienas jie surenka 500 tūkst. karių, per 3 dienas pusė milijono karių atsiduria fronto linijoje. Pas mus visuomenėje po sovietinės okupacijos yra sunkiau tai padaryti, sunkiau įskelti pagarbą Lietuvos kariuomenei. Tam reikalingi papildomi įstatymai. Privilegijos kariuomenėje (turiu galvoje, kariams), turėtų būti nepaprastai didelis tas privilegijų paketas, kad jie galėtų mokytis būdami kariuomenėje, kad jų sąlygos būtų lengvesnės. Kariuomenės nariams palengvinamos sąlygos, čia yra atskiras šalia gynybos, būtų be galo svarbu.

Dar paskutinis dalykas dėl 1 mln. Amerikos lietuvių. Žinote, tai yra didelė jėga. Yra 8 mln. žydų, kurie bando kažką nuveikti dėl Izraelio, 10 mln. lenkų, bet 1 mln. Amerikos lietuvių. Jeigu jūs kreiptumėtės, žinoma, kartu su Prezidentu, ir Seimo Pirmininkas, ir jūs, į juos paremti mus šituo labai neramiu laikotarpiu, būtų be galo reikalinga. Labai jums ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas Emanueli, čia man buvo klausimas, nes pradėjote nuo Seimo Pirmininko? (*Balsai salėje*). Taip. Geros idėjos, tikrai palaikome ir kreiptis galime, ir turime matyti visus pasaulio lietuvius, kurie gali savo pastangomis, savo diplomatija, savo kalbėjimu, savo investicijomis Lietuvoje tikrai padėti šaliai, nes, matyt, toks yra mūsų visų tikslas – ir gyvenančių Lietuvoje, ir lietuvių užsienyje, kad Lietuva gyventų ir klestėtų per amžius. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia Ž. Pavilionis. Prašau, kolega.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamas premjere, tiek iki pavasario sesijos, tiek, matyt, ir pavasario sesijos metu Europoje vyks daug svarbių susitikimų dėl karo ir taikos, tokių kaip Londone, Paryžiuje, kuriuose mūsų atstovai nedalyvavo. Ar stengsitės, kad tuose būsimuose susitikimuose jūs pats asmeniškai ar mūsų bent jau atstovai dalyvautų ir ar vis dėlto pabandytė nuvažiuoti į Vašingtoną, iš kurio mes ką tik grįžome su gerbiamu J. Oleku, kur jūsų labai trūksta bandant tiek Lietuvos, tiek Ukrainos interesus apginti? Ir ar nemanote, kad tie nepakvietimai kaip nors susiję su jūsų antisemitine koalicija, kurios bambagyslės taip ir nenutraukėte?

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega. Aš pasakysiu nuoširdžiai: nė viename aukščiausio lygio susitikime ar telefonu, ar *tête-à-tête* bendraujant antisemitizmo klausimas nebuvo keliamas. Manau, mėginimas kurstyti šį klausimą, vėl iš naujo kelti dabartinėmis aplinkybėmis nėra politinės brandos požymis. Dėkojame už jūsų vizitą Vašingtone ir tikiuosi, kad perduosite tą

estafetę ir informaciją. Kol kas dar delegacijos vadovas nespėjo to padaryti, bet mes tikrai pasišnekėsime. Dėkoju krašto apsaugos ministrei, kuri atliko didelį darbą susitikdama su įvairių, pirmiausia, gynybos pramonės įmonių atstovais, nes gynybos pramonės investicijos Lietuvoje yra labai labai kritiškai reikalingos. Savo ruožtu aš dalyvauju tuose susitikimuose, tarp jų ir Europoje, kuriuose galiu padaryti didžiausią įtaką arba kur yra, sakykime, nedengiama, tai yra politinės šeimos didžiosios. Mūsų šalies Prezidentas nepriklauso politinėms šeimoms. Tai bendraudami kartais mes su Pietų šalių atstovais – tiek premjerais, tiek žemesnės politinės grandies atstovais, mėginame surasti bendrą sąlyčio tašką, nes, kaip suprantate, Europa taip pat nėra labai vieninga. Tai, kas vyksta prie rytinių sienų, kartais didelio išpūdžio nedaro tiems, kas gyvena piečiau. Todėl visi mes turime padaryti tai, ką galime geriausiai, kad Lietuvai būtų naudingiausia. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Ačiū kolegoms už klausimus, ačiū Ministrui Pirmininkui ir Seimo Pirmininkui už atsakymus.

Dabar yra motyvai dėl balsavimo. Už – R. Budbergytė. Prašau.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Gerbiami kolegos, šiandien tikrai daug buvo pasakyta apie mūsų veiklos programą, mūsų programą, ką mes matome Seime reikalinga nuveikti, ir ne tik tai, kad Seime nuveiktume, bet kaip realizuoti ir tai, ką daro Vyriausybė, ir buvo kalbama apie tai, kokių projektų laukia Lietuva ir Lietuvos žmonės. Aš norėčiau vis dėlto pradėti nuo gynybos, nes gynyba yra pats svarbiausias dalykas, kad šiandien žmonės tikrai saugiai jaustųsi ir grėsmių prasme iš išorės, tačiau taip pat ir kad žinotume, kad ne tik gynybai skirti projektai sulaukia pritarimo šiame Seime, kad ir kiti projektai, kurie daro žmogų saugų ir jis tikrai gali pasitikėti savo valstybe, yra mūsų programoje numatyti. Noriu pasakyti, kad iš tiesų, sakykime, Socialdemokratų frakcija yra tikrai įregistravusi daugiau kaip 50 įstatymų projektų, kurie liečia įvairias sritis, pradedant II pensijų pakopa, kalbant apie geresnę vartotojų teisių apsaugą, kiek mes mokėsime – daugiau ar mažiau – už elektros kainą; galų gale apie tai, kad ir, sakykime, toks svarbus klausimas kaip Kelių fondas, jo įsteigimas, kuris turės ateiti ir būti priimtas sprendimas, kad mes, Lietuva, Lietuvos žmonės, galėtume tikrai turėti tokius kelius, kuriais visi saugiai galėtume keliauti bet kokiais tikslais, ir kad žvyrkeliai tikrai nebūtų ta tema, kurią palietus galima kalbėti tiktai... Kaip sakoma, dažnai pabrėžia oponentai oponentams, kad čia populistiniai dalykai. Čia ne populistiniai dalykai. Ir būtent apie tuos klausimus šiame Seime, šioje pavasario sesijoje mes turime labai aiškiai pasiųsti signalus.

Na, ir galų gale mokestiniai dalykai. Teks mums vienaip ar kitaip priimti tam tikras įstatymo pataisas. Vėlgi, kolegos, aš tikrai labai pasitikiu mūsų sąmoningumu, mūsų gera logika ir kad mes tikrai padarysime mokestines pertvarkas, nepaliesdami tų interesų, tų žmonių pajamų, kurie jas turi tikrai ne pačias didžiausias ir kurie ir toliau turi dėl to jaustis saugiau, kad valstybė jais rūpinasi.

Todėl aš labai labai agituojau: kolegos, palaikykime mūsų tokį nusiteikimą, kad turime pritariti šiai programai. Mes turime turėti aiškias gaires ir mes turime judėti pirmyn, nes aplinka mus tai įpareigoja daryti.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – G. Skaistė. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Ištis ši sesijos darbų programa nuvylė, nes ji neatliepia naujų geopolitinių iššūkių. Matome atnaujintą Jungtinių Amerikos Valstijų, mūsų pagrindinio partnerio, retoriką; matome, kaip keičiasi geopolitinė situacija; matome, kaip Europos Sąjungos lyderiai susitinka ir kalbasi, kaip finansuos gynybą. Tuo tarpu pas mus buvo pasakytas žodis, kad reikia stiprinti gynybą. Buvo Valstybės gynimo tarybos posėdis, kur pasakyta, kad reikia skirti 5–6 % krašto apsaugai kasmet. Tačiau po to, atrodo, nesureikšminome situacijos ir kalbos nebetapo darbais, nes šiandien sesijos darbų programoje nėra nė Valstybės gynybos fondo įstatymo pakeitimo, kurį siūlytų papildyti Vyriausybė. Tokius pasiūlymus dėl šaltinių, kurie galėtų būti skirti finansuoti gynybai, yra pateikusi tik Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija bei Prezidentas. Tuo tarpu Vyriausybė nesiūlo nei Valstybės gynybos fondo papildymo įstatymų, nei Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos pakeitimų, kurie turėtų legitimizuoti ir patvirtinti Valstybės gynimo tarybos sprendimą.

Tai, man atrodo, dabar ką matome sesijos darbų programoje, yra aibė mokestinių sprendimų, kurie, na, keliauja iš valstybės biudžeto savivaldybėms. Turiu omenyje ir transporto priemonių registracijos mokestį, nekilnojamojo turto mokestį, žemės gelmių išteklių mokestį – aibę sprendimų, kurie mažintų valstybės biudžeto pajamas ir didintų savivaldybių, vadinasi, mažintų mūsų gebėjimą finansuoti gynybą. Taip pat yra aibė sprendimų, kurie ir mažina valstybės biudžeto pajamas: tokie kaip pridėtinės vertės mokesčio registracijos riba, kaip aibė sprendimų, pasiūlymų, ką dar padaryti lengvatinio prie PVM'o tarifo apmokestinimo, yra GPM'o atskaitymų pakeitimai. Visi šie sprendimai mažina valstybės biudžeto pajamas, mažina gebėjimą finansuoti gynybą, tuo tarpu to, kas papildytų Valstybės gynybos fondą, šiame sprendime nėra. Yra atskiri sprendimai, kurie įvardinti teoriškai, kalbama, pristatoma žiniasklaidoje, tačiau sesijos darbų programoje visų tų mokestinių pakeitimų, apie kuriuos čia kolegos diskutuoja, tiesiog nėra. Tai tikriausiai yra bijoma, kad nebus Seime priimti tie įstatymai, ir todėl bijoma įrašyti į sesijos darbų programą, bet iš esmės jokių sprendimų, kurie atlieptų tuos posakius, šiandien sesijos darbų programoje aš tiesiog nematau.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Kadangi buvo išsakytos skirtingos nuomonės, tai nekviečiu priimti bendru sutarimu, bet apsispręsti balsuojant. Prašom balsuoti, kas už ir kas turi kitą nuomonę.

Ačiū. Balsavo 110 Seimo narių: už – 89, prieš – 4, susilaikė 17. Nutarimo projektui pritarta po pateikimo.

Pagal mūsų Statutą Seimo nutarimo „Dėl sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą papildomo komiteto teisėmis apsparsto visi komitetai pagal savo veiklos kryptis. Išvadas pateikia per 7 dienas. Svarstyti numatoma kovo 20 dieną, iš karto po Juozinių. Ar galime pritarti? Pritarta. Ačiū, kolegos.

11.51 val.

Mokėjamų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-173 (pateikimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Mokėjamų įstatymo Nr. VIII-1370 kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-173. Pranešėjas – A. Sysas. Prašom, kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Mokesčių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Šitas įstatymas buvo priimtas praeitų metų lapkričio 14 dieną, jame įpareigojome įstaigas, kurios nori užsiimti finansine veikla, gauti audito išvadas. Deja, kai prasidėjo pasiruošimo darbai, išryškėjo, kad Lietuvoje neužtenka tiek auditorių, kurie galėtų teikti tokią paslaugą, todėl įstatymu siūloma leisti Europos ekonominėje erdvėje reziduojantiems subjektams, kurie turi tokią teisę, atlikti tokią funkciją. Jeigu taip atvirai, tai reikia patobulinti įstatymą, kad jis galėtų greičiau gauti kojas ir veikti. Jo įsigaliojimas yra balandžio 9 dieną. Tai mes neprašome skubos tvarkos, o paprasčiausiai normalia tvarka mes galime jį priimti, kad būtų mažiau nesklandumų tiems, kurie užsiima mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų prisijungimu prie mokėjimo sistemų. Yra Teisės departamento išvada, kuri dabar derinama su Finansų ministerija. Neprašome Vyriausybės išvados, nes tai yra iniciatyva pirmiausia Vyriausybės, Finansų ministerijos. Ačiū, atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Jūsų paklausti nori kolegė G. Skaistė. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš suprantu, kad ministerija, ko gero, paprašė atnešti šį sprendimą į Seimą, bet man klausimas. Jūs sakote, kad bus patobulintas įstatymas, bet iš esmės padaroma įstatyminė norma visiškai neveikianti. Tai reiškia, kad tą išvadą galės pateikti nebe auditorius, o *bele* kas. Tai klausimas: kam ta išvada iš principo išvis reikalinga, jeigu bet kokia institucija, bet koks žmogus gali pateikti išvadą? Nes prieš tai buvo, kad auditorius, kurio yra licencijuojama profesija, visgi prarastų arba licenciją, arba dar kokias nuobaudas turėtų už tai, kad išvada yra nekorektiška, šiuo atveju išvadą pateikti gali bet kas. Klausimas tokiu atveju: kam ta įstatyminė norma

išvis tokiu atveju reikalinga? Gal visgi, jeigu trūksta auditorių, būtų galima praplėsti profesijų sąrašą, įtraukiant advokatus ar kitas institucijas, bet nevisiškai paleidžiant vadžias, nes iš principo tokiu atveju, jeigu išvadą gali rašyti bet kas, klausimas, kam ta išvada išvis yra reikalinga?

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Aš nesutikčiau. Įstatyme aiškiai apibrėžiama, kas galės teikti. Manau, kad, priimant šitą įstatymą, jį ruošiant, ne iki galo buvo išdiskutuota. Būtent dėl to ir buvo kreipimasis iš FINTECH'o būtent dėl šios pataisos. Kadangi tai yra pateikimo stadija, svarstymo stadijoje jūs, kaip komiteto narė, galėsite jį patobulinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau klausti niekas nenori. Dėl motyvų už, prieš pasisakančių taip pat nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti pateiktam projektui? Pritarta. Ačiū. Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomo nėra. Svarstyti numatyta kovo 18 dieną. Galime pritarti? Ačiū, kolegos.

11.55 val.

Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo Nr. IX-1607 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-115 (pateikimas)

Kitas klausimas – Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-115. Pranešėja – I. Gelažnikienė. Prašau, Ilona. Ir bus dar kitas, bet tada atskirai – pirma vieną, po to kitą. Labai ačiū.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymas numato finansavimo šaltinius ir tvarką, kur gautos pajamos gali būti panaudojamos. Šios programos didžiąją pajamų dalį sudaro mokestis už valstybinius gamtos išteklius. Pats įstatymas numato, kad programos lėšos gali būti naudojamos aplinkosauginiams dalykams diegti, įgyvendinti, želdinių tvarkybai, aplinkos monitoringui, atliekų tvarkymo infrastruktūrai ir kitiems aplinkosauginiams dalykams. Siūlome įstatymo pakeitimą, kuriame 4 straipsnį siūlome papildyti 6 dalimi ir numatyti, kad Specialiosios programos lėšos būtų naudojamos saulės šviesos energijos elektrinėms, jų technologiniams įrenginiams įrengti ar saulės elektrinėms, jų technologinių įrenginių daliai iš saulės elektrinių parkų įsigyti. Taip savivaldai atsirastų dar viena galimybė papildomai naudoti šį fondą ir fondą naudoti atsinaujinantiems energijos ištekliams ir savivaldos energetiniam savarankiškumui.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmoji klausia R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, mano klausimas yra toks. Šią specialiąją programą sudaro mokestis iš valstybės gamtos išteklių. Savivaldybei mes esame nustatę, ką gali, kaip gali disponuoti savivaldybė, priimdama tuos sprendimus. Tai dabar mes tą sąrašą papildome dar viena funkcija, ji svarbi, ypač kalbant apie viešuosius pastatus ir, sakykime, švietimo, kultūros ar socialines įstaigas, kurios galėtų įsirengti elektrines, saulės elektrines, bet ar neverta palikti šią specialiąją programą disponuoti savivaldybei ir tegul savivaldybė pati nuspręs, ar jinais skirs visuomenės švietimui, ar jinais skirs elektrinėms įrengti? Mes dar papildome vienu punktu, bet atsiras gal kelios savivaldybės, kurios iš šitos programos galėtų padaryti kitų dalykų, pavyzdžiui, įrengti oro taršos monitoringo stoteles arba, sakykime, kitas programas, kurios taip pat yra nukreiptos į gamtos tausojimą, nes tikslas tos programos yra būtent gamtos auginiai ir tausojantys projektai ir jų įgyvendinimas. Tai ar verta įvardinti vėl vieną konkretų, sakykime, įrenginį ir galimybę, ar vis dėlto nemanote šią specialiąją programą palikti savivaldybės tarybai nuspręsti, kaip ją panaudoti ir kiekvienos savivaldybės specifiką, unikalumą, poreikius labiau patenkinti?

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege. Jūsų klausimas puikus. Tik aš noriu pasakyti, kaip gali būti naudojamos Specialiosios programos lėšos. Visi tie jūsų išvardinti punktai išlieka, tai reiškia, nėra atimta savivaldos teisė savarankiškai spręsti, nėra savivaldybei uždrausta skirti lėšas aplinkos apsaugai, monitoringui, kitoms aplinkosauginėms veikloms, o šituo punktu mes tik papildome. Tai reiškia, kad atsiranda dar viena galimybė, kuri neapriboja kitų.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Baškienė. Prašom, kolege.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamoji kolege, išties pritariu jūsų iniciatyvai. Aišku, dėl kiekvieno įstatymo projekto Teisės departamento išvada yra labai svarbi. Tikiuosi, kad jūs ją skaitėte. Čia klausimas būtų toks: aiškiau apibrėžti, kokiems subjektams būtų skiriamos šitos lėšos, ir ar buvo gauta Lietuvos savivaldybių asociacijos nuomonė rengiant jūsų įstatymo projektą, ar bandėte domėtis, kaip jį vertintų Lietuvos savivaldybių asociacija? Ačiū.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą kolegei. Žinote, taip, skaičiau Teisės departamento išvadas. Nė kiek neprieštarauju dėl to, kad galbūt reikėtų patikslinti apibrėžimą. Bet aš manau, kad komitete diskutuojant tai tikrai bus galima ir padaryti, ir patikslinti. O dėl savivaldos, taip, mes nediskutavome su Savivaldybių asociacija, bet su pavienėmis savivaldybėmis tikrai daug diskutavome.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau užsirašęs klausti K. Mažeika. Prašau. K. Mažeikos nematome. Tada klausia S. Gentvilas. Prašau, kolega.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Gerbiama kolege Ilona, jūs esate pakruojietė ir supratau, kodėl tas įstatymas yra teikiamas. Pakruojis jau šiuo metu gauna pusę milijono eurų į Specialiąją aplinkos apsaugos rėmimo programą iš UAB „Dolomitas“ už jo kasamus išteklius. Lydimuoju įstatymo projektu jūs siekiate padidinti proporciją nuo 20 % programos lėšų, einančių už valstybinius išteklius, iki 40 %. Vadinasi, Pakruojo savivaldybei iš esmės nuo pusės milijono padidėtų iki milijono kasmet gaunamų pajamų iš UAB „Dolomitas“.

PIRMININKAS. Čia, kolega, kitas įstatymas.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Taip, kitas.

S. GENTVILAS (LSF). Lydimasis. Už valstybinius išteklius. Klausimas yra, ar tai yra proporcinga, nes, pavyzdžiui, jūsų atstovaujamoje apygardoje yra Joniškis, kuriam iš Aplinkos apsaugos valstybinės programos yra kompensuojama už audros sukeltus išteklius Žagarės dvarui atstatyti. Ar tikrai tiek nuostolių pridaro UAB „Dolomitas“, kitaip tariant, kad jums reikėtų papildomai pusės milijono į Pakruojo biudžetą ir tai nebūtų neproporcinga iš tikrųjų savivaldybei, kuri pasižiūrėjus pagal programą išskirtinių lėšų dolomito sukeliamiems neigiamiems poveikiams neturi? Tai yra įprastinis gatvių valymas, atliekų tvarkymas ir taip toliau.

Kaip jūs matote, ar tai neiškreiptų visos sistemos, nes konkrečiai jūs esate didžiausia Lietuvos kasykla gamtinių išteklių ir dėl to jūsų projektas orientuotas į tai, kad padvigubintumėte Pakruojo pajamas? O pirminį projektą pristatydamas jūs užsiminėte iš esmės apie saulės energetiką, kuriai aš pritariu, bet proporcijos paskirstymas yra iš tikrųjų žalingas. Ačiū.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Labai džiaugiuosi, kad pritariate Aplinkos apsaugos programos pakeitimams. Jeigu kalbėtume užbėgdami už akių apie kitą įstatymo pakeitimą, tai, žinote, gamtinių išteklių yra ne tik Pakruojo rajone – jų yra ir daugelyje kitų rajonų. Bet koku atveju mes džiaugiamės turėdami įmonę, kuri išgauna išteklius, ir negaliu pasakyti, kad jinau mums šitiek apkartina gyvenimą. Bet aš manau, kad proporcinga ir teisinga, nes bet koku atveju savivalda patiria ir tam tikrus kitus nepatogumus, nes yra ir dulkėtumas, yra padidėję srautai automobilių, kurie važiuoja iš mūsų rajono. Tai, ką mūsų rajono savivaldybė šią dieną skiria iš savivaldybės biudžeto, galėtų antra tiek atiduoti infrastruktūrai, o aplinkosauginiams reikams išleisti būtų šitos Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšas.

Kitas dalykas. Aš manau, kad yra galbūt ir ypač teisinga, kad savivaldos teritorijoje, kurioje išgaunami ištekliai, dalis lėšų nugultų į savivaldos biudžetą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia L. Girskienė. Prašau, kolege.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Čia turbūt kiekvieną Seimo kadenciją šitas įstatymas yra keičiamas. Man labai įdomu, kodėl kilo tokia iniciatyva, ar jūs matote problemų, nes, mano nuomone, yra tikrai nemažai programų savivaldybėms, ir juridiniams asmenims, ir privatiems asmenims, kur galima įsirengti ir saulės elektrines, ir panašiai, tai yra atsinaujinančius energijos šaltinius. Kodėl jūs manote, kad yra būtina imti lėšas iš šitų programų?

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Žinote, visa Lietuva kalbame apie energetinę nepriklausomybę ir bet kuriuo atveju šiandien nėra kokios nors programos, kur būtų dotuojami atsinaujinantys ištekliai.

liai, tai yra konkrečiai saulės elektrinės ant savivaldos institucijų: ant mokyklų, socialinių įstaigų, ant kultūros centrų ir panašiai. Todėl mes siūlome kaip dar vieną alternatyvą, kur galėtų savivalda pasinaudoti šitos programos lėšomis ir įsirengti saulės elektrines ant savo įstaigų.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia V. Rakutis. Prašau, kolega.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, aš irgi norėčiau prisijungti prie kolegų išsakytų abejonių dėl to, kad reikėtų įstatymu apibrėžti, kam panaudoti savivaldybei skirtas lėšas, nes iš tikrųjų yra įvairių gamtos išteklių, įvairių poreikių – kai kur reikia vieno dalyko, kai kur kito dalyko, todėl toks apibrėžimas gal konkrečiu atveju ir geras, bet visos valstybės mastu, manau, nelabai.

O dėl antrosios dalies, dėl lydimąjo dokumento, ką Simonas pastebėjo, tai yra gamtos ištekliai, kurie yra per kelias savivaldybes. Arba būna taip, kad gal patys ištekliai yra vienoje savivaldybėje, bet infrastruktūrinė arba kažkokia ten... triukšmingumas, dulkingumas liečia kitą savivaldybę. Čia man teko kai kuriuos projektus daryti su keliomis savivaldybėmis, tai labai sudėtinga ką nors padaryti, kai yra dvi savivaldybės, nes jų išsiskiria nuomonės ir tada galiausiai nėra skiriami pinigai tam dalykui, kam jie iš tikrųjų ir skirti, tai yra atlyginti žalai gamtai. Aš manyčiau, kad tas palikimas tų procentų, kurie yra, tikrai labai svarbus, o dėl pasirinkimo, kam savivaldybė turėtų naudoti, reikia žiūrėti pagal konkrečią situaciją. Dėkui.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Norėčiau atsakyti, kad dėl specialiosios programos lėšų naudojimo, kaip ir kolegei sakiau, tai nėra apribojimas. Šiandien įstatymas reglamentuoja, taip, mes tik įtraukiame papildymą, kuris, sakykime, atveria dar vieną galimybę, bet neapriboja kitų. Šiuo atveju ir norėčiau atsakyti į jūsų tą pirmąją klausimą dėl programos panaudojimo lėšų.

O atsakant į kitą klausimą jums dėl persikirstymo už gaunamus valstybinius gamtos išteklius, žinote, yra nemažai patvirtinta tvarkos aprašų, apibrėžta įstatymu, kad, tarkime, infrastruktūrą vandens ar nuotekų galima įsirengti ten, tik toje gyvenvietėje, kur yra ne mažiau kaip 200 gyventojų, ne mažiau kaip 500 gyventojų. Mokykla gali išlikti, tik kai toks mokinių skaičius. Ir, žinote, gana daug yra teisinių dokumentų, kurie apriboja mažų savivaldybių teises. Jūs dabar norite pasakyti, kad persikirstymas pagerintų situaciją tik tam tikroms savivaldybėms. Visos savivaldybės gauna lėšų iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos, tik jos yra vienos mažesnės, kitos didesnės. Taip, kai kurios savivaldybės didesnes pajamas gauna, bet toms savivaldybėms gal ir atsiranda, ten, kur negali, tarkime, vandentvarkai skirti lėšų iš valstybės dotacijų, jie gali lėšų skirti iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos tiek nuotekoms, tiek vandentvarkai.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjai. Kolegos, dabar apsispręskime dėl pirmosios dalies, tai yra dėl Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos. Motyvai už – J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Laba diena visiems. Ačiū už suteiktą žodį. Aš kviečiu palaikyti, nes, pirmiausia, mes turime galvoti apie kuo didesnę savivaldybių savarankiškumą, o kitas dalykas – įtraukti į programą saulės elektrinių pastatymą, įrengimą. Savivaldybėms tikrai labai svarbu, nes tie pinigai pagal Specialiąją programą naudojami tiksliai tiems tikslams, kurie yra išvardinti. Jei nebus įrašyta, jie to tiesiog negalės naudoti. Kviečiu palaikyti ir pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Motyvai prieš – M. Lingė. Prašau, kolega.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Išgirdau, kad bus balsuojama atskirai dėl projektų, bet pasakyti noriu išskirtinai dėl antrojo, juo labiau kad tai yra susijusi paketo dalis. Tai jeigu dar pirmąją programą paskirsime ir įtrauksime, ir sudarysime galimybę sąrašą papildyti vienu išskirtiniu punktu, tai būtų tikrai galima diskutuoti, bet tikrai nėra priimtina Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo...

PIRMININKAS. Labai atsiprašau, dėl antrojo mes dar atskirai balsuosime.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gera, jeigu bus sudaryta galimybė.

PIRMININKAS. Motyvai už ir prieš išsakyti, prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 78, prieš – 4, susilaikė 13. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomų nėra. Siūloma svarstyti šių metų balandžio 29 dieną. Prašau, kolege, minutėlę. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Aš siūlau kaip papildomą Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą, nes tai paliečia savivaldybių reikalus.

PIRMININKAS. Papildomą siūlo kolegė R. Tamašunienė Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Sutinkame? Svarstymo data – balandžio 29 diena. Ar galime pritarti? Pritarta. Ačiū.

12.11 val.

Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 11 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-116 (pateikimas)

Kitas klausimas – Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo 11 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-116. Gerbiama I. Gelažnikienė, prašom. Jau apie jį šiek tiek buvo užsiminta, bet dabar prašom pristatyti išsamiau.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymas reglamentuoja, kad šitą mokesį moka fiziniai ir juridiniai asmenys, ir įstatymu yra nustatomi mokesčio tarifai, ekonominės sankcijos bei mokesčio įskaitymas. Įstatymo pakeitimu siūlome keisti 11 straipsnio 1 dalyje įskaitymų proporcijas ir siūlome, kad į valstybės biudžetą būtų įskaitoma 60 %, o 40 % mokesčio į savivaldybės, kurios teritorijoje išgaunami išteklių, biudžetą, ir naudojamos būtų šitos lėšos Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiajai programai finansuoti. Kaip ir šiek tiek minėjau, pristatydama pirmąjį įstatymo pakeitimą, kad savivaldybės teritorijoje, kurioje išgaunami gamtiniai išteklių, valstybiniai gamtos išteklių, yra tam tikrų, sakykime, ir nepatogumų, tai yra papildomai dėvima infrastruktūra, patiriamas dulkėtumas ir papildomas triukšmas. Vadinas, perskirsčius šitas lėšas, savivalda galėtų didesnę dėmesį skirti savo aplinkai gerinti. Tai, kaip ir kažkada kažkas minėjote iš kolegų, ir monitoringui, ir aplinkos apsaugos priemonėms diegti bei joms įgyvendinti. Ir manome, kad šitas perskirstymas būtų stiprus paskatinimas savivaldai ir atrištų rankas padaryti ženkliai daugiau naudingų darbų savo rajono gyventojams, kadangi šis lėšų panaudojimo spektras yra gana platus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmas klausia D. Griškevičius. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama Ilona, ačiū už jūsų iniciatyvą, tikrai kaip savivaldybininkui irgi smagu, kad tų iniciatyvų atsiranda, galvojant apie papildomus finansinius išteklius savivaldos biudžetams. O, bet, tačiau šiuo atveju vis dėlto norisi paklausti, kadangi vis tiek keičiate proporcijas, tiksliau, siūlote keisti nuo 80 iki 60 valstybei ir savivaldai nuo 20 iki 40, ar būtent šiuo laikotarpiu, kada mes kalbame iš tikrųjų apie tų lėšų poreikį gynybai ir kitoms su saugumu susijusioms priemonėms, vis dėlto pasiūlymas yra savalaikis? Tai viena klausimo dalis.

Ir antra klausimo dalis. Ar teko skaičiuoti, kiek tai, sakykime, turėtų įtakos konkrečiai kalbant apie finansinę išraišką ir kiek galėtų padidėti šie savivaldybių biudžetai, tikrai, žinoma, valstybės biudžeto sąskaita? Ačiū už atsakymus.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Ačiū, kolega, už klausimus. Žinote, kalbant apie gynybos klausimus, Lietuvos saugumo klausimą, tai yra tikriausiai visų pagrindinis akcentas, kurį dedame šandien, bet kartu mes kalbame ir apie sveikatą, ir apie švietimą, ir apie energetinę nepriklausomybę. Aš manau, kad šitas siūlymas, pakeitimas – tai vienas žingsnis, kurį papildomai savivalda gali žengti dėl energetinio savarankiškumo. Tai yra papildomos lėšos. Dar kartą pasikartosiu: tai yra labai svarbus aplinkosaugos užtikrinimo klausimas.

Jeigu kalbėtume apie antrąją jūsų klausimo dalį, galėtumėte, Domai, dar kartą pakartoti?

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia Valdas...

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Finansiškai? Finansiškai šiandien valstybė surenka 25 mln., dabar atiduodama 20 %, tai būtų atiduodama 40 %.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Rakutis. Prašau.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, čia, į kairę, jums reikėtų atsisukti. Aš dar pratęsiu tą temą, kurią minėjau. Yra konkrečių pavyzdžių: yra Žvėrynas prie Veprių, kuris yra Ukmergės rajone, bet Žvėryno didžioji dalis pereina į Jonavos rajoną. Tai labai konkretus dalykas ir ten darbai, kurie reikalingi užtikrinti ir gamtos išteklių atstatymui, ir po tų karjerų darymo paskui

panaudojimui... Yra daug lengviau, kai galima konsoliduoti Vyriausybės rankomis visą šitą darbą, nes iš tikrųjų ten atskiros savivaldybės, kurių tikrai dalis patenka, sakykime, bus sunkiai apskaičiuojama ir tikrai tie pinigai bus panaudojami ne taip efektyviai, kaip konsolidavus. Aš manau, kad mes turėtume labiau pasitikėti Vyriausybe, kad jinai tokius dalykus darys, nes iš tikrųjų tie gamtos ištekliai kartais tikrai teritoriškai yra po kelias, po dvi, netgi po tris savivaldybes pasklidę, ir čia Vyriausybės vaidmuo, man atrodo, būtų lemiamas. Priešingu atveju tai tiesiog savivaldybės pajamų naujas šaltinis, nesprendžiantis problemos. Kaip jūs žiūrėtumėte į tai, kad vis dėlto labiau pasitiktume Vyriausybe ir paliktume tuos procentus, kurie yra?

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Žinote, aš nesakau, kad nereikia pasitikėti valstybe ir Vyriausybe, bet aš kartu siūlau laikytis ir regioninės politikos. Jeigu mes visi visada kalbame, kad Lietuva tai yra mūsų žmonės, tai yra mūsų savivalda, tai tokiu atveju aš manau, kad reiktų pasitikėti savivalda ir nebijoti atiduoti didesnę šito mokesčio dalį. Juk, žiūrint į dabartinę situaciją, iš tiesų Lietuvoje yra ganėtinai užterštų teritorijų, kurios stovi eilėje, kada valstybė skirs dotaciją būtent iš šito fondo ir bus galima sutvarkyti, ir sėkmingai tikriausiai stovės dar kokius 10–20 metų. Tai savivaldybė, turėdama šitas lėšas savo rankose, būtent šitas užterštas teritorijas turėtų galimybę ir sutvarkyti.

PIRMININKAS. Ačiū, toliau klausia B. Ropė. Prašau, kolega.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū už pristatymą. Iš tikrųjų po tais skaičiais, po tais procentais glūdi jau konkretūs skaičiai pinigais ir jie tarp savivaldybių labai skirtingi. Aš manau, didindami procentą, mes didiname diskriminaciją, didiname skirtumus tarp savivaldybių. Jeigu iš tikrųjų mes norime paremti visas Lietuvos savivaldybes, tai mes didinkime mokesstinę dalį, kad visos savivaldybės įgautų papildomą galimybę pasistatyti saulės kolektorius.

Kalbant apie aplinkosauginį dalyką, tai aš nesuprantu, ką mes čionai darome. Ar elektra, perkama iš, pavyzdžiui, „Igničio“, kuris gamina saulės kolektoriais, skiriasi nuo elektros, kuri bus gaminama ant mokyklos? Skirtumo tai aplinkosauginiu požiūriu jokio nėra, tikrai skirtumas lieka, kad tos savivaldybės, kurios gauna dabar daug taršos, gamtos išteklių mokesčių, gaus dar daugiau, jos sutaupys daug savo biudžeto pinigų.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Žinote, pirmiausia tai noriu pasakyti, kad tai yra papildomos lėšos ir šiandien nėra numatyta jokia dotacija, kad būtų galima dotuoti ir statyti saulės elektrines ant valstybinių, savivaldos įstaigų. Tai vienas dalykas.

Kitas dalykas – užaštrinti vieną klausimą, kad būtent padidinus, perskirsčius didesnę procentą savivaldybėms, bus nelygybė, tai, žinote, galima kalbėti visur. Gal galime paminėti kelius, kad vienos savivaldybės gauna didesnius pinigus, kitos gauna mažesnius pinigus. Tai priklauso nuo kelių kilometrų, nuo dar tam tikrų įregistruotų kelių Registrų centre ir panašiai.

Mes kalbame apie nuotekas ir vandentvarką. Kaip ir minėjau prieš tai kolegai, situacija yra lygiai ta pati: vienos savivaldybės (ten, kur yra didesnis gyventojų skaičius) gauna didesnę dotaciją, kitos savivaldybės gauna mažesnę dotaciją. Jeigu kalbėtume apie žemės ūkio lėšas, situacija yra ta pati: vienos savivaldybės gauna vienokias dotacijas, kitos savivaldybės gauna kitokias dotacijas. Dėl to, ar aklaui susisaistyti būtent su šitomis pajamomis, aš manyčiau, gal kaip tik yra adekvati ir logiška situacija perskirstyti šitas lėšas ir atiduoti toms savivaldybėms, kuriose iš tikrųjų išgaunami šitie gamtos ištekliai.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, iš tiesų palaikau šį įstatymo projektą, nes tikrai žinau, kokios yra gyventojų situacijos, kai šalia namų yra karjerai. Kaip jūs minėjote, tai yra ir papildomas kelių dėvėjimas sunkvežimiais, ir dulkėtumas, ir garsas – iš tikrųjų savivalda susiduria su papildomais iššūkiais.

Mano bus du labai konkretūs klausimai. Pirmas. Gal galite įvardinti konkrečią sumą, nes dabar išreiškėte procentais, bet kokia maždaug konkreti suma, kiek valstybė netektų?

Antras. Čia galbūt daugiau pirmininkui, bet jūs teikiate klausimą, tai kadangi visada yra, kai yra susiję įstatymai, jie teikiami kaip paketas, o dabar išskyrė atskirai du įstatymų projektus, tai

ar nėra taip, kad jau valdančioji dauguma apsisprendusi nepalaikyti savivaldai skiriamo didesnio finansavimo? Ačiū.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Gal iškart atsakysiu į antrą klausimą, nes jis yra paprastesnis. Tai, kad įregistruoti kaip du atskiri dokumentai, yra tiesiog Seimo narės nepatirtis. Šitas klausimas yra aptartas ir su gerbiamu premjeru, ir su Aplinkos apsaugos komiteto pirmininku.

O pirmą klausimą gal galite dabar man priminti? Kaip ir sakiau, jeigu šiandien valstybė surenka 25 mln. ir iš jų 20 % yra atiduodama savivaldai, tai dabar būtų atiduodama iš 25 mln. 40 %.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Toliau klausia E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Turėjau tokį klausimą. Labai dažnai buvo minėtas Pakruojis, Pakruojo dolomitas. Iš ten vežama skalda, jūs minėjote, laužomi keliai, dulkėtumas. Tas didesnis procentas lėšų nukeliaus į vieną savivaldybę, bet iš to Pakruojo keliauja po pusę Lietuvos ta pati skalda ir yra laužomi ir kitų gretimų savivaldybių keliai. Netgi yra vienas kelias, einantis pro Šiaulius, yra ir gyventojų nuolatinių nusiskundimų dėl laužomų kelių, dėl dulkėtumo. „Via Lietuva“ jau yra gavusi nurodymą taisyti padėtį, kad dulkėtumą sumažintų. Tai keliauja iš vieno ir to paties. Kaip tai atsilieps ir kaip galės kovoti su tuo, jeigu pinigai už gamtos teršimą keliauja į vieną savivaldybę, o žala daroma ir kitai?

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Pirmiausia tai noriu pasakyti, kad mes džiaugiamės turėdami įmonę, nes įmonė moka nemažus mokesčius, įmonė įdarbina daug mūsų rajono gyventojų. Šiandien kalbama ne apie tai. Valstybiniai gamtos ištekliai yra mūsų rajone, taip tikriausiai ponas Dievas nulėmė, bet jeigu kalbėtume apie tai, kad išvežiojami gamtos ištekliai po visą Lietuvą, aš manau, natūralu, kad ir iš Kauno rajono važiuoja tam tikri ištekliai, ir iš Akmenės rajono važiuoja. Vadinasi, mūsų savivaldybė nėra išskirtinė. Bet aš tik noriu akcentuoti, kad tai yra papildoma galimybė. Visa tai, kas dabar yra dotuojama, arba skiriama, iš Kelių programos, juk viskas išlieka. Tai yra papildomos lėšos. Aš žinau, kad tiek Akmenės savivaldybė, tiek Pakruojo rajono savivaldybė, tiek kitos savivaldybės iš tiesų iš savo biudžeto nemažai lėšų skiria kelių infrastruktūrai gerinti. Pačios įmonės, kurios išgauna šituos gamtinius išteklius, lygiai taip pat skiria paramą ir prisideda prie kelių būklės gerinimo. Jūs gal taip sarkastiškai šyptelėjote, bet jeigu jūs pasidomėtumėte, kiek įmonės duoda paramos, tarkime, paskaldavimui ir gamtinių išteklių, aš manyčiau, reakcija būtų kitokia.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar nuomonės už, prieš. Už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Aš norėčiau kreiptis į R. Sinkevičių ir V. Fiodorovą ir parodyti, kad, gerbiamas Rimantai, jūs pasirašėte šitą projektą, bet toks nekompleksinis mąstymas, kaip jūs su E. Sabučiu pasirašote projektą, iliustruoja politikos chaotiškumą. Pagrindinės Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšos yra iš taršių įmonių, tokių kaip „Achema“ arba Viktorai Fiodorovai, „Lifosa“. Šiandien regionuose pramoninės įmonės sunkiai kuriasi dėl ko? Dėl to, kad savivaldybės gauna mažai pinigų iš taršos mokesčio, bet čia pakruojiškė gerbiama Ilona padarė iniciatyvą, jinau pasiima tikrai dalį už iškasamus karjerus, ir tai yra didžiausias karjeras Lietuvoje, dolomitas. Jūs turėtumėte paraleliai eiti su taršos mokesčio didesne duokle savivaldai, kad pramonės įmonės kurtųsi ir jūsų gyventojai gautų daugiau, bet ne – jūs tiesiog padėjote parašą ant gamtinių išteklių, kas atrodo, na, nei kompleksiška, nei nelogiška...

Bet aš pasisakau už šitą projektą dėl to, kad mačiau n istorijų per aplinkos ministro darbą, kai savivaldybės ir daugiausia savivaldybės naudoja veto teisę kam – karjerams užblokuoti. Jeigu nori karjerą steigti savivaldybėje, iš esmės savivaldybė kas antrą karjerą vetuoja dėl to, kad iš esmės mažai naudos gauna. Aš suprantu, ten, kur Trakų rajonas, Klaipėdos rajonas ir kiti, kur steigiasi daug karjerų, Kulautuvoje ką tik buvo veto, Kauno rajonas, kur žvyringos, smėlėtos žemės ir blokuojami karjerai, šitas įstatymas pasitarnautų, bet Pakruojui, kur jau yra dolomito ir kuris jau moka pusę milijono eurų, na, ar dabar iki milijono užaugusi duoklė spręstų... Pasižiūri į Pakruojo išlaidas – na, nėra jos susijusios su karjero veikla, ten yra tipinės išlaidos. Todėl aš skatinu ir manau, kad gerai, kad savivalda jaustų interesą priimti tokius objektus, angliškai jie vadinami NIMBY – *not in my backyard*, tokių objektų Lietuvoje reikia, bet dažna savivalda juos blokuoja. Tai

kad savivaldos jaustųsi labiau galinčios pateisinti tokio objekto atsiradimą, reikia joms pridėti, bet mane užmuša tas nekompleksiškumas, nes taršos įmonės su kaminiais ir matėme Palangoje...

PIRMININKAS. Kolega, jūsų laikas jau išseko.

S. GENTVILAS (LSF). ...blokuotą elektrolizės aparatą, kur Palangos meras blokavo. Tai būtent dėl duoklės savivaldai per kuklumą ir tada savivalda nestoja ginti tokių projektų.

PIRMININKAS. Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Kviesčiau pradėti diskusiją.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Na, tikrai kyla klausimų, ar adekvačiai suvokiame laikmečio iššūkius ir ar taip demonstruojame tą požiūrį į valstybės biudžeto ir viešųjų finansų poreikius, ypač gynybos reikmėms. Tai kad deklaracijos nesiskirtų nuo realių veiksmų, kviečiu tikrai nepalaikyti šios sprendimo. Valstybės ištekliai yra bendras valstybės turtas ir atskiros savivaldybės neturėtų jaustis privilegijuotos, kad dėl to gali turėti didesnius biudžetus, ir lobistiškai siūlyti tokius sprendimus, kad ta didesnė dalis ir liktų atskiroms programoms skatinti, kaip saulės... elektros įrengimai. Visa tai yra geri tikslai, bet tos proporcijos, kurios šiuo metu yra nustatytos, yra motyvuotos ir pagrįstos, o viešieji finansai neturėtų būti atitraukiami nuo šiaip viešųjų biudžeto galimybių lango, kuris iš tikrųjų yra toks platus. Dėl jo reikės tikrai daug sprendimų ne tik Vyriausybės programą įgyvendinant, bet pirmiausia pildant tvariais šaltiniais Gynybos fondą, todėl solidariai visos savivaldybės turi prisidėti prie valstybės biudžeto tomis proporcijomis, kurios šiuo metu yra nustatytos, ir jų tikrai keisti nesiūlyčiau.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Kadangi nuomonės išsiskyrė, prašom apsispręsti balsuojant. Prašau.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 69, prieš – 7, susilaikė 17. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas, kaip papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Ir papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 29 dieną. Ar galime pritarti? Pritarta. Ačiū.

12.30 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-293 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-150 (pateikimas)

Kitas – Mokesčių administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-150. Prištato pranešėjas R. Kaunas. Prašom, kolega.

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, šiuo projektu siūloma atidėti dvejiems metams prievolę įsigyti ir naudoti modernius kasos aparatus smulkiems prekyviams turguose, mugėse, smulkiems paslaugų teikėjams, ypač smulkiesiems verslininkams. Modernus reiškia, kad kasos aparato įvesties duomenys automatiškai perduodami VMI. Paprastas kasos aparatas, kuriuos daugelis jau kaip ir turi, nebetinka.

Daugelis iš jūsų, kolegos, ypač regionuose, jau girdėjote prašymus, argumentus, kodėl reikėtų panaikinti šią prievolę. Su kokiomis problemomis susiduriama? Tai yra temperatūros svyravimai, drėgmė, lietus, ryšio sutrikimai, generatorių poreikis. Visgi mūsų tikslas yra kokybiškai administruoti mokesčius. Eliminavę emocijas, įvertinkime tai, kad visi modernūs kasos aparatai privalo būti sertifikuoti. Vieno šio aparato tikrinimas šiuo metu užtrunka 16 darbo dienų, o jų yra tūkstančiai. Iki šios dienos sertifikuoti tikrai keletas aparatų, todėl kyla rizika, kad iki šių metų pabaigos, kai visi įrenginiai turi būti sertifikuoti, to nebus spėta atlikti laiku.

Situaciją dar labiau apsunkina nuo 2025 m. sausio 1 d. įsigalioję teisės aktai, kurie panaikino supaprastintą procedūrą, leidusią pradėti naudoti kasos aparatus dar nebaigus visos ekspertizės. Tas šiaip gal yra ir logiška, kadangi galima būtų problemą spręsti leidžiant naudoti nesertifikuotus kasos aparatus, tačiau ar tokiu būdu nediskredituojamas pats sertifikavimo procesas ir poreikis? Ar tikrai galime pasitikėti rodmenimis nesertifikuotos įrangos, kurią veikia temperatūros

svyravimai, drėgmė, klimato sąlygos? Ir tada yra elementarus klausimas: jeigu sakome, kad įrangos sertifikuoti nereikia, tai kam (klausimas tada) po to prašyti tai atlikti? Viena ranka mes tarsi reikalaujame modernios apskaitos, tuo tarpu kita ranka apsunkiname patį įgyvendinimą.

Nebuvo numatytas didesnis finansavimas Lietuvos metrologijos inspekcijai, todėl dabar 2025 metų biudžete surasti papildomų lėšų tarsi ir sudėtinga. Nemažai prekeivių jau dabar turi paprastus kasos aparatus, kurių įsigijimas kainavo, priežiūra kainuoja. Jie jau dabar teikia informaciją VMI šiuo metu galiojančiais būdais. Reikalavimas vėl keisti kasos aparatus, kurie, be to, bus dar galimai ir nesertifikuoti, gali sukelti nepagrįstą administracinę, finansinę naštą smulkiąjam verslui.

Šiuo projektu nesiūloma atsisakyti skaitmenizavimo ar atsisakyti kokybiško mokesčių administravimo, tačiau prašoma įvertinti realybę, ar tikrai visi senjorai, prekiaujantys turguje savo rankdarbiais, turi turėti kasos aparatą ir ar tikrai mes galime leisti naudoti nesertifikuotą įrangą. Manau, reikėtų įvertinti dabar galimybę atidėti šį reikalavimą, paruošti reikiamus sprendimus ir kokybiškai startuoti po dvejų metų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių, tam skirta 10 minučių. Pirmoji klausia R. Baškienė. Prašau, kolege.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamas kolega, klausausi jūsų ir kyla ištis labai labai daug abejonų. Ar anksčiau veikęs įstatymas, kuris, beje, įsigaliojo 2023 m. sausio 1 d., kas gi atsitiko iš esmės, kad jis buvo toks netobulas ir kas gi atsitiko *visumoje* su tais moderniais, sertifikuoti būtiniais aparatais, kad jie tokie nekokybiški? Kaip galvojate spręsti šią problemą? Jūs siūlote įgyvendinimo datą, vėlgi labai greitai tai padaryti, sustabdyti, o kas po to? Mes negalime apsiriboti tik viena diena ir vienu sprendimu. Mes turime matyti tris žingsnius į priekį. Tai kokie tie trys žingsniai į priekį? Ačiū.

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Rima. Iš tikrųjų procesas buvo pradėtas prieš penkerius metus ir per visus šiuos penkerius metus mes ir turime tą problemą, kad turime iki šių metų pabaigos reikalavimą, kad visa įranga, įsigyta per penkerių metų laikotarpį, būtų sertifikuota. Šiandien mes turime problemą, kad ta įranga naudojama, tiesiog naudojama. Ir sakome dabar: užkraukime procedūras dar dėl kelių tūkstančių papildomų kasos aparatų. Tai ir yra šiuo atveju bėda, kad, labai tikėtina, mes patys, versdami smulkiųjų ir apskritai visą verslą vadovautis mūsų priimtais įstatymais, sukuriame iš kitos pusės problemą to įstatymo įgyvendinimo procedūrą. Kaip aš jau minėjau, Lietuvos metrologijos inspekcija neturi net pakankamų pajėgumų tai atlikti. Momentas ir yra toks, kad galbūt nepersukbėkime, įgyvendinkime tai, ką mes jau turime įgyvendinti, išspręskime tą problemą, kurią šiandien jau turime, pasvarstykime, kokiais būdais mes galėtume pagelbėti sertifikavimą atliekančioms organizacijoms, įstaigoms ir panašiai, ir tada, jau įvertinę visą situaciją, judėkime toliau. Man lygiai taip pat kyla klausimas: o kodėl nebuvo numatyta, kad tą penkerių metų laikotarpį sertifikavimas lygiai taip pat vyktų etapais? Viskas palikta paskutinei dienai.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Toliau klausia B. Vėsaitė. Prašau, kolege.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Gerbiamas kolega, turbūt šio įstatymo pataisos esmė yra dėl pačių mažiausių prekybininkų? Nes visiems didiesiems faktiškai viskas tinka, jie ir dabar turi tuos aparatus ir faktiškai visa sistema veikia. Tai galbūt mums reikia pasvarstyti tik dėl tų pačių mažiukų ir padaryti išimtį, dar perdavus komitetams. Nes kai kurios šalys irgi yra nusprendusios arba mažinti apyvartas ir ypač mažoms apyvartoms neįvesti fiskalinių aparatų su skaitmena, nes žmonės galbūt ir negeba jais naudotis.

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū, ačiū už mintis. Iš principo taip, be abejoj, ką aš savo pranešime irgi sakiau, kad būtent ypač smulkiesiems verslininkams. Ką ir paminėjau, kad senjorai, kurie prekiauja savo rankomis sukurta produkcija ir tikrai nedisponuoja šimtą tūkstančiais apyvartomis, ar tikrai jiems reikia turėti tą kasos aparatą turguje, klausimas iš tikrųjų. Ir šiuo atveju mes būtent diskutuokime. Grįžkime į komitetą, diskutuokime, raskime teisingą sprendimą. Per tą laiką bus sprendžiamas sertifikavimo klausimas ir vienu šūviu nušausime du zuikius.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Butkevičius. Prašau, kolega.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, aš jums norėčiau pasakyti, kad čia yra išmaniosios mokesčių administravimo sistemos viena iš priemonių. Ir šis planas, jus noriu patikslinti, pradėtas įgyvendinti 2014 metais. Mes matome, kiek laiko mums trūksta politinės valios priimti svarbius įstatymus, kurie pagerintų mokesčių administravimą. Taip, aš sutinku su B. Vėsaite, kuri pasakė, gal tam tikrai grupei žmonių, kurie prekiauja turguje, ar iki tam tikros apyvartos dar reikėtų daryti tam tikras išimtis. Man gėda, kad jau 2020 metais turėjo būti įgyvendinta visiškai mokesčių administravimo sistema, bet buvo ir objektyvių priežasčių – konkursai buvo skelbiami, jie buvo apskūsti, bet dabar, 2025 metais, vėl grįžti prie to paties klausimo ir išimčių taikymo aš visiškai nesutinku. Ačiū.

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega. Bet mes vėlgi turime tą pačią probleminę situaciją, kad šiandien realybė yra tokia, kad turime daug įrangos, kurią, sakome, jūs naudokite. Na, jinai būna nesertifikuota. Tada kodėl kita įranga turėtų būti sertifikuojama? Nežinau, policijos greičio matuokliai, kodėl tada jie turi būti sertifikuojami? Niekas nesako, kad mes turėtume atsisakyti. Kaip aš savo pranešime pabrėžiau, mes neturime atsisakyti skaitmenizacijos ir modernizacijos šiuo atveju. Be abejo, sutinku, tikrai mes turėtume eiti protingai ir kryptingai, o ne daryti chaosą, koks išėjo šiandien.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Toliau klausia K. Starkevičius. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Čia kolega A. Butkevičius labai teisingai pasakė, šio projekto skaitmenizavimo, modernizavimo įdiegimas jau prasidėjo 2014 metais, tačiau kiekvieną kadenciją, kai prasideda, vis būdavo, atsirasdavo, kaip ir dabar jūs, gerbiamas Robertai, ar kitas Seimo narys, kurie siūlydavo vis dar atidėti. Mes priartėjome prie 2026 metų, kai vis siūloma atidėti, ir jūs vėl dar siūlote atidėti. Iš tikrųjų aš noriu paklausti jūsų, nes yra ambicingi planai mažinti šešėlį, kaip tai bus įgyvendinama ir kieno pažyma jūs remdamiesi pasidarėte šį pranešimą, kur, sakėte, mano pranešime jūs girdėjote? Kas šitą pažymą jums rengė, nes jinai jau ne kartą mums yra girdėta, kuri organizacija?

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Dėl pačios pažymos šiandien ryte tai, ką jūs išgirdote, pasirašiau, kad galėčiau konstruktyviai jums pasakyti, tai čia yra mano žodžiai šitoje pažymoje, šitame lape. O dėl prašymo atidėti, klausimas, o kodėl tada penkerius metus tas pats sertifikavimo procesas nebuvo valdomas, kodėl viskas yra tiesiog palikta tokia laisva valia ir nustatyta šių metų pabaiga, o šių metų pradžioje dar yra pasakyta, kad nebebus galima naudoti nesertifikuotų kasos aparatų? Klausimas, kodėl tada iš karto procesas buvo neteisingai galbūt valdomas?

Dėl mokesčių surinkimo. Be abejo, faktas, kad reikia skaidrinti mokesčių mokėjimą. Šiame vėlgi mano pristatomame pasiūlyme nėra pasakymas, kad nedarykime, – yra pasakymas, kad darykime teisingai. Aš labai abejoju, kad į teisingą kryptį mes orientuojamės. Labai abejoju, kad būtent tie senjorai, prekiaudami savo smulkiais gaminiais, yra tie, iš kurių jau mes surinksime visus įmanomus mokesčius.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Ažuolas ir po to A. Zuokas. Ir klausimus baigsime, nes baigėsi laikas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas pranešėjas, aš irgi norėjau pasitikslinti, gal būtų buvę geriau tikslinga tam tikras grupes išskirti, kaip mažuosius prekybininkus, lauko prekybą kilnojimą ar kita, nes turbūt ten tikrai kita situacija, ten dažnai net kortelių skaitytuvas neveikia dėl ryšio priemonių ar kitų priemonių, o, sakykime, tie patys didesnieji, tai jie mažiau tų problemų turi? Aišku, ta viena medalio pusė, kad tas naujas išmanusis aparatas yra brangus ir jį aptarnavimas yra brangus. Kaip jūs galvojate, gal tiems patiems mažiausiems ir smulkiausiems valstybė netgi galėtų iš dalies kompensuoti to aparato įsigijimą ar kokia nors tvarka, ar metodika, nes, deja, bet tiems patiems smulkiausiems tuos kelis tūkstančius eurų rasti tokiam įrenginiui tikrai yra daug ir brangu? Ačiū.

R. KAUNAS (LSDPF). Išgirdau daug klausimų, abejonių, pasiūlymų, kuriuos būtent ir reikėtų apsvastyti iš tikrųjų komitetuose ir grįžti su galbūt išsamesniu pasiūlymu. Tačiau šiandien mes turime projektą, kuris įsigalios po 2 mėnesių ir svarstymams tarsi jau nebėra laiko. Todėl ir yra

siūloma ne atsisakyti, o atidėti, apsvarstyti, grįžti su konkrečiais pataisytais pasiūlymais ir tada priimti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Suprantama, kad smulkiojo verslo sąlygos šiandien yra vienos iš sudėtingiausių Lietuvoje. Aišku, jūsų iniciatyva yra tikrai sveikintina, bet, be abejonės, reikia rasti teisingą sprendimą, kad nenukentėtų tie, kurie gali, o tie, kurie gali, toliau galėtų judėti ir modernizuotis... Taigi po pateikimo aš tikrai pritarsiu.

Mano klausimas. Neapsiribojant vien šituo siūlymu, ką manote apie PVM'o ribos, nuo kurios privalo registruotis PVM'o mokėtojai, smulkusis verslas, didinimą, nes čia viena irgi labai svarbi tema smulkiajam ir vidutiniam verslui, ypač regionuose, nes dabartinė riba nekeista labai daug metų?

R. KAUNAS (*LSDPF*). Tai yra iš tikrųjų labai aktualus klausimas ir būtent apie jį mes lygiai taip pat turėtume diskutuoti. Tai liečia regionus, liečia smulkųjį verslą. Mano asmenine nuomone, galbūt vertėtų pagalvoti ir rasti tą tokį kompromisinį sprendimą, bet vėlgi čia turime atsižvelgti į visos valstybės poreikius ir mums šiandien kylančius iššūkius. PVM'as visgi yra gana svarbus mokestis ir neturėtume vienokiu ar kitokiu neapgalvotu sprendimu sutrikdyti pačios sistemos. Tačiau diskutuoti tikrai reikėtų.

PIRMININKAS. Ačiū. Kadangi nematau S. Gentvilo, liko tikrai vienas V. Fiodorovas, tai dar V. Fiodorovui virš laiko limitu, bet trumpą klausimą. Ačiū.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų daug diskusijų yra pasakyta čia dėl tų nukėlimų ir nenukėlimų, matyt, klausimas yra, bet aš, matyt, irgi po pateikimo pritarsiu, kad diskusija prasidėtų. Kalbant apie tuos ypač smulkus verslininkus, jūs kalbate apie sertifikavimą ir man taip atrodo, kad čia ne tas esminis kampas šito įstatymo projekto. Aš, pavyzdžiui, žiūriu kelių įmonių pasiūlymus dėl kasos aparatų: kasos aparatas kainuoja 300 eurų, 220 eurų metams licencija, kad tas aparatas galėtų veikti, vadinasi, kiekvienais metais po 220 eurų ir dar 200 beveik eurų už tai, kad tas aparatas būtų prijungtas prie VMI sistemos. Tai iš esmės sutinku dėl teisingo mokesčių administravimo, bet mes jau ne pirmą kartą ir ne pirmame klausime tą teisingesnio administravimo naštą būtent nukeliame tiems vartotojams, kurie tų kaštų tikrai negali pakelti.

R. KAUNAS (*LSDPF*). Turbūt net nelabai ką nors ir komentuosiu.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū, atsakėte į visus klausimus. Motyvai už, prieš. Ar yra užsirašiusių? Yra. Prašau. Motyvai už – M. Petrauskaitė.

M. PETRAUSKAITĖ (*LSDPF*). Sveiki. Gerbiami kolegos, noriu pritarti naujų kasos aparatų diegimo atidėjimui. Tai būtų palengvinimas, kad ir trumpalaikis, bet patiems mažiausiems ir smulkiausiems mūsų prekybininkams.

Žiūrėkite, prieš mano rankas yra mūsų Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus išvada, padarytas tyrimas (aš jį trumpai pacituosiu) apie pateikiamą privalomumą asmenims, parduodantiems prekes ir teikiantiems paslaugas, naudoti kasos aparatą ir perduoti jo duomenis mokesčių administratoriui realiuoju laiku. Atliktas tyrimas, kaip yra naudojami tokie duomenys Austrijoje, Belgijoje, Danijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje ir Suomijoje, Bulgarijoje, Čekijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Kroatijoje, Portugalijoje, Švedijoje ir Vengrijoje. Iš pabrėžtų šalių, noriu akcentuoti, tik dviejose šalyse, atlikus šitą tyrimą, yra tai naudojama, ką mes dabar siūlome, tai yra Slovakija ir Slovėnija turi tokius kasos aparatus įsidiegusios. O senosios Europos Sąjungos valstybės, kurios skatina smulkųjį verslą, tokios kaip Italija, Prancūzija, tokių įstatymų ir reikalavimų nekelia. Todėl dar kartą kviečiu visus kolegas įsiklausyti, pasinaudoti šiuo tyrimu prieš svarstant ir diskutuojant. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – M. Lingė. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Išties gėdingas ir ganėtinai nuviliantis siūlymas. Tai dabar vėl ar tos kalbos apie PVM'o atotrūkio mažinimą kaip tikslą yra nuoširdžios, ar vėl tikrai imitacija, kai žiūrime į siūlomas sprendimus? Buvo penkeri metai prisitaikyti, pasiruošti. Jau dabar, šiandien, skelbiama informacija, nors tos pareigos naudotis šiais aparatais ir teikti tos informacijos į VMI smul-

kiesiems verslininkams nėra, bet per 3 tūkst. smulkiųjų verslininkų, turinčių išmaniuosius aparatus, jau naudojasi šia galimybe, nemato jokių problemų ir teikia tą informaciją. Nereikia skleisti netiesos: yra sukurta bent 12 aplikacijų, kur galima virtualiomis priemonėmis naudotis ir tinka VMI ta teikiama informacija per mobiliąsias programas. Tai ištis yra sprendimo būdų ir nereikia ieškoti preteksto, kaip nukelti sprendimą, kuriam tikrai buvo pasiruošta ir kuris yra surištas jau su šio Seimo, su Seimo apskritai ankstesnėse kadencijose priimtais kitais sprendimais. Nuo šių metų gegužės mėnesio, kai išmanieji aparatai įsigalioja, įsigalioja ir centų apvalinimo įstatymai. Tai dabar, kai jie bus įgyvendinami, jeigu būtų, na, bandoma užtraukti rankinį stabdį ir dar išlošti laiko... Tai iš tikrųjų kviečiu nedaryti tokių sprendimų, kurie ne tik darytų žalą ir mokesčių surinkimui, bet ir trukdytų įgyvendinti tuos tikslus, apie kuriuos jau buvęs premjeras priminė, nes bandoma įgyvendinti nuo 2014 metų. Kviečiu nepalaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, išsakytos nuomonės išsiskyrė, apsispręskime balsuodami. Prašom, balsavimas pradedamas.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 59, prieš – 23, susilaikė 19. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai, kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstyti numatyta gegužės 13 dieną. Ar galime pritarti? Prašom, A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Noriu paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Gerai, galime sutikti dėl Vyriausybės išvados? Kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstome gegužės 12 dieną ir prašome Vyriausybės išvados.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Ar būtų galima paprašyti kaip papildomo komiteto Ekonomikos komiteto?

PIRMININKAS. Kaip papildomas – Ekonomikos komitetas. Gerai, ačiū. Ir dėl vedimo tvarkos S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Norėčiau padėkoti už balsavimą A. Sysui ir D. Bradauskui, suprantantiems sistemą, balsavusiems prieš, nes yra labai lengva kelti mokesčius, o šešėlį labai sunku sumažinti. Tai čia yra konkreti šešėlio mažinimo priemonė ir mokesčių nedidininimo, bet kažkodėl einame skirtingomis linkmėmis. Ačiū Algirdui ir Dainorui už balsavimą prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašom.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Aš tiesiog noriu dėl protokolo, kad įskaitytumėte mano balsą prieš, nespėjau paspausti.

PIRMININKAS. D. Ulbinaitė – prieš, dėl protokolo. D. Bradauskas, prašom.

D. BRADAUSKAS (NAF). Gerbiamieji, bet kokios išimtys išmaniojoje mokesčių administravimo sistemoje, bet kokios mažos išimtys, griaua visą paveikslą. Tą, ką, kolega, jūs pasakėte, aš suprantu jūsų emociją, bet šitame etape išloš tikrai kasos aparatus rengiančios ir parduodančios įmonės. Tas prisidengimas smulkiojo verslo, senjorų, pensininkų... Jūs gerai pasiskaitykite įstatymus – parduodančiam asmeninius daiktus ir smulkiame ūkyje pagamintą produkciją žmogui, kuris neturi nuolatinės darbo vietos, nereikia jokių kasos aparatų. Ką jūs čia išsigalvojate? Tai dabar, vadinasi, mes negausime informacijos nė iš stambių prekybos tinklų, mes negausime informacijos iš turgaviečių, nuolatinių darbo vietų.

PIRMININKAS. Kolega, čia bus diskusija, dabar dėl vedimo tvarkos.

D. BRADAUSKAS (NAF). Taip. Tai aš tikrai pasakau savo nuomonę ir manau, kad čia yra labai ydinga. Ir tikrai aš nesuprantu, kolegų socialdemokratų didžioji dauguma pabalsavo už. Taigi reikia surinkti biudžetą.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Zuokas. Prašom.

A. ZUOKAS (MSNG). Norėčiau įsijungti į šią diskusiją ir manyčiau, kad nė vienas Seimo narys, kuris pats nėra pardavęs kažko, gavęs pajamų ir turėjęs plusą, dar juo labiau turgavietėje, normaliai net balsuoti neturėtų teisės, nes jis nežino, apie ką kalba. Šio įstatymo esmė kokia? Kad Mokesčių inspekcija turi gauti duomenis iš smulkiausių prekeivių einamuoju laiku. O tai iš karto natūraliai didina visas sąnaudas ir išlaidas. O ką Mokesčių inspekcija daro, jeigu kas 3 sekundes gauna duomenis: ten parduota 3 kilogramai dešros, ten parduota 2 kilogramai lašinių ir taip toliau? Todėl, kolegos, tema rimta, yra niuansų, reikia įsigilinti. Bet kurie neuždirbote patys nė cento, geriau patylėkite ir nekalbėkite tokių skambių kalbų iš čia. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, kviečiu įsigilinti komitetuose. O dabar dar kartą pakartuju, kad pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomi – Ekonomikos komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ekonomikos komitetas papildomas. Reikės svarstyti gegužės 13 dieną ir gauti Vyriausybės išvadą. Ačiū, pritarta.

12.54 val.

Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-167 (pateikimas)

Kitas klausimas – Gyventojų registro įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-167. Pranešėjas – D. Jakavičius. Prašau, kolega.

D. JAKAVIČIUS (LSDPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, tikiuosi, mano pristatytas įstatymo pakeitimo projektas nesukels tiek daug diskusijų, nes siūlome taisyti Gyventojų registro įstatymo 9 ir 11 straipsnius. Pagrindinė mintis yra kokia? Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras prašo mūsų, Seimo, pagalbos, kad gautų daugiau informacijos iš Registrų centro. Pagal buvusį teisės aktą jie gaudavo kaip informaciją tik gyventojų adresą, bet negaudavo nei elektroninio pašto, nei fiksuoto ar mobilaus ryšio telefono numerio. Prašau jūsų pritarti 9 straipsnio pakeitimui, kad būtų papildytas 9 straipsnis, kad būtų teikiami asmens kontaktiniai duomenys, tai yra elektroninio pašto adresas ir fiksuoto arba judriojo ryšio telefono numeris. Ir 2 straipsnio 11 straipsnio pakeitimas, papildymas 8 dalimi, kad tai būtų teikiama Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui, kai to reikia organizuojant okupacijų laikotarpį žuvusių, dingusių be žinios, represuotų, persekiotų, nukentėjusių Lietuvos gyventojų, pasipriešinimo okupacijoms dalyvių, laisvės kovotojų palaikams identifikuoti, ieškant jų giminių. Žinant, kad pokario laikotarpyje žuvusių mūsų partizanų buvo ne mažiau kaip 20 tūkst. ir tas identifikavimo procesas yra prasidėjęs, galimybių tikrai turi Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, tačiau susiduria su tokiomis techninėmis spragomis.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, už pristatymą. Jūsų paklausti nori E. Kirkutis. Prašau, kolega.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Tikrai gera mintis, pritariu šitai idėjai. Tiktais klausimas, ar domėjotės, ar Registrų centras išvis tokius duomenis kaupia, ar turi ir ar turi kaip disponuoti? Nebent klientai kai registruojasi, tada nurodo savo elektroninio pašto adresą arba telefono numerį, tai kaip klientų aptarnavimas. Tai tada Registrų centras turės papildomai kaupti tokią informaciją, kuri galėtų būti viešinama tokiais tikslais. O šiaip idėja tikrai yra gera.

D. JAKAVIČIUS (LSDPF). Noriu atsakyti, dalį informacijos Registrų centras turi. Mes savo komisijoje buvome pasikvietę Registrų centro atstovus, jiems iš tikrųjų ta informacija dalintis neleido įstatymas. Kad informacijos trūksta ir Registrų centrui, tai yra tiesa. Čia gal mes visi turėtume skatinti Lietuvos piliečius, jungiantis prie Registrų centro, užpildyti tą anketą, kurios prašo, bet dalis gyventojų to nedaro. Bet tai būtų tiesiog pagalba Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui greičiau atliekant savo darbą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į klausimus. Motyvų už, prieš nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti pateiktam įstatymo projektui? Pritarta. Pagrindinis komitetas siūlomas Žmogaus teisių komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstyti numatyta balandžio 8 dieną. Ar galime pritarti? Pritarta. Ačiū, kolegos.

12.57 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7 straipsnio 3 dalies 6 punkto pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-172 (pateikimas)

Kitas klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-172. Pranešėjas – A. Radvilavičius. Prašau, kolega.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Pirmininke, gerbiami kolegos, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas nustato specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, siekiant užtikrinti visuomenės sveikatos saugą, objektų ir veiklos apsaugą, valstybės saugumą, aplinkos ir vie-

šojo intereso apsaugą. Šio įstatymo 7 straipsnis reglamentuoja teisinius santykius dėl žemės savininko sutikimo gavimo, siekiant nustatyti konkrečios teritorijos naudojimo sąlygas, ir numato išimtis, kurios įtvirtintos minėto straipsnio 3 dalyje. Viena iš jų – žemės savininko, valstybės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas, kai, atliepiančią viešąjį interesą, šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatomos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose arba šių teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas įstatymų, Vyriausybės ar jos įgaliotos šių teritorijų planų žemėlapius... institucijos nustatyta tvarka patvirtina Vyriausybė, įstatymų ar Vyriausybės įgaliota institucija nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto šiais atvejais: dėl branduolinės energetikos objektų, magistralinių dujotiekių ir naftotiekių, elektros energijos perdavimo tinklų, viešosios geležinkelio infrastruktūros, valstybei ar savivaldybei priklausančių kelių, viešojo geriamojo vandens tiekėjui, nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančių ar kitaip valdomų ar naudojamų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir požeminio vandens vandenviečių.

Į įstatymo išimtį, kai nėra reikalingas žemės sklypo savininko sutikimas, įtraukti objektai, skirti viešosioms paslaugoms teikti ir viešajam interesui tenkinti. Neįtraukus šilumos perdavimo tinklų yra sukurta teisinė spraga, kurią reikėtų ištaisyti, todėl siūloma įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 6 punkto formuluotė: „Branduolinės energetikos objektams, magistraliniams dujotiekiams ir naftotiekiams, elektros energijos perdavimo tinklams, šilumos perdavimo tinklams, viešajai geležinkelio infrastruktūrai, valstybei ir savivaldybei priklausančioms keliams, savivaldybės ir viešojo geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančiai ar kitaip valdomai arba naudojamai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrai ir požeminio vandens vandenvietėms.“ Šilumos tiekimas yra vykdomas viešųjų sutarčių pagrindu, kurios yra skirtos viešajam interesui tenkinti. O Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, jog sutarčių teisėje išskiriama viešoji sutartis, kai viena iš sutarčių rūšių... ir įstatymais ribojamas sutarčių laisvės principas. Viešąja laikoma sutartis, kurią sudaro juridinis asmuo, teikiantis paslaugas ar parduodantis prekes visiems, kas tik kreipiasi – transporto, ryšių, elektros, šilumos, dujų, vandentiekio organizacijoms.

Šilumos tiekimas, kaip viešuosius interesus atitinkanti paslauga, yra pripažįstamas ir įstatymu. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 2 straipsnio 56 punktą numato, kad šilumos ūkio paslaugos, kurias nustato įstatymai, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vadovaudamasi visuomenės interesais, yra laikomos viešuosius interesus atitinkančiomis paslaugomis.

Taip pat Šilumos ūkio įstatymo 4 straipsnio 1 dalis nustato, kad bendra šilumos ir elektros energijos gamyba yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga, todėl šios šilumos tiekimas ir gamyba viešuosius interesus atitinka ir remiantis Civilinio kodekso 6.16 straipsniu. Daugelį atskirų zonų ir kvartalų miestelių, kurie izoliuoti nuo centrinių šilumos tinklų, būtų galima prijungti prie integruoto tinklo taip mažinant į aplinką išmetamų teršalų kiekį. Minėtos zonos prie centrinių šildymo tinklų galėtų būti prijungiamos magistraliniais šilumos tiekimo tinklais, tačiau reikėtų gauti sklypų kaimynų sutikimus ir tai sąlygotų neproporcingai didelius administracinius ir laiko kaštus projektą įgyvendinant arba projektas taptų apskritai neįgyvendinamas, negavus bent vieno sutikimo būtų užkertamas kelias projektą įgyvendinti.

Ypač komplikotas projekto izoliuotų kvartalų, gyvenviečių, miestelių prijungimas prie centrinių šildymo tinklų vykdomas toje dalyje, kurioje reikalingas žemės sklypų savininkų sutikimo gavimas. Didelė tikimybė, kad jų nepavyks gauti. Negavus nors vieno sutikimo, projekto įgyvendinimas tampa neproporcingai sudėtingas ir tokių projektų vykdymo gali tekti atsisakyti apskritai.

Keletas pavyzdžių. Bajorų kvartalo prijungimas prie centrinių šilumos tinklų. Tinklų apsaugos zona patenka į devynis sklypus, iš kurių penki privatūs, taip pat į valstybinę žemę. Pavilnių kvartalo prijungimas prie centrinių šilumos tinklų. Tinklų apsaugos zona patenka į penkis privačius sklypus ir valstybinę žemę. Kaune Panemunės kvartalo prijungimas prie centrinių šilumos tinklų. Projektas yra suskirstytas į keturis etapus ir apima 45 sklypus, todėl siekiant vykdyti šiuos projektus reikėtų gauti 389 sutikimus, o negavus nors vieno sutikimo, plėtos projektas negalėtų būti įgyvendintas. Įgyvendinant šį projektą, esamos naudojamos dujinės katilinės būtų paliktos kaip rezervinės.

Apibendrinus tai, kas išdėstyta, siūlomas įstatymo pakeitimas būtinas ginant viešąjį interesą, mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro, plėtojant atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą, mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir aplinkos oro teršalų išsiskyrimą, mažinant neigiamą poveikį klimato kaitai, todėl įstatymo pakeitimo poreikis yra aktualus ir reikšmingas visai Respublikai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmas klausia A. Gedvilas. Prašau, kolega.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiamas kolega, vis tik norėčiau pasidomėti, ar dėl naujos tvarkos nenukentės kaip nors tie, iš kurių bus paimama ta žemė ir įsigalios nauji servitutai, ar bus atlyginama pagal rinkos kainą, ar vis tikrai kažkokiais kitais skaičiavimais, kaip tai atsilieps turint galutinį rezultatą?

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Yra Vyriausybės išvada, kurioje yra paaiškinta, atkreiptinas dėmesys, kaip šiuo atveju turėtų būti taikomas kompensavimo mechanizmas. Šiuo teisiniu reglamentavimu, veikiančiu iki šiol, yra dviejų šalių susitarimu nustatomas susitarimas, koku principu, koku pagrindu yra nustatoma kompensacija. Jeigu mes pakeisime šito įstatymo formuluotę, tai būtų įtvirtinama Vyriausybės nutarimu ir numatytomis priemonėmis.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausti nori taip pat K. Starkevičius. Prašau, kolega.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena. Iš tikrųjų ilgai pažymą skaitėte, bet yra kai kurie momentai, kur Teisės departamento išvadose parašyta, kad reikalinga ir Vyriausybės išvada. Aš galvoju, tikrai sutiksime bendrame kontekste viską sudėti. Svarbiausia tai, kad būtų teisėtai atlyginta, atsilyginta, jeigu reikės, žemės savininkams, kad mes jų nepamirštume, nes dabartiniu metu, jeigu Vyriausybė neperžiūrės šio projekto, tai žemės savininkai iš tikrųjų gali būti pamiršti. Tai dėl šito tikrai reikia Vyriausybės išvados.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Tikrai, gerbiamas kolega, pritariu, kad reikalinga Vyriausybės išvada dėl šio projekto. Aš manau, kad komitetuose, jeigu mes nuspręsimė šį įstatymą priimti, bus galima apie tai kalbėti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Audriau, palaikau jūsų siekį stiprinti ir lengvinti šiluminių trasų įrengimą, bet pagrindinė problema turbūt yra, ką mes seniau matydavome, kad šiluminės trasoms yra apsaugos juosta po 5 metrus į šoną, kur mes anksčiau matydavome, taip sakant, apsnigtas teritorijas, kurios nužaliuoja, ar ne? Tai Seime yra praeitos Vyriausybės įstatymo projektas, kuris mažina šitas 5 metrų apsaugos juostas iki 2 metrų. Mano manymu, net iki metro galima būtų mažinti ir tada išvengtume tikrosios nuosavybės apribojimo, sklypų, nuosavybės apribojimo taip, kaip dabar. Nepaisant to, kad jūsų projektas pereitų, vis tiek 5 metrai liktų apribojimo zona.

Mano klausimas yra toks: kodėl ketvirtą mėnesį dirbantis Aplinkos apsaugos komitetas neapsvarstė to projekto, kuris iš esmės sumažintų šilumos apsaugos zoną, juostas vietoj 5 į 2? Gal rytoj, pavyzdžiui, galėtų Seimo komitetas pagaliau įsitraukti, nes L. Jonausko kiek esu prašęs, tai jis šito klausimo vis neįtraukia. Ir mes, nepaisant jūsų įstatymo pateikimo, vis tiek turėsime 5 metrų apsaugos zonos, kai realiai reikia 2, o gal ir 1 metro ir tada neturėtume tų konfliktų, neturėtume kompensacijų, apribojimų, statybos apribojimų. Tai gal grįžkime iš esmės prie apsaugos zonų sumažinimo ir nuosavybės užgrobimo ir tada būtų palengvinimas savaime. Ačiū.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tikrųjų negalėčiau atsakyti, kodėl nėra iki šiol įtrauktas į Aplinkos apsaugos komiteto posėdžių darbotvarkę. Bet kas susiję su pačiomis apsauginėmis zonomis, tai jos priklauso nuo paties technologinio vamzdžio diametro, gali būti ir 2 metrai, 3 metrai, ir 5 metrai į vieną ar į kitą pusę, tarkime, yra. Kiek man teko bendrauti su šilumininkais, tai jų yra mintis tokia, kad tas vadinamasis technologinis koridorius, kur jie darytų kokius nors darbus, *didžiąja apimtimi* neišeina už šitų ribų, jos yra gana siauros, ir jūsų siūlymas būtų gana racionalus mažinti šitų apsaugos zonų juostų plotį.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausti taip pat nori J. Narkevičius. Prašau, kolega.

J. NARKEVIČ (LVŽ-KŠSF). Labai ačiū. Tai jūs, gerbiamas kolega, siūlote viešąjį interesą tenkinti privataus intereso sąskaita. Žemės savininkai yra irgi piliečiai ir jų irgi interesas yra viešasis

interesas. Ar neverta peržiūrėti labiau kompensavimo mechanizmą, kad savininkams, per kurių nuosavybės žemę pereis tie tinklai, deramai būtų atlyginta, o ne likviduoti absoliučiai prievolę gauti jų sutikimą, nes kitaip bus pažeista jų teisė, dėl ko galėtų jie bylinėtis ir Europos Sąjungos žmogaus teisių... teisių būtent išsaugojimo. Taigi ar nepažeistos čia savininkų teisės, jeigu bus priimtas toks įstatymo pakeitimo projektas, kurį siūlote? Ačiū.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Aš norėčiau vėlgi akcentuoti tai, kad kitiems ūkio subjektams, teikiantiems viešąsias paslaugas, yra taikomas tam tikras reglamentavimas, kaip turėtų atlikti, kaip turėtų veikti pats kompensacinis mechanizmas. Manau, kad tikrai yra ir vandentiekio, nuotekų atveju, kitų infrastruktūros objektų numatyti kompensaciniai mechanizmai. Tai taip pat būtų galima peržiūrėti ir, papildžius šilumos tiekėjų įtraukimą į šilumos perdavimo tinklus, taip pat galima vertinti ir numatyti kompensacinį mechanizmą, atsižvelgiant jau į veikiančius kitų veiklos kryptių kompensacinius mechanizmus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori B. Ropė. Prašau, Broni.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Aš dėl jūsų pasakymo, kad negavus sutikimo būtų užblokuotas projekto įgyvendinimas. Noriu pasakyti, kad tokia patirtis tiesiant dujų vamzdžius, jeigu vienas iš savininkų neduoda sutikimo, tai yra rangovas arba užsakovas, kreipiasi į teismą ir teismas padaro galutinį sprendimą. Ir tokiu atveju projektas, jeigu jisai reikalingas, yra įgyvendinamas.

Ir antras dalykas, aš nelabai supratau dėl apsaugos zonų reikalavimų, nes man atrodo, ką ir kalbėjo ponas S. Gentvilas, kad čia galioja dar senos apsaugos zonos, kur buvo klojami, kasama plačiai, klojami ten įvairūs paklotai ir taip toliau. Tai dabartinės technologijos leidžia vos ne per pusės metro plotį viską sudėti ir kam ten dar reikalingi, kad ir po 2 metrus į šalis, aš nelabai suprantu. Tai iš tikrųjų galbūt privačiuose sklypuose galėtų eiti atskira apsaugos zona, ypatinga, tiktai pakloti trasai ir jai minimaliai eksploatuoti. Ačiū.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Tikrai, jūs esate teisus, šitų apsaugos juostų plotčiai yra nustatyti jau gana seniai, juos tikrai vertėtų peržiūrėti, manau. Atsakant į jūsų klausimą, kad vėlgi reikėtų vertinti šilumos tiekėjus kaip viešojo intereso tiekėją. Ir tie projektai, kurie būtų vilkinami, galbūt ne tai, kad vilkinami, žodis netinka, šiaip jeigu įsiveltume į teisinius procesus, tai paprasčiausiai būtų ilgas laiko periodas jiems įgyvendinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už, prieš. Yra tik už – K. Vilkauskas. Gal trumpai, jeigu nėra...

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Dėkoju gerbiamam kolegai už įstatymo projektą. Palaikykime pateikimo stadijoje, tai padės ir šilumos tinklų plėtrai, kadangi vis dėlto šiluma yra labai reikalinga žmonėms, turime daug daugiabučių namų, žaliajam kursui taip pat padės. Ir, be abejo, tą, ką minėjo kolegos, kad galima sutvarkyti ir dėl juostų pločio, ir dėl kitų teisinių dalykų, mažinant biurokratinę našą. Tai kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Šiluma kaulų nelaužo. Nėra prieštaraujančių? Yra. Jaroslavai, prašom. J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Yra prieštaraujantis. Aš manau, kad prieš pateikimo stadiją reikėtų sutvarkyti tinkamai tą įstatymo projektą, kad nebūtų pažeistos savininkų teisės, konstitucinės teisės, nes jie ir taip jau nukenčia, jeigu per jų žemės sklypą vykdoma, daroma trasa arba kiti darbai. Taigi, pirmiau reikėtų atsižvelgti ir į dabar teikiamus pasiūlymus: apribojimo zonos mažinimą, kompensavimo mechanizmo sudarymą, ir tada teikti kaip pateikimą po tobulinimo. Manau, tai būtų savininkų atžvilgiu teisinga ir sąžininga. Taigi siūlyčiau balsuoti prieš, tobulinti ir tada grįžti prie to klausimo. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kadangi išsakytos skirtingos nuomonės, balsuojame. Kolegos, apsispręsimе balsuodami. Ačiū, kolegos, balsavo 103 Seimo nariai: už – 88, prieš – 2, susilaikė 13. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Prašome Vyriausybės išvados. Svarstymas numatytas balandžio 29 dieną. Ar galime pritarti? Pritarta. Ačiū.

13.15 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio 1^a dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-110 (pateikimas)

Kitas klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-110. Pranešėjas – A. Radvilavičius. Šiandien jūsų benefisas. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Kolegos, aišku, dabar ši diskusija bus gerokai ilgesnė todėl, kad Labdaros ir paramos įstatymo pakeitimas, kuris įsigaliojo nuo šių metų sausio 1 dienos, visuomenėje sukėlė gana daug audringų diskusijų.

Taigi sausio 1 dieną įsigaliojo naujos Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo pataisos, pagal kurias gyventojai nebegali skirti iki 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio biudžetinėms įstaigoms, tokioms kaip mokykla ir darželiai, taip pat galimybės gauti 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio neteko ir religinės bendruomenės. Šis sprendimas visuomenėje sukėlė diskusijų bangą, nes daugelis švietimo įstaigų ir religinių bendruomenių stipriai rėmėsi gyventojų parama. Švietimo įstaigos ne visada gali patenkinti visus poreikius iš valstybės biudžeto lėšų, todėl svarbu išsaugoti galimybę bendruomenei prisidėti prie ugdymo kokybės gerinimo. Atimant teisę švietimo įstaigoms pretenduoti į šią paramą ir nesuteikiant pakankamo alternatyvaus finansavimo, ženkliai bloginama jų finansinė padėtis. Tuo tarpu privačios mokyklos, esančios geresnėje finansinėje situacijoje, ir toliau galės gauti paramą iš gyventojų pajamų mokesčio dalies. Toks sprendimas buvo ne tik nepakankamai įvertintas, bet ir skubotas.

Mokyklos, kurios anksčiau gaudavo reikšmingą dalį lėšų iš gyventojų paramos, susidurs su iššūkiu rasti alternatyvius finansavimo šaltinius. Tai gali paveikti kasdienės mokyklos veiklas ir papildomas programas, kurias mokyklos organizuodavo, pasinaudodamos surinkta parama. Be šios paramos mokyklos susidurs su sunkumais organizuodamos neformalius papildomus mokinių ugdymo užsiėmimus, tokius kaip ekskursijos, renginiai, sporto užsiėmimai ar meno projektai. Tai gali paveikti įvairias veiklas, kurios anksčiau buvo finansuojamos iš šių lėšų, pavyzdžiui, popamokinės veiklos, įrangos atnaujinimas ir kita. Lėšos buvo naudojamos mokymosi medžiagoms, knygoms, laboratorinei įrangai ir kitoms ugdymo priemonėms pirkti, kad mokiniai galėtų mokytis patogioje ir saugioje aplinkoje. Ši parama turėjo didelę reikšmę mokykloms, ji prisidėjo prie visapusiško mokyklų ir mokyimo kokybės gerinimo.

Siekdamos gauti finansinę paramą, valstybinės švietimo įstaigos galėtų ieškoti galimybių bendradarbiauti su privačiomis įmonėmis ar nevyriausybinėmis organizacijomis. Tokios partnerystės būtų abipusiai naudingos, nes įmonės galėtų prisidėti prie vietos bendruomenės gerovės, o mokyklos gautų trūkstamas lėšas. Tik abejotina, ar privačios mokyklos bus suinteresuotos tiesiogiai remti finansiškai, o nevyriausybinės organizacijos daugeliu atvejų pačios gyvuoja iš gaunamos paramos lėšų. Ir visgi jei tų bendradarbiavimo formų atsirastų, jos būtų gana siauros, atitinkančios remiančios organizacijos interesus.

Taip pat mokyklos galėtų kurti arba kreiptis į paramos, labdaros fondus, kurie galbūt užtikrintų jų finansavimą, bet šiuo atveju atsiranda atsakomybės klausimas, atsiranda papildomų kaštų administruojant šiuos fondus.

Su Labdaros ir paramos įstatymo pakeitimu įsigaliojęs teisinis reguliavimas, siejantis religinių bendruomenių ir bendrijų galimybę gauti 1,2 % nuo gyventojų pajamų mokesčio paramą su NVO teisinio statuso įgijimu, sukuria dirbtinį spaudimą religinėms bendruomenėms ir bendrijoms siekti joms nebūdingo NVO teisinio statuso. Pakeitus įstatymą, paramos gavimo galimybė religinėms bendruomenėms buvo susieta su joms nebūdingo naujo teisinio statuso įgijimu pagal Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymą, kuris nėra skirtas reguliuoti religinių bendruomenių veiklai. Toks spaudimas religinėms bendruomenėms ir bendrijoms gauti teisinį statusą pagal jų veiklos nereguliuojantį įstatymą yra nesuderinamas su Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta religinės laisvės samprata bei konstitucine nuostata, kad bažnyčios bei religinės bendruomenės, organizacijos laisvai tvarkosi pagal savo kanonus ir statutus. Papildomas finansavimas yra būtent siekiant užtikrinti religinių bendruomenių ir bendrijų veiklos tęs-

tinumą, kulto pastatų išlaikymą, religinių apeigų prieinamumą tikintiems Lietuvos gyventojams, o ir pačių tikinčiųjų naudojimąsi Konstitucijos teise ir religijos laisve. Taip pat didelė dalis kulto pastatų yra istorinio bei kultūrinio paveldo objektai, reikšmingi visai visuomenei, tačiau jų išlaikymo ir priežiūros finansinė našta tenka tikinčiųjų bendruomenėms. Kiekvieno asmens teisė yra pasirinkti, kam jis planuoja skirti savo gyventojų pajamų dalį. Lig šiol didelei daliai Lietuvos tikinčiųjų gyventojų galimybė religinėms bendruomenėms ir bendrijoms skirti nedidelę dalį sumokamo gyventojų pajamų mokesčio buvo įprastas būdas paremti religines bendruomenes.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog minėtas įstatymo pakeitimas priimtas neįvertinus galimų pasekmių ir yra taisytinas, todėl teikiamas įstatymo 7 straipsnio 1 dalies pakeitimo projektas, grąžinantis galimybę skirti gyventojų pajamų mokesčio paramą valstybinėms ir savivaldybių švietimo įstaigoms, religinėms bendruomenėms, bendrijoms ir religiniams centrams.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Tam skirta 10 minučių. Pirmas klausia A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiamas kolega, Valsybės kontrolė nustatė, kad praktika, kuomet 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio skiriama biudžetinėms įstaigoms, yra ydinga, todėl 2022 metais 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio skyrimo tvarka buvo pakeista numatant, kad paramą gali gauti tik nevyriausybinių organizacijų. Pats principas – biudžetinės įstaigos yra finansuojamos iš valstybės biudžeto, nevyriausybinius sektorius finansuojamas iš 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio dalies ir nėra finansuojamas iš valstybės biudžeto. Šių metų biudžete iš tikrųjų mes visi švietimui skyrėme išskirtinį dėmesį – švietimui numatyta 4,5 mlrd. eurų, tai 600 mln. eurų daugiau nei praėjusių metų biudžete. Iš gyventojų pajamų 1,2 % švietimo įstaigos praėjusiais metais gavo 3,8 mln. Tai iš esmės reiškia, kad švietimo įstaigoms didesnis finansavimas šių metų biudžete yra 596 mln. su trupučiu. Ar tikrai manote, kad toks siūlymas yra teisingas, nes mes nebesuteiktume tokioms organizacijoms kaip „Blue Yellow“, Rimanto Kaukėno fondas, kurie rūpinasi vėžiu sergančiais vaikais, ar „Maisto bankas“, kurie rūpinasi nepasiturinčiais asmenimis, galimybės konkuruoti dėl to 1,2 %. Kaip manote, ar tai būtų teisinga? Ačiū.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Aš, atsakydamas į jūsų klausimą, pabandyčiau užduoti klausimą. Jūs akcentavote nevyriausybines organizacijas. Joms ir dabar niekas netrukdo dirbti ir bandyti prisitraukti šią paramą. Kažkodėl aš to galbūt viešojoje erdvėje pasigendu, galbūt, bet jūs minėjote, kad didelis padidėjimas yra finansavimo švietimo įstaigoms, bet visos tos sumos toli gražu nenukeliauja į tuos mažuosius, smulkiuosius projektus, kurių mokyklų, gimnazijų biudžetuose, gaunamuose iš savivaldybės, net nėra numatyta. Turėjau galvoje, kur aš vadiniau užklasinę veiklą, kažkokias kitokias veiklas ar ten kažkokios smulkios ar laboratorinės, ar kitokios įrangos įsigijimą. Taigi, tas finansavimas, kad jis didėja švietimo įstaigoms, tai gali būti, mes visą laiką deklaravome mokytojų atlyginimo didinimą, turbūt ženklią dalį tas padidėjimas ir įtakoja.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Gerbiamas kolega, aš, prisimindama, kaip vyko Labdaros ir paramos įstatymo pakeitimo priėmimas, atsimenu tą didžiąją diskusiją, kuomet buvo daug prieštaravimų, ar biudžetinės įstaigos turėtų gauti, ar religinės bendruomenės turėtų gauti tą 1,2 %. Mano vertinimu, jis neteisingai buvo išbrauktas iš šito įstatymo, dėl to aš jūsų idėjai pritariu, bet noriu priminti, kad religinėms bendruomenėms analogiškas įstatymo projektas yra užregistruotas, jis guli komitete ir Vyriausybė nėra pateikusi išvados. Ar nebūtų paprasčiau, kalbant apie religines bendruomenes, kreiptis į Vyriausybę ir, jeigu jau yra daugumos politinis sutarimas, dar pasistengti iki gegužės 1 dienos bent jau religinėms bendruomenėms, kurios neturi papildomo finansavimo šaltinių, grąžinti 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio dalį? O su švietimo įstaigomis drauge mes vėl išsiveliame, ir jau tai rodo kolegų klausimai, į dar platesnę diskusiją. Man atrodo, ir dėl šito įstatymo projekto taip pat reikės Vyriausybės išvados. Tai ar 2025 metai bus tie metai, kuomet gaus biudžetinės įstaigos ir religinės bendruomenės galimybę turėti tą paramą, ar

vis dėlto mes atidedame neapibrėžtam laikui, kuomet tas įstatymas įsigalios? Ar jūs taikysite, prašysite skubos tvarkos dėl šio įstatymo projekto? Ir kaip bus su tuo projektu, kuris užregistruotas?

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Kadangi projektas, kaip jūs ir sakėte, reikalauja ir jau sukėlė labai dideles diskusijas, aš manau, kad tikėtis jo priėmimo iki gegužės 1 dienos, kada galima teikti gyventojų pajamų mokesčio deklaracijas, tikrai nėra realu todėl, kad, manau, ir komitete kiltų gana daug klausimų dėl įstatymo pateikimo, todėl 2025 metai būtų išbraukti iš galimybės gauti paramą.

Dėl religinių bendruomenių pateikto projekto, tiksliau sakant, dėl Vyriausybės išvados, manau, prie to klausimo mes grįžtume komitetuose ir pabandytume Vyriausybės paprašyti. Taip.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Rudalienė. Prašau, kolege.

E. RUDELINĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, praeitos kadencijos Seimas buvo apsisprendęs, kad, na, grįžtume tik prie nevyriausybinių sektoriaus, taip, kaip ir kažkada buvo to įstatymo pati pradžia, toks ir buvo pats pirmas jo sumanymas. Bet jūs šiandien man pasakykite, jeigu mes grįžtame vis dėlto prie diskusijos plačiau taikyti 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio, kodėl mes išskiriame tikrai mokyklas ir religines bendrijas, tai kodėl mes nuskriaudžiame socialines įstaigas, kultūros įstaigas, sporto įstaigas, kurios taip pat yra biudžetinės įstaigos ir anksčiau turėjo galimybę gauti? Kodėl būtent apsisprendimas tik toks? Ačiū.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Registruojant įstatymo pakeitimo projektą buvo nutarta teikti tikrai dėl biudžetinių – mokyklų, švietimo įstaigų ir religinių bendruomenių. Įregistravus pakeitimo projektą, ir aš taip pat esu gavęs dar ne vieną siūlymą, atsirado dar ir sodų bendrijos, kurioms taip pat buvo panaikinta gauti šią gyventojų pajamų mokesčio paramos dalį. Taip pat buvo diskutuota ir viešojoje erdvėje dėl galimybės kariuomenei gauti, nors jos irgi finansavimas gana ženklus ir didėjimas yra numatomas iš mūsų Vyriausybės biudžeto. Taigi jeigu nuspręsimė dėl šio projekto priėmimo, komitetuose galėsime svarstyti ir apie išplėtimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Kairys. Prašau, kolega.

S. KAIRYS (*LSF*). Gerbiamas kolega, išties čia yra geras pavyzdys, kaip kartais užsidarius Seime, Vilniuje, priimi sprendimą (aš čia), bet praktikoje matai, kaip klausimas neveikia. Ir nors čia buvo pakankamai daug laiko įgyvendinti šito įstatymo pakeitimams, bet vėl visi atsibudo tarsi ryte ir reguliavimas pasikeitęs. Bet mano klausimas visgi yra toks: ar čia tik vienintelis būdas, kurį svarstėte, kaip keisti situaciją, ar, pavyzdžiui, nesvarstėte kito kelio? Kodėl savivaldybės nepasiruošė, kalbant apie mokyklas, jų švietimo skyriai, kodėl savivaldybės nenumato laisvesnių lėšų mokyklų vadovams, kad galėtų disponuoti ir nereikėtų irgi dalyvauti tame GPM'o procese, ar tiesiog čia buvo vienas vienintelis kelias – žemai kabantis vaisius, kurį nuskinsite ir eisite į priekį?

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Tai turbūt ne vienerių metų praktika parodė, kad šis gyventojų pajamų mokesčio dalies skyrimas švietimo įstaigoms turėjo savo tam tikras apimtis ir naudą. Manau, kad savivaldybės, ypač galbūt tos, kurios nėra tokios labai turtingos, gal pavadinsiu, šiek tiek nelabai ir turi galimybių papildomas veiklas finansuoti atskira eilute. Kaip minėjau, yra mano išvardinti projektai ir tos veiklos mokyklose, kurioms finansuoti apskritai nėra numatyta mokyklų ir gimnazijų kokia nors atskira eilutė. Tai dėl to turbūt.

Kodėl buvo pasirinktas šitas, tai turbūt vienas iš paprasčiausių ir greičiausiai galinčių išspręsti problemą variantų.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, turbūt žinote mano neigiamą nuomonę dėl šito jūsų įstatymo projekto pasiūlymo, nes vis dėlto nevyriausybiniams organizacijoms kartais tai būna vienintelis išgyvenimo šaltinis. Ir ar nemanote, kad, pavyzdžiui, jeigu, tarkime, ir jūsų mokykla įsteigtą nevyriausybinių organizaciją, tai būtų skaidriau tvarkomos lėšos, kurios ateitų per šią 1,2 %?

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Mes šiandieną jau ir diskutavome apie tai. Taip, mano apygardoje yra šešios švietimo įstaigos, su visų jų vadovais aš buvau susitikęs, jų nuomonė yra vienareikšmiška. Taip pat bendraujant su kolegomis iš kitų apygardų atsakymas yra lygiai toks pat. Mokyklos turi didelį praradimą, negalėdamos gauti gyventojų pajamų mokesčio dalies per paramą. Tai yra, jų akimis žiūrint, pakankamai ženklus kažkokių projektų veiklos apribojimas dėl finansinių trūkumų.

O atsakydamas į jūsų pastabą dėl nevyriausybinių organizacijų pasakysiu dar kartą, kad jos tikrai turėjo teisę ir anksčiau, ir dabar pretenduoti į gyventojų pajamų mokesčio lengvatą, paramą. Dėl to jos turėtų truputėlį, man atrodo... Aš nepasakyčiau, kad tai yra tam tikra kažkokia konkurencija su švietimo įstaigomis. Paprasčiausiai nevyriausybinių organizacijos turėtų nesitikėti, kad jeigu mes neatkursime paramos valstybinėms mokykloms, religinėms bendruomenėms, jų finansavimo šaltiniai ženkliai padidės. Jie turės atlikti lygiai tuos pačius darbus, rodydami, ką jie daro, kaip jie dirba, kad galėtų jiems skirti šitą paramą.

Aš, kaip paprastas žmogus, pasakysiu savo pavyzdžiu. Žiūrėdamas į galimus gavėjus gauti paramą ir neradęs man tinkančios kažkokios organizacijos, tikrai neskirsiu jos niekam. Tai aš kalbu čia galbūt ne konkrečiu savo pavyzdžiu, bet galbūt kitų žmonių, kurie, neturėdami sau tinkamo paramos gavėjo, jos apskritai niekam neskirs.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, klausimų laikas baigėsi. Nepaskelbtas paskutinis buvo V. Rakutis. Atsiprašau, pranešėjau. Paskutinis. Prašom. V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, už tokį malonų priėmimą. Gerbiamas pranešėjau, aš turėčiau kelias tokias esmines pastabas. Kadangi šitas mokestis yra skirtas visuomeninėms organizacijoms, tai nereikėtų šiuo mokesčiu bandyti užkaišioti visų skylių valstybėje. Kodėl? Todėl, kad yra organizacijų, kurioms tikrai sunku išsilaikyti, jos vykdo labai svarbų vaidmenį mūsų valstybėje. Pateiksiu vieną paprastą skaičių.

Paprastai 10 % jaunimo yra pabuvę kažkokiame visuomeninėse organizacijose daugumoje Vakarų valstybių. Lietuvoje yra mažiau kaip procentas. Taip liūdnai atrodo mūsų visuomeninių organizacijų finansavimo klausimas. Kažkiek iš projektų susirankioja, bet iš tikrųjų labai daug kas gyvena iš 1,2 %. Ir kas atsitinka vėliau? Visi pripranta prie to, kad mokyklos ir kitos organizacijos gauna iš tos mokesčių lengvatos pajamų, ir paskui atitinkamai sumažina biudžetinį finansavimą. Tiesiog taip įskaičiuoja, pripranta prie to.

Iš tikrųjų niekas netrukdo ar mokytojams, ar mokinių tėvų komitetui, ar kam taip pat steigti visuomeninę organizaciją ir tokiu būdu palaikyti, tenkinti įvairius mokyklos poreikius. Vakarų šalyse tai labai įprastas dalykas. Pavyzdžiui, Danijoje daug kas yra daroma per visuomeninius komitetus arba panašias organizacijas. Todėl aš manyčiau, kad reikėtų... Ne dėl to, kad aš prieš religines bendruomenes, ir ne dėl to, kad prieš mokyklas. Tiesiog šitos organizacijos turi turėti kitą finansavimą, nes bažnyčios kažkada turėjo žemių, žemės buvo nacionalizuotos, valstybė prisiėmė atsakomybę jomis rūpintis ir turi rūpintis tiesioginiu finansavimu, taip, kaip ir siūlė Rita, iš tikrųjų turi būti atskiras finansavimas. Aš manau, kad šiuo atveju taip. Kaip jūs galvojate? Nes mes galvojame apie mokyklas, bet mes negalvojame apie visuomenines organizacijas.

PIRMININKAS. Kolega, jau labai laikas...

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Aš pakartosiu gal dar kartą: visuomeninės organizacijos egzistuoja tikrai ne vienerius metus ir ne dabar iš kažkur jos atsirado. Jos ir anksčiau turėjo vieną ar kitą būdą bandyti prašyti šios gyventojų pajamų mokesčio dalies. Kad ir kaip būtų liūdna, kai kuriais atvejais savivaldybės nefinansuoja visų projektų, kuriuos turėtų galbūt finansuoti, ir mokyklos praranda galimybę, aš nesakau, ugdymo procesą gerinti, bet iš dalies šie iš gyventojų pajamų mokesčio skirti pinigai būdavo panaudojami mokyklos, gimnazijos bendrajam mokinių ugdymui. Taigi aš konkurencijos tarp mokyklų, kaip jūs sakote, religinių bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų šiuo atveju neišgelgiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai už, prieš. Pirmas už – V. Šeršniovas. Prašau, kolega.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū. Jeigu gyventojai turi galimybę savo gyventojų pajamų mokesčio dalį kam nors skirti, tai manau, kad jie turėtų turėti galimybę remti tai, ką jie patys nori remti. Jeigu priimsime šį įstatymo pakeitimą, tai tikrai apsidžiaugs ir darželiai, tikrai ne silpnės, o stiprės religinės bendruomenės, ypač vertinant georeliginį kontekstą pasaulinį. Aš labai tikiuosi, kad komitetuose šis siūlymas dar bus išplėstas. Pavyzdžiui, kad ir sporto organizacijos galėtų pretenduoti į tokį dalyką, sodo bendrijos ir visos kitos organizacijos, kurios turi tokį poreikį. Tai aš palaikysiu šį sprendimą ir siūlau tai padaryti kitiems.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – G. Skaistė. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Išties praėjusios kadencijos metu šis įstatymas buvo pakeistas ne tik valdančiųjų balsais, bet kartu su opozicija surandant, na, visai kitokią koaliciją šiam įstatymui priimti, negu kad ta formali dauguma, kuri buvo. Vadinasi, žmonės domisi ir mąsto savo galva, ne tik vadovaujasi tuo, ką pasakė partijos vadovybė. Aš tiesiog kviečiu visus įsiklausyti, dėl ko šitas įstatymas apskritai yra gimęs prieš daugelį metų, nes darželiai, mokyklos turi biudžetinį finansavimą, lygiai kaip ir bažnyčios turi tradicinių religinių bendruomenių eilutę valstybės biudžete, kur yra skiriama pagal tikinčiųjų skaičių, o nevyriausybinių organizacijų jokio formalaus jiems skirto finansavimo neturi. Ir šitas įstatymas buvo sukurtas tam, kad stiprintų pilietinę visuomenę. Kad žmonės galvotų ne tik apie savo vaikų darželius, mokyklas, bet taip pat galėtų pagalvoti apie pilietinio ir visuomeninio sektoriaus stiprinimą ir pagalvoti, kas jiems yra svarbu, kas jiems yra reikalinga – ar tai yra parama Ukrainai, ar tai yra Šaulių sąjunga, ar tai yra kitos pilietinės, bendruomeninės veiklos, kurios gali būti arti jų. Tai ši 1,2 % parama tikrai turėtų būti skirta tiems, kurie neturi biudžetinio finansavimo.

Kviesčiau likti prie to reguliavimo, kuris buvo priimtas praeitos kadencijos metu, nes, man atrodo, tai gimė tikrai iš gana plačių diskusijų ir sulaukė tikrai plataus pilietinių, nevyriausybinių organizacijų palaikymo. Galų gale tai, kad parama yra skiriama būtent nevyriausybinių organizacijų statusą turinčioms organizacijoms, reiškia, kad jų atskaitomybė yra kitokia. Jie turi teikti Registrų centrui deklaracijas, kurios yra specifinės nevyriausybiniams organizacijoms, ir ten yra atskleidžiama daugiau informacijos, kaip lėšos, kurios buvo surinktos, yra panaudotos. Todėl siūlyčiau likti prie to reguliavimo, kuris yra dabar. O jeigu visgi būtų pritarta šiam įstatymo projektui po pateikimo, tuomet frakcijos vardu prašyčiau Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Ačiū. Tai, kolegos, balsuodami apsisprendžiame. Kadangi yra skirtingų nuomonių, prašom pradėti balsavimą. Ačiū.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 74, prieš – 20, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas... Audito buvo siūlomas, bet Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas sako, kad čia jų kompetencija. (*Balsai salėje*) Sutinkame? Paklauskite. Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų, papildomas komitetas – Žmogaus teisių ir prašome Vyriausybės išvados, ir svarstome balandžio 17 dieną. Audito komitetas nori būti papildomas. Prašau, kolega A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Jeigu jau iš pagrindinio komiteto išstūmėte, su kuo mes ir sutinkame, kad Biudžeto ir finansų komitetas būtų...

PIRMININKAS. Sutinkame.

A. SKARDŽIUS (NAF). ...pagrindinis, bet papildomas galbūt galėtų likti Audito komitetas? Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Atsižvelgėme į jūsų svarią nuomonę. A. Radvilavičius.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Siūlau dar papildomą Švietimo ir mokslo komitetą.

PIRMININKAS. Kokį?

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Švietimo.

PIRMININKAS. Švietimo? Gerai, ir Švietimo. Dabar sumuoju: pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų, papildomi komitetai – Audito, Žmogaus teisių, Švietimo ir mokslo. Prašome Vyriausybės išvados ir svarstome balandžio 17 dieną. Pritariame? Pritarta. Ačiū.

13.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. spalio 15 d. nutarimo Nr. XIV-3022 „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XVP-182(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kolegos, prabėgo daugiau nei 3 valandos nuo mūsų svarstymo projekto Nr. XVP-182. Teisės ir teisėtvarkos komitetas apsvaistė, turime naują antrąjį projekto variantą. Ar galėtume dabar mes jį... Atsiprašau, ar dabar galėtume svarstyti? Išvadas pristatyti kviečiame J. Sabatauską.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas šiandien per plenarinį posėdį, jums leidus, apsvaistė Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių

Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ pripažinimo netekusiu galios projektą Nr. XVP-182. Komitete buvo gautos Teisės departamento pastabos, dėl kurių komitetas apsisprendė. Tiesiog jūs matote iš išvados, kad pirmajai pastabai nepritarta, antrajai pritarta iš dalies ir trečiajai pritarta, o į ketvirtą atsižvelgta, kadangi ten buvo pastaba dėl ypatingos skubos, nes sprendimą dėl ypatingos skubos priima Seimas *in corpore* ir tai nuo komiteto valios nepriklauso, tai mes tiesiog atsižvelgėme. Ir patobulinome projektą, tai yra pasikeitė 2 straipsnis šiek tiek. Vietoj kandidatų, kaip buvo pirminiame variante, atsiranda politinės kampanijos dalyviai. Komitetas balsavo: 4 – už, prieš – 2, susilaikė 2. Remiantis Statuto 55 straipsniu išvada yra teigiama. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nori R. Šukys. Prašau, kolega.

R. ŠUKYS (NAF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš norėčiau prašyti jūsų dėmesio, kadangi turiu pagrindo manyti, galbūt ne visi susipažino atidžiai su Teisės departamento pastabomis, apie kurias kalbėjo komiteto pirmininkas. Beje, komiteto pirmininkas neakcentavo balsavimo, kad dėl kiekvienos tos pastabos buvo balsuojama ir balsuojant 4 prieš 4 visuomet lėmė pirmininko balsas.

Kas gi įvyko, gerbiamieji, ir kas mums siūloma? Mums siūloma yra panaikinti 2024 m. spalio 15 d. Seimo nutarimą „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“. Gerbiamieji, jeigu atsižvelgtume į Teisės departamento pastabą, o aš jai visiškai pritariu, tai mero, šiandien turinčio įgaliojimus, nėra, ir jo nebus netgi panaikinus Seimo nutarimą dėl rinkimų paskelbimo, tai yra atšaukus nutarimą. Vyriausioji rinkimų komisija, kuri panaikino savo 2024 m. rugsėjo 20 d. sprendimą „Dėl Jonavos rajono savivaldybės mero įgaliojimų nutūkimo nesuėjus terminui“, neatkūrė įgaliojimų ir negali atkurti. Tai konstatavo Teisės departamentas. Esu įsitikinęs, jeigu klausimas anksčiau ar vėliau pateks ar į Administracinę teisimą, ar į Konstitucinį Teisimą, gerbiamieji, bus konstatuota, kad mero įgaliojimai nebuvo atkurti panaikinus tą jų sprendimą. Taigi, mes turime situaciją, kad, atšaukdami nutarimą dėl rinkimų paskelbimo... Noriu atkreipti dėmesį, preambulėje nėra nurodyta nė vieno įstatyminio ar konstitucinio pagrindo, remiamasi Vyriausiosios rinkimų komisijos raštais ir jos sprendimais! Teisinio pagrindo priimti šiandien šį nutarimą nėra. Jį priėmus meras neturės... jis neatsikūrė ir neturi įgaliojimų.

Prieštaravimą Konstitucijai šiame nutarime tikrai aš išvelgiu dviem aspektais. Pirmas yra teisinės valstybės principo pažeidimas, kadangi nė Vyriausioji rinkimų komisija nesivadovavo jokia Rinkimų kodekso ar Konstitucijos norma, jie tik nurodė, kad turi teisę panaikinti savo sprendimą. Viskas – visas pagrindas. Mes šiuo atveju nutarime taip pat nenurodome nė vieno Rinkimų kodekso normos pagrindo, nei konstitucinio pagrindo. Taigi, šis nutarimas prieštarauja teisinės valstybės principui, Konstitucijai, taip pat teisėtų visuomenės, rinkėjų, politinės kampanijos dalyvių ir kandidatų lūkesčių principui. Seimas, priimdamas nutarimą dėl pirmalaikių rinkimų paskelbimo, sukūrė teisėtus lūkesčius ir dabar šių lūkesčių panaikinimas, atšaukimas be teisinio pagrindo taip pat bus antikonstitucinis.

Taigi, gerbiamieji, prašyčiau visus balsuojant įvertinti šiuos argumentus. Situacija, į kurią mes pateksime dėl aukų grąžinimo... Rinkimų kodeksas nenumato tokio kompensavimo kaip aukų grąžinimo, kam bus atlyginta žala arba išsireikalauti tie pinigai – rinkimų kampanijos dalyviui, politinei partijai, bet ne kandidatui, jeigu jis aukojo, ir ne fiziniams asmenims, kurie aukojo. Tokio mechanizmo nėra ir mes šiuo nutarimu jo nesukuriame – mes sukuriame teisinį chaosą, kitaip tariant, pažeidžiame teisinės valstybės principus. Taigi ačiū ir siūlau visiems apsispręsti atsakingai balsuojant.

Mano požiūriu, rinkimai turi įvykti, meras turi būti išrenkamas. O buvęs meras M. Sinkevičius dėl neteisėto nuteisimo, dėl nuosprendžio, kurį panaikino Aukščiausiasis Teismas, gali atitinkamai pagal galiojančius įstatymus reikalauti ir gauti tiek turtinės žalos atlyginimą, tai yra negauto atlyginimo už visą darbo laiką...

PIRMININKAS. Kolega, laikas jūsų pasisakymui...

R. ŠUKYS (NAF). Aš frakcijos vardu kalbu, aš noriu atkreipti dėmesį, todėl turiu dar papildomas 2 minutes.

PIRMININKAS. Neparašyta taip.

R. ŠUKYS (NAF). Ačiū. Todėl buvęs meras gali išsireikalausiti negautas pajamas, tai yra mero atlyginimą, kuris būtų iki kadencijos pabaigos jam priklausęs, tai ir būtų materialinė žala, ir, be abejo, išsireikalausiti neturtinę žalą tiek dėl patirtų asmeninių išgyvenimų, tiek dėl reputacinės žalos ir kitų aspektų. Bet tai yra atskiros teisinio proceso klausimas. Man labai gaila. Šitoje situacijoje, manau, buvo neteisingai pasielgta su buvusiu meru M. Sinkevičiumi, bet, gerbiamieji, ne visada tai, kas yra teisinga, yra teisėta, ne visada. O šiuo atveju nutarimo atšaukimas būtų neteisėtas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, pasisakymai dėl motyvų. Nėra. Tada pereiname prie balsavimo svarstymo stadijoje. Prašome apsispręsti balsuojant.

Ačiū, kolegos. Balsavo 106 Seimo nariai: už – 88, prieš – 9, susilaikė 9. Pritarta po svarstymo.

Priėmimo procedūra. Į tribūną kviečiu komiteto pirmininką J. Sabatauską.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės departamento pastabos dėl priėmimo. Galiu konstatuoti, kad pirmoji pastaba yra analogiška tai pačiai, kuri buvo. Tai praktiškai dėl jos komitetas jau apsisprendė.

Antroji pastaba dėl to, kad Rinkimų kodekse nėra numatyta galimybė nutraukti prasidėjusį rinkimų procesą ir poįstatyminio teisės akto, kaip Seimo nutarimo, išlaidų kompensavimas nėra pagrįstas aukštesnę įstatymo galią turinčiu aktu. Bet, kaip ką tik kalbėjo kolega, kuris apskritai prieštarauja projektui, tai vis dėlto tam tikrą žalą patirs rinkimų kampanijos dalyviai, todėl komitetas ir prieš tai svarstydamas jau tikrai balsų dauguma (6 balsų iš 8 dalyvavusių) pritarė tam, kad būtų kompensuojamos patirtos išlaidos rinkimų kampanijos dalyviams. Šiek tiek taisėme pirminį projektą: vietoj „kandidato“ – „rinkimų kampanijos dalyviams“, nes ne visi kandidatai yra savarankiški dalyviai, kai kurie yra nesavarankiški, yra partijų, tai yra partijos yra kaip dalyviai. Taigi, iš principo komitetas irgi dėl to apsisprendęs.

Ir trečioji dėl to, kad kovo 11 dieną prasideda balsavimas. Dėl ypatingos skubos, komiteto prieš tai jau (analogiška pastaba buvo dėl rinkimų atšaukimo ypatingos skubos tvarka) atsižvelgta į tai, nes tai ne nuo komiteto valios ir įgaliojimų priklausantis sprendimas – tai yra sprendimas viso Seimo, kuris priėmė protokolinį nutarimą dėl ypatingos skubos. Tai iš esmės lygiai toks pats, kaip ir buvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Labai ačiū. Gerbiami kolegos, galime pastraipsniui? Yra trys straipsniai. Ar galime dėl 1 straipsnio? Dėl Teisės departamento mes apsisprendėme svarstymo metu. Pritarta. 2 straipsnis. Ar galime pritarti? Pritarta. 3 straipsnis dėl įsigaliojimo. Galime pritarti? Pritarta. Dabar dėl viso. Yra užsirašiusių kalbėti už ir prieš. Už kalba A. Petrošius. Prašom. A. Petrošius atsisako, prieš nori pasisakyti E. Gentvilas. Irgi atsisako. Liko dar R. Šukys – prieš.

R. ŠUKYS (NAF). Gerbiami kolegos, aš kalbėjau diskusijoje. Aš norėčiau dar papildomų motyvų išsakyti prieš. Na, išivaizduokime, gerbiamieji, situaciją, kad bet kuris pilietis apskųstų M. Sinkevičiaus, kaip mero su, mano požiūriu, abejotinais įgaliojimais, sprendimą Vyriausiąjame administraciniame teisme ir iškeltų ten klausimą, kad meras galimai neturėjo įgaliojimų, ir Administracinis teismas pripažintų arba Konstituciniame Teisme ta pati procedūra jeigu įvyktų vienu ar kitu atveju, tai už kokį laikotarpį galimai paskui sprendimai savivaldybės mero gali būti traktuojami kaip neteisėti? Mes tokią situaciją užprogramuosime šiuo savo sprendimu. Taigi, gerbiamieji, apsispręskime šiuo atveju, kas aukščiau – ar Konstitucija ir teisinės valstybės principai, ar mūsų noras praktiškai, kaip mums atrodo teisingai išspręsti situaciją ne visai teisėtai, neatsižvelgiant nei į Rinkimų kodeksą, nei į Konstitucijos reikalavimus, bet taip, kaip mums atrodo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Konstituciją Konstitucinis Teismas paaiškins, jeigu kas kreipsis. O dabar bandykime apsispręsti mes balsuodami dėl šio nutarimo priėmimo. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Ačiū, kolegos. Balsavo 104 Seimo nariai: už – 87, prieš – 7, susilaikė 10. Nutarimas priimtas. (Gongas)

13.57 val.

Policijos rėmėjų įstatymo Nr. VIII-800 7, 11 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-152 (pateikimas)

Kitas klausimas – Policijos rėmėjų įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-152. Pranešėja – A. Jakavičiutė. Prašau, kolege. Miliauskienė, A. Jakavičiutė-Miliauskienė, atsiprašau.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Laba diena, gerbiami kolegos. Šiandien džiaugiuosi galėdama pristatyti įstatymo projektą, kuriuo siekiama užtikrinti valstybės rūpestį policijos rėmėjais. Policijos rėmėjai – pilietiški žmonės, kuriems rūpi jų ir visų mūsų aplinka, bendruomenė, jos saugumas ir *gerbūvis*. Policijos rėmėjai visiškai savanoriškais pagrindais prisideda prie kasdienės policijos veiklos dėl saugesnio rytojaus. Tai nepaprastai svarbu mažesniuose miesteliuose, rajonuose, kur bendruomeniškumas ir savanorystė persismelkia per daugelį svarbių sričių. Nors šiuo metu galiojančiame Policijos rėmėjų įstatyme yra numatytos ir su bazinės socialinės išmokos dydžiu susijusios vienkartinės kompensacijos, jeigu policijos rėmėjas, atlikdamas policijos rėmėjo funkcijas, tapo neįgalus arba policijos rėmėjas, atlikdamas policijos rėmėjo funkciją, žuvo, tačiau svarbu pabrėžti, kad galiojanti tvarka yra tobulintina dėl keleto priežasčių. Visų pirma, šiuo metu galiojančios kompensacijos yra nepakankamos ir neproporcingos, atsižvelgiant į policijos rėmėjo veiklą, kuri yra susijusi su pavojumi ir rizika policijos rėmėjo gyvybei ir sveikatai.

Antra, visiems asmenims, kurie pilietiškais savanoriškais pagrindais rūpinasi visuomenės saugumu, turėtų būti vienodos arba bent jau panašios socialinės garantijos, pavyzdžiui, policijos rėmėjai, kaip ir šauliai, susiduria su pavojingomis situacijomis, kurios gali sukelti sveikatos sutrikdymą ar net mirtį. Todėl būtina užtikrinti, kad policijos rėmėjai turėtų analogiškas socialines garantijas, jei jie nukentėtų vykdydami savo funkcijas.

Taigi, taikant Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatyme numatytą kompensaciją ir sveikatos sutrikdymo atveju mokėjimo tvarkos analogiją, projektu praplečiamas sąrašas atvejų, kuomet nukentėjusiems skiriama kompensacija. Tiksliau, numatoma, kad vienkartinė kompensacija būtų išmokama ne tik netekto dalyvumo atveju, bet ir atsižvelgiant į sveikatos sutrikdymo mastą. Siekiant užtikrinti, kad pilietiški žmonės, savanorystės metu pakliuvę į bėdą, nebūtų palikti likimo valiai patys išsieleškoti jiems priklausančios išmokos iš žalą padariusio asmens, šiuo įstatymo projektu numatoma, kad Policijos departamentas išmokėtų kompensaciją nukentėjusiam policijos rėmėjui, o vėliau ją išieškotų iš žalą padariusio asmens.

Noriu tikėti, jog atvejų, kuriuos bandomė reglamentuoti šiuo įstatymo projektu, niekada nenutiks, tačiau nutikus nelaimei valstybės ir mūsų visų pareiga yra pasirūpinti žmonėmis, kurie rūpinasi mumis, mūsų bendruomenių saugumu, kurie yra pilietiški ir savo laiką skiria savanorystei, užtikrindami ramybę, saugią aplinką mums ir mūsų vaikams.

Taip pat manau, kad policijos rėmėjams suteiktos analogiškos kaip ir Lietuvos šaulių sąjungos nariams kompensacijų sveikatos sutrikdymo atvejais mokėjimo sąlygos ne tik padidintų šių savanorių motyvaciją, bet ir užtikrintų vienodas sąlygas visiems piliečiams, kurie prisideda prie šalies saugumo ir tvarkos. Taigi teikiu labai optimistišką projektą ir tikiuosi, kolegos, jūsų visų pritarimo ir palaikymo.

PIRMININKAS. Ačiū kolegei už pristatymą. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmas klausia A. Gedvilas. Prašau, kolega.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, be abejonės, įstatymo projektą vertinu teigiamai ir jis tikrai yra reikalingas. Norėčiau paklausti, kiek per metus tokių išmokų išmokama ir kiek jos didės? Gal galite koku praktiniu pavyzdžiu pailustruoti, kaip pasikeis tas atlygis už tą savanorystę? Ačiū.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Dėkoju kolegai už klausimą. Dabartinėje praktikoje yra vienas atvejis, kuris ir paskatino būtent teikti šitą įstatymo projektą, nes, kaip ir minėjau, tai buvo niekaip neregamentuota ir žmogus įsivėlė tikrai į labai ilgus procesus, o suma, kuri buvo kompensuota už tą įvykį jam, buvo apie 10 tūkst. eurų. Tokią informaciją mes gavome kalbėdamiesi su Policijos departamentu. Sumos yra išdėstytos projekte. Nežinau, ar reikėtų man jas pavadinti, ar jūs tiesiog pasižiūrėsite. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Baškienė. Prašau, kolege.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamoji kolege, aš tikrai noriu nuoširdžiai pasidžiaugti jūsų labai aktyvia veikla, dėmesingumu policijos rėmėjams ir labai gražiai pateiktu įstatymo projektu, išmintingai ir labai nuosekliai viską išaiškinant. Prašau pasakyti, jūs tikriausiai atkreipėte dėmesį ir į Teisės departamento išvadą, kurioje kaip tik pasakyta, kad panašaus statuso asmenims socialines garantijas būtina peržiūrėti ir kad tai reikia daryti labai sistemiškai. Jūs minėjote Lietuvos šaulių sąjungos atstovus. Matyt, svarstant komitetuose reikėtų pasižiūrėti dar ir į kitus rėmėjus ir dėl kitų taip pat sistemiškai peržiūrėti teisės aktus?

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Labai ačiū, gerbiama kolege, už gerą ir gražų žodį. Tikrai taip, matėme Teisės departamento išvadą ir ten yra minimi būtent apsaugos inspektoriai. Aš manau, mes turime terpę diskutuoti ir šitą projektą tikrai galime papildyti, tą bendruomenę irgi įtraukti, kad jie irgi turėtų socialines garantijas.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Miliūtė. Prašau, kolege.

R. MILIŪTĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, sveikintina jūsų iniciatyva, kad jūs pastebėjote egzistuojančius netolygumus skiriant kompensacijas panašaus pobūdžio veikla užsiimantiems žmonėms ir teikiate pasiūlymus, kurie padidins motyvaciją policijos rėmėjų. Kartu jums turiu klausimą. Ar sveikatos sutrikdymo atveju ir skiriant kompensaciją būtų atsižvelgiama į tai, kiek laiko asmuo buvo skyręs šiai veiklai, ir ar būtų, jūsų nuomone, sąžininga, jeigu tai būtų, pavyzdžiui, 48 valandos arba gerokai didesnis laikas?

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Dėkoju, kolege, už klausimą. Aš manau, kai mes kalbame apie žmogaus sveikatos sutrikdymą ar net gyvybės netekimą, nežinau, ar yra tokie skaičiai, kuriais galėtume tai įvertinti, bet manau, kad turėtų būti teisės visiems lygios. Ir visai nesvarbu, ar tai 48 valandos, kurios yra numatytos per metus, ar tai būtų daugiau, nes turbūt tas įvykis lemtingas įvyktų tuo momentu, kuomet žmogus tarnauja savo tėvynei ir savo bendruomenei. Ačiū jums už klausimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Rakutis. Prašau, kolega.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, labai ačiū už puikų pristatymą ir šitos problemos iškėlimą. Iš tikrųjų mūsų galvose tarsi netyčia yra atsiradęs toks supratimas, kad savanorio gyvybė yra menkesnė negu tarnyboje esančio pareigūno. Tuo tarpu policijos rėmėjai kartu su policija vyksta į labai karštus taškus, man su keliais teko šnekėti, pasakojo apie situacijas, ir tikrai yra svarbi ta gyvybė. Jeigu mes savo mintyse savanorius nuvertinsime ir sakysime, kad jie mažiau svarbūs, kaip kartais žmonės nuvertina kareivius, sako, ai, jie čia nesvarbu, vadinasi, tarsi jie ir turi mirti. Tai čia šiuo atveju jūs labai teisingai siūlote. Tik aš prisidėčiau prie gerbiamos Rimos pasakymo, kad reikėtų kompleksiškai visų savanorių, ypač patenkančių į tokias situacijas, padėti įvertinti. Ir tai nėra tikrai didelės sumos, bet jos iš tikrųjų padidins žmonių motyvaciją, nes dažnai žmonės įsivaizduoja, kaip jie gins tėvynę ar dar ką nors darys, bet nepagalvoja, kad gali kas nors atsitikti. Todėl rūpestis dėl jų yra tinkama pagarba savanoriams. Dėkui jums.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Ačiū jums, kolega, už nuomonę ir už pritarimą. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir kitas klausėjas – V. Gailius. Prašau, gerbiamas Vitalijau.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, iniciatyvą palaikysiu. Suprantu, kad analizavote policijos rėmėjų teisinę padėtį, policijos rėmėjų pasirengimą, o didelės socialinės garantijos paskatins jų drąsą ir patriotiškumą reaguojant – kartais nelabai atsakingai – į kritines situacijas. Tai ar matote šiandien poreikį aktualizuoti ir policijos rėmėjų rengimą, nes kaktomuša į rizikas veržtis nereikėtų – juos reikėtų apsaugoti, nes išmokos tikrai neapsaugos nuo grėsmių gyvybei ir sveikatai, neapsaugos nuo negrįžtamų pasekmių? Ačiū jums.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tiesų jis labai taiklus ir teisingas, ypač dabartinėje situacijoje, kurioje mes gyvename. Vienareikšmiškai pritariu jūsų nuomonei, kad į rengimą atsižvelgti irgi turėtume ir turėtume šitą klausimą taip pat iškelti, diskutuoti su profesionalais, tartis, kaip galėtume tai paskatinti ir patobulinti. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūs atsakėte į visus klausimus. Už, prieš pasisakyti dėl motyvų nėra norinčių. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Žmogaus teisių komitetas, kaip papildomas... Atsiprašau, pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstyti numatyta birželio 10 dieną. Galima pritarti? Pritarta.

Toliau pirmininkauti perduodu Seimo vicepirmininkei A. Širinskienei. Prašau.

14.09 val.

Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 4, 6, 7, 8, 9, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-108 (pateikimas)

PIRMININKĖ (A. ŠIRINSKIENĖ, DFVL). Gerą dieną, kolegos. Toliau mūsų darbotvarkėje yra Susirinkimų įstatymo pakeitimai. Per šoninį mikrofoną – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, frakcijos vardu prašau pertraukos, dar noriu su frakcijomis pasitarti dėl šito projekto iki kito posėdžio.

PIRMININKĖ. Tai gal galime pritarti bendru sutarimu? Tuomet pertrauka iki kito posėdžio būtų. Tai pritariame. Dėkui, kolegos.

14.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. XV-73 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-157 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas yra Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos sudarymo“ pakeitimo projektas Nr. XVP-157. Prašom gerbiamą Seimo narį J. Oleką jį pristatyti.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege. Kolegos, Pasaulio lietuvių bendruomenės prašymu pakeičiame dalyvavimą šioje komisijoje: T. Girnius palieka komisiją, o jį pakeičia A. Urbonavičius. Kviečiu pritarti pateiktam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pristatymą. Klausiančių nėra. Kalbančių dėl motyvų taip pat nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Pritariame bendru sutarimu po pateikimo.

Tuomet svarstymo stadija. Nėra norinčių pasisakyti. Ar galime pritarti svarstymo stadijoje? Pritariame svarstymo stadijoje.

Ir tuomet priėmimas. Mums reikėtų apsispręsti dėl 1 ir 2 straipsnių, ar galime jiems pritarti? Pritariame.

Tuomet turėtume balsuoti dėl viso projekto. Tai skelbiu balsavimą. Kas už tai, kad pritartume įstatymo projektui priėmimo stadijoje?

Šio nutarimo priėmimas

Seimo nutarimas (projektas Nr. XVP-157) yra priimtas. Balsavo 75: už – 74, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

14.12 val.

Seimo 2025 m. kovo 13 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Kolegos, liko paskutinis mūsų darbotvarkės klausimas. Pirmiausia apsvairstome rezervinį, tai kovo 13 dienos (ketvirtadienio) Seimo posėdžių darbotvarkę. Prašau gerbiamą pirmąjį pavaduotoją J. Oleką pristatyti.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, kolege. Gerbiami kolegos, kovo 13 dieną turime daugybę įstatymų priėmimų, kaip paprastai ketvirtadienio rytą. Man atrodo, jie iš tikrųjų labai svarbūs. Transporto

lengvatų įstatymas, Kelių transporto kodeksas, Geležinkelių transporto kodeksas. Taip pat turime daug pateikimų. Pamatysime Vyriausybės narius, kurie teiks savo pasiūlymus. Čia ir dėl Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo, ir Gamtinių dujų įstatymo, ir Finansinio tvarumo įstatymo pateikimas bei kitų įstatymų pateikimai. Taip pat Seimo nutarimas „Dėl pritarimo skirti Rūtą Latvelę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ ir dar keletas kitų. Todėl kviečiu pritarti pateiktam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pristatymą. Matau, kad Seimo narys A. Skardžius nori klausti. Prašau. Tuojau įjungs mikrofonus, kantrybės, tiesiog užstrigo sistema. Galite klausti, kolega.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis vicepirmininke, norėčiau paklausti ir paprašyti turbūt – pavedimo Valstybės kontrolei yra nutarimo projekto pateikimas. Galbūt jį galima būtų perkelti į rytinį posėdį? Ačiū.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerai, mes pasitarsime, kadangi rytiniame posėdyje daugiausia yra priėmimai, tai paprastai priėmimus, bet galėsime pažiūrėti, jeigu bus galimybė, padarysime.

PIRMININKĖ. Daugiau klausti norinčių nematau. Kolegos, ar galime projektui pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Seimo narių pareiškimai. Užsirašiusių taip pat nėra. Tuomet registruojamės ir posėdį būsime baigę. Kolegos, registruojamės.

Užsiregistravo 79 Seimo nariai. Posėdis yra baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 20 STENOGRAMA

2025 m. kovo 13 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami kolegos. Prašom užimti savo vietas. Pradėsime šios dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 120 Seimo narių.

Gerbiami kolegos, turime vieną dar neišspręstą darbotvarkės klausimą nuo kovo 10 dienos posėdžio, tęsdami tradicijas. Tarpseiniu laikotarpiu mūsų kolega V. Sinica paminėjo 35 metų gimtadienį. (*Plojimai*)

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. kovo 13 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, turime patvirtinti šios dienos darbotvarkę. Ar būtų siūlymų ir pageidavimų dėl šios dienos darbotvarkės? Gerbiamas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, frakcijos vardu teikiu siūlymą išbraukti tris Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pataisų projektus. Turbūt ne urmu siūlysiu balsuoti, bet dėl kiekvieno atskirai. Aš suprantu, kad tikriausiai juos privalėjote įrašyti į darbotvarkės projektą, nes yra ministro projektas, bet Seimo valia dabar jie gali būti išbraukti. Visi šie projektai, deja, mažina įplaukas į biudžetą, ir gana juntamai. Aš manau, jeigu mes pulsime greitai svarstyti tokius projektus dar neapsisprendę dėl siūlomo mokestinio paketo, tai tikrai visuomenei bus sunku įrodyti, kad čia tikrai reikia papildomų įplaukų krašto apsaugai. Tiesiog geriau dar nepradėkime tų projektų svarstyti. Jeigu matysite, kartu su mokestiniu paketu geriau.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolega R. Motuzas.

R. MOTUZAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Prašytume išbraukti iš darbotvarkės klausimą – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo“ projektą Nr. XVP-126. (*Balsai salėje*) Ai, motyvai? Ministras išvykęs ir negali pristatyti šiandien.

PIRMININKAS. Gerbiamas E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Prašome išbraukti Liberalų frakcijos vardu darbotvarkės 1-8 klausimą – projektą Nr. XVP-105, tai yra dėl pavedimo Valstybės kontrolei atlikti nacionalinio transliuotojo veiklos valstybinį auditą. (*Šurmulys salėje*) Aš suprantu, aš suprantu ir matau, kad 71 Seimo narys yra pasirašęs, aišku, jūs neišbrauksite, bet mano reikalas yra perspėti dėl to, dėl ko aš perspėjau 2017 metų sausio mėnesį, kad kišimasis į nacionalinio transliuotojo veiklą gali būti traktuojamas kaip antikonstitucinis. Taip Konstitucinis Teismas vėliau ir pasakė, kad tai, ką Seimas padarė 2017 metų sausį, yra antikonstitucinis veiksmas. Būkite atsargūs, 71 kolega, darydami tą veiksmą, šiandien pavesdami Valstybės kontrolei.

PIRMININKAS. Ačiū. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas Eugenijau, tai ir skirk du dalykus. Konstitucinis Teismas savo nutarimu paaiškino, kad Seimo atliekamos komisijos ir Seimo atliekami tyrimai galimai yra prieštaraujantys Konstitucijai ir kad Seimo narys, kaip politikas, negalėtų kištis. Šis Seimo nutarimo projektas yra parengtas tam, kad įpareigotų Valstybės

kontrolę atlikti finansinį auditą. Nepaisant to, kad LRT jus labai gal myli, gal myli konservatorius, daugiau jums eterio duoda pakalbėti, mums tai neįdomu. Mums įdomu, kiek iš valstybės skiriamų pinigų jie tikslingai panaudoja.

Gerbiamas Eugenijau Gentvilai, kad žinotumei, praeitais metais jūsų valdančioji dauguma priėmė Akcizų įstatymą, kuriame numatė proporcinį akcizų didinimą, ir gali taip atsitikti, kad LRT finansavimas sieks virš 100 mln. Klausimas yra: ar tas finansavimas šiandien realiai atitinka LRT lūkesčius, ar tuos pinigus, kurie numatyti LRT didinti, nebūtų galima skirti kariuomenei ir krašto apsaugos sistemos gynybos sistemai? Todėl ir siūlome Valstybės kontrolei atlikti finansinį auditą nustatant, ar tinkamai ir efektyviai panaudojami valstybės pinigai.

PIRMININKAS. Ačiū. (*Plojimai*) Daugiau dėl darbotvarkės klausimų pasiūlymų nėra. Aš prieš balsuojant norėčiau patikslinti gerbiamą J. Razmą. Ar jūs siūlėte išbraukti ir 2-5 klausimo projektą, visus PVM'ą? (*Balsai salėje*) Išskyrus ministro.

Mieli kolegos, pasiruoškime balsuoti dėl atskirų siūlymų dėl darbotvarkės. Pirmiausia siūlymas Seimo nario J. Razmos išbraukti Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-90. Mūsų darbotvarkėje pažymėtas 2-6 klausimu. Kas už šitą pasiūlymą, prašome balsuoti.

Balsavo 101 Seimo narys: už siūlymą išbraukti pasisakė 58, prieš – 32, susilaikė 11. Įstatymo projektas išbraukiamas.

Antrasis Seimo nario J. Razmos pasiūlymas dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 71, 92 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-111, pažymėto mūsų darbotvarkėje 2-7 klausimu. Prašome balsuoti, kas už tai, kad šis projektas būtų išbrauktas.

Iš viso balsavo 114 Seimo narių: už pasisakė 71, prieš – 36, susilaikė 7. Įstatymo projektas yra išbrauktas.

Kitas Seimo nario J. Razmos siūlymas dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 71, 92, 97 straipsnių pakeitimo projekto Nr. XVP-128, arba pas mus pažymėto 2-8 klausimo. Prašome balsuoti.

Balsavo 121 Seimo narys: už išbraukimą pasisakė 74, prieš – 28, susilaikė 19. Įstatymo projektas iš darbotvarkės yra išbrauktas.

Kitas siūlymas yra Seimo nario R. Motuzo. Siūlymas išbraukti... Ar galime bendru sutarimu dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo sutarties, tai yra susitarimo?.. Reikalaujama balsuoti, tai noriu pakviesti balsuoti dėl įstatymo projekto Nr. XVP-126, arba 2-2 klausimo mūsų darbotvarkėje. Prašome apsispręsti.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 102, prieš – 10, susilaikė 8. Taip pat yra išbrauktas.

Ir paskutinis siūlymas dėl darbotvarkės buvo Seimo nario E. Gentvilo išbraukti Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektą Nr. XVP-105. Prašome balsuoti.

Balsavo 114 Seimo narių: už išbraukimą pasisakė 27, prieš – 73, susilaikė 14. Projektas lieka darbotvarkėje.

Visi siūlymai dėl darbotvarkės yra išspręsti. Repliką po balsavimo kolega A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Gerbiami kolegos, gaila, kad nediskutavome ir taip buvo lengvai išbraukti sprendimų projektai, įstatymų projektai dėl PVM dydžio, nes tai yra, sakyčiau, labai nesąžiningas veiksmas prieš silpniausius, tai yra smulkiuosius verslininkus. Nuo 2012 metų 45 tūkst. PVM'o suma, po kurios privalo visas smulkusis verslas registruotis PVM'o mokėtoju, nekeista tiek metų, tai yra nesąžininga būtent smulkiojo verslo atžvilgiu.

Kalbant apie argumentą, kad...

PIRMININKAS. Kolega, mes apsisprendėme. Dabar dėl motyvų.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Aš suprantu. Bet kalbant, kad biudžeto pajamos sumažės, tai tokią logiką pradėsime taikyti ir mokytojų atlyginimams, pensijų didinimui ir panašiai, ir taip toliau? Tai yra nesąžiningas veiksmas. Gerbiami konservatoriai, kokie jūs buvote išradę indeksuodami Nacionalinio stadiono kainą, tai tos sumos, 20 mln., kuri buvo indeksuota, būtų tikrai užtekę padengti biudžeto praradimams leidžiant smulkiajam verslui nesiregistruoti PVM'o mokėtojais, pavyzdžiui, nuo 60 tūkst. eurų per metus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, yra atskiri siūlymai dėl darbotvarkės. Mes sprendimus priėmėme. Ar galime darbotvarkę patvirtinti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame, girdžiu. Balsuojame dėl visos darbotvarkės.

Balsavo 125 Seimo nariai: už – 104, prieš – 1, susilaikė 20. Darbotvarkė patvirtinta.

10.13 val.

Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2902(2) (priėmimas)

Mūsų darbotvarkės 1 klausimas – Transporto lengvatų įstatymo Nr. VIII-1605 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2902(2). Kviečiu pranešėją, Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką, į tribūną. Pradėsime priėmimą pastraipsniui. Dėl 1, 2 straipsnių nėra pastabų, pasiūlymų. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 3 straipsnio yra gauta Teisės departamento išvada. Algirdai, prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas apsvarstė ir iš dalies pritarė Teisės departamento išvadai, siūlymui. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti atsižvelgdami į Teisės departamento išvadą iš dalies? Galime pritarti bendru sutarimu?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKAS. Ačiū, pritarta. Dėl straipsnių nuo 4 iki 9 pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galėtume visiems šiems straipsniams pritarti bendru sutarimu?

A. SYSAS (LSDPF). Galima.

PIRMININKAS. Ačiū, pritarta. Tuomet pirmasis įstatymas... 1 straipsnis – dėl Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo naujos redakcijos. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKAS. Ačiū, pritarta.

Ir 2 straipsnis – dėl įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ačiū pranešėjui. Dėl viso projekto už B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, manau, kad visa pensininkų bendruomenė bus labai dėkinga už šitą įstatymo priėmimą, nes iš tikrųjų manau, kad daug kas persės į viešąjį transportą iš savo automobilių, taupydami ir kurą, ir CO₂ emisijas. Taigi labai ačiū, siūlau balsuoti ir pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Gerbiami kolegos, aš gal ne tiek prieš visą šitą įstatymo pakeitimą, bet iš esmės akivaizdu, kad ne nuo to galo pradėdame. Diskutuojame apie tai, kokius mokesčius reikės kelti, kaip formuoti gynybos biudžetą, o šios dienos visa darbotvarkė – apie biudžeto mažinimą, lengvatas ir įvairiausių kitą gerį. Mano galva, kad bet kokie sprendimai, kurie yra susiję arba su lengvatomis, arba su kažkokiomis išimtimis, arba su biudžeto mažinimu, turi koreliuoti su siūlymais, kaip didinti gynybos biudžetą. Kitu atveju niekaip neišsina pasitikėti tais siūlymais, kurie atkeliauja iš valdančiosios daugumos, iš Vyriausybės, nes vėl neaišku, kokį gerį sugalvosite ir vėl atnešite į Seimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, tai iš tiesų labai svarbus projektas, gimęs prezidentūroje ir Seime, dirbant visiems kartu, ir buvusiai, ir dabartinei Vyriausybei. Dvi svarbiausios naujovės: mes ištaisome istorinę klaidą, kad tarp miestiniu transportu, keliaudami su vaikais, mes turėjome mokėti visą kainą, ir tai buvo tikrai labai didelė našta, nes keliauti po Lietuvą su vaikais visiškai neapsimokėjo viešuoju transportu. Tai 50 % nuolaida vaikams nuo 10 iki 18 metų pagaliau atsiranda. Mes taip pat ištaisome tas įvairiausias betvarkes – turi vaikas moksleivio pažymėjimą, neturi... Viskas, vaikas yra vaikas, nesvarbu, kurioje mokykloje jis mokosi, jis gauna lengvatą. Taip pat yra rodoma didžiulė pagarba senjorams ir atsiranda lengvatos būtent nuo pensinio amžiaus. Yra ištaisomos kitos, smulkesnės, klaidos, bet svarbiausia – atsiranda papildomos nuo-

laidos šeimoms. Mes siunčiame signalą, kad šeimos Lietuvoje yra skatinamos: atsiranda galimybė ir švenčių metu keliauti po Lietuvą pigiau, atvažiuoti į tą pačią Kovo 11-osios šventę iš toli, iš Skuodo. Žinote, žmonės visada pasirenka automobilį, bet čia atsiras galimybė svarstyti viešojo transporto alternatyvą. Labai geras projektas. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir motyvai už – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu paprašyti, aš suprantu, kad valstybės gynyba yra svarbiausia, nes nereikės nei autobusų, nei traukinių, nei pavėžėjimų, bet nereikia kiekvienu svarstomu įstatymu sakyti, kad gal šitas lėšas skirkime gynybai. Mes turime užtikrinti ir valstybės raidą, žmonių gyvenimą. Taip, susikoncentruokime ten, kur galime, bet dėl kiekvieno įstatymo išeiti ir pasakyti, kad jeigu šito įstatymo nepriimsime, tai gynyba ar šalies saugumas padidės... Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir motyvai už – R. J. Jankūnas.

R. J. JANKŪNAS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš norėčiau apie patį principą pašnekėti. Mes spaudžiame žmones iki galo, nenorime duoti jokių lengvatų ir švaistome pinigus bet kur, atsisakydami bet kokių auditų. Pasižiūrėkime į finansavimą visokių neaiškių kontorų, ką puikiai dabar daro Jungtinių Amerikos Valstijų administracija. Visokios nevyriausybinių organizacijų gauna įvairiausius finansavimus. Išsiaiškinkime, kiek ten pinigų iššvaistome. Mes rasime pinigų ir gynybai, ir lengvatoms. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113 Seimo narių: už – 112, prieš nebuvo, 1 susilaikė. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.19 val.

Kelių transporto kodekso 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2903(2) (priėmimas)

Darbotvarkės klausimas – Kelių transporto kodekso 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2903. Įstatymą sudaro du straipsniai. Nebuvo gauta pasiūlymų. Ar galime 1 ir 2 straipsniams pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl motyvų nėra. Prašom apsispręsti balsuojant dėl įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113 Seimo narių: už – 113, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.20 val.

Geležinkelių transporto kodekso 3 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2904(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Geležinkelių transporto kodekso 3 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2904(2). Kviečiame A. Sysą, pagrindinio komiteto pranešėją.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, buvo gauti du Teisės departamento pasiūlymai, į juos atsižvelgta, todėl kviečiu pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti 1 straipsniui su Teisės departamento pateikta išvada? Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

2 straipsnis. Taip pat yra gauta Teisės departamento išvada, jai komitetas pritarė. Ar galime bendru sutarimu pritarti 2 straipsniui su Teisės departamento išvada? Ačiū, pritarta.

Ir 3 straipsnis. Taip pat buvo gauta Teisės departamento išvada. Komitetas pritarė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 119 Seimo narių: už – 119, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.23 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso 30 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2905(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vidaus vandenų transporto kodekso 30 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2905(2).

Įstatymo pakeitimą sudaro du straipsniai. Buvo gauta Teisės departamento išvada dėl 2 straipsnio. Komitetas pritarė. Ar galėtume 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ar galėtume 2 straipsniui pritarti su gauta Teisės departamento pastaba? Ačiū, pritarta.

Ar galėtume 3 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl motyvų už, prieš nėra. Prašom apsispręsti balsuojant dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 119 Seimo narių: už – 119, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.24 val.

Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2755 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4283(3) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2755 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4283(3).

Turime naują įstatymo redakciją, kurią sudaro keturi straipsniai. Pastabų ir pasiūlymų dėl šitų straipsnių nebuvo gauta. Ar galėtume pritarti kiekvienam straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Motyvų už, prieš nėra. Prašome apsispręsti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116 Seimo narių: už – 112, prieš – 1, susilaikė 3. Įstatymui pritarta. (*Gongas*)

10.25 val.

Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo Nr. VIII-1328 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4218(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4218. Įstatymą sudaro du straipsniai. Dėl 1 straipsnio pastabų ir pasiūlymų negauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Seimo nario K. Vilkausko pasiūlymas. Ar galite pristatyti? Prašau iš vietos.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Tai yra techninio pobūdžio pasiūlymas. Siūlau pratęsti terminą iki liepos 1 dienos, nes šitas įstatymas nebuvo priimtas šioje sesijoje, o pateiktas praeitoje. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Norėčiau, kad pakomentuotų pranešėja I. Kižienė iš tribūnos. Prašau.

I. KIZIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Seimo Kultūros komitetas apsvaistė įstatymo projektą ir jam pritarė bendru sutarimu. (*Balsas salėje*) Taip, K. Vilkausko pasiūlymui dėl datos keitimo į 2025 m. liepos 1 d. pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, ar yra 29 Seimo nariai, pritariantys ir palaikantys K. Vilkauskio siūlymą? (*Balsai salėje*) Yra. Ar galima pritarti 2 straipsniui su K. Vilkauskio pasiūlymu bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso įstatymo projekto. Motyvai už – kolegė R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš ištis kviečiu. Labai, atrodo, paprastas įstatymo projektas – socialinių garantijų užtikrinimas šiai institucijai, Seimui atskaitingai tarnybai. Pritariu įstatymo projektui. Mus teikėjai buvo užtikrinę ir patikinę, kad tai yra baigtinė atskaitinga Seimui institucija, kurios išsprendėme socialinių garantijų klausimus, vadinasi, išėjus iš darbo, ligos, mirties atveju. Svarstymo metu aš taip pat tikinau, kad tai yra taip, kad tai yra baigtinė. Aš pripažįstu, kad teisus buvo kolega I. Vėgėlė, kuris atkreipė į tai dėmesį ir pasakė, kad tai nėra baigtinė. Ištis, peržiūrėjus visas Seimui atskaitingas institucijas, sutikrinus, kaipgi yra iš tiesų, liko, pasirodo, neišspręsti socialinių garantijų klausimai dar daugelio institucijų: ir Nacionalinės šeimos tarybos, ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos, ir Nacionalinės sveikatos tarybos. Tad, pritardama konkrečiai šiam įstatymo projektui, teigiu, kad mes dar, galvodami apie sistemiškumą, ištis turime pagalvoti ir sugrįžti prie tų Seimui atskaitingų institucijų, kurių taip pat turime suvienodinti ir suderinti socialinių garantijų taikymą. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū kolegei R. Baškienei. Ir kolega V. Juozapaitis – taip pat motyvai už.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, Pirmininke. Be jokios abejonės, esu už ir primenu, kad praėjusios kadencijos metu būtent mes tą klausimą iškėlėme ir viena institucija liko nepaminėta, šiek tiek vėlavo procesas. Bet atsakydamas kolegei į ką tik pateiktą komentarą aš tikrai priminsiu, kad buvo kalbama apie Kultūros komiteto dispozicijoje esančių Seimui atskaitingų institucijų vadovų socialines garantijas. O taip, žinoma, kad yra dar daugiau, ir aš manau, kad visi kiti komitetai galėtų pasekti šituo mūsų Kultūros komiteto pavyzdžiu ir teikti tokius įstatymų projektus ir sutvarkyti šitą sistemiškai. Be jokios abejonės. Taigi reikia ne kalbėti, žiūrėti, o tiesiog paimti ir padaryti. O šiuo atveju, be jokios abejonės, dar kartą kartoju, kviečiu visus balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai dėl įstatymo projekto išsakyti. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114 Seimo narių: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.31 val.

Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3584(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pluoštinių kanapių įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3584(2). Kviečiame pranešėją K. Mažeiką į tribūną. Dėl 1 straipsnio nebuvo gauta pastabų ir pasiūlymų. Ar galėtume dėl 1 straipsnio apsispręsti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento siūlymų, pakomentuos komiteto pirmininkas.

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Taip, Seimo kanceliarijos Teisės departamentas siūlė tikslinti redakciją. Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Galime pritarti 2 straipsniui su Teisės departamento pastabomis bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 3 straipsnio taip pat yra gautos dvi Teisės departamento pastabos. Prašom komiteto pirmininką pakomentuoti.

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Taip, tai redakcinio pobūdžio pastabos, pasiūlymai, jiems abiem komitetams pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, ar galime pritarti šiam straipsniui su Teisės departamento dviem pastabomis bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 4 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas, atsiprašau, du pasiūlymai. Prašau komiteto pirmininką pakomentuoti.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Taip, tai taip pat yra redakcinio pobūdžio pasiūlymai, jiems komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galėtume šio straipsnio redakcijai su Teisės departamento dviem pasiūlymais pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl straipsnių nuo 5 iki 12 pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume visiems šitiems straipsniams pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų už ir prieš norinčių kalbėti nėra. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 84, prieš – 3, susilaikė 22. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.35 val.

Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3585(2) (priėmimas)

Kitas įstatymo projektas – Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3585. Kviečiame į tribūną komiteto pirmininką K. Mažeiką. Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pateikė redakcinio pobūdžio pasiūlymą, jam komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galime 1 straipsniui pritarti su Teisės departamento pastaba bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba. Prašom pakomentuoti.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Taip pat yra pasiūlymas ir pasiūlymo esmė – pakeisti, išbraukti pagal reglamentą ir pakeisti, kad pagal 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, nustatantį su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį reglamentą (EEB), numeris nurodytas, su visais pakeitimais.

PIRMININKAS. Ačiū.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti 2 straipsniui su Teisės departamento pastaba bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai už ir prieš. Norinčių kalbėti nėra. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo: už – 87 Seimo nariai, prieš – 4, susilaikė 18. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.37 val.

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 14³ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3472(3) (svarstymas)

Darbotvarkės klausimas – Žuvininkystės įstatymo 14³ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3472. Pranešėjas – kolega A. Mockus. Prašau.

A. MOCKUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas apsvaistė įstatymo straipsnio pakeitimo projektą, susipažino su Teisės departamento išvadomis ir joms pritarė. Bendras komiteto sprendimas – pritarti bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje dalyvauti norinčių nėra. Dėl motyvų taip pat nėra. Prašom balsuoti. Svarstymo stadija.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 94, prieš – 3, susilaikė 10. Pritarta po svarstymo.

10.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-105 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-105. Pranešėjas – R. Žemaitaitis.

R. JANUŠONIENĖ (LSDPF). Laba diena.

PIRMININKAS. Pristatykite klausimą.

R. JANUŠONIENĖ (LSDPF). Laba diena, Pirmininke, gerbiami kolegos. Noriu pristatyti, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi, atsižvelgiant į viešosios įstaigos Lietuvos radijo ir televizijos ženklų finansavimo iš valstybės biudžeto asignavimų augimą, kurį 2025 metais sudaro 79,6 mln. eurų, 2026 metais sudarys 87,8 mln. eurų, o 2027 metais – 97,2 mln. eurų, siekiant įvertinti, kad šios įstaigos veikloje būtų laikomasi skaidrumo, efektyvumo, rezultatyvumo, atsakomybės, nešališkumo, politinio neutralumo bei kitų viešosios įstaigos Lietuvos radijo ir televizijos veiklos principų, prašoma pritarti, kad Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei iki 2025 metų rugsėjo 1 dienos būtų pavesta atlikti valstybinį auditą, įvertinant viešosios įstaigos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos 2021–2024 metų veiklą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjai. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Tai pirmasis klausia A. Skardžius. Ruošiasi A. Gedvilas.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, norėčiau jūsų nuomonės apie tai, kad, na, šiandieną dėl didelės grėsmės ir geopolitinės sudėtingos situacijos Vyriausybė ieško sprendimų, kaip rasti papildomų lėšų, verčia piliečius veržtis diržus, mažinti išlaidavimą, o VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija statosi sau naują būstinę už 84 mln. Kam to reikia? Ar tai nėra išlaidavimas maro metu? Ačiū.

R. JANUŠONIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Mano asmenine nuomone, šiuo metu, kai valstybėje yra svarbesnių, prioritetinių klausimų, statybinius klausimus, manyčiau, galima atidėti geresniems laikotarpiams.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Seimo narys A. Gedvilas. Ruošiasi kolega V. Ažuolas.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiama kolege, neabejotinai, kai kalbame apie skaidrumą, efektyvų, rezultatyvų valdymą ir tokias dideles bei kasmet augančias biudžeto lėšas, auditas, matyt, yra visiškai logiškas žingsnis. Tuo labiau kad lyginant su kitų televizijų darbu kyla pagrįstų klausimų. Tačiau mano klausimas: ar ši iniciatyva susijusi su neseniai pasirodžiusia informacija, kad LRT gauna finansavimą ir iš Jungtinių Amerikos Valstijų? Ir ar tai bus Valstybės kontrolės atliekamo audito dalis, ar apsiribos tik biudžeto asignavimų kontrole? Ačiū.

R. JANUŠONIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Manau, kad Valstybės kontrolė, atlikdama šį auditą, įvertins visas pajamas, išlaidas, kurias gauna būtent viešoji įstaiga, ir įvertins jų efektyvumą. Mums svarbiausia, kad būtų audito esmė, kad būtų atlikta, kaip naudojamos yra biudžeto asignavimų lėšos. Jeigu auditas pamatys tam tikrus, manyčiau... kokias tas išlaidas, ar jos teisingai yra užpajamuotos, ar išleistos, mes tą pamatysime audito ataskaitoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega V. Ažuolas. Ruošiasi kolegė D. Ulbinaitė.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiama kolege, iš tikrųjų labai džiaugiuosi, kad kartu esame tarp pasirašiusių. Bet turbūt jūs žinote, kas atsitinka tokiais atvejais. Galima pradėti žurnalistinius tyrimus, apipilti kokiais nors juodais dalykais ir taip pagąsdinti politikus, kad jie atsitrauktų. Tai kaip jūs, ar neišsigąsite tokių dalykų? Ir kaip jūs galvojate, ar yra teisinga, kai yra aiškiai parašyta, kad LRT finansavimą gali gauti tik iš biudžeto, ir palikta atskira pastraipa: tarybos sprendimu, išimtiniai atvejai ir dar kažkokie atvejai? Tai kaip jūs galvojate, ar neturėtų būti viskas skaidru, aišku, iš ko gaunama, kaip gaunama ir kur panaudojama? Ačiū.

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Į pirmą jūsų dalį atsakysiu: aš neturiu ko slėpti. Tai, kaip sakant, galite žiūrėti, ne pirmą kartą susidūrusi su tokiais klausimais.

O į antrą dalį jums tiesiog atsakysiu paprastai: kai mes labai daug ką slepiame, labai daug klausimų ir visi būna nepatenkinti dėl skaidrumo, aiškumo ir efektyvumo, reikia atkreipti dėmesį, kad šiandien mums labai svarbu, kad visos lėšos biudžetinės būtų naudojamos efektyviai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolegė D. Ulbinaitė. Ruošiasi kolega A. Anušauskas.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už galimybę paklausti. Valstybės kontrolė paprastai pati nusprendžia, ką audituos, ir susidaro išankstinį planą, kur reikia Valstybės kontrolės dėmesio ir kur kyla valstybėje didžiausios rizikos. Tai, kad politikai imtųsi pavesti arba užsakyti auditus, yra itin retas atvejis. Man net sunku prisiminti, kad toks kada nors būtų buvęs. Kas tokio nutiko valstybėje ar su LRT, kad reikia proginį auditą daryti, kad negalima įtraukti į reguliarių auditų planą ir daryti kaip nors reguliariai arba siūlyti daryti reguliariai? Kas tokio naujo atsitiko nuo paskutinio audito, kuris atliktas ne taip ir seniai, arba nuo, pavyzdžiui, tada, kai buvo tvirtinama LRT ataskaita? Kokias rizikas, kokią problemą sprendžiate? Būtų labai gerai išgirsti aiškiai, kokią problemą sprendžiate šituo auditu?

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už jūsų klausimą. Valstybės kontrolės, kai buvo daromas ir organizuojamas, ir derinamas veiklos projektas, Audito komitetas buvo prašęs įtraukti šitą klausimą, kad įvertintų pagal jų galimybes, kada jie galėtų atlikti šitą auditą. Valstybės kontrolė, kadangi buvo susiplanavusi, šito plano jie nebuvo sudarę, todėl, manau, Seimo nariams ir gaunantiems nemažai pranešimų ir iš viešosios erdvės dėl LRT didelio, ženklaus padidėjimo būtent ir kilo klausimas įvertinti, ar tikrai šitos lėšos yra naudojamos efektyviai, žinant, kad ateityje biudžeto išlaidos taip pat ženkliai didės. Manau, kad auditas, atliktas efektyviai, galbūt net parodys, kad LRT trūksta dar daugiau lėšų, kad ji dirbtų efektyviai. Aš manau, kad nereikia bijoti audito, kuris parodys, kaip dar geriau ir tvarkingiau būtų panaudojamos biudžeto lėšos.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega A. Anušauskas. Ruošiasi kolega E. Gentvilas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiama kolege, niekas nepasisako prieš auditavimą bet kokių valstybės finansuojamų biudžetinių įstaigų, tačiau jūsų šio nutarimo preambulėje parašyta, kad dėl finansavimo augimo. Absoliučiai daugumai institucijų auga tas finansavimas ir siekiama įvertinti nešališkumą, politinį neutralumą. Mano pirmiausia siūlymas ir, manau, mūsų visos frakcijos, kad auditus, kad jie nebūtų pripuolamai, reikėtų daryti tada įrašant į įstatymą siūlymą, kad jisai turi būti reguliarius kasmet, kas dveji metai, ir viskas. Be politinių šitų priepuolių. O kaip Kontrolė įvertins nešališkumą ir politinį neutralumą, nes preambulėje jūs apie tai kalbate?

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Preambulėje galbūt tai yra nurodyta, bet pagrindinis mūsų uždavinys yra, kad būtų patikrinta būtent pagal veiklą, kaip būtų panaudojami biudžeto... Ne politiškumą mes vertinsime, o finansinį rezultatą žiūrėsime, kaip efektyviai yra naudojamos biudžeto lėšos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia signataras E. Gentvilas. Ruošiasi kolega S. Kairys.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamoji, jūs, siūlydama Valstybės kontrolei atlikti auditą, sakote: mes vertinsime. Paradoksas. Bėda ta, kad yra atskiras LRT įstatymas, kuriame numatyta LRT finansinio auditavimo tvarka, ir tą auditavimo tvarką turi atlikti Vidaus audito tarnyba, kurią suformuoja ne LRT administracija, bet LRT taryba nepriklausomumo užtikrinimo tikslais. Dabar, kai jūs pavedate Valstybės kontrolei, kuri yra nepriklausoma, atlikti auditą, tai, kaip kolega sako, darosi panašus toks požiūris į Valstybės kontrolę kaip į kokią liaudies kontrolę, kurią galima užsiundyti, kuriai galima dalinti pavedimus ir taip toliau. Kitaip sakant, mano klausimas toks, kuris gali būti ir konstituciškai keliamas: ar šita iniciatyva nėra spaudimas nepriklausomai Valstybės kontrolei?

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Ačiū jums už klausimą. Atsakysiu vienareikšmiškai – tai nėra spaudimas. Valstybės kontrolė yra nepriklausoma ir tikrai ji atliks profesionaliai savo auditą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega S. Kairys. Ruošiasi kolega J. Razma.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiama pranešėja, ir iš viso, o kodėl jūs esate tribūnoje, o ne vienas matomiausių ir populiariausių politikų, kalbant apie eterį

tame pačiame LRT, – R. Žemaitaitis? Įdomu, kad būtent tokį matomumą turintis politikas skundžiasi, kad LRT kažką ne tą nušviečia, ne taip parodo, ir dabar reikia čia būtinai finansinio audito. Bet ne apie tai.

Ar jūs tikrai susipažinusi su Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymu, kaip mano kolega minėjo, visomis tvarkomis, Audito tarnybos, kurią turi pati LRT, paskyrimu, mechanizmu, kaip Seimas per savo skirtus atstovus vykdo priežiūrą ir kontrolę LRT taryboje ir turi visas teises ir galimybes tuos klausimus spręsti, ir ar suvokiate, su kokia ugnimi žaidžiate, kad taip, na, politiškai grubiai, per jėgą Seime įbrukate Valstybės kontrolei atlikti LRT auditą? Ar suvokiate pasekmes?

R. JANUŠONINĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Į pirmą jūsų klausimo dalį, ar tikrai esu labai jau susipažinusi su visa šita institucija, tai kadangi esu naujokė, iki detalių aš dar nesu tiek susipažinusi.

O į kitą dalį galiu pasakyti labai paprastai: kas bijo audito, tas kažką turi paslėpti. Nereikia bijoti audito. Auditas yra tam, kad pažiūrėtume, ar mes efektyviai naudojame biudžeto lėšas.

PIRMININKAS. Klausia kolega J. Razma. Ruošiasi Seimo narys B. Ropė.

J. RAZMA (TS-LKDF). Ar teikdama šią iniciatyvą jūs LRT svetainėje susipažinote su jų 2021 metų, 2022 metų, 2023 metų (turbūt greit bus ir 2024 metų) finansinėmis ataskaitomis? Jeigu susipažinote, kas jums ten užkliūva, kad kyla noras siūlyti auditą? Šiaip sau turbūt, pažiūrėjus į lūbas, audito niekas nesiūlo. Ir ar jūs susipažinote su išvadomis nepriklausomo audito, kuris taip pat yra reguliariai atliekamas?

R. JANUŠONINĖ (LSDPF). Atsakydama į jūsų klausimą pasakysiu, kad nesusipažinau dar.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega B. Ropė. Ruošiasi A. Lydeka.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš tikrųjų sveikinu ir dėkoju už šitą iniciatyvą. Aš manau, kad gyventojai, rinkėjai klausia šito klausimo ir nori, kad būtų išsiaiškinta. Tai iš tikrųjų, manau, labai svarbu.

Noriu užduoti du klausimus. Pirmas klausimas būtų: ar LRT tarybos pirmininko pasitraukimas nesusijęs su šios dienos svarstymu, su šito klausimo pateikimu, kaip jūs galvojate? Ir antras dalykas: ar jūs nemanote, kad valstybėje nėra užtikrintas reikiamas auditas, biudžeto lėšų kontrolė, kad mums kyla tokie klausimai, kuriuos šiandieną svarstome? Ačiū.

R. JANUŠONINĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Į pirmą dalį negaliu atsakyti, kodėl tarybos pirmininkas atsistatydino. Manau, tik tiek, kiek yra viešojoje erdvėje, galiu pasakyti.

Į antrą dalį, aš manau, kad taip, kontrolės visada reikia ir, kaip rodo pavyzdžiai, kad valstybės biudžeto lėšos nėra taip efektyviai naudojamos, ir jina turėtų būti savalaikė, pamatuojama, ir iš jų turi būti padarytos pamokos, ir tam tikri rezultatai padaryti. Dažniausiai mes padarome auditus ir po to nepadarome išvadų. Man labai svarbu, kad būtų padaromos išvados, kad ateityje lėšos būtų naudojamos efektyviai.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolega A. Lydeka. Ruošiasi K. Neimantas.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiama pranešėja, klausimas jums labai paprastas: kodėl jūs nepasitikite Valstybės kontrole kaip institucija? Kaip žinoma, Valstybės kontrolė pati sudaro savo planus, numato apimtį, aprėptį kiekvieno audito, į kokius klausimus nori gauti atsakymą, ir atitinkamai atlieka auditus pagal numatytą sistemą. Jūs, duodama tokį nurodymą jiems dėl konkretaus audito, demonstruojate, kad jų planai audituoti vieną ar kitą instituciją neatitinka to, ko reikia šiandien valstybei. Kodėl jūs nepasitikite šia institucija?

R. JANUŠONINĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Noriu pasakyti, kad Valstybės kontrole aš labiausiai pasitikiu kaip institucija ir manau, kad yra pati geriausia, profesionaliausia įstaiga, kuri atliepia būtent visus reikalavimus, ką užsako... kur atlieka auditus. Tik yra kita bėda. Kai Valstybės kontrolė atlieka labai gerus auditus, dažniausiai institucijos neatsižvelgia ir nepadaroma išvadų, kaip būtų naudojamos jų išreikštos rekomendacijos.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega K. Neimantas. Ruošiasi kolegė I. Šimonytė.

K. NEIMANTAS (NAF). Ačiū, Pirmininke. Pirmiausia, auditas yra normali verslo praktika. Nemanau, kad jo reikėtų iš tikrųjų bijoti. Kita vertus, kodėl vėlgi mes turime dvigubus standartus, kurie yra taikomi verslui ir valstybiniam sektoriui? Aš tikrai pritarčiau kolegos pasiūlymui,

kad auditas turėtų būti reguliarus ir visoms valstybinėms įstaigoms. Jis galėtų būti kartą per dvejus ar trejus metus, kad nesidubliuotų ir su besikeičiančiomis valdžiomis.

Kita vertus, man, kaip piliečiui, palyginus LRT biudžetą, kuris yra dvigubas arba, kitaip sakant, toks pats, kaip ir kitų dviejų labai panašaus populiarumo komercinių televizorių, kyla klausimas, kodėl LRT turi turėti dvigubai didesnę biudžetą ir ženkliai mažesnę pelną negu kitos Lietuvos veikiančios įmonės? Ačiū.

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Kadangi klausimo nebuvo, tai neturiu ką atsakyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolegė I. Šimonytė. Ruošiasi kolega E. Kirkutis.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, Seimo Pirmininke. Tai aš apie tuos standartus ir dar apie panašius dalykus. Pirmiausia noriu priminti prieš tai kalbėjusiam kolegai, kad Lietuvos radijas ir televizija yra viešoji įstaiga ir nesiekia pelno. Tai yra viešosios įstaigos veiklos prigimtis ir tuo skiriasi nuo komercinio televizoriaus, kaip jūs sakėte.

Bet klausimas mano yra ne tas. Seimas, iš esmės atpalaiduodamas nacionalinį transliuotoją nuo derybų dėl biudžeto, apsisprendė dėl LRT finansavimo 2012 metais, kai buvo priimtos įstatymų pataisos ir numatyta, kad šita įstaiga yra finansuojama procentais nuo tam tikrų mokestinių pajamų, istorinių duomenų. Todėl mes turime tokį biudžeto augimą, nes turėjome labai spartų augimą darbo užmokesčio, su kuriuo iš esmės yra susietas įstaigos finansavimas. Bet jūs siūlote audituoti 2021–2024 metų laikotarpį. Ar jūs norite pasakyti, kad šitas laikotarpis buvo kaip nors specifiskai neefektyvus, specifiskai politiškai neneutralus, ar vis dėlto jūs jau tuomet turėtumėte visą laikotarpį, kuomet finansavimas yra toksai, audituoti tuo savo auditu? Ačiū.

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Nemanau, kad 2021–2024 metai buvo kuo nors ypatingi, bet manau, kad būtent šitie metai yra geriausias laikotarpis, kuris parodys, kaip buvo efektyviai naudojama. Jeigu reikės, prieš tai irgi buvo auditų, tikėtina, irgi buvo tam tikros išvados, pažiūrės auditas, ar tikrai prieš tai buvo atsižvelgta į rekomendacijas, tai bus šitas... Po ketverių metų galbūt reikės dažniau padaryti ir kitus auditus. Aš manau, kad tai yra paprastas, normalus testinis darbas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega E. Kirkutis. Klausimų sesiją baigti ruošiasi V. Gailius.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Ačiū, Pirmininke, už žodį. Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad auditas yra tiesiog einamoji praktika. Čia nereikia kažkokių iečių laužyti. Jeigu yra viskas gerai, tai ir bus auditu viskas gerai pasakyta. Mano tikslas toks vienintelis techninis klausimas šiandien. Valstybės kontrolė vis tiek turi savo planus. Ar su Valstybės kontrole buvo derinti laikotarpiai, iki kada turėtų būti atliktas auditas? Vien tik dėl to, kad planuoti auditai nenukentėtų dėl darbo krūvio. Tik tiek.

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Su Valstybės kontrole buvo kalbėta. Jie įsivertino šią galimą sprendimą, jeigu jis bus priimtas, kad jie turės laiko šiam auditui atlikti. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia kolega V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiama kolege, neabejoju, jums yra žinoma LRT valdymo struktūra ir LRT tarybos komitetų struktūra. Kurioje LRT valdymo grandyje (aš supratau, kad jūs valdymo grandis išanalizavote) ir kuriame komitete matote daugiausia rizikų?

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Aš manau, kadangi pačioje struktūroje nesu LRT... nežinau jos tiksliai funkcijų iki pat detalių, manau, kad visose srityse yra tam tikrų rizikų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūs atsakėte į visus užduotus klausimus. Dėl motyvų. Motyvai už – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Šiandieną sužinojome naują naujieną, kad Liberalų sąjūdis ir Konservatorių partijos ir frakcijos nepasitiki Valstybės kontrole. Nuskambėjo šitokie dalykai ir iš buvusios premjerės, ir iš E. Gentvilo, iš kitų, maždaug kam čia reikalingas auditas, nes Valstybės kontrolė nesugebės atlikti audito. Paskutinis klausiantysis pradėjo klausti, kokie yra departamentai ir dėl kokios veiklos kyla abejonių. Šiaip tai LRT yra kaip tokia sudėtis ir dėl jos visos turi būti sprendžiama ir nagrinėjama. Be kita ko, dar ir Teisingumo Teisme yra byla.

Dabar klausimas, sako: kodėl tą laikotarpį reikia tirti? Na, kažkaip keista, kai ateini į Amerikos puslapį *Government*, randi finansavimą, kad LRT buvo skiriamas finansavimas kažkam ir dėl kažko, ir nereikia aiškinti. Kai LRT tarybos pirmininkas atsistatydina, nenurodydamas jokių aplinkybių, ir sako: aš nenoriu šioje *pekleje* dalyvauti, – vėlgi keista. Tada, kai tu pradedi vertinti, atsidarai viešųjų įstaigų, kurios aptarnauja LRT, pamatai sumas – kažkur 800 tūkst., kažkur 30 tūkst., kažkur 50 tūkst. – ir stebuklingu būdu kažkaip tas prodiuseris atsiduria, pavyzdžiui, Vilniaus savivaldybės mero organizuojamame renginyje kaip vedėjas, tada savo neformaliame kanale jis pasikviečia merą pasikalbėti. Na, kažkaip labai ten viskas įdomu pas jus yra su tais finansais, šiais dalykais.

Manau, kai mes pamatysime, kokios prodiuserių kompanijos šiandien gauna užsakymus, kai matysime, kokios pinigų sumos vaikšto, gal išvis LRT nereikės tokio kaip pastato, nereikės LRT, užteks vieno kambario buto, paskirti direktorių ir samdyti papildomas paslaugas. Todėl, visi kolegos, kviečiu atlikti kuo greičiau, kad Valstybės kontrolė atliktų būtent finansinį auditą. Ne kitokį auditą, bet finansinį, tai yra tai, kaip naudojami pinigai, tai, kaip iš tikrųjų vystomi viešieji pirkimai ir būtent kokios įmonės šiandien laimi. Lietuvos gyventojai turi žinoti. Kaip puikiai žinote, kad Lietuvos gyventojai palaiko šitokį auditą ir prašo, kad auditas būtų atliekamas LRT. Tai yra mokesčių mokėtojų surinkti pinigai. Mes neprašome atlikti privačioje įmonėje, mes neprašome atlikti Konservatorių partijos audito. Mums visiškai neįdomu, kas ten, kaip ir kur jūs ten gyvenate. Mums įdomu yra, kaip leidžiami valstybės pinigai. Tai tikrai, mieli kolegos, kviečiu balsuoti ir palaikyti, kad LRT būtų atliktas finansinis auditas.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš kolega – M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Tai pats charakteringiausias atsakymas, kuris išryškėjo per pateikimą, kad turbūt ir pranešėja nesusipažinusi su atliekamais reguliariais auditais. Bet turbūt ir daugelis iniciatorių net nežinojo, kad LRT atliekami reguliarūs auditai, ataskaitos yra skelbiamos. Ir nenuskambėjo nė viena aiški mintis, kas tose atliekamų auditų ataskaitose yra negerai, kodėl negalima jais pasitikėti. Tai panašu, kad visai ne auditai yra įdomioji šios iniciatyvos dalis. O tikroji iniciatyva yra grįsta klojimu pamatų politizuoti ir urbanizuoti visuomeninę transliuotoją. Ir pirmieji žingsniai daromi būtent šiomis iniciatyvomis. To netrūko ir ankstesnėse kadencijose, nebūtinai sėkmingai, bet procesai akivaizdžiai yra prasidėję. Paraleliai jau vyksta ir nepriklausomo turinio analizės ir auditavimai, kurie sukelia tai, kad net ir pirmininkai traukiasi iš pareigų. Tai tie procesai kelia nerimą.

Iš tiesų, kad eitume konstruktyviu keliu, mes frakcijoje apsisprendėme teikti įstatymo pakeitimą, kad LRT auditai būtų reguliariai atliekami Valstybės kontrolės. Ir jeigu šiai iniciatyvai... Ir nepriklausomai tada nuo laikotarpio, ar čia 2021–2024, ar 1997–2000, nepriklausomai nuo to, nuo politinių vėjų, būtų pasirenkama ir daroma, ir vykdoma. Tai, kolegos, tikrai nepolitizuokime tų procesų, kurie yra pavojingi ir demokratijai, o eikime, jeigu labai rūpi, tuo keliu, kurį atveria ir dabartiniai įstatymai. Jeigu reikia, juos keiskime.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už ir prieš išsakyti. O apsispręsimu tuomet, kada bus balsavimo langas, tai yra 11 val. 30 min.

11.04 val.

Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 4, 6, 7, 8, 9, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-108 (pateikimo tęsinys)

Kitas projektas – Susirinkimų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-108. Pranešėjas – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, prieš kelias dienas aš girdėjau šioje tribūnoje skambėjusias labai gražias kalbas apie liberalios demokratijos saugojimą, stiprinimą. Per šventes ypač Seimo lyderiai mėgsta kalbėti apie tai, kad demokratijos pasaulyje yra daug rizikų, mes turime ją stiprinti, mes turime rodyti pasitikėjimą savo žmonėmis. Aš nemačiau politiko, kuris nepasiskųs-

tų silpnu pilietiniu aktyvumu mūsų visuomenės. Tradicinės partijos labai dažnai nuogaštauja dėl augančio populizmo. Nauji politiniai dariniai kalba apie tai, kad reikia stiprinti demokratiją, reikia leisti piliečiams spręsti, kad dabartinė, na, institucinė architektūra nepakankama, mes turime sustiprinti demokratiją Lietuvoje.

Tai aš, kolegos, siūlau visiems kartu padaryti vieną mažą žingsnelį link tos demokratijos praktinio stiprinimo. Kaip jūs žinote, viena fundamentaliausių teisių, įtvirtintų mūsų Konstitucijoje, įtvirtintų visais įmanomais tarptautiniais susitarimais, Žmogaus teisių deklaracija, yra teisė į taikų beginklį susirinkimą. Tačiau šiuo metu Susirinkimų įstatyme įtvirtintas reglamentavimas sudaro prielaidas kartais atsirasti situacijoms, kai savivaldybės tarnautojai atsisako derinti pranešimą apie susirinkimą motyvuodami įvairiausiais nepatogumais, hipotetiniais viešosios tvarkos pažeidimais ir visokiomis rizikomis. Mano galva, mes galime šią problemą išspręsti ir pasiųsti labai tinkamą signalą visuomenei, nes, kaip žinoma, Konstitucinis Teismas konstatavo, kad valstybės kišimasis į naudojamąsi susirinkimų laisvę turi būti proporcingas ir gali būti pateisinamas, tačiau turi būti pusiausvyra tarp asmens laisvės ir viešojo intereso.

Taigi, ką siūlome daryti? Siūlome atsisakyti šiuo metu įstatyme įtvirtintos pranešimų apie organizuojamus susirinkimus derinimo procedūros, nes ta derinimo procedūra *de facto* yra leidimo išdavimo procedūra. Praktikoje pasitaiko, mes matėme precedentų, kai buvo organizuojamas Šeimų maršas, kai buvo Kaune eitynės organizuojamos. Tų precedentų yra visiškai pakankamas skaičius, kad matytume, kad kartais piliečiams yra siunčiamas signalas, kad jais nepasitikima ir tie susirinkimai negali vykti.

Taigi, ką siūlome daryti? Siūlome įstatymo projektu nustatyti, kad susirinkimą, kuris keltų grėsmę valstybei, viešajai tvarkai, na, tikrai būtų galima uždrausti, bet savivaldybės administracija turėtų dėl to kreiptis į teismą ir teismas per labai ribotą laiką tiesiog nuspręstų vieno ar kito susirinkimo neleisti. Visais kitais atvejais susirinkimai būtų leidžiami pagal galiojančią Konstituciją ir pagal galiojančius įstatymus. Tai visiškai atitiktų tarptautinę teisę ir kartu apsaugotų valstybę nuo bandymų kurstyti nesantaiką ar nuo bandymų kelti grėsmę viešajai tvarkai.

Aš labai remiu taip pat užregistruotą gerbiamo A. Anušausko pasiūlymą dėl šito įstatymo, kad iš tiesų savivaldybė galėtų nederinti susirinkimų, jeigu juos organizuoja žmonės, kurie turi jau kažkokią praeitį juoda ir jeigu jie dalyvavo riaušėse ar panašiai. Viskas gerai. Dėl situacijų, kai mes turime akivaizdžiai kriminalinius elementus – žmones, kurie kelia grėsmę, organizuoja protestus, taip, tokie žmonės turi būti izoliuojami, bet aš niekada nesutiksiu, kad teismas negalėtų to padaryti ir kad teismas neatsižvelgtų į savivaldybės argumentus, jeigu iš tikrųjų ateitų, pavyzdžiui, Valstybės saugumo departamento ar Policijos departamento pranešimai, kad vienas ar kitas asmuo kelia kažkokią grėsmę ir dėl to jo organizuojamas mitingas, protestas, eisena gali būti ribojama. Viskas gerai, tai yra normalu, visuomenė turi turėti galimybę apsisaugoti nuo provokacijų. Bet tokių situacijų, kai tiesiog savivaldybės administracija nusprendžia kažkiek pamanipuliuoti, pasiūlyti kažkur kitur protestuoti, uždelsia savo sprendimą, turėtų nebūti. Ir teismas yra labai gera teisingumo vykdymo institucija, kuri labai aiškiai, labai objektyviai įvertintų informaciją, atneštą iš savivaldybės. Šiandien pareiga ginčyti sprendimą neišduoti *de facto* leidimo gulasi ant taikių susirinkimo organizatorių pečių. Mes gi siūlome, kad ta pareiga apriboti žmogaus teisę protestuoti gultųsi ant mero ir savivaldybės administratoriaus pečių. Jeigu jis turi informaciją, jis eina greitai į teismą ir gauna tokį savotišką orderį sulaukyti tą protestą ar demonstraciją.

Mano galva, toks reguliavimas būtų demokratiškesnis. Mes nusiųstume žinią visuomenei, kad mes ja pasitikime, mes norime, kad augtų pasitikėjimas demokratija, laisvėmis, liberalia demokratija, tokia, kokią mes turime Vakarų Europoje, Vakarų pasaulyje, kad tas rodiklis augtų. Mūsų toks tikslas. Mes dažnai, kaip minėjau pradžioje, skundžiamės, kad pasitikėjimas neauga, kartais atsiranda piktų visuomenės grupių, kartais atsiranda visiškai neadekvačių bandymų sakyti, kad mes čia kažką ribojame Lietuvoje. Taip, nėra visuotinio susitarimo riboti žmonių teises, žinoma, jo nėra, bet kartais savivaldybių elgesys rodo tokį norą pamanipuliuoti. Dėl to teismo arbitražas būtų visiškai objektyvus ir praktiškas būdas tą susirinkimų laisvę sustiprinti.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiama pranešėjui. Jūsų užsirašė paklausti šeši Seimo nariai.

T. TOMILINAS (DFVL). O Dieve!

PIRMININKAS. Pirma klausia kolegė R. Baškienė. Ruošiasi V. Ažuolas.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Mielas kolega Tomai, iš tikrųjų vertinu jūsų labai aktyvią veiklą. Žmogaus teisės, demokratija – visa tai suprantama, pagirtina. Tačiau manau, kad jūs taip pat lygiagrečiai nenuneigiamai vertinate ir atsakomybę, ir pareigą, ir tvarkos užtikrinimą. Klausiu todėl, kad skaičiau Teisės departamento abejones, ir norėčiau klausyti jūsų nuomonės, kaip galėtumėte pakomentuoti dėl rizikos viešajai tvarkai, dėl dviejų susirinkimų vienu metu, dėl to, ką jūs ką tik minėjote, kad teismai, bet ar teismams neužkrausime dar papildomos naštos? Tai norėčiau, kad jūs išsklaidytumėte šias abejones. Ačiū.

T. TOMILINAS (DFVL). Taip, aš esu parengęs atsakymus į kiekvieną Teisės departamento pastabą. Iš tikrųjų jų visų negalėčiau dabar pakomentuoti. Bet taip, jeigu iš esmės, tai, pavyzdžiui, dėl tų dviejų susirinkimų galima diskutuoti Žmogaus teisių komitete. Aš tikrai abejoju, ar mes turime tą ribojimą panaikinti, ar ne, tai tikrai diskutuosime. Bet iš esmės galiotų ta pati tvarka. Jeigu mes matome, kad du susirinkimai yra dirbtinai organizuojami tam, kad būtų pakenkta trečiam ar panašiai, arba kokia nors provokacija organizuojama, tai su tais argumentais meras eina į teismą ir pasako, kad taip neturėtų būti ir tų susitikimų nereikia organizuoti.

Tai tų abejonių yra, kaip ir įprastai. Teisės departamento misija yra abejoti, kvestionuoti. Mes tuos atsakymus turime. Aš esu bendravęs, čia kolegoms socdemams noriu pasakyti, kad aš esu bendravęs su Žmogaus teisių komiteto pirmininku iš esmės, šiandien jo tiesiog nėra, tai jisai mielai imtų tą projektą į komitetą, tiesiog taisytų pagal Teisės departamento išvadas ir svarstytų. Mes tikrai su juo... Skubėti visiškai nereikia. Mums reikia suformuluoti bendrą žinią, demokratijos stiprinimo, laisvės stiprinimo ir pasitikėjimo visuomene žinią. Jeigu dėl jos sutarsime, aišku.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega V. Ažuolas. Ruošiasi A. Gedvilas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų labai sveikinu šitą pateikimą. Turbūt puikiai prisimename praeitą kadenciją, kai buvo masiškai ribojama žodžio laisvė, net Seimo nariai, kurie atėjo į mitingą, buvo kviečiami pas prokurorus į apklausas ir persekiojami, praktiškai taip, kad būtų parodyta tautai, kad neikite į mitingus. Ir netgi tas pavyzdys, kai dabar mokytojai turi įrodyti, kad jie nėra nusikaltėliai, nes kitaip negalės dirbti, čia konservatorių priimtas dalykas, tai kaip jūs galvojate, ar jūsų iniciatyva nebus užgesinta Seime? Kitaip sakant, ar neatsitiks taip, kad viena pusė, kuri riboja žodžio laisvę, bijo susirinkimų ir žmonių, neužgesins šito projekto, ar jums pavyks nunešti jį iki galo? Ačiū.

T. TOMILINAS (DFVL). Ačiū, Valiau. Aš, tiesą pasakius, ir jūsų norėčiau paprašyti, mes pasitenkime kuo mažiau tokių apibendrinimų daryti, kad yra visuotinai ribojama žodžio laisvė. Kartais atskiri merai, atskiri savivaldybių tarnautojai gali būti paveikti tam tikros nuotaikos ir pabandyti savo galia šiek tiek papiktnaudžiauti. Aš manau, kad mes gyvename demokratinėje šalyje, kur mano misija yra paskatinti politikus sustiprinti demokratines teises, pasiųsti visiškai kitą signalą. Ne tai, kad mes bijome visuomenės, o kaip tik išeiti prieš žmones ir pasakyti: mes jūsų nebijome, mes norime, kad jūs protestuotumėte, kad jūs gintumėte savo teises.

Bet jeigu žmogus elgiasi neadekvačiai, jeigu jis, pavyzdžiui, kursto nesantaiką, jeigu jis aiškiai provokuoja, jeigu jis turi kažkokių kitokių ketinimų, negu jis deklaruoja viešai, visada, kaip sakė gerbiama Rima, prie teisių yra pareigos. Ir mes nedemonizuokime teisėsaugos institucijų, jos tikrai tyrė ir vadinamųjų riaušių precedentes čia, prie Seimo, tai yra normalu. Mes gerbkime teismų institucijas ir laukime jų galutinių sprendimų, ir tikrai nesikiškime. Kiekvienas įvykis, kiekvienas protestas yra individualus. Šiandien mes formuluojame, bandome suformuluoti tam tikrą žinią visuomenei, kad mes ją gerbiame ir norime jos aktyvumo.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega A. Gedvilas. Ruošiasi A. Sysas.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, įdėmiai klausiausi jūsų pristatymo, tačiau taip ir likau nesupratęs, kas iš tiesų paskatino tokius tvarkų pakeitimus ir kodėl tik dabar, nes lyg rėmėtės įvykiais, kurie nutiko čia, prie Seimo, riaušių byloje. Tačiau šito argumento, aš manau, kaip ir nepakanka, tuo labiau kad mes gana nemažai atsižvelgėme į to meto

įvykius ir tvarką koregavome. Kiek tokių grėsmę keliančių susirinkimų yra identifikuojama per metus ir kaip jūs vis dėlto tikėtės tai suderinti su Konstitucija, į ką ir Teisės departamentas atkreipė dėmesį? Ačiū.

T. TOMILINAS (DFVL). Kolega, aš kaip tik noriu patikslinti, nes aš kaip tik bandau suteikti daugiau laisvių organizuoti susirinkimus. Dabar yra gana didelė diskrecija savivaldai tiesiog neleisti susirinkimui įvykti, nesuderinti protesto ar mitingo, ir viskas. Tada žmogus arba grupė, kuri nori tą mitingą organizuoti, turi eiti į teismus ir aiškintis su teismais, bylinėtis su savivaldybe. Praeis laikas ir įvykis tiesiog nebus organizuotas.

Mano siūlymas yra, kad tais išskirtiniais atvejais, kai yra pavojų, kai yra abejonių, tada savivaldybė operatyviai kreipiasi į teismą ir sustabdo tą įvykį. Bet jeigu to nėra, ta teisė plečiasi ir tiesiog laisvės lygis kyla, taip sakant. Tai dėl to manau, kad jūs kaip tik įsiskaitykite į projektą, jis yra būtent apie pasitikėjimą piliečiais.

O tie ribojimai turi būti, negali būti visuomenėje tiesiog visuotinės laisvės, turi būti ir pareigos. Aišku, kad ir teismas yra ideali institucija. Aš tikrai netikiu, kad čia bus kažkoks apkrovimas. Kiek ten tų rezonansinių įvykių įvykę, buvo vienas kitas. Buvo Šeimų maršo ribojimas, eitynių ribojimas Kaune ir panašiai. O kalbant apie vadinamąsias riaušes prie Seimo, čia vėlgi byla dar tęsiasi, negalima čia apie tuos apibendrinimus šnekėti. Kiek man žinoma, tai nesusiję su leidimais, ten kas vyko paskui, jau po įvykusio įvykio, visai kiti reikalai, ten šiuo metu tiria institucijos.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega A. Sysas. Ruošiasi B. Ropė.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas kolega, ar jums neatrodo, kad šiek tiek ne tuo keliu mes einame, nes iš savo praktikos ir jūs, kaip buvęs profsąjungietis, – dažniausiai ne leidimų išdavimo klausimas būdavo, o jau po to teismų sprendimai. Tai ir vienu, ir kitu atveju mes vis tiek remiamės teismu. Bet aš noriu klausti kita. Mes daug kalbame apie savivaldos savarankiškumą. Ar šis jūsų siūlymas neprieštarauja savivaldos savarankiškumui? Jie priima sprendimą, jie dirba su žmonėmis, jie atsakingi jiems ir jeigu sprendimas kam nors netinka, pagal dabartinę tvarką eina į teismą ir įrodinėja. Dabar jūs norite, kad savivaldybė eitų į teismą ir įrodinėtų atvirą kstinį dalyką.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas Algi, aš nepritariu minčiai, kad čia koks nors kišimasis į savivaldybės autonomiją, savarankiškumus. Taikių susirinkimų laisvė yra viena iš kertinių žmogaus teisių, kuri įtvirtinta pagrindiniuose tarptautinės teisės dokumentuose, Konstitucijoje ir panašiai.

Mes kalbame apie fundamentalias teises. Ne apie teises važiuoti viešuoju transportu ar į koks nors lengvatas. Tai yra fundamentaliaios teisės – susirinkimų laisvė, žodžio laisvė ir taip toliau. Tai yra mūsų Konstitucijos pirmieji straipsniai. Ir čia teismo diskrecija yra labai tinkama. Mes tiktai diskutuojame dėl vieno niuanso: kas turi eiti į teismą? Ar kiekvieną kartą žmogus ir organizacija arba grupė, kuriai neišduotas *de facto* leidimas, nesuderintas jų protestas, ar vis dėlto tais išskirtiniais atvejais, kai kyla pavojus, kai yra saugumo tarnybų arba kokie nors policijos pranešimai dėl galimų riaušių, tai yra savivaldybės prievolė vis dėlto tą tvarką įvesti ir su teismo pagalba, panašiai kaip policijai, kai ji nori suimti žmogų. Vėlgi, žmogaus laisvė irgi yra prie tų pačių Konstitucijos pirmųjų straipsnių. Kai žmogų sulaiko, policija eina į teismą ir prašo leidimo sulaikyti. Čia lygiai tas pats. Tiesiog kas yra tas subjektas, kieno pareiga tampa sulaikyti taikų susirinkimą? Ar pats žmogus turi skųstis, kad jis yra sulaikytas ir sulaikyta jo intencija organizuoti taikų susirinkimą, ar vis dėlto tai yra administracijos, kurios teritorijoje vyksta protestas, pareiga tą atlikti? Mano galva, mes čia siunčiame labai gerą signalą ir būtent sakome žmonėms, kad mes tikime demokratija, tikime, pasitikime žmonėmis ir tais išskirtiniais atvejais, kai tą ribojimą reikia įvesti, mes einame į teismą ir gauname leidimą.

PIRMININKAS. Kolegos, dar liko du Seimo nariai, norintys paklausti, tai aš suteiksiu abiem galimybę paklausti, nors skirtas laikas ir išseko. Kolega B. Ropė. Ruošiasi J. Sabatauskas.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas Tomai, iš tikrųjų ačiū už šią iniciatyvą. Bet kokių atveju yra žinoma, kad Lietuvoje yra viena iš griežčiausių, jeigu ne griežčiausia, susirinkimų organizavimo tvarka visoje Europos Sąjungoje. Ar teko pasidomėti kitomis šalimis, kokios

tvarkos? Ir ar galima būtų dar pažangesnę tvarką siūlyti perkelti? Aš linkėčiau komitetuose svarstant ieškoti atsisakymo dėl siūlomos normos. Dabar kas savivaldybėje, sakykime, pripažins, ar numatomas renginys kelia grėsmę valstybės, visuomenės saugumui, viešajai tvarkai, žmonių sveikatai, dorovei? Čia vėl kaip kas pradės vertinti, ir iš tikrųjų mes paliekame tą subiuokratinimo galimybę ir kreipimąsi į teismus. Todėl aš tikrai linkėčiau eiti toliau ir ieškoti, kaip atsisakyti derinimo procedūros. Ir atsako organizatoriai. O kurie privalo daryti savo darbą, pavyzdžiui, viešąją tvarką palaikyti ar kita, turi tuo užsiimti. Ačiū.

T. TOMILINAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas Broni. Aš tikrai nuoširdžiai pasakysiu, mes šiek tiek analizavome praktiką ir negaliu jums pasakyti kokių nors labai gerų žinių. Pastaruoju metu, reikia pripažinti, visoje Europoje vyksta tas susirinkimų laisvės toks silpnėjimas ir tai yra tam tikras signalas, aišku. Bet Vakarų Europoje yra gili tradicija. Niekas Prancūzijoje niekada neuždraus taikaus susirinkimo, tai yra neįmanoma, nes kiltų tokie protestai, kur mažai nepasirodytų. Dėl to tradicijos Vakarų Europoje yra viena, o mūsų tradicijos vis dar formuojamos. Mes vis dar organizuojame tuos susirinkimus. Labai nesinori girdėti tų palyginimų, kai koks nors Šeimų maršas uždraudžiamas ir tada staiga pasipila palyginimai su nedemokratinėmis valstybėmis. Nesinori išvis to girdėti. Valstybė yra laisva, demokratiška ir čia teismai vykdo teisingumą. Ir tais išskirtiniais atvejais, kai yra pavojų, jie tiesiog tą susirinkimą apriboja.

Kalbant apie biurokratizmą, tai ir dabar *de facto* visos tos mano išvardintos aplinkybės yra įvardijamos. Ar pakankamai policijos pareigūnų tą dieną, ar užteks vietos tiek žmonių pereiti – visa tai yra dabar. Man gal šimtus kartų teko organizuoti protestus, tai aš žinau, kad taip yra *de facto*. Dabar sprendžiama ir mes tai įstatyme tiesiog patobulinsime.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas kolega, dėl 2 straipsnio siūlote, kad negali būti du susirinkimai toje pačioje vietoje, ir 3 straipsnyje nustatote: prioritetas yra tam, kas pirmasis pateikė prašymą organizatoriams, kurie pirmieji pateikė prašymą. Kas inspiravo tokį siūlymą? Ar negali susidaryti tokia situacija, kad nepaliekame teisės vertinti, kuris iš tikrųjų?.. Kaip ir jūs siūlote, kreiptis į teismą apskritai, jeigu yra pavojus arba abejonė dėl saugumo, bet šiuo atveju galbūt pirmasis bus mažiau saugus negu antrasis ir panašiai? Kodėl tokie pasiūlymai? Ačiū.

T. TOMILINAS (DFVL). Aš sutinku diskutuoti dėl šito išbraukimo, nes mes tą ribojimą dviejų įvykių visai neseniai įvedėme. To nebuvo mūsų įstatymuose daugybę metų ir kažkaip funkcionavo viskas, ir didelės problemos nebuvo. Aš sutinku diskutuoti. Tikrai čia ilgas darbas laukia, bet logika tokia paprasta, kad tiesiog mes darome prielaidą, kad 99 % atvejų nėra jokios problemos, žmonės protestuoja laisvai laisvoje šalyje, mes pasitikime savo žmonėmis.

Dėl to, kas pirmas, tas tiesiog gauna tą leidimą, natūralu, pagal laiką, pagal eilę, bet kai yra situacija, kai nors truputį, nors menkiausia abejonė dėl susirinkimo taikių intencijų, dėl galimų rizikų, tai teismas tą problemą išsprendžia ir uždraudžia arba visus, arba konkretų ir panašiai. Čia jau yra diskrecija, man atrodo, paliekama teismui, bet aš sutinku, kad tobulinti reikia, ir dėl šitos nuostatos čia mažiausiai man norisi užsisipirti. Norisi patį mechanizmą pergaltoti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas pranešėjas. Buvo visi klausimai, kuriuos norėjo užduoti Seimo nariai.

Dabar dėl motyvų. Už pasisako kolega L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiama kolegė, kviečiu pritarti įstatymo projektui. Jis stiprintų mūsų demokratiją, žmogaus teisių situaciją Lietuvoje, pilietinę visuomenę, valdžios skaidrumą ir atskaitingumą piliečiams. Dar daugiau – tai padėtų vystyti protesto kultūrą mūsų šalyje, darytų ją kūrybiškesnę, inovatyvesnę.

Gerbiami kolegos, Vakarų šalyse įvairių profesinių ir gyventojų grupių gyvenimas gerėja dėl to, kad jose yra stipri protesto kultūra. Neretai jų streikai, protestai ir kita pilietinė veikla per europines direktyvas gerina ir mūsų piliečių, mūsų darbuotojų, žmonių su negalia, senjorų sąlygas Lietuvoje. Deja, tačiau Lietuvoje praktika nėra palanki tiems, kurie nori išreikšti pilietinę valią.

Kaip kad čia buvo įvardinta, turime vieną griežčiausių susirinkimo tvarkų Europoje. Praktika šiuo konkrečiu atveju yra tokia, kad, savivaldybei nesutikus, susirinkimų organizatoriams kreipusis į teismą, jų sprendimai užtrunka, renginio laikas praeina, o teismas pripažįsta, kad teisė turėjo būti suteikta. Kas gi tuo metu atsako ir turėtų atsakyti už pamatinės žmonių teisės ir laisvės ribojimą? Čia vykusi diskusija labai svarbi ir mes tikrai nenorime sudaryti spragų visuomenei audrinti, ypač dabartinėje geopolitinėje situacijoje. Čia keliama klausimai tikrai girdimi, tačiau ženkime šį pirmą žingsnį ir komitetuose suformuosime bendrą poziciją. Labai dėkui.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – kolega J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Kaip žinome, dažniausiai protesto mitingai būna prieš esančią valdžią, prieš Vyriausybę, prieš Seimo daugumą. Aš, kaip opozicijos atstovas, tarsi turėčiau sveikinti, kad ponas T. Tomilinas čia sumanė palengvinti prieš juos būsimiems protestuotojams, bet vis dėlto į dabartinę situaciją, aš manau, reikia žvelgti ir kiek plačiau. Gyvename sudėtingu laikotarpiu, kai visi kalbame apie hibridinių grėsmių galimybes. Žinome, kad tie įvairių protestų sumanytojai gali turėti ne pačių geriausių ketinimų ir riaušių užmanymų, ir tokių atvejų mes nesenų ir turime. Taigi, man atrodo, dabartinė tvarka, leidžianti savivaldybės komisijai įvertinti visas aplinkybes ir suteikti arba nesuteikti leidimo, yra gera. Iniciatoriams yra galimybė kreiptis į teismą. Aš nežinau tokių atvejų, kai būtų galima sakyti, kad štai labai nepagrįstai nebuvo duotas leidimas. Taigi ar yra čia praktinė problema? Prisiminkime, kad nedideliems mitingams, kur susirenka keliolika žmonių, apskritai jokio leidimo nereikia, tiesiog užtenka jiems informuoti, kad bus toks susibūrimas. Seime mes tokių atvejų taip pat daug turime. Taigi aš manau, kad nereikėtų skubėti pritarti tam siūlymui. Palikime tą tvarką, kuri iki šiol pasiteisino.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė jau netrukus per balsavimo langą.

11.31 val.

Seimo savaitės (2025-03-17 – 2025-03-21) – 2025 m. kovo 18 d. (antradienio) ir 20 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Dar prašau Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją J. Oleką operatyviai pristatyti rezervinį 1 klausimą.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, kitą savaitę taip pat turėsime įtemptą darbotvarkę. Antradienio rytinėje darbotvarkėje toliau bus tęsiami svarstymai tų įstatymų, kurie yra pristatyti. Tai Investicijų įstatymas, Aplinkos apsaugos įstatymas, Vietos savivaldos, Kelių priežiūros ir kiti. Popietinėje darbotvarkėje turėsime uždara posėdį, kuris yra skirtas mūsų saugumo ir gynybos klausimams. Jums yra išdalinta darbotvarkė ir pranešėjai.

Ketvirtadienį bus priėmimai ir tų klausimų, kurie dabar yra svarstomi, ir pateikimai naujų įstatymų projektų, susijusių su elektros energijos sektoriumi, taip pat Gamtinių dujų įstatymo projekto ir šiandien nukelto įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo“ projekto. Kviečiu pritarti tokiam mūsų kitos savaitės darbų planui.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti kolega A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Dėkoju klausimą pristačiusiam. Trumpas klausimas. Galbūt yra žinoma, kiek šiandien dar nėra pasirašiusių pasižadėjimų dėl ribotos informacijos naudojimo? Tai yra kiek tokių asmenų, kurie neketina arba dar nėra pasiruošę dalyvauti šiame pusiau uždareme posėdyje?

J. OLEKAS (LSDPF). Trys žmonės.

PIRMININKAS. Ačiū. Tai buvo visi klausimai. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

Toliau pirmininkaus pirmasis vicepirmininkas J. Olekas.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Mieli kolegos, kitas darbotvarkės klausimas... (*Balsas sa-lėje*) Grįžtame į balsavimo langą. Apsispręsimė dėl tų įstatymų, kurie buvo pristatyti.

11.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-105 (pateikimo tęsinys)

Pirmas balsuoti teikiamas klausimas yra Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas. Prašom balsuoti.

Ačiū. Balsavo 111 Seimo narių: už – 80 Seimo narių, prieš – 15, susilaikė 16.

Replikos po balsavimo. I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kadangi pristatant motyvus nuskambėjo netiesa, aš norėčiau, kad protokole būtų įrašyta, kad Seimo *trandačika*, kurios pavardės aš neminėsiu tam, kad ji nebėgtų prie mikrofono, pasakė netiesą. Savo pasisakyme apie Valstybės kontrolę aš apskritai nekalbėjau. Savo pasisakyme aš klausiau, kodėl yra pasirinktas toks audito laikotarpis. Bet tame pačiame pasisakyme, žinoma, tie motyvai buvo labai aiškiai ir pasakyti, tai yra politinis auditas, ir nieko kito daugiau čia neprisidursi.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Kalbėdamas dėl motyvų dėl LRT veiklos audito, ponas M. Lingė išsakė absoliutų melą, kad auditai atliekami kiekvienais metais. Pastarasis veiklos auditas, kuris vertino efektyvumą, rezultatyvumą, buvo atliktas 2010 metais. Kiek laiko praėjo? O 2012 metais pasikeitė finansavimas – tapo valstybinis, prie tų pačių valdančiųjų, kurie ką tik stovėjo čia prie mikrofono, ten tuo laiku. Tai štai matome, kiek laiko neauditauta šimtamilijoninius biudžetus varstanti viešoji įstaiga. Gerbiamieji, mes nieko daugiau nenorime, mes norime, kad mokesčių mokėtojai matytų, kaip yra taškomi jų pinigai.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Kitas yra S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Kolegos, po tokio balsavimo mes tiesiog turėsime paprastą rezultatą – pagal pasaulio žiniasklaidos laisvės indeksą atsidursime tarp tokių valstybių kaip Vengrija ir panašiai. Jeigu gerbiamas R. Žemaitaitis džiaugsis dėl tokių dalykų, aš tada jūsų paklausi, ar jūs gerai dėl to jaučiatės, nes audito tvarkos yra apibrėžtos. O tai, ką jūs čia padarėte iš tribūnos, tai tikrai pažeidžia visus žiniasklaidos laisvės principus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, tai jūsų nuomonė. Dabar reikia mums paskirti komitetą. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Audito komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 17 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dar vienas pasisakymas dėl motyvų. V. Juozapaitis. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Čia kuris kolega kalbėjo? Kolega A. Skardžius pranešė, kad finansavimas buvo pakeistas būnant tai valdžiai, kuri stovėjo prie mikrofono. Man rodos, kad jūs buvote 2012–2013 metų, 2012–2016 metų Seime, tuomet aš buvau tikrai opozicijoje ir tuomet buvo socialdemokratų valdžia, šiaip jau. Būtent tuomet buvo priimtas šitas įstatymas ir buvo pakeistas finansavimas. O dėl... Sakote: bendru sutarimu, o čia visi žmonės rėkia, kad balsuojame. Tai vis dėlto balsuojame.

PIRMININKAS. Balsuojame. Ačiū, balsuojame. Pagrindinis komitetas – Audito komitetas. Svarstymas. Pagrindinis komitetas – Audito komitetas. Prašom balsuoti. Reikia paskirti pagrindinį komitetą. (*Šurmulytės salėje*) Sakėte, kad reikia. Jūs susitarkite tarpusavyje.

Kolegos, balsavo 111 Seimo narių: už – 83, kad Audito komitetas būtų pagrindinis, prieš – 22, susilaikė 6.

Ar galime sutarti bendru sutarimu, kad būtų tai svarstoma balandžio 17 dieną? Galime. Ačiū, pritarta.

11.38 val.

Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 4, 6, 7, 8, 9, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-108 (pateikimo tęsinys)

Kitas balsavimas dėl Susirinkimų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo. Prašom išreikšti savo nuomonę balsuojant.

Ačiū, kolegos. Balsavo 110 Seimo narių: už – 68, prieš – 10, susilaikė 32. Įstatymui pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai: pagrindinis komitetas – Žmogaus teisių komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstyti numatyta birželio 5 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

11.39 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 180²⁰, 200, 201 ir 202 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XVP-129, Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-130 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-129. Pranešėjas – J. Sabatauskas. Gerbiamas Juliau, prašom pristatyti klausimą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu du projektus – Statuto ir Konstitucinio Teismo įstatymo projektus – dėl labai paprastos priežasties: dabartinis įstatyminis ir Statuto... ir Konstitucinio Teismo įstatyme, ir Statute, kad Konstitucinio Teismo teisėjai turi būti paskirti ne vėliau kaip trečią kovo mėnesio ketvirtadienį. Skaičiuojant nuo kovo 10 dienos, pavyzdžiui, jeigu tai vyktų šiais metais, tai būtų 13 dienų, nors Statute pasakyta: po komiteto svarstymo iki priėmimo turi praeiti ne mažiau kaip 15 dienų. Tai visiškai nerealios procedūros, kurios yra dabar, todėl siūloma truputį pavėlinti Konstitucinio Teismo teisėjų paskyrimą. Ta rotacija trijų teisėjų bus, ateis kitais metais, tai ne šiemet, aš tik pavyzdį daviau šiųmetinį. Tai siūlau ketvirtą kovo mėnesio ketvirtadienį.

Taip pat siūlau pakeitimą, kad pateikimas kandidatūrų turi vykti ne vėliau kaip 3 mėnesiai iki kandidatūrų svarstymo. Kitaip sakant, dabar tik užregistruojama Seimo bazėje kandidatūros 3 mėnesiai iki pateikimo faktiškai procedūros, tai realiai nei komitetai, nei frakcijos nespėja normaliai apsvarstyti šitų klausimų. Na ir patikslinamos procedūros dėl Konstitucinio Teismo teisėjų paskyrimo. Tai labai trumpai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų tokie dvejetainiai standartai Lietuvoje kaip buvo naudojami. Ankstesni buvę ministrai būdavo neskiriami į tam tikras pareigas ir Prezidentas liepdavo jiems atšalti, na, tokio atšalimo laikotarpio reikėdavo. Praeitoje kadencijoje matėme, kad tiesiai iš Seimo salės galima papulti, be jokių atšalimų. Tai ar tie pakeitimai sudarys kokius nors atšalimo laikotarpius, ar ne?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Tai tiesiog Seime bus didesnė galimybė susitikti su kandidatais, tikrai turėsite galimybę iškelti tuos klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, galime balsuoti. Prašom apsispręsti balsuojant po pateikimo. Balsavo 111 Seimo narių, visi – už. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas dėl abiejų įstatymų projektų yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 22 dieną. Ar galima pritarti? Pritarta.

11.44 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15³ straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-151 (pateikimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 15³ straipsnio pakeitimo projektas. Pranešėjas – D. Griškevičius. Prašau, gerbiamas Domai.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiamas sprendimo projektas yra susijęs su mūsų Statuto pakeitimu, pasiūlymu pakeisti jį. Jis liečia mūsų vadinamąsias liaudyje bendru sutarimu pripažintas kanceliariines prekes. Be abejo, mes puikiai ži-

nome, kad šios lėšos yra susijusios su mūsų tiesioginiu darbu, jo atlikimu, efektyviu jo atlikimu, biurų išlaikymu, visais kitais mūsų atliekamais darbais.

Šių metų pradžioje Seimo Pirmininko iniciatyva buvo sudaryta darbo grupė, kuri kvietė visų frakcijų atstovus teikti pasiūlymus, diskutuoti dėl galimų pokyčių, efektyvinimo, skaidrinimo. Tiesa, reikia pripažinti, kad kokio nors apčiuopiamo rezultato apskritai nepavyko pasiekti. Nuomonės dažnu atveju išsiskyrė, tačiau... Buvo, beje, toje grupėje irgi teiktas šis pasiūlymas apsvastyti, nuomonės irgi išsiskyrė. Dauguma vis dėlto, reikia pripažinti, tuo metu nepritarė. Bet, man atrodo, kas yra svarbu ir dėl ko vis dėlto šiandien tas projektas yra, ir dėl jo mes diskutuojame, tai yra parodymas, mes tikrai visi dabar ieškome papildomai pinigų, galų gale tai yra tam tikros pozicijos išreiškimas, solidarizavimasis, kad vis dėlto kartu ir Seimo nariai prisiima tam tikrą papildomą galbūt įsipareigojimą, našta sumažinti tam tikras išlaidas.

Aš puikiai suprantu, kad tai nėra tikrai esminis dalykas. Jeigu mes tikrai net ir pritartume tam sumažinimui, jisai nebūtų siekiantis nei milijonų, nei šimtų tūkstančių, tačiau tai yra tam tikro požiūrio klausimas ir tam tikros žinutės siuntimas ir visuomenei, ir solidarizavimosi klausimas.

Kada dar teikiau projektą, pirminiame variante buvo paskutiniai 2024 metų III ketvirčio duomenys. Kaip žinome, mūsų kanceliariinių dydis apskaičiuojamas pagal vadinamąjį vidutinį mėnesinį darbo užmokestį ir būtent 0,8 % nuo jo. Kaip žinote, tuo metu, kada teikiau, prieš tas 2–3 savaites, ta maksimali suma, kurią gali Seimo nariai išleisti, siekė 1 tūkst. 790 eurų. Kaip žinote, per tą laikotarpį, štai praėjusią savaitę buvo paskelbti jau 2024 metų IV ketvirčio duomenys, VMDU pakilo ir kilo ir mūsų kanceliariinių dydis, jis šiandien siekia 1 tūkst. 868 eurus.

Jeigu mes imame šiuos skaičius kaip duotybę, priėmus pasiūlymą, kad mes kanceliariinių dydį mažiname iki 0,7, mūsų vadinamoji išmoka leistųsi iki 1 tūkst. 635 eurų, nuo dabartinio dydžio tai būtų minus 233 eurai. Be abejo, mes turime atkreipti dėmesį, tikrai to matematinio eksperimento skaičiavimo, kiekgi būtų to sutaupymo, negalima imti, nes mes puikiai suprantame, kad ir dabar tikrai absoliuti dauguma Seimo narių maksimaliai tos išmokos nepanaudoja, todėl tą apskaičiavimą realų, koks gi tas sutaupymas būtų, sunku padaryti. Bet bet kuriuo atveju mes žinome bent jau tai, kad dėl šio sprendimo iš esmės mes tokį pusmečio įšaldymą turėtume, nes, be abejo, kaip žinome, tas vidutinis mėnesinis darbo mokestis pastaruoju metu gana ženkliai kyla. Kaip iliustraciją pateiksiu tikrai 2024 metus, kai pats išmokos dydis tiesiog per metus nuo 1 tūkst. 614 eurų pakilo iki 1 tūkst. 790. Tiesiog per metus. Iliustracijai: kada buvo praeitos kadencijos pradžia 2020 metais, dydis buvo 1 tūkst. 200. Taigi matote, kylant vidutiniam darbo užmokesčiui, tikrai smarkiai didėja ir išmokų dalis mūsų darbui aptarnauti.

Aš manau, tiek trumpai pristatymo. Jeigu turite klausimų, lauksiu jų.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Tam skiriama 10 minučių. E. Gentvilas – pirmas. E. Gentvilas nematau. Tada klausia V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų kiekvienoje Seimo kadencijoje atsiranda Seimo narių, kurie užsiima saviplaka ir popsu. Ką padarysi, yra tokių dalykų. Praeitoje kadencijoje vienas konservatorius, kuris garsiai rėkė, kad nereikia Seimo nariams leisti nuomotis mašinų, kai konservatoriai leido, pats pirmas išsinuomojo ir užmiršo tą sąžinės balsą ir kalbėjimą, kad nereikia.

Bet iš tikrųjų juk esmė yra visai kita. Tos sutaupytos lėšos išgelbės šiek tiek Seimo kanceliariją. Mes žinome, kokia būseną yra Seimo kanceliarijos, kai automobilius, autobusus reikia palikti ant kalno ir stumti, kad užsivestų. Bet tai buvo galima padaryti balsuojant už S. Skvernelio pasiūlymą. Jis per biudžeto priėmimą siūlė padidinti finansavimą Kanceliarijai. To nebuvo padaryta. Ar dabar tas laikinas 400 tūkst. sutaupymas tikrai išgelbės Kanceliariją ir užkamšys tas skylės? Ar tokiu keliu reikia eiti? Jūs suprantate, kad tai bus laikina, tai bus tik vieniems metams. O kiekvienas, kuris nori užsiimti ta saviplaka, gali neimti tų lėšų, gali neimti nė 1 euro. Tokia teisė suteikta visiems.

PIRMININKAS. Jūsų laikas baigėsi.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Tada sutaupytų milijoną. Kaip jūs galvojate?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Valiau, aš nemanau, kad tai yra saviplaka. Aš tikrai nesakau, kad Seimo nariams nereikia šių išlaidų, nes puikiai žinau, ką reiškia Seimo nario darbas ir kaip tai yra

susiję būtent su tų pačių žmonių aptarnavimu apygardose ir kitais dalykais. Aš tikrai kalbu apie tam tikrą solidarumą ir kad mes bent jau, kaip jūs pats minėjote, pusmečiui iš esmės, kadangi tas dydis, be abejo, keisis ir ateityje, ar ne, tai tikėtina, kad tas didėjimas vis tiek bus, bet mes bent jau pusmečiui... Jūs minite 400 tūkst., na, jeigu jums tai ne pinigai, man, atrodo, tai yra pinigai ir, kas yra svarbiausia, šitie sutaupyti pinigai tikrai, mano akimis, nepablogintų Seimo narių, sakykime, galimybės tinkamai dirbti ir būti aptarnaujamiems. Tai čia toks dalykas. Tai požiūrio klausimas. Tai kviečiu vis dėlto, nepaisant to, palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas klausia B. Ropė. Prašau, Broni.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, šie pinigai yra skirti Seimo narių parlamentinei veiklai ir jie turi teisę padengti savo išlaidų dalį, būtent tas, kurios numatytos. Todėl siūlau, kad būtų šitam projektui pritarta ir būtų svarstomas bet koku atveju, ar bus sumažinta, ar nebus, vis tiek lėšos šiandien taupomos. Aš siūlau, įregistravau pataisą, kokia jūsų nuomonė, kad sutaupytos lėšos būtų naudojamos ne Seimo kanceliarijos veiklai, o būtų skiriamos į Gynybos fondą? Tai būtų mūsų konkretus prisidėjimas. Aš daugmaž primečiau ir paskaičiavau, gauname per metus apie pusę milijono eurų. Bet koku atveju mes renkame po 5 eurus iš gyventojų ir prašome prisidėti, ir mes parodytume pavyzdį...

PIRMININKAS. Kolega, jūsų klausimo laikas baigėsi. Prašom atsakyti į klausimą.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). ...kad iš tikrųjų galima susitaupius prisidėti prie...

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Supratau. Dėkoju, kolega, už klausimą. Klausimą supratau. Tai vėlgi čia turbūt yra, jeigu šiandien būtų tam klausimui pritarta, aš manau, vėlesnėse diskusijose, kadangi yra ne viena iniciatyva, vis dėlto įvairių dabar pateikta, reaguojant į šitą pasiūlymą, toliau komitetuose ieškoti vis dėlto to bendro vardiklio ir spręsti. Aš nežinau, ar tikrai geriausias sprendimas visada tikslingai kur nors nurodyti tam tikrus sutaupymus, na, vis dėlto yra Finansų ministerija, yra Vyriausybė, aš manau, jos gal geriausiai galėtų vis dėlto nuspręsti, bet, kaip sakau, jūsų teikta idėja irgi yra diskutuotina.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Kirkutis. Prašau.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Techninis klausimas tiesiog. Jeigu dabar sutaupoma ir Seimo nariai neišleidžia savo visų lėšų arba išleidžia mažiau, negu buvo numatyta bendrame Kanceliarijos, na, metų plane, tai kur tos lėšos ir kam tos sutaupytos lėšos būna panaudojamos?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju. Aš taip tiksliai dabar tikrai neatsakysiu, bet, man atrodo, logiška, kai yra sutaupoma, tos lėšos niekur nedingsta, tiesiog perkeliamos į kitus metus arba perskirstomos, na, kaip ir kolega minėjo, Seimo išlaidoms tam tikroms padengti, kadangi biudžetas mūsų, tas kanceliarinis, yra būtent Seimo eilutė.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, Domai, už iniciatyvą, nors jį atrodo stipriai populistiška, – išeiti ir taip nurašyti, nes pataupyti sferų yra. Premjeras už 120 tūkst. rezidenciją įrengia, galėtume 100 dronų nupirkti ir padovanoti, tai skambėtų irgi labai populistškai. Kiekvienas galime padaryti tai, neišleisdami tiesiog tų pinigų, ir nereikia atsistoti čia moraliniam autoritetui ir aiškinti Seimo nariams, kaip leisti. Aš niekada nesu išnaudojęs tų parlamentinių ir taip toliau. Mes krapštomės iš tikrųjų centuose, kai paraleliai vyksta milžiniški lėšų pereikvojimai. Vienas tokių yra planuojama Regionų ministerija. Kai buvo kuriama Energetikos ministerija, jai įkurti reikėjo 5 mln. eurų. Dabar paraleliai yra kuriama papildoma biurokratinė institucija, kuri kainuos milijonus. Darbuotojai tikrai turės teisę nepasirašyti perėjimo sutarčių. Išeitinės bus didelės.

PIRMININKAS. Kolega, klausti skirtas laikas baigėsi.

S. GENTVILAS (LSF). Ar nemanytumėte, kad reikėtų ne populistiniais sprendimais, bet realiais biurokratijos...

PIRMININKAS. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Simonai, man atrodo, ko jau ko čia prieš jus šiandien nedariau, tikrai niekam nemoralizavau. Man atrodo, čia išsiaiškinkime visi kartu ir tą patvirtinkite. Aš tikrai pateikiau iniciatyvą ir jūsų yra valia tam pritarti ar nepritarti. Jūs, kaip sakėte, galite taupyti įvairiai, jūs tą darote, su tuo ir sveikinu. Man tikrai keistas tam tikras pasipriešinimas tų, kurie dabar

susirūpinę, kad bus sumažinta 200 eurų, nors sako, kad niekas neišnaudoja. Tai ko jūs susirūpinę, jeigu neišnaudojate? Man atrodo, parodykime, ką aš norėjau pasakyti, tam tikrą solidarizavimo veiksmą kartu su visuomene, nes vis tiek laukia tikrai tų įvairiausių iniciatyvų ir dėl mokestinių reformų, ir panašiai. Tai tiesiog mano pasiūlymas yra toks. Apie moralizavimą nėra nė kalbos.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia A. Anušauskas. Prašau, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Tikrai, gerbiamas kolega, nesijaudinkite, kad mes jaudinamės, nes mes nesijaudiname. Praeitą kadenciją 40 tūkst. eurų sutaupiau ir čia kiekvienam Seimo nariui tektų po 300 eurų. Iš tikrųjų, didelė dalis nepanaudoja, aš manau, eikime prie rimtesnių klausimų svarstymo. O šiuo klausimu sutinku visiškai, kas prieš. Aš, pavyzdžiui, visiškai nepalaikau šios iniciatyvos, nes jinai nieko neduoda, jokio pluso.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Aš tiktai priminsiu, be abejo, jūs galite girtis, kad sutaupėte kaip Seimo narys, bet priminsiu, kad ir ministru buvote. Tai tiktai viena tokia detalė.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai už ir prieš. Motyvai už – gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Aišku, čia kolega Domas buvo apkaltintas ir saviplaka, ir moralizavimu. Aš nematau nei saviplakos, nei moralizavimo, tiesiog, matyt, yra sąžininga, prieš pradedant svarstyti mokestinius pakeitimus ir prieš kišant ranką į Lietuvos gyventojų kišenę, pirmiausia ta ranka pasižiūrėti savo piniginėje ir susimažinti, sakyčiau, tikrai ne per daugiausia kanceliariškas išlaidas. Ir yra labai keista, kad tokia menka suma sukėlė tokią diskusiją, kai mes galėtume iš tų menkų sumų sutaupyti per metus ne tokią jau ir menką sumą. Tai to, ko atsisakytų Seimas, būtų apie 400 tūkst. eurų, kurie galėtų būti panaudoti kur nors kitur. Dabar dėl to argumento, kad čia nieko nepakeis, kad Seimo nariai sutaupo ir taip neišnaudoja visko, tai aš sakyčiau, kad pakeis labai daug. Iš anksto bus galima tą sumą suplanuoti kitur, planuojant valstybės biudžetą, ir jos nerezervuoti tam tikra prasme Seimo nariams naudoti. Tai šiuo atveju, netgi ir iš biudžeto planavimo perspektyvos žiūrint, toks elgesys tikrai apribojant savo galimybes būtų gana išmincingas. Tai tikrai siūlau, kolegoms, pirmiausia pradėti nuo savęs, o paskui jau žiūrėti mokestinių pakeitimų kitose srityse.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Kaip ir minėjau... Nueidamas nuo tribūnos mostelėjo ranka: jūs buvote ministru. Žinote, būdamas ministru irgi sutaupiau, reprezentacinį fondą naudojau tik 12 %, tai yra tuos pačius 40 tūkst. ir ten sutaupiau. Taigi, manau, šiuo atveju Seimo nariai gali ir turi planuoti savo išlaidas, Statuto normos yra labai aiškios. Darbo grupė, sudaryta Seimo Pirmininko, kokius nors siūlymus irgi pateiks, tai, aš manau, palaukime jų. O šiuo atveju siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegoms. Nuomonės išsakytos, apsisprendžiame balsuodami.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 30, prieš – 35, susilaikė 33. Įstatymo projektui nepritarta po pateikimo. Ar galime siūlyti autoriams tobulinti? Autoriams bendru sutarimu siūloma tobulinti.

11.59 val.

Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-112 (pateikimas)

Dabar kviečiu gerbiamą ministrą K. Budrį pristatyti Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Prašom, ministre.

K. BUDRYS. Gerbiami Seimo nariai, šiandien norėčiau pristatyti jums Lietuvos Respublikos ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos...

PIRMININKAS. Kolegos, prašom dėmesio!

K. BUDRYS. ...prieš Ukrainą nustatymo įstatymo 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymą. Šio įstatymo pakeitimo tikslas yra pratęsti ribojamųjų priemonių naudojimą dar metams ir su tuo yra susiję šie du mano įvardinti 4 ir 5 straipsniai, kurie sako, kad įstatymas galioja dar metus – iki 2026 m. gegužės 2 d. Pačių priemonių, kurios yra išvardintos 3 straipsnyje, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nesiūlo keisti – palikti tas pačias. Jos yra efektyvios, jos yra taikomos ir manome, kad

priežastys, kodėl jas reikia taikyti, per šiuos metus neišnyko. Tai yra Rusija tęsia savo agresiją prieš Ukrainą, toliau vykdo karo nusikaltimus, toliau bombarduoja miestus, toliau grobia žmones, vaikus, nepaleidžia karo belaisvių, ir dėl to tikrai neturėtume peržiūrėti nei Europos Sąjungos lygmeniu savo sankcijų politikos, nei ribojamąsias priemones kaip nors apriboti. Tiek trumpai. Esu pasiruošęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Prašau. L. Kasčiūnas pirmas klausia.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, jeigu mes nusikeltume metus arba dvejus atgal, aš labai gerai atsimenu, kaip jūs narsiai, būdamas tikrai geru vyriausiuoju Prezidento patarėju nacionalinio saugumo klausimais, visą laiką išreiškdavote nuomonę, kad ribojamosios priemonės turėtų būti vienodai taikomos tiek Rusijos, tiek ir Baltarusijos piliečiams. Ir tada mus kritikavo. Tiesą sakant, aš pats asmeniškai palaikiau, kad reikia suvienodinti. Dabar jūs – ministras. Dabar galite ne tik komentuoti ir siūlyti, bet ir pats daryti sprendimus. Kodėl iš principo atnešate lygiai tokį patį ribojamųjų priemonių paketą ir ten nėra vienodo Baltarusijos piliečių ir Rusijos Federacijos piliečių traktavimo? Ačiū.

K. BUDRYS. Ačiū jums už klausimą. Tai nuo pat pradžių. Čia, primindamas ir tas vykusias diskusijas ir 2023, ir 2024 metais, noriu pabrėžti, kad Lietuvos Respublika netraktuoja Rusijos ir Baltarusijos piliečių Lietuvoje vienodai ir tai esame ne viename strateginiame dokumente apibrėžę. Mes juos traktuojame skirtingai. Ir tuo metu diskusija buvo, ar turėtų būti traktuojami vienodai dėl šių ribojamųjų priemonių, ar tos priemonės turėtų būti taikomos vienodai. Tai dėl to ir anąsyk buvo klaidingas naratyvas, ir dabar jisai yra neteisingas toks naratyvas – netraktuojame vienodai. Mes turėjome dvi progas iš tiesų plačiai diskutuoti, ar turėtų būti priemonės suvienodintos. Vieną kartą įvyko po Prezidento veto 2023 metais. Aš puikiai tą atsimenu, kai 2024 metais irgi vyko diskusija ir kompromisas buvo, kad čia ir yra tas balansas. Dėl to dabar Vyriausybė sako, jeigu jau nustatėme tą balansą, jį pratęskime dar metams, nes to tikrai reikia.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas klausia R. J. Jankūnas. Prašau, kolega.

R. J. JANKŪNAS (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju. Norėčiau paklausti, ar negana tų priemonių, kurios taikomos Europos Sąjungos mastu? Kartais nacionalinės priemonės sukelia netgi grėsmę pačiai Lietuvai arba naudą Rusijai. Aš prisimenu du atvejus, kai asmeniškai man baisiausia buvo dėl Rusijos agresijos pavojaus prieš Lietuvą būtent po priemonių dėl Kaliningrado tranzito, ir taip pat puikiai prisimenu duomenis, kurie rodo, kad „Uralkali“ pajamos po nacionalinių priemonių dėl Baltarusijos trąšų padidėjo beveik dvigubai – nuo 2,5 iki 4,5 mlrd. dolerių. Ačiū.

K. BUDRYS. Ačiū už klausimą. Šis įstatymas nesprensdžia nei jūsų įvardintos temos dėl Kaliningrado tranzito, nei dėl trąšų. Vienu atveju dėl trąšų tai buvo ir sektorinės Europos Sąjungos sankcijos, taip pat buvo ir sprendimai, susiję su nacionaliniu saugumu dėl tam tikrų sutarčių. Dėl Kaliningrado tranzito tai buvo Europos Sąjungos sankcijų klausimas. Ribojamosios priemonės papildė tai, ką mes matome dėl nacionalinio saugumo prasminga riboti. Europos Sąjunga neapima tokių dalykų, kaip kad yra papildomi patikrinimai prie sienos, galimybės gauti vizas atskirais atvejais, kaip jos yra išduodamos, leidimai gyventi Lietuvoje, – tai yra mūsų nacionaliniai reikalai.

Tačiau jūsų paliesta tema yra tikrai svarbi, nes už ką pasisakome? Už tai, kad Europos Sąjungos valstybės turėtų tokias pačias ribojamąsias priemones kaip Lietuva; turėtų teisinį mechanizmą turėti nacionalines ribojamąsias priemones, nes matome, kad tai yra reikalinga. Dabar turi Baltijos šalys, Lenkija, Čekija. Tai turėtų būti ir kitose Europos Sąjungos šalyse. Dėl to, kad ne viską galima spręsti ir neturime spręsti tik per Europos Sąjungą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas klausia V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas ministre, mano toks paprastas klausimas: kodėl jūs toliau nešate konservatorių projektus? Na, toks jausmas, kad niekas nepasikeitė. Ką sako muitinė apie šiuos ribojimus? Tai yra kova su vėjo malūnais. Jeigu gretima šalis papildomų ribojimų netaiko, Lietuva taiko, tai visas tranzitas važiuoja per ten. Po šitų ribojimų buvo sužlugdytas Amerikos automobilių tranzitas per Klaipėdos uostą. Po šitų ribojimų tranzitas važiuoja per Latviją ir

per Lenkiją. Kiek mes galime kenkti savo šaliai? Aš nežinau, ar tikslas yra kenkti? Žiūrime į Amerikos pavyzdį. Jie net panaikino ribojimų grupę, kuri prižiūrėdavo. Jie eina kitu keliu, o mes vis tiek, kaip tas arklys uždengtomis akimis, toliau einame tiesiai, kaip mums liepia. Gal nustokime tai daryti ir pagalvokime apie Lietuvą. Mums nereikia išskirtinių ribojimų, jeigu to netaiko Europos Sąjunga, ypač jeigu netaiko Latvija. Kiek mes galime tai daryti? Kada jūs atnešite tų ribojimų atšaukimą? Mano toks klausimas.

K. BUDRYS. Ačiū jums už klausimą. Jeigu atsiverstumėte įstatymą, kurį mes siūlome pratęsti dar metams, nieko ten nėra, ką jūs įvardinote. Ten yra kitos ribojamosios priemonės, susijusios su patekimu į Lietuvos Respubliką. Tai nėra susiję su mūsų prekyba su Jungtinėmis Valstijomis, su uostu ar su kitais dalykais. Yra kalbama apie dviejų valstybių piliečių buvimo Lietuvoje apribojimus ir apie galimybes atvykti į Lietuvą ar išvykti. Tie klausimai, kuriuos jūs įvardinote, yra sprendžiami taikant Europos Sąjungos sankcijas arba individualias G7 valstybių sankcijas, ar kitų valstybių, kurios prie to prisijungia. Šiuo metu su prekyba susiję dalykai yra Europos Komisijos kompetencija. Bet mes tikrai galime išokti į skaičius, kokį pasiekėme rezultatą taikydami Europos Sąjungos sankcijas Rusijai. Tos sumos yra... apie 450 mlrd. efektas jau dabar yra pasiektas. Mes galime numanyti, kam tie pinigai būtų panaudoti ir ką mes matytume mūsų lauke Ukrainoje. Bet jeigu yra poreikis, mes, koordinuojanti ministerija, tikrai galėtume tuos skaičius pristatyti ir diskutuoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas klausia A. Anušauskas. Prašau, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Nieko nuostabaus, kad Seimo nariai susipainioja tarp skirtingų įstatymų ir jų taikymo. Tačiau šiuo atveju jau treji metai, jau ketvirtai metai karas vyksta, ribojamosios priemonės nuolat buvo tobulinamos, įvedamos. Ar dabartiniu metu yra kas galėtų, pavyzdžiui, papildyti tas ribojamąsias priemones? Ar jau yra viskas padaryta ir daugiau nieko šiame įstatyme keisti nereikia?

K. BUDRYS. Ačiū už klausimą. Mūsų vertinimu, tai optimalus priemonių sąrašas, dėl kurio buvo sutarta praeitais metais, ir turėtų išlikti. Niekada neturėtume būti toje situacijoje, kad jau nebeturime kitų priemonių. Visą laiką turime turėti rezervą, turime turėti galimybę adaptuotis prie besikeičiančios situacijos, jeigu jinai dar labiau blogėtų, sakykime, būtų aktyvus Baltarusijos įsitraukimas į karinius veiksmus. Nenoriu spekuliuoti, bet taip, mes sąrašą turime, lygiai taip pat kaip ir kiekvieną kartą turime savo pasiūlymų sąrašą Europos Sąjungai, derantis dėl papildomų sankcijų. Lygiai taip pat ir nacionalinių mes turime, bet pagal tai, kas vyksta šiuo metu, matome, kad tai yra optimalu.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Labai ačiū jums. Mielas ministre, šitas ribojimų sąrašas iš esmės ataidi iš to, ką mes nuolat skaitome VSD dokumentuose. Tai, žinoma, yra mūsų minimalios pastangos bandant atpažinti tą srautą, kas jie yra, ar jie nėra hibridinio karo dalis. Bet, kita vertus, mes turime tokią garbę Lietuvoje remti opoziciją, išrinktą prezidentę ponią S. Cichanouską. Aš manau, kad mes kažkokiu būdu įvedėme tą balansą tarp mūsų valstybės nutarto Baltarusijos opozicijos rėmimo ir tų kelių kartų nuvykimo atgal...

PIRMININKAS. Kolega, jūsų laikas klausiti baigėsi. Prašom.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Gerai, gerbiamas Juozai. Žodžiu, mano klausimas yra, ar mes turime tą balansą tarp paramos baltarusiškai opozicijai ir to ribojimo baltarusiško srauto, kuriame gali būti ir politinių...

K. BUDRYS. Ačiū už klausimą. Mano vertinimu, pagal tai, kaip mes taikome, tai yra subalansuota. Visos paramos priemonės Baltarusijos opozicijai Lietuvoje išlieka, jos bus ir tęsiamos. Humanitariniais pagrindais patekti į Lietuvą yra galimybė. Užsienio reikalų ministerija tarpininkauja, kai reikia išduoti vizas tokiais atvejais, ir tą veiklą ketiname tęsti. Labai svarbu yra komunikacija ir tikrai nereikia kelti nepagrįstos įtampos, nepagrįstos tarp opozicijos, politinės opozicijos tiek Rusijos, tiek Baltarusijos, apie ribojamąsias priemones. Man atrodo, prisimenant tas diskusijas, abiem kartais buvo padaryta žalos, nes buvo diskutuojami dalykai, kurių čia, įstatyme, nėra

tiesiog. Tai ir dabar mes neapribojame galimybių žmonėms, kurie yra teisėtai Lietuvoje, čia, Lietuvoje, toliau ir būti.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Kadangi laikas jau visai baigėsi, paskutinis klausimas yra V. Šeršniovo.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Laba diena. Norėčiau sužinoti iš jūsų, mes dabar šnekame apie pratimą, kiek laiko panašiai vyksta jau šitas įvestas ribojimas? Ir gal būtų kokios nors informacijos, ką mes pasiekėme per tą ribojimą, kokie privalumai, trūkumai šitoje srityje? Tarkime, man būtų visai patogu žinoti skaičiais, kaip veikia tie ribojimai, ir tada mano apsisprendimas būtų daug geresnis, ar pratęsti tas sankcijas, ar ne.

K. BUDRYS. Ačiū už klausimą. Taip, tikrai institucijos gali pasidalinti, kaip tai vyksta, kaip sienos apsaugos... kaip VSAT'as vykdo papildomas individualias apklausas, kai sienas kerta Rusijos Federacijos piliečiai, kai kerta Baltarusijos piliečiai. Yra papildomas rizikų vertinimas, kaip jie tai daro, kokie yra skaičiai, mes tą statistiką turime. Ir tiek, kiek, sakykime, vizų nebeišduodame, kiek išduodame humanitariniais pagrindais, Užsienio reikalų ministerija irgi galės pasidalinti. Bet, man atrodo, perėjus pateikimo stadiją, tada, kai jau bus svarstymai komitetuose, mes tą informaciją ir pristatysime. Jisai, šis įstatymas, veikia dvejus metus, aš labai norėčiau, kad jo nereiktų, kad Rusijos agresija baigtųsi, kad jie nešdintųsi lauk, kur ir turi būti, kad visi atsakingi būtų patraukti atsakomybėn ir aš galėčiau grįžti čia, į Seimą, ir pasakyti, kad įstatymo nebereikia.

PIRMININKAS. Ministre, jūs atsakėte į visus klausimus per skirtą laiką.

Dabar pereisime prie kito mūsų darbotvarkės klausimo – Vyriausybės valandos. Balsavimai... (*Balsai salėje*) Ačiū. Motyvai už, prieš. Prašau. L. Kasčiūnas – už.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Be abejo, galima konstatuoti, gerbiamas Kęstuti, kad, matote, pasikeitus vaidmenimis, keičiasi ir pozicijos. Būna taip, bet tai rodo, koks yra kompleksiškas dalykas politika. Matome, kad jau formuojasi opozicija apskritai ribojančiosioms priemonėms, tai mes tikrai padėsime ir paremsime šitą sprendimą, tačiau mes padėsime dar labiau ir paregistruosime tam tikrus pasiūlymus, kurie šitų ribojamųjų priemonių apimtimi, na, saugiklius įvestų abiejų šalių piliečiams. Pavyzdžiui, žinote, situaciją, kuri yra, kai tu turi laikiną gyventojų leidimą ir grįžti nuolat į Baltarusiją, ar ne? Bent kartą per mėnesį ar dažniau. Matyt, tai yra, atsižvelgiant į mūsų Valstybės saugumo departamento duomenis, rizikos šaltinis. Tai mes pasiūlysiame tokių pataisų ir labai lauksime, gerbiamas Kęstuti, jūsų palaikymo, jūsų ministerijos tvirtos pozicijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Iš tikrųjų akivaizdu, kad ministras apsimelavo dėl krovinių, prieš tai nebuvo išbrauktas 3... 8 punktas. Nebuvo, jis buvo paliktas, kad negalioja šitam punktui. Ką jūs atnešėte, jūs išbraukėte ir tą punktą, kuris prieš tai nebuvo išbrauktas, tai, mielas, viešai atsiskeiskite, pasižiūrėkite, kas yra tas punktas, ir sužinosime, ar ministras meluoja, ar ne.

Bet šiaip tas kelias, tai aš negaliu atsistebėti, kai kitos šalys atsitraukia, mes vis tiek važiuojame tais pačiais bėgiais. Tai vis tiek, ministre, kada atnešite dėl tų krovinių apribojimų panaikinimo, dėl to, kas kenkia Lietuvos tranzitui? Man vis tiek tas klausimas iškyla, todėl balsuosiu tikrai prieš šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nuomonės už, prieš išsakytos. Tęsime per kitą balsavimo intervalą – 15 val. 10 min.

12.14 val.

Vyriausybės valanda

Dabar pereiname prie kito mūsų darbotvarkės klausimo – Vyriausybės valandos. (*Balsas salėje: „Pasakykite, kad pasibaigė balsavimo laikas.“*)

Vyriausybė dalyvauja *in corpore*, nedalyvauja trys Vyriausybės nariai, kurie yra komandiruoję: D. Šakalienė, Š. Birutis ir I. Ruginienė. O kiti visi, ačiū, atvyko. Prieš pirmą klausimą noriu kolegei suteikti žodį pristatyti. Prašom.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Gerbiami kolegos, labai norėčiau paprašyti pasveikinti, šiandien pas mus vieši Pakruojo trečiojo amžiaus universiteto svečiai. Labai noriu pasidžiaugti ir pasakyti, kad čia mūsų patys brangiausi pakruojiečiai. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, sveikiname. Kolega I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, čia dėl pirmininkavimo, dėl motyvų ir dėl vedimo tvarkos. Vis dėlto įprasta yra, kad už ir prieš pasisako po du.

PIRMININKAS. Ačiū. Ne, po vieną.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Šiuo atveju taip išėjo, kad...

PIRMININKAS. Viskas gerai, baigiame. Prašom. Klausimai. Pirmas klausia D. Kreivys. Dainiaus nėra, tada...

D. KREIVYS (TS-LKDF). Yra, yra, yra.

PIRMININKAS. Prašau, Dainiau.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Iš mūsų neužsirašė niekas, tai galite įskaityti frakcijos vardu. Pirmiausia klausimas premjerui. Premjere, pirmiausia noriu pasidžiaugti, kad pagaliau paskelbėme sąlygas antrajam jūros aukcionui. Vienu metu atrodė, kad mes jau neturėsime nei vieno, nei kito po „Igničio“ paskelbto atidėjimo. Ar bus naudos vartotojams, ar nebus, mes turbūt pamatysime, istorija pasakys, nes greičiausiai turėsime tikrai vieną dalyvį. Bet klausimas mano yra apie pirmąjį jūros parką. „Igničio“ pareiškimas rodo, kad parko vystymas yra atidedamas penkeriems metams, kol bus išspręsti infrastruktūriniai klausimai, tai yra jūros jungtis, tai yra vandenilio projektai, duomenų centrai ir panašiai. Tai ar jums neatrodo, kad šiuo atveju yra statomas...

PIRMININKAS. Kolega, jūsų laikas klausti baigėsi. Premjere, prašom atsakyti.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Įskaitykite už du, nes aš frakcijos vardu turiu du klausimus pasakyti, aš kaip vieną pasakysiu. Tai ar nėra statomas vežimas prieš arklio... prieš arklį? Ir noriu priminti, kad panaši situacija buvo su Kruonio hidroakumuliacine elektrine – tol, kol neįrašėme projekto į lūkesčių laišką, tol projektas nejudėjo. Ir noriu paklausti: kokių veiksmų jūs ruošiatės imtis ir kokių konkrečių sprendimų, kad šis projektas išvis įvyktų ir būtų kuo labiau įreminimas į reimus, kurie buvo pasirašant sutartį, laimėjus aukcioną?

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Iš tikrųjų mes negalime palikti atečiai kaštų ir naudos, juos reikia suskaičiuoti ir sumodeliuoti dabar, nes mes kalbame apie milijardus. Jeigu suklysimė modeliuodami, tai tuos milijardus mūsų visi elektros vartotojai už kiekvieną kilovatvalandę ir sumokės. Tai todėl šiandien tomis sąlygomis, kurios yra keičiamos ir koks modelis yra teikiamas, yra subalansuoti kaštai ir naudos. Tai yra, galima sakyti, neutralus tiesioginis efektas – per kilovatvalandę nepareikalaus VIAP'ų ar kitokių panašių instrumentų, kad būtų papildomi kaštai dengiami.

Tačiau, kalbant apie pirmąjį parką, aš nežinau, ar galiu atskleisti visas detales, nes kai kurios gali būti ir komercinė tam tikra įmonės paslaptis, bet pasakykime tiesiai šviesiai: jis neįgyvendinamas ne todėl, jog trūksta kažkokios politinės valios, o todėl, kad neapsimoka jį įgyvendinti. Įmonė prisiėmė atsakomybę, išleido 50 mln. eurų ir kažkas bus už tai atsakingas. Nenoriu detalizuoti. Čia niekaip nesusiję su jūrine jungtimi ir kitais dalykais – yra susiję su partneriais, yra susiję su kitais dalykais. Dar kartą kartoju: 50 mln. eurų yra išleista investuojant į dugno tyrimus, į kitus dalykus, suburiant komandą. Tai apie įgyvendinimą, jo atidėjimą penkeriems metams Vyriausybė buvo informuota, buvo informuota ir, kaip sakoma, visa rinka, nes yra listinguojama įmonė. Bet pirmiausia, mano įsitikinimu, šis dalyvavimas projekte pačios įmonės buvo nepasverta, neapskaičiuota rizika, kurią šiandien mėginame užkelti per įvairias kitas, kaip sakyti, veikimo schemas ir dalyvavimo antrame etape, matyt, mėginimus ant Lietuvos vartotojų pečių. Čia niekaip nesusiję su kokių nors jungčių išvystymu ar neišvystymu. Bet atsakingų bus dėl patirtų sąnaudų ir neįgyvendinamų projektų.

PIRMININKAS. Ačiū, premjere. Toliau klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas yra premjerui. Gerbiamas premjere, tikriausiai sutiksite, kad dabar, šiuo metu, nėra svarbesnio klau-

simo kaip gynybos finansavimas ir mokesčių politika. Nuo VGT sprendimo, plačiai nuskambėjusio, jau praėjus porai mėnesių, tikrai turėjote laiko apsitarti su koalicijos partneriais dėl mokesčių politikos. Tačiau šiandien girdime labai chaotiškas žinutes. Atrodo, kad visi koalicijos partneriai žiūri į priešingas puses. Štai demokratų atstovas A. Butkevičius viešai kritikuoja siūlomą NT mokesčio pakeitimą. Kokia yra „Nemuno aušros“ pozicija, vėlgi neaišku. Kalbama apie tai, kad kai kuriems mokesčiams gali nepritarti.

Ar turite vieną poziciją? Ar dialogo koalicija tarpusavyje pakalbėjo ir turi vieną poziciją dėl mokesčių? Ir ar esate numatę taupymo priemonių, nes vienas dalykas yra didinti išlaidas, bet tam, kad būtų šie sprendimai sąžiningi ir priimtini žmonėms, būtina visgi parodyti ir valią taupyti?

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Iš tikrųjų koalicijoje vyrauja sutarimas ir jis yra įrašytas tiek į koalicinį susitarimą, tiek į Vyriausybės programą, tai yra didinti persikirstymą per biudžetą ir surasti papildomų finansų, kurie reikalingi ne tik gynybai, bet ir viešosioms paslaugoms gerinti ir apimtimis didinti ten, kur to reikia. Tai, kad mes diskutuojame dėl vieno ar kito tarifo arba mokesčio taikymo tam tikrų peripetijų, yra visiškai normalus dialogas, kuris leis susitarus, labai tvarkingai atnešus į Seimo posėdžių salę tuos sprendimus priimti.

Po pirminės pateiktos tam tikros informacijos dėl nekilnojamojo turto mokesčio akivaizdu, jog diskusija tęsiasi, nes pirminis variantas buvo sumodeliuotas pagal Registrų centro pateiktas 2021 metų nekilnojamojo turto vertes. Akivaizdu, kad šiandien, 2025 metais, vertės yra gerokai pakitusios, todėl tai irgi atspindės. Na, o kalbant apie kitų siūlomų mokesčių korekcijų atskiras nuostatas, aš net neabejoju, jog dėl jų taip pat bus susitarta ir koalicija vieningai atnešusi įstatymų projektus už juos balsuos.

Kalbant apie taupymo priemones, taip, yra numatomos ir taupymo priemonės tiek administracinę našlą mažinant, per biurokratinių suvaržymų mažinimą, tiek atsisakant ir persikirstant lėšas iš neefektyvių arba šiuo metu neprioritetinių projektų.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia L. Girskienė. Prašau, kolege.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Seimo nariai sulaukė regioninių ligoninių vadovų susirūpinimo, kreipimosi dėl planuojamo Sveikatos apsaugos ministerijos finansavimo mažinimo prioritetinėms paslaugoms regioninėse ligoninėse. Noriu atkreipti sveikatos apsaugos ministrės dėmesį, jog šios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane numatyti prioritetai: viešojo sveikatos sektoriaus tolygaus paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas, tai yra įgyvendinti priemonės, kurios užtikrintų efektyvų viešųjų sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą gyventojams, mažinant regionų atskirtį ir taip toliau. Tačiau VLK direktoriaus sveikatos priežiūros įstaigų finansavimo gairėse, viešai pristatytose dar šio mėnesio pradžioje, kalbama apie finansavimo mažinimą prioritetinėms paslaugoms. Gairėse teigiama, kad 50 % viršsutartinių dienos chirurgijos, dienos stacionaro paslaugų bus apmokamos tik 70 %, o kas viršys 50 %...

PIRMININKAS. Kolege, jūsų laikas baigėsi.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). ...neapmokama apskritai. Gal galite, sveikatos apsaugos ministre, pakomentuoti planuojamus pokyčius ir kaip tai koreliuoja su jūsų?..

M. JAKUBAUSKIENĖ. Laba diena. Gerbiama Seimo nare, dėkoju jums už klausimą ir komentarą. Iš tiesų prieš atsakydama truputį išsamiau noriu pasakyti, kad šiuo metu kaip tik vyksta konsultacijos su visomis suinteresuotomis pusėmis, tarp jų ir su regionų ligoninių vadovais.

Sutartinių sumų pasiūlymai, kuriuos gavo gydymo įstaigos dėl paslaugų teikimo masto ir poreikio, yra apskaičiuoti pagal formulę. Ta formulė, be abejonės, yra įtvirtinta teisės aktuose. Svarbus momentas pažymėti, kad bazinė sutarties suma buvo įvertinta atsižvelgiant į istorinius duomenis, tai reiškia – pernai metais suteiktą paslaugų apimtį. Ir tai yra bazinė derybinė pozicija. Iki vakar dienos gydymo įstaigos turėjo pateikti savo pasiūlymus.

Be abejonės, mūsų politika yra stiprinti viešojo sektoriaus sveikatos priežiūros įstaigas su prašymu ir pasiūlymu teikti daugiau paslaugų, kurias jos gali, įvertindamos savo galimybes, ir pasiūlyti ligonių kasoms. Bazinė, na, ta sutartinė paslaugų apmokėjimo suma tikrai yra derybų

objektas ir gydymo įstaigos, rajonų ligoninės ir regioninės ligoninės gali dėl didesnių sumų bazinėje sutartyje dabar ir derinti savo interesus, ir derėtis su Ligonių kasa.

Turėčiau pasakyti, kad viršsutartines paslaugas mes turime reguliuoti dėl riboto Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, be abejonės. Norėčiau pabrėžti, kad absoliučiai visos prioritutinės viršsutartinės paslaugos bus apmokamos 100 %. Prioritutinės paslaugos iš esmės yra nustatytos remiantis eilėmis ir finansais, kurie yra prieinami. Ir pasiūlymas... Tos konsultacijos dabar vyksta ir, kaip suprantu, didžiausią nerimą gydymo įstaigoms kelia būtent viršsutartinės sumos. Jeigu viršsutartinių sumų ir suteiktų paslaugų skaičius bus ypač didelis, tai yra toks siūlymas apmokėti 50 %, kaip jūs sakėte, apimties 70 % sumos.

Tai yra ta pozicija, dėl kurios mes dabar konsultuojamės su partneriais, bet viršsutartinių paslaugų tam tikrą apribojimą lėmė keletas veiksnių. Pirmiausia, kad mes matome stiprų tų paslaugų dinamikos augimą, žiūrėdami keletą metų istoriškai, ir mes matome, kad Lietuva pradėjo pagal tas paslaugas viršyti net Europos Sąjungos šalių vidurkį.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, jūs atsakėte į klausimą. Toliau klausia R. Motuzas. Prašau.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas taip pat sveikatos apsaugos ministrei. Jūs iš dalies jau minėjote, kad... ir sveikiname ambicingą tikslą išgyvendinti pacientų priemokas. Iš tiesų, jeigu šios sveikatos paslaugos apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų, tai logiška reikalauti, kad pacientai nemokėtų priemokų. Tačiau šiandien man kyla pagrįstas klausimas: kodėl per pastaruosius metus taip išvešėjo ta problema, kodėl masiškai tos priemokos visur imamos ir jos yra visose gydymo įstaigose? Kadangi taip jau išsisknijo, ar lengva bus tai išgyvendinti? Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Gerbiamas frakcijos pirmininke, dėkoju jums už klausimą. Taip pat iš dalies jūsų klausime ir atsispindi atsakymas. Tikrai praktika yra netoleruotina, plačiai išplitusi, sudaro sveikatos sistemoje neskaidrumo, neaiškumo ir visiškai išbalansuotų santykių situaciją. Paslaugų teikimo našta didele dalimi tenka patiems pacientams. Lietuvoje iki... didelė dalis gyventojų ir labiausiai prisideda, na, skurdžiausiai gyvenantys, socialiai jautrioms gyventojų grupėms tenkanti našta už paslaugų priemokų mokėjimą... Ši praktika tikrai yra nepriimtina, netoleruotina. Nebus lengva. Be abejonės, tie santykiai susiklostė dėl ilgą laiką vykusio turbūt privataus sektoriaus protegavimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia K. Neimantas. Prašau.

K. NEIMANTAS (*NAF*). Ačiū pirmininkui. Mano klausimas bus teisingumo ministrui. Norėčiau paklausti tokios asmeninės, nuoširdžios nuomonės ir iš profesinės patirties. Kokia jūsų būtų nuomonė, jeigu KGB projektas būtų išviešintas visa apimtimi? Ar tai padėtų, prisidėtų prie valstybės valdymo, gerovės ir skaidrumo? Ačiū.

R. MOCKUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Išties turėčiau pasakyti, kad ši tema ir šis projektas, apskritai klausimas yra tiek aktualus ir opus visai valstybei, manau, valstybės piliečiams, vien dėl to, kad jau mažiau nei prieš mėnesį rašė Teisingumo ministerija išvadą dėl tokio projekto pakeitimo. Taigi akivaizdu, kad vėl grįžtama prie šio klausimo ir jau tikrai teikimas yra iš kito Seimo nario, nors, kaip ir minėjau, buvo tiek iš opozicijos, tiek ir pozicijos. Bet kuriuo atveju, mūsų vertinimu, visuomenė, Lietuvos piliečiai, parlamentarai ir kiti nariai vis dėlto turėtų teisę žinoti. Tik noriu atkreipti dėmesį, kad pagal teikiamą projektą prisipažinusių asmenų apsauga ir duomenų paskelbimo atvejai... vis tiek nebūtų sukurta tokia teisinė situacija, kai automatiškai tie duomenys taptų vieši. Kitaip sakant, pagal pateiktą projektą atsiranda teisinis reguliavimas: nebelieka 75 metų termino apsaugos, tačiau lieka bendra norma, tai yra kad buvusių KGB bendradarbių pateikta informacija, jų sąrašai yra saugomi pagal Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo normas. Tokia informacija ir tokie duomenys gali būti išslaptinti tikrai su Valstybės saugumo departamento žinia ir su tokias bylas saugančiu Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru. Taigi saugikliai yra gana stiprūs ir jau čia, kaip jau jūs, gerbiami Seimo nariai, nuspręsite, taip turbūt ir bus, toks priimtas įstatymas. Tačiau kokių nors didelių rizikų Teisingumo ministerija nebemato, nes vis dėlto, esant šiandieninio konteksto grėsmėms, akivaizdu, kad šis klau-

simas yra suaktyvėjęs ir, kaip ir minėjau, turime net vieną paskui kitą teikiamus projektus, kurie būtent yra dėl šio klausimo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Toliau klausia K. Mažeika. Prašau, kolega.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas premjerui ir šiek tiek vidaus reikalų ministrui, galbūt pakomentuos. Po susitikimo Demokratų frakcijoje vidaus reikalų ministras apie policijos reformą kalbėjo, kad viskas sustabdyta, bet matome tikrai įdomią situaciją. Ar jūs žinote, ar toleruojate, ar tai be jūsų žinios vyksta? Visgi tuose pačiuose Telšiuose situacija nesikeičia, Šiaulių padalinyje steigiami nauji etatai, signalai ateina, kad ir Marijampolėje naikinama areštinė, galbūt ir kituose padaliniuose, ir supraskime, kad tuos sulaikytuosius reikės vežti iš viso regiono į Kauną. Tai turbūt ne taksi, ne policijos funkcija ir ar tai žinoma? Ar bus tęsiama etapais konservatorių ta tokia nelogiška reforma, kuriai ir ministras prieštaravo? Ar vis dėlto reikėtų pasitarti ir priimti tuos sprendimus, duoti signalą ir tarnautojams, ir pavaldžioms institucijoms, kad visgi reikia laikytis tos kairiosios politinės krypties ir stiprinti regionus, o ne silpninti? Ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Aš tik trumpai pakomentuosiu. Vidaus reikalų ministerija, ministras šiek tiek išplėtos. Iš tikrųjų Vyriausybės programoje yra numatytas regioninės politikos prioritetas. Reforma, kuri buvo inicijuota, tačiau neperėjo teisės aktų pavidalu Seime, tikrai negali būti tęsiama ir nebus tęsiama. Policijos generalinis komisaras apie tai yra informuotas ir jis tai žino. Ministerijos vadovybė, tikiu, sugebės užtikrinti, kad Vyriausybės programa ir politinės nuostatos būtų įgyvendinamos.

V. KONDRATOVIČ. Pritariu premjerui, taip iš tikrųjų ir yra. Kalbėta buvo ir su generaliniu komisaru. Kalbant apie Telšių ir Šiaulių situaciją, penkerių metų eksperimentas, kuris buvo pradėtas dar 2020 metais, nepasibaigė taip vieną dieną ir tikrai reikia, kad normaliai veiktų du VPK, tai yra Šiaulių VPK ir Telšių VPK, reikia tam tikrų sprendimų. Dėl jūsų pateiktų faktų mes kalbėjome su komisaru. Šiandien jis pateikė savo darbų grafiką, ką ten numato daryti. Nė vienas žmogus nebus kur nors perkeltas ar išsiųstas, jeigu jis nesutinka. Tuo keliu ir einame. Žinau, yra klausimas dėl trijų žmonių, kurie sutinka dirbti Šiauliuose, tai jiems tie etatai yra įsteigti, jie dirbs Šiauliuose, bet nesumažinant patrauklumo arba etatų skaičiaus Telšiuose. Tai neturėtų įvykti. Mes susitiksime, po savaitės grįš meras iš atostogų, važiuosime į Telšius, kartu su Seimo nariais ten susėsime ir visą tą situaciją sutvarkysime. O dėl areštinių irgi pažiūrėsime, kad taip nebūtų, turi būti viskas racionalu. Čia nėra kur skubėti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia M. Lingė. Prašau, kolega.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas būtų žemės ūkio ministrui ir paskui dar norėčiau pratęsti premjerui. Gerbiamas ministre, ar tiesa, kad jūs panaikinate kanclerio pareigybę teisę dirbti, turėti įpareigojimą dirbti su slapta informacija? Ir jeigu tai yra teisinga informacija, tai ar iš specialiųjų tarnybų buvote gavęs kokios nors jautrios informacijos dėl R. Dūdono ir nusprendėte ją ignoruoti, užuot atsižvelgęs į ją, nusprendėte panaikinti reikalavimą?

Ir klausimas premjerui būtų: ar tai būtų tokia jau sektina praktika visose ministerijose, kada, užimant tokią pareigybę, kanclerio pareigybę ministerijose, būtų galima dirbti, vykdyti pavestas funkcijas, ar tai būtų su įdarbinimais susiję, ar tai būtų vykdant mobilizacines užduotis, išsiversti be tokio reikalavimo, kada pareigūnai neturėtų teisės dirbti su įslaptinta informacija?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Kadangi skirstydami pavaldžius skyrius ir departamentus pastebėjome, kad nebelieka kanclerio pavaldumo skyrių ir departamentų, kuriems reikalingas slaptumas, dėl to buvo priimtas sprendimas įdarbinti, nes tiesiog jam nereikalinga, nebelieka tų sričių, kurioms reikalingas slaptumas. Apie tai mes informavome ir VSD. Tai toks ir būtų mano komentaras.

G. PALUCKAS (LSDPF). Dėl Žemės ūkio ministerijos aš daugiau komentarų taip pat neturiu, nes tai yra ministrų sprendimas. O kalbant apskritai apie teisę dirbti su slapta informacija, arba prievolę tokią teisę turėti, aš manau, kad ji yra apskritai aiškinama ir taikoma ganėtinai plačiai,

net jeigu Ministro Pirmininko visi patarėjai, nepaisant to, už ką atsakingi, turi gauti leidimą dirbti su slapta informacija. Aš nematau, kad tai yra reikalinga ir prasminga.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Gentvilas. Prašom, kolega.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Visų pirma, norėčiau pasakyti ačiū, kad Vyriausybės priemonių įgyvendinimo plane yra numatyta mažųjų uostų plėtra. Daugelis iš jūsų ministrų lankėsi konferencijoje Klaipėdoje, ir džiugu, kad tai nugulė į įsipareigojimus.

Antrasis – pasiūlymas gerbiama finansų ministrui: aš balsuosiu už taršos mokesčius, jeigu tai ateis iš jūsų koalicijos, jūs turite balsą iš opozicijos. Bet, deja, aplinkos ministras ir energetikos ministras kol kas nepasiūlė lobistiškai tokių mokesčių, tai turėkite omenyje, kad yra balsas.

Ir trečias klausimas. Bet, gerbiamas premjere, tikrai nepatyręs pirmokas nematytų, kad jūsų koalicija neveikia. Ir aš grįžtu prie V. Čmilytės-Nielsen pasiūlymo, kad tokiu laikotarpiu jūs turėtumėte imtis lyderystės ir kviestis partijų lyderius aptarti esmines mokestines reformas, gynybos finansavimą, kariuomenės komplektavimą, užsienio politiką – tai, apie ką šneka ir Seimo Pirmininkas. V. Čmilytė-Nielsen pasakė tai iš tribūnos, svarstant pavasario darbų programą. Jūs tuo metu buvote išėjęs iš salės.

PIRMININKAS. Kolega, jūsų laikas klausiti baigėsi.

S. GENTVILAS (LSF). Tai mes paspiriame klausimą, ar jūs galėtumėte imtis tos lyderystės, nes R. Žemaitaitis neateina?.. (*Garso įrašo negirdėti*)

G. PALUCKAS (LSDPF). Aš nežinau, ar aš tiksliai girdėjau gerbiamos Viktorijos nuostatas ir rytines, rodos, citatas, bet jeigu aš neklystu, ji pasakė, jog liberalai apskritai nesiruošia dalyvauti, svarstant pateiktus koalicijos partnerių teisės aktų projektus. Tai aš nematau, kad tai yra labai konstruktyvu. Tačiau visiškai pritariu, jog valstybei svarbiausi klausimai turėtų būti svarstomi tiek koalicijoje, tiek opozicinėse frakcijose, nes ar tai būtų tam tikri klausimai mokestinės pertvarkos, ar tai būtų gynybos finansavimas, ar tai būtų pensijų kaupimo tam tikri klausimai, vis dėlto jie turės rimtų pasekmių ir būtų labai gerai, jog visus argumentus pasvertume diskusijoje visose frakcijose. Tai aš esu pasiruošęs tai padaryti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Ažuolas. Prašau, kolega.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠF). Mano labai trumpi klausimai finansų ministrui. Konservatorių mokesčių reforma skamba kaip keiksmazodis. Ar jūs kreipėtės į Europos Komisiją, persidarėte RRF'o sąlygas, kad tos reformos nereiktų įgyvendinti? Kitos valstybės tai daro.

Antras klausimas – sveikatos ministrui. Buvęs ministras A. Dulkys išleido nutarimą, kad Mažeikiuose būtų panaikintas gimdymo skyrius. Dabar savivaldybė priversta mokėti už šio skyriaus išlaikymą, kad jis nebūtų panaikintas. Toks klausimas: kada atšauksite tą A. Dulkio sprendimą ir ar grąžinsite tuos pinigus savivaldybei? Ji dabar priversta išlaikyti tą skyrių, kad nepradingtų paslauga. Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Taip, iš tikrųjų su Europos Komisija mes deramės, kaip būtų galima pakeisti ir daugelį RRF'o plano rodiklių, kad juos būtų įmanoma įgyvendinti pagal nustatytus terminus, iki kitų metų rugpjūčio 31 dienos. Kai kuriuos rodiklius tenka tiesiog atšaukti ir pakeisti kitais rodikliais. Žinoma, turime tam tikrų bėdų, nes plane buvo patvirtinta lygiai minimalią ribą atitinkanti žaliųjų investicijų suma. Vadinasi, žaliąsias investicijas, kurios akivaizdžiai nebus padarytos iki nurodyto termino, reikėtų pakeisti kitomis žaliosiomis investicijomis. Beje, tą taip pat remia ir Europos Komisija. Europos Komisija specialiai nurodė, kad reikėtų išnagrinėti galimybę stiprinti įstatinį kapitalą nacionalinių plėtros įstaigų, nesant galimybės įvykdyti tam tikrų investicinių rodiklių. Todėl ILTE, nacionalinis plėtros bankas, taip pat yra labai geras subjektas, kurio finansinę padėtį mes RRF'o lėšomis patvirtinsime.

Dėl konkrečių mokestinių rodiklių taip pat kalbama. Taip pat ir kad būtų įskaityti tam tikri mokestiniai pakeitimai, už kuriuos mes turime būti dėkingi anai Seimo politinei bendruomenei. Tai buvo tarppartinis sprendimas sukurti Gynybos fondą. Kai kurie sprendimai, priimti tuo metu, nebuvo įtraukti į RRF'o rodiklius. Mes manome, būtų logiška atsižvelgti į tai, kad mes jau pagerinome mokestinę sistemą, ir taip atsipalaiduoti nuo tam tikrų neįgyvendinamų reikalavimų šiame esančiame RRF'o plane.

PIRMININKAS. Ačiū. Sveikatos apsaugos ministrė.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Gerbiamas Seimo nary, dėkoju jums už klausimą. Situacija dėl Mažeikių ligoninės mums yra žinoma. Sveikatos apsaugos ministerijoje lankėsi Mažeikių rajono merė su savivaldybės komanda. Iš tiesų, turbūt reiktų pirma komentarą pasakyti, kad per pastaruosius penkerius metus gimstamumo rodiklis Lietuvoje sumažėjo 20 %. Tokia demografinė situacija, be abejonės, palietė ir Mažeikius.

Kalbant apie teisės aktą, Vyriausybės nutarimą, kuris reguliuoja rodiklius, iš tiesų darbai yra pradėti, mes rodiklio perskaičiavimą peržiūrime, radome skaičiavimo neatitikimų, bet tai apima ne tik matematiką, bet apima logiką ir atsižvelgimą į realią situaciją ir pajėgumus. Darbus jau esame tikrai pradėję, kaip esame pasižadėję, šie sprendimai taip pat tikrai bus peržiūrimi, jie jau yra peržiūrimi. Rodiklio viršutinės ribos ir apatinės ribos bus peržiūrimos, kad lanksčiau būtų teikiamos paslaugos gydymo įstaigose.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Kaunas. Prašau, kolega.

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Pirmiausia, Jūrinių reikalų komisijos vardu noriu padėkoti Vyriausybei, kad atsižvelgta ir į Vyriausybės priemonių planą įtraukta... nemažai dėmesio yra skirta Lietuvai kaip jūrinei valstybei. Čia ir ta jau minėta mažųjų uostų plėtra. Ačiū jums.

O mano klausimas yra susijęs irgi su jūra, bet konkrečiai energetikos ministrui. Buvusiai Vyriausybei taip jau išėjo, kad, dar neįgyvendinus pirmojo jūros vėjo jėgainių parko projekto, buvo skelbiamas antras konkursas labai nepalankiomis sąlygomis. Šiandien mus visus pasiekė žinia iš „Ignitis grupės“, kad pirmasis jūros vėjo parkas gali vėluoti iki penkerių metų. Ministre, prašau pasakyti, kaip vertinate šią žinią? Kaip ministerija bandys į tai reaguoti? Kaip bus užtikrintas elektros vartotojų lūkestis, kainų stabilumas? Kaip jūs vertinate šią informaciją?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų, pradėję darbą Vyriausybėje, mes radome paskelbtą antrojo jūros vėjo parko konkursą ir iš esmės matėme nesubalansuotas sąlygas. Dėl to mūsų darbas buvo peržiūrėti visas sąlygas ir jį patobulinti, pakeičiant jas, kad jos būtų subalansuotos tiek vartotojų, tiek sausumos atsinaujinančios energetikos atžvilgiu.

Dėl pirmojo projekto, tai šis projektas vykdomas daugiau negu metai. Tos žinios, kurios yra paskelbtos „Ignicio“ dėl galimų rizikų ir galimo projekto vėlavimo, be abejo, turbūt atitinka rinkos realijas. Akivaizdu, kad rizikos tuo metu nebuvo tinkamai įvertintos. O apskritai turbūt esamu momentu, artimiausiu metu, būtent per tas 100 dienų, rinkoje nepasikeitė kokios nors sąlygos, dėl to tos struktūrinės priežastys, matyt, yra ankstesnės. O apskritai dėl jūrinio vėjo parkų, tai Lietuvai vienas jūrinis parkas tikrai reikalingas yra, dėl to tuos pasiūlymus pateikėme, kad jį galėtų būti adekvačiai ir tinkamai vystomas.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Gedvilas. Prašau, kolega.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiamas energetikos ministre, išmaniųjų elektros skaitiklių diegimas peržengė 1 mln. skaitiklių ribą. Pasitikėjimas jais ir visuomenės abejonės dėl jų patikimumo vis dar yra dažni. Dar daugiau – informacinių technologijų specialistai neslepia, kad tokių skaitiklių rodmenimis gali būti manipuluojama, nes galimas nuotolinis skaitiklių duomenų koregavimas, o teisininkai netgi pataria šalia tokių skaitiklių montuoti papildomus kontrolinius skaitiklius, ką turėtų apmokėti patys vartotojai. Prašau pasakyti, ką jūs galėtumėte pasakyti apie tokių skaitiklių patikimumą, kiek gaunate informacijos apie užfiksuotus elektros suvartojimo neatitikimus po jų sumontavimo? Ar tiesa, kad skaitikliai veikia pagal tam tikrą algoritmą, fiksuodami rodmenis pagal ankstesnį buvusį suvartojimą tuo laikotarpiu? Kaip yra reaguojama, ar apsiribojama formaliais atsakymais, nes norėtusi, kad tie žmonės nebūtų ignoruojami...

PIRMININKAS. Kolega, jūsų laikas baigėsi.

A. GEDVILAS (NAF). ...o gautų išsamius atsakymus? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Kaip teisingai pastebėjote, Lietuvoje yra masinio diegimo būdu sudiegta daugiau negu 1 mln. išmaniųjų skaitiklių, tai yra 1 mln. 100 tūkst. Tai reiškia, kad masinis diegimas yra iš esmės užbaigtas. Dabar diegiami tiktai pavieniai atvejai tuomet, kuomet pasibaigia senųjų skaitiklių galiojimo laikas.

Dėl jūsų iškelto klausimo tai tikrai užtikrinu, kad visi skaitikliai, kurie yra diegiami, yra perėję metrologinę patikrą. Gyventojų skundai, kurie yra pateikti, sudaro 0,7 % visų įdiegtų skaitiklių. Dažniausia priežastis ta, kad prieš tai buvo deklaruojama pagal vidutinį vartojimą arba buvo atsiliekama deklaruojant tuos duomenis ir dėl to tuo momentu, kuomet yra pakeičiamas skaitiklis, sąskaita paprastai būna išaugusi. Dažnu atveju tai būna deklaravimo tam tikri neatitikimai. Visais atvejais, kuomet yra vartotojų kreipiamasi, dėl jų abejonių šitie skaitikliai yra papildomai dar tikrinami nepriklausomoje laboratorijoje, kad išsklaidytume visas abejones. Jūsų klausimas buvo: ar tikrai formaliai atsakoma? Ne, ne formaliai atsakoma. Su kiekvienu klientu, kuris turi skundą, yra dirbama individualiai, yra išsiaiškinamos priežastys. Užtikrinu, kad dėl to problemų tikrai neturėtų kilti. Kaip ir minėjau, tai yra gana mažas skaičius tokių skundų.

Dėl papildomos įrangos diegimo. Tai užtikrinu, kad ji taip pat yra testuojama ir Kibernetinio saugumo centre. Nereikėtų turbūt nuogąstauti, kad yra tam tikros papildomos nuotolinės prieigos galimybės.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Butkevičius. Prašau, kolega.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų finansų ministrui. Gerbiamas ministre, vakar Biudžeto ir finansų komitetas ir Ekonomikos komitetas lankėsi Lietuvos banke ir Lietuvos banko vadovai pristatė ateinančių metų ekonomikos prognozes. Aš manau, po tų prognozių pristatymo, kalbant apie ateinančių metų biudžeto pajamų planą ir išlaidų planą, tikriausiai jums lengviau gali susidaryti tam tikros galimybės planuojant, kiek bus gautama papildomų pajamų, įvertinus visus finansinius įsipareigojimus mūsų valstybės, taip pat įvertinus ir ateinančią mokesčių reformą. Ar ta mokesčių reforma daugiau susieta su papildomų pajamų gavimu, kad galėtume išlaidas patenkinti, ar tam tikra dalis bus skiriama ir gynybos finansavimui didinti?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas premjere, už klausimą. Iš tikrųjų smagu girdėti patvirtinimą tų prognozių, kurias ir Finansų ministerija yra pateikusi dar lapkričio–gruodžio mėnesiais. Iš tikrųjų Lietuvos augimas išlieka išpūdingas Europos Sąjungos mastu ir euro zonos mastu, tai 3 % BVP per metus, tai yra iš tikrųjų rimtas šalies ekonominis augimas. Kaip jums gerai žinoma, ekonomikos vadovėliai sako, kad tokiu atveju biudžetas turėtų būti subalansuotas, tai yra nereikia nei fiskalinio skatinimo, nei fiskalinio stabdymo. O mūsų 2025 metų biudžetas yra su 3 % deficito, neviršijančio Maastrichto kriterijaus ribos, tačiau tai yra 3 %. Visi 3 %, faktiškai visi 3 %, yra numatyti krašto apsaugai. Su tokiu biudžetu mes dabar gyvename ir, aš manau, visiškai neproduktyvu yra šnekėti, o kam čia dabar tuos mokesčių pakeitimus – labiau tam, labiau kitam, labiau pensininkui ar labiau tankams ir šoviniams. Mes iš tikrųjų turime užtikrinti šalies finansų stabilumą, kadangi šalies finansų stabilumas ir mūsų skolos tvarumas yra taip pat būtinas ir labai svarbus, itin svarbus mūsų nacionalinio saugumo elementas. Vyriausybė tokios pozicijos ir laikysis planuodama 2026–2028 metų trimetį biudžetą.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Ir mums smagiai. G. Skaistė toliau klausia.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sveiki. Mano klausimas taip pat finansų ministrui, šiek tiek konkretesnis. Praeitų metų pabaigoje, spalio pradžioje, baigė savo darbą Giraitės ginkluotės gamyklos vadovas. Kiek žinau, tuo metu valdyba inicijavo atrankos procedūras, tačiau jau 5 mėnesiai ir daugiau yra praėję ir gamykla nuolatinio vadovo neturi. Šiai gamyklai tikrai keliami dideli uždaviniai, buvo investuota ir į įstatinį kapitalą, kad padvigubintų gamybos apimtis. Taip pat Giraitės ginkluotės gamykla dalyvauja ir „Rheinmetallo“ projekte, taip pat pasirašė memorandumą ir su „Northrop Grumman“, amerikiečių kompanija, tai, man atrodo, nuolatinio vadovo buvimas tikrai yra labai svarbus. Tai klausimas: kiek yra pasistūmėta ar kas vyksta šitoje srityje, kada įmonė turės nuolatinį vadovą?

Ir antras klausimas, susijęs su tuo pačiu, yra dėl minėtos amerikiečių kompanijos. Kadangi buvo pasirašytas memorandumas tam, kad būtų galima išnagrinėti...

PIRMININKAS. Kolege, jūsų laikas baigėsi.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). ...bendradarbiavimo galimybes, ar, na, tų galimybių atsirado ir kokie planai yra šitoje srityje? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama Gintare, gerbiama Seimo nare, už klausimą. Tai jūs teisingai pastebėjote, kad kadencija baigėsi spalio mėnesį. O mes turime būti dėkingi ir praėjusiai Vyriausybei, kad jinais dėjo didžiules pastangas, kad „Rheinmetallo“ sutartis būtų pasirašyta faktiškai paskutinę jūsų ankstesnės kadencijos Vyriausybės darbo dieną, ir tai iš esmės pakeitė Giraitės, kaip gynybos pramonės subjekto, vaidmenį. Be abejo, naujam vadovui reikia suformuluoti ir visai kitokių reikalavimus. Šiuo metu tie reikalavimai jau, mano žiniomis, yra suformuluoti ir, man atrodo, netgi paieška tinkamo kandidato yra paskelbta. (*Balsai salėje*)

Dėl amerikiečių firmos aš duomenų neturiu, galbūt krašto apsaugos ministrė galėtų atsakyti. Jos nėra. Kai grįš krašto apsaugos ministrė, bus galima jai užduoti šituos klausimus. Kadangi tai yra, na, karinės pramonės subjektas, galbūt ne viską mes galėtume ir Seimo salėje viešai aptarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, mums liko 6 minutės. Tai klausia šiuo metu S. Kairys. Prašom. Trumpesni klausimai ir trumpesni atsakymai.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū posėdžio pirmininkui. Mano klausimas liečia du ministrus, bet tik vienas yra, tai kultūros ministrą ir ekonomikos ir inovacijų. Gal ekonomikos ir inovacijų ministras padės išnarplioti vieną detektyvą – kaip Vyriausybės programos priemonių įgyvendinimo plano kultūros srityje atsirado Šv. Jono bažnyčios atstatymo priemonė? Aš manau, ne tik aš, bet ir Kultūros ministerija, ir kultūros ministras turėtų, na, didžiulį sąrašą objektų, kuriems reikia dėmesio... Aš manau, kad netinkamas būdas be jokių kvietimų teikti paraiškas, be jokių kriterijų ir kitų dalykų tiesiog imti ir įrašyti vieną projektą. Tai mano klausimas: gal jūs padėtumėte suformuluoti aiškų atsakymą, nes kultūros ministras šiandien žurnalistams neatsakė ir nukreipė į jus? Tai kaip atsirado šita priemonė priemonių plane?

G. PALUCKAS (LSDPF). Aš manau, kad aš atsakysiu į šį klausimą, jeigu neprieštarausite, gerbiamas kolega.

Šis objektas yra svarbus visam Pamaro kraštui ir kultūrinei tradicijai memelenderių ir apie šį projektą buvo kalbėta ne vienerius metus. Vyriausybė nusprendė šį projektą matyti savo priemonių plane. Kalbant tiek apie paveldo išsaugojimo finansavimą, tiek apie kitų projektų finansavimą, Vyriausybė taip pat yra numačiusi didinti finansavimą, nes šiandien, žinote, reikia apmąstyti tik pasakyti, kad paveldui atkurti, rekonstruoti ir restauruoti yra numatyti 6,5 mln. Tai, žinokite, tokie dalykai tikrai investicinėse programose yra nepriimtini ir tie dalykai keisis.

O dėl Šv. Jono bokšto, kaip ir minėjau, šis poreikis buvo išsakytas, matyt, ne vienai Vyriausybei ne vienerius metus. Ši Vyriausybė pasirinko jį įgyvendinti kartu su miestu ir kartu su bendruomene. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, premjere. Toliau klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Mano klausimas ir švietimo ir mokslo ministrei, ir premjerui. Vakar Vyriausybė patvirtino Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisykles. Ačiū ministrei, tikrai įvyko geri pokyčiai ir kalbant apie regionines ilgąsias gimnazijas, jos turės galimybę formuoti gimnazijų klases ne tokias skaitlingas, kaip buvo numatyta. Bet pasigedau tautinių mažumų šitame nutarime, kadangi švietimo įstatymas numato taikyti išimtis, atsižvelgus į mokomąją kalbą. Visada šitame nutarime būdavo tautinių mažumų mokyklų. Tai kaip bus su tautinių mažumų mokyklomis, kurios, žinome, nėra skaitlingos, ir ypač regionuose? Kokia yra premjero pozicija šiuo klausimu? Kokia yra ministrės pozicija šiuo klausimu? Ar bus jis papildytas, ar bus atsižvelgiama individualiai? Bet šiandien bendruomenė nori gauti atsakymus. Taip pat buvo pateikti pasiūlymai, kad jie norėtų tų mokinių, išlaikant savo tautinės mažumos, lenkų tautinės mažumos mokyklas regionuose, mažesnių klasių.

PIRMININKAS. Kolege, jūsų laikas baigėsi.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Jiems priklauso išimtis iš bendrosios taisyklės.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Labai ačiū už klausimą. Tikrai vakar Vyriausybė priėmė nutarimą būtent dėl gimnazijų išsaugojimo regionuose, miesteliuose, kaimuose, nustatant patį mažiausią moksleivių skaičių – 12, kuomet galima būtų formuoti 3 ir 4 gimnazijų klases.

Tikrai žinau jūsų klausimą. Praeitą savaitę kaip tik buvome ir susitikę būtent su lenkų bendruomenės švietimo atstovais. Mes tikrai labai nuodugniai išanalizavome labai nemažai klausimų. Ir dėl lietuvių kalbos mokymosi. Bet, žinoma, palietėme ir tinklo klausimus. Bendruomenė

irgi išsakė savo lūkesčius. Mes tikrai apsvairstėme, kalbėjome, kad šis sprendimas šiuo metu yra toksai dėl regionų, atliepiantis mūsų Vyriausybės programos nuostatas. Mokyklų tinklas iš tiesų yra nuolatinis procesas, nes mes žinome, kad tikrai demografiniai pokyčiai keičiasi, vaikų gimstamumas mažėja ir mes nuolat tikriausiai turėsime peržiūrėti vienus ar kitus variantus. Aš tikrai akcentuoju, kad koreguodami Mokyklų tinklo taisykles mes turime žiūrėti visos Lietuvos žemėlapi, galbūt ateityje tikrai nebus to vieno sprendimo, o dėl atskirų regionų turėsime priimti vieno ar kitą sprendimą. Tai prie to klausimo tikrai grįšime ir grįšime, svarstydami Mokyklų tinklo pertvarkos taisykles.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Ir paskutinis klausimas per Vyriausybės valandą – O. Leiputės. Prašau.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Bet kadangi liko tikrai minutė laiko, tai aš atsisakau klausyti. Dėkui Vyriausybei už pateiktą informaciją.

PIRMININKAS. Tada per sutauptą laiką T. Domarkas dar gali paklausti.

T. DOMARKAS (NAF). Sveiki, pirmininke, premjere ir ministrai. Klausimas būtų žemės ūkio ir aplinkos ministrams dėl šiandieninės situacijos mažuose ūkiuose. Faktiškai situacija tokia, kad mažieji ūkiai baigia išnykti ir susiduria su įvairiais aplinkosauginiais reikalavimais, kurių tiesiog nebepali pakelti, nes kiekvienas aplinkosaugininko apsilankymas ūkyje baigiasi baudomis.

Pradėkime nuo to, kad šiandien galiojančios tręšimo planų taisyklės, tręšimo planai ir tręšimo reikalavimai... Yra nesuprantama, kodėl viena institucija, kaip Aplinkos ministerija, reikalauja tam tikrų dalykų, Žemės ūkio ministerija reikalauja kitų dalykų. Ar gali tos dvi ministerijos tarpusavyje susitarti ir priimti tokią programą, kuri būtų priimtina ir ją galėtų įgyvendinti ūkininkai? Ačiū.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Klausimas toks iš kelių dalių. Bet kalbant apie tręšimo planus ir reikalavimus tręšiantiems tręšiamaisiais produktais, tai taip, yra bendras aprašas, kurį pasirašo tiek aplinkos ministras, tiek žemės ūkio ministras. Kaip tik jis bus pateiktas derinti artimiausiu metu. Būtent mažiesiems ūkiams, tręšiantiems mėšlu ir mineralinėmis trąšomis iki 30 hektarų, nereikės rengti tręšimo planų. Taip pat didinamas skaičius sąlyginių gyvulių, kuriems nereikės įrengti mėšlidžių. Taigi viskas yra daroma, kad būtent mažiesiems ūkiams būtų kuo daugiau palengvinimų. Pavyzdžiui, pagal valdymo reikalavimus ūkiams iki 10 hektarų pakanka pildyti paprastą žurnalą, nereikia to daryti sistemoje. Taigi viskas daroma, kad būtų paprasčiau.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, ačiū visiems Vyriausybės nariams. Geros dienos ir sėkmingos savaitės. Iki kito karto. Ačiū kolegoms už klausimus.

Paskutinis rytinio posėdžio klausimas – Seimo narių pareiškimai. V. Ažuolas kaip visada. Deja, jo nėra. Tada mūsų posėdis baigiamas. Registruojamės.

Posėdis baigtas. (*Gongas*)

Skelbiu, kad Aleksandro Stulginskio žvaigždės komisijos nariai renkasi II rūmuose, 213 kabinate, į posėdį. Ačiū.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 21 STENOGRAMA

2025 m. kovo 13 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
R. BUDBERGYTĖ ir A. ŠIRINSKIENĖ*

PIRMININKĖ (A. ŠIRINSKIENĖ, DFVL). Gerą dieną, kolegos. Pradedame tuomet popietinį posėdį. Prašau užimti savo vietas. (*Gongas*) Mums dabar yra registracija. Registruojamės. Užsiregistravo 67 Seimo nariai.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Rūtą Latvelę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XVP-171 (*pateikimas*)

Matau, jog yra Prezidento vyriausiasis patarėjas. Prašysime tada pristatyti Seimo nutarimą „Dėl pritarimo skirti Rūtą Latvelę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“.

Ir dar gerbiamas E. Gentvilas prie mikrofono. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Atsiprašau Prezidento patarėjo. Bet mus Seimo Pirmininkas informavo, kad jūs parašėte pareiškimą, norite atsistatydinti. Ar Seimo Pirmininkas verčia jus dirbti priverstinio būdu šitą darbą?

PIRMININKĖ. Tiesiog pavaduoju kolegę, kuri šiuo metu blogai jaučiasi ir negali posėdžiauti. O Seimo Pirmininkas, matyt, aš matau, eina prie mikrofono. Tai prašau. Seimo Pirmininkas S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS. Gerbiamas Eugenijau, signatare Eugenijau, jūs turbūt turite žinoti, kad valstybės biudžeto finansai turi būti naudojami racionaliai. Kol žmogus eina pareigas, turi atidirbti už kiekvieną atlyginimo centą. (*Juokas, šurmulyš, plojimai*)

PIRMININKĖ. Ačiū Seimo Pirmininkui ir atsiprašome kolegos, kuris yra tribūnoje. Tai gerbiamas A. Kabišaitis pristatys nutarimą dėl teisės skyrimo.

A. KABIŠAITIS. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 11 punktu, 112 straipsnio 3 ir 5 dalimis, atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos 2025 m. vasario 21 d. nutarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui pritarti R. Latvelės skyrimui Lietuvos apeliacinio teismo teisėja. Prieš Respublikos Prezidentui pateikiant teisėjos R. Latvelės kandidatūrą pritarti Seimui, yra įvykdytos visos Teismų įstatymu reikalaujamos atrankos procedūros.

Pretendentė pripažinta viena iš tinkamiausių eiti Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas 7 balsais iš 7 balsavusių Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos narių. Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija, atlikusi neeilinį teisėjos R. Latvelės profesinės veiklos vertinimą, nutarė teisėjos R. Latvelės profesinę veiklą ir teisinio darbo kokybę pripažinti labai gera ir konstatavo, kad teisėjos asmeninės ir dalykinės savybės atitinka teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Pretendentė išskirtinai teigiamai apibūdinama ir Vilniaus apygardos teismo pirmininkės pateiktoje teismo nuomonėje bei Vilniaus universiteto Teisės fakulteto dekanas pateiktoje charakteristikoje.

Teisėja turi gausios ir įvairiapusės teisinio darbo patirties. Iki tapdama teisėja yra dirbusi notarų biure, teisėjo padėjėja įvairiuose teismuose. Pretendentė turi ir mokslinio bei pedagoginio darbo patirties. Nuo 2007 metų iki šiol Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Viešosios teisės katedroje dirba asistente ir lektore.

R. Latvelė teisėjos karjerą pradėjo 2019 metais Vilniaus miesto apylinkės teisme, o nuo 2022 metų iki šiol Vilniaus apygardos teisme nagrinėja civilines bylas. Pretendentė 2005 metais baigė

Vilniaus universiteto Teisės fakultetą, o 2010 metais jai suteiktas socialinių mokslų teisės krypties daktaro mokslo laipsnis. Kvalifikaciją kelia tiek nacionaliniuose, tiek tarptautiniuose mokymuose ir kvalifikacijos kėlimo renginiuose. Yra mokslinių publikacijų autorė ir bendraautorė, skaito pranešimus moksliniuose renginiuose ir kitaip dalinasi turimomis žiniomis su kolegomis.

Respublikos Prezidentas, vertindamas R. Latvelės pasišventimą teisėjo profesijai, asmeninį siekį tobulėti ir kartu turimomis žiniomis ir patirtimi dalintis ne tik su kolegomis teisėjais, bet ir akademinė bendruomene, atsižvelgdamas į teisėjos turimą kompetenciją, aukštą darbo kokybę ir kultūrą, kviečia gerbiama Seimą balsuoti už ir pritarti Vilniaus apygardos teismo teisėjos R. Latvelės skyrimui Lietuvos apeliacinio teismo teisėja. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Tuomet paprašysime gerbiamos teisėjos prisistatyti. Jūs su jos CV esate susipažinę, jis buvo pateiktas.

R. LATVELĖ. Laba diena, gerbiama Seimo nariai. Pirmiausia norėčiau padėkoti Lietuvos Respublikos Prezidentui už pasitikėjimą ir Teisėjų tarybai už didžiulį palaikymą, tai priimu ir branginu kaip didžiulį savo profesinės veiklos įvertinimą. O šiandien, stovėdama prieš jus ir prašydamą jūsų palaikymo, prie to, kas buvo pasakyta, norėčiau pridėti tris dalykus.

Pirma. Kodėl pagrįstai manau, kad esu pasirengusi eiti Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigas. Antra. Kodėl esu motyvuota tai daryti. Ir trečia, kodėl manau, kad tai bus geriausia visiems.

Taigi pirmą, kodėl manau, kad esu pasirengusi. Man parodytas pasitikėjimas ir palaikymas leidžia manyti, kad iš šono esu vertinama kaip tinkama ir pasirengusi. Iš mano asmeninės perspektyvos šitas žingsnis yra visiškai nuoseklus ir logiškas, nes aš į jįėjau visą savo profesinį gyvenimą, irėjau abiem kojomis. Kitaip sakant, 20 metų esu teismuose. Pradėjau dirbti aukščiausių grandžių teismuose kaip teisėjo padėjėja. Pirmą Lietuvos apeliaciniame teisme, paskui Lietuvos Aukščiausiajame Teisme. Nuo 2019 metų esu teisėja, pradėjau dirbti Vilniaus miesto apylinkės teisme. Šiuo metu esu Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja. Kita koja 18 metų esu Vilniaus universiteto Teisės fakultete, kuriame vykdau pedagoginę veiklą. Buvimas akademinėje erdvėje man padėjo nuosekliai plėsti akiratį teisės srityje. Tarp kitko, mano apginta daktaro disertacija taip pat buvo susijusi su teisėjo veiklos aiškinant teisę tyrimu. Visa šitai sudėjus į vieną, manau, kad esu pasirengusi kokybiškai atlikti teisėjo pareigas aukštesnės grandies teisme.

Antras dalykas, kodėl man to reikia. Teisėjo darbas man yra savirealizacija. Man jis yra be galo įdomus ir jame matau gilią prasmę, tačiau priklausomai nuo instancijos teisėjo darbo pobūdis šiek tiek skiriasi. Per savo šią praktinę veiklą jau pajutau, kad mane labiausiai traukia, labiausiai domina ir džiugina būtent darbas, susijęs su gilesnių teisės problemų nagrinėjimu, su giliniimusi į jau iškristalizuotus teisės klausimus. Toks darbas yra aukštesnės grandies teisme, todėl jį noriu dirbti.

Trečia, kodėl manau, kad tai būtų naudinga ne tik man. Visų pirma, manau, kad žmogus dirba geriausiai, kai jisai dirba iš visos širdies ir įsitraukęs. Mano motyvacija padės man dėti maksimalias pastangas atliekant šitas pareigas.

O apskritai paėmus, mano turima profesinė patirtis tiek akademinėje veikloje, tiek praktinė patirtis galės būti efektyviausia ir optimaliai panaudota būtent gilinantis į jau teismo procese iškristalizuotas teisinės problemas ir teisinius klausimus, kas yra aukštesnės grandies teismo funkcija.

Apibendrinu ir dėkoju jums už jūsų laiką, prašau jūsų palaikymo ir prašau pritarti mano skyrimui Lietuvos apeliacinio teismo teisėja. Dėkui ir esu atvira, pasirengusi jūsų klausimams.

PIRMININKĖ. Ačiū jums. Matau, kad yra Seimo narys V. Gailius, kuris nori paklausti. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Daktare Rūta, esate parlamente, kuriame jau daugelį metų netyla diskusijos dėl tarėjų instituto Lietuvos teismuose. Aš tiesiog kolegoms rekomenduočiau jūsų 2015 metų monografiją, kurios bendraautorė esate su kitais teisės mokslininkais, ir ten įsigilinti į argumentus už ir argumentus prieš. Jūsų, kaip mokslininkės, žinutė mums, ar daugiau argumentų už, ar daugiau argumentų prieš?

R. LATVELĖ. Aš manau, kad teismai šitam projektui, sakykime, tarėjų institutui yra atviri. Niekada negirdėjau kitokios pozicijos. Tikrai visuomenės dalyvavimas yra, aišku, teigiamas daly-

kas, nes teismams labai svarbus visuomenės pasitikėjimas jų darbu. Šiaip manau, kad galima domėtis teismų darbu ir dabar, bet kaip tarėjams dalyvaujant gal pridėtų kokybišką plusą.

Kitas dalykas, tikriausiai svarstyti, kokiose bylose ir kada. Čia iš civilinių bylų teisėjo perspektyvos matyčiau, kad būtų labai naudinga tam tikrais atvejais visuomenės atstovų požiūris tokiais klausimais, sakykime, kada įžeidimas laikytinas žeidimu, kada prekės ženklas panašus į vieną ar kitą, sakykime, tokį vertinimo dalyką, kur iš tikrųjų tas išėjimas iš profesinio burbulo būtų labai naudingas. Aišku, matyt, prieš: brangoka gali būti ir nežinau, ar būtinai bus teigiamas rezultatas. Matyčiau kitą problemą, kuri išryškėjo iš tikrųjų rašant monografiją su bendraautooriais, kad didelė problemos dalis yra tiesiog visuomenės narių nepasitikėjimas vienas kitu. Ir čia tada, kas atlieka tas funkcijas, nelabai svarbu.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų atsakymą. Dar frakcijose susitiksime su kolegomis ir, matyt, tų klausimų bus daugiau. Tai dėkojame už atsakymą ir už prisistatymą.

Dabar mums reikėtų...

R. LATVELĖ. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Galite sėsti, nes daugiau norinčių klausti nėra. Mums reikėtų paskirti pagrindinį komitetą ir, kaip paprastai Statutas numato teisėjų skyrimo atveju, tai yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti, pritarta. Teisės ir teisėtvarkos komitetą siūlome bendru sutarimu. Siūlome svarstyti kovo 27 dieną. Ir iš rytinės... Galime pritarti datai? Pritariame bendru sutarimu.

14.12 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 208 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-138 (pateikimas)

Ir iš rytinės darbotvarkės yra likęs vienas įstatymo projektas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 208 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-138. Matau, pasirošęs jau ir pranešėjas B. Ropė. Prašome.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Sveiki visi. Norėčiau pristatyti gana trumpai neilgą Statuto 208 straipsnio pakeitimo projektą. Kas gi paskatino mane pasiūlyti šitą pakeitimą? Tai, kad labai nekonkrečiai šiuo metu nustatyta posėdžio pirmininko teisė leisti ar neleisti Seimo nariui, Seimo nariams užduoti papildomą klausimą Vyriausybės valandos metu. Tai praktiškai, na, sakykime, darėme prieš pertrauką, ir turbūt vienas kitas iš jūsų norėjote kažką pasitikslinti, bet tokios galimybės nebuvo. Noriu pasakyti, tokia tvarka, kad būtų galima užduodančiam patikslinti klausimą, yra Europos Parlamente, kuriame aš dirbau, ir gana gerai veikia ta sistema. Yra taupomas laikas, efektyvu, nereikia paskui aiškintis.

Taigi aš siūlau kelis tokius momentus pakeisti. Tai yra kad posėdžio pirmininkas leidžia Seimo nariui, į kurio klausimą ministras atsakinėjo, užduoti papildomą susijusį klausimą ir atsisakyti papildomo klausimo uždavimo kitiems Seimo nariams, nes tas, kuris klausia, yra įsigilinęs, žino tą problemą ir nori pasitikslinti. Va tokį pakeitimą siūlau padaryti Statute. Tokiu būdu mes turėsime efektyvesnę Vyriausybės valandą, ir dings poreikis Seimo nariams netgi raštu paskui rašyti ministrams arba ministrams raštu atrašinėti bent jau dėl dalies klausimų. Tokį siūlymą aš ir teikiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju kolegai už pristatymą. Matau tris Seimo narius, kurie norės jūsų paklausti. Pirmoji klausia Seimo narė R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, ištis galbūt patirtis Europos Parlamente ir naudinga, bet aš išvelgiu kai kuriuos kitus dalykus. Įsivaizduokime, vienas labai aktyvus Seimo narys nuolat turi dar ką papildyti prie atsakyto klausimo, jis *užviršuoja* posėdžio laiką dėl savo aktyvumo, o kiti jau ir nespėja paklausti. Prisimenu ir mūsų politikos mokytojo ir jūsų kraštiečio Č. Juršėno pasakymą: „Jeigu galima nekeisti, tai reikia nekeisti.“ Šiuo savo keitimu, tai pastebėjo ir Teisės departamentas, jūs Seimo Pirmininko galias valdyti posėdį kaip ir apribojate. Juo labiau kad Seimo statutas ir 100 straipsnyje, ir 261 straipsnyje,

ir jūsų minimame 208 straipsnyje Seimo posėdžio pirmininkui numato teisę valdyti Seimo posėdį, reguliuoti, o dabar Seimo narys papildomus klausimus vis užduos ir užduos. Tai klausimas būtų: ar nemanote, kad iš viso gal Vyriausybės valandą reikėtų pailginti, kad visi norintys galėtų paklausti, ir nekeisti dėl to Statuto?

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Dėl ilginimo, nežinau, galime mes čia visi pasitarti, bet netrumpinti tai reikėtų, nes šiandien buvo sutrumpinta gal 20 minučių. Jeigu nebūtų sutrumpinta, ko gero, visi būtų patenkinti. Aš kalbu ne apie tai, kad užduotume daug klausimų. Viena patikslinanti klausimą būtų iš tos srities, dėl kurios klausi. Ir tai gali būti apribota, sakykime, laiko, 20–30 sekundžių apimties.

Antras dalykas. Aš manau, bus dar net greičiau ir efektyviau, nes aš siūlau atsisakyti užduoti papildomus klausimus visiems Seimo nariams. Užduotų tik tas, kuris nori, o kiti neužduotų. Atsirastų galbūt nuo trijų iki penkių Seimo narių, kurie norėtų patikslinti savo užduotą klausimą. Ir antras dalykas. Tuomet ministras, žinoma, stengsis atsakyti, kad nekiltų papildomų klausimų. Tai irgi svarbu, tai irgi efektyvu, naudinga, visi taupome laiką.

PIRMININKĖ. Klausia Seimo narė E. Rudelienė.

E. RUDELINĖ (LSF). Ačiū, gerbiama Seimo posėdžio pirmininke. Kolega, iš esmės palaikau šitą jūsų įstatymo projektą. Tikrai ne kartą yra... ir šiandien, man atrodo, visi galėjome pamatyti, kai klausimas yra šiek tiek apie viena, o atsakymas yra apie kita, tokio kaip ir patikslinamojo klausimo norėtusi. Gal paskui svarstant kai kurie klausimai bus atsakyti labiau, jau jūs lyg ir pats pasakėte, koks laikas būtų tam antram patikslinamajam klausimui. Vis dėlto, Seimo Pirmininkas spręs, ar tas antras klausimas susijęs, ar nesusijęs su tuo pirmu klausimu. Tai, kas Seimo nariui gali atrodyti susiję, galbūt atsakančiam gali atrodyti visai nesusiję.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Aš manau, kad posėdžio pirmininkas tikrai turėtų tai spręsti. Jeigu užduos klausimą visai ne į temą, tai suprantama, kad gali ir neleisti užduoti. Iš principo, kad Seimo narys turėtų tokią teisę. O dėl laiko, aš manau, čia svarstant jau detalė, tikrai daug laiko nereiktų skirti papildomam klausimui.

PIRMININKĖ. Dėkojame kolegai. Daugiau norinčių paklausti nėra. Dėl motyvų pasisakyti norinčių nėra. Balsuosime dėl projekto numatytu laiku.

14.18 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 13¹, 20, 37, 38, 49 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-118 (pateikimas)

Dabar grįžtame į popietinę darbotvarkę. Gamtinių dujų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-118. Matau energetikos ministrą Ž. Vaičiūną. Prašome pristatyti.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Vyriausybės Seimui pateiktu Gamtinių dujų įstatymo projektu siekiama trijų pagrindinių tikslų. Pirmiausia, tai mažinti biurokratinę naštą Europos Sąjungos šalyse registruotiems gamtinių dujų biržų operatoriams, norintiems ateiti į Lietuvos rinką ir vykdyti biržos operatoriaus veiklą. Priėmus šiuos pasiūlymus, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba turės teisę įskaityti Europos Sąjungos šalyse išduotas gamtinių dujų biržos operatorių licencijas kaip tinkamas vykdyti tokiai pačiai analogiškai veiklai Lietuvoje.

Antrasis pakeitimas yra suvienodinti naujų gamtinių dujų vartotojų prijungimo nuostatas su šiuo metu galiojančiomis naujų elektros vartotojų prijungimo nuostatomis. Tai yra, pavyzdžiui, sudaryti galimybes vartotojui, suderinus su operatoriumi, savo lėšomis organizuoti ir vykdyti skirstymo sistemos įrengimo, perkėlimo, pertvarkymo arba rekonstravimo, ar išmontavimo darbus. Ir atlikti kiti su tuo susiję techninio pobūdžio pakeitimai.

Ir trečiasis pakeitimas yra siūlymas pakoreguoti prijungimo prie dujų skirstymo sistemos kainodarą taip, kad naujų dujų vartotojų prijungimas prie tinklo nedidintų kaštų visiems likusiems vartotojams. Šiuo pakeitimu siūloma, kad daugiau nei 150 metrų nuo dujų skirstymo tinklo nutolę vartotojai apmokėtų 100 % operatoriaus patiriamų prijungimo išlaidų, o mažiau nei 150 metrų nutolę vartotojai padengtų 80 % prijungimo išlaidų.

Na, be abejo, svarbu, kad vartotojai turėtų tam tinkamą laiką pasiruošti. Dėl to numatėme ir siūlome, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2026 m. gegužės 1 d. Taip pat atlikti kiti techninio pobūdžio pakeitimai. Atkreipiu dėmesį, kad projektas yra įtrauktas į Seimo pavasario sesijos programą. Prašome svarstyti siūlomus pakeitimus šioje Seimo pavasario sesijoje. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkui už pristatymą. Du Seimo nariai norės jūsų paklausti. Tai klausia A. Skardžius. Nematau jo salėje. Tuomet – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas ministre, mano toks klausimas būtų labai paprastas. Mes komitete darėme netgi nulinius akcizus suskystintosioms gamtinėms dujoms, toms, taip sakant, kuriomis pildomi autobusai, krovininis transportas ir visa kita. Bet paaiškėjo, kad šis pildymas Lietuvoje yra monopolis, juo užsiima tik viena įmonė. Tai ar po šių pakeitimų kitos įmonės galės lengvai prisijungti, lengvai parduoti tas dujas, pildyti ir visa kita? Šiandien yra gal tik 7 pildymo vietos visoje Lietuvoje ir kitos vietos net negali turėti. Tai ar visi šie pakeitimai panaikins šitą monopolį ir galės atsirasti daug įmonių, operatorių, kurie tas dujas pildo tiek autobusams, tiek krovininiam transportui ir kitiems? Europa netgi skatina įsigyti transportą, varomą dujomis. Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Šie pasiūlymai, be abejo, susiję pirmiausia su biržos operatorių veikla. Dėl jūsų... Be abejo, jie orientuoti į tai, kad turėtume daugiau konkurencijos.

Dėl jūsų minimos problemos. Dar turėtume papildomai įvertinti, ar jie tikrai padėtų tai užtikrinti, bet jūsų keliama problema tikrai aktuali. Manau, svarstymo metu dar tą detaliau pasižiūrėsime.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū už galimybę paklausti papildomai. Gerbiamas ministre, kai buvo energetinis karas, čia, rodos, 2022-ųjų žiemą, viso pasaulio dujų tiekėjai bandė atspėti dujų kainas. Na, ir viena iš kritikos strėlių buvo mūsų visuomeninio dujų tiekimo operatoriui, kad pražio-psojo dujų nupirkimo kainą ir užfiksavo ją labai aukštą. Čia yra lokalizuotos rinkos vieno patikėtino problema, kai, iš esmės apsišovus vienam patikėtiniui, visa rinka priversta pirkti aukštomis dujų kainomis. Kaip ši problema sprendžiama dabar? Buvo daug skausmo tada, kai mes, kaip Lietuva, nusipirkome, mokėjome labai aukštai fiksuotą kainą, ir verslai. Aišku, Vokietijos verslai mokėjo kur kas didesnę, nes visi tiesiog bijojo likti be dujų. Ar šis konkurencijos praplėtimas galios ir visuomeniniam dujų tiekimui, ir dujų rinkos liberalizavimui? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Pirmiausia reikia pastebėti, kad jūsų minėta problema yra susijusi būtent su tuo, kad už esminį tiekimą atsakingas tiekėjas ne visada pataikė tinkamu momentu nusipirkti dujų, ir ši problema aktuali dar kartais ir šiandien būna. Tai nėra jokių apribojimų ir tai daugiau priklauso nuo pačios įmonės išmanumo ir situacijos vertinimo.

Galiu užtikrinti, kad ir pastaruoju metu buvo ir papildomi, sakykime, situacijos identifikavimai iš Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos, kad štai yra tikrai tinkamas momentas pirkti dujas. Ne visada tas lankstumas įmonės buvo tinkamai užtikrintas. Tai žiūrime dar ir per kitus poįstatyminius teisės aktus, kaip būtų galima dar labiau pamotyvuoti ir paskatinti įmonę galbūt kitą kartą šiek tiek surizikuoti, bet kad ta rizika duotų naudą mūsų vartotojams, o ne papildomus kaštus. Šitie pakeitimai nėra su tuo tiesiogiai susiję, čia yra daugiau tiesiog klausimas įmonės situacijos išnaudojimo biržoje.

PIRMININKĖ. Labai dėkoju. Daugiau užsirašiusių paklausti nėra ir dėl motyvų norinčių kalbėti taip pat nėra. Balsuosime balsavimo lango metu.

14.25 val.

Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25⁴, 26² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-139 (pateikimas)

Dabar matau, kad jau atvyko finansų ministras, tai prašysime pristatyti Finansinio tvarumo įstatymo atitinkamų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-139.

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį ir galimybę pateikti Finansinio tvarumo įstatymo kelių straipsnių pakeitimus. Pakeitimai, viena vertus, techniniai, ka-

dangi tai yra europinės direktyvos įgyvendinimas, antra vertus, jie irgi yra... vienas turbūt nelabai reikšmingas Lietuvai, nes mes neturime tokio atvejo, o kitas reikšmingesnis, nes situacija gali pasikeisti. Būtent techniniai pakeitimai liečia to vadinamojo vidinio minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų dydžio reikalavimus, kurie žinomi Europoje santrumpa MREL, kurią iššifruoti anglų kalba nelabai daug žmonių temoka. Bet jų esmė tai yra suformavimas kredito įstaigoje, banke tam tikrų rezervų ir apibrėžimas jų konkrečių, kurie galėtų būti anuliuoti pertvarkant banko įstaigą, jeigu jinai susiduria su tam tikromis problemomis, bet neuždarant to banko ir neleidžiant jam bankrutuoti. MREL'o dydį nustato banko pertvarkymo planas. Banko pertvarkymo planus sudaro ir su bankais suderina pertvarkymo institucijos, viešieji subjektai. Lietuvoje tai Lietuvos bankas, o didžiųjų sisteminių bankų atžvilgiu tai yra Bendra pertvarkymo valdyba, kuri veikia Briuselyje.

Įstatymo pakeitimų esmė, kad kredito įstaigos vidinis minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų dydžio reikalavimas konsoliduotu lygiu taip pat turėtų būti nustatytas ir tarpinėms patronuojamosioms įmonėms, kurios taip pat turėtų patronuojamųjų įmonių. Lietuvos atveju mes tokių bankų neturime, tai mums nėra šiuo metu, šią minutę aktualu, tačiau direktyvą mes privalome perkelti ir suvienodinti sąlygas visoje Europos Sąjungoje.

Antras supaprastinimas – administracinės naštos sumažinimas apibrėžiant likviduojamus subjektus. Būtent jeigu bankas yra numatytas likviduoti bankroto keliu arba banko padalinys pagal visos grupės pertvarkymo planą neturėtų išlikti, jis turėtų būti likviduotas grupės viduje, yra siūloma, kad MREL'o dydis tokiems subjektams nebūtų nustatomas, nes tai iš tikrųjų didelės fizinės prasmės neturėtų, kadangi grupės pertvarkos metu tai jokios reikšmės neturėtų. Aš prašyčiau pritarti jūsų po pateikimo šitam įstatymo projektui ir po to apsvarsčius komitete, greičiausiai Biudžeto ir finansų komitete, jį priimti. Atsakyčiau į klausimus, jei būtų.

PIRMININKĖ. Dėkui, gerbiamas ministre. Du Seimo nariai turės klausimų. Prašau, S. Gentvilas pirmasis klausia.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Gerbiamas ministre, direktyvos būna perkeliama išplėstai arba minimaliai. Šiuo atveju klausimas, kaip mes perkeliame šią direktyvą, nes nuosavo kapitalo ir vidinių išteklių turėjimas, jų naudojimas tiesiogiai susijęs su galimybėmis skolintis turbūt. Ar mes, jau turėdami konservatyvių bankų rinkoje, nepriverčiame jų tapti dar konservatyvesniais? Ir kaip jūs perkeliate direktyvą iš esmės, ar jinai *neįtakoja* skolinimosi galimybių ir taip konservatyviai skolinantiems bankams? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Šiaip MREL'o reikalavimai yra griežtai nustatyti Europos Sąjungos teisyne ir bankų pertvarkymo reglamente. Dėl to šitos direktyvoje nustatytos tvarkos turėtų būti pritaikytos realioms administracinėms šalių sąlygoms, jos nekeičia esminių bankų funkcionavimo principų, dėl to tas minimalus ar maksimalus perkėlimas šiuo atveju niekaip nepaliečia ūkio subjektų veiklos.

Mes stengėmės šią direktyvą perkelti tiksliai, kaip jinai parašyta, be kokių nors mėginimų apeiti tas taisykles, kurios yra nustatomos. Tiesiog kad jos būtų vienodos visiems veikiantiems subjektams. Dalis iš jų bankų yra prižiūrimos ir atitinkamai jų pertvarka yra valdoma centralizuotai Bankų sąjungoje, tai apie 130 bankų, o pertvarkoje dalyvauja dar ir tie bankai, kurie turi padalinių kitose valstybėse narėse. Visi likusieji bankai šalyse narėse taip pat turi turėti pertvarkos planus. Būtent centralizuotai valdomiems bankams reglamentai nustato, kaip tie pertvarkos planai turėtų atrodyti, o šalyse veikiantiems bankams, kurie nepatenka į centralizuotą priežiūrą, yra nustatytos bendros taisyklės, kaip šalių atitinkamos institucijos turėtų organizuoti tų planų sudarymą ir suderinimą su bankais. Šituo požiūriu viena dalis yra reglamentu reglamentuojama, kita direktyviškai, tačiau Lietuva yra pasirinkusi tiksliai perkelti tų direktyvų nuostatas, kad jos atitiktų europines.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia Seimo narys V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Ministre, aš gal šiek tiek patikslinsiu. Kaip tik vakar Lietuvos banke buvome ir ten buvo pateikti duomenys, kad Lietuvoje bankai skolina blogiausiai Europoje. Mes, lyginant pagal BVP ir išduotų paskolų skaičių, esame blogiausi Europoje. Tai ar šie pakeitimai tą

situaciją gali pagerinti, ar ne? Ir prieš kiek laiko buvo priimta direktyva? Gal reikia neskubėti jos perkelti, nes galime turėti tam ketverius metus? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Šita direktyva yra priimta 2024 metais, ir aš esu šalininkas to, kad bankų veikimo sferoje mes turėtume modernų teisiną čia dabar, nuo šiandien ir ateityje. O skolinimo apimčių šita direktyva ar šitos įstatymo nuostatos niekaip nepaveiks, kadangi čia yra nustatomas absoliutus minimumas ir tas minimumas, kaip aš minėjau, jo dydis yra reglamentiška nustatytas. O čia šnekama tik apie tvarką. Vienu atveju, kad ir tarpinės patronuojančios įmonės turėtų būti, jose nustatomas tas MREL'as, o kitu atveju, palengvinant administracinę naštą, kad bankrutuojančiuose bankuose, jeigu tokių būtų, nereikėtų nustatyti, nes pertvarkymas tame banke jau niekaip nevyks. Tai apie tai, apie administracinę tvarką ir direktyvoje, ir įstatymo projekte kalbama.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas bus per balsavimo langą.

14.33 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 13, 28, 31, 32, 57, 58, 64, 71, 71¹, 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 88¹, 89¹, 92, 97, 98, 106, 117, 118 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71², 74¹ ir 88³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-120 (pateikimas)

Tuomet leiskite pristatyti kitą projektą – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-120. Pranešėjas – taip pat ministras R. Šadžius.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Leiskite pristatyti įstatymo projektą, kuris vėluoja perkelti europinę direktyvą. Aš niekada nepraleidžiu progos padėkoti buvusiai Vyriausybei už tuos rimtai nuveiktus darbus, už kuriuos jinai buvo atsakinga. Šiuo atveju aš turėčiau iškart pripažinti, kad tai buvo viena iš praėjusios Vyriausybės darbo spragų. Šią direktyvą mes jau senokai turėjome perkelti, mes jau vėluojame ir būtent dėl to aš prašyčiau skubos tvarka svarstyti šitą įstatymą, jeigu pagal Statutą tokia galimybė atsirastų.

O šitas Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pataisų paketas yra skirtas perkelti atitinkamam PVM'o direktyvos, europinės direktyvos, pakeitimui, kuris įveda ir išplečia vadinamąją smulkiojo verslo schemą, tai yra galimybę neskaiciuoti PVM'o už parduodamas prekes ir paslaugas smulkiąjam verslui, jeigu neviršijama atitinkamos valstybės narės, nacionalinės PVM'o mokėtojos registracijos riba, tai yra nėra konkuruojama su kitais PVM'o mokėtojais ir metinė apyvarta visoje Europos Sąjungos teritorijoje neviršija 100 tūkst. eurų. Tai šnekama apie smulkųjį verslą, kuris veikia ne savo valstybėje, kuris išplečia savo veiklą į užsienio šalis. Šita schema nėra privaloma. Jos didžiulis privalumas yra tai, kad smulkusis verslas savo valstybėje gali registruotis kaip smulkiojo verslo schemos dalyvis, gauna atitinkamą PVM'o registracijos numerį su ženkliuku EX, tačiau jam nekyla prievolė mokėti pridėtinės vertės mokesčio, nes tai yra smulkusis verslas, kuris prekiauja užsienyje. Ir vieno langelio principu tas jo PVM'o numeris būtų pripažįstamas visose kitose užsienio šalyse.

Šiuo metu smulkusis verslas galėjo naudotis ta schema tik savo įsisteigimo šalyje, o kitose valstybėse narėse papildomai, jeigu norėjo prekiauti ar teikti paslaugas, turėjo registruotis PVM'o mokėtojais nuo pirmojo euro, tai yra nuo nulio, ir atitinkamai mokėti pridėtinės vertės mokestį. Tai smulkiojo verslo PVM'o schema leidžia išvengti šitos prievolės mokėti PVM'ą nuo pirmojo euro, jeigu neviršijama, kaip aš minėjau, ta PVM'o registracijos riba toje atitinkamoje šalyje ir bendra 100 tūkst. apyvarta visoje Europos Sąjungoje.

Tai yra didelis plusas smulkiąjam verslui. Tačiau su šita direktyva atsiranda ir komplikacija, ir tai, kai mes šnekėjome su verslo asociacijomis, taip pat kelia tam tikrų rūpesčių. Bet jie yra neišvengiami, kadangi tai yra europinė direktyva. Kadangi nustatomas reikalavimas Lietuvos smulkiąjam verslui registruotis PVM'o mokėtojais dėl paslaugų iš kitų valstybių narių įsigijimo, dėl paslaugų kitose valstybėse narėse teikimo. Tačiau užsiregistravus PVM'o mokėtojais, kas yra papildoma administracinė procedūra ir jų gyvenimą, žinoma, truputėlį apkartins, PVM'o skaičiuoti nereikės. Ir įstatymo projekte numatyti tam tikri palengvinimai, pavyzdžiui, galimybė neteikti išrašytų sąskaitų duomenų į centralizuotą Mokesčių inspekcijos bazę.

Šiaip smulkiojo verslo schema egzistavo ir iki šiol, tačiau mes naudojomes ankstesnėje direktyvoje nustatyta galimybė atleisti smulkųjį verslą nuo tos mano minėtos administracinės registravimosi prievolės. Tačiau naujoje direktyvoje šios galimybės atleisti jau nebelieka. Tai tokiu būdu ta administracinė našta pasikeičia.

Ir siūloma tame pačiame įstatyme patikslinti kultūros, meno, sporto, švietimo, mokslo, mokyimo, pramogų paslaugų suteikimo vietos nustatymo taisyklės. O PVM'o principas yra tai, kad moka PVM'ą tas asmuo į tos valstybės biudžetą, kur jisai suvartoja prekę arba gauna paslaugą. Tai elektroninių paslaugų atveju kartais yra sudėtinga apibrėžti, kur ta paslauga suteikta. Įstatyme siūloma pasirinkti galimybę, jeigu tai fizinė paslauga, tai jinai yra, jos suteikimas yra laikomas įvykusi toje valstybėje, kur fiziškai ta paslauga, kad ir kompiuterinė, suteikta. Priešingu atveju bus laikoma, kad paslauga suteikta toje valstybėje, kurioje faktiškai yra fizinis asmuo, galutinis vartotojas, gavęs šią paslaugą.

Prašyčiau pritarti po pateikimo šitam nelabai paprastam įstatymo projektui. Manau, kad dėl šitų smulkiojo verslo schemų mes turėsime ne tikrai diskusijų parlamente, bet, be abejo, tam tikra aiškinamoji veikla turės būti atlikta ir Valstybinės mokesčių inspekcijos, kaip mokesčių administratoriaus, teikiančio autorizuotas konsultacijas mūsų verslams. Bet, kaip minėjau, tai yra skubus dalykas, kadangi mes vėluojame šią direktyvą perkelti. Prašyčiau pritarti šiandien po pateikimo. Ir primenu dėl skubos tvarkos, jeigu būtų įmanoma.

PIRMININKĖ. Dėkui, ministre. Dėl skubos tvarkos apsispręsimė balsuodami dėl projekto per balsavimo langą. O dabar jūsų nori paklausti Seimo narys E. Kirkutis. Prašom.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Dabar skaitydamas tuos pakeitimus ir prisimindamas, kokius klausimus šiandien išbraukėme, na, Seimas nubalsavo išbraukti iš šiandienos darbotvarkės, noriu pasitikslinti. Jeigu kitos Europos Sąjungos valstybės smulkusis verslas atvažiuoja į Lietuvą, tai jiems galios 100 tūkst., taip? Kitos į Lietuvą. Taip pat kaip ir mūsų į kitą šalį – 100 tūkst., taip? O Lietuvoje esančiam smulkiąjam verslui yra 45 tūkst. eurų. Kaip čia dabar išeina, kad mes taip padedame kitos užsienio šalies smulkiąjam verslui atvažiuoti čia, nemokėti PVM'o, nes čia reikės nuo 100 tūkst., o pačiam lietuviui, čia vykdančiam smulkųjį verslą, 45 tūkst. pasieki ir gau ni, jau turi registruotis PVM'o mokėtoju? Kaip galvojate, ar nereikėjo neišbraukti iš darbotvarkės klausimo dėl PVM'o dydžio nustatymo Lietuvos smulkiąjam verslui ir ar planuojama tą dalyką suvienodinti, Lietuvą ir užsienio šalis?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą, tačiau jūsų suformuluota premisa neteisinga. Iš tikrųjų smulkiojo verslo schema ir reiškia, kad smulkusis verslas, atvažiavęs veikti kitoje valstybėje, pirmiausia turi žiūrėti, kokia minimali ta registracijos PVM'o mokėtojų riba. Lietuvoje tai 45 tūkst. eurų per metus. Jeigu tas užsienio subjektas Lietuvoje neviršija šitos ribos, jis neprivalo mokėti PVM'o ir neprivalo išrašinėti sąskaitų su PVM'u. Jis negali to padaryti, jeigu staiga taip nutiko, kad per visas Europos Sąjungos šalis... jis galbūt 12 ar 15 šalių veikia ir per visas šalis surinko 100 tūkst. eurų apyvartą. Per visas šalis. Jeigu jis tą apyvartą 100 tūkst. viršija, tada jis Lietuvoje, netgi būdamas smulkusis, turėtų išrašinėti PVM'o sąskaitas faktūras ir PVM'ą atitinkamai už suteiktas paslaugas, Lietuvoje suteiktas paslaugas, mokėti į Lietuvos biudžetą. Tai šituo požiūriu jokios teisės nėra pažeidžiamos. Lygiai tas pats galioja Lietuvos subjektui, kuris su mūsų Mokesčių inspekcijoje gautu PVM'o mokėtojo numeriu nuvažiavęs į kitą šalį, su sąlyga, kad ten jo apyvarta neviršija toje šalyje nustatytos ribos, galėtų nemokėti PVM'o. Žinoma, su sąlyga, jeigu per visas Europos Sąjungos šalis jisai neviršytų 100 tūkst. eurų.

PIRMININKĖ. Dėkojame už atsakymą. Dar A. Zuokas turi klausimą.

A. ZUOKAS (MSNG). Gerbiamas ministre, klausimas iš tos pačios temos: ar jūs manote, kad yra teisinga, kad mūsų valstybėje smulkusis verslas nuo 45 tūkst. eurų turi registruotis PVM'o mokėtoju? Kitaip tariant, šita nuostata arba šita suma buvo patvirtinta 2012 metais. Tai yra 13 metų, per tą laikotarpį mes indeksavome viską: ir Seimo narių atlyginimus, ir įvairiausius kitus, sakykime, indeksus, atsižvelgdami į infliaciją, ekonomikos realijas ir visa kita, tačiau šios sumos mes neliečiame. Nors Europos Sąjungos direktyva numato galimybę turėti iki 85 tūkst., kas, suprantama, smulkiąjam verslui būtų labai didelė paskata dirbti, užsidirbti, netapti išlaikytiniu ar-

ba, neduokdie, eiti, sakykime, į Darbo biržą. Ir čia, Seime, yra iniciatyvų. Ir kaip, ministre, žiūrėtumėte, kad bent jau mes palaipsniui, per tam tikrą laiką, suprantant ir spaudimą biudžetui, pasiektume tuos 85 tūkst. eurų, kurie numatyti Europos Sąjungos direktyvos?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Tikrai nenoriu sutikti, kad verslininkas, kuris viršija savo metinę apyvartą 40, turi apyvartą, didesnę nei 45 tūkst. eurų, privalėtų dabar viską uždaryti ir bėgti į Darbo biržą. Bet visos ribos gali būti palyginamos. Sakykime, palyginus su Liuksemburgu, kuriame šita riba yra 50 tūkst., na, didesnė ir minimali alga, ir kainų lygmuo, tai yra ir ūkinės apyvartos yra trigubai didesnės negu Lietuvoje. Šiaip Lietuva yra pasirinkusi vidurio kelią – 45, jūs teisus, 85 yra maksimali direktyvoje leistina suma. Yra 13 valstybių iš 27 Europos Sąjungos valstybių, 13 valstybių turi didesnę ribą negu Lietuva (eurais) ir 13 valstybių – mažesnę negu Lietuva (eurais). Tai aš manau, kad tas vidurio kelias yra pasiteisinęs, juo labiau kad didinimas tos ribos kainuotų Lietuvos biudžetui. Kuo didesnis didinimas, tuo smarkiau sumažėtų mūsų PVM'o įplaukos, o tai vienas iš faktorių, kuris, deja, gaila, yra, ir jisai lemia mūsų biudžeto planavimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų pristatymas baigtas.

Matau, kad dėl motyvų yra užsirašęs Seimo narys A. Bagdonas. Motyvai už. Prašome.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Be jokios abejonės, aš balsuosiu už šitą įstatymo projektą. Vis dėlto kolegos labai teisingai kelia klausimus, nes jeigu Lietuvoje tu vykdy ai veiklą ir tavo metinė apyvarta siekia daugiau nei 45 tūkst., tuomet tu tampi pridėtinės vertės mokesčio mokėtoju. Jeigu tu turi apyvartą 40 tūkst. ir remdamasis šiuo įstatymo projektu toliau vykdysi veiklą – pardavinėsi prekes kitose šalyse, pavyzdžiui, Lenkijoje, tai tu dar galėsi 60 tūkst. apyvartą turėti ir nemokėti pridėtinės vertės mokesčio.

Prie ko aš vedu? Man atrodo, kad vis dėlto reikėtų kalbėti parlamente apie ribos didinimą, juolab kad 2021 metais Europos Komisija davė leidimą Lietuvai padidinti pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo ribą nuo 45 tūkst. iki 55 tūkst. Toks įstatymas buvo įregistruotas buvusiam parlamente. Deja, jisai guli Biudžeto ir finansų komiteto stalčiuose.

Kolegos šiandien norėjo pateikti įstatymų projektus. Gaila, kad jie buvo išbraukti iš darbotvarkės ir mes neturėjome plačios diskusijos, galimybės diskutuoti apie tai. Įvertinus, ką ir kolegos sako apie tai, kad infliacija per tą laikotarpį iš tiesų yra didžiulė, manau, kad vertėtų grįžti ir prie PVM'o ribos didinimo klausimo. Juolab kad smulkusis verslas, dažnai nenorėdamas viršyti tos sumos, pradeda tiesiog nemokėti mokesčių. Vadinasi, kad mes ne tik PVM'o negauname, mes iš tiesų negauname ir pelno mokesčio.

Aš kviesčiau padiskutuoti taip pat gerbiamą ministrą, apsikeisti įvairiausiomis nuomonėmis ir padiskutuoti dar ta tema. O, be jokios abejonės, dėl šito įstatymo projekto aš balsuoju už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui kolegai. Tuomet galime paskirti gal bendru sutarimu pagrindiniu komitetu... Per balsavimą? Gerai, tai tada per balsavimo langą, nes jau kelis projektus esame nukėlę tenai.

14.47 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 ir 36⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-132(2) (pateikimas)

Toliau Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-132. Pranešėjas – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, jau ir pirmadienį, kai pristatoma pavasario-vasaros darbų programa, sakiau, kad mes inicijuojame Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 ir 36⁴ straipsnių pakeitimus. Ko gero, kiekvienas susidūrėte savo apygardose, savo rajonuose su žmonėmis, su institucijomis... Kalbėjau aš ir su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kalbėjau ir su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Praėjusiais metais buvusios kadencijos Seimas priėmė šito įstatymo pataisas ir visiems uždraudė dirbti švietimo įstaigose, ar tai būtų sporto centras, ar tai būtų viešoji įstaiga, ar panašiai, visiems asmenims,

kurie buvo nubausti arba nuteisti. Net ir tiems, kuriems bausmė... paskiau buvo netaikomos teisinio reguliavimo išimtys, netgi tie asmenys, kurių bylos eigoje Baudžiamasis kodeksas buvo pakeistas ir bausmė buvo daug švelnesnė, kad buvo nuteisti, tai jiems visiems šiandien reikia gauti vadinamąjį QR. Kodo jie negali gauti, nes jie buvo kažkada nuteisti ir negali dirbti. Čia įeina ir ūkvedys, ir vairuotojas, ir ūkinės teritorijos prižiūrėtojas, ir panašiai. Siūlome netaikyti šitiems žmonėms šito reikalavimo. Palikti reikalavimą tiems asmenims, kurie teisti būtent už sunkius nusikaltimus su nepilnamečiu ir panašiai, tuos asmenis ir paliekame, kad galėtų šitas reikalavimas, kad jie negalėtų dirbti su vaikais.

PIRMININKĖ. Jūsų nori paklausti Seimo narė R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs tikriausiai puikiai prisiminate, kodėl buvo keistas Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas ir kokį esminį tikslą turėjo – apsaugoti vaikus nuo tų, kurie... na, nenoriu tų žodžių vartoti. Jūs teikiate jau antrą, ir ačiū, kad antrą, nes pirmame buvo daug šurpiausiai skaityti jūsų tekstus. Ar norėdami spręsti problemą dėl QR kodo gavimo, apsunkinimo žmonių, galbūt lengvinimo tos situacijos ar kaip nors kitaip sprendami, neatidarote Pandoros skrynios, kad tie žmonės, kurie neturėtų dirbti su vaikais, ir vėl pradės dirbti? Nes mes sakome, na, jūs jau praėjote tam tikrą gyvenimo laikotarpį ir nesate nusikaltėliai, šiuo atveju jau praėjo nusikaltimo periodas. Jūs tikriausiai atsakingai pasižiūrėjote į Teisės departamento surašytą labai didelę, išsamią išvadą, kad reikalinga ir Vyriausybės išvada, ir Valstybinės duomenų apsaugos... Kaip taisykite įstatymo projektą? Ar rengsite trečią variantą?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ne, trečio nereikia. Gerbiama kolege, šitas projektas yra suderintas su jūsų frakcijos nariu L. Kukuraičiu, Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininku. Man keistas jūsų užduotas klausimas, kad frakcijoje jūs nepasišnekate. Tai tikrai labai keista, kolege, nes tokie projektai valdančiojoje koalicijoje prieš 2 savaites buvo aptarti Vyriausybės kabinete su Ministru Pirmininku. Jūsų deleguoti trys atstovai dalyvavo, tiek S. Skvernelis, tiek T. Tomilinas, tiek L. Kukuraitis, atsiprašau, L. Savickas. Šiam projektui pritarė ir pasakė, kad tai yra skubu ir reikia, kad būtų kuo greičiau. Todėl buvo užregistruotas pirmas variantas. Po to buvo kreiptasi į socialinės apsaugos ir darbo ministrę I. Ruginienę. Ministerija pateikė pastabas, mes jį pakoregavome. Teisės departamentas jas pateikė, taigi darome šiandien pateikimą. Teisės ir teisėtvarkos komitetui atiduodame, jį patobulins. Norime, kad kovo mėnesį jis būtų priimtas. Toks buvo sutarimas. Nėra taip, kad aš čia sugalvojau, gerbiama kolege, ir aš teikiau. Būtų gerai, kad susisiektumėte ir susišnekėtumėte su L. Kukuraičiu. Tikrai čia buvo jo iniciatyva, kad valdančioji koalicija šitą projektą pateikia ir kuo greičiau, iki balandžio mėnesio, jis priimamas.

PIRMININKĖ. Seimo narė R. Tamašunienė. Nėra salėje. Klausia Seimo narys I. Vėgėlė.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Be kita ko, kadangi Ignas...

PIRMININKĖ. Atsisako žodžio?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). ...kitas yra irgi, mes Igno projektui irgi siūlysiu...

PIRMININKĖ. Seimo narys V. Sinica. (*Balsai salėje*) Kortelę įdėti reiktų.

V. SINICA (MSNG). Naujoko klaidos. Labai ačiū. Aš iš esmės palaikau tiek jūsų projektą, tiek, nežinau, alternatyviai ar kaip pateiktą I. Vėgėlės. Mano supratimu, dabar labai plačiai visi, dirbantys su vaikais, yra traktuojami kaip potencialūs nusikaltėliai pagal tą QR kodų tvarką. Ją siaurinti yra teisinga ir prasminga. Klausimas man yra, kad čia tuo siaurinimu vėl nesukurtume naujų grėsmių vaikams. Jūs turbūt žinote, praėjusią kadenciją parlamente pateiktą perėjo projektas sukurti viešą už pedofilinius nusikaltimus nuteistų asmenų registrą. Kaip jūs žiūrėtumėte, ar darrant šiuos siaurinimus, kuriuos jūs siūlote ir kuriems aš pritariu, paraleliai nereikėtų išjudinti ir to registro idėjos?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip, kolega Vytautai, praeitą kadenciją aš irgi buvau tas, kuris šį dalyką palaikiau. I. Vėgėlės projektui (mes su Igno šnekėjome) reikia irgi pritarti. Juos reikia sujungti, kartu reikia svarstyti. Tik gali būti problema, nežinau, kaip žiūrės Teisės ir teisėtvarkos komitetas, dėl to viešo registro (pagal Asmens duomenų apsaugos įstatymą). Čia, ko gero, gali būti kokių nors neaiškumų, bet, matyt, reikia sulaukti komiteto... Yra mūsų komitete teisininkų, ir

nuo jūsų, ir nuo valstiečių, ir nuo Tėvynės sąjungos, ir nuo socialdemokratų, ir jie pasižiūrės. Bet tikrai tikrai turėtų būti.

PIRMININKĖ. Daugiau norinčių klausti nėra. Užsirašiusių dėl motyvų taip pat nėra. Apsispręsimė per balsavimo langą, kuris artėja, jau po 15 minučių.

14.54 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-147, Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo Nr. XI-1503 1 ir 6 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-148, Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-149 (pateikimas)

Antras projektas – taip pat Vaiko teisių apsaugos pagrindų. Kitas pateikimo variantas. Įstatymo projektas Nr. XVP-147. Prašome pranešėją I. Vėgėlę pristatyti.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiami Seimo nariai, teikiu Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo ir susijusių teisės aktų pakeitimo projektus, tai yra Lietuvos Respublikos įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo ir taip pat Administracinių nusižengimų kodekso tam tikras pataisas. Ką tik kalbėjo gerbiamas R. Žemaitaitis, kad šitas projektas siekia atliepti tą pačią problemą, kuri yra, tačiau mes bandome padaryti tai labai kompleksiskai. Sėdėjome ir galvojome, kaip galėtume patenkinti tuos interesus ir tų asmenų, kurie yra patekę į tą, tarkime, kokia valytoja dirba mokyimo įstaigoje ir jinai patenka į šitą reguliavimą dėl vaiko teisių apsaugos reguliavimo netikslių frazių.

Ką mes padarome ir kokie keturi pagrindiniai pakeitimai, keturi pagrindiniai aspektai, ką padarome šiais pakeitimais? Pirma, ankstesnis teisinis reguliavimas buvo priimtas neatsižvelgiant į aplinkybę, jog pareigos įrodyti darbdaviui, jog nesi teistas už seksualinius ar kitus tyčinius, sunkius ar labai sunkius nusikaltimus, nustatymas asmeniui, prašymas, kad jis turėtų QR kodą, yra stigmatizuojantis. Pasirinkta tvarka kėlė klausimų ir nekaltumo prezumpcijos aspektu. Todėl mes siekiame sukurti sistemą, kad nebūtų mokytojų, pedagogų ir kitų su vaikais dirbančių asmenų stigmatizavimo. Pirmas klausimas.

Antras dalykas, projektu tiksliname ratą asmenų, kuriems draudžiama dirbti su vaikais. Ir čia ką tik gerbiamojo Remigijaus buvo pristatyta jo logika, tai yra palikti visus sunkius ir labai sunkius nusikaltimus, bet pasakyti, kad, praėjus teistumui, asmuo jau gali dirbti. Mano įsitikinimu, neturėtų būti suteikta teisė dirbti su vaikais asmenims, kurie padarė sunkų ar labai sunkų nusikaltimą taip, kaip yra dabar, tačiau apibrėžiame juos kaip smurtinius nusikaltimus. Tiktai prie tų, kurie yra padarę smurtinius, sunkius ir labai sunkius, neprileiskime vaikų. Jeigu tai yra, pavyzdžiui, tarp sunkių ir labai sunkių, aš jums pateiksiu pavyzdžių, kad suprastumėte, kodėl tai yra problema. Kredito, paskolos, tikslinės paramos, subsidijos ar dotacijos panaudojimas ne pagal paskirtį – jeigu kvalifikuota sudėtis, tai yra sunkus nusikaltimas, dabar jau asmuo negalėtų dirbti su vaikais. Arba, pavyzdžiui, turto pasisavinimas, turto iššvaistymas, skolininko nesąžiningumas ir daugelis finansinių ir visokių kitokių nusikaltimų, kurie baigiasi ir baigiasi, žmogus nuteistas, viskas, tai negi jis visą gyvenimą negalės dirbti su vaikais?

Trečias aspektas. Kalbama apie tai, kad dabar apibrėžiama yra institucija, sritimi – va, negali dirbti švietimo srityje. O mano įsitikinimu, mes išsamiai kalbėjomės ir su teisininkais, su Ramūnu, su kitais, – jeigu yra su vaiku tiesioginiai ir reguliarūs kontaktai. Jeigu yra tiesioginiai ir reguliarūs kontaktai, tuomet taip. Bet jeigu tai yra valytoja, jeigu tai yra dar kažkas, kam mums tikrinti tokius asmenis, kurie dirba, nes tokių dirbančių šalia vaikų yra begalės. Net ir turguose parduvinėjantys žmonės ir vaikus aptarnauja.

Ir ketvirtą dalyką mes siūlome, todėl ir keičiame Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymą. Mes siūlome, kad tai liktų darbdavio pareiga, nuolatinė pareiga tikrinti tą registrą, jam suteikiant prieigą prie Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, ar toks asmuo atitinka,

ar neatitinka reikalavimo, ir nenustatyti tos prezumpcijos, sąžiningai tariant, labai nesmagios, labai neskamos, kai kiekvienas pedagogas jau yra įtariamas, kad tu esi toks ar kitoks.

Tai štai pakeitimų visuma, keturi esminiai pakeitimai. Jais siūlau pakeisti minėtus teisės aktus. Labai kviečiu visus palaikyti, nes iš tiesų aš manau, kad ne vienas gavote elektroniniu paštu klausimus savo apygardose. Tai yra tikrai problema, kaip yra reguliuojama dabar. Tai yra tikrai netinkamas reguliavimas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia Seimo narė R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Labai ačiū. Labai nuoširdžiai ir kur kas išsamiau paaiškinote įstatymo projektą. Ir ačiū už tai, kad aš jūsų klausiu, neapkaltsite manęs, tikiuosi, kad aš negavau nurodymo iš L. Kukuraičio palaikyti ar nepalaikyti šito įstatymo projekto. Bet vis dėlto, matydama ir lydimuosius teisės aktus, ir dėl jų taip pat Teisės departamento pateiktas išvadas ir pastebėjimus, manau, kad šitie įstatymų projektai bus sujungti komitete, kad kartu įvertinsite ir tai, ką pateikė Teisės departamentas. Bet vis dėlto man kelia abejonių, ar jūs nemanote, kad tas žmogus, kuris neturi tiesioginio kontakto, o yra tiesiog aptarnaujantis tą instituciją, na, vairuotojas, valytoja ir taip toliau, vis dėlto gali turėti įtaką? Ir ar jums nekyla abejonė, kad tiems žmonėms vis dėlto reiktų to QR kodo?

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Matote, jūs esate teisi, vadinasi... Gal pradėti atsakymą reiktų nuo to, kad tokį reguliavimą mus įpareigojo priimti Europos Sąjunga, ar ne? Yra atitinkama direktyva, Lansarotės konvencija, kuri sako, kad su vaikais negali dirbti smurtinius, atsiprašau, seksualinius nusikaltimus padarę asmenys. Ką padarė Lietuva? Mes labai stipriai išplėtėme šitą reguliavimą. Toje pačioje direktyvoje irgi kalbama apie nuolatinius kontaktus su vaikais ir seksualinius nusikaltimus padariusius asmenis. Ką mes padarėme? Mes išbraukėme ir nuolatinį kontaktą, ir socialinius nusikaltimus ir išplėtėme į tokį kiekį, kad realiai ir nesusiję nuolatiniu kontaktu turi turėti tokią atitiktį, ir, be to, visus kitus sunkius nusikaltimus padarę asmenys negali dirbti su vaikais. Mano supratimu, tai mes per daug plačiai išplečiame.

Aš visiškai sutinku su jumis, kad teikti paslaugą, mokyti, būti dėstytoju, nuolat kontaktą turėti ten pedagogų – vienareikšmiškai taip, bet ar tikrai mes turime kelti tokius pat klausimus ir tokį patį reikalavimą žmonėms, kurie neturi tokio... na, sakau, valytojoms, dar kažkam? Galima svarstyti įstatymo *eigoje*, galima ir tą palikti, bet, mano supratimu, mes taip atidarysime tokią Pandoros skrynią... Aš sakau, ir turguje dirbantis asmuo, ir automobilio vairuotojas, ir taksistas gali būti toks, ar ne? Mes jam tai nenustatome tokio reikalavimo, taksistas paveža vaikus ir panašiai. Aš manau, kad tai būtų perteklinis reguliavimas, bet jeigu komitetas, kurį jūs paskirsite kaip pagrindinį, nuspręs, kad tą reiktų palikti, tai galėtų būti toks variantas paliktas.

PIRMININKĖ. Klausia Seimo narys V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, kolega. Matau, didelį darbą įdėjote, parengdamas projektą. Aiškina-masis raštas labai išsamus. Aš tiesiog turbūt po pateikimo, svarstymo stadijoje dirbant komitete irgi kelsiu tą klausimą. Ar nepastebėjote, kad mes iki Nusikalstamų veikų žinybinio registro momento, kai atsiduria po galutinės neskundžiamos... galutinio neskundžiamo apkaltinamojo nuosprendžio žmogus, ar šiame baudžiamojo proceso etape užtenka priemonių atriboti tiems žmonėms nuo kontakto su vaikais?

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Geras klausimas, gerbiamas Vitalijau. Nemąstėme šituo kampu. Ko gero, galima būtų projekto *eigoje* svarstyti, kad jau tuo metu nebūtų jokio tarpo, laikotarpio, tarpo, kada toks asmuo galėtų dirbti su vaikais, tiesiogiai susijęs su vaikais. Čia yra turbūt vienas iš aspektų, kurį galima būtų *eigoje*, jau svarstymo stadijoje šitą dalyką daryti. Aš sutinku su jumis.

PIRMININKĖ. Klausiančių daugiau neturime. Dabar motyvai už. Yra užsirašęs V. Šeršniovas. Prašau.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Tai labai gera iniciatyva. Iš pradžių, kai pamačiau tą įstatymą, tai kvestionuotinai žiūrėjau į pasiūlymus. Bet susidūriau savo mieste su nemažai visokių istorijų ir viena iš tokių yra, kad žmogus, padaręs vaikystės klaidų (nesakysiu, kurioje srityje dirba, kad paskui *neišrištų* labai ir problemų nebūtų), šiandien Lietuvos lyderius ugdo, vaikai – pirmoje vie-

toje Lietuvoje. Ir tokie žmonės, tokių žmonių, manau, yra labai daug, kurie laukia teisingumo ir šiuo atveju mūsų tinkamo sprendimo. Tai aš palaikau šitą balsavimą ir linkiu sėkmės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl komiteto apsispręsimė, kai pasibaigs balsavimo langas. Aš kaip suprantu, jūs pristatėte visus lydimuosius?

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Pristačiau ir lydimuosius. Labai ačiū.

15.04 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-109 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Tuomet einame į Saugaus eismo įstatymo pakeitimo įstatymų projektų svarstymą. Ir pirmąjį projektą Nr. XVP-109 norės pristatyti Seimo narys T. Tomilinas. Prašom, Tomai.

T. TOMILINAS (DFVL). Atsiprašau, tuoj aš atsidarysiu projektą. Labai atsiprašau. Aha, čia matau, viskas gerai.

Gerbiami kolegos, noriu pristatyti gana svarbų sumanymą dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo. Mes visi susiduriame su tokiu reiškiniu kaip kamščiai ir galiu drąsiai sakyti, kad visa Lietuva kenčia nuo Vilniaus kamščių, nes visa Lietuva lankosi Vilniuje. Visų pirma Seimo nariai iš savo apygardų atvažiuoja čia iš esmės kas savaitę. Tai yra nacionalinio masto problema, kai kartais Vilniuje susidaro spūstys tokios, kad tenka ir 40 minučių, ir 50 minučių stovėti kamščiuose.

Mes kartu ir Seimo Pirmininko iniciatyva išanalizavome kitų šalių teisinį reguliavimą ir supratome, kad Lietuvos kelių eismo taisyklės bendrąja prasme, įskaitant ir įstatymą, smarkiai paseno. Daugelyje Europos šalių yra tam tikra logika įkalkuluota į įstatymus, kad jeigu susidaro techninės avarijos situacija, kada yra galbūt nežymiai apgadintas automobilis, bet jokios žalos asmenims nepadaryta, yra padaryta tik minimali žala automobiliui, iš tiesų yra prievolė patraukti automobilį, jeigu susidaro spūstys, išiforminti tą įvykį, jeigu įvykio dalyviai sutaria, kažkur nuvažiavus į atskirą aikštelę patogiai, ir iš tikrųjų netrukdyti eismui.

Formuluotės labai įvairios. Mes paėmėme tokią formuluočių visumą, apibendrinome ir siūlome tokias 30 straipsnio pataisas. Jeigu kelio ruože dėl įvykusio eismo įvykio susidaro transporto grūstis, tačiau jo metu nebuvo sužeistas žmogus, o su eismo įvykiu susiję eismo dalyviai sutaria dėl eismo įvykio aplinkybių ir nekviečia policijos į eismo įvykio vietą, su eismo įvykiu susiję dalyviai privalo užfiksuoti įvykio vietą nuotraukomis, vaizdo įrašais ir kuo skubiau patraukti transporto priemones iš kelio ruožo, kuriame susidaro grūstis. Ir atitinkamai užpildyti deklaraciją, patraukus automobilį, pagal KET.

Tokia prievolė, manau, iš dalies, bent šiek tiek prisidėtų prie tų situacijų, kai mes tikrai turime žmonių, kurie tiesiog laukia policijos, gali valandą laukti tos policijos, o visas miestas patiria didžiulius nuostolius. Tikrai vieno automobilio apgadinimas niekaip nepateisina to, kad visas miestas vėluoja į darbus, praranda... ir kuro kokios sąnaudos, ir laiko sąnaudos, ir nervų, ir taip toliau. Toks sumanymas iš esmės atitinka daugelio šalių praktiką. Plius minus ten tos formuluotės paimtos, negaliu pasakyti, iš kokios konkrečiai šalies, bet yra įvairios šalys, įvairios praktikos. Tokia suma yra.

Bet yra dar vienas sumanymas dėl šito projekto dėl tų situacijų, kai nesutariama dėl avarijos kaltininko, nes kai yra sutarimas, turbūt natūralu patraukti automobilį dėl techninės avarijos. Šitą sumanymą mes turėjome dar užpraeitoje kadencijoje, bet kažkaip nepavyko iki galo jo įgyvendinti. Kaip tik dar man teko su P. Poderskiu apie jį kalbėti, kai jis dirbo Vilniaus savivaldybės administracijos direktoriumi.

Mintis yra tokia, kad toje situacijoje, kai žmonės nesutaria dėl įvykio, irgi įvyksta techninis įvykis, nėra aiškaus kaltininko, tiksliau, vieni kitus kaltina, bet jeigu tas įvykis, pavyzdžiui, įvyksta kokiam labai intensyviame ruože Vilniuje, Geležinio Vilko gatvė yra idealiausias pavyzdys, tas kelias iš Kauno, turbūt ne vienam iš jūsų tenka stovėti kamščiuose ten kartais, kai būna tos tokios techninės avarijos... Jeigu mes sukurtume tokį reguliavimą, kad tam tikruose ruožuose, kurie bus pažymėti ženklais, vyksta nuolatinis filmavimas ir yra filmuojamas eismas, kameros

yra įrengtos (su savivaldybe gal dar papildomai jų reikia įrengti), tie ruožai dažniausiai yra apšviesti, jeigu apie miestą kalbame, tai netgi nesutardami dėl įvykio mes galėtume nedelsdami patraukti tuos automobilius ir toliau aiškintis atitinkamai su policija ir panašiai jau pagal vaizdo medžiagą. Manau, kad tai būtų jau revoliucinis pokytis, nes mes turėtume sprendimą situacijoms, kai nėra aiškaus kaltininko, bet yra aiškus ruožas, kuris buvo filmuojamas. Filmuota medžiaga, kuri filmuota pagal savivaldybės licencijuotą tvarką, jau galėtų būti puikus įrodymas teisme, jeigu hipotetiškai kiltų nesutarimų ar kokių nors ginčų.

Tai siūlome du sprendimus. Labai prašau jūsų leisti įstatymui eiti į komitetus. Aišku, reikia jį tobulinti, bet man atrodo, kad tai būtų žingsnis į priekį sprendžiant mūsų spūsčių problemą. Taip, tai neišspręstų visų problemų, nereikia tikėtis, kad čia jų neliks, bet tai būtų žingsnis į priekį. Su technika, šiuolaikine technika, mes galime patobulinti reglamentavimą taip, kad išvengtume spūsčių ir galbūt kiek nors palengvintume mūsų dažnai užsikemšančio miesto situaciją.

Nežinau, ar aiškiai pristačiau. Laukiu klausimų.

PIRMININKĖ. Ačiū už išsamų pristatymą. Matau, kad yra nemažai norinčių jūsų paklausti. Pirmasis klausia A. Radvilavičius. Prašau.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Ačiū už suteiktą galimybę paklausti. Aš norėjau pasitikslinti. Vis tiek šitas įstatymas daugiau taikytinas dideliems miestams. Turiu galvoje Vilnių su Vilniaus kamščiais, galbūt kitus miestus, kur yra tokių galimybių kamščiams formuotis. Bet dažnai pasitaiko tokių atvejų, kai vadinamieji pakišėjai kiša transporto priemonės specialiai ir kartais netgi provokuoja tokius techninius transporto priemonių įvykius. Ir toks pasitraukimas iš įvykio vietos, aš nematau, kad gali užtikrinti šitą teisybės įtvirtinimą, nes pasitraukęs iš įvykio vietos tas avarijos sukėlėjas, tyčinės avarijos sukėlėjas, gali staiga pakeisti nuomonę. Kaip įrodysime, ar automobilis važiavo į priekį, ar važiavo atbulas? Tikrai toks klausimas mano. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kolegos, aš labai paprašysiu tylos ir gal grįžti į savo vietas, nes tiesiog nesigirdi jau, ko klausia pranešėjo. Prašau, Tomai.

T. TOMILINAS (DFVL). Labai ačiū. Iš tiek, kiek išgirdau, aš suprantu nerimą. Tikrai mes negalime įstatymais apsaugoti visiškai, 100 % apsaugoti nuo absoliučiai nesąžiningų žmonių. Toks tyčinės avarijos sukėlimas (anksčiau, ankstesniais laikais, tikrai buvo tokių, atsimename mes tuos sunkius laikus, kai buvo tokių uždarbiaujančių asmenų) yra prokuratūros klausimas. Tai jau yra labai rimtas kriminalinis nusikaltimas, už tai gali sodinti į kalėjimus ir panašiai, jeigu kas nors užsiima tuo tyčia, tokius niekšingus dalykus daro.

Manau, kad vis tiek įstatymų leidėjas turi pirmiausia daryti prielaidą, kad absoliuti dauguma žmonių laikosi įstatymų ir yra sąžiningi. Todėl mes turime pritaikyti mūsų teisėkūrą prie esamos situacijos. Labai dažnai dabar žmonės patraukia automobilius iš įvykio vietos ir iš tikrųjų forminasi tuos techninius... Aš sakau apie mažareikšmius įvykius, tikrai ne apie tuos, kai yra dideli nuostoliai ar yra žmonės sužeisti. Ir dabar vyksta realiai tas susitarimas, bet nėra teisinio pagrindo.

Iš tiesų dabar būtent pagal galiojančius įstatymus gali būti tokia situacija, kad žmogus persigalvojo ir sako: ne, aš vis dėlto nesutinku, nors jau viskas patraukta, nieko nenufilmuota, nieko nefiksuota, nes įstatymas dabar iš esmės reikalauja pasilikti įvykio vietoje ir laukti policijos. Vienintelė iš esmės opcija įstatyme. Aišku, žmonės praktikoje kai sutaria, tai ją apeina, bet realiai mūsų įstatymas yra toks, dar dvelkia tokiu senuoju sovietiniu įstatymu ir nėra lankstumo. Tas lankstumas realybėje atsirado, o faktiškai įstatyme jo nėra.

Kai mes peržiūrėjome Čekijos, Latvijos, Švedijos, Bulgarijos, Estijos ir kitų šalių praktikas, matome, kad ten tos formuluotės tikrai yra išsamesnės ir tokios, na, pritaikytos prie šiuolaikinės situacijos. Bet taip, aš negaliu jums garantuoti, kad nebus nesąžiningų žmonių. Bet įstatymai sureguliuoti taip, kad dauguma žmonių laikosi įstatymų. Ir iš tikrųjų dabar formaliai patraukti automobilį teisinio pagrindo nėra.

PIRMININKĖ. Ačiū už atsakymą. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas Tomai, už pristatymą. Iš tikrųjų ačiū už tą iniciatyvą. Jūs, rengdami įstatymo projektą, galbūt svarstėte ne tik avariniu atveju, bet ir kitais atvejais. Aš

jums keliais žodžiais papasakosiu: šiandien ryte važiauvau į Vilnių nuo Nemenčinės pusės ir prie Antavilių valandą stovėjau, kadangi ten remontuojamas kelias. Paprasčiausiai sugedęs „Maximos“ automobilis abi puses laiko. Tai ar nereikėtų įpareigoti kartu čia įtraukti ir tų, kuriems atsitinka kokia nors problema, kad jie dėtų maksimumą pastangų, kad tą automobilį greičiau patrauktų į šalį?

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas Broniau, jūs pataikėte į dešimtuką, nes kaip tik tokį pasiūlymą ir ministras P. Poderskis pateikė man, žodžiu kol kas, kad būtent tokį pasiūlymą reikėtų jums registruoti, ir mes jį, manau, svarstysime. Tiktai reikia, aišku, tas formuluotes parinkti, nes kartais žmogui sugenda ta mašina ir jis nieko negali padaryti. Bet taip, tai yra labai geras papildymas ir manau, kad komitete mes tikrai rimtai tai svarstysime.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkojame, tikrai gera iniciatyva, bent kiek padėtų mažinti tuos kamščius. Tačiau noriu pasitikslinti, ar yra toks mąstymas, ar galbūt kryptis. Daugeliu atvejų, kai leisime susitarti, jau yra gerai, bet dažnai susitarimas žlunga, kai viena šalis pasako: ne, jūs kaltas, aš nekaltas. Ir tai gali būti labai nemotyvuotas pasakymas. Pavyzdžiui, taip, matyt, drausmintų numatyta suma, jeigu šalys, akivaizdžiai matydamos paprastą, sakykime, nedidelį incidentą, kviečia policiją. Policijos atvažiavimas būtų įkainotas tam tikra suma, pavyzdžiui, 200 eurų. Ir kaltoji pusė, kuri nesutiko susitarti ir nuvažiuoti į šoną, tuos pinigus sumoka. Tai taip drausmintų ir policija būtų mažiau kviečiama. Kaip galvojate?

T. TOMILINAS (DFVL). Man kolega čia sufleruoja, galbūt toliau tiesiog pratęsime tą diskusiją kuluaruose. Tikrai labai džiaugiuosi, kad atsiranda siūlymų, ir labai juos rimtai svarstysime komitete. Dabar bandau suprasti, kuris komitetas, neatsimenu projekto, jeigu pritarsite, tai tikrai svarstysime visus variantus.

PIRMININKĖ. Klausia Seimo narė R. Tamašunienė. Prašom, Rita.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas Tomai, pritariu jūsų pasiūlymui, bet jums pristatant man kilo toks klausimas. Jūs orientuojatės į automobilio patraukimą tik ten, kur yra filmuojami ruožai, aš taip supratau. Tai kaip dabar į autoįvykį pakliuvusiems vairuotojams žinoti, ar tas ruožas yra filmuojamas, ar nefilmuojamas? Tai viena klausimo dalis.

Ir antra klausimo dalis. Ar neverta vis dėlto parašyti, kokiomis priemonėmis jie turėtų užfiksuoti savarankiškai tą įvykį, arba net kokį nors smulkesnį aprašymą pateikti, kad paskui pareigūnams, policijos pareigūnams, jau nustatant nesutarimą, nes tą sutarimą, aš taip išsivaizduoju, irgi būtų galimybė užfiksuoti dvišaliame autoįvykio protokole... Ir tuomet policija, iš surinktos jau pačių į autoįvykį pakliuvusių vairuotojų medžiagos, galėtų nuspręsti, kas to įvykio kaltininkas, ir atitinkamai skirti tas nuobaudas, kurios galioja pagal kitus teisės aktus.

T. TOMILINAS (DFVL). Labai ačiū už klausimą. Aš turiu paaiškinti, kad yra dvejetainis siūlymas. Yra du pasiūlymai iš esmės, kurie gali autonomiškai egzistuoti. Pirmas pasiūlymas neapsiriboja tikrai ruožais, kur yra filmuojama, ir neapsiriboja tik Vilniumi, tai yra tiesiog bendras reguliavimas, kad, jeigu yra sutariama, ir Kaune, ir mažame mieste galima patraukti automobilį, tiksliau, netgi yra prievolė patraukti automobilį, jeigu yra blokuojamas eismas. Tai čia galima pildyti kitų šalių praktiką, kad jeigu įtariama, kad neblaivus, tai to negalima daryti ir panašiai. Čia yra daug niuansų.

Bet yra kita dalis, kuri kalba apie situacijas, kai nesutariama. Ir čia jau yra visiškai naujovė, kurios turbūt nėra ir kitose valstybėse. Ir aš sakysčiau, kad bus mūsų, mes įprasime prie tų ruožų, tai nebus iš karto, bet mes gi ir dabar matome pažymėtus ruožus, kur yra filmuojama dėl greičio viršijimo, ir žinome tuos ruožus, yra specialūs ženklai. Tai čia yra irgi įstatyme numatoma, kad Vyriausybė patvirtina specialius ženklus, ir žmonės po truputį pripras prie tų ruožų, kur tai yra. Tai yra svarbiausios Vilniaus arterijos. Gali būti Kaunas. Man teko kalbėti su Ukmergės meru, sako, mes tikrai įrengsime ten toje pagrindinėje Ukmergės sankryžoje, kur irgi tos pačios problemos. Sustoja žmonės, nesutaria ir visas miestas stovi, ir tranzitiniai autobusai, ir *fūros* nepravažiuoja. Tai yra problema visos Lietuvos. Aišku, Vilniuje jinai yra kur kas aštresnė.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega, už išsamų pristatymą. Daugiau norinčių paklausti nėra. Dėl motyvų norinčių pasisakyti taip pat nėra. Kadangi yra balsavimo langas, tai galėsime tuomet ir balsuoti.

Skelbiu balsavimą dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projekto Nr. XVP-109. Pranešėjas buvo T. Tomilinas. Balsuojame.

Užsiregistravo 112, balsavo 111: už – 102, prieš nėra, 9 susilaikė. Projektui po pateikimo yra pritarta.

Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Taip, pritariame bendru sutarimu. Siūloma svarstymo data yra šių metų balandžio 29 diena. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

15.22 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 208 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XVP-138 (pateikimo tęsinys)

Toliau grįžtame į balsavimo langą, prie Statuto pakeitimo projekto Nr. XVP-138. Pranešėjas buvo B. Ropė. Balsuojame dėl jo.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 64, prieš – 17, susilaikė 28. Projektui yra pritarta. Ir tuomet turėtume paskirti pagrindinį komitetą. Siūlomas yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Siūloma svarstyti 2025 m. gegužės 22 d. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta bendru sutarimu.

15.23 val.

Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-112 (pateikimo tęsinys)

Seimo... Oi, Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo projektas Nr. XVP-112. Pranešėjas – ministras K. Budrys. Balsuojame dėl šio projekto, likusio iš rytinio posėdžio sesijos.

Užsiregistravo 113, balsavo 109: už – 91, prieš – 4, susilaikė 14. Po pateikimo projektui pritarta. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas būtų pagrindinis, o Kaimo reikalų ir Užsienio reikalų komitetai būtų papildomi? Pritariame bendru sutarimu. Siūlome svarstyti 2025 m. balandžio 8 d. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Ir Seimo nutarimas. Nebalsuojame.

15.24 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 13¹, 20, 37, 38, 49 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-118 (pateikimo tęsinys)

Toliau – Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-118. Pranešėjas – Ž. Vaičiūnas. Balsuojame dėl jo po pateikimo.

Užsiregistravo 115, balsavo 115: visi 115 yra už, prieš ir susilaikiusių nėra. Reikėtų skirti pagrindinį komitetą. Siūlomas Ekonomikos komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Matau, kad Seimo narys A. Gedvilas yra prie šoninio mikrofono. Prašau. Dėl vedimo tvarkos.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš dar prašyčiau Energetikos ir darnios plėtros komisiją skirti nagrinėti.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti Seimo nario siūlymui bendru sutarimu? Pritarta tuomet bendru sutarimu. Kaip papildoma yra skirta Energetikos ir darnios plėtros komisija. Ar galime pritarti svarstymui 2025 m. balandžio 8 d.? Pritarta bendru sutarimu. Prieštaraujančių nebuvo.

15.26 val.

Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25⁴, 26² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-139 (pateikimo tęsinys)

Toliau – Finansinio tvarumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-139. Pranešėjas – R. Šadžius. Balsuojame dėl jo.

Užsiregistravo 117, balsavo 116: už – 113, prieš nėra, susilaikė 3. Projektui yra pritarta. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti BFK paskirti kaip pagrindinį komitetą? Pritarta. Taip pat siūloma svarstyti balandžio 8 dieną. Ar galėtume pritarti svarstymo datai bendru sutarimu? Pritarta.

15.27 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 13, 28, 31, 32, 57, 58, 64, 71, 71¹, 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 88¹, 89¹, 92, 97, 98, 106, 117, 118 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71², 74¹ ir 88³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-120 (pateikimo tęsinys)

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-120. Taip pat pranešėjas buvo finansų ministras R. Šadžius. Balsuojame dėl šio projekto.

Užsiregistravo 116, balsavo 115: už – 111, prieš nėra, susilaikė 4. Projektui yra pritarta. Taip pat kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Ar galime pritarti? Pritarta bendru sutarimu. Siūloma svarstyti balandžio 8 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ministras prašė skubos tvarkos, nes vėluojame įgyvendinti direktyvą. Čia, matyt, būtų ekonominiai motyvai dėl skubos tvarkos prašymo. Ar galime pritarti bendru sutarimu taikyti skubą? Girdžiu, kad galime pritarti. Pritarta bendru sutarimu skubai.

15.29 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 straipsnio ir 36⁴ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-132(2) (pateikimo tęsinys)

Kitas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-132(2). Pranešėjas – R. Žemaitaitis. Balsuojame dėl šio projekto.

Sprendimą priėmėme. Užsiregistravo 102, balsavo 97: už – 86, prieš – 1, susilaikė 10. Projektui yra pritarta. Ar galime skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą pagrindiniu, Teisės ir teisėtvarkos bei Žmogaus teisių komitetus papildomais? Pritariame bendru sutarimu. Ir siūloma svarstyti balandžio 8 dieną. Ar galime pritarti taip pat bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta ir svarstymo datai.

15.30 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-147, Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo Nr. XI-1503 1 ir 6 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-148, Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-149 (pateikimo tęsinys)

Toliau yra įstatymų paketas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projektas Nr. XVP-147 ir lydimieji teisės aktai. Gal visiems galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsai salėje*) Negalime? Gerai, tuomet balsuojame dėl kiekvieno atskirai. (*Balsai salėje*) Dėl paketo galime balsuoti? (*Balsai salėje*) Galime. Tai balsuojame dėl viso paketo. Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projektas ir lydimieji. Pranešėjas buvo I. Vėgėlė.

Turime 115 užsiregistravusių. Balsavo 114: už – 85, prieš – 9, susilaikė 20. Projektui yra pritarta... projektams yra pritarta. Šiuo atveju mums reikėtų taip pat paskirti papildomą ir pagrindi-

nį komitetus. Kaip ir pirmojo projekto atveju kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomi – Teisės ir teisėtvarkos ir Žmogaus teisių komitetai. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ir siūloma svarstyti taip pat balandžio 8 dieną. Ar galime pritarti? Pritarta. Tiktai atkreipti dėmesį, čia dėl pagrindinio išsprendėme, o dėl papildomų komitetų, kadangi yra Administracinių nusižengimų kodeksas ir Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, yra siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis, o kaip papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Ar galime dėl papildomo? Prašau, L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui. Aš prašyčiau ir SRDK, nes eina kaip paketas, norėtume papildomai irgi svarstyti.

PIRMININKĖ. Ar, kolegos, galima pritarti ir SRDK įrašyti prie šitų komitetų? Pritarta bendru sutarimu, tai patvirtiname tris papildomus komitetus. Svarstymo data – vėlgi balandžio 8 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Toliau posėdžiui pirmininkaus R. Budbergytė.

15.33 val.

Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 48 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-137 (pateikimas)

PIRMININKĖ (R. BUDBERGYTĖ, LSDPF). Gerbiami kolegos, toliau mūsų darbotvarkėje yra Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 48 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-137. Pranešėja – A. Širinskienė. Prašom. (*Balsai salėje*)

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, norėčiau pristatyti įstatymo projektą, kuriuo siekiama iš esmės atliepti Europos Komisijos teisės viršenybės principo taikymo ataskaitą, kuri iš esmės buvo pateikta dar praėjusioje kadencijoje, reflektuojant Konstitucinio Teismo teisėjų skyrimo procedūrą. Tuomet Europos Komisija atkreipė dėmesį, jog Lietuvoje egzistuoja politikų galimybė būti paskirtais Konstitucinio Teismo teisėjais be jokio atšalimo laikotarpio. Tad mano pataisomis, atliepiant šią Europos Komisijos teisės viršenybės principo taikymo ataskaitą, yra siūloma nustatyti teisėjui, kuris būtų paskirtas tokiu atveju, pareigą nusišalinti nuo įstatymų vertinimo dėl jų atitikties Konstitucijai tais atvejais, kuomet jisai yra pats rengęs, teikęs, dalyvavęs svarstant ar kokioje kitoje įstatymų projektų stadijoje. Ir atitinkamai kita pareiga vėlgi nusišalinti tais atvejais nuo bylos svarstymo ar kitų etapų, kai jisai yra susijęs su pareiškėju iš esmės buvusiais partinės narystės, dalyvavimo bendroje frakcijos veikloje ar panašiais saitais. Ir šitą atšalimo taisyklę būtų siūloma taikyti, kaip ir paprastai kitais atvejais, atšalimo valstybės tarnyboje, vienerius metus. Tai toks yra siūlomas reguliavimas, kuris *įneštų* daugiau aiškumo ir kartu atlieptų Europos Komisijos išsakytas kritines pastabas. Ir esu pasiruošusi atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiama pranešėja. Jūsų paklausti nori V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiama pranešėja, ką jūs manote apie iki šiol taikytus dvejopus standartus, kai vieniems ministrams Prezidentas liepia atšalti ir negalima skirti, o kiti ministrai greituoju būdu papuola į postą? Ir, žinoma, praeitos kadencijos scenarijus, kai tiesiai iš Seimo kėdės tampa Konstitucinio Teismo teisėju. Ar šie pakeitimai padės pareguliuoti tą atšalimą ir kiek?

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Šitie pakeitimai, bent jau vienu atveju, tai Konstitucinio Teismo teisėjų skyrimo atveju, tiesiog sudarytų galimybę aiškiau pritaikyti tą atšalimo laikotarpį, tiesiog įpareigojant paskirtą teisėją nusišalinti tais atvejais, kai jisai pats prisidėjo prie teisės akto kažkuriame etape: jo rengimo, svarstymo, priėmimo, arba prisidėjo bendrystė su pareiškėju. Ir šiuo atveju tas metų laikotarpis, matyt, būtų pakankamas tai politinei bendrystei atšalti.

PIRMININKĖ. Kolegos, daugiau užsirašiusių paklausti nėra. Taip pat nėra ir užsirašiusių kalbėti dėl motyvų. Todėl siūlau pereiti prie balsavimo. Prašom.

Užsiregistravo 108, balsavo 107: už balsavo 106, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 1 Seimo narys. Taigi įstatymo projektui yra pritarta po pateikimo. Yra siūlomas pagrindiniu komitetu Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ir siūloma svarstyti... (*Balsai salėje*) Taip, prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Aš atsiprašau, pripažįstu klaidas, kolege, apgavau, palikau savo kordelę, tai tiesiog įvyko labai apmaudi klaida. (*Šurmuly, juokas salėje*)

PIRMININKĖ. Kolegos, įvyko tokia apmaudi klaida. Labai atsiprašome. Agne, prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Ir nežinau, gal būtų tiesiog dėl protokolo tikslinga eliminuoti A. Širinskienės balsą.

PIRMININKĖ. Ar galėtume pritarti ir sutarti, kad pagrindiniu komitetu siūlome Teisės ir teisėtvarkos komitetą? Galime, matau, yra sutarimas. Ir tuomet siūloma svarstyti birželio 12 dieną.

Kolegos, aš siūlyčiau, dabar yra dar balsavimo langas, kadangi mūsų darbotvarkėje liko labai mažai projektų, ar būtų galima iki posėdžio pabaigos pratęsti balsavimo langą? Sutarėme. Labai ačiū.

15.39 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 11⁴ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-69 (pateikimas)

Tuomet yra Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 11⁴ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-69. Pranešėjas – A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Pristatau jums drauge su V. Fiodorovu įregistruoto Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projekto siūlomus pakeitimus. Šio įstatymo projekto tikslas – nustatyti stacionarių greičio matuoklių įrengimo tvarką ir užbaigti teisėkūros procesą, kuris buvo pradėtas 2020–2024 metų Seimo kadencijoje. Šis įstatymas įgyvendina jau apsvastyto ir beveik baigto įstatymo projekto Nr. XIVP-3015 nuostatas.

Šiuo metu stacionarių greičio matuoklių įrengimo tvarka nėra reglamentuota įstatymu. Po akcinės bendrovės „Via Lietuva“ reorganizacijos, įmonei tapus privačiu juridiniu asmeniu, siekiančiu pelno, ji toliau priima sprendimus pagal savo vidaus metodikas, nors įstatymai nenumato jai tokių įgaliojimų. Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad Valstybės kontrolė nustatė, kad „Via Lietuva“ nesivadovauja savo pačios nustatyta tvarka ir kas trečias greičio matuoklis Lietuvoje įrengtas pažeidžiant tvarką.

Siūlome įtvirtinti naują sąvoką „stacionarusis greičio matuoklis“ ir nustatyti aiškias jų įrengimo sąlygas bei tvarką. Greičio matuoklių įrengimo ir naudojimo tvarką valstybinės reikšmės keliuose nustatytų Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Be to, būtų nustatyti reikalavimai įrengimui automagistralėse, kur eismas itin intensyvus. Prieš visus veikiančius greičio matavimo įrenginius būtų pastatomi įspėjimai.

Šis projektas suteiktų galimybę teisiškai reglamentuoti stacionarių greičio matuoklių įrengimą ir užtikrinti, kad šios priemonės būtų naudojamos tik pagal aiškius ir pagrįstus saugumo principus, taip pat gerinant eismo saugumą mūsų keliuose.

Jeigu turėtumėte klausimų, mielai į juos atsakyčiau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Taip, jūsų paklausti nori J. Sabatauskas. Nėra. J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Jūs pats paminėjote, kad yra panašaus turinio projektas, kurio likęs tik priėmimas. Tai aš nelabai suprantu, kodėl jūs neregistruojate dėl to projekto pasiūlymų, kuriuos komitetas iki priėmimo apsvastytų, ir tai būtų greitesnis kelias, o startuojate su nauju projektu nuo pateikimo stadijos?

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju už klausimą. Pasitarę su Ekonomikos komiteto tiek biuru, tiek nariais, priėmėme tokį sprendimą. Manome, kad šis parlamentas galėtų šį įstatymo projektą apsvastyti, pritaręs po pateikimo, pradėti jo svarstymą.

PIRMININKĖ. Klausia S. Bucevičius. Nėra. Tuomet dėl motyvų. J. Sabatauskas norėjo prieš kalbėti, bet jo nėra. Tuomet, kolegos, einame prie balsavimo. Balsuojame.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 78, prieš – 2, susilaikė 13.

Prašau, S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Pirmininke, ačiū. Kolegos, norėčiau paprašyti. Yra numatytas Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis.

PIRMININKĖ. Palaukite. Dar labai atsiprašau. Tuomet projektui po pateikimo yra pritarta ir yra numatoma, kad pagrindinis komitetas turi būti Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

S. Bucevičius – per šoninį mikrofoną. Prašau.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Pirmininke, pratęsdamas noriu paprašyti. Ekonomikos komitete praeitą kadenciją buvo svarstomas. Jisai yra techninio pobūdžio. Ekonomikos komitetas prašomas kaip pagrindinis, Teisės ir teisėtvarkos komitetas – kaip papildomas.

PIRMININKĖ. Kolegos, tuomet mano siūlymas būtų balsuoti alternatyviai. Kas už tai, kad būtų TTK, balsuojate už, kas balsuojate prieš, tas balsuojate už Ekonomikos komitetą.

Užsiregistravo 102, balsavo 99: už TTK, kad būtų pagrindinis komitetas, pasisakė 30 Seimo narių, prieš pasisakė 69.

Taigi nuspręsta, kad Ekonomikos komitetas būtų pagrindinis. Ar galėčiau pasiūlyti, kolegos, gal norime mes pasiūlyti, kad TTK būtų papildomas? Nereikia? Nereikia. Bendru sutarimu nereikia. Tuomet noriu informuoti jus, kad yra siūloma svarstyti balandžio 29 dieną. Ar galime pritariti, kolegos? Taip, galime pritariti. Labai ačiū.

15.46 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-164, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-165 (pateikimas)

Einame prie kito darbotvarkės klausimo. Taip pat Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimas, įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-164. Pranešėjas – A. Nedzinskas. Prašau. Ir taip pat kitas susijęs įstatymo projektas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalies pakeitimo įstatymo projektas. Prašau.

A. NEDZINSKAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos Seimo nariai, prieš 15 metų taip pat buvau šioje tribūnoje ir būtent teikiau šį įstatymo projektą su gerbiamu liberalu E. Tamašausku, kad Lietuvoje atsirastų istorinių automobilių statusas. Tuomet, kai priėmėme šio įstatymo projektą, istorinių automobilių kartelė buvo 1980 metai. Praėjo 15 metų ir dabar ta kartelė stipriai užkilusi iki 1995 metų. Jeigu mes šio įstatymo nekeisime, tai greitu metu istoriniai automobiliai bus ir 2000 metų laidos, ir taip toliau.

Todėl mes siūlome pasendinti istorinių automobilių kartelę, kad automobiliai nesinaudotų istorinių automobilių lengvatomis ir kitais privilegijomis, kuriuos leidžia valstybė. Turime šiek tiek sugriežtinti šią tvarką, kad įstatymų landomis nesinaudotų tam tikri automobiliai, kad nereikėtų mokėti įvairių mokesčių ir gautų kitų lengvatų. Pavyzdžiui, kad Lietuvoje kaip istoriniai automobiliai 1995 metų, tarkime, nebūtų registruojami dešiniavairiai. Istoriniai automobiliai nemoka taršos mokesčio. Istoriniams automobiliams iš Amerikos nereikia europinių standartų galiojimo. Taip pat istoriniams automobiliams yra supaprastinta techninė apžiūra, ji yra kas penkeri metai, ir taip toliau. Todėl siūlomas variantas, kad istorinių automobilių kartelė būtų šiek tiek aukštesnė, nes ne visi seni automobiliai turėtų ir vadintis istoriniais.

O antrasis įstatymo projektas, kad istoriniai automobiliai yra skirti ne kasdienėms reikmėms, vadinasi, nenaudojami kas dieną ir taip pat nenaudojami dažnai pagal paskirtį. Turiu galvoje, kad istoriniai automobiliai yra ne tik lengvieji, bet yra ir krovininiai, specialiosios paskirties. Šie automobiliai, važiuodami magistraliniais keliais, turi mokėti kelių mokesčius, o jie dažniausiai neveža jokių krovinų ir kitų stambių dalykų, nedėvi taip kelio dangos. Jie dažniausiai važiuoja į parodas, miestų šventes ir skirti parodyti visuomenei, kokia buvo automobilizmo istorija, o ne naudoti kroviniams pervežti ir taip toliau. Laukiu jūsų klausimų.

PIRMININKĖ. K. Starkevičius. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Gerbiamas iniciatoriau, jūs paminėjote, jeigu nekeisime šito įstatymo, tai 2000 metų automobilis irgi greitai taps jau tuo senoviniu automobiliu. Tai jisai taps

tada po 30 metų, ir jis taps kada? Tiktai 2030 metais. Jeigu mes norime mažinti tų senovinių automobilių... Jūs dabar siūlote 40 metų, rodos, jūsų projekte yra, amžių, tai gal tada 50, tada visai jų nebus daug. O čia, jeigu žmogus išsaugojo tą automobilį dabar kaip 30, jisai pereina techninę apžiūrą, atitinka visus reikalavimus, tai kodėl jisai negalėtų būti ir po tų 30 metų? Kas čia pasikeis?

A. NEDZINSKAS (*LSDPF*). Matote, automobiliai dabar yra daug patvaresni ir lengvai peržengia ir 30 metų kartelę, ir didesnę, ir jie gali toliau tarnauti. Kartelė didinama būtent dėl to, kad nesinaudotų tomis lengvatomis tie automobiliai, kurie dar nėra to verti. Kaip minėjau, kad nebūtų piktnaudžiavimo atveju, kad nesinaudotų lengvatomis, kurios nepriklauso.

PIRMININKĖ. D. Razmislevičius.

D. RAZMISLEVIČIUS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, turiu klausimą. Geras, manau, sprendimas, bet turbūt po dešimties metų jūs vėl stovėsite šitoje tribūnoje. Tai klausimas mano toksai: gal būtų tikslinga ne amžių nustatyti automobilių, kaip šiuo metu 40, o fiksuoti būtent gaminimo metus, pavyzdžiui, 1985 metai, kas buvo ir prieš tai, bet buvo numatyta 30 metų, tai gal būtų tikslingiau užfiksuoti gaminimo metus ir tada praėjus, pavyzdžiui, dešimčiai metų, nereikėtų sugrįžti prie šito klausimo? Ačiū.

A. NEDZINSKAS (*LSDPF*). Universalios taisyklės nėra, kuris automobilis yra senas, o kuris yra senovinis. Istorinių automobilių asociacijos skirtingai skaičiuoja tų metų galimybę. Anglijoje, pavyzdžiui, tai yra 40 metų, Estijoje – 35 metai, Čekijoje – 50 metų ir taip toliau. Istorinių automobilių tarptautinės asociacijos siūlo remtis būtent amžiaus cenzu, o kiekviena valstybė gali pasirinkti tą amžiaus cenzą, koks jai yra manytinas teisingiausias. Tai mes galime kalbėti, diskutuoti ir galbūt tai galėtų būti 35 metai arba net 45 metai, priklauso nuo mūsų visų valios.

PIRMININKĖ. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas kolega, nuo kada jūs siūlytumėte jūsų įstatymo įsigaliojimą, nes nuo šios dienos, sakykime, nuo įstatymo priėmimo yra labai daug lūkesčių žmonių, kurie norėtų gal registruoti, ir jiems atidedame dešimčiai metų. Gal įstatymo įsigaliojimas turėtų būti po dešimties metų, tai tada lyg tuos lūkesčius atitiktų? Tai vienas dalykas.

Antras dalykas. Istoriniu automobiliu, jeigu jį užregistravai, negali kasdien važiuoti, gali važiuoti tiktai į priemones, organizuojamas istorinių automobilių, į įvairias muges, tai per metus kartą, du išvažiuoti. Tai kur čia problema? Aš čia nematau problemos, dabartinė tvarka yra, man atrodo, gana tinkama ir jos keisti nereikėtų.

A. NEDZINSKAS (*LSDPF*). Buvo diskusijų, kad reguliuotume istorinių automobilių keliones pagal odometro duomenis, tačiau lietuviai puikiai moka atsukti spidometrą, todėl tas nelabai ir išeina. O yra tikrai piktnaudžiavimo atveju, dėl to ir siūlomas šis įstatymo projektas.

Šis įstatymo projektas buvo derintas su istorinių automobilių klubais, vieninteliai klubai, kurie buvo nepatenkinti, tai automobilių, bet ne istorinių automobilių.

PIRMININKĖ. Klausia E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū už žodį pirmininkei. Norėjau paklausti, kodėl yra išbraukiama įstatymo nuostata, cituoju: „kurios modelis nebegaminamas mažiausiai 15 metų ir...“, čia klausimas susijęs dėl to, kad vienos nedraugiškos mums valstybės gamintojai 50 metų tą patį modelį gamina, tai automatiškai gali būti tiesiog tas pats automobilis, tiktai jo gamybos metai išeina, ar čia yra ta priežastis?

A. NEDZINSKAS (*LSDPF*). Tikrai nėra ta priežastis. Mums draugiška kita valstybė gamina legendinius „Volkswagen“ automobilius, vabalais vadinamus. Meksikoje tik prieš kelerius metus buvo nutraukta jų gamyba. Tai jeigu jau automobilis sulaukė brandaus amžiaus, jis jau turi turėti tą istorinį statusą, nesvarbu, ar tai bus kokia nors „Niva“, ar tai bus „Volkswagen Beetle“.

PIRMININKĖ. Klausia R. Sinkevičius.

R. SINKEVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, klausimas toks: galbūt reikėtų mažinti lengvatas istoriniams automobiliams? Dabar ir techninė apžiūra kas penkeri metai, ir apžiūra vizualinė, ir kitų lengvatų pilna. Todėl visi nori turėti istorinius automobilius. Pagaliau ir kelių mokesčio nebereikia jiems mokėti. Ar nebūtų tokio noro, siekiant riboti istorinių automobilių skaičių? Greitai Lietuvoje pusė automobilių bus istoriniai!

A. NEDZINSKAS (LSDPF). Noro tikrai nėra, nes aš pats esu senas automobilistas, istorinių automobilių gerbėjas 20 metų. Tai yra ne tik tai technika, tai yra ir technikos progreso istorija, ir kultūrinė dalis, todėl norisi puoselėti ir padėti istorinių automobilių entuziastams. Tačiau kai tu labai daug jiems padedi, prikurdamas lengvatų, kitų gerų dalykų, tuomet jomis pradeda naudotis tie automobiliai, kurie tikrai dar nėra verti istorinio automobilio statuso. Kaip norėjau pasakyti, kad dabar galėtų ir *šaraniukai*, ir *pasatai*, *espeisai*, ir *lagūnos*, ir „Audi 100“, „Audi 80“, „Audi A3“, ir kiti modeliai būti istoriniais. Todėl, kad nesinaudotų įstatymų lengvatomis, ir siekiama pasendinti šiuos automobilius. O tie automobiliai, kurie jau yra pripažinti istoriniais, ir liks istoriniai, nes mes pakeistume vertinimo tvarką, jeigu automobilis jau istorinis, bet dar ir nėra 40 metų, jis tikrai ir išliks istorinis. Kaip sakoma, senatvė – ne liga, ji visiems ateis. Taip ir išsaugotas automobilis sulauks to amžiaus cenzo ir bus viešai rodomas kaip istorinis eksponatas, o ne tik kaip dar vis tebevažinėjama transporto priemonė.

PIRMININKĖ. Užsirašiusių kalbėti dėl motyvų nėra. Kolegos, balsuojame už abu įstatymų projektus.

Užsiregistravo 95 Seimo nariai, balsavo 93: už – 58, prieš – 8, susilaikė 27 Seimo nariai. Prita po pateikimo. Ir noriu atkreipti dėmesį, kad dėl pirmojo projekto pagrindinis siūlomas komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Svarstymo data – balandžio 29 diena.

Dėl antrojo projekto siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 13 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Viskas, man atrodo, gerai yra. Kolegos, sutariame.

15.58 val.

Baudžiamojo kodekso 68¹ ir 228 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-106 (pateikimas)

Einame prie kito darbotvarkės klausimo – Baudžiamojo kodekso 68¹ ir 228 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-106. Pranešėja – J. Zailskienė. Prašom.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Kartu su kolegomis parengėme Baudžiamojo kodekso 68¹ ir 228 straipsnių pakeitimus. Šio projekto tikslas – tikslinti ir konkretizuoti piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi baudžiamąją atsakomybę, užtikrinant aiškesnį ir proporcingesnį atsakomybės taikymą. Kaip matote, dabartinės nuostatos nepakankamai atskiria atvejus, kada padaroma didelė, kada maža žala, todėl būtina sukurti aiškesnes sąlygas teisiniam prevenciniam poveikiui. Šiuo metu pagal 228 straipsnį piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi nėra diferencijuotas, taip pat Baudžiamojo kodekso 68¹ straipsnio nuostatos dėl viešųjų teisių atėmimo ir teisės dirbti tam tikrą darbą nėra pakankamai aiškos. Tai sudaro teisinio neapibrėžtumo riziką ir galimybę priimti kiekvienu atveju vis kitokius sprendimus. Pagrindiniai siūlomi 228 straipsnio pakeitimai – tai diferencijavimas pagal padarytos žalos dydį piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi atveju. Aišku, aiškesnė atsakomybė asmenims, kurie, siekdami asmeninio pasipelnymo, padarė žalą, tačiau nebuvo kyšininkavimo elementų, ir maksimalios sankcijos taikymas tik tais atvejais, kai piktnaudžiavimas sukėlė didelę žalą.

Siūlomi 68¹ straipsnio pakeitimai. Šio straipsnio 2 dalyje patikslinama, kad viešųjų teisių atėmimas gali būti skiriamas tik tada, kai veika piktnaudžiaujant viešosiomis teisėmis yra proporcinga ir apsaugo visuomenės interesus.

Toliau 3 dalyje nustatoma, kad teisė dirbti tam tikrą darbą ar užsiimti veikla gali būti atimama tik esant susijusioms aplinkybėms.

Ir 4 dalyje apibrėžiami viešųjų teisių atėmimo terminai ir reikalavimai dėl teismo motyvų.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, įvertinusi šį projektą, pažymėjo, kad pastabų ir pasiūlymų neturi, nes viskas atitinka Europos Sąjungos teisę.

Norėčiau gal pabaigai paminėti. Įvertinus Aukščiausiojo Teismo paskelbtą sprendimą dėl savivaldybių tarybų narių lėšų panaudojimo byloje, akivaizdu, tiek prokuratūra, tiek žemesnės ins-

tancijos teismai netinkamai taikė Baudžiamąjį kodeksą. Todėl manome, kad tikrai jį reikia tobulinti, kad ateityje tokie atvejai nepasikartotų, o kodeksas būtų taikomas kaip kraštinė priemonė tik tuomet, kuomet nėra galimybės tokio pobūdžio bylų išspręsti administracine ar civiline tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkui. Jūsų nori paklausti trys kolegos. Pirmoji klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Na, kolege, jūs sakote, kad teismai netinkamai taikė, bet šitas jūsų projektas nieko bendro neturi su ta teismų praktika, kuri dabar yra matoma. Kitaip tariant, su tomis klaidomis, kurios buvo padarytos pirmosios ir antrosios instancijos teismuose. Tai vienas dalykas.

Bet mano klausimas būtų susijęs su neturtine žala ir būtent su Teisės departamento pastaba. Teisės departamentas labai aiškiai sako, kad taip, jūs keičiate MGL'us, tačiau didelė neturtinė žala yra konstatuojama visuomet, kuomet tą nusikalstamą veiką padaro valstybės tarnautojas ar politikas. Šiuo atveju, net ir sumažindama MGL'us, tą turtinės žalos dydžio vertinimą, jūs savo projektu visiškai nekeičiate neturtinės žalos situacijos. Iš esmės teismas galės vertinti ir toliau...

PIRMININKĖ. Kolege, prašau klausti.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). ...tokias situacijas kaip neturtinę žalą. Kaip jūs matytumėte šios situacijos sprendimą?

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Taip, tikrai čia yra problema šiuo metu, ir ypač kai išaiškina Aukščiausiasis Teismas, kad tarybos nariai turėjo teisę gauti išmokas, tiesiog tai padarė netinkamai. Manau, kad komitetas, kuris bus pripažintas pagrindiniu, tikrai sugebės ištaisyti teisinius nesklandumus ir atkreipti dėmesį į Teisės departamento išvadas ir pasiūlymus.

PIRMININKĖ. K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, ar neatrodo, kad čia bandoma keisti arklius vidury brastos? Vieni jau lyg ir viename krante, kiti nuskendę, o kiti dar vis laukia, kaip čia per tą brastą prabristi. Ar nereikėtų vis tik sulaukti bendrai tų sprendimų? Vis tik kažkaip turbūt gaila tų, kuriems jau sprendimas buvo nekoks, galbūt jiems tai yra šiaudas, už kurio jie galės užsigriebti. Bet tiems, kurie yra eilėje, kaip jūs sakėte, yra dar šimtai tų tarybos narių, galbūt vis tik jiems tai yra išsigelbėjimas. Ir kaip atrodys tie politikai visuomenės akyse? Galbūt mes, svarstydami šitą klausimą, tas etinis... dėl ko pasisakė ir Aukščiausiasis Teismas, dėl pačios etikos. Galbūt šitą aspektą galite pakomentuoti? Labai ačiū.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Žinote, būtų buvę tobula, man atrodo, jeigu Seimas anoje kadencijoje prieš... (*Balsai salėje*) Aš nieko nekaltinu. ...būtų priėmę, paskirdami, sprenddami tą problemą, kai jau išaiškėjo problema, ir paskirdami tarybos nariams atlyginimą, jie galėjo pripažinti, kad tiesiog užbaigiame tą etapą ir nesigiliname, judame toliau, bet to nepadarė. Dabar tai, ką siūlo Kęstutis, sulaukti, kol visus nuteis, tada priimti sprendimą, aš tai, žinokite, nesu tokia akmeninė šiuo atveju ir manau, kad geriau pamačius problemą ją spręsti, o ne laukti, kol dėl visų bus priimti sprendimai. Tuo labiau kad, jeigu Seimas priims šias patobulintas pataisas, visi, kuriuos nuteisė, pripažino kaltais, turės galimybę kreiptis dėl savo sprendimų persvarstymo.

PIRMININKĖ. Klausia M. Katelinas.

M. KATELYNAS (LSDPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, jūsų pataisose dėl 228 straipsnio 2 dalies, piktnaudžiavimo dalies, yra įrašyta, jog kai padaryta žala yra mažesnė nei 25 MGL'ai. Jeigu teisingai susiskaiciuoju, tai yra 1 tūkst. 750 eurų. Kaip manote, ar nereikėtų dar papildomai skaidyti, nes, sakykime, ta pati žala ir tos pačios sankcijos galiotų ir padarius, tarkime, euro ar 10 eurų žalą, ar 1 tūkst. 700 eurų. Mano klausimas, ar, jūsų nuomone, nereikėtų dar papildomo kažkokio diferencijavimo?

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Aš manau, kad čia tiesiog, žinote, darai, padarai klaidų. Tobuliausia būtų, jeigu būtų sprendimas, kad 1 dalyje būtų tiesiog, kad padaryta didesnė nei 25 MGL'ų žala, ne mažesnė, o didesnė. Tada automatiškai dėl tos mažesnės, euro ar 1 tūkst., jau būtų sprendžiama civiline arba administracine tvarka.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dabar dėl motyvų prieš kalbėti yra užsirašęs J. Razma. Prašome.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Galiu išeiti? Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, nežiūrint pranešėjos čia skelbiamų gerų norų spęsti tam tikras Baudžiamojo kodekso problemas, vis dėlto šiandien ta iniciatyva bus visuomenės priimta kaip toks labai tiesmukas rūpinimasis tais politikais, kurie dabar figūruoja vadinamosiose čekiukų bylose. Aš manau, kad mes turime šiandien matyti tą visuomenės požiūrį. Tą problemą dėl adekvačių nuobaudų, kaip matome, sprendžia pati teismų sistema. Turime jau Aukščiausiojo Teismo vieną tam tikrą nutarimą. Aš siūlau dėl to šiandien tikrai tą projektą atmesti, nepritarti ir palikti galbūt ateityje Teisės ir teisėtvarkos komitetui sistemškai pasižiūrėti į tą problemą, šiek tiek vėliau galbūt bus kitaip žiūrima. Ir kaip kolegė Agnė kalbėjo, čia vis dėlto lieka atviras klausimas dėl neturtinės žalos. Iniciatoriai tos problemos neišsprendžia. Projektas, žodžiu, turi ir tokių konkrečių dalykinių trūkumų.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų už užsirašė A. Zuokas. Prašau.

A. ZUOKAS (MSNG). Kolegos, aš tikrai siūlyčiau pritarti ir pradėti svarstymą, nes nėra nieko blogiau gyvenime kaip biurokratinis teisingumas, kai biurokratinės procedūros ar tokie kažkokie pažeidimai lemia tokią griežtą bausmę, kuria yra vadinamas baudžiamasis... Aš įdomumo dėlei užklausa Informatikos ir ryšių departamento informacijos, kiek Lietuvoje yra teistų žmonių. Virš 310 tūkst. Lietuvos piliečių yra teisti baudžiamąja tvarka. Netgi daugelyje tarptautinių ataskaitų yra labai aiškiai pateikiami duomenys, kad Lietuvoje bausmių dydis griežtas, daug įkalintų žmonių ir visa kita. Viena iš priežasčių, kad mes dar nuo sovietmečio nepasitikime žmogumi, o iš karto stengiamės jį nubausti. Be abejonės, civilinė atsakomybė, natūralu, išlieka. Suprantama, kad ne visos savivaldybės turi vienodas situacijas ir, aišku, tie čekiukų bylų atvejai skirtingi, bet naudoti tokį ginklą kaip baudžiamoji atsakomybė ir pastumti žmogų už raudonos linijos yra labai skausminga bausmė. Tokių Lietuvoje turime virš 300 tūkst. šiandien pagal pateiktą pažymą. Todėl pagalvokime, ar tai adekvatu. Dėkui.

PIRMININKĖ. Kolegos, balsuojame.

Už projektą po pateikimo balsavo 87 Seimo nariai: už – 60... Atsiprašau, užsiregistravo 88, balsavo 87: už – 60, prieš – 10, susilaikė 17. Taigi projektui po pateikimo yra pritarta. Ir komitetai. Agnė nori kalbėti. Taip, prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Ir pasiūlymas, ir replika po balsavimo. Tai replika po balsavimo čia kalbėjusiems, kad Lietuvoje labai daug teistų žmonių. Tai panaikinkite Baudžiamąjį kodeksą ir pradėsime gyventi geriau, nebeliks tiesiog teistų žmonių Lietuvoje.

Bet apskritai tai aš siūlau tikrai ne Teisės ir teisėtvarkos komitetą skirti kaip pagrindinį, gal pagalvokime apie kokį Kultūros komitetą ar kokį kitą, nes aš labai abejoju, ar Teisės ir teisėtvarkos komitete šitas projektas turi kažką veikti.

PIRMININKĖ. Taigi siūlomas pagrindinis komitetas yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Kolegos, ar galime apsispręsti bendru sutarimu, kad mes Teisės ir teisėtvarkos komitetą siūlome?

Labai ačiū už pritarimą. Ir data – birželio 12 diena, kada bus svarstymas komitete.

16.11 val.

Baudžiamojo kodekso 222 ir 223 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-119 (pateikimas)

Einame prie paskutinio darbotvarkės klausimo – Baudžiamojo kodekso 222 ir 223 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-119. Pranešėjas – V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, projektu nesiūlau naikinti Baudžiamojo kodekso, tiesiog siūlau pasižiūrėti ir į kitas baudžiamojo įstatymo normas, nes pastaruosius dešimt metų mes labai intensyviai griežtinome sankcijas už įvairias nusikalstamas veikas. Mano projektu siūloma pakeisti sankcijas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 222 ir 223 straipsniuose. Projektas parengtas atsižvelgiant į jau dešimtmetį teisės doktrinoje iškeliamas problemas dėl baudžiamajame įstatyme įtvirtintų bausmių ribų už Baudžiamojo kodekso 222 ir 223 straipsniuose atliktas nusikalstamas veikas. Teisės ekspertai įvairiais lygiais pasisako apie tai, kad šiandien šių normų sankcijos nėra tinkamas baudžiamosios teisės, kaip *ultima ratio* priemo-

nės, įprasminimas. Aš remiuosi teisės mokslininkų L. Pakštaičio, G. Švedo, O. Fedosiuko, taip pat A. Gutausko straipsniais, kurie cituojami aiškinamajame rašte.

Teisės doktrinoje įtvirtinta, kad Baudžiamajame įstatyme numatytos sankcijų ribos bei bausmių, baudžiamojo ir auklėjamojo poveikio priemonių skyrimo taisyklės turi sudaryti teises prielaidas teismams pasirinkti ir skirti minimalias bausmes ir kitas teisės poveikio priemones, kurių pakaktų nuteistajam resocializuoti. Tai reiškia, kad valstybės reakcija į nusikalstamas veikas grindžiama minimalaus pakankamumo principu, o laisvės atėmimo bausmė traktuojama kaip kraštutinė priemonė.

Iš tikrųjų aiškinamajame rašte pateikiu ir baudžiamųjų bylų nagrinėjimo statistiką ir jūs matysite, kad teismai ieško būdų, kaip už šias veikas neskirti maksimalių, o skirti švelnesnes nei įstatymo numatytas sankcijas, nes, vertinant bausmes, numatytas už Baudžiamojo kodekso 222 ir 223 straipsniuose numatytas veikas, jaučiamas perteklinis griežtumas ir tai pažeidžia proporcingumo principą.

Inicijavau įstatymą ir todėl, kad visai neseniai, nuo šių metų, įsigaliojo nauja Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių specialioji dalis dėl *ultima ratio* principo subalansavimo, įsigaliojo vasario 1 dieną. Tačiau mano minimi straipsniai, siejami su aplaidžia ir apgaulinga buhalterine apskaita, nebuvo peržiūrėti ir nebuvo keičiami.

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Teisės departamentas... o su jo siūlymu dėl to, kad būtų gauta Vyriausybės išvada ir projektas įvertintas Teisingumo ministerijos Kodekso priežiūros komisi-joje, absoliučiai sutinku. Taip pat dėkoju Teisės departamentui už išvadoje įvardintą rūšinį objektą, nes Teisės departamentas veikas, kurių devyniais iš dešimties atvejų subjektai būna buhalteriai, dažnai padarę tas veikas tam, kad nusikaltimų organizatoriai ar organizuotos grupės padarytų daug sunkesnes veikas, ir dažnai padaro poveikio kontekste, iš tikrųjų netaptų... nebūtų taip, kad jie būtų nubaudžiami griežtesne bausme.

Teisės departamentas savo pastabose atkreipė dėmesį, kad jeigu mes aplaidžios buhalterinės apskaitos... 1 ir 2 dalis švelninsime ir iš sunkios perkelsime į apysunkę, iš apysunkės – į nesunkių nusikaltimų sritį, o buhalterinės apskaitos klaidą, kuri padaroma dėl neatsargumo... eliminuosime laisvės atėmimo bausmę iki ketverių metų, beveik tokią pat, kaip už neatsargų gyvybės atėmimą, tai mes tiesiog suvienodinsime sankcijas už tame pačiame 32 skirsnyje esančias kitas nusikalstamas veikas. Tai reiškia, kad buhalteris, kuris kažkieno paveiktas padarė nusikalstamą veiksmą, bus švelniau baudžiamas, nežymiai švelniau, metais švelniau, už pinigų padirbinėjimą, už mokesčių nemokėjimą, už mokėjimo instrumentų gaminimą ir už kitas veikas, darančias žymią ir reikšmingą žalą valstybės finansų sistemai.

Iš tikrųjų aš siekiu, kad mes pradėtume peržiūrėti pernelyg griežtas sankcijas. O Teisės departamentui siunčiu žinutę, kad aš šiuo atveju žiūriu ne tik į rūšinį objektą, bet ir į šios veikos subjektą. Tai dažnai buhalterė, kuri dėl savo šeimos padėties, dėl finansinės padėties pasiduoda darbdavio, nusikaltėlio įtakai.

Ačiū. Kolegos, atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju. Pritariu ir palaikau kryptį, nes tokių griežtų bausmių arba perteklinių bausmių mes tikrai turime nemažai. Ir būtų klausimas, kuris susijęs su nepilnamečiais, kuriems taip pat taiko Baudžiamojo kodekso nuostatas. Teko bendrauti su advokatais, konkrečiai iš Jonavos, kurie pateikė keletą tokių pavyzdžių, kurie mane kažkaip ir sukrėtė.

Jaunimo grupė, merginos 16–18 metų, realiai mergaitės, vyrukai šiek tiek vyresni, padarę tam tikrus nusižengimus. Merginos neteisingai arba melagingai paliudijo, natūralu, gindamos savo, nežinau, draugus ar, kaip sakyti, artimesnį santykį turinčius vyrukus. Dėl to joms už melagingus liudijimus buvo pritaikyta pati griežčiausia bausmė. Merginos išeina į gyvenimą, dar net nesulaukusios 18-os, jau su teistumu...

PIRMININKĖ. Kolega, klauskite.

A. ZUOKAS (MSNG). ...kas apskritai verčia gyvenimą. Kaip galvojate apie tokius atvejus ir ką čia reikėtų daryti?

V. GAILIUS (*LSF*). Paprastai įstatyme... Teismai, paprastai teismai, ir tai atspindi baudžiamajame įstatyme, nepilnamečiams neskiria bausmės, susijusios su laisvės atėmimu. Sunku komentuoti jūsų įvardintą situaciją, bet, žinoma, už melagingų parodymų davimą, apklausiant nepilnametį, jisai buvo įspėtas, ar dalyvavo jo teisėtas atstovas, aš neturiu duomenų... Tačiau įstatymo leidėjas gina nepilnamečius ir laisvės atėmimo bausmė yra ribota, jeigu už labai sunkius nusikaltimus. O šiaip nepilnamečiams, taip, kaip ir atspindėta įstatyme, paprastai netaikoma laisvės atėmimo bausmė.

PIRMININKĖ. Jūsų paklausti daugiau niekas nenori. Užsirašiusių pasisakyti dėl motyvų nėra. Balsuojame, kolegos.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, pirmininke, jums.

PIRMININKĖ. Užsiregistravo 93 Seimo nariai, balsavo 92: už projektą po pateikimo – 90, prieš nebuvo, susilaikė 2 Seimo nariai. Projektui po pateikimo pritarta.

Siūlomas pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos. Birželio 26 diena. Bendru sutarimu, kolegos, galime pritarti? Labai ačiū. Ir mes baigiame. (*Balsai salėje*) Pasakiau.

Kolegos, registruojamės.

Užsiregistravo 96 Seimo nariai. Posėdis, kolegos, baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 22 STENOGRAMA

2025 m. kovo 18 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami kolegos. Prašome užimti savo darbo vietas. Pradėsime antradienio rytinį posėdį. (*Gongas*)

Registruojamės.

Užsiregistravo iš viso 106 Seimo nariai. Prieš pradėdamas diskusijas dėl darbotvarkės, noriu visų jūsų vardu pasveikinti su gražia data signatarą, mūsų kolegą E. Gentvilą. (*Plojimai*)

E. GENTVILAS (LSF). Mėgdavau cituoti vienos partijos pirmininkę: kada aš, eidamas 65-uosius metus... Dabar nebeturiu tokios galimybės, nes jau einu 66-uosius. Ačiū. (*Plojimai*)

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. kovo 18 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Mielieji kolegos, dėl darbotvarkės matau išsirikiavusią eilutę. Jeigu gerai pastebėjau periferiniu matymu, tai didžiai gerbiamas D. Gaižauskas būtų pirmas šitoje eilėje.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽ-KŠSF). Cha! Labai ačiū, Pirmininke. Išties, gerbiami kolegos, ir galbūt Seimo Pirmininkui klausimas. Mūsų popietinėje darbotvarkėje 2-1 klausimas yra patvirtintas uždaras Seimo posėdis. Reikia šiek tiek aiškumo, nes viešojoje erdvėje iš tikrųjų sklindo daug įvairiausių informacijos, viduje taip pat, ir šiek tiek kilo klausimų: kokio turinio informacija bus pateikta ir koku tikslu?

Aš asmeniškai suprantu, kad tikslas labai kilnus, kad visi Seimo nariai susipažintų su tam tikra situacija, ypač valstybės paslaptimis, kurios vienaip ar kitaip leistų Seimo nariams apsispręsti dėl iškeltų uždavinių, tai yra būtent kaip sustiprinti gynybą, dėl finansavimo klausimų. Tačiau šis posėdis bus uždaras. Kiek aš suprantu, pažymėta, jame bus pateikta informacija tik tarnybinio naudojimo, nes slaptumo žyma yra paprastai tik „riboto naudojimo“. Taigi nė vieno klausimo, susijusio su valstybės paslaptimis, mes negalėsime ten sužinoti ir iš tiesų nebus nė vieno žodžio, dėl to šiek tiek yra klaidinimo.

Kita vertus, mes visi pagal pareigą turime teisę dirbti su įslaptinta informacija „riboto naudojimo“. Jos, aš turiu omenyje, ir Seimo patalpos, visos kitos patalpos...

PIRMININKAS. Klauskite!

D. GAIŽAUSKAS (LVŽ-KŠSF). ...nepriskiriamos nei pirmai, nei antrai saugumo zonai. Čia yra administracinės patalpos, kurių kontroliuojamas tik pateikimas. Mes turime Vadovybės apsaugos departamentą, tikrina. Kodėl bus toks sustiprintas apsaugos galbūt režimas toje patalpoje, toje Seimo salėje, kuri ir taip riboto naudojimo atitiktį turi?

Ir antras dalykas. Jeigu nebus pateikta valstybės paslapčių, kodėl rašoma, kad dar bus pateikti Lietuvos gynybos planai, bus Antrojo operatyvinio departamento pateikta informacija ir taip toliau, kuri *minimum* yra „slaptai“, su slaptumo žyma? Tai kur tas klaidinimas? Ar mes tik bendro pobūdžio informaciją turėsime? Kodėl tada uždėta slaptumo žyma „riboto naudojimo“?

PIRMININKAS. Mielas kolega, ateisite į posėdį ir daug dalykų sužinosite. Pirma, kaip pūkiai išmanantis Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą, čia bus pateikta visa informacija pagal

tai, ką turi kiekvienas Seimo narys pagal galiojantį, man atrodo, ydingą Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą... automatiškai išduotą leidimo žymą dirbti su riboto naudojimo informacija. Tai visa informacija, kuri yra šiame posėdyje, bus mano pažymėta „riboto naudojimo“ žyma.

Tikslas šito posėdžio, jūs labai teisingai pasakėte, yra edukacija, kad kiekvienas Seimo narys, sėdėdamas šitoje salėje, žinotų bent jau tą minimalią informaciją apie grėsmes. Aišku, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariams turbūt nelabai bus įdomus požiūris, kadangi jie gero kai daugiau informacijos disponuoja. Tačiau ne visi Seimo nariai tokią galimybę turi.

Antra, išgirs kariuomenės poreikius konkrečius, kalbant apie finansavimą iki 2030 metų, kodėl reikalingos tokios sumos, kurios buvo įvardintos Valstybės gynybos tarybos posėdyje, kokia ginkluotė bus įsigyjama, kokia kaina ginkluotės, galėsite susiskaičiuoti, ar tai atitinka tas sumas. Toliau bus supažindinta (pagal riboto naudojimo galimybes, tai yra sumažinta žyma) su informacija apie gynybos planus. Taip pat turėsite galimybę paklausti tiek kariuomenės atstovų, tiek krašto apsaugos ministrės dėl tų klausimų, kurie domina.

Kitas blokas: turbūt bus labai svarbu sužinoti užsienio politikos pokyčius, kurie įvyko per kelias pastarąsias savaites pasaulyje, taip pat tai bus tikrai riboto naudojimo edukacinė informacija.

Ir trečias dalykas. Yra atliktas Valstybės kontrolės auditas ar tai pažyma, dabar įvardinama informacija. Manau, kad irgi reikėtų visiems Seimo nariams sužinoti, nes yra ten ir taisytinų dalykų, tuos dalykus jūs sužinosite, tad baimintis nereikia. Administracinės patalpos, vyks Kovo 11-osios salėje, yra visiškai pritaikytos dirbti su riboto naudojimo informacija, bus užtikrintas režimas. Jūs informaciją gavote, jeigu jos laikysitės, viskas bus sklandžiai ir gerai. Nebus kamerų, nebus žurnalistų, dėl to nebus prasmės daryti viešųjų ryšių akcijos. Aš manau, kad bus galimybė tiesiog gauti tas būtinas žinias, tai, manau, kiekvienas Seimo narys turėtų žinoti ir turėti, ir užduoti klausimus.

Po balsavimo bus replika. Gerbiamas I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Iš tiesų pratęsiu tą pačią temą: kai tikrai buvo sprendimas paskelbti šį uždara posėdį, aš kreipiausi į Valstybės saugumo departamentą ir paklausiau, ar tos patalpos, kuriose buvo planuotas tas posėdis, tai yra šita posėdžių salė, yra pritaikyta ir galima pagal įstatymą rengti tokį posėdį. Antro dalyko paklausiau, kas atsakingas bus, nes įtariau, kad kokia nors viešinimo informacija gali nutekėti, tapti labai gąsdinanti, o niekas apie ją kalbėti negalės. Paklausiau, kas atsakingas už tokį galimą informacijos nutekėjimą, ir buvo labai aiškiai atsakyta – institucijos vadovas.

Ką tu noriu pasakyti? Mano įsitikinimu...

PIRMININKAS. Aš norėčiau, kad jūs suformuotumėte klausimą dėl darbotvarkės arba... Čia ne pasisakymo galimybė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Edukaciniais tikslais pateikti informaciją, mano supratimu, mes galėtume atvirame posėdyje įstatymų nustatyta tvarka: išslaptinti tam tikrą informaciją, kurią leidžiama išslaptinti, ir pateikti ją viešai, kad žurnalistai galėtų žinoti, žmonės galėtų žinoti, kas yra. Yra tam tikra dalis informacijos, kurios negalima išslaptinti, tokiu atveju mes turime specialų kabinetuką, kambariuką, į kurį kiekvienas Seimo narys gali nueiti ir su ta ribota informacija susipažinti. Daryti tokį uždara posėdį, negalint nei žurnalistams sužinoti tos informacijos, o mus tikrai edukuojant, mano supratimu, kad negalėtų niekas pasiklausti ir viešai kažko žurnalistai negalėtų filmuoti, mano supratimu, yra netinkamas demokratijos būdas.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas kaip ir teisės profesorius, turėtumėte žinoti tokius elementarius teisės dalykus, nes reikėtų susipažinti su Valstybės tarnybos paslapčių įstatymu, kuriame tai yra numatyta. Aš noriu dar jums priminti, jūs pasirašėte, jeigu pasirašėte, ir visi Seimo nariai dėl atsakomybės, tad jūs, kiekvienas iš to būsimo posėdžio dalyvių, esate atsakingas už informacijos neteisingą naudojimą, saugojimą, disponavimą ir nutekinimą. Ir kaip teisės profesorius noriu priminti, kad, man atrodo, Baudžiamojo kodekso 125 straipsnyje numatyta labai aiški atsakomybė iki laisvės atėmimo. Čia yra tai, kas būtų, jeigu informacija nutekėtų.

Antra. Patalpos yra pritaikytos – riboto naudojimo salė. Daugiau nuleisti iki kitos žymos nebuvo ir techninių galimybių, ir prasmės. Noriu priminti, turbūt tie Seimo nariai, kurie yra neatli-

kę prievolės, gavo mano prašymą ar laišką užpildyti anketas dirbti su slapta informacija, tie, kuriems priklauso pagal kitas užimamas pareigas. Deja, kadangi mes negalime visiems Seimo nariams suteikti žymą „slaptai“ ir „visiškai slaptai“, dėl to tai yra riboto naudojimo.

Trečias momentas. Nebus žurnalistų, nes tai skirta ne žurnalistams ir ne viešųjų ryšių akcijoms. Tame posėdyje jūs gausite informaciją, dar kartą pabrėžiu, ją būtina žinoti pagal principą, kuris įstatyme įtvirtintas, kad būtina žinoti.

Galbūt paskutinis dalykas – taigi nėra prievartos. Jeigu jūs bijote tą informaciją gauti, nenorite jos žinoti, galima į posėdį neateiti. Juo labiau kad jokių sankcijų už neatėjimą nėra.

Dar dėl darbotvarkės būtų pasiūlymų? S. Gentvilas. Atsiprašau, Mindaugai, nepastebėjau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ne tokie aukšti ir gražūs, ką padarysi. Norėtume pasiūlyti įstatymo projektą Nr. XVP-134 (Atsiskaitymų gryniaisiais pinigais ribojimo įstatymo projektą) išbraukti iš darbotvarkės, nes Vyriausybė pati siūlo mažinti šešėlį, kovoti su šešėliu, o šis pasiūlymas yra ėjimas visiškai priešinga kryptimi. Tikrai nesiūlytume grįžti į praeitį. (*Balsas salėje: „Geras pasiūlymas.“*)

PIRMININKAS. Kolegė D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Laba diena. Norėčiau frakcijos vardu paprašyti dėl darbotvarkės 1-11 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos Agnės Širinskienės atleidimo iš pareigų“ projekto Nr. XVP-214 – organizuoti slaptą balsavimą.

PIRMININKAS. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu norėtumėme paprašyti į darbotvarkę įtraukti projektą Nr. XVP-217 – Seimo statuto pakeitimą. Tiesiog konstatuojame, kad po 126 dienų koalicija nesuformavo Seimo vadovybės, todėl siūlome Seimo vicepirmininkų skaičių mažinti nuo septynių iki faktinių penkių šiandien esančių.

PIRMININKAS. Projekto numerį prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Projektas Nr. XVP-217.

PIRMININKAS. (*Balsai salėje*) Neturime Teisės departamento išvados, tai dėl šito siūlymo nebalsuosime kol kas, bet tą padarysime kitame posėdyje. Nėra Seimo Teisės departamento išvados.

Mieli kolegos, turime kelis pasiūlymus ir, pirmiausia, pirmas siūlymas dėl išbraukimo iš darbotvarkės 1-21 klausimo – Atsiskaitymų gryniaisiais pinigais ribojimo įstatymo projekto. Kas už išbraukimą, prašom balsuoti, kas turi kitokią nuomonę, kitaip. Siūlymas išbraukti yra. (*Šurmulys salėje*)

Už balsavo 100. Atsiprašau, iš viso balsavo 116 Seimo narių: už išbraukimą – 43, prieš – 57, susilaikė 16. Darbotvarkėje lieka. Dėl balsavimo būdo apsispręsimė salėje, kada bus pristatytas klausimas. Ir, kaip minėjau, S. Gentvilo pasiūlymo kol kas negalime įtraukti, nes ką tik įregistruotas ir nėra Teisės departamento išvados.

Mieli kolegos, visi pasiūlymai dėl darbotvarkės buvo išklaustyti. Ar galima?.. (*Balsai salėje*) Apsispręsimė, kai bus klausimas pateiktas. (*Balsai salėje*) Apsispręsimė dėl balsavimo. Jeigu nuspręš Seimas taip, tada ir bus darbotvarkėje kitaip. Ar galėtume darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne, sakė. Balsuojame.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 96, prieš – 9, susilaikė 15. Darbotvarkė patvirtinta.

10.13 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 10, 15⁶, 15⁷ ir 15⁸ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-94(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1 klausimas – Investicijų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-94(2). Pranešėja – B. Vėsaitė.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė Investicijų įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimus. Pritarta patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijose dalyvauti nepanoro nė vienas Seimo narys. Motyvai už, prieš? Taip pat nėra. Prašom apsispręsti balsavimu, ar po svarstymo?.. Atsiprašau, balsuosime per balsavimo langą. Tuomet apsispręsimė nustatytu laiku, kai bus balsavimo langas.

10.14 val.

Mokėjamų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-173(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Mokėjamų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-173(2). Pranešėjas – Š. Šukevičius.

Š. ŠUKEVIČIUS (*LSDPF*). Laba diena, gerbiamas Pirmininke, bičiuliai. Biudžeto ir finansų komitete kovo 12 dieną svarstytas klausimas. Buvo pritarta iniciatorių pateiktam ir komiteto patobulintam įstatymo projektui bei komiteto išvadai. Balsuota: už – 10, susilaikė 1, prieš nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų pasisakyti taip pat. Apsispręsimė per balsavimo langą.

Š. ŠUKEVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū.

10.15 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 15, 19, 19¹, 19², 55, 56 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4298(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo vienu nauju straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4298. Pranešėjas – A. Mockus.

A. MOCKUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas apsvairstė įstatymo projektą, gavo Teisės departamento išvadą, su jomis susipažino, atsižvelgė į pateiktus pasiūlymus. Komiteto išvada – pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nėra norinčių. Motyvai už ir prieš. Nėra. Apsispręsimė per balsavimo langą.

10.15 val.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 3, 8, 11 straipsnių ir Įstatymo 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4299(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo kai kurių straipsnių ir įstatymo 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4299. Taip pat kolega A. Mockus.

A. MOCKUS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas apsvairstė įstatymo projektą, gavo Teisės departamento išvadą, su jomis susipažino, atsižvelgė į Teisės departamento išvadą ir siūlo pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, dėl 3 straipsnio yra gautas Seimo nario A. Mockaus pasiūlymas. Prašom pristatyti savo pasiūlymą.

A. MOCKUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas apsvairstė gautą pasiūlymą. Komiteto nuomonė – pritarti. Balsavo: už – 5, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar turime dešimt Seimo narių, kurie palaiko siūlymą? Matau, kad yra. Prašom pristatyti komiteto poziciją dėl pasiūlymo.

A. MOCKUS (*LSDPF*). Komiteto pozicija. Siekiant čia... Komiteto pozicija – pritarti pasiūlymui dėl projekto. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų už kalbėti norinčių nėra. Prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, turėtų pristatyti pasiūlymą, visų pirma. Nepristatė. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Jis yra ir autorius.

S. GENTVILAS (*LSF*). Jis yra ir autorius, bet tegul pristato pasiūlymą.

PIRMININKAS. Pakartokite, gerbiamas kolega.

A. MOCKUS (*LSDPF*). Buvo pristatyta komiteto nuomonė. Pasiūlymas. Siūloma pakeisti Po-veikio aplinkai įstatymo 3 straipsnio 2 dalį, kuria keičiama 8 straipsnio 6 dalis, išdėstant ją taip: „6. Jeigu iki programos patvirtinimo, tačiau ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo programos gavimo savivaldybės administracijoje dienos savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, taryba, veikdama pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą ir kitus įstatymus, kuriuose nustatoma savivaldybių institucijų kompetencija, neviršydamą nustatytos kompetencijos, priima neigiamą motyvuotą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių, poveikio aplinkai vertinimo procedūros negali būti tęsiamos tol, kol galioja savivaldybės tarybos priimtas neigiamas motyvuotas sprendimas, išskyrus atvejus, kai planuojama ūkinė veikla yra pripažinta valstybei svarbiu projektu ar yra regioninės svarbos projektas arba planuojama ūkinė veikla reikalinga valstybei svarbiam ar regioninės svarbos projektui įgyvendinti, arba nacionaliniam saugumui užtikrinti, strateginę ar svarbią reikšmę turinčiai infrastruktūrai, nurodytai Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 4 priede, įrengti, išskyrus radioaktyviųjų atliekų saugyklas. Apie savivaldybės tarybos priimtą neigiamą motyvuotą sprendimą savivaldybės administracija nedelsdama, ne vėliau kaip per 3 dienas nuo šioje dalyje nurodytos sprendimo priėmimo dienos, informuoja atsakingą instituciją ir planuojamą ūkinės veiklos organizatorių ir kartu pateikia neigiamą motyvuotą sprendimą, savivaldybės tarybos sprendimą. Atsakingoji institucija, gavusi šį savivaldybės tarybos sprendimą, apie tai informuoja visuomenę aplinkos ministro nustatyta tvarka.“

PIRMININKAS. Ačiū už išsamų pristatymą. Komitetas, kaip girdėjome, pritarė. Dešimt Seimo narių yra. Motyvai už – L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Kolegos, raginu ir prašau pritarti A. Mockaus rengtam pasiūlymui, nes šiandien situacija tokia, kad, norint įsteigti Lietuvoje radioaktyviųjų atliekų kapinyną, yra numatytos 29 potencialios savivaldybės ir 77 vietos tam. Tai yra iš principo atveriamą Pandoros dėžę, kai į kiekvieną savivaldybę važiuos Geologijos tarnyba, darys gręžinius, matuos, galbūt tos radioaktyviosios atliekos paskui bus vežiamos po visą Lietuvą ir taip toliau. Dabar savivaldybės yra viliojamos tokiais mistiniais dalykais kaip darbo vietos, infrastruktūra ar kita papildoma motyvacija savivaldybėms, bet puikiausiai žinome iš įvairių pavyzdžių, kad atėjus sprendimo laikui visi tie pažadai dingsta ir tiesiog savivaldybė turės priimti tas radioaktyvias atliekas. Šis pasiūlymas įtvirtins galimybę savivaldybei pačiai apsispręsti ir su-tvirtinti tas derybines pozicijas dėl valstybei svarbaus objekto, todėl tikrai prašau pritarti A. Mockaus pasiūlymui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, labai pavojaingas precedentas. Gerbiamas Juozai Olekai, gerbiamas Giedrimai, NSGK nariai, žiūrėkite, šiuo pasiūlymu savivaldai suteikiama veto teisė įkuriant nacionalinės svarbos objektus savivaldybėse. Tai yra labai blogas precedentas, nes visada dėl valstybinės ekonominės svarbos, nacionalinės svarbos, nacionaliniam saugumui svarbių objektų negaliodavo veto. Ir štai įžengia jūsų frakcija su savivaldybių veto dėl valstybinės, nacionalinės svarbos objektų. Tai yra labai prastas precedentas, nes jis gali būti praplėstas kitais atvejais. Man atrodo, NSGK nariai, matydami šitą pasiūlymą, iš tikrųjų turėtų užsidedti raudoną šviesą, kad negali savivaldybės blokuoti nacionalinio saugumo objektų. Bet jūsų frakcija, L. Jonauskas, A. Mockus ką tik nubalsavo komitete, kad savivaldybės turėtų veto teisę dėl tokių projektų. Tai yra labai pavojaingas precedentas.

O šiaip tai prastai yra su technokratais ministrais, nes jie nesėdi ir nesikauna už savo projektus. Turėtų energetikos ministras sėdėti ir už Visagino atominės elektrinės projektą pakovoti iš tikrųjų, kad tai yra Visagino atominei elektrinei svarbus projektas, jisai vystomas yra ne vieną dešimtmetį ir jam neturi galioti savivaldybių veto taip, kaip dabar bando tamsiomis, šviesomis spalvomis nuspalsvoti gerbiami valdantieji. Aš labai siūlau išlaikyti šaltą protą ir balsuoti prieš tokias nepamatuotas savivaldybių galias, kurios iš tikrųjų kenkia nacionaliniams interesams.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už ir prieš išsakyti. Dabar balsuosime dėl kolegos pasiūlymo. Prašome apsispręsti. Kas palaikote pasiūlymą, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, – kitaip.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 54, prieš – 27, susilaikė 17. Pasiūlymui pritarta.

Dėl viso projekto motyvai. Dėl įstatymo projekto mums balsavimo langas, tai ir balsuosime iš karto. Motyvų už, prieš nėra. Prašome apsispręsti dėl viso įstatymo projekto svarstymo stadijoje.

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 77, prieš – 13, susilaikė 19. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

Replikos po balsavimo...

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Jurgita Sejonienė. Gerbiamas Pirmininke, dėl prieš tai buvusio balsavimo dėl pasiūlymo prašau mano balsą įskaityti prieš, ne už.

PIRMININKAS. Į protokolą įtrauksime už. Dėl balsavimo motyvų – kolega J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Kadangi projekto turinys po svarstymo esmingai pasikeitė ir tai apribojo Vyriausybės tam tikras galimybes, aš iki priėmimo prašyčiau, kad Seimas balsuotų už Vyriausybės išvados prašymą.

PIRMININKAS. Ar galime tada pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėl šito nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10.25 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 10, 15⁶, 15⁷ ir 15⁸ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-94(2) (svarstymo tęsinys)

Grįžtame tada į darbotvarkės pradžią. Balsuosime svarstymo stadijoje dėl Investicijų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo ir papildymo, ir pakeitimo taip pat 15⁸... projekto Nr. XVP-94. Prašom apsispręsti.

Balsavo 112 Seimo narių: 111 – už, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

10.26 val.

Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-173(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau balsuosime dėl Mokėjimų įstatymo keleto straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo nauju straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-173. Prašom apsispręsti.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 105, prieš – 4, susilaikė 2. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

10.27 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 15, 19, 19¹, 19², 55, 56 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4298(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas klausimas, dėl kurio turėsime apsispręsti, yra Aplinkos apsaugos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo ir papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4298. Prašom balsuoti.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 111, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

10.28 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-55(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-55. Kviečiame pranešėją V. Turauskaitę.

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Laba diena, gerbiami kolegos. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir komiteto sprendimas yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 12, prieš – 0, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Diskusijoje yra noras... užsirašė dalyvauti D. Ulbinaitė. Prašom.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Ačiū už galimybę atkreipti Seimo dėmesį. Labai noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad ant svarstyklių dedame labai skirtingus dalykus: dedame visuomenės teisę žinoti, žiniasklaidos teisę gauti informaciją, o kitoje pusėje – administraciniai resursai, kurie neva labai dideli ir labai didelių pastangų reikalauja nuasmeninimas mero potvarkių. Iš tikrųjų noriu priminti dar ir tai, kiek daug pastangų buvo įdėta, kad merų potvarkiai būtų vieši. Dabar šiuo pasiūlymu bandome grįžti atgal ir sugrąžinti į laikus, kad ne visi merų potvarkiai bus skelbiami. Jeigu visuomenė ir žmonės, ir taip pat žurnalistai nematys mero potvarkių turinio, kaipgi žinosime, kas vyksta savivaldybėse ir kokius sprendimus priima meras? O žurnalistai, ypač regionuose, praras labai svarbų informacijos šaltinį, nes jeigu jums atrodo, kad po inicialais MK nelabai aišku, kas yra, tai tiriamosios žurnalistikos atstovai labai greitai išsiaiškina, kaip ir policijos suvestinių trumpinius išsiaiškina greitai, ir kas po tokiais potvarkiais slypi paskelbia visuomenei. Mano prašymas – neatimti iš žiniasklaidos šito svarbaus informacijos šaltinio. Žurnalistų profesionalų asociacija ir visa žurnalistų bendruomenė viešai kreipėsi dėl šito įstatymo projekto prašydama nepriimti jo, nes tai apsunkins žurnalistų darbą ir visuomenės teisę žinoti.

Labai kviečiu pagalvoti apie tai, kad po tais neva nekaltais mero potvarkiais, kurie kam nors atrodo nereikšmingi, gali būti paslėpti ir neskaidrūs sprendimai. Šitie sprendimai skelbti mero potvarkius buvo priimti tam, kad visuomenė žinotų, kas vyksta mero kabinete, mero galvoje ir po kuo deda jis parašus. Jeigu pradėsime... Noriu atkreipti dėmesį dar į pavojingą precedentą, nes jeigu pradėsime neskelbti mero potvarkių, tai gal pradėkime neskelbti ir Prezidento dekretų, ir visų kitų dalykų. Labai kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamai Daivai. Daugiau diskusijoje nėra norinčių... (*Balsai salėje*) Dėl motyvų. (*Balsai salėje*) Dėl vedimo tvarkos gal jūs norite?

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Gerbiami Seimo nariai, noriu jums pristatyti ir pasveikinti atvykusius iš Prienų chorą „Šilas“ ir Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ansamblį „Puriena“. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Pirmiausiai, reaguodamas į ką tik kalbėjusios Daivos pasisakymą, noriu atkreipti dėmesį, kad seniai nebėra skelbiami inicialai, o yra skelbiama skliausteliuose „duomenys neskelbtini“. Tai ką jie ten gali iš tos informacijos išsiaiškinti, tikrai nežinau. Bet dabar apie viską iš eilės.

Tikrai gerbiamo J. Razmos praeitoje kadencijoje teiktas pasiūlymas, kad visi merų potvarkiai yra skelbtini, savo filosofija, savo siekais, tikslais yra labai gražus ir sektinas, bet realybėje yra visai kitaip. Kadangi potvarkiai, merui tapus iš esmės ir perėmus administracijos direktoriaus pareigas, yra susiję ir su individualaus pobūdžio teisės aktais, tai kaip pavyzdys – globa ir kiti dalykai, nebekartosime, kur yra skelbtini tikrai jautrūs asmens duomenys, tiesiog tokio tipo dokumentai dabar yra iš esmės savo turiniu tušti, jie yra skelbiami, bet jie yra nuasmeninti. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad savivaldybės išleidžia papildomus pinigus įmonėms, kurios kelia į sistemą ir nuasmenina dokumentus. Ar tai yra gerai, ar blogai, spręsti kiekvienam iš jūsų. Bet faktas apie teisę žinoti – jisai neatliepia, nes jokios papildomos informacijos nėra. Tačiau ką mums...

Taip pat Daiva čia mus gąsdino, kad dabar niekas nežinos, kas yra skelbiama ir panašiai. Tas yra netiesa, nes paskaitykite įstatymo projektą, kaip yra reglamentuota, – tai viskas yra pasakyta, kas turi būti skelbiama. Ir kas yra svarbu, apie ką kalbėjo Daiva ir su kuo sutinku, dar reikia ištaisyti, nes šis teisės aktas to nedaro, mums reikia pakeisti Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymą, kuriame ir yra tie apribojimai dėl tam tikros informacijos: pareigūnų priedų, paskatinimų ar nuobaudų skelbimo. Tai čia mums tikrai reikia bendromis jėgomis

artimiausiu metu registruoti, bendrai pakeisti šitą ribojimą ir tikrai visa ta prievolė bus skelbti, ir tikrai nebus tų nesusipratimų, kurių kartais dabar yra. Ir kai net Seimo nariai kreipiasi į savivaldybes pateikti informaciją, kiek pareigūnų gavo paskatinimą, gauna teikimus į Etikos komisiją, kad jie viršija savo įgaliojimus. Akivaizdu, kad tai nenormali praktika.

PIRMININKAS. Laikas, kolega! Ačiū. Motyvai prieš – J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Kolegos, žiūrėkite, šiais laikais, informacinių technologijų amžiuje, kalbėti, kad kokių nors duomenų anonimizavimas kainuoja kažkokius pinigus ir yra labai sudėtingas procesas, man atrodo, absurdiška. Aš tikrai galiu paantrinti gerbiamai Daivai, kad visuomenės teisė žinoti yra konstitucinė teisė. Tarybų nariai jau dabar kreipiasi, kad negali gauti informacijos apie tai, ką veikia meras. Tai aš manau, kad šitas įstatymo projektas neturėtų būti palai komas. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Apsispręsimė balsuodami.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 64, prieš – 27, susilaikė 13. Įstatymo projektui pritarta po svarstymo.

10.35 val.

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3767(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3767. Kviečiame pranešėją J. Sabatauską. Labai norėtume pakviesti gerbiama J. Sabatauską į tribūną. Dėl Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo pakeitimų.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarcos komitetas svarstė Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo V skyriaus pakeitimo įstatymo projektą, kuris iš esmės yra techninis, nes audito ataskaitoje buvo pastebėta, kad keliuose įstatymo nuostatose yra nevienodas teisinis reguliavimas. Vienoje nustatyta, kad tą fondą valdo vykdytojas, kitoje – kad tai yra ministerijos. Tai tiesiog suvienodinta. Ir visi komiteto nariai bendru sutarimu pritarė patikslintam projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų už ir prieš taip pat nėra. Prašom balsuoti.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 103, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Įstatymo projektui pritarta po svarstymo.

10.37 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15⁵ straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-182(3) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 15⁵ straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-182. Taip pat kviečiame komiteto pirmininką.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, per Seimo statuto 15⁵ straipsnio pakeitimo projekto svarstymą komitetas sujungė tris projektus, iš kurių buvo du praeitos kadencijos ir vienas – šios kadencijos. Šis projektas sprendžia situaciją, kai Seimo narys neišrinktas į Seimą, jam yra nustatyta kompensacija. Žinote, vieniems 4 mėnesių dydžio, kitiems gali būti ir daugiau, bet ne daugiau kaip 6 mėnesių. Tačiau, tarkime, po 1 ar 2 dienų, ar po mėnesio jis tampa Seimo nariu, nes kažkuris iš išrinktųjų sąrašo atsisakė. Būtent sprendžia tą situaciją, kad iš tikrųjų nereikalingas lėšų švaistymas, išmokant Seimo nariui, kuris po mėnesio ar po dienos tapo vėl Seimo nariu, prieš tai buvo pagal pirminį sąrašą neišrinktas.

Numatytas modelis yra pasirinktas Europos Parlamento modelis. Tai yra ir tais atvejais, kai yra iš tikrųjų nebeišrinktas ir jam tenka ieškotis darbo. Bet jeigu jis po kokio mėnesio... Jam tada

išmokama 1 mėnesio išmoka, bet jis, tarkime, po mėnesio įsidarbina. Jeigu jo atlygis yra toks pats kaip išmoka arba didesnis, jis tada išmokos nebegauna. O jeigu atlygis yra mažesnis, tai jis gauna skirtumą tarp tos išmokos ir to naujojo atlygio. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Taip pat komiteto bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų už – B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, Pirmininke. Iš tikrųjų Europos Parlamento patirtį pristatęs kolega paminėjo tik vieną dalį. Antra dalis yra tokia, kad ribojama tik tais atvejais, jeigu išrenka į Europos Parlamentą, tada nemokama, o jeigu išrenka į nacionalinį parlamentą, tada mokamas skirtumas. Visais kitais atvejais, jeigu kur nors įsidarbina vienokiu ar kitokiu krūviu, nėra jokio apribojimo. Tai vienas dalykas.

Aš norėčiau pasakyti kelis žodžius būtent dėl 5 punkto, kada įsidarbina nedideliu krūviu, gauna nedidelį atlyginimą. Iš tikrųjų ten dėl šimto kito eurų mes pradėsime tą biurokrtiją taikyti, atsiskaitinėti, minusuoti ir taip toliau. Man atrodo, kad 5 punktas yra perteklinis, ir taip mes net skatinsime, kad ne dirbtų, o imtų išmokas. Gal geriau tegul ir nedideliu krūviu dirba, ir išmokos bus mažesnės. Iš tikrųjų aš manau, kad 5 punktas yra perteklinis ir jo reiktų atsisakyti.

PIRMININKAS. Ačiū, motyvai už išsakyti. Prieš nėra. Prašom apsispręsti ir balsuoti.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 86, prieš – 3, susilaikė 18. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

10.41 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 67, 138, 139 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo 155¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-2529(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto keletu straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-2529(2). Taip pat kviečiame komiteto pirmininką J. Sabatauską.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvos... dėl Seimo statuto 67, 138 ir 139 straipsnių pakeitimo ir papildymo 155¹ straipsniu komitetas pritaria patobulintam variantui, visais 7 dalyvavusių komiteto narių balsais pritarta.

Projekto esmė yra tiesiog, galima sakyti, techninis patikslinimas dėl tų atvejų, kai Teisės departamentas surašo pastabas dėl įstatymo projekto galimo prieštaravimo Konstitucijai.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų už kalbėti nėra, prieš – kolegė L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Na, dėl šio Statuto pakeitimo aš matau iš tikrųjų grėsmę opozicijos projektams patekti į Seimo darbotvarkę. Vadovaujantis praėjusios kadencijos praktika, vos ne kas antras opozicijos teiktas įstatymo projektas buvo pripažintas galimai prieštaraujantis Konstitucijai. Todėl manau, kad nereikia palaikyti šitų pataisų, nes dar iki patekimo į Seimo salę mūsų projektams tikrai bus nepritarta ir jie dienos šviesos neišvys.

PIRMININKAS. Ačiū, motyvai išsakyti. Prašom. Atsiprašau, atsirado dėl motyvų už. Kolega J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, čia yra patikslintas dar vienas momentas, kurio nebuvo Statute. Tais atvejais, kai po svarstymo atsiranda galimai Konstitucijai prieštaraujanti nuostata, apsvarstęs Teisės ir teisėtvarkos komitetas pateikia savo išvadą, jeigu toje išvadoje teigiama, kad galimas prieštaravimas yra, tai ir atsiranda pareiga pagrindiniam komitetui, jeigu pagrindinis komitetas yra kitas, taisyti tą projektą iki priėmimo stadijos. Čia yra labai svarbus dalykas, nes ta situacija iki šiol Statute buvo neaprašyta. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašom balsuoti.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 98, prieš – 2, susilaikė 7. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

10.45 val.

Baudžiamojo kodekso papildymo 279¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4279 (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo kodekso papildymo 279¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4279. Komiteto pirmininkas kviečiamas į tribūną.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, dėl Baudžiamojo kodekso projekto komitete buvo atlikti ir klausymai. Komitete, atsižvelgus į visas pastabas, buvo priimtas sprendimas gražinti iniciatoriams tobulinti, tačiau taip pat kreiptis į Vyriausybę, nes projektas buvo realiai tiksliai dėl tų meteorologinių balionų, o besvarstant projektą jau diskusijos virė ir dėl įvairių tiek pilotuojamų, tiek nepilotuojamų orlaivių; taip pat kreiptis į Vyriausybę prašant atidžiai išanalizuoti šią problemą ir pateikti projektą. Tokį kreipimąsi aš jau pasirašiau, tiesa, per Valdybą... (*Negirdėti*) Nežinau, ar Valdyba jau pritarė tam, ar ne, bet 8 – už, 1 – prieš, nė vieno susilaikiusio dėl tokios išvados. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų kalbėti nėra norinčių. Prašome balsuoti dėl komiteto siūlymo.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 100, prieš – 3, susilaikė 2. Įstatymo projektas gražintas iniciatoriams tobulinti.

10.47 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4236 (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4236. Kviečiamas pranešėjas D. Griškevičius.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis vicepirmininkas J. Olekas.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Tuoj tuoj, va... Komitetas apsvarstė klausimą ir vis dėlto siūlome atmesti dėl to, kad dar sausio mėnesio pradžioje buvo priimtose Kelių priežiūros plėtros programos finansavimo įstatymo pataisos ir dėl to šis konkretus pasiūlymas tapo nebeaktualus. Komitetas tam pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Ačiū pranešėjui. Motyvai už – B. Ropė. Prašau.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Aš nežinau, galbūt svarstydami jus apie tai kalbėjote, nes čia yra kalbama tiksliai apie kelių remontą, bet visiškai nekalbama apie dviračių takų remontą. Iš esmės dviračių takai įrenginėti ir prieš 10, prieš 20, prieš 30 metų, jie kai kur palikti likimo valiai, duobėti ir niekas tenai jais nesirūpina. Iš tikrųjų būtų gerai, kad ir apie tai būtų pagalvota, kai svarstysite kitą kartą, kad prijungtumėte ir dviračių takus, kad ir jie būtų panašiai prižiūrimi kaip keliai.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš nėra. Apsispręskime balsuodami. Prašome balsuoti. Primenu: komiteto siūlymas – atmesti. Ačiū.

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 105, prieš nėra, susilaikė 1. Komiteto pasiūlymui pritarta, projektas yra atmetas.

10.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos Agnės Širinskienės atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XVP-214 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas mūsų klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos Agnės Širinskienės atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XVP-214. Pranešėjas – Seimo Pirmininkas S. Skvernelis. Prašau, kolega. (*Balsai salėje*) Dėl vedimo tvarkos E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš neprieštarauju, kad S. Skvernelis būtų pranešėjas, bet tikrai primenu, kad buvo vienos frakcijos siūlymas numatyti slapta balsavimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Apsispręsimė po pristatymo, kai kalbėsime dėl balsavimo.

S. SKVERNELIS. Gerbiami kolegos, kovo 10 dieną yra gautas Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos A. Širinskienės pareiškimas atsistatydinti iš užimamų pareigų, dėl to teikiamas trijų straipsnių nutarimo projektas, kuris šitą prašymą tenkina.

PIRMININKAS. Ačiū. Du Seimo nariai nori paklausti. Pirmas klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, tiek jūs, tiek Respublikos Prezidentas aktyviai raginate koreguoti dabartinę valdančiąją koaliciją. Ir socialdemokratams raginate apie tai pamąstyti. Jeigu bus koreguojama sudėtis, galbūt jūsų frakcijai jau teks ir Seimo Pirmininko pavaduotojo vieta. Ar apsimoka čia skubėti, kol tie klausimai iki galo neišspręsti? Kita vertus, šiandien nėra poreikio turėti laisvą vietą, nes „Nemuno aušra“ dar kandidatų nepateikė. Vėlgi, skubėti poreikio nėra. Kodėl jūs čia taip persistengiate?

S. SKVERNELIS. Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Pirmiausia, mes neraginame koreguoti sudėties, tiesiog vertiname tam tikras politines aplinkybes, kurios gali keistis. O keistis gali įvairiai, pakoregavus sutartį. Galbūt reikės spręsti klausimą ir dėl kokių nors Seimo Pirmininko pokyčių. Kol kas čia: kas būtų, jeigu būtų, bet dabar yra taip, kad koalicijos sutartyje „Nemuno aušrai“ yra numatytos dvi pareigybės. Dėl ko reikia? Abi pareigybės išties yra labai svarbios ir reikia jas kuo greičiau užpildyti. Kolegė A. Širinskienė kuravo teisės, teisėkūros, bendradarbiavimo su Konstituciniu Teismu, atitikties Konstituciniam Teismui klausimus. Reikia tikrai stipraus teisininko.

Dėl antros pareigybės. Na, mes jau šiek tiek vėluojame, diskusijos Valdyboje vyksta dėl darbų perskirstymo. Artėja pirmininkavimas, todėl antra pareigybė būtų labai svarbi kuruoti mūsų pasirengimą pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas klausia V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Pirmininke, kolegės A. Širinskienės kompetencija, darbštumas iš tikrųjų niekam nekelia abejonių. Jums, kaip Seimo Pirmininkui, šalia turėti tokį žmogų yra privilegija. Ar jūs tikrai lengva ranka atsisakote tokios kompetencijos ir tokio darbštumo šalia savęs?

S. SKVERNELIS. Ačiū. Tikrai pritariu jūsų vertinimui dėl kompetencijos. Tą darau sunkia ranka, bet yra A. Širinskienės prašymas ir vis dar galiojanti koalicijos sutartis.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia E. Gentvilas. Prašom, Eugenijau.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, dažnai būna šitaip darbovietėje, kad nori žmogus išeiti, bet viršininkas trenkia kumščiu į stalą ir sako: tu turi būti čia, tu privalai, mums reikia tavęs! Klausimas toks. Kokį įspūdį jums asmeniškai paliko ponios Agnės kaip Seimo vicepirmininkė? Kaip politikė, aš suprantu, priėmėte ją į savo frakciją, tai čia aišku, bet kaip Seimo vicepirmininkė. Ar nesusilpnės ir taip jau vos bealsuojanti valdančioji dauguma, praradusi tokią gerą Seimo vicepirmininkę?

S. SKVERNELIS. Mielas kolega, du atsakymai. Jeigu būčiau Seimo viršininkas, tai trenkčiau, bet esu tikrai Pirmininkas, nenoriu trankyti ir negaliu to daryti. Visi esame bendrai, aš esu vienas iš jūsų, kuriam yra pavestos atskiros funkcijos.

Kalbant apie kompetenciją. Aš tikrai džiaugiuosi visais Valdybos nariais, visais pavaduotojais, kurie šiandien yra. Tikrai Valdyba yra darbšti, sutarianti. Na, truks to žmogaus, bet nieko nepadarysi, tai yra politika, kai kada politinės dėlionės yra kitokios. Galbūt pavyks pakeisti lygia-verčiu kandidatą, kuris sėkmingai eis šias pareigas.

PIRMININKAS. Ačiū, Pirmininke. Jūs atsakėte į visus klausimus. Kolegos, po pateikimo nebalsuojame. Pereiname prie svarstymo stadijos. Ar yra norinčių pasisakyti? Pasisakyti norinčių nėra. Svarstymo stadija baigta.

Pereiname prie priėmimo stadijos. Pastraipsniui. Nutarimas yra iš trijų straipsnių. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų ir pakeitimų nėra. Ar galime pritarti 1 straipsniui? Pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų ir pakeitimų nėra. Ar galime pritarti? Pritarta. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų ir pakeitimų nėra. Galime pritarti? Pritarta.

Dėl viso nutarimo buvo siūlymas, kad balsuotume slapta. Dėl motyvų pasisakančiųjų nėra, ar galime dabar balsuoti ir apsispręsti? Kas balsuos už, bus už slaptą balsavimą, kas – prieš ar kitaip, bus už atvirą balsavimą. Prašom balsuoti.

Ačiū, kolegos. Balsavo 113 Seimo narių: už – 39, prieš – 65, susilaikė 9. Balsuosime atviru būdu. Dėl vedimo tvarkos. Prašom, kolege.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Frakcijos vardu prašom atidėti iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Yra prašymas pertraukos iki kito posėdžio. Balsuojame. Apsispręskime balsuodami.

Ačiū. Balsavo 99 Seimo nariai: už pertrauką – 28, prieš – 60, susilaikė 11. Kadangi opozicinė frakcija prašo, yra daugiau kaip viena penktoji – pertrauka iki kito posėdžio. Ačiū.

10.57 val.

Teismų įstatymo Nr. I-480 130 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-159, Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-160 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Teismų įstatymo 130 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-159 ir lydimasis – Viešojo saugumo tarnybos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-160. Pranešėjas – S. Skvernelis. Prašom, Pirmininke.

S. SKVERNELIS. Gerbiami kolegos, šių pataisų būtinumas atsirado tuomet, kai vis daugiau ir daugiau mes kalbame apie teismų apsaugą. Kažkada buvo imperatyvas (labai seniai) ir visus teismus saugojo policijos pareigūnai. Tačiau trūkstant policijos pareigūnų, kurie negali atlikti savo tiesioginių funkcijų, tai yra vykdyti nusikaltimų prevencijos, tirti nusikalstamas veikas, buvo gerokai sumažintas skaičius, liko keli teismai, kuriuose vis dar fiziškai atlieka teismų apsaugą policijos pareigūnai. Tačiau net ir tuose teismuose šie pareigūnai tikrai neturėtų atlikti objektų apsaugos funkcijos, kadangi turi specialų teisinį išsilavinimą, kuris yra reikalingas kasdien užtikrinant labai svarbias policines funkcijas.

Mes šalyje matome, kad saugumas teismų pastatuose tikrai kelia nerimą: ne vieną kartą buvo įvairiausių vandalizmo atvejų, buvo užpulti teisėjai. Teismai yra viena iš tų institucijų, kuri dažniausiai patiria melagingus pranešimus dėl užminavimo. Tuomet reaguoja visos tarnybos, patiriamos milžiniškos finansinės išlaidos. Šiandien taip pat nėra galimybių kontroliuoti, ir teoriškai, ir praktiškai galima į teismą įsinešti ir tam tikras prievartos naudojimo priemones, tuos pačius šaunamuosius ginklus. Teisėjų taryba šitą problemą iškėlė, man atrodo, kad ją reikia spręsti. O sprendimo būdas yra labai suprantamas ir paprastas – mes turime specializuotą vidaus reikalų sistemos tarnybą, Viešojo saugumo tarnybą, kuri skirta strateginių ir ypač svarbių objektų apsaugai. Tikrai tą tarnybą, kuri šiandien galėtų saugoti teismus. Puikiai suprantu, kad šiandien trūksta ir žmonių, ir finansų, tačiau šiandien reikia priimti sprendimą, teisinį sprendimą, kad ši funkcija atitektų Viešojo saugumo tarnybai. Pareigūnų skaičių, suderinęs su Teismų administracija, Teisėjų taryba, priimtų vidaus reikalų ministras ir palaipsniui pagal finansines galimybes, žmogiškuosius resursus būtų galima Viešojo saugumo tarnybai perimti šią svarbią funkciją.

Tikrai, mieli kolegos, nesinorėtų, kad mes prie šio klausimo turėtume grįžti, neduok Dieve, beldžiamė į medį, kada bus sunkiai sutrikdyta teisėjo sveikata arba dar sunkesnės pasekmės įvyks mūsų teismuose. Dėl to siūlau po pateikimo pritarti, o komitetuose, jeigu reikia, atlikti korekcijas ir tobulinimo darbus.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmoji klausia R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Gerbiamas Seimo Pirmininke, manau, kad teisingas jūsų sprendimas, bet mano klausimas apie pajėgumus, kadangi nuo šių metų Viešojo saugumo tarnyba pradėjo saugoti naujus „LitPol Linko“ objektus ir ten buvo nukreiptos jų pajėgos. Ir dar keistesnis, mano vertinimu, dalykas, kad vidaus reikalų ministras išreiškė abejonę dėl pajėgumų teismams saugoti ir dar pasiūlė imtis privačios apsaugos paslaugų. Kaip jūs vertinate tokį ministro pasakymą, nes jau mūsų švietimo sistema kapituliuoja privataus sektoriaus link ir sveikatos sis-

tema, tai gal ir viešojo saugumo bus pasirenkamas tas kelias? Aš matau, kad jūsų sprendimas tai-so tą situaciją, bet klausimas paprastas – kaip bus pasitelkiama papildomų pareigūnų, ar bus skiriamas papildomas finansavimas, geresnis darbo užmokestis, ar kitomis priemonėmis? Kaip jūs matote?

S. SKVERNELIS. Čia, miela kolege, yra keli aspektai. Pirmiausia dėl Viešojo saugumo tarnybos. Taip, ta beveik pusantrų metų nežinia susilpnino šią tarnybą ir nemažai žmonių išėjo arba neatėjo. Tai mes suprantame ir aš suprantu, kad yra problema, bet nesakome, kad nuo liepos 1 dienos visi teismai iš karto turėtų būti pradėti saugoti šitos tarnybos. Mes numatome teisinį reguliavimą, o įvertinęs finansines galimybes ir žmogiškuosius pajėgumus vidaus reikalų ministras nustatys, kiek šiais metais gali papildomų resursų duoti, kitais metais, susiderins su Teisėjų taryba ir taip toliau. Tai yra mes nuosekliai pereitume pritraukdami pareigūnų į šią svarbią tarnybą ir išloštume du dalykus. Nes visi tarnybos pareigūnai, kurie atlieka strateginių objektų apsaugą, labai mums svarbių objektų apsaugą ar tiesiog vykdo konvojavimo funkcijas, be šitų savo pagrindinių funkcijų, turi ir kitą labai svarbią funkciją – karo metu šie vyrai ir moterys tampa ginkluotųjų pajėgumų dalimi. Jeigu toje tarnyboje padidės skaičius žmonių, kurie saugos ir teismus (tai būtų dar apie 70 žmonių), tai dar papildoma jėga, kuri, sakykime, nepaprastos situacijos metu arba kitų tokių režiminių situacijų metu galėtų sustiprinti mūsų viešąjį saugumą, o karo atveju tapti ginkluotųjų pajėgų dalimi. Dėl to norėtusi tą daryti.

Kalbant apie privačias tarnybas, aš tikrai pritariu, kad mes jau tiek daug svarbių funkcijų atidavėme privačioms tarnyboms ir tai neišspręstų tų giluminių klausimų, kuriuos aš paminėjau. Vėlgi į tą patį pranešimą apie galimą, sakykime, sprogmenų padėjimą turėtų reaguoti viešojo saugumo padaliniai: policija, ugniagesiai gelbėtojai, greitoji, nes, saugant Viešojo saugumo tarnybą, užtikrinant ganėtinai adekvatų patekimo į teismą režimą, tokie melagingi pranešimai būtų tiesiog kaip melagingi pranešimai. Tos reakcijos, kurios šiandien daromos: sutrikdomas teismų darbas, kviečiamos tarnybos ir patiriami keliasdešimt tūkstančių eurų nuostoliai... Tad tikrai būtų pigiau valstybei turėti patikimą apsaugą, kad nereikėtų net ir reaguoti į šituos pranešimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas klausia E. Kirkutis. Prašau, kolega.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena, ačiū už suteiktą žodį. Tikrai pritariu šitokiam įstatymo projektui, tikrai reikalingas. Tikrai klausimas, ar skaičiavote, kiek reikės papildomai finansų VST ir nuo kada reikės? Ir ar persikrstant, jeigu jis planuojamas birželio mėnesį, tai bus numatyta? Tai automatiškai suponuotų, jau VST po truputėlį galėtų pradėti rinkti žmones ir daryti darbus dėl to.

S. SKVERNELIS. Aš jau minėjau, kad apie 70 žmonių reikia šitai funkcijai užtikrinti. Vidaus reikalų ministerija yra vienintelis asignavimų valdytojas, matantis visas savo tarnybas. Jeigu bus galimybė tarp vidaus prioritetų persikirstyti, tai bus padaryta, jeigu ne, realiai orientuokimės, matyt, į kitų metų biudžetą. O liepos 1 dieną svarbu, jeigu toks sprendimas būtų priimtas, kad tarnyba galėtų ruoštis. Galbūt atsirastų daugiau galimybių ir į Policijos mokyklą priimti, į viešojo saugumo grupes žmonių. Tiesiog tą tarnybą reikia komplektuoti, nes jinai tikrai patyrė pagal visas savo funkcijas gana didelį žmogiškųjų resursų praradimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia V. Rakutis. Prašau, kolega.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, neabejoju jūsų kompetencijomis ir šito reikalo išmanymu. Norėčiau tikrai paklausti, ar šitos naujos funkcijos patikėtos yra priimamos pačios VST, ar yra su ja kalbėta?

Antras dalykas. Ar tai nesudarys problemų VST toliau vykdyti savo pasirengimą antihibridinėms operacijoms, apie ką mes jau kalbėjome keletą metų? Šiuo metu tos kalbos yra šiek tiek aptilusios, bet toje pilkojoje zonoje, kada dar nėra karo padėties ir kariuomenė negali veikti, būtent šita tarnyba buvo matoma kaip pagrindinė, priimanti keistus ir sunkiai klasifikuojamus iššūkius. Dėkui.

S. SKVERNELIS. Ačiū. Išties, kaip jau minėjau, šitos funkcijos vykdymas priklausys nuo žmogiškųjų ir finansinių resursų. Tai nebus paimta iš kitų sričių Viešojo saugumo tarnybos. Turbūt naivu tikėtis, kad nuo liepos 1 dienos visa apimtimi, bet jau, sakykime, kai kurie pagrindiniai teismai galėtų būti perimti.

Kalbant apie jų pasirengimą hibridinėms atakoms, tai dar kartą, ką ir kalbėjau, dar papildomai 60 žmonių, jeigu atsiranda šita tarnyba, bus parengti, be objektų apsaugos, ir atremti hibridinės atakas. Esant tokioms galimybėms, šita tarnyba tiesiog sustiprėtų. Aišku, viskas yra finansai ir žmogiškieji resursai.

PIRMININKAS. Ačiū, Pirmininke. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvai už, prieš. Norinčių pasisakyti nėra. Mūsų balsavimo laikas dabar baigėsi, balsuosime, kai bus naujas langas tarp 12 val. 20 min. ir 12 val. 50 min.

11.07 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 10 straipsnio ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-166 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo 10 straipsnio ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-166. Pranešėjas – S. Skvernelis. Prašau. Ai, atsiprašau, matau. Dėl vedimo tvarkos. Prašau.

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Frakcijos vardu prašau pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. O! Ar galime bendru sutarimu sutikti? Sutinkame. Ačiū. Tada, Pirmininke, ačiū jums.

11.08 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 9, 32, 34, 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-153 (pateikimas)

Pereiname prie kito klausimo – Valstybės tarnybos įstatymo 9, 32, 34, 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-153. Pranešėja – B. Vėsaitė. Prašau.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, šio projekto tikslas – panaikinti diskriminaciją dėl amžiaus valstybės tarnyboje užtikrinant, kad darbuotojų karjera ir darbo santykiai būtų grindžiami kompetencija ir darbingumu, o ne amžiumi, taip pat didinti valstybės tarnybos efektyvumą išlaikant patyrusius specialistus šitoje srityje.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų paklausti nori keletas kolegų. Pirmą klausia R. Baškienė. Prašau, gerbiama Rima.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Mieloji kolege, išties jūs teisingai pasakėte, kad visi mes norime matyti valstybės tarnyboje dirbančius ir iniciatyvius, ir išmintingus, ir veiklius, ir labai kompetentingus žmones. Jūs siūlote panaikinti amžiaus ribą iš esmės, tačiau ne siūlote, pavyzdžiui, iki 70 metų. Susidaro tokia nuomonė ir matymas žvelgiant į įstatymo projektą, kad gali būti, kad valstybės tarnyboje dirbs ir 80-mečiai, ir dar galbūt vyresni. Duok Dieve, jiems sveikatos. Ar toks siūlymas nesumažins patrauklumo mūsų valstybės tarnybos? Gal jūs apskritai atlikote tyrimą, kiek valstybės tarnautojų jau yra tokio amžiaus (65 metų), kurį jūs siūlote pailginti? Ačiū.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Gerbiamoji kolege, jūs turbūt žinote, kad mūsų visuomenė sparčiai senėja ir tie žmonės, kurie jau pasiekė būtent pensinį amžių, 65 metus, jeigu jie prieš tai yra, tarkime, laimėję konkursą ir staiga sukanka 65 metai, tada jau tik geriausiu atveju terminuota darbo sutartis. Manysčiau, kad iš tikrųjų tai nėra logiška, juo labiau kad mūsų žmonės gyvena sveikiau, ilgiau, geriau atrodo, turi puikias kompetencijas. Man atrodo, tikrai labai žeminantis klausimas, kai reikia kiekvienais metais eiti pas vadovą ir prašyti pratęsimo. Manau, kad žmonės patys susipras.

Tarkim, toks siūlymas apskritai panaikinti amžiaus ribą kilo iš Lygių galimybių kontrolės tarnybos, jie ir pateikė visą statistiką. Kiek dabar dirbančių yra, negalėčiau pasakyti, bet jeigu reikia svarstyti procedūrai, pasirašysiu ir surasiu skaičius.

PIRMININKAS. Ačiū. Aš tik patikslinsiu, kad ne senėja, o sveikai amžėja.

Kitas klausia D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Pirmiausia dėkoju už iniciatyvą. Birute, aš čia, jeigu ką, mojuoju. Ačiū už iniciatyvą. Tikrai ta problematika, ypač mažesnėse savivaldybėse, be abejo, yra. Turbūt

dėl to reaguodama teikiate šį įstatymo projektą. Bet galų gale į pirmąjį klausimą, kurį uždavė Ri-
ma, vis dėlto tiesiogiai neatsakėte. Jeigu klausimas pereitų, ar svarstymo stadijoje negalvotumėte
vis dėlto numatyti viršutinę tam tikrą ribą, nes ir dabar pati viršutinė riba nereiškia to, kad žmo-
gus negali dirbti, jisai turėjo galimybę, kad būtų pratęsta ir panašiai? Tai ar vis dėlto negalvojate,
kad ta kartelė, kokia – jau čia klausimas, ar 68, ar 70, bet vis tiek turėtų atsirasti? Kaip galvojate?

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Aš konsultavausi su Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, ar apskri-
tai reikia tos viršutinės ribos, tai jų atsakymas būtų, vis dėlto tai diskriminacinė norma būtų ir
reikia, tiesą sakant, akcentą dėti į kompetenciją darbuotojo.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Tamašunienė. Prašau, gerbiama Rita.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Taip. Gerbiama kolege, iš tiesų projektas toks dvilypis ir nega-
lima pasakyti vienareikšmiškai, ar tas jūsų pasiūlymas, sprendimas geras, ar ne. Be abejo, regio-
nuose, sakykime, savivaldybės arba institucijos veikiančios susiduria su problema, kad neturi
valstybės tarnautojų, kurie turi atlikti tam tikrą funkciją, ir tik viešajam administravimui priskir-
tos funkcijos gali būti atliekamos valstybės tarnautojo, kuriam keliama aukštesni reikalavimai –
nepriekaištingos reputacijos, atskaitomybės, atsakomybės ir taip toliau. Dirbantis žmogus, sulau-
kęs to amžiaus, na, tiesiog jo nėra kuo pakeisti, pavyzdžiui, ar vyriausiojo architekto, ar teritorijos
planavimo, viešųjų pirkimų specialisto, kuris dėtų tą parašą, nes tai yra viešojo administravimo
funkcija.

Bet, kita vertus, kai yra jaunų žmonių, kurie pasirengę ateiti į šitą postą ir, sakykime, galėtų
užimti, pretenduoti į tą pareigybę, tai mes truputį sumenkinsime jaunų, gabių žmonių, kurie ga-
lėtų tapti valstybės tarnautojais, galimybės. Kaip, jūsų manymu, turėtume pasiekti tą dermę ir
neriboti vien dėl amžiaus tos tarnybos, bet ir leisti jauniems žmonėms turėti tą motyvaciją siekti
valstybės tarnautojo pareigybės, posto, sakykime, atsakingo?

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Vis dėlto turbūt tam tikrais periodiniais laikotarpiais valstybės tarnybo-
je rengiami konkursai. Tarkime, jauniems žmonėms niekas neužkerta kelio siekti šitos pozicijos.
Aš manyčiau, kad vis dėlto tas intelektualinis potencialas... Mes, politikai, tiesą sakant, esame laiki-
ni, mus išrenka arba nebe. O valstybės tarnyba faktiškai laiko visą valstybę, tad manyčiau, kad tie
konkursai ir parodo, ar kompetencijos tinkamos užimamai pozicijai, ar ne.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Kitas klausia K. Vilkauskas. Prašom, Kęstuti.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, pritariu šiam įstaty-
mo projektui ir noriu paklausti jūsų dėl mentorystės įstatymo. Praeitoje kadencijoje buvo priim-
tas mentorystės įstatymas, kur irgi gali jau vyresnio amžiaus žmonės... nes buvo kitaip traktuoja-
mi, buvo negalima valstybės tarnyboje dirbti nuo 65 metų, bet atsirado mentorystės galimybė. Tai
galbūt galėtų tie, kuriems sukako 65 metai, pasirinkti, ar toliau tęsti, sutinku su kolegomis, iki
tam tikro laikotarpio, nes visiškai iki 100 metų gal nereikėtų numatyti šitame įstatyme, bet kaip
nors akcentuoti tai, kad jie turėtų pasirinkimo teisę? Ačiū.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Dėkoju. Aš manyčiau, kad jūs teisus – mentorystės įstatymas eina lygia-
greičiai su šiuo įstatymu. Be abejo, būdami vyresnio amžiaus vyresnieji kolegos galėtų perduoti
savo patirtį jaunesniesiems. Labai svarbus šitas momentas.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia B. Ropė. Prašau.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama pranešėja, kadangi aš esu jau to-
kio amžiaus, kaip ir suinteresuotas. Bet vis dėlto manau, kad darbdavys turėtų turėti kokią nors
teisę, nes mato ne tik šandienos situaciją, bet ir rytdienos perspektyvą. Kadangi, sakykime,
sulaukus tenai ar 70, ar daugiau metų, vis tiek reikės ieškoti pakaitalo, o to negalima padaryti.
Todėl, manau, turėtų išlikti galimybė ir jaunus žmones pritraukti į valstybės tarnybą.

Antras dalykas. Galbūt būtų galima palikti taikyti dėl licencijuotų profesijų, kur reikia licen-
cijų, kur reikia specialios kvalifikacijos, kurias išlaiko, ir taip toliau, ir taip toliau. Tai tose srityse
galbūt ir būtų logikos, bet visose srityse, tikrai manau, mentorystė arba darbas pagal sutartį yra
puikūs pakaitalai, kurie galėtų tai pakeisti. Ačiū.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Gerbiamas kolega, manau, kad jūsų pasiūlymas dėl licencijuotų profes-
ijų irgi yra labai svarbus, aš jam pritarčiau, be abejo. Manau, kad tikrai, kadangi...

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjai.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). ...savivaldos komitetas svarstys, manau, ras gerus sprendimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Atsiprašau, Birute, dar vienas. Paskutinis klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ačiū, pranešėja. Kaip sako, labai gerai, kad jūs rūpinatės sprendimu, kad nebūtų diskriminuojami pagal amžių, tačiau valstybės tarnyba nėra koks nors guminis aparatas ir vietų yra tiek, kiek yra. Yra mažai problemų, kad būtų neužimtos darbo vietos ir reikėtų kaip nors dirbtinai pailginti amžių ar kažkaip. Bet turbūt klausimas, jeigu diskriminuojama dėl vyresnio amžiaus, kad nebūtų diskriminuojamas ir jaunimas. Šiuo atveju turbūt valstybės tarnybos ateitis ir yra jaunimas, nes inovacijos, turbūt motyvacija ir kiti dalykai... Vis dėlto labai svarbu užtikrinti, kad būtų proporcingumas: ir kartų kaita, ir patirties perdavimas, ir ta energija, ir motyvacija. Galbūt jūs turite receptą, kaip tai užtikrinti? Ačiū.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Gerbiamas kolega, manau, kad esami įstatymai tikrai nekonkuruoja ir jaunimas puikiai gali pretenduoti į valstybės tarnybą, tikrai jokie keliai jam nėra užkertami.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už ir prieš. Už – K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, ir jaunam, ir vyresniam žmogui mūsų gyvenime turi užtekti vietos, tuo labiau kad tie žmonės, kurie sulaukia pensinio amžiaus, 65 metų, turi daug patirties. Šiuo atveju darbdavys ir vyresnio amžiaus darbuotojas gali bendru sutarimu aptarti, ar iš tikrųjų tas žmogus gali eiti pareigas, ar jis dar turi pakankamai energijos, sveikatos. Tai – svarbiausia. O išmintis tikrai labai vertinga valstybei ir manau, kad ten, kur nerandama jaunų valstybės tarnautojų, specialistų, tai tikrai yra didelė paspartis išlaikyti šiuos žmones. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų, iš pasisakymų, klausimų, atsakymų man susidarė toks įspūdis, kad pateiktas netobulas variantas, kurį tikrai reikia tobulinti. Ir su tuo sutiko pristatydama klausimą. Iš tikrųjų taip, matyt, pateikti, kaip dabar pateikta, neišeina, todėl aš siūlyčiau arba paties atsiiinti ir tobulinti, arba jį atmesti šiandien.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Nuomonės už, prieš išsakytos. Apsispręsimе balsuodami, bet tai bus 12 val. 20 min., per kitą balsavimo langą.

11.21 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-136 (pateikimas)

Kitas mūsų klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-136. Pranešėja – J. Šukevičienė. Prašau, kolege.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Šiuo įstatymo projektu siūloma įtvirtinti, kad sveikatos priežiūros įstaigos vadovas antrajai kadencijai galėtų būti skiriamas be konkurso, jeigu kiekvienais pirmosios kadencijos metais jo vadovaujama viešoji įstaiga pasiekė privalomus rodiklius. Kaip žinoma, dabar Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės (ir savivaldybių) biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovai į darbą priimami viešojo konkurso būdu. Projektu siūlome įtvirtinti galimybę, pasibaigus pirmajai penkerių metų kadencijai, atsižvelgiant į darbo rezultatus, vadovą be konkurso skirti antrajai kadencijai. Sprendimas dėl įstaigos vadovo skyrimo turėtų būti priimtas likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki vadovo kadencijos pabaigos.

Kodėl gimė šis sprendimas ir šis pasiūlymas? Žvelgiame į dabartinę sveikatos sistemos situaciją, kuri nėra labai lengva – ganėtinai sudėtinga, ir, kaip neseniai paminėjo kolegė R. Tamašunienė, kapituliuoja sveikatos sistema. Mes kalbame daugeliu atžvilgių: tiek žmogiškųjų išteklių, tiek finansavimo ir panašiai. Taigi, akivaizdu, kad vadovaujant įstaigai reikia daug įdirbio ir laiko, kol įgyvendinami didesni pokyčiai, dideli pokyčiai, sisteminiai pokyčiai, ir ypač sveikatos sistemoje. Taigi, gali būti, kad vienos kadencijos ir neužteks vadovui. Tokiu būdu dėl tęstinumo ir stabilumo požiūrio galiojanti tvarka, dabartinė tvarka gali kelti abejonių. Geriems vadovams išties reikėtų suteikti galimybę tęsti darbus.

Taip pat kyla reali grėsmė, kad geras vadovas, baigęs kadenciją, galbūt ir nesiryš, ir nenorės antrą kartą dalyvauti konkurse. Tai jau galima traktuoti kaip nepozityvų, apsunkinantį kolektyvo darbą sveikatos srityje. Taigi, supaprastinti tvarką dėl antros kadencijos būtų tikrai logiška, ypač kai yra pastebėta, kad rengiant sveikatos priežiūros įstaigų konkursus nėra daug kandidatų, kurie norėtų, būtų pasiruošę arba galėtų vadovauti gydymo įstaigoms. Ypač tai yra aktualu regionams, regionų, rajonų ligoninėms, kur faktiškai ne tik vadovaujančios grandies, bet ir visur trūksta žmonių, trūksta personalo, trūksta gydytojų. Todėl tas vadovo darbas vadovauti regiono, net ir apskrities, ypač rajono ligoninėms tampa labai sunkus ir pilnas iššūkių. Rajono ligoninių darbo vadovų darbo posto patrauklumo nedidina ir liekantys neaiškumai dėl įstaigų likimo, nes ne visada aišku, kaip pagal reformą bus elgiamasi su viena ar kita įstaiga. Taigi nuolatinis įstaigų konkuravimas, finansavimo, gydytojų, slaugytojų pritraukimas, konkuravimas tarpusavyje šiais klausimais ir vaidmuo reformos kontekste neprieda patrauklumo.

Antros kadencijos supaprastinimas taip pat galėtų būti labiau motyvuojantis jauniems vadovams: užtikrintų didesnę stabilumą ir taip pat eliminuotų grėsmę, kad, galbūt pasikeitus politinei vadovybei, vėl tam vadovui teks kasmet įrodinėti savo tinkamumą.

Kita vertus, jei esamas vadovas nėra labai kompetentingas arba gabus ir jis net nesiekia arba nepasiekia įstaigos tikslų, tai joks meras arba ministras, sveikatos apsaugos ministras, jo neįvertins teigiamai ir nesiūlys antros kadencijos be konkurso. Ši iniciatyva yra tam, kad kitose įstaigose, pavyzdžiui, kultūros, švietimo, leidžiama be konkurso skirti vadovą dar vienai kadencijai. Jeigu meras jį atitinkamai įvertina, tuomet pasiūlo jam eiti pareigas antrą kadenciją. Taigi siūlome tokią tvarką taikyti ir sveikatos priežiūros įstaigų vadovams ir suvienodinti. Čia tiesiog yra visų viešųjų ir biudžetinių įstaigų vadovų galimybių tęsti darbą, kurį jie atlieka gerai, suvienodinimas. Siūlyčiau po pateikimo pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmoji klausia R. Baškienė. Prašau, kolege.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiama kolege, už išsamų pateikimą. Bandžiau įsiklausyti ir taip pat įdėmiai skaičiau aiškinamąjį raštą. Štai sakiny. Jūs sakote: skiriamas be konkurso antrajai penkerių metų kadencijai, jeigu jo vadovaujama įstaiga tais metais pasiekė gerų rezultatų. Susidaro įspūdis, kad lyg ir vadovas yra pagrindinis. Be abejo, jis yra svarbus, bet yra ir kolektyvas. Geri darbo rezultatai pasiekiami ir tada, kai darniai dirba kolektyvas. Iš esmės tikrai vertinu jūsų poziciją dėl noro, kad ir dirbtų, ir savo kompetenciją pritaikytų, tačiau prašau patikslinti. Ar tuomet po pirmosios kadencijos jau nelieka jokio konkurso? Vėlgi vertinant, geras vadovas, veržlus vadovas niekada nepabijos dalyvauti konkurse, save pateikti, pristatyti ir taip toliau. Ar jūsų siūlomą atvejį atsisakoma konkurso po pirmosios kadencijos? Ačiū.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū jums už klausimą. Iš tiesų, aš sutinku su jumis, kad įstaigos sėkmė tai nėra vien vadovo pasiekimas, tai nėra vien lyderio pasiekimas, tai yra visos komandos pasiekimas. Žinoma, kad kitą kartą vadovui gal geriau... gerai, kai pasiseka turėti puikią komandą, tačiau visgi tų iššūkių yra labai daug, kai kalbame apie sveikatos sektorių. Vėlgi, ko gero, aš labiau fokusuoju šią įstatymo pataisą į regionus. Didžiuosiuose miestuose, ar tai būtų Santaros klinikos, ar kitos, universitetinė ligoninė, tas vadovų klausimas dar yra išsprendžiamas galbūt paprasčiau, tačiau regionuose tų žmonių trūksta. Čia šiuo atveju yra tik suvienodinama taip pat, kaip kultūros ir švietimo įstaigų vadovams. Tai reiškia, kad kiekvienų metų pabaigoje yra metiniai pokalbiai, tuomet priklauso nuo įstaigos, ar priklauso SAM – Sveikatos apsaugos ministerijai, ar tai savivaldybės įstaigai, kai meras vertina tiesiog pagal įvykdytus lūkesčius ir sprendžia, ar siūlyti eiti antrąją kadenciją, ar ne. Tai visiškai atitiktų ir švietimo, ir kultūros įstaigų vadovų vertinimo ir skyrimo į pareigas modelį. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia D. Ulbinaitė. Prašau, kolege.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Ačiū už galimybę paklausti. Gerbiama pranešėja, aš manau, kad tapatinti švietimo, kultūros ir sveikatos apsaugos sektorius nėra visai korektiška. Aš tik noriu priminti. Kai sprendėme dėl sveikatos įstaigų, tai sprendėme sveikatos įstaigų skaidrumo klausimą. Prisiminkite, kaip sunkiai buvo priimti sprendimai, kurie turėjo užbaigti tą amžinų gydymo įstai-

gų vadovų erą, amžinų vadovų ligoninėse, poliklinikose erą. Tai buvo pagrindinis sveikatos sistemos stabdys, tai buvo viena iš sistemos neskaidrumo priežasčių. Kol Seime atsirado politinės valios, kad sveikatos priežiūros įstaigų vadovai į darbą būtų priimami to viešojo konkurso būdu ir kad būtų apribotos kadencijos, tai kelios Seimo kadencijos prie to dirbo. Dabar jūs lengva ranka siūlote atsisakyti konkurso po penkerių metų kadencijos...

PIRMININKAS. Kolege, laikas klausti.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). ...jeigu dirbo gerai. Bet jeigu dirbo gerai, jis laimės konkursą. Man atrodo, kad tai yra pavojingas kelias. Po penkerių metų gal atrodys, kad gali dirbti dar dešimt metų, gal jūs siūlysite ir kadencijas.

PIRMININKAS. Priminsiu, klausti – 1 minutė. Įjunk dar kartą. Primenu, kolege, kad klausti yra skirta 1 minutė. Jūs išnaudojote savo laiką.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Aš užduosiu klausimą, gerai, jeigu leisite man dar?

PIRMININKAS. 10 sekundžių.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Mano klausimas: kokios konkrečios ligoninės problemą jūs sprendžiate, nes sisteminė problema čia nekvepia?

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų tai yra regionų sisteminė problema. Kalbant apie neskaidrumą, mano požiūriu, tai nėra neskaidrumo grėsmės, nes iš tiesų regioninių ligoninių, ypač rajono ligoninių, turint omenyje visus kompleksinius iššūkius, pradedant personalo trūkumu ir baigiant sveikatos reformos klausimu, na, iš tiesų tuose konkursuose nėra daug vadovų, kurie galėtų arba norėtų užimti pareigas. Kita vertus, kadencijos vis tiek yra ribotos ir tikrai Lietuvoje yra atvejų, kaip jūs minite, kad ar tai nebus daugybę metų vienas vadovas, na, tokia tiesiog vadovavimo netinkama patirtis. Iš tiesų įvairiose ligoninėse buvo ir atleisti vadovai, Šiaulių rajono, rodos, ar Šiaulių miesto ligoninėje ne per seniausiais buvo atvejis. Tai iš tiesų tie svertai vadovo vertinimo yra arba savivaldybės mero, arba sveikatos apsaugos ministro rankose. Ir per vertinimą tą dalyką visiškai galima sureguliuoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Tamašunienė. Prašau, gerbiama kolege. Priminsiu klausti – 1 minutė, nes kolegų yra užsirašiusių ir daugiau.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Jau paklausė mano klausimo, aš nebeklausiu. Pranešėja atsakė.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia D. Griškevičius. Prašau. Domo nėra. Toliau klausia V. Grubliauskas. Prašau, kolega.

V. GRUBLIAUSKAS (LSDPF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Visiškai pritardamas jūsų iniciatyvai, manau, kai jinai yra tikrai ir savalaikė, ir labai svarbi, aš norėčiau paklausti dėl sisteminio požiūrio, apie ką užsiminė prieš mane kalbėjusi kolegė iš dešinės. Ar jūs nemanytumėte, kad vis tik būtent sistemiškai reikėtų žiūrėti sprendžiant ne tik sveikatos sistemos įstaigų, bet panašiai ir, sakykime, nacionalinių teatrų, koncertinių organizacijų, bibliotekų, muziejų situaciją, kur vėlgi yra panaši situacija? Ar nemanytumėte, kad galbūt ne tik reikėtų diskutuoti, ar reikia, ar nereikia, bet galbūt net išplėsti šitos, sakykime, jūsų siūlomos iniciatyvos apimtį, kad ji apimtų tikrai jautrias būtent šitas kultūros ir meno sritis? Ačiū.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū kolegai už klausimą. Iš tiesų jūsų įžvalga labai gera ir labai sveikintina. Iš tiesų pateikusi šią iniciatyvą sulaukiau panašių klausimų, ar būtų galima ją išplėsti. Ko gero, tai tikrai diskusijos klausimas ir galbūt komitetuose bus apsvarstyti siūlymai dėl kurių nors papildomų išplėtimų.

Kita vertus, buvo klausimas, gerbiamos Daivos komentaras, ar galima juos visus sulyginti. Ko gero, vienu požiūriu – dėl būtent žmogiškojo faktoriaus ir trūkumo vadovų, galbūt taip, na, o atsižvelgiant į specifiką, tai tikrai galima svarstyti jūsų siūlomą idėją. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia K. Vilkauskas. Prašau, kolega.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ačiū, gerbiama kolege, už pateiktą įstatymo projektą. Iš tikrųjų biudžetinių įstaigų kadencijos turi būti suvienodinamos ir tą vieną išimtį reikia pakeisti ir sulyginti pagal analogiją su kitomis. O atsakant bičiuliui, kolegai Vytautui, tai iš tikrųjų yra Kultūros komitetas nusimatęs dėl bibliotekų kadencijų, dėl profesionalaus meno įstaigų ir kitų, kad irgi pagal analogiją būtų sutvarkytos šitos kadencijos. Bet mano klausimas: ko-

kią įtaką būtų turėtų stebėtojų tarybos, kurios yra savivaldybėse? Ar jie prisidėtų prie kokio nors vertinimo, ar tai būtų vertinimas „gerai“ arba „labai gerai“ tikrai savivaldybių administracijos? Ačiū.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Pagal galiojančią dabartinę tvarką tai būna vertinimas savivaldybių... būna savivaldybės mero arba sveikatos apsaugos ministro, tai čia iš tiesų galima svarstant pasižiūrėti būtų stebėtojų tarybų vaidmenį šiame procese.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už, prieš. Už pasisako J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Sveiki, gerbiami Seimo nariai. Ačiū, pirmininke. Noriu pasakyti, kad čia nereikėtų ieškoti baubų ten, kur jų tikrai nėra, nes labai svarbu suvienodinti visų įstaigų vadovų darbo sąlygas tose srityse, kur atsakinga valstybė. Tai nereikėtų sakyti, kad sveikata svarbiau už švietimą arba kultūra ne tokia svarbi – visos sritys mums yra labai labai svarbios. Manau, sudarydami sąlygas gerai dirbančiam vadovui dirbti dar penkerius metus... čia nieko blogo dėl to nėra ir kviečiu palaikyti šį sprendimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – J. Sejonienė. Prašau, kolege.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš labai skeptiška dėl šito pasiūlymo. Norėčiau, kad prisimintumėte, dėl ko praeitoje kadencijoje kilo mintis, kuri buvo įgyvendinta įstatymu, riboti sveikatos priežiūros įstaigų vadovų kadencijas, – dėl labai prastų precedentų. Ir ko aš baiminuosi dabar, kad šis pakeitimas vėlgi gali sukurti precedentą, kuris gali būti naudojamas kaip pagrindas ateityje siūlyti dar didesnę lankstumą, pavyzdžiui, leidžiant skirti vadovą be konkurso ir trečiajai kadencijai, jei jis atitiks tam tikrus kriterijus, ar ne, gerų įstaigos rezultatų. Jei antrajai kadencijai jau neberekės konkurso, tai gali lemti diskusijas, kodėl po dviejų kadencijų vadovas negalėtų likti ir ilgiau, jei jo veikla tokia efektyvi. Tokia logika gali būti palaipsniui išplečiama iki visiško kadencijų ribojimo... apribojimo atsisakymo, ko mes taip sunkiai siekėme, ir pamažu grįžtama prie neribotų kadencijų sistemos, kuri, beje, buvo ir panaikinta siekiant skaidresnės ir dinamiškesnės sveikatos priežiūros įstaigų vadybos. Siūlyčiau susilaikyti šiuo klausimu arba balsuoti prieš. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, pasisakymai dėl motyvų išsakyti. Balsuosime balsavimo laiku.

11.37 val.

Kelių transporto kodekso 2, 10 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 18³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-141, Transporto lengvatų įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-142, Transporto veiklos pagrindų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-143 (pateikimas)

Kitas klausimas – Kelių transporto kodekso 2, 10 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 18³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-141 bei lydimieji – Transporto lengvatų įstatymo projektas Nr. XVP-142 ir Transporto veiklos pagrindų įstatymo projektas Nr. XVP-143. Pranešėjas – R. Kaunas. Prašau, kolega.

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, kolegos, projektu siekiama sukurti teisinės prielaidas savivaldybėms integruoti lynines transporto priemones, pavyzdžiui, Druskininkų lynų keltuvą arba Kauno funikulierių, arba ant Gedimino kalno esantį liftą, į viešojo transporto sistemą ir pripažinti reguliariais miesto susisiekimo maršrutais.

Siūlomu projektu nesiekama priversti lynines transporto priemones integruoti į viešojo transporto sistemą. Kompetentingos institucijos, tai šiuo atveju savivaldybės, turėtų pačios nuspręsti, ar konkrečią lyninio transporto infrastruktūrą verta integruoti į sistemą.

Siūlomu projektu nebūtų keičiamas šiuo metu veikiančioms lyninėms transporto priemonėms taikomas reguliavimas dėl įrengimo, valdymo ar saugumo klausimų, tai nekeičiama.

Projektu nesūloma lyninių transporto priemonių infrastruktūros perkvalifikuoti į kelius pagal Lietuvos Respublikos kelių įstatymą, tiesiog lyninės transporto priemonės savivaldybės sprendimu būtų integruotos į viešojo transporto sistemą.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmas klausia S. Kairys. Prašau, kolega.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū už klausimą. Gerbiamas pranešėjas, du tokie trumpi momentai. Pirmas dalykas, tai jeigu jau integruojame į transporto sistemą funikulierius ir panašias priemones, kurios tempiamos lynu, tai gal reikėtų ir integruoti, o ne daryti dar išimtį, kad dar atskirai apsispręstų, tarkime, savivaldybė, ar jina mato kaip transporto dalį, ar nemato?

O kitas dalykas, nors įstatymo ir kodekso visa logika remiasi keliais (tai galima suprasti skaitant ir sąvokas, ir įžanginius įstatymo straipsnius), bet ar nesvarstyta eiti dar toliau, pavyzdžiui, dėl tramvajų, kaip transporto priemonės, šitame kodekso kontekste?

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū už klausimus. Atsakau į pirmąjį. Manau, kad savivaldybės turėtų teisę pačios spręsti, kaip joms tvarkytis savo miestuose ar savo rajonuose. Šiuo atveju siekiama išvengti tiesiog tos prievartinės reguliacijos. Manau, jos yra kompetentingos nuspręsti. O dėl tramvajaus, tai, manyčiau, komitete diskusijų metu galėtų kilti ir šitas klausimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar klausia A. Anušauskas. Prašau, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų aš manyčiau, kad tikrai reikalingas dalykas, nes kokia ten bebūtų, koku būdu tvarkoma ta priemonė, turėtų spręsti savivaldybė. Tačiau panašaus turinio projektas buvo užregistruotas ir praeitos kadencijos Seime, gal jau pateikimą buvo perėjęs. Tai gal reikia tiesiog pratęsti ir žengti toliau?

R. KAUNAS (LSDPF). Iš principo dabar yra tas žengimas toliau.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Kolegos, motyvai už, prieš. Norinčių pasisakyti nėra. Apsisprendime balsuodami per balsavimo langą.

11.41 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39¹, 40, 44, 46, 47, 48, 48¹ straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39², 39³ ir 48² straipsniais įstatymo Nr. XIV-1106 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-195 (pateikimas)

Kitas klausimas – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo kai kuriais straipsniais įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-195. Pranešėjas – L. Savickas. Prašau, kolega.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū posėdžio pirmininkui. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų nėra didelės apimties įstatymo projekto pakeitimas. Pabandysiu greitai ir iš esmės.

Visų pirma reikia pasakyti, kad kalbame apie tai, kad pasiteisino praėjusios kadencijos metu priimtas *pilotinis* projektas, ir dėl to šiuo įstatymo projektu siūlome pratęsti atvykimo išmokų iš užsienio pritrauktiems darbuotojams ir juos pritraukusiems darbdaviams mokėjimą. Šios išmokos buvo įtrauktos į Užimtumo įstatymą „Investuok Lietuvoje“ siūlymu, siekiant sukurti paskatų pritraukti į Lietuvą itin aukštos kvalifikacijos, trūkstamų aukštą pridėtinę vertę kuriančių profesijų atstovų. 2022–2024 metais išmokėtos išmokos ir jomis sukurta vertė pasiteisino ir pateisino iškeltus numatytus tikslus. 79 % Lietuvą pasirinkusių užsienio investuotojų teigia, kad talentų pasiūla yra esminė atėjimo į šalį sąlyga, tačiau 2016–2024 metais dėl talentų stokos Lietuvos nepasirinkę investuotojai nesukūrė daugiau negu 9 tūkst. naujų darbo vietų.

„Investuok Lietuvoje“ įžvalgomis, ši priemonė yra tapusi viena iš pagrindinių vertės pasiūlymo dalių traukiant užsienio investuotojus į Lietuvą. Ji taip pat yra vienintelė tiesioginė pagalba vietos ir užsienio investuotojams užsitikrinti reikiamus specialistus... jų įgyvendinimui. Ką jau kalbėti apie tai, kad ši priemonė lygiai taip pat prisideda ir prie mūsų diasporos susigrąžinimo atgal į Lietuvą.

Taigi, kolegos, matant, kad Vyriausybės programoje ekonomikos augimas yra ženkliai akcentuojamas, prognozuojamas tikrai vienas geriausių ekonomikos augimų mūsų regione, darbuotojų, talentų, trūkstamų kompetencijų aspektas bus vienas iš labiausiai ribojančių aspektų, norint užtikrinti spartų naujų investicijų pritraukimą. Tai būtų viena iš tų priemonių, kuri pasitei-

sino ir toliau galėtų būti taikoma tam, kad mūsų ekonomika augtų ir būtų kuriamos čia naujos darbo vietos.

Esu pasiruošęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, už gražų pristatymą. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmoji klausia D. Asanavičiūtė. Prašau, kolege.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų norėčiau paklausti, kokia viso to ir ekonominė nauda, ir kokia piliečių pritraukimo nauda, nes, gavus skaičius iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, 2022 metais 45 asmenims išmokos – 160 tūkst., 2023 metais – jau 1 mln. 800, 2024 metais – 1 mln. 100, na, ir šiais metais – 220... mln. išmokų asmenims, kurie grįžta į Lietuvą. Tai yra, aišku, atskiros sąlygos ir žmonės grįžta į darbo vietą, tam tikras skaičius, sąrašas pareigybių, į kurias gali grįžti, ir panašiai.

Tačiau man buvo įdomu pasižiūrėti, o kokių pilietybių ir kokių regionų žmonės grįžta, nes vis dėlto, kai šis įstatymas buvo svarstomas, vienas iš pagrindinių motyvų buvo grįžtamoji migracija Lietuvos piliečių, mūsų žmonių.

PIRMININKAS. Kolege, klausti liko 7 sekundės.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Tai daugiausia buvo iš Baltarusijos, Rusijos, Ukrainos per tuos kelis metus – 493 tūkst., Indijos, Ramiojo vandenynų regionas – 116...

PIRMININKAS. Jūsų laikas klausti baigėsi.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). ...Lietuva – 38. Tai vis dėlto pratęsus šitą programą, kokių priemonių imtumėtės, kad Lietuvos Respublikos piliečių grįžimas?..

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū. Nesigirdėjo paskutinių žodžių, bet manau, kad esmę tikrai pavyko išgirsti. Labai svarbu, kad šiuo įstatymo pakeitimo projektu mes nereglamentuojame, nereguluojame migracijos srautų kaip tokių. Mes susikuriame įrankį, kuris pasiteisino anksčiau ir veikia prie mūsų kitų priimamų sprendimų, kokių specialistų mes norime pritraukti, iš kur, ir visi leidimai turi būti vis dar gaunami pagal galiojančius migracijos teisės aktus ir priėmus Migracijos departamento sprendimus. Tačiau ši priemonė atsiperka ir viršija daugiau negu du kartus savo investicijas. Tai reikia pasakyti. Du kartus grįžta daugiau lėšų, negu mes išleidžiame, vien kalbant per konkretų asmenį.

Lygiai taip pat svarbu pasakyti, kad tai yra kompensacinio pobūdžio priemonė. Vadinas, mes nemokame iš anksto, mes mokame tik tai tuomet išmokas, kada jau yra sumokėtos mokesčių forma atitinkamai didesnės sumos. Mes kalbame apie specialistus, kurie yra įtraukti į trūkstamų kompetencijų sąrašą, mes kalbame apie specialistus, kurie uždirba du vidutinius ir daugiau. Tokių yra tikrai labai nedideli skaičiai.

Dabar kalbant apie tai, kokie yra specialistai, tai kompiuterių sistemų analitikai, inžinieriai programuotojai, kompiuterinių sistemų inžinieriai, programuotojai, programinės įrangos testuotojai. Tai yra tikrai tos specialybės, kurios atitinka sritis, kuriose mes norime specializuotis.

Apie šalis. Pastarieji duomenys tikriausiai yra esminiai. Paprasčiau pažiūrėti, kas vyksta, nes srautai keičiasi, naujos rinkos keičiasi, kas įvyko šiais metais per pirmuosius 2 mėnesius. Iš viso yra priimta sprendimų tikrai dėl 65 asmenų. Iš jų didžiausia dalis yra iš Indijos – 19, iš Lietuvos – 18, iš Ukrainos – 9. Kitaip sakant, taip, išgyvenome 2022–2023 metų laikotarpį, kai turėjome masinį darbuotojų atvykimą iš Baltarusijos. Tai yra susiję su žaidimų industrija kaip tokia, tačiau tas laikotarpis baigėsi, plius keičiasi ir mūsų šalies imigracijos reglamentavimas.

PIRMININKAS. Toliau klausia R. Tamašunienė. Prašau, kolege.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas pranešėjas, aš vis dėlto norėčiau pratęsti Dalios mintį, kad mes norėtume pritraukti ne iš svetur, bet gebėtume parengti aukštos kvalifikacijos specialistus, piliečius čia. Pagal Užimtumo tarnybos duomenis, vis daugiau yra įmonių, kurios praneša apie mažinamus etatų skaičius, kai tos priežastys yra įvairios – ir struktūriniai pokyčiai, ir reorganizacijos. Kas įdomu, kad ne tik tekstilė, logistika ar ten kitos įprastinės įmonės, bet ir aukštųjų informacinių technologijų sritys. Tai yra programuotojai, informatikai atleidžiami iš darbo ir tai dažniausiai yra mūsų piliečiai. Ar neverta vis dėlto subsidijuoti mūsų piliečių, jų papildomą

kvalifikaciją, galbūt apmokėti perkvalifikavimo mokslus ir taip išlaikyti gerą darbo užmokestį uždirbančius, bet rinkoje konkurencingus mūsų žmones, nes iš tikrųjų matome, kad...

PIRMININKAS. Kolege, laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). ...Indijos piliečiai, kitų trečiųjų šalių piliečiai užima...

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū už klausimą. Iš esmės visiškai sutinku, gerbiama Rita, su pasakyta mintimi, kad čia nematome konkurencijos. Mes iš tikrųjų kaip valstybė dedame visiškai (absoliučiai) didžiąją dalį pastangų tam, kad perkvalifikuotume esamus specialistus, parengtume tinkamus specialistus, tačiau jeigu mes matome mūsų ekonomikos augimo perspektyvą ir jeigu šią dieną turime, o, kaip ir minėjau, Lietuvoje per pastaruosius dešimt metų nesukurta daugiau negu 9 tūkst. naujų darbo vietų dėl to, kad mes negebėjome kaip valstybė laiku perkvalifikuoti ir laiku parengti naujų specialistų, tai yra iššūkis mūsų ekonomikos augimui. Dėl to ši priemonė yra tikrai pagal savo finansines apimtis ženkliai – dešimtis, jeigu ne šimtus kartų – mažesnė, negu kiek mes investuojame į švietimą ar perkvalifikavimo priemones. Bet tai yra taip pat svarbi priemonė. Mažomis apimtimis, kaip kalbėjome, tai yra tikrai sąlyginai labai nedideli skaičiai ir aukštos pridėtinės vertės, tokios, kuri reikalinga mūsų ekonomikai augti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Sinica. Prašau, kolega.

V. SINICA (MSNG). Sveiki, ministre. Ačiū už pristatymą. Aš suprantu, kad aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimas yra ir dabar naujai Vyriausybei prioritetas. Tai nėra didelio masto, bet, iš kitos pusės, suprantame, kad nors tendencijos keičiasi, mes kalbame apie žmones daugiausia iš priešiško šalių arba iš labai tolimų kultūrų šalių, ir tai atneša savų problemų. Aš taip pat nuolat girdžiu, kad objektyvus rinkos poreikis diktuoja užsieniečių atsivežimą. Tai galioja ir aukštai kvalifikacijai. Jeigu yra objektyvus rinkos poreikis, jis turėtų ir užtikrinti, kad darbdaviai, kurie atsiveža šiuos darbuotojus, galėtų jiems ir susimokėti.

Klausimo esmė: kodėl valstybė turi finansiškai prisidėti biudžeto lėšomis prie to, kad darbdavys atsivežtų darbuotoją, kurio jam iš tikrųjų objektyviai reikia? Jeigu jam jo reikia ir jis yra pajėgus verslininkas, tai jis jam mokės tokį atlyginimą, kuris pakvies iš tikrųjų tą žmogų be valstybės prisidėjimo. Ačiū.

L. SAVICKAS (DFVL). Gerbiamas Vytautai, tikrai puikus klausimas. Jis yra susijęs su keliais aspektais. Viena vertus, mes kalbame apie tai, kad šiuo metu yra ypač suintensyvėjusi kova dėl investicijų pritraukimo. Mes matome, kad įvairios valstybės traukia labai plataus masto finansines ir kitokias paskatas tam, kad pritrauktų įmones. Taip pat tai daro Lietuva. Pastaruosius dvejus trejus metus mes testavome šią priemonę. Nors ji finansiškai nebuvo didelės apimties, ji buvo vienintelis mūsų vertės pasiūlymas, išskyręs Lietuvą iš kitų regiono valstybių kovojant dėl naujų investicijų pritraukimo. Tokios valstybės kaip Švedija, Nyderlandai, Danija, Islandija, Portugalija, Ispanija ir kitos taip pat taiko tokias priemones ir jos yra išskiriamos kaip pasiteisinančios. Tą patį mes pamatėme ir Lietuvoje. Dėl to ši priemonė yra vienas iš tų būdų toliau Lietuvai išlaikyti savo konkurencinį išskirtinumą ir pranašumą. Migracijos srautai labai smarkiai pasikeitė, taip, mes matėme pačioje pradžioje didelį skaičių Baltarusijos piliečių, tačiau šiandien labiausiai daugėja Indijos, Ramiojo vandenyno regiono piliečių. Mane asmeniškai labai džiugina diaspora, diasporos grįžimas naudojant šią priemonę, labai tikiuosi, kad diasporos augimas toliau bus vienas iš tokių labiausiai dominuojančių.

PIRMININKAS. Ačiū. Kita klausia L. Girskienė. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Aš taip pat apibendrinsiu kolegų jau užduotus klausimus dėl išsakytos statistikos, kad vis dėlto atvyksta priešiško šalių piliečių. Labiausiai man kelia nerimą, kad jie vis dėlto dirba tokioje jautrioje srityje kaip IT sritis, ar ne? Vadinasi, galimai galbūt jie turi priėjimą ir prie jautrios informacijos. Kaip visas šitas jūsų pasiūlymas dera su nacionaliniu saugumu? Ar tie piliečiai, aukštos kvalifikacijos specialistai, kurie dirba IT srityje, yra tikrinami specialiųjų tarnybų?

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiama Ligita. Iš tikrųjų dera šia apimtimi, tikrai pasitikiu ir manau, kad valstybė yra numačiusi deramų resursų mūsų tarnyboms atlikti savo darbą, kiekvienas atvejis yra vertinamas. Šiuo metu mes puikiai žinome, kad ta procedūra yra peržiūrėta tiek

dėl piliečių, ne Lietuvos piliečių, kurie šiuo metu yra Lietuvoje ir turi tam tikrą įtaką, tiek dėl pasirinkimo atvykti į Lietuvą, tiek dėl esamų piliečių pasirinkimo galbūt toliau ieškoti darbo galimybių kitose šalyse. Todėl šiandien priešpriešos nematau, mūsų valstybės tarnybos yra pajėgios atlikti savo darbą ir tai jos padaro.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia L. Kazlavickas. Prašom, kolega.

L. KAZLAVICKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, ar jus tikrai įtikina „Investuok Lietuvoje“ aiškinamajame rašte pateikta, galima sakyti, pateiktos informacijos interpretacija, kad priemonė pasiteisino, nes rašte pateikti skaičiai rodo, kad iki priemonės paleidimo mes pritraukdavome tikslinės auditorijos, arba tikslinių užsieniečių, 1 tūkst. 328, 2023–2024 metais – 200 ir 500 asmenų mažiau, išleidome 7 mln., pritraukėme mažiau ir sakome, kad priemonė yra pasiteisinusi? Akivaizdu, kad aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimas mūsų darbo rinkai yra labai svarbus iššūkis ir reikia dirbti ta linkme, tačiau ar tikrai su šita priemone pasiekėme nusistatytus tikslus?

L. SAVICKAS (DFVL). Iš tikrųjų sunku surasti geresnę priemonę, nes vertiname tiek kitų šalių gerąją praktiką, tiek vertiname tai tiesioginiame darbe su investuotojais, kad pritraukimas reikalingos kvalifikacijos specialistų yra vienas esminių momentų pasirenkant šalį. Tai, kad Lietuvoje nėra sukurta daugiau negu 9 tūkst. darbo vietų, man atrodo kaip didžiulė prarasta galimybė mūsų valstybei. Ši priemonė padeda užtikrinti, kad ten, kur galime konkuruoti, mes galime pasiūlyti tą nišinę priemonę, kuri iš tikrųjų tai įmonei gali kalbėti apie kelias dešimtis darbuotojų, kad papildomai padės užtikrinti, kai mūsų švietimo sistema, kai mūsų užimtumo, perkvalifikavimo sistema negebės laiku operatyviai paruošti specialistų, kad bus galima padėti pritraukti tokius specialistus, taip sumažinant kaštus ir išlaikant mūsų šalies konkurencingumą.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėkojame už pristatymą. Dabar motyvai už, prieš. Dėl motyvų už – R. Šukys. Prašom.

R. ŠUKYS (NAF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų man didesnę laiko dalį, kiek galiojo ši paskata, teko pačiam asmeniškai, vadovaujant Šiaulių užimtumo tarnybos Klientų aptarnavimo departamentui, priiminėti. Galiu atsakingai pasakyti, jog pirminiame etape iš tiesų sąlygos buvo nustatytos vienodos tiek užsienio piliečiams, pritrauktiems į Lietuvą, aukštos kvalifikacijos ir trūkstamų profesijų, aukštą pridėtinę vertę kuriantiems atstovams, tiek ir Lietuvos buvo vienodos sąlygos, bet didžioji dalis, kuriai buvo išmokėta tuo metu, pačioje pradžioje buvo Baltarusijos, Rusijos piliečiai. Lietuvos piliečių buvo mažiau, todėl man visuomet kildavo mintis, kad yra problema, kodėl vienodos sąlygos. Lietuvos piliečiams, manau, būtų galima svarstymo metu iš tiesų diferencijuoti ir nustatyti galbūt lengvesnes sąlygas ir išmoką. Taip būtų pasiektas tikslingesnis rezultatas. Aš siūlyčiau, gerbiami kolegos... Kadangi dabar, kiek aš vakar domėjausi, vėlgi Šiaulių užimtumo tarnybos Klientų aptarnavimo departamente vyrauja Lietuvos piliečiai ir Indijos piliečiai, kam yra išmokamos tos išmokos? Taigi su Baltarusija ir Rusija klausimas faktiškai yra baigtas. Kitas klausimas: kiek baltarusių, gavusių šias išmokas, bus išsiųsta, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo interesus? Čia kitas klausimas.

Siūlau pritarti po pateikimo. Šiandien kaip niekad ši priemonė yra veiksminga ir gera paskata, nes didesnė dalis, vis daugiau patenka Lietuvos piliečių, grįžtančių į Lietuvą, ir tikslas yra pasiekiamas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Motyvai prieš – D. Asanavičiūtė. Prašau, kolege.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Vis dėlto mes matome: per paskutinius penkerius metus į Lietuvą grįžo virš 30 tūkst. Lietuvos Respublikos piliečių. Lyginant su 38, kuriuos privilejo būtent ši programa ir skatinimo priemonės, tai sudaro apie 0,1 %. Tai matome, kad mes sumokėjome kelis milijonus tam, kad privileiotume mažiau nei 1 % Lietuvos Respublikos piliečių. Koks iš principo ir yra mūsų pagrindinis tikslas, tai turėti savo aukštos kvalifikacijos žmonių, piliečių.

Vėlgi aš čia išvelgiau ir tada aš girdėjau iš mūsų žmonių, kurie gyvena užsienyje, kad tai yra nepozityvi diskriminacija, tai yra visi kiti, kurie atvyksta, taip pat aukštos kvalifikacijos, atvyksta čia, ieško darbo Lietuvoje, jie nepatenka į šituos režius ir negauna jokios finansinės paskatos. Taip pat aš negirdėjau iš gerbiamojo ministro aiškiai įvardinamos naudos tų išleistų pinigų ir vis dėlto atsiperkamumo, finansuojant įvairių valstybių piliečius ir juos pritraukiant. Tai vis dėlto aš šiame etape negaliu palaikyti ir raginu tuomet, kolegos, taip pat nepalaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Motyvai už ir prieš išsakyti. Balsuosime, kai bus balsavimo pertrauka. Prašau, dėl vedimo tvarkos J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Frakcijos vardu prašome Vyriausybės išvados, Finansų ministerijos ir panašiai.

PIRMININKAS. Gerai, kai balsuosime, tada pasižiūrėsime.

11.57 val.

Istatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-154 (pateikimas)

Dabar kitas klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-154. Pristato V. Sinica. Prašom, kolega.

V. SINICA (*MSNG*). Sveiki, kolegos, pasistengsiu trumpai. Siūlymo esmė yra tokia, kad prireikus naikinti leidimus laikinai gyventi Lietuvoje galėtų ne tik Migracijos departamentas, kaip yra dabar, bet ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai. Situacija šia tema yra tokia, kad anksčiau, 2022 metais, vyraavęs užsieniečių teisėto buvimo Lietuvoje būdas – viza – buvo pakeistas nauju vyraujančiu būdu – leidimu laikinai gyventi Lietuvoje.

Darbo vizas naikinti galėjo tiek Migracijos departamentas, tiek ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai. Tuo tarpu leidimą laikinai gyventi Lietuvoje gali naikinti tik Migracijos departamentas. Tai sukuria papildomą biurokratinę naštą. Nėra labai daug, neapsimetinėsiu, bet nuolatos yra situacijų, kai migracijos kontrolę vykdančios Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai užfiksuoja, kad yra padirbti dokumentai, suklustotas buvimo šalyje pagrindas. Dažniausiai kalbama apie dokumentus, kurių pagrindu išduotas leidimas gyventi Lietuvoje.

Tipinis pavyzdys. Mes visi žinome, daugiausia legaliai Lietuvoje gyvenančių, dirbančių užsieniečių yra dirbančių pervežimų sektoriuje, tai yra jie turi leidimą gyventi Lietuvoje tuo pagrindu, kad dirba čia vairuotojais. Dirbdami čia vairuotojais, dažnai, visai nesenas pavyzdys, pavyzdžiui, buvo Klaipėdos uoste, jie yra pagaunami su padirbtais vairuotojo pažymėjimais. Ne man ir turbūt ne jums (nebent išskyrus tuos, kas atėjote iš teisėsaugos institucijų) įvertinti. Pasitikime pareigūnais, kad jie moka atpažinti suklustotus dokumentus, tai yra jų darbo specifiška. Tai štai, atpažinę suklustotus dokumentus, kurių pagrindu išduotas leidimas gyventi Lietuvoje, jie susiduria su situacija, kad galėtų (ir anksčiau galėdavo) tą leidimą ir panaikinti. Bet dabar yra sukurta papildoma biurokratinė našta: jie turi pradėti ikeisminį tyrimą, kreiptis į Migracijos departamentą ir užsukti ilgą procesą, kuris kainuoja valstybei pinigų, laiko ir sukuria situaciją, kai tas pats žmogus, kuris nelegaliai yra Lietuvoje, dingsta iš akiračio, ir kas žino, kada vėl jį pagaus.

Šitas projektas, noriu akcentuoti tris dalykus, nėra dėl griežtinimo, kada ir kam, kokiais pagrindais galima legaliai atvykti gyventi į Lietuvą. Tai yra dėl kontrolės užtikrinimo, kad tas buvimas būtų iš tiesų legalus, o ne nelegalus. Ir tai turėtų (tikiuosi, paaiškinau, kaip) mažinti tiek biurokratinę naštą, tiek ir geriau užtikrinti teisės viršenybę Lietuvoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmas klausia M. Katelėnas. Prašau, Martynai.

M. KATELYNAS (*LSDPF*). Dėkoju, kolega, už gerą pristatymą. Turiu tokį klausimą. Jūs turbūt neabejotinai bendravote ir su Valstybės sienos apsaugos tarnybos darbuotojais, ir su profesine sąjunga. Gal galėtumėte apibūdinti, kokios tos situacijos daugiausia susiklosto, kuomet Valstybės sienos apsaugos tarnybos darbuotojai gali naikinti leidimą laikinai gyventi? Galbūt įsivaizduojate, kiek tokių atvejų pasitaiko tokios praktikos? Ačiū.

V. SINICA (*MSNG*). Ačiū už klausimą. Antroji dalis yra sunkesnė. Statistikos nėra. Aš taip suprantu, kad dabar geriausia būtų prašyti statistikos Migracijos departamento. Jeigu pereisime pateikimą, tai tą ir padarysime. Jiems dabar keliauja visos tos situacijos, kai pasieniečiai negali naikinti leidimo ir turi kreiptis pradėti procedūrą būtent per Migracijos departamentą. Statistikos ieškotume ten.

O situacijos dažniausiai neabejotinai yra susijusios su padirbtais vairuotojo pažymėjimais. Vėlgi, kadangi dažniausiai teisėtai Lietuvoje dirbantis užsienio pilietis dirba pervežimų sektoriuje, jo buvimo šalyje pagrindas yra tai, kad jis turi darbo sutartį dirbti pervežimų sektoriuje. Tam būtina sąlyga yra jo kvalifikacija, tai yra teisėtas galiojantis vairuotojo pažymėjimas. Dažniausiai tai, ką užfiksuoja kaip apgaulės būdu įgytą leidimą gyventi Lietuvoje, būna neteisėtas, suklasztas, neteisėtai įgytas vairuotojo pažymėjimas. Ir to užtenka, vizų atveju to užtekdamo ir visais ankstesniais metais to užtekdamo, kad pasieniečiai galėtų naikinti, esant tokiai situacijai, leidimą laikinai gyventi Lietuvoje. Dabar esant tokiai situacijai, užfiksavus, pavyzdžiui, neteisėtą suklasztotą vairuotojo pažymėjimą arba kitais atvejais neteisėtą, suklasztotą darbo sutartį, studijų sutartį ar dar kokius nors suklasztotus dokumentus, daryti to patiems, priimti sprendimą dėl leidimo gyventi Lietuvoje naikinimo, neįmanoma.

Kartais būna pikantiškų situacijų. Štai tie patys profsąjungos atstovai pasakojo apie atvejus, kai atvyksta iš Baltarusijos jauna moteris, prisistato, kad dirbs tikrai ne tame sektoriuje, kuriame galiausiai jiems paaiškėja, kad dirbs, tada atidaro jos lagaminą, daiktus, ten randa daugybę sekso žaislų, įvairiausių pikantiškų priemonių. Toliau ją jau kvočiant tuo pagrindu, jiems yra visiškai aišku, kad jinai atvažiavo dirbti sekso paslaugų sektoriuje, o ne ten, kur sako, kad dirbs. Jei norite tų atvejų įvairovės, tai atvejų yra pačių įvairiausių, bet patys dažniausi yra susiję su suklasztotais vairuotojo pažymėjimais.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega Vytautai, visiškai pritariu jūsų pateiktam įstatymo projektui. Norėčiau paklausti, ar nebūtų galima šiek tiek atsukti laiką ir atkurti Migracijos valdybą pasienio tarnyboje. Ji nebuvo išformuota, bet dalis Migracijos valdybos pareigūnų buvo fiziškai nukreipti prie pasienio, nes tada buvo būtent migrantų krizė ir trūko. Dabar mes turime kitų iššūkių, prie pasienio šiek tiek ramiau, bet mes turime būtent dėl tų klausimų, kuriuos jūs keliate, dėl dokumentų tikrinimo, dėl operatyvesnio sprendimų priėmimo. Ar nemanote, kad irgi būtų galima sustiprinti pasienio tarnybą būtent atkuriant Migracijos valdybą? Ačiū.

V. SINICA (*MSNG*). Na, čia peržengia šio projekto ribas, bet aš vienareikšmiškai pritarčiau. Aš manau, kad reikia atkurti Migracijos valdybą. Čia susiję su kuo? Ne tik yra tiesioginė sienų apsauga uostuose, oro uostuose ir pasienio punktuose, bet yra ir šalyje jau esančių asmenų migracijos kontrolė visoje šalies teritorijoje. Kiek tenka susidurti gilinantis į šią temą, tai būtent šiai funkcijai atlikti šiandien yra mažiausiai tiek lėšų, tiek ir pajėgumų, žmonių. Tai buvo ne tik koks nors etatų trūkumas, bet ir struktūriškai buvo išformuota taip, kad ši funkcija atsидurtų paskutinėje vietoje. Norint užtikrinti migracijos kontrolę šalies viduje ir sukurti prevencinę funkciją, tam (jau aš čia suvedu) ir šis projektas tiesiogiai turi įtakos... Jeigu šalyje esantis užsienietis, pats žinantis, kad jis yra šalyje suklasztotų dokumentų pagrindu, žinos, kad gali būti pagautas ir iš karto priimtas sprendimas dėl jo leidimo gyventi šalyje naikinimo, tai turės prevencinę funkciją, tai atgrasys nuo tokių pažeidimų. Jūsų platesniam klausimui aš pritarčiau, o tam tikrą ryšį matau ir su šiuo sprendimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolega Vytautai, jūs įvardinote priežastį, kodėl reikėtų suteikti teisę Valstybės sienos apsaugos tarnybai, kai yra suklasztotas vairuotojo pažymėjimas. Valstybė yra kriminalizavusi tą veiką, už suklasztoto vairuotojo pažymėjimo pateikimą, turėjimą yra numatyta baudžiamoji atsakomybė, bet nebūtinai šie dokumentai yra pateikiami vykstant per Lietuvos valstybės sieną. Šie dokumentai gali būti pateikiami prie vidinių Europos Sąjungos sienų mobilioms muitinės grupėms, šie dokumentai gali būti pateikiami aplinkos apsaugos pareigūnams, vykdančioms aplinkos saugos funkcijas, šie dokumentai gali būti pateikiami už transporto saugą atsakingai institucijai, šie dokumentai gali būti pateikiami, natūralu, už eismo saugumą atsakingiems policijos pareigūnams. Visoms šioms institucijoms turėtų būti suteikta teisė naikinti leidimus?

V. SINICA (*MSNG*). Ne. Jeigu klausimas nėra ironiškas, tai ne. Yra institucijos, tiesiogiai besispecializuojančios spręsti būtent šią klausimą, tai yra migracijos kontrolės. Jeigu šiandien žvelg-

tume į Valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijas, migracijos kontrolė ten yra, bet tada, kai pasižiūri konkrečiai į galias efektyviai įgyvendinti šią funkciją, šiuo atveju, žiūrint į laikinus leidimus gyventi Lietuvoje, tų realių galių VSAT'ui įgyvendinti šią funkciją trūksta. Vizų atveju jų netrūksta, bet vizos tapo retu reiškiniu mūsų gyvenime, leidimai laikinai gyventi Lietuvoje tapo dažnu reiškiniu.

Čia, beje, savo klausimu jūs man priminėte dar vieną gana dažną pavyzdį, kai pasieniečiai, tikrindami asmenį, randa jo, atvykstančio neva dirbti Lietuvoje, iš karto bilietus išvykti iš Lietuvos į kokią nors Ispaniją, skrydžio planus ir taip toliau, kas irgi sukelia įtarimų, tampa patikrinimų vietoje pagrindu. Aš mačiau Teisės departamento ir Teisingumo ministerijos išvadas, kad ne visada sienos apsaugos pareigūnai gali įvykdyti visavertį tyrimą ir įvertinti visas aplinkybes. Be abejo, ne visada jie siekia iš karto priimti tą sprendimą, bet čia vėl yra profesinės diskrecijos klausimas. Yra atvejų, kada yra gana akivaizdu jiems pagal kompetenciją, kad yra suklastoti dokumentai, ir kada turbūt pagal Užsieniečių teisinės padėties įstatymo 50 straipsnį jie patenka į situaciją, kada turėtų būti naikinamas leidimas, tik pasieniečiai to padaryti šiandien negali. Ir yra atvejų, kada nėra akivaizdu, ir tada, be abejo, vis tiek reikės kreiptis į Migracijos departamentą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už, prieš. Už – M. Katelynas. Prašau, kolega.

M. KATELYNAS (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš to, ką pristatė pranešėjas, turbūt galima susidaryti nuomonę, kad kai kalbame apie valstybės apgiamumą, nebūtina kalbėti vien tiksliai apie karines grėsmes, tačiau ir apie kitas, o tam įstaigos ir institucijos turi turėti atitinkamas priemones. Kaip ir aiškinamajame rašte jau buvo rašyta, anksčiau Valstybės sienos apsaugos tarnyba turėjo tą galimybę panaikinti vizą. Kadangi dabar pasikeitė tvarka ir dauguma atvykstančių turi leidimą laikinai gyventi, turime suteikti tą galimybę panaikinti Valstybės sienos apsaugos tarnybai ir tą leidimą. Kadangi ir tų pikantiškų pavyzdžių yra ne vienas, kuomet pareigūnai mato, jog yra akivaizdus tikslas nusišėptas, bandoma prisidengti kažkokia darbo sutartimi arba dar kitais dalykais, jie dabar to padaryti negali. Manau, kad pataisos yra reikalingos, ir siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė balsuodami.

12.08 val.

Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-175 (pateikimas)

Kitas klausimas – Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-175. Pranešėja – I. Gelažnikienė. Prašau, gerbiama kolege.

I. GELAŽNIKIENĖ (*LSDPF*). Kalbant apie Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymą, pats įstatymas reglamentuoja valstybines ir vietines rinkliavas, jų surinkimą bei kontrolę, bet rinkliavų sąrašas yra baigtinis. Todėl šituo įstatymo pakeitimo projektu siūlome 11 straipsnio 1 dalį pakeisti 13 punktu, tai yra papildyti, kad savivaldybės taryba turėtų teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietinę rinkliavą už eismo ribojimą vietinės reikšmės keliuose dirbant įvairius darbus keliuose, kelių juostose ar jų apsaugos zonose, rengiant įvairius masinius renginius, kai yra ribojamas ar uždaromas eismas. Rinkliava už eismo ribojimą vietinės reikšmės keliuose nenustatoma, kai darbai atliekami iš savivaldybės biudžeto lėšų, iš Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų ir kai įrengiamos, rekonstruojamos ar taisomos (remontuojamos) melioracijos sistemos kelių apsaugos zonoje, jeigu nepažeidžiama kelio sankasa ar kiti kelio statiniai. Taip pat šitas Rinkliavų įstatymo 13¹ straipsnis reglamentuoja, kad lėšos, surinktos už rinkliavą, nukeliautų į savivaldybės, kuri nustatė šią rinkliavą, biudžetą.

Šituo įstatymo pakeitimo projektu yra siūloma suvienodinti teisinį reglamentavimą, kadangi valstybinės reikšmės keliams toks mokestis už eismo ribojimą yra nustatomas, o vietinės reikšmės keliams nėra nustatomas. Taip pat yra labai svarbi detalė: kadangi kelio apsaugos zonose labai dažnai yra sandėliuojamos medžių rietuvės, smėlis, žvyras, kiti įrenginiai, tokiu atveju išvežant susandėliuotas medžiagas yra pažeidžiama žvyro ar asfaltuota kelio danga ir tokiu atveju

padaroma yra žala. Savivalda, nustačiusi rinkliavos mokestį, turėtų galimybę ir labiau kontroliuoti tai, kas yra sandėliuojama, kartu ir gauti papildomų lėšų į biudžetą. Kaip jau ir minėjau, tai yra papildomos lėšos į savivaldos biudžetą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. V. Ažuolas klausia pirmasis. Prašau, kolega.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Sveiki, kolege. Aš suprantu, kad jūs, teikdama šį įstatymą, galvojote, pavyzdžiui, apie Akmenę, Marijampolę ar Mažeikius, kaip tai savivaldybei padėtų. Bet jeigu mes galvojame apie Vilnių, tai tada Kaziuko mugė taps kosmiškai brangi, na, nes uždaroma gatvė, organizuojama prekyba ir kiti dalykai. Tai kaip šiame įstatyme nepadaryti taip, kad, na, vienoms savivaldybėms kaip ir reikia to dalyko, bet kitos savivaldybės pradės plėšikauti? Ir aš jau bandau įsivaizduoti vaizdą, kad nesvarbu, ar tai bus šakos, mediena ar kiti dalykai, kai bus apiplėšinėjamos tos įmonės, kad jei nori padėti, žinok, kosminis mokestis arba kitaip nepadėsi. Tai kaip atskirti Vilnių nuo visos Lietuvos, nes Vilnius piktnaudžiaus, o kitos savivaldybės stengsis padaryti, kad būtų gerai?

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Žinote, aš visgi esu už tą racionalų grūdą. Šiandien bet koku atveju, kad galėtų prekiauti Kaziuko mugėje ar kitoje šventėje, yra mokamas mokestis už prekybos vietą. Tai yra vienas dalykas. Šiandien ir per didžiuosius miestus, ir per mažuosius miestus eina valstybinės reikšmės keliai, kurie irgi kartais būna uždaromi, ir už juos renkama rinkliava. Vadinasi, niekuo neišsiskiria ir savivaldai priklausantys vietinės reikšmės keliai. Tai aš manau, kad tiek Vilniuje, tiek mažesniuose regionuose taryba protingai mąsto ir reikia ja pasitikėti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Gailius. Prašau.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolege Ilona, ir šiandien Rinkliavų įstatymas suteikia teisę vietos savivaldai tarybos sprendimu nusistatyti rinkliavas už kasinėjimo darbus, už kitus. Šita norma neveikia. Ar mes norime tiesiog pasiimti atsakomybę sau ir išlaisvinti tarybas nuo sprendimų priėmimo, nuo būtinų sprendimų priėmimo?

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Bet koku atveju, jeigu teisingai supratau jūsų klausimą, šiandien, taip, yra rinkliava nustatoma už kasinėjimo darbus, bet iškyla problema sandėliuojant kelio apsaugos zonose. Ir šiuo atveju sukontroliuoti yra sudėtinga, todėl atsirastų prievolė mokant šią rinkliavos mokestį kartu informuoti savivaldą ir seniūniją, priklausomai nuo tarybos nustatytos rinkliavos tvarkos, kad bus sandėliuojamos medžiagos. Ir gal čia yra ta didžioji problema todėl, kad ypač, sakykime, kol medžių rietuves, susandėliuotas šalia žvyrkelių, išveža, tai toje vietoje į žvyrkelio dangą yra įvežama daug juodžemio, kuris persimaišo ir sugadina dangą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvų už, prieš... Prieš – B. Ropė. Prašau.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausantis tiek pristatymą, tiek klausimus ir atsakymus, man bent jau susidaro nuomonė tokia, kad šiandien yra galimybė apmokestinti įvairias kliūtis, įvairius renginius ir mes čia įvedame kaip ir antrą apmokestinimą. Faktiškai gausime, kad rinksime dvi rinkliavas, du mokesčius, dvi apskaitas, dvi ataskaitas, o naudos – nulis. Galima ir taip susirinkti iš vienos rinkliavos, kam tada dvi rinkliavas rinkti? Tai aš nelabai supratau šito teikimo, bent jau nebuvo aiškaus išaiškinimo, todėl nesiūlau palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė balsuodami balsavimo metu.

12.15 val.

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymo Nr. XIV-1165 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-134 (pateikimas)

Kitas klausimas – Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-134. Pranešėjas – R. Žemaitaitis. Prašom, kolega.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti mūsų frakcijos ir kitų Seimo narių pasiūlymą keisti Lietuvos Respublikos atsiskaitymų

grynaisiais pinigais ribojimo įstatymo 4 straipsnį. Siūloma padidinti atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribą nuo dabartinių esančių 5 tūkst. iki 15 tūkst.

Yra pateikta Teisės departamento pastaba. Tai ją įvertinsime. Plius yra siūloma, rekomenduojama suma nuo 15 iki 10 tūkst. Tai bus užregistruotas pasiūlymas ir riba bus nuo 5 iki 10 tūkst. Bet čia jau dirbant komitete.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Primenu, kad klausimams skirta 10 minučių. Pirmas klausia A. Butkevičius. Prašom, kolega.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, ir šiuo metu niekas nedraudžia atsiskaityti grynaisiais pinigais didesnėmis sumomis. Tik, aišku, reikia tuo metu deklaruoti pinigų kilmę. Galima ir 100 tūkst. grynaisiais sumokėti ir šiuo metu. Netgi yra tokių pavyzdžių, Biudžeto ir finansų komitete mes matėme, kad kai kurie Lietuvos piliečiai yra atsiskaitę netgi su užsienio kompanijomis, kur kelių šimtų tūkstančių grynaisiais pinigais buvo atliekamos pinigų transakcijos. Tai vienas dalykas. Kodėl jūs šito dalyko neskaitinate?

Antras dalykas. Vis dėlto tai yra susiję su šešėlinės ekonomikos mažinimu. Ir trečias dalykas. Yra priimtas Europos Sąjungos reglamentas, kuris įsigalios jau nuo 2027 metų, ten bus reikalavimas – 10 tūkst. eurų atsiskaitymas grynaisiais. Kokia jūsų nuomonė būtų?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Tai nuo trečio jūsų klausimo dėl 10 tūkst. Kadangi šitas yra žinomas, tai pasiūlymas bus užregistruotas dėl 10 tūkst. Atsiskaityti didesne suma negalima. Jeigu jūs šiandien perkate žemės ūkio technikos, tarkime, lietuvius perka iš Latvijos, jūs negalite. Yra Lenkijos pavyzdys, labai akivaizdžiai tą parodo, kada Lenkijos žmonės arba Lenkijos ūkininkai atvažiuodami šiandieną pirkti žemės ūkio technikos, pirkti lengvųjų automobilių arba pirkti kitką, gerbiamas Algirdai, negali. Tai yra konkretūs pavyzdžiai, kas yra konstatuota. Tikrai negali. Net ir už prekes, už paslaugas jūs šiandien irgi negalite. Jeigu jūsų suma iš to vieno tiekėjo viršija 5 tūkst., jūs negalite atsiskaityti. Deja, taip yra.

Dėl šešėlio. Šešėliui jokios įtakos, absoliučiai neturi įtakos grynaisiais pinigais atsiskaitymas, ką jūs kalbate. Šiandien, jūs puikiai žinote, esate garbus ekonomistas ir gerai išmanote kriptovaliutas, jeigu kalbame apie juodąją rinką, tarkime, apie kontrabandą ir kitas prekes, visas atsiskaitymas vyksta būtent kriptovaliutomis. Čia kalbama – tiesiog palengvinti paprastiems eiliniams žmonėms, kurie nori įsigyti vieną ar kitą prekę arba paslaugą, ar kad netgi smulkusis verslas, kuris vykdo vasaros prekybą, neitų į bankomatus, neįneštų pinigų. Tie pinigai yra apskaitomi. Nuo gegužės 1 dienos visi įpareigojami turėti kasos aparatus, taigi, tie pinigai bus oficialiai įnešami.

Plius, ką šiandien daro Skandinavija, tai yra Švedija ir Norvegija. Lapkričio mėnesį visiems gyventojams išsiuntė rekomendacijas, išleido tokius atvirukus, kur siūlo ir kviečia būtent gyventojus, skatina atsiskaityti grynaisiais pinigais. Tai yra vienas dalykas.

Trečias dalykas. Tai dėl to paties kibernetinio saugumo ir dėl bankų sistemos. Jūs, ko gero, pats irgi susiduriate, kiekvieną mėnesį bent du tris kartus vieno ar kito banko sistema nulūžta ir neveikia. Tai toks yra tas siūlymas. Dėl juodųjų pinigų, gerbiamas Algirdai, aš labai abejoju, ar tikrai, nežinau, padidinus sumą nuo 5 iki 10 tūkst., atsiras šešėlis. Tikrai labai abejoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų toliau nori paklausti S. Gentvilas. Prašom, kolega.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas koalicijos partneri, čia vis...

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Aš vis dar esu koalicijoje.

S. GENTVILAS (LSF). ...liejasi praėjusią savaitę, šią savaitę pasiūlymai, kaip iš tikrųjų mažinti valstybės ir savivaldybių biudžetus, didinti šešėlį. Praeitą savaitę buvo pasiūlymas, kuris buvo atmestas, dėl automatinių kasos aparatų... termino atidėjimo. Jūsų pasiūlymas akivaizdžiai vėl plečia šešėlį. Netrukus valdančioji koalicija ateis su siūlymais apmokestinti legalų verslą. Lietuvoje PVM'o atotrūkis jau yra 11–12 %, palyginti su Estijos 1 %. Tai, gerbiamas koalicijos partneri, ar jausdamas atsakomybę už gerai surenkamą biudžetą jūs turite receptų, kaip mažinti PVM'o atotrūkį Lietuvoje, kuris yra kartais didesnis už Estijos ir Latvijos, nes konkrečiai šis jūsų pasiūlymas tik prisidės prie PVM'o atotrūkio didinimo? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Aš tik pasakysiu, praeitą savaitę, nežinau, apie kokius kasos aparatus, aš nieko neteikiau. Ne. Dabar apie PVM'ą ir apie šį projektą siūlyčiau pasikalbėti su savo

frakcijos nariu A. Bagdonu. Koks santykis tarp grynujų pinigų ir PVM'o, gal jūs pasikonsultuoti su frakcijos nariais, kurie bent kažkiek išmano finansus, o ne paukštukus. (*Balsai salėje*) O apie koaliciją, aš nežinau, apie kokią koaliciją šnekate, gal su kažkuo jūs jau sudarėte koaliciją, bet Liberalų sąjūdis ir socialdemokratai, ir „Nemuno Aušra“ tikrai nėra sudariusi koalicijos.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia M. Lingė. Prašau, kolega.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Aš du klausimus turiu. Pirmasis yra: ar rengdamas pataisas jūs konsultavotės su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba ar Mokesčių inspekcija? Jeigu konsultavotės, kokia yra jų nuomonė dėl šito siūlymo?

O kitas klausimas: kaip dera šio pakeitimo nuostatos su, pavyzdžiui, Civiliniame kodekse esančiais ribojimais, kai sudarant vekselius arba paskolas imant viršija suma 3 tūkst. eurų, reikia notarinės sutarties? Dabar penkiais kartais didinant sumą virš atsiskaitymams, kurie būtų neribojami niekaip, reguliavimas visiškai iškraipomas, palyginti su kitais teisės aktais ir ten esančiais ribojimais.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas kolega. Aš kaip ir suprantu, konservatorių ufonautizmui ribų nebėra. Jeigu žinote, Civilinis kodeksas reglamentuoja vekselius ir paskolas. Jeigu jūs bent jau mokate lietuviškai skaityti, tai įstatymas yra dėl Lietuvos Respublikos atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo. Gal galite man pasakyti, kokiais vekseliais jūs atsiskaitote ir į kokią parduotuvę jūs nueinate, sumokate? Gal galite jūs man pasakyti, su paskolos lapeliu nueinate, pasakote: šiandien aš pirksiu traktorių. Na, kolega, tiesiog nežeminkite savęs ir nesityčiokite. Tai čia jums toks rekomendacinis dalykas.

Antras yra dalykas. Gerbiamas kolega, jūs puikiai žinote, kad Seimo narys gali konsultotis, gali tartis. Mes kalbėjome ir su koalicijos partneriais, ar šitas įstatymo projektas galėtų paskatinti kokį nors šešėlį, galėtų paskatinti nelegalią veiklą ir panašiai. Tokių užuominų mes neturime. Ir įvedę šią sumą, kuri buvo 5 tūkst., akivaizdu, ką jūs kalbate apie šešėlio sumažinimą, jūs jo nesumažinate. Jūs puikiai žinote kaip buvęs Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas ir D. Grybauskaitės patarėjas, šiandieną mes turime didžiąją dalį problemų, tai yra dėl šešėlio, kur yra pinigai kriptovaliuta. Tai yra tenai šitie atsiskaitymai. Kadangi dabar dirbate Biudžeto ir finansų komitete, esate narys ir pavaduotojas, tai aš labai džiaugčiausi, kad jūs parengtumėte reglamentavimą, kaip šiandieną užkardyti būtent šitą juodą šešėlį, kur galimai ten sukasi ne vienas šimtas milijonų eurų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Klausia K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nelabai matau, bet va, ačiū, kolegos. Turiu klausimą. Iš tikrųjų 15 tūkst. eurų – nemaža suma. Norėjau paklausti: kiek jūs per pastaruosius kelerius metus taip atsiskaitinėjote po 15 tūkst.? Iš praktikos. Žinau, kad žmogus ūkininkas esate, gaminti mėgstate, pirkti ir turguje kai kuriuos produktus, galbūt ir ne turguje. Bet toks klausimas iš tos jūsų asmeninės praktikos, nes aš, kaip ūkininkas, irgi pasižiūrėjau, man tokių sumų nereikėjo grynaisiais, kad kokią nors vieną ar kitą sąskaitą apmokėčiau arba nebūtų galimybės pavedimu. Nežinau, galbūt iš tos praktikos, kai kelionę į Ameriką planavote, kiek tų grynujų pinigų reikėjo jums ten turėti, kad ten, kaip sakant, nebūtų problemos dėl kortelių?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kolega, taip jau išėjo, žinok, kad į Ameriką neskridau, tai neturėjau progos net išsigryninti ir pasiimti. Kaip ir jūs, ūkininkas, didžiąją dalį mokame mes, ko gero, pavedimais, tai taip pat ir aš moku pavedimais.

Bet yra smulkusis ir vidutinis verslas, yra ūkininkai, kurie perka žemės ūkio techniką, perka padargus ir tuos pinigus iš tikrųjų išleidžia. Tai aš siūlyčiau viena. Kęstuti, žiūrėk. Įdėkite, kad savo vieną MTZ'oką traktorių arba „Belarus'ą“ jūs parduodate šiandien savo ūkio, ir pažiūrėsite, per kiek dienų atvažiuos. Žiūrėkite. Ir pažiūrėkite, per kiek dienų atvažiuos Lenkijos pirkėjai, kurie šiandien superka žemės ūkio techniką, veža į Ukrainos pasienį ir planuoja jau nuo kitų metų, kadangi santykiai, kaip jie konstatuoja, pagerės, ja prekiauti. Tai, na, nesityčiokime... (*Balsai salėje*) Na, aš tau kada parodysiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Kuodis. Prašom, kolega.

R. KUODIS (TS-LKDF). Sveiki. Man atrodo, sąmoningai maišomi du dalykai. Niekas turbūt neprieštarauja, kad kriziniais atvejais reikia turėti tam tikrą grynujų pinigų sumą, tarkime, kelis

tūkstančius, jeigu sutrinka sistemų darbas ir panašiai, bet yra visai kas kita agituoti už tai, kad mes turėtume kasmėnesinį grynųjų pinigų apyvartos mechanizmą, kuris yra Lietuvoje. Deja, valstybė pati prie jo prisideda išnešiodama pensijas šimtui tūkstančių žmonių grynaisiais pinigais ir panašiai.

Mano klausimas, ar jūs sąmoningai bandote suplakti šituos du dalykus, tai yra kiekio turėjimą, sakau, tokiai technologiškai juodai dienai su galimybe praplėsti, pagilinti tą mechanizmą, kuris yra kasmėnesinis, nuolatinis, cirkuliacinis?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Gerbiamas kolega, dalis tiesos, ką jūs kalbate. Ar tai gali būti suplakama į vieną dalyką? Taip, hipotetiškai esate teisus, bet, deja, yra taip, kad, dar kartą sakau, ir sezoniniu metu, ir atsiskaitymai, tai yra, tarkime, tos pačios sumos, kur šiandien tenka ir 5 tūkst., ir 6 tūkst. sumokėti. Tiesiog atveža tau prekes, tu jas suprekiauji. Dar kartą – tie pinigai yra apskaityti sąskaitoje arba į kasos aparatą įmušti. Čia nėra paimti iš kažkur. Mes labai daug maišome šitų dalykų. Plius nuo gegužės 1 dienos būtent finansinė kontrolė dar stipriau sustiprėja. Aš tikrai nematau jokios problemos, kad būtų leidžiama tą sumą padidinti. Juo labiau kad reikės atsižvelgti į pastabas ir vietoj 15 tūkst. komitete jūs svarstysite, kad pritartumėte 10 tūkst. Aš tikrai kviečiu už tai balsuoti ir pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Klausti skirtas laikas baigėsi. Atsiprašome tų, kurie liko nepaklause.

Motyvai už, prieš. Už – I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Aš esu dėkingas R. Žemaitaičiui, kad pasiūlė tokį įstatymo projektą. Jisai yra paprastas, keičia tiksliai skaičių iš 5 į 15 tūkst., bet realiai čia yra vertybinis klausimas dėl mūsų laisvės, ar mes norime likti laisvi ir nekontroliuojamai galėti atsiskaityti, kad valstybė ir kitos institucijos nežinotų, ką asmuo daro ir ką perka, ar mes vis tiksliai einame link tokios kontrolės valstybės, kurioje kiekvienas žmogaus žingsnis, kiekvienas atsiskaitymas, kiekvienas sumokėjimas yra žinomas valstybei per bankus, per VMI. Valstybinė mokesčių inspekcija turi prieigą prie bankų, bankai turi prieigą prie jūsų atsiskaitymų ir visi mato viską, kas ką perka. Aš suprantu, mes, viešieji asmenys, neturime ko slėpti ir mes nebijome, bet yra pilna asmenų. Rūpinkimės savo piliečių laisve. Kai kuriose valstybėse grynųjų pinigų reikalavimas yra įrašytas net Konstitucijoje ir tai yra Europos valstybės. Imkite Austriją.

Žinote, dar reikia pasakyti vieną dalyką. Dažnai kalbama apie tai, kad Europos Centrinis Bankas, Lietuva lygiai taip pat eis link to, tai yra CBDC, vadinamieji elektroniniai pinigai – dar viena kontrolės priemonė piliečiams, kur mes vis didinsime ir didinsime, ir spausime nenaudoti grynųjų pinigų.

Mano supratimu, gryniesiems pinigais yra piliečių laisvės dalykas, vertybinis dalykas, o visus tuos klausimus, kad čia padidės juodoji rinka ar dar kas nors, atsakė pats Remigijus ir labai aiškiai pasakė dar vieną dalyką, ką galiu papildyti, tam yra kasos aparatai. Mes vis didiname ir didiname kontrolę per Valstybinę mokesčių inspekciją, todėl tikrai kviečiu visus palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Aš, kaip ponas pranešėjas nepasivargino paklausti institucijų, ką galvoja apie pateiktą iniciatyvą, paklausiau ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos, ir Mokesčių inspekcijos, ir abiejų institucijų atsakymai yra neigiami – nepritartų šitokiam siūlymui būtent dėl tokių motyvų kaip prielaidų šešėliui ekonomikoje didinimas, iš kurio čia tyčiojosi iš tribūnos pranešėjas, arba nesurinkimo mokesčių didesnės rizikos.

Būtent Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba ir mato tą didėjantį atotrūkį tarp kitų teisės aktų su Civiliniu kodeksu, iš to taip pat pranešėjas tyčiojosi ir aiškino, kaip negalima lyginti. Galima lyginti atsiskaitymus grynaisiais pinigais, kai yra nevienodi reikalavimai: taikant vieną formą, reikalaujama notaro patvirtinimo, o kitur leidžiama be ribų ir kiek norime. Jeigu mes gerbiame institucijas, kurios yra atsakingos už mokesčių surinkimą, kurios atsakingos už šešėlio mažinimą, įsiklausykime į jų rekomendacijas ir nesivadovaukime tokiomis nuostatomis, kurios prieštarauja ir Vyriausybės programai. Vyriausybės programoje yra pasakyta, kad didinsime netoleranciją, visuomenės netoleranciją šešėliui. Praktiniais pavyzdžiais mes kalbame viena, elgiamės priešingai.

Nežinau, galbūt „Nemuno Aušrai“, kuriai Vyriausioji rinkimų komisija skyrė 4 tūkst. baudą už padarytus finansinius pažeidimus, tokių pasiūlymų labai reikia, kad daugiau galėtų surinkti nario mokesčių tūkstantinėmis sumomis, nešant vėl atgimstančias įvairias kasas, kurios ankstesnėse partijose jau yra ne kartą turėjusios tyrimų juodųjų buhalterijų pavidalu.

Gerbiamieji, tikrai raginu nesigrežioti atgal, tos sumos, kurios buvo įvestos praeitoje kadencijoje, tikrai yra pakankamos. Tai kuria prielaidas, apie tai kalba tarptautinės organizacijos ir mes nesielkime priešingai, ir negrįžkime į praeitį.

PIRMININKAS. Kolega, jūsų laikas... Bet už Vyriausybės palaikymą...

M. LINGĖ (TS-LKDF). 3 sekundes užtėsiu.

PIRMININKAS. ...dar porą sekundžių pridėjau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Atleiskite.

PIRMININKAS. Dabar, kolegos, pasiekėme balsavimo intervalą, todėl kviečiu (motyvai už, prieš išsakyti) apsispręsti balsuojant.

Balsavo 111: už – 68, prieš – 31, susilaikė 12. A. Butkevičius dėl vedimo tvarkos.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko įpareigotas paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Prašome Vyriausybės išvados ir svarstyti numatome gegužės 6 dieną. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

12.32 val.

Teismų įstatymo Nr. I-480 130 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-159, Viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-160 (pateikimo tęsinys)

Grįžtame prie mūsų balsavimų dėl ankstesnių diskutuotų klausimų. Pirmas yra Teismų įstatymo 130 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-159. Prašome apsispręsti ir dėl lydimos – Viešojo saugumo tarnybos įstatymo 7 straipsnio. Apsisprendžiame balsuodami. (*Balsai salėje*)

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, praėjusioje kadencijoje buvo tokių dalykų, tai perspėju: *tableau* rodo kitą projektą. (*Balsas salėje: „Sustabdėme balsavimą.“*)

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos... (*Balsai salėje*) Ar ne taip rodome? Kolega, mes balsuojame dėl projekto Nr. XVP-159, tai tą rodo. Koalicija galbūt nepastebėjo. (*Balsai salėje*) Parodyk rezultatą. (*Balsas salėje: „Mes nutraukėme balsavimą.“*) Gera, dar kartą balsuojame. Eugenijau, prašome atidžiau žiūrėti. Projektas Nr. XVP-159 ir lydimasis projektas Nr. XVP-160.

Ačiū. Balsavo 115: už – 98, prieš nėra, susilaikė 17. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu dėl abiejų projektų siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstyti numatyta birželio 10 dieną. Bendru sutarimu galima? Pritarta.

Toliau dėl vedimo tvarkos. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Čia, manau, vėl reiktų Vyriausybės išvados, nes kalbame apie papildomas funkcijas tam tikrai vyriausybinei struktūrai ir nežinia, ar čia reikės papildomo biudžeto, ar su tuo pačiu išsivers. Na, vis dėlto Vyriausybei reikia pasižiūrėti.

PIRMININKAS. Ir prašome Vyriausybės išvados. Ar galime bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

Valstybės tarnyba nukelta į kitą posėdį.

12.34 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 9, 32, 34, 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-153 (pateikimo tęsinys)

Dabar balsuosime dėl Valstybės tarnybos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-153. Prašom apsispręsti balsuojant. Ačiū. Balsavo 114: už – 72, prieš – 8, susilaikė

34. Pritarta po pateikimo. Pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstyti numatyta gegužės 13 dieną. Galime pritarti? Pritarta.

12.35 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-136 (pateikimo tęsinys)

Kitas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-136. Prašom balsuoti.

Balsavo 116: už – 89, prieš – 2, susilaikė 25. Pritarta po pateikimo. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas. Numatyta svarstyti balandžio 15 dieną. Ar galime pritarti? Pritarta.

12.36 val.

Kelių transporto kodekso 2, 10 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 18³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-141, Transporto lengvatų įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-142, Transporto veiklos pagrindų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-143 (pateikimo tęsinys)

Kitas – Kelių transporto kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-141. Transporto lengvatų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir Transporto veiklos pagrindų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymų projektai. Prašom balsuoti.

Balsavo 117: už – 98, prieš – 3, susilaikė 16. Numatytiems įstatymų projektams pritarta po pateikimo. Dėl Kelių transporto kodekso įstatymo projekto pagrindiniu komitetu skiriamas Ekonomikos komitetas, dėl Transporto lengvatų įstatymo projekto – Biudžeto ir finansų komitetas, dėl Transporto veiklos pagrindų įstatymo projekto – Ekonomikos komitetas. Visus svarstyti numatyta balandžio 29 dieną. Ar galime pritarti? Pritarta. Ačiū.

12.37 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39¹, 40, 44, 46, 47, 48, 48¹ straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39², 39³ ir 48² straipsniais įstatymo Nr. XIV-1106 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-195 (pateikimo tęsinys)

Kitas – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-195. Prašome balsuoti.

Ačiū. Balsavo 116: už – 82, prieš – 7, susilaikė 27. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstyti numatyta balandžio 29 dieną. Prašome Vyriausybės išvados. Galime sutikti? Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

12.38 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-154 (pateikimo tęsinys)

Kitas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-154. Prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 113: už – 89, prieš – 5, susilaikė 19. Pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas, papildomas komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Prašome Vyriausybės išvados.

Prašau. Dėl vedimo tvarkos.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos. Norėčiau paprašyti įtraukti Žmogaus teisių komitetą, kad pasižiūrėtų.

PIRMININKAS. Papildomas – Žmogaus teisių komitetas.

Prašau. Dėl vedimo tvarkos – V. Sinica.

V. SINICA (MSNG). Aš tai kaip tik norėjau pasiūlyti, kad NSGK būtų kaip pagrindinis.

PIRMININKAS. Ar galime? Apsispręskime balsuodami. Kas už tai, kad liktų Užsienio reikalų komitetas... (*Šurmulyš salėje*)

Prašau. Gerbiamas A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Kolegos, nuo amžių amžinųjų, nuo 1996 metų, kai buvo priimtas Užsieniečių teisinės padėties įstatymas, visada buvo Užsienio reikalų komiteto kompetencija, tai yra įrašyta ir komiteto įgaliojimuose. Taigi, ponai... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Tikime, kolega. Kolega, tikime, bet apsispręskime balsuodami, nes yra du pasiūlymai. Kas už Užsienio reikalų komitetą, balsuoja už, kas už Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, balsuoja prieš.

Ačiū. Balsavo 120: už – 86, prieš – 34. Pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas. Svarstyti numatyta gegužės 6 dieną. Kaip sakiau, Vyriausybės išvada bus taip pat.

Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-175. Prašau.

V. FIODOROVAS (MSNG). Kaip papildomą NSGK bent jau tada įtraukite.

PIRMININKAS. Tai yra. Taip, yra. Numatyta, kolega, ir tas buvo pasakyta, kad yra kaip papildomas.

Kaip papildomi yra du: Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, kuris buvo įrašytas ir minėjau, ir Žmogaus teisių komitetas. (*Balsai salėje*)

12.41 val.

Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-175 (pateikimo tęsinys)

Kolegos, kitas klausimas – Rinkliavų įstatymo projektas Nr. XVP-175. Prašom balsuoti. Ir prašome atidžiau sekti, kas yra sakoma.

Balsavo 114: už – 83, prieš – 3, susilaikė 28. Po pateikimo pritarta. Dėl vedimo tvarkos – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Konstitucijoje parašyta, kad Seimo narys balsuoja pagal sąžinę. Pagal sąžinę norėjau susilaikyti, o netyčia paspaudžiau „už“. Tai atsiprašau.

PIRMININKAS. Grįžtame, protokole pagal sąžinę bus įrašyta.

Ačiū. Kolegos, kitas mūsų klausimas. Ai, komitetai. Komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Ekonomikos komitetas. Svarstome, planuojame svarstyti gegužės 6 dieną.

12.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIII-186 „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-181 (pateikimas)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-181. Pristato V. Aleknavičienė. Prašau, kolege.

V. ALEKNAVIČIENĖ (LSDPF). Jau viskas, pasisveikinu. Laba diena dar kartą visiems. Šio nutarimo projektu yra siekiama pakeisti du punktus Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos nuostatuose. Švietimo ir mokslo komitetas yra atsakingas už šios komisijos sudėtį, bet prieš tai norėtume nuostatuose pakeisti du punktus.

Pagal esamus nuostatus tik Seimo valdybos narys gali būti pirmininku. Mes siūlome, kad pirmininku galėtų būti ne Valdybos narys, o bet kuris Seimo narys. Taip pat projektu yra siūloma

atsisakyti praktikoje neįgyvendinamos nuostatos dėl komisijos sekretoriaus pareigybės ir reglamentuoti komisijos veiklą aptarnaujančio Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojo arba darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, funkcijas.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori vienas Seimo narys. Nebenori. Labai ačiū. Tada apsispręskime balsuodami. Gal galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta bendru sutarimu. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Svarstysime kovo 20 dieną.

12.44 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XVP-196 (pateikimas)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XVP-196. Pranešėjas – K. Vilkauskas. Prašau, kolega.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetas 2025 m. kovo 12 d. svarstė dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių skyrimo ir nutarė teikti Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projektą. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nėra ir susilaikiusių nėra.

Taigi siūlau šiuo įstatymo projektu paskirti Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nariais M. Martišių, I. Šiaulienę ir R. Bagdzevičių, taip pat atleisti R. Bagdzevičių iš Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pareigų ir atleisti R. Slapšį iš Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pavaduotojo pareigų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Toliau pirmininkaus Seimo vicepirmininkė O. Leiputė.

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, LSDPF). Yra norinčių klausti. Prašom, R. J. Jankūnas.

R. J. JANKŪNAS (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Dėl dviejų kandidatų viskas aišku, bet dėl trečiosios norėčiau paklausti. I. Anajeva-Šiaulienė – istorikė, kuri apgynė disertaciją „Lietuvos komjaunimas – Komunistų partijos pagalbininkas kovoje už socialistinės revoliucijos pergalę ir jos įtvirtinimą Lietuvoje 1940–1941 metais“. Vadovas – M. Burokevičius, kuris atliko 12 metų įkalinimo bausmę už antikonstitucinių organizacijų kūrimą ir buvo tarp Sausio 13-osios valstybės perversmo organizatorių. Tai aš noriu paklausti, ar nebuvo pasiūlyta kandidatų, kurie nekolaboravo su okupacine valdžia ir nepadėjo jai kvailinti Lietuvos žmonių? Ačiū.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega. Pagal Statutą du kandidatus į LRT siūlo pozicija, tai buvo pasiūlyta „Vardan Lietuvos“ kandidatė I. Šiaulienė ir Lietuvos socialdemokratų M. Martišius, taip pat balsavimu buvo pasirinktas vienas iš opozicijos – R. Bagdzevičius.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausti norėtų S. Kairys. Prašom.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū pirmininkei. Gerbiamas kolega, vis tiek aš norėčiau tiksliau kaip Kultūros komiteto pirmininko. Matant tas tris pavardes, iš tikrųjų viena pavardė labai iškrenta iš konteksto, nes visgi Radijo ir televizijos komisija turi ypatingas funkcijas: prižiūrėti mūsų informacinę erdvę, stengtis, kad nebūtų kurstomas karas, mažinti dezinformacijos srautus, stebėti, kaip viskas vyksta internete, ginti autorines teises. Technologijos keičiasi, priemonių ir būdų įvairiausi pažeidėjai sugalvoja vis naujų. Negana to, kad žmonių tikrai reikia tokių progresyvesnių, ypač technologijas išmanančių, jau nebekalbu apie kitus įsitikinimus, bet ar tikrai tai yra geriausias trejetukas, kurį sugebėjo atrasti, būtent pasiūlyti į šią komisiją?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega. Pakartosiu, kadangi yra frakcijos teikimai, tai iš pozicijos mes gavome šias dvi pavardes ir mes jas patvirtinome, nes tikrai du kandidatai. Iš kitų pozicinių frakcijų mes negavome. Dar kartą pakartosiu, kad iš opozicinių buvo trys kandidatai ir buvo slaptas balsavimas, atsirinkome, mano nuomone, patį stipriausią. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar yra norinčių dėl motyvų? Nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne, balsuojame. Po balsavimo, atsiprašau.

Po pateikimo pritarta. Balsavo 91: už – 73, prieš – 6 ir 12 susilaikė. Jau nenorima pasisakyti per šoninį mikrofoną. Kitas darbotvarkės... Ai, komitetai, atsiprašau. Pagrindinis būtų Kultūros komitetas ir svarstymo data numatyta kovo 20 dieną. Ar galime pritarti? Galime. Ačiū, pritarta.

12.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-216 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės rezervinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-216. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmais pavaduotojas J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege. Kolegos, pateikiu nutarimą, kuriuo keičiamas pavaduojantis narys L. Kasčiūnas, jį pakeičia G. Balčytytė pagal frakcijos teikimą. Ir taip pat 2 straipsnis, kuriuo panaikinama daugelis buvusių anksčiau mūsų priimtų nutarimų. Teisės departamentas teigia, kad galbūt čia perteklinis dalykas panaikinti, bet iš tikrųjų sutvarkytume visą mūsų teisinę informaciją, būtų aiškiau, kad Teisės aktų registre šie aktai būtų panaikinti ir tada mes galėtume matyti, kurie aktai šiuo metu galioja. Kviečiu pritarti nutarimo projektui po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių klausti nėra. Dėl motyvų nėra. Ar galėtume pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta.

Svarstymo stadija. Pasisakančių neturime. Ar galima pritarti po svarstymo? Prieštaraujančių nėra. Pritarta bendru sutarimu.

Priėmimo stadija. Yra trys straipsniai, dėl jų pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galima pritarti visiems? Dėkoju. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 90, balsavo 88: visi 88 – už. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.52 val.

Seimo narių pareiškimai

Pareiškimų laikas. Prašom, V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Nejaugi, kolegos, įvyks kažkas išskirtinio ir pagaliau kalbėsiu ne tuščioje salėje. Aš norėjau pakalbėti tokia tema – kokiems politiniams tikslams yra naudojamas visuotinis nekilnojamojo turto mokestis ir mokesčių reforma? Tiksliau, ne mokesčių reforma, o pasmaugti smulkųjų verslą. Pažiūrėkime, kiek ten žmonių? Visuotinis nekilnojamojo turto mokestis – beveik milijonas, beveik milijonas tiems, kuriems bus numautos kelnės ir reikės mokėti. O kiek yra smulkiajame versle? 250–300 tūkst.

Sugrįžkime į 2016–2020 metų kadenciją. Kas buvo valdantieji? Socialdemokratai, valstiečiai, tvarkiečiai. Realiai ir dabar yra tų pačių žmonių šioje kadencijoje iš kiekvienos partijos. Ką tada darė valstiečių politikai, kurie buvo valdančioji dauguma? Jie gavo tą pačią bombą į rankas: visuotinis nekilnojamojo turto mokestis – pasmaugti smulkųjų verslą. Kaip jie pasielgė? Visuotinis nekilnojamojo turto mokestis atėjo tyliai, buvo įkišta iš ministerijos, turbūt ministerijose dar yra daug A. Kubiliaus kvapo žmonių, kurie tas intrigas daro. Ką padarė valstiečiai? Visuotinio nekilnojamojo turto mokesčio nepriėmė, išmetė į šiukšlių dėžę. Smulkiajam verslui įvedė progresinį pelno mokestį ir šiek tiek „Sodros“ mokesčio įvedė, ką turbūt reikėtų dabar atšaukti, o ne toliau eiti.

Kas atsitiko 2020–2024 metų kadencijoje, kai atėjo konservatoriai, liberalai ir laisviečiai? Jie suprato, kokią bombą gavo, padarė kaip tikri strategai ir geri politikai – sukūrė mokesčių darbo grupę, kuri dirbo kiek? Beveik trejus metus. Aš pats ten dirbau. Tada jie gudriai po vieną gabaliuką nešė į Seimą, patvirtino, bet pagrindinės bombos jie nepatvirtino. Visuotinio nekilnojamojo turto mokesčio nebuvo toje kadencijoje priimta. Smulkiojo verslo prismaugimas taip pat nebuvo priimtas. Kiek liečia? Sakiau, beveik 1 mln. 250 tūkst. žmonių. Ką jie gudriai padarė? Jie nutempė į kadencijos pabaigą, kadangi tai nesugriautų valdančiosios daugumos, nes kadencijos pabaigą, liko nedaug laiko, ką čia begriauti, nebėra ką griauti. Taip ir atsitiko, laisviečiai nebalsavo už tuos dalykus, valdančioji dauguma nesugriuvo. Aišku, G. Landsbergis labai norėjo pirmalaikių rinkimų. Neišėjo, Seimas nenubalsavo. Bet visa ta karšta bulvė numetama į kitą kadenciją. Žiūrėkite, daugelis mokesčių didinimo kur nukeliavo? 2025 metai, 2026 metai. Kitai naujai valdančiajai daugumai. Tai kokių politinių tikslų su šiais mokesčiais reikia pasiekti šiai valdančiajai daugumai? Pažiūrėkime į viešąją erdvę. Kas labiausiai nori sugriauti šitą valdančiąją daugumą? Pažiūrėkime į viešąją erdvę. Labiausiai nori S. Daukanto aikštė. Ar S. Daukanto aikštė darys tą pačią klaidą, kokią padarė 2019 metais? Ne, nedarys. 2019 metais Prezidentas atnešė mokesčių jovalą, valstiečiams įdavė tada, kaip sakant, su socdemais ir kitais kartu. Ką tada padarė tuo metu buvęs premjeras S. Skvernelis, valstiečiai su tuo Prezidento mokesčių jovalu? Išmetė į šiukšlių dėžę, nes realiai argumente BFK yra surašyta, kodėl negalima priimti šio mokesčių jovalo. Todėl, kad tai sugriautų Lietuvos mokestinę sistemą.

Pagal EBPO vertinimą, 2019 metų Lietuvos mokesčių sistema yra viena geriausių tarp EBPO narių, patekdavome į penketuką. Ką reiškia geriausių? Skatina mokėti mokesčius, pritraukia investicijas, pritraukia investuoti ir visa kita. Iš to ir kyla mūsų mokesčių surinkimas. Pažiūrėkite, kaip išlošė konservatoriai. Jie to nepriėmė, ekonomika pašoko puikiai, nes nebuvo to, kas griauja.

Tai koks dabar tikslas šios kadencijos? Tikslas yra labai paprastas – sugriauti valdančiąją daugumą. O kaip sugriauti? Jūs priimate visuotinį nekilnojamojo turto mokestį. Beveik milijonas žmonių. Kada ateis pagrindinis smūgis? Priimsite, kad įsigaliojusių 2026 metais, pagrindinis smūgis – 2027 metais. Kas bus tada? Na, pagalvokite, netoli rinkimai. Individualiąją veiklą, smulkųjį verslą prismaugsite. 250 tūkst. žmonių. Įsigalios 2026 metais, mokėjimai ateina 2027 metais. Kodėl jums tai reikia daryti skubiai? Jums reikia daryti skubiai dėl to, kad tai padarytumėte greitai, kad visas smūgis ateitų jūsų kadencijai, ko gudriai nedarė konservatoriai.

Tai, mieli valdantieji, eisite tuo keliu? Man šiaip labai įdomu, eisite ar ne? Nes jeigu eisite, tai galima pakeisti ne tik valdančiąją daugumą, bet galima pakeisti ir premjerą. Labai puikiai. Pažiūrėkite, kaip dirba teismai. Teismai dirba rinkimų grafiko ritmu. Vienas teismas kelios dienos iki Seimo dokumentų atnešimo įvyksta, kitas teismas įvyksta kelios dienos iki rinkimų. Viskas, scenarijus puikiai surežisuotas. S. Daukanto aikštė labai gerai režisuoja.

Tai dar pažiūrėsime, ar mano, kaip sakant, numatomas scenarijus pasitvirtins, ar ne. Ir dabar jūs stebėkite vieną dalyką, kurie politikai bus rodomi labiausiai. Kurie neva nori tų mokesčių, na, žmones prismaugti, smulkųjį verslą prismaugti, tie bus rodomi daugiausia. O iniciatoriai, kurie nekartoja 2019 metų klaidos, stebės tyliai iš galo.

PIRMININKĖ. Laikas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Tai va, visą tą scenarijų pažiūrėsime, kuo jis baigsis. Tad stebėkite cirką, kuris vyksta tris kadencijas iš eilės.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kviestume registruotis.

Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*) Primename, kad vakarinis posėdis* vyks Kovo 11-osios Akto salėje. Pradžia 14 valandą.

* Lietuvos Respublikos Seimo posėdis Nr. 23 buvo uždaras.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 24 STENOGRAMA

2025 m. kovo 20 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ*

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Labas rytas! Gerbiami kolegos, pradedame kovo 20 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės. Ačiū.

Kolegos, užsiregistravo 108 Seimo nariai.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. kovo 20 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Ar galime dėl darbotvarkės? Pirmas – E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Labas rytas, kolegos. Praėjusį kartą Liberalų frakcija prašė įtraukti, bet, sako, dar nėra Teisės departamento išvados (dabar ji yra) dėl projekto Nr. XVP-217, prašom įtraukti šitą projektą dėl Seimo vicepirmininkų skaičiaus, įtraukti naują mūsų siūlymų projektą į sesijos darbų programą.

Kitas dalykas. Siūlome, tuoj argumentuosiu, išbraukti penkis su Rinkimų kodeksu susijusius projektus iš darbotvarkės, nes Teisės ir teisėtvarkos komitetas yra sudaręs darbo grupę Rinkimų kodeksui peržiūrėti, tobulinti, todėl vargu ar prasminga dabar svarstyti net penkis projektus, kai tuoj Teisės ir teisėtvarkos komitetas padarys peržiūrą ir pateiks išvadas Seimui. Galbūt liks tie projektai, kurie dabar yra siūlomi, bet jie bus tada bendrame katile po peržiūros. Taigi siūlome vieną įtraukti, o penkis išbraukti.

PIRMININKAS. Noriu patikslinti. Sakei, kad įtraukti į Seimo pavasario sesijos darbotvarkę minėtą jūsų klausimą?

E. GENTVILAS (LSF). Ne, į šios dienos.

PIRMININKAS. Į šios dienos?

E. GENTVILAS (LSF). Į šios dienos. Juk dabar svarstome šios dienos darbotvarkę. Projektas Nr. XVP-217. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau – R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašau išbraukti 1-6 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“. Tai yra projektas Nr. XVP-196. Frakcijos vardu prašome išbraukti.

PIRMININKAS. Ačiū, užsirašėme.

Toliau dėl vedimo tvarkos – L. Kukuraitis. Prašau.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui, posėdžio pirmininke. Prašome frakcijos vardu išbraukti 1-9 klausimą – Valstybės tarnybos įstatymo projekto pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-166 – dėl to, kad šiuo metu nėra pranešėjo. Taip pat ir pranešėjo prašymu prašome, kad būtų pristatomas kitame posėdyje.

PIRMININKAS. Ačiū, pasižymėjome. Ir T. Barauskas. Prašau.

T. BARAUSKAS (LSDPF). Dėl to paties.

PIRMININKAS. Ai, ačiū. Tada A. Zuokas. Prašau.

A. ZUOKAS (MSNG). Aš tikrai dėl motyvų, kuriuos siūlė E. Gentvilas, išbraukti įstatymų projektus dėl Rinkimų kodekso. Aš nesiūlyčiau tikrai, kolegos, išbraukti, nes kaip tik tai ir būtų pagrindas, Teisės departamentui svarstant tas iniciatyvas, kurios ateina iš Seimo narių, svarstyti.

PIRMININKAS. Ačiū, išgirdome. Kolegos, turime keletą pasiūlymų dėl šios dienos darbotvarkės. Pabandykime apsispręsti ir balsuoti.

Pirmas pasiūlymas – įtraukti projektą dėl Seimo vicepirmininkų skaičiaus į šios dienos darbotvarkę liberalų siūlymu. Prašom balsuoti. (*Skambina varpeliu*) Kolegos, vyksta balsavimas. Prašom tylos! Ačiū.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 33, prieš – 59, susilaikė 18. Nepritarta.

Antras siūlymas yra išbraukti daug Rinkimų kodekso įstatymų projektų. Prašom apsispręsti ir balsuoti nuo 2-3 iki 2-7 klausimo. Balsuojame. Kolegos, vyksta balsavimas, prašom tylos.

Ačiū. Balsavo 114 Seimo narių: už – 41, prieš – 55, susilaikė 18. Neišbraukiama, paliekame darbotvarkėje.

Toliau siūlymas dėl darbotvarkės 1-6 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo“. Prašom apsispręsti balsavimu.

Ačiū. Balsavo 107 Seimo nariai: už – 69, prieš – 31, susilaikė 7. Išbraukiamas.

Ir dar vienas siūlymas dėl darbotvarkės 1-9 klausimo – Valstybės tarnybos įstatymo straipsnio, dėl kurio nėra pranešėjo. Buvo daryta pertrauka iki kito posėdžio, bet šiandien, sako, nėra pranešėjo, siūloma jį išbraukti. Prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū, kolegos, balsavo 109 Seimo nariai: už – 102, prieš – 2, susilaikė 5. Išbraukta. Ačiū.

Ar galime sutarti dėl visos darbotvarkės su pateiktais pakeitimais? Bendru sutarimu? Pritarta, ačiū.

10.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos Agnės Širinskienės atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XVP-214 (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos Agnės Širinskienės atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XVP-214. Priėmimas. Visos kalbos yra pasakytos (motyvai už, prieš). Prašome balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Ačiū, kolegos. Balsavo – 107 Seimo nariai: už – 78, prieš – 7, susilaikė 22. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Ačiū, gerbiama kolege, už darbą, už bendrystę, už tikrą tarnystę Seimui. Tikimės, kad ir kitose pareigose lygiai taip pat tar্নausite. (*Plojimai*)

10.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-178(2) (svarstymas ir priėmimas)

Ačiū. Mieli kolegos, kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-178. Prašom, komiteto atstovai, pasakyti savo poziciją. Pirmas kalbės, Aplinkos apsaugos komiteto nuomonę pristatys L. Jonauskas. Prašau.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas svarstė klausimą ir pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Audito komitetas. Prašome kolegą A. Skardžių.

A. SKARDŽIUS (NAF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Audito komitetas kovo 12 dienos posėdyje priėmė sprendimą pritarti Seimo pavasario sesijos darbų programai ir pasiūlė ją tobulinti, įtraukiant įstatymo projektą, kuriuo įgyvendinamos Valstybės kontrolės rekomendacijos (pažymėta VK simboliu). Be abejo, pasiūlė ir Konkurencijos įstatymo pataisas, ir daugiau projektų. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nėra, susilaikė 1. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ateities komiteto nuomonė. Prašom, V. Grubliauskas. Kolegos, prašom dėmesio, kalba komiteto pirmininkas V. Grubliauskas.

V. GRUBLIAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ateities komitetas kovo 12 dieną svarstė nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą. Bendru sutarimu pritarė iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui ir teikia šią išvadą Seimui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Biudžeto ir finansų komitetas. Prašome. A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvaustė Seimo II (pavasario) sesijos darbų programą ir balsavo: 5 – už, 1 – prieš, 3 susilaikė. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiame S. Bucevičių pristatyti Ekonomikos komiteto nuomonę.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, Pirmininke. Kolegos, Ekonomikos komitetas taip pat svarstė Seimo pavasario sesijos darbų programą ir pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu Europos reikalų komiteto pirmininkę R. Budbergytę pristatyti Europos reikalų komiteto nuomonę.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Europos reikalų komitetas bendru sutarimu pritarė iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui dėl sesijos darbų programos ir taip pat komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu Kaimo reikalų komiteto pirmininką K. Mažeiką pristatyti Kaimo reikalų komiteto nuomonę.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaimo reikalų komitetas svarstė pavasario sesijos darbų programos projektą, atsižvelgė tiek į valdančiųjų, tiek į opozicijos siūlymus ir bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu Kultūros komiteto pirmininką K. Vilkauską pristatyti komiteto nuomonę.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Kultūros komitetas pritarė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektui. Pasiūlė Seimo nutarimo aštuntąjį skirsnį „Kultūra ir visuomenės informavimas“ papildyti Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektu. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką G. Jeglinską pristatyti komiteto nuomonę.

G. JEGLINSKAS (*DFVL*). Laba diena. Komitetas svarstė ir priėmė visą programą. Buvo pasiūlytas vienas papildomas klausimas dėl Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo. Pritarta bendru sutarimu: už – 8, prieš – 0, susilaikė 0.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką L. Kukuraitį pristatyti komiteto nuomonę.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvaustė programą. Už pasisakė 10 komiteto narių, 1 susilaikė. Pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu Sveikatos reikalų komiteto pirmininkę L. Šukytę-Korsakę pristatyti Sveikatos reikalų komiteto nuomonę. Prašau.

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (*NAF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos Seimo nariai, kovo 12 dieną vyko Seimo Sveikatos reikalų komiteto posėdis, jame buvo svarstyta ir pritarta Seimo pavasario sesijos darbų programai. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkę V. Aleknavičienę pristatyti komiteto nuomonę. Prašau.

V. ALEKNAVIČIENĖ (*LSDPF*). Laba diena, kolegos. Švietimo ir mokslo komitetas svarstė, pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Teisės ir teisėtvarkos komiteto nuomonę kviečiu pristatyti komiteto pirmininką J. Sabatauską.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas Seimo 2025 metų pavasario sesijos programai pritaria visais dalyvavusių komiteto posėdyje 7 narių balsais, nė 1 nebalsavus prieš ar susilaikius. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu Užsienio reikalų komiteto pirmininką R. Motuzą pristatyti Užsienio reikalų komiteto nuomonę.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, kovo 12 dieną Užsienio reikalų komitetas svarstė Pavasario sesijos darbų programą. Visi vieningai pritaria, pasiūlymų ir pastabų neturime. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto nuomonę kviečiu pristatyti D. Žebeliene. Prašau.

D. ŽEBELIENĖ (*NAF*). Gerbiamieji kolegos, VVSK nariai pritaria Seimo nutarimui ir siūlo jį tobulinti atsižvelgiant į komiteto pasiūlymus. Bendru sutarimu pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir komiteto nuomonių pristatymą kviečiu užbaigti Žmogaus teisių komiteto pirmininką L. Šedvydį. L. Šedvydžio nematau. Gal kas galėtų iš Žmogaus teisių komiteto? E. Gentvilas. Ačiū, kolega, išgelbėjote.

E. GENTVILAS (*LSF*). Be opozicijos prapultumėte. Tiesą sakant, norėčiau paskelbti, kad nepritariame, bet nedidelė persvara buvo pritarta: už pavasario sesijos darbų programą balsavo 3 komiteto nariai, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Ačiū už aiškų pritarimą. Toliau tęsiame diskusijas. Pasisakyti diskusijose norėtų Seimo narys S. Kairys. Prašau, kolega.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū gerbiavam pirmininkui. Mieli kolegos, turbūt esminė pastaba vertinant pavasario sesiją yra, kad jinai iš esmės neturi dermės su Vyriausybės programos priemonių įgyvendinimo planu. Ir tikrai yra ne viena sritis, ten, tarkime, galime žiūrėti švietimą ar panašiai, kai tu matai, kad ministerija į Seimą žada atnešti klausimus, pavyzdžiui, arba labai labai nedaug klausimų žada atnešti šiais metais, jau nebekalbu apie pavasario sesiją, o Seimo narių iniciatyvų yra daugybė. Kai pradedi klausinėti, tarkime, ministerijos, supranti, kad ne viskam ministerija ir pritaria. Aišku, Seimo narių teisė yra siūlyti įstatymų pakeitimus, kelti klausimus, bet tokia teisėkūra, kuri neturi dermės su Vyriausybės programa ir įgyvendinimo planu, tikrai yra nepriimtina ir gero rezultato neduos.

Kitas dalykas. Irgi ką tik Žmogaus teisių komiteto pirmininko nebuvo, bet gaila, kad pavasario sesijoje irgi mažai dėmesio kalbant apie žmogaus teisių klausimus. Ir opozicinės frakcijos įtraukinėja vienus ar kitus klausimus, kurie yra svarbūs. Šiuo atveju aš tikrai susilaikysiu kalbėdamas ir balsuodamas dėl Pavasario sesijos darbų programos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Taip pat diskusijoje pasisakyti nori E. Gentvilas. Prašau, kolega. Signataras užbaigs šiandien.

E. GENTVILAS (*LSF*). Mieli kolegos, dar kartą. Kolega S. Kairys gražią frazę pavartojo – nėra dermės. Aš, pasigavęs tą frazę, sakyčiau, nėra dermės su realybe. Realybė yra tokia, kad Lietuva turi didžiulių iššūkių, kuriuos norėtusi čia, Seime, aptarinėti, bet, deja, sesijos darbų programoje jie neatsispindi. Aš tikiuosi ir sutinku, kad gali dar sesijos metu atsirasti projektų, kurie bus atnešti į Seimą (labai tikiuosi, kad taip bus), bet tik dar kartą primenu, kai realybė 1940 metais apėmė Didžiąją Britaniją ir premjeru tapo V. Čerčilis, po pusantro mėnesio Britanijos ginkluotės gamyba aplenkė Vokietiją pirmą kartą po 100 metų. Štai kaip greitai – per pusantro mėnesio nuo naujojo premjero atėjimo viskas buvo užsukta. Čia to užsukimo, nors Vyriausybė dirba jau ketvirtas mėnuo, nematyti. Aš tikrai geranoriškai žiūriu ir, sakau, labai tikiuosi, kad atsiras tų projektų, bet kol kas jų nėra. Nėra projektų, kurie realiai kalbėtų apie gynybos dalykus, apie gynybos fondą, apie mokesčius, apie kuriuos šnekama. Manęs kartais prašo, aną savaitę prašė pakomentuoti nekilnojamojo turto mokestį. Sakau, na, aš nenoriu komentuoti, nes aš nemanau, kad tas mokestis bus toks, koks buvo praėjusią savaitę. Praėjusią savaitę buvo kalbama, kad bus apmokestinama virš 20 tūkst., šią savaitę jau kalbama apie 60 tūkst. Net nesinori nei kritikuoti, nei komentuoti, nes sesijos darbų programoje mes nematome projektų. Kaip aš sakau, kovo 10-osios duomenimis, šita valdančioji dauguma, šita Vyriausybė buvo registravusi 9 projektus. Palyginimui, I. Šimonytės Vyriausybė pirmaisiais darbo metais buvo registravusi 44 projektus. Nežinau, kodėl, tikiuosi, kad bus viskas ateityje.

Bet štai ką mes matome tarp registruotų projektų arba įrašytų projektų, jau kai kurie ir svarstyti. Vėl nėra dermės su realybe. Žiūrėkite, kalbame, kad reiks susispausti. Tiesa, premjeras yra

pasakęs – diržų veržtis nereikės. Eina lengvatų projektai, kaip juokauju, nuo vygės iki karsto, nuo vaiko vystyklų iki įkapių – visur lengvatos, visur finansuosime, auginame gerovės valstybę. Profesorius G. Mažeikis, man atrodo, gerai pasakė: gal gerovės valstybės naratyvą reikėtų keisti į saugios valstybės naratyvą? Pirmiausia galvokime ne apie tą gerovę, bet apie išsaugojimą to, ką esame pasiekę. Aš čia palyginimui pateiksiu Vokietiją, kuri gyveno gerovės valstybės sąlygomis, čiulpė rusišką dujų vamzdį ir nenorėjo jo atsisakyti. Ir tik žiauri realybė privertė Vokietiją eiti kitu keliu. Tai ta žiauri realybė yra už vartų, yra už sienos. Ir gal ne laukime kažkokių didesnių aki-broktų, o iš karto nukirpkime kai kuriuos dalykus. Liberalai buvo pasiūlę, kad reikia kiekvienai ministerijai bent 5 % susimažinti išlaidas. Na, nedrįstu sakyti, kad ponas G. Paluckas išgirdęs nukopijavo mūsų idėją. Džiaugiuosi, kad vakar iš Vyriausybės išėjo irgi toks planas, kiekvienai ministerijai nurodymas mažinti planuojamas išlaidas. Tai vėl disonuoja su premjero kažkada sausio mėnesį pasakyta teze: mokesčių nereikės didinti, bet mokesčių grupė jau sudaryta. Išlaidų nereikės mažinti, vakarykščiu Vyriausybės sprendimu jau sakoma, na, reikės mažinti, diržų veržtis nereiks. Na, kaip šitaip duoti signalus, kad viskas čia gerai, kaip gyvenome kurdami gerovės valstybę, taip ir toliau gyvensime? Realybė yra kita. Tai štai, aš ir sakau, disonuoja, nėra dermės su realybe.

Kokius mes girdime iš Krašto apsaugos ministerijos poreikius? Vien dėl vokiečių brigados atėjimo Lietuva iki 2028 metų pabaigos turės pastatyti 402 objektus. Kai toks teisinis reguliavimas, statybų proceso reglamentavimas, viešųjų pirkimų įstatyminis reglamentavimas, nėra įmanoma tai pastatyti. Mes laukiame įstatymų projektų. Galėjome Seimo sesiją rengti sausį, vasarį, deja, tai nepadaryta, tai atsideda darbai į ateitį. Sakau, gyvenu viltimi, kad sulauksime labai svarbių Lietuvai projektų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl vedimo tvarkos – L. Kasčiūnas. Prašau.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai gerbdamas Eugenijų už gerą kalbą, tik patikslinsiu vieną dalyką – turime pastatyti iki 2027 metų pabaigos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kaip susitarę čia. Gerai, kolegos, už saugią gerovės valstybę. Yra dar trys pasiūlymai dėl pavasario sesijos darbų. Pirmas pasiūlymas yra G. Skaistės ir M. Lingės. Prašom pristatyti.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Sveiki. Atsivertusi projektą, išties pasigedau jame esminio įstatymo, kuris, mano nuomone, ten turėtų būti, tai Valstybės gynybos fondo įstatymo. Nes geopolitiniai iššūkiai šiandien diktuoja savo darbotvarkę ir keista, kad Vyriausybė nemato reikalo pateikti Valstybės gynybos fondo papildymo įstatymo projekto. Girdime plačias diskusijas apie įvairius mokesčius...

PIRMININKAS. Kolegos konservatoriai, kalba jūsų kolegė! Mes nelabai girdime.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). ...bet kartu paraleliai girdime ir naujas iniciatyvas, kaip mažinti mokesčius įvairiomis mokestinėmis lengvatomis. Tai norėtusi sisteminio požiūrio, kad vis dėlto mes norime papildyti Valstybės gynybos fondą ir visos naujos mokestinės iniciatyvos yra skirtos tam, kad mūsų gynyba sustiprėtų. Europa paskelbė apie naują planą, kur pusantro procento BVP galima viršyti skolinimasi tam, kad būtų skirta lėšų gynybai, bet Prezidentui kartu su Valstybės gynybos taryba iškėlus ambiciją iki 5–6 % kasmet, turint tik 3 % nuolatinį finansavimą, akivaizdu, kad to pusantro procento neužteks ir dalį reikia sukaupti iš papildomų mokestinių šaltinių.

Matau, kad Prezidentas yra pateikęs savo iniciatyvą, susijusią su Lietuvos banko pelno įmokomis. Yra Gynybos fondo projektas, pridėtas Tėvynės sąjungos frakcijos, kur yra K. Starkevičiaus iniciatyva dėl žemės pardavimo ir skyrimo gynybai finansuoti, tačiau nematau Vyriausybės iniciatyvos. Norėtusi, kad ta iniciatyva iš jos atsirastų. Kadangi tikrai diskusijose viešai girdime apie įvairius pasiūlymus, kaip didinti mokesčius, norėtusi tokio plataus sutarimo, kad visgi šios papildomos lėšos bus tikrai skirtos gynybai ir kad tai nėra tiesiog akių dūmimas, kuomet pakelti mokesčiai nukeliaus visai kitiems reikalams. Todėl kviečiu pritarti ir užtvirtinti, kad Valstybės gynybos fondo įstatymą Vyriausybė šią pavasario sesiją atneš.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs čia norite įpareigoti Vyriausybę? Už, prieš motyvų sakančių nėra. Prašome apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Už balsavo... Balsavo 93: už – 55, prieš – 18, susilaikė 20. Pasiūlymui pritarta.

Kitas pasiūlymas dėl pavasario sesijos darbų programos VI skyriaus... IV skyriaus papildymo Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos narių projektu – Tautinių mažumų įstatymu išbraukimo. Prašom pristatyti V. Sinicą.

V. SINICA (MSNG). Sveiki, kolegos. Labai ačiū. Siūlymas iš esmės dėl trijų priežasčių. Pirmas dalykas, pagal Konstitucinio Teismo bent jau ligšiolinę doktriną projektas prieštarautų Konstitucijai. 2002–2012 metais aiškiai buvo išaiškinta, kad vietovardžių rašymas ne valstybine kalba Konstitucijos valstybinės kalbos statusui prieštarauja. Tai viena.

Antra, atskiruose Lietuvos regionuose, įskaitant sostinę, pagal šitą projektą būtų faktiškai įvesta daugiakalbystė, kas silpnintų teritorinį vientisumą.

Ir trečia, nėra abejonių, kad toks projektas keltų įtampas visuomenėje, o to dabartinėje geopolitinėje situacijoje visiškai nereikia. Seimo Pirmininkas ne kartą pabrėžė, kad nori išvengti kultūrinių karų Seimo darbotvarkėje, o čia tiesiog tipinis kultūrinių karų kalbos politikoje pavyzdys. Siūlyčiau išbraukti iš darbotvarkės.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už, prieš. Dėl motyvų už – R. Baškienė. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Aš ištis norėčiau, kad visi išgirstume kolegos V. Sinicos išsakytus argumentus, kurie verčia mums prisiminti ir Valstybinės kalbos įstatymą, kurie verčia prisiminti referendumu priimtą Konstituciją ir ten įtvirtintą nuostatą, kad valstybinė kalba yra lietuvių kalba, kad mes privalome ją ginti ir saugoti, ir ne vienoje konferencijoje nuskambėjusius argumentus, kad valstybinės kalbos politika yra kompleksinė sistema, kuriai yra reikšmingas kiekvienas elementas, ir kad mes, turėdami tikrai stabilią daiktavardžių adaptavimo tradiciją, negalime labai lengvai ir labai paprastai daryti pakeitimus. Atsisakant va tokios tradicinės praktikos, gali kilti daug neišsprendžiamų lingvistinių problemų, kurių pasekmės mes pasakui jausime nuolat.

Ištis tokių iššūkių fone, kuriame gyvena šiandien Lietuva, toks įstatymo projektas mums tikrai būtų nenaudingas. Siūlau pritarti kolegos pasiūlymui išbraukti iš darbotvarkės šitą klausimą ir pagrindiniais pamatiniais klausimais elgtis labai atsakingai esant šitai situacijai ir ne tik šitai, o tiesiog gerbiant ir vertinant valstybę ir mūsų lietuvių kalbą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – V. Čmilytė-Nielsen. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tikrai norėčiau opo nuoti gerbiamam kolegai V. Sinicai, kuris tautinių mažumų klausimus vadina kultūrinių karų klausimais. Nesutiksiu su tokiu vertinimu ir apie turinį tikrai galima būtų daug pasakyti. Norėtu si priminti ir asmenvardžių rašybos įstatymą, kurį pakeitus Seime niekieno gyvenimas nepablogėjo, o buvo išspręstos problemos nemažai šeimų, nemažai žmonių, ir tai yra labai geras pavyzdys, kad su tokiais klausimais mes neturėtume buksuoti, o turėtume eiti į priekį.

Tačiau pagrindinis argumentas, dar vienas argumentas, kodėl siūlau Seimui nepritarti išbraukimui, tai yra todėl, kad kiekviena frakcija, ar tai būtų pozicinė, ar opozicinė, turi teisę siūlyti įstatymų projektus į Seimo sesijos darbotvarkę. Vėliau Seimas apsispręs, ar pritaria tokiam projektui, ar ne. Todėl pats principas siūlyti išbraukti klausimą net iš pavasario sesijos darbotvarkės yra neteisingas, nedemokratiškas ir mane stebina, kad koalicijos partneriai, dalis koalicijos partnerių, pritaria išbraukimui. Tikrai siūlau tam nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl vedimo tvarkos – A. Butkevičius. Turbūt nori kažką pasveikinti. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu pasakyti, kad šiandien pas mus svečiuojasi Vilkaviškio rajono bendruomenių lyderiai. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikinimai žemiečiams.

Dabar, kolegos, po išsakyto motyvų prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 73, prieš – 11, susilaikė 11. Pasiūlymui išbraukti iš darbotvarkės pritarta.

Ir trečias siūlymas dėl pavasario darbotvarkės Seimo narės D. Asanavičiūtės. Prašom pristatyti. Kol pradėsite... (*Balsas salėje*) Prašom netriukšmauti. Prašom. D. Asanavičiūtė pristato. Toliau duosime replikas po balsavimo. Prašau.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Galiau?

PIRMININKAS. Taip.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų prašau įtraukti šią Pilietybės įstatymo pakeitimo projektą, kuris numatytų mūsų žmonėms, gyvenantiems užsienyje, išvykusiems po nepriklausomybės ir įgijusiems mums draugiškų valstybių pilietybes, laikinai sustabdyti pilietybės netekimo procedūrą, nes įvykęs referendumas nepavyko, deja, bet, atsižvelgdami į virš milijono Lietuvos Respublikos piliečių, pasisakiusių už pilietybės išsaugojimą, vis dėlto bandome įvairiais būdais nors dalelę tų žmonių išlaikyti Lietuvos piliečiais. Pasiūlymas pats yra atėjęs būtent tokio formato po diskusijų su Pasaulio lietuvių bendruomene. Todėl prašau kolegų leisti į Seimo salę ir apie tai diskutuoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Replika po balsavimo – R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas pirmininke, apsidairykite. Po balsavimo stovi Seimo nariai prie šoninio mikrofono, nes Statutas tokią teisę suteikia pasisakyti po balsavimo.

Mieli kolegos, iš tikrųjų, braukdami iš darbų programos įstatymų projektus, elgiatės mažiausiai nekolgiškai, nes visi turi teisę pateikti gyventojams ar jų grupėms reikalingus įstatymų projektus. Bet noriu pasakyti, kad iš opozicinės darbotvarkės, deja, jūs išbraukti jau negalėsite. Todėl aš noriu pasakyti, kad ir asmenvardžių rašymas, ir Tautinių mažumų įstatymas atsiras opozicinėje darbotvarkėje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū už produktyvų opozicijos darbą.

Motyvai dėl D. Asanavičiūtės pasiūlymo. Už, prieš nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Už – 38, prieš – 42, susilaikė 18. Pasiūlymui nepritarta.

Dabar dėl viso mūsų svarstymo motyvai už ir motyvai prieš. Prašom, motyvai prieš – E. Gentvilas. Nėra E. Gentvilo. Vadinas, motyvų už ir prieš nėra. Pereiname prie balsavimo po svarstymo. Prašom.

Ačiū, kolegos. Balsavo 103 Seimo nariai: už – 75, prieš – 2, susilaikė 26. Pritarta po svarstymo.

Pereiname į priėmimo stadiją. Pastraipsniui. Du straipsniai. 1 straipsnis, galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 2 straipsnis, pritarta bendru sutarimu. Motyvai dėl viso, motyvai už ir prieš. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji, mes po rinkimų matėme didžiausią Socialdemokratų partiją, nepasirengusią valdžiai. Bet aš ne apie tai, nes daug kas šnekėjo. Aš norėčiau grįžti į 2017 metų spalį, kai susikūrė šiandienė Socialdemokratų frakcija, ir gerbiamas jūs, Juozai Olekai, tapote frakcijos seniūnu. Ar prisimenate aplinkybes? Tuomet šiandienė krašto apsaugos ministrė D. Šakalienė išėjo iš Liberalų sąjūdžio frakcijos ir sugebėjo...

PIRMININKAS. Dėkojame jai, kad atėjo.

S. GENTVILAS (LSF). ...ir tada užteko jums balsų sukurti frakciją. Ir D. Šakalienė, žvelgdama į G. Palucką, tuometį partijos pirmininką, sakė: pagaliau atsiranda Socialdemokratų partija, kuri gali ginti žmogaus teises. Kur yra žmogaus teisės pirmoje šiandienėje jūsų frakcijos kadencijos darbotvarkėje? Nėra. L. Šedvydis sako: Partnerystės įstatymui – ne metas. Ką tik jūs išbraukėte Tautinių mažumų įstatymą, ką tik balsavote prieš Dalios Pilietybės įstatymą. Gėda! Gėda iš tikrųjų dėl to, ką jūs žadėjote. 2017 metais sakėte: ateisime į valdžią – bus žmogaus teisės. Šiandien pirma darbotvarkė, jų nėra.

Priminsiu gerbiamos Viktorijos, kaip Seimo Pirmininkės, iš Seimo tribūnos žodžius: žmogaus teisių klausimams niekada nėra tinkamo laiko, nes mažumų klausimai visada bus kraštutiniai, todėl jūs, valdantieji, turite ginti mažumų teises, turite jas įtraukti, o ne nustumti į paraštes. Todėl aš linkiu jums prisiminti tai, ką sakė D. Šakalienė, prisijungusi prie jūsų frakcijos ir išgelbėjusi 2017 metais tuomet nuo skilimo nesusiformavusią frakciją. Kviečiu grįžti prie pagrindų.

PIRMININKAS. Ačiū už palinkėjimus. Kita nuomonė už – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Aš, reaguodamas, aišku, pagal kontekstą pasakysiu, kad tikrai priitariu, nes tai yra tiesiog mūsų darbų programa ir mes, norėdami dirbti, turime pritarti šiam dokumentui. Bet vis dėlto kartu noriu sureaguoti į ką tik kalbėjusio Simono kalbą.

Nežinau, Simonai, ar jūs galite čia svaidytis žodžiais: gėda kolegoms iš kitų frakcijų, nes neva jie kažkur kažko neįsitraukė, kažkur nepalaikė. Priminsiu, kad praėjusią Vyriausybę buvo de-

šinioji, turėjo programoje, turėjo punktus, jūs, beje, buvote ministras. Jūsų pačių frakcijoje pusė narių nepalaikė tų sprendimų, kuriuos liberalai turėtų palaikyti. Man atrodo, kai kalbate ir bado- te pirštais į kitus, reikėtų prisiminti pirmiausia pačius save. Tai yra pirma.

Antra, aš palaikiau tiek tada, palaikysiu, kai bus tie sprendimo projektai salėje, ir dabar. Bet vis dėlto, gerbiamas Simonai, pirmiausia pakalbėkite su savo frakcijos nariais ir tada pradėkite mokyti kitus.

PIRMININKAS. Ačiū. (*Plojimai*) Toliau pasisako J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, gyvename tokiu ypatingesniu laikmečiu, kai yra pa- didėjusios išorinės grėsmės, vis dėlto norėtusi, kad ir mūsų darbų programoje ta aplinkybė atsi- spindėtų reikšmingiau. Deja, sesijos darbų programoje skiltis „Apsaugosime gyventojus nuo iš- orės grėsmių“ yra tik ketvirtoje pozicijoje. Pirmoje pozicijoje yra įrašytas ekonomikos auginimas. Tai yra svarbu, bet mes pasižiūrėkime, kokie projektai turi užtikrinti tą tariamą ekonomikos augi- nimą, čia surašyti, pavyzdžiui, mokesčių įstatymai, nekilnojamojo turto mokestis, gyventojų paja- mų mokestis. Įdomu, kiek čia jie augins ekonomiką? Ir dar ten akcentuotas apmokestinimo pro- gresyvumas. Tai tikriausiai ne augins, o atbaidys svarbius investitorius.

Toliau antrajame skirsnyje žadama pažaboti kainų augimą. Kokios čia priemonės siūlomos? Tai Pensijų kaupimo įstatymo pakeitimas. Kaip jau žinome iš ministrės pasisakymų, bus leista gy- ventojams tiesiog pasiimti visą sukaupytą sumą. Pažiūrėsime, kaip čia kainas tai sumažins. Mano supratimu, kai bus išmesti tokie nemaži pinigai į rinką, tai kainos kaip tik paaugs.

Tokie dalykai rodo, kad čia per daug negalvojama, kokie projektai į kokias pasekmes išaugs. Nesuvokiami prioritetai, todėl tas visas darbų programos turinys gana toks eklektiškas ir chaotiš- kas. Tai tikrai sudėtinga balsuoti, nes tikrai galėjo Vyriausybė geriau pasistengti.

Na, ir ko dar pasigendu – biudžeto projekto pataisų...

PIRMININKAS. Kolega, jūsų laikas pasisakymui baigėsi.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). ...nes Vyriausybė labai jau garsiai žadėjo, kad toks po to...

PIRMININKAS. Pasisako už R. Motuzas.

R. MOTUZAS (*LSDFP*). Mieli kolegos, siūlyčiau Socialdemokratų frakcijos vardu pritarti pava- sario sesijos darbų programai. Šiandien, aš manau, yra per anksti, gerbiamas kolega, diskutuoti, kas bus, kaip bus su antrąja pensijų pakopa. Manau, kad suplanuoti darbai yra nepaprastai svar- būs. Mūsų akcentai yra pagalba labiausiai pažeidžiamiems žmonėms, stiprinamas saugumas, dė- mesys regionams ir mažinama biurokratinė našta.

Šiandien jau buvo paminėta ne kartą, kad mes esame pasiryžę pateikti pakeitimus antrosios pensijų pakopos, taip pat, žinoma, mokestinius pakeitimus, ir švietimo srityje, kurti Kelių fondą ir, žinoma, mažinti biurokratiją. Taip pat didelis dėmesys bus skiriamas sveikatos gydymo priei- namumui.

Aš manau, kad... Šiandien dar baigdamas norėčiau pažymėti, kad galime diskutuoti. Žino- ma, pasiseks, nepasiseks, kiek lėšų ir panašiai, bet visi pateikti projektai yra aptarti, nes mes turi- me daug komitetų pirmininkų arba komitetų pirmininkų pavaduotojų, yra aptarti su Vyriausybe, ministerijomis. Aš manau, kad tikrai visus užsibrėžtus tikslus įgyvendinsime. Ačiū ir prašytume pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau pasisako G. Skaistė. Prašau, kolege.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Išties užsirašiau kalbėti prieš tuomet, kai dar buvo klausimas, kaip bus balsuojama dėl pasiūlymo dėl Gynybos fondo įstatymo įtraukimo. Džiaugiuosi, kad toksai projektas buvo įtrauktas į sesijos darbų programą. Man atrodo, tai yra svarbus pokytis, atsiradęs sesijos darbų programoje. Todėl dabar turbūt balsuoti prieš ir sudėtinga.

Tačiau visgi atkreipčiau dėmesį į keletą aspektų, kurie, man atrodo, yra likę kaip kvestionuo- tini. Tai iš tokių, nepaisant to, kad kalbama apie Valstybės gynybos fondo papildymą ir ženkliai lėšas, kurios yra reikalingos gynybai, kartu mes turime sesijos darbų programoje aibę iniciatyvų, kurios yra susijusios su valstybės biudžeto pajamų mažinimu, įvairių mokestinių lengvatų įvedi- mu, tarp jų – pridėtinės vertės mokesčio ribos keitimai, kurie mažina valstybės biudžeto pajamas. Turime įvairių lengvatų. Taip pat turime perskirstymą iš valstybės biudžeto pajamas skiriant įvai-

rių mokesčių savivaldybių biudžetams, kas irgi mažintų valstybės biudžeto galimybes finansuoti gynybą. Todėl siūlyčiau nuo tokių naujų iniciatyvų susilaikyti, nes yra registruota ir maitinimo sektoriaus lengvata, kuri gali kainuoti šimtus milijonų valstybės biudžetui. Yra registruojami nauji pasiūlymai dėl maisto pridėtinės vertės mokesčio lengvatos. Supraskime, kad tai yra tikrai didžiuliai skaičiai, kurie galėtų prisidėti prie to, kad mūsų gynyba būtų finansuojama tinkamai.

Tai nepaisant to, kad tokių įstatymų projektų yra šios sesijos darbų programoje, tikiu, kad Seimas bus išmintingas ir jų nepriims. Ir todėl, kad atsirado Valstybės gynybos fondo įstatymas Vyriausybės dalyje, aš visgi galų gale balsuosiu už.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu pasisakyti A. Butkevičių.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tikrai nesiruošiau kalbėti, bet išgirdau iš dešiniųjų žodį „gėda“ arba išsakytus su tam tikra tiesa prasilenkiančius žodžius. Aš manau, didžiausia gėda buvo tai, kad praeitoje kadencijoje per ketverius metus jokia mokesčių reforma nebuvo įgyvendinta. Tos mokesčių reformos neįgyvendinimas mūsų šalį privedė prie tokios situacijos, kad finansiniai išpareigojimai ženkliai išaugo, bet tvarių pajamų šaltinių neturime. Šiai Vyriausybei tikrai reikės spręsti ne vien tik gynybos finansavimo didinimo klausimą, bet taip pat ir formuoti kitų metų biudžeto pajamas ir išlaidas, kad neišeitume jau į debesis didindami fiskalinį deficitą. Praeitą kadenciją, aš manau, kaip niekada didinant finansinius išpareigojimus Lietuva tapo brangia šalimi. O tokia tapo dėl to, kad infliacija 2022 ir 2023 metais kartu su Estija buvo didžiausia tarp visų Europos Sąjungos šalių. Dėl visų tų pasekmių, kurias mes dabar matome, šiai valdančiajai daugumai tikrai reikės priimti labai ryžtingus sprendimus, kad Lietuvos žmonės vis dėlto nepajustų neigiamų pasekmių, toliau finansuojant ir indeksuojant tiek pensijas, tiek socialines išmokas, tiek didinant darbo užmokestį. Kai buvo tvirtinamas šių metų biudžetas, Valstybės kontrolė aiškiai pasakė tai, kad 2026 ir 2027 metams buvusi Vyriausybė nesuplanavo indeksuoti jokių asignavimų. Ačiū.

PIRMININKAS. Štai taip. Kviečiame pasisakyti V. Čmilytę.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, sunku pritarti koalicijos pateiktiems pasiūlymams, nes nematome deramo dėmesio tam, kokia situacija dabar yra, kokios yra geopolitinės aktualijos ir kas yra Lietuvos ateities pagrindas, tai yra saugumas ir gynyba. Mes, liberalai, kviečiame didžiausią dėmesį pavasario sesijos darbotvarkėje skirti būtent tam. Kol kas iš tų mokesčių pasiūlymų, kurie yra nuskambėję, matome tokias priemones, kurios, tikėtina, tik stabdytų ekonomikos augimą, niekaip ženkliai neprisidėtų prie gynybos finansavimo ir iš esmės neatlieptų dabartinės situacijos.

O prieš tai kalbėjusiam kolegai norėčiau replikuoti. Pirmą kartą girdžiu, kad žmogaus teisių darbotvarkė yra išskirtinai dešinėsios koalicijos prioritetas. Man rodos, visais laikais kairieji irgi buvo žmogaus teisių darbotvarkės gynėjai ir netgi apologetai.

Kitas dalykas, kuris mane labai liūdina šiandieną. Tęsiama negera praktika, kuomet iš sesijos darbų programos išimami, išbraukiami kai kurie projektai net neleidžiant jų pateikti. Tai yra nedemokratiška. Taip, šiuo metu valdančioji koalicija turi didelę balsų persvarą, tai gali padaryti, bet tai daryti yra labai netoliaregiška. Todėl negaliu pritarti tokiai pateiktai Seimo pavasario sesijos darbų programai.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusiją baigs K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tikrai norėtusi kreiptis į tuos, kuriuos užpuolusi amnezija, kuriems dabar gėda, kurie kaip nors galvoja, kad čia nauja praktika dėl darbų sesijos programos vieno ar kito klausimo išbraukimo. Prisiminkime praeitą kadenciją, kolegos. Pati Seimo Pirmininkė iš tribūnos akmeniniu veidu kalbėjo apie vieną ar kitą projektą, kad tai yra pozicija, dabar mūsų valdžia, kai jūs būsite valdžioje, galėsite elgtis, kaip norite. Tikrai liberalai balsavo taip, kaip balsavo, ta praktika nėra čia jokia nauja. Tas gynybos finansavimo akcentavimas yra pats pagrindinis ir Vyriausybės programoje turbūt atsispindi jau pakankamai.

Dėl to, kad pavasario sesijos darbų programoje kažkas kažko pasigenda, tai yra tik Vyriausybės darbo pradžia. Turbūt visi, kurie bent kiek yra susipažinę su darbo eiga, kaip rengiami įstatymų projektai, arba pasigilinę į Vyriausybės darbą, pamatys, kad tam tikri darbai jau yra pradė-

ti, jie tikrai artimiausiu metu bus. Džiaugiamės. O dabar tikrai keista klausyti, kai žmonės, kurie per ketverius metus nepadarė nieko ir dar paliko šitai daugumai, kalbant apie mokesčių reformą, tikrai didžiulį spragą. Ir vakar paskutinis Konstitucinio Teismo sprendimas dėl tų pačių kailinių gyvūnėlių rodo, kad kompensacijos, kurios buvo numatytos, yra apverktinos ir šiai Vyriausybei reikės surasti 50 mln., o gal ir daugiau, kaip tam verslui padėti. Gerbiamieji, pažiūrėkite, ką jūs palikote, dar kokių skeletų šiai daugumai ir Vyriausybei, o tada galite sakyti, kad gėda. Manau, kad tuos žodžius reiktų atsiimti ir prisiimti pirmiausia sau. Tai tikrai Demokratų frakcija palaikys. Kviečiu ir kitus palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, kviečiu užimti savo vietas. Tuoju balsuosime dėl pavasario sesijos darbų programos patvirtinimo. Pradedame balsavimą.

Šio nutarimo priėmimas

Ačiū, kolegos. Balsavo 112 Seimo narių: už – 80, prieš – 2, susilaikė 30. Pavasario sesijos darbų programa patvirtinta. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – Ingrida Čmilytė. Prašau. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš, nereferuodama konkrečioms kolegoms, vis dėlto sakysčiau, kad nebūkime nei *biedni*, bet būkime teisingi. Jau jeigu tų skeletų spintose tiek būtų, tai turėtumėte jau čia rūkti ketvirtas mėnuo taip, kad nespėtume žiūrėti, kaip sukasi jūsų darbų malūnas. O kol kas labiausiai sukasi tarpusavio santykių aiškinimasis.

10.52 val.

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 14³ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3472(3) (priėmimas)

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, kitas klausimas – Žuvininkystės įstatymo 14³ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimo stadija.

Ar galime bendru sutarimu 10 minučių pratęsti balsavimą? Gerai, ačiū. Balsavimas pratęstas iki 11 val. 15 min.

1 straipsnis. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymai, kuriems komitetas pritarė. Prašau, komiteto atstovas.

A. MOCKUS (LSDPF). Pirmininke, gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas apsvairstė įstatymo projektą, susipažino su Teisės departamento išvadomis ir joms pritarė. Bendras balsavimo rezultatas – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū, ar galime pritarti 2 straipsniui su Teisės departamento pataisomis? Pritarta.

Motyvai dėl viso. Už ir prieš užsirašiusių nėra. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū. Balsavo 105 Seimo nariai: už – 91, prieš – 2, susilaikė 12. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.54 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 17¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3540(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 17¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymo stadija. Komiteto pirmininkas – J. Sabatauskas. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 17¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas yra dėl mikrojudumo priemonių. Šiandien yra prievolė dėvėti šalną nepilnamečiams asmenims, įstatymo projektu siūloma dėvėti visiems. Ir tai yra primygtinis gydytojų traumatologų siūlymas, ypač Žalgirio ligoni-

nės klinikos, jie tikrai susiduria su pacientais, kuriuos pristato greitoji pagalba arba artimieji. Ir šiuo atveju tie pacientai patiria daugybines traumas, ne tik galvos, bet ypač sunkios yra galvos traumos, po kurių reikia ne vienos operacijos ir dažnai rekonstrukcinių operacijų, kurios kainuoja didelius pinigus tiek pačiam pacientui, tiek valstybei. Pasižiūrėjus statistiką, oficialiąją statistiką, kuri yra ganėtinai skurdi, bet, jeigu žiūrėtume nuo 2020 metų, vien paspirtukininkų yra žuvę: 2020 metais – 2, 2021 metais – 1, 2023 metais – 2.

PIRMININKAS. Gerbiamas pranešėjas, prašom komiteto išvadą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Komitetas, atsižvelgęs į visas pastabas ir Susisiekimo ministerijos pastabas, pritarė projektui 6 balsais už, 1 balsavus prieš, 1 susilaikius.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar diskusijoje dalyvauti nori trys Seimo nariai. Pirmas – A. Bagdonas. Prašau, kolega.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, praėjusioje kadencijoje Seimas reglamentavo, priimdamas įstatymo projektą dėl mikrojūdumo priemonių, elektrinių paspirtukų ir visų kitų panašių eismo dalyvių tvarką. Pagal ją labai aiškiai atskyrė elektrinius paspirtukus: vieni elektriniai paspirtukai – negalingi, iki 1 kilovato, ir jų greitis negali būti didesnis nei 20 kilometrų per valandą, kiti elektriniai paspirtukai, kurie yra galingesni nei 1 kilovatas ir jų greitis gali siekti 20, 30, o kartais net ir 70 kilometrų per valandą, buvo tiesiog atskirti. Vieniems nustatyti vieni reikalavimai, kitiems – kiti. Su galingesniu elektriniu paspirtuku yra privaloma dėvėti šalmsus, ar tai būtų vaikas, ar tai būtų suaugęs žmogus, visiškai nesvarbu – didelis greitis, pavojus yra. Natūralu, kad J. Sabatauskas ir kelia klausimą, kad įvyksta daug eismo įvykių ir žmonės susižaloja. Tačiau negalingiems paspirtukams iš esmės tokio reikalavimo nebuvo. Buvo reikalavimas, kad su negalingais elektra varomais paspirtukais nepilnamečiams asmenims būtų privaloma dėvėti šalną, o suaugusiems žmonėms, kurie patys atsako už savo veiksmus ir savo sveikatą, būtų rekomenduojama. Žinoma, aš visiems rekomenduoju – tiek dviratininkams, tiek elektra varomos transporto priemonės vairuotojams dėvėti šalmsus.

Tačiau šiuo įstatymo projektu mes kalbame apie tai, kad suaugę žmonės privalomai turi dėvėti šalmsus važiuodami elektriniu paspirtuku. Man atrodo, kad toks reikalavimas yra perteklinis ir duosiu keletą pavyzdžių. Šiuo įstatymo projektu mes visiškai nekreipiame dėmesio į tai, kad šiandien pilnamečiai dviratininkai gali nedėvėti šalmo, tačiau su elektriniais paspirtukais, kurių greitis yra iki 20 kilometrų per valandą, šalmsus dėvėti privalėtų. Palyginsiu greičius: negalingas elektrinis paspirtukas – iki 20 kilometrų per valandą, dviratis važiuoja 30 kilometrų per valandą vidutiniškai. Tai reiškia, mes su viena transporto priemone priverstiniu būdu įpareigojame dėvėti šalmsus, o su kita ne. Ir tikrai sutikčiau, kad tiems pavieniams asmenims, kurie turi savo elektrinius paspirtukus, ne tik gal būtų galima kalbėti apie rekomendacijas, bet ir kad žmonės patys būtų sąmoningi ir dėvėtų tuos šalmsus. Tačiau mes turime paslaugą, ypač populiarią didmiesčiuose, kalbu apie dalijimosi paslaugą, ir visi šie reikalavimai jiems tampa neįgyvendinami. Jie praėjusiais metais prie kiekvieno paspirtuko uždėjo apie 500 ar 800 šalmo – jie visi per vasarą dingę. Jau ką kalbėti apie higienos klausimus ir apie šalmo dydį. Jeigu yra smulki moteris, vienoks yra šalmas, o, na, jeigu yra stambesnis žmogus, kitoks.

Tai man atrodo, kad šis reikalavimas yra perteklinis. Mes matome tikrai gerus pavykčius Vilniaus mieste: paspirtukai nebesimėto gatvėse, yra labai gražiai sustatyti, jų greitis yra apribotas nuo 20 kilometrų iki 10, jeigu tu važiuoji Gedimino prospektu. Tai, man atrodo, toks reikalavimas yra tiesiog perteklinis ir aš siūlau jam nepritariu, nes pokyčiai savivaldybėse vyksta patys ir Seimas nusprendė, kad vis dėlto pati savivalda turėtų apsispręsti, kur važiuoti galima, kur ne. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū už jūsų nuomonę. Kitas diskusijoje nori pasisakyti A. Zuokas. Prašau, kolega. Žinomas elektrinių priemonių meistras.

A. ZUOKAS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, prieš tai kalbėjęs kolega iš esmės susakė esminius motyvus. Iš tikrųjų daug metų naudojau įvairiausias elektrines mobilumo priemones. Jeigu būtų buvęs poreikis, reikalavimas dėvėti šalną, tikrai aš būčiau jomis nesinaudojęs – dėl patogumo, dėl įvairių kitų dalykų ir panašiai. Todėl suprantant tikslą ir priežastis, kodėl ši įstatymo iniciatyva yra kilusi – dėl avaringumo, dėl tam tikrų, sakykime, trukdžių, kurie egzistuoja gatvėse,

ši įstatymo projektą, mano manymu, reikėtų tikslinti. Ir čia norint išsaugoti vis dėlto svarbią viešojo transporto sistemos dalį, nes dalinimosi platformos būtent tai ir atliepia, nes šiandien nemaža dalis vilniečių, miesto svečių tiek Vilniuje, tiek Kaune, tiek kituose miestuose naudojami paspirtukais nuvažiuoti iš vieno taško A į tašką B. Jeigu mes šitame įstatyme numatytume greičio ribojimą iki 20 kilometrų, galingumą ir kad nuo 16 metų nereikalaujame šalmo, ši įstatymo pataisa būtų teisinga ir reikalinga. Jeigu esi jaunesnis negu 16 metų, be abejo, tada tu turi privalomai dėvėti šalną.

Jeigu mes priimsime šį įstatymą, iš tikrųjų dalinimosi platformos, kurios veikia ir sudaro nemažą dalį viešojo transporto sistemos, tiesiog iš mūsų gatvių išnyks. Taigi manyčiau, kad nebūtų toks geras sprendimas, ir siūlyčiau, net jeigu pritarsime po svarstymo, aš pasirengęs registruoti įstatymo pataisą tikslindamas būtent tą dalį – iki 20 kilometrų, galingumo apribojimas ir šalmo reikalavimas tikrai iki 16 metų. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dar turėsite tokią teisę priėmimo stadijoje.

Dabar motyvai. Ai, dabar dar pristato kolegos Seimo nariai R. Šukys ir V. Gailius savo pasiūlymą. Kas norėtų pristatyti? Ar yra dešimt palaikančių, pirmiausia sakykite? Yra. Gerai. Prašau pristatyti dabar. Prašau pristatyti. R. Šukys.

R. ŠUKYS (NAF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš noriu atkreipti dėmesį, kad iš siūlomo projekto (mano pasiūlymo esmė yra) siūloma išbraukti nuostatą: jeigu elektrinė mikrojudo priemonė yra nuomojama, šalną privalo suteikti elektrinės mikrojudo priemonės nuomotojas. Ir štai dėl kokių motyvų.

Pirmiausia, nėra nustatytas toks reikalavimas elektrinių dviračių ir elektrinių mopėdų nuomotojams ir tai prieštarautų Konstitucijos 29 straipsniui, kad visi asmenys prieš įstatymą lygūs. Vienas argumentas.

Antras argumentas. Mes šiuo atveju įpareigojame ūkine veikla besiverčiantį subjektą verstis papildomai ūkine veikla – tai nuomoti dar ir užtikrinti šalną, kuris nėra tiesiogiai tos transporto priemonės dalis. Tai, mano požiūriu, prieštarauja Konstitucijos 46 straipsniui.

Pagrindinis motyvas. Vis dėlto aš noriu atkreipti dėmesį, to paties šalmo dėvėjimas įvairiems asmenims sudaro palankią terpę užkrečiamųjų ligų sukėlėjų – bakterijų, virusų, įvairių grybelių – plitimui. Taigi siekdami pagerinti eismo dalyvių saugumą, mes padidinsime užkrečiamųjų ligų plitimo, neišvengiamo higienos normų pažeidimo riziką, nes užtikrinti tų suteikiamų šalnų higieną ir saugumą asmenų sveikatai tikrai nuomotojai nebus pajėgūs. Vadinasi, jie paprasčiausiai nutrauks veiklą. Taigi neprieštaraudamas šiuo atveju, kad būtų reikalavimas įvesti šalmus visiems eismo dalyviams, aš prieštarauju ir siūlau išbraukti...

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

R. ŠUKYS (NAF). ...būtent nuostatą dėl privalomo nuomojimo šalmo kartu su paspirtuku.

PIRMININKAS. Išgirdome kolegą pristatymą. Ar yra dešimt narių remiančių? Vienas, du... Yra. Ačiū, yra. Komiteto nuomonė. Prašom. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, čia tik kolegų nuomonė, kad prieštaravimas Konstitucijai. Jeigu būtų prieštaravimas Konstitucijai, šitas projektas jau būtų neperėjęs pateikimo stadijos, būtų Teisės departamento pastaba dėl galimo prieštaravimo. Tokių pastabų nebuvo, todėl prieštaravimo Konstitucijai tikrai nėra.

Vienas dalykas, tose valstybėse, kur yra prievolė dėvėti šalną, taip pat nuomotojams privalo pateikti šalną vartotojams, yra numatytos priemonės, tai yra techninės priemonės, kaip pateikti tą šalną. Paprasčiausiai tai yra dėžutė, kuri tvirtinama prie paspirtuko ir kuri atsirakina, atrakinus paspirtuką. Jeigu atgal šalmas neįdedamas, tai jau visi duomenys apie tą vartotoją yra ir yra aišku, kas tą paspirtuką pasiėmė arba kas atsakingas už tai, kad šalmas atgal neįdėtas ir paspirtukas neužrakintas.

Dėl užkrečiamųjų ligų. Tokios informacijos tikrai nėra iš atitinkamų institucijų, atsakingų už tai. Tas klausimas irgi išsprendžiamas techniškai, su vienkartiniais pošalniais. Taigi, siūlomas reikalavimas užtikrinti saugumą ir gyvybę yra didesnis gėris, kuris yra saugomas, ir valstybės biudžeto lėšos, kurios po to reikalingos žmonėms gydyti ir operacijoms, kurios, svarbiausia, ypač

brangios. Todėl komitetas nepritarė tokiam siūlymui. Už jį balsavo tik 3 Seimo nariai, 2 balsavo prieš, 4 susilaikė. Kaip matote, 6 komiteto narių balsais siūlymui nepritarė. Prieš – 3.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašom. Už siūlymą nori pasisakyti B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Taip, pritariu, kad būtų įvesti šalmai, nes keletas momentų. Visų pirma verslas, kuris gamina šalmus ir tiekia, dirba nuolatos tobulindamas technologijas. Čia tikrai laiko klausimas, kada rinkoje pasirodys visai galbūt kitokie šalmai ir juos bus galima nešiotis ir kišenėje sulankstomus, ir taip toliau. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas...

PIRMININKAS. Mes dabar kalbame dėl pasiūlymo. Balsuosime dėl pasiūlymo.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Aš tikrai nepritariu, kad būtų išbraukti šalmai, nes, kaip minėjau, šitas momentas. Antras dalykas, dėl ko manau, kad būtinas šalmas, ypač dviračių kelių būklė. Dviračių takų būklė. Paprastai dviračių takai daug prasčiau prižiūrimi negu automobilių keliai ir labai daug yra įvairių, sakykime, susidėvėjusių dalykų, ypač užmiesčiuose. Važiuojant didesniu greičiu ir nežinant, su kokia kliūtimi galima susidurti, atsitinka avarija. Paskui visi verkia, rauda, kad yra nedrausti ir taip toliau. Todėl manau, kad nėra labai didelis dalykas turėti tą šalmą. Aš pats važinėju dviračiu ir šalmas visada būna prie dviračio ir su dviračiu, ir tikrai nejaučiu jokio diskomforto. Tai yra jautiesi saugiau, paprasčiau ir drąsiau važiuoji, tai tikrai palaikau, reikalingas dalykas, kad šalmas būtų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jeigu važiuojant šalmas prie dviračio, tai nelabai padės traumos atveju. Šalmas turėtų būti ant galvos. Kas norėtų palaikyti nuomonę? Ar yra kolegų, kurie nori palaikyti pasiūlymą? (*Balsai salėje*) K. Neimantas? Prašau. Atsiprašau. J. Razma. Palaikote nuomonę? Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Žinoma, aš užsirašau normaliai.

PIRMININKAS. Atsiprašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Negalvokite, jeigu vienas kolega nepataikė, kad visi čia taip kažkaip.

PIRMININKAS. Panašūs. Ką daryti?

J. RAZMA (TS-LKDF). Iš tikrųjų apkrauti nuomos verslą vystančius subjektus reikalavimu dar ir šalmą suteikti tikrai visais atžvilgiais yra nepriimtina. Pataisos autorius, man atrodo, išsamiai atsakė, kad tai būtų gal net ir konstituciškai abejotinas siūlymas. O dar reikia akcentuoti ir higienos dalykus. Kas užtikrins tinkamą to šalmo dezinfekavimą, kad nebūtų pavojaus keičiantis nuomotojams būtent kokiomis nors ligomis užsikrėsti ir taip toliau. Keistas sumanymas būtent įpareigoti nuomotojus teikti ir šalmus.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti už, prieš. Prašom apsispręsti ir balsuoti. Balsuojame dėl pataisos.

Ačiū. Balsavo 96 Seimo nariai: už – 43, prieš – 37, susilaikė 16. Pataisai nepritarė. Prašom apsispręsti dėl viso dabar svarstymo stadijoje. Dėmesio! Ne, ne, nebalsuojame. Stabdykime balsavimą. Ačiū, kolegoms. Apsispręsimė dėl viso jau pateikto įstatymo svarstymo stadijoje. Motyvai už – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegoms, lyginimas su dviračiais, gerbiami kolegoms, yra nesąžiningas, nes dviračių ratų skersmuo yra kur kas didesnis, tai yra metras, kartais net ir daugiau, o paspirtuko skersmuo 10 centimetrų. Rizika, atlikta tyrimais, yra septyniskart didesnė patirti traumą važiuojant paspirtuku negu dviračiu. Septynis kartus! Pasižiūrėkite, tas pats dėl nukentėjusių asmenų. Kur kas daugiau yra nukentėjusių važiuojant paspirtukais negu dviračiais, tai skelbia oficiali statistika ir komitetui ta statistika buvo pateikta. Aš bandžiau, pristatydamas komiteto išvadą, tai čia kolegoms labai nepatiko ta mano pateikta statistika. Vienas momentas. Labai paprastai: Žalgirio klinikos vienas iš chirurgų, jam tenka kasdien susidurti su tokiais traumotais pacientais, teigia, kad per metus mažų mažiausiai 600 pacientų vien iš Vilniaus patenka į Žalgirio kliniką, kaip žinote, ten yra galvos, žandikaulio traumų. Į Lazdynų ligoninę panašiai tiek pat patenka dėl kitų daugybinių traumų. Kartais būna, kad atveža du susižalojusius: vienas – paspirtukininkas, kitas – pėsčiasis. Tai štai tokia yra grubi statistika. Ir šiandien, manau, mes turime pasirinkti didesnę gerį – saugoti žmonių gyvybę ir sveikatą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Motyvai prieš – A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Gerbiami kolegos, aš manau, kad visi šiame parlamente supranta, kad suaugę žmonės, tiek važiuodami dviračiu, tiek važiuodami paspirtuku, turėtų užsidėti šalną. Tai yra žmonių sąmoningumas ir atsakomybė už savo gyvybę ir už kitų žmonių saugumą kelyje. Mes tai visi suprantame. Bet mes, gerbiamas Juliau, praėjusioje kadencijoje atskyrėme negalingas transporto priemones, kurios važiuoja iki 20 kilometrų per valandą, o jau kalbant apie dalijimosi paslaugas Gedimino prospektu, kur yra nesaugus kelias, jų greitis automatiškai yra apribojamas iki 12 kilometrų per valandą. Tai yra greitas bėgiko greitis. Ir mes jau atskyrėme tas transporto priemones: vieniems nustatėme vienus reikalavimus – privalomas šalmo dėvėjimas nuo 18 metų, o kitoms transporto priemonėms, kurios iš tiesų yra galingos, ir, aš manau, dėl jų atsiduria daugybė žmonių ligoninėse, šalmas yra privalomas – ar tu esi pilnametis, ar nepilnametis.

Tiesiog mes šituo įstatymo projektu, norėdami gero, kaip jūs sakote... Aš sutinku, galėtume diskutuoti apie šalmo dėvėjimo įvedimą visiems, važiuojant tiek dviračiu, tiek elektriniu paspirtuku, tačiau dalijimosi paslauga bus tiesiog, na, jos tiesiog nebebus, nes tai bus nepatrauklu, tai bus nehygieniška, reikės nešiotis, aš nežinau, girdėjome pasiūlymą, kad kišenėje šalną galima bus nešiotis. Aš nežinau, kokio dydžio galva tada turėtų būti arba kokio dydžio kišenė, bet tikrai, na, tokiam įstatymo projektui, deja, aš šiandien pritarti negalėčiau. Taip pat kviečiu kolegas pagalvoti apie tai, kad mes labai daug kalbame, kad mums reikia gynybai finansavimą didinti, bet tuo bet metu norime sužlugdyti puikiai veikiančią verslą, kuris kuria darbo vietas, kuris sumoka mokesčius į valstybės biudžetą. Aš tiesiog kviečiu visus balsuoti pagal sąžinę taip, kaip galvojate. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, buvote labai šnekūs ir baigėsi laikas, skirtas balsavimui. Ar galime sutarti, kad 5 minutėms pratęsiame ir dar pabalsuosime? Sutikote. Ačiū. Balsuojame ir apsispręsiame balsuodami po svarstymo. Primenu, balsavimas po svarstymo.

Ačiū. Balsavo 97 Seimo nariai: 52 – už, prieš – 11, susilaikė 34. Po svarstymo pritarta. Ministras laukia, vėluoja pasisakymo...

11.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIII-186 „Dėl Lituaniškosios tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-181(2) (svarstymas)

Kolegos, ar galime pereiti prie kito klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIII-186 nutarimo „Dėl Lituaniškosios tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos“ pakeitimo? Pranešėja – V. Aleknavičienė. Ministre, už kokių 10 minučių. Labai atsiprašome. Prašau, gerbiama Vaida, jums žodis.

V. ALEKNAVIČIENĖ (LSDPF). 2025 m. kovo 19 d. Švietimo ir mokslo komitetas posėdyje svarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIII-186 „Dėl lituaniškosios tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos“ pakeitimo projektą, nusprendė pritarti komiteto išvadai ir pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas patobulintam Seimo nutarimo projektui. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Užsirašiusių dėl motyvų kalbėti nėra. Galime apsispręsti balsuodami. Prašome balsuoti.

Ačiū. Balsavo 88 Seimo nariai: 84 – už, 1 – prieš, 3 susilaikė. Po svarstymo nutarimui pritarta.

11.17 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 42, 43, 44, 60 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-189, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-190, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-191 (pateikimas)

Kviečiame į sce... (*Juokas salėje*) į tribūną Energetikos įstatymo pristatymui ministrą Ž. Vaičiūną. Prašau, ministre.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tiesų šis klausimas yra tokios svarbos, kad tai galima vadinti ir scena, nebūtinai tribūna.

Šio įstatymo pakeitimo projekto tikslas yra įgyvendinti vieną svarbiausių ir prioritetinių būtent Vyriausybės programos uždavinių, tai yra smulkiesiems ir pažeidžiamiems buitiniams vartotojams leisti naudotis visuomeniniu tiekimu. Įgyvendinant šį tikslą Vyriausybės teikiamais įstatymų projektais yra siūloma pirmiausia apibrėžti ir nustatyti, kas yra pažeidžiami vartotojai. Tai yra būtent piniginę socialinę paramą gaunantys nepasiturintys gyventojai ir asmenys su negalia.

Antra. Apibrėžti, kas yra smulkieji vartotojai. Tai yra buitiniai vartotojai, suvartojantys mažiau nei 1 tūkst. kilovatvalandžių per metus arba, skaičiuojant per mėnesį, tai būtų apie 80 kilovatvalandžių per mėnesį. Taip pat antrasis svarbus dalykas yra nustatoma tvarka, pagal kurią pažeidžiami vartotojai ir smulkieji vartotojai galėtų naudotis visuomeniniu tiekimu bent iki 2030 m. sausio 1 d.

Trečias aspektas. Tai yra būtent suteikiami įgaliojimai Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai diferencijuoti visuomeninio tiekimo kainos tarifus pažeidžiamiems vartotojams. Vyriausybės keliamas lūkestis visuomeniniam tiekėjui yra užtikrinti, kad pažeidžiamiems vartotojams elektros energija būtų perkama tiesiogiai iš atsinaujinančios energijos išteklių parkų, sudarant ilgalaikę elektros pirkimo sutartį, ir tokiu būdu užtikrinti mažesnes ir stabilesnes kainas, lyginant su elektros pirkimo biržos kainomis, kaip yra šiuo metu. Tai yra turbūt svarbiausia ir esminė šių pakeitimų nuostata, kad įgyvendinus šiuos įstatymo pakeitimus apie 220 tūkst. būtent pažeidžiamų vartotojų elektros energiją galėtų vartoti ir už ją mokėti mažesniu tarifu, negu apskritai yra visuomeninio tiekimo kaina.

Ir priėmus, kokios tos pasekmės? Kaip minėjau, viena iš svarbiausių yra būtent rūpestis pažeidžiamais vartotojais. Antras aspektas. Priėmus šiuos pakeitimus, iš esmės apie 800 tūkst. buitinių elektros vartotojų, tai yra apie 45 % visų buitinių vartotojų, turėtų teisę naudotis visuomeniniu tiekimu. Taip pat atkreipčiau dėmesį, kad, kalbant apie vartojimo lygį, vartojimo apimtį, daugiau nei pusę šių vartotojų, kurie turėtų teisę naudotis visuomeniniu tiekimu, tai yra 430 tūkst., arba 54 %, sudaro pensinio amžiaus vartotojai, suvartojantys mažiau nei 1 tūkst. kilovatvalandžių per metus. Iš esmės tai reiškia, kad pensinio amžiaus vartotojai būtų apsaugoti nuo tos perteklinės administracinės naštos pasirinkti nepriklausomą tiekėją. Taip pat tai svarbu kalbant apie kitus smulkiuosius vartotojus, kuriems tikrai būtų perteklinė našta rinktis nepriklausomą tiekėją. Kaip minėjau, būtent pažeidžiamiems vartotojams dar yra papildomų kainos garantijų. Iš esmės tai reiškia, kad (kalbant apie konkrečias datas) pažeidžiami smulkieji vartotojai, kurie šiuo metu taip pat yra pasirinkę nepriklausomą tiekėją, galėtų sugrįžti pas visuomeninį tiekėją nuo birželio 1 dienos ir pasirinkti visuomeninį tiekimą, jeigu to norėtų.

Kalbant apie datas. Kadangi, kaip ir minėjau, tai yra vienas iš svarbiausių, prioritetinių šios Vyriausybės programos uždavinių, dėl to ir siūlome, kad šie įstatymų pakeitimai įsigaliotų nuo gegužės 1 dienos. Tikslas yra būtent tas, kad smulkieji ir pažeidžiami vartotojai jau nuo šių metų birželio įgytų teisę naudotis visuomeniniu tiekimu. Kadangi yra tokios datos, Vyriausybė ir prašo Seimo šiuos pakeitimus svarstyti skubos tvarka. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūsų paklausti nori nemažai Seimo narių. Priminsiu, kad ministras pristatė tris įstatymų projektus: projektus Nr. XVP-189, Nr. XVP-190 ir Nr. XVP-191. Pirmininkas klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, na, turbūt klysti yra žmogiška. Aš kalbu apie tą elektros paleidimą į laisvąją rinką, nesant tokio europinio teisinio prievartinio reglamentavimo, kai pandemija, karas, energetinė krizė ir visos kitos pasekmės. Iš ties norėčiau, gerbiamas ministre, jūsų klausti, ar paleidus į laisvąją rinką (tai labai stūmė ir buvo si Vyriausybė, niekaip negalėjo apsaugoti pažeidžiamiausių vartotojų), ar sukurta laisvoji rinka? Kainos išaugo žvėriškai, nuo 0,15 centų už kilovatvalandę iki 1 cento visuomeniniame tiekime, o paprastai net iki keleto centų privačiame tiekime. Ar sukurta laisvoji rinka per tuos metus, kai tiek kentėjome dėl aukštų kainų? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Taip, galbūt galima papildyti, kad klysti ne tik žmogiška, bet kartais ir europietiška, nes yra tam tikros nuostatos, kurios susijusios su europinių nuostatų įgyvendinimu. O kalbant iš esmės ir labai rimtai, tai taip, liberalizacijos procesas... mūsų rinka yra gana maža, turime turbūt gana ribotą konkurenciją. Nors konkurencija vyksta, turime tiekėjų iš skirtingų šalių, tai yra tiek Lietuvos, Latvijos, Estijos įmonės, jos konkuruoja, aišku, turi skirtingus segmentus. Šiuo atveju svarbu pastebėti, kad buitinis vartotojas, būtent tas vartotojas, kuris turėtų būti saugomas, ne visą laiką iš to išlošia. Dėl to šiandien ir siūlome šiuos pakeitimus, kurie leistų pirmiausia to trečiojo etapo vartotojams nebūti verčiamiems rinktis nepriklausomo tiekėjo, taip pat suteiktų galimybę grįžti į visuomeninį tiekimą tiems, kurie anksčiau pasirinko tiekėją.

Dėl laisvosios rinkos. Teoriškai turbūt yra taip, praktiškai yra tam tikrų apribojimų, jinai galėtų būti dar laisvesnė, dar konkurencingesnė. Siūlome, kad ta vartotojų grupė, dėl kurios būtų konkuruojama, tai nepriklausomi tiekėjai, toliau galėtų konkuruoti, jeigu įtikintų šiuos vartotojus pasirinkti juos. Tiesiog tobuliname tuos dalykus ir manome, kad tikrai būtų svarbi žinia mūsų vartotojams. Kaip minėjau, svarbiausias aspektas būtų būtent socialiai pažeidžiami vartotojai, nes jiems elektros energija kainuotų pigiau.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Gentvilas.

O toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja O. Leiputė. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, 2020 m. gegužės 7 d., stovėdamas čia su kauke, turėjote 110 Seimo narių, kurie vienbalsiai pritarė šitam liberalizavimui. Aš manau, tai buvo labai geras dalykas. Aš manau, kad jūsų įstatymas nėra savalaikis, todėl ir pasisakysiu prieš jį. Man atrodo, jūs esate įkaitas tiesiog energetinio karo, kurį buvusi Vyriausybė patyrė su D. Kreiviu priešakyje. Visi energetikos ministrai per energetinį karą buvo raginami atsistatydinti, buvo *impeachment'ai* visose Europos Sąjungos valstybėse. Žlugo daugelis nepriklausomų tiekėjų Britanijoje, kitur. Lietuva – ne išimtis su „Perlu“. Ir aš, kai skaitau jūsų aiškinamąjį raštą, parašytą lygiai prieš penkerius metus, už kurį balsavome vienbalsiai, ten yra citatos, kad jūs turite apsaugos mechanizmus socialiai remtiniams, jūs turite direktyvų nuostatas, jūs ardote monopolijas. Man atrodo, nepasiduokite šitam politiniam spaudimui. Jūs esate ilgalaikis politikas, aš ir demokratų raginu, ir valdančiąją koaliciją eiti toliau liberalizavimo keliu. Nes tai, ką jūs darote, iš esmės toliau monopolizuos rinką „Igničio“ rankose. Jūsų pavyzdys, kad mes esame maža rinka – blogas pavyzdys. Estija turi 16 nepriklausomų energetikos tiekėjų. Tai dabar fundamentaliai klausimas jums, ministre: kas aiškinamajame rašte yra kitokio, palyginti su prieš penkerius metus teiktu jūsų projektu, nes jūs jau ten kalbėjote apie socialiai remtinas grupes, kainų augimo šoko mažinimą?..

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, LSDPF). Laikas jau, jūs piktnaudžiaujate laiku, gerbiamas kolega.

S. GENTVILAS (LSF). Kas dabar skiriasi nuo jūsų prieš penkerius metus teikto projekto? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Tai aš galbūt irgi grįšiu į priešistorę. Labai aiškiai akcentuosiu, kad liberalizacijos procesas buvo daromas etapais. Buvo daromas etapais, pirmiausia išanalizavus kitų šalių patirtį, ir tie etapai buvo skirti pirmiausia tam, kad tie vartotojai, kurie yra išmanūs, kurie norėtų rinktis, galėtų pasirinkti nepriklausomus tiekėjus, pirmiausia tie, kurie suvartoja daugiausia elektros energijos. Natūralu, kad tie vartotojai, kurie suvartoja mažiausiai elektros energijos, buvo vadinamojo III etapo vartotojai. Gyvenimas yra dinamiškas, situacija dažnai keičiasi, turime ir energetinės krizės pasekmes, yra ir faktas tas, kad mes turime atlikti tam tikras korekcijas. Politikų yra toks uždavinys – sekti situaciją. Jeigu mes matome, kad galime padaryti pakeitimus, kurie mūsų gyventojams būtų naudingi ir kurie atitiktų pačią liberalizavimo proceso esmę, tai turime daryti.

Europos Sąjungos teisės aktai taip pat leidžia tokias nuostatas įgyvendinti, apsaugoti pažeidžiamus vartotojus. Tai tą mes ir darome, kiek įmanoma, platesniu būdu, kad nauda mūsų vartotojams būtų didesnė. Tikrai nematau grėsmių ar žalų vartotojams. Šis įstatymo projektas tikrai yra naudingas mūsų pažeidžiamiesiems ir smulkiesiems vartotojams.

Pabaigoje pasakysiu labai paprastą pavyzdį. Jeigu jūs turite sodo namą, vasarnamį, ar tikrai, suvartojus sezoniniu būdu labai mažai elektros energijos, jūs turėtumėte būti verčiamas pasirinkti nepriklausomą tiekėją? Tikrai ne.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia I. Vėgėlė. Prašom.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas ministre, jeigu aš neklystu, prie jūsų valdymo dar praeitą kadenciją vartotojai buvo spaudžiami visuomeninio tiekimo, vartotojai buvo spaudžiami pasirinkti tiekėjų. Iš pradžių buvo nustatytas 25 % antkainis, vėliau, mano įsitikinimu, be jokio aiškaus pagrindimo, kodėl, buvo jisai sumažintas, jeigu neklystu, iki 15 %. Dabar gi vėl Vyriausybės programoje rašoma: nustatysime sąlygas, pagal kurias smulkiesiems ir pažeidžiamiesiems buitiniams vartotojams leisime naudotis visuomeniniu elektros energijos tiekimu. O jūs teikiate tikrai ribotą laiką žmonėms dalyvauti visuomeninio tiekimo pagrindais kaip elektros energijos vartotojams iki 2030 metų. Kodėl nevykdote Vyriausybės programos nuosekliai? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkui už klausimą. Dėl datos tai tikrai suteikiame galimybę, ar tai būtų šios Vyriausybės darbų tęstinumas po 2030 metų, tuo 2028–2030 metų laikotarpiu, tokią datą tikrai būtų galimybių pratęsti. Mes kalbame apie būtent sprendimus, kurie reikalingi čia ir dabar, tai yra būtent, kad vartotojai... Tikrai vartotojai nesudaro tiekimo planų penkeriems ar daugiau metų. Dėl to ir ribotas laikas yra iš esmės susijęs, ką aš ir minėjau, su Europos Sąjungos direktyvinėmis nuostatomis, ir dėl to toks laiko pasirinkimas yra reikalingas. Manome, kad 2030 metai yra tinkamas ir racionalus laiko režis dėl to, kad jau tuo metu mes turėsime ir išmaniąsias apskaitas visiškai įdiegtas, turėsime kitas technologines galimybes, bet, kaip ir minėjau, data tikrai gali būti koreguojama. Dėl to ir minėjau savo pateikimo metu, kad būtent yra bent 2030 metų data. Jinai tikrai gali būti koreguotina vėliau, jeigu matysime, kad šis modelis pasiteisino.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas ministre, jūs pateikėte tą liberalizavimą, bet faktas toks, kad jis patyrė fiasko. Lietuvoje liko trys monopolininkai ir to liberalizavimo nebeliko. Iš valdančiųjų daugumos jau yra pateikti pasiūlymai leisti visiems grįžti į visuomeninį valstybės reguliuojamą tiekimą ir pabaigti tą cirką, nes VERT'as ką pasakė: šimtai tūkstančių, prievarta išvartų pas monopolininkus, šiandien permoka už elektrą. Ar jūs pritartumėte, kad visi galėtų grįžti į visuomeninį tiekimą, o jeigu gauna geresnes sąlygas, nueiti pas tris monopolininkus, nes dabar nukėlimas yra tik laikinas sprendimas? Gal galite pasakyti, kur rasti sąrašą tų pažeidžiamų vartotojų, kas jie tokie, kaip jie bus nustatomi, kaip jie papuls į tą sąrašą, nes dabar kol kas niekur to nerandu? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Dėl sąrašo patikslinsiu, kad dabar Lietuvoje tokių pažeidžiamų vartotojų yra 220 tūkst. Tai būtent socialinės paramos sistemoje tokie vartotojai. Tikrai tokių skaičių galime rasti. Jis, aišku, be abejo, yra dinamiškas, kintantis pagal tokių vartotojų apimtį.

Kalbant... Kaip ir minėjau, svarbiausias tikslas yra užtikrinti mažesnę elektros energijos kainą netgi visuomeninio tiekimo. Mes kalbame apie tai, kad tokie pažeidžiami vartotojai mokėtų mažiau negu visuomeninio tiekimo tarifas. Tai yra vieni vartotojai, kurie liktų visuomeniniame tiekime dėl mažesnio elektros energijos suvartojimo. Bet, kurie nėra pažeidžiami, mokėtų vieną tarifą, pažeidžiami vartotojai – mažesnę elektros energijos tarifą. Šitame įstatyme yra būtent nustatomos nuostatos, kurios leistų VERT'ui diferencijuoti tą kainodarą.

O kalbant apie būtent rinkos liberalizavimą, iš tiesų nėra situacija tokia tikrai juoda ir balta. Yra žmonių ir yra nemažai pensinio amžiaus vartotojų, kurie netgi neprivalėjo rinktis tiekėjo, bet yra pasirinkę, maždaug apie 200 tūkst. vartotojų. Turbūt mes neturėtume suabsoliutinti dalykų. Tikrai yra žmonių, kurie mato nepriklausomo tiekimo naudą, tai jie tuos tiekėjus pasirinko.

O dėl elektros energijos kainos pabrėžčiau: taip, tai yra problema, tai buvo VERT'o indikuoti skaičiai ir dėl to jau artimiausiomis savaitėmis energetikos ministro įsakymu bus nustatyti reikalavimai ir prižiūrima jų kontrolė, kad nuo birželio pradžios, tai yra nuo birželio 1 dienos, tiekėjai sąskaitose privalės nurodyti labai aiškiai galutinę kilovatvalandės kainą, kiek moka tuo metu vartotojai, taip pat pateikti alternatyvą, kokia yra mažiausia kaina to tiekėjo planuose, kad vartotojai labai aiškiai matytų ir ta mažesnę kainą badytų akis tokiu atveju, jeigu mes kalbėtume apie kitas vartotojų grupes. Čia yra kita problemos dedamoji, kurią taip pat sprendžiame.

PIRMININKĖ. Ačiū ministrui. Klausyti skirtas laikas baigėsi. Motyvai. Už – K. Mažeika. Prašom. Kęstučio nėra. V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų teoriškai sprendžiame, daliname bėdą, bet iki galo neišsprendžiame. Bet visiems tiems, kurie nori duoti kažkokią viltį žmonėms, reikėtų balsuoti už, bet teisingiausia tai būtų iš valdančiųjų pritarti pasiūlymui, kad visi gali grįžti į visuomeninį tiekimą. Ten yra 1 cento marža ir aiški kaina, kurią reguliuoja Vyriausybė. Ką ministras sako, kad bus daromi tiesioginiai pirkimai, pavyzdžiui, žaliosios energetikos, tai šiandien saulę, vėją mielai parduotų po 5–6 centus už kilovatą, pridėkime perdavimo kokius 6 centus, dar maržą, vadinasi, 12–13 centų galėtų kainuoti visuomeninis tiekimas.

Aš tik nesuprantu vieno dalyko, kodėl tik vienai socialiai pažeidžiamai grupei bus mažesnė kaina, o kitiems visuomeniniams bus didelė. Dabar „Ignitis“ turi visišką teisę daryti visam visuomeniniam tiekimui šį modelį, nupirkti tiesiogiai elektrą ir visuomeninis tiekimas visiems kainuotų 12–13 centų. Kaip įvyks, pamatysime, bet iki šios dienos buvo piktnaudžiaujama šiuo dalyku, neperkama tiesiogiai, kad visuomeninis tiekimas būtų brangus ir kad galėtų trys monopolininkai piktnaudžiauti kaina. Tai pamatysime, kuo baigsis galutinis variantas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Aš noriu apginti gerbiamą ministrą Ž. Vaičiūną, S. Skvernelio Vyriausybę prieš tai. Liberalizavimas buvo labai geras, bet jis buvo pavėluotas dėl to, kad Latvija, Estija padarė žymiai anksčiau, turi subrandintą rinkos ekonomiką energetikos sektoriuje. Ir žiūrėkite, kada įvyko lūžis, – kai „Ignitis“ pradėjo investuoti į atsinaujinančią energetiką, kai atsirado konkurentai, privatūs konkurentai, kurie turėjo vėjo energetiką arba saulės. Kol buvo monopolinė rinka, mes vis dar svajojome apie atomines elektrines, dujų elektrines. Tikrai kai mes pradėjome liberalizuoti rinką, atsirado galimybės privačioms investicijoms pilti pinigus, sudarinėti tiesiogiai kontraktus su įmonėmis. Ir mes tai padarėme per vėlai. Ir mes dabar, gerbiamas ministre, jūs puikiai tą kaip profesionalas suprantate, žengiame žingsnį toliau atgal.

Suprantu aš jus. 2023 metais buvo pirminis jūsų projektas, kad 2023 metais būtini vartotojai išeis į tą mūsų Vyriausybę dėl to, kad buvo energetinis karas, pastūmėjo iki 2026 metų, jūs dabar stumiate iki 2030 metų. Mes turime išlaikyti tą stuburą kaip profesionalai ir pasakyti, kad elektros rinka turi kurtis, o ne siaurėti. Jūs dabar siaurinate elektros rinką. Estijoje yra 16 tiekėjų, o Lietuvoje beliko trys. Ir šitas projektas dar labiau susiaurins ją, neduoda jis jokių paskatų kurtis naujiems, atvirkščiai – „Igničiui“ stambėti. Man atrodo, tai yra klaidingas kelias, ir aš norėčiau, apgindamas liberalizavimą, gindamas nuo valstybinių monopolijų kūrimosi, bendro biudžeto įnašų į visuomeninį tiekimą, raginti mus, politikus, išlaikyti sveiką protą, negrįžti atgal. Todėl kviečiu balsuoti prieš ir komitetuose išdiskutuoti.

PIRMININKĖ. Dėkojame už nuomonę. Prašom, kadangi ne vienas projektas, A. Skardžius – už.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, pirmininke. Gerai, kad pastebėjote, kad buvo pateikti trys projektai. Jums leidus, tada aš tiesiog norėčiau pasakyti motyvą už šį teikiamą projektą. Tai, kad ketveriems metams atidedama labiausiai pažeidžiamiems asmenims, teisė likti visuomeniniame tiekime, kurį reguliuoja valstybinis reguliuotojas... Juk tikslas buvo prastumtas čia, Seime, visiems žaidžiant pandeminius žaidimus, žinote, tada situacija buvo ištis sudėtinga, paleisti laisvąją rinką, bet į laisvąją rinką – su botagu.

Čia buvo paminėta Estija. Estijoje liberalizacija prasidėjo su teise likti visuomeniniame tiekime, kas tik nori. Tačiau pas mus buvo į laisvąją rinką su botagu. Tai kokia čia laisva rinka? Gal kolegos užmiršo „Perlą“, „Perlo“ patirtus nuostolius, kai bandė su monopolininkais, trijų valstybių valstybiniais monopolininkais: „Igničiu“, „Enefitu“ ir „Elektrum“, pakonkuruoti kažkoks verslininkas. Tai panašiai kaip aplošti atėjus į kazino. Kazino aplošti žaidėjui niekam, net Š. Stepukoniui, nepasisekė aplošti. Tai yra ta problema.

O energetinis skurdas yra pats didžiausias Europoje ir mums reikia bent jau bristi iš tos duobės, į kurią buvusi valdžia mus įstūmė. Yra labai geras siūlymas. Taip pat reikėtų neužmiršti, kad verslas su savo investicijomis aplenkia Lietuvą dėl aukštų energetinių kaštų, dėl per didelės infrastruktūros, perteklinės visoje energetikoje, ar tai dujos, ar kas bebūtų, ar šilumos tiekimas. Tai yra Lietuvos bėda, visi nori pasipelnyti: vieni iš šiukšlių, kiti iš dujų, dar iš kažkur. Kolegos, siūlau pritarti, padiskutuosime svarstymo stadijoje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prieš antro neturime. Tada už – S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Tie argumentai, išsakyti tiek V. Ažuolo, tiek A. Skardžiaus, yra taiklūs, ir ką ministras dabar pateikė. Galbūt korekcijų kokių nors reikėtų dar daryti, bet tik raginčiau dar tiek ir ministrą, kada yra ir kolegų A. Dudėno pateikta pataisa, kad nebūtų taikoma būtent socialinėms grupėms. Matyt, mes komitete ir komisijose dar turėsime diskusijų, bet siūlyčiau pritarti abiem projektams. Ekonomikos komitetas bus pagrindinis. Sujungti ir pasistengti išgirsti visų mūsų nepriklausomų tiekėjų, to paties „Igničio“ požiūrį. Manau, kad priimsime pačius teisingiausius sprendimus ir tas klaidas ištaisysime. Stengsimės, kad vartotojai iš tikrųjų pajustų įstatymo pataisas savo ūkiuose. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Balsuojame. Gera.

Užsiregistravo 90, balsavo 90: už – 81, prieš – 1, susilaikė 8. Pritarta.

Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka visus tris projektus. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 90, balsavo 89: už – 72, prieš – 8, susilaikė 9. Dėl skubos yra pritarta.

Pagrindiniu komitetu yra siūlomas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti kovo... balandžio 15 dieną. Tai galioja visiems trimis projektams. Ar galima pritarti? Prieštaraujančių nėra. Ačiū.

11.42 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. IX-884 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-114 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – projektas Nr. XVP-191, Elektros energetikos... Elektros energetikos įstatymo Nr. IX-884 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-114. Pranešėjas – A. Dudėnas. Prašom.

A. DUDĖNAS (LSDPF). Laba diena, gerbiami kolegos. Iš tikrųjų mano su kolegomis registruotas įstatymo projektas, galima sakyti, papildo ir ministerijos pateiktą projektą. Kaip gerbiamas Saulius sakė, šiame projekte... savo esme jisai yra labai paprastas. Tiesiog šiuo projektu leidžiama visiems gyventojams, buitiniams vartotojams rinktis visuomeninį tiekimą.

Išties, kaip vyko liberalizacija, aš nepasakyčiau, kad tai buvo sklandus ir geras procesas, nes tada buvo priimti sprendimai, kai mes savo žmones prievartiniu būdu išvarėme į tą liberalią rinką, todėl po kelerių metų VERT'o pirmininkas mums sako, kad beveik pusė milijono žmonių permoka už elektros energiją. Tai yra negerai.

Išties negalima pasakyti, kad žmonės gali laisvai pasirinkti tą visuomeninį tiekėją. Išties yra blogas tas dalykas – prievartinis žmonių nuteikimas rinktis, sakykime, tik nepriklausomą tiekėją. Taigi galutinai, čia žiūriu ir į liberalų pusę, galutinai, kad žmogus būtų laisvas pasirinkti, tai jisai turėtų teisę laisvai pasirinkti ir visuomeninį tiekimą. Jeigu žmogus pasitiki valstybe ir pasitiki jos reguliuojama kaina, tai kodėl jisai negali rinktis to dalyko?

Tad šiuo įstatymo projektu, sakykime... Matome, kad mūsų rinka nėra labai plati, iš principo yra oligopolinė, yra tik trys stambieji žaidėjai. Tai šiuo atveju valstybė, manau, turi vaidinti esminį vaidmenį, kad galėtų būti pasirinkimas ir ketvirto tiekėjo, kuris yra reguliuojamas. Iš tikrųjų čia buvo daug kritikos ir iš Teisės departamento, ir panašiai, kad tai galbūt prieštarauja europinėms direktyvoms, buvo minimi tie punktai, bet nepaminėtas ir 6 punktas jau toje pačioje direktyvoje, kad valstybė visgi turi tą teisę: jeigu mato, kad laisva rinka neveikia, gali numatyti tam tikrus reguliacinius momentus. Išties, manau, po pateikimo komitetas svarstys visus projektus ir prieis prie geriausio sprendimo. Aš tikrai siūlyčiau palaikyti tą galimybę, kad kiekvienas žmogus turėtų teisę rinktis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Klausti norėtų A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, išties labai svarbus jūsų teikiamas projektas, tačiau žinant, kad džinas buvo išleistas iš butelio, kaip dabar tą džiną į tą butelį atgal sukišti? Įsivaizduokite, koks bus pasipriešinimas. Juolab kad trijų valstybių monopolinės valstybinės įmonės čia jau turi įleidusios savo šaknis į tą vadinamąjį nepriklausomą tiekimą.

Žvelgiant į pačią pradžią, po pateikimo Energetikos ministerijos buvo pateiktos analizės kitų valstybių. Pereinant į laisvąjį tiekimą buvo vienintelis tikslas pasididinti elektros tiekimo dedamąją, kuri, kaip minėjau, buvo nuo 0,15 cento, o dabar jau išaugusi, net to valstybinio tiekimo, beveik iki cento, o nepriklausomiems tai ten centais keliavo. Vienas centas visoje sistemoje, žinote, tai yra 120 mln., žiūrint į 12 mlrd. suvartojimą. Tai yra 12 teravatvalandžių.

PIRMININKĖ. Laikas! Prašom.

A. DUDĖNAS (*LSDPF*). Dėkui, gerbiamas Artūrai. Išties pritariu šimtu procentų jums. Matome, ta rinka yra tokia maža ir iš esmės trys pagrindiniai tiekėjai. Suprantame, kad elektra yra kasdien naudojama prekė, kaip ir kasdienė duona. Duoną dar galima nusipirkti ir turguje, ir prekybos centruose, ir panašiai, o elektrą iš esmės galima nusipirkti tikrai iš dar mažesnio kiekio tiekėjų. Aš manau, kad visgi nugalės tas valstybinis požiūris ir supratimas, kad tai yra būtina prekė. Valstybė šiuo atveju tikrai turi nepaleisti visų, sakykime, galių ir panašiai ir atiduoti visus vartotojus į tą laisvą rinką. Valstybė turi prižiūrėti šitą sektorių.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiamas Arūnai, iš tiesų norėčiau padėkoti už tokį įstatymo projektą. Tik aš netgi dar toliau pildyčiau: visuomeninis tiekimas turėtų būti garantuojamas visiems ir neterminuotai. Jeigu pavyktų komitetuose svarstant ne tikrai jūsų projektą sujungti su prieš tai buvusiu projektu, bet kartu dar ir neterminuotą įrašyti, būtų tikrai geriausias pasiūlymas. Aš noriu priminti, kad rinka turi pasiūlyti geriausią tiekėją, o ne mes turime nustatyti, ką vartotojas turi daryti.

Dar kartą primenu, tada, kai buvo pradėta liberalizacija, vartotojai priverstinai buvo išstumti iš visuomeninio tiekėjo pasiūlant jiems, ne pasiūlant, o įpareigojant juos mokėti 25 % antkainį, tai yra baudą. Mano supratimu, jūs per minkštai pasakėte. Jūs pasakėte netinkamas. Mano įsitikinimu, tai buvo net neteisėtas veiksmas. Po to be jokių finansinių...

PIRMININKĖ. Jūsų klausimas.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). ...skaičiavimų buvo paimta ir sumažinta iki 15 %. Ar pavyks jums įgyvendinti šį jūsų tikslą? Ačiū.

A. DUDĖNAS (*LSDPF*). Dėkui, gerbiamas Ignai. Išties tikiu, kad pavyks mums visiems įgyvendinti, nes tą teisybę iš tikrųjų reikia atkurti. Jūs teisingai pasakėte, mano projekte nėra jokių, sakykime, datų ar panašiai. Yra tiesiog laisva žmonėms teisė pasirinkti ir grįžti prie to tiekimo. Lygiai taip pat yra teisė išeiti iš to tiekimo. Čia nėra, sakykime, kokios nors rinkos sugriovimas, čia tiesiog žmonėms atirišamos rankos. Aš siūlau tam pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Pirmiausia pats elektros liberalizavimo procesas, mano vertinimu, baigėsi tuo, kad pats liberalizavimas turi prievartinių požymių. Jūsų pateiktas įstatymo projektas lyg jį ir taiso. Bet aš negaliu suprasti šitos daugumos įstatymų teikimo logikos. Jūsų ministras, kuriam pritarė dauguma, teikia įstatymo projektą, kur kalba apie socialiai pažeidžiamus ir mažus vartotojus ir galimybę jiems likti visuomeniniame tiekime. Ar čia socialdemokratai į kokį tokį vaidybinį būrelį užsirašė? Jūs teikiate daug didesnius lūkesčius Lietuvos gyventojams sukelti įstatymo projektą. Tai aš suprantu ir pritariu, ir pritarsiu, ir vienam pritariau, ir kitam pritariau, kad komitete vis dėlto turbūt liks ministro teikiamas įstatymo projektas? Žmonės nori šiandien žinoti, žmonės pavargę nuo tų politinių šou.

PIRMININKĖ. Laikas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). ...ir pasakykite tiksliai, koks projektas bus ir gyvuos visiems Lietuvos vartotojams?

A. DUDĖNAS (*LSDPF*). Dėkui, gerbiama Rita. Tai iš tikrųjų, koks projektas gyvuos ir bus, ir galios, tai tikrai Seimas tikrai galės atsakyti. O šitas projektas buvo registruotas anksčiau negu ministerijos pateiktas. Iš tikrųjų, šitas projektas ir jo pati idėja yra numatyta tiek Socialdemokratų programoje, tiek numatyta ir koalicijos programoje. Tai tuo vadovaujantis ir yra teikiamas šitas projektas. Šiaip šitas projektas koreliuoja su ministerijos pateiktu projektu, tikrai ministerijos yra šiek tiek tik siauresnis. Aš matyčiau, kad galima tą išplėsti. Tai aš labai tikiu, kad komitetui tikrai

viską apsvarstys, įvertins ir Teisės departamento visas pastabas, ir priims geriausią sprendimą. Ir aš tikiuosi, kad visi vartotojai turės tą galimybę. Tikrai tuo tikiu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, sveikintinas jūsų siūlymas ir akivaizdu, kad leidimas ir kitiems vartotojams sugrįžti į visuomeninį tiekimą, manau, padidintų konkurenciją kitiems elektros energijos tiekėjams, ir tokiu būdu vartotojams būtų apčiuopiama nauda. Prašom pasakyti, jūsų skaičiavimais, kokia nauda būtų už kilovatvalandę vartotojams, įvertinant dabartinių sutarčių kontekste? Arba gal jums žinoma, kokią nuostolį yra patyrę vartotojai dėl to, kad buvo prievarta priversti pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją? Gal turite duomenų? Labai ačiū.

A. DUDĖNAS (LSDPF). Dėkui, gerbiamas Aidai, už klausimą. Išties kažkokių papildomų duomenų nėra, bet yra akivaizdūs faktai. Mes matėme daug laikotarpių, kai visuomeninis tiekimas, kurį reguliuoja valstybė, buvo pigesnis negu nepriklausomų tiekėjų pasiūlymai. Ir aš dar daugiau nueisiu, sakysime, ką gerbiamas Artūras paminėjo, kad per visą tą laikotarpį, per keletą metų nepriklausomų tiekėjų maržos tikrai auga: nuo 0,0 kažkiek iki kelių centų jau paaugo. Dabar pasižiūrėkime, kaip ta rinka vėl veikia? Vienas tiekėjas įvedė abonementinį mokestį, ko niekada nebuvo. Tai jau dabar visi tiekėjai turi abonementinį mokestį. Tai apie kokią laisvą rinką mes čia kalbame?

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas kolega, jūsų pasiūlymas atims išskirtines teises iš trijų monopolininkų, valstybinių monopolininkų, kurie yra mūsų rinkoje. Kaip jūs galvojate, ar yra teisinga plėšikauti, kai jie, pavyzdžiui, žaliąją energiją nuperka už 6 centus, o parduoda už 20 centų? Tai čia kosminiai pelnai. Bet, iš tikrųjų, ar *atstovėsite* jūs savo pateikimą? Ir tie monopolininkai, taip sakant, neišsukinės rankų, kad tai nebūtų priimta? Kaip jūs galvojate, ar pavyks?

A. DUDĖNAS (LSDPF). Aš manau, sunku, bet, kolega, su jūsų pagalba tikiuosi, kad pavyks. Bet išties, žinia turi išeiti, kad tie monopolininkai, kaip jūs teisingai paminėjote, yra valstybiniai. Jeigu mes dirbame valstybei, tai ir žmonių interesams. Tai kartais aš matau dabar pastaruosius „Ignitis grupės“ tuos veiksmus ir dėl jūrų vėjų parko, ir panašiai, ir man tikrai kyla abejonė, ar jie dirba valstybei ir žmonėms. Tai aš tikiuosi, grįžtu prie to, niekas negriauna liberalios rinkos ir panašiai, atsiranda alternatyvos, ir aš labai tikiuosi, kad šitas projektas tiesiog paskatins ir tuos nepriklausomus tiekėjus teikti mažesnę kainą, ką jūs ir minėjote. Jie tai gali padaryti, pirkdami tą elektrą tikrai pigiau, tai yra įmanoma padaryti. Bet jie tiesiog to turbūt nedaro dėl to, kad, *nu*, o kam tą daryti?

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolega Arūnai, aš pratėsiu R. Tamašunienės mintį. Jūs savo pranešime minėjote, kad projekto tikslai yra ir socialdemokratų programoje, ir koalicijos programoje. Natūralu, kad tai taip pat yra ir Vyriausybės programos priemonių plane. Tai šiandien įrodė ir ministras. Ar jūs nepasitikite ministru, kad teikiate pats šį projektą? Ir teikiate už koalicijos programos įgyvendinimo susitarimo ribų.

Kitas klausimas. Jūs turbūt sutinkate, kad dėl šio projekto reikia Vyriausybės išvados? Ačiū jums.

A. DUDĖNAS (LSDPF). Dėkui, gerbiamas Vitalijau. Tai aš atsakysiu kaip gerbiai Ritai. Aš tikrai pasitikiu ministru. Šitas projektas buvo registruotas kur kas anksčiau, negu Vyriausybėje atsirado tie projektai. Aš manau, kad jie vienas kitą papildė ir savo esme yra panašūs. Sakau, tik šitas yra platesnis. Nematau čia problemos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausti laikas baigtas. Dėl motyvų už – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Gerbiami kolegos, aišku, ministras galbūt diplomatiškai bandė išsiskirti nuo klausimo: ar sukurta laisva elektros rinka? Tai tikrai konstatuoju, kad jina nesukurta. Trijų valstybių valstybiniai tiekėjai tai nėra laisvoji rinka. Prievarta buvo visi suvaryti į laisvąją rinką, gąsdinant išjungti per pusmetį, nustatant jiems papildomus procentus už tiekimą iš valstybinio tiekėjo. Bet svarbiausia buvo pasikelti maržas tam pačiam valstybiniam „Igničiui“, kuris tapo nepriklausomu tiekėju ir vėl susigrobė visus vartotojus. 70 % rinkos vėl sugrįžo, tačiau jau nereguliuojama valstybinio reguliuotojo. Tai darau, ką noriu! Ar čia laisvoji rinka?

Aišku, buvo meluojama dėl to, kad valstybinis reguliuotojas negali reguliuoti. Pasirodo, gali: kai gavo pylos iš Europos institucijų, atsirado teisminiai procesai, atsirado reikalavimai tiems nepriklausomiems tiekėjams už papildomas netesybas susigrąžinti tuos pinigus. Buitiniams vartotojams galbūt ir pavyko ar pavyks susigrąžinti, tačiau verslo atstovai, kurie buvo tuometės ministerijos, vadovaujamos D. Kreivio, viceministrės ir jo paties raginami sudaryti septynerių metų sutartis. Tos sutartys pavirto milijonais, dešimtimis milijonų. Mes turime tokį chaosą, žinote, tikrai ne demokratinės valstybės elektros rinkos liberalizavimo procesą, o norą pasipelnyti, prisikimšti kišenes. Pasisakau už.

PIRMININKĖ. Ačiū. Prieš kalba S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Užsienio politikoje dabar dažnai kalbėdami apie D. Trampą, tie, kurie palaikydavo respublikonus, remiasi R. Reiganu. R. Reiganas yra pasakęs tokią frazę: baisiausia, ką gali išgirsti žmogus Amerikoje, tai yra valstybės atstovo pasakymas – aš iš valdžios ir esu pasiruošęs jums padėti.

Būtent šis įstatymo projektas yra lygiai apie tai. Jisai stipriai stipriai padidins visuomeninio tiekimo kainą, nes visuomeninis tiekimas buvo sumąstytas tik kaip gelbėjimo ratas, o ne bazinis variantas. Europos teisės departamentas kalba apie tai, kaip jisai iš tikrųjų pažeidžia direktyvų bazinius principus ir taip toliau. Bet pagalvokime ir pažiūrėkime, ką čia iš tikrųjų siūlome. Gana profesionalūs buitiniai vartotojai, esant rinkos svyravimui, pasirinks skirtingus tiekėjus. Nuostolius visada absorbuos visuomeninis tiekimas. O visuomeniniame tiekime bus ir tie mažulyčiai, tie, kurie įstrigę, maži vartotojai. Jie ilgainiui mokės visą tą kainą kaip buitiniai vartotojai, kurie gana profesionalūs, kartais pasirinks pigesnę visuomeninę tiekimą dėl to, kad jisai yra žemiau rinkos kainos, greitai persoks į nepriklausomą tiekimą, o nuostolius ilgainiui absorbuos pats visuomeninis tiekėjas, kuris juos užkraus ir ilgainiui pats taps brangesnis už nepriklausomus tiekėjus. Čia bus iš esmės rinkos iškraipymas, nes mes padarysime visuomeninę tiekimą baziniu vartotoju.

Gerbiami socdemai, aš suprantu jūsų meilę valstybinėms įmonėms, bet jūs griauinate fundamentalų laisvos ekonomikos principą. Mes greitai prieisime su jūsų siūlymais, kad atsirastų valstybiniai bankai, valstybiniai bankai pradės siūlyti paskolas ir taip toliau. Apie tai jau kalbama užkulisėje. Prašau nepradėti to. Griežtai prieš.

PIRMININKĖ. Ačiū. Balsuojame. Dėkojame.

Pirmas per šoninį mikrofoną – A. Gedvilas.

Atsiprašau, pagarsinsiu. Balsavo 91: už – 63, prieš – 15, susilaikė 13. Pritarta. Prašom.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, norėčiau prašyti, kad tiek šitas klausimas, kuris buvo svarstomas, tiek prieš tai pristatyti gerbiamo ministro Ž. Vaičiūno klausimai būtų taip pat svarstomi Energetikos ir darnios plėtros komisijoje.

PIRMININKĖ. Dėkui. M. Petrauskaitė. Prašom.

M. PETRAUSKAITĖ (*LSDPF*). Pasveikinkime delegaciją iš Panevėžio krašto. Teatras „Avilys“, švenčiantis 25 metus. (*Plojimai*) Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Pasveikiname tikrai.

Kitas per šoninį mikrofoną – V. Gailius. Prašome.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėčiau priminti, kad pranešėjas sutiko su poreikiu Vyriausybės išvadą gauti.

PIRMININKĖ. Prašom.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami parlamentarai, kurie esate užsirašę į LJOT bendradarbiavimo grupę, tai yra Lietuvos jaunimo organizacijų tarybą, kviečiu kelioms minutėms susirinkti ir išsirinkti mums pirmininką. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Tai bus galima daryti po posėdžio. Dabar siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos reikalų, buvo pageidavimas, kad ir Energetikos komisija. Taip pat turbūt neprieštarausime. Svarstymo data būtų balandžio 15 diena. Ar galime pritarti? Ir prašome Vyriausybės išvados. Pritarta?

Buvo pageidavimas ir dėl prieš tai esančių įstatymų projektų, kurie buvo pristatyti, kad būtų Vyriausybės išvada. Energetikos komisijos išvada, atsiprašau. Gerai.

12.03 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-126 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kosovo Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-126. Pranešėjas – ministras V. Kondratovič. Prašom.

V. KONDRATOVIČ. Ačiū. Gerbiami Seimo nariai, teikiame jums įstatymą dėl ratifikavimo. Jis būtinas tam, kad įsigaliotų pasirašytas Niujorke dar praeitų metų rugsėjo 25 dieną susitarimas tarp mūsų Respublikos ir Kosovo Respublikos. Susitarimas priskirtinas prie ratifikuotinų. Priėmus ratifikavimo įstatymą, Lietuva bus įvykdžiusi nacionalinę procedūrą, būtiną susitarimui įsigaliooti. Priminsiu, kad susitarimas įsigalios, kai procedūra bus atlikta abiejose šalyse. Kosovas tai jau padarė praeitų metų lapkričio 29 dieną. Tas susitarimas leis be papildomų formalumų grąžinti piliečius tos šalies. Jeigu jie būna mūsų šalyje, tarkime, be tinkamų dokumentų bei leidimų, automatiškai bus galima tuos asmenis grąžinti į tą šalį.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ministre, kokia apimtis šiandien yra abipusė, kiek Lietuvos piliečių, esančių Kosove, kiek Kosovo piliečių, esančių Lietuvoje, patenka į šią sutartį, kurią, be jokios abejonės, reikia ratifikuoti?

V. KONDRATOVIČ. Šiandien mes neturime kažkokios situacijos su Kosovo piliečiais, kad būtų susikaupusi ar susidariusi kritinė situacija, ar ten turėtume daug tokių atvejų, sakyčiau, kad išvis galbūt neturime. Bet visgi tarp šalių tas susitarimas leis iškart reaguoti, jeigu susidarys tokia situacija.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, pritariu, kad toks susitarimas, tokia sutartis reikalinga, tačiau, jūsų nuomone, kiek gali praktikoje būti jinai reikalinga? Ar yra kažkokių prognozių dėl galimo piliečių atvykimo iš Kosovo, ar kitų kažkokių priežasčių? Ačiū.

V. KONDRATOVIČ. Bet koks toks susitarimas prideda labai didelį svorį prie mūsų saugumo dėl to, kad mes šiuo atveju kaip šalis galime reaguoti į iššūkius, kurie susidaro atvykus tų šalių piliečiams, negavus leidimo. Mes galime iškart reaguoti, tai nebus apkrovimo ir mūsų prieglobsčio centrams, ir mūsų pareigūnams. Faktiškai tai yra įrankis, kuris visada pravers, jeigu tokia situacija bus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl motyvų kalbėti niekas neužsirašė. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Ačiū.

Labai atsiprašome, kad šiek tiek vėluoja Vyriausybės valanda. Bet dar turime... Seimo nariui sutikus, beveik nevėluojame, pareiškimai bus po Vyriausybės valandos.

12.06 val.

Vyriausybės valanda

Tai, prašom tada, Vyriausybės valanda. Ir pirmasis klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš norėčiau klausyti finansų ministro. Gerbiamas ministre, čia esu, norėjau paklausti keleto tokių kompleksinių klausimų. Pirmiausia, Seimas praėjusį antradienį apsisprendė didinti atsiskaitymo grynaisiais pinigais ribą iki 15 tūkst. Kaip, jūsų vertinimu, toks pasiūlymas, žiūrint iš Vyriausybės programos, iš kovos su šešėline ekonomika perspektyvos, atrodo? Ir gal galėtumėte apskritai praplėsti? Dabar Seime pasipylė tokie projektai, siūlantys įvairiausias lengvatas, ar tai būtų PVM'o lengvata restoranams, ar tai lengvata būtiniesiems maisto produktams, ar tai būtų pelno ir investavimo lengvata. Ir kai mes gyvename tame laikmetyje, kad, atrodo, girdime ir iš jūsų įvairias pastangas rinkti ir stiprinti pajamas į

valstybės biudžetą, bet Seime sėkmingai kelią skinasi ir auga kaip grybai po lietaus įvairūs lengvatų pasiūlymai, tai norėtusi jūsų požiūrio, išdėstyto, kaip jūs visa tai vertinate?

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū, gerbiamas Seimo nary, už jūsų klausime išdėstytą labai aiškia poziciją, kuriai aš linkęs pritarti, dėl lengvatų. Ir tą aš šiandien viename interviu esu jau labai aiškiai pasakęs, kad šiuo metu, šią minutę, iš tikrųjų finansinės erdvės jokioms papildomoms lengvatomis aš nematau, juo labiau kad pagal RRF'o planą mes esame įsipareigoję kaip tik atvirkščiai – pamažinti tas lengvatas, kurios galbūt nevaidina tinkamo vaidmens.

Dėl grynųjų pinigų ribos, aš sakyčiau, kad tai yra žinoma ir Seimo iniciatyva yra svarstyтина, ir mes turime gerbti Seimo narių galimybę teikti visus pasiūlymus. Įsivaizduoju, kad šis konkretus pasiūlymas, kuriam pritarta po pateikimo, jeigu teisingai žinau, matyt, atkeliaus į Vyriausybės išvados. Rengiant išvadą, aš būsiu skeptiškas. Tačiau matyčiau šiandien galbūt didesnę pavojų kovojant su šešėliu ir su šešėlinėmis pinigų apyvartomis – ne dėl grynųjų pinigų, o kriptovaliutų ir elektroninių pinigų. Ir tikrai labai sveikinu Lietuvos banko iniciatyvą pagal jūsų priimtą ir įsigaliosiantį įstatymą griežtinti priežiūrą ir įvesti licencijavimą tų įmonių, kurios užsiima kriptovaliutomis. Tai kalbėdami apie grynuosius nepamirškime, kad dar yra labai likvidžių atsiskaitymo būdų, kurie kelia galbūt netgi didesnę, dėl savo masto ir galimybės peršokti valstybių sienas kelia didesnę pavojų.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prieš suteikdami žodį Viktorijai, paprašytume akimirksniui grįžti prie įstatymo projekto Nr. XVP-126 svarstymo. Mes nepaskyrėme komitetų. Pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti data yra balandžio 15 diena. O dabar žodis suteikiamas... Prieštaraujančių nėra, pritarta. Žodis suteikiamas Viktorijai.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Mano klausimas yra gerbiamam premjerui. Norėčiau bendresnio klausimo paklausti – apie koaliciją, tiksliau, apie jūsų favoritą koalicijoje. Kuomet R. Žemaitaitis įžeidinėjo Ukrainą, jūs siūlėte nesusiekti jo žodžių ir palaukti darbų, tai yra balsavimo. Kuomet prieš keletą dienų jis su savo kolegomis pabalsavo prieš sankciją Rusijai pratęsimą, jūs siūlėte laikyti tai nesusipratimu. Kuomet Remigijus pasisakė prieš keturių ministrų ketinimą pasitraukti iš Otavos konvencijos, jūs neišgirdote griežto ne. Gerbiamas premjere, ar yra kažkur riba to, ką gali padaryti jūsų favoritas koalicijoje, kada jūs jau pamatysite, jog jo veiksmai, mintys ir darbai nėra nesusipratimas, o yra tikslingas veikimas prieš jūsų Vyriausybės ir koalicijos deklaruojamą užsienio politikos ir gynybos politikos liniją?

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiama kolege, tikrai nuoširdžiai dėkoju už tokį fundamentalų klausimą, nes Seimą aš matau kaip demokratijos šventovę, kurioje telpa įvairios nuomonės, net ir tos, kurios mums nelabai patinka arba reikalauja tam tikros papildomos argumentacijos. Todėl ir šiandien, aš manau, jūs turite galimybę, nes ir „Nemuno aušros“ frakcija, ir jos vadovai tuoj, matyt, grįš salę, padiskutuoti ir apsikeisti mintimis, idėjomis dėl argumentų, dėl sankcijų. Mes tai jau esame padarę.

Kaip jūs puikiai žinote, Seime sprendimai priimami priėmimo stadijoje. Tai tarpinių pabalsavimų gali būti įvairių, remiantis įvairiais pamąstymais, bet mes išsiaiškinome tuos pamąstymus, aš manau, ir tas iškeltas problemas dėl ekonominio poveikio Lietuvos ekonomikai, dėl maisto produktų importo, jų reikalingumo ir panašiai. Taigi tuos dalykus išsiaiškinus, aš manau, kad kolegos taip pat turi teisę pakeisti savo nuomonę ir priėmimo stadijoje balsuoti už sankcijų pratęsimą. Lygiai taip pat kaip ir kitais klausimais, taip, kartais reikia šnekėtis tam, kad turėtume vieną nuomonę.

Tačiau jums, kaip liberaliai politinei jėgai, matyt, irgi nesvetimos turėtų būti diskusijos dėl Otavos konvencijos ir dėl priešpėstinių minų poveikio civilinei populiacijai, pasibaigus karo veiksams. Taigi apie tai šneka visas pasaulis, tai yra didžiulė problema, nes paprastai nuo priešpėstinių minų nukenčia daugiau civilinės populiacijos nei kariuomenės karių. Šiandien toks regioninis sprendimas bręsta, bet jį turės priimti ne atskiras ministras ar net ne keturi ministrai ir net ne Ministras Pirmininkas, o Seimas dėl konvencijų. Taigi viskas jūsų rankose, kolegos. Išspręsite – taip ir bus, neišspręsite – mes vis tiek turėsime galimybę įsigyti reikalingos ginkluotės, minų, o jų

naudojimas ar nenaudojimas, kaip Ukrainos atvejis rodo – jeigu yra toks poreikis, darysi viską, kad apgintum šalį, ar yra konvencijos, ar ne.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Mano klausimas būtų kartu ir premjerui, ir švietimo ministrei, nes nuo abiejų priklauso, kada bus Vyriausybės nutarimas. Aš kalbu apie švietimą, apie klasės krepšelio finansavimą. Kai valstiečiai priėmė klasės komplekto finansavimą, maža klasė, septyni vaikai, tiek privačioje mokykloje ta klasė, tiek savivaldybės mokykloje ta klasė gavo vienodą finansavimą. Liberalkonservatoriai praeitoje kadencijoje padarė segregaciją: privačios mokyklos klasėje – septyniems vaikams duoda finansavimą iš Vyriausybės, savivaldybės – neduoda. Negana to, jie netgi įvedė ribojimą, kad jeigu viena klasė yra tokia, tai savivaldybei leidžia prisidėti, bet jeigu dvi – draudžia. Tada, pritrūkus vieno vaiko klasėje, jie turi būti išvežti į kitą mokyklą.

Kada tą teisingumą, socialdemokratinį teisingumą, atkursite švietime? Nes čia reikia tik vieno Vyriausybės posėdžio ir vieno balsavimo. Bėda yra ta, kad šiuo metu savivaldybės tvirtina klasių komplektus ir joms degant reikia greitai to sprendimo, kad klasių komplektus galėtų finansuoti ir komplektuoti neselegreguodamos vaikų. Ačiū.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą gerbiamam Seimo nariui. Šiandien tikrai lankiausi pas jus frakcijoje ir diskutavome tikrai ir šituo pačiu klausimu. Pirmiausia dar pakartosiu, kad kovo 12 dieną Vyriausybė priėmė nutarimą, kuriuo būtų leidžiama formuoti gimnazijos 3–4 klases (čia įžangai), ir nustatytas 12 moksleivių skaičius. Tai yra vienas iš mūsų pagrindinių, kaip sakoma, siekių ir Vyriausybėje buvo išsaugoti regionuose ir miesteliuose esančias gimnazijas.

Taip pat atsakydama į jūsų klausimą dėl kriterijų, kuriuos jūs išdėstėte, tai irgi noriu pasakyti, kad šitas sprendimas, kurį ką tik pristačiau, buvo tas toksai pirmas sprendimas spręsti būtų gimnazijų išlikimo klausimą. Tinklo subalansavimo klausimai tikrai bus ir ateityje sprendžiami. Dabar mes darome tyrimą, analizuojame, kokia yra situacija. Tų kiekybinių ir kokybinių kriterijų peržiūrėjimas yra mūsų numatytas, tikrai tuo klausimu diskutuosime.

Bet akcentuoju, kad skuboti sprendimai bet kokių klausimų tikrai šiuo metu nereikalingi, nes skubotų sprendimų švietimo srityje mes tikrai jau labai daug turėjome. Visus klausimus norime išdiskutuoti su švietimo bendruomene, sutarti ir ieškoti to geriausio sprendimo. Bet tikrai akcentuoju, kad išgirdau, ką jūs sakėte ir šiandien frakcijoje.

Dėl klasių komplekto norėčiau patikinti, kad labai prašyčiau peržiūrėti švietimo skyrius, nes yra tikrai nauji terminai. Tai tikrai nėra vasario mėnesį, dabar yra pratęsta iki birželio mėnesio, tai mokyklos tikrai, švietimo skyriai, savivaldybės tikrai gali neskubėti, ramiai peržiūrėti kompleksus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju už galimybę paklausti. Norėčiau adresuoti klausimą energetikos ministrui. Klausimas susijęs su vėjo parkais. Pirmuoju, kurio konkursas įvykęs, ir antruoju, kurio konkursas neįvykęs, nes buvo nukeltas. Vertinant dabar esamą ir matomą situaciją dėl pirmojo parko darbų nukėlimo, ar jums neatrodo, kad realiai konkursas dėl pirmojo ir dėl antrojo yra nuo pat pradžių apsimestinis arba dirbtinis, nes tiek, kiek šiandien ir Seime nagrinėjame, pirmojo konkurso rezultatai buvo susieti su būsimo antrojo konkurso rezultatais, iš jo būtų finansuojami būtų pirmojo parko tam tikri kaštai. Prezidentas ragina atlikti tam tikrą tyrimą išlaidų, skirtų studijoms ir konsultantams. Kokia jūsų nuomonė, ar nereikėtų čia ir parlamentui įsikišti su parlamentine kontrole ir įvertinti, ar visas šitas sandoris nėra apsimestinis, organizuotas politikų, be abejo, su „Ignitis grupės“ atstovu.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Pirmiausia turbūt reikia patvirtinti faktą, kad mes kalbame ne apie... ir tai labai aiškiai supratome, kad yra ne skirtingi etapai, o turbūt yra skirtingi projektai. To projekto sąsajumas tikrai yra toks gana keistas. Kas yra mūsų Vyriausybės atsakomybė ir Energetikos ministerijos atsakomybė, tai yra būtų nepraleisti terminų ir, pagerinus būtų antrojo konkurso sąlygas, gavus pritarimą Seime šioms sąlygoms, įvykdyti konkursą ir pritraukti investuotoją, kad iki metų pabaigos būtų galima užtikrinti laimėtoją ir vykdyti šį projektą. Kaip ir minėta anksčiau, esminė nuostata yra, kad vartotojams toks projektas neturėtų sukelti papildomos naštos, o tikrai duotų naudos.

O dėl pirmojo projekto sunku ką nors ir komentuoti, nes iš esmės ta architektūra ir tokios sąsajos, kurios buvo padarytos, mažų mažiausiai buvo keistokai padarytos. Dėl to, kad Energetikos ministerija pirmiausia organizuoja antrąjį konkursą, nustato sąlygas, apie tai mes dabar ir kalbame. O dėl pirmojo galbūt ir bus kokie nors tyrimai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už suteiktą žodį. Mano klausimas bus švietimo, mokslo ir sporto ministrei R. Popovienei. Pirmiausia norėčiau padėkoti ir pasveikinti, kad įgyvendinote mūsų, socialdemokratų, rinkimų pažadą kaimiškose gimnazijose sumažinti mokinių skaičių. Mes tikrai galime drąsiai žiūrėti savo rinkėjams į akis.

Mano klausimas būtų toks: bendruomenėje vyksta diskusijos, kad tarsi bus panaikinti mokinio padėjėjo etatai, o jeigu nebus panaikinti, bus keliami labai aukšti kvalifikaciniai reikalavimai. Norėčiau, kad jūs arba paneigtumėte, arba patvirtintumėte. Jeigu kartais kvalifikaciniai reikalavimai būtų keičiami, ar numatėte perkvalifikavimą ar kvalifikacijos kėlimo finansavimą? Ačiū.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Atsakysiu dėl mokinio padėjėjų. Tikrai nėra tokios diskusijos, kad jie nereikalingi. Kaip tik, įgyvendinant įtraukųjį ugdymą ir teikiant ugdymo paslaugas specialiųjų poreikių moksleiviams, mokinio padėjėjas tikrai yra būtinas. Tačiau mes ir savo Vyriausybės programos priemonių plane esame įtraukę vieną iš veiklų – būtent mokinio padėjėjo kvalifikacijos kėlimą. Mes žinome, kad šiandien mokinio padėjėjais gali dirbti neturintys išsilavinimo net. Yra labai svarbu, kad dirbant su specialiųjų poreikių turinčiais vaikais tikrai būtų tam tikros pirmosios žinios, kaip dirbti su viena ar kita negalia turinčiu vaiku. Bus skiriamos ministerijos lėšos kvalifikacijai įgyti – išklaudyti tam tikras valandas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia M. Gedvilas.

M. GEDVILAS (*NAF*). Sveiki. Mano klausimas būtų žemės ūkio ministrui. Gerbiamas ministre, gruodžio–sausio mėnesiais jūs pats ryžtingai ėmėtės Lietuvos žirgyno audito. Man yra žinoma, kad audito metu buvo nustatyta daugybė pažeidimų. Ar kreipėtės į prokuratūrą? Kokių veiksmų ėmėtės prieš valdybą ir vadovę? Ir ar nebuvo taip, kad parduodamuose žemės sklypuose, kurie priklausė Riešės žirgynui, buvo planuojama statyti A. Landsbergienės darželį-mokyklą, dėl ko žirgynas galėjo būti vedamas bankroto link? Ačiū.

I. HOFMANAS. Dėkoju už klausimą. Klausimas labai ilgas ir daug dalių. Galbūt pradėsiu nuo to, kad valdyba priėmė sprendimą atšaukti žirgyno privatizavimą, iš tikrųjų už tai dėkoju valdybai, už šitą sprendimą. Akcininkų susirinkimas atsisakė valdybos, dabar bus skiriamas naujas vadovas, laikinas. Taip pat renkama nauja valdyba, procesas užtruks apie 4–5 mėnesius, tai organizuos mūsų pasirinkta kompanija.

Pagal audito ataskaitą, tikrai yra dviprasmiškų dalykų, nesąžiningumo. Pagrindinis dalykas, kuris mane šokiravo, kai sužinojau, kad su direktorės, buvusios direktorės, žinia Vilniaus rajono savivaldybė atliko sklypų projektavimą, tų sklypų, kuriais naudojasi žirgynas. Iš tikrųjų tai buvo nuslėpta, tai yra iš tikrųjų skandalinga ir nuo to yra atsitraukiama. Ar tai buvo daroma, tai yra veikiama nuostolingai, nes kiti du padaliniai veikė pelningai, ar tai buvo daroma specialiai, sąmoningai, atsakyti negaliu.

Apie mokyklą, apie kurią jūs klausiate, taip pat jokių duomenų neturiu. Bet kad buvo daug neūkiškumo ir kai kurie dalykai buvo nuslėpti, tikrai taip. Džiaugiuosi, kad pavyko išsaugoti žirgyną, bet situacija yra bloga, turtas yra nugyventas, dėl to man yra ir pikta, ir gaila. Bet kviečiu visus kartu išsaugoti Riešės žirgyną. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Šiandien aš norėjau kreiptis į kultūros ministrą, kadangi jo nėra, aš manau, kad premjeras galbūt perduos mano norus ir ketinimus. Eitų kalba apie Šilutės rajono Švėkšnos Jokūbo bažnyčią, ji yra išskirtinė Lietuvoje dėl savo istorinės praeities ir tos bažnyčios statymo, viso principo, šiandien jos unikalios istorinės naudos. Šita bažnyčia yra įtraukta į piligriminį kelią, jų yra keturi per Lietuvą, bet vienas eina per ją į San Jago de Kompostelos katedrą, mes puikiai žinome, kiek tų piligrimų ten nueina. Ir dabar per šitą

laikotarpį, kol mes čia aiškinomės, tikrai apie didelius savo, kaip sako, užmojus ir didelius darbus kaip Vyriausybė, kaip valstybė, šita bažnyčia tikrai yra labai kritinės būklės: stogas leidžia, pamatai nebeatlaiko ir daug kitų dalykų, kurių aš šiandieną nevardinsiu. Tačiau aš norėčiau paprašyti, kad tiek merą, tiek mane galėtų priimti ministerijos specialistai ir mes galėtume paaiškinti, kokie darbai šiandieną yra dėl būklės pirmiausia būtini atlikti, o kiti tikrai galbūt galės...

PIRMININKĖ. Laikas!

Z. BALČYTIS (DFVL). ...palaukti savo eilės. Tai jeigu premjeras nieko prieš, norėčiau, kad perduotumėte kultūros ministrui. Ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū. Ačiū už klausimą ir prašymą. Man tikrai nėra sunku, gerbiami kolegos, perduoti ministrui vieną ar kitą Seimo nario pageidavimą ar prašymą, tuo labiau kad jis yra svarbus visai savivaldybei ir visam regionui; tuo labiau kad Vyriausybės programoje ir Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių plane yra numatyta tiek dėl turizmo, tiek dėl paveldo išsaugojimo tikslų viena iš priemonių, tai yra piligrimystės kelių investicinė programa. Tai gi apie tai irgi bus galima padiskutuoti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš noriu paklausti žemės ūkio ministro. Iš tikrųjų ministeriją aš palyginčiau su geru traktoriumi, moderniu traktoriumi, bet kiekvienam, o kanclerį – tai su varikliu. Tai variklis, kuris viską apima, veža, nes kancleris kuruoja valstybės rezervą, mobilizacijos klausimus, eina į kanclerių pasitarimus, visi kadriniai klausimai. Dabar, kiek žinau, tas variklis yra paardomas ir tos funkcijos išdalinamos po visur. Gal tada pavardykite, kaip ten ir ką kancleris tada jau veiks ir kaip tos funkcijos pasiskirstys, kam paskirstėte?

I. HOFMANAS. Dėkoju už klausimą. Tai noriu iškart pasakyti, kad specialiai nebuvo skirstomos sritys, išvengiant kancleriui sričių, kurioms reikalingas leidimas dirbti su slapta informacija. Tiesiog tai buvo pastebėta per laiką ir tai pasiūlė Personalo skyrius, kad taip galima eiti tuo keliu.

O atsakant, ką veiks kancleris, tai rūpinsis visu ministerijos ūkiu, jeigu taip galima pasakyti, ministerijos vidaus finansais. Ir dar ką galima būtų pasakyti – klausimas tikrai dar nėra uždarytas ir jis yra sprendžiamas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas finansų ministre, pirmas būdas, kaip man atrodo, reikia eiti į visuomenę, kalbant apie naujus mokesčius, pasižiūrėti, kur galima išlaidas sutaupyti. Aš noriu jums duoti patarimą, vertą 19 mln. eurų, kur galėtumėte jų neišleisti.

Europos Komisija primygtinai rekomenduoja nekurti paralelinių organizacijų, administruojančių europinę paramą. Kadangi jūsų Finansų ministerijai CPVA administravo tiek RRF'ą, tiek Sanglaudos fondus, nesuprantama, kodėl jūs liepiate Aplinkos ministerijai administruoti Socialinį klimato fondą. Dabar jūsų ministerija purtosi šitos atsakomybės, Aplinkos ministerija ir APVA turi akredituotis per Europos Komisiją, paralelines institucijas, kas, APVA'os skaičiavimu, kainuos 19 mln. eurų per visą laikotarpį. Tai gal jūs tiesiog galėtumėte paprašyti ministerijos tarnautojų, CPVA'os, kad nereikėtų Aplinkos ministerijai įkurti Socialinio klimato fondo administravimui atskirų akreditavimo įstaigų, priėmimų ir taip toliau?

PIRMININKĖ. Laikas!

S. GENTVILAS (LSF). Priimti gerą patirtį ir patys padaryti tą darbą. Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Simonai. Gerbiamas Seimo nary, jūsų pasenusi informacija. Klausimas dėl Socialinio klimato fondo administravimo APVA'oje (Aplinkos projektų valdymo agentūroje) jau išspręstas geranoriškai. Niekas nuo nieko nesipurto. Ir tai nėra būdas sutaupyti, nes administravimas ar ten, ar ten vis tiek kainuotų. Nemokamai, deja, kol kas nepavyksta administruoti nė vieno fondo.

Dėl 19 mln. aš irgi turėčiau abejonių, ar iš tikrųjų administravimas būtų tiek kainuotų, bet sumas galima, aišku, tikslintis.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Užsienio reikalų ministrui klausimas. Gerbiamas ministre, jūs, pristatydamas Papildomų nacionalinių sankcijų įstatymo projektą, sakėte netiesą Seimo posėdžių salėje.

Sąmoninga ar nesąmoninga netiesa vėliau sukėlė itin gudrią propagandinę viešųjų ryšių akciją, žeminančią Seimo narius.

Pirma. Kaip atsitiko taip, kad sakėte netiesą Seimo nariams? Cituoju: „Įstatyme, kurį mes siūlome pratęsti, nieko ten nėra, apie ką jūs klausėte. Tie klausimai, ekonominės sankcijos, yra sprendžiami ES sankcijomis. Šiuo metu tai yra Europos Komisijos kompetencija, su prekyba susiję dalykai.“

Antra. Ar jums yra žinoma, kad jūsų siūlomos pratęsti papildomos vienašalės ekonominės sankcijos neveikia? Vien per 2024 metus iš Rusijos ir Baltarusijos yra importuota beveik už 700 mln. eurų. Taip pat žemės ūkio produktų, pavyzdžiui, šakniavaisių – už 17 mln. eurų, pašarų ir maisto atliekų – už 10 mln. Čia tik importas iš Rusijos. Dar papildomai yra tų prekių, kurios yra...

PIRMININKĖ. Laikas!

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). ...importuojamos ir parduodamos Lietuvoje.

Ir trečia. Suprasdamas šių sankcijų...

PIRMININKĖ. Laikas!

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). ...imitacinį pobūdį ir neefektyvumą, prašau paaiškinimo, kodėl nesiūlote įvesti papildomų nacionalinių ekonominių sankcijų...

PIRMININKĖ. Prašom atsakyti.

K. BUDRYS. Ačiū už klausimą. Galiu tik pakartoti tą patį, ką sakiau Seimo posėdžių salėje pristatydamas įstatymo projektą, kad tas klausimas, kuris buvo užduotas, nėra susijęs su įstatymo reguliavimo objektu. Jeigu pacituotumėte ir klausimą, suprastumėte, kodėl. Čia buvo apie automobilius, apie krova, apie JAV, apie dalykus, kuriais tame įstatyme nepasisakoma. Man atrodo, yra klaida eilinį sykį vėl suplakti mūsų nacionalines ribojamąsias priemones su visomis ekonominėmis sankcijomis ir kurti žmonėms klaidingą įspūdį apie tai, kad taip mes ribojame per Lietuvą vykstančią prekybą, kuri gali... tai yra kuri gali vykti per kaimynines šalis ir panašiai. Tai yra ne kas kita kaip klaidinimas ir dezinformacija ar dar kaip mes ją apibrėžtume. Dėl to noriu aiškiai pasakyti, kad dabar galiojančio įstatymo 3 straipsnyje, kaip išdėliota atskirose jo dalyse, taip, kalbama tik apie žemės ūkio produktus. Apie tai man nebuvo užduodami klausimai tuo metu, kai pristačiau įstatymo projektą. Jeigu dabar yra apeinamos sankcijos, o sankcijos, mes suprantame, yra nuolat apeinamos, įvairios įmonės ieško schemų, taip pat ir per Vidurio Azijos šalis eksportuoti produkciją į Rusiją ir panašiai. Reikia į tuos klausimus individualiai ir žiūrėti. Aš tikiu, kad Muitinės departamentas pristatys detalią informaciją apie skaičius, ką esame importavę, ir žiūrėsime, kaip taip atsitiko, kad buvo apeinamos mūsų priemonės. Lietuvos pozicija dėl importo iš Rusijos ir Baltarusijos yra nuosekli – siekiame, kad būtų didinami Europos Sąjungos tarifai tokiam importui ir kad būtų mažinamos pajamos Rusijai ir Baltarusijai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia V. Sinica.

V. SINICA (MSNG). Labai ačiū. Toks smulkmenišką klausimas. Nesu tikras, ar ministrui K. Budriui, ar ministrui I. Hofmanui, ar premjerui. Pasirinksite. Dviprasmiška informacija žiniasklaidoje atkreipė mano dėmesį dėl G. Gylytės-Hein, garbės konsulės Vokietijoje. Yra skelbiama, kad ji nuo 2023 metų nebėra šiose pareigose, bet taip pat yra skelbiama, kad ji, turėdama tokį statusą, keliai su ministrais ir su premjeru į įvairius renginius Davose, Dubajuje ir taip toliau. Gal galima išgryninti, koks jos statusas arba kokį statusą turėdama ji keliauja? Ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, ačiū už klausimą. Aš siūlyčiau kritiškiau rinktis informacijos šaltinius. Nežinau, iš kur jūs šią informaciją traukiate, bet tikrai ponija G. Gylytė nekelia į Davosą nei su premjeru, nei su kokiais nors ministrais.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Busila.

A. BUSILA (LSDPF). Ačiū pirmininkei. Norėjau paklausti sveikatos apsaugos ministrės. Mes vakar Sveikatos reikalų komitete išklausėme Nacionalinės sveikatos tarybos metinę veiklos ataskaitą. Profesorius A. Utkus atkreipė dėmesį, kad tarybos funkcija labiau yra patariamoji, nelabai kas nors reaguoja į tarybos teikiamas rekomendacijas. Šiais metais turėsime suformuoti naujos sudėties tarybą. Galbūt reikia iš tikrųjų peržiūrėti nuostatus, pastiprinti pačią tarybą, pastiprinti jos įgaliojimus, o gal tiesiog išvis tokios institucijos atsisakyti?

Dar vienas toks momentas. Žmonės ten dirba visuomeniniais pagrindais. Su visa pagarba ekspertams, kai dirbi už dyką, galbūt ir tas rezultatas ne visą laiką yra toks, kokio mes tikimės. Kaip jūs galvojate?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Gerbiamas Seimo nary, dėkoju jums už klausimą. Nacionalinė sveikatos taryba nuo pat jos įstatų 1990 metais tikrai vaidino svarbų vaidmenį ir buvo svarbus instrumentas, sveikatos politikos formavimo patariamasis instrumentas. Aš manau, kad stipri Nacionalinė sveikatos taryba iš tiesų yra reikalinga sveikatos politikos formuotojams. Pritarčiau dėl jos įtakos peržiūrėjimo ir vaidmens stiprinimo. Manau, kad tas kritinis, ekspertinis, analitinis vertinimas, kurį pateikia Nacionalinė sveikatos taryba, tikrai yra svarbus ir reikalingas.

PIRMININKĖ. Dėkui. Per šoninį mikrofoną žodį norėtų tarti I. Gelažnikienė.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, gerbiamas premjere ir visa Vyriausybė, šiandien yra atvažiavęs Pakruojo kultūros centro vaikų etnomuzikos studijos jaunimas su savo vadove Ramune. Kviečiu paploti. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname ir džiaugiamės, kad atvažiavote. O dabar klausimą užduoda A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama švietimo ministre, jūsų ministerijoje rengiama diskusija, kurioje bus kalbama apie mobiliųjų telefonų naudojimą šalies mokyklose. Džiaugiuosi ir sveikinu šią iniciatyvą riboti skaitmenines priemones naudoti pamokose ir per pertraukas ir turiu jums klausimą. Ar turite kokių nors skaičiais pagrįstų duomenų, iš kurių būtų galima daryti išvadas ir surasti sąsają tarp mobiliųjų telefonų naudojimo mokyklose ir moksleivių mokymosi ir egzaminų rezultatų, o galbūt ir apie mobiliųjų telefonų poveikį vaikų psichinei ir emocinei sveikatai? Visuomenė yra pasidalinusi turbūt į dvi stovyklas: vieni – už draudimą, kiti – už tai, kad paliktume dalinę prieigą. Sakykite, jūs priimsite sprendimą ir remiatės kažkokiais moksliniais tyrimais ar daugiau vidiniais resursais?

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Labai ačiū už klausimą. Tikrai tai ir šių dienų, ir prieš tai buvo tikrai labai aktuali, sakyčiau, problema ir klausimas. Kaip tik šiandien Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje mes kartu su Sveikatos apsaugos ministerija rengiame tokią diskusiją, apskritojo stalo diskusiją, būtent dėl mobiliųjų telefonų naudojimo arba naudojimo mokyklose. Joje kaip tik dalyvaus ir Sveikatos apsaugos ministerijos specialistai, ir mokslininkai, dalyvaus ir Mokyklų asociacijos atstovai, mokinių atstovai, Tėvų forumo atstovai, nevyriausybinių organizacijų. Mes kaip tik ir diskutuosime, kokio sprendimo šiandien labiausiai reikia. Būtent ten ir bus pristatyti tyrimai, kokia žala ar tiesiog nenaudojimo nauda būtų, jeigu mes įvestume tam tikras rekomendacijas ar taisykles. Žinoma, bus pristatyti ir pavyzdžiai tų mokyklų, kurios jau savo tvarka yra pasitvirtinusios taisykles ir nusprendė, kaip tose mokyklose naudotis mobiliaisiais telefonais ar kito mis priemonėmis.

Aš taip pat akcentavau, kad geriausias būdas yra, kai bendruomenė susitaria, kaip jie turėtų elgtis, pagal kokias taisykles, kuriose klasėse ar pertraukose turėtų, kaip naudotų pertraukų metu. Manau, diskusijų metu mes rasime pačius geriausius sprendimus. Šiandien manome, kad taip, galbūt tas nacionalinis reguliavimas įstatymu būtų toksai pernelyg perteklinis, jis iš tiesų iškeltų daug klausimų, kaip jisai būtų įgyvendinamas įstatymu. Manome, kad galbūt prieinamiausias ir geriausias būdas būtų parengti rekomendacijas ar tiesiog tvarkos aprašą ir ministro įsakymu patvirtinti, o mokyklos pagal jį pasirengtų savo, atkreipdamos dėmesį į vaikų sveikatą, kiek ir kada naudoti ugdymosi procese. Manau, diskusijose tikrai turėtų gimi tie teisingi sprendimai, kai, manau, svarbiausias tikslas yra vaiko sveikata.

PIRMININKĖ. Dėkui ministrei. Per šoninį mikrofoną norėtų pasisakyti V. Juozapaitis. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiami Vyriausybės, Seimo nariai, noriu iškilmingi pranešti, kad šios diskusijos apie moksleivių sveikatą taip pat klausosi Vilniaus Pavilnio pagrindinės mokyklos moksleiviai šiame balkone. Taigi pasveikinkime. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Sveikiname. Klausti norėtų J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš turiu klausimą sveikatos apsaugos ministrei. Turiu ne vieną, bet tikiuosi spėti, o jeigu ne, tai kitą posėdį pratęsiu. Pirmas klausimas

– dėl skubios pagalbos kabinetų. Sveikatos apsaugos ministerija, pristatydamą skubios ambulatorinės pagalbos užtikrinimo organizavimo reikalavimus, yra deklaravusi, kad skubią ambulatorinę pagalbą kabinete gali teikti šeimos gydytojai, medicinos gydytojai, vidaus ligų gydytojai, vaikų ligų gydytojai ir skubios medicinos pagalbos gydytojai. Teisės aktuose, nors ir painiai, bet ta tvarka taip ir reglamentuota. Be to, numatyta, kad visuose didžiuosiuose miestuose turi būti po papildomą skubios medicinos kabinetą, skubios pagalbos kabinetą.

Tai gal jūs pakomentuotumėte Šiauliuose susiklosčiusią situaciją, nes jūsų viceministrė negali pakomentuoti. Aš gavau atsakymą, bet nė į vieną klausimą neatsakyta. Šiauliuose veikė privatus skubios medicinos pagalbos kabinetas ir buvo priverstas užsidaryti, nes negavo finansavimo Šiaulių teritorinei ligonių kasai nepasirašius sutarties dėl paslaugų apmokėjimo, argumentuojant, jog skubios medicinos pagalbos kabinete...

PIRMININKĖ. Laikas, klauskite!

J. SEJONIENĖ (LSDPF). ...negali dirbti skubios medicinos pagalbos gydytojas. Kaip jūs tokią paradoksalą situaciją vertinate ir kaip spręsite?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Gerbiama Seimo nare, dėkoju jums už klausimą. Iš tiesų skubios ambulatorinės pagalbos teikimas savivaldybėse labai svarbus, kabinetų steigimas nėra labai tolygiai besivystanti paslauga ir ne visos savivaldybės yra numčiusios ir įsteigusios tuos kabinetus. Šiaulių atvejis yra specifinis. Tą situaciją mes žinome, į mus yra kreiptasi. Turbūt parengto atsakymo detales galėtume jums pateikti atskirai. Dabar turbūt nenorėčiau klaidinti jūsų ir labai tiksliai jums atsakyti dėl tos situacijos, tačiau atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, na, tie reikalavimai ir atsakymas buvo suformuluotas remiantis teisės aktų reikalavimais.

PIRMININKĖ. Dėkojame ministrei. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Klausimas I. Hofmanui, tai norėčiau dėmesio. Gerbiamas ministre, apie arklius šiandien labai išsamiai atsakėte, norėčiau, kad apie kanclerį labai išsamiai ir konkrečiai atsakytumėte. Yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymas, jo 31¹ straipsnis sako: apibrėžia ministerijos kanclerio funkcijas. Viena iš bet kurios ministerijos kanclerio funkcijų yra skirti tarnybines nuobaudas valstybės tarnautojams, priimti sprendimus dėl darbuotojų darbo pareigų pažeidimų ir taip toliau. Ar gali kancleris, kuris neturi teisės dirbti su įslaptinta informacija, turėti bent teorinę galimybę nubausti darbuotoją, kuris dirba su įslaptinta informacija? Toks darbuotojas kancleriui pasakys: o tu skaitei tą dokumentą, su kuriuo neturi teisės susipažinti? Taigi klausimas, kas dabar yra atsakingas jūsų ministerijoje už tarnybines nuobaudas, drausmines nuobaudas?

I. HOFMANAS. Dėkoju už klausimą. Tikrai taip. Tokiu atveju susidaro situacija, kad kancleris, neturėdamas galimybės susipažinti su atitinkamo lygio slaptumo dokumentais, negalėtų turbūt to padaryti ir negalėtų priimti sprendimo. Bet, aš kaip ir sakiau, šitas klausimas yra sprendžiamas, jis nėra uždarytas ir mes vienokį ar kitokį sprendimą turėsime artimiausiu metu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Mano klausimas irgi bus susijęs su keletu ministru, kas galėsite, atsakysite. Artėja šiltasis metų sezonas ir vėl kils daugybė nepasitenkinimo, bendruomenės nepasitenkinimo dėl gyvenamojoje aplinkoje jaučiamų įvairių gamybinių kvapų. Aš buvau jau kažkada anksčiau uždavusi klausimą, kokia jūsų pozicija dėl higienos normos, kuri reglamentuoja aukščiausią kvapo koncentraciją gyvenamosios aplinkos ore? Jūs pasakėte, kad kol kas nežadate nieko keisti, ar ne, ir paliksite galioti aštuonis europinius kvapo vienetų. Tai norėčiau sužinoti, ar pasidomėjote šita problema, kokius sprendimus planuojate ir ką pasakyti bendruomenei, kuri kenčia daugybę metų nuo nemalonių kvapų? O tai liečia visos Lietuvos žmones. Tai gal sveikatos?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Man atrodo, čia aplinkos ministro kompetencijos klausimas. (*Balsai salėje*) Higienos normos...

P. PODERSKIS. Ačiū už klausimą. Aš tada pabandysiu atsakyti tiek, kiek pavyks. Iki aštuonių kvapo vienetų yra Sveikatos apsaugos ministerijos kompetencija ir Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prižiūri kvapus. Virš aštuonių kvapo vienetų tai jau yra aplinkosauginiai klausimai ir mes tai sprendžiame čia. Mes kol kas darbo tvarka deriname šituos klausimus su būtent

Sveikatos apsaugos ministerijos darbuotojais ir dirbame, kad galėtume pateikti ir aiškesnę tvarką, ir tuos reikalavimus galbūt kai kur sugriežtinti, nes dažniausiai būtent aplinkos apsaugos pareigūnai gauna nusiskundimų ir reaguoja, kadangi dirba visą parą. Iki šiandien dienos konkrečių sprendimų dar nesame pateikę, bet, kaip patys puikiai žinote, Aplinkos apsaugos komitete vykdoma ir parlamentinė kontrolė dėl kai kurių pavienių atvejų, tai tikiu, kad iš tų pavienių atvejų galėsime padaryti apibendrintus sprendimus ir juos pateikti Seimui priimti dar šiais metais.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia I. Braziulienė.

I. BRAZIULIENĖ (LSDPF). Ačiū pirmininkei. Aš turiu porą klausimų skirtingiems ministrams. Pirmą klausimą turiu švietimo ministrei. Geografijos ir istorijos mokytojų bendruomenė kelia susirūpinimą dėl valstybinio brandos egzamino rašinio. Ar jau yra priimti kokie nors sprendimai ir ko gali tikėtis mokytojai ir mokiniai, kurie jaučiasi nepasirengę šitam darbui?

Kitą klausimą turiu socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Gerbiama ministre, 2021 metais startavo asmeninio asistento paslauga negalią turintiems asmenims, tačiau 2024 metais šita paslauga pradėjo stipriai strigti, susidarė eilės. Noriu pasiteirauti, kokios priežastys tai lėmė ir ar ši problema jau yra sprendžiama, o jei ne, kokius veiksmus esate numatę? Ačiū.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Aš trumpai atsakysiu, kad dėl istorijos ir geografijos egzamino dalies esė rašymo, kuris turėjo būti numatytas 2026 metais, atkeltas jau iki 2026 metų, turėjo būti 2025 metais, mes nuosekliai dirbome su Geografijos ir istorijos pedagogų asociacijos taryba, su Švietimo ir mokslo komitetu ir su kitais suinteresuotais asmenimis, kurie koordinuoja šiuos klausimus. Mes priėmėme sprendimą atidėti iki 2029 metų tam, kad pedagogai galėtų pasirengti išdėstyti medžiagą, o moksleiviai pradėtų mokytis nuo 9 klasės ir jau galėtų rengtis rašiniui.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Taip pat ačiū už klausimą. Iš tikrųjų asmeninio asistento paslauga yra ypatingos svarbos. Taip, jūs visiškai teisi, yra tam tikrų trukdžių ir yra tam tikrų problemų. Tai mes pastebėjome dirbdami per šituos 3 mėnesius. Taip sutapo, kad būtent šiandien iš esmės šiuo metu renkasi specialiai tam sukurta darbo grupė, nes mes matome būtinybę išanalizuoti priežastis ir surasti sprendimus, kad šita paslauga pasiektų tuos, kuriems labiausiai reikia. Vadinasi, kad intensyviai dabar dirbdami specialistai labai greitu metu atneš sprendimus, kaip mes pagaliau galime padaryti šitą paslaugą prieinamą visiems.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Aš norėčiau paklausti finansų ministro pono R. Šadžiaus. Gerbiamoji ministrė D. Šakalienė kalba, kad karo meto reikalingas mąstymas, kalbant apie iššūkius, pokyčius ir geopolitinę situaciją. Mano būtų klausimas tiek dėl finansų srities, gerbiamas ministre, kaip su karo meto atsakomybe išleidžiant pinigus, skirtus gynybai? Juk Valstybės kontrolė yra pateikusi pakankamai tokį... auditą, kad įsigyjant Krašto apsaugos ministerijos sistemoje tikrai tie pinigai ir nekvalifikuotai, ir nesant gebėjimų buvo tiesiog įsisavinami. Ką jūs numatę šia plotme dėl atsakomybės karo meto ir kaip su Giraitės ginkluotės gamykla? Seimo Audito komitetą pasiekia tikrai daug skundų, kas ten vyksta ir kodėl jūs neperduodate...

PIRMININKĖ. Laikas!

A. SKARDŽIUS (NAF). ...Krašto apsaugos ministerijai? Labai jums ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimus. Klausimai relevantiški, iš tikrųjų svarbūs klausimai. Čia turbūt ne atsakomybės, o iš tikrųjų tinkamo funkcionavimo užtikrinimo klausimai. Be atsakomybės, aš su jumis sutinku, be numatytos atsakomybės užtikrinti tinkamą viešųjų pirkimų funkcionavimą yra sudėtinga. Bet įvairiuose pirkimuose, aš manau, tie klausimai įvairiai sprendžiami. Ir, sakykime, statant Rūdninkų miestelį Europos investicijų banko dalyvavimas, kuris su kiekviena diena tampa vis realesnis, rytoj bus Direktorių taryboje svarstomas jų mandato platumas ir po to jau bus konkrečiai einama prie šito projekto svarstymo ir tvirtinimo, tarptautinės tokios organizacijos, tarptautinio žaidėjo dalyvavimas, aš manau, padės išskaidrinti ir viešuosius pirkimus, kurie ten neišvengiamai vyks, ir tai milžiniškos apimties viešieji pirkimai, kur iš tikrųjų jūsų įvardintos rizikos turi būti tinkamai valdomos.

Dėl kitų įsigijimų, labai džiaugiuosi, kad Valstybės kontrolė kritiškai pažiūrėjo į tai, kaip vykdomi tie įsigijimai. Manau, kad Krašto apsaugos ministerija, ministrės šiandien, rodos, nėra, jina išvykusi į komandiruotę, Krašto apsaugos ministerija atsižvelgs į Valstybės kontrolės rekomendacijas. Žinau, kad taip pat vyksta bendradarbiavimas ir su Specialiųjų tyrimų tarnyba, ir tas buvo akcentuota vakar Vyriausybėje, kur buvo susirinkusi vyriausybė komisija, vadovaujama premjero, kovai su korupcija ir kovai su korupcija planuoti. Tas taip pat buvo aptariama. Šitų visų veiksmų, be abejo, yra imamas ir dėmesys nesilpnės.

PIRMININKĖ. Dėkoja. Klausia L. Kazlavickas.

L. KAZLAVICKAS (TS-LKDF). Klausimas švietimo ministrei. Norėčiau pasitikslinti, nes kalbate labai abstrakčiai, dėl telefonų mokyklose. Esminis klausimas būtų: ar jūs pritariate, kad asmeninius telefonus mokyklose būtina riboti? Ar girdite, ką sako psichologai, mokyklų vadovai, sveikatos specialistai, kad esama situacija, kai mokyklos tai sprendžia gana vangiai, nėra gera. Ir kad čia būtina nacionalinio susitarimo pagrindu arba bent jau nacionaliniu lygmeniu susitarti. Jūs daug kalbate apie įgyvendinimo dalykus, bet čia yra jau detalės, mes turime gerų mokyklų pavyzdžių, kai tas įgyvendinimas yra sėkmingas, galima tai pasitelkti. Atsakykite labai konkrečiai: ar vieta mobiliesiems telefonams mokyklose? Ar telefonai turėtų būti ribojami visose mokyklose, ar tik tai tose, kurios apsisprendę įgyvendinti rekomendacijas?

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Nežinau, gal nelabai aiškiai tada atsakiau, kad aš iš tiesų pritariu, kad tai yra problema ir kad jina turi būti sprendžiama mokyklose, kad iš tiesų neturėtų ištisai moksleiviai turėti telefonus, ar pamokų metu, ar pertraukų metu. Bet aš noriu akcentuoti ir siūlyti eiti ne įstatymo keliu, o būtent parengti rekomendacijas, kuriomis vadovaudamosi mokyklos galėtų nusistatyti savo vidines tvarkas būtent dėl mobiliųjų telefonų ir kitų skaitmeninių priemonių naudojimo pamokose ar pertraukų metu, lygiai taip pat dėl klasių. Aš akcentuoju tik tai, kad tai turėtų būti ne įstatymu, bet parengiant rekomendacijas.

PIRMININKĖ. Dėkojame ministrei. Klausia S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū už žodį. Kadangi kultūros ministras jau antrą posėdį, rodos, kažkur daro kažkokius sau suprantamus dalykus, skrajoja kažkur, tai pasinaudosiu proga, kadangi švietimo ministrė yra čia, pas mus, ant žemės, sprendžia realius klausimus. Ačiū jums už tai.

Praeitą kadenciją buvo šiek tiek pažengęs klausimas dėl tokio dokumento kaip mokyklų kokybės rodiklių aprašas. Ar jūs matytumėte prasmę tęsti šito dokumento ar iš principo tų duomenų ir tų rodiklių tokį įgalinimą, kad mes irgi čia nediskutuotumėme taip labai abstrakčiai ir bendrine forma dėl minimalaus moksleivių skaičiaus klasėse ir panašiai, nes tų kriterijų galėtų būti ir daugiau ir tai mus išlaisvintų iš kartais tikrai nelogiškų sprendimų. O socialdemokratę kolegę norėčiau pataisyti, tai labai sveikinu, kad jūs kaip tik ne socialdemokratų programą įvykdėte, o liberalų, nes jūs ne atsisakėte, ne sumažinote minimalų skaičių klasėse, o numatėte išimtis su konkrečiomis sąlygomis...

PIRMININKĖ. Laikas.

S. KAIRYS (LSF). ...ir savivaldybei prisidedant pusę sumos. Tai tikrai labai ačiū jums už tą išimtį ir tą...

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Vis tiek paneigsiu. Mes iš tiesų pakeitėme tą reformą ir ne 21 vaiką palikome mažiausiai, bet 12. Taigi ištaisėme, kaip sakoma, praeitos Vyriausybės sprendimus.

Klausimas dėl kokybės rodiklių. Taip, iš tiesų, kalbėdami apie mokyklų tinklą, apie subalansuotą mokyklų tinklą, turime kalbėti ir apie kokybę. Taip, man teko susipažinti, dabar jau tikrai aš žinau tą dokumentą, dėl jo buvo tikrai ilgai ten diskutuota, daug buvo įtraukta suinteresuotų asociacijų, įstaigų. Iš tiesų jis turi labai daug įvairių rodiklių, kriterijų, kadangi mūsų Vyriausybės programos priemonių plane yra akcentuojamas biurokratijos mažinimas, ypač mokytojams, ypač ugdymo įstaigoms, būtent to dokumento tolesnė eiga tikrai užkeltų, mes jau pasižiūrėjome, labai didelę biurokratinę naštą mokykloms. Todėl mes turėtume iš tiesų grįžti ir diskutuoti, kokiais kriterijais mes turėtume žiūrėti, kaip siekti kokybės. Susipažinau su tuo dokumentu, bet supratome, kad tai gali būti pernelyg didelė biurokratinė našta ir reikia ieškoti kitų sprendimų ir kito kelio.

PIRMININKĖ. Dėkojame ministrei. Klausia E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (*LVŽ-KŠSF*). Laba diena. Jeigu spėsiu, du klausimus užduosiu, jeigu ne, tai tik tas bus Seimo Pirmininkui. Jeigu spėsiu, tai aplinkos ministrui.

Pirmasis klausimas. Šiandien patvirtinome ir tvirtiname Seimo pavasario sesijos darbų programą. Socialdemokratai rudens sesijoje, kai buvo tvirtinamas biudžetas, buvo pažadėję, kad metų viduryje bus peržiūrėtas biudžetas, buvo pažadėta, kad bus daugiau keliams skirta, bus tikrai peržiūrėtas visas biudžetas. Bet Seimo pavasario sesijos darbų programoje to sprendimo, jokio žodžio apie biudžetą nėra. Ir, aišku, aš pasilieku viltį tokią, kad Seimo nariai, surinkę parašus, atneš kokį nors pataisymą, vienintelė tokia išeitis belieka dabar. Ar bus tas perskirstymas, kuris buvo žadėtas rudenį, žiemą, ar nebus?

Matau, neužteks laiko aplinkos ministrui, tada kitam...

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Klausimas buvo Ministrui Pirmininkui, kaip suprantu? Nes Seimo posėdžio pirmininkė truputį sutriko, bet aš pasistengsiu atsakyti, atsakyti į jūsų užduotą klausimą.

Iš tiesų peržiūrėti biudžetą galima visada, jeigu tam yra tinkamos ekonominės aplinkybės. Bet turint galvoje, kad mes, jau tvirtindami 2025 metų biudžetą, pasiekėme biudžeto deficito tam tikrą ribą, tų, kaip sakyti, ribų kol kas Europos Komisija nėra pakeitusi arba leidusi viršyti biudžeto deficitą, tad, net jeigu ir mūsų ekonomika generuotų papildomas pajamas į biudžetą didesniu tempu, negu planavome, kaip sakyti, tos korekcijos, kurios ir būtų daromos, nesudarytų galimybės tiesiog išleisti daugiau pinigų. Šiandien yra daromas vidinis darbas, tai yra mėginama perskirstyti lėšas tarp prioritetinių ir mažiau prioritetinių išlaidų eilučių. Tikimės iš tų perskirstymų tam tikro einamojo rezultato. Taip pat paruošiamieji darbai jau yra daromi rengiant 2026 metų biudžeto projektą.

Yra dar vienas matymas ir išskirtinės teisės ar, sakykime, kompetencijos Vyriausybės ir Ministro Pirmininko dėl biudžeto korekcijų arba dėl biudžeto pateikimo projekto. Jeigu yra gerų pasiūlymų ir pastabų, siūlyčiau ateiti pas Ministrą Pirmininką (dar geriau – iš pradžių pas finansų ministrą) ir šnekėtis, nes net ir Seimo narių grupė pakeisti biudžeto projekto arba biudžeto šiuo atveju pagal Konstituciją ir įstatymus negali. Jeigu yra praktinis jų požiūris ir tikrai gerų pasiūlymų, ateikite, padiskutuosime.

PIRMININKĖ. Ačiū. Paskutinė klausia R. Janušonienė.

R. JANUŠONIENĖ (*LSDPF*). Laba diena. Ačiū Vyriausybei už sunkų darbą. Aš suprantu, yra daug iššūkių. Aš turiu porą klausimų, bet labai trumpai. Finansų ministrui. Kaip sekasi Europos Komisijoje persiderėti dėl rodiklių, kur jūs gavote ne kokį palikimą?

Ir dar vienas klausimas, nežinau, gal premjeras gali atsakyti, Regionų ministerija, gal Šiauliuose vis dėlto svarstoma? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Europos Komisija vakar pateikė komunikatą, kelis komunikatus, tiesą pasakius, ir vienas yra susijęs su iniciatyva „ReArm EU“ perginklavimo. Ten yra pateikti konkretūs bruožai tų konkrečių teisinių pasiūlymų, kurie po to atsiras dėl 150 mlrd. gynybos fondo su sąlyga, kad šalys narės bent po dvi dalyvaus rengiant tuos apsiginklavimo ir persiginklavimo projektus. Čia yra kalbama iš tikrųjų apie ginklų įsigijimą, pradedant nuo oro gynybos ir baigiant paprasta amunicija, su sąlyga, kad bent 60 % tų lėšų bus išleista perkant Europos gamintojų ginklus. Yra numatyta sąlyga, kad šalys narės galės padėti iš savo sandėlių atiduodamos tam tikrą ginkluotę Ukrainai ir mainais iš šito pasiskolintų lėšų fondo galės nusipirkti naują ginkluotę. Skolinimo terminai labai geranoriški, atidedant grąžinimą dešimčiai metų ir po to išmokant per 40 metų. Aišku, teisės aktų pasiūlymai ateis.

Aš čia turėčiau pastebėti, kad Lietuva tikrai nebuvo paskutinė ir jūsų nuolankus tarnas taip pat nebuvo iš tų paskutinių, kurie stūmė Europos Komisiją link tokio pasiūlymo teikimo. Sausio mėnesį dar nebuvo didžiulio entuziazmo tarp šalių narių, bet per trumpą laikotarpį pavyko įtikinti ir kolegas finansų ministrus, ir Europos Komisiją, kad toks pasiūlymas yra būtinas.

Dėl fiskalinio atpalaidavimo taip pat Europos Komisija yra suformulavusi tam tikras mintis, bet jos turi nugulti į teisės akto projektą. Tas teisės aktas yra planuojama, kad būtų patvirtintas

Europoje iki vasaros. Teisės aktas, kuris leistų nukrypti nuo fiskalinių parametrų ribotą laiką tarpą (kalbama apie ketverius metus) iki 1,5 % BVP to rodiklio, viršijant atitinkamas konkrečių metų nustatytas deficito ribas ir taip pat išleidžiant šiuos pinigus būtent gynybos reikmėms, įskaitant infrastruktūros projektus su griežta kontrole, kad tai nebūtų, kaip būna tas žaliasis smegenų plovimas – *greenwashing*, kad nebūtų *defense washing* – gynybinis smegenų plovimas. Ta kontrolė taip pat bus, bet konkrečių teisės aktų pasiūlymų dar reikės palaukti.

G. PALUCKAS (LSDPF). Dėl Regionų ministerijos darbas iš tiesų vyksta. Yra parengta koncepcija dėl funkcinio pasidalijimo, arba funkcijų perdalijimo, tarp keleto ministerijų. Šiandien darbas bus tęsiamas ir toliau diskutuojama, ar visos ministerijos ir kanceliarija vienodai mato. Tada, jeigu mes visi sutarsime, kad judame ta kryptimi, tada bus parengti reikalingi teisės aktų projektai, jų tikrai bus nemažai, ir tada jau sprendimui keliaus visas šis paketas į Seimo salę.

O kalbant apie tai, kur galėtų būti Regionų ministerija, aš manau, kad čia tektų organizuoti loteriją, nes ir Šiauliai puiku, ir Akmenė gerai, ir Panevėžys puiku, ir Marijampolė. Taigi, čia pretendentų atsirastų ne vienas. (*Juokas salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkojame premjerui, ministrėms, ministrams. Vyriausybės valanda baigta.

13.03 val.

Seimo narių pareiškimai

O dabar atėjo pareiškimų laikas. Užsirašiusį turime vieną – V. Ažuolą. Prašome.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Tradiciškai Seimo nario pranešimai apytuštėje salėje, bet nieko, turbūt žinutė vis tiek nueis. Noriu viešai kreiptis į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją dėl Seimo Pirmininko teiginių, kad Seime formuojasi penktoji kolona, kad būtų ištirti šie teiginiai, nes šešėlis yra mestas ant viso Seimo ir mes turime sužinoti, kaip yra iš tikrųjų. Bet kitas turbūt klausimas, kodėl prasideda tokios retorikos ir kam tos retorikos gali būti naudojamos ateityje? Ar tai yra tarsi apšildanti grupė, nukreipta prieš kažką, turbūt kaip praeitoje kadencijoje, susidoroti su ne taip mėstančiais?

Grįžkime į praeitą kadenciją. Dviem Seimo nariams buvo organizuotos apkaltos – Petrui ir Remigijui. Vienam dėl paspaudimo, kurio nepadarė, nors valdančiųjų daugumos atstovai taip pat paspaudė, bet jiems apkaltų nebuvo, kitam – už tautosakos citavimą. Puikiai sužinome, kad ši korta šiame parlamente *nepaeis*. Na, antrą kartą...

PIRMININKĖ. Atsiprašau pranešėjo. Gerbiami kolegos, Seimo posėdis nėra baigtas, prašom eiti kalbėtis toliau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Žinoma, šioje kadencijoje ta korta *nepaeis*, nes jau dabar iš valdančiųjų prisispaudė mygtukų, kaip sakant, tada tektų ir juos į tą apkaltą nešti. Bet to nebus. Tada grįžkime. Ar gali būti taip, kad uždaras, slaptas posėdis buvo suorganizuotas tam, kad būtų labai lengva bet kurį Seimo narį, kuris ištaria kelis žodžius galbūt iš to posėdžio, patraukti į apkaltą? Na, turbūt gali taip būti. Ir žiūrėkite, kaip puikiai buvo klaidinami Seimo nariai. Buvo išdalintos knygelės apie saugumo klausimus. Ir kolegos, žiūrėdami į pranešėją, mato, kad cituojama šita knygelė. Buvo pasakyta, kad ta knyga neslapta, galima nešti, atiduoti ją žurnalistams, o skaidrėse mes matėme parašyta – riboto naudojimo. Vadinas, klaidinimas jau vyko ir tame posėdyje.

Žiūrėkite, kokia visa posėdžio eiga. Valstybės kontrolei buvo leista pasisakyti tik gale, o prieš tai buvo išvaromi visi ministrai, pranešėjai, kad nebūtų galima jiems užduoti klausimų. Ar buvo padarytas tyčinis veiksmas? Aš galvoju, kad tyčinis. Bet galbūt galvota, kad taip bus galima nutildyti Seimo narius. Turbūt dabar turime ruošti tam antram žingsniui, atsargiai kalbėti, nes bet kurį mūsų žodį galima ištraukti. Kaip dirba Konstitucinis Teismas, puikiai matėme. Galima, kaip sakant, priimti sprendimą už tai, ko nepadarė, ir taip galima pašalinti oponentus. Kolegos, būkime atsargūs, nes kažkam yra ruošiamasi. O ar aš buvau teisus, ar ne, ateitis parodys.

PIRMININKĖ. Dėkojame V. Ažuolui. Registruojamės.

Seimo rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 25 STENOGRAMA

2025 m. kovo 20 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
V. ČMILYTĖ-NIELSEN ir O. LEIPUTĖ*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN, LSF). Gerbiami kolegos, pradėdame šios dienos popietinę Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 54 Seimo nariai.

14.01 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-179 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-179. Pateikimas. Pranešėjas – ministras E. Sabutis. Prašau.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Seimo kolegoms noriu pristatyti Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šiuo įstatymo projektu siekiame sugrąžinti Lietuvos transporto saugos administracijai teisę imtis veiksmų ir vykdyti administracinių nusižengimų teisę nuo Skrydžių taisyklių pažeidimų pasienio zonoje ir nevaldomoje oro erdvėje. Tokią galimybę LTSA prarado 2023 m. gruodžio 19 d. dėl techninės klaidos, perkeliant Europos Sąjungos reglamento nuostatas į Administracinių nusižengimų kodekso 324 straipsnio 7 dalį, nes šis reglamentas, deja, neapima tokių pažeidimų. Atsižvelgiant į dabartinę geopolitinę situaciją, būtina turėti priemonių, kurios galėtų atgrasyti nuo pažeidimo pasienio zonoje, esant tokiam pažeidimui, užtikrinti atsakomybę, pritaikyti tinkamą nuobaudą už jį. Jums žinotina, jog pateikiami duomenys, kuriuos tuoj pateiksiu, apie pasienio zonos pažeidimus, susiję tik su pilotuojamais orlaiviais, o už bepiločių orlaivių pažeidimus administracinė atsakomybė taikoma pagal kitą straipsnį. Nuo 2020 metų Skrydžių taisyklių pažeidimų pasienio zonoje mažėjo: 2020 metais buvo nustatyti 23 pažeidimai, 2021 – 9, 2022 – 2, 2023 – nė 1. Darytina išvada, kad pažeidėjams protokolų surašymas buvo veiksminga priemonė. 2024 metais iš Karinių oro pajėgų LTSA yra gavusi informaciją apie tris pažeidimus, tačiau dėl teisinių trūkumų LTSA, deja, negalėjo pradėti administracinio proceso.

Šiuo įstatymo projektu mes siūlome pagrindinius pakeitimus trimis aspektais. Dėl pasienio zonos pažeidimų siūlome, jog LTSA galėtų pradėti administracinį procesą už Pilotuojamų orlaivių skrydžių taisyklių pažeidimus pasienio zonoje. Antras aspektas – dėl nevaldomos oro erdvės. Siūlome atsakomybę už Skrydžių taisyklių pažeidimus nevaldomoje oro erdvėje Aviacijos įstatymo nustatytais atvejais ir numatome didesnes baudas už pažeidimus. Baudos yra numatomos nuo 1,5 iki 2 tūkst. 750 eurų. Baudų dydžiai yra proporcingi ir nustatyti atsižvelgiant į kitose kodekso 324 straipsnio dalyse nustatytas baudas už panašius pažeidimus. Jeigu turėtumėte klausimų, mielai į juos atsakyčiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia R. Sinkevičius. Ruošiasi V. Ažuolas.

R. SINKEVIČIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas. Aš labai pritariu tam, ką jūs siūlote, iš tikro tai yra reikalinga, bet klausimas, ar pas mus šiuo metu valstybėje yra sukurtos techninės galimybės, kurios nevaldomoje erdvėje galėtų fiksuoti tuos skraidančius objektus ir pažeidžiančius nustatytas taisykles?

E. SABUTIS (LSDPF). Deja, gerbiamas kolega ministre, aš į kai kuriuos klausimus negaliu atsakyti, nes tai iš tikrųjų yra riboto naudojimo informacija, bet galiu patikinti, jog su tinkamomis investicijomis tokia priežiūra gali būti taikoma. Šiuo metu yra kai kas vykdoma, tačiau apie viską tikrai atvirai ir viešai negaliu atsakyti. Atsiprašau už tai.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas ministre, aktuali problema, bet technologijos keičiasi labai greitai. Jūs minėjote, kad kalbama apie pilotuojamus dronus ar orlaivius, ar kažką, bet technologijos dabar yra tokios, kad jų pilotuoti nebereikia. Galima uždėti du taškus: A taške, B taške, ir viskas. Tai ar apims tą dalyką ir tos naujausios technologijos, ar tai bus apibrėžiama tik pilotuojamiems, ar dar kažkokiems dalykams? Ačiū.

E. SABUTIS (LSDPF). Tai kol kas šitas įstatymo pakeitimas numato tik dėl pilotuojamų, kol kas taip.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Dėl motyvų po pateikimo užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku. Balsavimo intervalas prasideda 14 val. 50 min.

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 291 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3306(2). Pateikimo stadija. Kviečiu L. Jonauską į tribūną, tačiau kolegos L. Jonausko nematau, taigi turime praleisti šį klausimą, einame toliau.

14.05 val.

Rinkimų kodekso 89 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-41 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Rinkimų kodekso 89 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-41. Pranešėjas – A. Nedzinskas. Pateikimo stadija.

A. NEDZINSKAS (LSDPF). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos Seimo nariai, šiuo įstatymo pakeitimo projektu siekiama, kad tie Seimo nariai, kurie yra išrinkti, bet atsisakę savo mandato, neatgautų rinkimų užstato. Šiuo atveju, jeigu šiuose praėjusiuose Seimo rinkimuose ši nuostata būtų galiojusi, tai penki europarlamentarai atsisakė mandatų, bet jiems užstatas gražinamas.

Taip pat pažymėsiu tai, kad dalyvavo septyni merai, vienas iš jų – liberalas V. Gailius laimėjo, jis tapo Seimo nariu, tai su juo viskas gerai, bet kiti merai net atvirai kalbėjo žiniasklaidai, kad ministro portfelis būtų vienintelė priežastis atsisakyti mero posto. Vadinas, tie merai tikrai nebuvę stipriai apsisprendę tapti Seimo nariais, o sąraše dalyvavo tik labiau dėl grožio. Tai savivaldos rinkimuose, kuomet atsisako mandato žmogus, jis neatgauna užstato, todėl norima suvienodinti šią tvarką ir kad atsisakęs Seimo nario mandato žmogus taip pat neatgautų užstato.

Šis įstatymo projektas yra taisytinas, bet darbo grupė su Teisės ir teisėtvarkos komitetu sutvarkytų šį projektą, jeigu jam būtų pritarta jūsų valia.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia D. Griškevičius. Ruošiasi E. Rudelienė.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju už galimybę paklausti. Ačiū pranešėjui. Čia, centre. Mano gal klausimas būtų toks. Be abejo, yra turbūt vienas variantas, kai kandidatas yra vienmandatėje, kada dažnu atveju pats moka savo pinigais, tačiau yra ir tokių atvejų, net ir jūsų partijos atveju, kada išrinktas ir atsisakęs vėliau mandato žmogus yra sąraše ir, kaip žinote, yra užstatas sąrašui. Beje, šiandien kaip tik VRK priima sprendimus, kam gražinti, kam negražinti, kurie atitinka įstatymą. Tai, kaip suprantu, jeigu jūs būtumėte VRK narys ir šiandien būtų balsavimas, jūs siūlytumėte nepritarti, kad socialdemokratams būtų gražinamos lėšos? Taip?

A. NEDZINSKAS (LSDPF). Taip, siūlyčiau, kad nebūtų gražinamos lėšos visiems europarlamentarams, tiksliau, jų partijoms. Taip pat tai liečia ir jūsų partiją.

PIRMININKĖ. Klausia E. Rudelienė. Ruošiasi D. Varnas.

E. RUDELINĖ (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega Antanai, iš tiesų manau, nežinau, man bus ir klausimas, gal ne visai manau, bet klausių jūsų, ar tai, kad social-

demokratų pirmininkė V. Blinkevičiūtė, pažadėjusi, kad eis į premjerus, kitaip tariant, apgavo visus rinkėjus ir nėjo, tai dėl to jūs inicijuojate šį įstatymo projektą? Nes panašu, kad būtent dėl to? Gal tai ir bus problemos išsprendimas, kad daugiau tokių dalykų nebūtų? Ačiū.

A. NEDZINSKAS (LSDPF). Visos partijos turi labai gražių veidų ir dažniausiai jais ir naudojosi. Tai ir socialdemokratai, ir „Vardan Lietuvos“, ir valstiečiai, ir Lenkų rinkimų akcija turėjo gražų veidą, kuris atsisakė Seimo mandato dėl europarlamentaro, o V. Gailius, tuomet taip pat jūsų partijos narys, sakė, kad: dalyvauju rinkimuose, kad tapčiau VRM'o ministru ir dalyvaučiau formuojant Vyriausybę.

PIRMININKĖ. Klausia D. Varnas.

D. VARNAS (NAF). Gerbiamas Antanai, norėčiau paklausti, kaip jūs galėtumėte šitą dalyką paaiškinti? Pavyzdžiui, dėl asmeninių priežasčių aš atsisakau mandato, tai partija dėl to neteks užstato? Čia visai nėra logiškumo.

A. NEDZINSKAS (LSDPF). Jeigu savivaldos rinkimuose žmogus atsisako mandato, tuomet jam užstatas negražinamas. Šiuo atveju mano noras yra, kad ta tvarka būtų suvienodinta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus.

A. NEDZINSKAS (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai. Už kalba J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Manau, kad logiškas kolegos pasiūlymas, nes jeigu kandidatas, būdamas sąraše, vilioja rinkėjus savo autoritetu, o paskui atsisako, tai vis tik yra tam tikra rinkėjų apgavystė. Kažkokia sankcija turi būti. Manau, kad ta sankcija – užstato netekimas – tikrai nėra per didelė ir atitinka tą tokio netinkamo kandidato veikimo mastą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

14.11 val.

Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 291 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3306(2) (pateikimas)

Grijtame šiek tiek darbotvarke atgal. Kadangi L. Jonauskas grįžo į salę, pristatys 2-2 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3306. Prašau.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, Administracinių nusižengimų kodekso pataisos yra labai paprastos. Prieš dešimt metų patvirtintos pataisos lėmė ir nustatė tokį teisinį reguliavimą, kad brakonierių, kurie brakonieriauja medžioklės metu, konfiskuojamos ne tik visos priemonės, bet ir transporto priemonė. Tačiau žvejybos sektoriuje situacija išliko nepakitusi ir yra reglamentavimo spragų, kurios lemia, kad brakonieriai, kurie brakonieriauja su tinklais, ir toliau gali tai daryti, nes jų transporto priemonės, be kurių nenuvažiuotų nei prie ežero, nei prie upės, nei kartu neparsivežtų laimikio, taip ir nėra konfiskuojamos. Siūloma atitaisyti šitą klaidą: sutvarkyti teisinį reglamentavimą – koks yra medžioklės, padaryti lygiai tokį patį ir mėgėjiškos žvejybos, bet, aišku, žvejybos tinklais mėgėjiška nepavadinsi, ir nustatyti tokias priemones, kurios tikrai atgrasys nuo tokių nusižengimų.

Vienas iš pavyzdžių. Aukštaitijoje visai neseniai, prieš mėnesį laiko, sulaikytas brakonierius. Jis yra sulaikomas kiekvienais metais po kelis kartus, valstybei yra padaręs 75 tūkst. eurų žalos ir jis toliau tą žalą daro, nepaisydamas to, kad konfiskuojami tinklai ir valtys. Faktas, kad jis naudoja automobilį. Automobilio neturėdamas jisai tikrai pagalvos, o jeigu ir negalvos, tada net neturės su kuo ir kaip nuvažiuoti prie ežero ir parsivežti tinklų. Siūlau pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Gailius, ruošiasi S. Bucevičius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolega Linai, iš tikrųjų patirtis kitose Europos Sąjungos valstybėse už analogiškus pažeidimus konfiskuoti automobilį jums yra žinoma?

L. JONAUSKAS (LSDPF). Tikrai taip.

V. GAILIUS (LSF). Ir kokį tai iš tikrųjų gali padaryti prognozuojamą prevencinį poveikį?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū. Geras klausimas. Turime pavyzdį, yra medžioklės sritis, kur prieš dešimt metų yra įtvirtintas automobilių konfiskavimas. Kiekvienais metais iš brakonieriaujančių asmenų konfiskuojama 10–15 automobilių. Automobiliai konfiskuojami, kada yra naudojami gabenant nusikaltimo padarinius. Lygiai toks pat teisinis reglamentavimas galėtų atsirasti ir žvejybos sektoriuje. Prognozuojau, kad tas automobilių konfiskavimas būtų labiau kaip atgrasanti priemonė ir irgi galėtų siekti lygiai tokį patį vidurkį – 10–15 automobilių per metus. Bet tai būtų, mano galva, labai svarbi priemonė prevencine prasme.

PIRMININKĖ. Klausia S. Bucevičius, ruošiasi V. Ažuolas.

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Linai, sakykite, kaip pavyzdys, arba kaip iš praktinės pusės turėtų atrodyti. Suprantame medžiotojams žaidimo taisyklės arba kada yra konfiskuojama. Šiuo atveju nelegalius tinklus veža transporto priemonėje, bet nėra žuvies. Kaip tokiu atveju elgsis? Ar bus taikomos tos konfiskavimo sankcijos? Ačiū.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Supratau. Geras klausimas. Atsakysiu labai paprastai: Administracinių nusižengimų kodekse yra atskiras punktas už gabenimą. Gabenimas nėra... šita sankcija nepalies tinklų gabenimo. Jeigu tinklai yra gabenami jau su įrodymais tos neteisėtos žvejybos, yra gamtai padaryta žala, tada taip. Čia yra atskiri Administracinių nusižengimų kodekso... jie yra visiškai skirtingi. Už gabenimą, pavyzdžiui, pardavimo, platinimo tikslais ir taip toliau automobilis tikrai nebus konfiskuojamas.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas kolega, kaip jūs manote, ar už tą patį nusižengimą turėtų būti skirtingos bausmės? Pavyzdys. Kažkas pavogė čekiukų už 300 eurų, jis juos gražina, bausmės nebėra, nekaltas. Kažkas pavogė žuvų už 300 eurų, atimami automobiliai ir visa kita. Tai dabar klausimas: kokį tą sąrašą padarykime, kad jeigu žvejoji, tai tu, kaip sakant, iki gyvos galvos papulsi, viską atims, o jeigu čekiuką įdedi, tai kaip ir nieko? Tai ar ta bausmių sistema neišeina tokia tik pagal pavadinimą, ką tu pavogei? Ar to tikrai reikia?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas Valiau, jūsų klausimas labai geras. Geriau nevokite, net negalvokite apie tai. O jeigu jau kas nors nuspręs tą daryti, kad žinotų, kad ir medžioklės, ir žvejybos tas reglamentavimas yra vienodas. Tai kaip ir sakiau pradžioje pristatydamas klausimą: tiesiog suvienodiname sąlygas. Tiek medžioklės prieš dešimt metų nustatytas reglamentavimas, tiek ir žvejybos. Žvejojant nelegaliais, neleistiniais įrankiais, tinklais, elektra ar kitais būdais būtų taikomos pačios griežčiausios sankcijos. Visi kiti žmonės, visi kiti žvejai turės daugiau žuvų, daugiau galimybių pagauti laimikių ir taip toliau. O tie nesąžiningi žmonės, tiesiog priemonė veiks prevenciškai, nenorės važiuoti daryti nusikaltimų. Tikrai raginu ir prašau palaikyti šitą įstatymo pataisą. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus kolegų klausimus. Motyvai. Už kalba V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tikrai posėdžio pradžioje turėjau kitą nuomonę, bet Linas ją pakeitė ir šiandien, jeigu Linas sutinka, kad dėl to teisės akto reikalinga Vyriausybės išvada ir Teisingumo ministerijos, atsakingos už kodeksų komisijos išvadą, aš tikrai palaikysčiau tą projektą, nes mes kalbame apie šiurkštaus administracinio teisės pažeidimo įrankių paėmimą.

14.17 val.

Rinkimų kodekso 76, 176 ir 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3844 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Toliau apsvarstysime darbotvarkės 2-4 klausimą. Primenu, kad balsavimo langas nuo 14 val. 50 min. Rinkimų kodekso trijų straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3844. Pranešėjas – J. Razma. Pateikimo stadija.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, tiek Konstitucija, tiek atitinkami Konstitucinio Teismo nutarimai akcentuoja rinkėjo teisę žinoti tą informaciją, kuri aktuali, apie konkrečius kandidatus. Ir Rinkimų kodeksas tą klausimą gana neblogai sprendžia.

Kaip žinote, yra numatyta, kad kandidatai turi užpildyti tam tikras anketas, nurodyti tam tikrus duomenis, tarkime, teistumą, bendradarbiavimą ar nebendradarbiavimą su specialiosiomis tarnybomis ir taip toliau. Taip pat reikia nurodyti, jeigu Seimo narys ar savivaldybės tarybos narys atitinkamų procesų būdu yra pašalintas iš tų pareigų atitinkamai po Konstitucinio Teismo ar Vyriausiojo administracinio teismo nutarimo.

Tačiau šiuo atveju aš matau, kad yra vis dėlto tam tikra spraga. Kandidatui nieko nereikia nurodyti, jeigu jisai Konstitucinio Teismo nutarimu yra pripažintas šiurkščiai pažeidęs Konstituciją, sulaužęs priesaiką, bet pats atsistatydino ir apkaltos procedūra Seime nėra įvykusi. Lygiai tas pats dėl savivaldybės tarybos narių. Jeigu jis po atitinkamo Administracinio teismo nutarimo atsistatydina, vadinasi, nieko nereikia deklaruoti.

Aš manau, kad vis dėlto esminis šiuo atveju yra atitinkamai Konstitucinio Teismo nutarimas arba Vyriausiojo administracinio teismo nutarimas, kuris fiksuoja tą pažeidimą. Ir kad tokius dalykus vis dėlto kandidatas privalėtų deklaruoti. Tai atitinkamai aš siūlau papildyti Rinkimų kodeksą dėl minėto deklaravimo, ir tada tie duomenys (taip pat būtų aišku, kaip dabar yra dėl teistumo) nurodomi kandidatą pristatančioje medžiagoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų paklausti norėtų A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiamas pranešėjau, pirmiausia jūs apsunkinate Seimo narių darbą, nes įstatymo kažkodėl nevadinate R. Žemaitaičio vardu ir apie tai niekur net neužsimenate. Aki-vaizdu, kam šis įstatymas skirtas, kad tai yra konservatorių susidorojimas, kerštas ir ne kitaip. 30 metų to nereikėjo, dabar kažkodėl prireikė.

J. RAZMA (TS-LKDF). Na, būtų per didelė garbė.

A. GEDVILAS (NAF). Bet klausimas, kas atsitiks, kai asmuo, pripažintas teismo kaip pažeidęs įstatymą, tačiau apskundęs Europos Žmogaus Teisių Teismui... šios informacijos rinkėjas nežinos? Ar tai nebus vienpusiška informacija su tikslu diskredituoti kandidatą? Ar dar nepakankamai prisižaidėte su Prezidentu R. Paksu, nevykdydami Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo? Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Na, būtų per didelė garbė R. Žemaitaičiui pavadinti projektą jo vardu. Nes jeigu jūs atidžiai klausėtės... Aš čia siūlau tą deklaravimą praplėsti ne tik dėl Seimo narių, bet ir dėl savivaldybės tarybos narių, merų, kurie tam tikrais Vyriausiojo administracinio teismo nutarimais yra pripažinti padarę tam tikrų pažeidimų. Kiek jų šiandien yra, man sunku būtų atsakyti, čia tikrai visų pavardžių, matyt, neišeitų išvardinti. Dabar čia kaip nors sieti su R. Pakso buvusią apkaltą nederėtų, nes R. Pakso apkalta buvo rezultatyvi ir jo atveju, jeigu jis būtų kandidatavęs, pagal dabartinį Kodeksą ta prievolė deklaruoti buvusią apkaltą būtų išspręsta. Mano projektas jo padėties niekaip nekeistų. Aš abejoju, ar Konstitucinio Teismo nutarimus yra galimybė apskusti Žmogaus Teisių Teismui. Galbūt Seimo nutarimus galima kaip nors skusti, bet ne Konstitucinio Teismo nutarimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į klausimą. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

14.23 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-213 (pateikimas)

Kadangi šiek tiek lenkiame darbotvarkės laiką, norėčiau pakviesti pirmąjį Seimo Pirmininko pavaduotoją J. Oleką, kad pristatytų rezervinį 1 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo „Dėl Seimo komiteto pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. XVP-213. Pateikimo stadija.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, mūsų svarstytas nutarimo projektas. Europos reikalų komitetas savo posėdyje komiteto pavaduotoja išrinko Seimo narę

I. Šimonytę, todėl kviečiu pritarti šiam projektui. Dėl projekto gauta Teisės departamento pastaba dėl to, kad 2 straipsnyje mes išbraukiame arba panaikiname senus, pripažintus netekusius galios mūsų ankstesnius nutarimus. Bet, kaip žinote iš praeito mūsų balsavimo, mes radome lygtai tokį kompromisą. Ir siūlau pritarti pateiktam nutarimo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju, niekas nenorėtų jūsų klausti. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Apsispręsimė ir balsuosime vėliau.

14.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narių pavaduotojų patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-230 (pateikimas)

Ar galėčiau paprašyti kartu pristatyti rezervinį 2 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narių pavaduotojų patvirtinimo“ projektą?

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kaip minėjau, mes turime Pasaulio lietuvių bendruomenės ir mūsų, Seimo, komisiją ir norime patvirtinti pavaduojančius narius. Nutarimo projektas ir pavardės yra jums pateiktos, tai yra Pasaulio lietuvių bendruomenės pasiūlymai. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paklausti niekas nenori. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

14.25 val.

Seimo savaitės (2025-03-24 – 2025-03-28) – 2025 m. kovo 25 d. (antradienio) ir 27 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Rezervinis 4 klausimas – savaitės, prasidedančios kovo 24 dieną, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kitą savaitę turėsime, sakyčiau, tokią svarbią ir įdomią mūsų darbotvarkę. Antradienio posėdžio metu į mus kreipsis Baltarusijos demokratinių jėgų lyderė S. Cichanouskaja Baltarusijos Laisvės dienos proga. Turėsime svarstymų kai kurių Statuto straipsnių pakeitimų. Naujus įstatymo projektus: Melioracijos, Aplinkos apsaugos, Valsybės kontrolės įstatymų ir kitus, pristatys mums žemės ūkio ir aplinkos ministrai. Ir svarbiausia, ką turėsime popietinėje dalyje, tai opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkę. Gaila, kol kas dar mes neturime projektų, bet tikiuosi, kad iki posėdžio projektai bus pateikti ir bus gautos Teisės departamento išvados.

Ketvirtadienį vėlgi turėsime diskusiją – Baltoji knyga dėl Europos gynybos ateities. Ačiū Europos reikalų komitetui už jų iniciatyvą ir pasiūlymą, ir organizacinį darbą. Šioje diskusijoje pažadėjo pasisakyti atvykstantis Europos komisaras gynybai ir kosmosui, buvęs mūsų kolega A. Kubilius. Kviečiu visus aktyviai dalyvauti, užsirašyti, klausti, diskutuoti, kad mes galėtume iš tikrųjų aptarti geopolitiškai labai svarbų klausimą šiuo laiku.

O toliau darbotvarkėje bus mūsų jau apsvaistytų įstatymų priėmimai ir ypač Baudžiamojo kodekso, ir kitų pateikimai bei teikimas dėl Monake priimtos Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos. Kviečiu aktyviai dalyvauti ir priimti teisingus sprendimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti vienas kolega. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas pranešėjau, aš norėjau paklausti, jūs paminėjote, kad kitą savaitę S. Cichanouskaja bus Seime, padarys pranešimą. Ar bus galima jai užduoti klausimus? Viena problema – USAID jai nutraukė finansavimą. Ar neteks jai kreiptis į „Maisto banką“ ir kaip galime jai padėti? Ačiū.

J. OLEKAS (LSDPF). Klausimai jai darbotvarkėje nėra numatyti. Čia yra toks proginis pasisakymas. O kviečiu kiekvieną, kuris galime, ar manome, kad galime, paremti Baltarusijos opoziciją. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas pirmasis vicepirmininke. Kolegos, ar galėtume bendru sutarimu pritarti kitos savaitės darbotvarkei? Ačiū, pritarta.

14.28 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 79 ir 80 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4198 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo poros straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-4198. V. Fiodorovas. Pateikimas.

V. FIODOROVAS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kolegos, teikiu projektą, kuris susideda iš kelių dalių. Pirmoji dalis, pirmasis pasiūlymas yra susijęs su pertekliniais duomenimis, kurie yra renkami visų lygių rinkimuose, jeigu nori rinkėjai išreikšti savo palaikymą kandidatams. Siūlau atsakyti gyvenamosios vietos adreso ir gimimo datos įrašymo į lapą. Vienas dalykas, ne visi sutalpina tą adresą, padaroma klaidų. Kai rinkimų komisijos tikrina tuos duomenis, jeigu mato, kad adresas ne visas įrašytas arba su klaida, iš karto neužskaito tų duomenų. Iš esmės supaprastėtų darbas tiek rinkimų apylinkėms tikrinant duomenis, tiek žmonėms, kurie pasirašinėja.

Girdžiu argumentus iš kolegų, kad pasunkės apygardoms darbas. Ne, tai kaip tik palengvės darbas, nes tokiu pačiu būdu, kaip ir pasirašinėjant elektroniniu būdu, tokiu pačiu būdu apygardų komisijos tikrina ir tuos fizinius parašų lapus, identifikuodami gyventojus, kurie pasirašė lape pagal vardą, pavardę ir asmens dokumento numerį. Užtenka tik identifikuoti ir sistema automatiškai pasako, ar konkretus rinkėjas yra konkrečiame rinkimų sąraše, ir Komisija gali priimti sprendimus. Tikrai papildomai nereikia nurodyti nei gimimo datos, nei adreso.

Antra pasiūlymo dalis yra dėl parašų įskaitymo. Jeigu rinkėjas pasirašo, tarkime, elektroniniu būdu ir galbūt per klaidą, o galbūt ir sąmoningai buvo pasirašęs fiziniame parašų rinkimų lape, iš karto nėra įskaitomas nė vienas parašas. Pasiūlymu siūlau, kad parašas būtų įskaitomas, nes rinkėjas akivaizdžiai savo valią, palaikydamas vieną ar kitą, ar kelis kandidatus, yra išreiškęs.

Kviečiu pritarti, juo labiau kad labai panaši mintis, tas biurokratijos mažinimas, perteklinių duomenų mažinimas, asmens duomenų apsauga, yra Vyriausybės programoje. Tai, matyt, projektas visiškai atitinka tą šios sesijos nuotaiką. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Šeršniovas. Ruošiasi J. Sabatauskas.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū. Renkant parašus yra tokia praktika ir pastebėjimas iš tų, kurie renka, ir iš tų, kurie pasirašo, kalbu apie fizinius parašus, kad būtų daug patogiau ne tapatybės dokumento numerį įrašyti, bet daug geriau būtų asmens kodą. Asmens kodą paprastai atsimena visi arba greitai gali kur nors pasižiūrėti, o tapatybės kortelės numerio, manau, čia iš mūsų nė vienas nepasakytų. Kaip jūs manote, ar nevertėtų atkreipti dėmesio į tai?

V. FIODOROVAS (MSNG). Aišku, čia teisiškai reikėtų pažiūrėti dėl asmens duomenų. Faktas, kad būtų paprasčiau visiems, tiek renkantiems parašus, tiek pasirašiusiems, nes faktiškai didžioji dauguma gyventojų mintinai žino savo asmens kodą. Bet, žinote, asmens duomenys yra ir adresas, asmens duomenys yra ir gimimo data, jie irgi turi būti saugomi. Tai, jeigu matote galimybę pateikti tokį pasiūlymą, jeigu kolegos Seimo nariai pritaro po pateikimo, galite įregistruoti. Tikrai komitete, matyt, diskusija šiuo klausimu bus.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas. Ruošiasi E. Rudelienė.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, žinome, kai kandidatas arba pretendentas į kandidatus renka parašus, tai renka vienmandatėje apygardoje, ar tai būtų savivaldybės rinkimuose taip pat, kai yra ypač svarbu, kad rinkėjas, kuris pasirašo, gyventų būtent toje savivaldybės teritorijoje arba toje apygardoje. Todėl adresas šiuo atveju labai svarbus tiems komisijų nariams, kurie skaičiuos parašus ir tikrins, ar tikrai tas rinkėjas galėjo pasirašyti. Iš adreso gali paaiškėti, kad nors jis gyvena ir toje savivaldybėje, bet ta savivaldybės apylinkė, pavyzdžiui, priklauso kitai apygardai. Arba jis yra ne tos savivaldybės gyventojas. Gimimo data yra svarbi dėl to, kad gali pasirašyti tik pilnamečiai asmenys. Ir vėl tai yra svarbūs duomenys, tikrinant parašų tikrumą ar teisingumą. Jūs norite iš esmės apsunkinti komisijų narių darbą. Tada jiems...

PIRMININKĖ. Laikas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). ...dėl kiekvieno parašo lišk į Gyventojų registrą ir tikrink.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Juliau, net ir dabar tikrindamas parašą komisijos narys negali vadovautis tik ta eilute, kur yra parašyta, jis turi sutikrinti kiekvieno asmens parašą su Asmens duomenų registru. Vadinasi, lygiai tokiu pačiu būdu, kaip yra tikrinami elektroniniai parašai. Kai tu prisijungi prie sistemos, tave identifikuoja, kad tu esi, pavyzdžiui, konkrečiai Julius Sabatauskas. Sistema mato, bet neparodo viešai, kad jūs tokio amžiaus, esate tokioje vietoje registruotas ir visa kita, ir jums leidžia arba pasirašyti, arba ne. Lygiai tokiu pačiu būdu apygardų komisijos tikrina: įveda jūsų vardą ir pavardę ir visų pasirašiusių (ne tai, kad jie tik pirštu pereina, pasižiūri) asmens dokumento numerį ir identifikuoja, ar jūs galėjote pasirašyti konkrečiai čia, šioje vietoje. Jie tikrina dėl gimimo datos ir (ar) dėl adreso, žiūri, ar apskritai įvesta. Dabar įstatymas reikalauja. Jie netikrina ir nežiūri komisijose, ar jūs parašėte teisingai, jie vis tiek jus identifikuoja pagal konkrečius duomenis, kurie jiems duodami Asmens duomenų registre. Išbrokuoja tą parašą, jeigu jūs, pavyzdžiui, gyvenate ne šioje apygardoje, ne pagal jūsų eilutę, o pagal tuos duomenis, kuriuos jiems pateikė Registrų centras. Jeigu, pavyzdžiui, adresas yra ne visas parašytas, tarkime, Basanavičiaus g. 15, aš neįrašau – Kėdainiai, sakoma, kad tai yra klaida, ir Komisija prameta tokį parašą. Jie netikrina, ar jūs teisingai parašote, jie tik pažiūri, ar yra *pilnai* padaryta. Bet priima sprendimą pagal Asmens duomenų registrą. Tai daro elektroniniu būdu.

PIRMININKĖ. Paskutinė klausia E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš esmės panašų klausimą uždavė kolega Julius. Bet aš iš principo manau, kad tas parašų toks rinkimas ant lapų yra šiek tiek atgyvenęs dalykas. Matyt, technologijos tiek yra pažengusios į priekį, kad mes galėtume kažkaip tuos parašus (aišku, čia VRK dalykas) naudodami naujas technologijas labiau susirinkti, čia jau tas žmogus, kuris renka, tada turėtų būti atsakingas už adreso įvedimą. Bet man taip pat... Jūs sakote, kad dabar kiekvieną irgi tikrina parašą, taip pat pavardę. Nesu visiškai tikra dėl to, bet ar neapsunkins tai papildomai komisijos, kai nebus adreso? Bet jeigu jau lieka vis dėlto tie parašai lapuose, tai pasirašo ir įrašo ir tą adresą. Jeigu tu rašai vardą, pavardę, jau tu pasą atsiverti, tai nieko tokio tada ir adresą galbūt įrašyti. Bet nežinau, man tai visada norėtusi, kad būtų lengvesnė sistema, man dėl tų lapų tai kažkaip išvis atrodo kartais, kad jų nereikia.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Tai ir siūlau lengvesnę sistemą. Jeigu jūs pamenate, pavyzdžiui, Prezidento parašų rinkimų lapus, ten yra techninė dalis. Techninė dalis, ir jinau paleidžiama skenuoti, vadinasi, automatinio būdu identifikuojama, ar yra rinkėjas rinkėjų sąraše. Lygiai taip pat, jeigu Seimo rinkimai arba mero rinkimai, jeigu renkami parašai, lygiai tokiu pačiu būdu nuskenuojami duomenys ir sutikrinami su Asmens duomenų registru, ar rinkėjas yra konkrečiai rinkimų sąraše. Jeigu ten kur nors, kokioje nors apygardoje, dar buvo daroma kitaip, jie turėtų kreiptis į Vyriausiąją rinkimų komisiją ir pažiūrėti, kad darbas būtų palengvinamas. Šituo pasiūlymu kaip tik siūlau palengvinti darbą, kad būtų kuo paprasčiau.

Dėl elektroniniu būdu pasirašomų ir dėl fiziniu – įstatymas numato tokią galimybę. Jeigu įstatymas numato tokią galimybę, tai paprastinkime tą procedūrą, o žmonės pasirinks. Mano konkrečiu atveju per praėjusius rinkimus elektroniniu būdu surinkau parašus per 4 dienas, 1 tūkst. parašų Kėdainiuose nebuvo didelė problema. Bet norinčių pasirašyti fiziniu būdu tikrai buvo, ir klaidos, tokios visiškai techninės klaidos, buvo būtent parašų rinkimų lapuose. Pavyzdžiui, ne visas įvestas adresas ar ten praleido, neįrašė gimimo datos, nors žmogus buvo konkrečiai identifikuojamas ir valią savo tikrai išreiškė. Vardą su pavarde sumaišo. Čia yra visiškai absurdiškos klaidos. Jeigu rinkėjas konkrečiai išreiškia savo valią pasirašydamas, mes turime įskaityti ir nežiūrėti, ar ten po kablelio, ar ten į eiliškumą surašytų vardų, pavardžių, tai yra visiškai absurdiška situacija. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dabar motyvai. Už kalbą D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju už galimybę pasisakyti. Man atrodo, Viktoro teikta iniciatyva yra tikrai svarstyтина ir šiandien pasisakau už ją. Tikrai, kaip ir daugeliui iš jūsų, teko asme-

niškai ne vieną šimtą ir ne vieną tūkstantį tų parašų rinkti, žinome, koks tai yra sudėtingas darbas ir reikalingas. Bet į ką, man atrodo, Viktoras gerai atkreipė dėmesį per savo pristatymą, kad tą, ką jisai siūlo šiandien išbraukti iš to lapo, tai pridėtinės vertės nekuria jokios, ypač vertinant to parašo tinkamumą. Vis tiek svarbiausia ir pagrindinė informacija yra parašas, žmogaus vardas, pavardė ir dokumento numeris, būtent pagal tą ir yra tikrinama, ar tai yra būtent žmogus, galintis pasirašyti, ir automatiškai su Registrų centru sutikrinama, ar jisai yra iš tos teritorijos, jeigu tai liečia vienmandatę ar konkrečią savivaldybės teritoriją, kada yra renkami parašai.

Man atrodo, tikrai šiandien reikėtų tam pritarti ir toliau tęsti diskusijas, nes dažnu atveju vėlgi tie brokuoti, pavadinkime taip, arba vėliau komisijos nepripažįstami parašai iš esmės yra būtent dėl per daug informacijos. Jie savo esme neesminiai, nes, kaip aš minėjau, žmogus gali įrašyti vieną adresą, pagal kurį gyvena, bet iš tikro gali būti registruotas visai kitoje vietoje. Na, ir tikrai asmeniškai irgi ne vienas atvejis pasitaikė, kai vis tiek, kada žmogus rašo ranka, kartais skaičių, tą patį gimimo datos skaičių, gali interpretuoti, ar tai šešetas, ar tai koks nors kitas skaičius, aštuonetas. Kartais vien tiesiog žmogus parašė, jeigu tu iš karto nesuvedi, vėliau tik prisėdęs, tą informaciją, kuri skirta tik VRK, suvedinėja parašų rinkėjas, tada išeina, kad gali įsivelti vėlgi klaidų. Vėlgi klaidų, kaip aš sakau, įsivelia ne dėl esminės informacijos. Tai šiuo atveju tikrai pritarkime.

PIRMININKAS. Dėl motyvų prieš – B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Ne tiek prieš, bet kitaip pasisakyti negalima. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad iš tikrųjų esu už tai, kad mes tikrai turėtume supaprastinti tą tvarką, jeigu pitarisime. Tai, vadinasi, pasvarstykite iš tikrųjų apskritai supaprastinti ir įvertinti, ką kolegė E. Rudelienė sakė.

Bet aš dėl ko noriu pasakyti, kad mes garsiai vadiname visuose dokumentuose gyvenamosios vietovės adresu – jos niekas iš esmės netikrino. Natūroje tai yra deklaruota gyvenamoji vieta. Arba mes pavadinimus pakeiskime, arba mes iš tikrųjų patikrinkime tą faktą, kaip iš tikrųjų yra, nes yra labai daug atvejų, jų ir šiandieną yra, prieš kiekvienus rinkimus pasikartoja, kada gyventojai, turėdami galimybę, persideklaruoja gyvenamąją vietovę ir tampa kitos vietovės gyventojais. Netgi kandidatuodami, ypač į mero pareigas, vilniečiai prisideklaruoja kitame regione ir tada gali kandidatuoti. Iš tikrųjų, jeigu mes netikriname, aš manau, kad reikėtų vadinti deklaruotos gyvenamosios vietovės vieta. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai po pateikimo išsakyti. Apsispręsimе balsuoti numatytu laiku.

14.41 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-93 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo pakeitimo projektas Nr. XVP-93. Pranešėja – D. Asanavičiūtė. Pateikimo stadija.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mielos kolegės, gerbiami kolegos, noriu pristatyti Rinkimų kodekso pataisą, kuri iš principo ištaisyta nuo pat pradžių (nuo apygardos atsiradimo) sudarytą neteisybę. 2022 metais Seimo sprendimu buvo nutarta įkurti Pasaulio lietuvių apygardą. Kodėl? Dėl to, kad mes vis dėlto, kad ir kaip būtų gaila, bet turime pakankamai didelę diasporą gyvenančių užsienyje Lietuvos Respublikos piliečių, kurie yra aktyvūs ir aktyvėja kiekvienais metais, ir jiems sudarėme galimybę turėti savo atskirą apygardą balsuoti Seimo rinkimuose. Noriu pabrėžti, kad šita išimtis galioja tiktai Seimo rinkimams. Tačiau pačioje pradžioje buvo nustatyta kartelė, arba grindys, šitai apygardai daug aukštesnė, negu sudarant apygardas Lietuvoje. Imtas tas pats skaičius vidutinės Lietuvos apygardos, tačiau skirtumas, jog Lietuvoje sudaroma apygarda pagal prisiregistravusiųjų toje teritorijoje skaičių, o užsienio Pasaulio lietuvių apygarda sudaroma pagal tų, kurie realiai balsavo, – ne tų, kurie užsiregistravo arba deklaravę savo išvykimą, bet tų, kurie atėjo balsuoti arba balsavo paštu, tai yra aktyviai pareiškė savo pilietinę valią.

Tačiau dar yra viena neteisybė, kurią bandome šituo pasiūlymu ir ištaisyti. Lietuvoje apygardos sudarymo ribos yra 90–110 % vidutinės apygardos, o Pasaulio lietuvių apygardai buvo nustatyta 110 % – tai yra aukščiausia riba, kuri galioja čia, Lietuvoje. Tuo labiau... Čia yra dvi neteisybės: ta žemutinė riba yra labai aukšta, antra, tai skaičiuojami balsavę, o ne prisiregistravę. Todėl šituo projektu aš siūlau vis dėlto bent iš dalies suvienodinti, tai yra nustatyti tas grindis 0,9, arba 90 %, vidutinės apygardos Lietuvoje, kad pasaulio lietuviai nenuogąstautų po kiekvienų Seimo rinkimų, jog dar po ketverių metų jie neturės tokios progos turėti savo atskirą apygardą.

Aš žinau, kolegos, kad daugeliui atrodo ir nusiteikę balsuoti prieš vien dėl to, kad, sumažinus tas grindis, jums atrodo, kad atsiranda galimybė iš karto labai greitai sudaryti antrą apygardą pasaulyje. Ta nuostata, kuri buvo Rinkimų kodekse, tai yra kad (čia vėlgi yra neteisinga) sudaroma antra apygarda tik tuomet, kai viršija dviejų apygardų skaičių, yra ir mes jos neliečiame. Jeigu vidutinė apygarda maždaug yra apie 35–36 tūkst. Lietuvoje, tai užsienyje turi balsuoti daugiau nei 37 tūkst., bet jeigu net ir ateitų balsuoti 40 tūkst., 50 tūkst., antra apygarda nebūtų sudaroma su šituo pakeitimu. Tiesiog ta kartelė būtų šiek tiek nuleidžiama, tai yra galėtų žmonės, kaip ir Lietuvoje, savo apygardoje balsuoti, jeigu yra 90 % toje teritorijoje, toje apygardoje. Todėl tikrai lauksiu klausimų, jeigu kas neaišku, tikrai paaiškinsiu, bet prašau palaikyti ir išlaikyti šitą demokratiją, Pasaulio lietuvių apygardą, šitą unikalumą, nes ne visos valstybės turi tokią unikalią apygardą ir tokią aktyvią savo diasporą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti penki Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Girskienė. Ruošiasi A. Skardžius.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiama pranešėja, netolimoje praeityje nuskambėjo viešojoje erdvėje tokie įvykiai, kada politikai ir jiems palankūs asmenys Pasaulio lietuvių apygardoje važiavo balsuoti apsimesdami, kad yra komandiruotėje ir taip toliau. Kaip vertinate tokį elgesį ir ar ieškojote saugiklių, kad ateityje neįvyktų tokių atvejų?

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Tai įvardinkime tiesiai – jūs kalbate apie mane ir apie mano buvusią konkurentę. Aš, man atrodo, išreiškiau aiškiai savo poziciją, kad aš apgailestauju, kad susidarė tokia regimybė, ir tikrai prisiimu ir kaltę, ir atsakomybę, ir gėdą. Bet mes vis dėlto negalime apriboti dėl to, kad žmonės iš tikrųjų keliauja, atostogauja tuo metu ne Lietuvoje, net jeigu nedeklaravę savo išvykimo. Arba yra žmonių, kurie nėra deklaravę savo išvykimo ir jie gyvena užsienyje. Tokių atvejų irgi yra, ir ne vienas. Dėl to panaikinti galimybę žmonėms balsuoti, jeigu jų deklaracija yra Lietuvoje... Tuo labiau, reikia žinoti, kad, sudarant apygardą, žmonės, gyvenantys užsienyje, turi aktyviai registruotis rinkėjo puslapyje. Tai jie registruojasi rinkėjo puslapyje ir nepaisant, kur jų deklaracija, jie prisiregistravę laikomi tos apygardos balsuotojais. Bet įskaičiuojami į bendrą skaičių tik tokiu atveju, jeigu balsuoja. Nepakanka registruotis.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi V. Ažuolas.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, ar šiuo siūlymu jūs tiesiog einate į interesų konfliktą? Kadangi tai jūsų apygarda, jūs dabar gerinate savo apygardoje išrenkamumo, kandidatavimo sąlygas ir visa kita. Tai ar čia nežvelgiate konflikto dėl jūsų siūlymo? Būtent jūsų rinkimų apygardoje gerinant situaciją. Ačiū.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, ne, nežvelgiu, kaip ir jūs nežvelgiate daugeliu klausimų, kur turėtumėte įžvelgti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi R. Motuzas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų, žinant jūsų šešėlius dėl balsavimo, nekyla ranka balsuoti už šį įstatymą. Bet yra paprastas dalykas: žmogus pats sprendžia, kur jis gyvena, kur jis registruojasi ar nesiregistruoja, tai yra jo valia.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Absoliučiai.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Ir kam dabar reikia kokių nors pakeitimų ar dar kažko? Kiekvienas žmogus apsispręs, kur jis norės registruotis, kur jis norės balsuoti, ir tai jo teisė. Kam reikalingi šie pakeitimai iš viso?

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Šitie pakeitimai absoliučiai niekaip nedaro įtakos jūsų minėtiems veiksams, tai yra absoliučiai nesusiję dalykai.

PIRMININKĖ. Klausia R. Motuzas. Ruošiasi D. Griškevičius.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama kolege, iš tikrųjų, aš manau, tas klausimas turbūt iškyla dėl to, kad labai mažas procentas Lietuvos Respublikos piliečių, gyvenančių užsienyje, balsuoja. Šiuo metu yra užsiregistravę 485 tūkst., balsavo 37. Turbūt reikia ne tas grindis ar lubas keisti, o imtis priemonių. Kokių priemonių būtų galima imtis, siekiant suaktyvinti lietuvius, balsuojančius užsienyje? Jeigu iš tikrųjų tiek mažai balsuoja, gal mums apskritai reikia atsisakyti tos apygardos, arba jeigu mes nesugebame sudaryti sąlygų jiems balsuoti?

D. ASANAČIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, mes ir kalbame tikrai apie vieną apygardą, vienos apygardos sudarymą. Nekalbame apie dviejų, trijų apygardų sudarymą, tik apie vienos, kad ta pati tiems aktyviems žmonėms. Aš sutinku, kad balsavimai galėtų būti didesni, bet mes gi žinome ir sudėtingumą balsuoti užsienyje – nėra apylinkės 10 minučių nuo namų, kad žmogus galėtų ateiti ir pabalsuoti. Jisai tikrai sudėtingai turi balsuoti arba ambasadoje, arba paštu. Paštu iki šiol, deja, iki sausio mėnesio darėjo žmonės į namus, ir tai yra tikrai ne jų kaltė. Bet dėl to atimti vienintelę apygardą, sudarant jai daug didesnę kartelę ir daug griežtesnius reikalavimus, aš manau, yra neteisinga ir neatsižvelgiama į tuos 10–15 % aktyvių Lietuvos Respublikos piliečių, gyvenančių užsienyje.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia D. Griškevičius. (*Balsas salėje*) Ne. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Po pateikimo yra užsirašiusių dėl motyvų. A. Bagdonas kalba už.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiama kolegos, Pasaulio lietuvių bendruomenė yra gyvybinga, išitrukusi ir aiškiai rodanti, kad jai rūpi Lietuva. Tai įrodė ir paskutiniai Seimo rinkimai. Pasaulio lietuvių apygardoje balsavo gerokai daugiau žmonių nei bet kurioje kitoje vienmandatėje rinkimų apygardoje Lietuvoje. Šis įstatymo projektas yra būtinas, nes jis leidžia mums išsaugoti Pasaulio lietuvių apygardą, kurioje, kaip ir minėjau, balsuoja lietuvių, išsibarsčiusių po visą pasaulį, gerokai daugiau nei bet kurioje kitoje vienmandatėje rinkimų apygardoje Lietuvoje.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad rinkimų organizavimas užsienyje nėra toks paprastas kaip Lietuvoje. Dažnai rinkėjų balsai laiku net nepasiekia ambasadų ir rinkėjų valia nebūna visiškai išreikšta. Tai aš siūlau vis dėlto pradėti šio įstatymo projekto svarstymą ir drauge rasti sprendimus, kaip įtraukti visą mūsų Lietuvos diasporą į Lietuvoje vykstančius procesus, kad tas proporcingumas būtų teisingas. Kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Išties pranešėja neįtikino. Jeigu dabar mes, vienmandatininkai, kurie išrinkti čia, parlamente, pradėtume savo apygardas prijunginėti, atjunginėti, perskirstyti įvairius kaimus, gyvenvietes prie savo apygardų, kaip patogiau, kur didesnė įtaka ir visa kita, tai, aš manau, būtų didelis chaosas. Todėl gerbiamoji pranešėja, kuri pristatė šį projektą, akivaizdžiai dirba sau, dėl savo politinės įtakos išeivijoje. Aš nemanau, kad tikslinga būtų tokį personalizuotą klausimą imti svarstyti visam Seimui, todėl pasisakau prieš. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kadangi jau balsavimo langas, galime apsispręsti balsuodami. Primenu, kad balsuosime dėl 2-6 klausimo – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-93. Kas priartiate po pateikimo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 96: už – 34, prieš – 45, susilaikė 17. Po pateikimo nepritarta.

Reikėtų apsispręsti dėl to, ar Seimas projektą atmeta, ar grąžina tobulinti. Taigi teikiu balsuoti. Kas už, tie pasisako už grąžinimą tobulinti, kas prieš – už atmetimą. Balsuojame.

Balsavo 101: už – 44, prieš – 57. Projektas atmetas.

14.53 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-179 (pateikimo tęsinys)

Grįžtame į popietinės darbotvarkės pradžią. Darbotvarkės 2-1 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 394 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-179. Balsuojame. Kas priartiate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 102: už – 101, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas kaip pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 22 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

14.54 val.

Administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 291 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3306(2) (pateikimo tęsinys)

Apsisprendime balsuodami dėl darbotvarkės 2-2 klausimo – projekto Nr. XIVP-3306. Balsuojame.

Balsavo 99: už – 76, prieš – 2, susilaikė 21. Po pateikimo pritarta. Primenu, kad pateikimo metu buvo kalbama apie Vyriausybės išvadą. Rodos, teikėjas pritarė dėl Vyriausybės išvados prašymo. Ar galima pritarti bendru sutarimu dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto, kaip pagrindinio, ir klausimo svarstymo gegužės 22 dieną? Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

14.55 val.

Rinkimų kodekso 89 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-41 (pateikimo tęsinys)

Toliau 2-3 klausimas – Rinkimų kodekso 89 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XVP-41. Balsuojame.

Balsavo 97: už – 83, prieš – 3, susilaikė 11. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

14.56 val.

Rinkimų kodekso 76, 176 ir 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3844 (pateikimo tęsinys)

Toliau apsisprendime ir balsuokime dėl 2-4 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-3844.

Balsavo 102: už – 31, prieš – 51, susilaikė 20. Po pateikimo nepritarta. Apsisprendime dėl tolimesnės projekto eigos. Kas pritariate, tie esate už grąžinimą tobulinti, o kas balsuojate prieš, tie esate už atmetimą. Balsuojame. Alternatyvus balsavimas.

Balsavo 101: už – 37, prieš – 64. Projektas atmestas.

14.57 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 79 ir 80 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4198 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – taip pat Rinkimų kodekso pakeitimo projektas Nr. XIVP-4198. Balsuojame.

Balsavo 102: už – 79, prieš – 6, susilaikė 17. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

14.58 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-213 (pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas)

Taip pat galėtume dabar apsispręsti ir balsuoti dėl rezervinių klausimų. Pirmiausia buvo pateiktas 1 rezervinis, tai yra Seimo nutarimas „Dėl Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ projektas. Vicepirmininkas pateikė jį, apsisprendime ir balsuokime po pateikimo.

Balsavo 105: už – 105, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po pateikimo pritarta.

Svarstymas. Nėra norinčių kalbėti. Ar galime po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū.

Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, redakcinio pobūdžio. Yra siūloma nepritarti šiai pastabai. Ar galima bendru sutarimu nepritarti jai? Ačiū. Visam 2 straipsniui ar galėtume pritarti? Ačiū. Ir 3 straipsnis. Ar galime jam pritarti? Bendru sutarimu pritarta.

Balsuojame dėl 1 rezervinio klausimo – įstatymo projekto Nr. XVP-213.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 108: už – 108, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-213) priimtas. (*Gongas*)

15.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narių pavaduotojų patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-230 (pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narių pavaduotojų patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-230. Po pateikimo apsispręskime balsuodami.

Balsavo 107: už – 105, prieš nebuvo, susilaikė 2. Pritarta po pateikimo.

Svarstymo stadija. Norinčių kalbėti nėra. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Ačiū, pritarta.

Priėmimo stadija. Du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Apsispręskime balsuodami dėl rezervinio 2 klausimo. Prašom.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 107: už – 107, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-230) priimtas. (*Gongas*)

15.01 val.

Rinkimų kodekso 33, 75, 78 ir 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XVP-104 (pateikimas)

Tęsiame darbotvarkę toliau. Grįžtame į priekį. Darbotvarkės 2-7 klausimas – Rinkimų kodekso 33, 75, 78 ir 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XVP-104. Į tribūną kviečiu pranešėją A. Zuoką.

A. ZUOKAS (MSNG). Gerbiami kolegos, sveiki dar kartą. Šiandien kaip niekada yra daug Rinkimų kodekso pataisų. Tai prie jų prisijungia ir kita Seimo narių grupė, kuri teikia būtent Rinkimų kodekso 33, 75, 78 ir 193 straipsnių pakeitimus.

Pakeitimų esmė. Politinėms organizacijoms nėra taikomas reikalavimas, kad jos teiktų duomenis apie savo teistumą. O tokia informacija nėra skelbiama nei Vyriausiosios rinkimų komisijos tinklalapyje, nei rinkimų komisijos leidžiamame tos politinės organizacijos keliamo kandidato plakate, nei kitose reklaminėse priemonėse, kurias numato Rinkimų kodeksas, kalbant apie fizinius asmenis. Šio įstatymo esmė labai paprasta: sulygenti teises arba sulygenti sąlygas, kad šiuo atveju politinės organizacijos taip pat veiktų taip, kaip ir taikomi kriterijai fiziniams asmenims, kurie dalyvauja rinkimuose. Ir vieni, ir kiti turi nurodyti apie savo teistumą, jeigu jis toks yra. Teisės departamentas yra pateikęs pastabą dėl laiko, dėl laikotarpio, kad tai negalėtų būti amžinai arba turėtų būti tam tikras laiko tarpas. Tai iš principo aš tam pritarčiau. Svarstymo metu būtų galima numatyti, kad toks reikalavimas politinėms organizacijoms galėtų penkerius ar dešimt

metų. Čia jau diskusijos objektas, kurį, manau, svarstymo metu mes galėsime be problemų kartu, drauge įveikti. Tai tokia būtų šio įstatymo pakeitimo esmė. Mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKĖ. Buvo trumpam užsirašęs A. Skardžius, tačiau persigalvojo. Daugiau norinčių paklausti nėra. Motyvai. Ačiū pranešėjui. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami, kas pritariate po pateikimo A. Zuoko projektui.

Balsavo 99: už – 76, prieš – 7, susilaikė 16. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūlomas svarstyti birželio 17 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

15.04 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-162 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Švietimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-162. Pranešėja – I. Gelažnikienė. Kviečiu į tribūną. Tai yra taip pat pateikimo stadija.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Gerbiami kolegos, norėčiau pristatyti Švietimo įstatymo 59 straipsnio 2 ir 3 dalių siūlomą pakeitimą. Pirmiausia, tai norėčiau atkreipti dėmesį, kad pretendentas, tai yra asmuo, kuris nori dalyvauti švietimo įstaigos direktoriaus konkurse, turi Nacionalinėje švietimo agentūroje įsivertinti kompetencijas. Vadinas, pretenduodamas į direktoriaus vietą švietimo įstaigoje pretendentas privalo turėti aukštąjį išsilavinimą (magistro kvalifikaciją), turi turėti darbo patirties. Netgi tokiu atveju, kai buvęs vadovas, baigęs dešimties metų kadenciją, pretenduoja dalyvauti konkurse į kitos švietimo įstaigos vadovus, noriu ypač atkreipti dėmesį, kad jis, atidirbęs dešimt metų, vis tiek privalo įsivertinti kompetencijas.

Esmė yra kokia? Jeigu iš patirties... Kompetencijų vertinimo. Gimnazijos vadovas, prestižinės gimnazijos vadovas, kurio ugdymo rezultatai yra puikūs, atidirbęs dešimt metų, o, vertinant kompetencijas, kompetencijos yra įvertinamos neigiamai. Ar iš tiesų taip gali būti? Iki šiol Lietuvoje apie keli šimtai švietimo įstaigų vadovų yra laikini. Vadinas, neužpildome vietų, nes pretendantai arba asmenys tiesiog neina įsivertinti kompetencijų ir regionuose trūksta švietimo įstaigų vadovų.

Jeigu kalbėtume apie... sulygintume švietimo įstaigų vadovų ir kitų įstaigų vadovų reikalavimus, matytume, kad socialinių įstaigų, kultūros įstaigų, sveikatos įstaigų ir kitų įstaigų vadovai, tai yra pretendantai į šiuos vadovus, neturi įsivertinti kompetencijų, o atranka vykdoma konkurso būdu. Kažkodėl švietimo įstaigų vadovams yra išskirtinis reikalavimas.

Noriu priminti ir atkreipti dėmesį, kad kažkada ir valstybės tarnautojams buvo tokie patys reikalavimai, bet, neužpildant vietų, vadinas, nerandant specialistų, šitas reikalavimas valstybės tarnautojams įsivertinti kompetencijas 2019 m. sausio 1 d. buvo panaikintas.

Dar labai noriu akcentuoti, kad yra nuvertinama ir tiesiog nepasitikima komisijos, kuri daro atranką... tai yra konkurso komisijos prestižas galbūt yra nuvertinamas. Nepasitikima jų darbu, nes Švietimo įstatyme numatyta tvarka, švietimo ministro patvirtinta tvarka yra sudaryta komisija, kuri vertina pretendentų į švietimo įstaigų vadovus žinias. Vadinas, papildomai numatydami įsivertinti kompetencijas, mes nepasitikime komisijos darbu.

Žinote, labai norėtusi atkreipti dėmesį, kad šiandien, kai mes visi kalbame apie biurokratijos mažinimą, apie tai, kad reikia biudžete sutaupyti pinigų, tai yra puiki pozicija arba puikus pavyzdys, kaip mes galime sutaupyti 300 tūkst. lėšų per metus. Ir šias lėšas būtų naudingiau atiduoti mokyklai, nei išleisti kompetencijoms vertinti. Todėl, gerbiami kolegos, labai kviečiu palaikyti įstatymo pakeitimo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti aštuoni Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Kairys. Ruošiasi R. Tamašunienė.

S. KAIRYS (LSF). Na, kolege, ir prikalbėjote, pristatydama šį klausimą. Lyginate mokyklos vadovus su valstybės tarnybos specialistų procesu, kalbate apie sumas, puikiai žinote, kad jos netiksliai yra nurodytos, nes kalbame ne tik apie kompetencijų vertinimą, bet ir vadovų mokymus, konsultavimą, mokyklų išorinį vertinimą ir kitas NŠA veiklas. Tai truputėlį pasigilinkite.

Bet mano iš principo yra toks klausimas: kodėl jūs dabar sugalvojote grįžti į nomenklatūrinį mokyklų vadovų skyrimą? Grįžtate atgal į *švogerizmo* ir *bebrizmo* laikus. Iš kur toks dalykas? Pagal visus duomenis, konkursai vyksta, atlyginimai jau daugiau mažiau motyvuoja, konkurse yra tikrai ne vienas pretendentas. Iš kur jūs čia atsinešėte tokią problemą ir dabar bandote įteigti, kad reikia būtent grįžti prie nomenklatūrinio vadovų skyrimo?

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Žinote, drįsčiau atsakyti, kolega, kad įdomiai skamba jūsų pasakymas – grįžti į kažkur į praeitį. Pirmiausia, manyčiau, turėtumėte daugiau pasigilinti, kad dėl kitų įstaigų vadovų tokių reikalavimų nėra. Netgi Konstitucijoje yra parašyta, kad nereikalingi pertekliniai dalykai siekiant užimti tam tikrą poziciją. Dėl to, kad vadovų trūksta, manau, reikėtų bendrauti su regionais ir su Lietuvos savivaldybių vadovais. Kad ateitų į švietimo įstaigos vadovus pretendentas, turi eiti ir kalbinti, kad žiūrėkite, žmonės, dalyvaukite kompetencijas vertinant ir būtinai kandidatuokite į švietimo įstaigų vadovus. Žinote, gal paradoksas yra šitas, kad žmogus, atidirbęs dešimt metų, dar kartą turi įsivertinti kompetencijas. Tai apie ką šnekama? Jeigu dešimt metų jo darbdavys tikrino jo vadybinius gebėjimus, mokyklos ataskaitas, tai apie ką mes šnekame?

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė, ruošiasi L. Kazlavickas.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiama kolege, iš tikrųjų švietimo vadovams taikomi perdėtai, mano vertinimu, konkursiniai reikalavimai. Iš tikrųjų konkursą sudaro trys dalys. Pirmas – kompetencijų įvertinimas, apie kurį jūs kalbate, taip pat mokyklos strateginis planas arba gairės, kaip jis išivaizduoja tą mokyklą, tai įvertina visa komisija susirinkusi, ir taip pat teisinė bazė, iš kurios sudaromi konkursiniai klausimai einant į vadovus. Neseniai pataisėme vieną iš viso diskriminuojantį dalyką, kuomet Kompetencijų vertinimo centras neparašydavo balų (trijų ten maksimalių ar keturių reikėjo) ir net nepaaiškino, kodėl jis neišlaikė tų kompetencijų, arba parašydavo vadovui „kūrybiškumo trūkumas“. Mano vertinimu, iš tikrųjų tai yra perteklinis dalykas. Kalbant dar ir apie visą pavaduotojų didžiąją komandą Lietuvos mastu, tai tie žmonės, kurie nuolat tobulina savo vadybinius gebėjimus, lanko kvalifikacijos kėlimo kursus ir vertinami tiek jų vadovų arba steigėjo labai gerai už tai, kad jie įgyvendina nustatytus...

PIRMININKĖ. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). ...uždavinius ir tikslus. Bet ar jūs tikrai išbraukėte visus žodžius iš įstatymo projekto, nes sakinyje dar lieka „įvertinus jo gebėjimus įgyvendinti viešajam konkursui pateiktas vadovavimo švietimo įstaigai gaires...”

PIRMININKĖ. Kolege, laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). ...ir pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas? Man atrodo, truputį nenubraukėte.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Ačiū už pastabą. Aš manau, kad svarstant komitete bus įvertinta jūsų pastaba. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia L. Kazlavickas. Ruošiasi E. Rudelienė.

L. KAZLAVICKAS (TS-LKDF). Laba diena. Kompetencijų vertinimas tikrai yra vienas esminių instrumentų, užtikrinančių, kad į vadovų pareigas ateitų kompetentingi žmonės. Aiškinamajame rašte minite, kad turėtų užtekti magistro diplomo, tačiau kandidatų į mokyklų vadovus kompetencijų vertinimo ataskaitos rodo, kad kas antras magistrantas, kuris pabaigė magistro studijas ir norėjo tapti kandidatais į vadovus, stokoja strateginio mąstymo ir pokyčių valdymo kompetencijų. Tai yra gebėjimai skirti prioritetus, trečdaliui vertinti vienetu, tai yra visiškai minimalūs. Pusės pretendentų gebėjimai planuoti ir valdyti pokyčius įvertinti dvejetu, tai yra labai silpni. Pusė pretendentų stokojo vadovavimo žmonėms kompetencijų. Jūs siūlote tos sistemos, kuri šiandien leidžia veikti kaip filtrui, kad žmonės, kurie tiesiog neturi elementarių vadovavimo gebėjimų, pretenduotų ir kažkokiu būdu taptų vadovais, atsisakyti.

PIRMININKĖ. Laikas!

L. KAZLAVICKAS (TS-LKDF). Norėčiau paklausti klausimo: ar šitą pasiūlymą derinate su švietimo ministre, ar jinai tikrai sutinka, kad būtų nuleista kartelė mokyklų vadovams?

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Taip, mes dėl to kalbėjomės su ministerija. Diskutuojame galbūt dėl tobulinimo, bet pats principas yra, kad taip, mes šitą įstatymo pakeitimą teikiame.

PIRMININKĖ. Klausia E. Rudelienė, ruošiasi V. Gailius.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama pranešėja, iš tiesų valdančioji dauguma daug kalba apie švietimo ugdymo prestižą, apie kokybės gerinimą, apie tai, kaip svarbu, kad būtų tinkamai ugdomi. Ir iš dalies tai irgi priklauso nuo vadybinių gebėjimų ir nuo vadovavimo mokykloms. Dabar vyksta ir mokyklų tinklo pakeitimai, ir stambinamos mokyklos, kur iš tikrųjų reikalingi *platūs* vadovų gebėjimai. Ar jūs nemanote, kad vis dėlto atsiskę šito, ką jūs siūlote dabar, atsiskę vertinimo, mes turėsime prastesnius vadybininkus mokyklose ir turėsime prastesnę ugdymo kokybę? Ačiū.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą, už kylančias abejones. Bet, žinote, ne visada patikrinus kompetencijas ateina pats geriausias vadovas. Mes tiesiog diskredituojame aukštąjį mokslą, nes šiandien, norėdamas būti švietimo įstaigos vadovu, tu privalai turėti magistro kvalifikacinį laipsnį. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas, tu negali pretenduoti, jeigu neturi vadovavimo patirties. Vadinasi, tu jau buvai vadovu ir privalai būti kažkur vadovu, kad galėtum pretenduoti į šitas pareigas. Ar jums neatrodo visgi juokinga, ką primygtinai visiems kartoju, kad išgirstumėte, kad dešimt metų atidirbęs žmogus dar kartą turi įsivertinti kompetencijas? Aš jums atsakiau, kad yra aukštasis mokslas, yra patirtis, ir aš manau, kad nuo to švietimo įstaigų vadovai blogesni nebus. Kitas dalykas, yra konkursas, kur yra patikrinami jo gebėjimai.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Visų pirma norėčiau išgirsti, ar jūsų projektas kaip nors atspindi jūsų politinės partijos rinkiminėje programoje, Vyriausybės programoje ir Vyriausybės priemonių plane?

Antra, labai aiškiai kolega uždavė klausimą, ar šį klausimą derinote su švietimo ir mokslo ministre, jūs į tą klausimą neatsakėte, nes ministrė nėra ministerija. Ir aiškinamajame rašte jūs konstatuojate, kad pakartotinis valstybių ir savivaldybių švietimo įstaigų vadovų veiklos vertinimas sukelia abejonių dėl savivaldybės mero vertinimo objektyvumo ir didina biurokratinę našlą mokyklų vadovams. Tiesiog būtų gerai, kad perskaitytumėte tai, ką parašėte. O aš klausiu, ar atitinka programines nuostatas ir ar, dar kartą, derinta su ministre?

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Noriu pasakyti, kad pats principas, biurokratijos mažinimas, jau yra Vyriausybės programos dalis. Šiandien šitą klausimą aptariau ir su gerbiamu premjeru.

PIRMININKĖ. Dėkoju, laikas klausiti baigėsi. Motyvai – V. Šeršniovas kalba už.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Man patiko L. Kazlavicko pasisakymas, jisai tikrai atkreipė dėmesį į kompetencijų, kurios tikrai reikalingos, reikalavimus, strateginis planavimas ir panašiai. Tačiau šiuo metu regionuose yra katastrofa su kandidatais į švietimo įstaigos vadovus ir mes ten tikrai turime didelių problemų. Tad šiandien manau, kad tikrai reikėtų šiek tiek pamažinti kartelę, ir todėl aš pasisakau už.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Mes tą kartelę tiek numažinsime, kad greitai užteks, tiesiog, nežinau, priklausti, pavyzdžiui, vienai iš partijų, kuri tuo metu yra valdančioji vienoje ar kitoje savivaldybėje. Manęs, kaip 13 metų dirbusio savivaldoje, niekas neįtikinsite, kad, pakeitę ar eliminavę šitą išorinę kompetencijų vertinimą, sistemą padarysite kažkaip geresnę, atrinksite geresnius kandidatus ir panašiai. Tuo labiau kad jūs patys sau prieštaraujate, kalbėdami, iš vienos pusės, kad trūksta regionuose vadovų, iš kitos, rūpinatės tais žmonėmis, kurie, cituoju, dešimt metų yra atidirbę.

Kitas dalykas, švietimo pokyčiai reikalingi kaip nieko kito, reikalingas kompetencijų išlaikymas ir tie dešimt metų yra pakankamai didelis laiko tarpas, per kurį būtina kelti kompetencijas – vaikai keičiasi, kartos keičiasi, įvairiausių kitų dalykų atsitinka. Tai aš nesuprantu to noro tiek viską numinimizuoti, tiek tą kartelę sumažinti. Ir aš esu įsitikinęs, kai šitas klausimas atkeliaus į Švietimo ir mokslo komitetą, kada Nacionalinė švietimo agentūra pateiks visus skaičius, kiek yra mokyklų be vadovų, kokia vyksta konkurencija vadovus renkant, o mano žiniomis, ji vyksta, tai iš tikrųjų dings visi tie argumentai ir liks vienas vienintelis noras grįžti prie nomenklatūrinio mokyklų vadovų skyrimo savivaldybėse. Ir biurokratija nėra mažinama. Biurokratija yra perkeliama savivaldybėms. Tai tą irgi supraskite.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsisprendime balsuodami dėl 2-9 klausimo – projekto Nr. XVP-162. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 84: už – 53, prieš – 16, susilaikė 15. Po pateikimo pritarta. Siūlomas kaip pagrindinis Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 13 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Prašau per šoninį mikrofoną, kolege.

V. ALEKNAVIČIENĖ (LSDPF). Aš komiteto vardu norėčiau Vyriausybės išvados paprašyti.

PIRMININKĖ. Vyriausybės išvados. Ar galime bendru sutarimu pritarti dėl Vyriausybės išvados? Ačiū, pritarta.

15.21 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 38, 46 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-174 (pateikimas)

Toliau darbotvarkės 2-10 klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 38, 46 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-174. Kviečiu pranešėją I. Vėgėlę į tribūną.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiami Seimo nariai, pristatau Švietimo įstatymo atitinkamų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Aš neslėpsiu, kolegos, tai yra ideologinis balsavimas ir šis pasiūlymas yra ideologinis. Tai yra tėvų teisė rūpintis savo vaikų doroviniu auklėjimu, teisė pasirinkti lytiškumo ugdymą. Priešinga ideologija – tai šeimos atstūmimas šiais klausimais ir valstybės iškelimas virš šeimos, kuomet valstybė žino geriau, ką ir kada apie lytiškumą kalbėti savo vaikams.

Ar žinote šios ideologijos gimtinę? (*Balsas salėje*) Teisingai, girdžiu iš salės, kad tai yra komunizmas. Taip, komunistinė ideologija iškėlė valstybę virš šeimos, kad švietimas nepaisytų šeimos tradicijų, bet formuotų naują žmogų pagal kolektyvinę idėją, pagal kolektyvinį gyvenimą. Komunizmo tikslas – sukurti socialistinį švietimą, kuris atitrauktų vaikus nuo buržuazinės šeimos. Aš beveik cituoju. Komunistinė ideologija skatino mažinti tėvų įtaką vaikų auklėjimui, kad šeima nekenktų vaikų ugdymui pagal socialistinį idealą. Kolegos, K. Marksą pacituosiu, jeigu leisite, nors nelabai leidžiama šitoje salėje tą daryti: „Visų vaikų švietimas nuo to laiko, kai jie gali augti be motinos priežiūros, privalo vykti valstybinėse institucijose.“ Kolegos, Leninas dar pridurtų: „Duokite man ketverius metus auklėti vaikus ir sėkla, kurią pasėjau, niekada nebus išrauta.“

Pristatau įstatymą pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 26 straipsnį, kuriame yra nustatyta nuostata, jog tėvai nevaržomai rūpinasi ir auklėja savo vaikus religiniais ir doroviniais aspektais. Ši nuostata atkartoja Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 18 straipsnį – laisvę rūpintis savo vaikų religiniu ir doroviniu auklėjimu pagal savo pačių įsitikinimus. Viena iš tėvų teisės ugdyti vaikus pagal savo įsitikinimus sudėtinių dalių yra tėvų teisė parinkti savo vaikams šeimos pasaulėžiūrą atitinkantį lytiškumo ugdymą.

Kolegos, 2016 metais, kada buvo priimta Sveikatos, lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programa, nekilo jokių ideologinių nuostatų, nes tėvai bendradarbiaudavo su mokykla ir galėdavo pasirinkti, kaip, ką ir kada jų vaikas išgirs apie lytiškumą. 2022 metais ją pakeitė Gyvenimo įgūdžių bendroji programa ir ten paliko tikrai vieną lytiškumo koncepciją. Ten nebeliko šeimos, rengimo šeimai koncepcijos.

Pedagogikos teorija vienareikšmiškai pasako, kad su pasaulėžiūra susiję dalykai negali būti primetami kuriuo nors mokymu dalyku be tėvų žinios.

Jeigu klausiate, ar čia kažkokia naujiena Lietuvoje? Ne, Jungtinėje Karalystėje yra įtvirtinta teisė pasirinkti ugdyti lytiškumą pagal tėvų įsitikinimus. Lygiai taip pat yra ir Austrijoje.

Kreipiuosi į jus, gerbiamieji Seimo nariai, ne kaip į atstovaujančius atskiroms politinėms ideologijoms, bet kaip į atstovaujančius tautai ir mūsų žmonėms. Noriu tikėti, kad čia nėra tų, kurie pritaria komunistinei ideologijai.

Kreipiuosi į socialdemokratus. Socialdemokratai, nuo jūsų priklauso šiandien šito balsavimo pasekmė, nes jūsų yra daugiausia. Nemaža jūsų dalis yra išrinkta vienmandatėse apygardose, o didžioji dauguma Lietuvos piliečių nori, kad lytiškumo ugdymas būtų pasirenkamas tėvų, tai yra

kad tėvams leistų pasirinkti, ar leisti į tokį ugdymą, ar ne, skatinti bendradarbiavimą tarp tėvų ir mokyklos.

Kreipiuosi į liberalus. Jūs esate liberalai, jūs visada esate už laisvę, ar ne? Šiandien pamatysime, ar jūs iš tiesų leidžiate tėvams pasirinkti, ar jūs nusprendžiate, kad vis dėlto valstybė yra privalomas dalykas ir valstybė nustatys, ką turi išgirsti vaikas.

Kreipiuosi į Tėvynės sąjungą-Lietuvos krikščionis demokratų. Jūsų pavadinime yra: Lietuvos krikščionys demokratai. Krikščioniškoji ideologija. Jūsų pirmininkas skleidžia krikščionišką ideologiją. Ar iš tiesų taip yra, matysime šiandien po balsavimo.

Beje, aš visą šitą balsavimą stengsiuosi pristatyti kuo plačiau „Facebook“ socialinėje paskyroje ir kitose socialinėse medijose, kad tauta žinotų, kokią ideologiją skleidžia Seimas ir ar atstovauja rinkėjams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiamam pranešėjui norėčiau pasakyti, kad nežinau, ar didžioji dauguma Lietuvos visuomenės pritaria jūsų traktavimui lytiškumo ugdymo, bet tikrai esu tikra, kad didžioji dalis Lietuvos visuomenės nenorėtų girdėti Seimo salėje cituojamo Lenino. Prašau ateityje susilaikyti nuo tokių citatų.

Dabar klausimai. R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Ruošiasi V. Sinica.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Ačiū pirmininkei. Pranešėjo noriu pasiteirauti, kadangi, mano žiniomis, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija nėra gavusi nė vieno skundo iš tėvų dėl šios programos, anaiptol, dar yra ir tėvų organizacijų, kurios palaiko. Taip, pradžioje, kai programa buvo patvirtinta, buvo įvairių nuogastavimų, nes buvo vykdomos aktyviai įvairios dezinformacijos kampanijos ir ši programa demonizuojama, esą čia viską pervers, įsitikinimus ir visus kitus dalykus. Tai to neįvyko ir tų skundų nėra. Maža to, buvo kreipimasis į Vyriausiąjį administracinį teismą, jis irgi pripažino, kad nėra pažeidžiama Konstitucija. Ar jūs nemanote, kad jūs dirbtinai pučiate problemą, nes iš tėvų niekas neatima teisės auklėti savo vaikus, ir norite sukelti daugiau sumaišties visuomenėje, kad tai yra kažkokia blogio programa, kuri šiaip jau kalba apie tai, kaip mes vieni su kitais bendraujame, kur yra raudonosios linijos ir kaip sumažinti įvairių blogybių, kurių mūsų visuomenėje, deja, vis dar pasitaiko?

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Labai jums ačiū už klausimą. Tai netiesa. Yra skundų ir dalis asociacijų nepitaria, ir labai aiškiai. Nacionalinė šeimų ir tėvų asociacija labai aiškiai pareiškė savo nepritarimą tokiam modeliui, kuris yra, ir dar yra nemažai visų kitų asociacijų, kurios nepitaria.

Antras dalykas. Čia juk nekalbama apie atsisakymą lytiškumo dėstymo, mokymo, jis tegul būna toje programoje. Čia mes kalbame apie tėvų laisvę leisti vaikus į tokia programą ar ne.

Kokia to pasekmė? Pasekmė labai paprasta, ji buvo išnaikinta 2016 metų programos – bendradarbiavimas tarp tėvų ir mokyklos. 2016 metų programoje buvo įtvirtinta tėvų teisė žinoti, kas dėstoma, susipažinti, kaip, kas ir kada. Ką jūs sakote, tas bendradarbiavimas nuo 2022 metų išnyko dėl to, kad liko vienintelė, tai yra prievolė tėvų vesti į mokyklą lytiškumo programoms.

O kalbant apskritai, jeigu dėl kokio nors teksto ar žodelio, pritarkite, bus svarstymas, svarstymo metu galėsime tikslinti kiekvieną smulkmeną.

PIRMININKĖ. Klausia V. Sinica. Ruošiasi V. Ažuolas.

V. SINICA (MSNG). Ačiū už projektą ir pristatymą. Taip aštriai pristatėte, nežinau, ar kas nenusigąs, bet aš visiškai pritariu jūsų siūlymui. Iš tikrųjų labai problemiška yra ta programa. Pati programa yra aptakiai parašyta, bet kadangi teko dalyvauti su ja susijusiose diskusijose ir gerai pasigilinti, rekomendacijų dokumentas, turintis 200 puslapių, ir integrali visos tos programos dokumento dalis, labai aiškiai sako, kad reikia ugdyti nediskriminuoti dėl lyties tapatybės. Kas domisi ta tema, žino, kad nediskriminacija dėl lyties tapatybės reiškia gerbti žmogaus teisę pasirinkti, kokios lyties jis nori būti.

Gera, kad Lietuvos mokyklų mokytojai, aš manau, iš etinės ir profesinės savigarbos netaiko tokia radikalia forma to, ką šita programa leistų daryti, todėl tai nevirsta skandalais, nevyksta pykčiai su tėvais ir taip toliau. Bet iš tikrųjų tą programą reikėtų sutvarkyti ir labai pritariu jūsų siūlymui. O klausimas būtų toks: jeigu vis dėlto tėvai renkasi neleisti vaikų į tokias pamokas lytiškumo tema, kas vietoj jų, kaip jūs manote, turėtų būti, ar jokių pamokų, ar kas nors kito?

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Labai ačiū už klausimą. Pirma, reaguojau dėl to, kad buvo aštrus pristatymas. Aštrus, nes, mano supratimu, švietimas neturi būti ideologizuotas tokiu lygiu, koks yra dabar padarytas. Ir gerbiamai posėdžio pirmininkei aš replikuosiu: jeigu surasiu tikslią citatą, kuri atitiks tai, kokia vyksta ideologija ir ideologizavimas švietime, aš ją pacituosiu, kad ir koks žmogus būtų tai pasakęs, nes, mano supratimu, mes einame link socialistinės ir komunistinės švietimo ideologijos.

Reaguojant, kas vietoj to turėtų būti, mano supratimu, galima pasirinkti įstatymo svarstymo etape, jeigu jam bus pritarta. Aš tyčia to neįrašiau, nes gali būti ir tuščia, gali būti pasirinkta ir etika ar kitos gyvenimo įgūdžių, galų gale patriotiško pamokos galėtų būti, nes mums iš tiesų reikia stiprinti savo valstybės patriotinį vaikų ugdymą ir taip toliau. Tyčia šitame projekte nėra to padaryta. Tai yra labai paprastas projektas, jame yra labai aiškos vertybinio klausimo nuostatos, ar leisti tėvams pasirinkti, ar neleisti. Jeigu jau leisime, tuomet svarstyti galėsime ir ministerijoje, ir kartu su tam tikru komitetu, kas vietoj to turėtų būti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi D. Asanavičiūtė.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas kolega, labai džiaugiuosi jūsų pasiūlymu. Bet ir šiandien yra įstatymas. Praeitoje kadencijoje buvusi ministrė E. Dobrowolska norėjo panaikinti vaikų apsaugą nuo neigiamos informacijos, bet jai nepavyko to padaryti – net konservatoriai balsavo prieš, kad apsaugotų vaikus. Dabar tėvams kartais tenka kovoti vos ne teisinėmis priemonėmis, grasinant, kad jeigu jūs versite mano vaiką daryti vieną ar kitą dalyką ir ta neigiama informacija jam bus brukama, kreipsimės į teismus. Taip jiems pavyksta apsiginti.

Kita medalio pusė – aš labai džiaugiuosi, kad daug mokyklų tą lytiškumo programą išmetė į šiukšlių dėžę nuo pat pirmos dienos. Ir konsultantai rašo laiškus, nori pakonsultuoti, kaip ten gerai tą lytiškumą ugdyti, laiškai taip pat keliauja į šiukšlių dėžę. Ar jums neatrodo, kad ta programa buvo sukurta tik konsultantams užsidirbti daug pinigų ir brukti vaikams tai, ko įstatymas neleidžia brukti, nes jis yra galiojantis, ta apsauga vaikams. Kaip jūs galvojate?

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū už klausimą. Man sunku atsakyti į šitą klausimą. Ką aš matau iš tiesų, reaguodamas į tai, ką jūs pasakėte, kad šios programos metodinėje medžiagoje iš tiesų yra daugiau seksualumo ugdymas, o ne paruošimas vaikų šeimai, pasiruošimas vaikų meilei, paruošimas vaikų gyvenimui. Ten yra seksualumas, apsisaugojimas ir visi kiti dalykai. Man atrodo, tik tėvai turėtų teisę suvokti ir žinoti, kada jų vaikas gali tokią informaciją priimti ir kokią informaciją turi priimti. Ir yra labai paprastas ideologinis laisvės principas ne naikinti programą, bet leisti tėvams apsispręsti.

PIRMININKĖ. Klausia D. Asanavičiūtė. Ruošiasi L. Urmanavičius.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų apmaudu, kad iš visos tikrai nuostabios programos, į kurią įeina įvairių disciplinų ir mokymų vaikams, iškeliam tikrai dėl tapatybės, neva diskriminacijos, tuo labiau puikiai žinote, kad tai yra tik gairės, o mokymo turinį formuoja patys mokytojai. Bet aš ne apie tai.

Aš apie pačią statistiką. Per metus apie 900 nepilnamečių nutraukia nėštumą ir tikrai 10 % kreipiasi pagalbos. Šoke yra ir mergaitės, ir jų tėvai, reikalinga psichologinė pagalba abiem. Šeimose ir artimoje aplinkoje mažamečiai vaikai yra tvirkinami. Aštuonios iš dešimt moterų artimoje aplinkoje yra mušamos ir iš jų tyčiojamosi. Ir jūs įsivaizduojate, kad grįžę į tuos laikus, kai „sėdėk, boba, tavo laikas, tavo vieta virtuvėje ir prie vaikų“, arba pacituosiu, jūs citavote, aš irgi pacituosiu: „muša, reiškia, myli“, nepadoriai liečia nepilnametį ar nepilnametę: „Tylėk!“, nes gi dėdė liečia... Tai jūs įsivaizduojate, kad vaiko negebėjimas pažinti nepadorius prisilietimus yra blogis? Jūs įsivaizduojate, kad jeigu šeimoje, pripažinkime, ne visose šeimose vyksta lytiškumo ugdymas, ir vaikai dar ilgai nežino, iš kur atsiranda. Ir staiga – ups! – laukiasi. Tai kaip jūs įsivaizduojate, kas mokys šituos vaikus? Ar mes... Jums neatrodo, kad mes tikrai susilauksime didėjančios neigiamos statistikos?

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū jums, bet man atrodo, ar sąmoningai, ar nesąmoningai, jūs klaidinate. Aš dar kartą pabrėžiu: siūlymas nėra susijęs su naikinimu šitos programos ir šitų pamokų. Siūlymas yra susijęs su tuo, kad tėvai bendradarbiautų ir mokykla bendradarbiautų su tėvais;

kad tėvai žinotų, kas ir kada bus dėstoma; kad tėvai žinotų, kas atvyks dėstyti. Tai yra laisvo apsisprendimo principas, kuris yra įtvirtintas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje.

Kai jūs kalbate, kad aštuonios iš dešimties moterų patiria smurtą artimoje aplinkoje, išsiskaičiuokime gal? Čia daug yra moterų tarp mūsų Seimo narių, jūs tarp tų dviejų moterų patenkate, ar tarp tų aštuonių? Iškart paklausiu. Atrodytų, kad aštuonios iš dešimt moterų yra mušamos. Tai čia turbūt turėtų kilti rankų miškas, kiek yra moterų, kurios yra mušamos, jeigu aš teisingai supratau iš to, ką jūs sakote. Mano įsitikinimu, šita statistika jokių būdu neatsako, apskritai yra niekuo nesusiję su šituo siūlymu.

PIRMININKĖ. D. Asanavičiūtė – dėl vedimo tvarkos. Prašau.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, jūs irgi klaidinate. Šiek tiek dar statistikos, nes akivaizdu, kad jūs jos nežinote, kad seksualinio priekabiavimo atvejais tik šešios moterys per metus kreipiasi į tarnybas. Tik šešios! Visos kitos tyli. Tie 6 atvejai neateina iki teismų ir visiškai jokio rezultato nėra. Tai jūs skatinate mergaites nesuvokti, koks gali būti poveikis stipresnio asmens, vyro arba šeimos asmens?

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kaip tai susiję su projektu?

PIRMININKĖ. L. Urmanavičius klausia paskutinis, kadangi laikas šiam klausimui jau beveik pasibaigė. L. Urmanavičius, prašau.

L. URMANAVIČIUS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, aš noriu paklausti, kiek nukentės kitų mokinių visavertis ugdymas tomis dienomis, kada vyksta egzaminai ar mokinių pasiekimų vertinimas ugdymo metu, ne per atostogas? Faktiškai mokyklos turi užtikrinti, kad tuo metu būtų tik tie mokiniai mokyklose, kurie laiko egzaminus arba vertina savo pasiekimus?

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Vienas iš šito projekto kampų, apie ką jūs kalbate, tai yra tai, kad vaiko mokymo atostogų metu nebūtų organizuojami egzaminai. Ir logika yra labai paprasta: kiekvienas vaikas turi teisę į atostogas. Aš pats esu tėvelis, auginu tris vaikus. Jeigu nori išvažiuoti su šeima dabar kur nors atostogauti per vaikų atostogas, negali, nes per vidurį atostogų yra įkišamas, pavyzdžiui, egzaminas ir atsiskaitymas. Ir logika yra labai paprasta – turi rasti būdą, kaip tėvams, vedantiems vaikus į tą pačią mokyklą, bent jau į tą pačią mokyklą, mokykla ir ministerija užtikrintų galimybę atostogauti kartu su visa šeima tuo pačiu metu. O vaikai turi turėti egzaminus tuo metu, kai vyksta mokymosi procesas.

PIRMININKĖ. Jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Dabar motyvai. R. Tamašunienė kalba už.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Mieli kolegos, ši įstatymo pataisa suteikia galimybę tėvams rinktis jų šeimos pasaulėžiūrą atitinkantį ugdymą ir dalyvauti priimant sprendimus dėl ugdymo turinio įgyvendinimo ir teisės atsisakyti lytiškumo ugdymo turinio dalies, kuri yra viena iš sudedamųjų Gyvenimo įgūdžių ugdymo programos, taip puoselėjant savo šeimos vertybes. Daugelis dalykų realiai prieštarauja šeimų pasaulėžiūrai.

Buvusiai ministrei noriu pasakyti. Kodėl galbūt, jūsų įsitikinimu, nėra skundų dėl šios programos dalies? Mes čia turėtume padėkoti mūsų išmintingiems mokytojams, kurie geba tą programą pateikti taip, kad ji nekeltų abejonių jauniems žmonėms dėl jų lytinio tapatumo, dėl jų patikėjimo savimi. Dėl to iš tikrųjų kviečiu, raginu balsuoti už ir užtikrinti konstitucinę tėvų teisę nevaržomai ugdyti vaikus pagal savo religinius ir dorovinius įsitikinimus.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – R. Baranovas.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų pristatymas nebuvo aštrus, bet parodė, kad jis visiškai neišmano idėjų istorijos. Išties, universalus švietimas yra vienas iš mūsų, kairiųjų, pasididžiavimų. Ir tai nieko neturi bendro nei su V. Leninu, nei su K. Marksu. Jisai pirmiausia yra skirtas tam, kad mes suteiktume kuo lygesnes galimybes mūsų vaikams, kuo labiau juos apsaugotume ir kuo labiau juos atvestume į visuomenę, nepriklausomai nuo to, kiek tėvai išmano matematiką, lietuvių kalbą, kiek jie yra patriotiški, pilietiški ar kiek jie gali kalbėtis su savo vaikais apie lytiškumą. Jeigu iš to ideologinio įkarščio grįžtume į realybę, tai, kaip jau kolegos sakė, pamatytume, kad nieko blogo tose mokyklose nevyksta. O kalbėti tautos vardu aš tikrai jums, kolega, nesiūlau, nes užtenka pasiskaičiuoti, kiek frakcijoje turite narių, ir paaiškės, kiek turite visuomenės palaikymo.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Balsuosime per kitą balsavimo langą, kuris prasidės 16 val. 10 min.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja O. Leiputė.

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, LSDPF). Dėkojame.

15.42 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-48 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-48. Pranešėjas – A. Zuokas. Prašome.

A. ZUOKAS (MSNG). Pristatau Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Projekto esmė. Lietuva yra gana reta šalis tarp OECD šalių ir Europos Sąjungoje, kai mokinio krepšelis, ar klasės krepšelis, kaip mes jį vadinsime, skiriamas ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, tai yra juridiniams asmenims, kurių esmė – siekti pelno akcininkams. Praktika tiek Europos Sąjungoje, netgi ir Jungtinėse Amerikos Valstijose šiuo atveju: jeigu jūs gaunate viešųjų pinigų, tai forma turi būti ne pelno siekianti. Čia yra būtent įstatymo pasiūlymo esmė. Mes (čia grupė Seimo narių teikia šį įstatymo projektą) siūlome mokinio krepšelių, arba klasės krepšelių, skirti viešiesiems juridiniams asmenims.

Kas yra viešieji juridiniai asmenys? Tai yra viešosios įstaigos ir asociacijos. Faktiškai net ir šiandien egzistuojančios uždarnosios akcinės bendrovės, kurios teikia švietimo paslaugas, tas paslaugas kaip teikė, taip ir galės teikti, tik numatome laikotarpį – iki kitų metų sausio 1 dienos (galbūt jo reikia ilgesnio, čia jau diskusijų metu galėsime priimti sprendimą) turės persiregistruoti iš uždarnosios akcinės bendrovės, mažosios bendrijos į viešąją įstaigą arba asociaciją. Taip mes pasieksime ir išlaikysime esminį principą, kad švietimas negali būti komercializuotas. Švietimas yra viešoji paslauga. Tų, kurie privačiame sektoriuje veikia ir teikia švietimo paslaugas, esmė – būtent tenkinti visuomenės poreikius. Tai numato ir Konstitucijos 46 straipsnis, apie kurį kai kas čia buvo kalbėjęs anksčiau. Taip pat tai numato ir Konstitucinio Teismo sprendimas, kuris, be abejonės, palaiko, ką ir aš palaikau, kad lygiaverčiais pagrindais turi veikti ir savivaldybės arba valstybės mokyklos, tarp jų ir privačios, bet ne pelno siekiančios. Tai tokia yra šio įstatymo esmė.

Teisės departamente iš pradžių buvo padaryta pastabų, kad galbūt tai prieštarauja Konstitucijai, tačiau Teisės ir teisėtvarkos komitete mes turėjome gerą diskusiją ir Teisės departamentas, kiek suprantame, suklydo dėl formuluočių, kas yra viešieji asmenys, viešieji juridiniai asmenys. Komitetas balsavo ir priėmė sprendimą, kad pateiktas įstatymo projektas neprieštarauja Konstitucijai. Taip pat, kolegos, kas turėjote galimybę perskaityti Seimo Tyrimų skyriaus pateiktą informaciją apie ugdymo procesą kai kuriose Europos Sąjungos šalyse, tai aiškiai matėte, kad, jeigu yra skiriami viešieji pinigai, šiuo atveju valstybė arba savivaldybės kelia ir tam tikrus reikalavimus. Ir dažniausia Europos Sąjungoje veikia viešos ir privačios, tai yra privatus švietimas veikia kaip ne pelno siekiantys subjektai.

Kad nebūtų painiavos: kuo skiriasi VŠĮ ir uždaroji akcinė bendrovė? Uždaroji akcinė bendrovė siekia pelno savo veikla savo akcininkui, o viešosios įstaigos, gaudamos tą patį pelną, privalo investuoti atgal į tą misiją, dėl kurios yra įsteigtos. Lietuvos švietimo sistemoje yra labai pelningai veikiančių uždarytųjų akcinių bendrovių, yra pelningų ir viešųjų įstaigų. Skirtumo esmė: VŠĮ stato naują mokyklą, mažina tėvų įmokas ar toliau plečia savo paslaugas, o uždarnosios akcinės bendrovės, sumokėjusios pelno mokestį, akcininkams gali mokėti dividendus. Ir tai nėra teisinga, o galimybė išlieka. Kas nori dirbti kaip UAB, gali, bet, deja, negalėtų gauti ir pretenduoti į mokinio krepšelio ar klasės krepšelio lėšas. Tokia įstatymo esmė. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti S. Kairys. Prašom.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū už galimybę paklausti. Gerbiamas pranešėjau, jau šiek tiek diskutavome ir socialiniuose tinkluose šia tema, turbūt irgi supratote, kad yra ir kitų sektorių, kur privačios įmonės veikia. Kalbant apie viešąsias lėšas, tai tikrai nebūtinai yra baubas. Ir nors tikrai yra dalykų, ką reikia tvarkyti, net ir privačios švietimo įstaigos apie tai kalba, kad tas reguliavimas galėtų

būti peržiūrimas, bet visgi norėčiau pataisyti, kad tos lėšos eina ne UAB'ams, o pirmiausia eina vaikui, o tėvai jau renkasi, ar jie eina į valstybinę mokyklą, privačią ir panašiai. Bet Konkurencijos taryba irgi prašo konkurencinio vertinimo, nes tokį sprendimą jie kitaip traktuoja. Jie sako, kad jūs kaip tik išskirate viešąsias įstaigas, kurios dabar turės privilegiją, lyginant su uždarojomis akcinėmis bendrovėmis. Tai kaip pakomentuotumėte jų išvadą?

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju už klausimą. Paminėsiu, kad mes kalbame apie viešuosius juridinius asmenis. Tai yra ne tik viešosios įstaigos, bet ir asociacijos. Konkurencijai čia apskritai nedaro įtakos, atvirkščiai – konkurenciją tikrai skatina ir didina. Tėvams taip pat yra galimybė pasirinkti vieną ar kitą ugdymo įstaigą, ar tai būtų savivaldybės, ar valstybės, ar privati, bet keičiasi tik juridinė forma. Tėvams iš esmės skirtumas yra tikrai vienas, ar švietimo kokybė pakankama ir kiek reikia primokėti už vaiko leidimą į vieną ar kitą mokyklą. Tai šiuo atveju aš turiu padaręs gana nemažą analizę finansų, tiesa, skirtingų mokyklų Vilniaus mieste, turinčių VŠĮ statusą, turinčių uždarytų akcinių bendrovių arba mažųjų bendrijų, ir galiu pasakyti, kad ir vienos, ir kitos gali būti labai pelningos arba gali būti mažiau pelningos, netgi nuostolingos, priklausomai nuo savo veiklos.

Bet, jei žiūrėtume finansus ir analizuotume, galiu pasakyti, šiandien valstybė arba savivaldybė, skirdamos viešuosius finansus, realiai nekelia papildomų sąlygų ir tėvai šiandien permoka visi, na, sakyčiau, *minimum* 50 % už ugdymo procesą. Pavyzdžiui, viena VŠĮ (neminėsiu pavadinimo) moka gerus atlyginimus, nuomojasi patalpas, pati remontuojasi ir tėvai primoka tikrai 30–50 eurų per mėnesį, už ką gauna papildomą popamokinį ugdymą. O, kaip žinote, šiandien Vilniaus mieste, Klaipėdoje, Kaune ir kituose miestuose tėvai turi primokėti nuo 600 iki 1 tūkst. eurų. Bet, deja, tie finansai *de facto*, kalbant apie išlaidas, kurios skiriamos ugdymo procesui, nėra reikalingi. Jie sukuria tikrai nemažą pelną tam tikroms įstaigoms, kurios, klausimas, ką su juo daro. Taigi tai yra viešieji finansai ir mes juos turime prižiūrėti ir kontroliuoti. Ir jokių būdu čia konkurencija jokia neribojama, gal netgi, sakyčiau, atvirkščiai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia E. Rudelienė.

E. RUDELINĖ (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kolega, minėjote, kad permoka kelis kartus ar ten net 50 kartų, bet man atrodo, kad juridinis statusas nekeičia permokėjimo esmės. Bet čia tik sureaguosiu. Ir man atrodo, kad iš tiesų šis jūsų siūlomas įstatymo projektas tam tikroms įstaigoms konkurencines sąlygas blogina. Bet mano klausimas dar gilesnis. Ar neplanuojate eiti toliau? Juk mes turime ir socialinių įstaigų UAB'ų, ir sveikatos įstaigų UAB'ų, ir kultūros įstaigų UAB'ų, ir jos taip pat gauna valstybines lėšas, jos taip pat gauna už žmogų, už paslaugą, už senelį, už vaiką. Tai gal mes čia visko atsakykime tada? Ačiū.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų dažnai man kelia klausimą ir palyginimą su sveikatos sistema. Ir kaip tik čia aš pacituosiu gal gerbiamą R. Šukį, kuris labai gerai paaikšina skirtumus tarp mokinio krepšelio ar klasės krepšelio ir sveikatos sistemos. Sveikatos sistemoje tai yra draudiminiai pinigai, tai nėra tapatu tam, kas yra mokinio krepšelis arba klasės krepšelis. Ir suprantama, kad su draudiminiais pinigais tai yra kiekvieno asmens, kuris moka sveikatos draudimo įmokas, teisė disponuoti jais laisvai ir skirti arba privačiai įstaigai, arba valstybinei ir nepriklausomai nuo jos juridinio statuso. Čia visai kas kita.

Kalbant apie kultūros įstaigas arba uždarojas akcines bendroves, kurios teikia galbūt kultūros paslaugas, paprastai jos dalyvauja konkursuose, jos turi laimėti ir įtikinti per tam tikrą vertinimo procedūrą, kam ir kokiems projektams tos lėšos yra skiriamos. Čiagi yra nieko. Įsteigiate mokyklą ir jums *de facto* priklauso mokinio krepšelis arba klasės krepšelis, ir jūs jį gaunate.

O kalbant apie dydį priemokų, kurias moka šiandien tėvai, aš jums duosiu atsakymą vienos, tiesa, VŠĮ vadovės, kurių balansas (juos nesunku rasti *rekvizitai.lt*) per metus – 1,2–1,3 mln. pelno. Ir aš klausiu direktorės, kad jums tų pinigų gi nereikia, kodėl jūs imate priemokas iš tėvų po ten 600 eurų? Atsakymas buvo: žinote, kad visos ima, ir tėvai moka. Bet kas per požiūris? O konkurencijos švietime nelabai yra, ypač didžiuosiuose miestuose, nes jeigu jūs gyvenate tam tikrame mikrorajone ir ten yra mokykla, tai pirmas pasirinkimo kriterijus šiuo atveju yra mokykla šalia, o ne kažkur kitur.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia G. Balčytytė.

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū posėdžio pirmininkei. Aš tik parefleksuosiu tą, ką sakote. Gal šiek tiek prieštaraujate pats sau todėl, kad įmokos, ką tik sakėte, ar viešajai įstaigai, ar UAB'ui nesiskiria, konkurencija nustato, ar ne, kainas, tai tėvai vis tiek turės prisimokėti. Jūsų siūlymas neeliminuoja, nemažina tėvų prisimokėjimo ir niekaip to klausimo nesprendžia.

Kai kalbate apie socialines paslaugas: senjorų namai ir panašiai, lygiai taip pat tai yra automatiškai skiriamos viešosios lėšos, nėra jokių konkursų. Tai vis tikrai susiję ir su kitomis sritimis. Jūsų pasiūlymas atvertų tikrai daug daug klausimų kitose srityse.

Bet noriu patikslinti. Jūs teigiate, kad jūsų pasiūlymu bus draudžiama privačiai iniciatyvai uždirbti pelno. Bet viešajai įstaigai taip pat nedraudžiama uždirbti pelno. Vis tikrai kokią problemą sprendžiate? Įmokos nesumažės, pelnas uždirbamas...

PIRMININKĖ. Laikas!

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). ...gali būti. Dar gal galėsite pasidalinti OECD tyrimu...

PIRMININKĖ. Laikas!

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). ...nes jis niekur nerandamas, apie kurį kalbate?

A. ZUOKAS (MSNG). Mielai atsakysiu į šitą klausimą ir paaiškinsiu skirtumą tarp VŠĮ uždirbto pelno ir UAB'o uždirbto pelno. Jeigu aš esu UAB'o savininkas, akcininkas ir mano UAB'as uždirbo pelno, aš sumokėjau mokesčius valstybei, išmokėjau sau dividendus ir už juos darau, ką noriu: perku brangią mašiną, nežinau, namą ir ką tik noriu. VŠĮ, uždirbusi pelno, privalo toliau jį investuoti į veiklą, kuri numatyta jos įstatuose. Čia yra esminis skirtumas tarp šių dviejų juridinių formų.

Šiaip jau kalbant apie socialines įstaigas, praktika labai paprasta: ir Amerikoje, ir Europos Sąjungoje absoliuti dauguma jų yra ne pelno siekiantys juridiniai asmenys, o ne UAB'ai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Artūrai, kai buvau jaunesnis, jūs turėjote *blogą* ir to *blogą* antrašėte turėjote citatą: „Monopolija yra biurokrato draugas, demokrato priešas.“ Nežinau, ar čia laikai pasikeitė, bet jūs dabar kuriate valstybines monopolijas. Gal atsakysite į šitą klausimą, kodėl atitolote?

Bet štai Švedijos pavyzdys. Švedijoje 35 % gimnazijų yra privačios. Iš tų privačių gimnazijų 88 % yra akcinės bendrovės, dalimi jų net prekiaujama Stokholmo akcijų biržoje. Kuo skiriasi Lietuvos privačios mokyklos nuo Švedijos? Švedijoje visur iš mokinio krepšelio finansuojama viskas ir draudžiama imti nors 1 kroną už priėmimą. Štai kur yra tikrasis liberalizmas – suvienodinti sąlygas, neimti už išsilavinimą pinigų. O ką jūs siūlote, tai iš tikrųjų sužlugdyti privačią alternatyvą.

PIRMININKĖ. Laikas!

S. GENTVILAS (LSF). Ar pasikeitė jūsų ideologinės nuostatos nuo to laiko, kai skaičiau jūsų *blogą*?

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju už klausimą. Tikrai ne. Švediją būtų sunku pavadinti labai liberalia valstybe. Ji kaip tik labiau galbūt daugiau socialdemokratiškai orientuota. Noriu pasakyti, kad ši įstatymo pataisa neriboja visiškai privačios iniciatyvos, tikrai numato tokią formą, kokia yra praktika visame civilizuotame pasaulyje. Net ir jūsų paminėtas Švedijos pavyzdys labai aiškus. Kai mes kalbame apie ne pelno, apie uždarają akcinę bendrovę Lietuvos teisės terminais ir viešąją įstaigą, tai netapatu yra Švedijoje, bet jie kelia labai aišką sąlygą: gaunate viešąsias lėšas, mokinio krepšėlį arba klasės krepšėlį, jūs neturite teisės nė cento imti iš tėvų. Toks variantas galbūt ir galimas. Tada plėskime ir tikslinkime mūsų Švietimo įstatymą.

Danai tą patį kelia: gaunate mokinio krepšėlį, tai yra viešąsias lėšas, viskas, jūs negalite imti jokių priemonių. Yra bendri *miksuoti* procesai ir panašiai, bet dauguma jų pagal juridinį statusą yra ne pelno siekiantys subjektai. O Europoje ar Amerikoje yra ir ne pelno organizacijų, kurios kotiruojamos biržose, gauna tam tikrą pelną, bet jos investuoja į savo misijos įgyvendinimą, o ne akcininkų, pabrėšiu, interesų tenkinimą. Čia esminis skirtumas.

PIRMININKĖ. Ačiū.

A. ZUOKAS (MSNG). Gauni valdiškus pinigus – dirbk visuomenei.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. (*Balsas salėje*)

A. ZUOKAS (MSNG). Ačiū.

PIRMININKĖ. Prašom iš vietos nereplikuoti. Motyvai. Už užsirašė V. Sinica.

V. SINICA (MSNG). Norėjau padėkoti už projektą. Iš tikrųjų labai teisingas ir reikalingas. Lietuvoje egzistuoja gana sisteminga problema to, ką pavadinčiau kvazirinkų kūrimu tiek sveikatos apsaugos, tiek švietimo sektoriuje, kada *vietoj to, kad* privatus sektorius, iš tikrųjų privatus sektorius egzistuočių šalyje, tarkime, švietimo srityje, yra kuriamos situacijos, kada iš biudžeto lėšų visų piliečių pinigais yra mokama už verslo teikiamas paslaugas piliečiams. Ir švietimas yra tiksliai ta sritis, kur tai labai jaučiama, ypač tai jaučiama Vilniuje. Tiek A. Zuokas, tiek ir aš tikrai matėme ir iš darbo Vilniaus taryboje, kokias pasekmes tai turi, kai metai iš metų leidžiant pinigus būtent kompensacijoms iš biudžeto, ar tai būtų savivaldos lygmens, ar kitaip, privačių švietimo įstaigų naudojimuisi, prarandama galimybė skirti tas pačias biudžeto lėšas tam, kad iš tikrųjų tobulėtų viešųjų paslaugų tinklas, viešųjų mokyklų, darželių tinklas ir prieinamumas to, ko, tarsi visi pripažįsta, labiausiai norėtume – kad tų paslaugų kokybė tenkintų. Bet *vietoje to* įklimpstame užburtame rate, kai prieinamos tik privačios paslaugos. Ir mes visi, ne tik tie, kas jas perka, bet visi už jas mokame. Tai yra iš esmės ydinga situacija, todėl labai laiku ir labai teisingas siūlymas. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai prieš – S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū. Kolegos, išties aš manau, kad niekada nevertėtų lyginti, kaip yra sprendžiami klausimai, kalbant apie švietimą, kultūrą, rodant pavyzdį – Jungtines Amerikos Valstijas. Yra absoliučiai kita sistema ir visai kitas reguliavimas.

Kitas dalykas, dar kartą noriu pabrėžti: valstybės pinigai patenka ne į UAB'us, o patenka vaikui ir po to suveikia pasirinkimo laisvė, rinka ir panašiai. O viešajame sektoriuje, ypač švietimo, nėra blogai pakonkuruoti su privačiomis švietimo įstaigomis.

Ir paskutinis dalykas, aš tikrai noriu atkreipti dėmesį, mano nuomone, čia yra prasilenkimas su Konstitucija, nes valstybė neturėtų nurodinėti, kokia forma tu turėtum veikti. Yra kitų kontrolės būdų, mechanizmų, tėvai turi ir tarybas, ir kitus dalykus, galų gale, jie nori – veda, nori – neveda, tai yra jų apsisprendimo teisė ir jų reakcija. Tai šiuo atveju, aš manau, tikrai, žiūrint į konstitucingumą šiuo klausimu, tikrai ne viskas atrodo tvarkingai. Tą pastebi ir Konkurencijos taryba.

16.02 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 23¹, 59 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-194 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kitas darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 23¹, 59 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-194. Pranešėja – L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Pristatysiu šiandien turbūt labai aktualų įstatymo projektą, tai yra mano inicijuotas įstatymo, Švietimo įstatymo, pakeitimas dėl mobiliųjų įrenginių naudojimo ugdymo procese.

Vis dažniau įvairiose pasaulio šalyse imamas spręsti mobiliųjų ir kitų išmaniųjų įrenginių naudojimo ugdymo procese taisyklių klausimus, ribojimų klausimus ir panašiai. Įvestais ribojimais siekiama užtikrinti geresnę mokymosi kokybę ir sveikesnę mokinių psichinę būklę. Draudimus ugdymo įstaigose, remiantis viešai paskelbtais duomenimis, įstatymais arba taisyklėmis jau įvedė daugiau nei 60 pasaulio šalių.

Deja, Europos Parlamentas kol kas dar nėra nustatęs gairių, kaip elgtis mokykloms su mobiliaisiais įrenginiais ugdymo proceso metu. Lietuvoje šis klausimas vis dar paliekamas pagal poreikį spręsti pačioms mokykloms ir jų bendruomenėms. Problemą mato visi, tačiau ieškoti susitarimų ir sprendimo imasi tik pavienės ugdymo įstaigos.

Beje, mano žiniomis, ne vieną draudimą įvedusi ugdymo įstaiga nepasigailėjo dėl tokio savo sprendimo. Teko bendrauti su Klaipėdos miesto ugdymo įstaigų vadovais ir jie patvirtino, kad toks sprendimas pasitvirtino. Vilniaus universiteto mokslininkų atlikti tyrimai, turiu mintyje ger-

biamos R. Jusienės atliktą tyrimą „Ilgalaikis ekranų poveikis vaikų fizinei ir psichikos sveikatai“, rodo, kad sparčiai tobulėjant skaitmeninėms technologijoms prie ekranų leidžiamas laikas, įskaitant televizijos žiūrėjimą, naudojimąsi kompiuteriu, išmaniuoju telefonu, tapo svarbia daugelio vaikų ir paauglių kasdienio gyvenimo, pasižyminčio nejudrumu ir kitais sveikatos sutrikimais, priežastimi. Remiantis Lietuvos ir užsienio mokslininkų tyrimais, 6–17 metų vaikų ir paauglių ekrano laikas gerokai viršija psichikos sveikatos specialistų rekomenduojamas normas.

Svarbu paminėti tai, kad vaikų naudojimas informacinėmis technologijomis gerokai išaugo pandemijos metu, o sveikata, ypač psichikos, ženkliai suprastėjo. Vilniaus universiteto mokslininkams atlikus tyrimą, kurio metu buvo apklausta daugiau nei 400 su vaikais dirbančių asmenų, sveikatos ir priežiūros specialistai – visi beveik vienbalsiai patvirtino, kad neribojamas ekranų naudojimas vaikams ir paaugliams daro didelę žalą. Ypač nerimą kelia tai, kad nuolatinis dėmesio blaškymas mobiliaisiais įrenginiais mokykloje mažina informacijos įsisavinimą ir mokinių koncentraciją bei motyvaciją mokytis, mažina fizinį aktyvumą ir didina depresijos simptomų ir net savižudybės riziką.

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų, Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškųjų šeimų sąjungos frakcijos Seimo nariai parengtu Švietimo įstatymo projektu siūlo riboti informacinių ir komunikacinių technologijų naudojimą švietimo įstaigose ne ugdymo tikslu. Šiuo metu Švietimo įstatyme nėra įtvirtintas draudimas švietimo įstaigoje naudotis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis ne ugdymo tikslu. Todėl mokyklos administracijos gali laisvai spręsti, ar imtis tokio ribojimo. Kai kurios mokyklos yra tai padariusios, bet, deja, tai yra pavieniai atvejai.

Siūlome papildyti Švietimo įstatymo 23¹ straipsnį nauja dalimi, kurioje būtų įtvirtintas bendrasis draudimas mokyklose naudotis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis (pripažįstant jų nekontroliuojamą naudojimą švietimo įstaigoje žalingu mokiniams veiksmu), taip pat leidimo mokyklos informacijų ir komunikacijų technologijų naudojimo tvarkoje nustatyti šio draudimo išimtis. Išimtis galėtų nustatyti pati mokyklos bendruomenė, kurią sudaro mokyklos vadovybės, vaikų, tai yra moksleivių, ir tėvų atstovai. Tiesiog mokyklos turėtų prievolę imti spręsti šią klausimą.

Naujas reguliavimas turėtų padėti pagerinti ugdymo proceso kokybę ir mokinių pasiekimus švietimo įstaigose. Taip pat nauju reglamentavimu bus daroma teigiama įtaka vaikų ir paauglių psichikos sveikatai ir socialiniams įgūdžiams.

Kviečiu, kolegos, problemą vertinti atsakingai ir palaikyti įstatymo projektą. Esame pasirengę diskutuoti dėl tam tikrų įstatymo projekto formuluočių ir ieškoti kompromisų. Rekomendacinio pobūdžio reglamentavimas problemos jau neišspręs.

Aš matau, kad bus klausimų, tad tikrai atsakysiu dar užbėgdama už akių: teko lankytis ne vienoje ugdymo įstaigoje ir tikrai yra priemonių, kaip šiuos pakeitimus įgyvendinti. Tie, kas priėmė gal nepopuliarų, bet būtiną sprendimą, šiandien nesigaili savo tokio veiksmo.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjai. Jūsų paklausti norėtų šeši Seimo nariai. Pirmoji klausia E. Rudelienė. Prašom.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ačiū, gerbiama kolege, už pristatytą įstatymo projektą. Iš dalies pritariu, nes iš tiesų problema yra. Matome vaikų ir priklausomybę, ir dėmesio koncentracijos stoką, bet, aš manau ir tikrai žinau pavyzdžių, sakote, jūs Klaipėdos pritačėte, aš žinau kitų mokyklų, jų nemažai ir vis daugėja, kur vis dėlto susitaria bendruomenė, susitaria tėvai, susitaria vyresni vaikai, mokytojai ir kartu priima sprendimą nenaudoti. Ir aš manau, kad tuo atveju jis yra kur kas efektyvesnis ir daug greičiau pasiekia norimą rezultatą, kai yra susitariama, o ne kai nuleidžiama įstatymu.

Bet mano dar toks klausimas į ateitį, nes technologijos keičiasi taip greitai, kad mes jau šiandien faktiškai galime laikrodyje turėti telefoną ir juo naudotis, galime apyrankėje turėti, yra jau ten tokių išvis tabletės dydžio įrenginių. Kas visa tai tikrins ir ar mes kiekvieną kartą keisime kažkokį įstatymą? Kaip jūs tai įsivaizduojate užtikrinti? Ar tai nebus tiesiog, kad mokiniai, ateidami į mokyklą, turės ten būti, nežinau, patikrinami kiekvieną kartą, ką jie atsinešė ir ko neatsinešė?

PIRMININKĖ. Laikas, gerbiamoji.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Pirmiausia gal pasisakysiu dėl to, kodėl netinka rekomendacijas taisyklėmis reglamentuoti. Telefonas arba išmanusis įrenginys yra žmogaus nuosavybė ir todėl yra netinkama reglamentuoti taisyklėmis. Tu negali paimti kito žmogaus nuosavybės, jeigu tai nebus parašyta įstatyme. Aš manau, todėl čia būtų ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai atsakymas, kad yra būtina visa tai įtvirtinti įstatymu.

Kitas dalykas. Pavyzdžiui, pasidalinsiu vėl Klaipėdos mokyklos pavyzdžiu. Pas mus moksleiviai, asmeniškai ir mano dukra, atėjusi į mokyklą, pasižymi mokinio pažymėjimu, kad atvyko ir pasideda savo asmeninius daiktus rakinamoje spintelėje, kuri yra skirta tikrai būtent jos reikmėms. Aš nematau problemos, kad mokinyš, atėjęs į ugdymo įstaigą, būtent dar pačiame vestibulyje paliktų visus išmaniuosius prietaisus. Jaunesnėse klasėse tai galėtų padaryti klasės auklėtojas, kada moksleiviai, atėję į klasę, sudeda į dėžutę visus išmaniuosius įrenginius. Aišku, ten nestatysime kažkokių kontrolės vartų, aptikimo mechanizmų ir panašiai, bet tai turi būti sąmoningas veiksmas. Kaip jūs gerai paminėjote, tai turi būti sąmoningas visų mokyklos bendruomenės narių susitarimas. Aš manau, jeigu pavyktų pasiekti tokio susitarimo, tada visi būtų suinteresuoti, kad draudimas būtų įgyvendintas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Zailskienė. Prašome, Jūrate.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Ačiū už galimybę paklausti. Aš irgi pritariu, kad tikrai problema yra ir kad ją reikia spręsti, bet, manau, ją reikia spręsti kompleksiskai. Čia tikrai neužtenka, mano nuomone, vien įstatymo pakeitimo, nes kažkaip mes jau po truputį tampame policine valstybe – viską uždrausti, viską reglamentuoti, viską nubausti, įdėti į įstatymą. Vis tiek aš noriu paklausti konkrečiai: kaip jums atrodo, kas mokyklose užtikrins šito įstatymo įgyvendinimą?

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Mokykloje įstatymo įgyvendinimą užtikrina įstaigos vadovas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Sinica.

V. SINICA (MSNG). Man dabar norisi į jūsų ką tik buvusią diskusiją įsitraukti. Iš tikrųjų, labai pritariu, geras ir prasmingas pasiūlymas, ir sprendimas, jeigu tik pavyktų jį priimti ir įgyvendinti. Didžiulė ir aiški žala yra dėl skaitmeninių prietaisų naudojimo ugdymo proceso metu. Į pamokas yra susirenkama dėl vieno reikalo, tai yra ugdymo, ir tam niekas neturėtų trukdyti. Aš suprantu, kad šiandien įvairios mokyklos yra priėmusios savo vidaus tvarkos lygmeniu taisykles, kada yra paimami skaitmeniniai prietaisai, bet to neužtenka.

Mes turime dar vieną gana akivaizdžią tendenciją – šiandien tėvai dažnai mėgsta ginti savo vaikų nebūtinai geriausius interesus, o tiesiog norus. Kai būna tėvų, kurie ateina ginti vaiko teises, pavyzdžiui, netvarkyti klasės, jeigu vaikas gavo tokią sankciją, gali būti ir tėvų, kurie ateina ginti vaiko teises naudotis telefonu per pamoką. Ar jūs matote šitą pataisą kaip priemonę vis dėlto ir tokiose situacijose sustiprinti mokytojus? Aš, manau...

PIRMININKAS. Laikas!

V. SINICA (MSNG). ...mokytojai galiausiai vis tiek bus tie, kurie turės užtikrinti. Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Man teko bendrauti... Tas įstatymas neatsirado iš kažkur. Tarpseimiui laikotarpiu tikrai susitikinėjau su įvairiomis gyventojų grupėmis: tiek su mokyklų atstovais, tai yra vadovais, su mokiniais, su mokinių tėvais, su įvairiomis asociacijomis ir su psichiatrais, kurie iš tikrųjų įvardijo labai didelę problemą, netgi priklausomybę nuo ekranų. Nuo ekranų netgi vystosi tokie dalykai kaip ekranų autizmas ir panašiai. Čia problema yra tikrai didelė.

Aš manau, kad mes turime bent jau pradėti diskutuoti. Nemanau, kad mokytojai dėl to patirs kažkokių papildomų nepatogumų, nes mokyklos, kurios jau įgyvendino, pasinaudodamos rekomendacijomis arba užsienio šalių praktika, tokius draudimus, jos iš tikrųjų džiaugiasi. Mokykloje atsirado daugiau bendrystės, daugiau veiklos, galiausiai daugiau pabendravimo, renginių, įvairių užsiėmimų pertraukų metu ir taip toliau. Pavyzdžiui, vienoje Klaipėdos mokykloje yra uždrausta net pertraukų metu pasiimti mobiliąjį įrenginį. Įeini į mokyklą, iš tavęs paima, o tu jį atgauni, kai baigiasi ugdymo procesas. Nemanau, kad čia būtų koks nors papildomas krūvis, nes mokyklos, kurios įgyvendino, neturi nusiskundimų dėl tokios tvarkos.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Nedzinskas.

A. NEDZINSKAS (*LSDPF*). Gerbiama pirmininke, gerbiama įstatymo teikėja, ar nereikėtų pagal šį gerąjį pavyzdį pirmiausia mums, Seimui, reglamentuoti savo mobiliųjų telefonų naudojimo posėdžių salėje – juos uždrausti, o po to gerąjį pavyzdį parodyti mokyklose?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš šįvakar arba rytoj važiuosiu į Klaipėdą ir iki antradienio atsivešiu dėžutę, į kurią paprašysiu visų Seimo narių sudėti savo mobiliuosius telefonus. Gerai? (*Juokas salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama kolege, jau dabar dalis mokyklų taiko tokią priemonę ir labai tuo džiaugiasi. Bet, pakalbėjus su kitomis mokyklomis, kai kurios mokyklos pritrūksta ryžto to imtis, bijo būti nepopuliarios, bijo sulaukti kokios nors kritikos iš tėvų ir panašiai. Kaip galvojate, ar paskatins šie pakeitimai tai daryti? Gal po to net bus dėkingi tėvai, vaikai, kad tai įvyko?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kolega, manote, man lengva stoti į šią tribūną ir pasisakyti prieš galbūt jaunimo interesą, ypač kaip į visa tai sureaguos paaugliai? Aš jau turėjau vieną atvejį su tais mažaisiais automobiliukais, ar ne? Tai tikrai sulaukiau pasipriešinimo. Manau, kad ir po šio įstatymo pateikimo bus įvairių žinučių. Jeigu mes norime turėti sveiką jaunimą, o tai yra mūsų ateitis, mes privalome priimti ir nepopuliarius sprendimus. Iš tiesų jaunimo psichinė sveikata yra kritinės būklės, kiek man teko bendrauti su įvairiais specialistais. Tai tiesiog turime imti ir padaryti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia T. Domarkas.

T. DOMARKAS (*NAF*). Gerbiama pirmininke, kolege, klausimas būtų, gal mums reikėtų labiau rūpintis, kaip pasiekti, kad pirmiausia tėvai pradėtų tuo rūpintis? Mes galvojame, kad dažniausiai susiduriama su situacija... ir jūs sakėte, kad bendravote su tėvais ir mokiniais, tai nuo tėvų reikia pradėti. Jeigu pirmiausia tėvai, kurie veda vaikus į mokyklas, pasirūpintų tuo namuose ir vaikas ateitų suprasdamas, kad mokykloje to negalima, manau, kad tai būtų... Ką pirmiausia reikia padaryti, tai pradėti nuo tėvų. Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš jau minėjau, kad kiekvienoje mokykloje yra taryba, mokyklos bendruomenės taryba. Į jos sudėtį įeina tėvų atstovai, mokyklos vadovybės atstovai, mokinių atstovai ir dar tam tikrų institucijų atstovai. Tai iš tikrųjų yra susitarimo klausimas. Jei tėvai yra sąmoningi, jie tikrai riboja ekranų naudojimą laisvalaikio ar namie. Bet problema, aš sutinku, yra. Perauklėti žmonės yra tikrai sudėtinga, todėl reikėtų diskutuojant tiesiog susitarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Visi norintys paklausė. Motyvai už. Prašom. A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš suprantu, kad nė vienas iš čia sėdinčių neneigia technologijų reikšmės, būtinybės išmokyti jomis naudotis, bet technologijos negali tapti tikro žmogiško bendravimo, socializacijos, fizinio aktyvumo pakaitalu. Suprantu, kad tai tikrai nėra lengvas sprendimas. Turbūt nemaža dalis ne tik jaunimo, bet ir čia sėdinčių gali pasakyti, kad tokio sprendimo nereikia. Bet žiūrint į šiandienos vaikų fizinę, psichinę sveikatą, apie tai kalbėjo ir Ligita, yra ir tyrimų padaryta, akivaizdu, kad reikia sprendimų. Galbūt jie nėra lengvi, bet kviečiu kolegas palaikyti šitą projektą. Suteikime galimybę projektui po pateikimo eiti į komitetą, diskutuokime, galbūt priimkime tokį sprendimą, kokį padarė latviai: jie uždraudė mobiliaisiais telefonais naudotis 1–6 klasių mokiniams. Galbūt eikime tokiais žingsneliais.

Aš tik noriu priminti, kad mes tikrai ne pirmi, kurie tai padarytume. Tą jau gana seniai padarė Prancūzija, Italija ir dabar ką tik ir Nyderlandai tokį patį priėmė sprendimą. Tai tikrai labai kviečiu visus pamąstyti ir bent jau po pateikimo pritarti, kad ta diskusija būtų Seime. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prieš motyvus išsakys J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už žodį. Pranešėja pasakė, kad yra gražių pavyzdžių Klaipėdoje, yra tikrai kitose mokyklose, kur bendruomenė susitaria. Mano nuomone, ir turėtume galvoti, kad reikia ne prievarta ką nors daryti, o susitarti. Mes visi žinome, kad tik susitarimu galima pasiekti pačių geriausių rezultatų. Galvojant apie tai, kad jeigu įstatyme mes įrašysime privalomą nuostatą, kad reikia drausti telefonus, nors yra mokyklų, kurios puikiai susitaria ir pasideda tuos telefonus, nesvarbu, čia privati nuosavybė ar neprivati, tai yra bendruomenės susitarimo reikalas, o priėmus įstatymą mes vėl uždėsime administracinę naštą mokykloms, vadovybei, mokytojams, kurie ir taip nepakelia galvų dėl savo darbo apimties. Ir dar mes jiems pasakysime: dabar

jūs privalote įgyvendinti įstatymą, o dar po kažkiek laiko gal nusiųsime inspektorių patikrinti, ar tikrai mokykla laikosi įstatymo. Tai mano nuomonė ir siūlymas – laikytis to, kad turime leisti bendruomenėms susitarti, įtikinant tėvus, nes yra tėvų, kurie nenori to. Manau, kad reikia įtikinti tėvus ir susitarti, nes problema tikrai yra labai rimta. Tuo labiau kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija bei Sveikatos apsaugos ministerija jau susitarė, kad parengs bendras rekomendacijas, kaip padaryti, ir pagal jas mokyklų bendruomenės galės tartis. Siūlau nepalaikyti, nes mes jau turime draudimų ir taip esame daug parengę.

PIRMININKĖ. Dėkojame Jūratei. Balsuojame.

Užsiregistravo 90, balsavo 86: už – 44, prieš – 17, susilaikė 25. Pritarta. Siūdomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Siūdoma svarstymo data – gegužės 13 diena. Ar galime sutarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, galima. Ačiū.

16.23 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 38, 46 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-174 (pateikimo tęsinys)

Jau balsavimo langas, grįžtame tada prie darbotvarkės klausimo. Švietimo įstatymo Nr. I-1489 38, 46 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-174. Per šoninį mikrofoną, prašom, A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (NAF). Pirmininke, dėl šio balsavimo mano balsą įskaitykite už.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Protokole bus įrašyta.

Prašom balsuoti dėl projekto Nr. XVP-174.

Dėkoju, užsiregistravo 91, balsavo 91: už – 38, prieš – 32, susilaikė 21. Nepritarta.

Turime apsispręsti alternatyviai. Kas už – tobulinti, kas prieš – atmesti.

Užsiregistravo 94, balsavo 93: už – 47, prieš – 46. Gražiname tobulinti.

Per šoninį mikrofoną, prašom, A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Čia, kolegos, trumpa tokia replika būtų, kad pačią geriausią idėją galima sugadinti labai prastu pristatymu. Tikrai yra pavyzdys, kuomet atsistoji į tribūną, visus apskaldai antausiais ir dalis žmonių, kurie netgi anoje kadencijoje rėmė gana panašų įstatymo projektą, šitoje kadencijoje tiesiog po pristatymo persigalvojo. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame Agnei.

16.25 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-48 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-48. Balsuojame.

Užsiregistravo 97, balsavo 97: už – 70, prieš – 19, susilaikė 8. Pritarta. Siūdomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Svarstymo data – gegužės 13 diena. Ar galime sutarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, sutarta.

16.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2029 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-192 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. XIV-2029 „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių reži-

mų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-192. Pranešėjas – D. Jakavičius. Prašom.

D. JAKAVIČIUS (LSDPF). Laba diena, kolegos. Siūlome pataisyti komisijos nuostatus pakeisdami 14 punktą, pridėdami prie jo, kad „komisijos narys, nustojęs eiti pareigas jį delegavusioje institucijoje“, ir 14⁹: „atšaukiamas jį delegavusio juridinio asmens“. Pagrindinė mintis, kad Seimas pritarė centro teikimui pakeisti komisijos sudėtį iki kadencijos pabaigos, jeigu komisijos narys nustoja eiti pareigas jį delegavusioje institucijoje.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių klausti nėra. Dėl motyvų nėra... Yra. Tuoju, minutę. Motyvai už. Norėtų V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Manau, kad pirmininkas iškėlė labai gerą problemą, nes iš tikrųjų žmonės, išrinkti į komisiją, gali pristatyti ne institucijos nuomonę, bet savo asmeninę nuomonę, kuri kartais nesutinka ir su tos institucijos nuomone. Mes jau ne kartą matėme panašių situacijų. Šita komisija turi atstovauti institucijoms, o ne tiems asmeniškai žmonėms, kurie ten gali turėti visokių nuomonių. Siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Prieš nėra. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Yra siūlymas balsuoti. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 84, balsavo 82: už – 78, prieš – 1, susilaikė 3. Pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Ir siūloma svarstymo data yra balandžio 29 diena. Ar galime sutarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, sutarta, pritarta.

16.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XIV-315 „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus, Lietuvos radijo ir Lietuvos Helsinkio grupės metais“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-193 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. XIV-315 „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus, Lietuvos radijo ir Lietuvos Helsinkio grupės metais“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-193. Pranešėjas – D. Jakavičius.

D. JAKAVIČIUS (LSDPF). Sveiki dar kartą. Komisijos vardu teikiu šitų metų pataisymą ir prašome pridėti dar B. Gajauską. Skambėtų taip: „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus, Lietuvos radijo, Lietuvos Helsinkio grupės ir Balio Gajausko metais.“ Kodėl? Aiškinamajame parašyta, kad vis tikrai 2026 m. vasario 24 d. B. Gajauskui sukaks 100 metų, kovotojui prieš sovietų okupaciją, politiniam kaliniui, kuris iš 50 metų sovietinės okupacijos 37 metus buvo kalintas sovietų ypatingojo režimo lageriuose ir kalėjimuose, plius Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatas ir taip toliau. Siūlau palaikyti šitą projektą.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Jūsų paklausti norėtų E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Dariau, ačiū. Tikrai tinkami dalykai ir čia nekelia abejonių. Tačiau jūs, kaip naujas Seimo narys, gal nežinote tam tikros praktikos. Kai pradedama siūlyti kokius minėtinius metus, minėtinas datas, pasiūloma labai nevienareikšmiškų projektų, bet balsuojama už visus vienu balsavimu. Pavyzdžiui, aš norėčiau balsuoti už 5 prieš, už 15 – už, bet esu priverstas balsuoti už visus arba prieš visus.

Tas pats dabar jau persikėlė ir kai kalbame apie pavardes, čia Lietuvos radijo ir televizijos komisijoje siūlomi kandidatai nevienareikšmiškai. Bet konkrečiai kalbant apie tas atmintinas datas, čia jūsų rankose šiek tiek yra ir mano klausimas, ar jūs sutiktumėte grįžti prie kažkada buvusios tvarkos, kad už kiekvieną siūlomą prasmingą ar mažiau prasmingą datą, įvardinimą būtų balsuojama atskirai, o ne *in corpore*?

D. JAKAVIČIUS (LSDPF). Aš sutinku su jūsų pasiūlymu, Eugenijau, nes šituo nutarimu skiriamos trys ypatingos datos, gal jos ir susidubliuoja. Tikrai būtų galima taip daryti.

PIRMININKĖ. Dėkojame.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Kai siūlysi komisijos vardu 2028 metus, tada tikrai tai galėtume padaryti.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Motyvai už – J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū. Kolegos, aš kviečiu palaikyti, nes čia yra patikslinami mūsų buvę priimti sprendimai, kad Helsinkio metai, taip pat pridedami ir Balio Gajausko, kuris tikrai to vertas. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galima. Prieštaraujančių nėra. Ačiū. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Svarstymo data – balandžio 10 diena. Ar galime sutarti bendru sutarimu? Galime. Prieštaraujančių nėra. Ačiū.

16.32 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-225 (pateikimas)

Ir paskutinis darbotvarkės klausimas – rezervinis 3: Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-225. Pranešėja – D. Ulbinaitė.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Mielieji kolegos, taip jau atsitiko, kad šiandien tuo pačiu klausimu du pristatymai. Ką tik mūsų kolegė L. Girskienė pristatė vieną įstatymo pataisą, Švietimo įstatymo pataisą dėl mobiliųjų telefonų naudojimo mokyklose. Mano su kolegomis parengta pataisa taip pat yra apie tai. Tikslai panašūs. Ligos pateiktą pasiūlymą palaikėme, tai labai tikiuosi jūsų palaikymo ir mano išsakytoms mintims ir idėjoms.

Leiskite pristatyti jums Švietimo įstatymo pataisą, kurią mes parengėme kartu su R. Morkūnaite-Mikulėniene, L. Kazlavicku ir profesoriumi S. Čaplinskiu ir kurią savo parašais jau palaikė iš tikrųjų skirtingų frakcijų atstovai. Tai nėra koks nors noras, kaip sako profesorius D. Pūras, nesinori mūsų šalyje kolekcionuoti draudimų, bet čia yra tas atvejis, kai pasiekėme raudoną ribą ir iš tikrųjų nieko nedaryti negalime – privalome imtis nacionalinių sprendimų. Šią pataisą mes parengėme reaguodami į pilietinę iniciatyvą „Iš telefonų į mokyklą“ (ji taip vadinosi), kurią palaiko daugiau nei 200 visuomeninių organizacijų, 100 mokyklų ir beveik 4 tūkst. šalies gyventojų.

Rengdami pataisą taip pat įvertinome psichiatrų ir kitų mokslininkų pateiktą informaciją. Surengėme labai plačią diskusiją čia, Seime, joje dalyvavo tikrai įvairių sričių ekspertai. Toje diskusijoje išklausėme mokyklas, kurios riboja mobiliųjų telefonų naudojimą, ir tas mokyklas, kurios šio sprendimo nėra priėmusios. Tačiau visos jos, ir tos, ir tos, prašo nepalikti jų vienu su šia problema ir prašo nacionalinio lygmens sprendimo.

Išklausėme toje diskusijoje ir mokinių atstovus, ir jų tėvų atstovus. Taip pat išanalizavome nemažai kitų šalių patirčių, šalių, kurios įstatymais ir taisyklėmis draudžia naudoti išmaniuosius telefonus klasėse. Tokių šalių yra apie 60. Aš asmeniškai rėmiausi dar patirtimis iš savanoriavimo „Vaikų linijoje“, kur su probleminiu internetu naudojimo bėdomis susiduriama kasdien, kur man teko išklausti daugybę skaudžių istorijų.

Keli pavyzdžiai iš realybės, arba iš to, ką man teko girdėti „Vaikų linijoje“, iš savo budėjimo „Vaikų linijoje“, kai per pertrauką susuktas patyčių *reelsas* vos nepriveda mergaitės iki savižudybės, nes ją filmuoja net tualetė; kai trečiokas skuba į pagalbą savo pirmokei sesei užblokuoti pornografinio puslapio; kai dėl per prasto mobiliojo telefono klasės reitingų neatitinkantis septintokas išgyvena nepilnavertiškumo jausmą ir dėl to skambina į „Vaikų liniją“; kai net pamokų metu per mobiliuosius telefonus vyksta prekyba elektroninėmis cigaretėmis ir narkotikais; kai vyksta nenutrūkstamos lobių skrynių paieškos (kas turite vaikų, turbūt žinote, kas tai yra) ir kai šis žaidimas užkoduoja lošimų priklausomybę.

Tai tik keli pavyzdžiai. O mokslininkai sako, kad neribotai ugdymo metu naudojami mobilieji telefonai tampa vaikų depresijos, nerimo, atminties sutrikimų, smurto ir patyčių priežastimi ir daro neigiamą įtaką vaikų ir paauglių raidai, emocinei ir psichinei sveikatai. O mokytojai sako,

kad po tokių pertraukų ir po pabuvimo mobiliuosiuose telefonuose vaikai sunkiai suvokia skaitomą tekstą ir nemoka tarpusavyje bendrauti, nes realybė yra kitokia nei telefone.

Konsultavomės ir su teisininkais. Jie sako, kad bet kokie su ribojimais susiję sprendimai turi būti reglamentuojami įstatymu ir kad ministro įsakymo arba rekomendacijų, ministerijos rekomendacijų, neužteks. Aš labai tikiuosi, kad po šiandienos susitikimo Švietimo ministerijoje, kur šiuo metu, dabar, susitinka ekspertai ir švietimo bei sveikatos ministrės, beje, sveikatos ministrė palaiko ekspertų ir mokslininkų nuomonę ir pritaria mobiliųjų telefonų ribojimams, kad ir švietimo ministrė tikrai požiūrį pakeis.

Aš kviečiu į šią pataisą pažiūrėti ne kaip į draudimą, o kaip į galimybę – kaip į galimybę mokytojams mokyklose turėti įrankį, kuris padėtų sugrąžinti vaikus iš telefonų į mokyklą, kuris padėtų vaikus sugrąžinti į judrias pertraukas ir į gyvą bendravimą. Aš puikiai žinau, kad draudimais, vien draudimais nieko neišspręsimė. Kad šalia ribojimų mes turime galvoti ir ieškoti atsakymų, o kodėl mūsų vaikų emocinė sveikata yra tokia.

Aš labai tikiu, kad pradėsime labai svarbią diskusiją apie vaikų emocinę sveikatą ir kad tai yra tik pradžia. Todėl visus labai kviečiu pradėti šią diskusiją ir ieškokime geriausių sprendimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų paklausti norės keturi Seimo nariai. Aš tik noriu perspėti, kad balsavimo langas po 5 minučių baigsis, bet mes vis tiek iki pat pabaigos jį pratęsime. Tai R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiama kolege, iš tikrųjų pritariu visiems jūsų išdėstytiems argumentams, bet mano klausimas galbūt ne tiek apie projektą, nes ką tik išgirdome Seimo narės L. Girskienės pristatytą projektą, kuris buvo užregistruotas tarp sesijų, per mūsų pasirengimo laiką. Mano klausimas toks, pašaržuosiu: ar tikrai telefono naudojimo mokyklose ribojimai geresni dėl to, koks Seimo narys pristato šią idėją ir projektą? Ar nevertėtų vis dėlto mums paieškoti to politinio konsensuso? Sykį jau yra pateikta kokio nors Seimo nario ar Seimo narių grupės idėja, tiesiog prie jos prisijungti ir sujungti tas jėgas dėl idėjos, o ne dėl to, kas pirmas pamatė, kas pirmas išgirdo, o dar geriau – nusikopijavo ir teikė kaip savo idėją? Aš noriu tai pabrėžti, nes daug projektų (esu ne pirmą kadenciją, čia galbūt ne tiek pristatančiai, bet visiems) ir dabar imami projektai, traukiami, nors mūsų guli dar komitetuose...

PIRMININKĖ. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). ...ir taip pat analogiškai registruojami. Čia man irgi toks *dėjà vu* jausmas dabar.

PIRMININKĖ. Laikas!

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Atsakysiu. Mes siūlome skirtingas pataisas, bet tai, kad daugumai Seimo narių arba keliems Seimo nariams rūpi šis klausimas, tik rodo šitos problemos svarbą. Mes siūlome Švietimo įstatymo 43 straipsnį papildyti 23 dalimi ir išdėstyti ją, galiausiai perskaityti, kaip L. Girskienės pasiūlymas yra truputį kitoks. Aš kalbos pradžioje sakiau – mūsų tikslas vienas, tačiau formuluotės skirtingos. Ekspertai jau yra pasakę, kad pirmas pasiūlymas ne visai atliepia lūkestį. Ten nėra nieko pasakyta apie asmeninius mobiliuosius telefonus, o problema yra būtent jie. Ligitos pateiktame pasiūlyme kalbama apie informacinių ir komunikacinių technologijų ribojimą, iš esmės to riboti nereikia. Išmaniųjų lentų arba planšečių, kuriomis naudojasi, riboti nereikia. Problema, kurią įvardina ekspertai, kurią 200 šitų organizacijų kelia, yra asmeniniai mobilieji telefonai, kurių vaikai kai kada turi ir po keturis. Man atrodo, suvienykime pastangas. Svarstymo metu galima sujungti šituos dalykus. Labai pritariu, kad taip, taip jau išėjo, kad vienu metu, bet iš tikrųjų nematau jokios problemos suvienyti pastangas ir turėti rezultatą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia M. Katelinas. Prašom.

M. KATELYNAS (LSDPF). Dėkoju pirmininkei. Gerbiama pranešėja, jūs kvietėte pasižiūrėti į šį projektą ne kaip į draudimą, o kaip į galimybę, bet iš tiesų tai būtų draudimas. Draudimas yra tikslingas ir veiksmingas tiek, kiek yra valios jį vykdyti ir įgyvendinti. Norėčiau jūsų paklausti, jūsų nuomone, kas bus atsakingas už šio draudimo vykdymą ir jo priežiūrą, kad jo būtų laikomasi? Turbūt jūs manote, kad būtų mokytojai, bet kas įvyks tada, kai mokiniai to mokytojo neklausys, piktybiškai naudosis telefonu, jie atsineš į pamokas, ką tada mokytojas turės daryti – kviešti

direktorių, policiją ar ką? Nes, sakau, draudimas veiksmingas tik tada, kai yra galimybės jį įgyvendinti, bet mokytojas nėra policininkas ir to telefono tikrai neatims. Gal galėtumėte pakomentuoti, kaip jūs įsivaizduojate.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Atsakysiu į jūsų klausimą. Tos mokyklos, kurios yra jau įsivedusios šią tvarką, vis tiek prašo nepalikti jų vienu, nes atsiranda vis tėvų ar norinčių prieštarauti ir sako: kur čia parašyta? To nacionalinio sprendimo tikrai reikia ir toms mokykloms, kurios įsivedusios šią tvarką. Sprendimas paprastas: tai yra numatoma sutartyse, tiesiog numatomi šitie dalykai pasirašant vaiko priėmimo į mokyklas sutartį ir šitaip... Nėra nė vienos mokyklos, kuri susidurtų su kokia nors problema, kurios neišmanoma įgyvendinti. Vakar galėjote stebėti ne vieną reportažą televizijos žiniuose, kur buvo rodomos tos mokyklos, kalbinamos, ir nė viena nesiskundė, kad kiltų kokių nors problemų šią tvarką įgyvendinant. Manau, viskas padaroma.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Iš esmės pritariu iniciatyvai, bet kyla klausimų, apie kuriuos čia buvo kalbėta. Aišku, prieš tai buvusio įstatymo projekto pasiūlymus, matyt, reikėtų sujungti svarstymo metu. Jūs kalbate apie išmaniuosius telefonus. Jeigu mes taip detalizuosime įstatyme, kas galima, ko negalima arba kas draudžiama, greitai reikės švietimo ministrui modelius aprašinėti, nes yra išmaniųjų telefonų, kurie naudingi, pavyzdžiui, pulsą gali matuoti arba ten, sakykime, darbotvarkę parodyti, ir neturi sąsajos su telefonu. Tai ar tikrai reikia įstatyme taip detaliai išvardinti visus galimus išmaniuosius įrenginius ir bereikalingai galbūt apkrauti tą patį švietimo ministrą? Užtekėtų apribojimų. Tai toks ir būtų klausimas.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Manau, kad svarstymo metu ar komitetuose tai galima pataisyti, dėl išmaniųjų įrenginių išvardijimo. Tačiau jeigu pacituočiau visą pačią pataisą, tai mes ten ir sakome, kad „išskyrus specialius atvejus, kuriuos nustatys Švietimo, mokslo ir sporto ministerija“. Jau šiandien gavau laišką iš vienos mamos, kurios vaikas serga cukriniu diabetu, ir taip, tai bus išimtis, kur jis negali būti be šito įrenginio, nes jis matuoja jo cukraus kiekį kraujyje. Tai aišku, kad šitos išimtis bus ir jos bus numatytos. Tai aš nematyčiau čia kažkokios didelės problemos. O ar tai vadinsime vienu (tiesiog išmaniaisiais įrenginiais), ar jeigu tai yra perteklinis, teisininkai sakys, kad perteklinės sąvokos, tai jas visada galima pataisyti svarstymo eigoje. Bet ačiū už pastabą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, pranešėja. Kaip jūs galvojate, sudėjus jūsų projektą ir Ligitos, būtų daugiau balsų Seime, ar ne? Ir įdomu, kaip jūs balsavote už Ligitos pateiktą projektą?

Antras klausimas būtų toks... Tie pavyzdžiai, kuriuos jūs minėjote, jie skandalingi ne tiktai pamokų metu, bet ir apskritai, tai kur kas plačiau mes apie tai turime galvoti ir kalbėti.

Ir trečias dalykas, kada jūs gavote tą informaciją? Ir dar norėčiau paklausti, Ligitos projektas ženkliai anksčiau registruotas, bet kažkodėl tai nė vienam portalui nebuvo įdomu ir niekas nekommentavo per tą laiką. Vakar pradėjo komentuoti, kad jūs teiksite, konservatoriai teiks šią projektą. Vakar, šiandien. Kame čia reikalas, kaip jūs galvojate?

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Atsakysiu: turbūt priežastis yra ta, kad mes, registruodami šitas pataisas, remiamės 200 pilietinių organizacijų, 100 mokyklų ir 4 tūkst. asmenų išsakyta iniciatyva, tai minėjau pradžioje. Taip pat turbūt viskas priklauso nuo to, kaip pateiksi, kaip komunikuosi. Visiems reikėtų nepamiršti komunikacijos svarbos.

Dar prieš tai klausėte, kada gavome šią informaciją. Nelabai supratau, kokią informaciją?

PIRMININKĖ. Dėkoju, paklausė visi, kurie norėjote. Dabar motyvai už – V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Aš gal šiek tiek su humoru pasakysiu, vis tiek tema labai svarbi. Yra du projektai, abudu panašūs. Tikriausiai abudu bus sudėti ir tobulintini. Bet yra vienas sprendimas, ką aš noriu pasakyti, – galima išspręsti problemą nieko nedraudžiant. Šiais laikais yra net ir fiziniams asmenims prieinamos labai pigios technologijos, kurios tiesiog gesina mobilųjų ryši. Įstaigos gali įsigyti tokias technologijas, pamoka prasideda, užgesinai ryšį, ir viskas. Turėk koki nori telefoną, ryšio nebus. Valio! Bet idėją palaikau.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Aš galiu atsakyti čia? Galiu čia atsakyti? Nereikia?..

PIRMININKĖ. Čia ne klausimas, čia buvo dėl motyvų. Dėkui pranešėjui. Balsuojame.

Užsiregistravo 80, balsavo 77: už – 41, prieš – 11, susilaikė 25. Pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Svarstymo data – gegužės 13 diena. Ar galime sutarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Per šoninį mikrofoną V. Aleknavičienė. Prašom.

V. ALEKNAVIČIENĖ (*LSDPF*). Komiteto vardu noriu paprašyti Vyriausybės išvadų dėl visų projektų, kurie šiandien buvo pateikti Švietimo ir mokslo komitetui.

PIRMININKĖ. Reikėtų, kad išvardintumėte, dėl kurių tiksliai prašote. Švietimo ir mokslo komitetas dėl abiejų, kurie buvo dėl... (*Balsai salėje*)

V. ALEKNAVIČIENĖ (*LSDPF*). Dėl Švietimo įstatymo projektų, kurie buvo šiandien.

PIRMININKĖ. Aš tada išvardinsiu: Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-162, toliau – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-48, toliau – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 23¹, 59 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-194 ir Švietimo įstatymo Nr. I-1489 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-225. Ar galima pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Prieštaraujančių... Nepritarta. Ačiū. Dėl vedimo tvarkos. Prašom, kolega R. Šukys.

R. ŠUKYS (*NAF*). Gerbiami kolegos, iš tiesų ne visai racionalus buvo pasiūlymas. Kadangi komitetas svarstydamas gali apsispręsti, paprastai Vyriausybės išvados pateikimo metu prašoma dėl projektų, jeigu tai susiję su Vyriausybės finansiniais klausimais, kur yra biudžetas.

Dabar dėl telefonų. Kokia nauda iš Vyriausybės arba kodėl Vyriausybė turėtų teikti išvadą, leisti moksleiviams ar neleisti telefonus klasėje pamokų metu?

PIRMININKĖ. Dėkojame už jūsų nuomonę, bet jau yra apsispręsta ir pritarta.

Prašome paskutinei registracijai.

Užsiregistravo 80 Seimo narių. Vakarinis Seimo posėdis baigiamas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 26 STENOGRAMA

2025 m. kovo 25 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas. Gerbiami Seimo nariai, pradėsime šios dienos rytinį posėdį. Prašome užimti savo vietas. (*Gongas*) Prašome registruotis.

Užsiregistravo 93 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, šiandien, minėdami Baltarusijos laisvės dieną, pagerbiame ne tik tautos istorinę kovą už Nepriklausomybę, bet ir šiandieninę jos drąsą siekiant demokratijos ir žmogaus teisių. Turime garbę šioje tribūnoje išgirsti balsą, kuris tapo vilties simboliu šimtams tūkstančių baltarusių. Tas balsas atstovauja ryžtui, laisvės troškimui ir kovai už teisingumą. Kviečiu į tribūną Baltarusijos demokratinių jėgų lyderę ponią S. Cichanouską. (*Plojimai*)

10.00 val.

Baltarusijos demokratinių jėgų lyderės Svatlanos Cichanouskajos kalba Baltarusijos Laisvės dienos proga

S. CICHANOUSKAJA. Gerbiamas Pirmininke Skverneli, gerbiami Seimo nariai, mieli draugai lietuviai, ačiū jums iš visos širdies. Dėkui už jūsų šilumą ir paramą Baltarusijai. Esu dėkinga ir sujaudinta, kad šiandien šalia Lietuvos Seimo pastato plevėsuoja ir baltai raudona Baltarusijos tautinė vėliava – mūsų Nepriklausomybės ir taikios revoliucijos ženklas. Šiandien Baltarusijos nacionalinė šventė. Baltarusijos Demokratinės Respublikos Nepriklausomybės paskelbimo dienos proga noriu išreikšti Jums savo dėkingumą ir gilią pagarbą Lietuvai. (*Plojimai*) Kovo 11-ąją kartu su jumis minėjome Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną. Šiandien švenčiame Baltarusijos Laisvės dieną. Šios šventės kalendoriuje yra ne tik greta, jos turi tą pačią prasmę – baltarusių ir lietuvių kovą už Laisvę ir Nepriklausomybę.

Dabar norėčiau pratęsti apie mūsų kovą mūsų gimtąją baltarusių kalba. Jei reikia, galite pasinaudoti ausinėmis vertimui, nors manau, kad baltarusių kalba visiškai nėra svetima jums.

Mūsų kovoje dėl Laisvės ir Nepriklausomybės mūsų tautos visuomet palaikė viena kitą. Štai Lietuva viena pirmųjų pripažino mūsų Nepriklausomybę 1918 metais, o vėliau priglaudė mūsų vyriausybę išeivijoje, jau 1991 metų sausį baltarusiai kartu su lietuviais gynė laisvę prie Seimo ir Televizijos bokšto. Baltarusiai ir lietuviai kartu dalyvavo sukilimuose prieš Rusijos imperiją, kartu ėjo per sovietų okupacijos priespaudą. Mūsų draugystę lemia ne tik geografija, bet ir bendri idealai bei vertybės. Šiandieną greta viso kito pagerbiame mūsų bendros kovos dėl Laisvės istoriją. Kaip kadaise Lietuva, šiandien mes, baltarusiai, einame mūsų kelią į Laisvę. Šiame kelyje mus įkvepia Lietuva ir jos tautos drąsa. Mūsų tikslas yra ištrūkti iš Rusijos okupacijos, iš A. Lukašenos tironijos, sugrąžinti Baltarusiją į Europos tautų šeimą. Suprantame, kad Baltarusijos išvadavimas yra mūsų uždavinys ir mūsų pareiga, bet mes negalime to padaryti be sąjungininkų.

Džiaugiuosi, kad visus šiuos metus Lietuva ir lietuvių tauta buvo šalia mūsų šioje kovoje. Ačiū Pirmininkui S. Skverneliui, kuris dar 2020 metais būdamas premjeru priėmė mane ir mano vaikus Lietuvoje, o Lietuvos Seimas tapo pirmuoju parlamentu, kuris pripažino mūsų pergalę.

Lietuva visada rodydavo principingumą ir nuoseklumą. Dar prieš 20 metų, kai dauguma Europos vyriausybių flirtavo su A. Lukašenos režimu, Lietuvos Seime buvo sukurta pirmoji grupė „Už demokratinę Baltarusiją“. Lietuviai jau tada suprato, kad reikia kurti sąjungą ne su

diktatūra, o su demokratinėmis jėgomis, visada buvo strateginio mąstymo pavyzdys, nes Lietuvai reikalingas patikimas, prognozuojamas, europietiškas kaimynas, o ne diktatorius, kuris gali užsižaisti su ugnimi ir sudeginti namus – ir savo, ir kaimynų. J. Olekas, R. Juknevičienė, E. Zingeris, L. Kasčiūnas, Ž. Pavilionis – parlamentinės grupės nariai įvairiais metais, visada buvote tarp artimiausių baltarusių draugų ir sąjungininkų.

Ačiū ir toms, su kuriomis per pastaruosius ketverius metus dirbome lietuvių ir baltarusių moterų grupės formatu – I. Šimonytei ir V. Čmilytei-Nielsen. Mums svarbu, kad jūsų balsas remiant laisvą, europietišką Baltarusiją ir toliau skambėtų Lietuvos Seime. Ačiū Užsienio reikalų komitetui ir jo pirmininkui R. Motuzui už rezoliuciją nepripažinti vadinamųjų rinkimų sausio mėnesį. Pažymėjote, kad A. Lukašenka nėra prezidentas – jis yra valdžią užgrobus nusikaltėlis. Visi jo pasirašyti sprendimai neturi teisėtos galios.

Esu labai dėkinga premjerui G. Paluckui, užsienio reikalų ministrui K. Budriui už valią, charakterį ir nekintamą mūsų kovos palaikymą. Ypatinga padėka Prezidentui G. Nausėdai, kuris drąsiai gina ne tik Lietuvos garbę pasaulyje, bet ir visos Europos interesus.

Ačiū kiekvienam lietuviui, kuris ėjo į solidarumo su Baltarusija akcijas, kuris stovėjo grandinėje per Baltijos kelią 2020 metais, kas kabino baltas raudonas baltas vėliavas savo languose, kas priglaudė baltarusių pabėgėlius, padėjo jiems mokytis lietuvių kalbos, siuntė palaikymo žodžius ar atvirukus politiniams kaliniams. Ačiū lietuviams žurnalistams ir žmogaus teisių gynėjams, kurie rašo apie Baltarusiją ir padeda represijų aukoms. Didžiuojamės, kad Lietuvoje turime tiek draugų ir sąjungininkų. Lietuviai gerai žino laisvės kainą ir supranta, kaip lengva ją prarasti ir kaip sunku paskui atgauti.

Mieli draugai, gal Lietuva maža šalis, bet turi didelę širdį. Iš savo istorijos žinote, ką reiškia gyventi okupacijoje. Būtent todėl, kai Baltarusijoje prasidėjo teroras, priglaudėte tūkstančius nuo represijų bėgančių baltarusių. Visai neseniai pavyko į Lietuvą perkelti keletą išvaduoatų politinių kalinių, mūsų didvyrius P. Šarenda-Panasiuk, A. Kanavalavą, A. Maušuk ar A. Kuznečyką. Tik pagalvokite, jūs išgelbėjote tūkstančius žmonių! To niekada nepamiršime! Mums suteikėte ne tik prieglobstį, suteikėte viltį, orumą ir šansą tęsti mūsų kovą. Jūsų dėka baltarusių demokratinės jėgos išgyveno, išliko vieningos, reorganizavosi ir gavo tarptautinį pripažinimą. Jūsų dėka sukūrėme alternatyvias valdžios institucijas išėivijoje ir palaikome pasipriešinimo sąjudį šalies viduje. Nors praėjo beveik jau penkeri metai, A. Lukašenka elgiasi taip, lyg žmonės iki šiol protestuotų prie jo rūmų. Jis bijo baltarusių. Jis keršija jums už jūsų solidarumą, bet tai reiškia tik viena – jūs darote viską teisingai.

Mieli Seimo nariai, baltarusiai, kurie renkasi čia pasilikti, ne tik gauna pagalbą, bet ir stiprina Lietuvos visuomenę, užsiima verslu, dėsto mokyklose, padeda ligoninėse, moka mokesčius, kuria darbo vietas. Kasmet į Lietuvos biudžetą suneša daugiau nei 100 mln. eurų. Raginame baltarusius mokytis lietuvių kalbos ir kultūros, integruotis į Lietuvos visuomenę ir, žinoma, gerbti Lietuvos įstatymus. Esu tikra, kad dauguma jų sugrįš į Baltarusiją, kai tik ateis laisvė, ir jie tebebus ištikimi ir dėkingi Lietuvai. Su savimi jie atsineš vertybes, kurias jūs padėjote išsaugoti, Europos ir demokratijos vertybes.

Būtent to šitaip bijo šiandienos A. Lukašenkos režimas. Būtent todėl jis rengia provokacijas, kad sukiršintų lietuvius su baltarusiais. Nesileiskime į šias provokacijas. Istorinis revizionizmas, kuris kartais Lietuvoje vadinamas litvinizmu, yra žalingas ir priešiškas reiškinys, bet baltarusių visuomenėje jis yra visiškai marginalus. Šį klausimą bando išpūsti tos pačios jėgos, kurios stovi už išpuolių prieš baltarusių organizacijų Vilniuje pastatus.

Leiskite dar kartą aiškiai ir vienareikšmiškai pareikšti: baltarusiai gerbia Lietuvos suverenumą ir teritorinį vientisumą. Smerkiame bet kokius bandymus naudoti istoriją kaip ginklą. Atskirkime istorinį revizionizmą nuo bendros istorijos. Mūsų praeitis neturi mūsų dalinti, atvirkščiai, ji turi mus vienyti ir stiprinti. Šis paveldas artina baltarusius su Europa ir leidžia mums pasipriešinti rusų pasauliui. Žiūrėkime į šį paveldą ne kaip į naštą, o kaip į partnerystės pamatą.

Mieli Seimo nariai, baltarusių tauta nėra Lietuvos ir lietuvių priešas. Mūsų bendras priešas yra Minske, tai yra diktatūra, kuri pavertė Baltarusiją į kalėjimą ir pavirto grėsme mūsų kaimy-

nams. Mūsų bendras priešas yra Maskvoje, tai V. Putino revanšistinis režimas, kuris bando atkurti imperiją ir pavergti mūsų tautas. Šie du režimai kuria grėsmę Lietuvai ir visai Europos Sąjungai, skleisdami propagandą, rengdami hibridines atakas, ardydami Europos vienybę, atsiųsdami čia savo agentus.

Dar kartą noriu aiškiai pabrėžti: suprantame Lietuvos nuogastavimus ir palaikome jūsų bandymus stiprinti saugumą. Lietuva mums tapo laikiniais namais, esame suinteresuoti tuo, kad šie namai būtų saugūs, apsaugoti. Būtent todėl padedame atpažinti režimo agentus Lietuvoje, padedame atrasti sankcijų spragas, fiksuojame iš karo besipelnančių įmonių pavadinimus, renkame vardus režimo patikėtinių, kurie padeda permesti nelegalius migrantus prie sienos su Lietuva. Turime suvokti ir visiems mūsų partneriams iškomunikuoti: A. Lukašenka yra valdžią užgrobęs nusikaltėlis, kuris parduoda šalį Rusijai, laiko branduolinį ginklą, paverčia Baltarusiją karine baze ir Rusijos karo mašinos surenkamuoju cechų. Ir visa tai daroma prieš baltarusių valią. Anot sociologų, tik 4 % baltarusių palaiko Baltarusijos dalyvavimą kare ir maždaug tiek pat – Baltarusijos susijungimą su Rusija.

Šiandien Minske uzurpatorius rengia dar vieną menamą inauguraciją ir tai yra bergždžias bandymas atversti naują puslapį, susigražinti legitimumą. Bet to nebus. Baltarusiai nepripažino diktatoriaus ir nepripažins. Jo vieta yra Hagoje. Jis turi būti patrauktas atsakomybėn už nusikaltimus, už karą prieš Ukrainą, už hibridinius išpuolius prieš Lietuvą, už lėktuvų pagrobimą, už terorą prieš baltarusius. Lietuva jau žengė pirmą žingsnį šia linkme – pernai prieš režimą Tarptautiniam baudžiamajam teismui buvo pateiktas ieškinys, kurį mes palaikome.

Mieli draugai, ateityje mūsų laukia ilgas kelias atkuriant teisingumą ir teisėtumą. Nežinome, kaip ir kada ateis permainos, tačiau mes toms permainoms ruošiamės ir artiname tą akimirką. Nepaisydami siaubingo teroro, tęsiame kovą. Kurie yra užsienyje, šiandien eina į gatves visame pasaulyje. Šįvakar rengiame maršą per Vilnių. Kurie yra šalies viduje, protestuoja tyliai. Teroro sąlygomis neįmanoma eiti į gatves. Kasdien Baltarusijoje sulaikoma vidutiniškai 12 žmonių už antirežiminę veiklą ar už Ukrainos palaikymą. Štai vakar per Rusijos koncertą Baltarusijos valstybinėje filharmonijoje Minske moteris sušuko „Slava Ukraini!“ ir jos likimas dabar nežinomas. Iš viso kalėjimuose yra daugiau nei 1 tūkst. 300 politinių kalinių. Daugelis dingo be žinios. Dvejus metus nieko nesu girdėjusi apie savo vyrą Sergejų ir nežinau, ar jis yra gyvas. Beveik pusantro tūkstančio išvyko kariauti už Ukrainą ir apie 80 baltarusių jau paaugojo savo gyvybes. Neseniai palaidojome 24 metų M. Zaicevą, kuri buvo mūsų protesto 2020 metais simbolis. O prieš porą mėnesių ji žuvo prie Pokrovsko, Donecko srityje. Suprantame, kad kovodami už Ukrainą kovojame už mūsų laisvę.

Gerbiami Seimo nariai, šiandien Baltarusijos laisvė, Baltarusijos likimas daugeliu prasmėmis priklauso nuo Ukrainos derybų rezultatų ir artimiausi mėnesiai gali būti lemiami. Akivaizdu, kad V. Putinas ir A. Lukašenka nenori taikos, nes karas juos palaiko ir teisina jų terorą. Turime siekti ne šiaip ugnies nutraukimo, o tvarios taikos. Tai bus įmanoma tik tada, kai Ukraina gaus visas saugumo garantijas, o prorusiškas režimas Baltarusijoje bus demontuotas.

Tikiu, kad tai įmanoma. Tikiu, kad pokyčiai Baltarusijoje gali ateiti anksčiau, negu permainos Rusijoje. Demokratinė Baltarusija be Rusijos buvimo gali būti viena iš saugumo garantijų ne tik Ukrainai, bet ir Lietuvai, Latvijai, Lenkijai ir visai Europos Sąjungai.

Kol Baltarusijoje yra šis režimas, bus nuolatinė karo grėsmė, ir jūs tai puikiai suprantate. Nauja geopolitinė situacija gal ir suteiks baltarusiams naują šansą, tačiau kuria ir didelių rizikų. Neturime leisti, kad pasikartotų naujoji Jalta, kad būtų sugrįžta prie įtakos zonų. Ukraina, Baltarusija, Moldova kaip Sakartvelas, Armėnija, net ir Baltijos šalys – visos mūsų tautos turi apsisprendimo teisę. Esame apsisprendę – baltarusiai nori būti kartu su Lietuva, Ukraina, Lenkija ir visa likusia demokratine Europa. Kaip pasakė prezidentas V. Zelenskis Miunchene, Europos rytinė siena eina per Baltarusijos rytinę sieną, ir tai yra mūsų Europa, kurią mes turime apginti.

Mieli draugai lietuviai, šiandien šioje salėje raginu ir toliau palaikyti baltarusius bei mūsų kovą. Palaikykite nepriklausomus žurnalistus, kurie yra priešakinėje linijoje kovodami su rusų pasauliu bei jo propaganda. Padėkite išsaugoti Laisvosios Europos radiją, kurio biuras yra Vilniuje. Palaikykite žmogaus teisių gynėjus, kultūrines bei edukacines iniciatyvas. Jos yra išskirtinai

svarbios, kad būtų išsaugota baltarusių tauta ir mūsų europinė tapatybė. Toliau izoliuokite A. Lukašenkos režimą. Išlaikykite sankcijas „Belaruskaliui“ ir kitoms įmonėms, kurios dalyvauja kare ir represijose, bet prašau jūsų izoliuojant režimą nestatyti naujos geležinės uždangos. Vizos ir keleivių susisiekimo išsaugojimas – visa tai stiprina baltarusių sąryšį su Europa. Sieną su Lietuva šiandien yra sieną su laisvu pasauliu. Žinoma, saugumas yra prioritetas, tačiau esu tikra, kad kartu galime rasti protingą kompromisą.

Šiandien nėra baltarusių antplūdžio į Lietuvą. Tik per pastaruosius metus baltarusių skaičius Lietuvoje sumažėjo 8 % ir tas skaičius toliau mažėja. Toliau priimkite represijų aukas, politinius kalinius, taip pat už Ukrainą kariavusius baltarusių veteranus, kad nepasikartotų savanorio V. Verameičyko atvejis – jis negalėjo legalizuotis Lietuvoje ir dabar jam gresia mirties bausmė Baltarusijoje.

Toliau suteikite tarptautinę apsaugą ir leidimus laikinai gyventi sąžiningiems baltarusiams. Deja, daugelis baltarusių negali grįžti namo ir lieka be dokumentų, tėvai negali gauti dokumentų naujagimiams vaikams, Lietuvoje yra puikus sprendimas – užsieniečių pasai. Prašome supaprastinti ir išplėsti jo išdavimo praktiką, o savo raudonąją pasą, kuri planavome leisti čia, mes perkelsime į kitas šalis, kuriose dokumentų problema nėra niekaip išspręsta.

Ir, žinoma, toliau palaikykite Ukrainą. Siūlau surengti Vilniuje didelę bendrą solidarumo su Ukraina akciją, kad ukrainiečiai ir lietuviai pajautų, kad baltarusiai yra šalia, baltarusiai yra laisvės pusėje. Raginu Seimą stiprinti bendradarbiavimą su mūsų institucijomis išeivijoje, su biuru, Jungtiniu pereinamuoju kabinetu ir Koordinacine taryba. Jau turime susitarimą su Europos Parlamentu, pasirašėme jį su Prezidente R. Metsola. Dabar Lietuvos žingsnis – susitarimas su Seimu jau parengtas.

Kreipiuosi į Pirmininką S. Skvernelį ir frakcijų vadovus – pasirašykite šį susitarimą. Mums reikia naujos, drąsios strategijos, reikalingas veiksmų planas, kaip sustabdyti Rusijos agresiją ir A. Lukašenkos režimą. Reikalinga ne tik Baltarusijos, bet ir mūsų partnerystės ateities vizija, todėl kviečiu jus visus į rytojaus apskritąjį stalą Seime. Jūsų dalyvavimas jau yra palaikymas.

(Kalba lietuviškai) Draugai lietuviai, pabaigoje leiskite pasakyti asmeniškai. Kai 2020 metais perėjau sieną tarp Baltarusijos ir Lietuvos, mane apėmė baimė ir netikrumas. Buvau priversta palikti savo tėvynę, bet jūs man suteikėte antruosius namus. Po to, kai pirmą kartą kalbėjau šiame parlamente, supratau – aš ne viena. Jau penkerius metus gyvenu Lietuvoje. Mano dukra čia praleido beveik daugiau laiko nei Baltarusijoje. Esu dėkinga už tai, kad ji gali vadinti ir Lietuvą savo namais. Man pačiai tenka daug keliauti ginant baltarusių interesus, bet visur, kur tik galiu, Lietuvą pateikiu kaip tikro heroizmo, principingumo ir patikimos draugystės pavyzdį. Ačiū, mieli draugai. Tikiu, kad kartu išvysime tą dieną, kai Baltarusija bus laisva ir prisijungs prie Europos šeimos. Ir tą dieną grįšiu į šią salę ne kaip pabėgėlė, o kaip gera kaimynė. Tegyvuoja Lietuva! *Žyvie, Bielarus! (Plojimai)*

10.26 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. kovo 25 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

PIRMININKAS. Mieli kolegos, tęsiame mūsų posėdį. Turime pasitvirtinti šios dienos darbotvarkę. Ar būtų pasiūlymų, pageidavimų dėl darbotvarkės? Nėra. Ar galime tą padaryti bendru sutarimu? *(Balsai salėje)* Ačiū, darbotvarkei pritarta.

10.27 val.

Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4205(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1 klausimas – Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4205. Į tribūną kviečiu pranešėją L. Balsį.

L. BALSYS (*LSDPF*). Aš turiu tada išvadas.

Gerbiami kolegos, gerbiamas Pirmininke, Užsienio reikalų komitetas svarstė Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Svarstymo stadijoje bendru sutarimu pritarė. Kitų pasiūlymų negauta. Kitų komitetų buvo nepaskirta.

Šio siūlymo esmė yra supaprastinti pareigūnų, Lietuvos deleguotų pareigūnų skyrimą į vieną iš specifinių Europos Sąjungos institucijų, tai yra Europos išorės veiksmų tarnybą. Šitų pakeitimų esmė yra ta, kad ši tarnyba turi savo atrankos procedūras, dėl to tiems žmonėms, kurie dalyvauja atrankoje iš Lietuvos, galima ar tiesiog reikia, nebūtina taikyti dar tos Lietuvos atrankos sistemos. Tiesiog išduodama supaprastinama pažyma pagal tos tarnybos reikalavimus. Tai atlieka Užsienio reikalų ministerija ir tas pareigūnas gali dalyvauti konkurse pagal tos institucijos nustatytas taisykles. Tokiu būdu mes čia supaprastiname paskyrimą ir dalyvavimą Europos išorės veiksmų tarnybos konkurse. Kalbama tik apie šitą vieną tarnybą. Kai kalbame apie kitas Europos Sąjungos institucijas, tai viskas galioja pagal dabar esantį Delegavimo įstatymą.

Kaip ir minėjau, bendru sutarimu komitetas pritarė išvadai. Komitetas pateikė pataisą, kad įsigaliojūt nuo šių metų balandžio 30 dienos, tai yra ministras galėtų priimti įgyvendinamąjį teisės aktą ir taip darbas būtų atliktas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Nėra norinčių dalyvauti diskusijoje. Motyvai už, prieš? Taip pat nėra. Prašome apsispręsti balsuojant.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 94, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Pritarta po svarstymo.

10.30 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 X skyriaus antrojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3988(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo X skyriaus antrojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3988. Kviečiame pranešėją L. Jonauską.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Kovo 19 dieną Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį klausimą, 7 komiteto nariai balsavo už, susilaikė 2. Siūlome pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū komiteto pirmininkui. Diskutuoti užsirašė keturi Seimo nariai. Kviečiame M. Katelyną. Ruošiasi T. Domarkas.

M. KATELYNAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, niekas nekelia klausimo, kad gynyba yra viena iš svarbiausių sričių šių dienų kontekste, tačiau dabartinis projektas, kuriam irgi siūloma taikyti skubos tvarką, kelia privačių miško žemės savininkų klausimų. Mes nesame valstybė, kuri gali nusavinti kokį nors turtą, turime pagalvoti apie tai, kaip bus kompensuojama. Šiuo metu apie jokiais kompensacijomis nėra kalbama, tam neturime mechanizmo. Kyla klausimas, ar tai netaps su priešiniu gynybos ir kitų privačių reikių, kadangi labai lengva greitai išmesti projektą ir pasiūlyti kokius nors draudimus, visiškai nepagalvojus, ar tai tikrai atitiks mūsų gynybinius ir gyvybinius interesus. Todėl manau, kad kuo greičiau turi būti sugalvotas mechanizmas, kaip vyks tas kompensavimo procesas, tuo labiau kad Aplinkos ministerijos jau yra parengtos Miškų įstatymo pataisos, kurios draus bet kokį ūkininkavimą ir nacionaliniuose parkuose. Tai ypač liečia miškingus Lietuvos rajonus, tarp jų ir Varėnos rajoną, kurio miškingumas siekia 62 %. Šiame projekte privačių miškų savininkams, kurie turi nuosavybę, o tai turės įtaką, priklauso 24 tūkst. hektarų miškų, iš jų apie 30 % yra brandūs. Šiandien, jeigu įsigaliojūt ribojimai, tų miškų vertė kristų du tris kartus. Ką galime pasakyti tų miškų savininkams? Kad atsiprašome, bet valstybė neturi pinigų. Aš suprantu, gynybos finansavimas tikrai yra svarbu, mes turime surasti galimybę, kaip tą padaryti. Galima surasti kitą receptą. Jeigu neturime galimybių kompensuoti finansiškai, Valstybinė miškų urėdija valdo labai daug IV grupės miškų. Galima pasiūlyti mechanizmą, čia jau yra parlamento ir Vyriausybės prerogatyva, kad būtų galima iškeisti tuos miškus, kurie yra apriojami, kur yra draudžiamas ūkininkavimas arba uždraudžiami plyni kirtimai, į Miškų urėdijai priklausančius IV grupės miškus ir taip kompensuoti privačių miškų savininkams, nes mes tikrai

nesame komunistinė valstybė, kuri galėtų sau leisti nusavinti privatų žmonių turtą arba sumažinti jo vertę. Tad siūlau pagalvoti apie galimybes nenuskriausti ir pateisinti teisėtus privačių miškų savininkų lūkesčius. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Į tribūną kviečiame T. Domarką. Ruošiasi A. Radvilavičius.

T. DOMARKAS (NAF). Sveiki, Pirmininke, kolegos. Aš irgi pritarčiau M. Katelynui, kad šiandieną priimami įstatymai, pagal kuriuos visiškai neatsižvelgiama į privačią nuosavybę. Tiek verslas, tiek privatūs miškų savininkai kažkada investavo pinigus, netgi gali būti, kad pirkė prieš 30 metų, tikėdamiesi gauti iš nuosavų miškų grąžą. Manau, kad šiandien tikrai yra galimybė svarstyti, kokiomis priemonėmis, kaip bus kompensuota privačių miškų savininkams. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų aš pritariu tiek Martynui, tiek kolegai, kalbėjusiam prieš. Bet kas dabar atsitiko su šia valdančiąja dauguma? Praeitoje kadencijoje socialdemokratai, kiti demokratai, kurie buvo, visada pykdavo ant konservatorių, kodėl jie viską varo skubos tvarka, kaip sakant, kuo daugiau projektų paskutinėmis sesijos savaitėmis ir skubos tvarka. Kam reikalinga skubos tvarka? Kad nebūtų diskusijų, kad nebūtų daug svarstymų, galimybių susipažinti, išanalizuoti, sužinoti tvarką, kaip bus kompensuojama ir atiduodama savininkams. Dabar tas pats metodas taikomas ir čia. Gaila, kad Linas nepasimokė iš praeitos kadencijos, kad nereikia skubos tvarkos daryti, o reikia viską žmonėms išaiškinti, tada nebus nei prieštaraujančių, nei kažko.

Aš suprantu, kad čia yra įdėtas burtažodis „gynyba“. Jeigu parašyta „gynyba“, klausimų negalima užduoti, diskutuoti negalima – reikia balsuoti, nes tuoj kokiomis nors (čia kolonų daug stovi), nežinau, kelintomis kolonomis būsimė apšaukti. Bet negalima taip tyčiotis iš žmonių. Ten yra žmonių turtas. Konstitucijoje yra parašyta: žmonių turtas neliečiamas. Jeigu valstybė nori ką nors uždrausti, neleisti, ji turi kompensuoti. Dabar kas atsitinka? Ministerija jau ruošia tvarką, kaip bus kompensuojama, kas bus padaryta, o įstatymas priimamas užbėgant į priekį. Kam reikalinga ta skuba, jūs man galite paaiškinti? Trejus metus net praeitoje kadencijoje tokių ribojimų niekam nereikėjo. Niekam nereikėjo, net nekilo mintis. Aišku, L. Kasčiūnas ten drakono dantų primėtė, šou padarė. Kariuomenės vadas gerai sakė: nustokime švaistyti gynybos lėšas niekam. Dabar kita ministrė, nežinau, nori užminuoti, dar kažką padaryti. Na gerai, žaiskite tuos savo žaidimus, minuokite, kažką darykite, bet savininkams turi būti atlyginta. Iš savininkų negalima tyčiotis.

Ir dabar kas išeina? Na, 1,5 hektaro čia leisime kirsti, bet katras pirmas iškirto, kitas savininkas – ant ledo. Tada kitas savininkas lauks, kol medeliai paaugs 2,5 metro, tada jis galės naudotis savo turtu. Įdomios schemos. Na, galime šachmatų lenta padaryti mišką, galime pakele šachmatų lenta padaryti, bet savininkai neturi būti išmesti ar numesti į pakraščius. Nes dabar kas išeina? Ar tai būtų žvėrelių augintojai, štai kaip pavyzdys: tikra žala už žvėrelį – 50 eurų, davė 1 eurą arba 3. Na tai ar galima taip? Konstitucinis Teismas ką pasakė? Kad valstybė gali riboti, bet nesityčioti iš verslo, kur kainuoja 50 eurų, duoti 1 eurą. Tai yra pasityčiojimas iš verslo ir turto. Su miškais yra ta pati situacija.

Aišku, dar įdomesnė situacija, nuo kelių – 100 metrų. Jau dabar tas juokas žmones ima, kad juostos nuo kelių paliktos, neva neiškirsta, o toliau tuštumos ir plynės. Bet tik kas nežino apie miškus, užmiršta vieną dalyką – kai tu palieki juostą, geram vėjui užėjus, ta visa juosta guli. Na tai dabar tokių juostų pridarykime dar daugiau, tai gulinčių juostų turėsime dar daugiau.

Aš sakyčiau, kad skubos tikrai nereikia dėl šio įstatymo. Padėkime šiek tiek į šoną, ateis kompensavimo tvarka, tada visi žmonės žinos, kokią gaus kompensaciją, kaip bus viskas tvarkoma, ir bus normalus teisėkūros procesas. Nes dabar jau išeina tokia parodija, kad gruodį priimame įstatymą, kovą atnešame jį taisyti, nes kažkas kažką užmiršo padaryti. Neskubėkime daryti skubotos teisėkūros, kai nukentės asmenų ir žmonių turtas.

PIRMININKAS. Visi, norintys diskutuoti, pakalbėjo. Motyvai už ir prieš. Dėl motyvų už noriu pasitikslinti, kolegos. Ai, atsiprašau, taip. Motyvai už – L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKD). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, na, iš tikrųjų verkia Lietuvos miškas, klausydamas, kaip V. Ažuolas, su tokia garbinga pavarde, iš principo tampa rusišku *dubu*. Labai gaila, kad taip yra, gaila, kad mes turime tokių politikų Seime. Na, bet ką, demokratija.

Mielieji, aš tik priminsiu vieną paprastą dalyką: šituo įstatymo projektu mes, viena vertus, ir saugome Lietuvos miškus, kas yra labai svarbu mūsų žmonėms, kita vertus, tai deriname su mūsų gynybos poreikiais. Tai yra kompleksinės Kontrmobilumo strategijos, patvirtintos praeitais metais, sudėtinė dalis. Tai yra, aišku, minos, įvairių tipų minos: prieštransportinės, prieštankinės, po to galbūt ir priešpėstinės, kai išeisime iš Otavos konvencijos, fortifikacijos priemonės, miškai, prieštankiniai grioviai – visa tai yra sistema. Ją galima pildyti ir, tikiu, gal ir papildysime. Tai šiuo atveju tikrai ačiū komitetui, kuris nepaliko to įstatymo projekto, neįdėjo į stalčių, jį prikėlė, jį patobulino. Žinau, galima gal geriau, bet padarėme, kaip padarėme, ir judame į priekį. Todėl raginu pritarti, nes tai yra ne tik miškų saugojimas, gerbiamas Ažuolai, bet tai yra ir mūsų gynyba. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl vedimo tvarkos – V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Tikrai dėl vedimo tvarkos. Gerbiami kolegos, kada imama tyčiotis iš pavardžių, kalbant apie Ažuolo pavarde šiuo atveju, išverčiant ją į rusų kalbą, aš norėčiau pasiūlyti išsiversti *kasčiunstva* iš rusų kalbos į lietuvių.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl vedimo tvarkos. Prašau.

T. BARAUSKAS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, šiandien Seime lankosi Rokiškio Juozo Tūbelio progimnazijos seimas, mūsų jaunieji kolegos. Pasveikinkime. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl vedimo tvarkos – S. Luščikas.

S. LUŠČIKAS (LSDPF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Šiandien Seime lankosi Kelmės rajono Tytuvėnų gimnazijos mokiniai ir mokytojai. Pasveikinkime. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Visus pasveikinome.

Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Kai šneki apie krašto apsaugą, nėra prieš, bet yra klausimas apie proporcingumą. Pasienio ruožas Lietuvoje yra apibrėžtas 5 kilometrų atstumas. Jame draudžiama privatizuoti valstybinę žemę, jame turbūt draudžiama privatizuoti ir kitus objektus, ir taip toliau. Dažniausiai valstybė susilaiko. L. Kasčiūno įstatymas yra mintis ta eiga, bet apie proporcingumą nepagalvota. Per pastarąjį pusmetį mes Aplinkos ministerijoje kartu su kariuomene daug kalbėjome apie tai. Kariškių taktiniai pamastymai buvo gerai, bet ar čia proporcinga, nežinau.

Pirmasis L. Kasčiūno projekto variantas įvertintas kaip 800 mln. eurų kompensacijos reikalaujantis projektas. Dabartinėje Vyriausybės išvadoje, parašytoje vasario 5 dieną, jau kalbama apie 500 mln. eurų išlaidų. L. Kasčiūno projektas buvo apie 80 metrų aplink kiekvieną kelią, dabartinė Vyriausybė padidina iki 100. Teisingai šneka gerbiamas M. Katelėnas, teisingai turi galvoti ir gerbiamas J. Šuklinas, ir L. Urmanavičius, ir Š. Birutis, ir J. Narkevičius, vienmandatininkai, ką jie pasakys savo turto savininkams, kai jie staiga pamatys šitą įstatymą. Ką jūs pasakysite? Ką I. Ruginienė, kaip miškininkė, pasakys, ką A. Radvilavičius pasakys? Ar čia yra proporcingas ribojimas, kai mes turime pasienio ruožą vos 5 kilometrų, bet dabar staiga viską išvedame iki 20 kilometrų. L. Jonauskas pakeliui dar registruoja aplink miestus 100 metrų. Aš suprantu, kad krašto apsauga turi savo prioritetus, bet neproporcingi ribojimai visuomenę nukreipia taip, kaip gerbiamas M. Katelėnas pasakė iš tribūnos. Tad aš siūlau per priėmimą pagalvoti apie stipriai redukuotą projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už, prieš išsakyti. Prašom apsispręsti po svarstymo balsuojant. Balsavo 99 Seimo nariai: už – 77, prieš – 2, susilaikė 20. Po svarstymo pritarta.

Dabar dėl vedimo tvarkos – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Replika po balsavimo. Visų pirma, primenu, kad biudžetą svarstant aš pats siūliau papildomas lėšas įtraukti, numatyti biudžete savininkams už apribotą disponavimo teisę į jų nuosavybę. Visiškai nesvarbu, ar tai būtų saulės baterijų parkas, dujotiekio trasa ar krašto apsaugos poreikiai. Savininkams atsiranda apribojimų, savininkai dėl to patiria praradimų. Jeigu biudžetuose ateityje būtų numatytos rimtos kompensacijos, tada nekeltų problemų štai toks projektas, koks yra dabar.

Dar dėl skubos tvarkos, kur čia ponas V. Ažuolas, atvirai pasakius, tyčiojosi. Konstitucinis Teismas yra pasisakęs būtent po valstiečių valdymo laikotarpio, gerbiamas Valiau, po jūsų valdy-

mo laikotarpio, kad skubos tvarka taikoma per dažnai ir nepagrįstai, o štai praėjusi kadencija būtent ir sumažino skubos tvarkos taikymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Replika po balsavimo – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Aš dėl vedimo tvarkos. Gerbiamas Pirmininke, kodėl mes nebalsavome už L. Jonausko pasiūlymą, kuris buvo komitete apsvaistytas ir kuriam nebuvo vienbalsiai pritarta?

PIRMININKAS. Komitetas pritarė. Komitetas pritarė.

S. GENTVILAS (LSF). Bet dėl jo turi ir Seimas apsispręsti.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė. (*Balsas salėje*) Profesorius V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Mano replika labai trumpa. Jūsų miško vertė tikrai nesumažės, jeigu dešimt metų tas miškas dar pastovės. Čia yra laikina priemonė ir reikia žiūrėti kaip į laikiną priemonę.

PIRMININKAS. Ir repliką po balsavimo – K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Kolegos, turbūt reikia įsiskaityti. Tai nėra visiškas uždraudimas ir užkonservavimas to miško, kad ten reikėtų nieko nedaryti, negalės. Tai yra tikrai plynyų kirtimų draudimas. Visais kitais būdais ūkinė veikla yra galima. Ir lygiai tai pat turbūt reikia įvertinti tai, ką sako būtent specialistai. Tai tikrai šiuo atveju, manau, abi pusės, kaip sakant, gali būti laimingos, nes vis dėlto ir ūkininkauti, ir dėl saugumo bus geriau.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar turime apsispręsti dėl komiteto siūlymo taikyti skubos tvarką. Prašome balsuoti, kas už tai, kad šiam projektui būtų taikoma skuba.

Balsavo 97 Seimo nariai: už skubą 27, prieš – 30, susilaikė 40. Bus svarstomas po svarstymo įprasta tvarka.

10.46 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 ir 80⁴ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XVP-88(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 25 ir 80⁴ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XVP-88. Kviečiame komiteto pirmininką J. Sabatauską.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, kovo 19 dieną komitetas svarstė Statuto projektą ir pritarė 9 balsais iš 9 patobulintam variantui, tiksliau, projektui, kuriuo iš esmės siūloma redakcinė pavadinimo pataisa. Seimo komisija dabar vadinsis Asmenų su negalia komisija. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nėra norinčių. Motyvai už, prieš? (*Balsai salėje*) Nėra. Prašom apsispręsti.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 95, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo yra pritarta.

10.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIII-186 „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-181(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-181. Kviečiame... Priėmimas. Įstatymo projektą sudaro du straipsniai. Dėl jų pastabų ir pasiūlymų nebuvo. Ar galime pritarti abiem straipsniams bendru sutarimu? Pritarta. Dėl motyvų už, prieš kalbėti nėra norinčių. Prašome apsispręsti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 1. Seimo nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

10.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XVP-196(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XVP-196. Svarstymas. Pranešėja – R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Gerbiamas Pirmininke, mieli kolegos. Kultūros komitetas labai atsakingai domėjosi šiuo klausimu ir svarstė, įvertino Teisės departamento pastabas. Teisės departamentas siūlė, kad įstatymas įsigaliotų po oficialaus jo paskelbimo. Tai būtent tokį sprendimą Kultūros komitetas ir priėmė, įregistruodamas antrąjį Seimo nutarimą. Šiam siūlymui pritarta vienbalsiai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjai. Diskutuoti užsirašė vienas Seimo narys. Į tribūną prašome R. J. Jankūną.

R. J. JANKŪNAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiami kolegos, aš galvoju, kur nuvažiavo Lietuva per nepriklausomybės 35 metus, jeigu šiandien Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ pasiūlė į Lietuvos televizijos ir radijo komisiją uolią komunistę, kuri didžiausią savo jaunystės darbą... Pasiūlė lietuvių tautos kankintojų, komunistų ir komjaunuolių šlovintoją. I. Šiaulienės mokslinis vadovas buvo sausio 13-osios perversmo organizatorius M. Burokevičius, oponentas – R. Šarmaitis, tas pats, kuris 1930 metais buvo nuteistas katorgai iki gyvos galvos už antivalstybinę komunistinę veiklą prieš Lietuvą. 1940 metais komunistai ir komjaunuoliai tardė, kankino, trėmė mūsų senelius ir prosenelius. Aš net pagalvoju, gal Prezidentas ir Seimo Pirmininkas yra teisūs, kalbėdami apie penktąją koloną ir apie tai, kad jie visada veikė prieš Lietuvą. Monsinjoro A. Svarinsko vardu, sesers N. Sadūnaitės, kurios nuotrauką ne vienas turime darbo kabinete, vardu, A. Terlecko vardu, P. Cidziko vardu, V. Petkaus, S. Jako ir kitų mūsų tautos didvyrių, tremtų ir kankintų komunistų ir komjaunuolių siautėjimo laikotarpiu, aš prašau, balsuokime prieš, pasakykime šiandien: „Good Bye, Lenin!“ Ačiū.

PIRMININKAS. Kadangi balsavimo langas pasibaigęs, tai dėl šio projekto apsispręsimė per balsavimo langą. Motyvai už – nėra. Prieš yra S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Išties po paskutinio kalbėjusio tribūnoje šiek tiek keistoka kalbėti prieš. Bet čia turbūt irgi yra geras pavyzdys, kaip šaukštu deguto galima sugadinti visą medaus statinę ir kaip svarbu yra pasirinkti tinkamus kandidatus į tokias, pabrėšiu, tikrai labai svarbias institucijas kaip Lietuvos radijo ir televizijos komisija. Iš tikrųjų blogai, kai yra visas paketas, tikrai tarp tų asmenų, kurie turi ir patirtį šitame darbe, yra vertinami sektoriaus. Ir vienas asmuo akivaizdžiai iškrenta iš konteksto, ir turime dabar vien dėl to priimti tokį apsisprendimą. Ir, mano galva, ši komisija tiesiog turi per rimtas užduotis, jos darbas yra stebėti mūsų visą medijos lauką, laiku reaguoti, tiek kalbant apie karo kurstymą, tiek kalbant apie propagandą, tiek kalbant apie autorines teises ir jų pažeidimus. Galų gale tai ir technologiškai yra evoliucionuojantys, vis prisitaikantys viešojoje erdvėje sprendimai, kuriuos išnaudoja ir priešiškos jėgos, ir panašiai. Ir šitoje komisijoje tikrai norisi matyti progresyviuosius asmenis, kurie žiūri į priekį, jaučia tendencijas, suvokia tai, kas vyksta šiandien. Ir dabar vienas asmuo tikrai gadina tą medaus statinę ir iš tikrųjų dėl to balsuosiu prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė per balsavimą.

10.54 val.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 1, 2, 40 straipsnių, aštuntojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-199, Civilinio kodekso 6.228³, 6.228⁷, 6.228¹⁰ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-200, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-201, Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-202 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vartotojų teisių apsaugos įstatymo trijų straipsnių, aštuntojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-199 ir lydimųjų teisės aktų pateikimas. Finansų viceministras D. Sadeckas. Prašom, ministre.

D. SADECKAS. Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Vyriausybė teikia keturių įstatymų projektų paketą, kur pagrindinis yra Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymas ir lydimieji – Civilinio kodekso, Mokėjimų įstatymo ir Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo pakeitimo projektai. Įstatymų projektų tikslas yra perkelti į nacionalinę teisę Nuotolinių finansinių sutarčių direktyvą ir taip užtikrinti aukštą vartotojų, sudarančių finansinių paslaugų sutartis nuotoliniu būdu, apsaugos lygį, ypač atsižvelgiant į kylančius iššūkius dėl technologinių pokyčių internetinėje erdvėje ir vis didesnę nuotoliniu būdu sudaromų sutarčių skaičių. Taip būtų užtikrintas visose Europos Sąjungos valstybėse narėse suderintas vartotojų apsaugos lygis.

Trumpai apie pagrindines įstatymų projektų nuostatas. Pradėsiu nuo pagrindinio įstatymo, tai yra Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimo projekto, jame numatoma pirmiausia reglamentuoti informacijos teikimą vartotojui iki nuotolinės sutarties sudarymo. Tai yra vartotojas iš anksto privalės gauti aiškia, suprantamą ir lengvai prieinamą informaciją, bus užtikrinama galimybė išsaugoti susirašinėjamą su paslaugos teikėju patvarioje laikmenoje.

Kita svarbi nuostata. Siūloma detaliai reglamentuoti vartotojo teisę atsisakyti nuotolinės sutarties, tai yra nustatomas 14 dienų atsisakymo terminas. Kalbant apie pensijų kaupimo sutartis, sudaromas nuotoliniu būdu, joms būtų taikomas 30 (šiek tiek ilgesnis) dienų atsisakymo terminas. Ir yra numatyta galimybė atsisakyti nuotolinės sutarties terminą pratęsti 12 mėnesių ir 14 dienų, jeigu vartotojas būtų tinkamai negavęs visų sąlygų ir informacijos, numatytų įstatymo projekte. Taip pat vartotojas, kaip ir minėta, galės atsisakyti sutarties be sankcijų ir nenurodydamas atsisakymo priežasties.

Kita nuostata yra susijusi su galimybe pasikonsultuoti su žmogumi, jeigu nuotolinei sutarčiai sudaryti yra naudojamos automatizuotos sistemos, pavyzdžiui, pokalbių robotai. Siūloma nustatyti, kad vartotojui pateikiama ikisutartinė informacija būtų lengvai skaitoma, be to, paprašius pateikiama asmenims su negalia, įskaitant asmenį su regos negalia, tinkamu formatu, kad jie galėtų susipažinti su informacija.

Taip pat siūloma drausti naudoti vartotojų sprendimų priėmimą ribojančias ar manipuliacines elektronines sąsajas, pavyzdžiui, tam tikrų pasiūlymų paryškinimą. Taip pat siūloma įvesti sankcijas už informacijos nepateikimą, tinkamų paaiškinimų neteikimą ir netinkamą elektroninių sąsajų naudojimą sudarant nuotolines sutartis.

Kitu lydimuoju projektu, tai yra Civilinio kodekso pakeitimo projektu, numatoma reglamentuoti sutarties atsisakymo funkciją, tai yra kai sutartis sudaroma naudojantis elektronine sąsaja, privalės būti suteikta vartotojui galimybė jos atsisakyti naudojantis sutarties atsisakymo funkcija, pavyzdžiui, atskiru mygtuku, kuris aiškiai indikuotų, kad jį paspaudus galima atsisakyti sutarties.

Kitais dviem lydimaisiais įstatymais, tai yra Mokėjimų įstatymo ir Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo pakeitimo projektais, yra tiesiog atliekami techniniai pakeitimai, pakeičiant nuorodas į atnaujinamus Vartotojų teisių apsaugos įstatymo straipsnius. Tiek trumpai būtų apie pagrindines nuostatas ir prašyčiau įstatymų projektams po pateikimo pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, viceministre. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi I. Vėgėlė.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas viceministre, iš tikrųjų tų pakeitimų labai reikia. Bet mano klausimas, kodėl jūs paliekate tas pačias spragas, kurios buvo ir iki šiol? Informaciją pateikti pagrindinius kredito ypatumus. Kas nuspręs, kas pagrindiniai, kas ne, nes jau dabar telefonu yra daroma taip, kad tau keli punktai įvardinami, o kiti punktai neįvardinami? Kad nebesikartotų tokios klaidos, kaip visokie SMS kreditai, „Bobutės paskola“, elektros energijos sutartis, kur net įstatymą reikėjo keisti, nes tūkstančiui žmonių telefonu paskambindavo: pasakai žodį „sutinku“ ir papuoli į pinkles. Kodėl neužkamšote visų landų? Jeigu telefonu, raštiškai informacija nepateikta, tai, mielieji, visus punktus telefonu išvardinkite žmogui, kad jis žinotų, ar gali pasirašyti tokią sutartį, ar ne. Jeigu jūs paliksite tik kai kuriuos momentus įvardinti, piktnaudžiavimas tęsis toliau, niekas nuo to nepasikeis. Ačiū.

D. SADECKAS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų yra nustatyta – įstatymo projekte siūloma nustatyti informaciją, kuri turi būti teikiama vartotojui. Ji yra minimali, yra kylanti iš direktyvos, tačiau diskutuojant komitetuose turbūt būtų galima grįžti prie tos informacijos tikslinimo. Žinoma, tai turėtų neiškraipyti pačios direktyvos esmės, bet manau, kad galima apie tam tikrus patobulinimus diskutuoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Seimo posėdžiui pirmininkaus pirmasis vicepirmininkas J. Olekas.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Kitas klausia – I. Vėgėlė. Prašau, gerbiamas Ignai.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Labai ačiū. Gerbiamas pranešėjau, iš tiesų reikalingas pakeitimas pagal Europos Sąjungos teisę. Čia, kiek tai liečia bankininkystę, kreditus, draudimą, asmenines pensijas, investicijas ar mokėjimus, jūs sureguliuoti ketinate būtent šitą dalyką ir labiau apsaugoti vartotoją.

Mano klausimas yra susijęs su tuo, kad Europos Sąjungos teisė leidžia saugoti vartotoją labiau, negu pati Europos Sąjungos teisė reguliuoja tai. Ar ketinama šituo jūsų projektu apsaugoti mūsų vartotojus šitoje labai pažeidžiamoje srityje labiau, nei tai nustato Europos Sąjungos teisė? Ji tai leidžia daryti tam tikrose srityse. Tai yra vienas klausimas.

Antras klausimas. Ar negalvojate, kad, didindami nuotolį ir skatindami nuotolines paslaugas, mes turėtume pagalvoti ir apie realias paslaugas, tarkime, grynųjų pinigų bankomatų buvimą visuose regionuose ir panašiai? Ačiū.

D. SADECKAS. Atsakant į klausimą dėl apsaugos, iš tikrųjų direktyva yra visiško suderinamumo, tai turime perkelti ją visos apimties. Direktyva yra siekiama, kad būtų suvienodinti reikalavimai visose Europos Sąjungos valstybėse. Tačiau pažymėčiau, kad buvo nustatyti maksimalūs ribojimai dėl elektroninių sąsajų naudojimo, tai yra buvo tam tikra turbūt erdvė dėl apsaugos lygio, kaip jūs ir klausėte.

Kalbant ypač apie sąsajas, kurios susilpnina vartotojų gebėjimą priimti laisvus ir gauta informacija pagrįstus sprendimus, šiuo atveju pasirinkti būtent tie maksimalūs apribojimai, siekiant užtikrinti maksimalią vartotojų teisių apsaugą ir sudaryti jiems galimybę priimti gauta informacija pagrįstus sprendimus. Kaip ir minėjau, kad nebūtų manipuliacijų, tam tikrų paryškinimų ar panašiai. Vis tik dėl to eįjome link maksimalaus apribojimo. Tačiau, kaip ir minėjau, įstatymų paketas yra susijęs tik su direktyvos perkėlimu, bet neišeina už tų ribų ir nekalbame apie ką nors kita – kokių nors paslaugų plėtrą ar panašiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Kirkutis. Prašau, kolega.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Ačiū, pirmininke, už žodį. Turiu du klausimus. Kodėl pasirinktas 14 dienų laikotarpis? Paaiškinsiu trumpai. Būna taip, kad telefonu sudaroma sutartis su gal senyvesnio amžiaus žmogumi ir žmogus supranta, ką padaręs, tik gavęs sąskaitą. Tada puola skambinti, bet jau viskas – šaukštai po pietų, 14 dienų praėjo. Gal reikėtų truputį apsisvarstyti, kad pailgintume tą laikotarpį?

Antras klausimas. Ar nebuvo svarstyta, kad atsisakymas turėtų būti toks pat, kaip ir sutarties sudarymo būdas? Pavyzdžiui, jeigu telefoninio pokalbio metu yra sudaryta sutartis, taip užtvirtinta ir asmuo galėtų tokiu pat būdu atšaukti. Dėl ko? Dėl to, kad jeigu mes paliksime, kad telefoninių pokalbių metu galima sudaryti sutartį, žodiškai sudarai, bet atšaukti reikia spausti ten ir ten, kažkur toli internete, vyresnio amžiaus žmonės tikrai to nemokės, o jeigu bus tokiu pat būdu: paskambino, kaip sudarė, taip ir atšaukė tokiu pat būdu. Ačiū.

D. SADECKAS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų sutarties atsisakymo terminas yra kylantis iš direktyvos. Vėlgi atkreipčiau dėmesį į tai, ką kalbėjau pristatymo metu, kad jeigu vartotojui buvo suteikta ne visa informacija, kuri turėjo būti suteikta, arba netinkamu būdu, arba, sakykime, ne visos apimties, iš tikrųjų tas terminas yra ilgesnis, tai yra metai laiko ir 14 dienų. Jeigu vis dėlto vartotojas sugebėtų pagrįsti, kad jisai gavo netinkamą informaciją ir nesuprato, sakykime, jos arba jina buvo netinkamu būdu pateikta, tai galėtų tas terminas būti ir ilgesnis, tačiau tas terminas yra kylantis iš direktyvos. Šiuo atveju valstybė narė negali pasirinkti to termino kažkaip kitaip keisti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvai. Už, prieš užsirašiusių nėra. Apsispręsime balsuodami numatytu balsavimui laiku.

11.05 val.

Melioracijos įstatymo Nr. I-323 2, 7, 9 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XVP-206 (pateikimas)

Kitas klausimas – Melioracijos įstatymo 2, 7, 9 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XVP-206. Pranešėjas – ministras I. Hofmanas. Prašau, ministre.

I. HOFMANAS. Ačiū, posėdžio pirmininke. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Pristatysiu jums Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo Nr. I-323 2, 7, 9 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projektą. Šio įstatymo pakeitimu yra siekiama suvienodinti Lietuvos Respublikos melioracijos, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir Lietuvos žemės įstatymo nuostatas, aiškiau reglamentuoti melioracijos statinių nurašymą ir nurašytų melioracijos statinių sunaikinimo tvarką ir nustatyti aiškesnį teisinį reglamentavimą melioracijos srityje. Kitaip sakant, kalbant paprastai, įstatymo pakeitimu yra siekiama supaprastinti nurašymą melioracijos sistemų ir statinių, kurie nedaro absoliučiai jokio poveikio aplinkai ir iš principo ten, kur jie yra nebereikalingi, nenaudojami, sunykę, natūraliai sunykę, arba yra jau urbanizuotose teritorijose, kur iš principo tų darbų neįmanoma vykdyti ir nėra tam tikslo. Keramikiniai vamzdeliai nedaro jokio poveikio, tiesiog būtų paliekami sunykti. Tai neįpareigojant išmontuoti šitas pakeitimas taip pat prisideda prie administracinės naštos mažinimo ir atsisakoma nereikalingo darbo.

Prašome pritarti įstatymo projektui po pateikimo, jo pakeitimui po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų, ministre, nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmas klausia S. Gentvilas. Prašau, kolega.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Geras projektas, tik gal vertėtų irgi atleisti naudotojus arba savininkus nuo likutinės vertės sumokėjimo? Tai pirmasis klausimas, nes yra toks reikalavimas įstatyme, kad reikia rinkliavą per penkias dienas sumokėti. Jeigu jie jau nudėvėti, tai kodėl dar savininkas arba naudotojas turi mokėti rinkliavą?

O antrasis esmingesnis klausimas – visą praėjusią kadenciją Žemės ūkio ministerija rengė Melioracijos fondo projektą, kad iš esmės spręstume problemą, nes melioracija yra apleista. Čia Olandijos pavyzdys yra gal geras, kad 40 % šalies teritorijos po vandeniu, 70 % BVP sukuriamas, o tam, kad ta sistema būtų išlaikyta, reikia 1,5 % BVP kasmetinių investicijų. Jūsų ministerija yra atsakinga, kad iš esmės Šilalės kraštas, Klaipėdos rajonas ir kiti kraštai būtų ne po vandeniu ir būtų atnaujinami. Ką planuojate ir kada atnešti, nes tai yra tas pats Melioracijos įstatymas ir norėjosi, kad jame jau būtų šitos nuostatos? Ačiū.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Pirmą dalį pasižymėjau, bet man atrodo, kad nėra taip – nebereikia jokios likutinės vertės. Kai kalbame apie tas sistemas, kad jos yra nenaudojamos arba yra užstatytose teritorijose, tas nurašymas taip pat yra tam tikra procedūra, tą sprendimą priima komisija, padaro vertinimą, tada balsuoja miestų tarybų nariai.

Jeigu dabar kalbėtume apie melioracijos būklę ir įstatymą tai būklei palaikyti ar pagerinti, tai klausimas tikrai yra skausmingas ir senas, įsisenėjusios problemos. Klausimas kyla: kodėl 35 metus nebuvo skiriamas tinkamas finansavimas net būklei palaikyti? Jūs teisingai sakote, taip, sistema yra nusidėvėjusi, mes dar neturime aiškaus galutinio sprendimo, ką darysime, bet tai vienas iš būdų pratęsti Melioracijos fondo įkūrimą būtent melioracijos sistemų būklei palaikyti ir pagerinti. Tai galbūt mes ir pasinaudosime ankstesnės Vyriausybės kurtu Melioracijos fondo įstatymu ir spręsimė šitą klausimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Toliau klausia V. Ažuolas. Prašau, kolega. Nėra. Tada klausia K. Vilkauskas. Prašom, kolega.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Dėl tų sumokėjimų. Iš tikrųjų įstatymo projekte yra numatyta, kad per 5 darbo dienas sumoka savivaldybės tarybos nustatytą naikinamų melioracijos statinių likutinės vertės sumą į Lietuvos Respublikos biudžetą. Tai skaitau iš įstatymo projekto, tai yra. Matyt, tą tvarką nustatysite, kaip tai yra. Tik mano klausimas irgi panašus. Tose vietose, kur naikinama melioracija, iš tikrųjų turėtų galimybė būti apsvastyta, ar yra, kad ta alternatyva ir gal galėtų, atsidarius kažkokią programą... Iš karto visų tai tikrai nesutvar-

kysime, bet atidaryti programą ir naikinant... ten, kur gali pasinaudoti alternatyva, ne naikinti, o tvarkyti. Manau, kad tokia programa būtų reikalinga. Ačiū.

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimą. Aš pasižymėjau dėl šitos likutinės vertės, bet, man atrodo, mes kalbame truputį apie skirtingus dalykus. O dabar, atsakant į antrą klausimo dalį, sistemos būtų nurašomos ten, kur jos yra nebereikalingos, ir žemės taip pat – su žemės savininko sutikimu ir net jo prašymu. Ir tai yra tam tikra, kaip ir sakiau, procedūra. Tai šiuo pakeitimu nebūtų sukuriamas tokia situacija, kad mes lyg siekiame neprižiūrėti sistemų, kad vėliau jas galėtume nurašyti ir nusimesti priežiūros našta – ne, tikrai taip nėra. Nurašomos tik ten, kur jos yra nebereikalingos.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia K. Starkevičius. Nematau. Tada klausia A. Mockus. Prašom.

A. MOCKUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, klausimas toks dėl urbanizuotų teritorijų. Dažnu atveju melioracijos sistema, esanti urbanizuotoje teritorijoje, yra vienintelis išsigelbėjimas ten gyvenantiems žmonėms nuo potvynių. Nurašydami šitas sistemas, mes iš esmės sunaikiname mechanizmą finansuoti šitų sistemų remontą. Ar nemanote, kad būtų tikslinga, visų pirma, atlikti sistemų inventorizaciją, dalį sistemų, kurios atitiktų paviršinių lietaus nuotekų sistemos parametrus, perduoti savivaldybėms tvarkyti, o likusias, na, kaip jūs ir siūlote, turbūt nurašyti? Dėl urbanizuotų teritorijų. Ačiū.

I. HOFMANAS. Matote, problema yra ta, kad tose urbanizuotose teritorijose tos melioracijos sistemos neveikia arba dėl natūralių procesų, arba dėl pažeidimų vykdant statybas. Ir vykdyti ten melioracijos sistemų atstatymo neįmanoma būtent dėl užstatymo. Todėl čia nėra, ką jūs klausiate, šito įstatymo apimtis. Jeigu kalbėtume apie urbanizuotas teritorijas, tada projektuotojai turėtų numatyti ir įrengti jau urbanizuodami tas teritorijas specialiai lietaus drenažą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia E. Kirkutis. Prašau, kolega.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Sveiki. Ačiū, posėdžio pirmininke, už žodį. Turiu du pusiau klausimus. Primenu, kad melioraciniai įrenginiai yra ir grioviai, kurie dažniausiai lieka urbanizuotose teritorijose. Tai tokiu atveju, jeigu būtų nurašomas toksai kaip griovių tinklas, tai jis liktų be priežiūros. Laikui bėgant užtrunka, niekas neprižiūri, žmonės užverčia, nepadarą pralaidų ir pradeda ir urbanizuotos teritorijos skęsti, nors ten nėra tų vamzdelių, bet yra griovių sistema. Tai šiuo atveju truputėlį yra nuogastavimų.

Taip pat, kaip bus užkardoma nuo piktnaudžiavimo, kadangi finansavimo melioracijos įrenginiams nelabai yra, tai tiesiog reikia remontuoti? Nėra pinigų ir tada ieškoma dingsčių, iš ko nurašyti, nes nebus ko, nebus problemos. Ir pati didžiausia problema, kas už tai atsakys? Tarybos nubalsavusios nebeturės... neturi teisinės atsakomybės, kur ieškos tokių dingsčių?

I. HOFMANAS. Ačiū už klausimus. Dėl pačių kanalų, griovių urbanizuotose teritorijose, tai noriu pasakyti, kad ten, kur melioracijos sistemos atlieka funkciją, tarp jų ir grioviai, apie kuriuos jūs kalbate, tikrai jų niekas specialiai nenaikins arba nepaliks sunykti. Tačiau jeigu tas melioracijos griovys neatlieka jokios funkcijos ir, tarkime, yra miške, kur miškas yra apaugęs, lyg ir iki to, pagal iki tol galiojusią tvarką, reikėtų užlyginti, kas irgi būtų labai sudėtinga, tai tiesiog paliekama natūraliai sunykti, natūralizacijai, kad nereikėtų atlikti to nereikalingo darbo.

Dabar dėl antros klausimo dalies, tai aš lyg ir atsakiau, kad nėra siekiama nurašyti melioracijos sistemų tam, kad jų nereikėtų prižiūrėti. To šiuo pakeitimu nėra siekiama. Dar kartą tai sakau: tai yra tam tikra procedūra, kada yra nurašoma, ir nurašomos tik tos sistemos, kurios yra nenaudojamos.

O dėl finansavimo. Taip, turime blogą situaciją. Rodos, 15 mln. melioracijos būklei palaikyti, jeigu gerai atsimenu, per metus visoms savivaldybėms, tai yra labai mažas finansavimas. Iš tikrųjų turėtų būti mūsų visų bendras tikslas ieškoti tų sprendimų, iš kur mes galime finansuoti, nes melioracijos sistemomis naudojasi ne tik žemės ūkis. Ir infrastruktūra – keliai, geležinkeliai, miestai, gyvenvietės, miškai – visi. (*Balsas salėje*) Ir Seimo nariai, teisingai.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori E. Rudelienė. Prašau, kolege.

E. RUDELLENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Neblogas įstatymo projektas. Iš tiesų turtą, kuris yra nusidėvėjęs, kuris neatlieka savo funkcijos, manau, reikia tvarkyti ir nurašyti. Bet klau-

simas šiek tiek kitoks. Praktikoje pati esu susidūrusi ankstesniuose darbuose, kad melioracijos sistemos yra bešeimininkės, tiesiog neturi šeimininko, ir bando priskirti savivaldybei, savivaldybė sako – čia ne mūsų, nes aišku, kad finansavimo trūksta. Kaip bus su tomis sistemomis, kas jas nurašinės ir ar jas bus galima nurašyti? Ačiū.

I. HOFMANAS. Iš tikrųjų...

E. RUDELIENĖ (LSF). Kai niekam nepriklauso, kaip jas sutvarkyti?

I. HOFMANAS. Tokia nauja sąvoka, į naują problemą jūs atkreipėte dėmesį. Neteko dar su tuo susidurti. Bet galbūt, jeigu sakote, kad praktikoje taip yra, aš pasižymėjau, pasižiūrėsime. Tik noriu čia galbūt pasakyti, kad melioracijos sistemos, jeigu kalbame apie vamzdelius, 125 ir didesnio diametro yra valstybės nuosavybė, mažesnio diametro yra žemės savininko. Galbūt jūs kalbate apie tuos mažesnius vamzdelius, kurie priklauso žemės savininkui. Bet aš pasižymėjau dėl bešeimininkių.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonės už, nuomonės prieš. Pasisakys V. Ažuolas. Prašau. Nuomonė prieš.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų šis įstatymo projektas gal ir reikalingas, yra tikrai nenaudojamų tų sistemų, visa kita. Bet turbūt velnias slypi detalėse. Pagrindinės bėdos atsiranda kur? Ten, kur prasideda melioruotose vietovėse statybos. Vieni sugadina tą sistemą, tada kenčia kiti, aplinkiniai kaimynai ir neišsprendžiamas tas dalykas, lieka toks kaip ir numestas likimo valiai. Jeigu tų detalių mes labai rimtai nesudėliosime, kas turi atsakyti už sugadinimą tokių sistemų, kas jas turi atstatyti, kas turi būti su patirta žala, kai kaimynai patiria žalą dėl tokių sugadinimų – tai jeigu šito neišspręsimė, čia gali būti ir daug bėdų. Tada atsiras labai daug nurašymų, bet problemos neišspręsimė, o ją tik pagilinsime arba leisime piktnaudžiauti, gadinant tas sistemas. Tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė už – Simonas... V. Pranckietis. Atsiprašau.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Turbūt, kolegos, mums reikėtų suprasti, kad projektas yra atnešamas ne kam nors palengvinti, o kam nors pagerinti. Šiuo atveju savivaldybės yra atsakingos arba valstybė yra atsakinga už sistemas, kurių nebegali tvarkyti ir valdyti. Ir šis įstatymas leis jas nurašyti neiškasant iš žemės. Neiškasant – pabrėžiu. Šį klausimą labai aktyviai kėlė Savivaldybių žemės ūkio skyrių vadovų asociacija ir tai atliepia tiesiog jų nuomonę. Jų susitikime prieš 4 dienas buvau – taip pat jie vėl tą patį klausimą kėlė. Tai reikia pritarti normaliam žingsniui, kuris tiesiog atriboja mus nuo nedaromų darbų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės už, prieš išsakytos. Apsispręsimė balsuodami per tam skirtą laiką.

11.20 val.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4281, Administracinių nusižengimų kodekso 251¹, 317, 318, 426, 505, 589, 604 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 521¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4282 (pateikimas)

Kitas klausimas – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 521¹ straipsniu įstatymo projektai. Pranešėjas – viceministras T. Vaitkevičius. Prašau, kolega.

T. VAITKEVIČIUS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, pristatysiu, kaip jau buvo pasakyta, Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo bei dalies Administracinių nusižengimų kodekso straipsnių pakeitimo įstatymo projektus.

Šių dviejų įstatymų projektų tikslas yra sudaryti įstatymines prielaidas efektyviai aplinkos apsaugos veiklai. Kaip matote, Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymas dėstomas nauja redakcija. Iš tiesų visi straipsniai ir visas reguliavimas peržiūrimas. Uždavinys, kuris buvo šį įstatymą keičiant išsikeltas, tai yra iš tiesų suteikti proporcingas ir visas reikalingas galias aplinkos apsaugos pareigūnams.

Be abejonės, naujos redakcijos vertė yra vien tai, kad įstatymas, kuris yra daugybę kartų keistas, dėstomas nauja redakcija ir įgauna tinkamą struktūrą. Kita vertus, kalbant apie tas didžia-

šias naujoves, kurios turbūt ir yra aktualios, matyt, vienas toks principinis dalykas, kurį norima pasakyti šiuo įstatymu, kurio pavadinimo pakeitimas tai žymi, kalbame ne apie aplinkos apsaugos kontrolę, o apie priežiūrą. Iš tiesų tai yra derinimas, viena vertus, su Viešojo administravimo įstatymu, taip pasirenkant labai aiškia kryptį, kad vis dėlto aplinkos apsauga yra viešojo administravimo dalis, o ne statutinė dalis. Kita vertus, tuo akcentuojamas būtent poreikis skirti daugiau dėmesio būtent aktyviai prevencinei veiklai, kuo anksčiau fiksuoti pažeidimus, vykdyti, sakysime, visuomenės švietimą, inicijuoti visas veiklas, kurios yra skirtos taip pat ir žalai, padarytai aplinkai, pašalinti.

Kita vertus, šalia to, kad šia kryptimi aiškiai pasakoma prevencinių dalykų svarba, pasirenkamos ir galių stiprinimo priemonės. Pirmiausia, be abejonės, galime paminėti priemones, kurias siūloma papildomai suteikti aplinkos apsaugos pareigūnams, tai yra priemonės, kurios leistų vykdyti efektyvesnę ir greitesnę kontrolę, įveikti tuos trukdžius, kurie kyla įvertinant aplinkos apsaugos būklę ir galimų pažeidimų padarymą. Na, įtvirtinamas visiems žinomas, atrodo, ir šiaip plačiai taikomas kitų institucijų kontrolės reidų institutas, kuris suteiktą galią aplinkos apsaugos kontrolieriams naudojantis visomis įmanomomis priemonėmis įvertinti, ar nedaromi pažeidimai.

Toliau. Išsprendžiama kilusi gana paradoksali problema: turint galią patekti į privačias teritorijas ir esančius ūkinius objektus, susiduriama su tuo, kad nebuvo galima pareigūnams riboti fizinių kliūčių, kurios trukdytų patekti į tokias patalpas. Taip pat įvertinant tai, kad aplinkos apsaugos pareigūnai net neretai susiduria su pažeidėjais, kurie prieš pareigūnus naudoja psichologinį smurtą ar net fizinę jėgą, priešinasi, siūloma suteikti visiems pareigūnams teisę naudoti psichinę arba fizinę prievartą prieš pažeidėjus. Iš tiesų iš karto galiu pasakyti, tai nėra ta galia, kai prievarta naudojama kitais tikslais, nei iš esmės sulaikant arba ginantis.

Kalbant apie galią naudoti šaunamuosius ginklus, jos nesiūloma plėsti. Gyvosios gamtos saugos teisės normas prižiūrintiems pareigūnams tokia galia tikrai ir išlaikoma.

Didesnis pakeitimas yra susijęs su privalomu nurodymų vykdymu. Iš tiesų susiduriame su jų vykdymo efektyvumo problema, tai tie pakeitimai susiję su tuo, kad kai kuriuos privalomus nurodymus, kaip ir, pavyzdžiui, nurodymus nutraukti tam tikrą veiklą, uždraudžiama jų, tokių privalomų nurodymų, terminą pratęsti. Kita vertus, siūloma palengvinti privalomų nurodymų vykdymą, tai yra pripažinti privalomą nurodymą vykdomuoju dokumentu, tai yra priėmus jį ir jo neįgyvendinus, ar ne, jisai galėtų būti tiesiogiai pavedamas antstoliams vykdyti, nes šiuo metu procesas užsitęsia dėl to, kad privalomas nurodymas, jo vykdymas siunčiamas pirmiausia į teismą, teismas duoda leidimą ir priima sprendimą, kad turi būti prievarta įgyvendinamas, ir tikrai tada patenka pas antstolį. Iš tiesų tas pakeitimas leis išvengti ilgų teisminių procesų daugeliu atvejų ir tikėtis sėkmingesnio privalomo nurodymo ir greitesnio įvykdymo.

Kalbant apie kitus pakeitimus, jie daugiau iš tiesų, turiu pripažinti, susiję su derinimu, su Viešojo administravimo įstatymu, tos susiklosčiusios praktikos įteisinimu. Kuriant šitą įstatymą buvo svarstyti įvairūs variantai, nuo galių mažinimo iki plėtimo, ir tas plėtimas... buvo pripažinta, kad aplinkos apsaugos pareigūnus vis dėlto padarytų kriminalinės žvalgybos pareigūnais, kurie turėtų galias neribotai sekti asmenis ir taikyti kitas būtent kriminalinės žvalgybos pareigūnams taikytinas priemones. Iš tiesų nebūtų šiuo atveju priimtina. Didesnis akcentas dedamas būtent pareigūnų bendradarbiavimui su didesnes galias turinčiais pareigūnais tam, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti visas priemones.

PIRMININKAS. Ačiū.

T. VAITKEVIČIUS. Jeigu dar trumpai. Šitas įstatymo projektas iš tiesų parengtas praeitos Vyriausybės. Įvertinę jį ir tai, kad tuos pokyčius mums reikia daryti greičiau ir užkamšyti, sakysime, teisinio reguliavimo skyles, mes jį teikiame, tačiau kartu pripažįstame, kad tikrai raktas yra pirmiausia daugelis dalykų, kurie susiję su įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais. Tam ruošiamės ir tą tikrai operatyviai pasistengsime įgyvendinti.

PIRMININKAS. Ačiū, viceministre. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmas klausia K. Mažeika. Kęstučio nematau, tada klausia R. Baškienė. Prašom, kolege.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamas pranešėjau, yra toks posakis, kad skubos darbą velniai gauda.

Iš tikrųjų jūs pastebėjote ir pats, kad tai yra praeitos Vyriausybės teiktas įstatymo projektas, registruotas. Jūs nesiteikėte jo netgi perregistruoti, atkreipdamas dėmesį į dabartines aktualijas, juo labiau kad Teisės departamentas pateikė net 48 pastabas. Ar nemanote, kad vis tik tikslinga buvo atsakingai peržiūrėti, registruoti naują redakciją ir tada teikti Seimui, o ne atnešti ir užmesti naštą ant komiteto pečių, ant Seimo darbo, tiesiog nepadarius namų darbų? Viena. Galbūt turėsite komentarų.

O antras klausimas būtų: kokie motyvai lėmė, kad lydimajame teisės akte Administracinių nusižengimų kodekso, kurį jūs teikėte, taip pat ženkliai, tokia didele... tikrai tokiais dideliais skirtumais jūs sugriežtinote atsakomybę už privalomųjų nurodymų nevykdymą? Niekas nesako, kad to nereikia, bet dėl kokių motyvų buvo padaryti tokie stiprūs pakeitimai? Ačiū.

T. VAITKEVIČIUS. Labai ačiū. Atsakydamas į jūsų pirmą klausimą, tikrai atsiprašau, negaliu pasakyti dėl perregistravimo procedūrų, kaip jos yra vykdomos. Tačiau sprendimas iš tiesų judėtų su šiuo įstatymo projektu, nepaisant to. Iš tiesų pripažįstu, kad daug Teisės departamento pastabų yra susijusios su tuo, kad tikrai procesas gali būti lėtesnis, kol mes parengsime naują įstatymo projektą. Konceptualiai įstatymo projektas geras, aš tikiuosi, kad komitete mes tikrai jį patobulinsime. Mano vertinimu, Teisės departamento pastabos nėra išties labai kritinės, kad mes galėtume sakyti, kad reikia konceptualiai pakeisti patį įstatymą. Daugiau, deja, tai yra, sakyčiau, teisės technikos dalykai, kuriuos tikrai komitetui padėsime išspręsti jo svarstymo metu.

Kalbant apie Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimus, problema yra susijusi su tuo, kad šiuo metu privalomas nurodymas, jo nevykdymas, iš tiesų realiai reiškia tik tai, kad pritaikius administracinio nurodymo institutą iš tiesų pažeidėjas gauna tikrai 100 eurų baudos. Tai yra tikrai neproporcinga, įvertinant viską, kokią žalą kelia privalomo nurodymo nevykdymas. Toks pakeitimas sugriežtina atsakomybę, leidžia tikėtis didesnės būtent pažeidėjų reakcijos. Bet, mano požiūriu, be abejonės, tai nėra raktas į sėkmę. Sankcijų didinimas dažniausiai nedaro labai jau rimto poveikio elgesiui, raktas yra būtent greitas ne administracinio nurodymo, o privalomo nurodymo vykdymas.

Kaip sakiau, iš tiesų tai, kad privalomą nurodymą mes įstengiame užtikrinti, kad jis įgyvendinamas po dvejų metų, yra absoliučiai nenormalu. Būtent raktas čia. Bet sankcija, be abejonės, šiuo metu neadekvati.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia L. Girskienė. Prašau, kolege.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Laba diena, aš čia. Iš tikrųjų aš sveikinu pasiūlymą griežtinti privalomųjų nurodymų vykdymo tvarką, nes iš tiesų yra piktnaudžiaujama. Bet kitas dalykas – penkeri metai tęsiasi „Grigeo“ byla. Mes neturime visiškai jokių rezultatų. Ginčijama yra žalos apskaičiavimo tvarka ir kiti dalykai, taip pat žalos atlyginimo priemonės, gamtos atkūrimo priemonės, ar ne? Ar jūs turėjote kokių nors diskusijų dėl galimos žalos atlyginimo ir nustatymo tvarkos peržiūrėjimo, kad pasamdyti privatūs advokatai negalėtų (tokie kaip „Grigeo“ byloje) ginčyti Aplinkos apsaugos departamento pareigūnų sprendimų ir protokolų?

T. VAITKEVIČIUS. Labai ačiū už klausimą. Iš tiesų tikrai, matyt, neturėtume kalbėti apie tai, kad panaikintume teisę ginčyti. Be abejonės, tokia teisė visą laiką bus ir išliks. Bet šitoje istorijoje arba visose kitose istorijose dėl žalos atlyginimo, be abejonės, didelė problema – teisinio reguliavimo neaiškumas. Mums tikrai reikia sukonkretinti žalos apskaičiavimo tvarką, kad ginčo erdvės būtų kuo mažiau.

„Grigeo“ atvejis, be abejonės, yra tai, kai skaičiavimas tampa tokiu ginčo objektu, kur įveliamas teismas ir panašiai. To tikrai neturėtų būti. Deja, daugeliu atvejų, kai kalbame apie aplinkos apsaugos kontrolę, matyt, tikrai trūksta aiškumo, konkretumo tais atvejais, kai jo reikia, ir laisvės tada, kai jos irgi reikia. Tikrai turime proporcingai panaudoti tą teisinį reguliavimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir pora trumpų pranešimų. I. Kižienė.

I. KIZIENĖ (LSDPF). Mieli kolegos, kviečiu pasveikinti mūsų angelus sargus iš Ukmergės policijos komisariato plojimais.

PIRMININKAS. Sveikiname. (*Plojimai*)

I. KIZIENĖ (*LSDPF*). Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ir Š. Šukevičius.

Š. ŠUKEVIČIUS (*LSDPF*). Mieli kolegos, irgi kviečiu pasveikinti Karmėlavos bendruomenę. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ir D. Jakavičius, iš centro.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, šiandien pas mus svečiuose Šakių rajono Ilguvos socialinės globos namų bendruomenės nariai. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname.

Toliau klausia V. Ažuolas. Prašau, kolega.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas pranešėjau, aš skaitau sąvokas, toks jausmas, lyg atnešėte kalėjimų darbuotojų taisykles: psichinė prievarta, fizinė prievarta. Tai dabar aplinkosaugininkai tampa, nežinau, tokiais psichiniais prievartautojais. Aš galiu jums pavyzdį pateikti. Anksčiau šiukšlės, kurios buvo piktavalių išmetamos, buvo bešeimininkės šiukšlės. Dabar žmogus turi šalia kelio mišką, kas nors išpylė šiukšles, – nusikaltėlis yra ne tas, kuris padarė, o tas, kieno miškas. Ir aš turėjau pavyzdį, kai nuo aplinkosaugininkų reikėjo ginti pensininkę močiutę, kurios miškas, nes jai pasakė taip: sutvarkai greitai šiukšles arba tau bouda. Nesumoki boudos antstoliams – nurašysime nuo pensijos. Ką patarsite tokiems žmonėms, kurie tokią psichinę prievartą iš aplinkosaugos patiria už tai, ko jie nepadarė? Kada šitą dalyką sutvarkysite? Žmonėms dabar kelia siaubą priimti įstatymai, kurie baudžia ne nusikaltėlį, o kieno teritorijoje išpiltos šiukšlės. Kada tai sutvarkysite?

T. VAITKEVIČIUS. Labai ačiū už klausimą. Tai, kalbant apie teises sąvokas, tikrai sutinku, kad taip skamba, su tam tikru negatyviu prieskoniu, bet tokios sąvokos yra ir tokios sąvokos vartojamos, ir mes nuo to nepabėgsime, nebent keistume visų statutinių pareigūnų taip pat vartojamas tapačias sąvokas.

Kalbant apie konkretų jūsų atvejį, be abejonės, čia yra klausimas to vertinimo, vertinimo objektyvumo, įrodinėjimo objektyvumo. Iš tiesų departamentui dažnai, mano požiūriu, pritrūksta dėmesio dideliems dalykams. Skiriamas didelis dėmesys mažiems ir mažiau reikšmingiems dalykams. Tokie atvejai yra galimi. Tokius atvejus, kai miške iš tiesų yra tarša, reikia ją pašalinti, juos reikia spręsti. Matyt, raktas čia yra galimybė pareigūnams bei kitiems taip pat su jais bendradarbiaujantiems asmenims nustatyti tą teršėją, eliminuoti tą taršą. Tam reikėtų skirti didesnę dėmesį. Tikiuosi, kad tiek šis įstatymas, tiek ir mūsų numatomos pastangos, keičiant kontrolės, arba šiuo atveju priežiūros tvarką, tą pridės. Žinau šią problemą, spręsimė.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Mockus.

A. MOCKUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas viceministre, išties, mano vertinimu, aplinkosaugos situacijos šiandien tikrai negalėtume pavadinti gera. Tai mano klausimas susideda iš dviejų dalių. Pirmoji dalis: ar nereikėtų pareigūnų prilyginti statutiniams pareigūnams pagal jiems suteikiamas galias? Šiuo metu turime ir ginklo panaudojimą, ir fizines, ir psichologines priemones.

Ir antroji klausimo dalis būtų dėl pasyviojo budėjimo namie laiko. Ar tai nėra pareigūnų, kaip sakyti, išnaudojimas, nes šis laikas neįskaitomas į darbo laiko apskaitą, išskyrus faktiškai dirbtą laiką? Tai ačiū. Laukiu atsakymo.

T. VAITKEVIČIUS. Aš, pristatydamas įstatymo projektus, minėjau, kad čia pasirinktas modelis, iš tiesų aplinkos apsaugos pareigūnai lieka valstybės tarnautojais. Nemanyčiau, kad tai yra tinkama kryptis eiti ta statutine kryptimi. Tai iš tiesų daugeliu atvejų net apsunkintų patį departamento veikimą, nes atsirastų naujų reikalavimų, naujų, sakysime, poreikių tiek infrastruktūros, tiek pinigų, tiek procesų. Iš tiesų, vertinant bendradarbiavimo galimybes būtent su statutinėmis, jau profesionaliomis organizacijomis, kurios turi patirtį, manau, kad toks bendradarbiavimas būtų pakankamas tam, kad aplinkosaugininkai, sulaukę pagalbos iš statutinių organizacijų, kurios specializuojasi atlikti tuos veiksmus, kurių pritrūksta Aplinkos apsaugos departamentui, iš tiesų puikiai galėtų susitvarkyti.

Kalbant apie budėjimo laiką, tai, kiek aš suprantu, tas budėjimo laikas yra apmokamas taip, kaip šiuo metu valstybės tarnyboje yra nustatyta, ir jokio čia išnaudojimo nėra, nes apmokėjimas tikrai yra. Departamentas, jeigu teisingai prisimenu, kas metus išleidžia šitiems poreikiams, būtent budėjimui, 700 ir 800 tūkst. eurų. Tai apmokėjimas iš tiesų vykdomas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Paskutinis klausia V. Gailius. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja O. Leiputė.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Viceministre, palaikysiu projektą ir atkreipiu dėmesį į Administracinių nusižengimų kodekso pataisas, dėl kurių, jeigu pereiname pateikimo stadiją, diskutuosime komitete. Man iš tikrųjų kils klausimų dėl pakartotinio instituto. Norėčiau šiandien jūsų paklausti: koks yra privalomų nurodymų nevykdymo mastas, nes sankcijos suponuoja tai, kad mes turime nekontroliuojamą situaciją dėl privalomų nurodymų nevykdymo? Kiek privalomų nurodymų per metus yra nevykdoma procentiškai?

T. VAITKEVIČIUS. Pagal statistinius duomenis (deja, turiu tiktai 2022, 2023 metų šiuo metu), tai kas metai yra 800 privalomų nurodymų ir apie 18 % jų yra nevykdoma.

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, LSDPF). Dėkojame pranešėjui.

Kitas darbotvarkės... Yra dėl motyvų, atsiprašau. Motyvai už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Kompleksinis pakeitimas, skatinantis pačią aplinkosaugą pereiti prie pilietiškos institucijos, prie priežiūros institucijos, o ne inspekcijos, todėl pati kontrolė keičiama žodžiu „priežiūra“. Čia turbūt demonstruojamas kitas požiūris į visuomenę, nes dauguma visuomenės linkusi elgtis pagal įstatymus, pagal taisykles, kai jas žino, todėl aplinkosaugoje, turint 500 darbuotojų, akcentuojamas visgi informavimas.

Kita vertus, įvertinus „15min“ žurnalistinius tyrimus dėl nelegalių atliekų vežimo, šitas projektas sugriežtina juridinių ir fizinių asmenų atsakomybę už jau akivaizdžius, šturkščius, nihilistiškus aplinkosaugos pažeidimus. Projektas išlaiko tą balansą ir tiek pagal Administracinių nusižengimų kodeksą, tiek pagal privalomuosius nurodymus padaro aplinkosaugą mažiau bedantę tų tokių cinikų atžvilgiu. Čia, man atrodo, projektas, džiugu, sutampa su dabartinės daugumos Aplinkos ministerijos požiūriu. Ilgai diskutavome, ar aplinkosauga turėtų turėti kriminalinės žvalgybos įrankius, ar jos pareigybės turėtų tapti statutinėmis pareigybėmis, visgi to atsisakyta. Bendradarbiavimas su policija išsiplėtė. Jisai yra prasmingas – matome šimtus nustatytų atvejų ir dešimtis konfiskuotų automobilių už šituos pažeidimus. Vadinas, žinutė visuomenei, kuri nepaiso Aplinkosaugos pažeidimų taisyklių, yra išsiunčiama – būsite nubausti ir pagauti. Taigi kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai prieš – V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų aplinkosauga jau nuėjo iki absurdo. Jeigu policijai galiotų tie patys įstatymai kaip aplinkosaugininkams, tai būtų pavyzdys toks: jūsų kieme buvo nužudytas žmogus, policija nerado, kas nužudė, – kaltas yra tas, kieno kieme jis nužudytas. Su šiukšlėmis dabar yra lygiai tas pats. Prie kelio piktavaliai išpylė į jūsų mišką šiukšlių didelį kalną, aplinkosaugininkai nieko nerado, nenustatė, – tai kaltas tas, kieno miške išpylė. Tada negana to, cirkai prasideda, kai žmogus paklausia, ką man daryti su tomis šiukšlėmis. Jeigu nesutvarkysi iki lemiamos datos – bauda, nesumokėsi baudos – antstoliai, atskaičiuosime iš pensijos. Tada paklausia: kur aš galiu nuvežti tas šiukšles? Nuvažiuoja į stambių gabaritų aikštelę, sužino, kad ten ribotas kiekis: tu gali šiek tiek atvežti, daugiau negalima. Tada tu turi vežti tas šiukšles toli toli ir tai pensininkui kainuoja apie 1 tūkst. eurų.

Patys aplinkosaugininkai yra pakraupę nuo tokių įstatymų ir nuo tokio teisinio nihilizmo, kai baudžiamas ne tas, kuris padarė nusikaltimą, o baudžiamas tas, kieno kieme įvyksta nusikaltimas. Kai dabar žiūrime į tokius įstatymus ir dar baisesnius ribojimus, suvaržymus, kas kentės, – tai kentės eiliniai sąžiningi žmonės. Aišku, gal tarp jų yra tų, kurie daro tuos nusikaltimus, bet nukentės sąžiningi žmonės. Niekas nenori gražinti ankstesnės tvarkos, kai buvo labai paprastai daroma. Pavyzdys: tokios šiukšlės buvo pripažįstamos bešeimininkėmis ir užsiimdavo, kaip pavyzdys, valstybė jų sutvarkymu, o ne tas žmogus, kuris nepadarė to nusikaltimo. Bet niekas to

nenori spręsti – kaip tik nori dar labiau griežtinti ir tokios sąvokos, kaip sakant, psichologiniai grasinimai ir visokie kitokie, taikomos priemonės išgalės dar labiau. Jeigu einame tuo keliu, tai, pamatę aplinkosaugininkus, turbūt visi turėsime bėgti į krūmus. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuosime tam nustatytu laiku.

11.45 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-219 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-219. Pranešėjas – pirmasis pavaduotojas J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege. Kolegos, šio įstatymo tikslas yra suteikti galimybę naudojantiems ilgamamzdžius ginklus naudoti ir priedėlį – duslintuvą. Moksliniais tyrimais yra pripažinta, kad garsas, kurį sukelia šaunamasis ginklas, turi ilgalaikį neigiamą poveikį juos naudojančioms asmenims, ypač jų klausai, nes šaunamasis ginklas sukelia iki 156–163 decibelų triukšmo lygį, kuris nepataisomai pakenkia ausies vidinei daliai šūvio metu. Šie priedėliai, duslintuvai, sumažina šūvio triukšmą iki 30–40 % ir ne tik gali apsaugoti naudojančią ginklą asmenį, bet taip pat ir apsaugoti gamtą, gyvūnus, kuriems sukeltas garsas taip pat kenkia, sukeldamas stresą: sumažėja paukščių komunikavimas, padidėja... didina plėšrūnų budrumą, gali žvėrys išvyti gyvūnus, gyvulių išvyti į važiuojamąjį kelio dalį. Taip pat duslintuvų naudojimas pasiteisino Ukrainos kare, kadangi naudojantieji šaunamuosius ginklus gali tapti ginkluotųjų pajėgų dalimi, ir karo metu suteikia tam tikrų privalumų.

Tarptautiniu mastu mes turime situaciją, kad duslintuvai yra įteisinti daugelyje Europos Sąjungos valstybių, kaip Austrijoje, Estijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Airijoje, Lenkijoje, kai kuriose Vokietijos žemėse, Latvijoje, Švedijoje, o kai kuriose iš jų netgi rekomenduojama naudoti duslintuvus, kaip Danijoje, Norvegijoje, Šveicarijoje, Jungtinėje Karalystėje. Turiu atkreipti dėmesį, kad leidimas naudoti duslintuvus nepablogino kriminogeninės situacijos, todėl siūlau pritarti įstatymo projektui po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Jūsų paklausti norėtų septyni Seimo nariai. Pirmasis – K. Mažeika. Prašom. Nėra Kęstučio. A. Radvilavičius. Atsisako klausti. V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, nemedžioju, tačiau po pristatymo išgirdęs priežastį, kodėl teikiamas įstatymo projektas, o jisai teikiamas tam, kad asmuo, naudodamas šaunamąjį ginklą, nepakenktų savo klausai... Tikrai labai dažnai lankausi šaudykloje ir trumpavamzdžiu ginklu treniruojusi naudodamas ausines. Tai sprendimo būdas yra. O kiekviena techninė inovacija gamtoje tiesiog mažai šansų palieka gyvūnams. Gyvūnai, išgirdę šūvį prie šėryklų, išsibėgioja ir taip išsaugo populiaciją. Tai aš tiesiog noriu jūsų paklausti, ar tam, kad išsaugotume klausą, nėra kitų sprendimų, *apart* duslintuvų?

J. OLEKAS (LSDPF). Iš dalies jūs atsakėte, kad tam tikra priemonė patiems naudojantiems yra ausinės. Bet aš paminėjau ir kitas priežastis, kurios yra ir tų pačių gyvūnų streso sukėlimas, ir išgąsdinimas, išvijimas į kelius. Jie taip pat sukelia papildomą stresą ir papildomą pavojų ir gyventojams jų aplinkoje, sakykime, pamiškėse gyvenantiems žmonėms ar kitiems. Aš manau, kad čia yra tokia kompleksinė priemonė, pasiteisinusi, kaip ir minėjau, tarptautiniu mastu, nes ausines naudojame jau gana seniai, bet jos neapsaugo, neišsprendžia visų priežasčių, todėl yra siūloma pasinaudoti ir tuo variantu. O sumedžiojamų gyvūnų skaičius, priežiūra, aš manau, priklauso nuo medžiotojų ir niekas specialiai negąsdina, jeigu medžioja, tai turėtų sumedžioti, o ne sužeisti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Mane stebina sugebėjimas suplakti du skirtingus dalykus į vieną ir dabar net man, kaip Seimo narei, sunku pasirinkti, kaip reikės balsuoti. Aš puikiai suprantu, kad tikriausiai, galbūt šitą įstatymą *itakojo* pateikti medžiotojai lobistai, nes praėjusią kadenciją jie bel-

dėsi į Seimo narių duris dėl naktinio matymo taikiklių. Dabar jau prireikė ir duslintuvų. Tai visa medžioklė bus tokia: atėjus į mišką pasitelkus duslintuvą tiesiog nušauti sau grobį. Nesuplakite dviejų dalykų. Aš noriu paklausti, ar iniciatyva kilo iš kariškių, pavyzdžiui, Šaulių sąjungos, ar vis dėlto iš medžiotojų?

J. OLEKAS (LSDPF). Daug visokių iniciatyvų buvo per mano politinį gyvenimą, su daug kuo susitinku. Kaip žinote, šauliams yra galimybė tai įsigyti, patiems šauliams. Bet be šaulių yra ir kitos grupės, kurios naudoja šaunamąjį ginklą. Medžiotojai yra vieni iš tokių. Man atrodo, kad reikia atsižvelgti ir į medžiotojus, argi jie yra kokie nors kitokie? Man atrodo, jie yra ta pati bendruomenės dalis, kuri dalyvauja, saugo, prižiūri mūsų gamtą ir medžioja žvėris. Todėl nieko blogo, kad medžiotojai taip pat turbūt palaikytų, didžioji dalis, šitą siūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, ištis mes diskutavome ir frakcijoje dėl šio klausimo. Kolegoms medžiotojams tai suprantamas dalykas, kad mažesnis stresas būtų gyvūnams ir visai aplinkai, jeigu būtų naudojami garso slopintuvai. Tačiau daugelis kolegų klausia, o kaip brakonieriai, tai mes negirdėsime, kaip medžioja brakonieriai? Ar čia nebus paskatinti, sakykime, brakonieriai? Sakykime, duotas toks papildomas instrumentas.

Gal galėtumėte, gerbiamas kolega, paaiškinti, kad turbūt brakonieriai jau šiandien naudoja tuos ginklus ir automatinius ginklus, kai papuola inspektoriams į rankas, ir tikrai čia nėra jiems skirta šita priemonė, jie turbūt kaip naudojo, taip ir naudos neteisėtas priemones?

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, kolega, jūs mane beveik pavadavote, užduodamas klausimą ir iš dalies atsakydamas. Be abejo, kad pažeidėjų mes visada sutinkame įvairiose srityse, juos reikia bausti. Nėra nieko kito, niekas kitas taip nesuinteresuotas brakonierių išgaudymu kaip medžiotojai, kurie tuos žvėris prižiūri, saugo ir nori, kad visi, kurie medžioja, laikytųsi tų pačių taisyklių. Tai čia yra iš tikrųjų suteikiama, kaip sakiau, patiems medžiotojams tam tikra apsauga, apsauga žvėrimis, nes vieną sumedžioji, 10 ar 20 be reikalo išgašdini, išveji į kelius. Todėl nematau, kad brakonieriaavimas čia gali kaip nors padidėti, juo labiau kad, ko gero, tiek patys tvarkingi medžiotojai, tiek aplinkosaugininkai gana gerai stebi mišką. Šiandien yra įvairios technologijos, kaip kameros, kiti dalykai, tai tikrai, man atrodo, su brakonieriais bendromis jėgomis pabandytume visi susitvarkyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Pirmiausia, noriu padėkoti jums už tą iniciatyvą, jūs pratęsite tą iniciatyvą, kurią jau siūlėme daryti ir praeitame Seime, bet visada nugalėdavo populizmas, kurio, atrodo, jūs nelabai bijote. Visi civilizacijos žingsniai visais laikais buvo kvestionuojami ir sunaikiai skindavosi kelią. Čia yra vienas iš civilizacijos žingsnių. Mano klausimas yra, o kaip jūs pasiruošę atremti žalojojo populizmo ataką?

J. OLEKAS (LSDPF). Aš nematau, kad čia mes vieni kitus turime atakuoti. Mes turime priimti, įsiklausyti į argumentus, kurie yra išdėstomi pirmiausia medikų, mokslininkų, tų pačių medžiotojų, ir į tarptautinę patirtį. Rimti argumentai yra būtent ta atrama, kuri atremia visus tokius nereikalingus užsipuolimus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas Juozai, iš tikrųjų dėkoju jums už tą iniciatyvą. O kolegei Ligita noriu pasakyti: taip, aš noriu prisipažinti, esu medžiotojas ir stengiuosi neatstovauti galbūt siauram tam mūsų ratui, bet apie sveikus lobizmo dalykus mes, matyt, turime kalbėti. Bet čia ne lobizmas turėtų būti. Čia turėtų būti, ką ir Juozas sakė, sveikata. Ir priminti, gerbiama Ligita, kad Skandinavijos šalyse be duslintuvo medžioti netgi yra draudžiama. Tai mes apie faunos išsaugojimą, apie kitus dalykus kada kalbame, čia jau mūsų požiūris, medžiotojų, ypač jaunosios kartos, yra gerokai pasikeitęs. Dėl naktinių taikiklių kada buvo, ar mes turime kokių nors pastabų, ar tos pačios faunos pamažėjimą, na, mes jos neturime. Jeigu tvarkingai, teisingai medžiotojai visi rūpinsis, tai iš tikrųjų viskas bus gerai. Ir manau, kad to nereikia bijoti, reikia tai pripažinti, duoti kaip įrankį dėl sveikatos ir visų.

PIRMININKĖ. Laikas!

S. BUCEVIČIUS (NAF). Tai aš tikrai sveikinu ir siūlau visiems pritarti. Ačiū, Juozai.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū. Turiu prisipažinti, kad mano senelis irgi buvo medžiotojas, aš irgi esu medžiotojas. Tai jeigu čia reikia...

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Motyvai. Nėra norinčių kalbėti. K. Mažeikos nėra, lyg ir nematome salėje.

11.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-256 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Prašom. Rezervinis klausimas. Pranešėjas – J. Olekas. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-256.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, kadangi mes įvykdėme mūsų kolegės A. Širinskienės valią, jinau atsistatydino iš Seimo Pirmininko pavaduotojų, tai reikia mums pataisyti ir kitus mūsų dokumentus. Siūlome patikslinti Valdybos sudėtį išbraukiant gerbiamos A. Širinskienės pavardę iš Valdybos narių. Kviečiu pritarti projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių klausti nėra. Dėl motyvų nėra. Svarstymo stadija. Pasisakyti norinčių nėra.

Priėmimas ir trys straipsniai. Ar galima jiems visiems pritarti? Prieštaraujančių nėra. Apsispręsimė balsuodami balsavimo laiku. Ačiū.

11.58 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-255 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-255. Pranešėjas – J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kolegos, čia panašus dokumentas, tik šiuo dokumentu patikslinama Seniūnų sueiga. Dar noriu priminti, kad dėl 2 straipsnio yra gauta Teisės ir teisėtvarkos... Teisės departamento pastaba dėl išbraukimo, tai yra tų dokumentų, kurie anksčiau buvo, ir A. Širinskienės narystė buvo nurodyta, išbraukimo iš mūsų teisės aktų sąrašo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių klausti nėra. Dėl motyvų pasisakančių nėra. Svarstymo stadijoje taip pat pasisakančių nėra.

Priėmimas. Trys straipsniai. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra? Ačiū, apsispręsimė balsuodami.

Taip pat kviečiu pirmininkauti J. Oleką.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Gerbiami kolegos, tęsiame darbotvarkę. Šiuo metu pas mus yra atvykusi mūsų viešnia – penktoji Gruzijos... Sakartvelo valstybės Prezidentė S. Zurabišvili. Sveikiname atvykus. (*Plojimai*) Kviečiame tarti...

12.00 val.

Penktosios Sakartvelo Prezidentės Salomės Zurabišvili kalba

S. ZURABIŠVILI. Gerbiamasis Seimo Pirmininko pavaduotojau, gerbiamieji Seimo nariai, brangūs Sakartvelo draugai, man didelė garbė šiandien čia stovėti priešais jus, Lietuvos parlamente – vietoje, kuri įkūnija demokratijos triumfą prieš represijas, tautos, kovojusios už savo eu-

ropietišką likimą ir laimėjusios atsparumą. Šiandien, kai Sakartvelas susiduria su viena didžiausių grėsmių savo demokratijai per visą šiuolaikinę istoriją, atvykau ne tik padėkoti, bet ir kviesti imtis veiksmų. Lietuva visada aktyviai rėmė Sakartvelo nepriklausomybę ir europinę integraciją. Mes buvome kartu vasario 9 dieną. Buvo jūsų referendumas 1991 metais ir Tbilisyje gatvėse visi šventėte mūsų nepriklausomybės referendumą, kuris taip pat vyko 1991 metais, nes tada mes pasakėme ne okupacijai, ne sovietiniams laikams ir taip nepriklausomybei. Ir daugiau nei 90 % kartvelų dalyvavo referendume. Jūs buvote su mumis nuo tada, padėjote siekti euroatlantinės integracijos nuo kaimynystės iki asociacijos, vizų sistemos liberalizavimo ir šalies kandidatės statuso. Jūs buvote su mumis per 2008 metų karą. Jūs palaikėte mūsų demokratines reformas, rėmėte valstybės institucijų kūrimą, mūsų ekonomikos augimą ir diversifikavimą. Šiandien ir vėl esate kartu su Sakartvelo žmonėmis, kai šie protestuoja prieš tuos, kurie kenkia mūsų demokratijai ir mūsų europinei atečiai. Palaikote Sakartvelo žmonių reikalavimą nepripažinti suklastotų rinkimų ir raginimą surengti naujus laisvus rinkimus. Už tai esame labai dėkingi. Tačiau dabar krizės Sakartvele peržengia rinkimų klastojimo ribas, tiesiog peržengė politinės krizės ribas, kai opozicija ginčija rinkimų rezultatus, kai valdančioji partija bando bet kokia kaina įtvirtinti savo valdžią, kad kompensuotų smunkančią žmonių paramą. Susiduriame su visai kitokio pobūdžio iššūkiu, kurį galima pavadinti egzistenciniu iššūkiu, mūsų likimo pasisavinimu. Valdančioji partija, atėjusi į valdžią, – ją iš pradžių rėmė didelė šalies dalis, nes ji atėjo į valdžią su proeuropietiška programa, – staiga ši partija kovo 28 dieną nusprendžia nususukti nuo savo pažadų, įtvirtintų Konstitucijos 78 straipsnyje, ir nuo išreikštos tautos valios įjungti Sakartvelą į Europos šeimą ir, nepaisydama visų lūkesčių, pradeda stumti Sakartvelą atgal į Rusijos glėbį ir į rusišką valdymo modelį. Šis rusiškas košmaras, kurį laikėme jau praeities istorija, grįžta mūsų persekioji XXI amžiuje. Šiandien esame represijų slegiama tauta. Šiandien Sakartvele nekalti žmonės – žurnalistai, aktoriai, studentai, pilietinės visuomenės lyderiai – tempiami į policiją, melagingai kaltinami ir nuteisiami pagal sufabrikuotus kaltinimus. Šiuo metu, kai kalbu, vyksta vieno labai žymaus menininko teismas, bet teisiami yra ir nežymūs, eiliniai žmonės. Ir jie taip pat patiria represijas, jiems gali būti skirtos 11 metų bausmės vien už taikius protestus.

Vyriausybė, atkartojanti Rusijos taktiką, prieš savo piliečius naudoja teismų sistemą ir policiją. Yra gerbiama žurnalistė M. Amaglobeli. Ji buvo suimta vien už tai, kad dirbo savo darbą – rengė reportažus apie protestus. Aktoriai ir studentai, kurie prisijungė prie taikių demonstracijų, irgi buvo apkaltinti grupiniu smurtu. Tai melagingas kaltinimas, paremtas priverstinai duotais policijos pareigūnų parodymais, kuriuos jie pateikė spaudžiami Vyriausybės. Jie – ne nusikaltėliai, jie – paprasti piliečiai, tikintys laisve. Ir vis dėlto šiandienos Sakartvele vien tikėjimo demokratija pakanka, kad atsidurtum už grotų.

Visuomeninio kanalo žurnalistai, tie, kurie tarnauja šaliai, viešai kaltinami už savo išreikštą nuomonę, juos kaltina kanalo valdyba antivalstybine veikla, kurią turėtų tirti generalinis prokuroras. 1937 metai staiga ima skambėti itin pažįstamai – ne tik politinės, bet ir finansinės represijos. Priimtas naujas drakoniškų įstatymų rinkinys, kuriuo veiksmingai kriminalizuojama opozicija. Dabar taikiems protestuotojams gresia didžiulės 500 larių, maždaug 1 tūkst. 800 JAV dolerių, baudos. Minimalus darbo užmokestis yra 200 larių, vidutinis užmokestis – 1 tūkst. 500 larių. Žmonės gali gauti tokias baudas pakartotinai – taip norima finansiškai sužlugdyti aktyvistus.

Solidarumo fondai, sukurti šiems protestuotojams paremti, buvo išaldyti, o visų aktyvistų ir politiškai aktyvių asmenų finansavimo šaltinių kontrolė aktyviai tęsiasi. Opozicijos lyderiai, aktyvistai ir paprasti piliečiai, išreiškę nepritarimą, dabar gali būti įkalinti pagal miglotus ir politiškai motyvuotus kaltinimus. Pavyzdžiui, šiandien vienam iš opozicijos partijos lyderių jau yra pateikti kaltinimai, nes jis nenori suformuoti komisijos parlamente.

Organizacijos, kurios gauna tarptautinį finansavimą, susiduria su smaugiančiais apribojimais, kaip ir Rusijoje pagal V. Putino liūdnei pagarsėjusį Užsienio agentų įstatymą. Jie bus dar labiau griežtinami pagal amerikietiškojo modelio Užsienio agentų įstatymą, nieko neturintį bendro su Amerika, bet jį priima tam, kad būtų faktiškai uždarami visi galimi užsienio finansavimo kanalai ne tik NVO, bet ir mažoms, ir vidutinėms įmonėms, regioninei, centrinei žiniasklaidai. Jie

patiria vis didesnę spaudimą dėl finansinių ir kitų reglamentų, kuriais siekiama apriboti svarbios informacijos teikimą.

Baimės skleidimas ir piliečių tikinimas, kad valstybė gali viską kontroliuoti, pasireiškia įrengiant šimtus kamerų visose pagrindinėse vietose, naudojant dirbtinį intelektą, leidžiantį atpažinti veidus, identifikuoti ir represuoti visus protestuotojus. Be to, valdančioji partija, vadovaujanti šioms nesibaigiančioms represijoms, iš tikrųjų nevaldo šalies: nėra jokios ekonominės politikos, jokios užsienio politikos, išskyrus rankų paspaudimus, rodant visuomenei, kad mus pripažįsta. Jokių naudingų priemonių ar politikos krypčių, kuriomis būtų siekiama padaryti šalį veiksmingesnę, stabilesnę, spręsti socialines problemas ar užkirsti kelią gresiančiai ekonomikos krizei. Represijos tapo pagrindine ir vienintele politika. Tai ne tik demokratijos irimas – tai ir sistemingas jos naikinimas, kuris iš esmės lemia valstybės sunaikinimą. Nėra nepriklausomų institucijų. Parlamentas realiai neegzistuoja, tai yra vienos partijos parlamentas. Iš tiesų, nė viena diskusija nebuvo surengta per pastaruosius keturis mėnesius. Žinoma, nėra nepriklausomų ministerijų ir kitų įstaigų. Viena partija, realiai vienas žmogus ir jo valdymas įsigalėjo valstybėje, politikoje, socialiniame gyvenime. Pati Sakartvelo nepriklausomybė atsidūrė apsiaustyje.

Brangūs draugai, tai susiję ne tik su Sakartvelu – tai išbandymas visai Europai. Mano šalyje besirutuliojantys įvykiai yra kur kas didesnio plano dalis – plano, kurį rezga Maskva, siekdama atkurti savo kontrolę Juodojoje jūroje, Kaukaze ir net kartu kontroliuoti Europos prieigą prie Centrinės Azijos. Juodoji jūra jau tampa mūsų lauku. Rusija plečia savo karines pajėgas Očamčyroje, esančioje okupuotoje Abchazijoje, paversdama ją jūrų baze, kuri dar labiau padidins Rusijos galią regione. Kartu su nuolatiniu Krymo militarizavimu ir dideliais išpuoliais prieš Odesą visa tai yra platesnės strategijos dalis – strategijos, kuria siekiama visiškai išstumti NATO ir Europos Sąjungą iš Juodosios jūros. Tai reiškia, kad ateis galas visiems šiems ambicingiems Europos Sąjungos infrastruktūros projektams, susijusiems su susisiekimu, energetika ir tranzitu, kuriuos siejo poreikis Juodąją jūrą paversti bendradarbiavimo, taigi ir stabilumo bei saugumo jūra.

Kaukazas yra pasiekęs lūžio tašką. Armėnijai artėjant prie Vakarų, Maskva naudoja visas priemones: ekonominį spaudimą, karinius grasinimus, hibridinį karą, kad užkirstų kelią šiam judėjimui. Jeigu Sakartvelas bus visiškai įtrauktas į Rusijos įtakos sferą, Kaukazas bus atkirstas nuo europinės integracijos, Armėnija taps pažeidžiama, o Rusija įgis visišką šio strategiškai svarbaus regiono kontrolę.

Centrinė Azija taip pat susirūpinusi. Jeigu Sakartvelas žlugs, Europa neteks paskutinio tiesioginio tranzito kelio į Centrinę Aziją ir perleis ekonominę ir politinę įtaką Rusijai ir Kinijai. Anaklijos giliavandens uosto projektą, kuris buvo mūsų galimybė sukurti nuo Rusijos kontrolės nepriklausomą prekybos koridorių, užblokavo mūsų prorusiška vyriausybė. Dabar Kinijai yra siūloma perimti svarbiausios infrastruktūros kontrolę. Pasekmės gali būti negrįžtamos. Juodojoje jūroje dominuos Rusija, Kinija, Iranas. Kaukazas bus atkirstas nuo Vakarų, Europa nebeturės strateginės prieigos prie Centrinės Azijos išteklių rinkų.

Europa privalo imtis veiksmų dabar. Jeigu leisime Sakartvelui grįžti į Rusijos rankas, tai bus ne tik mano šalies nesėkmė – tai bus ir strateginė katastrofa Europai. Tai bus įrodymas, kad Rusijai nebereikia karinių invazijų savo tikslams pasiekti, kad ji gali paprasčiausiai naudoti hibridinį karą, rinkimų klastojimą, ekonominę prievartą ir vidaus perversmus, kad pašalintų demokratines vyriausybes ir pakeistų jas autoritariniais patikėtiniais. Jau ir šiandien Sakartvele ji išbando naujus veikimo būdus, kaip ir 2008 metais, karinės agresijos metu. Jei paaiškės, kad tai lengvai pavyksta ir kainuoja kur kas mažiau negu visai neaiškus karas prieš Ukrainą ir jau labai brangus karas Rusijai, Rusija neabejotinai išplės naująją strategiją į tas šalis, kuriose jau atlieka kažkokius pradinius bandymus, pavyzdžiui, Rumuniją ir Moldovą. Kad ir kuo pasibaigtų tos derybos, kodėl gi neperkėlus tokios strategijos ir į kitas Europos valstybes, kaip mes tą pastebėjome ir per pastaruosius rinkimus kai kuriose valstybėse? Taigi šis iššūkis neapsiriboja vien tikta Sakartvelo eksperimentu.

Siekiant pasirengti atsakui ir atsakomosioms strategijoms, reikėtų ištirti, kaip buvo manipuluota rinkimais ir kaip greitai po to buvo įgyvendinta visa virtinė rusiškų įstatymų. Todėl Lietu-

vos ir mūsų tradicinių draugų, o kartu ir tautų, iš naujo atrandančių stiprios ir savarankiškos Europos poreikį, parama yra kaip niekada svarbi. Europos Sąjunga ir NATO negali likti pasyvios. Europa turėtų atidžiau pažvelgti į šį režimą remiančius finansinius tinklus, kurie šiandien padeda Rusijai paversti Sakartvelą sankcijų apėjimo centru. Europos valdžios institucijų beveik nepastebėtas Ofšorinių įmonių įstatymo priėmimas iš tikrųjų tiesiogiai kvestionuoja ne tik prieš sankcijų apėjimą vykdomą politiką, bet ir paverčia Sakartvelą pilkąją zoną, kurioje be teisinių suvaržymų gali veikti sankcionuoti oligarchai ir vykti visokia kitokia veikla. Visa tai, kas vyksta prie Europos durų, kelia Europai grėsmę ir yra iššūkis, kuris nusipelno didesnės analizės ir reakcijos.

Sankcijų, nesvarbu, ar jos būtų nacionalinės, ar kolektyvinės, klausimas yra svarbus. Tačiau jei sankcijos turi būti taikomos, jos neturėtų būti vien tik baudžiamosios, bet turėtų būti įtrauktos ir į politinę strategiją, pagal kurią sankcijos būtų taikomos kaip viena iš sąlygų, susiejant jas su reikalavimu surengti naujus rinkimus, taigi būtų susietos ir su aiškiu terminų kalendoriumi. Be to, kas iki šiol buvo laikoma *de facto* nepripažinimo politika, Europos Sąjunga turėtų labiau remti tai, kas yra vienintelė žinoma stabili ir taiki išeitis iš dabartinės padėties, susidariusios tarp valdančiosios partijos ir penktą mėnesį vykstančių protestų. Tai yra Europa turėtų remti naujus rinkimus laisvoje ir sąžiningoje aplinkoje.

Alternatyva neegzistuoja, nes tai reikštų, kad arba... Jeigu mes nerasime tos alternatyvos, tai reikštų, kad arba Sakartvelas bus visiškai atiduotas į kito rankas, o tai būtų ir nesėkmė Europai, kur čia dešimtmečius truko Europos ir JAV įsitraukimas, stiprinant demokratiją ir nepriklausomybę, arba bus rizikuojama tuo, jog šalis taps nepastovi ir nestabili. O tai yra įprasta tokios ilgai trunkančios, gilios ir neišspręstos krizės baigtis.

Bandant rasti išeitį iš karo Ukrainoje, akivaizdu, kad niekas nenorėtų, jog Europos ir Juodosios jūros periferijoje kiltų tokia atvira krizė ir nestabilumas, juolab kad to dar galima ir reikia išvengti. Būtina sukurti naują Juodosios jūros ir Kaukazo saugumo strategiją, kuri užtikrintų Europos prieigą prie Centrinės Azijos, sustiprintų NATO matomumą ir užkirstų kelią Rusijos ir Kinijos ekspansijai į šį regioną. Tokiai strategijai reikia partnerio, o vienintelis partneris yra stabilus ir demokratiškas Sakartvelas, kuris skatintų kaimyninę Armėniją ir remtų ją dėl jos pasirinkto kelio. Armėnijos ir Azerbaidžano taikos derybų pažanga atveria kelią stipresniam ir taikiam Kaukazui, kuriam vėlgi reikia, kad Sakartvelas laikytųsi savo pozicijų ir įtvirtintų mūsų, Europos Sąjungos ir Amerikos partnerystę, kaip tai buvo daroma pastaruosius 3 dešimtmečius.

Galiausiai, bet ne ką mažiau svarbu yra tai, jog kalbos apie Europos Sąjungos pasirengimą pakeisti sustabdytas lėšas oficialioms programoms, nepaprastąją paramą pilietinei visuomenei, įskaitant finansinę pagalbą persekiojamiems aktyvistams, nepriklausomiems žurnalistams ir nevyriausybiniams organizacijoms, kovojančioms demokratijos fronte, turi tapti ne žodžiais, o realybe. Laikas bėga, o iki šiol represiniais įstatymais kanalai nukertami greičiau nei tie, kuriuos būtų galima atverti, tačiau reikia rasti būdų ir priemonių tokiai paramai teikti. Panašiai kaip ir anksčiau Rusijoje ir Baltarusijoje buvo kūrybiškai kuriami kanalai.

Ant kortos pastatytas mūsų gyvybingos pilietinės visuomenės išlikimas. Visa tai – ir tokia yra mano žinutė – visa tai, ką sakau, yra susiję ne tik su tuo, jog kalbame apie Sakartvelo gynybą, bet ir apie pačios Europos strateginės ateities gynybą. Jei Europa, kuri iš naujo atranda savo stiprybes ir savarankiškumo poreikį, negali rasti būdų, kaip paveikti mažą šalį, turinčią masiškai daug proeuropietiškausi nusiteikusių gyventojų, rimbo ir meduolio principu susigrąžinti jai jos pasirinktą šalies kandidatės kelią, jei Europa nesugeba valdyti savo sprendimų priėmimo proceso, kad jos neparalyžiuotų kelios šalys, tuomet šis iššūkis išeina ir už Sakartvelo ribų ir turi įtakos Europos Sąjungos užsienio politikos, jos plėtros politikos, jos ekonominės, politinės ir karinės galios patikimumui.

Esame viena iš labiausiai proeuropietiškų šalių, ilgą laiką buvusių Europos integracijos prielaidoje, kurioje Europos, NATO ir Amerikos partneriai skyrė daug lėšų nepriklausomoms institucijoms: teisingumui, policijai, kariuomenei kurti ir išlaikyti, kad būtų sustiprintas stabilumas ir saugumas. Visos šios investicijos turi būti ginamos ir saugomos ne tik dėl Sakartvelo, bet ir dėl pačios Europos ir mūsų bendros ateities.

Lietuva tai supranta geriau nei bet kas kitas. Jūs žinote, ką reiškia priešintis Rusijos dominavimui, jūs žinote, kad demokratija nėra duotybė, už ją reikia kovoti, ir jūs įrodėte, kad pergalė yra įmanoma. Štai kodėl Sakartvelas pasitiki Lietuva, štai kodėl mes pasikliaujame Europa, nes jei būsime vieningi, išgelbėsime ne tik Sakartvelą – išsaugosime ir pačios Europos saugumą ir vientisumą. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū Prezidentei. (*Plojimai*)

Ačiū, kolegos, tęsiame darbą.

Kitą klausimą pristato... Autorių ir gretutinių teisių... Ai, dar balsavimai. Gerai, liko mums balsavimai.

12.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XVP-196(2) (svarstymo tęsinys)

Pradedame nuo Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“. Motyvai išsakyti, prašome apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 104 Seimo nariai: už – 80, prieš – 6, susilaikė 18. Po pateikimo... (*Balsai salėje*)
Po svarstymo pritarta.

12.25 val.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 1, 2, 40 straipsnių, aštuntojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-199, Civilinio kodekso 6.228³, 6.228⁷, 6.228¹⁰ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-200, Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-201, Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-202 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 1, 2, 40 straipsnių, aštuntojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji – Civilinio kodekso kelių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas, Mokėjimų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Prašom apsispręsti ir balsuoti.

Ačiū. Balsavo 108 Seimo nariai: už – 108, prieš ir susilaikiusių nėra. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas dėl Vartotojų teisių apsaugos įstatymo. Svarstymo data – birželio 17 diena. Ar galime pritarti? Pritarta. Dėl Civilinio kodekso taip pat pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Svarstymas birželio 17 dieną. Pritarta bendru sutarimu. Dėl Mokėjimų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Svarstymas birželio 17 dieną. Bendru sutarimu pritarėme. Ir dėl Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Svarstysime taip pat birželio 17 dieną. Pritarta bendru sutarimu.

12.27 val.

Melioracijos įstatymo Nr. I-323 2, 7, 9 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XVP-206 (pateikimo tęsinys)

Kitas klausimas – Melioracijos įstatymo 2, 7, 9 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo VI skyriumi įstatymo projektas. Balsuojame.

Ačiū. Balsavo 107 Seimo nariai: už – 106, susilaikė 1. K. Mažeika nori pasakyti kažką.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ne dėl susilaikiusio. Noriu paprašyti, kad būtų atliktas STT antikorupcinis vertinimas, kadangi Teisės departamento išvadoje matome irgi tą patį kreipimąsi, tai tiesiog įgarsinu. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Tai pagrindinis komitetas – Kaimo reikalų komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Prašome STT teisinės išvados. Numatoma svarstyti gegužės 20 dieną. *(Balsai salėje)* Dėl to? Ne. Gerai. Tai tada kitas... *(Balsai salėje)* Prašau. V. Grubliauskui tada suteikiame.

V. GRUBLIAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Noriu kreiptis į kolegas Seimo narius. Pasveikinkime mus aplankiusius svečius – Klaipėdos jūrų kadetų mokyklos kadetes ir kadetus. *(Plojimai)* Lietuvos jūrinės valstybės architektus ir kūrėjus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Ir A. Mockus. Prašau.

A. MOCKUS (LSDPF). Dėl įstatymo projekto. Noriu paprašyti, kad Aplinkos apsaugos komitetas būtų įrašytas kaip papildomas.

PIRMININKAS. Dėl Melioracijos įstatymo?

A. MOCKUS (LSDPF). Taip.

PIRMININKAS. Dėl Melioracijos įstatymo dar prašome papildomo Aplinkos apsaugos komiteto. Pritarta bendru sutarimu.

12.29 val.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4281, Administracinių nusižengimų kodekso 251¹, 317, 318, 426, 505, 589, 604 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 521¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4282 (pateikimo tęsinys)

Kitas klausimas – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Prašom balsuoti. Ir lydimasis – Administracinių nusižengimų kodekso įstatymas.

Ačiū. Balsavo 96 Seimo nariai: už – 87, prieš – 1, susilaikė 8. Po pateikimo pritarta.

Dėl Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas. Svarstyti numatoma gegužės 20 dieną. Pritariame bendru sutarimu.

Ir dėl Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo projekto pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymas taip pat gegužės 20 dieną. Pritariame bendru sutarimu.

12.30 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-219 (pateikimo tęsinys)

Kitas klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 103 Seimo nariai: už – 86, prieš – 3, susilaikė 14. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Svarstyti numatyta gegužės 6 dieną. Pritarta bendru sutarimu.

12.31 val.

Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-256 (priėmimo tęsinys)

Rezerviniai klausimai, kurie buvo pristatyti. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 104, prieš nėra, susilaikė 3. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.31 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-255 (priėmimo tęsinys)

Kitas Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo projektas. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 107, susilaikė 1. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.32 val.

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-197 (pateikimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – K. Vilkauskas. Prašom. Kolega, jeigu galima glausčiau, nes dar turime ministrės pristatymą.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, Kultūros komitetui pritarus, pristatau Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Trumpai kalbant, šio projekto esmė – efektyviai panaudoti kompensacinio atlyginimo lėšas, kurios yra renkamos už kūrinių ir įrašų atgaminimą asmeniniais tikslais. Siūloma dalį šių lėšų, konkrečiai 20 %, paskirstyti kitaip, nei buvo iki šiol. Svarbu pabrėžti, kad šis projektas nereikalauja naujų biudžeto asignavimų, kalbama apie efektyvesnį turimų resursų paskirstymą. Kviečiu pritari ir iš anksto prašau Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori S. Kairys. Ne, jis nori... Prašom, Simonai.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tiesiog trumpas klausimas. Ar aš ko nors nesu-pratau, ar ne iki galo, nors taip energingai aiškinote, bet nepaaiškinote. Kaip, jeigu buvo 25 %, nubraukiate iki 20 %, ir čia visiems pagerėja finansavimas, kas čia per fokusas?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Tai yra... Dabar paaiškinu. Norėjau trumpiau pristatyti. Viena dalis – Lietuvos radijo ir televizijos komisijos vykdomoms antipiratinėms funkcijoms stiprinti, kita – kolektyvinio administravimo organizacijų strateginėms, kultūrinėms, šviečiamosioms ir teisių apsaugos priemonėms. Be to, dėl siūlomo pakeitimo 5 % padidėtų kūrėjams skiriamo kompensacinio atlyginimo dalis. Vadinasi, daugiau lėšų tiems, kurių kūryba naudojama be papildomos finansinės naštos valstybei.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Už – V. Šeršniovas. Prieš nėra. Gal galime sutarti, Vitalijau?... (*Triukšmas salėje*) Na, Vitalijau, prašom.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Labai trumpai. Tema yra tokia, jeigu nagrinėsite ir ateityje, yra tokių niuansų... Aš čia, tiesiai. Žodžiu, yra baseinai, kurie yra valdiški, yra mokymo įstaigos ir panašiai, kur paleidžia įvairią muziką ir panašiai, tai, tarkime, šiuo atveju kartais būna toks jausmas, kad perteklinis reikalavimas, kad įstaigos turėtų susimokėti už tai. Ir, mano žiniomis, daug kas ten nemoka, bando tyliai apeiti, bet turi tam tikrų problemų. Kai švietimo įstaigose reikės susimokėti už visus šiuos reikalus, manau, kad vertėtų šią temą kada nors ateityje plačiau panagrinėti.

PIRMININKAS. Ačiū. Čia buvo dėl motyvų už užsirašytą?

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Taip.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kolegos, prašome apsispręsti balsuojant.

Užsiregistravo 98 Seimo nariai, 99 Seimo nariai: už – 98, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Prašau. A. Gedvilas. Norėjote.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, pirmininke. Norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Tai jau pranešėjas prašė, man atrodo. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Kultūros komitetas. Svarstyti numatyta birželio 5 dieną. Prašome Vyriausybės išvados. Ačiū. Kolegos, prašom atidžiau klausyti, ką pranešėjas sako.

12.36 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 50 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-198 (pateikimas)

Kitas klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo 50 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pateikia pranešėjas K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Vėlgi Kultūros komitetui pritarus, pagrindiniai siūlomi pakeitimai: siūlomu įstatymo pakeitimu siekiama nustatyti aiškesnius terminus skundams nagrinėti ir taikyti poveikio priemonėms. Numatyta, kad žurnalistų etikos inspektorius galėtų atsisakyti nagrinėti skundą, jei nuo galimo pažeidimo būtų praėję daugiau negu dveji metai. Taip pat siūloma, kad sprendimai dėl poveikio priemonių taikymo būtų priimami ne vėliau kaip dveji metai nuo pažeidimo. Taigi šis teisinis reguliavimo patikslinimas prisidėtų prie aiškaus bei nuoseklaus nagrinėjimo ir atitiktų teismų praktiką, ir užtikrintų prognozuojamą bei skaidresnį teisinį procesą. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori keturi Seimo nariai. Pirmas klausia vėl S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Reikėtų truputį aiškiau sudėlioti akcentus rengiant, tai tiek klausimų nekiltų. O dabar, kalbant apie šį klausimą. Ką čia taip įvardintume kaip iniciatorius ir ar tai nėra vieno kokio nors precedento sprendimas? Ar nėra tiesiog koks nors vienas vienintelis atvejis, kuriam norite padėti ir kaip nors bandote dėl šio pasiūlymo įtikinti kolegas balsuoti už?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Tikrai ne. Mes šį klausimą svarstėme komitete ir nusprendėme, kad reikia keisti dėl to, kad dabartinė galiojanti tvarka leidžia kad ir po dvejų metų, jau praėjus, sakykime, įvykus kokiems nors konfliktams, ar norint kam nors, vėlgi žurnalistams kovose pakentti. Tai ištraukiama labai sena informacija, sakykime, penkerių metų senumo, ir vėlgi nagrinėjama, tam naudojami administraciniai resursai. Tai čia ir Žurnalistų sąjunga pritarė, ir kitos suinteresuotos institucijos, ir pats Kultūros komitetas vienbalsiai tam pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, norėjau paklausti dėl termino, kodėl būtent dvejų metų terminas? Ne ketverių, ne penkerių, ne vienerių metų?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Čia yra tokia praktika, yra iš tikrųjų tas pakankamas terminas ir tas terminas yra atėjęs iš praktikos, kaip ir minėjau, Žurnalistų sąjungos ir visų kitų institucijų, kurių, Žurnalistų etikos inspektorius... Tai tas terminas yra pakankamas, kad galima būtų tuos klausimus išspręsti.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų nori paklausti E. Rudelienė. Prašau, kolege.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, tiesiog pasitikslinu, nes tikrai nesu susipažinusi iki galo. Kaip būtų, jeigu jau pradėtas nagrinėti, vyksta nagrinėjimas ir sueina tie dveji metai, ar tai reikštų automatiškai, kad gali būti nutraukiama? Ir ar tai yra dažni atvejai, kad, sakykime, kas nors kreipiasi po dvejų ar, kaip sakėte, po penkerių metų, ar čia yra dažna problema, nes nesu apie tai girdėjusi? Ačiū.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Pradėsiu nuo antro klausimo. Taip, iš tikrųjų ta problema yra aktuali, todėl ir keičiame teisės aktus. Ir dar, jeigu įdėmiai skaitėte įstatymo projektą, tai yra, aš dar jį pacituosiu, kad aiškiau būtų: „Sprendimas dėl poveikio priemonių taikymo gali būti priimtas, jeigu praėjo daugiau kaip dveji metai nuo pažeidimo įvykdymo dienos.“ Bet, „O esant tęstiniam ar trunkamajam pažeidimui, – nuo paskutinių tęstinio pažeidimo veiksmų atlikimo dienos ar trunkamojo pažeidimo paaikšėjimo dienos“. Apie tai ir šneka, jeigu jau procesas prasidėjo, jis toliau vyksta. Čia jau, jeigu kalbama apie dvejus metus, kad jo procesas pasibaigia ir, sakykime, vėlgi toliau keliami atitinkami klausimai, vėl bandoma teisiškai ginčytis.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvai prieš – signataras E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ne visai prieš. Aš susilaikysiu. Dabar girdžiu, kad praėjusiais metais buvo aštuoni atvejai, tai nėra taip jau daug, nors čia kaip kas traktuos. Kai kur yra ta senatis, vadiname, ar ne, kaip, pavyzdžiui, ir parlamento nariams praėjusioje kadencijoje padarytos nuodėmės netampa bausmės pagrindu šitoje kadencijoje. Bet aš žiūriu šitaip: atsisakymas tirti yra atsisakymas analizuoti. Aš, pavyzdžiui, būčiau už, jeigu būtų taip: tiria, tačiau negali skirti poveikio priemonių, negali skirti sankcijų, negali bausti, bet palikti neištirtus dalykus, vadinasi, palikti neišanalizuotus dalykus, kaip traktuotų žurnalistų etikos specialistai vieną ar kitą galimą nusižengimą. Tai galėtų tapti pagrindu ateičiai. Tos, pavyzdžiui, žiniasklaidos priemonės arba to žurnalisto atžvilgiu sakyti: taip, mes tyrėme paties nusižengimą, padarytą prieš ketverius metus, pavyzdžiui, mes matome, kad tamsta esi padaręs pažeidimą, tačiau nenubaudėme, nes sankcija nėra taikoma suėjus, tarkime, senačiai, dvejiems metams, bet mes žinome, tai, tamsta, ne pirmą kartą darai. Todėl aš pasisakyčiau už šitą pataisymą tuo atveju, jeigu nebūtų uždraudžiama tirti. Dabar sakoma – netirkite. Aš būčiau už tai, kad tirtų, įvertintų, tačiau sankcijų skyrimas yra panaikinamas suėjus dvejų metų senačiai.

PIRMININKAS. Gerai, kolegos, po pateikimo apsispręskime, o gal toliau galėsime svarstyti įvairias pataisas. Taigi balsuojame.

Balsavo 93 Seimo nariai: 78 – už, prieš nėra, susilaikė 15. Po pateikimo pritariame. Pagrindiniu komitetu siūlome Kultūros komitetą. Svarstyti numatyta birželio 5 dieną.

Replika po balsavimo – K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Gerbiamam kolegai E. Gentvilui. Tikrai pateikimą perėjome, komitetas tikrai priima visus pasiūlymus ir galėsime dar, jeigu pateiksite, juos apsvarstyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiame pristatyti Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą ir Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ministrę I. Ruginienę. Prašau.

12.43 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 19, 30, 36, 36³, 36⁴, 45 ir 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 36⁶ straipsniu įstatymo Nr. XIV-2915 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-220, Administracinių nusižengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-221 (pateikimas)

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū, Eugenijau. Noriu galbūt iš karto dėl dviejų pasisakyti, nes iš tikrųjų tie įstatymų pakeitimo projektai, kuriuos jums siūlau, yra techninio pobūdžio, susiję su tuo, kad jau Seime yra registruoti projektai dėl QR kodų panaudojimo. Jau diskusija prasidėjo ir tęsis komitetuose. Dėl to šitam visam paketui, kad jūs diskutuotumėte visą klausimą iš esmės, trūksta dviejų pakeitimų, kuriuos ir noriu šiandien pristatyti.

Pirmas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projektas. Jame siūlome patikrinimų datą tiesiog nukelti šiek tiek vėlesniam laikotarpiui – iki rugsėjo 1 dienos. Dabar turime balandžio 30 dieną. Akivaizdu, jeigu mes toliau diskutuosime dėl pakeitimų, tiesiog fiziškai tiek darbovietės, tiek darbuotojai nespės iki šios reikiamos datos. Visiškai toks techninis pakeitimas.

Antras yra Administracinių nusižengimų kodeksas. Irgi keičiamas dėl to, kad suderintume kodekse įtvirtintas nuostatas su vėlgi Seime pateiktais projektais ir bendra pakeitimo tvarka. Ten tiesiog keičiame vieną žodį, kai iš pareigų į pareigas, ir taip pat šiek tiek įtvirtiname ir praplečiame nusižengimus jau pačiame kodekse. Labai prašau pritarti po pateikimo, o tada visi pakeitimai ir svarstymai, labai tikiuosi, kad bendru paketu jau eis į komitetus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs labai aiškiai pristatėte, bet keletas Seimo narių vis tiek nori paklausti. V. Ažuolas – pirmas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiama ministre, aš labai suprantu, kad jūs pripažįstate buvusių konservatorių klaidą įvedant tuos QR kodus ir žmogus turi įrodinėti, kad jis nėra nusikaltėlis. Ar

nebūtų buvę gerai, kad ministerija iš karto būtų parašiusi pakeitimą „išbraukiant QR kodus“ ir parašiusi, pavyzdžiui, seksualinių nusikaltėlių registrą, jį padarydama tokį, kad bet kuri įstaiga galėtų pasižiūrėti, ar to žmogaus ten nėra, o ne paversti visus nusikaltėliais? Tai gal būtų buvę paprasčiau ir Seime būtų lengvesnės diskusijos. Bet tikrai pritariu šiam projektui. Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už pastebėjimą. Panašiai iš tikrųjų pakeitimai linksta ta linkme, gal ne tiek, kad QR kodo atsisakytų, bet, iš tikrųjų, kad pareiga būtų skirta darbdaviui. Darbdavys galėtų tikrinti, bet ne žmogus būtų iš anksto apkaltintas tuo, ko galbūt nepadaręs.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas klausia I. Vėgėlė. Primenu, kad klausti skirta 10 minučių.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiama ministre, jūs ką tik atsakėte į vieną iš klausimų dėl QR kodų, kur aš galvoju irgi panašiai, kad yra perteklinis reguliavimas. Bet sakykite, kokia jūsų nuomonė yra, ar dabar galiojantis reguliavimas, pagal kurį visi sunkiai ir labai sunkiai nusikalte, nepaisant to, kad jau teistumas išnykęs, kad gal jau net ir ta norma išvis panaikinta Baudžiamajame kodekse, neturi teisės dirbti šio darbo, ar tai yra teisėta priemonė? Ar teisėtas mūsų tas reguliavimas, ar ne? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Mes negalime visų nusikaltimų tiesiog paimti ir nurašyti. Yra tam tikrų nusikaltimų spektras, kuris tiesiogiai gali daryti įtaką vaikams. Tai mes, kaip ministerija, irgi siūlome palikti. Tai seksualiniai nusikaltimai, tai nusikaltimai, susiję su pornografijos laikymu, saugojimu ir naudojimu, su narkotinių medžiagų disponavimu. Tai visi tie tikrai gana sunkūs nusikaltimai, kurie gali paveikti vaikus, jie privalo būti ir mes tą turime vertinti.

PIRMININKAS. Toliau klausia G. Balčytytė. Prašau, kolege.

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiama ministre, aš noriu pasiteirauti. Kaip suprantu, jūsų nukėlimą lemia vis dar svarstomi projektai Seime. Bet ar jums nekelia nerimo, kad neįvedus šitos patikros vaikų vasaros stovyklose galės netikėtai būti įdarbinti žmonės, kurie neturėtų teisės, ir minimi tie, apie kuriuos jūs kalbate, ar ne, smurtinius, seksualinius ir kitus nusikaltimus padariusieji? Ar galėtumėte pareplikuoti? Ir ar nemanytumėte, kad tikslinga vis dėlto būtų arba nuo birželio, arba nuo liepos 1-osios įgyvendinti šitas pataisas?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Aš labai tikiuosi, kad patikra liks. Mes nekalbame apie tai, kad reikėtų išvis panaikinti patikrą. Mes kalbame tik apie tai, kad galbūt labai platų nusikaltimų spektrą ir tam tikrus nusikaltimus, kurie nesusiję su vaikais, tai galbūt finansiniai nusikaltimai ar kiti. Tiesiog tą spektrą reikėtų susiaurinti, bet jokių būdu neatsisakyti šitos sistemos.

Datos nukėlimas didelės įtakos neturės, nes jau dabar yra didžioji dauguma gavę QR kodus ir jau yra patikrinti. Čia daugiau įtakos galbūt turės pakartotiniam patikrinimui.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Kadangi laikas labai senka, kolegos, noriu pasiūlyti pratęsti balsavimo langą, kol pabaigsime rytinę sesiją, ir tada tęsime toliau. Toliau klausia E. Rudelienė. Prašau, kolege.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Ačiū, ministre, už, kaip sakė, techninį, nes diskusijos dar vyksta ir vyksta komitetuose. Iš tikrųjų yra dėl ko diskutuoti, nes tikrai negalima leisti dirbti su vaikais tiems, kas neturėtų dirbti. Bet gal galite pateikti šiandien konkretų skaičių, kiek šiandien iš patikrintų negavo QR kodo? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Tas skaičius yra nemažas, tikrai daugiau kaip 200 asmenų, bet ir nusikaltimų spektras yra labai labai skirtingas. Kadangi šiandien įstatymas numato tikrai platų spektrą, tai ir tie žmonės irgi pasiskirsto pagal tą nusikaltimų spektrą.

PIRMININKAS. Kitas klausia V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, už galimybę paklausti ministrės. Ministre, dėl kiekvieno žmogaus teisių ribojimo, šiuo atveju mes ribojame anksčiau nusikaltusių, padariusių sunkius, labai sunkius nusikaltimus žmonių teises, saugodami didesnę gerį. Didesnio gėrio, kaip vaikų gyvybė, sveikata ir seksualinė laisvė, saugumas, turbūt nėra. Ar jūsų projektas yra klaidingai teigiamas, ar klaidingai neigiamas?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Mano abu projektai yra tiesiog techninio pobūdžio, bet pagrindinė forma, pagrindiniai pakeitimai jau yra pateikti kitų Seimo narių ir jie jau yra komitetuose. Tai čia

tik nuo jūsų apsisprendimo ir priklausys, kokia galutine forma jie išeis jau po Seimo balsavimo. Tai labai tikiu, kad mes teisingai sutvarkysime šią sistemą ir mūsų vaikai bus saugūs.

PIRMININKAS. Toliau klausia R. Tamašunienė. Prašau, kolege.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Gerbiama ministre, aš vis dėlto galvoju, kad pats sprendimas buvo priimtas viską pastatyti aukštyne kojomis. Kadangi nukentėjo žmonės, dirbantys švietimo srityje, ir jie dabar turi įrodinėti ar norintys dirbti ieškoti QR kodų, aš noriu... Vis dėlto techninis – tai techninis, bet, man atrodo, reikia ilgalaikių sprendimų. Noriu paklausti jūsų nuomonės dėl užregistruoto įstatymo dėl seksualinių nusikaltimų registro projekto, kur viena dalis bus vieša, kita – riboto naudojimo. Būtent ten nusikaltimai, jau atrinkti nusikaltimai, nes dabar taip visi pakliuvo į tą registrą, nes pasidomėję Registrų centre, bendrame Nusikaltimų ir nuteistųjų asmenų centre, tarkime, gaudavo neigiamą, nors nusikaltimas visai nesusijęs. Man atrodo, kad ar ministerija kartu su Vidaus reikalų ministerija, nes čia turi būti bendri sprendimai ir kitų institucijų, nepasvarstytų to tikrai praktika kitų valstybių paremto įstatymo projekto, kuris yra pateiktas? Ir aš esu taip pat viena iš jo rengėjų.

PIRMININKAS. Kolege, jūsų laikas baigėsi.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū. Iki manęs, iki mano rankų turbūt gal neatėjo šitas įstatymo projektas. Bet pasvarstytų, kodėl ne. Ir tai, ką mes siūlome, ir tikiuosi, kad teisingai, jūs gerai, konstruktyviai diskutuosite Seime. Tai būtent ir siūlome formą, kuomet ne darbuotojai turėtų rūpintis QR kodu, bet darbdavys iš tikrųjų tą pareigą pats atliktų. Bet dėl registro esu visiškai atvira diskusijoms.

PIRMININKAS. Ir klausimų maratoną užbaigia O. Leiputė. Prašom.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Jūs užsiminėte, kad yra registruoti kiti mūsų kolegų projektai ir tas atidėjimas – dar toksai kaip tarpinis momentas. Bet kokia jūsų nuomonė dėl to, kad žmonės, kurie padarė nusikaltimą prieš 30 metų (chuliganizmas ar dar kažkas), tai jie jau yra praradę darbą, juos darbdavys atleido, nes jie negavo QR kodo, tai kokia jūsų nuomonė, kaip dabar tiems žmonėms reikia elgtis ir vertinti visa tai?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Aš manau, kad po Seimo sprendimų tie žmonės galės sugrįžti į darbo vietas. Tai viskas labai priklausys, kokio pobūdžio galutinis dokumentas išeis po galutinių balsavimų. Tai taip, šiandien, deja, turime tokią situaciją, kurią pakeisti galėsime tik tada, kai jau išeis pakeistas įstatymo projektas.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už ir prieš. Už – L. Šedvydis. Prašau, kolega.

L. ŠEDVYDIS (LSDPF). Sakykime, aš kviečiu balsuoti už I. Ruginienės teikiamą projektą. Jisai iš esmės išsprendžia kai kuriuos trūkumus, kurie buvo R. Žemaitaičio teiktame projekte. Juos kartu sudėję mes turėsime kažką panašaus į sprendimą dėl QR kodo problemos, su kuria dabar susiduria daugybė žmonių.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvas prieš – I. Vėgėlė. Prašau, kolega.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Aš esu prieš tuos, kurie balsuos prieš, nes manau, kad šitas projektas papildė R. Žemaitaičio ir mano paties projektą, kurį mes pateikėme. Juos kartu subendrinę mes išspręsimė tikrai didelę problemą, dėl kurios visi gavome laiškų ir iš pedagogų, ir iš susijusių pareigybų, ir taip toliau. O aspektas, kuris yra labai svarbus ir apie kurį mums reikės pagalvoti balsuojant, tai yra tai, kiek mes galime išplėsti nusikaltimų sąrašą, apribodami jų teises dalyvauti su vaikais susijusiose veikose. Ką aš turiu mintyje? Direktyva leidžia tik labai ribotą nusikaltimų sąrašą, tai yra seksualinius nusikaltimus, ką paminėjo ministrė, ir jokių būdu neleidžia išplėsti daugiau. Jeigu išplėsimė daugiau, pavyzdžiui, į ekonominius nusikaltimus, finansinius, mes turėsime bylų teismuose, aš esu įsitikinęs, ir pralaimėsime, nes tai bus dvigubas baudimas už tą patį jau padarytą nusikaltimą, už kurį žmogus nuteistas. Ačiū. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Čia truputį pagudrauta, bet apsispręskime balsuodami.

Ačiū. Balsavo 84 Seimo nariai: už – 82, prieš – 1, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Dėl Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pakeitimo pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo, papildomas – Žmogaus teisių. Numatyta svarstyti balandžio 8 dieną. Dėl Administracinių nusi-

žengimų kodekso 72 straipsnio pakeitimo pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Taip pat numatyta svarstyti balandžio 8 dieną. Papildomas dar – Žmogaus teisių komitetas. Pritarta bendru sutarimu.

12.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XVP-223 (pateikimas)

Truputį peršoksime, bet siūlau Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektą. Pranešėjas – V. Jucius.

V. JUCIUS (NAF). Ačiū, pirmininke. Kolegos, aukščiausias Seimo apdovanojimas – Aleksandro Stulginskio žvaigždė – skiriamas už parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo puoselėjimą. Pagal Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatyme numatytą terminą, nuo sausio 1 dienos iki vasario 20 dienos juridiniai ir fiziniai asmenys gali teikti komisijai siūlymus dėl kandidatų. Buvo gauti šeši pasiūlymai.

Vadovaujantis minėto įstatymo 6 straipsniu, kiekvienais kalendoriniais metais skiriami ne daugiau kaip du tokie apdovanojimai. Šių metų vasario 13 dieną... kovo 13 dieną komisijos posėdžio metu nutarta skirti du tokius apdovanojimus, kurie buvo paskirti slapto balsavimu. Nuoširdžiai dėkoju komisijos nariams už jų atsakingą ir nuoširdų darbą.

Pristatau Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektą Nr. XVP-223, kuriame siūloma Aleksandro Stulginskio žvaigžde apdovanoti garbingas ir iškilias asmenybes: V. P. Andriukaitį – Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, Europos Parlamento narį, ir V. Matei – Moldovos mokslų akademijos narį ir Rumunijos mokslų akademijos garbės narį.

Trumpai pristatysiu abu kandidatus. V. P. Andriukaitis – Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, Europos Parlamento narys, tremtinys, gydytojas, visuomenės veikėjas, baigęs medicinos ir istorijos studijas. V. P. Andriukaitis dirbo gydytoju chirurgu, tuo pačiu metu aktyviai dalyvavo antisovietiniame pogrindyje, įsijungė į disidentinį judėjimą, platino nelegaliai leidžiamą „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką“. Su bendraminčiais įkūrė Strazdelio humanistinės minties būrelį, buvo persekiojamas KGB. Prasidėjus Lietuvos išsivadavimo judėjimui, V. P. Andriukaitis išitraukė į valstybės atkūrimo procesus: 1989 metais jis prisidėjo prie Lietuvos socialdemokratų partijos atkūrimo, buvo vienas iš šios partijos legalizavimo ir Lietuvos Sąjūdžio rinkimų į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą programos rengėjų. Socialdemokratinio būrelio pagrindinės veiklos dalyvis, aktyvus antisovietinio pogrindžio dalyvis.

1990 metais V. P. Andriukaitis buvo išrinktas į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą ir tapo Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataru.

Jo parlamentinė veikla tęsėsi kelis dešimtmečius. 1992–2004 ir 2008–2014 metais buvo Seimo narys, 2001 ir 2004 metais ėjo Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas, 2012–2014 metais dirbo sveikatos apsaugos ministru. Svarbi veikla buvo įvairiose Seimo parlamentinėse komisijose ir komitetuose, kur jis aktyviai prisidėjo prie teisėkūros procesų ir valstybės institucijų stiprinimo.

Dirbdamas tiek Lietuvos TSR Aukščiausiojoje Taryboje, tiek Seime, V. P. Andriukaitis aktyviai veikė visomis kryptimis: kūrė įstatymų projektus, rengė rezoliucijas ir kitus dokumentus, aktyviai dalyvavo diskusijose komitetuose ir Seimo plenariniuose posėdžiuose, energingai gynė konstitucingumą, ypač Konstitucinio Teismo posėdžiuose analizuodamas, jo įsitikinimu, antikorupcinius, antikonstitucinius Seimo ir Vyriausybės priimtus teisės aktus.

1997 metais V. P. Andriukaitis buvo vienas iš kandidatų į Lietuvos Respublikos Prezidento pareigas. Vėliau jo politinė veikla persikėlė į Europos Sąjungos institucijas: 2014–2019 metais buvo Europos Komisijos narys, ėjo Europos Komisijos komisaro pareigas, buvo atsakingas už sveikatos politiką ir maisto saugą. Nuo 2024 metų jis yra Europos Parlamento narys. Yra aktyvus Lietuvos socialdemokratų partijos narys. 1989 metais buvo renkamas Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininko pavaduotoju, 1999–2001 metais ėjo partijos pirmininko pareigas.

Taip pat jis yra žymus visuomenės veikėjas, 44 knygų bendraautoris, daugiau nei 600 straipsnių autorius. Akademinį darbų spektras labai platus – nuo medicinos istorijos iki chirurgijos ir politologijos bei darbo rinkos organizavimo klausimų.

Turi daug apdovanojimų: Europos retų ligų organizacijos apdovanojimą už politinius sprendimus kovojant su retomis ligomis, Prancūzijos garbės apdovanojimą „Už nuopelnus žemės ūkyje“, pirmojo laipsnio Lietuvos policijos pasižymėjimo ženklą „Angelas sargas“ už bendradarbiavimą ir paramą stiprinant teisėtumą, Nepriklausomybės atkūrimo 20-mečio medalį, apdovanojimą „Už nuopelnus medicinai“, Lietuvos stojimo į NATO proga atminimo statulėlę „Gražina“, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžių, Portugalijos Respublikos Orden do Merito Gra-Cruz, Baltijos Asamblėjos medalį palaikant Baltijos valstybių vienybę ir bendradarbiavimą, Lietuvos Nepriklausomybės medalį, 1991 metų Sausio 13-osios atminimo medalį.

V. Matei – Moldovos Respublikos mokslų akademijos narys, Rumunijos mokslų akademijos garbės narys, poetas, eseistas, literatūros istorikas ir politikas. 1990–2001 metais – Moldovos Respublikos parlamento narys, 1998–2001 metais – parlamento vicepirmininkas. V. Matei yra humanistas, kovotojas už demokratiją, parlamentarizmo idėjos puoselėtojas. Jo siūlymu, 1990 metais Moldovos Aukščiausiojoje Taryboje buvo sudaryta komisija Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo nutarimo projektui parengti. Tuo metu dar jaunas 31 metų politikas sukūrė ir ranka parašė nutarimo tekstą. 1990 m. gegužės 31 d. Moldovos Respublikos Aukščiausioji Taryba savo nutarimu pirmoji pasaulyje pripažino nepriklausomą Lietuvos Respubliką.

V. Matei yra ilgametis ir ištikimas Lietuvos Respublikos draugas, jos valstybingumo stiprinimo rėmėjas. Dramatiškomis 1991 metų sausio dienomis jis buvo Vilniuje, Aukščiausiojoje Taryboje. Eidamas Moldovos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nario pareigas, rengė ir pasirašė Pasaulio parlamentarų solidarumo su Lietuva ir jos parlamentu deklaraciją, kurią savo parašais parėmė daugelio šalių parlamentų nariai.

V. Matei išleido 17 poezijos tomų ir antologijų. Jo darbus puikiai vertina Rumunijos ir Moldovos Respublikos literatūros kritikai. Parašė istorines apybraižas „Ribentropo–Molotovo paktas ir jo pasekmės Besarabijai“, „Ribentropo–Molotovo paktas ir sovietų agresija prieš Rumuniją“. V. Matei tekstai išversti į anglų, prancūzų, vokiečių, ispanų, rusų, graikų, švedų, latvių, slovākų, vengrų, makedonų, turkų ir kitas kalbas.

V. Matei veikla įvertinta apdovanojimais: Mihajaus Eminesku medaliu, Nacionaliniu ordinu „Rumunijos žvaigždė“ – aukščiausiu Rumunijos Respublikos apdovanojimu, „Respublikos ordinu“ – aukščiausiu Moldovos Respublikos apdovanojimu už ypatingus nuopelnus visose veiklos srityse tėvynės ir žmonijos labui, Moldovos rašytojų sąjungos premija, Dimitro Kantemiro medaliu, Mihajaus Eminesku medaliu, Rumunijos rašytojų sąjungos Georgo Bakovios nacionaline premija.

Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimas Nepriklausomybės Akto signatarui, Europos Parlamento nariui V. P. Andriukaičiui ir Moldovos mokslų akademijos nariui, Rumunijos mokslų akademijos garbės nariui V. Matei būtų nuoširdi pagarba ir padėka už šių iškilių žmonių didžiules pastangas ir nuopelnus. Šis Seimo apdovanojimas tebūna mums visiems pagarbos ir atsakomybės už savo tėvynę, kovos už laisvę ir demokratines vertybes simboliu.

PIRMININKAS. Ačiū už jūsų labai išsamų pranešimą. Niekas nenori paklausti. Gal galime?.. Motyvai už, prieš? Prieš nėra. Tai gal galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Pritarta.

Ir paskutinė dalis – registracija. (*Balsai salėje*) Svarstymo data – kovo 27 diena. Registruojamės ir einame pietauti. Ačiū.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 27 STENOGRAMA

2025 m. kovo 25 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
V. ČMILYTĖ-NIELSEN ir R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ*

PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ, TS-LKDF). Sveiki kolegos, pradėkime kovo 25 dienos popietinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 62 Seimo nariai.

14.03 val.

Vyriausybės pusvalandis

Socialinės apsaugos ir darbo ministrės Ingos Ruginienės pranešimas

Pradėkime popietinę darbotvarkę. Darbotvarkės 2-1 klausimas – Vyriausybės pusvalandis. Į tribūną noriu pakviesti socialinės apsaugos ir darbo ministrę I. Ruginienę. Prašau.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Sveiki dar kartą... arba išgyvenusieji pietus ir sugrįžę atgal į salę. Man iš tikrųjų visiškai nauja patirtis šitas formatas, tai nežinau, pasiruošiau kelias skaidres ir po to lauksiu jūsų klausimų. Iš tikrųjų lauksiu ir pastabų, jeigu matysite, kad reikia kitokio formato, tai kitą kartą atėjusi taisysiu ir darysiu taip, kad iš tikrųjų jums būtų informatyviau ir patogiau.

Pirmiausia noriu šiek tiek, kelis momentus, jums pateikti, kas buvo padaryta per 100 dienų ir pačius artimiausius darbus. Tikrai nenoriu apžvelgti visų ketverių metų laikotarpio, bet manau, kad mums visiems yra labai svarbus šis pavasaris. Tai taip laiko rėmus šiek tiek ir apsibrėžkime. Pirmiausia, nuo ko pradėjome, tai nuo lankstesnės ir patrauklesnės II pensijų pakopos, ir šiandien esame visai neblogai pažengę. Greitai jūs, kaip Seimo nariai, išvysite įstatymų pakeitimo projektus, nes jie jau yra parengti ir vėliausiai jau kitos savaitės pradžioje bus pateikti viešai derinti. Vadinas, turės pereiti Vyriausybės posėdžio formatą ir vėliau nuguls pas jus ir svarstys komitetai.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, ministre. Kolegos, labai didelis šurmulys. Labai didelis šurmulys, aš dar paskambinu, truputuką tyliau ir tuos paralelinius pokalbius gal kažkur... Prašom, ministre.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Labai ačiū. Matyt, reikia priprasti prie šito formato, kai visi šurmuliuoja, o bandai perrėkti. Toliau, be abejo, mūsų labai stiprus dėmesys jaunų šeimų finansinėms paskatoms. Kalbu apie pirmojo būsto įsigijimą. Šeimos jau yra informuotos teikti paraiškas. Vadinas, jau šį pavasarį pasižiūrėsime, kaip veikia pertvarka, kuri buvo padaryta praeitais metais, ir kaip mums sekasi skatinti jaunas šeimas ir jų pirmuosius būstus. Taip pat nuo sausio 1 dienos sėkmingai pradėjo veikti Priėmimo ir integracijos agentūra, pati joje lankiausi. Tikrai visai neblogai sekasi įsisavinti naujas mums priskirtas funkcijas. Rūpinamės pabėgėliais, tikiuosi ir tolesnio sklandaus darbo.

Uždaryti paskutiniai vaikų globos namai. Vadinas, dabar, nuo šios akimirkos, nuo šių metų, vaikai augs šeimose ir šita kryptis ir toliau bus stiprinama. Taip pat nemažą dėmesį jau pradėjome skirti ir dar skirsime bendruomenėms stiprinti, ir *pilotinis* projektas dėl bendruomenių tikrai buvo nusisekęs. Vadinas, tai yra mums signalas, kad turime daugiau skirti lėšų ir dėmesio mūsų savivaldybių bendruomenėms, nes jos atlieka ypač svarbią ir reikšmingą funkciją, kuriant gerovę mūsų piliečiams.

Turbūt visiškai naujas dalykas, ką nuo šių metų pradėjome daryti, tai šunų vedlių pagalbos stiprinimas. Kalbu apie įstatymo pakeitimus, kurie greitai pasieks ir jūsų stalus. Mes norime pakeisti tarptautinį licencijavimą, kur jau dabar privalo šunų veisyklos, kurios veisia būtent šiuos

išskirtinius šunis, gauti tarptautinį licencijavimą. Mes norime supaprastinti tvarką ir norime sudaryti didesnes galimybes tokiems šunims veisti ir paruošti, nes tai yra labai laikui imlus procesas, brangus procesas. Ir poreikis tokiems šunims yra didžiulis. Mes kalbame apie akluosius, bet jau išgirdau poreikį ir kitiems asmenims. Vadinasi, turėsime tobulinti ne tik finansinę pagalbą ir kompensacinius mechanizmus, bet lygiai taip pat ir suteikti galimybę Lietuvai pasiruošti, pasirengti daugiau šunų.

Vaikų dienos centrai. Neabejotinai yra ypatingas dėmesys. Ir džiaugiuosi, kad šiais metais vaikų dienos centrų turime dešimčia daugiau ir finansavimo skiriame daugiau. Beveik 9,3 mln. yra skirta vaikų dienos centrams. Ir kalbamės su savivaldybėmis apie supaprastintą tvarką, apie bendrą tvarką, kaip būtų galima naudotis vaikų dienos centrais, kas į juos gali patekti. Tai mūsų pagrindinis tikslas, kad kuo daugiau vaikų turėtų galimybę naudotis šia priemone.

Žmonės su negalia. Didelis dėmesys ir jiems per kelias priemones, per kelis momentus. Pirmiausia, ką pamatėme, yra daug painiavos dėl aprūpinimo techninėmis priemonėmis. Vadinasi, šiandien net kelios institucijos dirba šiuo klausimu, vertina galimybes – pradedant nuo šeimos gydytojo iki agentūros – ir skyrė techninės pagalbos priemonių. Mes manome, kad turime mažinti biurokratinę naštą, centralizuoti ir skirti vienam, iš tikrųjų vienai institucijai, kuri ir vertintų, ir skirtų šitas priemones, tai būtų Techninės pagalbos priemonių centras. Tai būtų paprasčiau ir vartotojams ir, be abejo, mums. Ir ta pagalba, ir priemonės, kurios reikalingos negalią turintiems žmonėms, pasiektų daug greičiau ir daug patogiau.

Taip pat besidubliuojančių išmokų už komunalines paslaugas atsisakymas. Peržiūrėsime ir šį procesą. Jau yra suplanuota pasižiūrėti, kad tas procesas būtų daug paprastesnis ir efektyvesnis.

Taip pat negalios nustatymo sistema. Aiškūs kriterijai ir dėl neterminuoto negalios nustatymo. Šiandien mes turime tokią situaciją, kad žmogus su sunkia negalia turi tik ribotą savo nustatytos negalios laiką ir po 6, 12 mėnesių ar tam tikro laikotarpio turi grįžti, vėl surinkti dokumentus, vėl pereiti sunkią procedūrą, o mes manome, kad to tikrai nereikia, užtenka vieno karto. Jeigu būklė nesunkėja, tuomet yra tam tikrų negalios formų, kur tiesiog tas laikas galėtų būti neterminuotas. Norint nevaikyti žmonių, nerinkti vėl iš naujo popierių, šita procedūra galėtų būti supaprastinta.

Jau apie šunis irgi kalbėjau, kad bus parengti dokumentai, kad šunys pasiektų žmones, kuriems ta pagalba reikalinga.

Socialinių bazinių išmokų dydžiai – tai šio pavasario darbai. Bus būtina peržiūrėti visus socialinių bazinių išmokų dydžius, indeksavimą ir tą turime padaryti labai greitai, vėliausiai iki rudens, nes tai susiję ir su RRF'o priemonių planu. Indeksavimas turės labiau atspindėti kainų ir vidutinio darbo užmokesčio pokyčius. Vadinasi, tas augimas turės atitikti realijas.

Ir, be abejo, mūsų pagrindinis tikslas – mes siekiame, kad socialinės išmokos palaipsniui artėtų prie minimalių vartojimo poreikių dydžio, ir tai yra toks tolesnis tikslas, į kurį yra nukreipti mūsų veiksmai.

Taip pat planuojame, tai siejama su tų pačių dydžių peržiūrėjimu, didinti vaiko priežiūros išmokas, vaiko pinigų. Daugiausia dėmesio norime skirti daugiavaikiams, vienišioms tėvams, vaikams su negalia. Suprantama, kad demografinė padėtis šiandien yra tikrai kritinės būklės. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, formuodama bet kokias priemones, pagrindinį sau tikslą kelia iš tikrųjų skatinti ir stiprinti šeimas, suteikti visokeriopą pagalbą, kad mūsų šeimos gausėtų, jaustų saugumą ir ramybę, kad turintys vaikų galėtų iš tikrųjų neišgyventi dėl ateities ir susikoncentruoti į pačios šeimos dydį. Taip pat svarstoma parama būsto paskolos palūkanoms kompensuoti gimus vaikui ir įsivaikinus.

Apie dienos centrų šiek tiek plačiau. Kaip ir sakiau, jų daugėja, didėja finansavimas. Taip pat sutarta, kad savivaldybė skirs mažiausiai 119 eurų per mėnesį ir vaikams, kuriems taikoma atvejo vadyba. Taip pat vaikams su negalia, specialiaisiais ugdymo poreikiais ir atvejo vadyba skiriama ne mažiau kaip 1,7 bazinės socialinės išmokos suma per mėnesį, kitiems vaikams šiek tiek mažiau. Savivaldybių indėlis iš tikrųjų didėja vaikų dienos socialinei priežiūrai, ir tas labai džiugu. Tikrai pati esu susitikusi su visais merais. Tikrai galiu pasidžiaugti, kad pats požiūris ir

atsakomybė už socialines reikmes, bent jau iš merų, buvo išreikšti, tie klausimai – kaip vieni iš prioritetinių, ir dėl to tikrai labai džiaugiuosi.

Ką dar norime greituoju būdu ir artimiausiu laiku peržiūrėti? Pirmiausia – vaikų dienos socialinės priežiūros poreikio vertinimą. Ką pamatėme šiandien? Tas klausimynas, kuriuo naudojasi, yra ganėtinai sudėtingas. Čia tie pastebėjimai atėjo kalbant su pačiomis nevyriausybinėmis organizacijomis ir darbuotojais. Norime supaprastinti šią procedūrą, kad tas vertinimas tikrai būtų paprastas, greitas ir tie žmonės, kurie laukia paslaugos, nesusidurtų su papildoma biurokratine našta.

Kaip matote, daug priemonių vaikams ir šeimai skirta. Neabejotinai viena iš jautriausių temų – tai vaikai, nukentėję nuo seksualinės prievartos. Manome, kad reikia plėsti pagalbos centrus. Šiandien esame suplanavę įkurti padalinį Panevėžyje, nes turime tam tikruose regionuose, bet apie Panevėžį tos paslaugos tikrai trūksta. Čia atsiras ta paslauga.

Taip pat stiprinsime mobiliųjų paslaugų prieinamumą. Šiandien turime tris mobiliąsias komandas, kurios aprėpia didžiausius regionus, didžiausius miestus, bet mes norime, kad šita paslauga pasiektų visas 60 savivaldybių, tai nori nenori ta paslauga turės plėstis. Ir prevencinė, be abejo, veikla vaikų saugumui didinti. Bandau greičiau, kad jūs galėtumėte daugiau paklausti.

Parama būstui ir socialinio būsto plėtra. Kaip ir sakiau, parama būstui perkeliama iš praeitų metų. Bandome testuoti, kaip ta sistema veikia. Esame suplanavę *ex post* vertinimu pasižiūrėti, ar viskas gerai, ar nėra tam tikrų kliuvinių, ar reikia kokio nors tobulesnio proceso. Vėliau pagal tai atitinkamai planuosime savo veiksmus. Kalbant apie socialinio būsto plėtrą, iki 2028 metų III ketvirčio planuojamas socialinio būsto fondas aprūpinti ne mažiau kaip 25 % laukiančių asmenų ir šeimų. Tai įrašyta į Vyriausybės programą ir aš labai tikiuosi, kad surėmę visi pečius mes šią priemonę galėsime įgyvendinti.

Paskata jaunoms šeimoms regionuose. Kaip ir sakiau, prašymai jau priimami. Pasižiūrėsime, kaip šita priemonė iš tikrųjų veiks.

Nedarbo draudimo išmokų pokyčiai. Norime atkreipti dėmesį į vyresnio amžiaus darbuotojus, į tuos darbuotojus, kurie labai stipriai priartėja jau prie pensinio amžiaus ir netenka darbo. Mūsų tyrimai rodo, ką mes pastebėjome, kad 9 mėnesiai, kuriuos garantuoja nedarbo draudimas, kartais yra per mažai susirasti darbą, nes visi suprantame, kad vyresniems žmonėms yra reikalingas ilgesnis laikotarpis darbui susirasti. Dėl to manome, kad būtų tikslinga pratęsti laikotarpį ir nenustumti žmonių iš karto eiti ir prašyti išankstinės pensijos, bet dar padaryti viską per užimtumo rėmimo priemones, kad priešpensinio amžiaus darbuotojas sugrįžtų atgal į darbo rinką ir galėtų išdirbti iki savo pensinio amžiaus.

Kolektyvinių sutarčių, darbuotojų teisių stiprinimas – tai viena iš mūsų tokių kaip dramblio kojų. Dabar Trišalėje taryboje (Trišalė taryba buvo ši mėnesį) yra pateiktas didžiulis Darbo kodekso pakeitimo projektas. Tai reiškia, kad socialiniai partneriai išėjo diskutuoti ir susitarti dėl esminių pokyčių. Ką mes pasiūlėme? Pasiūlėme atsisakyti apribojimų nacionalinėse kolektyvinėse sutartyse susitarti kitaip, nei numatyta Darbo kodekse, aiškiau reglamentuoti nacionalinio, šakos ar teritorinio lygmens kolektyvinių sutarčių išplėtimą tam, kad atsirastų daugiau šių sutarčių rūšių Lietuvoje. Taip pat norime nustatyti ir grąžinti socialinę garantiją ir nuostatą, kad valstybės valdomų įmonių valdybose atsirastų darbuotojų atstovas. Taip pat kalbame apie didesnes baudas už darbo teisės normų pažeidimus ir streikų reglamentavimo pakeitimus, kur trumpinamas laikas ir lengvinamos procedūros.

Kaip žinoma, šitas pavasaris ir šie metai bus gana sudėtingi dar ir dėl to, kad turime dar ir direktyvas, kurias turėsime perkelti į savo nacionalinę bazę. Viena iš tokių direktyvų yra dėl darbo platformų reglamentavimo. Tikrai žinote, kiek turėjome problemų su platformų darbuotojais, jų darbo sąlygomis ir išaiškinimu, ar tai yra darbas, ar tai yra partneriai, verslo partneriai. Tai šiandien turime europinį reglamentavimą ir turėsime, dirbdami kartu su socialiniais partneriais, susitarti, koks yra mūsų matymas, remiantis europiniu reglamentavimu čia, Lietuvoje, ir kaip mes matytume, kokios apimtys yra perkėlimas į mūsų nacionalinę bazę. Tikrai bus didelis įvykis, neeilinis įvykis, nes daugelis kalbėjo, kad niekada Lietuva nesulauks tokių pokyčių, bet atrodo, kad

sulauks. Dabar tik svarbiausia po truputį, po truputį darbo grupėse susitarti, kad patys socialiniai partneriai priimtų pokyčius ir susitartų, kokios apimties jie turėtų būti.

Taip pat kitas vienas iš svarbiausių europinių dokumentų – tai Darbo užmokesčio skaidrumo direktyva, kuomet darbuotojai turės daugiau informacijos apie jiems taikomą darbo užmokestį, bus lengviau įvertinti, ar darbo užmokestis yra teisingas, lyginant su kolegomis. Bus gana aktyvus laikotarpis ir reglamentuojant darbo rinką.

Tai labai trumpai ir ačiū už dėmesį. Tikrai kelis darbus paminėjau, nes visa apimtimi tai man net pusvalandžio turbūt neužtektų, bet noriu palikti laiko, kad ir jūs galėtumėte manęs paklausti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui, ministre. Laiko gal neliko itin daug. Apgailestauju dėl to šurmulio salėje, bet noriu pagirti opoziciją, kuri labai įdėmiai klausėsi jūsų pranešimo. Dabar, kadangi Vyriausybės pusvalandis turi tam tikrą procedūrą pagal Statutą, pagal užsirašymo tvarką pirmoji klausia P. Kuzmickienė.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Gerą dieną. Ministre, tikrai dėkoju už tą girdimą balse entuziazmą ir už jūsų nuoširdumą. Šiek tiek jūsų pasakojimas apie darbus priminė rinkimų kampanijos formatą, kaip jūs vadinate šį pusvalandį. Akivaizdu tikrai ir pagal mūsų komiteto, Socialinių reikalų ir darbo komiteto, darbotvarę, ir pagal tai, kiek mes turime klausimų mūsų darbotvarkėje, kol kas stinga tų atkeliaujančių projektų. Tikrai norėtusi jau apie konkrečius projektus kalbėti, kad ir apie II pakopos pensijų dalyką, kalbėti labai konkrečiai, kas ir ką galės atsiimti ir kaip jūs vis dėlto apsispręsite, kur ir kokias lėšas skirti. Tai dėl to tik tenka apgailestauti.

Tikrai girdėjome per jūsų pristatymą, kad skirsite daug laiko ir šeimoms, ir daugiavaikėms šeimoms, jų gerovei ar pajamoms didinti, pašalpų klausimams. Tačiau šiek tiek tada kyla klausimas: kiek iš tikrųjų jūs esate apsibrėžę tą daryti? Pasakysiu, ką noriu pasakyti. Jūsų kolegos registruoja daug siūlymų, kurie apima lengvatas restoranams, maisto prekėms, daržovėms, tačiau finansų ministras sako tikrai ne tokioms lengvatoms. Ir jūs esate ne kartą pasakiusi, kad vis dėlto reikia taiklesnių priemonių, kurios pasiekia galutinį gavėją. O su tokiais siūlymais vis dėlto atsi-veria biudžete, gali atsiverti didelių skylių.

PIRMININKĖ. Trumpinkite.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Prašom pasakyti, kaip su tokiomis biudžeto skylėmis jūs įvykdytumėte savo didelius įsipareigojimus ir didinti vaikų pinigus, ir taip toliau?

PIRMININKĖ. Laikas!

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Antras klausimas labai svarbus. Negaliu nepaklausti.

PIRMININKĖ. Negaliu, 2 minutės jau, kolege. (*Balsai salėje*) Atsakykite.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū, Paule, už klausimą. Iš tikrųjų savo komandą spaudžiu, mes tikrai skubame ir jūs tuoj turėsite aibę projektų. Tai pradėsime nuo II pensijų pakopos. Kaip ir sakiau, vėliausiai kitos savaitės pradžioje bus viešai derinti paleista, bet dar turi Vyriausybės pereiti laiptelį ir tada ateis pas jus. Tikrai neabejokite, darbo duosime.

Dabar dėl išmokų. Tai išmokų bazės bus peržiūrėtos ir bus peržiūrėtas indeksavimas. Tas indeksavimas bus tikrai didesnis ir atitiks realijas. Tas yra suplanuota ir sutarta su finansų ministru. Tai yra būtina priemonė padaryti, taip pat norint įvykdyti laiku RRF'o planą.

PIRMININKĖ. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama ministre, debituojate tribūnoje. Mano toks palinkėjimas, kad per kadenciją būtumėte ne tik socialinė, bet ir darbo ministrė, nes prasimuša tas leitmotyvas, kad mes socialinę apsaugą turime plėsti iki *bele* kiek ir apie dirbančius, vertę kuriančius nekalbėsime. Tai aš noriu kaip pavyzdį duoti ir paklausti jūsų. Jūsų kolegos Didžiojoje Britanijoje, irgi *Labour Party*, socdemiai, sako: *we'll put money in your pockets*. Kalba apie dirbančiuosius, kad per darbą susikursi vertę. Visas jūsų leitmotyvas – plėsimė socialinę apsaugą, kolegos, žiūrėkite, iki 14 metų papildomos darbo dienos. Tai klausimas: ką jūs per šiuos metus padarysite dėl dirbančiųjų, kad dirbti apsimokėtų? Kad apsimokėtų ne perimant kažkokį darbdavio vaidmens sumažinimą arba konkurencinės galios padidinimą, bet konkrečiai, kad dirbti apsimokėtų? Labai ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Investuoti į darbuotojus visada apsimoka ir mūsų priemonės būtent į tai ir orientuotos. Ir šiandien, jeigu mes kalbame apie socialinę paramą, tai yra ne tik išmokos paramos gavėjams, bet lygiai taip pat ir stiprus socialinis pagrindas užtikrintas darbuotojams. Todėl yra daug priemonių stiprinti darbuotojų teisėms. Ir jeigu jūs kalbate apie mamadienius ir papildomą garantiją, tai yra dar viena investicija į šeimas ir darbuotojus ir galimybė toms šeimoms, iš tikrųjų stipresnis socialinis pagrindas joms gausėti. Šiandien mes matome skaičius, demografinius skaičius, mes turime į tai investuoti, ar tai patinka, ar nepatinka, bet kito kelio tiesiog nėra.

PIRMININKĖ. Dėkui. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Gerbiama ministre, mano pirmas klausimas tai dėl asmenų su negalia užimtumo problemų, tai yra subsidijavimo tęstinumo, ir taip pat dėl galimybės subsidijuoti darbo vietą asmens su negalia namuose. Nes tai yra didelė problema, ypač nutolusiuose regionuose, kur tokie asmenys gyvena savo namuose ir tikrai galėtų būti naudingi, ir nori būti naudingi.

Antras mano klausimas vis dėlto dėl II pensijų pakopos kaupimo. Daug klausimų iškyla iš žmonių, kurie sukaupę 15 tūkst. ir daugiau, jie laukia jūsų patarimo. Tai aš norėčiau išgirsti, ką jūs patartumėte, galvodama apie jūsų siūlomą reformą?

Ir trečias mano klausimas būtent dėl paramos būstui jaunos šeimoms. Tai ar jūs darysite *ex post* vertinimą, ar ne? Problema ten yra viena: jeigu trūksta fonde lėšų, tai tos šeimos ir stovi laukiančiųjų eilėje ir vis atsiranda naujų. Tai, mano vertinimu, čia tiesiog reikėtų didesnės finansinės injekcijos. Kaip suderėta su finansų ministru ir kaip atrodys šitas problemos sprendimas greituoju metu?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Labai tiksliai identifikavote problemas. Pirmiausia, subsidijavimas. Iš tikrųjų svarstome, kad galėtų būti subsidijuojamos namuose įrengiamos darbo vietos. Dabartinė realija rodo, kad visiškai įmanomas darbas iš namų, anksčiau, galbūt prieš ten dešimt metų, mes net neįsivaizdavome tokio dalyko. Tai šiandien tikrai tai yra spraga, kuomet mes negalime numatyti tokio būdo. Tai tikrai svarstome ir tą darysime. Dėl pratęsimo irgi tikrai bus diskusijų, nes, man labai, aišku, gaila, kad ir kiek mes subsidijuotume, vis tiek darbdaviai subsidijavimu tiek darbo vietoms įrengti, tiek darbuotojams nesinaudoja visa apimtimi. O norėtusi, kad tas subsidijavimas vis dėlto skatintų žmones su negalia labiau įdarbinti.

Dėl II pakopos, tai, kaip ir sakiau, kitą savaitę tikrai pamatysite įstatymų pakeitimo projektus. Patarti nieko negaliu, nes kiekvienas žmogus turės apsispręsti. Tam mes ir padarysime pereinamąjį laikotarpį. Šiandien planuojame 18 mėnesių, kuomet žmogus ir turės nuspręsti, ar jis nori toliau kaupti, ar jis nori tiesiog nutraukti sutartį ir išeiti. Tai, manau, kiekvienas, įvertinęs visus pokyčius, tą sprendimą padarys.

O dėl būsto paramos jūs visiškai teisi. Be abejo, mes norėtume *ex post* vertinimu pasižiūrėti ir pačias procedūras, palengvinti jas, bet tai yra pinigų klausimas. Ir šiandien, šiais metais, yra numatyta tam tikra suma ir, matyt, teks turėti sunkias diskusijas ir su finansų ministru, žinant įsipareigojimus ir gynybai, ką darysime kitais metais. Nes jeigu norime, kad parama pasiektų taikliau, tai reikia didinti fondą, čia kitaip nebus.

PIRMININKĖ. Dėkui. Nors jau pusė trijų, bet kadangi porą minučių pradėjome vėliau, tai dar, kad visas politinis spektras paklaustų, O. Leiputė, tada A. Gedvilas ir užbaigsime. Orinta, prašau.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Gerbiama ministre, aš kaip tik norėčiau padėkoti, kad jūs neskubate ir nenešate neišdiskutuotų su socialiniais partneriais įstatymų projektų. Aš manau, kad tai yra labai svarbu, kada yra bendras sutarimas.

Mano klausimas būtų dėl asmenų su negalia reformos, kuri praėjusią kadenciją kaip ir prasiėjo, įvyko ir mes turėjome tokių situacijų, kai asistentams, asmeniniams asistentams, nepasibaigus net metams, baigėsi lėšos. Taip pat turbūt ne vienas esame gavę nusiskundimų, kad pervertinus nebeliko paramos. Tai kokia būtų jūsų nuomonė, kaip jūs matote tolesnę perspektyvą? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Be pakeitimų, palengvinant visas procedūras, finansinė parama turėtų pasiekti tiek, kiek reikia. Planuojant biudžetą iš tikrųjų labai labai sudėtinga suplanuoti, kiek tų pinigų reikia, nes mes nežinome, koks poreikis, kiek prašys. Esame sutarę ir su Finansų ministerija, kad per metus galėsime koreguoti, ir jeigu matome, kad yra trūkumas, mes teikiame lėšų poreikį ir tas poreikis bus.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos – L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Kadangi vis dėlto dar yra nemaža eilė užsirašiusių ir norinčių paklausti, siūlau dar pratęsti 10–15 minučių klausimų sesiją.

PIRMININKĖ. Na, tai, matyt, balsuos... galime balsuoti, apsispręsti taip, kad jau būtų Seimo valia. Gal taip padarome: tegu paklausia ponas A. Gedvilas ir tada apsispręsime, ar dar pratęsimė.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, labai ačiū už darbų pristatymą, bet mane pasiekė problema, apie kurią jūs neužsiminėte. Nuo 2023 metų, valdant konservatoriams, buvo pakeista teisinė bazė, kuri konsolidavo „Sodros“ ir VMI duomenų bazines. Paaiškinkite detaliau, kodėl apie tai kalbu.

Ūkininkai, kurie vieninteliai gauna tiesiogines išmokas, kurios neapmokestinamos GPM'u, ir kartu įmokas moka „Sodrai“, ligos atveju, jeigu metai jiems buvo nuostolingi, pagal dabar galiojančią tvarką netenka nedarbingumo ir motinystės išmokų, taip pat neskaičiuojamas darbo stažas. Ar jūs žinote šią problemą? Ar numatote spręsti su 1 tūkst. 300 ūkininkų susijusį klausimą? Ar bus ir kada kompensuojami praradimai, grąžintas darbo stažas, stažo laikotarpis, ir pagaliau atkurtas teisingumas?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Žinau problemą, tam yra sukurta darbo grupė Vyriausybės lygmeniu ir jai vadovauja Ministro Pirmininko patarėjai. Iš tikrųjų dirbama su sprendimo būdais. Tai čia labai paprasta. Norint iš tikrųjų turėti visą stažą, mes visi suprantame, kad turi būti sumokami du mokesčiai: socialinio draudimo ir gyventojų pajamų mokestis. Kai sumokami du mokesčiai, tada „Sodra“ įskaitysi visiška visą stažą. Bet ūkininkai turi tam tikrą specifiką. Tai tikrai sulaukime darbo grupės posėdžių pabaigos ir sulaukime jų pasiūlymų.

PIRMININKĖ. Dėkui. Dabar apsispręsime, ar dar pratęsti 10 minučių ministrės klausinėjimą. Tie, kas nori dar paklausinėti, balsuoja už, o kas jau taupo laiką, balsuoja kitaip. Balsuojame.

Užsiregistravo 57, balsavo 57: už buvo 18, prieš – 32, susilaikė 7. Tad, ministre, jus klausinėti pratęs kitą kartą. Sėkmės darbuose.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū jums visiems ir ateisiu dar kartą.

PIRMININKĖ. Neabejotinai jūs dar sugrįšite.

Dabar eikime prie opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkės.

Dar per šoninį mikrofoną. Prašau.

D. BRADAUSKAS (NAF). Atsiprašau, šio balsavimo mano balsą prašau laikyti prieš, kadangi įvyko techninė klaida. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui už esmingą paaiškinimą.

Opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė

14.35 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 19 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-226 (pateikimas)

Tuomet einame prie darbotvarkės 2-2 klausimo – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo projekto Nr. XVP-226. Pranešėjas – L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Radvilė. Mieli kolegos, po tokio tikrai šilto ministrės pasisakymo, pristatymo pradedu ne mažiau šiltą opozicijos darbotvarkę ir, aišku, pradedu nuo gynybos reikalų.

Gynybos pramonės klausimas yra labai aktualus ir ypač išryškėjo karo prieš Ukrainą kontekste, kai buvo suprata, kad valstybė turi turėti galimybę pasigaminti kuo daugiau dalykų vie-

toje. Kuo mažiau priklausomybės nuo globalių tiekimo grandinių. Akivaizdu, tai yra gyvybinis interesas.

Iš tikrųjų praeitą kadenciją padarėme darbų. Praeitais metais priėmėme naują Gynybos pramonės įstatymą, kuris numatė galimybę turėti pramoninį bendradarbiavimą. Kai kas liaudiškai jį vadina *offsetu*, kai, pavyzdžiui, tu planuoji pirkimą, tam tikrą didelį, iš užsienio kompanijos ar valstybės ir deriesi su kompanija dėl galimybės tam tikrą dalį palaikymo gamybos perkelti į Lietuvą. Tai, sakykime taip, pradėjome daryti dabar. Pavyzdžiui, ministrė D. Šakalienė tai daro dabar su CV90 projektu, pėstininkų kovos mašinomis.

Taip pat padarėme sprendimus, kurie leido turėti išimtį, jeigu yra gyvybiniai valstybės interesai, grynai finansuoti Lietuvos gynybos pramonę. Mes pradėjome dronų pramonę. Nežinau, kaip dabar su ta dronų programa, patikrinsime, bet kuriuo atveju tai irgi yra galimybė akceleruoti tam tikrus gamybinius procesus.

Bet tai yra žingsniai, kurie svarbūs, bet galbūt nebuvo iki galo pakankami, todėl, aišku, reikia eiti toliau. Ir girdime, ką kalba ir jūsų Vyriausybė, dabartinė Vyriausybė. Iš tikrųjų mes irgi manome, kad reikia dabar krauti idėjų banką, kaip būtų galima mūsų gynybos pramonei palengvinti darbą.

Vienas iš dalykų, kurį aš siūlau, labai paprastą dalyką. Dabar, tarkime, licencijavimo tvarka, kuri Lietuvoje yra sukurta jau keli dešimtmečiai, labai griežta ir labai perteklinė. Įsivaizduokite situaciją. Jūs norite, pavyzdžiui, pagaminti lietuvišką miną (mes turime dabar tokią ambiciją, jeigu dar iš Otavos konvencijos išeisime), tai dabar pradėti gaminti, pavyzdžiui, korpusą, jūs negalite, kol negausite licencijos, nors tai nėra visa mina. Korpusas savaime juk nėra jokia rizika, ar ne? Tu turi tada gauti licenciją, tu turi įrengti patalpas, tu turi tenai nueiti visus tuos biurokratinius kelius. Iš principo įmonės, kurios svarsto tai daryti, galvoja, ar man čia verta, nes aš nežinau, ar šiandien tas produktas kur nors nukeliaus, kaip mes integruosime, kaip mes sukursime tą galutinį produktą ir kur aš jį realizuosiu.

Aš siūlau palikti licencijavimą visiems galutiniams ginklams, bet palengvinti licencijavimą iš esmės jo atsisakant ginklų dalims. Sakykime taip: jeigu gamini sprogdiklį, kas yra be galo svarbu, kad galėtum gaminti lengviau, ir po to, kai jis bus integruotas, ta licencija tinka. Mes pagreitintume, mes paefektyvintume procesą.

Lygiai taip pat šiuo pasiūlymu siūlau padaryti taip, pavyzdžiui, jeigu nori išvežti į užsienį parodyti parodose, trumpalaikę prasmę irgi būtų galima lengviau padaryti, visą laiką kiekviename žingsnyje informuojant policiją, bet išvengiant licencijavimo, išvengiant sugriežtinimų, perteklinio reguliavimo. Toks žingsnis, manau, svarbus.

Apie 80 Lietuvos įmonių yra pasirengusios gaminti tam tikras dalis gynybos pramonei ir jos visos indikuoja, kad čia yra viena iš problemų. Nesakau, kad tai yra vienintelė problema, bet viena iš problemų, kuri gali leisti mums ją išsprendus išjudinti mūsų gynybos pramonę. Labai tikėdamasis valstybinio požiūrio prašau po pateikimo pritarti.

PIRMININKĖ. Ačiū už pristatymą. Jūsų paklausti nori nemažai Seimo narių. Pirmasis – V. Sinica.

V. SINICA (MSNG). Mišrioje grupėje jau užsidiskutavome beklausydami šia tema. Iš tikrųjų aš labai pritariu. Iš to, kiek suprantu klausimą, man atrodo, kad teisinga, reikalinga, nes pastaruoju metu teko susidurti su įvairiose srityse Lietuvoje užstrigusiais dėl esamo reguliavimo, bandančiais gaminti kokius nors produktus, pavadinkime, šioje srityje.

Mano klausimas jums būtų: kiek jūs susiduriate, ar tai nėra, nežinau, fiktyvios rinkos problemų sprendimas? Ar egzistuoja tokia rinka arba jos užuomazgos?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ar mes turime gynybos pramonės rinką, turite omeny, Vytautai? Tikrai taip, aš manau, turime. Galime kalbėti apie tai, kad turime tikrai dronų gamybos potencialą, antidroninių sistemų gamybos turime tikrai rimtą potencialą ir jau įrodome, bet tai yra vėlgi didelis klausimas, nes tiek dronai, tiek ir antidronai, norint, kad pramonės įmonės eitų į priekį, technologiškai jos turi matyti ir pulsą, kas vyksta karo lauke. Kai mes girdime, kai mūsų kariai savanoriai arba ekspertai, matantys ir jaučiantys karo pulsą Ukrainoje, kalba, kad po mėnesio tai,

kas veikė prieš mėnesį, jau nebeveikia, akivaizdu, tai yra faktas. Natūralu, kai kariaujančios pusės yra inovatyvios, jos sprendžia įvairias problemas greitai ir vietoje, todėl, matyt, sunku būtų pasivyti. Bet čia yra ne mūsų problema – visų Vakarų problema, ne tik Lietuvos. Akivaizdu, kad šitie du segmentai yra tai, kur mes tikrai galime judėti į priekį.

Minų gamyba. Manau, kad tokių paprastų minų gamyba, tiek prieštransportinių, tiek prieš-tankinių, tiek priešpėstinių, kai išeisime iš Otavos konvencijos, tikrai yra ta sritis, kur galime pasigaminti patys. O tokių dalykų reikės daug. Reikia suprasti, kad vien užsipirkti sandėlius yra vienas variantas. Bet vėlgi tu tenai dažniausiai skaičiuoji tas dienas, kiek gali, kiek tau jų reikės, ar ne? Kiek tau reikia tos ginkluotės, tos amunicijos dienos normai, ar ne? Yra dienos normos. Bet jeigu karas, tarkime, užsitęsė arba tu nori tikrai atgrasyti priešą, tu turi turėti ir gamybą, tu turi turėti gamybą neišvengiamai, ir mes potencialo turime.

Deja, bet mūsų visas ginkluotės pramonės reguliavimas, ginklų kontrolės režimas yra sukurtas prieš kelis dešimtmečius, jis yra daugiau iš tokio vidaus saugumo reguliavimo ir užtikrinimo paradigmos sukurtas. Aš suprantu, galbūt kai kur Vakarų Europos šalyse, kur yra terorizmo problemų vidinių ir panašiai, kad čia gali būti akcentas, tačiau mes turime visai kitokius iššūkius, ar ne? Mes esame viduje saugi šalis, ar ne? Ir natūralu, kad mums reikia galvoti, kaip aprūpinti mūsų žmones ir mūsų kariuomenę šia prasme, nes iššūkiai tai geopolitiniai. Teritorinės gynybos iššūkiai ir taip toliau. Todėl manau, kad pabendravę su gynybos asociacijomis, mes tikrai turėtume visą poveikį, kaip šitie reguliavimai yra pertekliniai ir trukdo mums išjudėti į priekį. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju už galimybę paklausti. Mano klausimo esmė yra galbūt šiek tiek platesnė, nes aš matau labai daug kalbant apie nacionalinę gynybos pramonę ir daugiau matau viešųjų ryšių negu realybės. Pirmiausia, kalbant apie tai, kad jeigu ir mes pritartume šitam įstatymui, tai, matyt, sutiksime su argumentu, kad gynybos pramonė be užsienio rinkų eksporto egzistuoti negali, išskyrus dvigubos paskirties prekes, ten dronai arba kokie nors kiti, sakykime, dalykai. Bet jeigu kalbame apie ginkluotę, visa kita, mes bet kokius čia galime įstatymus priimti, bet perkančioji šalis kels pagal savo nacionalinius įstatymus ar reikalavimus pirkimo sąlygas. Tai mano klausimo esmė: ar nemanote, kad reikėtų atsisakyti termino „nacionalinė gynybos pramonė“. Paaiškinsiu, kodėl. Europos Sąjungos kariuomenės pagrindinis minusas, lyginant su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, mes turime per daug ginklų tipų, per daug savų produktų ir visa kita, ir karo atveju tai yra *nightmare*, tai yra didžiulis minusas. Todėl žodžių „nacionalinė gynybos pramonė“ ar nereikėtų atsisakyti, o ieškoti, kad eitume į bendrumą?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai šiaip geras ir taiklus klausimas, gerbiamas Artūrai. Palietėte vieną labai, nepaprastai svarbią temą. Ir čia, aišku, nebūtinai ta aplinka, kur būtinai apie tai galima diskutuoti, bet, manau, verta. Ir čia galbūt net ne nacionaliniai ribojimai, standartai, kiek įmonių, kurios kažkiek dar laikėsi Vakarų Europoje gynybos pramonėje, standartizacija.

Aš noriu pasakyti labai paprastą pavyzdį, be detalių. Rusijoje nėra problemų 152 milimetrų amuniciją, sprogmenį, dėti ten, kur jie deda, ir šaudyti į ukrainiečių pusę, 155 milimetrų, kas skamba vakarietiškai, vienos įmonės ginkluotei tinka, o jau kitos įmonės vakarietiškai ginkluotei netinka, ir čia yra didžioji tragedija.

Tai yra standartizacijos, standartų klausimas, reikia suvienodinti, ir aš visiškai pritariu, kad čia yra ta kryptis, kuria reikia judėti. Tačiau, aišku, tai daugiau problema įmonių, kurios, sakykime, dar kai kuriose Vakarų šalyse gynybos pramonės įmonės yra. Kaip ir nepolitkorektiška gauti ten jų paramą, su jais susitikinėti. Čia buvo istorija, kai tas pats „Red Meters“ norėjo Dortmundų futbolo klubą „Borussia“ paremti. Galu gale jau remia, bet kiek truko ir kiek buvo visokiasių emocijų ir kritikos dėl to sprendimo.

Matote, kiek tapatybinių kliūčių įveikti dar reikia, kad mes suprastume, kad gynybos pramonė yra be galo svarbus dalykas. Todėl galbūt tą nacionalinę gynybos pramonę aš, suprasdamas jūsų argumentus, palikčiau. Aš manau, vien iš mūsų kariuomenės užsakymų tam tikros įmonės, tam tikra mūsų pramonės dalis galėtų irgi gyvuoti, bet tuomet reikia labai aiškiai suformuluoti, mes jau pradėjome formuluoti, ko reikėtų iš mūsų gynybos pramonės. Ir tada jau pradėjo

atsirasti poreikis su aiškiais programomis, kad tiek ir tiek yra biudžete pinigų, biudžetinė linija, pagaminkite tiek ir tiek minų, mes galėsime nupirkti ir taip pradėti sukti, kaip darėme su dronais.

Tai čia yra kryptis, kur galima judėti. Šiaip pritariu, kad eksportas ir eksporto galimybės yra ypač svarbus dalykas, bet iki to mums kai kuriuose segmentuose dar toloka.

PIRMININKĖ. E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, jūs pristatėte klausimą, kuris buvo svarbus ir prieš metus, ir prieš dvejus. Dabar, žiūrint į visą greitėjančią įvykių eigą, mes iš esmės vėluojame pakviesti šią pramonės rūšį, kuri Lietuvos išlikimui yra viena svarbiausių. Todėl mano klausimas jums būtų labai paprastas: vėluodami į istorijos traukinį, koku būdu mes pasiektume, kad Lietuvos visuomenė suprastų, kad šitos jūsų pataisos yra būtinos ir jos netgi yra vėluojančios?

Man būtų svarbu išgirsti iš jūsų dar vieną dalyką: dėl Europos, Amerikos karinės pramonės ir kitų šalių, pavyzdžiui, Izraelio karinės pramonės, kuri bus pristatyta artimiausiomis savaitėmis Lietuvoje, dėl šitų pajėgumų įpilietinimo Lietuvoje. Tai be galo svarbu, kad mes suvoktume, kad kuriame Europos saugumą, bet ne atskirai nuo NATO pagrindinių patronų, o kartu, ir kviečiame visus Lietuvoje dalyvauti. Ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas Emanueli. Aš irgi galbūt pabandysiu apskritai atsakyti. Didžioji problema, matyt, Vakarų gynybos pramonės ir turbūt labiausiai Vakarų Europos gynybos pramonės, yra tempai. Kai kalbi su įmonių atstovais, jie sako, kad mes iki galo netikime, kad tas pokytis, kurį dabar mes matome, yra ilgam. Jie vis tiek įsitikinę, kad kada nors bus grįžimas prie įprastinių reikalų, jūs suprantate, ką tai reiškia, ir visi tie kontraktai kažkur vėl pasibaigs. Aš manau, tai, kas dabar įvyko Europoje, kad ir tos lengvatinės paskolos, ir panašiai, Vokietijos didžiulis sprendimas, man atrodo, tai – tas ledlaužis, kuris gali išjudinti, ir tai gali virsti ilgalaikiais regioniniais kontraktais. Tai čia viena.

Antra, yra tempai. Jūs gi žinote, mes turime daug kontraktų, labai gerų, gerai ginkluotei, bet ginkluotė atvažiuos po ketverių, po penkerių metų. Deja, yra taip, ypač kokia nors labiau sofistikuota ginkluotė, kurios mes, matyt, patys gal dar taip greitai nepasigamintume. Pavyzdžiui, Izraelis turi savybę, kad gali daug greičiau tai padaryti, Pietų Korėja turi savybę, kad gali daug greičiau padaryti. Bet tada atsiranda kiti dalykai: palaikymas, vadinamasis *maintenance*, artumas, visi kiti dalykai, technologiniai niuansai, atjungimas, neatjungimas. Emanueli, žinote tuos niuansus, jau išgyvenome kai kuriuos momentus. Tai reikia turėti galvoje.

Bet šiaip, be abejo, mūsų visa gynybos sistema ir krašto apsaugos sistema dėl savo pirkimų yra atvira, atvira visoms šalims ir reikia ieškoti efektyvių sprendimų. O ką galime, pasigaminkime patys. Dėl to šitos įstatymo pataisos ir siūlomos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ir R. Kaunas.

R. KAUNAS (LSDPF). Labai ačiū. Gerbiamas pranešėjau, turbūt salėje nėra nė vieno žmogaus, kuris nesutiktų, kad gynybos pramonę reikia aktyvinti, kad galbūt ir reguliavimą reikia peržiūrėti, galbūt tai reikėjo pradėti daryti, nežinau, prieš kokius jau ketverius ar penkerius metus. Bet šiandien situaciją turime tokią, kokią turime. Ir mano klausimas būtų: ar jūsų įstatymas, na, siūlymas, pataisa, nesukuria prielaidos pagaminti nelicencijuotą ginklą? Paaiškinsiu, kaip. Tiesiog jūs siūlote leisti gaminti dalis. Įsivaizduokime, kad ginklas turi tris, penkias dalis, ir aš visas dalis pavieniui galiu gaminti be licencijos. Jas sudėjęs į krūvą, turiu ginklą, bet nesudėjęs į krūvą, aš turiu tik dalis. Ką jūs galvojate apie tai, apie tokią grėsmę?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Žiūrėkite, kai jūs sudėsite į ginklą, jums reikės licencijos, ir ta įmonė, kuri galės tą ginklą gaminti, turės būti licencijuota. Aš labai paprastai atsakysiu: visur yra niuansų, kuriuos reikia vertinti. Faktas. Bet jeigu mes norime greičio, jeigu mes norime tempo, jeigu mes norime pramonės užsikūrimo, mums reikia panašių projektų. Aš girdžiu, ministrė turi atnešti grandiozinius planus, kaip mes tą pramonę akceleruosime. Tai, patikėkite, be šitokių sprendimų, kuriuos aš siūlau (ir čia tik toks, na, svarbus, bet fragmentas, svarbus ramstis, bet vienas iš), mes to nepadarysime. Tai aš siūlau, žiūrėk: pritarkime mano pasiūlymui, jeigu bus protingi, ateis iš ministrės, pritarsime ir mes, ir judame visi kartu, kad galėtume ieškoti geriausių sprendimų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū Laurynui. Sukako klausimo laikas. Dabar dėl motyvų. Dėl motyvų už – Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Manau, graži iniciatyva, tuo labiau, aš manau, kad tai galėtų padėti pasinaudoti tais europiniais instrumentais, kurių plano, kaip naudotis, kol kas neturime. O kuo mes daugiau čia jėgos sukursime, tuo daugiau galimybių ir Briuselyje atsiras.

PIRMININKĖ. Ačiū už trumpą pasisakymą. Apsispręsimе balsavimo metu, kuris, dar pagaršinsiu, yra numatytas 15 val. 40 min. Iki tol apsvaerstome projektus, o apsispręsimе per balsavimo intervalą.

14.50 val.

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-211 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-211. Pranešėja – iniciatorė G. Balčytytė. Prašau.

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Atsiprašau, ūgio kategorija reikalauja nusižeminimo šiek tiek.

Mieli kolegos, šias įstatymo pataisas teikiu, remdamasi pastaraisiais metais dramatiškai pasikeitusia saugumo situacija mūsų valstybėje, taip pat stipriai pakeitusia tai, kaip veikia mūsų valdžios institucijos. Hibridinės ir realios grėsmės neaplenkia nė vieno sektoriaus, mobilizacinės funkcijos – nė vienos institucijos. Informacija, liečianti valstybės saugumą, turi būti perduodama greitai, neatidėliojant ir nekeliant papildomų klausimų dėl ją naudojančių asmenų patikimumo. Ką jau kalbėti apie grėsmę, aišku, veiksmų spartai, kuri kritinėse situacijose tampa pagrindiniu faktoriumi suvaldant bet kokią krizinę situaciją.

Mano pačios nesena asmeninė patirtis, kai dirbau Vyriausybės kanclere, rodo, kad ministerijos ir kitos institucijos nuolat, šiuo metu nuolat dalyvauja procesuose, kurių metu yra saugoma, naudojama ir perduodama jautri informacija, susijusi su valstybės nacionaliniu saugumu, mobilizaciniais pajėgumais, kritinės infrastruktūros apsauga, žvalgybos duomenimis, grėsmių vertinimu, ir kita informacija. Ministerijų vadovybės atstovai kartu nuolat turi būti pasirengę pakeisti vieni kitus uždaruose posėdžiuose ar aptarti sprendimus, kurie susiję su slaptos informacijos naudojimu. O sau pavaldžius didžioji dalis turi darbuotojus, kurie turi teisę dirbti su įslaptinta informacija.

Pati mobilizacinė sistema apima ne tik daugybę valstybės institucijų, ministerijoms pavaldžių įstaigų, bet net ir organizacijų, kurios nėra viešojo valdymo subjektai. Kartu ministerijų uždaviniai nėra susiję tik su kasdieniais ministerijų kuruojamų sričių sprendimais. Kiekviena ministerija savo veikloje turi didelę nacionalinio saugumo dalį, kuri įtraukia ir jau minėtas mobilizacines užduotis, pasirengimą grėsmėms, nuolatinį dalyvavimą visokiose pratybose ir ne tik.

Įslaptintą informaciją gali sudaryti labai platus informacijos spektras. Tad dabartinis reguliavimas, deja, neužtikrina sklandaus ir efektyvaus tarpžinybinio bendradarbiavimo bei tiesioginių ministerijų funkcijų (ar kitų mobilizacijos uždavinių vykdančių subjektų) atlikimo, kai tai liečia nacionalinį saugumą. Jis numato, jog teisę susipažinti su įslaptinta informacija suteikia paslapčių subjekto vadovas, kuris visais atvejais yra įstaigos, organizacijos vadovas, po atlikto valstybės institucijos patikrinimo. Subjektų vadovai taip pat tvirtina sąrašą pareigybių, kurioms būdingas reikalavimas turėti teisę dirbti su įslaptinta informacija. Tačiau, deja, matome, kad net nusistovėjusios tvarkos ir reikalavimai yra apeinami.

Tad siūloma papildyti Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą nuostatomis, jog nuo liepos 1 dienos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nariai, viceministrai, ministerijų kancleriai, savivaldybių administracijų direktoriai, mobilizacijos sistemos subjektų vadovai turi atitikti reikalavimus, būtinus išduodant leidimą dirbti ir susipažinti su įslaptinta informacija, žymima ne žemesne slaptumo žyma negu „Slaptai“. Šis vienodas reikalavimas ministerijų vadovybėms, savivaldybių administracijų direktoriams ir mobilizacijos sistemos subjektų vadovams užtikrins patikimumo lygį nacionalinio saugumo atžvilgiu visose institucijose vienodai. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjai. Norintys paklausti, kolegos, dabar turėsite galimybę. S. Gentvilo kol kas salėje nematau. J. Sabatauskas kol kas kitame pokalbyje. Bet jūs užsirašęs paklausti pranešėjos. Taip, Julius paklaus. Klauskite, Juliau, klauskite.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Nebenoriu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Tikiuosi, kad jus pranešėja įtikino. Tuomet klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, ar jūs, kaip biudžetinės įstaigos vadovė, buvusi Vyriausybės kanclerė, įsivaizduotumėte save be leidimo dirbti ir susipažinti su įslaptinta informacija paslapčių subjekto vadove, vadovaujančia paslapčių subjektui?

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Labai trumpas atsakymas: ne, žinoma, kad ne, nes tokia situacija net negali susiklostyti. Negalėčiau turėti ir sau pavaldžių tokių darbuotojų, bet, nepaisant to, Vyriausybės kancleris turi pareigą net susipažinti su visiškai slapta informacija, kadangi, kaip minėjau, dėl pasikeitusios saugumo situacijos neįmanoma išvengti situacijų, kai esi priverstas, neišvengiamai turi susipažinti su informacija tam, kad priimtum svarbius valstybei sprendimus.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, siūlyčiau pritarti pataisai. Iš tikrųjų mes ir Antikorupcijos komisijoje svarstėme vieną su tuo susijusią situaciją. Dabartinė padėtis iš esmės nėra vienos ministerijos, nėra vienos institucijos, nėra vieno vadovo, einančio atsakingas pareigas, neatleidžia nuo pareigos dalyvauti įgyvendinant valstybės mobilizacinius planus. Todėl bet kuris vadovas, ypač ministerijos kancleris, turėtų turėti tas teises dirbti su tokia grifus turinčia informacija. Aš žinau, kad dabartinėje situacijoje ir Žemės ūkio ministerija grąžins (tikiuosi, kad grąžins) pagal Antikorupcijos komisijos siūlymą į pareigų aprašą kanclerio teisę dirbti su įslaptinta informacija ir pagal tai Valstybės saugumo departamentas turės pagrindą tikrinti skiriamą asmenį. Kad daugiau tokių situacijų nesikartotų, siūlyčiau pritarti siūlomai pataisai.

PIRMININKĖ. Dėkui už nuomonę. Apsispręsimė balsavimo metu.

14.58 val.

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo papildymo įstatymo projektas Nr. XVP-207 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-4 klausimas – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-207. Pranešėjas – V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, teikiu drauge su grupe Seimo narių Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo papildymo įstatymą – prašau papildyti įstatymą 19¹ straipsniu, kuriame yra labai paprasta formuluotė, tai yra Valstybės kontrolė, kaip aukščiausia audito institucija, valstybės kontrolieriaus nustatyta tvarka atlieka LRT valstybinį auditą ir vidaus audito tarnybos veiklos išorinę priežiūrą. Priežastys, paskatinusios tokį įstatymo projektą teikti, yra 2024 m. gegužės 7 d. įsigaliojęs Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo nustatoma bendra žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje sistema ir iš dalies keičiama direktyva 2010/13/ES, tai yra Žiniasklaidos laisvės aktas, arba Europos žiniasklaidos laisvės aktas. Taigi teikiamu įstatymo projektu siekiama apginti žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą. Esu pasiruošęs atsakyti į klausimus, jeigu tokių būtų.

PIRMININKĖ. Taip, jūsų nori paklausti keletas kolegų. V. Ažuolas kažkur, matyt, iš salės išvykęs, todėl A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, kaip žiniasklaidos laisvė susijusi su rezultatyviu ir efektyviu panaudojimu pinigų, kurie skiriami iš nacionalinio biudžeto? Norėčiau paklausti, kokia čia yra ta koreliacija, kaip gali pinigų, išleidžiamų asignavimų kontrolė koreliuoti su žiniasklaidos laisve?

Antras dalykas. Norėčiau paklausti kaip ilgamečio komiteto pirmininko. Dabar tokia sudėtinga geopolitinė situacija, o štai nacionaliniam transliuotojui reikia išleisti 84 mln. dėl naujų rū-

mų, nors realiai turinio nekuria – perka iš prodiuserinių kompanijų, kiek teko girdėti, net sporto žinias perka iš prodiuserinės kompanijos, tai kam reikalingi? Užtektų galbūt kokio mažiuko biuro, kam reikalingi nauji rūmai ir už tokią sumą? Labai ačiū.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Na, į antrą klausimą turbūt man nepakaks fantazijos atsakyti, juolab kad jūs pats puikiai suprantate, kad įstatymas, kuriuo buvo nustatyta tvarka visuomeninio transliuotojo finansavimo, galioja jau daugiau nei dešimtmetį ir niekada tokių klausimų nekildavo. Dabar tas... (*Balsas salėje*) Prašau? (*Balsas salėje*) Dabar padidėjęs finansavimas arba tas planuojamas padidėjimas, nes dar nėra to jūsų paminėto skaičiaus, yra kilęs dėl įvairių mokestinių pakeitimų. Būtent parlamento valioje yra galimybė pakeisti, jeigu mato, kad tai neatitinka ir šios dienos realijų. Aš manau, kad ir visuomeninis transliuotojas dar anoje kadencijoje pats buvo siūlęs, dar, man atrodo, yra įregistruoti šitie pasiūlymai, juos būtų galima pažiūrėti, būtent sumažinti tą procentinę dalį, kuri dabar taip netikėtai padidino, išdidino tą biudžetą.

Bet kaip koreliuoja įstatymų... tiksliau, finansavimas su žiniasklaidos laisve? Na, tiesiogiai. Būtent visuomeninis transliuotojas yra finansuojamas iš mokesčių mokėtojų pinigų ir jis niekaip negali būti veikiamas kokių nors verslo ar kokių nors kitų grupuočių, kurios galimai galėtų paveikti būtent žiniasklaidos priemones finansuodamos arba remdamos. Taigi čia yra tiesioginė koreliacija. O tai, kad valstybinis auditas, arba Valstybės kontrolė, turėtų sistemingai patikrinti, tai aš manau, kad taip pat nėra vienas čia neturėtumėte suabejoti. Dabar nėra tos sistemos. Ir iš tikrųjų aš manau, kad įstatyme įrašyta šita norma padėtų ir išvengti mums kartais tokių politizuotų priekšokių, kai kartais yra bandoma kaip nors esant progai, surinkus tam tikrą skaičių kokių nors parašų, inicijuoti dėl vieno ar kito akto, kuris kažkam, pasirodo, yra politizuotas. Taigi Valstybės kontrolė tam ir yra įsteigta, kad ji nuolat tikrintų, ir aš manau, kad čia tikrai į visus jūsų klausimus taip pat būtų atsakoma reguliariai.

PIRMININKĖ. Dėkui. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Aš, kolega, norėčiau pasitikslinti. Taip ir nesupratau, nes jūs dabar, kai pristatėte savo projektą, sakėte, kad auditai yra gerai ir tai padeda užtikrinti žurnalistų laisvę, bet kai Seime buvo svarstomas audito klausimas, tai kažkodėl jums taip neatrodė? Tai nuo ko ta nuomonė tuomet priklauso?

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Miela kolege, būtent todėl ir gimė šis įstatymo projektas, kad tas teisės aktas, kuris dar pakeliui, buvo inicijuotas politiškai angažuotų Seimo narių, kurie auditą nori paversti tam tikru įrankiu. Mes gi teigiame, kad taip, auditas turi būti, be jokios abejonės, bet kad jis nebūtų proginis, o būtų įstatymu įteisintas, įtvirtintas, kad jis nebūtų naudojamas kokiems nors politiniams tikslams arba kerštam vykdyti. Nes auditas ir Valstybės kontrolės auditas tai ir yra mūsų priemonė ir įrankis, kad išvengtume kokių nors nereikalingų insinuacijų ar abejonų, ar panašiai. Taigi, įstatymas, aš manau, turi didesnę galią negu koks nors proginis Seimo nutarimas ir, įtvirtinę šią nuostatą, mes tikrai išvengtume nesusipratimų, bereikalingų debatų, bereikalingų kivirčių, visi suprasime, kad tiesiog auditas reguliariai bus daromas, ir visi žinosime, kad jis yra toks, koks jis yra, o ne politiškai angažuotas.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas kolega, atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų yra užsirašęs E. Gentvilas už, bet jo nėra. Tad V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, valstybinis auditas, nepriklausomas ir objektyvus vertinimas, atliekamas aukščiausios audito institucijos. Turbūt šis projektas geriausiai ir atspindi tai, kad institucija, atliekanti valstybinį auditą, pati pasirenka pagal nustatytas taisykles atlikti finansinį, veiklos ar atitikties auditą. Tai yra projektas, kuris užtikrins ir ateityje šios svarbios institucijos kontrolę tiek finansų, tiek atitikties, tiek veiklos srityse.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Aš tikrai nesu prieš, bet aš negaliu klausyti tokio manipuliatyvaus pristatymo, kada Seimo narių siūlymas, kurį pasirašė daugiau negu pusė Seimo narių, pavesti Valstybės kontrolei, ne kažkokiai Seimo narių grupei, o Valstybės kontrolei, atlikti auditą, kurio nebuvo daugiau negu dešimtmetį, Nacionaliniame radijuje ir televizijoje... Tai kuo tas auditas yra politiškai angažuotas? Atsakymo aš neradau, aš girdėjau manipuliaci-

jas iš asmens, kuris pristatė, kad tas auditas, kurį siūlė 70 ir keli Seimo nariai, yra politiškai angažuotas, bet kur ponas V. Juozapaitis tai pačiai Valstybės kontrolei pasiūlys atlikti auditą, jisai jau bus politiškai neangažuotas ir jisai bus objektyvus. Aš nežinau, čia yra aukščiausio lygio demagogija, todėl dėl to negaliu pritarti.

Pats principas yra, kad Valstybės kontrolė reguliariai turėtų atlikti auditą, aš sutinku. Bet Valstybės kontrolė kaip velnias kryžiaus baidėsi turbūt visą dešimtmetį to audito, nes įsivelti į tam tikrus ginčus su labai galingu nacionaliniu transliuotoju, disponuojančiu beveik 100 mln. biudžetu, tai, žinote, nėra taip paprasta. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Dėl vedimo tvarkos – V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū už pavardės paminėjimą. Gerbiamas komentatoriau, būtent aš ir sakau, kad reikia daryti auditą ir reikia jį įteisinti įstatymu, o ne proginu nutarimu. Tai įstatymas užtikrins ir ateityje, nepaisant daugumų, mažumų, kokių nors kitų politinių pasikeitimų, šitą kontrolės periodiškumą. Tai nieko čia manipulytavyvas nėra – čia yra būtent siūlymas įteisinti įstatymu.

Ačiū jums dar kartą už kontrolę, bet jūs kiekvieną kartą vis pridedate po 20 mln. Dabar jau sakote – 100 mln. Tai nėra 100 mln., bet nesvarbu, jeigu kalbame apie finansavimo didinimą ar mažinimą, taigi Seimas yra ta vieta, kur galima pakeisti viską. Bet kad būtų, sakau, solidumas galų gale ir būtų pastovumas, įstatymas tai ir numatytų. Tai nieko čia ypatingo nėra.

15.09 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-187 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Ačiū. Kviečiu V. Juozapaitį nenuolti nuo mikrofono. Darbotvarkės 2-5 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-187. Kartu su J. Šuklinu.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šis įstatymo projektas yra susijęs su labai paprastu, tokiu buitiniu arba kasdieniu reikalu ir jis gimė lankantis Lietuvos kultūros centruose, ne viename jų. Buvo derinta ir kalbėta su Lietuvos kultūros centrų asociacijos prezidentu ir jis įstatymo projektą išties vertina labai palankiai.

Problema yra ta, kad vietose kultūros centrai, organizuodami kokius nors renginius, neturi galimybės savarankiškai nustatyti bilietų į vieną ar kitą renginį kainų. Kiekvieną kartą jie turi kreiptis į tarybą, tai yra savivaldos tarybą. Paprastai taryba nustato bilietų kainas į priekį, ar pušei metų, ar metams. O kartais ištinka kokie nors netikėtumai rengiant vieną ar kitą koncertą ar kokį nors kitokį renginį, kultūros centrų vadovai apskaičiuoja, kad parduodant tokia kaina bilietus yra nuostolis, na ir, žodžiu, yra labai didelis nepatogumas.

Čia tokia maždaug asociacija būtų, jeigu koks, nežinau, dramos ar operos teatras kiekvieną kartą norėdamas pakeisti savo bilietų kainą kreiptųsi į Seimą, pavyzdžiui, kad Seimas balsuotų už bilietų kainų pakeitimą. Čia yra būtent Savivaldos įstatymo reikalas. Jame būtų leidžiama tokiais atvejais suteikti galimybę pačioms įstaigoms nustatyti tą kainą, žinoma, paliekant tam tikras šakutes ir tam tikrą reguliatorių, kad pačios savivaldybės galėtų reguliuoti, taip sakant, bet kad tai nebūtų įkalta tokia taisyklė, kad kiekvieną kartą kultūros centrai ar kitos organizacijos, kurios yra savivaldos įsteigtos, eitų kiekvieną dieną prašyti, kad taryba pakeistų – padidintų ar sumažintų – kainas.

PIRMININKĖ. Dėkui. Paklausti ketintų D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju pranešėjui už iniciatyvą. Aš gal porą tokių akcentų pasitikslinsiu. Išskiriate kultūros renginius, bet yra taip pat ir sporto įvairūs renginiai, kur irgi, sakykime, kartais gali būti, kad tos kainos vienaip ar kitaip gali skirtis. Tai ar tokiu atveju nebūtų logiška, jeigu jau svarstome tokį variantą, tada liesti ne tik kultūros renginius?

Antroji dalis. Vis dėlto ar negalvojate, kad ta iniciatyva sumažintų tarybos, sakykime taip, kompetencijų sritį, nes vis dėlto šiuo metu taryba priima sprendimus. Ir dažniausiai, aišku, renginiai juk vyksta ne iš vakaro, jie dažnu atveju derinami iš anksto, tie kainininkai visiems žinomi ir

galbūt tikrai, na, jau daug metų veikia šis įstatymas, rodytų, kad galbūt taryba ir galėtų vis dėlto toliau tęsti tą darbą? Tai tokios dvi dalys klausimo. Ačiū.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū. Dėl sporto, be jokios abejonės, kad galima pridėti. Čia vėlgi komiteto turbūt prerogatyva ir jo teisė bus, jeigu po pateikimo jūs pritartumėte.

Dėl tarybos kompetencijų sumažinimo, kad ji nebegalės kainų didinti ar mažinti, na, nežinau, ar tikrai tai turėtų būti savivaldos tarybų pagrindinė funkcija – nustatyti kiekvieną kartą renginio bilietus. Aš dar kartą sakau, kad ši iniciatyva ne mano sugalvota, o būtent iš praktikos. Konkrečiai Visagine lankiausi ir su kolega J. Šuklinu, kuris irgi pasirašė, buvo tiesiog prašymas įstaigų vadovų, pritariant, beje, ir miesto merui, būtent apie Visaginą kalbant. Kaip minėjau, kalbėjau su asociacijos vadovu R. Matuliu, jis visiškai pritaria. Taigi čia tikrai nenukentės taryba.

Vėlgi aš sakau, kad dar paliktas ir principas, kultūros renginių apskaičiavimo principas, kad nustatyta tvarka lieka pačios tarybos dispozicija, bet kad tai nebūtų tas toks primityvus, primygtinis siūlymas ten vienos ar kitos kainos. Nes, sakau, yra neįsivaizduojama, kad į kokį nors teatrą arba koncertinę įstaigą bilietų kainas nustatytų Seimas ar, nežinau, kas nors tokio, kad... Jeigu mes pasitikime jau tais vadovais, kuriuos paskiriame, turiu omenyje, savivaldybėse, tai pasitikime tada iki galo. Jeigu jau bus problemų, tai tada jie atsakys, jeigu bus padaryti kokie nors nuostoliai.

PIRMININKĖ. Dėkui. Daugiau klausiančių nėra.

Motyvai už – A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Gerbiami kolegos, tikrai pasiūlymas vertas palaikymo, nes iš tikrųjų dažnai būna kuriozinių situacijų, kada reikia kokiam nors renginiui įvykti, miesto taryba negali tuo metu susirinkti ir tada kyla klausimas, o kaipgi tą renginį įkainoti? Šiuo atveju, manau, būtų galima pritarti siūlymui, o taryba visada turi galimybę apriboti savo savivaldybėje ir nustatyti bilietų kainas ir pati, bet aš būčiau šalininkas, kad pasitiktume ir suteiktume kultūros ar kitų renginių organizatoriams būtent galimybę nustatyti bilietų kainas patiems. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Apsispręsimė balsuodami vėliau.

15.16 val.

Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-124, Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-125 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-6 klausimas ir lydimasis. Pristatau pagrindinį – Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo pakeitimo projektą Nr. XVP-125. Pranešėjas – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, po kiekvienos okupacijos ar totalitarinės spaudos metų šalys kurį laiką apriboja atitinkamai terorą vykdžiusių struktūrų etatinių darbuotojų veiklą. Tai darė Čekija, paskelbdama slaptųjų tarnybų agentus, Vokietija, apribodama Stasi darbuotojų galimybes dirbti tam tikrų profesijų darbą, Latvija, neleisdama KGB agentams net būti kandidatais į renkamas pareigas, tai darė ir Lietuva. Tiesa, pavėluotai – tik 1998–1999 metais buvo priimti įstatymai, apriboję buvusių etatinių KGB darbuotojų galimybes vieną dešimtmetį įsidarbinti su viešuoju ir nacionaliniu saugumu susijusiose įstaigose, ir pakvietusi tuo metu buvusius KGB slaptus bendradarbius prisipažinti, tai yra savanoriškai liustruotis.

1999 metais specialiajai komisijai, kur sekretoriato funkcijas atliko Valstybės saugumo departamentas, papasakoti apie KGB atėjo beveik 1 tūkst. 600 žmonių, iš jų apie 1 tūkst. 100 gavo prisipažinusiųjų apie slaptą bendradarbiavimą su KGB statusą. VSD buvo sudarytos šių prisipažinusiųjų bylos. Pabrėžiu – ne sąrašas, o atskiros bylos. Ir daugiau kaip po dešimtmečio tos bylos buvo perduotos Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui vykdyti dalinės liustracijos funkciją, mat įstatyme numatyta, kad visi kandidatai į renkamas pareigas – politikus, teisėjus –

bus patikrinami, ar tarp jų nėra prisipažinusiųjų slapta bendradarbiavusių su KGB, ar yra nepripažinusiųjų, galbūt tokie duomenys išlikę buvusiame KGB archyve, dabar Lietuvos ypatingajame archyve. Jei buvo surandami, tai buvo viešinami, bet per ketvirtį amžiaus buvo trys tokie atvejai.

Pabrėžiu dar kartą, kad iš tikrųjų yra kalbama apie VSD sudarytas prisipažinusiųjų bylas. Tai ne sąrašas, atskiros bylos, labai skirtingos, nes vieni fragmentiškai pasakojo, kiti išsamiai pasakojo. Vieniems tai buvo savotiška lojalumo atsikūrusiai valstybei išraiška, kitiems – prisitaikymas prie naujos valdžios. Bet tai buvo dar 1999 metai. Mes net nebuvome Europos Sąjungos nariai. Per pastarąjį dešimtmetį keitėsi europiniai asmens duomenų apsaugos įstatymai, keitėsi ir mūsų Valstybės paslapčių įstatymas, jei neklustu, 2004 metais, ir prisipažinusieji iš tikrųjų pasiekė tą amžių, kai jauniausias, matyt, turėtų būti galbūt 65 metų, vyriausias – 125 metų. Čia jau aš sakau teoriškai, nes reikalas tas, kad prieš ketvirtį amžiaus prisipažinusiųjų vidutinis amžius buvo 58 metai. Paskaičiuokite, praėjo 25 metai. Per 34 metus nuo 1991 metų, kai KGB nustojo egzistuoti Lietuvos teritorijoje, jos dokumentai jau prarado buvusį aktualumą, tačiau VSD sudarytos prisipažinusiųjų bylos vis dar įslaptintos, o KGB archyvuose, minėtame Lietuvos ypatingajame archyve, vis dar tikrinama, ar skaitytojams išduotose KGB bylose nėra informacijos apie prisipažinusius slaptuosius bendradarbius. Čia antras įstatymas, liečiantis būtent archyvus. Turiu pasakyti, kad praktika rodo, kad tų duomenų nėra šitame archyve. Iš tikrųjų ir tos nuostatos, kad reikia tikrinti, atlikti Sizifo darbą, reikia atsisakyti. Šiuo metu archyve tikrinti yra eilėje 600 bylų. Tai yra toks darbas be rezultato. Aš manau, kad išbraukus šią nuostatą tikrai niekas nenukentėtų.

Priėmus mano parengtas įstatymo pataisas, Valstybės saugumo departamentas turėtų atlikti darbą, išslaptinti minėtus dokumentus, kaip numato įstatymai, pabrėžiu – bylas, ne kokius nors sąrašus. Nustačius susipažinimo su tais dokumentais tvarką, kliūčių juos pamatyti tyrėjams ar žurnalistams neturėtų kilti. Iš tikrųjų nemenka dalis prisipažinusiųjų yra senokai jau mirusių žmonių bylos ir, mano manymu, šiuo metu valstybė, praėjus šiam ilgam laiko tarpui, jau atlikusi pareigą saugoti šias prisipažinusiųjų bylas nustatytą laiką.

Baigiu, paskutinis sakinyss. Ar iš tikrųjų ši tema išnyks, pavyzdžiui, priėmus įstatymą, iš politinės darbotvarkės? Aš manyčiau, greičiausiai, kad ne, bet vis dėlto leis Lietuvos visuomenei labiau suprasti, apie ką mes kalbame, ir sudarys galimybę tiems žmonėms pagaliau išeiti iš šešėlio ir galutinai išspręsti savo moralines dilemas.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega. Tikrai nemažai norinčių paklausti. R. Tamašunienė pirmoji, bet jos nematau salėje. Kaip ir V. Ažuolo. Tuomet V. Sinica.

V. SINICA (MSNG). Greitai kyla eilėje. Ačiū už pristatymą ir ačiū už projektą. Aš esu visiškai už tai, kad būtų išslaptinami prisipažinę bendradarbiai. Mano klausimas jums yra dėl formuluočių. Iš šios formuluočių atsiveria galimybės ir išslaptinti iš karto, ir neišslaptinti niekada, ar ne, nes institucijoms perduodama nuspręsti dėl tvarkos ir terminų, o pats įstatymas terminų nenurodo. Jūs pats esate už išslaptinimą ir, jeigu taip, kada?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Už išslaptinimą. Tik pabrėžiu, jeigu tai grąžinama į Valstybės paslapčių įstatymo ribas, čia vis dėlto yra terminai. 75 metų nebegalima suteikti, nes tai yra informacijos saugojimas, kai asmeniui gresia, gyvybei, pavojus. Didelė dalis asmenų jau mirę. Iš tikrųjų mes negalime net šios nuostatos taikyti. Kitos nuostatos įslaptinimo yra jau išikvojusios tuos terminus. Na, prieš dešimtmetį tie dokumentai buvo dar įslaptinti 15 metų, baigėsi tuo metu terminas. Tuo metu buvo sumanyta 75 metus įrašyti, mano galva, tai buvo klaida, nereikėjo to daryti. Valstybės saugumo departamentas turėjo teisę pratęsti dešimtmečiui įslaptinimą, iš esmės tas dešimtmetis ir pasibaigė 2025 metais. Manau, kad šį reikalą reikėtų... tas bylas padaryti prieinamas, bet kadangi jas sudarė Valstybės saugumo departamentas, pabrėžiu, ne KGB, o Valstybės saugumo departamentas, dėl to jis atsakingas už jų atvėrimą taip, kaip numato įstatymai. Valstybės paslapčių įstatyme yra labai aiškiai nustatyta, kaip tai daroma.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Turiu klausimą pranešėjui. Kaip ir pareiga įvykdyta yra prisipažinusiems asmenims, nes jau 2015 metais ta pareiga – 25 metų laikotarpis

– buvo įvykdyta. 2025 metais, kaip minėjote, bus ir tas dešimties metų galimas pratęsimas. Bet turėdami omenyje, kad buvusių kagėbistų nebūna, matėme įvairių manipuliacijų, kaip čia Genocido centro buvo manipuliuojama per rinkimus, šiuos, įvykusius. Taip pat matėme Šiauliuose su laikytą asmenį, kuris iki šiol, būdamas garbingo amžiaus, šnipinėjo Rusijai ir Morzės abėcėle perdavinėjo rusams. Jūsų siūlymas yra toks, kad vėlgi tokiam neribotam laikui, kaip ir 2015 metais čia priimant įstatymą, tas klausimas nukeliamas. Tad galbūt latviai, estai ir lenkai pasielgė europietiskai ir išviešino. Kuo mes skiriamės nuo latvių, kurie tai padarė 2018 metais?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Aš dar kartą kartoju: Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas nenumato kokių nors kitų terminų (nenumato ilginimo, turiu galvoje, terminų), bet numato, kas atsakingas už tuos įslaptintus dokumentus. Tas, kas sudarė, tas yra atsakingas. Už KGB dokumentus mes neatsakingi. Šiuo atveju – kitas įstatymo projektas, kuris liečia Nacionalinio dokumentų fondo ypatingąją dalį. Ten aiškiai pasakyta, kad tiesiog visi KGB dokumentai būtų prieinami. Kad ir kas ten juose būtų, tiesiog jie prieinami, ir taškas. O šiuo atveju – Valstybės saugumo departamento atsakomybė, bet įstatymas, kaip ir minėjau, numato labai aiškius įslaptinimo terminus. Tai yra buvo 15 metų, pratęsimas 10 metų. Toliau, žinoma, tikimybė teorinė, kad išrinks kokią nors bylą ir pasakys, kad dar pratęsiame, gali būti tokia, bet, kaip minėjau, tai ir nėra sąrašo, tai yra atskiros bylos. Iš tikrųjų, aš nesu kompetentingas atsakyti, kiek ten kokioje konkrečioje byloje kokia ten informacija yra. Gal jiems jinai yra po šiai dienai labai svarbi, bet tai būtų labai išimtiniai atvejai.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, iš jūsų atsakymo taip iki galo neaišku. Tai jūs norite, kad tie sąrašai pagaliau būtų paviešinti ir baigtume tas kalbas ir spėliojimus, sąmokslų teorijas, kad kažkas gal galėjo būti arba negalėjo būti slapto agentu? Kuris dirbo prieš Lietuvą, prieš Lietuvos žmones, iš dalies galėjo tremti, dar ką nors daryti, kankinti, bet savo laiku atėjo, sako, aš pirmas prisipažįstu, ir dabar mes 35 metus apie tai kalbame ir nieko nepadarome. Ir toliau jaučiu, kad ir po šito jūsų... Aš pritariu ir seniai pritariau, kad užtenka – 25 metai praėjo ir baigiame tą žaidimą. Tai iš jūsų atsakymo aš taip ir negaunu atsakymo. Tai mes tą sąrašą pamatysime ar nepamatysime?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Matau, kad negirdėjote, ką sakiau. Nėra sąrašo – yra atskiros bylos. Atskiros bylos, kurios savo turiniu labai skiriasi, atskiros bylos. Bet šiuo atveju Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas numato įslaptinimo terminus. Jie yra pasibaigę, tai yra jeigu mes išbraukiame 75 metus, tiesiog atsakinga institucija – šiuo atveju Valstybės saugumo departamentas – įvertinusi turi nustatyti iš esmės, kaip tie dokumentai gali būti matomi viešumoje. Ne sąrašas, dar kartą kartoju, nėra tokio sąrašo.

PIRMININKĖ. V. Šeršniovas. Prašau.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū. Aš tai esu tikras, kad beveik visa, didžioji dalis Lietuvos visuomenės tikrai norėtų, kad *de facto* būtų paimti ir paviešinti tie sąrašai, bylos ir panašiai. Dabar eina du projektai: vienas – jūsų, kitas – aušriečių. Tai vieni trumpina terminą, bet suskaido, ką ten viešinti, ko neviešinti. Jūsų atveju irgi žingsnis į priekį, bet vėlgi yra pilkųjų zonų. Aš taip šaržuodamas pasiūlysiu trečią variantą, kur nebus niekam kokių nors išipareigojimų pažeista ir panašiai. Paviešinkime, sukurkite duomenų bazę, paviešinkime visos Lietuvos gyventojus, kurie niekada neturėjo jokių reikalų su KGB, ir mes ten matysime, ko trūksta. Viskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). *(Juokiasi)* Dėkui už pasiūlymą. Iš tikrųjų, jeigu mes nebūtume Europos Sąjungoje ir negaliotų duomenų apsaugos nuostatos, matyt, taip ir galima būtų padaryti. Bet dabar jos galioja.

Bet dar kartą tiesiog noriu pabrėžti, kad iš tikrųjų mes, pavyzdžiui, KGB archyve turime 3 kilometrus bylų. Čia dabar man pasakyti: tai paviešinkite. Tai jos viešinamos gabaliukais, tenai kažkur atsiranda, Genocido tyrimo centras kažkiek yra paskelbęs, dėl kai kurių dokumentų kyla triukšmas, dėl kai kurių nekyla. Tas darbas vyksta.

Bet šiuo atveju tiesiog, jeigu koks nors tyrėjas, žurnalistas norės susipažinti, tos bylos turi būti prieinamos. Prieinamos, ir viskas. Tada jisai skelbs, ką norės.

PIRMININKĖ. L. Urmanavičius.

L. URMANAVIČIUS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš norėčiau paklausti: jeigu Seimas apsispręs ir priims šio įstatymo pakeitimą, tai įgaliota institucija pagal išlaptinimo terminus, jeigu informacija žymima „Visiškai slapta“, galės viešinti tik po 30 metų?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Ne, matote, reikalas tas, kad šiems dokumentams, sudarius juos, buvo suteiktas terminas ne „Visiškai slapta“. Aš suprantu, kad galima, bet, matote, išlaptinimas, nepagrįstas... įstatymu nepagrįstas išlaptinimas yra irgi baudžiamas. Tai yra negali sugalvoti dirbtinio preteksto ir staiga tų dokumentų, kurie turėjo, pavyzdžiui, statusą „Slapta“, padaryti „Visiškai slapta“. Kokiu pagrindu? Kokiu pagrindu? Ypač mirusių asmenų bylų. Koks ir kur čia atsiranda pagrindas? Jo nėra. Tai šiuo atveju Valstybės saugumo departamentas tokių pagrindų neturėtų, bet jie sudarė dokumentus, jie už juos atsakingi ir mes iš jų negalime tos atsakomybės pasiimti sau. Bet galimybę susipažinti turime sudaryti.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju už galimybę paklausti. Klausimą gal sudarytų dvi dalys. Be abejonės, kad valstybė turi vykdyti priimtus išpareigojimus. Tačiau aš gerai suprantu, kad pirmasis terminas buvo 15 metų?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Taip.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Ir tie žmonės, kurie prisipažino, arba liustravosi, puikiai žinojo, kad valstybė jiems garantuoja 15 metų apsaugą. Terminas praėjo, pratęsiame dar 10 metų, o po to dar...

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Ne, pratęsiame 75 metus.

A. ZUOKAS (*MSNG*). ...75 metus. Tai kaip ir, matyt, teisinga bus tų žmonių atžvilgiu laikytis ir pirmo termino. Ir koks amžius šiandien tų žmonių, kurie yra tose bylose, jeigu galėtumėte truputėlį pateikti statistikos?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš minėjau, kad... Bet čia daugiau teorija, nes nepriklausiau nei komisijai, nei liustravau, nežinau. Man tik savo laiku, kadangi moksliniais tikslais buvo galima susipažinti tik su apibendrinta informacija... Aš irgi klausiau: koks amžius? 2000 metais vidutinis amžius – 58 metai. Vidutinis amžius. Dabar būtų 83 metai. Bet ten buvo ir jaunesnių šiek tiek, sakė, kad jauniausias dabar turėtų būti jau 65 metų, o kiek vyriausias, jau net nežinau.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų V. Sinica yra užsirašęs už.

V. SINICA (*MSNG*). Iš tikrųjų visiškai pritariu pirmiausia principui, kad valstybei žinomi KGB bendradarbiai turėtų būti išslaptinti visuomenei. Visiškai pritariu pirmiausiai todėl, kad būtent tai būtų to socialinio kontrakto, pažado, kurį davė valstybė šitiems žmonėms ir visai likusiai visuomenei, įvykdymas. Labai dažnai girdime, kad 1999 metais buvo pasižadėta išslaptinti ir išslaptinimas sulaužytų tą pažadą, bet juk yra visiškai kitaip. Yra taip, jog tuo metu buvo duoti net keli pažadai. Buvo duotas pažadas tiems žmonėms, kurie, šiurkščiai tariant, prisidavė ir buvo išslaptinti, kad jie bus išslaptinti tą laiką. Kartu tai buvo pažadas logiškai, kad, praėjus tam laikui, jie taps išslaptinti. Tai buvo pažadas visai likusiai visuomenei, kad praėjus tam laikui visa likusi visuomenė sužinos, kas yra kas tuo požiūriu. Todėl būtent pratęsimas to termino, padarytas 2015 metais, sulaužė tą valstybės pažadą ir dabar išslaptinimas šitų asmenų kaip tik ir atkurtų teisingumą tuo požiūriu. Todėl mano principinis pritarimas išslaptinti yra visiškas ir aš čia nematau jokios kontroversijos. Tam tikrą kontroversiją matau paties pasiūlymo ir jo formuluotės, nes ji tarsi permeta atsakomybę už šio klausimo tolesnį sprendimą nuo Seimo, tai yra nuo politinio sprendimo, institucijoms, konkrečiai VSD, ir palieka galimybę, kad ir toliau liks nežinomi visuomenei visi arba dalis tų asmenų. Konkretų projektą dar tikrai būtų galima tobulinti, bet pats principas išslaptinti asmenis yra teisingas ir mums nebereiktų to bijoti.

PIRMININKĖ. Ačiū už nuomonę. Dėl motyvų prieš – D. Gaižauskas. Prašau.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū. Gerbiama kolegė, iš karto pasakau, kad aš už viso su KGB bendradarbiavusių asmenų sąrašo išslaptinimą ir prieš tokį pristatymą, kurį padarė gerbiamas kolega A. Anušauskas. Išties kelintą kartą, kai tikrai mes inicijuojame išslaptinimą, visą laiką A. Anušauskas pateikia įstatymo projektą, bet jį taip supainioja ir klaidina, kad žmonės taip ir sutrinka,

ar bus išslaptinimas, ar ne. Dabar žaidžia, kad sąrašo nėra. Gerai, sakykime, kad yra apyrašas, o ne sąrašas. Jeigu pasakytų, kad tas buvęs 15 metų išipareigojimas jau yra seniai pasibaigęs, vėliau mes jį taip, kaip aš pavadinčiau, tam tikros technikos būdu vėl netyčia išslaptinome 75 metams, nors netgi tas sąrašas, jeigu istoriškai žiūrėtume, buvo pradingęs, netgi tas 15 metų pažadas, kuris duotas asmenims, nes valstybė nerado jų, nes dalis tų būtent maišų su tais slaptais dokumentais pragulėjo prie Seimo tuometinio Pirmininko durų. Vienas iš profesorių, A. Gumuliauskas, visą tą istoriją yra gerai aprašęs, nes jis buvo liudininkas. Taigi reikia išslaptinti, nedaryti tokių sudėtingų projektų, žaisti dabar VSD byla. Tai pasakykite, kad yra bylų informatorių, agentų, rezidentų, tarpusavyje bendradarbiaujančių, neoficialių informacijos šaltinių. Jūs šito neįvardinate, nes tai žmonėms visiškai nerūpi. Aš už išslaptinimą ir prieš tokius pateikimus, kurie tik klaidina. Dabar pritariu, bet iš karto reikės daryti siūlymą, kad tas visas sąrašas būtų išslaptintas.

PIRMININKĖ. Dėkui. Per šoninį mikrofoną – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui už pavardės paminėjimą. Tikrai, kolega, siūlau iš tikrųjų palaikyti projektą. Jeigu ką nors norime pataisyti, galime ir svarstymo metu pataisyti. Tikrai pa-brėžiu, aš pirmą kartą išvis tokį projektą dariau. Jūs man sakote, kiekvieną kartą pasirodau su projektu. Aš niekada nepasirodžiau su jokių projektu šita tema, todėl išgalvotų faktų nereikia čia mums burti. Siūlau tiesiog palaikyti.

PIRMININKĖ. Na, tai iš paskos D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽ-KŠSF). Tai jau reikia, nes ne... Gerbiamas Arvydai, priminsiu valstiečių kadenciją, NSGK mūsų kovą būtent dėl šito sąrašo ir jūsų ekvilibristiką, kur bandėte įrodyti, kad čia nieko nėra. Vėliau mūsų komisija, kuriai jūs amžinai pateikdavote savo tokius irgi slaptus ir labai įdomius pateikimus, kur mes, dalis Seimo narių, nesuprasdavome, tai už išslaptinimą ar prieš. Ir nespėdavome mes žmonių įtikinti, nes jūs vėl pateikdavote permesdami atsakomybę VSD su tam tikrais techniniais dalykais, kurie yra įrašyti į Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą. Kad jį suprastum, reikia turėti žinių.

Aš dar sykį sakau: paprastesniu būdu išslaptinti ir pasibaigs tokie teikimai, kurie tik klaidina.

PIRMININKĖ. Ačiū.

15.38 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-210 (pateikimas)

Dabar kitas klausimas. Kadangi dar iki balsavimo laiko turime keletą minučių, darbotvarkės 2-7 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-210. Pranešėja – P. Kuzmickienė.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Mieli kolegos, teikiu siūlymą, kuriuo siekiu skatinti ir motyvuoti kuo didesnę skaičių tėvelių pasinaudoti neperleidžiamomis 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogomis, sudaryti tam palankesnes finansines sąlygas. Žinome, kad vaiko gyvenimo pirmaisiais metais abiejų tėvų išitraukimas auginant vaiką, prižiūrint jį, auklėjant yra labai svarbus. Prieš keletą metų įsigaliojęs Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo siūlymas jau dabar sudaro tokias sąlygas, bet jos yra, mano nuomone, nepakankamos, nes tėvams, tėveliams pasiėmus tuos 2 mėnesius vaiko auginimo atostogų, sumažėja pajamos ir tai galimai neskatina jų pasirinkti tų 2 labai svarbių mėnesių. Taigi siūlymo esmė yra netaikyti 2 šalies vidutinių darbo užmokesčių ribojimo, taip leidžiant apskaičiuoti išmoką pagal faktines draudžiamąsias pajamas.

PIRMININKĖ. Jūsų paklausti nori A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Mano miela kolege, kodėl jūs nemylite savo kolegų moterų, kurios sugeba visus metus būti, jeigu jos turi didelius atlyginimus, su sumažintu išmokos dydžiu, 2 VDU, o vyrams tai jau jūs preferenciją darote, kad jie jau 2 mėnesius niekaip negali už 2 VDU pažiūrėti vaikų? Man atrodo, kad šitas jūsų siūlymas pažeidžia lygiateisiškumo principą. Jis konstituciniu požiūriu labai blogas. Po to mes verkiame, kad moterys gauna mažesnę pensiją, kad jos negali eiti... Labai kviečiu atsiimti šitą įstatymą, nes aš vis tiek balsuosiu prieš.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Mielas kolega, taip jau išeina: jūs rūpinatės moterimis, aš rūpinuosi vyrais. Manau, kad tėvų įsitraukimas tikrai galėtų būti didesnis, ir tikrai neatsiimsiu šio siūlymo. Labai prašysiu palaikyti ir ypač moteris palaikyti šį siūlymą, nes būtent joms yra svarbu, kad tokios pagalbos jos sulauktų ir galėtų eiti kad ir porą mėnesių į darbą, tai yra labai svarbus momentas. O kad ta paskata būtų pakankama, tai iš tikrųjų perkelti tą pajamų riboženklių, kuris netrukdytų tėveliams apsispręsti. Tikrai labai prašau palaikyti šį pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkui, kolege Paule. Jūs atsakėte tiems, kas norėjo paklausti, į klausimus. Motyvai prieš – A. Sysas. Matyt, pakartos savo nusiteikimą.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, seniūne. Gerbiami kolegos, noriu priminti, kad tėveliai dar turi 1 mėnesio vaiko priežiūros atostogas lygiagrečiai kartu su mama, o tai yra europinė direktyva. Europinėje direktyvoje apie tai, kad vyrams reikia mokėti už tai, kad jie būtų tėveliai, daugiau, nėra tokios nuostatos, todėl nekvailiokime ir negadinkime socialinio draudimo sistemos principo.

Aš suprantu, kad visi norėtų gauti didesnes išmokas, bet tai ir problema, kad mes turime ir grindis, ir lubas socialinio draudimo sistemos. Šiuo atveju tai tikrai yra lygiateisiškumo principo pažeidimas. Moteris, sakau, visus pirmus metus gali būti su 2 VDU, o kažkodėl vyriškiams mes norime padaryti išlygą. Nedarykime šitos meškos paslaugos, nes blogai baigsime.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai už – M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, turbūt neturime labai atitolti nuo esminio tikslo, ką norime paskatinti – tai tam tikro elgesio pasikeitimą. Ta pati direktyva ne dėl savęs buvo kuriama. Kad daugiau tėvų paskatintume naudotis šia sukurta priemone, dalyvauti, lygiateisiškai įsitraukti į vaiko priežiūrą. Matome, kad nuo 2023 metų dar nėra to aktyvaus, nėra to įpročio, nėra tos susiformavusios kultūros naudotis. 90 % išmokų gavėjos buvo moterys. Tai, matyt, priemonės, kurios galėtų prisidėti, paskatinti labiau prisidėti, formuoti įprotį ir tą tokią kultūrą. Kviesčiau balsuoti ir palaikyti šį projektą.

PIRMININKĖ. Dėkui už nuomones. Dabar, kadangi esame įžengę į balsavimo periodą, dėl šio ką tik pristatyto klausimo ir apsispręsimė, kaip ir dėl kitų jau apsvaistytų, o tada eisime prie kitų pateikimų. Dabar balsuojame dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-210, ką tik pristatyto.

Užsiregistravo 86, balsavo 83: už – 45, prieš – 14, susilaikė 24. Po pateikimo pritarta.

Siūdomi komitetai. Pagrindinis – SRDK. Siūloma svarstyti gegužės 6 dieną.

Taip, prašau. Kolega A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Prašysiu Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Gerai, fiksuojame ir tai.

15.44 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 19 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-226 (pateikimo tęsinys)

Tuomet grįžtame prie darbotvarkės 2-2 klausimo – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo projekto Nr. XVP-226. Balsuojame. (*Šurmulyš salėje*) Nutraukiame balsavimą, matyt... Švieslentėje dega ne tas įstatymo projektas, tai dar sykį – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo projektas Nr. XVP-226. Pranešėjas – L. Kasčiūnas. Balsuojame.

Užsiregistravo 93, balsavo 93: už – 51, prieš 27, susilaikė 15. Pritarta po pateikimo.

Siūdomi komitetai. Pagrindinis – NSGK. Siūloma svarstyti gegužės 6 dieną. Daugiau pasiūlyimų nematau, tai taip ir fiksuojame.

15.45 val.

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-211 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-211, kuris buvo pateiktas G. Balčytytės. Balsuojame.

Užsiregistravo 95, balsavo 95: už – 48, prieš – 21, susilaikė 26. Pateikimo stadija pereita. Pritarta po pateikimo stadijos.

Kaip pagrindinis siūlomas NSGK. Siūloma svarstyti balandžio 29 dieną. Daugiau pasiūlymų nematau, taip ir fiksuojame.

15.46 val.

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo papildymo įstatymo projektas Nr. XVP-207 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo projektas Nr. XVP-207. Balsuojame.

Užsiregistravo 91, balsavo 91: už – 37, prieš – 29, susilaikė 25. Po pateikimo nepritarta.

Apsispręsimė dėl tobulinimo. Kas už tobulinimą, balsuoja už (alternatyvus), o kas nenori tobulinti, balsuoja prieš. Balsuojame.

Užsiregistravo 96, balsavo 94: už – 47, prieš – 47. Neįtikėtinos įtampos balsavimas. Gal posėdžio pirmininko balsas galėtų nulemti, bet, suprantu, reikia perbalsuoti. Balsuojame iš naujo. Deja, greitesnio varianto šiuosyk negalime paleisti, tai sulaukė kvėpavimą...

Palūžo tie keli, kurie balsavo už. Užsiregistravo 97, balsavo 97: už – 44, prieš – 53. Projektas atmestas. Lauksime geresnių, palankesnių laikų.

15.48 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-187 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5 klausimas. Irgi balsuodami turime apsispręsti. Vietos savivaldos įstatymo projektas Nr. XVP-187. Balsuojame.

Užsiregistravo 97, balsavo 96: už – 56, prieš – 20, susilaikė 20. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 22 dieną. Daugiau pasiūlymų nematau, taip ir užfiksuojame.

15.49 val.

Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-124, Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-125 (pateikimo tęsinys)

Ir dabar apsispręsimė dėl darbotvarkės 2-6 klausimo, dėl pagrindinio ir lydimojo kartu. Pagrindinis yra Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo projektas Nr. XVP-124. Balsuojame.

Dėl vedimo tvarkos. Prašom.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Prašom praeito balsavimo mano balsą įskaityti prieš. Techninė klaida.

PIRMINKĖ. Fiksuojame dėl protokolo. Ačiū. Dėl protokolo – A. Radvilavičiaus balsas prieš.

Dabar dėl darbotvarkės 2-6 klausimo, mano jau pagarsinto, įvardinto, dėl Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS... Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 97, balsavo 96: už – 69, prieš – 14, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta.

Dėl abiejų projektų kaip pagrindinis siūlomas NSGK. Siūloma svarstyti balandžio 29 dieną.

Kadangi pabalsavome dėl apsvartytų klausimų, dabar einame toliau pagal darbotvarkę.

Dėl darbotvarkės 2-8 klausimo nėra Teisės departamento išvados, tai šiuosyk negalime jo svarstyti.

15.50 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-107 (pateikimas)

Tuomet einame prie darbotvarkės 2-9 klausimo – Socialinio draudimo pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-107. Pranešėja – D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mielos kolegės, gerbiami kolegos, simboliška, kad šiandien popietinę darbotvarkę pradėjo socialinės apsaugos ir darbo ministrė ir jos pasakymas, kad turime demografinę padėtį ir turime į tai investuoti, patinka ar ne, yra susijęs su šiuo klausimu.

Taip pat simboliška, kad šiandien prasidėjo Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos posėdžiai, kur iš viso pasaulio suvažiavę lietuviai posėdžiauja ir svarsto jiems labai svarbius klausimus. Šis klausimas, susijęs su jautriausia mūsų visuomenės grupe, tai yra su senjorais, taip pat kilo iš pasaulio lietuvių iniciatyvos ir susijęs su situacija, kai žmonės, jau sulaukę pensinio amžiaus, išvyksta iš Lietuvos, deklaruoja savo gyvenamąją vietą užsienyje ir tą pačią sekundę jiems yra nutraukiamas pensijos išmokėjimas. Kol žmogus susigrąžina pensiją, jisai turi kreiptis į kompetentingą užsienio instituciją. Kreipiasi, dažną kartą nežino, kaip tai padaryti, užsitęsia nuo 3 iki 6 mėnesių ir dar ilgiau, žmogus nebeturi savo teisėtai uždirbtų pajamų, pensijos, ir paliekamas, galima sakyti, ant ledo.

Todėl, iškilus šitai situacijai, norėdami ištaisyti tą socialinį neteisingumą, išliekant balansui tarp Valstybės kontrolės, su kolegomis ir teikiame įstatymo projektą, kurį pasirašė iš beveik visų frakcijų ir kuriame daromi du pataisymai. Visų pirma, kad pensija būtų nenutraukiama 3 mėnesius po išvykimo deklaravimo. Tai yra logiškas ir adekvatus terminas žmogui susitvarkyti savo dokumentus ir neprarasti savo dažną kartą vienintelių finansinių resursų.

Kitas pakeitimas yra, kad žmogus, išvykęs į užsienį, pamiršęs, nepradėjęs tvarkyti dokumentų dėl pensijos gavimo ir užtęsęs daugiau nei 12 mėnesių, atgaline tvarka atgauna savo pensiją tikrai už metus laiko, tai yra 12 mėnesių. Jeigu *praterminuota* ilgiau, tų sukauptų pensijos, sakysime, pinigėlių žmogus neatgauna. Dėl to tikrai, kadangi esame socialiai jautrūs, tikrai rūpinamės savo senjorais ir, deja, amžėjančia mūsų visuomene, prašau jūsų palaikyti šį pasiūlymą.

Ir pabaigai norėčiau pacituoti Konstitucinio Teismo išaiškinimą, kuriame sakoma, jog „Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 52 straipsnio nuostatos, laiduojančios piliečiams teisę į pensinį aprūpinimą ir socialinę paramą, įpareigoja valstybę nustatyti pakankamas tos teisės įgyvendinimo ir teisinio gynimo priemones. Tai reiškia, kad įstatymu turi būti ne tik nustatytos šiame Konstitucijos straipsnyje nurodytos pensijų ir socialinės paramos rūšys, bet ir užtikrintas tinkamas žmogaus teisės gauti pensiją ar socialinę paramą įgyvendinimas bei teisinis gynimas. Taigi Konstitucijos 52 straipsnio nuostatos suponuoja įstatymų leidėjo pareigą nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris užtikrintų lėšų, būtinų pensijoms bei socialinei paramai, sukauptimą ir šių pensijų mokėjimą bei socialinės paramos teikimą.“

Taigi, kolegos, prašau palaikyti, padėti išspręsti šį socialinį neteisingumą ir apginti mūsų jautriausią, tai yra senjorų, socialinę grupę. Lauksiu klausimų.

PIRMINKĖ. Ačiū, gerbiama Dalia, už pristatymą. Jūsų nori paklausti pora kolegų. Pirmasis – A. Zuokas. O pirmininkavimą posėdžiui perleidžiu Seimo Pirmininko pavaduotojai V. Čmilytė-Nielsen.

A. ZUOKAS (MSNG). Mes jau diskutavome šia tema ir iš tikrųjų iniciatyva yra sveikintina, tačiau aš pažadėjau pateikti pataisą dėl jūsų pateikiamos pataisos su labai esminiu principu, kad niekas niekada neturėtų kreiptis dėl jam priklausančių pinigų, šiuo atveju senatvės, tai yra „Sodros“, išmokų, pensijos, į „Sodrą“, kad ji pradėtų jums mokėti. Atėjo amžius, pagal įstatymą jums privalu, automatiškai turi prasidėti pensijos mokėjimas. Matyt, su tokia pataisa galima būtų patobulinti jūsų siūlymą. Ką galvojate apie tai?

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Puiku, iš tikrųjų pritariu ir laikiu, jeigu Seimas apsispręs, tokia pataisa, manau, bus sveikintina. Tiesa, čia šiek tiek su kitais dalykais susiję, nes bet kuriuo

atveju žmogus, išvykęs ir deklaravęs išvykimą, pateikęs prašymą ar ne, tiesiog nutraukia viską, ir jis turi tada tą procesą užsukti iš naujo, o tai jam kainuoja jėgų, pinigų ir laiko.

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN, LSF). Klausia V. Rakutis. Ruošiasi K. Bilius.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiama Dalia, tokį praktišką klausimą turiu. Yra žinoma, kad yra žmonių, kurie gauna po kelias pensijas, na, dirbę dviejuose valstybėse. Ar nėra taip, kad šita galimybė gauti antrą pensiją daug ką paskatina emigruoti, sakykim, dešimčiai metų, kad būtų papildoma pensija... ir gyvenančių tokių? Ar ta problema, dėl ko buvo atimta ta pensija ankstesniame įstatyme, neatsinaujins, ar neišeis taip, kad tai paskatins emigraciją vyresniame amžiuje?

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Aš, gerbiamas kolega, nesiūlau apskritai panaikinti prievolės pateikti dokumentus iš kitos valstybės, ne, tiesiog duoti 3 mėnesių terminą ir leisti žmogui, nenutraukiant staiga pensijos mokėjimo, pateikti reikalingus dokumentus. Aš sutinku, kad turi būti ir patikra. Europos Sąjungoje yra paprasčiau. Už Europos Sąjungos ribų, toje pačioje Jungtinėje Karalystėje, yra šiek tiek sudėtingiau, bet vėlgi atkreipkime dėmesį, kad nėra kalbos, kad neturi būti valstybės kontrolės ar patikros. Ji turi būti ir išlieka, tiesiog turi būti logiškas, protingas 3 mėnesių terminas, kuris yra šiaip neilgas, žmogui susitvarkyti dokumentus.

PIRMININKĖ. Klausia K. Bilius.

K. BILIUS (NAF). Gerbiama kolege, prašom pasakyti, kadangi žinome, kad pensijas gauna jau žmonės senjorai, ar yra statistika kokia nors, nes jie nėra migruojantys labai daug ir išvažiuojantys gyventi nuolat gyvenimo pabaigoje į svetimą šalį, ar yra kokia nors statistika, kuri pasakytų, kiek tokių piliečių Lietuvoje susiduria su šita problema? Ar tai nėra tikrai įstatymo pataisa dėl vienetinio atvejo? Ačiū.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Tai nėra vienetiniai atvejai, tai yra, sakykime taip, šimtiniai atvejai, bet nėra ir tūkstantiniai. Tai tikrai nėra masinis reiškinys kol kas, nes vis dėlto, na, mūsų ir diaspora amžėja, ir žmonės išvyksta dėl bet kokių priežasčių – *daboti* anūkų, ar ne, pas vaikus ir taip toliau, senatvę praleisti, jeigu visa šeima jau yra ten. Tų priežasčių yra įvairių, todėl aš manau, kad ta problema gali būti kuo toliau, tuo aktualesnė. Šiuo momentu tai yra per metus šimtas, keli šimtai atvejų.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų nėra užsirašiusių. Apsispręskime ir balsuokime, nes vis dar balsavimo langas. Kas pritariate įstatymo projektui Nr. XVP-107, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 85: už – 52, prieš – 13, susilaikė 20. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas kaip pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 6 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

15.59 val.

Dainų švenčių tradicijos įstatymo Nr. X-1334 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-123 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Dainų švenčių tradicijos įstatymo Nr. X-1334 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-123. Kviečiu pranešėją D. Asanavičiūtę.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Dar kartelį norėsiu jūsų dėmesio, gerbiamos kolegės ir gerbiami kolegos. Noriu pasiūlyti įtraukti į Dainų šventės renginius Pasaulio lietuvių vienybės dieną. Šita diena vyksta nuo 2018 metų, yra pirmoji Dainų šventės diena ir jai finansavimo ieško pati Pasaulio lietuvių bendruomenė. Ta šventė – Pasaulio lietuvių vienybės diena ir Tautinių mažumų diena – vyksta Rotušės aikštėje su didžiule scena, su palapinėmis, bendruomenių palapinių miesteliu, su edukacija, supažindinant su kiekvienos 54 valstybėse esančios bendruomenės veikla, papročiais, tos šalies tradicijomis ir panašiai. Tokiu būdu mūsų žmonės, kurie tuo metu yra Vilniuje, gausiai susirinkę Dainų šventėje, turi galimybę susipažinti su mūsų diaspora, su mūsų išeivija ir pamatyti, kaip jie puoselėja lietuvių, mūsų tautos, tradicijas ir papročius.

Kadangi iš tikrųjų tai yra nemaža našta ieškoti finansavimo kiekvieną kartą prieš Dainų šventę Pasaulio lietuvių bendruomenei, nes tokio finansavimo jie neturi, dėl to ir jų prašymas,

kuris apsvarstytas Seimo Švietimo ir mokslo komiteto ir Kultūros komiteto bendrame posėdyje, kad Dainų švenčių tradicijos įstatyme taip pat nugultų šita Pasaulio lietuvių vienybės diena. Lauksiu klausimų, jeigu yra, ir prašysiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti du kolegos. Pirmas klausia V. Sinica ir ruošiasi V. Gailius.

V. SINICA (MSNG). Ačiū už pristatymą. Ar jūs nemanote, kad pasaulio lietuvių vienybę geriau išreiškia dabartinė tvarka, kai bendrai su visais dalyvauja tose pačiose dienose užsienio lietuviai jų kažkaip programoje neišskiriant?

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Jie ir dalyvauja. Jeigu buvote pastarojoje Dainų ir šokių šventėje, tai Šokių dienoje paskutinė dalis buvo tikrai pasaulio lietuvių bendruomenių kolektyvams, kurie jau išbėgo į aikštę su savo tikrai labai unikaliais tautiniais rūbais. Jie dalyvauja visose tradicinėse Dainų šventės programose.

Tačiau šita diena vis dėlto yra išskirtinė. Kodėl? Dėl to, kad mes, norime nenorime, esame didžiulė diasporinė tauta ir jų suvažiavimas savo finansais, savo iniciatyva, savo laisvų dienų sąskaita, ir atsigabenimas savo palapinių su visa įranga tikrai, aš manyčiau, vertas dėmesio ir pagarbos. Dėl to šitos dienos įtraukimas į įstatymą ne tik kad pagausintų, nes ir dabar dalyvavo apie 4 tūkst. užsienyje gyvenančių lietuvių apskritai, bendrai Dainų šventėje, bet yra dalis, kurie ne tik šoka ir dainuoja. Yra bendruomenių aktyvas, kurie nešoka, nedainuoja, bet jie gali pristatyti pačią bendruomenę ir jos veiklą tuose palapinių miesteliuose.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausimų daugiau nebėra.

Dėl motyvų už norėtų kalbėti K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Tikrai labai gera iniciatyva. Su pasaulio lietuviais daug bendravome dėl Dainų šventės ir dėl lietuvių sporto šventės. Dabar vyksta Pasaulio lietuvių komisija ir manau, kad tai būtų labai geras ženklas, jeigu mes visi vieningai – ir pozicija, ir opozicija – pabalsuotume dėl Dainų šventės, kuri yra tikrai neeilinis įvykis Lietuvos gyvenime. Taigi kviečiu mielus kolegas draugiškai, kaip draugiškai dalyvavome Dainų šventėje, taip ir pabalsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti.

Apsispręskime balsuodami dėl įstatymo projekto Nr. XVP-123.

Balsavo 89: už – 86, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas kaip pagrindinis Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti gegužės, atsiprašau, birželio 5 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

16.04 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-127 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-127. Pranešėjas – D. Kreivys.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šiandien jums pristatau Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo siūloma vasario 9 dieną paskelbti Lietuvos energetinės nepriklausomybės diena. Ši data – 2025 m. vasario 9 d. – žymi istorinį virsmą, kai Lietuva galutinai atsiskyrė nuo posovietinės BRELL'o energetinės sistemos ir buvo visiškai sinchronizuota su kontinentinės Europos tinklais. Šis faktas – tai ne tik techninis pasiekimas, bet ir strateginės krypties bei politinės valios įprasminimas, kurio mes siekėme ilgus dešimtmečius. Lietuvos energetinė nepriklausomybė nebuvo atsitiktinis įvykis. Tai strateginis kelias, kuriuoėjome nuosekliai, kantriai ir tvirtai, nepaisydami geopolitinių spaudimų ir ekonominių iššūkių. Mus vienijo siekis tapti Vakarų energetikos erdvės dalimi. Tai dešimtmečius trukęs procesas, kuriame susiliejo politinė valia, inžinerinė kompetencija ir tautos strateginis sąmoningumas.

Tai buvo nuosekli, drąsi ir ilgalaikė valstybės strategija, kurią įgyvendinome per konkrečius darbus: 1990 metais mes pasistatėme Būtingės terminalą, 2014 metais buvo pastatytas SGD termi-

nalas Klaipėdoje, 2020–2025 metais savo sistemą sinchronizavome su kontinentine Europa. Tai buvo mūsų atsakas į istorinę priklausomybę ir geopolitines grėsmes. Ir šiandien mes galime aiškiai pasakyti, kad mes atsisakėme ir nutraukiame bet kokią energetinę priklausomybę nuo Maskvos.

Šis sprendimas – tai ne tik atmintina diena kalendoriuje, tai yra padėka tiems, kurie dirbo ši darbą: inžinieriams, energetikams, politikams, strategams, kurie ne vienerius metus planavo, projektavo ir įgyvendino šią inžinerinę nepriklausomybės infrastruktūrą. Tačiau pirmiausia tai padėka Lietuvos žmonėms, padėka už kantrybę, susitelkimą ir supratingumą, kai po Rusijos invazijos į Ukrainą mus visus ištiko dramatiškas energijos kainos šuolis. Tai buvo sunkūs mėnesiai, tai buvo momentas, kai visi supratome, kad energetinė nepriklausomybė tikrai turi labai konkrečią prasmę, tai mes visi pamatėme kiekvieno iš mūsų sąskaitose. Ir žmonės suprato, kad už saugumą, už laisvę, už galimybę patiems spręsti tikrai yra verta susimokėti.

Aš nuoširdžiai dėkoju visiems Lietuvos žmonėms už jų tvirtą nusiteikimą ir už tai, kad mes išlaikėme kartu šią strateginę kryptį. Todėl kviečiu jus, gerbiami Seimo nariai, palaikyti šį įstatymo projektą ir vasario 9 dieną paskelbti Lietuvos energetinės nepriklausomybės diena – kaip mūsų strateginės krypties įprasminimą, kaip žmonių pasiryžimo simbolį ir kaip pažadą ateities kartoms daugiau niekada negrįžti į priklausomybę nuo agresyvaus energetinio šantažo. Dėkoju už dėmesį ir kviečiu palaikyti projektą.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Baškienė. Ruošiasi V. Sinica.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamas kolega, ačiū jums už labai išsamų ir labai nuoseklų šio Seimo Atmintinų dienų įstatymo pristatymą. Prašom pasakyti, jūs įvardinate vasario 9 dieną kaip Lietuvos energetinės nepriklausomybės. Taip pat puikiai žinote, kad netrukus po jūsų įregistruoto įstatymo projekto kolega A. Butkevičius taip pat įregistravo vasario 9 dienos, irgi reikšmingos dienos ir analogiškos, tik pavadino ją Baltijos šalių. Ar turite savo pastebėjimų ir matymų, kaip vis dėlto ta diena turės vadintis? Ar pasiūlysite komitetui pritarti Baltijos šalių, ar vis dėlto laikysitės savo nuomonės, kad tai turi būti būtent Lietuvos? Ačiū, jeigu pateiksite savo samprotavimus.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Matote, aš nuosekliai išdėščiau, kadangi nuosekliai teko prisidėti prie energetinės nepriklausomybės, teko dirbti ir kai buvau ūkio ministru, teko kurti ir Energetikos ministeriją, teko po to dirbti A. Kubiliaus komandoje ir šiek tiek prisiliesti prie terminalo, šiek tiek prisiliesti ir prie VAE projekto, prie sinchronizacijos. Mūsų kova energetinės... kova, netgi sakyčiau, kelias į energetinę nepriklausomybę prasidėjo 1999 metais nuo Būtingės terminalo ir mes, kaip tauta,ėjome nuosekliai. Ir netgi pasakyčiau, kad mes visą laiką su savimi... padėjome latviams ir estams eiti tuo keliu. Ir man ši diena žymi būtent to Lietuvos nuoseklaus kelio pabaigą, mūsų valstybės kelio pabaigą.

Kalbant apie Baltijos šalis, tai mes turbūt turėtume kartu tą klausimą pirmiausia iškelti Baltijos Asamblėjoje, su jais susitarti. Galbūt galima būtų pavadinti, sakykime, sinchronizacijos ar kažkaip diena. Aš galbūt taip į tą klausimą jūsų atsakyčiau.

PIRMININKĖ. Klausia V. Sinica.

V. SINICA (MSNG). Ačiū už pristatymą ir siūlymą. Tikrai nekelia abejonių, kad didelė pergalė Lietuvos valstybės yra energetinė nepriklausomybė ir daug nuveikė tie žmonės, kurie į ją vedė. Bet mano klausimas yra, ar taip visgi nedevalvuojame, pradėdami vardinti atskirus nepriklausomybės aspektus? Man išgirdus jūsų siūlymą iškart kilo pora minčių. Viena mintis, yra, pavyzdžiui, Konstitucinis aktas dėl nesijungimo į posovietines sąjungas ir struktūras. Tam tikro pobūdžio pergalė ir apsisprendimas nebegrįžti į tą pusę, bet neminima. Arba kai Sąjūdis, dar neatgavęs suverenumo, nepriklausomybės, atgavo valstybinę kalbą Lietuvai. Ar tai nėra kalbinės nepriklausomybės diena? Jūs suprantate, link ko aš vedu? Kad mes turime daugybę sričių, kuriose galime įsivardinti, kada iškovojo nepriklausomybę, bet gal nebūtų rimtas apsisprendimas pradėti jas visas vardinti ir vis dėlto nereikia to daryti?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkite, jeigu mes turime, kuo didžiuliotis, tai ir didžiukimės tuo. Energetinė nepriklausomybė turbūt yra vienas... daug kas įvardina kaip kitą didžiulį žingsnį po

kariuomenės išvedimo. Matome, kad Rusija šalia karinės galios visą laiką naudojo energetinę galią, nuolat, ir matėme pasekmes. Todėl darbas, kuris buvo daromas dėl energetinės nepriklausomybės, truko 3 dešimtmečius ir čia dalyvavo daugybė žmonių, turbūt tūkstančiai žmonių, kad tą pasiektume. Ir čia turbūt ne D. Kreivio reikalas ar dar kažkieno, kokio politiko reikalas – mes, tūkstančiai žmonių, kurie statė terminalus, kurie statė linijas, kurie darė, kad mūsų Lietuva būtų energetiškai nepriklausoma. Todėl aš manau, kad čia pagerbiame ne tik pačią idėją, bet ir tuos žmones, kurie prisidėjo prie viso šito proceso.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atsakėte į klausimus. Motyvai. Nėra užsirašiusių. Balsavimo langas baigėsi. Balsuosime tikriausiai numatytu laiku, nebent greičiau apsvarstytume visus likusius projektus.

16.13 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-57 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-57. Pranešėjas – J. Razma. Pateikimo stadija.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, teikiamu projektu siūlau išspręsti du probleminius momentus, susijusius su privačių interesų deklaravimu. Pirmasis yra dėl turimų akcijų deklaravimo. Dabar yra tam tikra dviprasmybė ir prieštaravimas. Įstatymas sako, kad reikia deklaruoti akcijas tik tuo atveju, jeigu jos suteikia teisę daryti lemiamą įtaką juridinio asmens sprendimams. Na, paprasčiau kalbant, iš esmės, jeigu turi kontrolinį akcijų paketą. Bet prisiminkime, kaip tą situaciją traktuoja etikos sargai. Turbūt visi gerai prisimenate iš anos kadencijos vieną atvejį, kai finansų viceministras turėjo nedidelę dalį valstybės kontroliuojamos energetikos įmonės akcijų. Tai tarsi jis neturėjo deklaruoti, nes jos nedarė lemiamos įtakos tos įmonės sprendimams, bet Vyriausioji tarnybinės etikos komisija pasakė, kad yra interesų konfliktas, turėjo deklaruoti ir taip toliau. Kitaip sakant, pagal vieną įstatymo dalį atsiranda interesų konfliktas, pagal kitą dalį deklaruoti nereikia. Manau, kad tiesiog reikia tuos dalykus sutvarkyti ir numatyti deklaravimą, nes interesas atsiranda ne tik dėl galimybės valdyti įmonę. Paprasčiausiai privatus interesas atsiranda ir dėl dividendų gavimo. Jeigu tu turi kad ir nedidelę dalį akcijų, bet darai įtaką įmonei per viešuosius sprendimus, kad būtų didesnis pelnas ir didesni tavo dividendai, tai yra privačių interesų įgyvendinimo išraiška.

Antrasis aspektas yra dėl sandorių deklaravimo. Dabar yra tokia keista nuostata, kad reikia deklaruoti tik tuos sandorius, jeigu nuo jų sudarymo yra praėję ne daugiau kaip vieneri metai. Kitaip sakant, deklaravai sandorį, po metų gali jį iš deklaracijos ištrinti. Bet juk esmė ne kada sudarytas sandoris, o ar jis dar yra veikiantis, ar tai buvo kažkoks vienkartinis aktas, kuris tuo pat metu ir pasibaigė. Tarkime, jeigu tai yra pirkimo–pardavimo sandoris, taip, jis yra momentinis, sutinku, kad tokiais atvejais nėra prasmės deklaruoti jį kažkaip labai ilgai ir gali būti tas metų terminas. Bet jeigu sandoris yra tęstinis, tarkime, nuoma, lizingas, paskola ir taip toliau, koks skirtumas, ar jis sudarytas prieš metus, ar prieš dvejus. Jeigu jis yra veikiantis, vadinasi, jis gali tau sukurti interesų konfliktą, jeigu kažką spęsi, kas gali daryti įtaką to sandorio turiniui.

Mano teikiamais pasiūlymais atsirastų, manau, daugiau skaidrumo, aiškumo. Beje, ir žiniasklaida yra kėlusį tuos probleminius momentus akcentuodama, kad dabar su deklaravimu ne viskas gerai yra išspręsta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia J. Sabatauskas, ruošiasi D. Kreivys.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, norėjau pasitikslinti dėl sandorių. Jūs sakote – anksčiau sudarytus sandorius, kurių galiojimo laikas nėra pasibaigęs. Jūs turite omenyje ilgalaikius finansinius įsipareigojimus, o ne kažkokį vienkartinį pirkimą?

J. RAZMA (TS-LKDF). Būtent aš tai ir akcentavau, kad dėl tokių vienkartinį sandorių gali likti, kaip yra dabar, kad juos matytume vienerius metus, jeigu kažkas nori reaguoti į tą vienarti-

nių sandorių faktą. Bet jeigu yra, kaip jūs sakote, ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai, tai tikrai aš nematau, kodėl po metų, jeigu jie nėra pasibaigę, jau nebeturėtume apie juos žinoti.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Atsiprašau, noriu patikslinti. Tai susiję su 1 straipsniu, tai yra dėl tų įmonių, kuriose turi akcijų?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Ne, tai nėra susiję. Sandoris gali būti nesusijęs su akcijomis niekaip. Tiesiog sakau: tai gali būti nuoma, lizingas, paskola, kur yra daugelį metų.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kreivys. Ruošiasi L. Urmanavičius.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo nary, klausimas būtų toksai. Šiais laikais daugelis žmonių investuoja į vertybinius popierius ir tai yra investicija. Turbūt kuo toliau, tuo didesnė gyventojų dalis tai darys. Investuodami į įvairius vertybinius popierius, įmonių akcijas, obligacijas, į išvestinius įvairius vertybinius popierius, automatiškai visi tie žmonės su savo sandoriais papuls į jūsų įstatymą. Vadinasi, kai kuriems žmonėms turbūt per savaitę porą ar tris kartus reikės deklaruoti įvairius sandorius ir buvimą akcininkais. Kaip šitą problemą spręsimė?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Na, šitą problemą galima iš dalies spręsti. Jeigu tai yra tokie vis besikeičiantys sandoriai – perki, parduodi, tai per 30 dienų terminą, kaip aš suprantu, ir nebus būtinybės deklaruoti. Bet jeigu įsigyjate tų akcijų ilgesniam laikui, tai deklaruosite kaip ir visi. Jeigu tai yra įsigijama tikintis dividendų, kaip aš minėjau, dividendų gavimas visgi sukuria teoriškai interesų konfliktą, jeigu ką nors spręstume, dėl ko galėtų tų dividendų gavimas padidėti.

PIRMININKĖ. Klausia L. Urmanavičius. Ruošiasi S. Kairys.

L. URMANAVIČIUS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Noriu paklausti. Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pakeitimu jūs siūlote, kad deklaracijose visais atvejais pateiktų duomenis apie juridinio asmens turimas juridinio asmens akcijas. Ar tai nėra perteklinis, nes tie duomenys apie visas turimas akcijas pasirodo gyventojų turto deklaracijoje, kurią deklaruoja kiekvienas asmuo?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Tikėkimės, kad, kaip dabar yra, kai deklaruojame interesus, iš valstybės duomenų bazių duomenys yra sukeliami. Jeigu atsiras ta pataisa, tai duomenys apie akcijas iš registru bus sukelti ir deklaruojančiam pačiam nereikės vargti ir pačiam ieškoti registruose ir kruopščiai deklaruoti. Tiesiog kol nėra tos pataisos, dabar nėra sukeliami.

Aš sutinku su tuo, ką jūs sakote, kad yra turto deklaracijose deklaruojamos akcijos. Gerai. Tai yra kito pobūdžio deklaracijos, bet kai kurie dalykai privačių interesų deklaracijoje ir dabar kartoja. Tas pats atvejis, jeigu jūs turite kontrolinį paketą, jūs deklaruosite ir toje turto deklaracijoje, ir privačių interesų deklaracijoje. Dabar tas tik būtų praplečiama – ne tik dėl kontrolinio akcijų paketo.

PIRMININKĖ. S. Kairys. Ruošiasi I. Vėgėlė.

S. KAIRYS (*LSF*). Išties, jeigu jau taip nusismulkiname, tai, pavyzdžiui, mano klausimas... Na, nežinau, kokį pavyzdį duoti. Pavyzdžiui, „Revoluta“ programėlė ir prekyba akcijomis, kur gali ten, nežinau, už 40–50 eurų pažinti truputėlį rinkas, pasižiūrėti, kaip vienų ar kitų įmonių situacija atrodo, gali tų akcijų turėti, po to nebeturėti. Man toks išpūdis, jeigu mes tiek nuleisime kartelę, tai kitąkart jau net ir pagalvojimą reikės deklaruoti, ne tik kad kokį nors veikimą. Tai ar tikrai visus apgalvojote dalykus ir ar tikrai nenuėiname truputėlį į detales?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kaip minėjau, deja, yra praktinių atvejų, kai etikos sargai nedeklaruotą, kad ir nedidelį, akcijų kiekį ir nefiksuotą privačių interesų tą pasireiškimą nustato kaip pažeidimą. Aš minėjau finansų viceministro atvejį. Dar galiu priminti, kolegos, čia iš anos kadencijos M. Skritulsko atvejį, kai žmona turėjo 25 % akcijų vienos įmonės, tai Seimo etikos sargai, kaip sakant, griežtai nubaudė už tą nedeklaravimą, fiksavo kaip pažeidimą.

Jeigu čia reikia kokių nors išlygų dėl labai smulkių, nuolat vykdomų kokių nors pirkimų, pardavimų, galbūt, čia apie tai reiktų pagalvoti, bet jeigu turimos ilgesnį laiką tos akcijos, iš kurių tikimasi dividendų, aš manau, kad tai reikia deklaruoti. Kaip čia mes jau su kolega diskutavome, iš registru tai nesunkiai bus perkelta į tą pasiūlytą jums deklaravimą, kur reikės tik patvirtinti.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš palaikysčiau gerbiamo D. Kreivio pastebėjimą, kad galbūt kiekvieną akcijų tą pajudėjimą gal ir nereikėtų, bet kadangi čia yra tik pateikimas, tai įsivaizduoju, kad gali-

ma svarstymo stadijoje tobulinti. Pavyzdžiui, kiek tai yra investicinė sąskaita, dabar juk yra VMI naujas reguliavimas, galima būtų eliminuoti tą dalyką, nes iš tiesų gali būti pajudėjimų tokių, kurie yra nereikšmingi tam, ką jūs norite padaryti, tam skaidrumui.

O kalbant apie antrą aspektą, tai aš labai viliuosi, aš palaikysiu tą projektą, manau, kad jis skaidrumo yra geras, bet ten yra sąlyga: gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą, tai yra subjektyvus elementas asmens, kuris deklaruoja. Reikėtų tiesiai pasakyti: tiesiog privalo deklaruoti, ir viskas. Ne kad pats galėtų sukelti, gali ar negali, o po to sakyti: oi, aš galvojau, kad negali sukelti, o po to paaiškėjo, kad sukelia. Tai mano tiesiog toks pastebėjimas. Ir klausimas: ar jūs pritariate tam?

J. RAZMA (TS-LKDF). Matote, tai, ką jūs čia paminėjote, dėl to „gali sukelti“, tai nėra mano siūlymas. Dabar taip yra įstatyme ir įstatyme taip atsirado po Konstitucinio Teismo nutarimo, de-ja, yra palikta galimybė deklaruojančiam įvertinti. Jeigu yra toks atvejis, kuris niekada jam negali sukelti interesų konflikto, paliekama jam rizikuoti ir nedeklaruoti. Tai aš šitos vietos nekeičiau. Padiskutuokime komitete, ar mes čia galime kaip nors paneigti tą Konstitucinio Teismo nutarimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręsimė per balsuoti numatytą laiką.

16.25 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4204 (pateikimas)

Taip, norėjau paprašyti likti tribūnoje, kadangi dabar darbotvarkės 2-14 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4204. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Čia projektas gerokai paprastesnis, tikiuosi, nesukels nei klausimų, nei diskusijų. Tiesiog yra įvertinta, kad dabar nustatytas 1 mėnesio terminas piliečiams paduoti skundą į administracinę teisimą yra gerokai per trumpas. Žinant, kad gali būti ir sudėtingų skundų, žinant, kad kartais reikalingi besispecializuojantys advokatai, kurie kartais turi didelį krūvį ir nelengvai sulauksi tos eilės, kada priims tavo skundą parašyti. Aš siūlau tiesiog vietoje 1 mėnesio duoti 2 mėnesius ir tada, manau, to laiko jau iš esmės pakaktų, kad žmonės visais atvejais suspėtų paduoti skundus administraciniam teismui.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Kolega, jūs minėjote, kad yra įvertinta, tai kas buvo tas vertintojas, kuris nustatė, kad laikas yra tiesiog per trumpas?

J. RAZMA (TS-LKDF). Buvo konkrečių piliečių tokios pastabos ir esu kalbėjęs su buvusiais administracinio teismo teisėjais, kurie irgi žino, kaip ten viskas klostosi, kai kartais dėl to trumpo termino sulaukia nekokybiškų skundų ir tada tenka gaišti laiką, leidžiant įteikti paaiškinimus, papildymus, ir dėl to procesas kartais net ilgiau užsitęsia, negu kad davus daugiau laiko tam kokybiškam skundui parengti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į klausimą. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręsimė per balsuoti numatytą laiką.

16.28 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 10¹, 12, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-30 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Alkoholio kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-30. Į tribūną kviečiu pranešėją K. Starkevičių. Tai yra pateikimo stadija.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Noriu priminti šio įstatymo ir pataisos esmę. Pagal Seime praeitais metais rugsėjo 3 dieną priimtą Alkoholio kontrolės įstatymą

ūkininkų turizmo sodybose leidžiama gaminti iki 65 laipsnių stiprumo alkoholinius gėrimus, pripažintus tautinio paveldo produktu. Jo bus galima pagaminti iki 100 litrų per metus, tačiau jis galės būti naudojamas tik savo ir šeimos poreikiams arba degustuoti vietoje, gėrimo nebus galima parduoti, vežti, gaminti ir taip toliau, ir taip toliau.

Dabar praktikoje su kuo mes susidūrėme, šią koliziją reikia išspręsti, kad šiuo metu vis dėlto yra reikalingas licencijavimas, kad šis gėrimas būtų patikrintas Tautinio paveldo komisijos, ir tą gėrimą reikia nugabenti vertinti ir degustuoti Tautinio paveldo sertifikavimo komisijai. Tik gavus teigiamą šios komisijos įvertinimą, gėrimas gali būti pripažintas tautinio paveldo produktu. Dabar nėra numatyta, kaip būtų vežti šį produktą. Nuo leistino kiekio, aš jau minėjau, leistina 100 litrų, sertifikuoti yra numatyta 2 %, nuo viso leidžiamų gaminti tradicinių alkoholinių gėrimų kiekio skirti tik sertifikuoti.

Taip pat keičiamą įstatymą siūloma papildyti įpareigojimu ūkininkui informuoti Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą apie teikiamų sertifikuoti alkoholinių gėrimų pavyzdžio gamybą. Tik apie tai tinkamai informavę, ūkininkai įgis teisę gaminti, laikyti ir gabenti *brogą* bei gamybai reikalingą įrangą. Be to, keičiamą įstatymą siūloma papildyti kitomis nuostatomis, reglamentuojančiomis ūkininko pagaminto tokio alkoholinio gėrimo pavyzdžio laikymą, gabenimą, ženklinimą, ir numatyti veiksmus, negavus tautinio paveldo sertifikavimo. Tiek trumpai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia T. Prajara. Ruošiasi A. Sysas.

T. PRAJARA (LSDPF). Labai ačiū. Noriu pasiteirauti pranešėjo. Tikrai palaikau šią iniciatyvą, tik man įdomus toks mažas klausimas. Pavyzdžiui, turime mes vieną lietuvišką *brendą* „Žalgirį“ 72 laipsnių, kaip nustatėte, kad dabar šitą gaminsime iki 65 laipsnių?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Iš tikrųjų buvo diskusijų ir ekspertų išvados, kad tradiciškai to, kuris dabar nelegaliai gaminamas, yra maždaug toks laipsniškumas. Kitose šalyse irgi yra panašūs reikalavimai. Aišku, nebus galima gabenti lėktuvu, taip toliau, nes jau čia degusis skystis.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Ruošiasi V. Šeršniovas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Suprantu, kad be naminės nenurimsime. Čia toks lozungas – tvirtas, geras, suprantamas. Mano klausimas, kaip ir pirminiuose įstatymuose daug buvo diskutuojama, dėl kontrolės. Nes, taip sakant, valstybinis alkoholio monopolis labai griežtai kontroliuojamas – skaitikliai, videokameros ten ir taip toliau, ir taip toliau. Kaip mes kontroliuosime, kokį kiekį naminukės kiekvienas sau išsivarysime? Taigi nupasakokite man kontrolės technologiją. Ar nebus, ar nesilies naminukės upės iš krantų dideliais kiekiais ir visos šventės nebus pažymėtos geru tautinio alkoholio kvapu? Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš galvoju, kad tikrai jau prabėgo 35 metai po nepriklausomybės paskelbimo ir mūsų gėrimo kultūra gerokai pasikeitė. Ji yra panaši į kitų Vakarų šalių gėrimo kultūrą, vartojimą, tradicijų puoselėjimą. Daugelyje, beveik visose šalyse šie produktai yra gaminami. O kaip bus užtikrinama kontrolė, aš jau minėjau – sertifikavimas. Ir apie gamybą, taip pat pradžią ir pabaigą, bus skaitikliai, turės būti informuojamos tam tikros tarnybos. Tai numatyta poįstatyminiuose aktuose.

PIRMININKĖ. Klausia V. Šeršniovas. Ruošiasi J. Sabatauskas.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Aš gal paliesiu tokią ne visai patogią temą, bet kadangi jinai tiesiog egzistuoja, reikia aptarti. Ūkininkai gamina, vadinkime, *samagoną*, gerą, skanų, kažkam patinkančią, kažkam nepatinkančią. Atvažiuoja pas juos daug svečių – ir vietinių, ir iš užsienio, ir panašiai, kalbėkime, ką norime, galime užmerkti akis, galime atmerkti, bet yra faktų tokių, kad visada kartais norisi įdėti dovanų, kartais gauti dovanų, kartais kam nors ką nors kur nors nuvežti. Ir tai vyksta. Negalvojate legitimizuoti šitą procesą koku nors būdu?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Kol kas, kaip matome, yra ir toks ribotas kiekis, tai tik 100 litrų, be to, numatoma vartoti tik vietoje. Aš tikiuosi, kaip ir minėjau prieš tai kalbėdamas, atsakydamas į prieš tai buvusį klausimą, kad mūsų kultūra irgi taip pat šiuo metu pasikeitė. Mes dabar matome, lyg iš restoranų taip pat negalima išsinešti atkimštų... paprastai vyksta, tikėsime, kad ir čia tie procesai bus. O kad bus legalūs, žinomi visiems tie taškai, tiksliau, turizmo sodybos, kad

ten galima gauti jau sertifikuoto šio gėrimo, tai tada, aš galvoju, aplinkiniai, kurie galbūt šiandieną ir gamina jau kažkaip nelegaliai, tai vietiniai taip pat čia bus, informacija pasklis ir bus naudojamas legalus produktas.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, dėl to bandomojo kiekio, tų 2 %, alkoholio, kad sertifikuotų tautinio paveldo ekspertai. Ar čia tikrai tautinio paveldo?.. Kur garantija, kad bus pagaminta 2 %? Jeigu nuo to vadinamojo 100 litrų 2 % yra 2 litrai, 2 litrai ar 20, ar 200 litrų, kur garantija ir kas įsitikins, kad tikrai tiek?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Čia yra, kaip patys suskaičiavote, nuo 100 litrų 2 %, tai kiek – nesunku suskaičiuoti. Šitas kiekis yra vežamas, jisai sertifikuojamas. Aš tikiuosi, kad jis bus irgi užplombuotas, kad neprasidėtų tas nelegalus keliavimas ir po to sakytų: aš vežu sertifikuoti. Bet jau turės jisai turėti ir tą licenciją, kad jis gamina. Čia vis tiek kontrolei jau atsiranda priemonių ir būdų, o jeigu dar matysime kokių nors piktnaudžiavimų, tai tada grįšime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į Seimo narių klausimus.

Motyvai. Už kalba R. Sinkevičius.

R. SINKEVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Matyt, jau ne laikas diskutuoti, ar reikėjo įteisinti tą kultūros paveldą, ar nereikėjo, jau čia viskas praeitis, bet ateityje tikrai norėtusi, kad tas kultūros paveldas nekenktų sveikatai. Kaip žinoma, alkoholi gaminant, nesilaikant tam tikrų technologinių režimų, naudojant tam tikras medžiagas, galima rimtai pakenkti organizmui. Todėl aš labai pritariu pasiūlymui ir manau, kad kokybiškas produktas visada yra geriau negu nežinomas.

PIRMININKĖ. Labai optimistinė žinutė. Motyvai išsakyti. Apsispręsimе jau netrukus.

16.37 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4195, Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4196 (pateikimas)

Paskutinis opozicinės darbotvarkės klausimas bus 2-16.1 bei lydimasis. Norėčiau vėl pakviesti gerbiamą K. Starkevičių į tribūną. Kazy, kviečiu jus į tribūną pristatyti Medžioklės įstatymo pakeitimo projektą bei Laukinės gyvūnijos įstatymą, jis yra lydimasis, 2-16.1 bei 2-16.2.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Šis įstatymas yra dėl laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio, miško, vandens telkinių, sklypų, kuriuose nėra uždrausta medžioti, savininkams, valdytojams ir naudotojams, dėl žemės ūkio pasėlių, daržovių, daugiamečių sodinukų, miško ir hidromelioracijos įrenginių sugadinimo. Medžioklės... Iš tikrųjų čia yra kalbama apie žalos atlyginimą ir yra įtraukiamos tam tikros rūšys ir paukščių, kurių šiuo metu nebuvo ir užtai nebuvo galima už žalą atlyginti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti vienas Seimo narys. Klausia T. Domarkas.

T. DOMARKAS (*NAF*). Ačiū, pirmininke. Kolega, klausimas jums būtų. Pirmas dalykas, girdime, kad jau užpuolė Lietuvą kormoranai, kurie suvalgo visas žuvis. Antras klausimas būtų dėl bebrų, kurie daro didžiulę žalą miškams, kurie yra šalia upių, ir medžiotojai niekaip nesugeba jų sumedžioti. Ar nemanote, kad reikėtų ir klausimą būtent dėl kormoranų įsitraukti, ir dėl bebrų, kurie daro žalą miškams? Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų bebrų medžiojimo sezonas yra sureguliuotas. Yra įvairių jų mažinimo būdų, tai užtvankų ardymas ir panašiai, bet šiuo atveju mes iš tikrųjų apie bebrus čia nekalbame, mes kalbame apie paukščius ir kitus gyvūnus, kurie daro didelę žalą. Bet kodėl gi ne, galima būtų ateityje pagalvoti ir apie bebrus. Čia nuolatos šis klausimas iškyla ir ta bebrų populiacija gal dabar yra ir susiregulavusi kažkiek, bet, aišku, ten, kur yra užtvankos, iš kitos pusės, reikia ir tuos melioracijos įrenginius prižiūrėti. Tada užtvankų neįrengs bebrai ir tada neturėsime problemų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau klausimų nėra. Motyvai. Už kalba A. Radvilavičius.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Aš siūlyčiau pritarti šitam projektui, nes yra tos laukinių gyvūnų rūšys, kurių populiacijos negalima reguliuoti atliekant jų medžioklę, taigi vis tiek padaroma jų žala žemės ir miško naudmenoms turėtų būti tinkamai kompensuojama. Tai mano siūlymas būtų šitam pasiūlymui pritarti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau dėl motyvų užsirašiusių nėra. Galime pereiti prie balsavimo. Apsispręskime balsuodami dėl ką tik pateikto darbotvarkės 2-16.1 klausimo, projekto Nr. XIVP-4195, ir lydimajo. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 83: už – 52, prieš – 18, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta.

Turėtume apsispręsti dėl pagrindinio komiteto. Yra pasiūlymas balsuoti alternatyviai ir apsispręsti, ar pagrindinis komitetas būtų Aplinkos apsaugos komitetas, ar Kaimo reikalų komitetas. Taigi, kas balsuojate už, renkatės Aplinkos apsaugos komitetą, kas balsuojate prieš... (*Balsai salėje*) Dėl abiejų projektų, taip. Kas balsuojate prieš – Kaimo reikalų komitetą. Balsuojame dėl pagrindinio bei dėl lydimajo. Balsuokime.

Balsavo 86: už – 64, prieš – 22. Taigi apsispręsta, kad Aplinkos apsaugos komitetas bus pagrindinis komitetas. Siūloma svarstyti birželio 10 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

16.43 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-127 (pateikimo tęsinys)

Dabar grįžtame prie šiek tiek ankstesnio klausimo, dėl kurio dar nebalsavome. Tai yra darbotvarkės 2-12 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-127. Apsispręskime balsuodami. Darbotvarkės 2-12 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo projektas.

Balsavo 84: už – 76, prieš – 1, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 29 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

16.44 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-57 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-57. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 82: už – 18, prieš – 41, susilaikė 23. Projektui nepritarta.

Apsispręskime dėl projekto grąžinimo tobulinti arba dėl galutinio atmetimo. Kas balsuojate už, pasisakote už grąžinimą tobulinti, kas balsuojate prieš, pasisakote už atmetimą. Balsuojame.

Balsavo 87: už – 28, prieš – 59. Projektas atmestas.

16.46 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4204 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4204. Balsuojame.

Balsavo 89: už – 33, prieš – 33, susilaikė 23. Po pateikimo nepritarta.

Apsispręskime vėlgi alternatyviai balsuodami, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Kas balsuojate už, balsuojate už grąžinimą tobulinti, kas balsuojate prieš, tie už atmetimą. Balsuojame.

Balsavo 89: už – 32, prieš – 57. Projektas atmestas.

16.48 val.

Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 10¹, 12, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-30 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-30. Apsispręskime balsuodami. Kas už, kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 84: už – 56, prieš – 2, susilaikė 26. Po pateikimo pritarta.

Turime apsispręsti dėl komiteto. Kaip pagrindinis siūlomas Ekonomikos komitetas. Kaip papildomi siūlomi Kaimo reikalų ir Sveikatos reikalų komitetai. Ir siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Taigi mes apsvairstėme visus opozicinės darbotvarkės projektus.

16.49 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-140 (pateikimas)

Turėčiau taip pat įvardinti, kad iš rytinės darbotvarkės buvo likęs neapsvarstytas vienas klausimas, tai yra Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-140, bet kadangi pranešėjo šiuo metu nėra salėje, tai atidėsime kitai posėdžių dienai. Domai, norite pristatyti? Gerai, prašom. Tai jei yra galimybė pristatyti, pristatykite. Opozicinės darbotvarkės klausimus mes jau apsvairstėme.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš tikrai neužimsiu daug laiko. Projektas susijęs su D. Kreivio pristatytu projektu. Kadangi yra tikrai viena išlyga, kad siūloma ne Lietuvos energetinės nepriklausomybės, o Baltijos šalių nepriklausomybės diena, tai argumentai iš esmės tie patys. Tai tikrai nekartosiu, nebent turite klausimų. Bet kadangi savo balsavimu jau pritarėte vienam projektui, siūlome pritarti ir šitam ir po to komitete vis dėlto apsispręsti, kurią tą datą, ar galbūt naują sugalvoti. Bet kuriuo atveju manome, kad minėjimui atmintinų dienų sąrašė tikrai reikėtų pritarti, nes tikrai svarbi data. Rita, matau.

PIRMINKĖ. Jūsų norėtų paklausti R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Aš tai noriu pasiteirauti, ar kitos Baltijos šalys žino, kad jų laukia tokia atmintina diena? Ir ar tai suderinta, tarkime, Baltijos Asamblėjos formatu, ar kitos valstybės ketina tokią atmintiną dieną turėti, nes, man atrodo, tuomet yra didesnė prasmė?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Kadangi mes turime ir Baltijos Asamblėją, tai, neabejoju, atsiklausime kolegų, kaip jie vertintų. Galbūt jie irgi turi savo iniciatyvų savo šalyse. Bet kuriuo atveju mes svarstome Lietuvos atmintinų dienų sąrašą, taigi, be abejo, sprendimas yra mūsų pusėje.

PIRMINKĖ. Jūs atsakėte į klausimą. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate projektui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 85: už – 79, prieš nebuvo, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas ir siūloma svarstyti tą pačią balandžio 29 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Apsvairstėme visus šiandienos darbotvarkėje numatytus klausimus. Registruojamės.

Užsiregistravo 87 Seimo nariai. Vakarinį kovo 25 dienos posėdį baigiame. (*Gongas*) Ačiū.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 28 STENOGRAMA

2025 m. kovo 27 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja R. BUDBERGYTĖ*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami Seimo nariai. Pradėsime šios dienos rytinį posėdį. (*Gongas*) Prašom registruotis.

Užsiregistravo 85 Seimo nariai, bet pagal triukšmą salėje atrodo, kad 141 būtų. Brangūs kolegos! Prisiminkime Rugsėjo 1-ąją. (*Skambina varpeliiu*) Ačiū.

10.01 val.

Diskusija „Baltoji knyga dėl Europos gynybos ateities“

Pradėsime šiandien savo posėdį nuo diskusijos „Baltoji knyga dėl Europos gynybos ateities“. Klausimas yra aktualus, svarbus. Turime šiandien galimybę išklausti mūsų Europos Komisijos deleguotą komisarą, atsakingą už gynybą ir kosmosą, A. Kubilių ir galėsime taip pat užduoti rūpimus klausimus. O pradžioje norėčiau pakviesti į tribūną R. Budbergytę, Seimo Pirmininko pavaduotoją, Europos reikalų komiteto pirmininkę, tarti sveikinimo žodį.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos, Seimo Europos reikalų komiteto pirmininkės Rasos Budbergytės sveikinimo žodis

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamieji kolegos ir gerbiamas komisare su komanda, tikrai šiandien džiaugiuosi, kad Seimo plenariniame posėdyje turime šią svarbią diskusiją apie mūsų ir Europos gynybos ateitį.

Pati Europos Sąjunga, kaip žinote, buvo įkurta, siekiant ilgalaikės taikos. Bet šiandien tai, kas vyksta Rusijai tęsiant karą Ukrainoje, demonstruoja, kad Europa yra susidūrusi su beveik egzistenciniais išgyvenimo iššūkiais. Norint taikos, taiką reikia visada stiprinti ir ginti.

Kovo 19 dieną Europos Sąjungos vyriausioji įgaliojtinė užsienio reikalams ir saugumo politikai K. Kalas ir gerbiamas gynybos komisaras A. Kubilius pristatė baltąją knygą dėl Europos gynybos. Joje yra pateikti siūlymai, kaip stiprinti visos Bendrijos gynybą. Mūsų valstybei yra svarbu, kad strateginiai Europos Sąjungos dokumentai, kurie yra priimami, būtų orientuoti į euroatlantinio saugumo stiprinimą, Europos Sąjungos ir NATO papildomumą ir tinkamai vertintų tą dramatiškai besikeičiančią saugumo situaciją, kurią šiandien Lietuva labai stipriai jaučia.

NATO nustatytas 2 % BVP išlaidų, skiriamų gynybai, dydis yra būtinas kaip minimumas, tačiau dabartinė situacija reikalauja kur kas daugiau. Ir tai turi būti įtvirtinta kaip toks Europos Sąjungos tikslas – ne mažiau kaip 3 %. Gynybos finansavimas turi būti ne pažadas, bet labai labai realus įsipareigojimas.

Tikrai mes girdėsime iš svečių iš Briuselio daugiau apie baltąją knygą, bet aš norėčiau duoti tokį labai preliminarų savo vertinimą, kiek jau mes dabar nagrinėjame Europos reikalų komitete ir Užsienio reikalų komitete tai, kiek baltoji knyga atliepia, kiek neatliepia mūsų visų norus ir mūsų visus lūkesčius ir poreikius.

Pirmiausia tikrai teigiamai reikia vertinti akcentuojamą būtinybę greitai ir ženkliai didinti gynybos finansavimą. Ir tikrai galima pasidžiaugti, kad Europos perginklavimo iniciatyva *ReArm Europe* numato naują 150 mlrd. dydžio Europos Sąjungos finansinę priemonę SAFE, kuri suteiks

valstybėms narėms ilgalaikes paskolas labai palankiomis sąlygomis. Iš ten bus galima pirkti bendrus... daryti bendrus gynybos pirkimus, didinti kariuomenių sąveikumą, sumažinti kaštus ir taip bus stiprinama Europos gynybos pramonė.

Išlaidoms, kurios bus finansuojamos būtent iš tų paskolų, bus automatiškai suteikiamas lankstumas pagal nacionalinę išlygą ir leis valstybėms narėms laikinai nukrypti nuo patvirtintų fiskalinių išlaidų trajektorijų, bet tik gynybos išlaidoms. Deja, tai pasakiusi aš vis dėlto turiu pabrėžti, kad Europos Sąjungos fiskalinės taisyklės išliks galioti. Po ketverių metų valstybės narės turės integruoti šias gynybos išlaidas į nacionalinius biudžetus arba mažindamos lėšas išlaidoms, sakykime, finansuoti viešąsias paslaugas, arba didindamos mokesčius.

Pasakiusi tam tikrus tikrai, mano supratimu, teigiamus dalykus apie tą baltąją knygą, aš turiu pasakyti, kad mes turime akcentuoti tai, kad yra per mažai atsižvelgiama į mūsų rytinio flanko valstybių siūlymus dėl privalomų gynybos biudžeto tikslų, Ukrainos integracijos į Europos Sąjungos politiką ir geografiškai subalansuotą gynybos pramonės plėtrą. Akivaizdu, kad baltojoje knygoje nepakankamai atsispindi gynybos pramonės ir technologijų vystymo balanso užtikrinimas, bendradarbiavimas su bendramintėmis trečiosiomis šalimis NATO sąjungininkėmis, kad būtų galima vykdyti bendrus pirkimus, ir parama valstybėms, kurios labiausiai susiduria su grėsmėmis iš Rusijos ir Baltarusijos. Turime akcentuoti, kad būtina ieškoti galimybių dalį Europos Sąjungos gynybos finansavimo priemonių įgyvendinti ir subsidijų forma. Apie tai kalbame ir minėtuose mūsų dviejų komitetų posėdžiuose, kai aptariame pozicijas, su kuriomis yra važiuojama ir į Bendrųjų reikalų tarybą, ir į Vadovų Tarybą.

Noriu pasidžiaugti, kad Lietuva tikrai demonstruoja politinį ryžtą stiprinti savo gynybos pajėgumus ir prisidėti prie bendros Europos Sąjungos gynybos politikos. Tikrai labai džiaugiuosi, kad šiandien pas mus svečiuojasi Europos Komisijos narys, kuris yra atsakingas už gynybą ir kosmosą, mūsų visų gerai pažįstamas ir gerbiamas A. Kubilius, jis pristatys baltąją knygą apie tą gynybos ateitį. Aš labai tikiu, kad jo išvalgos, strateginės krypties lyderystė dėl mūsų bendro saugumo, gynybos pajėgumų ir technologinės pažangos yra tikrai labai reikšmingos.

Tvirta Europa gimsta iš koordinuotų veiksmų, todėl aš jus šiandien kviečiu labai aktyviai užduoti klausimus, dalyvauti diskusijoje, nes ateitis, kokia jina bus, priklauso nuo tikrai visų mūsų bendradarbiavimo ir koordinuotų pastangų. Labai ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamai Rasai už įžangą.

Dabar kviečiame Europos Komisijos narį, komisarą A. Kubilių.

**Europos Komisijos nario, atsakingo už gynybą ir kosmosą,
Andriaus Kubiliaus pranešimas „Baltoji knyga dėl Europos gynybos ateities“**

A. KUBILIUS. Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, ištis toks jaudinantis emociškai momentas – grįžtu lyg ir į savo namus, kuriuose praleidau kartu su jumis nemažai metų (nė sakysiu, kiek, kad nepaaiškėtų, kiek man pačiam metų, nes vis dar jaučiuosi jaunas ir energingas). Bet mintis apie baltąją knygą tenka pradėti su tam tikromis nerimo nuotaikomis, labai konkrečiomis, susijusiomis su tuo, ką mes matome dabar Pabradėje, netoli mūsų čia.

Iš tikrųjų laukiame su dideliu susirūpinimu žinių ir, be abejo, mūsų mintys kartu su Amerikos karių šeimomis, bendražygiais. Deja, tai tik parodo, kad kario tarnyba ir taikos metu yra sudėtinga, sunki ir gali sulaukti pačių skaudžiausių išbandymų. Tai reikalauja iš mūsų tikrai dar didesnės pagarbos, kasdienės pagarbos tiems, kurie ant savo pečių prisiima tokią naštą.

Bet pereikime prie trumpo pristatymo, ką šiandien būtų verta pasakyti apie baltąją knygą ir tuos darbus, kuriuos darome Europos Komisijoje, priimdami ne tik baltąją knygą, prieš savaitę taip pat patvirtinome ir daugybę finansinių dokumentų, Europos perginklavimo programos dokumentų. Kolegė R. Budbergytė teisingai pasakė ir labai daug kritinių pastebėjimų, čia būtų galima diskutuoti dėl to. Bet turbūt visi suprantame keletą principinių nuostatų. Ir prieš pradėdamas detaliau kalbėti apie kai kurias detalesnes nuostatas, manyčiau, kad bendrą viso mūsų darbo filosofiją geriausiai atspindi žodžiai, visai neseniai, praeitą savaitę, Kopenhagoje pasakyti Komisijos

prezidentės U. fon der Lejen, kuri pakartojo šiek tiek performulavusi seną dar iš Antikos laikų ateinančią formulę: „Jeigu nori išvengti karo, ruoškis karui.“ Senovės romėnai sakydavo: „Jeigu nori taikos, ruoškis karui.“ Be abejo, tai yra ir pagrindinis pamatas mūsų darbams. Turbūt čia, Lietuvoje, nereikia daug kalbėti ir aiškinti, kokioje situacijoje šiandien esame.

Iš tikrųjų noriu pasveikinti Lietuvos valdžią – ir Prezidentą, ir Vyriausybę, ir, tikiuosi, absoliučią daugumą Seimo dėl paskelbtų sprendimų, jog Lietuva gynybai nuo ateinančių metų skirs virš 5 % biudžeto, virš 5 % BVP. Tai parodo, kad iš tikrųjų Lietuvoje situacija yra gerai suprantama. Tuo požiūriu Lietuva yra pavyzdys, kaip reikia reaguoti į tuos iššūkius, su kuriais visi susiduriame. Be abejo, Lietuva nėra turbūt vienintelė, mūsų regione yra ir daugiau šalių, kurios panašiai reaguoja, matome pavyzdį ir iš mūsų kaimyninės Lenkijos, mūsų kaimynės Baltijos šalys labai panašiai ruošiasi reaguoti į iššūkius. Vokietijos būsimos valdžios visiškai neseniai padaryti sprendimai rodo labai aiškų bendrą naratyvą, kokių veiksmų yra imamasi. Ir čia verta prisiminti vėlgi ne tokią seną, bet jau daugiau negu 70 metų besitęsiančią, greitai 70-metį švėšiančios, artėjančios į šventę Europos Sąjungos patirtį, kai 1957 metais, pasirašant Romos sutartį, vienas iš Europos Sąjungos įkūrimo dvasinių tėvų Ž. Monė suformulavo labai aišką nuostata, kuri man pagal mano paties asmeninę patirtį ne pirmą kartą pasitvirtino. Ž. Monė tada pasakė labai paprastai, kad Europos Bendrija kursis krizių metu ir tai, kas bus sukurta krizių metu, ir bus Europos Bendrija. Tai dabar patiriame, sakykime taip, saugumo krizę ar gynybos krizę, tą visi gerai suprantame, todėl ir Europos komisaro gynybai ir kosmosui pozicija buvo įkurta, ir visi sprendimai, kurie dabar daromi, iš tikrųjų yra kaip tik pasekmė būtent tokio reagavimo į tokią krizę.

Kokia tai yra krizė? Aš gal tik keletą dalykų priminsiu. Manau, kad Lietuvoje tikrai nereikia tų dalykų labai plačiai ir nuosekliai kartoti, galbūt kitose Europos Sąjungos šalyse tą verta dažnai kartoti. Šiandien susiduriame su tokia situacija, kad, ką, pavyzdžiui, nuolat labai įtakingamai kalba NATO generalinis sekretorius M. Riutė, per 3 mėnesius šiandien Rusija pagamina daugiau ginklų negu visos NATO šalys, įskaitant Jungtines Amerikos Valstijas, Didžiąją Britaniją, Kanadą, Norvegiją, Europos Sąjungos šalis, NATO nares, pagamina per metus. Šiais metais, vėlgi verta atsiminti Rusiją, pagal vadinamąjį perkamosios galios paritetą karo reikalams skirs daugiau lėšų, negu visos Europos Sąjungos šalys šiais metais skirs gynybai. Todėl iš tikrųjų, suprantant tokią situaciją ir girdint žvalgybų perspėjimus, rimtų žvalgybų, Vokietijos, Danijos, Prancūzijos, taip pat ir NATO vadovybės perspėjimus, kad Rusija gali būti ne tik pasiruošusi, bet atrodo, kad ir planuotų, arba planuoja, šiuo metu galimybę patikrinti NATO 5 straipsnio galiojimą dar iki 2030 metų, na, yra tie dalykai, kurie labai aiškiai suformuluoja ir tai, kaip mes turime reaguoti į štai tokius iššūkius ir į tokią, pavadinkime taip, mūsų saugumo arba gynybos krizę.

Visiškai akivaizdu, kad, norint į tai tinkamai reaguoti, mums kaip tik reikia to, apie ką neseniai buvo paskelbta, paskelbtas visas veiksmų paketas, paskelbtas Europos Komisijos, jis dabar yra vadinamas Parengties užtikrinimo iki 2030 metų strategija. Ir tai apima keletą svarbių dokumentų, jau minėjau, aš apie juos šiek tiek vėliau pasakysiu. Bet visų jų logika yra tokia, kad iš tikrųjų mes, europiečiai, ant savo pečių turime prisiimti daug didesnę atsakomybę už Europos gynybą. Visi gerai suprantame, kad Jungtinės Amerikos Valstijos, nepaisant visų dabar esančių čia kartais mūsų emocijų ar kitokių dalykų, tarpusavio pasiaiškinimuose... Bendra tendencija yra ta, kad Jungtinės Amerikos Valstijos vis daugiau dėmesio skirs augančiai Kinijos galiai ir tam turės skirti vis daugiau savo resursų, skirtų saugumui užtikrinti. Natūralu, turime planuoti, kad Amerikos dalyvavimas, rūpinantis mūsų saugumu, dėl tokių priežasčių gali evoliuciniu būdu nuosekliai mažėti. Todėl turime atsakomybę už savo gynybą labai natūraliai perkelti ant savo pečių.

Aš vis kartoju tuos pačius skaičius, turbūt jums gerai žinomus, 450 mln. europiečių neturėtų kaip nors pykti ir piktintis, kad 340 mln. amerikiečių, turinčių savo darbotvarkę ir savo iššūkių, ne visada galės padėti mums pasirūpinti saugumu, apsiginant nuo 140 mln. gyventojų turinčios Rusijos, kuri per trejus metus niekaip negali įveikti 38 mln. gyventojų turinčios Ukrainos. Mūsų ta atsakomybė ateina būtent ir pagal tokius skaičius.

Norėdami tą atsakomybę prisiimti, be abejo, mes turime gerai suvokti, o ko tam reikia? Ir visiškai akivaizdu, kad mūsų pasirengimo gintis spragos yra gana nemažos, tai yra gana tiksliai

atspindėta ir buvusio Suomijos prezidento S. V. Nynistės raporte, paskelbtame praeitų metų gruodžio mėnesį, jis yra skirtas mūsų pasirengimo strategijai aptarti. Ir ten yra labai aiškiai įvardinta, kad, deja, mūsų pajėgumai, europiečių pajėgumai, reikalingi tam, kad iki 2030 metų būtume pasirengę apsiginti, šiuo metu yra tikrai per menki. Todėl būtent tam ir yra skirti iš esmės pagrindiniai tikslai, pagrindiniai darbai, kurių dabar skubiai planuojame imtis. Jie prasideda nuo vadinaujamųjų gynybos tikslų peržiūros, kas yra NATO standartinė procedūra. Dabar ji kaip tik vyksta ir tikimės, kad po derybų su šalimis narėmis NATO vadovų susitikime birželio mėnesį tokie nauji pajėgumų tikslai bus patvirtinti. Tai tampa mums pamatu toliau planuoti visą mūsų veiklą, kaip mes galime tuos pajėgumus padėti šalims narėms įgyvendinti.

Čia verta pabrėžti, kad Europos Sąjunga tikrai nekonkuruoja ir nekonkuruos nei su NATO, nei su šalimis narėmis būtent šitoje srityje, planuodama, kokių pajėgumų reikia. NATO ir šalys narės tvirtina gynybos planus ir tvirtina vadinamuosius pajėgumų tikslus. Mes, kaip Europos Sąjunga, atiname su tuo, ką vadiname pridėtine verte, nes mes, įgyvendindami savo pramonės politiką, taip pat ir skirtą gynybos pramonei, galime pasirūpinti, taip pat turėdami galimybių ir sukelti papildomai lėšų, galime pasirūpinti, kad tie tikslai būtų kiek galima greičiau įgyvendinti. Tai štai čia yra pamatas tų veiksmų planavimo, kurį mes pradėdame, matydami būtent artimiausio laikotarpio iššūkį – tai yra Rusijos grėsmės, ir ilgesnio laikotarpio – kad Jungtinės Amerikos Valsijos gali vis daugiau savo resursų perkelti į Indijos ir Ramiojo vandenyno regioną.

Dar vienas iššūkis yra tai, kad visiškai akivaizdu, kad šiandieninių ir ateities karinių pajėgumų reikaluose vis didesnę vaidmenį vaidins visiškai naujos technologijos, ar tai būtų dirbtinis intelektas, ar kvantinės technologijos, ar autonominės sistemos. Čia vėlgi yra iššūkis mums patiems, Europai vykstant šioms permainoms neatsilikti. Lygiai taip pat, kaip turime daug dėmesio skirti ir apsirūpinimui kritinėmis žaliavomis. Visi gerai suprantame, kad ir Europos pramonė labai stipriai priklauso nuo to, kaip galėtų susiklostyti situacija, jeigu prasidėtų karinė eskalacija Taivano sąsiauryje. Štai visi šie aspektai yra tam tikri pamatiniai principai, į kuriuos ir bandome atsakyti savo baltąja knyga. Jos pagrindinį principą vėlgi galima labai paprastai įvardinti. Aš pats, kalbėdamas nuo pat pradžių savo darbo, visą laiką vartoju tokią frazę, kad Europos Sąjungos gynybai reikia angliškai vadinamo *big bang'o*, tai yra didžiojo sprogo, kad nebegalime tokiu žingsniu po žingsnio situacijos gerinimo keliu pasiekti tai, ko mums reikia, todėl iš tikrųjų reikalingos ir didelės papildomos išlaidos gynybai, reikalingi dideli bendri užsakymai, didelės investicijos į Europos pramonę, didelis gamybos pajėgų išplėtimas ir, savaime suprantama, didelė parama Ukrainai. Taigi štai apie tai ir yra tai, ką vadiname baltąja knyga.

Bet baltoji knyga tikrai yra svarbus dokumentas ir pats jos rengimo procesas, man atrodo, taip pat buvo tikrai ypač svarbus. Faktiškai sulaukėme iš visų Europos Sąjungos šalių pasiūlymų dėl baltosios knygos, sulaukėme daug pasiūlymų iš gynybos pramonės, iš ekspertų. Jau rengimo metu buvo matyti, kad visų požiūriai pradeda suartėti, kad iš tikrųjų yra tam tikra požiūrių konvergencija, kad ta strategija ir tai, kas turi būti atspindėta baltojoje knygoje, yra visiems gerai suprantama. Bet jau pirmą dieną, kai tik paskelbėme baltąją knygą, aš pats pasakiau, kad turime suvokti, jog V. Putino neatgrasysime vien tik jam, taip sakant, paskaitę arba pamojavę baltąją knygą. Pats svarbiausias darbas laukia toliau, nes galima atgrasyti tikrai realiais mūsų produkcijos skaičiais: tankais, artilerija, dronais ir panašiai. Taigi, svarbiausia iš tikrųjų toliau yra įgyvendinimas.

Šiuo atveju aš noriu pabrėžti, kad baltoji knyga tikrai nėra knyga, kurioje būtume bandę atsakyti į visus klausimus, susijusius su Europos gynybos reikalais, su Europos gynybos iššūkiais. Daug kas klausia, kodėl nėra kalbama, sakysime, apie Europos armiją arba apie Europos visą saugumo architektūrą. Mano nuostata visą laiką buvo labai aiški ir aš visada kartodavau, kad nesiblaškykime ir duokime iš pradžių atsakymus, kaip mes stiprinsime savo gynybinius pajėgumus, labai materialius atsakymus. Ateis laikas, kai iš tikrųjų turėsime spręsti ir kitus klausimus, bet šiandien iš tiesų pats svarbiausias dalykas yra būtent pasirūpinti tais mūsų labai praktiniais materialiais gynybos pajėgumais. Pradėjus nuo tokio apmąstymų periodo, pereiti prie įgyvendi-

nimo periodo, pradėti labai sparčiai kaip tik to įgyvendinimo kelyje daryti konkrečius darbus. Šiuo atveju mes tikimės, kad kaip tik birželio Vadovų Tarybai mes galėsime pateikti dar daugelį papildomų konkrečių sprendimų, jau susijusių su gynybos pajėgumų planavimu ir kaip tie pajėgumai turėtų būti realizuojami, tai yra kokią gamybą mes turėtume vystyti.

Šiandien jau kai kurie tokio įgyvendinimo svarbūs dalykai yra padaryti, jūs tą žinote ir kolegė R. Budbergytė apie tai jau kalbėjo. Visų pirma padaryti tie sprendimai, kuriuos aš vadinčiau finansiniu pasirengimu, nes visiškai akivaizdu: visi planai, gražūs planai, kaip mes stiprinsime savo gynybą, be finansų yra tik teoriniai gražūs svarstymai. Taigi tie sprendimai, kurie buvo paskelbti ir kurie labai skubiai yra įgyvendinami. Per 2 savaites Komisija ir kaip tik mano direktoratas parengė tą vadinamąjį SAFE 150 mlrd. finansinių paskolų reglamentą. Tikimės, kad artimiausiu metu Taryba jį patvirtins. Vakar kaip tik teko bendrauti ir su visų šalių atstovais vadinamajame COREPER'o susitikime, ir su ambasadoriais NATO, tikrai jaučiasi didelis palaikymas. Aišku, yra daug klausimų, bet einame labai sparčiai į priekį.

Jūs žinote to finansinio pasirengimo pagrindinius skaičius, kad Europos Sąjunga sukuria galimybes šalims narėms skirti gynybai apie 800 mlrd. papildomų išlaidų per artimiausius ketverius metus. Aš vis kartoju, kad dar suprastume geriau, ką tai reiškia, kad čia kalbama tik apie papildomas išlaidas. Jeigu suskaičiuotume visas išlaidas, kiek šalys narės gali skirti lėšų per artimiausius ketverius metus, įsivaizduokime idealų variantą, kad visi nuo Naujųjų metų pradeda skirti po 3,5 % gynybai, vadinasi, vien per metus yra 600 mlrd. eurų gynybai, per ketverius metus tai yra 2,4 trln. eurų gynybai. Pagal tam tikrą žinomą NATO standartą, apie 30 % yra skiriama ginkluotei ir investicijoms į gynybos pramonę. Vadinasi, apie 800 mlrd. eurų galėtų pasiekti, galėtų būti skirta kaip tik tokioms investicijoms. Be abejo, būtų gerai, kad tos investicijos pasiektų kiek galima daugiau Europos pramonės, nes, žinote iš M. Dragio raporto, viena iš problemų, kad kai europiečiai pirkdavo iki šiol ginklus, tai tikrai 20 % ginklų pirkdavo iš Europos pramonės, 80 % iš kitur. Gynybos pramonė, mano įsitikinimu (aš tai visą laiką kartoju), yra ne šiaip pramonė, nors irgi yra pramonė, bet iš tikrųjų yra labai reikšmingas strateginis gynybos resursas. Tokią pramonę reikia turėti išvystytą Europos kontinente, nes, neduok Dieve, karo metu reikia turėti pajėgumų, kurie galėtų ir greitai remontuoti techniką, ir prižiūrėti, ir gaminti naujus ginklus. Tai gi štai tokie dalykai yra svarbūs. Kaip jau sakiau, SAFE reglamentą mes jau parengėme ir tikimės, kad artimiausiu metu jis bus patvirtintas.

Noriu pastebėti, kad šis reglamentas ne tikrai leidžia gauti lengvatinių paskolų, panašiai kaip buvo gauta ir buvo naudojamos pandemijos metu, apie 20 šalių tada pasinaudojo vadinamąja SURE programa, tai tikėtina, kad ir dabar bus norinčių ją pasinaudoti. Bet į ką dar norėčiau atkreipti dėmesį, tai į tai, kad kaip tik šitos paskolos atveria visiškai naujas galimybes padėti Ukrainai, nes Ukraina šitų paskolų formatu yra iš esmės prilyginta, aš taip pavadinačiau, Norvegijos statusui. Norvegija visose Europos Sąjungos gynybos programose dalyvauja lygiai tokiomis pat teisėmis arba beveik tokiomis pat teisėmis kaip Europos Sąjungos šalys ir Ukraina atsiduria būtent tokiu pat formatu.

Taigi antra galimybė – pasinaudoti 1,5 % išlaidų gynybai neįskaičiavimu į deficitą per artimiausius ketverius metus. Vadinamoji nacionalinės išlygos galimybė irgi yra svarbi ir jinai leis šalims narėms papildomai skirti gynybai apie 650 mlrd. eurų iš tų 800 mlrd., ir čia jau pačios šalys narės spręs, kur tuos pinigus panaudoti. Vėlgi mes norėtume, kad tie pinigai būtų naudojami kiek galima labiau bendriems pirkimams ir tarp jų europinei pramonei.

Baltojoje knygoje, be finansų, turime dar tris svarbius skyrius. Vienas iš jų, man atrodo, tikrai ypač svarbus. Tai, be abejo, yra skyrius, skirtas Ukrainos gynybiniam potencialui stiprinti. Šiuo atveju, vėlgi žiūrint taip bendrąja prasme, man atrodo, labai svarbu yra tai, kad į baltąją knygą, skirtą Europos gynybai, turbūt pirmą kartą mums pavyko įrašyti Ukrainos gynybą kaip sudėtinę dalį Europos gynybos. Taip sakant, jau čia ne tikrai pareiškimais, bet ir labai faktiniais veiksmais. Na, ir parama Ukrainai. Yra žinoma, kokia jinai iki šiol buvo. Europa tikrai daro daug ir čia galime ginčytis su partneriais Jungtinėse Amerikos Valstijose, kas davė daugiau. Iš esmės, jeigu skaičiuotume ne tik Europos Sąjungos šalis, bet ir Britaniją bei Norvegiją, tai visi esame davę karinės

paramos maždaug panašiai, per trejus karo metus apie 60 mlrd. eurų ir viena, ir kita pusė. Jeigu skaičiuotume bendrą paramą, tai Europos parama yra didesnė nei Amerikos maždaug 30 %, 130 mlrd. ir 100 mlrd. Amerikos. Bet jeigu skaičiuojame tik karinę paramą ir perskaičiuojame jai vienerių metų paramą, tai atsiminkime, kad tiek mūsų parama, tiek Europos Sąjungos parama, tiek Jungtinių Amerikos Valstijų parama per metus nesiekia 0,1 % BVP. Šitas skaičius man labai aiškiai sako, kad tikrai mes galime rasti būdų ir skirti didesnę paramą.

Ta parama, be abejo, tiekiant papildomus ginklus Ukrainai. Labai svarbu ir nauja, taip saktant, paramos strategija, kuri vadinama danišku modeliu (žinau, kad ir Lietuva jame aktyviai dalyvauja), tai yra perkant pačioje Ukrainoje pagamintus ginklus ir juos tiekiant Ukrainos kariuomenės reikmėms. Ukrainos karinė pramonė yra geras pavyzdys Europos karinei gynybos pramonėi, nes noriu priminti, kad 2022 metais visa Ukrainos karinė pramonė gamino per metus ginklų, kurių vertė buvo 1 mlrd. eurų. Praeitais metais Ukrainos karinė pramonė užbaigė su galimybėmis pagaminti ginklų už 35 mlrd. eurų, tai yra išaugo 35 kartus gamybos pajėgumai. Gaminami europietiškos kokybės ginklai. Šiandien kaip tik mačiau, kažkur aprašyta jų vadinamoji artilerinė sistema „Bohdana“, per mėnesį pagamina 40 vienetų. Kai kurios Europos žinomos kompanijos kaip „Caesar“ ar Vokietijos haubicų gamintojai tiek nepagamina per metus. Ir pagaminami ne tik europietiškos kokybės ginklai, bet ir vidutiniškai maždaug du kartus mažesnės kainos. Kitaip saktant, už tuos pinigus, kuriuos mes skiriame Ukrainai, jeigu mes tuos pinigus išleistume pirkdami Ukrainos pagamintus ginklus, du kartus daugiau ginklų galėtume duoti. Šitas modelis taip pat yra svarbus.

Lygiai taip pat dar sykį atkreipiu dėmesį, kad naujosios SAFE paskolos, vadinamosios trigubo A reitingo paskolos, 45 metų trukmės paskolos, gali būti panaudotos paremti Ukrainą, tai yra jas panaudoti galima kartu su Ukraina, Lietuva gali jas naudoti kartu su Ukraina pirkti Ukrainoje pagamintus ginklus ir tiekti juos Ukrainai. Tai, mano įsitikinimu, gali atverti tikrai naujų galimybių.

Lygiai taip pat dar vienas svarbus principas, kurio spartaus įgyvendinimo siekiame, tai atsi-veria galimybė spartinti Ukrainos gynybos pramonės integraciją su Europos Sąjungos gynybos pramone. Tam reikėtų, kad Europos Sąjungos Taryba patvirtintų ir Parlamentas patvirtintų vadinamąją Europos gynybos pramonės programą, jinai jau parengta metus laiko, Europos aukštos institucijos dar vis jos nepatvirtina. Tikėkimės, kad dabar galbūt irgi atsiras daugiau supratimo ir skubos. Jos visas skyrius yra skirtas Ukrainos pramonės integracijai su Europos Sąjungos pramone.

Labai trumpai, gal porą žodžių apie reikalus, susijusius jau su Europos gynybinio potencialo stiprinimu. Jau minėjau, kad mūsų pirmas tikslas iš tikrųjų yra aiškiai susidėlioti ir skaitmeniškai įvertinti, kokie yra Europos Sąjungos šalių, NATO narių gynybiniai poreikiai, tą mes remiame NATO vadinamaisiais gynybiniais tikslais, tikimės, kad tai iki birželio *samito* mums pavyks susidėlioti. Dirbame kartu su NATO, dirbame kartu su kitomis Europos institucijomis. Tai būtų iš tikrųjų pamatas labai aiškiai mums parodyti tiek industrijai, ką reikia pagaminti, tiek ir šalims narėms susitarti dėl bendrų veiksmų.

Trys pagrindinės kryptys, ko mes siekiame galvodami apie tą gamybos vystymą ir pajėgumų plėtojimą. Visų pirma, turime rasti būdų, kaip ženkliai padidinti tai, ką vadintume konvencinės produkcijos masine gamyba: artilerijos vienetai, dronai, raketos ir panašiai. Europos pasirengimas šiuo atveju, dar negaliu čia kalbėti apie konkrečius skaičius, kurie yra žinomi, bet jeigu Europos Sąjungos šalims reikėtų dalyvauti tokia kare, kuris vyksta Ukrainoje, tai mūsų resursai, ką turime sukaupę, ilgai neatlaikytų.

Antras principas, antra kryptis irgi reikalauja mūsų sparčių veiksmų, tai vadinamųjų strateginių įgalintojų, angliškai vadiname (mes net nelabai turime terminų) *strategic enablers*. Kas yra labai svarbu vėlgi šiandieniniame kare, tai daugybė tokių, sakykime, reikalingų kariuomenei dalykų kaip, pavyzdžiui, kosmoso žvalgybos duomenys arba sunkiųjų krovinių aviacinis pervežimas, arba papildymas degalų ore ir daugybė kitų tokių svarbių paslaugų ar svarbių kariuomenei dalykų. Įvertindami Europos Sąjungos pasirengimą šiuo atveju tikrai matome didžiulių trūkumų ir šiuo atveju esame labai stipriai priklausomi nuo mūsų transatlantinių partnerių. Todėl šioje srityje turime taip pat labai spartinti savo reikalus.

Na ir... Taip, Pirmininke, baigiu. Matau, kad laikas bėga labai greitai. Ir trečia kryptis iš tikrųjų yra tai, ką mes vadiname bendraeuropinio intereso gynybos projektų išvystymu. Tai yra tokie projektai kaip oro gynybos skydas, kibernetinės gynybos skydas, kosmoso gynybos skydas, kurių viena šalis negali įgyvendinti. Ir čia mes irgi planuojame labai sparčiai judėti į priekį. Tai štai tokie yra mūsų planai.

Aš bandau užbaigti. Atsiprašau, kad šiek tiek ilgiau užtrukau. Bet iš tikrųjų darbų ir reikalų tikrai yra nemažai, judėjimo tempas yra didelis. Ir aš tikiuosi, kad Lietuva ir toliau galės būti rodoma pavyzdžiu daugeliui kitų valstybių, kurioms tokio pavyzdžio tikrai reikia. Labai ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas komisare, už išsamų pristatymą. Yra užsirašiusių nemažai Seimo narių, norinčių paklausti. Tai kiek turėsime laiko, tiek tų klausiančių ir bus. Pirmas frakcijos vardu klausia Socialdemokratų frakcijos seniūnas R. Motuzas. Ruošiasi „Nemuno aušros“ frakcijos vardu A. Skardžius.

R. MOTUZAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas komisare, iš tikrųjų parengtas labai svarbus dokumentas, ypač esant dabartinei tokiai sudėtingai geopolitinei situacijai ir pastaruoju metu vis kylant daugiau neaiškumų dėl Ukrainos finansavimo, lėšų skyrimo gynybai.

Bet mano klausimas. Jūs šiandien savo pasisakyme minėjote, kad jūsų vadovaujamas direktoratas parengė finansavimo instrumentą. Taip, mes apie jį girdėjome. Bendrijos narėms galima skirti 150 mlrd. eurų paskoloms. Bet, kaip mes žinome, kai kurioms valstybėms narėms yra labai didelė našta. Ar negali būti jos skirtos kaip *grantai* arba kaip negražintinos paskolos, arba bent jų dalis kaip negražintinos paskolos?

Ir taip pat norėčiau paklausti: ar nebūtų galima daryti išimčių pafrontės valstybėms, kurios yra gana sudėtingoje situacijoje? Ačiū.

A. KUBILIUS. Ačiū už gerą klausimą. Visų pirma pafrontės valstybės. Jau baltojoje knygoje yra įvardinta, kad vienas iš tokių prioritetinių bendraeuropinių projektų bus kaip tik šiaurės rytų sienos valstybių gynybinių, taip sakant, pajėgumų stiprinimas kaip tik pasienyje. Tai yra bendras Baltijos šalių ir Lenkijos, ir Suomijos projektas. Ir jisai yra vienas iš svarbesnių bendraeuropinių projektų.

Dabar dėl paskolų ar *grantų*, tai toks suprantamas klausimas. Aš tikrai nenoriu čia daug aiškinti, bet... Pirmas dalykas, tie finansiniai pasiūlymai, kokie dabar yra realizuojami, yra pirmieji pasiūlymai. Taryba paprašė Komisijos ir toliau nagrinėti galimybes ir inovatyvių sprendimų. Bet aš tikrai paminėčiau, kad būsimajame finansiniame biudžeto dokumente, vadinamajame daugiametės finansinės perspektyvos dokumente, kuris... Žinote, kad 2027 metais tokį dokumentą turėsime patvirtinti ir nuo 2028 metų Europos Sąjunga gyvens jau su nauju biudžetu. Jame, pagal dabartinius skaičiavimus, apie 20 % lėšų turės būti skirta tam, kad būtų pradėtos išmokėti vadinamosios pandemijos paskolos, kurios buvo dalinamos *grантаis*. Tai tą reikia labai gerai suprasti, ką reiškia *grantai*. *Grantai* reiškia, labai ūkiškai šnekant, labai paprastą dalyką. Reikia atsiminti, kad Europos Sąjunga pati savo pinigų neturi, ji tų pinigų nespausdina, ji tų pinigų nesurenka iš mokesčių mokėtojų. Ji didžiąją dalį pinigų gauna tiesiogiai iš šalių narių ir tik labai nedaug turi savo vadinamųjų nuosavų resursų, kai gauna tiesiogiai iš mokesčių mokėtojų. Pinigai šiuo atveju neatsiranda iš oro. Jie nekrenta iš dangaus tiek, kiek norime. Aš matau vienintelį skirtumą tarp paskolų ir *grantų*, kad kai gaunamos paskolos, tai šalis pati įsipareigoja tas paskolas grąžinti. Kai gaunami *grantai*, tai šalis galvoja, kad prie to grąžinimo prisidės ir kitos šalys. Tai čia toks, taip sakant, yra paprastas principas. Bet pinigai neatsiranda iš oro ir juos reikia... pasiskolinti yra visada lengva, išdalinti *grantus* irgi nėra sudėtinga, bet po to reikia juos sugrąžinti. Ir, ką jau minėjau, 20 % būsimajame biudžete bus skirta tam, kad reikės grąžinti pandemijos paskolą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi I. Šimonytė.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamasis komisare, egzistencinės grėsmės akivaizdoje Europos Komisijos sprendimai ištis nuvylė. Ką tai reiškia 150 mlrd. paskolų? Ir dar apribojimas pagal Maastrichto kriterijus 1,5 % ir ketveriems metams. Žvelgiant į Lietuvos BVP, tai būtų 5 mlrd., Lietuvai reikia mažiausiai 20 mlrd., ir kuo greičiau, iki 2030 metų. Kaip apginti tokią Europą su tokiais sprendimais? RRF'o pinigai, kurie buvo dalinami ekonomikai gaivinti po

pandemijos, tikrai, jūs kalbėjote ką tik, buvo dotacijos. Ar jos efektyviai panaudojamos? Nežinau. Mano supratimu, nelabai. Bet tai buvo 2,2 mlrd. Gerbiamas komisare, jeigu nesiseka jums gynybos srityje, gal jums sekasi kosmoso srityje, kuriai labai mažai skiriate dėmesio. Gal galite plačiau apie tai?

A. KUBILIUS. Na, gerbiamas kolega, turbūt nepereisime čia prie lietuviškų, taip sakant, tradicinių pasiaiškinimų. Laukiau ir tikėjausi jūsų tokio klausimo. Labai ačiū.

Norėčiau pastebėti vieną dalyką, jau minėjau prieš tai, gaila, jūs gal negirdėjote ar nesupratote, kad pinigų Europos Sąjunga pati neturi, yra šalių narių pinigai. Jeigu Lietuva yra pasiruošusi sumokėti į Europos Sąjungos biudžetą kur kas didesnius pinigus, galbūt tuo pasektų ir kitos šalys, tada turėtume didesnę biudžetą ir galėtume kalbėti apie tai, kad galime ir daugiau pinigų skirti gynybai. Šiandien to nėra ir todėl žiūrime labai realistiškai. Todėl turime kalbėti ne tikrai apie Europos Sąjungos paskolų instrumentą, kuris taip, nėra labai didelis. 150 mlrd. nėra, taip sakant, tai, kas galėtų išspręsti visas problemas, bet turime žiūrėti į tai, ką šalys narės pačios ruošiasi skirti gynybai. Iš tikrųjų Lietuva, sakau, yra geras pavyzdys, planuoja skirti 5 %. Panašiai planuoja skirti Lenkija. Ir aš jau minėjau, kad jeigu visos šalys skirtų 3,5 %, tai turėtume per metus apie 600 mlrd. eurų, skiriamų gynybai, ir netoli atsiliknų nuo Jungtinių Amerikos Valstijų, kurios per metus skiria apie 900 mlrd. eurų. Taigi šalys narės tikrai gali ieškoti ir papildomų būdų, kaip investuoti į gynybą, gali tartis tarp savęs, kaip, taip sakant, rasti būdų iš tikrųjų atliepti tuos krizės iššūkius ir efektyviau. Aš tikiuosi, kad Lietuva ir Lietuvos parlamentas prie to labai aktyviai prisidės, siūlydami iš tikrųjų ambicingus tikslus visai Europai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia I. Šimonytė. Ruošiasi T. Martinaitis.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamas komisare, mielas Andriau, aš niekada neabejojau jūsų gebėjimais dirbti net tuos darbus, kurie yra gana beviltiški arba tokie atrodo, kaip, pavyzdžiui, atsakinėti į prieš tai kalbėjusio kolegos klausimus. Ir labai svarbų dalyką jūs paminėjote, kad Europos Sąjunga niekada nebuvo kuriama kaip gynybos sąjunga. Priešingai, ji buvo kuriama kaip taikos projektas. Dėl to nenuostabu, kad jokioje daugiametėje perspektyvoje niekada nebuvo numatyta jokių lėšų gynybai, nėra ir dabartinėje perspektyvoje. Tos lėšos, kurios yra rastos, kaip dabar bandoma sakyti, kad Europos Sąjunga atsibudo ir rado, priklauso nuo valstybių narių iniciatyvos.

Kaip čia būtų galima išspręsti tą paradoksą, kad blogiausią fiskalinę poziciją turi tos valstybės, kurios yra didelės ir kurių išlaidų padidėjimas būtų kritiškai svarbus bendros išlaidų masės padidėjimui, o mažiausią skolą turi pafrontės valstybės, kurių vis dėlto BVP yra mažas, ir net jeigu jos išsiskolins 5–6 %, vis dėlto prie bendro *pool'o* gynybos išlaidų pridės ne tiek daug? Ar Komisija mato kokį nors savo koordinavimo vaidmenį? Tarkime, dėl Vokietijos valios galime nuspėti iš Konstitucijos pakeitimų, bet apskritai dėl kitų didžiųjų Europos Sąjungos valstybių ryžto ir valios naudotis ta, kad ir laikina išimtimi, kurią siūlo Komisija? Labai ačiū.

A. KUBILIUS. Labai geras klausimas. Vokietijos pavyzdys tikrai galėtų būti užkrečiamas ir gal labiau užkrešti galėtų kitas didžiasias valstybes. Pamatysime. Be abejo, mums rūpi, kad tomis galimybėmis šalys narės pasinaudotų maksimaliai. Tempai, kurių mes tikimės iš valstybių, yra tikrai pakankamai glausti. Sakykime, 1,5 % galimybė, mes tikimės, kad šalys pareikš savo nuostatas per balandžio mėnesį, ar jos naudosis šita galimybe, ar ne, kad būtų galima kartu reaguoti ir nesukelti kokios nors sumaišties finansų rinkose.

O dėl 150 mlrd. paskolų, kai bus patvirtintas reglamentų, mes tikimės, kad per artimiausius 6 mėnesius šalys narės imsis veiksmų ir pareikš savo ketinimus. Be abejo, mes labai atidžiai stebėsime. Kaip tik ir mums priklausančias direktoratas čia vaidins ypač svarbų vaidmenį, rengiamasi jam suteikti pakankamų žmogiškųjų resursų.

Tenka visko girdėti. Šiandien gyvename tokioje truputį, taip sakant, dar parengiamojoje ne tai kad gandy, bet įvairių informacijų aplinkoje. Kai kas sako, kad čia nebus didelio apetito tais pinigais pasinaudoti, bet, kita vertus, tenka girdėti ir tai, kad kai kas teigia, kad labai greitai bus viršytas tas limitas, pageidavimai viršys limitą. Čia tenka kaip tik iš mūsų regiono girdėti. Aš tikrai čia, sakyčiau, Lietuvai noriu duoti patarimą ilgai negalvoti, pasižiūrėti iš tikrųjų į šitas galimybes kaip į dėmesio vertą galimybę.

Kaip padėti didžiosioms šalims, kurios iš tikrųjų turi problemų ir turi didelių skolų, ir deficitai gana dideli? Be abejo, kad jų kiekvieną veiksmą labai atidžiai vertina ir rinkos. Man sunku pasakyti, bet tikėčiausi, kad iš tikrųjų bus ieškoma ir bendrų sprendimų.

Tenka matyti tikrai labai daug naujų iniciatyvų tarp šalių narių, bendrauti, tartis tiek dėl gynybos politinių iniciatyvų, kaip padėti Ukrainai, tiek ir dėl tos pačios pramonės vystymo reikalų, ir kaip pasirūpinti savo gynybos reikalais. Aš tikėčiausi, kad štai tos diskusijos atves prie kai kurių galbūt ir naujų sprendimų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia T. Martinaitis. Ruošiasi B. Vėsaitė.

T. MARTINAITIS (LSDPF). Dėkoju, komisare, už tokio reikšmingo dokumento parengimą. Taip pat noriu padėkoti už tą mūsų Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto priėmimą savo atstovybėje, kai mes tenai lankėmės. Būtent mūsų vizito metu jūs akcentavote, kad šiandien Europai reikia dar vieno V. Čerčilio – žmogaus, kuris gebėtų tinkamai įvardinti grėsmę ir pasiūlytų planą, kaip nuo jos apsisaugoti.

Vis dėlto norėčiau jūsų paklausti, ar šiandien baltoji knyga, kurią jūs parengėte, atitinka tą V. Čerčilio dvasią? Ar vis dėlto netrūksta tos ambicijos tinkamai panaudoti Europos turimą ekonominę galią, ar vis dėlto mes dar negyvename tų čemberlenų politikos laikmetyje, kai diskusijos ir nuolaidžiavimas ima viršų? Kaip pavyzdį taip pat norėčiau akcentuoti ir pasveikinti tą priemonę bendriems išigijimams skatinti. Skirtingų Europos Sąjungos šalių vis dėlto iškelti ir tam tikri apribojimai, kad būtent gynybai būtų priemonės išigytytos Europos Sąjungos lygiu, o tiems apribojimams, vėlgi, atsirastų tam tikri biurokratiniai mechanizmai ir taip viskas tęsis, tęsis, tęsis. Ar tikrai mes 2030 metais jau būsimė pasirengę priimti atsakomybę, kai jau šiandien reikia? Vis dėlto kodėl 500 mln. gyventojų Europa yra vis dar priklausoma nuo 340 mln. gyventojų Jungtinių Amerikos Valstijų, kad apgintų nuo 140 mln. Rusijos?

A. KUBILIUS. Ačiū už gerą klausimą. Tikrai buvo smagu pabendrauti. Prašom dažniau lankyti, tikrai yra ką aptarti ir pasitarti. Aš neatsimenu, kaip aš ten tą V. Čerčilį jums minėjau, bet faktas, kad V. Čerčilio patirtis svarbi tuo, kad V. Čerčilis buvo vienišas balsas praeito amžiaus 30-ųjų viduryje, jau A. Hitleriui ginkluojantis visu tempu ir ruošiantis karui, didelė dalis Europos, taip pat ir Britanija gyveno visiškos taikos nuotaikomis ir sakė: čia nieko nebus, jokių čia karų nebus ir nieko čia mums nereikia rengtis, einame į Miuncheną, susitarsime su A. Hitleriu dėl taikos. Ir žinome, kur tas atvedė.

Šiuo požiūriu galbūt Europa dabar yra geresnės būsenos. Iš tiesų to matymo ir aiškaus grėsmių įsivardijimo yra, mano manymu, žymiai daugiau, supratimo, kad tikrai čia vien tiktai šnekančią apie taiką situacija nepasikeis. Šiuo atveju aš irgi galėčiau tikrai viena pasakyti: galbūt ir Lietuva galėtų, naudodama įvairius europinius formatus, tą klausimą taip pat labai viešai kelti. Kas gali kelti nerimą? Tas faktas, kad jeigu (jeigu, aš kartoju, jeigu), jeigu pavyktų sutarti ir su Jungtinių Amerikos Valstijų pagalba dėl taikos Ukrainoje, taip vadinkime, tikėkimės, kad tai galėtų būti kiek galima labiau teisinga taika, bet to pasekmė gali būti labai paprasta: europiečiai nutars, kad viskas, jokių grėsmių nebėra, taika jau yra, taip sakant, įkurta, atstatyta ir galima atsipalaiduoti, ir galima nebesirūpinti savo gynybiniais pajėgumais. Tuo tarpu, mano įsitikinimu, po tokios taikos Rusija nesustabdys savo karinės gamybos, gamins tiek pat ginklų ir dar daugiau, jų nereikės naudoti Ukrainoje. Ir ką perspėja Danijos žvalgybos tarnyba, kad tokiu atveju iš tikrųjų pavojai Europai gali tapti dar didesni. Tai šiuo atveju mums atsipalaiduoti būtų tikrai labai labai klaidinga.

Dėl Europos Sąjungos apribojimų aš turėčiau pasakyti, kad kaip tik, ko aš gal nepaminėjau, viena iš svarbių iniciatyvų, kurią šiuo metu taip pat planuojame realizuoti, ir realizuoti gana greitai, iki birželio mėnesio, tai vadinamoji supaprastinimo iniciatyva. Europos Komisija dabar tam skiria daug dėmesio (vadinamasis *simplification*), rengiami vadinamieji įstatyminiai omnibusai, peržiūrint įvairias sritis, kuriose yra per daug per paskutinius keletą ar keliolika metų susikurta įvairių biurokratinių suvaržymų, kas trukdo ir pramonei plėtotis. Tokį supaprastinimo omnibusą mes rengiame ir gynybos srityje. Čia kviečiame ir šalių narių vyriausybes, ir verslą, gynybos verslą, ir ekspertus mums pateikti kiek galima daugiau konkrečių nuorodų, kur yra tokių apriboji-

mų, kuriuos reikėtų naikinti. Aš tikiuosi, kad iš tikrųjų ta bendra nuostata, kad reikia greitai plėtoti ginkluotės gamybą, bus paremta ir mūsų konkrečiais veiksmais, sudarant tam tikrai realias galimybes.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu kolegę B. Vėsaitę. Ruošiasi S. Kairys.

B. VĖSAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamas komisare, ar jūsų direktorate nėra svarstomas alternatyvos kūrimas „Starlink’ui“? Tai vienas klausimėlis.

Antras klausimėlis. Ar baltojoje knygoje yra kas nors apie gyventojų civilinę gynybą?

A. KUBILIUS. Ačiū, ačiū, gerbiama Birute, už labai gerus klausimus. Gyventojų civilinė gynyba ir pasirengimas bendrąja prasme tiek, sakykime, karinėms krizėms, tiek bet kokioms kitoms krizėms kaip tik buvo patvirtinta vakar Europos Komisijos specialia komunikacija dėl pasirengimo, Europos Sąjungos pasirengimo (*European Preparedness Union*) strategija. Ji remiasi kaip tik tuo pačiu prezidento S. V. Nynistės raportu. Ten kaip tik kalbama būtent apie tą civilinę pasirengimą. Tai verta irgi į tai atkreipti dėmesį, tikrai yra daug svarbių dalykų.

Pirmas klausimas yra taip pat jūsų labai svarbus ir geras, nes iš tiesų, nors ir nekalbėjau daug apie kosmoso reikalus, bet natūralu, kad vadinamosios kosmoso paslaugos šiandien yra neatskiriama dalis saugumo ir gynybos reikalų. Tai visi gerai matome ir iš Ukrainos karo patirties, ir tai žinome iš savo darbų. Čia Europa turi tikrai gerų pasiekimų, tą reikia visą laiką pabrėžti. Turime nemažų iššūkių, nes pralaimime tam pačiam I. Maskui dėl raketų paleidimo, arba kaip angliškai vadina *launching*, sistemos. Tačiau mūsų sistemos, tokios kaip pozicionavimo sistema „Galileo“ arba Žemės stebėjimo sistema „Copernicus“, yra pačios geriausios, lyginant su kitomis pasaulio sistemomis. Dabar kaip tik pradėjome kurti naują palydovinę sistemą, vadinamą Saugaus palydovinio ryšio sistema, sutrumpintai jina vadinama IRIS². Ir tai yra kaip tik ta sistema, kuri bus analogiška „Starlink’o“ sistemai, tikimės, kad ji vėlgi bus geresnė negu amerikiečių analogas, nes mūsų naujesnė. Bet šiuo atveju verta pastebėti, kad jos, tos naujos sistemos, operacinė pradžia gali būti tiktai apie 2029 metus. Bet vėlgi šių metų viduryje jau planuojame paleisti tai, ką būtų galima pavadinti integracine sistema. Į ją siekiame integruoti šalių narių turimus individualius kosminius pajėgumus šitoje srityje, ar tai Vokietijos, ar Prancūzijos, ar Italijos, kai kurios ir kitos šalys turi. Tai vadinsis GOVSATCOM. Europa yra gabi tokiems pavadinimams. Tai *Governmental Satellite Communications*, jeigu taip išvertus. Tai štai tą sistemą taip pat turėsime. Esame svarstę ir *extra* atvejų, kadangi buvo iš tikrųjų čia daug to nerimo ženklų, kad gali dėl vienokių ar kitokių priežasčių Ukraina likti be „Starlink’o“ paslaugų. Aš negaliu atskleisti visų detalių, jautri informacija, bet turiu pasakyti, kad tuo atveju tikrai būtume taip pat pasirengę.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Kairys. Ruošiasi L. Balsys.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke, už žodį. Gerbiamas komisare, aišku, mums turbūt neverta net rodyti kažkokių pavyzdžių iš Antrojo pasaulinio karo išvakarių, mes kas antrą dieną girdime, kad nesureikšmintume tam tikrų situacijų. Tai dalykai vis tiek linę kartotis ir tos klaidos linkusios kartotis. Bet klausimas ne dėl to, nes jūs visgi atstovaujate šį kartą tribūnoje ne Lietuvai, o Europos Sąjungai. Trumpai užsiminėte apie Ukrainą, tikrai didelis pasiekimas, kad toje baltojoje knygoje ji atsirado, bet labai svarbu yra ir ta koreliacija su visa Rytų partnerystės politika, kalbant apie Europos Sąjungą, nes tiek gynybos srityje Europos Sąjunga visada mato tolyn į priekį. Pavyzdžiui, tokios šalys kaip Moldova arba, tarkime, net formalus Baltarusijos buvimas Rytų partnerystės politikos kontekste irgi kelia tam tikrų klausimų. Tai kaip koreliuoja būtent baltosios knygos gynyba su Rytų partnerystės politika?

A. KUBILIUS. Labai geras klausimas. Ačiū. Išties jau kalbėjau apie baltąją knygą ir vadinamąją SAFE paskolų instrumentą, kad pagal jį Ukraina yra pakelta į ypatingą lygį. Tai yra padaryta sąmoningai, nes suprantame, kokioje situacijoje yra Ukraina. Bet tas pats SAFE instrumentas leidžia šiek tiek žemesnį lygį, dar nekalbame apie pramonių integracijas ir kitus panašius dalykus, bet jis leidžia dalyvauti ir šalims kandidatėms. Tas yra tikrai svarbu. Kitaip sakant, atsiranda galimybės pasitelkti ir jų pajėgumus, kad bendrai gynybą vystytume ir pasirūpintume ir jų pajėgumais. O visiškai natūralu, kad plėtra, kaip labai svarbus geopolitinis instrumentas, yra tikrai labai

reikšminga visoje dabartinėje Europos Sąjungos darbotvarkėje. Tikrai Europos Sąjungos ambicijos paspartinti visą integraciją yra ženklios. Ir jau tą ne pirmą kartą girdime. Tai, kas prieš trejus ketverius metus dar atrodė kaip, na, tokia, sakykime, nelabai reali mūsų nuostata, – ir aš pats atsimenu, dar Europos Parlamente į vieną iš svarbių dokumentų įrašėme mūsų tokiam džiaugsmui, kad plėtra turi baigtis 2030 metais, iki 2030 metų, tada tą pavyko pasiekti, kitiems galbūt nelabai įsižiūrėjus, po to sulaukdavome kritikos, kad čia yra nepasiekiamas dalykas, – dabar tampa tikrai realia data. Šiuo atveju dar sykį tik galiu pastebėti, kad Lietuvos pirmininkavimas 2027 metais tuo požiūriu gali būti ypač svarbus, nes kaip tik gali būti taip, kad bus artėjama prie reikšmingų sprendimų, prie derybų pabaigos. Mano tikrai raginimas yra jau dabar apie tai labai rimtai galvoti, ir ne tik galvoti, bet ir tartis su partneriais, su iki to laikotarpio pirmininkaujančiomis valstybėmis – iš tikrųjų padaryti viską, kad prie tokių sprendimų ateitume tikrai efektyviai, planingai ir gerai pasiruošę.

PIRMININKAS. Ačiū. Paskutinis klausia L. Balsys.

L. BALSYS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas komisare, man norėtusi daugiau aiškumo, ar jūsų politinėje darbotvarkėje yra nuostata, jog NATO Europos sparnas turėtų transformuotis į savarankiškus pajėgumus, įskaitant gynybos planavimą ir žvalgybą, taip pat ginkluotės standartus, kad Europos Sąjungos šalys 100 % būtų tikros dėl savo ginkluotės ir kad neatsiras niekas, kas galėtų išjungti naikintuvą ar artilerijos navigacijos sistemas? Ko tam reikia praktiškai ir ko tam reikia politiškai? Ačiū.

A. KUBILIUS. Ačiū už gerą klausimą. Bendrąja prasme Europos sparno stiprinimas, tai mes, savaime suprantama, kalbame apie Europos pajėgumų stiprinimą. To prašo ir mūsų transatlantiniai partneriai, Jungtinės Amerikos Valstijos, ir mes patys suprantame, kad mums tai reikia daryti. Aš vis taip su tokia, na, šypsena sakau, kad mes turime plėtoti savo gynybinius pajėgumus ne dėl to, kad to reikalauja D. Trampas, o dėl to, kad kitoje pusėje yra V. Putinas. Tai tą ir siekiame daryti.

Aš nenoriu vėlgi kalbėti apie kokias nors institucines pertvarkas ir kaip čia atrodys po dešimties metų visa sąranga, ir kaip veiks NATO, ir taip toliau. Matyt, ateis laikas ir apie tai giliau kalbėti, bet šiandien dar kartą ir dar kartą kartoju: mums rūpi, kaip iš tikrųjų pasiekti, kad mūsų gynybiniai pajėgumai, esant dabartinei visai institucinei sąrangai, būtų kiek galima labiau išplėtoti. Ir tą darome, bet kartu turėdami omenyje, kad turime plėtoti ir savo pramonę. Todėl jūsų iškeltas klausimas yra dėl to, kad ginkluotė, kurią įsigijome, neturėtų turėti kažkokių papildomų suvaržymų. Tas klausimas, be abejo, yra svarbus visuose svarstymuose. Yra kalbama apie vadinaimą... Na, nenoriu čia jūsų įvelti į tas terminologijas ir techninius dalykus, kaip vadinamas, naujas atsirado terminas kaip dizaino, na, nuosavybė, taip vadinkime, *design authority*, kad Europos šalys gamintų ir naudotų Europos pinigus tokiems ginklams, dėl kurių jos turėtų savo rankose po to galimybę ir spręsti, kaip tie ginklai naudojami. Tai tie klausimai yra šiandieninėje darbotvarkėje, bet tai nepakeičia šiandien mūsų labai aiškių nuostatų: NATO yra pamatas mūsų gynybai, mūsų visų gynyba yra paremta kolektyvinės gynybos principais ir to nuosekliai laikomės.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam A. Kubiliui. Jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Dėkui už dalyvavimą, už pristatymą. Linkime sėkmės kuruojant ir atstovaujant labai svarbiai pozicijai Komisijoje, nes saugumo iššūkiai šiandien, turbūt sutinkame, yra *numeris vienas*.

A. KUBILIUS. Labai ačiū visiems, ačiū. (*Plojimai*)

11.04 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. kovo 27 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, judame toliau savo darbotvarkės link ir turime pasitvirtinti darbotvarkę. Ar būtų dėl darbotvarkės kokių nors pasiūlymų? Prašau.

T. MARTINAITIS (*LSDPF*). Aš tikrai labai norėčiau pasidžiaugti, kad tokią ypatingą dieną, kuomet pas mus lankėsi komisaras, taip pat apsilankė ir mūsų *žingeidūs* trečiojo amžiaus univer-

siteto studentai. Tiesiog perduokime linkėjimus jiems ir ačiū, kad domitės Europos ir Lietuvos politika. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kolegė J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Pirmininke, dėl darbotvarkės. Žinau, kad Seniūnų sueigoje buvo nuspręsta išbraukti iš darbotvarkės 2-15 klausimą – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Kadangi tabako gaminių prekybos klausimai, aš manau, yra kompleksinis klausimas ir turėtų būti kompleksškai sprendžiami, tai prašau išbraukti ir 2-16.1, 2-16.2 klausimus.

PIRMININKAS. S. Kairys.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Pirmininke, projektai Nr. XVP-253, Nr. XVP-254 neturi Teisės departamento išvadų, tai jie negali būti šiandien svarstomi. Praeitą savaitę lygiai taip pat neįtraukėte Liberalų sąjūdžio teikiamų klausimų. Deja, įstatymų leidėjai yra lygūs, tai kviečiu laikytis lygybės ir šiuo atveju.

PIRMININKAS. Pakartokite dar klausimus, kurie... Pakartokite, nes...

S. GENTVILAS (*LSF*). Projektai Nr. XVP-253, Nr. XVP-254 neturi Teisės departamento išvadų, negalime susipažinti ir pasirengti klausimo svarstymui.

PIRMININKAS. Užregistruoti yra seniau, ne tą pačią dieną. Jeigu iki svarstymo momento nebus, mes jų nesvarstysime. (*Balsas salėje*) Aną kartą jūs registravote tą pačią minutę. O jie įregistruoti, turi registracijos numerį.

S. GENTVILAS (*LSF*). Atsiprašau, bet Teisės departamentas turi 7 dienas darbo tam, kad pateiktų...

PIRMININKAS. Maksimalus terminas yra.

S. GENTVILAS (*LSF*). Taip. Ir negali įstatymų leidėjai...

PIRMININKAS. Minimalaus nėra, tai Seimas apsispręs dėl jūsų siūlymo. Seimas apsispręs dėl jūsų siūlymo.

S. GENTVILAS (*LSF*). Tada nebuvo balsavimo. Tada nebuvo tiesiog įtraukta.

PIRMININKAS. Jūsų siūlymas yra. Seimas apsispręs. Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Prašau laikytis...

PIRMININKAS. Nesvarbu. Reikia Statutą skaityti visiems, net ir ne pirmą kadenciją dirbantiems Seimo nariams. Daugiau pasiūlymų nėra.

Kolegos, yra siūlymai išbraukti du įstatymų projektus Nr. XIVP-3985 ir Nr. XIVP-3987, susijusius su Tabako, tabako gaminių ir jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pakeitimu. Kaip suprantu, prašo autoriai. Turbūt jau čia galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, išbraukta.

Noriu tik informuoti, kad Teisės departamento išvados yra dėl to prašymo, ką siūlė kolega S. Kairys. Ar galime balsuoti dėl to išbraukimo? Atsiprašau, S. Gentvilas. Balsuoti reikia? Norite balsuoti? Ne, ačiū. Kaip ir visi pasiūlymai dėl darbotvarkės. Ar galėtume darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Toliau posėdžiui pirmininkauti kviečiu R. Budbergytę.

11.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Raimondo Šukio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projektas Nr. XVP-271 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

PIRMININKĖ (**R. BUDBERGYTĖ**, *LSDPF*). Dabar darbotvarkės, kolegos, klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Raimondo Šukio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projektas Nr. XVP-271. Pranešėjas – S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS. Gerbiami kolegos, prieš teikimą turiu, vadovaudamasis Statutu, paklausti, ar kolega R. Šukys sutinka būti teikiamas? Mikrofoną įjunkite kolegai.

R. ŠUKYS (*NAF*). Taip, sutinku.

S. SKVERNELIS. Ačiū. Mieli kolegos, yra teikiamas Seimo nutarimas „Dėl Raimondo Šukio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“. Nutarimą sudaro du straipsniai. Prašome svarstyti ir pritarti.

PIRMININKĖ. Kviečiame R. Šukį. Pagal Seimo statutą jums skirta 15 minučių ir jūsų paklausti yra užsirašiusių kolegų. Dabar prašau prisistatyti.

R. ŠUKYS (NAF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Esu dėkingas gerbiamam Seimo Pirmininkui už tą pasitikėjimą avansu ir pateikimą, be abejo, savo frakcijai, kuri delegavo. Aš turbūt prisistatyti, galbūt taupydamas jūsų laiką, šitos procedūros kažkiek išvengsiu, mano biografią yra žinoma, patirtį, kokią turiu, taip pat turbūt visi žino. Gal geriau atsakyčiau į jūsų klausimus. Taip bus ir kiti aspektai paliesti. Ačiū.

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmiausia klausia M. Lingė. Ruošiasi A. Lydeka.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš tikrųjų labiau būčiau norėjęs paklausti Seimo Pirmininko, kuris teikimą atliko, bet nėra tokios iš esmės galimybės. Bet klausimas bus, gal ir jūs žinosite šitą informaciją.

Per Seniūnų sueigą, kalbant kad ir apie kitą frakcijos kolegę, kuri turėjo būti taip pat šiandien teikiama, buvo informuota, kad jinai yra išvykusi, cituojant Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją, valstybinių reikalų vedama išvykusi į užsienį. Tai labai norėtusi sužinoti, gal jums yra žinoma, kur yra išvykusi gerbiama kolegė ir kokius svarbius valstybės klausimus jinai sprendžia?

R. ŠUKYS (NAF). Deja, aš tikrai nežinau ir negaliu atsakyti. Tai čia galbūt Seimo valdyba turėtų žinoti, nes greičiausiai turėjo atitinkamai procedūros būti atliktos Seimo valdyboje ir gautas leidimas išvykti. Čia bijau pasakyti.

PIRMININKAS. Ačiū už klausimą. Klausia A. Lydeka. Ruošiasi J. Razma.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas kandidate, žinau jūsų profesionalumą ir manau, kad sėkmingai jūs jį panaudosite eidamas šias pareigas kaip Seimo Pirmininko pavaduotojas. Vis dėlto norėčiau pasiteirauti: ar esate numatę, kokią sritį galėtumėte kuruoti, ar esate su Seimo Pirmininku tai aptarę? Ar tęsite A. Širinskienės veiklą, darbus, kuriuos jinai kuravo būdama Valdybos nare, ar kuriuos nors kitus darbus? Ačiū.

R. ŠUKYS (NAF). Greičiausiai ir daugiausia galimybių yra tai, ką Seimo Pirmininkas yra nurodęs rašte, kreipdamasis į frakciją dėl kandidatūrų teikimo. Buvo nurodyta, kad būtent yra tokia galimybė ir poreikis pavesti vykdyti tas funkcijas, kurias anksčiau vykdė gerbiama A. Širinskienė. Jai buvo priskirtos funkcijos vykdyti Seimo priežiūrinės veiklos, parlamentinės kontrolės veiklos koordinavimą ir vykdyti Konstitucinio Teismo nutarimų, išvadų, sprendimų įgyvendinimo kontrolę ir stebėseną.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega J. Razma. Ruošiasi A. Skardžius.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, norėčiau, kad primintumėte, kokių partijų nariu esate buvęs ir kokie motyvai labiausiai lėmė, kad galiausiai pasirinkote „Nemuno Aušros“ partiją?

R. ŠUKYS (NAF). Dėkui už klausimą. Iš tiesų ne taip jau daug tų partijų, kaip gali atrodyti. Kažkada savo politinę karjerą pradėjau, buvo toks Nepartinių judėjimas „Rinkimai 96“ 1996 metais. Tai buvo tokia vieniems rinkimams sukurta. Tuo metu nebuvo galima steigti komitetų, todėl teko įregistruoti kaip politinę organizaciją. Su šia organizacija dalyvavau rinkimuose ir nedaug trūko, kad būčiau pasiekęs rezultatą. Vėliau, nuo 1997 metų, įstojau į Liberalų sąjungos gretas ir jai keičiant įvairius pavadinimus, tai vėliau buvo ir Liberalų centro sąjunga, bet tai visuomet transformavosi iš tos pačios partijos, iki 2013 metų buvau tos partijos nariu. Vėliau, dirbdamas Seimo kontrolieriumi, buvau sustabdęs savo politinę veiklą ir metus, būtent iki praėjusių 2024 metų Seimo rinkimų, na, ketverius metus buvau Lietuvos žaliųjų partijos nariu. O kodėl pasirinkau būtent „Nemuno Aušros“ partiją, tai iš tiesų galiu atsakyti: tai yra nauja partija, daugiausia yra nauji žmonės. Ir kuo mane patraukė? Patraukė jų drąsa, patraukė drąsiai dėstomos jų idėjos, kad jie nuoširdžiai apie tai diskutuoja, nebijo diskutuoti ir gerbia vienas kito nuomonę. O kas svarbiausia, esu įsitikinęs, kad kiekvienam frakcijos ir partijos nariui yra svarbu tai, ką deklaruoja, ir nuoširdžiai siekia tai įgyvendinti. Tikiuosi, taip bus ir ateityje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega A. Skardžius. Ruošiasi J. Sabatauskas.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Gerbiamasis kolega, kreipiuosi į jus kaip į didelę patirtį sukaupusį teisininką ir džiaugiuosi, kad greičiausiai jums bus priskirta parla-

mentinės kontrolės sritis, nes iki šiol tam įstatymų leidybos buldozeriui buvo skiriama 99 % dėmesio, nors parlamentas turi antrą svarbiausią savo funkciją – tai parlamentinę kontrolę. Gerbiamas kolega, gal galite paminėti keletą prioritetų, kuriuose matytumėte tokius pirmuosius savo žingsnius, stiprinant parlamentinę kontrolę Seime? Ačiū.

R. ŠUKYS (NAF). Visų pirma norėčiau pasakyti, kad gal būtų klaidingas įsivaizdavimas, kad Seimo Pirmininko pavaduotojas vienasmeniškai įgyvendins parlamentinę priežiūrą ir parlamentinę kontrolę. Tai jokių būdu. Parlamentinė kontrolė yra įvardinta labai aiškiai Seimo statute ir priskirta visam Seimui, ir ji įgyvendinama per komitetus ir komisijas. Be abejo, yra poreikis, esu įsitikinęs, koordinuoti, spręsti išskylančias problemas, jeigu iškyla tokių, ypač, sakykime, kai persidengia komitetų, komisijų kompetencija įvairių Seimui atskaitingų institucijų atžvilgiu. Matyt, reikia sisteminti, rinkti informaciją, kokie veiksmai yra planuojami, kaip sėkmingai jie įgyvendinami, su ta informacija supažindinti komitetų pirmininkus, komitetų narius ir, be abejo, Seimo vadovybę. Kalbėti apie prioritetus, aš tikrai galbūt vengsiu atsakyti į šitą klausimą. Šiandien neišskirsiu nė vieno komiteto, kuris, mano požiūriu, būtų labiau prioritetinis. Manau, kad visų komitetų sritims priskirtos institucijos, kurių atžvilgiu jie vykdo parlamentinę kontrolę, yra vienodai svarbios, ir ji turi būti vykdoma.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega J. Sabatauskas. Ruošiasi S. Bucevičius.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas kolega, mano klausimas irgi labiau būtų Seimo Pirmininkui, bet galbūt jūs aptarėte su Seimo Pirmininku, kokius klausimus ketinate kuruoti, būdamas Seimo vicepirmininku, jeigu jus paskirs? Ačiū.

R. ŠUKYS (NAF). Aš jau atsakiau ir labai tikiuosi, dar kartą pakartosiu, kad man tikrai būtų priskirta būtent vykdyti Seimo priežiūrinės veiklos įgyvendinimą, koordinuoti parlamentinės kontrolės klausimus, be abejo, Konstitucinio Teismo nutarimų įgyvendinimo kontrolę ir vykdyti stebėseną. Šie klausimai bet kurioje kadencijoje, kiek pamenu, visuomet vienam iš pavaduotojų buvo priskiriami.

PIRMININKAS. Ir paskutinis nori paklausti kolega S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiamas Raimondai, trečią kartą to paties nebeklausiu jau, tik kitas. Jūs Seimo kontrolieriumi daug dirbote. Skundų, pageidavimų žmonės daug matė arba daug teikė. Sakykite, vis tiek neimant jūsų kuruojamos srities, teisinių dalykų, ką jūs, kaip Seimo kontrolierius, matytumėte, ką Seime (arba Seimo Pirmininkui) ir Valdyboje turėtumėte keisti, iš tos buvusios jūsų patirties ką norėtumėte pakeisti?

R. ŠUKYS (NAF). Dėkoju už klausimą. Jūs pataikėte galbūt į tai, ko neatsakiau gerbiavam A. Skardžiui. Taip, Seimo kontrolierių įstaiga Seimui yra tiesiogiai atskaitinga. Be abejo, tai yra Žmogaus teisių komiteto veiklai tiesiogiai priskirta, bet, kai man teko vykdyti šias funkcijas, kurioms, aš tikiuosi, būsiu paskirtas, kai aš buvau jau kartą Seimo Pirmininko pavaduotoju, tai, be abejo, su Seimui atskaitingų institucijų vadovais man teko susitikti. Tą patį planuoju padaryti ir dabar, ir tikrai, susitikęs su visomis Seimui atskaitingomis institucijomis atskirai, jeigu kalbėtume konkrečiai apie Seimo kontrolierių įstaigą, man norėtųsi atkreipti dėmesį, ir būtent iš savo patirties, labai dėkoju, kad jūs paminėjote ją, į tai, kad Seimo kontrolierių įstaiga, mano požiūriu, šiek tiek per mažai šiandien, čia taip švelniai pasakiau, per mažai dėmesio skiria Konstitucijoje tiesiogiai numatytai funkcijai nagrinėti piliečių skundus, tirti valstybės pareigūnų piktnaudžiavimą ir biurokratizmą.

Taip, labai svarbu yra skirti dėmesį ir vykdyti Seimo kontrolierių įstaigai priskirtas Nacionalinės žmogaus teisių institucijos funkcijas. Tai yra labai svarbu. Tačiau negalima pamiršti, kad žmonės susiduria kiekvieną dieną, čia ir dabar vis dar, deja, su savivaldybių lygmens ir centrinės valdžios lygmens pareigūnų ir tarnautojų piktnaudžiavimu ir biurokratizmu, kai jie negali išspręsti savo klausimų, kai viena ar kita problema nesprensdžiama ne tik kad mėnesius, bet metų metus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega, jūs atsakėte...

R. ŠUKYS (NAF). Dėkui.

PIRMININKAS. ...į visus Seimo narių klausimus. Nutarimo svarstymo stadija. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti.

Nutarimo priėmimo stadija. Turime nutarimą iš dviejų straipsnių. Ar galime pritarti abiem straipsniams bendru sutarimu be pataisų ir pasiūlymų? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų nėra. Tai apsispręsimė slapto balsavimo metu 13 val. 10 min.

Iki to laiko turime pasitvirtinti slapto balsavimo biuletenį. Standartinis biuletenis. Ar galime jį patvirtinti bendru sutarimu? Ačiū, patvirtinta.

11.23 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Rūtą Latvelę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XVP-171(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas yra Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Rūtą Latvelę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XVP-171(2). Svarstymas ir priėmimas. Pagrindinio komiteto pranešėją prašome į tribūną. Gerbiamas Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininke, mielasis Juliau, didžiai gerbiamas Juliau Sabatauskai, prašom į tribūną.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiama pretendentė, komitetas buvo susitikęs, bendravo, uždavė klausimus, svarstė ir visais balsais pritarė gerbiamos pretendentės kandidatūrai. Ir norime palinkėti sėkmės.

PIRMININKAS. Ačiū. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra.

Ar pati kandidatė gal norėtų? Ne. Tada priėmimo stadija. Yra du straipsniai. Ar galime 1 ir 2 straipsniams, dėl kurių pasiūlymų negauta, pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Irgi apsispręsimė slapto balsavimo metu 13 val. 10 min. Turime pasitvirtinti slapto balsavimo standartinį biuletenį. Ar galime jam pritarti ir patvirtinti bendru sutarimu? Ačiū, patvirtinta.

11.25 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 10, 15⁶, 15⁷ ir 15⁸ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-94(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Investicijų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-94. Priėmimas. Kviečiame pagrindinio komiteto pranešėją B. Vėsaitę. Nuo 1 iki 5 straipsnių nebuvo gauta pasiūlymų. Ar galėtume kiekvienam iš šitų straipsnių pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 5 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašome komiteto pranešėją pristatyti.

B. VĖSAITĖ (LSDPF). Komitetas pritarė Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabai. Šiaip jau turinys nesikeičia, tik patikslinama formuluotė, kurią dabar ir paskaityčiau: „Investuotojas, atsiradus šio straipsnio 2¹ dalies 1–3 punktuose nurodytoms išimtinėms aplinkybėms, ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo šių aplinkybių atsiradimo dienos gali pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai (toliau – koordinatorius) motyvuotą prašymą dėl šio įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje nurodyto termino pratęsimo, kartu pateikdamas prašymą pagrindžiančius dokumentus, jeigu tokie galimi. Koordinatorius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo ir (arba) jį pagrindžiančių dokumentų gavimo dienos įvertinęs, kad investuotojas pateiktame prašyme pagrindė išimtinių aplinkybių buvimą, priima sprendimą dėl stambaus projekto investicijų sutarties keitimo ir konkretaus termino, kuris būtinas šio įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje nurodytiems išipareigojimams įgyvendinti, nustatymo.“

Balsavimo rezultatai komitete – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar, gerbiami kolegos, galime pritarti šiam straipsniui su Teisės departamento pastaba bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ar galime 6 ir 7 straipsniams, dėl kurių nebuvo gauta pasiūlymų, pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso projekto. Ačiū, kolege Birute. Motyvai už – S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Matau, kad prieš nėra. Taupydamas visų laiką, atsisakau ir išties raginu, kaip Ekonomikos komiteto pirmininkas, palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – taip pat kolega R. Sinkevičius.

R. SINKEVIČIUS (LSDPF). Ačiū, garbusis Seimo Pirmininke. Aš taip pat pasielgsiu, kaip pasielgė komiteto pirmininkas, – kadangi nėra motyvų prieš, siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Mieli kolegos, balsuosime jau netrukus, kai bus balsavimo langas.

11.28 val.

Mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-173(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Mokėjimų įstatymo dviejų straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas. Į tribūną kviečiame komiteto pranešėją Š. Šukevičių.

Š. ŠUKEVIČIUS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, kolegos, Teisės departamento išvadoms pritarėme. Balsavo 9 – už, 0 buvo prieš, 1 susilaikė. Daugiausia buvo kalbama dėl formuluočių. Tiek turėtų būti.

PIRMININKAS. Ačiū. Mieli kolegos, vienas straipsnis. Ačiū pranešėjui. Ar galėtume pritarti su Teisės departamento išsakyta pastaba bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų kalbėti norinčių nėra. Balsuosime, apsispręsimе balsavimo metu.

11.29 val.

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3767(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3767(2). Priėmimas. Kviečiame komiteto pirmininką... (*Balsai salėje*) Pastabų nėra. Yra du straipsniai, dėl kurių nebuvo gauta pastabų. Ar galime abiem straipsniams pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimе netrukus balsavimo metu.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Olekas.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega. (*Šurmuly salėje*) Laba diena, gerbiame kolegos.

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 17¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3540. Priėmimo stadija. (*Balsai salėje*) Kviesiu... Kadangi yra Seimo narių pasiūlymų, reikės apsispręsti balsuojant, tai atidedame mūsų pasiūlymus iki balsuoti numatyto laiko. (*Šurmuly salėje*)

11.32 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 212 ir 217 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-176, Baudžiamojo kodekso 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-177 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, turime sutaupę keletą minučių. Gal galėtume paimti iš antros dienos pusės Baudžiamąjį kodeksą? Ar gerbiama A. Širinskienė galėtų mums pristatyti? (*Balsai salėje*) Tai prašom, projektas Nr. XIVP-176 ir lydimasis projektas Nr. XIVP-177. Prašom, kolege.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Tai gerą dieną visiems. Noriu pristatyti Baudžiamojo kodekso pataisas, kuriomis siekiama žmones, kurie turi priklausomybę nuo narkotinių medžiagų ir yra pagaujami teisės saugos kaip disponuojantys jomis savo reikmėms ir nedideliais kiekiais, šiuos žmones yra stengiamasi paskatinti pasirinkti gydymą. Yra sukuriamas toks mechanizmas, kad, jeigu asmuo pasirenka gydymą, būdamas priklausomas, arba, jeigu priklausomybė nediagnozuojama, pasirenka specializuotus kursus, tai tokiu atveju žmogus yra atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės ir jam yra sudaroma galimybė gydytis. Tais atvejais, jeigu žmogus nusikalstų pakarto-

tinai arba savavališkai nutrauktų gydymąsi ar kursus, jų nepabaigęs, be abejo, baudžiamosios atsakomybės klausimas būtų sprendžiamas toliau.

Analogišką normą yra siūloma įtvirtinti ir Baudžiamojo proceso kodekse, kalbant apie išteisinio tyrimo pradėjimą arba sprendimą tą pradėtą tyrimą nutraukti. Analogiškai, jeigu žmogus sutiktų pradėti gydymą, tyrimas būtų nutraukiamas ir jisai turėtų galimybę pakeisti savo gyvenimo būdą, o pasveikęs atitinkamai negrįžti prie nusikalstamų veikų. Dabartinis reguliavimas, beje, panašias sąlygas sukuria labai ribota apimtimi, tai yra tik tie asmenys, kurie patys ateina į gydymo įstaigą ir atneša narkotines medžiagas, pagal dabartinį Baudžiamąjį kodeksą tik tokie žmonės galėtų gauti galimybę gydytis mainais į atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės. Kaip suprantame, tokie atvejai yra... bent jau man neteko surinkti informacijos, kad tokių atvejų iš viso būtų pasitaikę, kuomet žmogus savanoriškai su narkotinėmis medžiagomis atvyksta ir, teisėsaugininkų žargonu sakant, pats *prisiduoda*. Dažniausiai tai yra tiesiog pagaunami jauni žmonės, vartojantys narkotines medžiagas, disponuojantys jomis asmeninio vartojimo tikslais. Tokiu atveju, deja, bet, pagal šiuo metu galiojantį Baudžiamąjį kodeksą, jie turi vienintelę galimybę – tai yra patirti baudžiamosios teisės priemones, užuot paskatinus juos gydyti.

Tai iš esmės siūlomos pataisos, jeigu joms būtų pritarta, sudarytų žmonėms galimybę siekti gydymosi ir keisti savo gyvenimo būdą, užuot juos nubaudus iš esmės pačia griežčiausia baudžiamosios atsakomybės prasme. Tai būtų toks pristatymas ir mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, už pristatymą. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmas klausia V. Gailius. Prašom, kolega.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, jūs žinote, kad šiame teisėkūros procese esame nuo 2017 metų, kai keitėsi Administracinių nusižengimų kodeksas ir nedidelio kiekio narkotinių medžiagų turėjimas buvo kriminalizuotas, perkeltas į baudžiamąjį įstatymą. Nuo to laiko mes turime dešimtis tūkstančių žmonių, už nedidelio kiekio turėjimą patrauktų baudžiamojon atsakomybėn, kas sąlygoja jų eliminavimą iš valstybės tarnybos, juos liečia ir kariuomenės įstatymas, ir kitos represinės...

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Ginklo turėjimas.

V. GAILIUS (LSF). ...represinės priemonės. Tai aš tiesiog matydamas, kad... Jūsų pasiūlymą palaikysiu, kadangi komitete projektas yra svarstymo stadijos, sujungsime. Tiesiog noriu jūsų nuomonės, ar ne paprasčiau būtų tiesiog sugrįžti į 2016 metus ir išpildžius tas sąlygas, kurias jūs siūlote, taikyti žmonėms administracinę atsakomybę, kaip ir buvo iki 2017 metų?

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Manychiau, tikrai nebūtų paprasčiau. Kiek aš atsimenu tas 2016–2017 metų diskusijas, tai tuomet teisėsaugos institucijos, ypač tos, kurios vykdo kriminalinę žvalgybą, motyvavo, kad kartais tikrai susidaro tokios sąlygos, kuomet ir kriminalinė žvalgyba tampa labai apsunkinta, nes asmuo motyvuoja, kad jisai narkotinių medžiagų turėjo tik sau naudoti. Tai šiuo atveju vienas dalykas.

Kitas dalykas, praėjusioje kadencijoje mes turėjome ir labai kritiškų Generalinės prokuratūros pastabų dėl normų perkėlimo atgal į Administracinių nusižengimų kodeksą. Tai aš sakyčiau, kad šitas kelias padeda pasiekti nebaudimą ir kartu kaip atgrasymas veikia su ta didžiausios baudžiamosios atsakomybės grėsme. Mano galva, tas modelis būtų teisingesnis. Ir, antra vertus, jisai parodytų ir tai, kad valstybės politika narkotikų vartojimo, disponavimo jais savo reikmėms klausimu nesikeičia.

PIRMININKAS. Ačiū už atsakymą. Dabar dar prieš antrą klausimą žodį suteiksime R. Sinkevičiui. Prašau.

R. SINKEVIČIUS (LSDPF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, mūsų posėdį stebi Vilniaus „Ryto“ progimnazijos moksleiviai. Kviečiu pasveikinti juos. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. O, sveikiname „Rytą“. Toliau klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Sveiki gyvi, kolegos. Iš tikrųjų labai gera pataisa ir geras pasiūlymas, nes tikrai baudžiamosios priemonės neduoda to rezultato, kuris šiandien yra ypač matomas didžiuosiuose miestuose. Ir, aišku, paskatinti ir suteikti galimybę gydytis yra labai svarbi priemonė mažinant šią problemą. Mano klausimas būtų, o ar mąstėte apie kitus žingsnius, kas ir kaip būtų

įgaliotas ir kiek daugmaž galbūt tai kainuotų, ir kaip būtų finansuojamas modelis to gydymo prieinamumo? Ar čia savivaldybės, ar čia Sveikatos apsaugos ministerijos sistema turėtų? Ir, aišku, svarbu finansiniai šaltiniai, nes kažkokia suma turėtų būti skiriama kasmet. Dėkui.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Ta suma kasmet yra skiriama vis didesnė, bet aš neabejoju, kad bus gauta Vyriausybės išvada su galimais paskaičiavimais. Tik tiek, kad jeigu mes eitume prie priklausomybių gydymo, tai taip, turime ir savivaldybių iniciatyvų, turime ir valstybinių centrų. Jeigu kalbėtume apie vadinamąsias narkomanų bendruomenes, yra ir privačių iniciatyvų. Beje, kaip gydymo priemonė tikrai bendruomenės yra labai efektyvi... gydymas tose bendruomenėse, reintegracija yra labai efektyvi priemonė, žiūrint pagal tai, koks yra nedidelis atkryčių skaičius. Tai šiuo atveju, matyt, kaip ir aiškinamajame rašte yra pažymėta, teisingumo ir sveikatos apsaugos ministrų prerogatyva būtų apibrėžti ir gydymo priemones, ir atitinkamai prokuratūra, matyt, turės parengti tam tikras rekomendacijas, kaip tokiu atveju elgiamasi, ir tie pacientai... galų gale, kaip tikrinama, kad jie tikrai pradėjo gydymą ir jį tęsia.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Tamašunienė. Prašau, Rita.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Gerbiama kolege, jūsų projektas tikrai alternatyva narkotinių medžiagų dekriminalizavimui, kas yra teisinga, mano vertinimu. Bet mano klausimas yra apie tai, kad gali įkliūti jauni žmonės, kurie dar priklausomybės neturi, bet psichoaktyvių medžiagų pas juos rasta. Tai kaip bus tais atvejais, kaip jūs numatote? Ir taip pat ar sutikimo gydytis pradžia turėtų būti tas sprendimas, atleidžiantis nuo baudžiamosios atsakomybės, ar vis dėlto reikėtų?.. Norėti pasveikti – tai nereiškia pasveikti ir išeiti iš priklausomybių ligų. Tai kodėl pasirenkate būtent pradžią ir sutikimą? Nes labai dažnai žinome, kad nepavyksta daugeliu atvejų.

Taip pat buvo mano klausimas apie paslaugų prieinamumą. Aš taip supratau, kad jūs dar planuojate šioms problemoms ir pagalbos teikimui pasitelkti nevyriausybines organizacijas. Ar vis dėlto manytumėte stiprinti priklausomybių ligų gydymo centrus ir taip pat kažkaip organizuoti jų pasiekiamumą, nes ta problema aktuali turbūt ir regionuose?

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Bandysiu atsiminti visus klausimus.

Dėl tų asmenų, kuriems nėra diagnozuota priklausomybė. Tokių tikrai gali būti, nes kalbame apie laikymą ir disponavimą narkotikais savoms reikmėms. Tai tokiems žmonėms tikrai nebūtų skiriamas gydymas, nes nėra diagnozės, bet jie privalėtų, norėdami būti atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės, išklausti tam tikrus kursus, kuriuos vėlgi jau poįstatyminiu lygmeniu turėtų galimybę sureguliuoti (ir reikalavimus jiems) Teisingumo ir Sveikatos apsaugos ministerijos.

Dabar dėl paties gydymosi. Jūs klausėte, ar jisai nebūtų perduotas nevyriausybiniam sektoriui. Tai ir dabar jau yra labai daug privačių iniciatyvų. Didelė dalis jų yra, matyt, registruotos kaip viešosios įstaigos, nevyriausybinių organizacijų. Šiuo atveju aš manyčiau, kad klausimas būtų ne atiduoti, bet būtų svarbu išlaikyti tai, ką turime: ir nevyriausybinių sektorių, dirbantį šitoje srityje, ir kartu stiprinti tas valstybines institucijas, tokias kaip Priklausomybės ligų centras, kurios jau taiko ir medikamentinį gydymą, ne tik psichoterapinį ar darbo terapijos gydymą. Čia jau būtų daugiau, matyt, kalbama apie stiprinimą ir atitinkamai priemonių asmeniui, kuris nori gydytis, parinkimą.

Dabar dėl gydymosi pradžios. Šiuo atveju taip, atleidimas prasidėtų nuo savanoriško kreipimosi ir gydymo pradžios, tačiau jeigu žmogus savavališkai nutrauktų gydymą jo nepabaigęs arba savavališkai nutrauktų kursų lankymą, tai būtų bent jau pataisomis sudaroma galimybė atnaujinti baudžiamąjį persekiojimą ir tokiu atveju tiesiog toliau žmogus jau patirtų baudžiamojo poveikio priemones. Tas pats įvyktų ir pakartotinai nusikaltus gydymosi metu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimų ratą užbaigia E. Kirkutis. Prašau, kolega. Dar vienas klausia, dar...

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena.

PIRMININKAS. E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Žinome iš Baudžiamojo kodekso, kad yra truputėlį piktnaudžiavimo. Pavyzdžiui, jeigu būna didesni nusikaltimai, tada virsta psichologinėmis problemomis, automatiškai advokatai verčia. Ar nematote kokių nors galimų piktnaudžiavimo būdų išvengti atsakomybės? Tiesiog aš užsirašau, išeinu tą kursą, kaip yra dėl neblaivių vairuotojų, aš atleidžiamas

ir toliau viską tą patį kartoju. Ar konsultavotės su teisėsaugos institucijomis, kaip tą visą reikėtų užtikrinti, ir nepiktnaudžiavimą, ar porą, ar tris kartus, kiek kartų galėtų būti toks pasikartojantis dalykas, kad paprasčiausiai nebūtų piktnaudžiavimo? O šiaip idėja visai nebloga.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Kaip pasikartojančio dalyko negalės būti, nes jeigu žmogus antrą kartą nusikals ir bus pagautas gydymosi laikotarpiu su narkotikais savo reikmėms, tiesiog jisai patirs ir bus baudžiamoji atsakomybė už abidvi veikas. Šiuo atveju kaip nors pabandyti pradėti gydymąsi ir toliau naudoti, disponuoti ir taip bandyti kaip nors gudrauti tikrai neišeis. Šiuo atveju, aš manau, tas saugiklis gana svarbus yra.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvai už, prieš. Yra užsirašiusių kalbėti tik už. Gal galime bendru sutarimu pritarti? Galime? Nori pasisakyti. Gerai. Pasisako už – V. Gailius. Prašau.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, aš pateikiau klausimą, kurį suformulavau žinodamas situaciją Lietuvoje. Mes šiandien turime savivaldybių, kuriose nustatoma dešimtimis atvejų ir pradedami ikiteisminiai tyrimai pagal Baudžiamojo kodekso 259 straipsnį, tai yra už nedidelio kiekio turėjimą, tačiau tose savivaldybėse nėra pradedami tyrimai pagal Baudžiamojo kodekso 260 straipsnį, tai yra nesugaunami ir negaudomi tie žmonės, kurie išplatino tą kiekį narkotinių medžiagų.

Siūlomas mechanizmas yra priimtinas, tačiau jisai sukels tam tikrų profesinių sunkumų ir didins ikiteisminio tyrimo apimtį, kadangi šiandieniniam rezultatui pasiekti kas metus mes patraukiame baudžiamojon atsakomybėn (išgirskite) arti 4 tūkst. žmonių, o 2017 metais buvo truputį virš 1 tūkst. žmonių. Šitam procesui yra skiriamos milžiniškos ikiteisminio tyrimo pareigūnų pajėgos.

Palaikau šį projektą ir, tikiuosi, Teisės ir teisėtvarkos komitete mes rasime optimalų sprendimą, nes jau šiandien Teisės ir teisėtvarkos komitete mes turime projektą, kuris išdiskutuotas, apsvarstytas, ir sujungę projektus tikrai ateisime į posėdžių salę su sprendimais, kurie bus visiems priimtini. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, prieštaraujančių nėra, tai apsispręskime balsuodami dėl įstatymo projekto Nr. XVP-176 ir lydimąjo projekto Nr. XVP-177.

Balsavo 82 nariai: už – 80, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstyti numatyta 2025 m. birželio 12 d. Bendru sutarimu galime pritarti? Abiem projektams pritarta.

11.48 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 10, 15⁶, 15⁷ ir 15⁸ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-94(2) (priėmimo tęsinys)

Tada grįžtame į mūsų balsavimo langą ir apsispręskime dėl projekto Nr. XVP-94. Nuomonės išsakytos. Balsuojame dėl Investicijų įstatymo pakeitimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai, 86 – už. (*Gongas*) Įstatymas priimtas.

11.49 val.

Mokėjamų įstatymo Nr. VIII-1370 9, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-3094 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-173(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas – Mokėjamų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimas. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū. Balsavo 90 Seimo narių: 88 – už, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.50 val.

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3767(2) (priėmimo tęsinys)

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3767. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91 Seimo narys, visi – už. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3767) priimtas. (*Gongas*)

11.50 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 17¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3540(2) (priėmimas)

Kviečiu į tribūną J. Sabatauską, svarstysime Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 17¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3540.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, po svarstymo stadijos buvo gauta viena Teisės departamento pastaba ir du pasiūlymai. Vienas pasiūlymas, kaip ir Teisės departamento, dėl įsigaliojimo.

PIRMININKAS. Prašysime pristatyti savo pasiūlymus Seimo narį A. Bagdoną. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, aš tik įvardysiu pakeitimus, kurie atsirado nuo praėjusių metų, kai Seimas priėmė mikrojūdumo priemonių reglamentavimą, kurio apskritai iki šios dienos nebuvo. Būtent dalijimosi platformoms buvo įvesti nauji reikalavimai, jų nuomojamų elektrinių paspirtukų greitis apribotas iki 20 kilometrų per valandą. Savo iniciatyva platformos sumažino pavojinguose ruožuose, tokiuose kaip Gedimino prospektas ar kituose, kur kelias nėra saugus, greitį iki 12 kilometrų per valandą. Bendradarbiaujant su Vilniaus savivaldybe buvo įrengtos parkavimo vietos, mes nebematome tų paspirtukų išmėtytų įvairiausiose vietose. Vilniaus savivaldybė tam tikrose gatvėse, kur yra pėsčiųjų eismas intensyvus, apskritai uždraudė tiek paspirtukų, tiek dviračių važiavimą. Man atrodo, kad praėjusiais metais buvo sudėlioti visi taškai ir parlamentas nepritarė gerbiamo kolegos Juliaus siūlymui, kad privalomai būtų dėvimi šalmai visiems, kalbama ir apie negalingas transporto priemones. Ir šiuo siūlymu dėl įstatymo projekto, kurį su kolegomis registravome... Manome, kad nebūtų teisinga reikalauti iš dalijimosi paslaugas teikiančių bendrovių privalomai dar uždėti ir šalną. Kodėl? Nes praėjusią vasarą, reaguodami į parlamentarų pastabas, jie pabandė tuos šalms uždėti ir iš kelių šimtų šalmų tiesiog nebeliko nė vieno. Panašu, kad žmonės dar nėra pripratę dalintis šalmais, nes tai yra nehygieniška, tai nėra patrauklu, tiesiog galima užsikrėsti įvairiausiomis ligomis, jeigu tuo šalmu būtų dalijamasi, vienu ar kitu. Tai siūlymas mūsų būtų toks. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, turime apsispręsti, ar yra 29 palaikantys šitą siūlymą? Prašom išreikšti savo palaikymą balsuojant.

Ačiū, taip, palaiko 45 Seimo nariai. Tai tada apsispręsimе balsuodami. Motyvai už, prieš. Už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų pagrindinė argumentacija yra išsakyta. Vis tik tuose ruožuose, kur daug pėsčiųjų, kurie yra pavojingesni, greičiai yra apriboti. Tiesą sakant, ten paspirtukai juda pėsčiųjų greičiu, matyt, ir pėstiesiems tada reikėtų šalms užsidėti, nes jie per greitai vaikšto arba bėgioja juo labiau neatsargiai. Tai šiuo atveju aš siūlau vis dėlto įsiklausyti į logiškus sprendimus, nesiūlyti tų sprendimų, kurie ne tai kad nelogiški, jie apskritai tą verslą likviduos. Gal toks tikslas ir egzistuoja. Aš manyčiau, to nereikėtų daryti. O tvarkos ir savitarpio pagarbos to judėjimo dalyviams, žinoma, reikėtų daugiau. Šiuo atveju, aš manau, jeigu kalbame apie tai, kalbėti reikia ir apie dviratininkus, apie visus kitus, bet šiuo atveju įsiklausykime į logišką pasiūlymą. Ir siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – T. Tomilinas, po to – komiteto pirmininkas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, aš tikrai galiu patikinti, kad esu matęs ne vieną Europos miestą, kur yra siūlomi šalmai prie nuomos punktų, ir niekas nesugriuvo, jokių kokių nors didelių, nežinau, verslo trukdžių tai nesudarė. Kaip tai buvo įgyvendinta? Gal buvo atidėjimas, kaip ir čia dabar siūlomas, kiek nors laiko, metus, pasiruošti tam pokyčiui. Bet, kolegos, mikromobilumo priemonės populiarėja, jomis nesinori važiuoti 8 kilometrus per valandą, tai yra per lėtai. Jokios prasmės mokėti tuos pačius pinigus kaip už taksi ir važiuoti ypač lėtai nėra, todėl reikia šiek tiek to greičio, bet, kai yra greitis, turi būti ir saugumas. Tai atitinkamai šalmas yra ta apsaugos priemonė, ta disciplinuojanti priemonė, kuri šiek tiek vairuotojo dėmesį atitraukia nuo kažkokios savos kasdienybės ir sutelkia labiau į saugumą, kartu ir aplinkinių saugumą.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto nuomonė, tada apsispręsimė ir balsuosime.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė šitą siūlymą. Pirmiau pasakysiu, kad komitetas nepritarė, tik 3 komiteto nariai balsavo už siūlymą, o 6 balsavo prieš. Argumentai yra tokie: iš tikrųjų ne vieną ūkinę veiklą vykdančios ūkio subjektai, kurie siūlo naudotis įvairiomis mikrojūdumo priemonėmis, tiek riedučiais, pagaliau yra tokių, žinote, ir kartingų, ir slidinėjimo kurortuose – visur, jeigu asmuo neturi savo šalmo, visur pasiūlo šalmą.

Šiandien, ką kalbėjo kolega, ne pernai mes svarstėme, o užpernai. Nuo pernai sausio mėnesio galioja įstatymas dėl mikrojūdumo priemonių. Buvo nustatyta, kad galima važiuoti nuo 16 metų. Tai, sakykime, tie asmenys, kurie nuomojasi... Praeitų metų statistika: policija nubaudė 1 tūkst. 19 asmenų, kurie važiavo be šalmo. Tai yra vaikai, nepilnamečiai vaikai, kuriems ir dabar yra privaloma važiuoti su šalmais. Vadinas, čia yra oficiali statistika, kuri buvo pateikta komitetui. Tai vienas momentas. Iš kitos pusės, kaip aš ir sakiau...

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...tai yra septyniskart didesnė rizika, važiuojant...

PIRMININKAS. Apsispręsimė ir balsuosime.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...ta mikrojūdumo priemone negu dviračiu.

PIRMININKAS. Prašom pasiruošti balsuoti. Balsuojame dėl pateikto pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 41, prieš – 36, susilaikė 7. Pataisai nepritarta. 2 straipsnis. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū.

Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pataisa, kuriai.. Prašom, komiteto pirmininke, pakomentuoti.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Komitetas pritarė pataisai. Nustatyti įsigaliojimo datą...

PIRMININKAS. Kolegos, ar galime bendru sutarimu...

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...2026 m. sausio 1 d.

PIRMININKAS. ...pritarti su pataisa? Galime. Ačiū, pritarta.

Ir trečia pataisa yra grupės Seimo narių. Komiteto pirmininke, prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Jos faktiškai sutampa. Kadangi Teisės departamento dėl įsigaliojimo, Seimo narių pataisa taip pat yra dėl įsigaliojimo.

PIRMININKAS. Ačiū, pritarta. Ar norėtų dar pristatyti?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ne, pritarėte. Nereikia.

PIRMININKAS. Ar turime 29, kurie pritarė tai pataisai? Turime. Ačiū, pritarta.

Kolegos, pratęsiame balsavimo laiką, nes 10 sekundžių po numatyto laiko, kol priimsime šį sprendimą iki galo. Prašom. Ar galime 2 straipsniui pritarti? Pritarta.

Balsuojame dėl... A, yra dėl motyvų dėl viso.

Prašau, motyvai už – K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Na, čia įvairūs priešininkų, oponentų teiginiai ir argumentai, kad reikėtų laikytis kažkokių sanitarinių sąlygų. Žodžiu, mes turime pagalvoti pirmiausia apie tai, apie tų mikrojūdumo priemonių valdytojų sveikatą ir net kartais ir gyvybę. Tikrai turime šitą sau atsakingai įvertinti. Manau, kad šitas įstatymo projektas tikrai atneš naudos ir nebus, matyt, tokių, gal mažiau bus tų skaudžių įvykių, kurie dabar yra. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – A. Bagdonas. Prašau, kolega.

A. BAGDONAS (LSF). Gerbiami kolegos, aš dar kartą priminsiu: praėjusią kadenciją, ir įstatymas įsigaliojo praėjusiais metais, mikrojūdumo priemonės buvo atskirtos. Galingomis transporto priemonėmis tiek vaikams, tiek suaugusiems, tiek važiuojant važiuojamąja kelio dalimi šalmas yra privalomas. Tam ir buvo atskirtos negalingos transporto priemonės, kurių nereikia registruoti, jų greitis gali būti iki 20 kilometrų per valandą. Vaikams iki 18 metų šalmai yra privalomi. Suaugusiems šalmai yra rekomenduojami. Mes girdėjome gerbiamo T. Tomilino pasisakymą, kad, jeigu jūs važiuojate per lėtai, kam išvis tokia paslauga reikalinga? Bet žmonėms ir leiskime pasirinkti. Jeigu ta paslauga yra patraukli, paspirtuku galima važiuoti 12 kilometrų per valandą ir gyvybei jokio pavojaus nėra, net ir nedėvint suaugusiems asmenims šalmų, na, palikime jiems tokią galimybę ta paslauga naudotis.

Man atrodo, kad šis įstatymo projektas yra visiškai ne apie saugumą. Mes girdėjome kolegos Juliaus pasisakymą, kad paspirtuko ratas ir dviračio ratas skiriasi, todėl dviračiu, kuris važiuoja 50 kilometrų per valandą, suaugęs žmogus gali važiuoti be šalmo, tačiau paspirtuku, kuris važiuoja iki 20 kilometrų, šalmas yra privalomas. Lyginant ratus, aš palyginsiu dviračio ir motociklo ratą. Ar ratai nėra panašūs? Jeigu motociklas važiuoja 150 kilometrų per valandą, jam privalomas šalmas? Taip! Ir dviratininkui, jeigu mes lyginsime greitį, šalmas turi būti privalomas, jeigu mes įvedame negalingiems elektra varomiems paspirtukams... prievolę dėvėti šalmus.

Man atrodo, kad mes šiuo įstatymo projektu tiesiog sužlugdysime puikiai veikiančią verslą, užuot leidę jiems toliau teikti geras paslaugas, užtikrinę, kad kamščių Vilniuje būtų kuo mažiau, o veikianti paslauga ir veikiantis verslas mokėtų mokesčius į valstybės biudžetą tam, kad mes grynai turėtume pinigų. Tai, man atrodo, šis pasiūlymas yra ne laiku ir ne vietoje.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūsų laikas baigėsi. Labai atsiprašome.

A. BAGDONAS (LSF). Ačiū.

PIRMININKAS. Apsisprendime balsuodami. Ai, keturi – už, keturi – prieš. Gerai. T. Tomilinas – už.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos...

PIRMININKAS. Vyriausybės valandos laikas.

T. TOMILINAS (DFVL). Labai gerai, kad mes nubalsavome dėl pataisos taip, kaip nubalsavome. Iki šiol, kiek mes keitėme reguliavimą, susijusį su naujomis mikromobilumo priemonėmis, visi tie pakeitimai pasiteisino: ir tvarkingai sudėti paspirtukai mieste, ir daugiau saugumo reikalavimų. Žinoma, perspausti neturime, tačiau šalmai, yra precedentų Europos šalyse, kur tie šalmai yra siūdomi. Žinoma, turime suteikti verslui laiko pasiruošti, šį sezoną to padaryti tikrai nebus įmanoma, reikia skirti daugiau laiko. Tačiau, kaip ir minėjau, mikromobilumo priemonė neturi būti itin lėta, nes tada tai yra pinigų švaistymas ir tik pramoga. Jeigu tai yra transporto priemonė, jeigu ji juda mūsų gatvėmis ir šaligatviais, tai saugumo klausimai yra labai svarbūs. Kaip minėjau, pats šalmo užsidėjimo faktas pagerina saugumą ne tik tai tos mikromobilumo priemonės pačiam vairuotojui, kuris labai dažnai būna visiškai nepatyręs vairuotojas, tiesiog dėl patogumo ir dėl to, kad turi pinigų, pasinaudoja ta priemone, tačiau tas šalmas taip pat šiek tiek disciplinuoja tą vairuotoją ir padeda apsaugoti aplinkinius. Tai turėtų būti prioritetas. Aplinkinių saugumas, vystantis tam mikromobilumo priemonių sektoriui, tam verslui, turėtų būti mūsų pirmas uždavinys.

PIRMININKAS. Kolegos, labai atsiprašau, kadangi Vyriausybės valandos laikas, tai darome pertrauką šito įstatymo svarstymo ir pabaigsime... (*Triukšmas salėje*) Jeigu užsirašę kalbėti atsisakys savo intencijų, tai tada... (*Triukšmas salėje*) Galima atsisakyti. J. Razma kalba paskutinis, jeigu Arvydas... Ne, nesutinka. Tai darome pertrauką. Dėl A. Anušausko atsiprašome. Prašau, kolega.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas Juozai, tokių atvejų aš nepamenu Seimo istorijoje, kad būtent balsavimo metu daroma pertrauka. Tikrai nepamenu.

PIRMININKAS. Visada kada nors būna pirmas kartas, kolegos.

T. TOMILINAS (DFVL). Ne, Juozai, tikrai atrodo labai nesolidžiai. Tiesiog nebepasisakome ir balsuojame, ir tiek žinių.

PIRMININKAS. Kolegos turi teisę pasisakyti. Gerai, J. Razma. Prašome greituoju būdu.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kadangi Vyriausybės narių nėra pusės nėra, tai čia apskritai dar didelis klausimas, ar Vyriausybės valandos žanras gali vykti. Neprisimenu, kad su keturiais ministrais jis būtų vykęs.

Dabar dėl projektų. Iš tikrųjų tokiais atvejais, kai mes norime pasiekti didesnę saugumą, vis dėlto reikėtų pirmiausia pagalvoti apie didesnę švietimą, socialinę reklamą, bet neapkrauti verslo tokiais įpareigojimais, kaip dabar liko, kad paspirtukų nuomotojai turėtų užtikrinti ir šalmų suteikimą. Kaip mes įsivaizduojame tų šalmų tvarkingą dezinfekavimą, tvarkingą išdavimą? Greičiausiai viskas baigsis tuo, kad tos paslaugos teikėjai atsisakys jos. Ar čia yra tas tikslas, kurį mes norime pasiekti? Dėl to kviečiu dabar balsuoti prieš, nes, jeigu būtume pritarę mūsų pataisai, dar iš bėdos gal ir buvo galima balsuoti.

PIRMININKAS. Kitas pasisako A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, nedarykime klaidos. Iš tikrųjų tai gali būti ir brangiai kainuojanti klaida, nes vis dėlto dviratininkai, kurie lenkia paspirtukininkus, važiuoja be šalmų, o paspirtukininkai bus su šalmais. Valio! Iš tikrųjų atrodysime, kaip, atsiprašau iš anksto, pagyvenusių *diedų* kompanija, kurie patys negali, bet mėgina kitiems pareguliuoti, kaip jie turėtų ir koku greičiu judėti. Aš manau, kad tikrai šiuo atveju, nepriėmus tos pataisos, siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Tik aš noriu perspėti A. Anušauską, kad pagal amžių vyrų nereikia įžeidinėti. Apsispręskime balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū, kolegos. Balsavo 88 Seimo nariai: 58 – už, 18 – prieš, 12 susilaikė. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – J. Sabatauskas. Prašome.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Visada, kai įstatymo projektas jau yra priėmimo stadijos ir kai yra sakomi motyvai, tai užbaigiama priėmimo procedūra, nesvarbu, kad galbūt užsivėlinta. Ir nežinau, kolegos norėjo imti pertrauką, nenorėjo, bet dėl pertraukos laiko buvo sočiai.

O dėl pagyvenusių *diedų*, kurie nieko nesugeba, jeigu kalbate apie save, kolega, tai aš atsiprašau visų kitų dėl jūsų negalėjimo. Aš tai važinėju paspirtuku ir nematau problemos.

12.10 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKAS. Ačiū. Pradedame Vyriausybės valandą. Vyriausybės valandoje dalyvauja visi Vyriausybės nariai, esantys Seimo pastate. G. Paluckas negali dalyvauti, nes išvykęs turbūt į nelaimės vietą poligone, P. Poderskis taip pat yra išvykęs, D. Šakalienė – dėl sveikatos problemų, E. Sabutis išvykęs, V. Kondratovičius išvykęs ir I. Hofmanas taip pat išvykęs. Visi kiti pasiruošę atsakyti į jūsų klausimus. Dėl vedimo tvarkos – M. Lingė. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš noriu jus šiek tiek pataisyti. Pasižiūrėjus premjero darbotvarkę, tai nelaimės vietoje jisai lankėsi 8 valandą ryto, o jau 10 valandą buvo suplanuotas apsilankymas „Ką pasėsi, tą ir pjausi“ ir paskui vizitas Kaune. Čia tikrai, matyt, yra reikšminga pastaba, kada Vyriausybės valanda yra suplanuota. Žinoma, parlamentas yra svarbi įstaiga ir tikrai premjerui turime klausimų. Turime klausimų ir apie šios savaitės aktualijas dėl visų įdarbinimų, dėl IT sektoriaus išpustų kainų, kai darbuotojai kitose institucijose proteguodavo, panašu, tam tikras įmonės, ir šiandien negalime paklausti tiesiogiai premjero. Tai tikrai ateityje būtų pastaba, kai premjeras yra Lietuvoje. Kiek žinau, Prezidento dekreto nėra nė vienam ministrui įgaliojam, kad jisai pavaduotų... negalėtų eiti pareigų šiuo metu, tai tikrai būtų prašymas manyti premjerą Vyriausybės valandose.

PIRMININKAS. Perduosime jūsų prašymą ir mes taip pat. Pirmas klausia M. Lingė. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Naudojuosi proga vėl pradėti, kaip ir praeitą savaitę, gerbiama finansų ministrui užduoti klausimą. Tai lengvatų tematika niekur nedingsta. Praeitą savaitę aptarėme įvairias maisto ir PVM'o lengvatas, o šiandieną mes turime darbotvarkėje ne ką mažiau pigią NPD, papildomo NPD šeimoms, lengvatą, teikiamą Prezidento. Panašu, jums teks rašyti išvadą Vyriausybėje dėl šio projekto. Na, yra įvairių skaičiavimų, kad tai gali būti ir apie kelių šimtų milijonų biudžeto netektys. Vėl jums galvos skausmas, kuo užpildyti kitų poreikių skylę. Ir yra klausimas, kuo yra blogi universalūs vaiko pinigai, kurie buvo įvesti tada, kada buvo panaši dauguma, 2018 metais? Jie patys siūlė atsisakyti papildomo NPD, kad būtų pakeista...

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

M. LINGĖ (TS-LKDF). ...pakeista universalia priemone. Tarp kitko, šita yra daug brangesnė ir daug išlošia iš jos turtingai uždirbantys.

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Klausimas kol kas, na, ne tuo adresu. Aš įsivaizduoju, kad pateikimas įvyks popietiniame jūsų posėdyje, bet įstatymo projektą teikia Lietuvos Respublikos Prezidentas. Manau, šiuos klausimus jūs galėsite iškelti diskusijoje popiet.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašau, kolege.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas irgi gerbiama finansų ministrui. Jūs esate skaičių žmogus, visada malonu su jumis apie tai padiskutuoti. Iš dalies pratęsiu tai, ką kolega buvo minėjęs. Mes, liberalai, paanalizavome pavasario sesijos darbotvarkės ir matome, kad kasdien darbotvarkių kaina, vertė siekia dešimtis, kartais šimtus milijonų prarastomis pajamomis, na, per lengvatas įvairias, per tokius pasiūlymus. Ir štai čia kyla klausimas, sveriant kitoje pusėje jau nuskambėjusius mokestinių keitimų pasiūlymus, kaip visgi tas skylės, kurios vienaip ar kitaip bus pramuštos biudžete, jūs užpildysite? Tiesiog ar yra derinimas visgi ir prioritetų iškėlimas, kalbant apie tai, kad gynybos finansavimas šiandieną turėtų būti pirmoje vietoje? Žvelgiant į darbotvarkę, susidaro įspūdis, kad...

PIRMININKAS. Kolege, laikas!

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Taip. ...kad socialinė gerovė, o ne gynyba yra jūsų valdančiosios koalicijos prioritetas.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama Pirmininke. Tikrai visada miela pašnekėti ir smagu padiskutuoti su liberalais, bet jeigu pamenate, visada tarp mūsų išlikdavo ta takoskyra, ideologinė takoskyra. Šiuo atveju aš kategoriškai negaliu pritarti jūsų išreikštai pozicijai, kad reikėtų priešinti gynybos klausimus su socialinės gerovės klausimais. Šitos Vyriausybės, partijos, kuriai aš atstovauju, ir mano asmeninis požiūris yra, kad tai yra elementai vienos bendros mūsų saugumo ir gerovės sistemos. Todėl aš visuomet kovosiu už tai, kad į viską būtų žiūrima kompleksiskai, kad nebūtų draskoma darbotvarkė, ištraukiamas vienas klausimas ir tada pamirštami kiti, nes už tų kitų pasiūlymų, už kitų klausimų, kuriuos jūs taip brutaliai pinigais įvertinote Seimo darbotvarkėje, stovi gyvi žmonės. Aš atsiprašau už tokią griežtoką poziciją, bet mano pozicija tokia išliks. Atėjus diskutuoti kitais klausimais į jūsų frakciją, kaip minėjau, visuomet man yra labai įdomu, smagu ir, manau, labai svarbu, aš taip pat kietai laikysiuosi šitos pozicijos. Tikiuosi jūsų pozicijų suminkstėjimo.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Toliau klausia L. Girskienė. Prašau, kolege.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Noriu paklausti gerbiamos I. Ruginienės. Teko dalyvauti susitikime su socialiniais darbuotojais ir taip pat mes dabar viešojoje erdvėje matėme publikacijas, kaip Klaipėdoje buvo primušta socialinė darbuotoja. Tai iš tikrųjų šitie žmonės išsakė nuogastavimus dėl darbo sąlygų, dėl aprūpinimo priemonėmis, darbo priemonėmis, tokiomis kaip telefonai, dėl apmokėjimo už nuvykimą į problemines šeimas, į atvejus, ar ne, taip pat daugybė kitų problemų buvo įvardinta. Ar jūs planuojate kažkokias priemones, pokyčius, buvotė susitikę su socialinių darbuotojų profesinių sąjungų atstovais ir panašiai, kad šitie žmonės iš tikrųjų jaustųsi saugūs? Jie atlieka labai sudėtingą ir svarbų darbą, tiek gindami vaikų teises, tiek gindami socialiai pažeidžiamų asmenų teises.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tikrai planuojame ir šita problema buvo identifiukuota dar metų pradžioje. Socialinių darbuotojų taryboje mes aptarėme nemažai dalykų. Pagrindinis, *numeris vienas*, ko socialiniams darbuotojams šiandien reikia, tai yra saugumas. Ir tas kompleksines priemones mes turėsime *išdirbti* kartu. Čia neturėtų būti stilius, kai mes nuleidžiame savo matymą, bet darbuotojai turi pasakyti. Jau labai efektyviai ir iš tikrųjų gerai suveikė Vaiko teisių apsaugos tarnyba – darbuotojams išdalintos kameros. Šitie darbuotojai jau gali jaustis saugiai, tiek patys klientai, tiek darbuotojai, nes šitoje tarnyboje darbuotojai sulyginami su policijos pareigūnais, kuomet yra filmuojamas visas procesas. Tai yra iš tikrųjų vystoma mintis, kad ir su socialiniais darbuotojais mes galime tikrai numatyti jau gerų sistemoje esančių priemonių ir dar daugiau. Tai čia pirmas dalykas.

Antras dalykas, neabejotinai turėsime kalbėti dar ir apie darbo užmokestį. Darbo užmokestis yra katastrofiškai žemas. Už tokį kartais netgi pavojingą darbą mes tikrai turime atitinkamai ir atsilyginti. Tai šitas darbas yra tikrai numatytas ir aš labai tikiuosi, kad jau šiais metais mes turėsime sprendimus.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Zuokas. Prašau, kolega.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju. Aš taip pat norėčiau paklausti gerbiamos I. Ruginienės. Šiandien, jeigu pensininkui sukanka pensinis amžius ir nori gauti pensiją, tai jis turi kreiptis į „Sodra“ su prašymu, turi pateikti aibę dokumentų, kurie yra išvardinti pagal tvarką, pereiti visas procedūras. Ypač rajonuose ir mažesniuose miesteliuose tai labai sudėtinga problema, turint omenyje ir amžių. Ir tiktai po to „Sodra“ pradeda mokėti pensiją. Tačiau mes puikiai žinome, kad visi dokumentai yra tos pačios „Sodros“ arba ministerijos, arba valstybės rankose ir šiuo atveju galėtų būti automatinis procesas: atėjo pensinis amžius, pradedama mokėti pensija. Yra kažkokių galbūt nesutarimų, ginčų arba pasitikslinimų, tada jau papildomai kreipiasi arba „Sodra“, arba pats gyventojas. Šiaip liko jau nedaug ministerijų, kur reikia nešioti dokumentus, netgi paso kopiją arba kitus. Tai ar siūlytumėte tokius įstatymo pakeitimus arba mes galėtume inicijuoti? Kaip galvojate?

PIRMININKAS. Ačiū. Prašau.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Taip, galėtų būti automatinis procesas daugeliu atveju, bet yra niuansų. Mes labai džiaugtumės, jeigu iš tikrųjų visi, kas ateina teikti prašymą dėl pensijos išmokos, būtų jau sistemoje su visais dokumentais. Bet dar vis nemažą dalį žmonių mes turime iš sovietinių laikų, iš tam tikrų darbuotojų, kuomet dar popierinis stilius buvo labai gajus ir tam tikrų duomenų net „Sodra“ neturi.

Kuomet žmogus ateina ir jau pradeda tvarkyti dokumentus dėl būsimos pensijos, tai ir prasideda tam tikrais atvejais procedūros, kuomet ir pati „Sodra“ kreipiasi į daugelį institucijų. Čia neseniai kalbėjome, kad netgi ir į kitas šalis reikia kreiptis dėl to paties stažo ir visų kitų dalykų. Tai tas užtrunka.

Bet tai nereiškia, kad žmogus, kuriam priklauso pensija, kažkaip per tą laikotarpį tų pinigų neatgaus. Jis tikrai pinigus gaus, bet tą sumą apskaičiuoti tam tikrais ypatingais atvejais užtrunka, taip, ir žmogaus naudai skaičiuojame visada.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Trumpa replika – A. Radvilavičius. Prašau.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Laba diena, gerbiami kolegos. Norėčiau pristatyti. Šiandien Seime lankosi Kauno Jurgio Dobkevičiaus progimnazijos moksleiviai.

PIRMININKAS. Sveikiname atvykusius. (*Plojimai*)

Toliau klausia R. Motuzas. Prašau, kolega.

R. MOTUZAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Šiuo metu viešojoje erdvėje labai daug diskutuojama dėl saldintų gėrimų ir produktų apmokestinimo. Gauname kaip Seimo nariai ir laiškų iš smulkiųjų verslininkų, ypač giros gamintojų ir panašiai, iš regionų. Todėl noriu paklausti sveikatos apsaugos ministrės: ar iš tikrųjų mes čia tik deklaruojame, o gal... ar tikrai Lietuvos, gal yra kokie tyrimai, kad Lietuvos vartotojai, gyventojai tikrai suvartoja per daug saldintų produktų ir gėrimų? Ar yra padaryti tyrimai dėl žalos sveikatai? Ir ar tas mokestis, saldintų gėrimų apmokestinimas, gali padaryti poveikį vartojimui ir sveikatai? Ką rodo kitų šalių patirtis? Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Iš tiesų cukraus vartojimo mažinimas yra tokia bendra visos Europos Sąjungos sveikatos politikos tematika ir kryptis. Iš tiesų valstybėms narėms yra siūloma nemaža dalis pačių įvairiausių priemonių, kaip galima mažinti – ir rekomenduojama mažinti – cukraus kiekį maisto produktuose. Ir viena iš priemonių mažinti tą cukraus kiekį produktuose yra, žinoma, cukraus mokestis.

Europos Sąjungos šalyse, taip pat ir Lietuvoje, cukraus yra vis daugiau suvartojama, nei apskritai Pasaulio sveikatos organizacija rekomenduoja. Be abejonės, cukraus vartojimas yra susijęs su lėtinėmis ligomis, antsvoriu pirmiausia, nutukimu, cukrinio diabeto rizika, onkologinių susirgimų ir kitų lėtinių ligų išsivystymo rizikomis. Tos šalys, kurios anksčiau yra įdiegusios cukraus mokestį ir apmokestina daug cukraus turinčius produktus, be abejonės, mato mažėjimą tokių maisto produktų.

Šiuo metu ministerijoje mes taip pat vertiname gyventojų suvartojamą mono- ir disacharidų kiekį. Vidutiniškai, ką mes matome, Lietuvoje žmonės suvartoja apie 50 gramų, kas yra maždaug 10 arbatinių šaukštelių cukraus. O mokyklinio amžiaus vaikai dar daugiau. Ir tai tikrai viršija, kaip minėjau, Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojamas normas ir iš cukraus gaunamos energijos kiekį. Tai svarstome ir dalyvaujame diskusijose apie cukraus mokesčio ne tik saldiems gazuotiems gėrimams įvedimą, bet kalbame ir apie platesnį cukraus mokesčio taikymą kitiems maisto produktams.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas teisingumo ministre, gaudamas tam tikrus signalus, taip pat ir iš viešosios erdvės matau, kad per pastaruosius aštuonerius metus teismų ir ministerijų sistemose susiformavo gana plati nepotizmo sistema, kai ministerijoje yra įdarbintos teisėjų, dėstytojų ir panašių žmonių giminės, net kai atidariau kontaktų struktūrą, mažiau tam tikras besikartojančias pavardes. Todėl natūraliai kyla klausimas: ar tai nedaro įtakos ministerijos ir pačių teismų darbo kokybei, ar visos tokios sąsajos deklaruotos ir tokie asmenys nusišalina nuo dalyvavimo priimant tam tikrus sprendimus? Gal laikas struktūriniais pokyčiams? Kaip manote, ar tai padeda efektyviai dirbti, ir kaip jūs visa tai vertinate ir ketinate spręsti? Ačiū.

R. MOCKUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Pirmiausia, kad viena ar kita pavardė galbūt ar panaši, ar sutampa, ar kaip nors susijusi giminystės ryšiais, mes kokių nors specialių tyrimų tikrai nedarome ir netiriame. Galbūt viešojoje erdvėje tai ir įmanoma, tačiau tokio tyrimo pavesti aš tikrai negalėčiau. Ar koks nors poveikis yra, ar įtaka, aš to kaip ir šiuo metu neįėjau. Kaip žinome, teismai yra atribota valdžia pagal Konstituciją. Tokių kokių nors skundų, kad būtų kokios nors indikacijos, kaip jūs minite dėl teismų darbo, dėl teisėjų darbo, tikrai aš, kaip teisingumo ministras, šiuo momentu neturiu. Jeigu jūs turite tokių indikacijų arba turite konkrečios informacijos, būčiau dėkingas, jeigu jūs ją pateiktumėte. Mes tada pasižiūrėtume, ar derinant teisės aktus, priimant išvadas, teikiant jas pasirašyti teisingumo ministrui nėra tam tikrų sąsajų arba tam tikrų intervencijų, ar nėra tam tikro, kaip jūs ir minėjote, susietumo. Būčiau dėkingas, jeigu jūs ją pateiktumėte. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia D. Griškevičius ir kolegė L. Girskienė. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Buvo pasakyta, kad krašto apsaugos ministrė nedalyvauja Vyriausybės valandoje dėl sveikatos problemų, tačiau kas 5 minutes yra keliami įrašai iš įvykio vietos poligone su nuotraukomis. Kokia priežastis?

PIRMININKAS. Atsiprašau, gal suklydau, bet mane taip buvo informavę. Pataisome – dėl aktyvaus dalyvavimo nelaimės vietoje. Dovanokite, labai atsiprašau. Man padavė tokią informaciją.

Toliau klausia D. Griškevičius. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Klausimą noriu užduoti kultūros ministrui. Praėjusių metų birželį buvo priimti du įstatymo pakeitimai, susiję su žmonių palaikų laidojimu ir su draudimu propaguoti totalitarinius režimus ir jų ideologijas. Įstatymo pataisos, kuriose numatyta tvarka, kad Vyriausybė turės parengti tvarką, kurios pagrindu savivaldybės, siekiančios perlaikyti Antrojo pasaulinio karo karių palaikus, galės tai padaryti. Šiaulių miesto savivaldybė nusimatė šių metų

biudžete ir lėšas, sudarė net ir sutartis projektinės dokumentacijos paslaugoms, tačiau jos artėja į pabaigą, pratęsimas tuoj bus neįmanomas, o tvarkos kaip nėra, taip nėra. Greitai bus metai. Tiesiog norisi pasiteirauti: jūsų manymu, ar tai yra normalu, kad metų praktiškai neužtenka parengti tvarkai ir iš esmės tikrai pastringa? Aš suprantu, dalis laikotarpio nėra jūsų ministravimo laikotarpis, bet vis dėlto ar galėsite pasidomėti ir paspartinti tuos procesus? Iš tikro įstringa tikrai svarbus šiauliečiams projektas ir norisi to, sakykime taip, ir politinio įsikišimo. Ačiū.

Š. BIRUTIS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Iš tikro žinau tą situaciją. Man Šiauliai kaip gimtasis miestas, ten, miesto centre, likęs toks, pavadinčiau, „sovietinis palikimas“ daug metų. Jam tikrai nėra ta vieta, kurioje turėtų būti. Šiuo klausimu domėjausi. Kultūros paveldo departamentas tiesiogiai tuo užsiima. Bet aš dar kartą paspartinsiu, kiek mano galiose yra, tą klausimą ir tikrai žinau, tikrai spręsiu tą klausimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia J. Sejonienė. Prašau, kolege.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš turiu du klausimus. Vienas – gerbiamam finansų ministrui, kitas – sveikatos apsaugos ministrei. Finansų apsaugos ministrei – dėl siekio, kuris yra įrašytas ir Vyriausybės darbų programoje, tai yra suvienodinti valstybės draudžiamųjų ir savarankiškai PSD mokančių įmokas. Aišku, kalbama būtų, matyt, apie biudžeto perskirstymą. Neabejoju, kad pacientai pasveikintų, nes tai reikštų ir daugiau paslaugų, ir daugiau kompensuojamųjų vaistų, ir apskritai paslaugų prieinamumą pacientams. Man atrodo, kad tai yra protinga daryti, ypač dabar, ekonomikos pakilimo metu, kai biudžetas gerai surenkamas. Mano klausimas, kodėl jūs šitą priemonę įsirašėte įgyvendinti 2028 metų III ketvirtį? Ar čia nesi-kartos 2007 metų istorija su V. Blinkėvičiūtės pensijų didinimu, ar jūs čia taip kiaulę norite kažkam pakišti, ar tiesiog bijote savo atsakomybės?

O gerbiausiai finansų ministrei – dėl siuntimų. VLK įspėjo šeimos gydytojus, kad rašo per daug siuntimų, gal trūksta kompetencijos. Po to viešojoje erdvėje pasirodė siūlymų apmokestinti siuntimus. Ministre, kaip jūs galvojate, ar teisinga būtų bausti ir apmokestinti sergančiuosius?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiama Seimo nare. Čia charakteringa kalbos klaida, na, ką, apsirikimas rimtas toksai, turbūt ne ministrė, o finansų apsaugos ministras. Būtent dėl finansų apsaugos mes ir planuojame įvairias priemones, kurios, jūs absoliučiai teisi, reikalauja didžiulių resursų išdėstyti jas laike ir eiliškumas turi būti. Žinoma, kad neįmanoma įgyvendinti visų ne tik gerų norų, bet ir Vyriausybės programoje įrašytų darbų per vienerius metus. Dėl to ir buvo nukeltas šitos priemonės įgyvendinimo terminas. Beje, tai jokių sąsajų su jokiais 2007 metais neturi arba aš jų tiesiog negebu įžiūrėti.

O dabar finansų ministrei perduodu žodį. (*Juokiasi*)

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiama Seimo nare, už klausimą, ačiū, kad domitės ir stebite tą viešąją komunikaciją. Iš tiesų gyventojų atsakomybė už savo sveikatą yra labai svarbus aspektas. Mes savo priemonėse skirsime daug dėmesio gyventojų sveikatos raštingumui gerinti, įskaitant ne tik tai gyvensenos veiksnį, bet ir sveikatos paslaugų vartojimą, ir tinkamą atpažinimą savo sveikatos būklės, kai reikia kreiptis pagalbos.

Savo dabartinėje siuntimų pas gydytojus darbotvarkėje iš tiesų matome, kad yra labai daug, didelė dalis jų, iki trečdalis, neturi net indikacijų, kodėl yra prašoma konsultuoti gydytoją specialistą. Tą žinome, kalbame ir su Valstybine ligonių kasa, ir su šeimos gydytojų asociacijomis, tačiau noriu pabrėžti, kad dabartinėje mūsų darbotvarkėje siuntimų apmokestinimo klausimas nesvarstomas.

PIRMININKAS. Ačiū. Sveikinamės balkone ir turbūt mūsų kolegė D. Ulbinaitė mums praneš, su kuo mes čia sveikinamės.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, gerbiami ministrai, šiandien Seime vieši Vilniaus rajono Buivydiškių pagrindinės mokyklos Sudervės pradinio ugdymo skyriaus ketvirtokai, pasveikinkime juos. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname! Toliau klausia S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Mano klausimas būtų kultūros ministrui. Matau, kad jau Seimo skaitmeniniuose koridoriuose sklendo Profesionaliojo scenos meno įstatymo 10 straipsnio pakeitimai, ku-

riais yra siūloma, kad savivaldybės teatrų ir koncertinių įstaigų vadovams, na, steigėjai nebeturėtų galimybės pasibaigus jų pirmai kadencijai nebeskirti jų į pareigas ir organizuoti konkursą, o kalbant apie nacionalines kultūros įstaigas, valstybines kultūros įstaigas irgi po pirmos kadencijos iš esmės, jeigu vertinimas yra geras, konkursas nereikalingas. Dar daugiau, siūlymas baigėsi idėja, kad, na, pasibaigus savivaldybės ar valstybės teatro ar koncertinės įstaigos vadovo antrai kadencijai, kadencijos pradedamos skaičiuoti iš naujo. Kadangi aš nematau jūsų pavardės tarp šito įstatymo iniciatorių, dar esate paskutinė mano viltis.

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

S. KAIRYS (LSF). Kokia jūsų nuomonė dėl šito siūlymo?

Š. BIRUTIS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Teisingai pastebėjote, sklendo Seime įvairūs pasiūlymai. Kai jie visi kažkur susklis, kada mes sėsime, ir jūs galėsite irgi puikiai tame dalyvauti, diskutuoti, įvertinsime viso sektoriaus nuomos ir pasakysime savo (aš, kaip kultūros ministro). Matyt, bus Vyriausybės išvada, pateiksime ją Seimui, ir ten matysis Vyriausybės nuomonė. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Ažuolas. Prašom, kolega.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Mano klausimas finansų ministrui. Iš tų nutekintų mokesčių, ką planuojate atnešti, tai matyti, kad jie bus baisesnė netgi už tai, ką atnešė konservatoriai. Tai klausimas: kodėl taip darote?

Ir individuali veikla yra verslo rūšis. Nežinau, jūs paneikite arba patvirtinkite, kad tai yra verslo rūšis, kaip mažoji bendrija, UAB'as, AB'as. Tai kodėl jūs išskirtinai individualiai veiklai norite užkrauti darbo santykių apmokestinimą, taip priblaigiant ją su 32 % tarifu? Kas pasieks tą ribą, tai turės visi dingti iš tos veiklos arba bankrutuos verslas. Tai kodėl einate tuo keliu? Ir ar individualiai veiklai duosite tas pačias mokestines lengvatas, ką duodate UAB'ams? Reinvestuojama pelno lengvata, kur praeitą kadenciją buvo priimta 250 mln. dovanų stambiam verslui, galimybė pačiam save įsidarbinti, kaip yra UAB'e, ir visos kitos prisitaikomos lengvatos, ir mokėti mokesčius. Dabar individualioje veikloje nuo pelno reikia mokėti.

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Kodėl ta kryptimi einate ir kaip bus?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Iš tikrųjų fundamentalūs klausimai. Pirmiausia pastebėčiau, kad individuali veikla Lietuvoje taip jau labai įvairialypė yra ir labai įvairių rūšių. Yra žmonių, kurie užsiima individualia veikla, bet neuždirba labai daug pinigų. Ir nuo seno jiems buvo taikomas, gana ilgai jau nustatytas netgi mokestinis kreditas, kuris leidžia sumažinti jų mokestinę naštą. Jūs prisimenate, kad galima atskaityti ir sąnaudas, neturint jokių dokumentų, tas įsivaizduojamas sąnaudas – 30 %. Tai taip pat yra tarptautinė praktika ir šita forma, savęs įdarbinimo, ar saviraiškos, ekonominės saviraiškos forma, populiari visame pasaulyje. Beje, man atrodo, jinau populiareja ir Lietuvoje, jinau vis dažniau ir dažniau pakeičia realią darbinę veiklą, veiklą pagal darbo sutartį. Tai yra normali tendencija, kaip aš minėjau, stebima visame pasaulyje, įsitvirtinant kompiuterinėms technologijoms. Žinoma, atsiranda veiklų, kur vadinamasis *freelancer'is* turi didžiulių privalumų prieš bet kokią, netgi labai mažą ir labai efektyvią įmonėlę.

Kita situacija, kada pajamos yra didelės. Tai šituo pirmu atveju mes ir siūlysim, kai pamatysite teisės aktų projektus, galėsite įsitikinti. Siūlysim, ir nuo pat pradžių diskutuojant tai buvo viena pagrindinių atraminių minčių, kad šitiems žmonėms apmokestinimo sąlygos niekaip nesikeistų. Žmonėms, kurie uždirba mažiausias pajamas darbo vietoje, arba uždirba mažiausias pajamas, vykdydami individualią veiklą, apmokestinimo srityje niekas nepasikeis.

Pasikeitimai prasideda nuo didesnių pajamų, kur atsiranda kitos galimybės. Jūs labai teisingai palietėte tą klausimą, ten yra įvairios formos. Be abejo, žmonės, kurie disponuoja didelėmis pajamomis, gali ir turi rinktis jiems palankiausią formą. Valstybė sudaro tam tikras sąlygas, nustato tam tikrus rėmus, taip pat ir mokestinius, ir ūkinės veiklos reguliavimo rėmus. Pagal ūkinę veiklą, pagal konkrečią veiklos rūšį žmonės turėtų rinktis, kas yra naudingiau, kas yra geriau ir efektyviau ir mokesčių prasme – ar vykdyti individualią veiklą asmeniškai, kaip vienam asmeniui, ar steigti kokį nors juridinį asmenį, kurių taip pat yra įvairiausia aibė, ar steigti verslą čia, Lietuvoje, ar steigti, perkelti verslą kažkur į užsienį, ko mums nesinorėtų. Dėl to, priimdami mo-

kesčių įstatymus, ir šitą aspektą mes turėtume įvertinti. Ten viskas žymiai sudėtingiau. Bet šita pasirinkimo laisvė egzistuoja visose pasaulio šalyse, visoje pasaulinėje ekonomikoje. Lietuva – ne išimtis ir apsitverti mes tikrai negalėsime.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia I. Braziulienė. Prašau, kolege.

I. BRAZIULIENĖ (LSDPF). Laba diena. Aš turiu porą klausimų. Vienas iš jų būtų švietimo ministrei, kitas – energetikos ministrui. Gerbiama švietimo ministre...

PIRMININKAS. Minutė laiko jums klausti.

I. BRAZIULIENĖ (LSDPF). Kaip?

PIRMININKAS. Minutė laiko.

I. BRAZIULIENĖ (LSDPF). Aš labai greitai. Švietimo ministre, kada ikimokyklinių įstaigų mokytojai galėtų sulaukti pavyzdinių ikimokyklinio ugdymo programų, nes startuojame nuo rugsėjo pirmosios?

Ir energetikos ministrui klausimas. Kurį laiką viešojoje erdvėje sklandė žinia, kad vėjo jėgainių parkai, kurie yra arti gyvenviečių, turėtų kažkuria pelno dalimi pasidalyti su vietos bendruomenėmis. Dabar tai yra tik toks tiesiog paramos davimas arba ne. Mano klausimas būtų: ar ši praktika jau veikia ir ar yra sukurtas koks nors instrumentas? Labai ačiū.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Aš atsakysiu gal trumpai tada. Ačiū už klausimą. Mano žiniomis, jau turėtų būti įkeltos devynios pavyzdinės programos. Tikrai praeitą savaitę kalbėjome, kad jos yra parengtos, ir jau tikrai turėtų būti įkeltos. Tai turėtų rasti jau ikimokyklinio...

PIRMININKAS. Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Taip, iš tiesų tokia tvarka buvo patvirtinta, įstatymas buvo priimtas anksčiau. Dabar, kaip tik prieš savaitę, Vyriausybės buvo patvirtinta tvarka, nuostatai, pagal kuriuos būtent bendruomenės galėtų gauti paramą, tai yra 1 eurą už megavatvalandę, tokia apimtimi. 85 % paramos būtų skiriama bendruomenėms, likusi dalis būtų skiriama individualiems asmenims. Tai ta parama už praeitus metus bendruomenės kaip tik turėtų pasiekti šiemet. Tai tikrai yra laukiami projektai, kuriuos jos galėtų įgyvendinti.

Kartu noriu pasakyti, kad įstatymas tikrai nėra tobulas, matome ten spragų. Išmokę, pamatę, kokios yra pamokos, tikrai rudens sesijoje teiksime pasiūlymų, kad ta dalis, kuri nepanaudota individualiems asmenims, galėtų būti pervesta automatiškai bendruomenėms. Yra atvejų, kai yra gana maža suma, todėl dėl administracinių apimčių to neapsimoka tiesiog daryti, tai ta dalis būtų pervesta bendruomenėms. Tai sistema pradeda veikti, jina dar bus tobulinama.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Skardžius. Prašau, kolega.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Mano klausimas būtų finansų ministrui – gerbiama R. Šadžiui dėl Giraitės ginkluotės gamyklos. Juk Finansų ministerijai jina atiteko, kai buvo bandoma ją privatizuoti, ir dabar vyksta kažkokia veikla, kuri mažai daro įtakos mūsų gynybos stiprinimui. Įvairios kompanijos... Praėjusi Vyriausybė, rodos, 2024 metų rugsėjo mėnesį su tokia „Northrop Grumman“ kompanija vedė kažkokią derybas, kažkokie tarpininkai, biznesis ir visa kita. Vakar jūsų ministerijos atstovė uždarame posėdyje pristatė, kad tos pajamos yra tikrai mažos, kažkokia komercinė veikla. Juk tai ne Finansų ministerijos kompetencijos, galbūt būtų gerai šią puikią infrastruktūrą perduoti Krašto apsaugos ministerijai, kad jie galėtų stiprinti gynybinius pajėgumus ir sudaryti normalias valstybines sutartis, o ne būtų tie kažkokie protokolai, kur dabar pasirašyti ketinimo...

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

A. SKARDŽIUS (NAF). ...su kažkokiais komersantais? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Ačiū jums už rūpestį dėl to ūkio subjekto, kuris iš tikrųjų turi gerą infrastruktūrą, bet ilgą laiką turėjo labai prastus finansus. Kai korporatyvinis valdymas šitos įmonės buvo perduotas Finansų ministerijai, tai finansinę padėtį, šitos įmonės finansinę padėtį, pavyko kardinaliai pakeisti. Bet to maža. Išlaikyti įmonę, kuri nedideliais kiekiais gamina kad ir svarbią, bet vienos ar dviejų rūšių produkciją, tai nėra mūsų tikslas. Dėl to Giraitės gamykla dalyvauja kaip partneris įmonės, bendros įmonės, kuriamos kartu su didžiule vokiečių korporacija „Rheinmetall“. Tai nėra memorandumai kažkokie, tai yra labai kon-

krečios teisinę reikšmę turinčios sutartys. Už derybas ir už jų sudarymą mes turime dėkoti, aš niekada nepavargstu dėkoti, praeitai Vyriausybei. Tai buvo vieni iš paskutiniųjų labai gerų anos Vyriausybės darbų. Už gerus darbus tikrai mes turime dėkoti, nes tai buvo padaryta Lietuvai. Manau, kad šitas modelis, „Rheinmetall“ modelis, „Rheinmetall“ bendros įmonės modelis, galėtų būti taikomas ir kitiems verslams, kur palaipsniui, tikiuosi, ateis užsienio investuotojai. Bent jau aš visuomet šnekėdamas su užsienio partneriais keliu šitą idėją. Ir su Prancūzijos ambasadore esu šnekėjęs apie tai, ir Jungtinės Karalystės izdo kanceliarijoje taip pat šią savaitę esu iškėlęs šitą idėją, kad besiplečiantys Jungtinės Karalystės gynybiniai verslai taip pat galėtų į Lietuvą... Žinoma, kiekvienos bendros įmonės kūrimas prasideda nuo memorandumo, bet po to jisai baigiasi konkrečiais teisiniais išpareigojimais. „Rheinmetall“ gamykla yra geras pavyzdys, ir mes eisime šituo keliu.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia P. Kuzmickienė. Prašau.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Turiu klausimą socialinių reikalų ir darbo ministrei poniai I. Ruginienei. Nespėjau antradienį jūsų paklausti, naudojuosi dabar proga. Štai daug metų psichologinę pagalbą besilaukiančioms moterims ir šeimoms teikiančios nevyriausybinių organizacijos netikėtai prarado valstybinį finansavimą ir buvo priverstos atsisakyti dalies savo vykdomų veiklų, o tai reiškia, kad mažiau pagalbos sulaukia į šias organizacijas besikreipiančios moterys, mamos. Valstybinės institucijos ir savivaldybės siūlo gerokai mažiau tokių paslaugų ir tai kompensuoja nevyriausybinių organizacijos. Tikrai tas finansavimas buvo praeitoje kadencijoje sustiprintas ir tai leido pasiekti geresnių rezultatų. Sakykite, ministre, kaip taip atsitiko, kad skriaudžiate besilaukiančias mamas, jos negauna joms reikalingų paslaugų, bet tuo pat silpninate ir nevyriausybines organizacijas, o jūs, ateidama dirbti, žadėjote stiprinti būtent tokių organizacijų veiklą?

PIRMININKAS. Kolege, laikas!

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Tai laukčiau atsakymo.

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Stipriname nevyriausybines organizacijas ir ypatingą dėmesį skiriame šeimoms, mamoms ir vaikams, ir tai yra *top* prioritetas. Bet jeigu jūs kalbate apie nevyriausybinių organizacijų dalyvavimą konkursuose, tai aš jus patikinu, kad mes finansavimo nemažiname, bet tikrai planuose yra stiprinti šitą sektorių. Jūs kalbate apie praeitų metų konkursus, kuriuose dalyvavo nevyriausybinių organizacijos. Taip, deja, yra tokia sistema, kuomet yra skiriami pinigai, yra nurodomos tematikos, nevyriausybinių organizacijos su savo projektais dalyvauja konkursuose ir yra vertinamos, ar atitinka tam tikrus kriterijus. Labai kaip ministrė norėčiau kiekvienai organizacijai skirti didesnę dėmesį ir finansavimą, bet ne visada taip išeina ir turime tai, kad konkursuose laimi dalis nevyriausybinių organizacijų. Tam iš tikrųjų rimtai galvosime, kaip tą finansavimą labiau plėsti, kad kuo daugiau galėtume apmokėti šitų būtinų jų nuveikiamų funkcijų.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Teisingumo ministrą matydamas norėčiau jo paklausti, ar Teisingumo ministerijoje ir toliau veikia tvorų statybos departamentas, nes turi labai gerų patirčių statydami kalėjimų tvoras? Viena iš jų buvo pastatyta Santarose, išleidus arti 10 mln. eurų, po to parduota ir šiandien ten stovi prabangūs kotedžai, kita tvora. Sumažinus Šiaulių rajone sąvartyno sanitarinės apsaugos zoną, taip pat pastatyta išleidus arti 10 mln. eurų. Ar ir toliau tas tvorų statybos departamentas Teisingumo ministerijos sistemoje veikia, ar galų gale pradėsime ieškoti atsakingų asmenų, kurie priėmė sprendimus ir dėl kurių kaltės 2015 metais, sumažinus sanitarinės apsaugos zoną, kėsinantys į...

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

V. GAILIUS (LSF). ...pataisos namuose dirbančių ir esančių asmenų sveikatą, buvo pradėtos Šiaulių kalėjimo statybos?

R. MOCKUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Iš tiesų taip pat man labai priimtina pozicija, kurią jūs pasakėte, vien dėl to, kad tos keturios kolonos, apie kurias jūs irgi žinote, kai buvo išvažiuojamasis komiteto posėdis, ir ta siena visiškai negali būti šiuo metu įvardinama kaip

statybos, ką Kalėjimų tarnyba išplatino. Tai aš noriu patikinti, kad jokios statybos nevyksta. Tai, kas ten yra padaryta, keturios kolonos ir sienos dalis. Likutinė vertė yra apie 10 tūkst. eurų ir jo-kiu būdu negalima traktuoti, kad vyksta rangos darbai. Dėl tokio neūkiškumo ir dėl kitų dalykų vakar kaip tik sudariau labai plačią tyrimo komisiją, kuri koncentruosis į Kalėjimų tarnybos da-bartinės kanclerės veiklą. Klausimų šiandien turime 18, prieš vykstant čia pas jus į Seimą dar pa-sipildė dviem. Taip pat esame gavę ir iš Specialiųjų tyrimų tarnybos medžiagą, su kuria tik aš vie-nas esu susipažinęs. Taigi turime klausimų ir tyrimo objektų tikrai nemažai šiuo klausimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Toliau turėtų klausti E. Kirkutis, jo nematau. Tada klausia D. Jakavičius. Prašom, kolega.

D. JAKAVIČIUS (LSDPF). Laba diena. Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėčiau užduoti du klausi-mus. Pirmas klausimas gerbiamai sveikatos apsaugos ministrei Marijai. Kokie sprendimai priimti ar planuojami priimti, kad stiprintų rajonines ligonines ir nuramintų bendruomenes, kurios pas-kutiniais metais girdėdavo tikrai optimizavimo, mažinimo, nekompetencijos ir kitokias žinias iš buvusios ministerijos vadovybės?

Antrą klausimą norėčiau užduoti kultūros ministrui Šarūnui. Gerbiamas ministre, kaip jūs manote, ar pakankamai lėšų yra skiriama kovai su priešišku Lietuvai šalių minkštosios galios po-litika? Ir kaip jūs įsivaizduojate, kokias priemones reikėtų stiprinti, kad atsispartume tai propa-gandai ir visoms kitoms veikloms? Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, jums už klausimą. Pradėsiu turbūt nuo politinės žinutės, kad regionų gyventojų sveikata yra mūsų prioritetas. Rajonines ligonines norė-čiau tikrai nuraminti – saugosime jas išlaikydami paslaugų kokybę ir prieinamumą regionų gy-ventojams. Sveikatos apsaugos ministerijoje, turbūt turėčiau pasakyti, jau subūrėme dvi formalias darbo grupes ir planuojame sudaryti dar tris papildomas darbo grupes. Kam?

Pirma mūsų darbo grupė yra skirta visam gydymo įstaigų tinklui įvertinti, skiriant dėmesį regionams ir apibrėžiant aiškų rajoninių ligoninių vaidmenį, taip pat kaip ir atraminių ligoninių vaidmenį. Kitos mūsų darbo grupės yra skirtos labiau turiniui iš esmės, paslaugų turiniui, per-žiūrint ir tą mūsų Vyriausybės nutarimą Nr. 370 dėl vaikų skyrių, vaikams teikiamų sveikatos paslaugų, chirurginių paslaugų ir akušerijos ir ginekologijos paslaugų. Mes sudarome specialistų grupes, remsimės jų išvadomis peržiūrėdami tinklo reikalavimus. Kaip jau minėjau, rajoninių li-goninių funkcionavimas, paslaugų prieinamumo užtikrinimas yra svarbus akcentas peržiūrint teisinius dokumentus.

PIRMININKAS. Ačiū, kultūros ministras.

Š. BIRUTIS (LSDPF). Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tikro turbūt nuo pat savo kadencijos pra-džios kartoju, kad dėmesys visuomenės atsparumo didinimui, informacinei politikai yra per ma-žas, iki šiol skirtas biudžetas, kuris buvo paliktas mums, faktiškai arba nesantis biudžetas, tai yra, ko gero, didelė klaida. Aš manau, kad mūsų Vyriausybė, įsirašiusi į savo programos priemonių planą daug priemonių, tą biudžetą gerokai padidins, nes priminsiu du postulatus: valstybė prasi-deda nuo kultūros, nes tai yra kultūrinė definicija, o antras, kad gynybos sudėtinė dalis yra mūsų kultūra, tai yra informacinė politika. Tai reikia kartoti, kartoti, kartoti.

Manau, ir čia, Seime, bus supраста, kad dalis lėšų, skirtų gynybai, turi būti skirta valstybės informacinei politikai, tai yra visuomenės atsparumui didinti, kritiniam mąstymui ugdyti, pilie-tiškumui ugdyti ir kitoms programoms. Šiandien jokių lėšų tam nėra. Mūsų turimų programų, tai yra Medijų rėmimo fondo, finansavimas yra tikrai tikrai labai mažas – 6 mln. visas rėmimas. Šalia dar, aišku, reiktų paminėti LRT, ten truputį didesnės lėšos. Kita yra Kultūros paveldo programa, nes tai irgi didintų mūsų pilietiškumą ir pasididžiavimą valstybe. Taip pat yra, sakyčiau, neįtikė-tinai mažos lėšos, tai yra irgi 6 mln. Kai mes matome kitas valstybės programas, kai mes matome pasirošimą pusę metų pirmininkauti Europos Tarybai ir kokios lėšos bus skiriamos, tai tokie da-lykai yra tikrai nesuvokiami ir visuomenė nesupras mūsų. Tai aš manau, kad mes šitą klausimą tikrai išspręsimė iš esmės.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia T. Domarkas. Prašau, Tomai.

T. DOMARKAS (NAF). Sveiki, pirmininke, ministrai. Klausimas būtų užsienio reikalų minist-rui. Lietuva pirmauja savo sugebėjimais organizuoti logistiką, pervežimus. Bet pasižiūrėję į viešą

informaciją matome, kad užsidaro transporto kompanijos, atleidžia darbuotojus, iškelia savo verslus iš Lietuvos. Norėčiau paklausti ministro: ką jūs planuojate nuveikti artimiausiu metu, kad užtikrintumėte Lietuvos uosto, geležinkelių transporto nepertraukiamą darbą? Vykdoma politika rodo, kad mes greitai neturėsime kur ir su kuo dirbti, nes mūsų visi kaimynai priešiški, ir mūsų vykdoma politika rodo, kad mes artimiausiu metu, netgi pasibaigus karui, neturėsime su kuo dirbti. Ačiū.

K. BUDRYS. Ačiū už klausimą. Bandau išpiešti, kur čia būtų užsienio politikos dėmuo jūsų klausime. Ar tai, kad mes turėtume dėti daugiau pastangų, kad mums režimai būtų mažiau priešiški? Iš tiesų tai darome, remdami opozicijos judėjimus, demokratinės Baltarusijos judėjimą Lietuvoje. Tikimės, kad režimas Baltarusijoje ateityje bus demokratinis, Baltarusija bus suvereni valstybė, be Rusijos pajėgų ir įvairiausių prieš Lietuvą nukreiptų akcijų. Tada galėsime kurti bendrą ateitį drauge su tokia Baltarusija. Dėl Rusijos aš nė tokios vilties neturiu. Ir itin, ypač ilguoju laikotarpiu.

Turime kitus kaimynus, kurie yra draugiški, su kuriais bendradarbiaujame ir tuos santykius giliname. Kaip tai atliepia mūsų krovas ir kitus pajėgumus, aš dabar negaliu atsakyti, neturiu su savimi skaičių. Susisiekimo ministras turbūt galėtų geriausiai tai padaryti. Jeigu jūs klausiate apie sankcijas ir čia su tuo yra susiję, tai pozicija yra nuosekli: jos turi būti stiprinamos ir gilinamos, ir apėjimai taip pat turėtų būti naikinami. Dėkui.

12.58 val.

Informaciniai pranešimai

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, prieš kitą klausimą aš noriu perskaityti mūsų balsų skaičiavimo grupę ir pakviesti ją pasirengti balsavimui, kuris vyks 13 val. 10 min. Grupę sudaro: A. Petrošius, A. Bagdonas, R. Baranovas, A. Butkevičius, D. Bradauskas, D. Gaižauskas ir V. Šeršniovas. Ačiū, kolegos, jeigu paruošite, kad mes galėtume balsuoti 13 val. 10 min.

12.58 val.

Vyriausybės valanda (tęsinys)

Toliau klausia G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sveiki. Mano klausimas socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Kuo met buvo rengiami RRF'o įsipareigojimai, tarp *milestone'ų* buvo ne tiktai mokestiniai rodikliai, bet ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įsipareigojimas dėl savarankiškai dirbančių asmenų nedarbo draudimo. Jisai buvo tuo metu įtrauktas į mokestinį paketą, kurį svarstė Seimas, ir tos diskusijos užstrigo. Žinau, kokie yra Finansų ministerijos planai dėl tų rodiklių, kurie yra susiję su mokestiniu paketu. Bet mano klausimas: kas bus daroma su tuo rodikliu, kuris yra aprašytas gana konkrečiai? Tai nėra abstraktūs įsipareigojimai, kurie yra, tarkime, Finansų ministerijos srityje. Savarankiškai dirbančių asmenų nedarbo draudimas buvo gana konkrečiai įrašytas į RRF'o įsipareigojimus. Tai mano klausimas: ar planuojate keisti šį rodiklį, ar turite sutarimą su Europos Komisija, ar planuojate jį įgyvendinti taip, kaip jis yra užrašytas dabar galiojančiame plane?

I. RUGINIENĖ (LSDPF). Šiuo metu mes dėliojamės iš tikrųjų planus. Dėl nedarbo draudimo išmokų mes plačiau pasižiūrėsime, matyt, platesne apimtimi pažiūrėsime. Bet šiandien tikrai negaliu jums atsakyti, matyt, finansų ministras geriau atsakys, nes dėliojome kartu veiksmus.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą. Tai irgi svarbus rodiklis, dėl kurio mes tęsiame diskusijas su Europos Komisija, ir, matyt, kelias į priekį, kadangi derybos dar nesibaigė ir plano pakeitimas nebuvo patvirtintas, derybos dar tęsiasi. Kelias į priekį bus didinti ambiciją truputį kitose srityse, bet nedarbo draudimo individualia veikla užsiimantiems, matyt, nebeliks tame plane. Mes mėginsime koreguoti šį rodiklį.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar ministrai dar sutiktų kokias 5 minutes? Sutinka, ačiū. Tai dar du klausimai. S. Gentvilas, prašau. Toliau ruošiasi V. Turauskaitė. Ir tada klausimus baigsime. Atsiprašome kitų, kad...

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū. Aš, gerbiamas finansų ministre, norėčiau į jus apeliuoti. Aplinkos ministerija derina šiuo metu naują Miškų įstatymo versiją ir gerbiama Inga, profesionali miškininkė, irgi turbūt neabejinga. Ten numatyti iš tikrųjų reikšmingi ribojimai Lietuvos privatiems ir valstybiniams miškams, siekiantys iki 0,5 mlrd. Dešimtadalis Lietuvos medienos pasiūlos išnyktų, urėdija negautų 60 mln. eurų pajamų. Mano vienintelis prašymas: gal gali Finansų ministerija irgi pasižiūrėti ekonominį vertinimą šito projekto, nes poreikio saugoti tokia apimtimi Lietuvos miškų nėra? Tai reikšmingai paveiktų miškų savininkus, kompensacijų, Valstybinių miškų urėdijos galimybes, pramonės poreikius. Tai labai prašau, tiesiog netrukus ateis, kad Miškų įstatymui normalų ekonominį vertinimą padarytumėte. Dėl to vakar pas premjerą buvo atstovai.

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už iškeltą klausimą ir pasiūlymą, kuris yra priimtinas.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Turauskaitė. Prašau.

V. TURAUSKAITĖ (*LSDPF*). Mano klausimas socialinės apsaugos ir darbo ministrei gerbiamai Ingai. Ypač regionuose vis susiduriame su ta problema, kai kreipiasi gyventojai, kurie dažniausiai yra žemų pajamų, tai yra pensinio amžiaus arba asmenys su tam tikromis negaliomis, kurie turi vienintelį gyvenamąjį būstą, bet tas būstas iš seno yra geroje vietoje, didelės kvadratūros ir jo turto normatyvai viršija vertes, ir jam nėra galimybės gauti kompensacijos už šildymą. Aš norėčiau paklausti jūsų kaip ministrės. Ką siūlo gyventojai? Jie siūlo, kad to vienintelio būsto, dėl kurio ir prašo tos kompensacijos, kad jo turtinė vertė nebūtų vertinama. Ar būtų įmanoma svarstyti tokius įstatymų pakeitimus, kad tiesiog praplėstume galimybę gyventojams gauti kompensacijas už būsto šildymą?

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Būtų įmanoma ir netgi kalbant apie tam tikrą socialinę paramą ir išmokas. Iš tikrųjų planuojame peržiūrėti ir pasižiūrėti. Gal ne visiškai atsisakyti turto vertinimo, bet pasižiūrėti pačias ribas ir turėti tam tikras kelias alternatyvas. Tai tikrai apie tai diskutuosime. Galbūt ne šiandien, ne rytoj, bet tas yra suplanuota.

PIRMININKAS. Dėkoju Vyriausybės nariams už išsamius atsakymus. Linkiu geros kloties ir susitikime kitoje Vyriausybės valandoje.

Skelbiame posėdžio pertrauką. 13 val. 10 min. vyks slaptas balsavimas. Prašom kolegas sudalyvauti.

Prašau. Andriau...

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Aš galbūt ne repliką po balsavimo. Iš tikrųjų inicijuojama Laikinoji Lietuvos kariuomenės ir Lietuvos šaulių sąjungos paramos grupė. Bet, kadangi salėje matau mažai pasirašiusių, tai paprašysiu, galbūt vakarinio posėdžio pabaigoje būtų galimybė suteikta.

PIRMININKAS. Ačiū.

Pertrauka

14.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Raimondo Šukio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projektas Nr. XVP-271 (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS (**J. OLEKAS**, *LSDPF*). Laba diena, kolegos, tęsiame rytinį posėdį ir pagal darbotvarkę noriu paskelbti slapto balsavimo rezultatus. Skaitau balsų skaičiavimo protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Raimondo Šukio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ (projektas Nr. XVP-271) priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota 90 biuletenių, rasta biuletenių – 90, galiojančių – 88, negaliojančių – 2. Už balsavo 60 Seimo narių, prieš – 18, susilaikė 10. Nutarimas priimtas. (*Gongas*) Kviečiu kolegą R. Šukį arčiau scenos. (*Plojimai*)

R. ŠUKYS (*NAF*). Dėkoju visiems kolegoms – ir balsavusiems už, ir balsavusiems kitaip. Tikiuosį jūsų pasitikėjimą pateisinti savo darbu. Dar kartą ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Dar kartą sveikiname.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Rūtą Latvelę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ projektas Nr. XVP-171(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – balsų skaičiavimo protokolai dėl Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Rūtą Latvelę Lietuvos apeliacinio teismo teisėja“ (projektas Nr. XVP-171) priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota 90 biuletenių, rasta biuletenių – 90, galiojančių – 88, negaliojančių – 2. Balsavimo rezultatai: už – 82, prieš – 4, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (*Gongas, plojimai*)

R. LATVELĖ. Labai dėkoju už pasitikėjimą. Tai yra ne tik didžiulis įvertinimas, bet ir dar didesnė atsakomybė toliau garbingai, sąžiningai ir kokybiškai eiti teisėjo pareigas. Tai ir darysiu. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, tuo ir baigėme rytinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 29 STENOGRAMA

2025 m. kovo 27 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja R. BUDBERGYTĖ*

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Registruojamės į vakarinį posėdį. (*Gongas*) Ačiū.
Užsiregistravo 76 Seimo nariai.

14.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Darių Jauniškį iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriaus pareigų“ projektas Nr. XVP-258 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Popietinio posėdžio 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Darių Jauniškį iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriaus pareigų“ projektas Nr. XVP-258. Pranešėjas – A. Kabišaitis, Lietuvos Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas. Prašau.

A. KABIŠAITIS. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 14 punktu, Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo 31 straipsnio 2 dalies 1 punktu ir 53 straipsnio 19 punktu, teikia Lietuvos Respublikos Seimui pritarti D. Jauniškio atleidimui iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriaus pareigų pasibaigus skyrimo į pareigas laikotarpiui. D. Jauniškis Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriumi penkeriems metams buvo paskirtas nuo 2020 m. balandžio 14 d.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų paklausti norėtų trys Seimo nariai. Pirmas klausia A. Anušauskas. Prašau, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Na, gal ir klausimas, ir pastebėjimas. Vis dėlto visada baigiantį kadenciją direktorių norėtųsi matyti vis tiek salėje, nes dar jisai eina pareigas ir, be abejo, galėtų pasakyti, kokią instituciją rado, kokią palieka. O klausimas jums, kadangi pirmus 20 metų Valstybės saugumo departamento direktoriais buvo skiriami civiliai, pastaruosius 15 metų – kariškiai. Norėjau paklausti, ar čia tiesiog taip išeina, tokia politika, ar negalvojate vis dėlto, kad grynai grynai civilis, be kariškos patirties, yra netinkamas eiti Valstybės saugumo departamento direktoriaus pareigas?

A. KABIŠAITIS. Atsakant į jūsų klausimą, valstybės vadovas renkasi, kurią kandidatūrą pateikti. Ar tai, kad kandidatai būdavo, kaip jūs sakote, kariškiai, yra koks nors tikslingas veiksmas? Tai valstybės vadovo pasirinkimas yra pagal tai, kiek žmogus yra pasirengęs tas pareigas eiti, kiek turi kompetencijų. Kadangi pasirinkta buvo patys kompetentingiausi ir, beje, būsimasis kandidatas, kurį taip pat pristatysiu, taip pat yra tas kompetentingas ir tinkamas kandidatas, tai galbūt nereikėtų sieti su tuo, ar jisai yra kariškis, ar civilis.

PIRMININKAS. Ačiū, patikslinsiu: dabar abudu yra civiliai, gal kada nors buvę kariškiai.

A. KABIŠAITIS. Taip.

PIRMININKAS. Kitas klausia E. Zingeris. Prašau, kolega.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Tikrai ačiū. Aš tikrai atsimenu D. Jauniškį, kuris visą gyvenimą buvo mūsų šio Seimo gynėju, Atkuriamojo Seimo 1990 metais ir netgi vienas iš pagrindinių Seimo gynėjų, o po to Afganistanas, dabar VSD, ir dabar frontas Briuselyje pačiu pačiu jautriausiu laikotarpiu. Kaip jūs galvojate, kolega Tomai, skiriant naują žmogų, artėjant įvairių galimų karinių scenarijų pagreitėjimui, visgi tai turėtų būti, aš antrinu, turėtų būti kariškis dėl to, kad už lango yra žymiai padidėjusi grėsmė. Kaip jums atrodo, kaip jums iš tikrųjų atrodo, kada mes atsidursime,

kada mums nereikės žygiuojančios garbės sargybos čia, Gedimino prospekte, o reikės imtis tikrų veiksmų visiems? O mes, tarp kitko, Europos Sąjungoje neturime bendros saugumo tarnybos ir labai sunkiai keičiasi saugumo tarnybos tarpusavyje duomenimis, tarp šalių. Šitą žino ir buvęs europarlamentaras, o dabar mūsų vicepirmininkas J. Olekas. Žodžiu, kaip jums atrodo ir dėl centrinės Europos institucijos saugumo, kur, galų gale, šalia A. Kubiliaus turėtų būti įsteigta? Ačiū.

A. KABIŠAITIS. Matote, dabar atsakyti, kalbant apie Valstybės saugumo departamento direktoriaus atleidimą, yra sudėtinga dėl tarnybos. Tačiau ta dalis klausimo, kur jūs paminėjote, kokios yra geopolitinės grėsmės, tai iš tiesų, čia galbūt kalbant jau ir apie būsimą teikimą, pretendentas būtent ir turi tokių patirčių, taip pat ir užsienyje, jas pristatysiu, kurios būtent ir atliepia tą esamą sudėtingą situaciją šiuo metu.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Kolegos, už, prieš dėl motyvų? Nėra norinčių pasisakyti. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Ačiū, po pateikimo pritarti bendru sutarimu.

Pereiname į svarstymo procedūrą. Svarstymo procedūroje užsirašiusių dalyvauti diskusijoje nėra. Motyvai už, prieš? Nėra. Galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Ačiū, pritarta po svarstymo. Priėmimo procedūra vyks balsavimo... (*Balsai salėje*) Svarstymo metu... Iš vieno straipsnio mūsų nutarimas, dėl jo yra Teisės departamento pastaba, kuriai yra nepritarta kaip perteklinei, todėl po svarstymo galima bendru sutarimu pritarti. Priėmimas. Vienas straipsnis. Apsispręsimė, kai bus mūsų balsavimo langas, tai yra 15 valandą. Ačiū.

14.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Remigijų Bridikį Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriumi“ projektas Nr. XVP-259 (pateikimas)

Pereiname prie kito klausimo – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Remigijų Bridikį Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriumi“ projekto Nr. XVP-259. Pranešėjas – A. Kabišaitis. Prašom, kolega.

A. KABIŠAITIS. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 14 punktu, Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo 31 straipsnio 2 dalies 1 punktu ir 5 dalimi, teikia Lietuvos Respublikos Seimui pritarti R. Bridikio skyrimui Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriumi.

R. Bridikis yra ilgametis valstybės pareigūnas, ištikimai tarnaujantis Lietuvos Respublikai, dirbdamas įvairiose institucijose ir srityse. Savo profesinę karjerą kandidatas pradėjo dar 1995 metais Vadovybės apsaugos departamente. Vėliau tarnavo Lietuvos kariuomenėje Ypatingos paskirties specialiųjų operacijų junginyje, Specialiųjų operacijų pajėgų štabe. Pastebėtina, kad kandidatas pats yra vienas iš Specialiųjų operacijų pajėgų kūrėjų. Kandidatas taip pat yra dirbęs Krašto apsaugos ministerijoje, kur vienas iš jo nuveiktų darbų, kad buvo padėti pagrindai Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamentui. Tarnavo NATO Specialiųjų operacijų štabe, Strateginių iniciatyvų grupėje. 2013 metais grįžo į Lietuvos kariuomenę ir tarnavo Specialiųjų operacijų pajėgų štabe. Nuo 2015 metų iki šiol, tai yra jau antrą kadenciją, R. Bridikis dirba Valstybės saugumo departamento direktoriaus pavaduotoju.

Kandidatas yra dalyvavęs net trijose Specialiųjų operacijų pajėgų misijose Afganistane, yra baigęs studijas Baltijos gynybos koledže, nacionalinio saugumo ir gynybos kursus, dalyvavo ir mokėsi įvairiuose specialiųjų operacijų, gynybos, kovos su terorizmu, žvalgybos kursuose ir seminaruose. 2009 metais R. Bridikis buvo apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino medaliu, 2020 metais – Vyčio Kryžiaus ordino Karininko kryžiumi. Taip pat yra apdovanotas daugelio Lietuvos ir užsienio valstybių institucijų apdovanojimais.

Nors dėl kandidato veiklos ypatumų didžioji dalis jo nuveiktų darbų ir pasiekimų negali būti viešinama, tačiau ir galima atskleisti informacija rodo jį esant pareigūną, kurio ilgametė patirtis, įvairiapusės žinios ir kompetencija yra itin reikalingos organizuojant Valstybės saugumo departamento veiklą ir užtikrinant šiai institucijai nustatytą žvalgybos ir kontržvalgybos uždavinių įvykdymą. Respublikos Prezidentas, vertindamas kandidato turimą pasirengimą užimti Valsty-

bės saugumo departamento direktoriaus pareigas, kviečia gerbiamą Seimą, balsuojant už, pritarti R. Bridikio skyrimui. Dėkui.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti norėtų keletas Seimo narių. Kandidato paklausti, gerai. Kandidatą kviečiame į tribūną. Ačiū. Pirmas klausia Arvydas... Kandidatas prisistatys. Prašau, dar kandidatas prisistato.

R. BRIDIKIS. Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, dėkoju už suteiktą galimybę jums visiems prisistatyti. Pradėdamas norėčiau padėkoti Jo Ekscelencijai Lietuvos Respublikos Prezidentui už išreikštą pasitikėjimą, teikiant mano kandidatūrą. Esu Remigijus Bridikis, šeimos žmogus, tėvas trijų sūnų, iš jų du šiuo metu atlieka pareigą tėvynei Lietuvos kariuomenėje, su kuria, kaip jau girdėjote, aš pats susiejau didesnę dalį savo asmeninio gyvenimo. Atėjau į ją kaip eilinis, baigiau tarnybą majoro laipsniu, bet visada buvau vedamas tų pačių paprastų ir drauge prasmingų priesaikos žodžių: „Ištikimai tarnauju Lietuvos Respublikai, negailėdamas gyvybės, ginu jos laisvę ir nepriklausomybę.“

Valstybės saugumo departamente, kur pastaruosius dešimt metų dirbu direktoriaus pavaduotoju, laikomės tų pačių idealų, prisiekiame tai pačiai tėvynei. Per tą laikotarpį departamentui teko įvardinti, įvertinti ir dėti pastangas valdant grėsmes nacionaliniam saugumui, kylančias iš tų pačių išorinių šaltinių – Rusijos, Baltarusijos ar Kinijos. Deja, įtampa mūsų regione ir globaliau pastaruoju metu tik augo ir, deja, mažai tikėtina, kad artimoje perspektyvoje situacija keisis į gera.

Rusijos ekonomikai kyla didelė rizika, bet ji yra pajėgi toliau finansuoti karą prieš Ukrainą. Karinių pajėgumų stiprinimą laikydama svarbiausiu prioritetu ir tam skirdama labai didelius resursus, Rusija, panašu, tiki savo pergale prieš Ukrainą ir Vakarų. Prieš režimo kritikus, prieš Ukrainos rėmėjus, prieš mus, Vakarų bendruomenes, Rusijos žvalgybos tarnybos taiko sovietinių pirmtakų metodus: diversijas ir fizinį susidorojimą. Žvalgybos vertinimu, Rusijos režimas mano, kad santykiai su Vakarais yra pilkojoje zonoje, tarp karo ir taikos, todėl įgalino savo žvalgybos tarnybas vykdyti karo metu įprastas diversijas. Mes tai žinome, mes tam ruošiamės ir manome turintys adekvačių instrumentų bei kompetencijų atlikti mums deleguotai pareigai – saugoti ir ginti visuomenę ir nacionalinius interesus. Ir, panašu, mums tai neblogai sekasi. Mums pavyko ženkliai sustiprinti kontržvalgybą, tad priešininkas mus gali žvalgyti tik iš už sienos, pasinaudodamas techniniais metodais. Nors Rusija ir stengiasi atkurti savo šnipų tinklą, priešiška agentūrinė žvalgyba Lietuvos teritorijoje yra labai apsunkinta. Suprantame, turime toliau išlikti budrūs.

Taigi išsivalėme savo kiemą, bet laikas reikalauja žengti toliau. Naujojo VSD vadovo pagrindiniu tikslu ir iššūkiu laikyčiau užsienio žvalgybos išvystymą. Mes privalome būti ten, iš kur mums kyla grėsmių, ir jas ten pat matyti. Mūsų egzistencinių grėsmių šaltinis yra pasaulyje globaliai veikianti valstybė. Siekiant suvokti tos valstybės tikslus mūsų atžvilgiu, būtina įsigilinti į jos pasaulinį žaidimą, suvokti tos valstybės silpnąsias vietas ir jomis pasinaudoti. Tam mums būtinas globalus partnerysčių tinklas, kurį jau dabar plėtojame.

Kita sritis, kurioje būtini tolesni pokyčiai, – technologinis apsiginklavimas. Šiandien konstatuojame: įžengėme į dirbtinio intelekto amžių. Vidutinėje perspektyvoje jau matosi kvantinė era. Į kvantinių kompiuterių, sensorių, naujos kriptografijos kūrimą investuoja ne vien draugiškos ir gerų ketinimų turinčios valstybės. Neskirdami deramų intelektinių ir finansinių išteklių naujosioms technologijoms įsisavinti, rizikuotume ne tik atsilikti nuo varžovų, bet ir nebesusikalbėti su savo partneriais ir sąjungininkais. Čia manau esant būtina užsiminti apie tokį banalų dalyką, iš vienos pusės, kaip adekvatus finansavimas. Žvalgybos plėtra yra lėtas, atsargus ir laipsniškas procesas, kuris kruopščiai planuojamas ne vieneriems metams į priekį. Technologinis apsiginklavimas nėra vienkartinis brangių aparatų įsigijimas, bet ir nuolatinė jų priežiūra, programinės įrangos atnaujinimas, aptarnaujančio personalo mokymas. Todėl minėtiems plėtros ir darbo efektyvumo gerinimo tikslams įgyvendinti būtinas sistemingas ir prognozuojamas finansavimas. Per dešimtį D. Jauniškio vadovavimo metų VSD bendruomenė sustiprėjo kaip profesionali, motyvuota ir kūrybinga komanda, ir aš didžiuojuosi būdamas jos dalimi. Visada galima padaryti geriau, bet to pasiekama veikimo, o ne kalbėjimo būdu. Laikyčiau garbe, jei man būtų suteikta galimybė tą padaryti.

Baigdamas noriu jus užtikrinti, kad VSD bendruomenė, suvokdama, kad žvalgyba yra integrali valstybės gynybos sistemos dalis, jos priešakinė linija, žinodama, kad slaptumas yra bet kurios žvalgybos *modus operandi*, drauge supranta demokratijai būdingą skaidrumo ir atsakomybės imperatyvą, tad yra nuoširdžiai nusiteikusi ieškoti balanso tarp šių iš pirmo žvilgsnio sunkiai suderinamų kraštutinumų bei sutarimo su visuomene. Beje, labai vertiname išaugusį jos pasitikėjimą mūsų institucija. Tikiu, kad prie to prisideda ir Seimo įsteigtas Žvalgybos kontrolieriaus institutas. Esame pasirengę atvirai veiksmų ataskaitai prieš kontroliuojančias institucijas, tikėdamiesi abipusio supratimo. Ačiū jums už dėmesį. Esant poreikiui ir galimybei, atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, klausiti skirta 20 minučių. Yra daug užsirašiusių Seimo narių. Pirmas klausia A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kandidate, iš tikrųjų turite pavydėtiną biografiją. Aš manau, kad žmonės, turintys kariškos patirties, yra tinkami eiti daugelį pareigų, ir Valstybės saugumo departamentas – ne išimtis. Žinote, kadangi prieš daug daug metų teko rašyti Lietuvos žvalgybos istoriją, tai galiu pasakyti, kad kiekvienas direktorius – tai naujas tos institucijos etapas. Gal jūs tada trumpai įvardintumėte, kaip matote Valstybės saugumo departamentą dabar ir kokios jo galimybės per ateinančius penkerius metus sustiprinti savo veiklą? Įvardijote žvalgybos poreikį, bet ir kontržvalgybos veikimą, kokios galimybės?

R. BRIDIKIS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Galimybių yra. Turime gerus padėtus pagrindus. Sakyčiau taip: vakar šventėme mūsų institucijos 35-metį. Visi etapai turėjo pakilimų, turėjo nuopolių. Kaip minėjote, kiekvienas vadovas atnešė kažką naujo. Galiu tvirtai teigti, kad dabartinis Valstybės saugumo departamentas turi tvirtus pagrindus, turi vienodai mąstantį arba tiesiog viena kryptimi mąstantį kolektyvą, turi stiprius institucinius partnerius Lietuvoje ir tarptautinius partnerius. Dėl to galiu iš patirties tvirtai teigti, kad įvykiai, su kuriais mes susiduriame kiekvieną dieną, ir ypač susiję su saugumu, su valstybės destabilizavimu, yra nuspėjami, yra užkardomi. Turime veiksmų algoritmą, kada galime pasitikėdami partneriais tvirtai sustabdyti tam tikras vykdomas veikas.

Ateityje norisi išlaikyti tai, ką esame sukūrę, norisi toliau stiprinti mūsų kontržvalgybą, bet taip pat ir per skaitmeninę dimensiją. Čia dar tikrai yra ką nuveikti. Vėlgi valstybė turi daug duomenų, jie yra prieinami, juos tiesiog reikia sisteminti, vykdyti tam tikrą, kaip kartkartėmis sakome, duomenų kontržvalgybą, kad galėtume neiekvoti savo resursų ir tikslingai dirbti, sakykime, jau su konkrečiomis atpažintomis... sakykime, atpažintais sektoriais. Tai duomenys, skaitmena, aišku, technologinis tobulėjimas ir prie to, aišku, labai svarbu turėti personalą, kuris tai geba valdyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas kandidate, norėčiau paklausti, kaip jūs vertinate praėjusioje kadencijoje V. Bako inicijuotos vadinamosios pranešėjo komisijos tyrimą, išvadas ir tą patį pranešėjo atleidimo iš VSD faktą? Ar vykstant tam tyrimui, ar po jo buvo kiek pakoreguotos jūsų informacijos rinkimo, valdymo, teikimo į išorę procedūros?

R. BRIDIKIS. Ačiū už klausimą. Žinau, kad jisai aktualus ir dar bus aktualus. Mes negalime vertinti komisijų, mes negalime vertinti pradėtų procesų, jie tiesiog yra. Tai yra valia, išreikšta jūsų, ir mes tą valią išpildome. Kiek nuo savęs galiu pasakyti, tai buvau atviras maksimaliai, bendravau su komisija, su komisijos pirmininku, atsakiau į visus klausimus. Tie klausimai ir atsakymai yra užfiksuoti ir vertinu procesą kaip prievolę. Negaliu nei daugiau pridėti, nei atimti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia M. Lingė. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, turiu du klausimus. Vienas iš jų. Seimo Pirmininkas ne taip seniai įvardino, kad Seime mato požymių, kad formuojasi penktoji kolona. Neprašysiu aš įvardinti, ar jūs matote, ar nematote jos, bet gal jūs galėtumėte įvardinti požymius, pagal kuriuos galėtume atpažinti penktosios kolonos veikimo, elgesio formas, ir kokius jūs tuos požymius išskirtumėte?

Antras klausimas būtų tęsinys dėl pranešėjo. Aš apskritai apie institutą, ne apie komisiją, ne apie buvusį procesą, bet apie patį institutą. Ar pranešėjo institutas po to rezonansinio įvykio, jūsų manymu, silpo, ar jisai stiprėjo? Kaip mes įkvėpsime ir padrąsinsime, jūsų akimis, tuos žmones,

kurie institucijose ryžtusi būti pranešėjais, bet kad jie iš tiesų ryžtusi nebijodami, kad papuls į tokias situacijas, kurios baigiasi taip, kaip baigėsi ši istorija?

R. BRIDIKIS. Na, penktosios kolonos sąvoka ar, nežinau, terminas, sklandantis ore, kaip Valstybės saugumo departamento pareigūnas... Mes, institucija, šito termino nevartojame. Turiu išlikti nuoseklus, turiu vertinti pagal teisę ir teisę į penktąją koloną nėra vartojama sąvoka, mes vartojame kitas sąvokas: bendradarbiavo, kenkė ar nekenkė valstybės saugumui, suverenitetui, bendradarbiauja ar nebendradarbiauja su priešiškomis tarnybomis, ar padeda kitoms valstybėms siekti savo tikslų. Surinkus informaciją, ištyrus, tai yra Baudžiamojo kodekso lygmens įvertinimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Čia aš. Girdite mane? Čia, čia, čia, čia.

Išties labai malonu jus matyti tribūnoje ir turbūt nė vienam, paskaičiusiam ir susipažinusiam su jūsų biografija, dėl kompetencijų nekyla jokių abejonių. Apskritai žmonės turbūt stebi dabar šį posėdį ir kada išgirsta arba bent sužino, kokie pareigūnai ar žmonės dirba Valstybės saugumo departamente, iš karto apima toks saugumo jausmas, galbūt džiaugsmas netgi, kad mes turime tokių žmonių būtent šioje tarnyboje ir būtent šiuo metu, kada išties grėsmės labai realios ir tos realios grėsmės iš Rusijos ir Baltarusijos.

Mes labai daug dėmesio skiriame išorės grėsmėms, bet per mažai vidaus grėsmėms ir toms grėsmėms, kurios išties jau vyksta. Mes pirmą kartą sužinojome arba istorijoje... netgi Europos Sąjungoje, kad atiduotos bylos jau į teismą, kur akivaizdžiai rodo, kad Rusijos karinė žvalgyba jau veikia prieš NATO valstybes ir jūs, būtent žvalgyba, jau susiduriate su tomis grėsmėmis, kitaip tariant, galbūt net ir karo veiksmais.

PIRMININKAS. Kolega, laikas klausiti.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽ-KŠSF). Žinau, kad pavaduotojas... jūs inicijavote ir inicijavote sutelkdami tris mūsų pagrindines tarnybas – Kriminalinės policijos biurą, žvalgybą ir karinę tarnybą – sukurti bendrą skydą, apie jį mes kol kas mažai žinome, ir tikrai jūs artimiausiu metu turbūt pristatysite tą sistemą.

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

D. GAIŽAUSKAS (LVŽ-KŠSF). Kada jūs tai pristatysite?

R. BRIDIKIS. Turime... Ačiū už klausimą. Aktualu. Aktualu nūdieną ne tikrai suvokti grėsmes, ne tikrai apsibrėžti tų grėsmių ratą, bet kartu ir nusimatyti savo bendraminčius, savo pajėgas ar savo institucijas, gebančias kartu ir turinčias mandatą kartu kovoti su grėsmėmis. Valstybės saugumo departamentas negali padaryti, negali visų grėsmių realizuoti ar kovoti su jomis. Mes turime turėti tuos partnerius. Turime įvairių formų. Kriminalinės žvalgybos subjektai, sakyčiau, visi be išimties, yra mūsų partneriai, nes vienoje srityse mes dirbame sankcijų apėjimo klausimais, kitose srityse mes dirbame bendradarbiaujančių su priešiškomis tarnybomis užkardymo, sakykime, bendradarbiaujančių sulaikymo klausimais. Tai kol kas gal tos formos... Aš žinau, apie ką kalbate, jinau šiek tiek, sakyčiau taip, jautroka šią akimirka... Mes kol kas nenorime sakyti, bet esame tvirti, kad bendradarbiavimą ir supratimą apie grėsmes mes turime visi vienuodą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Sinica.

V. SINICA (MSNG). Sveiki. Pirmiausia labai ačiū už jūsų darbą. Aš manau, kiek mes pastaruoju metu kalbame apie augantį pasitikėjimą VSD ir puikius rezultatus, tai yra pagyrimas ir jums kaip pavaduotojui. Tai ačiū.

Klausimus turiu turbūt du, bet jie susieina į vieną, nes šiandien taip geriau būtų. Pastaraisiais metais VSD vadovas daug kalbėjo apie dvi problemas. Apie išaugusius migracijos srautus, su kuriais negali susitvarkyti faktiškai jau Valstybės saugumo departamentas. Tai šito neprašau komentuoti. Bet paraleliai kalbėjo apie finansavimo trūkumą, žmogiškųjų resursų ir resursų apskritai. Tai man labai įdomu, nes jūs minite ir ėjimą į naujas sritis, ir žvalgybą užsienyje, ir plėtrą apskritai. Mes matome objektyviai augančius iššūkius, su kuriais tik jūs, ne kas kitas, kaip institucija, galite tvarkytis. Ar jūs matote resursų trūkumą? Iki šiol jis yra viešai konstatuotas, ar jūs matote, kad ir ateityje turėsite eiti ir reikalauti daugiau?

R. BRIDIKIS. Ačiū už klausimą. Aktualus jisai tiek dabar, tiek turbūt visais Valstybės saugumo departamento gyvavimo laikotarpiais. Žvalgybos bendruomenė, tiesiog specialiosios tarny-

bos, ar tai būtų žvalgybos bendruomenė, ar platesnes kompetencijas turinčios institucijos, ko joms reikia, kad sėkmingai būtų veikama? Tai nuoseklaus ir prognozuojamo finansavimo, nes daugelis mūsų procesų prasideda ir baigiasi ne per vienus metus. Tai yra aukštosios technologijos, tai yra žmonių parengimas, užtrunkantis keletą metų. Tai yra vėlgi bendri projektai su užsienio partneriais. Ir mes negalime pradėti ir baigti tais pačiais metais vien tų projektų – mums tiesiog reikia žinoti ir užsibrėžti tam tikrą laiką ašyje, tam tikrą perspektyvą. Tada mes galime jaustis bent jau stabiliai.

Dabar apie tobulėjimą. Tokio laikotarpio, į kurį mes einame visi kartu, iššūkiai reikalaus mūsų didesnių resursų, tiek žmogiškųjų, vėlgi kartojuosi, tiek technologinių. Tai negalėčiau, nenorėčiau įvardinti sumų, bet dirbdami su Vyriausybe, dirbdami su jumis, gerbiami Seimo nariai, manau, suprantate, kad esame sudėtingoje situacijoje. Vėlgi grėsmės yra čia, šalia mūsų, o gal net ir tarp mūsų. Tai skirti tam tikrą finansavimą, ypač suvokiant, kad mes esame ir gynybos sudėtinė dalis, kad būtų sėkminga gynyba, žvalgyba turi veikti. Tikiuosi.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju buvusiam vadovui, kur ką tik priėmėme sprendimą atleisti, dėl to, kad, mano supratimu, jis sugebėjo ne politikuoti tada, kai buvo labai daug rizikos tą padaryti, o dirbti savo darbą, tą, ką ir turi daryti VSD, tyliai, ramiai.

Mano klausimas yra susijęs su Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymu. Seime yra dešimtys Seimo narių, kurie nėra užpildę pažymų gauti įslaptintos informacijos. Žinome, kad asmenims teikiama informacija tik tais atvejais, kai tai yra būtina žinoti. Sakykite savo nuomonę, kaip jums atrodo, ar turėtų visi Seimo nariai užpildyti tokį prašymą, kad VSD patvirtintų ir leistų dirbti su įslaptinta informacija?

Ir, matau, turiu dar 10–15 sekundžių. Tai dar vienas klausimas. Pastaruoju metu pasigirdo labai daug kritikos D. Trampui ir jo administracijai, viešai net kitą kartą kviečia amerikiečius sukilti prieš D. Trumpą. Kaip jūs galvojate, ar toks naratyvas nėra grėsmė nacionaliniam saugumui? Ačiū.

R. BRIDIKIS. Dėl įslaptintos informacijos, ar tai būtų parlamentas, ar tai būtų kita institucija, kam reikia susipažinti su įslaptinta informacija, su specifine informacija, jautria informacija, sprendžia subjekto vadovas, institucijos vadovas. Negaliu nei pridėti, nei atimti, tiesiog vėlgi viduje yra vadovai, visi mes turime savo vadovus, jie sprendžia, kas turi gauti informaciją, o mes tiesiog esame išpildytojai jų valios.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Mūsų laikas senka, paskutinis klausia A. Lydeka. Prašau.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kandidate, gerbiamas Prezidente, jūs jau atsakėte į mano kolegų gana daug svarbių, aktualių klausimų. Tad dar norėčiau jūsų pasiteirauti tokio bendresnio klausimo. Jūs jau senokai dirbate departamente, esate įsigilinę į veiklą kaip institucijoje dirbantis pavaduotojas. Kaip vertinate, kuri sritis yra geriausiai, stipriausiai atliekama, kurios funkcijos, o kuri sritis yra kaip tik silpniausia, tai yra tos funkcijos silpniausiai atliekamos? Ačiū.

R. BRIDIKIS. Turiu galimybę pasidžiaugti, kad visas personalas, visas kolektyvas, kuris yra mūsų departamente, atiduoda visą save, kad įgyvendintų pareigas, kurios jiems yra skirtos. Kaip ir minėjau, šiuo laikotarpiu mes tikrai esame stipriai konsolidavęsi į grėsmes, kiek tai liečia kontržvalgybą, pagal įstatymo mums suteiktą mandatą veikti, vykdyti kontržvalgybą, kovoti su priešu. Čia arba Lietuvoje, arba už užsienio, užsienio ribų. Žvalgyba yra kita veiklos sritis, kurią mes turime įgyvendinti pagal įstatymo prievolę. Čia mums reikia dar gerokai pastiprėti, mes kuriame tam tikrą sistemą, mes bendradarbiaujame su užsienio partneriais, turime gerą vardą, bet tą sritį aš matyčiau kaip vieną iš tobulintinų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausti skirtas laikas baigėsi. Dėkojame pretendentai.

Toliau galėsime paklausti pretendentą frakcijoje.

R. BRIDIKIS. Labai jums ačiū.

PIRMININKAS. Bus galimybė frakcijoje, komitete. Pagrindiniu komitetu skiriame Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Svarstymas numatytas balandžio 10 dieną. Per šoninį mikrofoną – I. Vėgėlė. Prašau.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, mano supratimu, jeigu mes užduodame klausimus ir spėjame pagal laiką, būčiau labai dėkingas, jeigu leistumėte atsakyti į tuos klausimus. Į vieną iš klausimų pretendentas norėjo atsakyti, bet, aš taip supratau, jūs, skubindamas gal dėl kitų, tiesiog neleidote atsakyti. Būčiau labai dėkingas, jeigu būtų leista atsakyti į visus klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, bet kiekvienas klausiamo po vieną klausimą ir tada galime suspėti... Gerai, dėkojame. Pasitaisys ir *vedantieji*. Kolegos, sprendimai dėl laiko ir svarstymo priimti.

Toliau pirmininkauja R. Budbergytė.

14.37 val.

Seimo savaitės (2025-04-07 – 2025-04-11) – 2025 m. balandžio 8 d. (antradienio) ir 10 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

PIRMININKĖ (R. BUDBERGYTĖ, LSDPF). Gerbiami kolegos, dabar mes einame prie rezervinių klausimų. Rezervinis 1 klausimas – savaitės, prasidedančios balandžio 7 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Pranešėjas – J. Olekas. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Balandžio 7 dieną prasidedanti darbotvarkė gana intensyvi. Pratęsimė antradienį Seimo Pirmininko pavaduotojų pateikimą ir sprendimus dėl jų darbo.

Toliau daug mokestinių įstatymų, kurie buvo pateikti, dabar jie bus svarstymo stadijos. Atkreipsiu dėmesį į daugybę klausimų, susijusių su elektros sektoriaus pertvarka, jie buvo pristatyti. Taip pat Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymas, daug mokesčių įstatymų, taip pat Sporto įstatymas. Tokia būtų antradienio darbotvarkė.

O ketvirtadienio darbotvarkėje numatytas daug Seimo statuto pakeitimų priėmimas, juos mes esame svarstę, kad pagerintume savo galbūt darbo galimybes. Taip pat numatytas Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo priėmimas. Jei šiandien viskas, mes nubalsuosime, tai ketvirtadienį numatytas priėmimas dėl R. Bridikio skyrimo Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriumi ir daug Energetikos, Šilumos įstatymų priėmimų, taip pat kai kurių kitų įstatymų priėmimų. Todėl kviečiu pritarti pateiktam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmoji klausia A. Širinskienė. Prašau. M. Lingė. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Dabar galėsiu paklausti ryte norėto užduoti klausimo Seimo Pirmininkui. Prisiminus Seniūnų sueigą, kad negalite šiandien patvirtinti antros teikiamos „Nemuno Aušros“ vicepirmininkės, minėjote, kad siūloma kandidatė svarbių valstybės reikalų vedama išvykusi į užsienį. Seimo valdybos sprendimas lyg rodo, kad jina yra išvykusi į asmeninę kelionę. Kaip dabar yra, kokius tuos valstybės reikalus kur jina šiuo metu tvarko ir atstovauja?

J. OLEKAS (LSDPF). Labai atsiprašau, turbūt čia buvo mano klaida, pateikiant rytinę informaciją. Asmeniniais reikalais. (*Balsai salėje*)

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Dėl vedimo tvarkos. Tačiau D. Žebelienės, kaip Seimo narės, darbotvarkėje šiandien parašyta, kad ji dalyvauja Seimo plenariniuose posėdžiuose. Čia visiškai...

PIRMININKĖ. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti darbotvarkei? Labai ačiū, pritarta.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama Rasa. Gerbiamas Eugenijau, kaip aš ir sakau, kaip ir žinai, visi Seimo narių kalendoriai yra vienodi. Nueik į *Outlook'ą*, paspausk kalendorių ir parodys, kad šiandien salėje vyksta plenarinis posėdis. Valdybos sprendimu D. Žebelienė šiandien yra išleista.

14.41 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 18², 20 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3230 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Kolegos, labai prašau eiti toliau prie mūsų darbotvarkės. Mes turime Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 18 ir kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3230. Pranešėja – I. Segalovičienė, Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja. Prašau.

I. SEGALOVICHENĖ. Laba diena, gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Klestinčios šeimos iš tiesų lemia stiprią visuomenę, šeimos užtikrina tautos gyvybingumą ir kartų kaitą, atlieka esminį vaidmenį socialinei sanglaudai ir valstybės ekonomikai. Šiandieninė mūsų valstybės demografinė situacija ir poreikis didinti socialinę sanglaudą ir *vardan* nacionalinio saugumo suponuoja mums būtinybę visų mūsų pastangas konsoliduoti ir į šeimų stiprinimo politiką.

Pagrindiniai trys būdai, kuriais šeimos remiamos EBPO šalių socialinės apsaugos sistemose, yra piniginės išmokos (dažniausiai jos yra universalios), teikiamos viešosios paslaugos ir, be jokios abejonės, mokesčių sistema. Mokesčių lengvatos šeimoms paraleliai su išmokomis ir paslaugomis, kaip tas trikampis, yra taikomos daugelyje pažangių valstybių: tiek Prancūzijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Belgijoje, Šveicarijoje, Portugalijoje, Olandijoje, Slovakijoje, Didžiojoje Britanijoje, net ir JAV, ir taip toliau. Lietuva neturi vieno iš trijų esminių polių. Tai yra mūsų mokesčių sistema neturi mokesčių lengvatų šeimoms. Lietuvos mokesčių sistema iš esmės atsižvelgia į pajamų dydį, bet ne į aktualias išlaidas, susijusias su vaikų išlaikymu, ir tai yra labai reikšmingos išlaidos. Namų ūkiai su vaikais Lietuvoje susiduria su reikšmingomis maisto, energetikos, komunalinėmis išlaidomis, vaiko parengimo į mokyklą, paskolų palūkanomis, įvairių paslaugų – nuo transporto iki sveikatos. Asmenys, turintys vaikų, kainų pokyčius patiria daug skaudžiau. Šiuo metu Lietuvoje vaikus auginančios šeimos, įvertinus paramą piniginėmis išmokomis, patiria didesnę mokesčinę neto našta nei EBPO vidurkis, o 2023 metų aktualiausias, naujausias rodiklis rodo, kad vaikų, gyvenančių skurdo rizikoje ir socialinėje atskirtyje, lygis vis dar siekia beveik 22 %. Akivaizdu, kad nors situacija tikrai gerėja, esamų priemonių nepakanka.

Šis įstatymo projektas parengtas ne tik siekiant finansiškai stiprinti vaikus auginančias šeimas ir kurti šeimų kūrimo paskatas ir mokesčių sistema, bet ir spręsti labai svarbų klausimą, tai yra dirbantiems ir vaikus auginantiems asmenims paskatų trūkumą.

Prezidentas siūlo Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pataisą, kad atsirastų papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis už vaikus. Jis galėtų siekti 87 eurus pagal dabartinį pasiūlymą per mėnesį už vieną vaiką, arba tai sudarytų 1 tūkst. 444 eurus papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį per metus. Papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį už vaiką prisitaikytų ne tik dirbantieji pagal darbo sutartis, bet ir tėvai, kurie dirba pagal individualiąją veiklą. Tai šiandien vis aktualesnis klausimas. Paramą tėvai galėtų gauti kartą per metus, teikdami metines pajamų mokesčio deklaracijas.

Svarbu yra tai, kad mūsų siūlomas NPD niekaip nepakeis vaiko pinigų ir šios priemonės tarpusavyje nekonkuruoja. Priešingai, jos papildo viena kitą. Siekiant sukurti palankią, draugišką valstybę šeimoms, svarbu taikyti pažangių šalių praktiką. Iš jos mes akivaizdžiai matome, kaip sakiau pradžioje, kad turime išmokas, turime viešąsias paslaugas, dabar mes turime sutvarkyti ir mokestinės sistemos draugiškumą mūsų šeimoms. Prezidentas pabrėžė svarbų dalyką – jis tikisi, kad siūlomi mokestiniai pakeitimai šeimoms su vaikais būtų diskutuojami kartu su planuojamais mokestiniais pakeitimais, kadangi dėl mokesčius reglamentuojančių įstatymų reikalinga Vyriausybės išvada. Prezidento lūkestis, kad dėl papildomo neapmokestinamojo dydžio už vaiką Vyriausybė teiks išvadą paraleliai su visų mokestinių pokyčių paketu.

Gerbiami Seimo nariai, kviečiu pritarti Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimui po pateikimo. Projektas turės būti atnaujintas Seimo komitete, įskaitant atnaujintą įsigaliojimo datą ir kitus techninius pokyčius, gavus išvadą iš Vyriausybės. Ačiū už dėmesį. Esu pasiruošusi atsakyti į jums aktualius klausimus.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų paklausti yra užsirašę nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama patarėja, dabar jūs sakote, kad nekonkuruoja su vaiko išmokomis, tai toks požiūris gali būti, tačiau 2018 metais, premjero S. Skvernelio Vyriausybės laikais, buvo traktuojama, kad tai konkuruojantys du instrumentai. Iki tol egzistavo PNPD vaikus auginančioms šeimoms, buvo įvesti vaiko pinigai. Jie, beje, augo nuo 30 eurų ir per penkerius metus išaugo iki 86 eurų už vieną vaiką. Tai buvo panaikintas PNPD kaip konkuruojantis instrumentas. Tai šitas jūsų pasiūlymas yra naujas požiūris.

Aš noriu paklausti. EBPO numato tris dalykus, tai jie galėtų būti: arba, arba, arba, o jūs teigiate: ir, ir, ir, tai kiek tas kainuos visas komplektas Lietuvai per metus? Visas.

I. SEGALOVICIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų, kalbant apie 2019 metus, turbūt pagrindinė priežastis buvo ne konkuravimas, o vaiko pinigai, kurie kaip universali išmoka tikrai yra prioritetingi. Laimei, kad Lietuvoje mes turime ją. Be kita ko, verta pastebėti, kad tuometinis PNPD mechanizmas savo dizainu buvo... jo prasmė buvo kiek sumažėjusi, nes, sudėję bendrai NPD ir PNPD, anuomet mes matėme, kad bendras suminis neapmokestinamasis dydis viršydavo minimaliąją mėnesinę algą ir mažiausiai uždirbantieji nepasinaudodavo visa priemonės apimtimi. Šiuo metu Prezidento pasiūlytas instrumentas yra kitoks: jisai nesukuria šitos buvusios problemos. Ir kas yra labai svarbu? EBPO sako, kad mes ne selektyviai turime pasirinkti vieną priemonę, o jos visos turi veikti kaip labai aiškus trio. Mūsų siūlomas, Prezidento siūlomas instrumentas, mūsų vertinimu, kainuotų apie 60 mln. eurų per metus.

PIRMININKĖ. Jūsų paklausti dabar nori A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama pranešėja, jūs šiek tiek užsiminėte, kad šitas įstatymas visgi registruotas daugiau nei prieš metus. Per tą laiką įvyko dideli pasikeitimai tiek čia, Seime, tiek įvairūs rinkimai. Džiaugiuosi, kad Prezidentas visą praeitą kadenciją ir šitą rūpinasi šeimomis, vaikais, jų pajamomis. Bet Prezidentas šių metų vasario mėnesį išklė dar rimtesnį iššūkį mums visiems – surinkti reikiamą sumą šalies gynybai. Todėl mano du klausimai. Pirmas, ar jūs realistiškai vertinate mūsų biudžeto galimybes? Tai yra labai svarbu. Ir antras dalykas, kodėl mes skriaudžiame šeimas, jos negalės gauti lengvatų per gyventojų pajamų mokestį? Ar ne lengviau būtų eiti vaiko pinigų didinimo klausimu ir tada visos šeimos, taip sakant, būtų pamylėtos tiek Prezidento, tiek Seimo, priėmusio šitą sprendimą? Labai ačiū.

I. SEGALOVICIENĖ. Labai dėkui už klausimą. Tikrai labai svarbu pabrėžti, kad, pagal Prezidento nacionalinio saugumo sampratą, mes turime stiprinti Lietuvos gynybą, bet lygiagrečiai stiprinti ir mūsų socialinę sanglaudą. Nes vis tik pagrindinis pajamų šaltinis gynybai yra ekonomikos augimas. Socialinių problemų sprendimas tiesiogiai turi įtaką ir mūsų ekonomikos augimui, todėl visų mūsų užduotis yra stiprinti mūsų visuomenę įvairiausiais aspektais – tiek dėl nacionalinio saugumo tikslų, tiek dėl socialinės sanglaudos tikslų. Valstybė negali stabdyti savo veiklos – ji turi rūpintis žmonių gerove tam, kad augtų mūsų ekonomika ir mes surinktume daugiau pajamų. Tai čia yra tikrai labai svarbus klausimas, todėl neverta priešinti, nes šitie dalykai yra susiję ir juos reikia labai gražiai vesti tandemu, kad ta nauda būtų, na, 360 mūsų visuomenėje.

PIRMININKĖ. Klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Pirmiausia aš noriu dar Eugenijui priminti, kad vaiko pinigai yra jau ne 86, o 122 eurai, tas pasikeitimas yra kur kas ryškesnis. Tiktais klausimas yra, kodėl netinka universali vaiko pinigų priemonė stiprinti šeimoms, ypač jeigu žiūrime ir į demografinę situaciją: daugiau vaikų – gaunamos didesnės išmokos už vaikus, jos indeksuojamos ir tikrai galima neišskiriant.

O kitas klausimas yra, kodėl jūsų pasiūlyme yra programuojama tokia nelygybė tarp skirtingas veiklas vykdančių žmonių? Individualiąją veiklą besiverčiantys asmenys susimažindami galės turėti apie 1 tūkst. eurų finansinės naudos per metus, pajamų, o dirbantys pagal darbo užmokestį – ten apie 200. Tai beveik penkių kartų skirtumas tarp naudos, kurią gaus iš jūsų pateikto įstatymo. Kodėl individualioji veikla yra pranašesnė...

PIRMININKĖ. Kolega, laikas.

M. LINGĖ (TS-LKDF). ...kai už ją dar šiuo metu netgi mokama mažiau gyventojų pajamų mokesčio? Ir šis pasiūlymas apskritai yra naudingesnis...

PIRMININKĖ. Prašom, pranešėja, atsakyti.

I. SEGALOVICIENĖ. Trumpa reakcija dėl individualiosios veiklos ir darbo santykių. Visi vaikai turi būti lygūs, ir tai yra pagrindinis atspirties taškas. Tikrai mokesčių sistema, paskatos, kurios veikia per mokesčių sistemą, jūs puikiai žinote, gerbiamas Mindaugas, veikia visai kitus aspektus: užimtumą, dalyvavimą darbo rinkoje ir taip toliau. Prezidento tikslas – tikrai mažinti tas

kliūtis ir tuos trūkumus, kurie yra susiję su paskatomis dirbti. Mums atrodo, tai be galo svarbu. Ir kita jūsų klausimo dalis buvo susijusi su... Taip. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Prezidento patarėja, Lietuvos intelektualai, tarp jų ir VDU profesorius G. Mažeikis, labai aiškiai sako: valstybės prioritetai turi keistis – reikia kurti ne gerovės, o saugumo ir atsparumo valstybę. Aš, kaip trijų vaikų tėvas, galiu aiškiai pasakyti, kad man trūksta socialinių paslaugų. Tai yra gerovė, kurią aš norėčiau turėti. Bet pinigai – jie savaime neišsprendžia to. Tą įrodė ir Pietų Korėjos visuomenė, ir Japonijos visuomenė. Geros paslaugos šeimoms sprendžia. Todėl aš noriu paklausti. Laikmetį suprato Didžioji Britanija. Štai Didžiosios Britanijos *Labour*, dešinieji, *ta prasme* socdemiška dauguma, daro tai, ką A. Sysas bandė jums pasakyti, – *taupo ant* socialinės paramos. *Labour* nusprendė 0,2 % socialinės paramos biudžeto sutaupti ir skirti krašto apsaugai.

PIRMININKĖ. Kolega, klauskite!

S. GENTVILAS (LSF). Kodėl mes vis dar nekeičiame savo prioritetų? Ačiū.

I. SEGALOVICHIENĖ. Dėkui už klausimą. Tikrai Prezidentas yra įsitikinęs, kad gerovės valstybės kurso negalime keisti į anglosaksišką tradiciją, kažkokią praktiką, kuri jums yra galbūt priimtina, aš suprantu. Tikrai, kas yra labai svarbu, kad būtent Anglijoje taip pat mes matome ir mokestines lengvatas šeimoms, kartu ir išmokas, ir tikrai kviečiame nesukti... nepamiršti gerovės įsipareigojimų. Tikrai labai pritariu, ir ką sakiau, stiprinančiai... mes turime išmokų dalį išspręstą. Mums reikia spręsti dėl mokestinės sistemos ir didinti viešųjų paslaugų aprėptį, kokybę, taiklumą, įvairovę, orientuotą būtent į šeimas.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia V. Ažuolas. Prašau labai trumpai, kad trumpas atsakymas būtų.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Aš labai trumpai. Mane stebina Prezidento požiūris į tautą: kai stambiajam verslui duodame 250 mln. nuolaidų, jis pasirašo tokius įstatymus, kai tą pačią sumą dabar siūloma atimti iš smulkiojo ir vidutinio verslo... Ir šis pasiūlymas tarsi paguodos prizas, kad vašiek tiek gausite jūs, kurie auginate vaikus. Tai kokią naudą gaus šeima, kuri gauna minimaliąją algą? Didžiulė dalis Lietuvos žmonių gauna minimaliąją algą. Kaip jie pajus – 5 eurai, 10 eurų, ar ta gerovė liks tik popieriuje? Ačiū.

I. SEGALOVICHIENĖ. Labai dėkui už klausimą. Tikrai mokestinės lengvatos šeimoms, įtraukimas, sistemiškas, šito elemento į mūsų mokesčių sistemą duos gerų rezultatų, nes moksliniai tyrimai rodo, nepaisant visų spekuliacijų, kad apskritai finansinės sąlygos yra vienas iš pagrindinių motyvų, kuriant šeimą ir planuojant savo prokreacinius planus.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dabar motyvai už – I. Vėgėlė. Prašau.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Tikrai ačiū už labai prasmingą pasiūlymą ir išmintingą pasiūlymą, kai galima kalbėti apie tai, kad galų gale bus atsisukama į šeimas, auginančias vaikus, ir už kiekvieną vaiką, mes galėsime tikėtis, šeima gaus atitinkamą sumą per metus. Čia, žinoma, galima būtų kalbėti... Nuolaidų, turiu mintyje, mokesčių prasme už vaikus. Žinoma, galima būtų kalbėti, ar tai turėtų būti griežta, konkreti suma, kuri įvardinta dabar įstatyme, ar vis tiksliai tai galėtų būti kažkokia nuo pajamų priklausanti suma. Čia būtų galima apie tai diskutuoti ir dėti toliau. Bet pati idėja, kurią jūs pristatėte, čia tikrai Prezidento yra labai išmintinga idėja, apie ją mes kalbėjome jau seniau, bet galų gale atėjo jinai jau į įstatymo projekto stadiją. Ši idėja atneša, kad galų gale šeimai už jos vaikus yra skiriamos mokesčių lengvatos. Tai ačiū jums už šią idėją ir tikrai kviečiu visus palaikyti. Labai prasminga šeimų, auginančių vaikus, paramos sistema. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Matyt, reikėjo iš pat pradžių, kai Prezidentas praėjusioje kadencijoje pradėjo kalbėti apie gerovės valstybę, kurią jis įsivaizduoja. Didesnis perskirstymas per biudžetą. Mums, kaip politinei bendruomenei, reikėjo susitarti, ar visi vienodai taip vertiname. Aš nuo pat pradžios vertinau, kad kuo didesnis perskirstymas per biudžetą, tuo didesnė valstybės biurokratija. Ir pateikiu dabar kraštutinumus: Šiaurės Korėja perskirsto apie 90 % BVP, Šveicarija – 23 %. Kur link mes norėtume eiti su didesniu perskirstymu?

Kitas dalykas – lengvatos. Ekonomistai sako, gal net nereiktų didinti mokesčių, apie kuriuos užvakar paskelbė Vyriausybė, jeigu peržiūrėtume įvairias lengvatas, kurios dabar figūruoja. Biudžete atsirastų daugiau pinigų naikinant šitas lengvatas. Dabar, kai Prezidentas ir toliau tęsia gerovės valstybės viziją didindamas lengvatas, šelpdamas vienus ar kitus sluoksnius, kuriems tikrai reikalinga parama, ir lygiagrečiai išsako būtinybę 5–6 % nuo BVP skirti gynybai nuo kitų metų, mes nebesuvesime galų. Kitaip sakant, Vyriausybė nebesuves galų ir tai yra didžiulis iššūkis, kurį reikia matyti.

Matydama EBPO siūlymus, prezidentūra traktuoja: ir tos, ir tos, ir tos paskatos turi būti naudojamos. Man atrodo, laikmetis ne tas ir mes turime pasirinkti, kurias paskatas naudoti. Buvo PNPd, įvesti vaiko pinigai, ačiū M. Lingei už patikslinimą, nuo 30 eurų iki 122 eurų pakilo vaiko pinigai per šešerius metus. Tai puikus, puikiai veikiantis instrumentas. Galvokime, ką darome su savo biudžetu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kolegos, jau balsavimo langas, todėl balsuojame dėl šio projekto po pateikimo.

Užsiregistravo 82 Seimo nariai, balsavo 78: už – 67, prieš – 4, susilaikė 7 nariai. Po pateikimo pritarta.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). A. Gedvilienė. Nespėjau paspausti, susilaikau. Prašau dėl protokolo...

PIRMININKĖ. Įrašysime į protokolą. Labai ačiū. Projektui pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 13 dieną.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Irgi neužbaigiau balsavimo.

PIRMININKĖ. Įrašysime.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Už.

PIRMININKĖ. J. Sabatauskas – už.

A. SYSAS (LSDPF). Aš noriu paprašyti Vyriausybės išvados, kadangi tai yra finansinis...

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu dėl Vyriausybės išvados? Ačiū, kolegos, sutariame.

15.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Darių Jauniškį iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriaus pareigų“ projektas Nr. XVP-258 (priėmimo tęsinys)

Tuomet einame prie 2-1 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Darių Jauniškį iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriaus pareigų“. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 80 Seimo narių, labai atsiprašau, 86, balsavo 86: už – 86, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.03 val.

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 23 straipsnio pakeitimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-253, Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-254 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4.1 klausimas – Lietuvos banko įstatymo pakeitimo projektas Nr. XVP-253 ir susijęs 2-4.2 klausimas – Valstybės gynybos fondo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-2775. Pranešėjas – Prezidento patarėjas V. Augustinavičius. Prašau.

V. AUGUSTINAVIČIUS. Laba diena, gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Šių metų sausio mėnesį Prezidentas pristatė siūlymus, kurie reikšmingai prisidėtų generuojant finansinius resursus turint tikslą iki 2030 metų suformuoti nacionalinę diviziją ir susijusius kritinius kariuomenės operacinius pajėgumus. Dėl šių tikslų reikalinga padidinti asignavimus gynybai iki 5–6 % nuo bendrojo vidaus produkto.

Lietuvos banko įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu ir Valstybės gynybos fondo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo projektu yra siūloma įteisinti vieną iš šaltinių, kuriuo būtų papildytas Valstybės gynybos fondas. Siūloma padidinti Lietuvos banko pelno įmokos dalį, pervedamą į valstybės biudžetą. Padidinta įmokos dalis, nustatyta įstatyme, būtų pervedama į Valstybės gynybos fondą.

Lietuvos banko įstatymo pakeitimo projektu siūloma pakeisti Lietuvos banko pelno paskirstymo tvarką taip, kad, kasmet atlikus būtinus pelno dalies skyrimus Lietuvos banko kapitalui, visa likusi suma būtų skiriama įmokai į valstybės biudžetą. Siūloma atsisakyti nuostatos įmokai į valstybės biudžetą skirti iki 70 % apskaičiuoto pastarųjų trejų pasibaigusių metų Lietuvos banko pelno vidurkio. Teikiamu Valstybės gynybos fondo įstatymo projektu siūloma įtvirtinti naują šio fondo lėšų šaltinį – Lietuvos banko pelno įmokos, pervestos į valstybės biudžetą, dalį, kuri viršija 14 mln. eurų. Ši finansinė riba yra nustatyta atsižvelgiant į Lietuvos banko ankstesniu laikotarpiu į valstybės biudžetą pervestą pelno įmoką.

Prieš teikiant Lietuvos banko įstatymo pataisas buvo gauta Europos Centrinio Banko išvada, kuria neprieštaraujama Lietuvos banko įstatymo pataisai, o į detalesnius Europos Centrinio Banko pastebėjimus yra sureaguota ir papildomai įstatymo rengėjų detalizuota prie įstatymo pridėta me aiškinamojo rašto dokumente. Projekto derinimas su Europos Centrinio Banku užtruko nemažai laiko, o tikslas yra, kad didesnė pelno įmoka šių metų gegužės mėnesio pirmomis dienomis jau pasiektų Gynybos fondą. Atitinkamai Lietuvos Prezidentas siūlo Seimui svarstyti šiuos įstatymų projektus skubos tvarka.

Dėl įstatymų projektų jau yra diskutuota ir derinta su valstybės institucijomis ir įstaigomis, tai yra Lietuvos banku, Finansų ministerija, Krašto apsaugos ministerija. Atsižvelgę į tai ir skubos poreikį, siūlome Vyriausybės išvados papildomai neinicijuoti, o diskusijų Seimo komitete metu būtų galimybė atsakyti į kitus institucijų klausimus, jeigu tokių kiltų. Prezidento vertinimu, įstatymų projektais siūloma priemonė yra svarbi sprendžiant valstybės saugumo klausimą ir siekiant iki 2030 metų suformuoti Lietuvos kariuomenės diviziją. Siūloma priemonė padidins finansinių šaltinių gynybai apimtį.

Gerbiami Seimo nariai, kviečiu pritarti įstatymų projektams ir jų svarstymui skubos tvarka projektų pateikimo stadijoje. Esu pasirengęs atsakyti į jūsų klausimus. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų nori paklausti daug Seimo narių. Pirmas – A. Anušauskas. Nėra. G. Skaistė, prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš gal norėjau pasiteirauti dėl tos dalies, kurią siūlote skirti Valstybės gynybos fondui ir siūlote tai daryti kaip skirtumą nuo to, ką pernai Lietuvos bankas įmokėjo į valstybės biudžetą, ir to, kas būtų įmokėta po naujo įstatymo priėmimo. Bet bet koku atveju tie pelnai kiekvienais metais skirtingi ir, man atrodo, tas palyginimas truputėlį savotiškas, nes tikėtina, kad šiais metais pelno įmoka būtų gerokai didesnė, net jeigu nieko ir nekeistume, nes tiesiog pelnas yra didesnis. Tai vienas klausimas, kodėl 14 mln., o ne tai, kas hipotetiškai galėtų įkristi 2025 metais, jeigu būtų nieko nekeičiama, nes tikiu, kad tą skaičių žinote iš diskusijų su Lietuvos banku?

O kitas klausimas, matyt, yra: trejų metų vidurkio naikinimas visgi vidutiniu laikotarpiu nieko nereiškia, nes bet koku atveju kiekvienais metais tas vidurkis slenka ir vidutiniu laikotarpiu surinktume tiek pat pinigų, kiek būtų kiekvienais metais skaičiuojant atskirai. Tai kur čia ta didžiulė pridėtinė vertė to, kad keleriais metais anksčiau įkris tie pinigai?

V. AUGUSTINAVIČIUS. Labai ačiū už klausimus. Pagrindinė vertė įstatymų projektų yra to, kad vidurkio naikinimas sudaro galimybes kur kas greičiau gauti gynybai reikalingas lėšas iš Lietuvos banko pelno, ir tai, kad yra siūloma pervesti ne 70 %, o visą Lietuvos banko pelną po atskaitymų, tai yra apimties didinimas net ir ilguoju laikotarpiu. O 14 mln. eurų riba, kaip jūs teisingai pastebėjote, yra atsiremiant į paskutinius Lietuvos banko įnašus į valstybės biudžetą, kas yra jau tam tikra prasme trimečiame biudžete numatyta. Dėl pakeitimų, tai yra didesnė dalis, ji-
nai būtų skiriama Gynybos fondui, gynybos reikmėms.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Sveikintinas visų pirma Prezidento pastebėjimas, kad bet kokia mokesčių reforma turėtų būti neįvedant naujų mokesčių. Tą, atrodo, dauguma jau pažeidė. Ant-
ras Prezidento pastebėjimas buvo skatinti augimą. Tai šiandieniniai augimo varikliai... sako 76
asociacijos, kad bus pažeistas augimas. Bet klausimas dabar apie šitą pasiūlymą, na, jis toks me-
džioklė briedžio, o briedis iš tikrųjų ne, na, jis...

Pats augimas ir pelno normos yra iš tikrųjų stipriai stipriai kritusios centrinių bankų aplin-
koje, Europos Centrinis Bankas paskelbė absoliučiai rekordinį istorinį nuostolį, Lietuvos bankas
yra vos vos pelningas, kai aplinkiniai bankai net ir patiria nuostolių. Gal jūs turite įžvalgų, kaip
didinti Lietuvos banko pelningumą, kad mes nekalbėtume apie procentuotę, bet iš esmės kalbė-
tume apie didesnes galimybes prisidėti prie biudžeto, nes šiandien pelningumas yra visiškai kri-
tęs? Ačiū.

V. AUGUSTINAVIČIUS. Labai ačiū už klausimą. Kaip ir minėjau per pristatymą, yra gauta
Europos Centrinio Banko nuomonė, kad Lietuvos bankas veikia efektyviai, banko kapitalas, ban-
ko atsargos kapitalas yra pakankami ir būtent visos prielaidos sudaro galimybes Lietuvos bankui
labiau prisidėti prie gynybos finansavimo.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Sveiki. Iš tikrųjų yra geras posakis: iš didelio debesies maža lietaus.
Tai tas pakeitimas, pasakykite, kiek sugeneruos, be 14 mln.? Nes realiai, jeigu jūs vietoj 70 %, sa-
kote, 100 %, čia bus 2, 3, gal 5 mln. klausimas. Gal galite pasakyti, pagal prieš tai buvusį Prezi-
dento pasiūlymą kainuos 60 mln. dėl PNPD, o kiek čia sugeneruos? Pavyzdys: buvo metai, kai
Lietuvos bankas uždirbo 300 mln., o sumokėjo 14 mln. Kiek papildomų pinigų gausime? Ačiū.

V. AUGUSTINAVIČIUS. Ačiū už klausimą. Kaip žinote, banko finansinis ataskaitų rinkinys
yra dar rengiamas ir pagal įstatymo tvarką bus pateikiamas Seimui. Taip pat turėjome diskusijų
su institucijomis, labai indikatyviai vertinant, tikrai bus kartais daugiau, negu jūsų minima suma,
ir priartės, o gal net ir šiek tiek perlips 100 mln. eurų.

PIRMININKĖ. R. Kuodis.

R. KUODIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Vėlgi, pratęsiant kolegos S. Gentvilo klausimą, žiūrėti į esmę, iš
kur tie pelnai ir kodėl jie tokie maži. Ar prezidentūra turi kokią nors nuomonę dėl to fakto, kad
euro sistema privatiems bankams dabar moka nuo perteklinių atsargų apie 100 mlrd. kas metus
ir, tai natūralu, tuština centrinių bankų, kurie yra viešos institucijos, kišenes? Ar jūs ką nors ban-
dote daryti tuo klausimu kokioje nors Europos Vadovų Taryboje, ar ne?

V. AUGUSTINAVIČIUS. Labai ačiū už klausimą. Kaip ir yra paminėta aiškinamajame rašte,
Europos Centrinis Bankas visoje euro zonoje išvelgia tam tikrą riziką, bet ta rizika, kurią išvelgia
Europos Centrinis Bankas apskritai euro zonoje, šiuo metu netaikoma Lietuvos bankui, nes Lietu-
vos bankas tokios rizikos per visą savo gyvavimo laiką nėra patyręs.

PIRMININKĖ. T. Domarkas.

T. DOMARKAS (*NAF*). Norėčiau paklausti, apskritai kokio dydžio kapitalą jūs valdote ir ko-
kia yra jo grąža? Ačiū. Lietuvos bankas.

V. AUGUSTINAVIČIUS. Lietuvos banko įstatinis kapitalas yra reglamentuotas įstatymais. At-
sargos kapitalas sudaro virš 400 mln. eurų, bet, be abejo, tai jau tada būtų klausimai, matyt, Lietu-
vos bankui detalesni.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis Prezidento patarėjau, išties
jūs siūlote labai nedidelę dalį nuo poreikio. Jeigu poreikis bus 5,25 %, tai bus virš 4 mlrd., skai-
čiuojant nuo BVP. Tai mūsų tikslas kitais metais, jūs siūlote 14 mln., o kažkaip apeinate komerci-
nių bankų solidarumo dalį. Bankai Lietuvoje turi jaustis saugiai, todėl turėtų prisidėti. Net buvusi
valdžia solidarumo mokesčių buvo išsireikalavusi iš bankų. Juk bankų pelnai ir laikosi tokie pat
kaip infliacija, didžiuliame šuolyje – apie 1 mlrd. per metus. Tai yra didžiulė suma ir tokių sumų
niekada nebuvo, jos buvo trigubai mažesnės, uždirbdavo maždaug po 1 mln. per dieną pelno,
grynojo pelno, dabar uždirba 1 mlrd.

PIRMININKĖ. Kolega, klausiamo.

A. SKARDŽIUS (NAF). Klausimas ir yra, kodėl apeiname potencialų mokėtoją dėl jų pačių ir dėl jų klientų saugumo, tai yra bankų solidarumo mokesčių? Labai ačiū jums.

V. AUGUSTINAVIČIUS. Labai ačiū už klausimą. Patikslinčiau, kaip ir minėjau pristatymo metu, kad suma gali perlipti ir 100 mln. eurų, priėmus šias įstatymo pataisas. Vertinant apskritai gynybos finansavimą, kaip ir yra detalizuota aiškinamajame rašte, Prezidentas mato kelias kryptis, tai yra tik viena iš priemonių. Kitos priemonės yra pridėtinės vertės mokesčio šešėlio mažinimas, Prezidentas teiks papildomas įstatymo pataisas taip pat šitoje sesijoje.

Kitas kelias yra bendrojo vidaus produkto didinimas bendrąja prasme, kas yra, matyt, centrinė strategija, daugiausia lėšų sugeneruota. Tai būtų sprendžiama didinant paskolų ir indėlių santykį, taip pat daugiau investuojant pensijų fondo lėšų ne užsienyje, bet Lietuvoje. Ir, be abejo, skolinimasis yra ta greitoji priemonė, nuo ko ir prasidėtų, būtent Europos Komisija ir leidžia skolintis papildomai gynybai finansuoti po diskusijų Europos Sąjungos institucijose.

PIRMININKĖ. K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, jeigu suklysiu, mane pataisysite, bet, praeitų metų žiniomis, Lietuvos centriniame banke komerciniai bankai laiko savo lėšas, maždaug apie 17 mlrd. eurų bendra suma, ir centrinis bankas už tai moka palūkanas komerciniams bankams. Ir, sakykime, tai dar vienas papildomas banko, kaip pasakyti... galimybės gauti pelną. Ar šiuo atveju nematote kokių nors galimybių sutvarkyti šituos klausimus? Ačiū.

V. AUGUSTINAVIČIUS. Labai ačiū už klausimą, jis labai taiklus. Tai viena iš Prezidento iniciatyvų ir idėjų, kuri buvo pristatyta sausio mėnesį, tai yra ne visi finansiniai resursai, ne visos lėšos, kurios galėtų būti įdarbintos Lietuvoje, yra įdarbinamos. Tai mes matome, kad paskolų ir indėlių santykis yra gerokai mažesnis Lietuvoje. Tai yra paskolų išduodama verslui, verslo plėtrai, tam, kad ekonomika vystytųsi, suteikiama mažiau negu kitose šalyse, ir būtent tos lėšos šiuo metu guli, kaip jūs minėjote, Europos Centriniame Banke. Tai tikslas yra, vadovaujantis geriausia euro zonos, Prancūzijos, praktika, ieškoti galimybių, kad tos lėšos labiau prisidėtų prie ekonomikos augimo. Tai šiuo atveju taip pat bus tam tikrų idėjų ir išanalizuotų siūlymų ateityje.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Aš noriu pasveikinti prezidentūros iniciatyvą iš esmės didinti valstybės pajamas. Turiu pripažinti, labai dažnai trūksta tokios iniciatyvos iš prezidentūros, nes dažniau šnekama apie pajamų... išlaidų didinimą. Tai jeigu pasižiūrėtume, jūs, gerbiami patarėjai, sėdite dviese, bet gerbiama I. Segalovičienė atnešė 60 mln. papildomų poreikių, o jūs atnešate tik 14 mln. papildomų pajamų (bent taip rašote aiškinamajame rašte).

Esminis klausimas (mano, gerbiamo R. Kuodžio, Kęstučio) yra: kodėl tokie maži pelnai? Ką prisidirbo centriniai bankai su rekordiniais nuostoliais? Kodėl komercinių bankų tokie rekordiniai pelnai? Kodėl neišlaikytas santykis? Ir kodėl centriniai bankai *susifeilino* dėl daug ko ir tie pinigai nugulė iš tikrųjų ne į kredito rinkas kaip pasiūla, bet į akcininkų dividendus? Ir Europos centriniai bankai pražiopsojo per šitą laikotarpį didelę didelę galimybę prisidėti ir atstatyti tą pačią Ukrainą su tais resursais, kurie nuėjo privačiam kapitalui išsigryninti. Tai mes trise klausėme jūsų šito klausimo. Jūs, gerbiamas patarėjau, nesugebėjote į šitai atsakyti, tai, tikiuosi, per komitetus mes su centriniu banku pasiklausime šito klausimo. Ar ne taip, gerbiamas Raimondai?

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS. Kadangi patarėjai negali atsakinėti į klausimus, čia nebe klausimų vakaras, tai aš į kolegų klausimą retoriškai. Gal kai pasikeitė valdyba, kai buvo mūsų kolega Raimondas valdyboje, buvo stipresnis bankas, tai gal čia ta priežastis yra?

PIRMININKĖ. Kolegos, balsuojame už abu projektus.

Užsiregistravo 78 Seimo nariai, balsavo 76: už – 75, prieš nebuvo, susilaikė 1 Seimo narys. Po pateikimo pritarta. Dabar noriu paklausti, turime apsispręsti dėl skubos tvarkos taikymo. Respublikos Prezidentas prašo. Balsuojame dėl skubos tvarkos. Argumentai buvo išdėstyti. Prašau, balsuojame.

Užsiregistravo 79 Seimo nariai, balsavo 76: už – 69, prieš – 1, susilaikė 6. Skubai pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 15 dieną. Ar galima pritarti, kolegos? Pritariame, matau, nėra prieštaravimų.

15.19 val.

Istatymo „Dėl 1967 m. gegužės 3 d. Monake priimtos Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos, iš dalies pakeistos 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, ratifikavimo“ projektas Nr. XVP-222 (pateikimas)

Kitas klausimas yra įstatymo „Dėl 1967 m. gegužės 3 d. Monake priimtos Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos“ projektas Nr. XVP-222. Pranešėjas – J. Taminskas. Prašau.

J. TAMINSKAS. Sveiki, gerbiami Seimo nariai. Noriu pristatyti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl 1967 m. gegužės 3 d. Monake priimtos Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos, iš dalies pakeistos 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, ratifikavimo“ projektą Nr. XVP-222. Įstatymo projekto tikslas – ratifikuoti minėtą konvenciją. Priėmus įstatymo projektą ir ratifikavus konvenciją, Lietuva taptų Tarptautinės hidrografijos organizacijos nare.

Esminės priežastys, lėmusios įstatymo projekto parengimą ir pateikimą, yra dvi. Pirma, Lietuvos Respublika yra vienintelė Europos Sąjungos valstybė, neratifikavusi konvencijos ir neprisijungusi prie Tarptautinės hidrografijos organizacijos. Nebūdama organizacijos nare, Lietuva neturi teisės platinti tarptautiniu mastu pripažintų, tarptautinius standartus atitinkančių jūrlapių, todėl negali tinkamai vykdyti savo tarptautinių įsipareigojimų saugios laivybos srityje. Pagal Jungtinių Tautų Organizacijos rekomendacijas kiekviena pakrantės valstybė turi būti organizacijos nare.

Antra, tarptautinis pripažinimas ir Lietuvos įvaizdžio stiprinimas. Organizacijos valstybės narės gauna tarptautinį pripažinimą savo hidrografiniams produktams. Lietuvai tapus visateise organizacijos nare, bus sustiprintas Lietuvos, kaip jūrinės valstybės, įvaizdis ir įsitraukimas, skatinamas kitų organizacijų, tokių kaip NATO valstybių, mokslo įstaigų ir kitų nacionalinių ir užsienio organizacijų, pasitikėjimas. Dėkui.

PIRMININKĖ. Jūsų paklausti nori A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas viceministre, pirmiausia noriu pasveikinti jus su premjera Seimo tribūnoje, taip pat pasiteirauti ir dėl šio projekto. Lietuva vienintelė valstybė, likusi neratifikavusi iš visų Europos Sąjungos šalių. Kas lėmė, kodėl taip atsitiko, kad paskutinis pagonis Europoje?

J. TAMINSKAS. Kaip buvo, taip buvo. Svarbiausia yra darbą padaryti. Geriau vėliau nei niekada. Ratifikuosime, tapsime nare.

PIRMININKĖ. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamas viceministre. (Čia kairėje reikėtų jums pažiūrėti.) Buvo du klausimai, bet vieną Arminas jau uždavė, o antras yra: kokie mūsų įsipareigojimai būtų ir ar mūsų valstybė yra pasirengusi tuos įsipareigojimus vykdyti?

J. TAMINSKAS. Vienintelis įsipareigojimas tai yra finansinis indėlis, kuris būtų mokamas iš Susisiekimo ministerijai skirtų biudžeto asignavimų – per metus vidutiniškai 20 tūkst. eurų.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Kolegos, balsuojame. Ačiū pranešėjui.

Užsiregistravo 71 Seimo narys, balsavo 71, visi už, susilaikiusių ir prieš nėra. Po pateikimo pritarta. Ir siūlomas pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 29 dieną. Ar galima pritarti? Pritariame. Matau, prieštaravimų nėra.

15.23 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-55(2) (priėmimas)

Tuomet kitas darbotvarkės klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-55. Prašome pranešėją V. Turauskaitę į tribūną.

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Sveiki, kolegos. Buvo gautas dėl šio įstatymo projekto Seimo nario D. Griškevičiaus pasiūlymas. Pagrindinis Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas apsvairstė šį pasiūlymą ir jam pritarė bendru sutarimu, dalyvaujant 11 iš 13 komiteto narių.

PIRMININKĖ. Prašom pristatyti. D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Pasiūlymo esmė iš esmės yra išlaikanti savo dvasią, pavadinkime taip, svarstymo metu pateikto projekto. Tiesiog su komiteto kolegos pagalba diskusijoje yra supaprastinta pati formuluotė, ne tokia gremėzdiška, bet išlaikanti, sakykime, pagrindinius siekius. Tiek trumpai.

PIRMININKĖ. Kolegos, ar yra 29 palaikantys, kad būtų?.. Balsuojame. Yra 29 balsai. Tuomet komitetas, pranešėja pristatė jau, kad pritarta, ir balsavimo... Ar galime bendru sutarimu pritarti pataisai, kurią siūlo? Galime, matau, neprieštarauja. Ačiū.

Motyvai dėl viso. J. Razma – prieš. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš nesuprantu kolegos Domo to tokio atkaklumo būtent stumiant tą pataisą. Štai Vilniaus meras yra mūsų partijos atstovas ir turbūt daugiausia tų potvarkių išleidžia, bet kažkodėl nesiskundžia, neprašo mūsų frakcijos balsuoti už šią pataisą, kad kai kurie būtent mero potvarkiai taptų nežinomi visuomenei. Nežinau, kuris ten Domo šefuojamas meras, ar Šiaulių, ar Lazdijų, labai jau nenori kai kurių potvarkių rodyti. Tokių potvarkių, kurie, aš manau, svarbūs visuomenei, su vadinamaisiais asmens duomenimis, gali būti. Pavyzdžiui, kuris nors meras išdalins gausias premijas savivaldybės valdininkams, tai dabar, jeigu mes priimame čia tą pataisą, tas potvarkis iš esmės bus slaptas. Ar vis dėlto nereikėtų, kad jis būtų su pavardėmis paskelbiamas, tai yra be pavardžių paskelbiamas, tada vis tiek būtų žinomas pats faktas, žiniasklaida galėtų kiek nors teirautis, kaip, kodėl, kas čia atsitiko, kad toks pamaloninimas? Tai čia viena detalė. Žodžiu, viskas dabar yra nusistovėję, tie potvarkiai su nuasmenintais duomenimis yra skelbiami, sistemos sutvarkytos. Nesuprantu, kam tas žingsnis atgal, kas čia nori paslėpti kai kuriuos potvarkius?

PIRMININKĖ. Motyvai už – D. Griškevičius. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Timpt už vadžių – vėl viskas iš pradžių. Na, kiek galima, Jurgi, apie tą patį kalbėti ir, sakykime, kalbėti šiuo atveju netiesą? Jūs pats netgi savo kalboje ką tik pasakėte, kad tokiu atveju yra skelbiami nuasmeninti duomenys. Ką tai reiškia – jokios naudingos informacijos nėra. Tiesiog kviečiama sutvarkyti pagaliau tą įstatymo nuostatą, išlaikant tikrai skelbimą informacijos. Kaip svarstymo metu sakiau, būtent dėl tų duomenų viešumo, kur yra kalbama ar tai apie premijas, ar apie priedus, ar apie nuobaudų tyrimus, kas susiję su savivaldybei pavaldžių įstaigų vadovais, ir reikia tvarkyti kitą įstatymo nuostatą, kad būtent tokia informacija nebūtų laikoma asmenine ir galėtų būti skelbiama.

PIRMININKĖ. Dabar, kolegos, prašau balsuoti už visą įstatymo projektą. Priėmimas.

Užsiregistravo 67 Seimo nariai, balsavo 65: už – 59, prieš – 3, susilaikė 3. Įstatymas yra priimtas. (*Balsai salėje*) Ne? (*Balsai salėje*) Trūksta? Tai ką dabar daryti? Kolegos, pabandome dar kartą. Turi būti 71 dalyvis užsiregistravęs. Prašau, dar kartą pabandome. Matai, kaip pražiopsojome.

Užsiregistravo 60. Vadinasi, priėmimas neįvyko. Kolegos, klausimą turime atidėti vėliau.

15.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko bei pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XVP-196(2) (priėmimas)

Tuomet einame prie darbotvarkės klausimo – Seimo nutarimo dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos narių paskyrimo ir Lietuvos... pirmininko ir pirmininko pavaduotojo atleidimo iš pareigų projekto Nr. XVP-196. Teikėjas yra K. Vilkauskas. Kviečiame komiteto pranešėją. Kas tokiai? (*Balsai salėje*) Dėl 1 straipsnio yra gauta Seimo nario R. J. Jankūno pataisa. Prašau pristatyti. (*Balsai salėje*) Tuomet gal yra L. Girskienė? Matau, taip? Prašau pristatyti.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Mes siūlome išbraukti iš kandidatų sąrašo I. Šiaulienę, kuri yra, mūsų manymu, prieštarinčiai vertinama dėl jos praeities.

PIRMININKĖ. Ar yra 29 balsai, pritariantys šiam siūlymui? Balsuojame. Matau, nėra. Kolegos, balsuojame.

Užsiregistravo 52, balsavo 48: už – 30, prieš – 12, susilaikė 6. Yra 29 balsai. Prašom. Pranešėja yra R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamieji kolegos, Kultūros komitetas, gavęs Seimo narių pasiūlymą, šiandien surengė posėdį ir svarstė minėtą pasiūlymą. Vadovaudamiesi Visuomenės informavimo įstatymo 47 straipsniu, primename, kad tris Lietuvos Respublikos radijo ir televizijos komisijos narius skiria Seimas nutarimu, remdamasis Kultūros komiteto teikimu. Taip pat noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad analogišką nuostatą reikalauja taikyti ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos paskyrimo tvarkos“.

Atkreiptinas dėmesys, kad į komitetą visi kandidatai buvo pakviesti, visi kandidatai išsakė savo pozicijas, komiteto nariai juos įvertino, vyko balsavimas, slaptas balsavimas, buvo viskas tiesiog nuosekliai svarstoma. Todėl siūlymas išbraukti vieną kandidatę pažeistų nustatytą procedūrą ir tai iš esmės pakeistų komiteto teikimo turinį. Noriu vėlgi atkreipti dėmesį, kad tą pačių nuostatų (...) straipsnio dalyje rašoma, kad iš naujo skiriama komisija... Seimo veiklą pradeda tik tada, kada dirba ir yra paskirti, tai yra darbui paskirti, visi komiteto nariai. O tai suponuoja mintį, kad šita komisija negalėtų pradėti savo veiklos.

Tęsiu toliau komiteto argumentus, kad toks siūlymas reikštų, kad sprendimai būtų priimami ne pagal komiteto vertinimą, o vadovaujantis atskirų Seimo narių galimai politiniais motyvais. Tai silpnintų skaidrią, aiškią, teisės aktų reikalavimais grindžiamą paskyrimo tvarką.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad galbūt reikėtų, norint balsuoti atskirai, keisti kitus įstatymų projektus, šiuo atveju Visuomenės informavimo įstatymą, ir ten nustatyti atitinkamą tvarką. Tada procedūra būtų visai kitokia. Dabar komitetas, vadovaudamasis griežtai nustatytais tvarkomis, elgiasi ištis labai atsakingai. Ir aš tikrai dėkoju komiteto pirmininkui K. Vilkauskui už nuosekliai ir labai preciziškai atliekamą veiklą šiuo atveju komitete organizuojant svarstymus ir balsavimus. Todėl Kultūros komiteto nariai šiandieną 5 buvo už tai, kad būtų nepritarta, pritariančių nebuvo. Prašau ir jūsų nepritarti šiam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėl motyvų nėra. Balsuojame už pasiūlymą.

Užsiregistravo 79 Seimo nariai, balsavo 77: už – 26, prieš – 43, susilaikė 8. Pasiūlymui nepritarta. Ar galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ar 2, 3 ir 4 straipsniams galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Matau, prieštaraujančių nėra. Ačiū.

Dabar motyvai dėl viso. Už užsirašęs K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, tai yra labai svarbi komisija – Lietuvos radijo ir televizijos komisija. Ir tikrai mes turime pabalsuoti tam, kad jos darbas nenutrūktų ir būtų sklandesnis, nes dar vėliau mums reikės apsispręsti dėl komisijos pirmininko ir pavaduotojo. Kadangi mes komisijos pirmininką ir pavaduotoją atleidome, tai tikrai laikymės terminų, palaikykime šį įstatymo projektą ir eikime į priekį. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. R. Baškienė. Prašau. Oi, L. Girskienė yra prieš.

L. GIRSKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Skaitau truputį citatą iš kandidatės gyvenimo istorijos: „Irena Anajeva-Šiaulienė – istorijos mokslų kandidatė, Vilniaus universitete apgynė disertaciją „Lietuvos komjaunimas – Komunistų partijos pagalbininkas kovoje už socialistinės revoliucijos pergalę ir jos įtvirtinimą Lietuvoje 1940–1941 metais“. Mane, kaip nepriklausomybės metu gimusią, iš tikrųjų sukrečia tokia informacija ir dvelkia Tarybų Sąjunga.

PIRMININKĖ. R. Baškienė. Ne. R. Baškienė. Prašau. Motyvai už.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Ačiū. Gerbiami kolegos, aš bandžiau pateikti argumentus ir motyvus, kaip vykdomi nuosekliai nutarimo projekto *eigoje* išbraukimai ar neišbraukimai. Šiuo atveju, taip, Seimas gali pasisakyti ir privalo. Tačiau teigiant ir įsiklausius į jūsų teiginius, ypač prieš tai svarstymo stadijoje kalbėjusio kolegos vertinimus ir kaltinimus uolumu, Komunistų partijos šlovinimu ir visa kita, man buvo labai apmaudu, kad kolegė neturėjo galimybės nei paneigti, nei paaiškinti. Nes būtent mes priimsime sprendimą, o jos šiuo metu salėje nėra ir būti negalėjo.

Kaltinimas, kad jos mokslinis vadovas buvo M. Burokevičius. Na, kuris iš mūsų pasirenkame mokslinius vadovus?

Dar kitas dalykas. Kalbama apie 1988 metus, bet kažkodėl labai esmingai nubraukiama – pabrėžiu, ar girdite – 28 metus I. Šiaulienė buvo Seimo narė. Ji buvo ir Seimo Pirmininko pavaduotoja, ji buvo ir Informacinės visuomenės plėtros komiteto pirmininkė, ir nepriekaištingos reputacijos klausimais iš tikrųjų atitiko visus tuos reikalavimus, pabrėžiant, kad ji, kaip Seimo vicepirmininkė, turėjo galimybę dirbti su slapta informacija ir buvo vertinta, ar ji ten turi problemų, ar neturi problemų.

Dargi noriu atkreipti dėmesį, kad ji yra apdovanota ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro kryžiumi. Tokie apdovanojimai taip pat neteikiami žmonėms, kurie neturi pasitikėjimo ir tikėjimo.

Todėl, mieli kolegos, prieš kaltinant už tam tikrus akcentus, kurie galimai buvo praeityje, reiktų labai atsakingai įvertinti ir tą indėlį, kurį žmogus padarė. Todėl komitetas, atkreipdamas į visa tai dėmesį, ir sutiko, kad tas žmogus galėtų atsakingai dirbti šioje komisijoje. Ačiū ir siūlau pritarti Seimo nutarimui.

PIRMININKĖ. Kolegos, aš labai atsiprašau, tiesiog mes išėjome jau iš balsavimo lango laiko. Ar tiesiog suteiksiu, gerbiamas Sauliau, jums žodį būtinai, bet ar pratęsiame gal iki pabaigos posėdžio balsavimo tą langą? Prašau. S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS. Ačiū, gerbiama Rasa, kad jūs tikrai suteikėte žodį. Išties čia turbūt nėra šioje salėje daug narių, nes yra kartų kaita, kurie rašė, nesvarbu, kokia tematika, savo mokslinius darbus, disertacijas, kur reikėjo pašlovinti tuometinį režimą.

Kalbant apie I. Šiaulienę, aš džiaugiuosi, kad jos išvalgos disertacijoje nepasitvirtino, šviesus komunizmas neatėjo, neišaušo. Tai gal buvo tiesiog irgi tokia forma disertacija parašyta, kad galbūt kelmime vardą ir tą mokslinį laipsnį būtų galima atimti. Tai buvo toks laikmetis, bet ką mano kolegė paminėjo dėl to laikotarpio jau po nepriklausomybės atkūrimo, tai gal vertinkime ir tą laikotarpį žmonių.

Kolegoms, kurie... kolegėms, kurios gimė irgi čia nepriklausomybės laikotarpiu, jeigu reikėtų darbą rašyti ir pacituoti, pavyzdžiui, kokio nors LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputato, vieno ar kito, pavardės neminėsiu, citatas, tai gal irgi kitoje partijoje būtų?

O dėl vadovų pasirinkimo. Tuo metu paskyrė, tai paskyrė tokį vadovą. Nei vadovų, nei oponentų mes nesirenkame. Nes va mūsų kolegė A. Širinskienė, kai gynėsi disertaciją, oponentas buvo kolega I. Vėgėlė. Ar magistras čia buvo? Tai gyvenimas toks yra, čia nežinai, su kuo kada susidursi. Vertinkime žmonių darbus po nepriklausomybės laikotarpio. Ir prašau palaikyti ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ir Z. Balčytis. Prašau.

Z. BALČYTIS (DFVL). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Tikrai šita tema, aš manau, daugelis čia galime ir vienaip, ir kitaip kalbėti, tačiau aš grynai kalbu asmeniškai apie pretendentę, tai yra I. Šiaulienę, su kuria man teko dirbti keletą dešimtmečių kartu. Anksčiau, dar tais laikais, mes buvome skirtingose pozicijose: vieni dirbome ūkyje, kiti dirbome politikos srityje, aš irgi buvau Komjaunimo centro komiteto darbuotojas. Nemanau, kad aš čia tiek jau labai nusikaltau, bet tuo metu irgi reikėjo išmanyti, reikėjo kažką daryti. Nebūtinai čia visą laiką, kai sako, kalbėti tikrai gera apie tą buvusią santvarką. Aš manau, jinai pasireiškė ir įrodė, kad jinai moka dirbti, yra atsakinga, iš tikrųjų daugelį metų buvo Seime. Tikrai mūsų, aš manau, jinai neturi jokių priekaištų dėl savo darbinės veiklos, aktyvumo ir pareigingumo, ir korektiškumo. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Kolegos, balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 79 Seimo nariai, balsavo 77: už – 61, prieš – 5, susilaikė 11. Seimo nutarimui pritarta. Priimtas. (*Gongas*)

15.41 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-55(2) (priėmimo tęsinys)

Tuomet gal, kolegos, grįžtame prie Savivaldos įstatymo? Pabandome 2-6 klausimą. Balsuojame, kolegos, dėl projekto Nr. XVP-55.

Ir vėl neužsiregistravo 71 Seimo narys. Taigi, einame prie kito darbotvarkės klausimo, nes užsiregistravo 63 ir balsavo 62: už buvo 59. Pritrūkome balsų. Ne balsų, bet tų, kurie nori balsuoti, dalyvauti.

15.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XVP-223 (svarstymas)

Mūsų darbotvarkės 2-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XVP-223. Svarstymo stadija. Teikėjas – V. Jucius ir pranešėjas... Nieko nėra. Diskutuoti norinčių irgi nėra užsirašiusių, dėl motyvų irgi nieko nėra. Tuomet balsuojame, kolegos, po svarstymo.

Užsiregistravo 74 Seimo nariai, balsavo 73: už – 65, prieš – 1, susilaikė 7. Po svarstymo pritarta.

15.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-257 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-257. Pranešėja – V. Aleknavičienė. Prašau. Pateikimas.

V. ALEKNAVIČIENĖ (LSDPF). Laba diena, kolegos. Atsižvelgdama į Švietimo ir mokslo komiteto kovo 5 dienos posėdžio sprendimą, teikiu Seimui tvirtinti Seimo nutarimo „Dėl Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos patvirtinimo“ projektą. Komisiją, kaip ir praeitoje kadencijoje, sudarytų iš viso 17 narių. Šešis Seimo narius į komisiją frakcijos delegavo pagal patvirtintas kvotas, kaip numatyta komisijos nuostatų 9 punkte, kitus komisijos narius Seimo Švietimo ir mokslo komitetas paprastai parenka iš įvairiose lituanistikos paveldo globos srityse dirbančių specialistų, kuriuos rekomenduoja lituanistikos tyrimus vykdančios universitetai, valstybiniai lituanistikos mokslinių tyrimų institutai, tautinės istorinės atminties įprasminimo institucijos. Šį kartą gavome 11 kandidatūrų ir siūlome jas visas įtraukti į nutarimo sudėtį. Primenu, kad komisijos nariai savo pareigas komisijoje atlieka visuomeniniais pagrindais.

PIRMININKĖ. Paklausti jūsų pateiktas nenori. Dėl motyvų irgi nieko nėra. Gal galime, kolegos, mes pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Taip.

Tuomet svarstymas. Irgi nėra nei diskutuoti užsirašiusių, nei dėl motyvų nieko nėra. Ar galime, kolegos, pritarti po svarstymo šiam nutarimui? (*Balsai salėje*) Galime. Labai ačiū, pritarta.

Tuomet priėmimas. (*Balsai salėje*) Yra gauta redakcinė Teisės departamento pastaba dėl 1 straipsnio. Ar galime pritarti 1 straipsniui su redakcine Teisės departamento pastaba? Galime, matau, pritarėte. Prieštaraujančių nėra. Labai ačiū. Dėl 2 straipsnio nieko nėra. Galime pritarti? Tuomet yra siūlymas papildyti 3 straipsniu dėl išgaliojimo, nustatant, kad šis nutarimas išgalioja nuo jo oficialaus paskelbimo. Ar galime pritarti? Galime pritarti. Pritariame. Labai ačiū. Dėl motyvų nėra. Dabar balsuojame dėl viso Seimo nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 74 Seimo nariai, balsavo 74, visi 74 balsavo už ir nebuvo nei susilaikiusių, nei balsavusių prieš. Seimo nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

15.47 val.

Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-184 (pateikimas)

Darbo kodeksas. Darbotvarkės 2-12 klausimas – Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-184. Pranešėja – J. Šukevičienė.

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDFP*). Gerbiama posėdžio pirmininke, kolegos Seimo nariai, teikiu Lietuvos Respublikos darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo projektą. Tėvai su vaikais per dieną praleidžia 7 minutes, tai dažnai linksniuojamas faktas, bet tokia statistika buvo truputėlį anksčiau, prieš dešimt metų, dabar situacija šiek tiek pasikeitė į gerąją pusę, dabar yra 10–15 minučių per dieną, o, priklausomai nuo tėvų išsilavinimo bei požiūrio į vaikų auginimą, tėvai norėtų skirti vaikams bent keletą valandų. Kai vaikai auga ir savarankiškėja, atrodytų, gal užtenka tik paklausti, ar pavalgė, ar sotūs ir kaip sekėsi. Ir tai viskas dėl laiko trūkumo, nes nuolatos bėgame ir vos spėjame patenkinti fizinius poreikius, o emociniams laiko visai nebelieka.

Todėl Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą paskatino rengti poreikis, kuriuo siekiame Lietuvos piliečiams numatyti didesnes galimybes derinti darbo galimybes ir šeimai pareigojimus su šeimos poreikiais, užtikrinant ilgesnį laiko praleidimą su savo atžalomis, juolab kad pagal 2018 metais išgaliojusį Vaiko teisių apsaugos įstatymą vaikas iki šešerių metų be objektyvios priežasties negali likti vienas be vyresnių kaip 14 metų asmenų priežiūros. Mažamečiu laikomas asmuo, nesulaukęs 14 metų.

Taigi, atsižvelgiant į šias aplinkybes, šiuo įstatymo projektu teigiama, kad dabar Lietuvoje suteikiamos papildomos poilsio dienos tėvams nėra užtektina priemonė skatinti didesniam bendravimui su vaikais, tad šio įstatymo pagrindinis tikslas – praplėsti teisinį reguliavimą, sudarant galimybę turėti tėvams poilsio dienas, iki vaikui sukaks 14 metų, taip stiprinant šeimos ryšį, kad tėvai skirtų kokybiškesnį ir didesnį laiko kiekį ne tik mažametėms atžaloms, bet ir paaugliams, tuo pat metu užkertant kelią žalingiems įpročiams ankstyvoje paauglystėje.

Kodėl tai aktualu būtent šitame amžiuje? Paauglystės metu ypač svarbu išlaikyti artimą ryšį su paaugliu, skirti kuo daugiau dėmesio bendraujant. Paauglys, įgijęs didesnį pasitikėjimą, sulaukęs daugiau dėmesio ir paramos iš tėvų, rečiau bendraus su bendraamžiais, linkusiais į žalingus įpročius. Tėvų parama, didesnis dėmesys ir dažnas buvimas kartu apskritai sumažina narkotikų vartojimo tikimybę ir mažina žalingų įpročių tikimybę. Žinoma, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento duomenimis, situacija gerėja, iš tikrųjų, bet neramina kitos atsirandančios bėdos, kurios yra paskutinių metų tendencija. Tai yra naujų psichoaktyviųjų medžiagų prieinamumas, sparčiai didėjantis raminamųjų ir migdomųjų vaistų vartojimas be gydytojo paskyrimo. Taip pat visiems žinomi kompiuteriniai žaidimai, lošimai, depresija, savigarbos stoka, nepasitikėjimas savimi.

Iš tiesų diskutuota ir su socialinės apsaugos ir darbo ministre. Ministrė I. Ruginienė iš tikrųjų asmeniškai šiam klausimui irgi pritaria. Kadangi tai yra labai svarbu verslo atžvilgiu, tai ieškome socialinio dialogo ir su verslu. Dėl to ir prašyčiau Vyriausybės išvados. Taip pat gauta Teisės departamento pastabų, į kurias bus atsižvelgta.

Žinoma, kalbant apie darbdavius, kadangi siūlomas reguliavimas, teisinis reguliavimas, turėtų įtakos darbdaviams, tai, kaip minėjau, bus tariamasi su Lietuvos trišale taryba ir ieškosime kompromiso. Taigi, kalbant, sakykime, apie galimą darbdavių klausimą, tikrai neišvengiamą, tai noriu priminti, kad dar nelabai seniai gana viešai ir garsiai kalbėjome apie 4 dienų darbo savaitę. Tai manau, kad praplėsti dirbančių tėvų tėvadienius ir mamadienius vaikų ateities *vardan* tai yra tiesiog tai, ką mes, kaip valstybė, darome: stipriname šeimos vaidmenį prevenciškai, stipriname tėvų įsitraukimą į savo paauglių gyvenimą.

Pagrįstai gali kilti klausimas, ar tas suteiktas laikas tėvams, ar jie tikrai jį praleis su vaiku, ar neužsiims savo reikalais, tiesiog savo laisvalaikio neleis? Gali būti, tačiau tai priklauso iš tikrųjų nuo šeimos, nuo auklėjimo, nuo to, kaip tėvai žiūri į savo vaikus ir buvimą su jais. Tiesiog mūsų pareiga jiems suteikti tą galimybę, o kaip tėvai ją panaudos, ar 100 %, ar ne, tai iš tikrųjų lieka jau jų atsakomybės klausimas.

Žinoma, vėlgi susiekime tai kažkiek, iš dalies ir su demografinė situacija. Kalbant apie skaičius, tai, sakykime, tokia galimybė, mamadieniais ir tėvadieniais, Lietuvoje įgytų teisę pasinaudoti apie 124 tūkst. mamų ir tėvų arba globėjų, žinoma. Tokių iniciatyvų Seime, žinoma, būta. Čia kas dirbate ne pirmą kadenciją, tai tikrai viską žinote, kad buvo įregistruotos Darbo kodekso pataisos, siūlančios numatyti mamadienius ir tėvadienius iki 16 metų. Kiek supratau, tai buvo ir pateikimas jau praėjęs. Aš galvočiau, kad 14 metų, visgi ir tyrimai rodo, kad tai labai svarbus paauglystės etapas, nes ir tie įgūdžiai įvairūs formuojasi iki 14 metų. Tai būtų toks kaip kompromisinis variantas, kuris galėtų patenkinti ir tėvų, ir vaikų, ir darbdavių lūkesčius ir poreikius. Tai siūlyčiau pritarti šiam projektui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Jūsų nori paklausti E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Jurgita, nuskambėjo viena gera frazė: čia nėra dėl ko ginčytis – tėvų ir vaikų ryšys turi būti. Ar tikrai tėvai visada *atidirbs* su tais vaikais? Jūs pati keliate pagrįstą abejonę – visko gali būti. Bet jūs pasakėte įdomią frazę: mūsų pareiga – suteikti tokią galimybę. Aš tai neprisiimu sau tos pareigos už darbdavių pinigus suteikti galimybę! Už savo pinigus – taip, už biudžeto pinigus – galbūt dar, bet už darbdavių pinigus?.. Na, truputį ciniškai skamba. Tuo labiau kad jūs pasikalbėjote su ministre I. Ruginiene, o su verslu dar kada nors pasikalbėsime. Tai kodėl nepakalbėjote su verslu iki šiol? Jūsų paminėtų tokių – 124 tūkst. dienų. Suskaičiuokite, kiek tai kainuotų verslui, kuris turės apmokėti. Gal esate jau suskaičiavusi be susitikimo su verslu? Ačiū.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Tai, kaip ir minėjau, tikrai ir su ministerija esame sutarę, kad ieškosime dialogo, ir į Trišalę tarybą eisime kalbėti šiuo klausimu tikrai. Bet mano mintis galbūt ta, kad visgi mes dedame akcentą ir į demografinę situaciją, ir į šeimą, ir juolab šiais neramiais laikais, gyvenant tokį gyvenimą kaip mes dabar gyvename, ko gero, jeigu paklausytumėte aplinkoje vaikų ir paauglių, ypač paauglių, jie iš tiesų jaučia įtampą ir nerimą. Ir tai labai persiduoda iš visur: iš kalbos šeimoje, iš medių, iš masinių informavimo priemonių, iš televizijos – visur. Tai vėlgi, jeigu tėvai turėtų tą galimybę pabūti, praleisti daugiau laiko su tais paaugliais, aš manau, kad iš tikrųjų tai būtų investicija ir būtų tikrai nauda šeimai ir vaikams.

PIRMININKĖ. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Žinote, esu amžinai jaunas tėvas ir su vaikais bendrauju įvairiai, skirtingu laikotarpiu. Tikrai manęs neįtikina argumentai, kad, kaip sako, 7–10 minučių. Tikrai ne! Nes kol vaikui pasakai: lovą pasiklok, dantis išsivalyk, nusinešk lėkštes, visa kita, per dieną tikrai yra daugiau negu 10 minučių. Tai šiuo atveju manyčiau, kad pasiūlymas ne visai atitinka tikslus, kurių jūs siekiate.

Mano klausimas būtų: vis dėlto esmė yra rytinis kokybiškas laikas su vaikais ir šeima. Pavyzdžiui, gal tobuliname įstatymą ir šeimoms, kurios turi vaikų ir visa kita, rytinį laiką pailginkime bent jau pusvalandžiu ir ryto pradžia, dienos pradžia atsistos į savo vietas, ir bus visi patenkinti, ir turės realų pagrindą tam bendravimui. Nes kas iš to, jeigu aš penktadienį pasiimsiu tėvadienį, o mano vaikas mokykloje? Tai su kuo aš bendrausiu? Šiuo atveju rytinis laikas, manyčiau, būtų geriau, negu...

PIRMININKĖ. Klausiate, kolega.

A. ZUOKAS (MSNG). Prašom, tada jūsų komentaras.

J. ŠUKEVIČIENĖ (LSDPF). Ačiū. Jūsų pasiūlymas tikrai labai įdomus ir, kaip sakote, amžinas tėtis. Tai, aišku, sakote ir iš praktikos. (*Balsas salėje: „Jaunas.“*) Jaunas, jaunas, bet ir visą laiką. Aš manau, kad per tuos 3 mėnesius ta 1 diena vis tiek patenka ir į atostogas. Tai vėlgi tas argumentas, kad visą laiką vaikai mokykloje, iš dalies taip, bet vis tiek bus laikas, kada bus ta laisva diena. Aš manau, kad toliau svarstant šį pasiūlymą tiek Trišalėje taryboje, tiek su verslu tikrai įvairių korekcijų gali gimi.

PIRMININKĖ. Klausia V. Sinica.

V. SINICA (MSNG). Ačiū už pristatymą. Aš visapusiškai esu už didesnę socialinę pagalbą šeimoms, bet ji turi būti tikslinga. Ir man kelia abejonų, ar čia yra tikslinga. Kodėl? Todėl, kad jeigu

mes daugiau lėšų skirsime galimybėms tėvams būti su vaikais, tai klausimas yra, kada tai efektyviausia? Aš jį kreipčiau taip: ar tas amžius tarp 12 ir 14, kai turės po 1 dieną, yra svarbesnis laikas tėvams būti su vaikais negu pirmaisiais jų gyvenimo metais? Link ko vedu? Per tuos dvejus metus, kuriuos pridėtų šita pataisa, susidarys tam tikras skaičius dienų, artės link mėnesio. Jūs žinote, kad praėjusią kadenciją, pavyzdžiui, perkeliant tą direktyvą, jog tėvai irgi gautų, dažniausiai tėvai, irgi praleistų 2 mėnesius su vaikais, tai buvo nuspręsta padaryti ne papildomai pridėdant prie mamos dažniausiai turimo laiko, o išimant iš jo. Gal geriau tas lėšas (čia ne identišškai sutampa, bet į tą pusę), gal geriau tas lėšas, kurias čia skirtume galimybei tėvams būti su vaikais 12–14 metų, skirti galimybei mamoms būti ilgiau su vaikais pirmaisiais dvejais gyvenimo metais, kai, raidos specialistai sako, tai yra svarbiausia?

PIRMININKĖ. Kolega, klausiamo.

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDPF*). Ačiū jums už klausimą. Manau, kad visi vaiko raidos etapai yra labai svarbūs, ar tai būtų pirmi mėnesiai, pirmi metai, ar pačioje paauglystėje. Tiesiog toks truputėlį gal faktas vėlgi iš Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento paskutinio ESPAD'o tyrimo. Kaip ir minėjau, nors tie rodikliai gerėja, iš tiesų, tai labai džiugu, tačiau vis tiek parodė, kad 12 % 15 metų amžiaus mokinių vartojo kanapes. O didžiausias apsinuodijimo procentas išlieka 15–17 metų amžiaus grupėje. Kitaip tariant, jeigu didesnis dėmesys tėvams iki 15 metų, tai galbūt ir psichotropinių medžiagų vartojimą galima kiek nors apvaldyti? Aš esu realistė, tikrai suprantu. Bet galbūt, sakykime, tai viena iš tokių išeičių taip pat galėtų būti. Aš remiuosi tyrimais. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ir L. Girskienė. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Aš taip pat esu dviejų vaikų mama ir kaip mama iš tikrųjų pritariau tokiam pasiūlymui, tačiau visada pagalvoju, kaip tai veiktų praktikoje. Darbdavio vietoje, dabar pasvarstykime, kaip tai veiktų. Jeigu mano darbuotojai dirba, sakykime, pamaininį darbą, ar ne, ir staiga vienas darbuotojas sugalvoja būtent savo pamainos metu pasiimti papildomą laisvadienį, tai kaip jūs planuojate įtikinti darbdavius, kad tai bus jiems palanku ir panašiai?

J. ŠUKEVIČIENĖ (*LSDPF*). Žinote, čia visi tokie dalykai yra derinami. Vėlgi tai yra dialogo, geranoriškumo ir susitarimo klausimas. Tai ir dabar taip yra. Taip, aš suprantu. Už tai ir sakau, kad bus kreipiamasi, prašau ir Vyriausybės išvados, ir kalbėsime su Trišale taryba, išgirsime ir verslo argumentus ir matysime.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiama pranešėja, atsakėte į visus klausimus.

Dabar motyvai už – I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (*LVŽ-KŠSF*). Labai ačiū. Gerbiama Jurgita pristatė iš tiesų, mano supratimu, prasmingą diskusiją. Diskusija prasminga dėl to, kad, žiūrėkite, iki šiol juk galioja taisyklė ta pati, tik vaikams iki 12 metų. Iškart kyla klausimas, o kodėl iki 12, kodėl ne iki 10, ne iki 11, ne iki 15? Ir pateikti duomenys, kurie rodo, akivaizdžiai pasako, kad tas kriterijus iki 12 metų yra per žemas, nes vėliau, paauglystėje, kyla ne mažesnių, o kartais ir daug didesnių dalykų, į kuriuos reikia atkreipti dėmesį. Todėl aš sutinku su nemaža dalimi Seimo narių ir aspektų, kur daug kas pasakė: žiūrėkite, bet ar tikrai su darbdaviu pavyks susitarti, ar iš tiesų vaiko mokymo metu prasminga tą mėnesį duoti atostogų, bet aš tikiu, kad po svarstymo reikėtų pritarti ir leisti pradėti diskutuoti apie tai. O diskusija gimtų: galbūt leisti perkelti į vaikų atostogas, papildyti, ar ne, kada yra mokymosi atostogos? Kitaip tariant, leisti tėvams pabūti su jų vaikais, ne tik iki 12 metų turėti tą papildomą dieną, bet ir iki 14 metų. Aš manau, tai yra labai prasminga diskusijai pradėti, radus bendrą kompromisą judėti į priekį ir leisti tėvams auklėti jų vaikus kuo didesnę pagarbą rodant šeimai ir tam bendravimui. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Net ne prieš, nėra tos tarpinės galimybės pasisakyti. Aš sutinku su Ignu, kad diskusija tikrai yra prasminga, bet diskusija turi suktis ne apie techninius, mechaninius dalykus, o apie tėvų ir vaikų santykių kokybę. Papildoma diena už darbdavio pinigus tos santykių kokybės neužtikrina. Pati Jurgita pripažįsta, kad niekaip tu negali įpareigoti, kad tėvas tą die-

na neišeis į medžioklę, į žvejybą, kol vaikas mokykloje. Tėvas užtrunka žvejyboje, vaikas grįžta – tėvadienis išnaudotas. Būna tokių dalykų, bus, ir čia nieko neišsprendžia.

Kalbant apie bendravimo kokybę, tai ar 7 minutės, ar 67, gali būt nekokybiškos ir tos 67 minutės. Aš, beje, abejoju dėl tų 10 ar 15 minučių, kurios dabar yra. Aš turiu anūką. Man tikrai su anūkais per dieną išeina daugiau, ne kiekvieną dieną, bet išeina daugiau negu 10 ar 15 minučių. Kaip čia ta statistika? Man atrodo, kartais ta statistika svarbu pašiurpinti, svarbu parodyti didelę problemą. Kaip kolegė Jurgita sako, kad vaikai turės mažiau laiko su blogais draugais pakalbėti ten apie blogus dalykus, pavyzdžiui, kanapes. Vieno papildomo tėvadienio įvedimas atima iš vaikų galimybes su blogais draugais susitikti? Problema yra santykių kokybė ir ne taip – už darbdavių pinigų, už svetimus pinigus – tie dalykai yra išsprendžiami.

Įvertinkime, kad darbdaviai, turėdami prievolę finansuoti tėvus, papildomai sumokės mažiau pinigų į valstybės biudžetą – vėl biudžeto praradimai. Prašau vertinti kažkaip kompleksiskiau, o ne mechaniskai padarant 1 papildomą dieną.

PIRMININKĖ. Kolega, jūsų laikas baigėsi. Primenu, kad yra pateikimo stadijos projektas. Balsuojame.

Užsiregistravo 76 Seimo nariai, balsavo 75: už – 62, prieš –1, susilaikė 12.

Pranešėja prašė Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvados. Ar galime sutarti, kad išvados paprašome? Taip. Labai ačiū. Matau, prieštaraujančių nėra. L. Jonauskas nori...

L. JONAUSKAS (LSDPF). Replika po balsavimo. Gerbiamas Eugenijau, tėvas žvejyboje – laimingas tėvas. *(Juokas salėje)*

PIRMININKĖ. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 6 dieną. Ar galime pritarti, kolegos? Pritariame.

16.06 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2357 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-185 (pateikimas)

Einame prie paskutinio mūsų šiandieninės darbotvarkės klausimo, tai yra 2-13 klausimo – Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-185. Pranešėjas – K. Podolskis. Pateikimo stadija. Prašau.

K. PODOLSKIS (LSDPF). Gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymą. Siūlymas yra papildyti 6 straipsnį 15 dalimi.

Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai sudarytų teisinės prielaidas pratęsti Socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 10 dalies 2 punkte nustatytą 24 mėnesių terminą, per kurį individualios priežiūros darbuotojai, pradėję jais dirbti iki 2024 m. birželio 30 d., turi išklausti ne trumpesnius nei 160 akademinių valandų mokymus, juos finansuojant Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis ne tik individualios priežiūros darbuotojams, pradėjusiems jais dirbti iki 2022 m. liepos 1 d., bet ir individualios priežiūros darbuotojais dirbantiems asmenims, pradėjusiems jais dirbti nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2024 m. birželio 30 d., atitinkamai iki 2027 m. liepos 1 d., netaikant Socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 10 dalies 2 punkte nustatytą individualios priežiūros darbuotojo išsilavinimui keliamų reikalavimų.

Įtvirtinus 160 akademinių valandų reikalavimą Socialinių paslaugų įstatyme, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija įsipareigojo rasti būdų juos finansuoti, tą ir padarė, tačiau ilgai užtruko viešųjų pirkimų procedūros ir darbuotojai, kurie pradėjo dirbti nuo 2022 m. liepos 1 d., dabar taip išeina, negalės eiti į finansuojamus mokymus, kadangi jiems suteiktas 24 mėnesių terminas jau bus pasibaigęs, todėl tikslinga būtų užtikrinti galimybę visiems 160 akademinių valandų mokymus baigti nemokamai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui. Nėra klausimų ir dėl motyvų irgi nėra užsirašiusių. Gal galima bendru sutarimu tuomet, kolegos? *(Balsai salėje)* Galima. Labai ačiū. Prieštaraujančių nėra.

Tuomet, kaip minėjau, tai paskutinis mūsų klausimas. Komitetai. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Ir siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Pritariame, kolegos, taip? Labai ačiū.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Yra registruojama laikinoji Seimo narių grupė – Laikinoji Lietuvos kariuomenės ir Lietuvos šaulių sąjungos draugų grupė. Tai visus pasirašiusius kviesčiau po posėdžio susirinkti čia, mums reikės rinkti pirmininką ir pavaduotoją. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Kolegos, kolegos, registruojamės. Posėdis baigtas. Gero vakaro visiems! Užsiregistravo 74. Iš viso 141 Seimo narys. Posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 30 STENOGRAMA

2025 m. balandžio 8 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja R. BUDBERGYTĖ*

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Gerbiami kolegos, prašysiu užimti savo vietas, pradėsi-me Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 8 d. posėdį. Prašome registruotis. Registravosi 87 Seimo nariai. Posėdį pradedame. (*Gongas*)

10.01 val.

Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio kalba pagerbiant žuvusių Jungtinių Amerikos Valstijų karių atminimą

Į tribūną kviečiu Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininką S. Skvernelį tarti žodį.

S. SKVERNELIS. Gerbiami Lietuvos Respublikos Seimo nariai, Jūsų Ekscelencija Jungtinių Valstijų ambasadore Kara Makdonald, Jungtinių Valstijų ambasados atstovai, gerbiami ponai ir ponios, prieš 2 savaites Lietuvą, Jungtines Amerikos Valstijas, visą NATO Aljanso valstybių narių ir demokratinių šalių bendruomenę sukrėtė žinia apie pratybose Pabradėje dingusius keturis Jungtinių Amerikos Valstijų karius. Šis įvykis ne tik sukrėtė, bet ir suvienijo. Stebėjome beveik sa-vaitę trukusią karių paieškos ir gelbėjimo operaciją, joje dalyvavo Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų kariai. Prie šios operacijos prisidėjo Vokietijos ir Lenkijos kariai, į pagalbą atvyko kolegos iš Estijos. Ištiesti pagalbos ranką buvo pasirengę ir kiti sąjungininkai. Gelbėjimo darbai vyko die-ną ir naktį, neskaičiuojant valandų ir netausojant jėgų. Matėme šimtus tarnybai atsidavusių karių ir pareigūnų, susivienijusių tarnybų ir verslo atstovų pastangas atgabenti specialiąją techniką. Lietuvos Respublikos Seimo vardu noriu padėkoti visiems dalyvavusiems šioje bendroje gelbėji-mo operacijoje ir prie jos prisidėjusiems. Iki paskutinės akimirkos nepraradome vilties. Tai skaudu netektis karių artimiesiems, tarnybos draugams ir visai tarptautinei bendruomenei. Mes ypač vertiname NATO sąjungininkų misijas, padedančias užtikrinti Lietuvos saugumą ir užkardyti ga-limas grėsmes, todėl ši netektis yra didelis sukrėtimas mums visiems. Liūdime kartu su Jungtinė-mis Amerikos Valstijomis dėl keturių karių netekties: 28 metų štabo seržanto Trojaus Knutsono-Kolinzo iš Mičigano valstijos, 25 metų štabo seržanto Chosé Dueneso iš Iliojaus valstijos, 25 me-tų štabo seržanto Edvino Franko iš Kalifornijos valstijos ir 21 metų seržanto Dantės Taitano iš Guamo. Kviečiu visus tylos minute pagerbti šiuos tragiškai Lietuvoje žuvusius Jungtinių Ameri-kos Valstijų karius.

Tylos minutė

Ačiū. Lietuvos žmonės niekada nepamirš jūsų aukos, mūsų mintys ir maldos yra ir bus su šių drąsių karių šeimomis ir artimaisiais.

PIRMININKAS. Ačiū Pirmininkui. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkas S. Skvernelis. Prašau.

10.06 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. balandžio 8 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Gerbiami kolegos, turime pasitvirtinti darbotvarkę. V. Čmi-lytė-Nielsen – dėl darbotvarkės.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Frakcijos vardu norėčiau pakartoti prašymą įtraukti į šios dienos darbotvarkę Seimo rezoliucijos „Dėl papildomų valstybės pajamų nukreipimo gynybos reikmėms“ projektą Nr. XVP-251. Ši rezoliucija yra politinis dokumentas, raginantis visą Seimą prioritetu įvardinti gynybos reikmes ir mūsų kitų metų biudžetą planuoti atsižvelgiant į tai. Manome, kad diskusija dėl tokio dokumento ir sprendimas dėl to tikrai *pasitarnautų* mūsų bendriems tikslams, todėl labai kviečiame pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Seimo narys D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Siūlome Demokratų frakcijos vardu įtraukti Atsinaujinančių išteklių įstatymo 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-218. Buvo praėjusiame posėdyje, bet nebuvo pranešėjo, tad siūlome į vakarinio posėdžio darbotvarkę įtraukti klausimą.

PIRMININKAS. Daugiau pasiūlymų nėra. Turėtume apsispręsti dėl gerbiamos V. Čmilytės-Nielsen siūlymo. Kas už tai, kad į darbotvarkę būtų įtrauktas rezoliucijos „Dėl papildomų valstybės pajamų nukreipimo gynybos reikmėms“ projektas Nr. XVP-251? Prašom apsispręsti.

Iš viso balsavo 107 Seimo nariai: už – 33, prieš – 10, susilaikė 64. Tiesiog šiuo metu į darbotvarkę nėra įtraukta, bet, matyt, rezoliucija bus įtraukta bendra tvarka ir svarstymai bus numatyti.

Kitas pasiūlymas dėl darbotvarkės yra dėl Atsinaujinančių išteklių įstatymo projekto Nr. XVP-218. Siūloma įtraukti į vakarinės darbotvarkės klausimus. Prašom apsispręsti.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 80, prieš – 4, susilaikė 29. Yra įtraukta.

Vienas projektas – projektas Nr. XVP-260 – nėra įrašytas į pavasario sesijos darbų programą. Ar galėtume pritarti, kad jis būtų darbotvarkėje, bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ar galėtume pritarti visai darbotvarkai bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Prieš pereidami prie pirmojo klausimo, turime pažymėti dvi mūsų kolegų Seimo narių datas. Pirmiausia su tokiu tikrai pirmu vyrišku jubiliejumi norime pasveikinti D. Gaižauską. (*Plojimai*) Ir labai garsūs (...). D. Kreivys! (*Plojimai*)

10.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Daivos Žebelienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projektas Nr. XVP-272 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Mieli kolegos, turime darbotvarkės 1 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Daivos Žebelienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projektą Nr. XVP-272.

Toliau pirmininkaus pavaduotoja R. Budbergytė.

PIRMININKĖ (**R. BUDBERGYTĖ**, *LSDPF*). Kviečiu Seimo Pirmininką pristatyti Seimo nutarimo „Dėl Daivos Žebelienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projektą Nr. XVP-272. Prašau.

S. SKVERNELIS. Mieli kolegos, teikiu Seimo nutarimą, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 187, 188 ir 190 straipsniais. Nutarimas yra iš dviejų dalių – 1 ir 2 straipsniai. Prieš teikdamas šį nutarimo projektą, privalau paklausti, ar D. Žebelienė sutinka kandidatuoti į šias pareigas?

D. ŽEBELIENĖ (*NAF*). Sutinku.

S. SKVERNELIS. Ačiū. Mieli kolegos, siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Toliau pirmininkauja Seimo Pirmininkas S. Skvernelis.

PIRMININKAS (**S. SKVERNELIS**). Prašom. Į tribūną kviečiame kolegę D. Žebelienę. Prisistatyti – 15 minučių. Ir tiek pat laiko kolegoms galimybė jūsų paklausti.

D. ŽEBELIENĖ (*NAF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Šios dienos posėdžio pradžia tokia neįprasta, nei kasdien mes ją turime. Praėjusią savaitę visi skaudžiai išgyvenome amerikiečių karių netektį. Kaip visada, lietuvių tauta tokiose situacijose yra solidari, brandi ir vieninga. Būkime vieningi.

Tęsdama Seimo Pirmininko pristatytą darbotvarkės klausimą dėl mano išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja, noriu visų pirma padėkoti visai „Nemuno aušros“

frakcijai už pasitikėjimą ir suteiktą galimybę būti išrinktai Seimo Pirmininko pavaduotoja. Vertinu, bet kartu jaučiu ir didžiulę atsakomybę už sklandų parlamento darbą, demokratijos procesų užtikrinimą. Šios pareigos nėra vien tik formalumas. Juk Seimas suburia skirtingų įsitikinimų politikus, matančius skirtingus kelius tautos gerovei kurti. Nėra lengvas kelias rasti sutarimą dėl politinių sprendimų.

Šioje kadencijoje dirba net 64 pirmą kartą išrinkti Seimo nariai. Tai nėra silpnybė, priešingai, tai yra stiprybė, galimybė suteikti naujų idėjų, energijos ir kitokios patirties. Nauji žmonės, naujos patirtys ir iššūkiai leidžia kiekvienam, turinčiam valios ir atsakomybės, priimti reikšmingus sprendimus.

Dirbu Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininke, aktyviai dalyvauju teisėkūros procese ir bendradarbiauju su įvairiomis frakcijomis, nes tikiu, kad tik susitelkę galime priimti sprendimus, kurie geriausiai atlieptų žmonių lūkesčius. Nesu politikos naujokė. Savo politinę veiklą grindžiu atsakomybe, dialogu ir pagarba skirtingoms nuomonėms. Mano kaip politikės kelyje buvo daug darbų ir išbandymų, reikalaujančių ypatingos atsakomybės ir kompetencijos. Užėmiau atsakingas mero, vicemero, administracijos direktoriaus pavaduotojo pareigas, laikinai ėjau administracijos direktoriaus pareigas. Teko ne vienerius metus dirbti Klaipėdos regiono plėtros taryboje, buvau šios tarybos kolegijos narė, taip pat dirbau Lietuvos Respublikos Seimo nario padėjėja. Nuo karo Ukrainoje pradžios koordinavau visas pagalbos sritis Ukrainos žmonėms, atvykusiems į Šilutės rajono savivaldybę.

Puikiai suprantu, ką reiškia priimti atsakomybę, priimti sprendimus ir dirbti komandoje skirtingų interesų lauke. Linkiu visiems mums susitelkimo, dialogo, tinkamo nusiteikimo ir sklandaus darbo, vienijančio bendram tikslui, kuris stiprintų pasitikėjimą Seimu, o kartu ir visa valstybę. Dėkoju Seimo Pirmininkui už mano kandidatūros teikimą, prašau jūsų visų palaikymo ir pasitikėjimo. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Klausia J. Razma, ruošiasi A. Skardžius.

J. RAZMA (TS-LKDF). Laba diena, mano klausimas bus toks panašus kaip jūsų kolegai R. Šukui. Jis paminėjo, kad keturias partijas yra pakeitęs. Kokie jūsų pasiekimai šioje srityje? Jeigu aš teisingai suprantu, iš Socialdemokratų partijos, tokios solidžios, turinčios ilgamečio valstybės kūrimo patirtį, jūs perėjote į „Nemuno Aušrą“. Tai kuo R. Žemaitaičio partija jus sužavėjo labiau, kad jūs padarėte tokį pasirinkimą?

D. ŽEBELIENĖ (NAF). Iš tikrųjų pati pradžia mano politinio kelio buvo kaip „Tvarkos ir teisingumo“ narės. Toliau, aš manau, reikšmingiausia mano kaip politikės veiklos dalis buvo dirbant kaip visuomenininkei. Tris kadencijas į rinkimus ėjau kaip visuomenininkė: du kartus buvau su rinkimų komitetu, o trečią kaip visuomenininkė ėjau su kitu sąrašu. Socialdemokratų partijoje buvo priimtas skubotas sprendimas per 5 dienas, tai tikrai nelaikau, kad buvau šitoje partijoje. Tiesiog priėmiau sprendimą, kad aš esu brandi politikė ir galiu steigti rinkimų komitetą ir dalyvauti rinkimuose.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia... Artūras nebenori klausti jau. A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiama kolege, negaliu praleisti progos iš tikrųjų pasidžiaugti tuo, kad aš jus matau kaip pretendentę šioje tribūnoje, žinodamas jūsų nuveiktus darbus, patirtį. Iš tikrųjų manau, kad Seimas turės tikrai geros patirties dirbant kartu. Noriu paklausti, galbūt su Seimo Pirmininku jau aptarėte, kokias sritis jūs kuruosite ir kurie klausimai, sakykime, bus jūsų dispozicijoje? Ačiū.

D. ŽEBELIENĖ (NAF). Aš į šitą klausimą negalėčiau atsakyti, nes iš tikrųjų dar su Seimo Pirmininku nekalbėjome dėl kuravimo sričių, bet tikrai greitoje ateityje mes tai padarysime. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege, jūs atsakėte į visus klausimus. Galite užimti savo vietą. Svarstymo stadija. Diskusijose dalyvaujančių nėra. Priėmimas. Nutarimo projektą sudaro du straipsniai. Ar galime pritarti abiem straipsniams bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Motyvai už, prieš? Nėra. Atkreipiu dėmesį, gerbiama kolegos, pagal darbotvarkę slaptas balsavimas 12 val. 30 min. (*Šurmulyš salėje*) 12 val. 30 min. Ačiū.

10.18 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2, 13, 15, 28, 31, 32, 40, 57, 58, 64, 71, 71¹, 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 88¹, 89¹, 92, 95, 97, 98, 106, 117, 118 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71², 74¹ ir 88³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-120(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo keliolikos straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-120. Kviečiame į tribūną komiteto pirmininką A. Sysą.

A. SYSAS (LSDPF). Labas rytas, kolegos. Gerbiamas Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo daugelio straipsnių pakeitimus. Buvo gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų, į kai kurias atsižvelgta, į kai kurias dėl reikšmingų dalykų neatsižvelgta. Taip pat buvo gauta visuomeninių organizacijų pastabų, joms pritarta. Svarstė keletas komitetų, jie visi pritarė. Komiteto išvada – pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Į tribūną kviečiame K. Mažeiką. Gal kas iš komiteto galėtų pateikti išvadą? Gal kolega M. Skamarakas galėtų? V. Pranckietis, prašom. Nėra daugiau norinčių. Išgelbėsite.

V. PRANCKIETIS (LSF). Gerbiami kolegos, komitetas svarstė ir balsavo: už – 8, susilaikiusių ir prieš nebuvo. Taigi pritarė vienbalsiai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Viktorai. Diskutuoti norinčių nematau. Nėra. Motyvai už – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Tai iš tiesų sveikintinas įstatymo projektas. Ir dabar Lietuvoje veikiantys verslai, kurie savo prekes ar paslaugas parduos už Lietuvos ribų, PVM'o mokėtojais taps tik viršiję 100 tūkst. eurų. Tačiau aš noriu atkreipti dėmesį, kad šiame parlamente ne vienas parlamentaras įregistravo siūlymą, kad Lietuvoje veikiantys verslai, kurie šiandien viršija 45 tūkst. eurų, tampa pridėtinės vertės mokesčio mokėtojais, kad ta riba Lietuvoje būtų padidinta, įvertinus ir infliaciją, ir kitus svarbius aspektus. Tai aš kviečiu parlamentą išgirsti, vienas įstatymo projektas dar nuo praėjusios kadencijos yra Biudžeto ir finansų komitete. Europos Komisija davė leidimą padidinti viršutinę ribą nuo 45 tūkst. iki 55 tūkst. Tai aš kviečiu tikrai diskutuoti ir apsvarstyti, ar tikrai Lietuvoje veikiantys verslai tampa automatiškai PVM'o mokėtojais, viršiję 45 tūkst. ribą. Tačiau šiuo atveju, jeigu jūs prekiaujate užsienyje, ne Lietuvoje, ar teikiate paslaugas užsienyje, tampama PVM'o mokėtojais viršijus 100 tūkst. ribą. Tikrai kviečiu ir Lietuvoje apsvarstyti tų įmonių, kurios vykdo veiklą čia, Lietuvoje, moka mokesčius, kad ta viršutinė riba vis dėlto būtų didesnė nei 45 tūkst. Žinoma, kviečiu palaikyti įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Motyvų prieš nėra. Balsuosime numatytu laiku, per balsavimo langą.

10.23 val.

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-253(2), Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-254(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Lietuvos banko įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-253(2) ir lydimieji teisės aktai. Pranešėjas bus komiteto pirmininkas A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė Lietuvos banko įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo ir lydimąjį Valstybės gynybos fondo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus ir siūlo pritarti iniciatorių pateiktam ir komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Taip pat buvo pristatyta ir dėl kito darbotvarkės klausimo, dėl projekto Nr. XVP-254, kaip lydimąjo teisės akto, komiteto išvada.

Diskutuoti nori du Seimo nariai. Prašom, pirmasis pasisakys V. Ažuolas. Nėra. Tada A. Anušauskas. Irgi nėra. Diskutuoti dalyvaujančiųjų nebeatsirado.

Motyvai už ir prieš? Taip pat nėra norinčiųjų pasisakyti. Apsispręsimе balsavimo metu.

10.24 val.

Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25⁴, 26² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-139(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Finansinio tvarumo įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-139(2). Kviečiu pranešėją A. Butkevičių.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas svarstė Finansinio tvarumo įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto svarstymo metu buvo pasiūlyta pritarti iniciatorių pateiktiems pasiūlymams, taip pat pritarta komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: pritarta galutinei išvadai bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti neužsirašė nė vienas Seimo narys. Motyvai už, prieš? Taip pat nėra. Balsuosime balsavimo lango metu.

10.25 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 19, 30, 36, 36³, 36⁴, 45 ir 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 36⁶ straipsniu įstatymo Nr. XIV-2915 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-220(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-220. Į tribūną kviečiu komiteto pirmininką L. Kukuraičių.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, Pirmininke. Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė įstatymo projektą ir komiteto sprendimas yra pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – 0, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu Žmogaus teisių komiteto pirmininką L. Šedvydį.

L. ŠEDVYDIS (LSDPF). Dėkoju, Pirmininke. Seimo Žmogaus teisių komitetas kovo 26 dienos posėdyje svarstė Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo projektą. Siūlė atsižvelgti į Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadą ir pritarti įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nebuvo, susilaikiusių irgi nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu atgal į tribūną gerbiamą L. Kukuraičių. Buvo gautas pasiūlymas Seimo narės. Prašom pristatyti, kokia komiteto nuomonė.

L. KUKURAITIS (DFVL). Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvaustė Seimo narės G. Balčytės pasiūlymą ankstinti nukėlimo į birželio 1 dieną datą. Komitetas nepritarė: 7 balsai – už, 1 susilaikė. Seimo narė norėjo paankstinti laiką, argumentuodama tuo, kad QR kodo galimai negalės įsigyti tie, kurie eis į stovyklas. Įvairios neformalios vasaros stovyklos, veiklos ir kiti dalykai, kurie numatyti vaikams. Siekiant apsaugoti visus vaikus vasaros metu, reikėtų šį įsigaliojimą nukelti į birželio 1 dieną. Tuo tarpu tiek Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, tiek kiti patikino, kad kiekvienas, kuris nori naujai pradėti veiklą ar veiklą daryti tą kartą, tai yra tik stovykla ar tik vieną dieną, privalo išsiimti QR kodą. Taip vaikai bus apsaugoti visą vasarą, nepaisant to, kad termino nukėlimas pagal I. Ruginienės įstatymo projektą būtų iki rugsėjo 1-osios. Rugsėjo 1-oji tai yra darbdaviui prievolė patikrinti visus dirbančius pagal darbo sutartis, ar jie turi QR kodus, ar ne. O tie atsitiktiniai vasariniai dalykai būtų sprendžiami bet kuriuo atveju, nepaisant datos. Tai dėl to komitetas atmetė šį siūlymą ir kviečia Seimą taip pat jam nepritari.

PIRMININKAS. Ačiū. Apsispręsimе vėlgi balsavimo lango metu. Taip, diskusijoje atsisako dalyvauti. (*Balsas salėje*) Prašom diskutuoti ateiti į tribūną.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiami Seimo nariai, labai trumpai, kad neužvelčiau posėdžio. Labai gerai šiandien taip greitu tempu einame. Kviečiu palaikyti L. Kukuraičio pasiūlymą. Iš esmės ir Žmogaus teisių komitete, ir Teisės ir teisėtvarkos komitete, taip pat ir Socialinių reikalų komitete ieškome geriausio sprendimo, kad nebūtų pedagogams užkrauta ta kaltinimo prezumpcija, kad būtų surasta formulė, kokios nusikalstamos veikos turi būti eliminuotos dėl darbo su vaikais, ir kad būtų ištaisytos tos klaidos, kurios buvo padarytos ankstesniu įstatymu. Gerbiamo L. Kuku-

raičio pasiūlymas remia socialinių reikalų ministrės pasiūlymą, tai yra atidėti baudimą tam terminui, per kurį mes spėsime sutarti ir parengti patį geriausią variantą ir atnešti į Seimo posėdžių salę. Kviečiu palaikyti L. Kukuraičio pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiama I. Vėgėlei. Tiek dėl pasiūlymo, tiek dėl... Ai, turime jau balsavimo langą, tai galime apsispręsti dėl Seimo narės G. Skaistės pasiūlymo... Atsiprašau, G. Balčytės pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

Mieli kolegos, ateiname į balsavimo langą, prašome susikaupti. Balsuojame dėl Seimo narės G. Balčytės pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. Prašome apsispręsti.

Balsavo 89 Seimo nariai: už buvo 20, prieš – 23, susilaikė 46. Pasiūlymui nepritarta.

Kadangi balsavimo langas, tai galime apsispręsti dėl viso projekto svarstymo stadijoje. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuojame.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 95, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po svarstymo yra pritarta.

10.33 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2, 13, 15, 28, 31, 32, 40, 57, 58, 64, 71, 71¹, 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 88¹, 89¹, 92, 95, 97, 98, 106, 117, 118 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71², 74¹ ir 88³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-120(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar turime apsispręsti dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo netgi keliolikos straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-120. Prašome balsuoti.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 100, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo įstatymo projektui yra pritarta.

10.33 val.

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-253(2), Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-254(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau kitas darbotvarkės klausimas, dėl kurio apsispręsimė, tai yra pagrindinio įstatymo projektas Nr. XVP-253 ir lydimasis Nr. XVP-254. Prašome balsuoti.

Balsavo 103 Seimo nariai: prieš ir susilaikiusių nebuvo, už – 103. Po svarstymo projektui yra pritarta.

10.34 val.

Finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25, 25⁴, 26² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-139(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, yra Finansinio tvarumo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-139. Prašome balsuoti.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 99, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

10.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. XIV-2434 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-229 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas. Jeigu pasiruošusi krašto apsaugos ministrė, tai yra Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų, karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-229. Į tribūną kviečiu krašto apsaugos ministrę D. Šakalienę.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Sveiki, kolegos. Nutarimo projekto tikslas yra padidinti maksimalų leistiną siųsti į NATO vadovaujamą tarptautinę operaciją Kosovo Respublikoje karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų skaičių nuo 5 iki 60. Padidinus šį skaičių, būtų papildomai skiriamas vienas būrys, apie 40 karių, į Vokietijos kuopą. Yra gautas atitinkamas Vokietijos gynybos ministro prašymas. Tai turbūt tikrai norėtume su savo strateginiais partneriais bendradarbiauti ir būtų stiprinamas ne tik bendradarbiavimas su Vokietija, bet kartu ir su kitomis NATO valstybėmis narėmis, kurios jau nuo 2023 metų reikšmingai padidino savo pajėgas šioje operacijoje. Tai leistų išlaikyti ne tik dabartinį Lietuvos indėlį, bet ir operatyviai reaguoti į nenumatytas, pasikeitusias sąlygas. Pirmą karių būrį būtų planuojama išsiųsti šių metų spalio mėnesį – 6 mėnesių rotacija. Priminsiu, kad Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pritaria projektui be pastabų. Tai labai prašytume palaikymo.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Likite tribūnoje, nes jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmiausia klausia S. Kairys. Ruošiasi E. Gentvilas.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū Seimo Pirmininkui. Gerbiama ministre, be abejo, kad palaikysime šitą projektą. Tik klausimas dar toks, ar tai yra vienintelis prašymas, ar, tarkime, tų pačių vokiečių, ar bręsta kokių nors kitų klausimų iš kitų NATO partnerių? Žodžiu, ar turime dar perspektyvos, kur savo karius siųsti, kad jie irgi įgytų tam tikrų patirčių, reikalingų būtent po to parvežti čia, į Lietuvą, jau dalyvaujant tiesiogiai Lietuvos gynybos procesuose?

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Iš tiesų šiuo metu Lietuva dalyvauja devyniose misijose, skaičiai, aišku, daugumoje jų yra tikrai labai nedideli. Vienas iš turbūt mums geopolitiškai tokių ir ypač svarbių šiuo metu yra, kaip žinote, „Interflexas“, kur vyksta Ukrainos karių ruošimas. Tai šiuo metu svarstomi procesai. Manau, kad ypač svarbus bus vėlesniame etape Seimo sprendimas ir įsitraukimas dėl „Norinčiųjų koalicijos“, kur šiuo metu vis dar vyksta labai sudėtingi ir jautrūs pokalbiai, bet žiūrėsime, kaip galutinai susidėlios tie rezultatai. Bet konkrečių prašymų dėl kitų misijų šiuo metu nėra. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas klausiantis yra kolega V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiama ministre, norėjau paklausti, kokio pobūdžio kariai čia vyktų, ar pėstininkai, ar karo policija, ar inžinieriai, ko maždaug prašoma yra, kokios srities karių?

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Šioje situacijoje iš tikrųjų nenorėčiau detalizuoti tiksliai, koks skaičius, kokių konkrečiai specialybių karių vyktų. Turbūt vienas iš esminių momentų, kad norime turėti tam tikrą lankstumą, nes bendras NATO pajėgų skaičius yra virš 4 tūkst. karių ir gana efektyviai reaguojame į tai, ko šiuo metu reikia sąjungininkams. Tai dabar nenorėčiau šitų techninių detalių čia aptarinėti. Seimui pritarus, tada tiksliai ir sudėliosime.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Ponia ministre, žiūrėkite, 26 metus tęsiasi KFOR operacija. Jo kio progreso. Ką jūs galvojate apie tai, kaip europietė, apie konfliktą Europoje, viduryje Europos? Tai mes dar kiek, kiek dar metų būsime priversti laikyti didelius išteklius, beje, kainuojantį karinį kontingentą? Ačiū.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Gerbiamasis Audroniau, net neabejoju, kad ir Užsienio reikalų komitete turbūt turite pakankamai sudėtingų diskusijų apie tai, kad šiuo metu geopolitinis Europos žemėlapis ir apskritai globalus geopolitinis žemėlapis tapo labai įtemptas, sudėtingas, ir aplinkybės nuolat keičiasi. Kai kur kalbama ne tiktai apie karinių pajėgų laikymą, bet ir tam tikros žinutės siuntimą bei pasirengimą tam tikriems nenumatytiems scenarijams. Šiuo metu matome, kad įtampos židinių daugėja ir jie plinta.

Aš turbūt šioje situacijoje labiau matyčiau keletą tokių aspektų. Vienas dalykas – mūsų karius reikia kaupti patirtį, kad tikrai turėtume ir sudėtingosiose situacijose tam tikros veikimo patirties. Antras dalykas – čia būtent strateginis bendradarbiavimas su mūsų partneriais vokiečiais jiems labai svarbiose, taip pat ir politškai labai svarbiose misijose, mūsų solidarūs buvimas šalia ir veikimas kartu. Trečias dalykas – pagal tai, kokius vis tiktai matome šiame regione pakankamai nepozityvius judesius, aš manau, kad irgi labai svarbu yra aiškiai pasiųsti žinutę, kad Europa yra pajėgi sugeneruoti pajėgas, yra pajėgi solidariai, greitai, efektyviai veikti, lanksčiai rea-

guoti. Tikėsimės, kad tam tikri blogiausi scenarijai neišsipildys. Būtent nuo mūsų turbūt ir tam tikros galios pademonstravimo priklausys, kaip tai judės toliau. Tikrai mielai kaip visuomet pratęsiu su jumis pokalbį ir ne iš tribūnos.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis nori paklausti kolega A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamoji ministre, man nekyla jokių abejonių, kad mūsų kariai, išvykę į Kosovą, įgis praktinės patirties. Niekas dar negali pasakyti, kokios užduotys jų ten laukia, nes konflikto židiniai tarp vietinių albanų ir serbų vis išsiplėsia. Mano klausimas bus toks: vis dėlto mes, kiek suprantu, einame su vokiečiais, anksčiau esame dalyvavę kartu su danais, su lenkais, o ar vokiečių išipareigojimai patenkina mūsų pusę, ar jie aprūpins mūsų karius reikalinga technika ir visais kitais logistiniais dalykais, kurie yra būtini, ar čia mes visą našta imamės sau?

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Iš tikrųjų tą našta mes dalinamės, nes mes prisijungėme prie daug didesnio Vokietijos karinio vieneto. Jie labai reikšmingai padidino savo dalyvavimą 2024 metais – iki 300 karių. Ir, matyt, tas skaičius dar irgi gali kisti. Tačiau mūsų pagrindinis bendradarbiavimo motyvas iš tikrųjų yra ir tas darbas kartu. Kuo daugiau mes turime su vokiečiais bendrų veiksmų skirtingais formatais, tuo mums yra lengviau ir efektyviau bendradarbiauti mūsų valstybei ypač svarbiu formatu, tai yra Vokietijos brigados Lietuvoje.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Visi Seimo nariai, kurie norėjo paklausti, paklausė. Motyvai už – kolega V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Kolegas kviečiu balsuoti už. Mes privalome prisidėti prie taikos Europoje.

PIRMININKAS. Motyvų prieš nėra. Prašom apsispręsti, balsuojame.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 100, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta po pateikimo. Ir mums reikia apsispręsti dėl komitetų. Kaip pagrindinis siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Užsienio reikalų komitetas. Svarstymo datą siūloma numatyti gegužės 6 dieną. Ar galime pritarti? Ačiū, pritarta. Prašom.

T. BARAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū. Gerbiamas posėdžio pirmininke, noriu pasidžiaugti – šiandien Seime vieši Juodupės gimnazijos delegacija. Pasveikinkime. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, sveikiname.

10.44 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 9, 13¹, 19, 20, 37, 38, 49 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-118(2) (svarstymas)

Darbotvarkės klausimas – Gamtinių dujų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-118(2). Nėra pranešėjos B. Vėsaitės. Gal komiteto pirmininkas galėtų pristatyti komiteto išvadą?

S. BUCEVIČIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė Gamtinių dujų įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu Energetikos ir darnios plėtros komisijos pirmininką A. Gedvilą.

A. GEDVILAS (*NAF*). Gerbiami kolegos, komisija šių metų kovo 19 dieną, dalyvaujant devyniems komisijos nariams, bendru sutarimu iš esmės pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XVP-118 ir pasiūlė pagrindiniam Ekonomikos komitetui įstatymo projektą tobulinti, atsižvelgiant į pasiūlymus, kuriems komisija pritarė.

Komisija 26 dieną iš esmės pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XVP-189 ir pasiūlė pagrindiniam Ekonomikos komitetui įstatymo projektą tobulinti, atsižvelgiant į pasiūlymus, kuriems komisija pritarė. Balsavimo rezultatai: 6 – už, 1 – prieš, 1 susilaikė.

Taip pat iš esmės pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XVP-190. Balsavimo rezultatai: 6 – už, 1 – prieš, 1 susilaikė.

Ir dar vienas projektas Nr. XVP-191 – taip pat.

PIRMININKAS. Dėkojame komisijos pirmininkui. Diskusijoje užsirašė kalbėti V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Šis įstatymas iš pažiūros atrodo geras, gražus, visa kita, bet taip nėra. Turbūt pagrindinė bėda, kad neišlaikytas lygiateisiškumo principas. Kaip yra su elektra, jeigu jūs norite prisijungti elektrą? Elektros *procentuotė* yra 50 ir 50. Pusę apmoka ESO, pusę apmoka vartotojas. Visas šis turtas tampa ESO, ne vartotojo. Vartotojas sumoka už ESO turtą, kuris pereina į jo nuosavybę.

Kas dabar siūloma? Dabar siūloma 80 ir 20. Vartotojas apmoka 80 %, ESO – 20 %. Bet turtas taip pat tampa ESO. Nėgana to, dar įvedamas vienas apribojimas, kad iki 150 metrų atstumu gau-si tą vadinamąjį 20 % prisidėjimą iš ESO, o jeigu virš – nebegausi. Man toks jausmas: jeigu mes nenorime, kad žmonės jungtųsi prie dujų, tai sprendimas yra labai geras. Finansistiškai pažiūri, kad tau reikia sumokėti 80 % už turtą, kuris liks ESO. Tai noro prisijungti tikrai neliks.

Jeigu pažiūrėtume šiek tiek į istoriją, buvo atvejų, kai per metus prisijungdavo po 1 tūkst., po 4 tūkst., po 5 tūkst. vartotojų. Po to staiga tas skaičius liko labai mažas. Jeigu mes norime pas-katinti jungtis žmones ir vartoti tą kuro rūšį, tai *procentuotė* turėtų būti 50 ir 50. Jeigu taip neatsi-tiks, tai mes sakysime: mes nenorime, kad žmonės jungtųsi prie dujų, nes prisidėjimas tik 20 %, o prie elektros kaip ir gali – 50 ir 50. Jeigu šito nelygiateisiškumo neišspręsimė, tai turėsime sąlygas, kad žmonės nesijungtų prie dujų. Na, matysime, kuo baigsis.

PIRMININKAS. Ačiū. Į tribūną kviečiu komiteto pirmininką. Gerbiamas Sauliau, prašau pri-statyti pasiūlymą.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Kolegos, šiandieną komitetas iš ryto susirinko, aš teikiau savo pasiū-lymą. Pasiūlymo esmė yra labai paprasta. Buvo numatyta 60 %, atsiprašu, 80 % buitiniams var-totojams mažinti prisijungimo našta, aš pasiūliau 60 %. Komitetas apsisprendė. Visi bendru sutarimu pritarė mano pataisai. Ačiū.

PIRMININKAS. Mieli kolegos, ar yra 10 narių... (...) Seimo narių, kurie palaiko pasiūlymą? Yra. Už pasiūlymą – A. Skardžius. Ačiū, pirmininke.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Tikrai palaikau šį pasiūlymą, nes, tą kal-bėjo kolegos ir prieš tai iš Seimo tribūnos, ištis piktnaudžiavimo atvejų yra daug. Jūs, vartotojai, sukurkite savo lėšomis turtą, infrastruktūrą energetikos monopolininkui, tada neatlygintinai per-duokite – ir čia viskas bus gerai. Nebus viskas gerai, nes tikrai šiandieną energetikos monopoli-niame sektoriuje trūksta kontrolės, trūksta vertinimų, kaip būtent efektyviai jie panaudoja jau gaunamas lėšas. Nėra ko čia giliai lipti į vartotojų kišenę, kuriant sau infrastruktūrą, kuri nuosa-vybės teise atiteks energetikos monopolininkui. Todėl šis gerbiamo kolegos S. Bucevičiaus siūly-mas labiau subalansuoja tą monopolininko ir vartotojo santykį dėl išlaidų infrastruktūros, kuri, kaip minėjau, atiteks pačiam energetikos monopolininkui ir kurs jam papildomą vertę.

PIRMININKAS. Ačiū. Komitetas pasiūlymui pritarė. Ar galėtume bendru sutarimu visi pri-tarti, ar turime balsuoti? (*Balsai salėje*) Sako, balsuojame. Balsuojame už S. Bucevičiaus siūlymą, kuriam komitetas pritarė.

Balsavo 100 Seimo narių: 83 – už, prieš – 5, sulaukė 12. Pasiūlymui pritarta.

Dėl viso projekto dėl motyvų kalbančiųjų nėra.

Prašom apsispręsti dėl viso įstatymo projekto. Balsuojame.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 95, prieš – 1, susilaikė 8. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

10.53 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 42, 43, 44, 60, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-189(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Elektros energetikos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-189. Kviečiame komiteto pranešėją D. Kreivį. Tuomet dirba komiteto pirmininkas, jeigu nėra pranešėjų.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Kolegos, Ekonomikos komitetas Energetikos įstatymo projektą taip pat svarstė ir siūlo pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui. Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Į tribūną kviečiu komisijos pirmininką A. Gedvilą pristatyti komisijos išvadą.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū. Gerbiami kolegos, įstatymo projektui Nr. XVP-189, 6 balsavus už, 1 – prieš, 1 susilaikius, buvo pritarta. Pasiūlėme pagrindiniam Ekonomikos komitetui įstatymo projektą tobulinti atsižvelgiant į pasiūlymus, kuriems, kaip minėjau, buvo pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje užsirašė dalyvauti keturi Seimo nariai. Aidai, kviečiame atgal diskutuoti.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiami kolegos, šiandien svarstome projektą, kuris turi ne tik techninę, bet ir aiškią socialinę prasmę. Elektros energetikos įstatymo pataisos, kurias pateikė Energetikos ministerija, leis realiai padėti tiems, kuriems šiandien energetikos rinkos pokyčiai kelia daugiausia nerimo. Tai socialiai pažeidžiamiausi ir smulkieji elektros vartotojai. Kalbame apie žmones, kurie suvartoja mažiau nei tūkstantį kilovatvalandžių elektros energijos per metus, tai apie 80 kilovatvalandžių per mėnesį. Iš viso tokių vartotojų Lietuvoje yra apie 800 tūkst., tai yra beveik pusė visų buitinių elektros vartotojų. Ši grupė – tai daugiausia pensinio amžiaus žmonės, asmenys su negalia, nepasiturintys gyventojai, gaunantys socialinę paramą. Ne paslaptis, kad jie ne visada turi galimybių, kad galėtų saugiai ir užtikrintai rinktis nepriklausomus tiekėjus ir derėtis dėl geresnių tarifų. Tenka tik viltis, kad palaikysime ir kitą pasiūlymą, kuriuo tokį pasirinkimą leisime ir kitiems, likusiems elektros vartotojams, nes ne paslaptis, kad jie taip pat buvo varu suvaryti. Tikrai tą galimybę pasirinkti būtina atstatyti.

Iki šiol visuomeninis tiekimas šiems žmonėms buvo numatytas iki 2025 metų pabaigos, tačiau šiuo įstatymu siūloma šią teisę išplėsti iki 2030 m. sausio 1 d. Tai reikšmingas žingsnis siekiant socialinio stabilumo ir energetinio saugumo, ypač turint omenyje, kad augančias kainas stebime kasdien. Atsižvelgiant į rinkos svyravimus, tokie veiksmai yra būtini.

Energetikos ministras labai tiksliai įvardijo, kad ši iniciatyva įgyvendina vieną pagrindinių Vyriausybės programos nuostatų – užtikrinti galimybę III liberalizacijos etapo vartotojams *likti visuomeniniame tiekime*, o ne būti priverstiems pereiti prie nepriklausomo tiekėjo sistemos. Dar svarbiau, projektas ne tik išsaugo teisę naudotis visuomeniniu tiekimu, bet ir sukuria pagrindą mažesnei elektros kainai pažeidžiamiausiems vartotojams. Jei toks sprendimas bus priimtas ateityje, kaip užtikrina ministerijos atstovai, tai bus galima padaryti remiantis Europos Sąjungos direktyvomis, kurios leidžia elektros kainų reguliavimą socialiai jautrioms grupėms.

Be to, siūlomi pakeitimai apima ir galimybę sugrįžti į visuomeninį tiekimą tiems, kurie galbūt jau pasirinko nepriklausomą tiekėją, bet vėliau susidūrė su finansiniais sunkumais ar nesuprato pasirinkimo pasekmių. Tai reiškia, kad mes sprendžiame ne tik būsimus, bet ir esamus iššūkius, ir sprendžiame atsakingai – be kaltinimų žmonėms, kurie galbūt padarė klaidą patirdami spaudimą pasirinkti nepriklausomą elektros tiekėją ir panašiai. Taip pat labai svarbu pabrėžti: šiems vartotojams nieko papildomai daryti nereikės, jie bus informuoti aiškiai ir laiku, o visos procedūros vyks organizuotai, be papildomos administracinės naštos.

Kolegos, šis įstatymo projektas nėra tik kilovatvalandės ar tarifai – jis yra dėl konkrečių žmonių ir jų pinigų bei gyvenimo. Mūsų pareiga yra užtikrinti, kad nė vienas žmogus Lietuvoje neliktų nežinioje, netikrumo būsenos ar be elektros, nes nesuspėja ir nepajėgia pasirinkti tiekėjo. Todėl kviečiu, kolegos, balsuoti už šį projektą. Tai atsakingas sprendimas, atliepiantis tiek socialinius, tiek ekonominius lūkesčius, o kartu ir aiški žinia visuomenei – valstybė rūpinasi savo žmonėmis. Tai yra tai, ko mūsų žmonės laukia ir dėl ko balsavo už mus.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu į tribūną V. Ažuolą.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų, žiūrint į projektą, tai buvęs energetikos ministras buvo gudresnis. Pasakysiu, kodėl: jis praeitoje kadencijoje atnešė ne taisyklių keitimą, o tik laiko nukėlimą, kad būtų nuo 2026 metų išvaromi tie žmonės lauk, tai 800 tūkst. vartotojų. Ir jokių taisyklių nekeitė. Kas bus, jeigu pritarsime šitam pasiūlymui? Velnias slypi detalėse. Kas prieš penkerius metus gavo tą statusą *būti visuomeniniame tiekime*, nė vienas nebuvo išvarytas per penkerius metus. Nė vienas. Priėmus šį įstatymą, bus atlikta, kaip čia pasakyti, higiena. Jeigu tu netyčia perlipai tą 1 tūkst. kilovatų, tave išmes kaip musę iš barščių. Ir nesvarbu, kad buvo šaltesnė žiema, tu šiek tiek daugiau sudeginai elektros, – tave išmes. Tokios yra taisyklės.

Tada žiūrime į socialiai pažeidžiamus žmones. Mes puikiai žinome, kad tą statusą žmogus gali ir įgyti, ir prarasti. Šiandien jis gali būti socialiai pažeidžiamas, gauti paramą, pašalpą, kitus dalykus, o po mėnesio jis gali toks nebebūti. Tai kas atsitiks? Jam suteiks viltį, priims į visuomeninį tiekimą, mažesne kaina žmogus džiaugsis, o po to po mėnesio sužinos, kad jį išmetė kaip musę iš barščių.

Jeigu jūs norite sukurti tokį chaosą, ko nedarė netgi buvęs ministras – nekūrė šito chaoso, nemetė žmonių laukan... Ką reikia padaryti? Reikia pritarti kolegos pasiūlymui, kuris jau yra užregistruotas, kad visi norintys gali grįžti į visuomeninį tiekimą. Tada būtų tikra, laisva rinkta, liberali rinkta, tada nepriklausomi tiekėjai turėtų siūlyti geresnę kainą negu visuomeninis tiekimas. Ir kad nebūtų jokios prievolės juos išmesti ar išrūšiuoti, nes kai atsiras tas rūšiavimas, jūs pamatysite, kad po to perskaičiavimo koks 100 tūkst. vartotojų, tų mažų vartotojų, bus išmesti laukan. Po to sakys, po kurio laiko, galbūt mes vėl leisime tave sugrąžinti po metų. Ir tas išmetimas ir išrūšiavimas vyks kasmet, kiekvienais metais iš naujo bus patikrinamas: truputį daugiau sudeginai – laukan, mažiau sudeginai – galėsi grįžti.

Tai jeigu jūs norite jovalo tiek tarp socialiai pažeidžiamų, tiek tarp mažų vartotojų, tai pritarkite šitam ministro pasiūlymui. Bet, aišku, svarstymo stadijoje reikia pritarti, kad iki pateikimo stadijos kolega galėtų įregistruoti pasiūlymą ir leisti grįžti visiems. Jeigu mes tą įstatymą padarysime su galimybe leisti grįžti visiems, tai šito chaoso, išmetimo ir priėmimo nebelyks. Tikiuosi, kad priėmimo stadijoje taip ir įvyks.

PIRMININKAS. Ačiū. Į tribūną kviečiu E. Kirkutį.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena, mielieji. Priminsiu, kad prieš penkerius metus vyko Aplinkos ministerijos inicijuotas kvietimas per Aplinkos projektų valdymo agentūrą, tai yra pašalinti suskystintų gamtinių dujų balionus iš daugiabučių namų, kurie yra aukštesni kaip dviejų aukštų. Yra rajonų, kur nėra gamtinių dujų, nėra gamtinių dujų sistemos, kad gyventojai galėtų daugiabučiuose namuose įsirengti centralizuotą dujų sistemą. Tai kokia buvo alternatyva? Alternatyva yra pasikeisti elektros instaliaciją, apmokant valstybei, įsirengti už valstybės pinigais su parama elektrinės kaitlentes, orkaites ir nebenaudoti dujų balionų. Kaip vyresnio amžiaus žmonės taupo elektrą? Verdasi valgyti, naudodami dujų balionus, kad tikrai kuo mažiau sunaudotų elektros. Mes prieš penkerius metus davėme pinigų, kad visi pasikeistų – elektrinės orkaitės, kaitlentes, o taupyti su elektrinėmis kaitlentėmis nebebus įmanoma. Tai viena ranka mes duodame paramą: įsirenkite elektrines kaitlentes ir gyvenkite tvariai, kita ranka: jeigu tu taupysi, tu turėsi nevalgyti, taupyti, kad *būtum visuomeniniame tiekime*. Tai tas ribojimas iki 1 tūkst. kilovatvalandžių yra tikrai per mažas ir socialiai neatsakingas.

PIRMININKAS. Ačiū. Tai buvo paskutinis diskusijos dalyvis. Turime dvi užregistruotas, pateiktas pataisas kolegų A. Dudėno. Nematau. Yra. Gerbiamas kolega, pristatykite savo pataisas.

A. DUDĖNAS (LSDPF). Dėkui, gerbiamas Pirmininke. Atsiprašau. Iš tikrųjų mano pataisa buvo tokia pati, kaip ir registruotas projektas. Iš tikrųjų galbūt aš atsiimu savo šią pataisą ir mano projektas yra registruotas. Tiesiog atsiimu pataisą.

PIRMININKAS. Tikslinu: abudu, nes abu pasiūlymai yra susiję, taip? Ačiū. Dėl pasiūlymų nereikės balsuoti, nes yra atsiimti.

Dėl viso įstatymo projekto dėl motyvų už – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (NAF). Atsisakau, Pirmininke.

PIRMININKAS. Dėl motyvų prieš – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiama kolegų, elektros energetikos rinkos pokyčiai paliečia visus vartotojus, bet skaudžiausiai jie paliečia socialiai pažeidžiamų asmenų grupes. Šio įstatymo pokyčiai lyg ir leis pasilikti visuomeninį tiekimą, bet iš tikrųjų apribojimas kilovatvalandėmis sukurs neteisingą ir iškreiptą požiūrį į būtent socialiai pažeidžiamas grupes.

Jau čia prieš tai kolegų kalbėjo, kad vis dėlto valstybė rėmė būtent atsisakymą gamtinių dujų balionų ir įrengiant elektrines virykles. Miestuose atsisakoma anglimis ar kitu kietu kuru kūrenamų krosnių ir taip pat daugelis žmonių pasirinko elektrinį šildymą. Ir dabar išeis, kad vis dėlto atsitiks prievarta, o tas prievartos kriterijus bus 1 tūkst. kilovatvalandžių per metus arba kiek

daugiau kaip 80 kilovatvalandžių per mėnesį. Ir kelio atgal nebus. Dvejiems metams pasirinkęs tiekėją, netgi jeigu ir po metų tu suvartosi mažiau kilovatvalandžių, tai sutartis yra sudaryta ilgesniam laikotarpiui, ir kelio žmonėms, būtent socialiai pažeidžiamiesiems, pensininkams, neįgaliesiems, atgal nebus.

Todėl aš susilaikysiu balsuodama už šį įstatymo projektą. Mes galėjome surasti palankesnę žmonių variantą – bent dvigubai padidinti kilovatvalandžių suvartojimą tokiems asmenims.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir motyvai už – S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Ką dabar Rita išsakė, matyt, tų nuogastavimų mes visada turėjome ir turėsime. Bet vėlgi apie pažeidžiamas grupes ir šiandien ministerijos teikiamą įstatymo projektą, matyt, mes turėtume jį palaikyti, pažiūrėti, kaip jisai veiks, kaip elgsis elektros tiekėjai, nepriklausomi elektros tiekėjai, ir po to galėsime daryti išvadas. Arba šis įstatymo projektas, matyt, gyvas visada bus ir korekcijas, matyt, turėsime daryti neišvengiamai, o dabar jį leisti į gyvenimą ir žiūrėti, kaip seksis ir kaip bus užtikrinta pažeidžiamiausių žmonių grupė būtent dėl elektros vartojimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 85, prieš – 2, susilaikė 22. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

11.09 val.

Generalinės prokurorės Nidos Grunskienės pranešimas (dėl Seimo nario Arūno Dudėno)

Gerbiami kolegos, kitas darbotvarkės klausimas. Mes turime atvykusią Lietuvos Respublikos generalinę prokurorę N. Grunskienę su pareiškimu Seimui. Prašau, prokurore.

N. GRUNSKIENĖ. Laba diena, gerbiamas Seimo Pirmininke, laba diena, gerbiami Seimo nariai. Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriuje organizuojamas ir kontroliuojamas ikiteisminis tyrimas, kuris prokuroro nutarimu šių metų kovo 6 dieną buvo atskirtas iš 2023 metų rugsėjį pradėto ikiteisminio tyrimo dėl 2019–2023 metų kadencijos Ukmergės rajono savivaldybės tarybos narių išlaidų kompensavimo ir galimai vykdyto dokumentų klastojimo, svetimo turto pasisavinimo, sukčiavimo bei piktnaudžiavimo, siekiant turtinės ir kitokios asmeninės naudos. Abu šiuos tyrimus atlieka Specialiųjų tyrimų tarnyba. Šiuo metu tiriami duomenys leidžia pagrįstai manyti, kad Lietuvos Respublikos Seimo narys A. Dudėnas galimai padarė Baudžiamojo kodekso 182 straipsnio (Sukčiavimas) 1 dalyje, 300 straipsnio (Dokumentų klastojimas ir disponavimas suklastotu dokumentu) 1 dalyje ir 228 straipsnio (Piktnaudžiavimas) 2 dalyje nurodytas nusikalstamas veikas, kurios bei jų aplinkybės yra nurodytos kreipimosi į Lietuvos Respublikos Seimą tekste.

Ikiteisminio tyrimo duomenimis, laikotarpiu nuo 2019 m. balandžio 16 d. iki 2013 m. balandžio 19 d. A. Dudėnas, būdamas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos nariu, prisiekęs gerbti ir vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus bei žinodamas, kad išmokos už išlaidas, kurios patiriamos vykdant tarybos nario veiklą, yra mokamos tarybos nario užpildytų ataskaitų bei kartu pateikiamų finansinių dokumentų pagrindu, į nurodytas ataskaitas kaip savo paties patirtas išlaidas galimai įrašė duomenis apie kitų asmenų patirtas išlaidas degalams ir prie šių ataskaitų pridėjo susijusius finansinius dokumentus – kitų asmenų įgyto kuro pirkimo kvitus iš degalinių „Neste Lietuva“ ir „Bemija“. Pagal šias galimai suklastotas ataskaitas Ukmergės rajono savivaldybės administracija per 17 kartų nepagrįstai pervėdė A. Dudėnui iš viso 10 tūkst. 526 eurus 84 centus. Taip A. Dudėnas galimai apgaule savo naudai įgijo svetimo Ukmergės rajono savivaldybei priklausančio turto. Tokie tarybos nario veiksmai iškreipė jam, kaip valstybės tarnautojui, suteiktą teisių esmę, sumenkino tarybos nario autoritetą ir visuomenės pasitikėjimą, pakenkė Ukmergės rajono savivaldybės tarybos įvaizdžiui, sumenkino jos prestižą bei valstybės politiko vardą, dėl ko buvo padaryta didelė neturtinė žala bei 10 tūkst. 526 eurų 84 euro centų dydžio turtinė žala Ukmergės rajono savivaldybei. Duomenys, kuriais remiantis manoma, kad Seimo narys A. Dudėnas galimai padarė nurodytas nusikalstamas veikas, yra užfiksuoti Ukmergės rajono savival-

dybės administracijos pateiktose tarybos nario išlaidų veiklai ataskaitose bei kartu pridėtuose kuro pirkimo kvituose, liudytojų apklausų, parodymų, patikrinimo vietoje, daiktų, dokumentų ir kitų objektų apžiūrų protokoluose bei kituose dokumentuose.

Siekiant nustatyti šiam ikiteisminiam tyrimui reikšmingas aplinkybes, 2024 metų vasarį buvo priimtas prokuroro nutarimas apklausti A. Dudėną Baudžiamojo proceso kodekso 80 straipsnio 1 punkte ir 82 straipsnio 3 dalyje numatytais pagrindais kaip asmenį, kuris prokuroro nutarimu yra apklausiamas apie savo paties galimai padarytą nusikalstamą veiką. A. Dudėnas pateikė rašytinius parodymus, kuriuose nurodė, kad, eidamas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos nario pareigas ir teikdamas su tarybos nario veikla susijusių išlaidų ataskaitas, dokumentų neklasavo, taip pat nepiktnaudžiavo tarnyba siekdamas asmeninės ar turtinės naudos.

2024 m. spalio 1 d. A. Dudėnui buvo išsiųstas šaukimas, kuriame nurodyta, kad jis šaukiamas pranešimo apie įtarimą įteikimui ir įtariamojo apklausai, kitą dieną buvo gautas jo gynėjo prašymas atidėti suplanuotų veiksmų atlikimą dėl advokato užimtumo.

2024 m. spalio 28 d. A. Dudėnas buvo išrinktas Seimo nariu. Lapkričio 14 dieną davė Seimo nario priesaiką Lietuvos valstybei ir įgijo imunitetą nuo patraukimo baudžiamajon atsakomybėn. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse nustatyta, kad nusikalstamą veiką padariusiam asmeniui, kuris baudžiamajon atsakomybėn gali būti patrauktas tik kompetentingos institucijos leidimu, baudžiamasis procesas pradedamas, tačiau jam negali būti surašytas pranešimas apie įtarimą, jis negali būti apklausiamas kaip įtariamasis ar pripažįstamas įtariamuoju, negali būti suimamas ar kitaip suvaržoma jo laisvė.

Kitos procesinės prievartos priemonės šiam asmeniui taikomos tiek, kiek tai nedraudžiama pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir tarptautines teisės normas. Dabartinėje nurodyto ikiteisminio tyrimo stadijoje visi galimi proceso veiksmai su Seimo nariu A. Dudėnu yra atlikti. Siekiant tęsti šį ikiteisminį tyrimą ir priimti pagrįstą procesinį sprendimą dėl tyrimo baigties, būtinas kompetentingos institucijos leidimas patraukti Seimo narį baudžiamajon atsakomybėn. Esant tokiam leidimui, jam galėtų būti surašytas ir įteiktas pranešimas apie įtarimą, atlikta įtariamojo apklausa.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 22 straipsnio 3 dalimi bei Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu, prašau Lietuvos Respublikos Seimo leisti patraukti Lietuvos Respublikos Seimo narį A. Dudėną baudžiamajon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę. Dėkoju, ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, prokurore. Gerbiami kolegos, vadovaudamasis Seimo statuto 23 straipsnio 2 dalimi, turiu pareigą paklausti gerbiamo Seimo nario A. Dudėno, ar jis sutinka, jog jo neliečiamybė būtų panaikinta? Per šoninį mikrofoną galite atsakyti.

A. DUDĖNAS (LSDPF). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš norėčiau, kad visgi Seime būtų sudaroma komisija atsiradus naujoms aplinkybėms.

PIRMININKAS. Ačiū. Tuomet sudarysime nutarimo projektą ir tęsime procedūras, kaip numatyta Seimo statuto 23 straipsnyje. Dėl vedimo tvarkos ponias...

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Gerbiami Seimo nariai, mus aplankė Prienų viešosios Justino Marcinkevičiaus bibliotekos kolektyvas. Pasveikinkite juos. *(Plojimai)*

11.17 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2900 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-190(2) (svarstymas)

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas darbotvarkės klausimas – Elektros energetikos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-190. Svarstymas. Ir kviečiu į tribūną komiteto pranešėją D. Kreivį, jo nėra. Kviesčiau komiteto pirmininką S. Bucevičių. Dėl Energetikos įstatymo projekto Nr. XVP-190.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Kolegos, Pirmininke, Ekonomikos komitetas Energetikos įstatymo projektą taip pat svarstė ir pritarė patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Kviečiu komisijos pirmininką A. Gedvilą pristatyti komisijos išvadą.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiami kolegos, komisija šių metų kovo 26 dieną 6 balsais už, 1 – prieš, 1 susilaikius iš esmės pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XVP-190. Vienas...

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvų už, prieš nėra. Kadangi balsavimo langas, prašom apsispręsti balsuojant.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 83, prieš nėra, susilaikė 11. Po svarstymo įstatymo projektui yra pritarta.

11.20 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-191(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Elektros energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-191. Taip pat kviečiu komiteto pirmininką pristatyti komiteto poziciją.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Kolegos, dar vienas lydimasis įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, taip pat pritarė suredaguotam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir komisijos pirmininkas A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, komisija šių metų kovo 26 dieną... Balsavo: už – 6, prieš – 1, susilaikė 1. Iš esmės pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Dėl motyvų už ir prieš nėra norinčių kalbėti. Prašom apsispręsti ir balsuoti.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 82, prieš nebuvo, susilaikė 16. Įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

11.22 val.

Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-112(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-112. Kviečiu pagrindinio komiteto pranešėją G. Jeglinską į tribūną.

G. JEGLINSKAS (DFVL). Ačiū, Pirmininke. Komitetas balandžio 3 dieną posėdyje svarstė Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Komitetas bendru sutarimu pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 11, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Į tribūną kviečiu Kaimo reikalų komiteto pirmininką K. Mažeiką.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Kaimo reikalų komitetas kovo 26 dieną svarstė šį įstatymo projektą. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Į tribūną kviečiu Užsienio reikalų komiteto pirmininką R. Motuzą.

R. MOTUZAS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas kovo 19 dieną svarstė įstatymo projektą. Buvo pritarta patobulintam įstatymo projektui ir Užsienio reikalų komiteto išvadai. Už balsavo 7, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 1. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū komiteto pirmininkui. Diskutuoti užsirašė keletas Seimo narių. Kviečiu kolegą I. Vėgėlę. Ruošiasi V. Ažuolas.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Mieli kolegos, šiandieninis balsavimas dėl ribojamųjų priemonių, ar liaudiškai vadinamų sankcijų, dėl karinės agresijos prieš Ukrainą ir buvęs pirminis balsavimas yra nulemtas viešųjų ryšių. Šitie viešieji ryšiai nulemia ir balsavimą, bet lygiai taip pat, labai liūd-

na, nulemia ir turinį. Visiems yra akivaizdu, kad būtina stabdyti Rusijos karinę agresiją Ukrainoje, visiems yra akivaizdu, kad būtina siekti, kad Rusija nutrauktų karinę agresiją, ir paskatinti taikos sudarymą, tačiau, mano supratimu, šiuo pasiūlymu dėl tos dalies, kiek tai susiję su ekonominėmis sankcijomis, visiškai to nesiekiamo. Ir aš tai pagrįsiu.

Aš esu pateikęs du pasiūlymus ir juos pateikiau Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui. Pirmas pasiūlymas, tai yra... Beje, abu pasiūlymai grindžiami moraliniais, teisiniais ir ekonominiais pagrindais. Nėra jokie: nei moralinio, nei teisinio, nei ekonominio, pagrindo, kodėl turėtume priimti tokį įstatymo projektą, kiek tai susiję su ekonominėmis sankcijomis prekėms. Kodėl? Todėl, kad moralinis argumentas yra labai aiškus: jeigu mes norime stabdyti Rusijos agresiją prieš Ukrainą, tuomet reikėtų apriboti visų prekių importą. Aš pateikiau tokį įstatymo pakeitimo projektą, pasiūlymą, įstatymo pakeitimą. Sakau, ribokime visų absoliučiai prekių importą į Lietuvą iš Rusijos ir Baltarusijos. Ar jūs žinote, gerbiami Seimo nariai, kad į Lietuvą iš Rusijos yra importuojama prekių maždaug už 200 mln. eurų? Iš Baltarusijos labai panaši suma – už maždaug 200 mln., lygiai taip pat. Mes iš Rusijos ir Baltarusijos importuojame, kolegos, maisto atliekas, kitaip tariant, šiukšles, už 10 ir 11 mln. eurų atitinkamai. Kodėl NSGK ir kiti komitetai atmeta šį pasiūlymą? Todėl, kad jis yra neteisėtas. Lygiai toks pats, kurį jūs svarstote dabar Seime.

Aš turiu pabrėžti, kad Muitų sąjungos taisyklės yra išimtinė Europos Sąjungos kompetencija, tik Europos Sąjunga gali nustatyti Muitų sąjungos taisykles. Nėra jokie Europos Sąjungos teisės akto, leidžiančio Lietuvai vienašališkai įvesti ekonomines sankcijas. Pabrėžiu, nekalbu apie sankcijas asmenims, kalbu apie sankcijas prekėms. Užsienio reikalų ministerija, visi kiti teikėjai nepateikė jokių teisinių argumentų, koku pagrindu grindžiamas šitas naujas įstatymo reguliavimas. Jūs paklauskite įstatymo teikėjų, koks teisinis pagrindas yra įvesti šias ekonomines sankcijas. Beje, ekonomines sankcijas, kurios yra tikrai vienai prekių grupei. Ne, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas atmeta ir siūlymą uždrausti visą importą, atmeta lygiai taip pat ir mano pasiūlymą išbraukti šią ekonominių sankcijų dalį iš viso sankcijų paketo. Kodėl? Todėl, kad Europos Sąjunga pati šiuo metu riboja importą iš Rusijos kitomis priemonėmis. Nuo balandžio vidurio pradedamos naujos sankcijos. Naujos sankcijos yra didinami muitai iki 50 %. Europos Sąjunga priėmė strategiją riboti importą iš Rusijos didindama importo mokesčius. Ką daro Lietuva? Lietuva uždraudžia apskritai tikrai dalelės žemės ūkio produktų ir pašarų importą iš Rusijos į Lietuvą. Kodėl? Maža to, tai nėra visi pašarai ir visi maisto produktai. Ne, tai yra melas. Vyriausybei paliekama apsispręsti dėl konkrečių prekių, kurioms bus įvedamas draudimas.

Ir pabaigoje. Gerbiami kolegos, jeigu kas nors galvoja, kad yra bent menkiausias pagrindas: teisinis, ekonominis ar moralinis, aš jums pasakysiu ir labai aiškų ekonominį pagrindą. Kai kalbėjo ministras ar kiti, jie dažnai pabrėžė, sakė: sankcijų apėjimas. Jokio apėjimo nėra. Teisėtai į Europos Sąjungos muitų teritoriją, į Lenkiją, galima įvežti absoliučiai visas prekes. Ir tas, kurias Lietuva ketina uždrausti šiandien per jums teikiamą balsavimą. Ir teisėtai tos prekės gali iš Lenkijos patekti į Lietuvą. Teisėtai! Tai nėra sankcijų apėjimas. Paaiškinkite ir pagrįskite, ir paklauskite įstatymų teikėjų bent vieno moralinio, teisinio ar ekonominio argumento – nė vieno jų nėra. Todėl kviečiu palaikyti mano pasiūlymą ir elgtis taip, kaip siūlo elgtis Europos Sąjunga. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau diskusijoje kalbės V. Ažuolas, o Seimo posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Olekas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Na, iš tikrųjų nekartosiu to, ką pasakė Ignas, pritariu jo visiems išsakytiems teiginiams. Jeigu kas nors norite pasiginčyti, pasiginčykite ir pasakykite, kad jis klydo, – jis neklusta. Bet aš noriu pasakyti apie šio projekto veidmainystės lygį, koks jis yra didelis. Šis projektas buvo atneštas praeitoje kadencijoje liberalkonservatorių, tie pertekliniai suvaržymai, kurių kitos šalys netaiko. Žiūrėkite, kokia eiga jis ėjo. Jau tada atnešto projekto buvo 3.8 punktą – išimtis pašarams ir kroviniams. Jiems nebuvo taikoma. Iki šiol pašarai, visi tie dalykai važiuo laisvai, be jokių apribojimų. Tai buvo jau po žemdirbių streiko, kuris buvo po Naujųjų metų, kur žemdirbiai prašė: tai padarykite. Konservatoriai to nepadarė – jie padarė išimtį.

Dabar lyg teisėje ir Europos Sąjungos reikalavimuose kaip ir niekas nepasikeitė, atsirado tik muitai, o muitai yra visai Europos Sąjungai taikomi, nesvarbu, kokia tai šalis. Bet tada atėjo toks

sąžinės balsas, prabilo užsienio reikalų ministro ir jis tą punktą paėmė ir išbraukė, ir, kaip sakant, jau pašarų įvežti neeisime. Bet tai yra tikrai veidmainystė, totali veidmainystė. Per Lenkiją galima vežti tuos pašarus, per Estiją galima vežti tuos pašarus. Geležinkeliai, tiek lenkų, tiek kitų, labai džiaugiasi, vežėjai labai džiaugiasi, nes per aplinkui į Lietuvą kaip vežėme, taip ir vešime, nesustos nė vienas kilogramas, nė viena tona. Aišku, jie išpūtę pilvus eis, sakys žemdirbiams: mes įvykdėme jūsų reikalavimą. Tie patys konservatoriai nubėgs iš tribūnų: mes prieš metus užmiršome įvykdyti tą jūsų reikalavimą, padarėme išimtį šiam punktui, o dabar mes jus mylime, va, už Lietuvą, vyrai, mes įvykdėme jūsų reikalavimą. Tai bus totali veidmainystė. Tie kroviniai kaip važiavo, taip ir važiuos.

Einame dar toliau. Pernai atnešė tą paketą G. Landsbergis ir įtraukė baltarusius į tą patį paketą, žmonių judėjimą. Tada atbėga konservatoriai pas opoziciją ir sako: mielieji, būkite geri, mes norime išlaikyti savo veidą, užregistruokite, kad baltarusius ištrauktume iš to sąrašo. Kaip čia dabar, mielieji, kas čia dabar... Mes norime išlaikyti savo veidą, mes nenorime šio pasiūlymo, užregistruokite, opozicija. Opozicija užregistravo ir už tą baltarusių ištraukimą konservatoriai balsavo, liberalai balsavo – iš visų čia sėdinčių daugelis balsavo ir apsimetė kaip niekur nieko – viskas gerai, ištraukėme baltarusius. O kodėl reikėjo ištraukti baltarusius? Lietuvoje šiandien dirbančių baltarusių yra 50 tūkst. Šitas skaičius jums nieko nesako? Už tai, kad jis grįš daugiau nei vieną kartą į tėvynę, jis bus išmestas iš Lietuvos. Kai baltarusius ištraukė, baltarusiams tai nebegresia.

Tada taip atsitiko su rusais. Aš turėjau konkretų pavyzdį Akmenės rajone. Prasidėjo Ukrainoje karas, atvažiavo šeima, žmona ukrainietė, vyras rusas. Ir rusui atsitiko taip, kad tėvai susirgo onkologine liga ir žmogus turėjo rinktis: arba būti išmesta visa šeima iš Lietuvos, arba grįžti pas tėvus, padėti, galbūt paskutinį kartą grįžti pas tėvus. Kas atsitiko? Jis grįžo daugiau negu du kartus, Migracijos tarnyba pasakė: visą šeimą deportuojame. Migracijos tarnyba patarė: žinokite, važiuokite į Latviją, ten nėra tokių perteklinių ribojimų, važiuokite į kitą šalį, ten irgi nėra tokių perteklinių ribojimų. Ta šeima, niekuo nekalta, buvo išmesta vien dėl to, kad konservatoriai norėjo šou padaryti, nubausti žmogų už tai, kad grįžo į tėvynę, už tai yra baudžiamas žmogus.

Dabar atėjo L. Kasčiūnas, tas veidmainis, pats geriausias veidmainis, ir įtraukė atgal baltarusius, atgal įtraukė, kur prieš metus atbėgo pas opoziciją tas pats L. Kasčiūnas: būkite geri, išbraukite baltarusius. Atėjo, įtraukė atgal. Dabar 50 tūkst. baltarusių už tai, kad grįš į tėvynę daugiau nei vieną kartą per 3 mėnesius, visi taps nusikaltėliais. Kaip ta šeima iš Akmenės, kuri buvo išmesta už tai, kad rusas grįžo pas tėvus du kartus per 3 mėnesius, taip dabar rizikuos kiekvienas baltarusis patirti tą patį.

Jūs įsivaizduojate, iki kokio lygio jūs tyčiositės pagal tautybę? Ne tai, kad jis padarė nusikaltimą. Mes puikiai žinome, kad Lietuvoje yra daug baltarusių, kurie, pavyzdžiui, mėnesį dirba, 2 savaitėms namo grįžta, arba pusantro mėnesio dirba, 2 savaitėms namo grįžta. Tai natūralus procesas. Tai dabar jie visi taps nusikaltėliais. Aš suprantu, kad konservatorių tikslas – pasityčioti iš dabartinės valdančiosios daugumos, kai Migracijos tarnyba masiškai išmetinės baltarusius, tūkstančiais, čia bus ne dešimtys, o tūkstančiai. Tai jeigu norite balsuoti už šitą veidmainystę, balsuokite, jūsų teisė, bet kartais veidmainystėje geriau nedalyvauti.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Kolega, laikas! Ačiū. Toliau pasisako A. Skardžius. Prašau, kolega.

A. SKARDŽIUS (NAF). Pirmininke, gerbiami kolegos, ištis būtų juokinga, jeigu nebūtų liūdna dalyvauti šioje viešųjų ryšių akcijoje. Istorija prasideda ne šiandien. Aš norėčiau pakalbėti apie visai nesenus įvykius ir apie penktąją koloną.

Dar besibaigiant A. Kubiliaus kadencijai, 2012 metų rugpjūčio mėnesį „Lukoilo“ įmonė, Kremliaus įmonė, dukterinė naftos įmonė „Litasco“ pasirašė sutartį su „Klaipėdos nafta“ dėl naftos produktų krovos. Pagal ją „Lukoilas“ trejiems metams faktiškai buvo perėmęs Lietuvos strateginę valdomą įmonę. Rašė verslininkai laiškus, atsakymus gaudavo iš Maskvos tuomet. Kas tada vyko?

„Lukoilas“, kontroliuodamas „Klaipėdos naftą“ ir sprendamas savo geopolitinius tikslus, blokavo Baltarusijos naftos perdirbimo įmonių produktų eksportą per Klaipėdos uostą, taip dary-

damas didžiulę žalą Lietuvos ekonominiams interesams. Dėl R. Masiulio, tuometinio „Klaipėdos naftos“ vadovo, sutarties su „Lukoilo“ dukterine įmone kentėjo ne tik pati „Klaipėdos nafta“, kurios krova ir pajamos sumažėjo beveik trečdaliu. Sutartis smogė ir kitoms Lietuvos strateginėms įmonėms – drastiškai sumažėjo „Lietuvos geležinkelių“ naftos produktų pervežimas iš Baltarusijos bei šių produktų krova Klaipėdos valstybiniame uoste.

Kodėl taip įvyko? Atsakymo ieškojome NSGK. Pasikvietėme R. Masiulį (tuo metu komitetui vadovavo A. Paulauskas), VSD atstovus. Atsakymo nebuvo. Pamanyk, čia rusai, baltarusiai – mums visai nesvarbu. Tačiau įdomiausias faktas, kad rusai, „Lukoilo“ kompanijos atstovai „Litasco“ per „Klaipėdos naftą“ tiesiog nekrovė nieko – jie sprendė geopolitinius klausimus su mūsų valdžios pagalba. Per tą laiką pasikeitė valdžios po 2012 metų rinkimų, tačiau ši kompanija šeimininkavo trejus metus. Visi pirštais rodė, ir pareigūnai, į Prezidento instituciją. Gerbiamas M. Lingė, D. Ulbinaitė tuo metuėjo labai atsakingas pareigas šioje institucijoje.

Ar buvo globojama rusų kompanija iš Daukanto aikštės? Atsakymas lieka neištirtas. Sutartį mes išsireikalaujame. Yra speciali raštinė, gerbiami kolegos, paskaitykite, nueikite ir pamatysite tą penktąją koloną, kuri globojo rusų geopolitinius interesus trejus metus čia, Lietuvoje. Jie sėdi šalia mūsų. Štai ir ponas A. Anušauskas, NSGK pirmininkas, taip pat neištarė nė žodžio, kas atvedė rusų kompaniją ir leido jai siautėti? Mes dabar turime pasekmes. O ta viešųjų ryšių kompanija, kuri šiandieną yra nukreipta į Seimą, į Seimo narius, ieškant čia penktosios kolonos... Ne čia ieškote arba bent jau ne toje pusėje. Jums reiktų žiūrėti štai į šią pusę. Tai tiek norėjau. Istorija kartojasi.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kalbės A. Pocius. Prašau, kolega.

A. POCIUS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, mieli kolegos, ką tik girdėjome tris Baltarusijos ir Rusijos gynėjus. Aš norėčiau trupučiuką pakalbėti kitaip, apie esmę.

Mes kalbame Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete apie grėsmes Lietuvai. Ir visai neseniai viešai buvo pristatytos Krašto apsaugos ministerijos Antrojo operatyvinių tarnybų departamento ir Valstybės saugumo departamento direktorių ataskaitos apie mūsų valstybei keliamas grėsmes. Ir viena iš grėsmių yra įvardintas Baltarusijos ir Rusijos piliečių, turinčių leidimus laikinai gyventi Lietuvoje, dažnas atvykimas ir vykimas vėl į savo šalis.

Ne vieną kartą buvo įvardinta, kad tokie asmenys kelia grėsmę, nes, kaip mes žinome, tiek Rusijos, tiek Baltarusijos valstybines sienas kontroliuoja KGB struktūros. Kiekvienas išvykimas ir grįžimas į Lietuvą... Gali būti, kad tie asmenys gavo tam tikras instrukcijas, ką čia veikti, ką čia daryti ir kokios jiems yra pavestos užduotys čia, Lietuvoje. Apie tai irgi reikia kalbėti. Ne tik apie ekonomiką, apie trąšas arba *voveruškas*, kurių bobutės atveža iš Baltarusijos, bet kalbėkime apie esmę.

Taigi, visai neseniai viešai buvo paskelbta, kad keli Baltarusijos piliečiai, tarp jų ir Lietuvos piliečiai, buvo nubausti už šnipinėjimą. Čia yra esmė. Karas vyksta Ukrainoje. Rusija ir Baltarusija yra sąjungininkės ir tos grėsmės, kurios yra NATO rytinio flango šalims, Europos Sąjungos valstybinę sieną turinčioms su Baltarusija ir Rusija, taip, yra grėsmės. Ir tai daro ir darys tiek suomiai, tiek estai, tiek latviai, tiek mes, lenkai ir kitos šalys. Atsakingas požiūris į mūsų valstybės sieną kertančius asmenis – turi būti žiūrima labai rimtai.

Kolegos, aš manau, išgirdę tuos pasisakymus, labai rimtai įsivertinkite ir pagalvokite, kaip jūs balsuosite. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kalbės Seimo narys K. Starkevičius. Prašau, kolega. Ruošiasi K. Mažeika.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Čia daug išgirdome iš oponuojančių, kad sankcijų nereikia, visokių, galima sakyti, išvedžiojimų, kaip buvo jos blogai priimtos ir kaip dabar mes čia kažką keisime. Tačiau aš įsitikinęs, kad už šitas sankcijas, kurios dabar yra, mes balsuosime kokiais 90 %. Bus, kurie ir nebalsuoja, nes per pirmą balsavimą per pateikimą buvo šiek tiek kitaip.

Mes Kaimo reikalų komitete irgi diskutavome, nes iš kur kilo pati ta sankcijų sugriežtinimo idėja? Tai iš pačių žemdirbių. Sausio mėnesį, kai buvo pernai metais organizuotas Vilniuje pike-

tas, žemdirbiai aiškiai pasakė: rusiški grūdai, sankcijos rusiškiems grūdams, jų nepraleidimas per Lietuvą. Tačiau, kaip žinome, Europos Sąjungoje maisto produktams nėra tokio kaip ribojimo. Tačiau mes Seime priėmėme rezoliuciją, vėliau, atsižvelgusi į tai, galima sakyti, į mūsų rezoliucijoje išdėstytas mintis, Europos Ministrų Taryba priėmė tai, kad įvedė muitus, kas yra labai gerai. Tačiau buvo žemdirbių reikalavimas, kad nė vienas kruvinas grūdas nepervažiuotų per Lietuvą. Tai buvo įvesta, ką valstybė gali, tam tikra patikra. Už tą patikrą susimoka tas, kas veža grūdus per Lietuvą – ar per uostą, ar per kitur. Norima išsiaiškinti, iš kurios šalies, kokios kilmės tie grūdai. O tai yra įmanoma. Ar jie yra iš tikrųjų iš Rusijos, ar jie gali būti ir iš Ukrainos. Ir po visų šių priemonių įvedimo tų grūdų tonomis, kiekiais, tūkstančiais tonų iš tikrųjų sumažėjo kelionės į Vakarų. Didžiausia, aišku, efektą davė muitai, kurie buvo įvesti, sakau, tiesiog Lietuvos reikalavimais. Nėgana to, bandėme (ir praėjusią kadenciją, ir dabar tęsiasi) suvienyti lenkų, lietuvių ūkininkų ir politikų bendrą kryptį.

Tada buvo birželio 24 dieną Varšuvoje vykusiame trišaliame Lietuvos, Lenkijos, Ukrainos parlamentų ir žemdirbių organizacijų atstovų susitikime pasirašyta bendra Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos parlamentų deklaracija, kuria Europos Sąjungos institucijos ir valstybės narės raginamos uždrausti rusiškos ir baltarusiškos kilmės žemės ūkio produkcijos importą ir svarstyti galimybę dėl šios produkcijos tranzito per Europos Sąjungos teritoriją uždraudimo.

Visi šie procesai, kaip aš minėjau, vyksta. Pernai, kaip žinote, buvo neramumų toje pačioje Lenkijoje. Lenkijos ūkininkai blokavo kelius, bet ši rezoliucija irgi padėjo, kad ūkininkai nuo tų kelių ir atsitrauktų. Bet vienas tikslas – kad būtų sudaromos nepalankios sąlygos rusiškai produkcijai keliauti į Europos Sąjungą. Taigi mūsų šias numatytas sankcijas tikrai siūlau pratęsti, tai bus geriausias atsakas į dabartinę situaciją, kuri yra Europos Sąjungoje ir fronto linijose. Mes turime laikytis tų pozicijų, kurias suformavome, nes niekas, kaip sakoma, fronte nesikeičia. O mes pas save turime užtikrinti savo rinką saugią ir vykdyti žemdirbių reikalavimus, kurie buvo dar praėjusiais metais, jie nė vienas nepasikeitė ir iki šiandien. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijas užbaigia K. Mažeika. Prašom, kolega.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties turbūt klausimas, kuris Kaimo reikalų komitete sulaukė gana plačios diskusijos, ir aš kalbėsiu tik tiek, kiek tai liečia žemės ūkio produkciją, dėl ko kilo tikrai daug diskusijų, tam tikrų ir aistrų, ir pasiūlymų buvo, ir taip toliau. Vis dėlto reikia prisiminti priešistorę ir turbūt pagrindinį tikslą, kodėl šios sankcijos turi būti pratęstos, nes vis tik prieš priimant šias sankcijas dar praeitoje kadencijoje tikrai stebėjome turbūt hibridinės atakos unikalų atvejį, kai grūdų transportavimo ir paties kūlimo ūkininkų laukuose sezono piko metu staiga pasipylė daug įvairių importinių grūdų. Vieni teigė, kad tai yra Ukrainos grūdai, prisiminkime istoriją, kiti – kad tai Rusijos grūdai. Paaiškėjo, kad dalis yra ir vogtų ukrainietiškių grūdų, ir tai buvo tik pradžia viso to, kas vyko toliau. Ir tikrai tik ryžtingais sprendimais pavyko šiek tiek stabilizuoti situaciją, nes turbūt pats pagrindinis šio veiksmo tikslas yra būtent užtvindyti butelio kaklelį, tai yra mūsų jūrų uostą, iš kur grūdai toliau eksportuojami į kitas pasaulio rinkas, šalis, ir ten jų sukaupti kuo daugiau, kad vis tik mūsų ūkininkai neturėtų galimybės jų transportuoti. Žinome, kad saugojimo pajėgumų Lietuvoje nėra tiek, kad juos galėtume labai nuosekliai per visus metus eksportuoti, ir tikrai nemažai daliai ūkininkų tai atsiliepė – tai matėsi pirmiausia grūdų supirkimo kainose.

Kitas dalykas buvo vėliau, jau po šito įstatymo priėmimo, stebėjome, kai iš tiesų atsirasdavo sezono metu ir daržovių, ir vaisių, tai lygiai taip pat dempinguodavo kainas. Mūsų ūkininkams tai buvo tikrai didžiulis galvos skausmas ir tikrai jautėsi, kad ta hibridinė ataka duoda tam tikrą rezultatą, tas chaosas, kuris vyravo, iš tiesų jautėsi.

Turbūt tai, ką padarė pirmieji latviai, po to Lietuva, yra pavyzdys, kad vis tik turime pirmiausia saugoti savo gamintojus, parodyti, kad vis tik mums rūpi, kad į Lietuvą nepatektų importiniai nešvarūs grūdai ir taip nebūtų sutrikdytos mūsų vietinės trumposios grandinės. Iš tiesų tai buvo teigiamas postūmis.

Tikrai negalime pasakyti, kad jau viskas baigta. Kai kurie kolegos bandė nuraminti, kad lyg jau galbūt tai nepasikartos, bet turbūt geriausias būdas yra apsisaugoti nuo tokių netgi tikimybių.

Šiuo atveju turbūt tas susitelkimas, ramybė ir nuoseklumas yra ypač svarbu. Todėl, kolegos, tikrai kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą, tai yra sankcijų pratęsimą, nes būtent tai yra tam tikras ir saugiklis, ir saugumas mūsų žemės ūkio produkcijos gamintojams. Tikrai kviečiu palaikyti šio projekto tęstinumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kviečiu į tribūną komiteto pirmininką G. Jeglinską. Balsuosime dėl pataisų, kurias apsvarstė komitetas.

G. JEGLINSKAS (DFVL). Dėkui pirmininkui. 1 straipsnis – tai Seimo nario I. Vėgėlės pasiūlymas, 1 straipsnio 3 dalies pakeitimas. Komiteto nuomonė – nepritari. Balsavimo rezultatai vienbalsiai: prieš – 10, visi kiti – 0.

PIRMININKAS. Gerai. Kolegos, ar galime balsuoti? Prašau?

G. JEGLINSKAS (DFVL). Jie pristato, man atrodo.

PIRMININKAS. Prašau pristatyti savo pataisą. Iš vietos pristatyti.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Čia, jeigu galite, pasakykite, kelintas čia yra, nes yra du mano pasiūlymai. Pirmasis pasiūlymas yra apie tai, kad...

PIRMININKAS. Dėl 1 straipsnio, kur yra pasiūlymas, kolega.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Dėl to paties straipsnio yra pateikti du pasiūlymai. Apie kurį kalbame?

PIRMININKAS. 1 straipsnio 3 dalies pakeitimas.

G. JEGLINSKAS (DFVL). Čia išbraukti žemės ūkio produktus, prekes palikti. Apie tai kalbame.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Supratau. Kiek tai liečia šitą pasiūlymą, šitas pasiūlymas remiasi moraliniu, teisiniu ir ekonominiu argumentu ir nėra jokio teisinio pagrindo įrašyti šitą ribojimo priemonę, tai yra žemės ūkio prekes ir pašarus. Tai yra draudžiama pagal Europos Sąjungos teisę. Europos Sąjunga ekonomiškai reguliuoja importą iš Rusijos, mažina didindama muitus. Ką tik buvo kalbėta, kad mes norime užkirsti kelią grūdų ir panašiai importui. Europos Sąjunga didina importo muitus iki 50 %. O kiek tai susiję su dar ir kitu ekonominiu pagrindu, tai yra bet kokiomis tokiais prekėmis, kurias NSGK patvirtino, tai yra žemės ūkio produktus, galima įvežti teisėtai. Pabrėžiu, tai nėra sankcijų apėjimas. Teisėtai į Lenkiją ir iš Lenkijos jos teisėtai gali būti pardavinėjamos Lietuvoje. Tai yra teisėtas prekių keliavimas Europos Sąjungoje. Lietuva privalo laikytis Europos Sąjungos taisyklių ir taip mažinti importą rusiškų prekių į Lietuvą, o ne viešaisiais ryšiais bandyti čionai vieną prekių grupę išbraukti iš to ir taip nustatyti sankcijas. Todėl siūlau palaikyti šitą projektą ir teisiškai, moraliai, ekonomiškai vykdyti teisingą ir protingą politiką siekiant užkirsti karą Ukrainoje ir paskatinti Rusiją dėl taikos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Komitetas nepritarė šiai nuomonei. Siūlau, kolegos, apsispręsti...

Ai, K. Mažeika norėtų pasisakyti prieš. Prašau, Kęstuti.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tikrai, kolegos, kviečiu nesuklysti. Kaip kalbėjau iš tribūnos, vis dėlto šiuo atveju kalbame turbūt apie patį jautriausią laikotarpį, kai, užplūdus baltarusiškiems ir rusiškiems grūdams rudens sezono, darbymečio metu, yra užpilamas Klaipėdos uostas ir dar dempinguojamos kainos. Ir Latvijos uoste buvo tas pats, pasimokė latviai, tą matėme ir mes, todėl tikrai kviečiu nepalaikyti. Tai yra turbūt saugiklis mūsų žemdirbiams ir mūsų gamintojams, kad vis tik nedempinguotume kainų ir turėtume tas veikiančias grandines. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti ir balsuoti. Ačiū. Balsavo 112 Seimo narių: už – 7, prieš – 79, susilaikė 26. Pataisai nepritari.

Gerbiama I. Šimonytė – replika. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos. Matydama balsavusių už skaičių, norėčiau priminti, kad, man atrodo, reiktų patikrinti, ar yra 29 Seimo nariai, kurie apskritai leistų svarstyti šitą pataisą. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar svarstysime kitą... *(Balsai salėje)* Taip, kolega, prašau.

L. URMANAVIČIUS (DFVL). Aš balsavau prieš. Kažkodėl... Kad balsas būtų įskaitytas prieš. Linas Urmanavičius.

PIRMININKAS. Gerai, protokole bus įrašyta. Tuomet kita pataisa gerbiamo I. Vėgėlės. Komiteto išvadą prašom pristatyti.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gal pasiūlymą?

PIRMININKAS. Ai, pirmiausia pristatyti. Prašom pristatyti savo pasiūlymą.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tai yra moralinė pataisa. Kadangi Seimas šiandien gali nuspręsti priimti neteisėtą įstatymą, tai yra neteisėta, prieštarauja ir Europos Sąjungos politikai, ir teisei, ir ekonominei logikai, tai yra riboti žemės ūkio produktų ir pašarų importą į Lietuvą, uždrausti jį, tai aš teikiu moralinį pasiūlymą, nors ir teisiškai nepagrįstą, lygiai taip pat prieštaraujantį Europos Sąjungos teisei. Jeigu mes esame už tai, kad paskatintume Rusiją sėsti prie derybų stalo, jeigu mes skatiname, kad jokių būdu nebūtų vykdoma karinė agresija prieš Ukrainą ir nežūtų šimtai, tūkstančiai žmonių, tai tuomet uždrauskime visą visų rusiškų ir baltarusiškų prekių importą į Lietuvą. Aš priminsiu, iš Baltarusijos importuojama per metus apie 200 mln., iš Rusijos importuojama į Lietuvą apie 200 mln. Mes importuojame iš Rusijos ir Baltarusijos šiuokščių, atliekų atitinkamai už 10 ir 11 mln. Mes importuojame daug kitų produktų, galėčiau vardinti: gyvūniniai riebalai, druska, cementas, neorganiniai chemikalai, už dešimtis milijonų eurų.

Kolegos, ar mes čia veidmainiuojame? Prieš ką mes veidmainiuojame? Kur liko dabar ta pagalba Ukrainai, kur dabar pasidėjo ta meilė ir noras užkardyti karą, kai NSGK sako: ne, nepritariame, Ignai, tavo šitos pataisos irgi yra blogos. Tai net ir moralinių argumentų nelikę šiame balsavime. Ačiū. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Argumentai už. Prašau. (*Balsai salėje*) Prašom, signatare.

E. GENTVILAS (LSF). Pirmininke, svarstymo stadijos turėtų būti tokia tvarka: pateikiamas pasiūlymas, paklausiama, ar yra palaikančių 10 balsų, paklausiama komiteto nuomonės, o tuomet už ir prieš. Jūs šiek tiek...

PIRMININKAS. Ačiū, bet noriu patikslinti, kad pasiūlymai pateikti laiku ir to papildomo palaikymo jiems nereikia. Todėl kviečiu išsakyti argumentus už ir prieš, o po to komitetas pasakys savo nuomonę.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū. Žinokite, šito klausimo, aš mačiau, komitete buvo svarstymas praeitą savaitę. Aš bendravau su daug žmonių iš savo rato. Iš tikrųjų man kyla klausimas: kodėl 200 mln. eurų gali patekti į Lietuvą, o tik tam tikra dalis prekių negali? Man kyla klausimų. Jeigu mes rimtai norime agresoriui parodyti kažkokią jėgą, tai ir blokuokime visus 200 mln. Aš nematau problemos, jeigu jau taip kariaujame, tai kariaukime.

PIRMININKAS. Ačiū už jūsų nuomonę. Prašom komiteto nuomonės ir tada apsispręsimе balsuodami.

G. JEGLINSKAS (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Komitetas šį klausimą apsvairstė praeitą savaitę. Nepritarti. Balsavimo rezultatai: už nėra, prieš – 10, vienbalsiai. Argumentai buvo iš principo tokie patys, kaip ir dėl pirmojo, dėl gerbiamo Seimo nario I. Vėgėlės pasiūlymo, tai yra, remdamasi nacionalinio saugumo išimtimi, Europos Sąjunga leidžia imtis priemonių vidaus rinkai apsaugoti. Dėl nacionalinio Ribojamųjų priemonių įstatymo prieš Lietuvos Respubliką nėra pradėta jokia Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūra, todėl nepagrįsta teigti, kad toks ribojimas prieštarauja ES teisei. Aišku, mes giname savo rinką, ribojamas yra importas į Lietuvą šių produktų. Tai toks rezultatas.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, prašom apsispręsti ir balsuoti.

Ačiū. Balsavo 111 Seimo narių: už – 9, prieš – 77, susilaikė 25. Pataisai nepritarta. Kita pataisa yra gerbiamo Seimo nario E. Kirkučio. Prašom pristatyti savo pataisą.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Norėjau paklausti, kuri pataisa: ar dėl neriboto laiko, ar dėl penkerių metų?

PIRMININKAS. Dėl penkerių metų.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Dėl penkerių metų. Šiaip iš tikrųjų dėl abiejų yra tie patys argumentai. Matome, kaip šis teisės aktas mus visus, visą visuomenę tikrai supriešina. Supriešina visuomenę ir tai yra viena iš poveikio priemonių mūsų visuomenei skaldyti, o yra toks posakis „Skaldyk ir valdyk“. Dabar mes dėl šito teisės akto susiskaldėme nežmoniškai.

Kitas dalykas. Mes, sankcijoms duodami vienerius metus, suteikiame kaip teisę, kaip pateisinimą, kad per metus laiko šalys agresorės tikrai išgis, pasitaisys visi santykiai, pasibaigs karas,

bus gražinta visa Ukrainos žemė, mokamos reparacijos. Tokių dalykų tai tikrai nebus, todėl siūliau šiuo teisiniu pasiūlymu neriboti laiko. Neribodami laiko, arba būtų kitoks laikas, tai mes automatiškai galėtume kaip ir bet kokią kitą teisės aktą bet kada taisyti. Yra galima parlamentinė kontrolė peržiūrėti. Tai nematau kažkokių problemų tikrai įvesti ilgesnį laiką.

Kitas dalykas, mes dabar visur kalbame apie Vokietijos brigadą, apie visas gynybai skirtas lėšas, per penkerius metus pasiekti 5–6 % gynybai nuo BVP. O jei mes duodame metus laiko, kažkaip neišsidėsto viskas į vieną loginę eilę, seką. Ir neskaldykime visuomenės. Ir tikrai reikėtų, neskaldant ir nedarant tokių, atsiprašau, cirkų visuomenei, turėtų būti tikrai ilgesnis sankcijų laikotarpis.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar motyvai už pataisą – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų už šias pataisas tikrai reikia balsuoti, nes jos patikrina veidmainystės lygį Seime. Tie, kurie rėkia ir šaukia, kad reikia kuo ilgesnio, kuo griežtesnio, kuo baisesnio, tai dabar galėsite nubalsuoti ir bus. Bus ne metai, bus netgi penkeri metai. Kokie jūs būsite gražūs ir *faini*. Tai balsuokite būtinai. O tie, kurie nebalsuos, bus sąrašas, kiekvienas žmogus galės pasižiūrėti į tą veidmainių, kurie nenori ilgesnių sankcijų, sąrašą. Nors, aišku, žiūrint į Europos Sąjungą, sankcijos yra įvedamos 6 mėnesiams. Čia sugalvojo Lietuva, pati padžiazavo, iš dangaus paėmė metus – na gerai, metai. Bet padarykime dar griežčiau – penkerius. Kodėl to nedarome? Pavarykite, parodykite, kaip galite.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Pasisakyte už buvo kalbama apie tai, kad čia yra kažkoks labai didelis susipriešinimas, bet prieš tai buvę balsavimo rezultatai visiškai to nerodo. Kaip tik rodo, kad Seimas yra kaip reta vieningas priimdamas sprendimus dėl šito įstatymo ir jo galiojimo pratęsimo. Čia greičiausiai problema yra kita. Labai nesinori dar vieną kartą dėl to klausimo balsuoti, nes kiekvieną kartą, kai balsuojį, reikia kaip nors parodyti, ką apie tai galvoji. O galbūt nesinori parodyti, ką apie tai galvoji, nes aišku, kad nesmagu, kai paskui nuotraukas suklijuoja į kokią nors koliažą ir tai pasklinda gana plačiai su toli siekiančiomis išvadomis. Bet tokios yra mūsų atsakomybės, toks yra mūsų darbas, poziciją parodyti, be kita ko, taip pat. Ir kad tą poziciją tenka parodyti ne kartą per kadenciją, ne kartą per tris kadencijas, o dažniau, nieko blogo, nes žmonės tada galbūt geriau supranta, už ką jūs ir prieš ką jūs. Tai prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Komiteto nuomonė.

G. JEGLINSKAS (DFVL). Komiteto nuomonė yra nepritarianti šiam pasiūlymui. Balsavimo rezultatai... Aš noriu tik pasitikslinti, čia apie neribotą laiką kalbame, taip? (*Balsai salėje*) Ne, čia apie penkerius metus. Dėl penkerių metų tai buvo 6 prieš, susilaikė 3. Argumentai iš principo yra tai, ką jau ir girdėjome. Europos Sąjungos sankcijos taip pat peržiūrimos yra kas pusmetį ar metus, kas yra sutartinai laikoma optimaliu terminu. Atsižvelgiant į tai, būtinybė turėti ribojamųjų priemonių peržiūrą kas metus yra pagrįsta.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 109 Seimo nariai: už – 7, prieš – 80, 22 susilaikė. Pataisai nepritariama.

Dabar kita pataisa gerbiamo Kirkučio, Eimanto Kirkučio. Prašau pristatyti savo pataisą.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Argumentai yra visiškai tokie pat, bet aš šią pataisą norėčiau atsiimti, nes ji prieštarauja viršesniai įstatymui, tai dėl Sankcijų įstatymo. Buvo Teisės ir teisėtvarkos departamento išaiškinimas, tai priimti tai, kas prieštarauja aukštesniai įstatymui, nėra verta.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir taip pat antrą savo pataisą.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Taip, nes jos yra lygiagrečios.

PIRMININKAS. Tada visos pataisos apsvaistytos. Ačiū komiteto pirmininkui. Prašom išsakyti motyvus dėl viso įstatymo. Už – V. Čmilytė-Nielsen. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, raginu palaikyti sankcijų pratęsimą ir šį projektą po svarstymo. Tikrai nenustebino tai, kad į tribūną ėjo įprasti, taip sakant, *usual suspects*, kurie rado vis naujų argumentų, kodėl reikėtų nepritarianti šiam įstatymo projektui. Girdėjome tokią ekvilibristiką morale, teise ir įvairias manipuliacijas. Labai svarbu, kad Seimas tam... na, kad nepavyktų tokiais dalykais nukreipti Seimo dėmesio. Ir tikrai manau, kad po svarstymo pritarsime.

Tiesa, noriu atkreipti dėmesį, kad viena nuostata, kuri atsirado šiame įstatyme, galėtų būti koreguojama. O būtent dėl Baltarusijos ir Rusijos piliečių traktavimo suliginimo praeitoje kadenčioje nuosekliai laikėmės pozicijos, kuri, mano nuomone, yra teisinga, kad visgi ribojamųjų priemonių šių dviejų šalių piliečiams sulygininti nereikėtų. Bet iki priėmimo stadijos dar šią nuostatą galima būtų pakoreguoti. O dėl viso projekto po svarstymo stadijos tikrai kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų labai geras balsavimas, parodė, kas yra kas. Parodė veidmainystės lygį, kad griežtesnių sankcijų čia niekas nenori, ilgesnio termino niekas nenori, visų prekių apriboti niekas nenori. Gražu! Tik ar dabar bus koliažai su tais balsavusiais, kurie nesutiko apriboti visas prekes, kurie nesutiko pratęsti terminą ilgiau? Ar bus? Nebus, nes tai buvo skirta kitiems dalykams. Bet labai gerai, kad tai įvyko ir kad tai eina. Bet tai, kad jūs tyčiojate iš žmonių už tai, kad jie grįžo į tėvynę, aš nežinau, iki kokio žemo lygio reikia nusiristi. Jeigu žmogus grįžo pas sergančius tėvus daugiau nei du kartus per 3 mėnesius, jis bus išmetamas iš Lietuvos. Ta šeima, kuri Akmenėje buvo išmesta už tai, kad grįžo pas sergančius tėvus, tai dabar tokių šeimų bus tūkstančiai, ir jūs kiekvienas prisiimate tą atsakomybę, kad iš jų bus pasityčiojama už tai, kad jie grįžta į tėvynę. Tad dalyvaukite šiame veidmainystės cirke, išmeskite tuos žmones. Pirmyn! Jūs to siekiate ir pasieksite.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai yra išsakyti. Prašom apsispręsti balsuojant. Ačiū.

Balsavo 112 Seimo narių: 110 – už, 1 – prieš, 1 susilaikė. Po svarstymo projektui pritarta. (*Triukšmas salėje*) Gerai. Iš eilės motyvai. Replikos po balsavimo. L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Simonui teks su ta gėda dar truputį patikti, o šiandien mus Seime lanko Mickūnų bendruomenės atstovai iš Vilniaus rajono. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Sveikiname Vilniaus rajono atstovus.

Taip pat R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš suprantu, S. Gentvilui sunku, nes komunizmo šviesa iš tėvo, matyt, persidavė ir sumaišė (...), ta kolona nukrito. Juoko forma.

Bet aš kolegai A. Pociui norėčiau replikuoti. Aš nežinau, kodėl jūs galvojate, kad jūs esate tokie sąžiningi, dori, ir kaltinate visus žmones kolonomis ir panašiai. Šiaip tai, jeigu ką, jūsų Konservatorių partijos narys iš Šiaulių kolaboravo su rusais, išdavė Lietuvą ir dabar turi baudžiamąją bylą. Gerbiamas Arvydai, gal jūs, ko gero, pamiršote, 2007 metais mes Seime turėjome komisiją. Jos buvo konstatuota, kad konservatoriai siejami su J. Abromavičiaus žudymą organizavusia ir vykdžiusia teroristinės organizacijos požymių turinčia grupuote, bei kaltinimai – darė spaudimą teisėsaugos institucijoms, tyrusioms nužudymą. Konservatorių partija būtent ir buvo Seimo nutarimu didžiosios daugumos pripažinta, kad bendrauja ir turi ryšių su teroristinėmis organizacijomis. Apie ką jūs čia dabar kalbate? Jūs pažiūrėkite į save, ar jūs pamiršote savo praeitį?

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. S. Gentvilas – replika. (*Triukšmas salėje*)

S. GENTVILAS (LSF). Net nuraudau, įskaitykite už. Suklydau.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl protokolo. Ir J. Šuklinas. Prašau.

J. ŠUKLIN (LSF). Irgi labai atsiprašau, suklydome, truputį užsikalbėjome su kolega, tai prašom įskaityti mano balsą už.

PIRMININKAS. Prašom atidžiau balsavimo metu. Dėl protokolo. Gerai.

12.13 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-55(2) (priėmimo tęsinys)

Kolegos, toliau Vietos savivaldos įstatymo projekto Nr. XVP-55 priėmimas. Liko tik balsavimas. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Ačiū. Balsavo 73 nariai: už – 70, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.14 val.

Informaciniai pranešimai

Kolegos, ar galėtume pasitvirtinti dar prieš eidami balsuoti slapta balsų skaičiavimo komisijos pokyčius, nes Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija vietoj A. Ažubalio deleguoja V. Rakutį. Ar jis pasirengęs? Pasirengęs, kelia ranką. (*Balsai salėje*) Tada bendru sutarimu įvykdome balsų skaičiavimo komisijos pakeitimus.

12.15 val.

Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-117 (*pateikimas*)

Bet mes dar turime šiek tiek laiko ir gal galėtume paimti iš popietinės darbotvarkės 2-15 klausimą – Turizmo įstatymą. A. Zuokas mums galėtų jį pristatyti. Visi sutinkame. Prašom, gerbiamas Artūrai Zuokai, tribūna jūsų.

A. ZUOKAS (MSNG). Galvojau, po pietų. Sveiki, kolegos. Leiskite pristatyti nedidelę įstatymo pataisą, bet svarbią daugeliui Lietuvoje dirbančių svetingumo industrijos atstovų. Tai yra viešbučiai, kaimiškos sodybos ir visi kiti, kurie registruoja svečius ir turistus Lietuvoje.

Praėjusiais metais sausio 1 dieną, tai yra 2024 metais, įsigaliojo Turizmo įstatymo 32 straipsnio redakcija, kuri įpareigojo visus Lietuvoje veikiančius apgyvendinimo paslaugų teikėjus rinkti ir elektroniniu būdu Nacionalinei turizmo informacinei sistemai per 24 valandas nuo apgyvendinimo teikti daug duomenų apie apgyvendinamus asmenis. Apskritai buvo nustatyta 12 duomenų (įstatymu ir ministro įsakymu), kuriuos turėtų teikti visi tie, kurie priima arba registruoja svečius viešbučiuose ar kaimo sodybose. Seimas pamatė, kad truputį persistengė, ir dar praeitoje kadencijoje padarė ir atliko tam tikrus pakeitimus, tai yra išbraukė iš šito įstatymo kaimiškas sodybas, kad joms nereikėtų daryti būtent tokių veiksmų.

Jums teikiamo Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 32 straipsnio pakeitimo esmė yra tokia: reikalavimą ir poreikį kas 24 valandas teikti duomenis Nacionalinei turizmo informacinei sistemai pakeisti į mėnesio laikotarpį, tai yra iki kiekvieno mėnesio 10 dienos, nes tuometiniai teikėjai teigė, kad tokių duomenų reikia išskirtinai tik turizmo statistikos poreikiams tenkinti. Puikiai suprantame, jeigu vienu metu ateina labai daug duomenų iš visų viešbučių, apgyvendinimo įstaigų, tai aš esu kalbėjęs su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atstovais, niekas jų realiu metu neanalizuoja ir nesvarsto, o apkrauti dirbančius žmones papildomu darbu tikrai nėra prasmės. Statistikos duomenims tenkinti... ir ne tik statistikos poreikiams užtenka duomenų, kurie būtų pateikti vieną kartą per mėnesį.

Toliau taip pat yra siūlomas patikslinimas, kad šiuo atveju mes reikalautume savo viešbučiuose ir apgyvendinimo įstaigose tiktai apsigyvenančio asmens duomenų, kad šiuo atveju nereikėtų kartu atvykusių šeimos narių ar kitų asmenų duomenų, nes nustatyti, kas gyvena ir kas priima atsakomybę, užtenka vieno asmens.

Reikia pažymėti, kad jau situacija yra pagerėjusi, nes ekonomikos ir inovacijų ministras gerbiamas L. Savickas savo įsakymo lygmeniu supaprastino duomenų teikimą ir taip atliepė industrijos atstovų prašymus. Tačiau ne viską jis gali kaip ministras padaryti savo įsakymu, nes kai kurie apribojimai, minėti dėl termino ir kokie asmenys turėtų teikti duomenis, yra įtvirtinti įstatyme.

Taigi esmė įstatymo – trumpiname... pailginame duomenų teikimo terminą, ne per 24 valandas, o per 1 mėnesį, ir kad duomenis renkame tiktai apie tą asmenį, kuris realiai apsigyvena viešbutyje, o duomenų skaičius ir duomenų poreikis jau yra sumažintas ministro įsakymu, kas yra tikrai geras pavyzdys, kaip greitai pradėjus dirbti atsižvelgiama į industrijoje dirbančių verslo atstovų prašymus ir reakcijas. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmas klausia Seimo narys A. Bagdonas. Prašau, kolega.

A. BAGDONAS (*LSF*). Iš tiesų norėčiau padėkoti kolegai už gerą įstatymo projektą. Praėjusioje kadencijoje buvo išspręstas būtent tik kaimo turizmo sodybų klausimas, kuomet į jas atvykdamo 50 svečių ir kiekvienam pagal įstatymą būtų reikėję pateikti savo asmens duomenis. Lyg ir, jeigu neklystu, aštuoni punktai numatyti buvo, kokius duomenis dar kiekvienas turėtų pateikti. Šitas klausimas buvo išspręstas.

Tačiau mano klausimas truputėlį toks iš techninės pusės. Kiekvienas verslo subjektas Valstybinei mokesčių inspekcijai turi pateikti ataskaitas PVM'o ar kitokias iki 25 dienos, o statistikos mes reikalaujame iki 10 dienos, ką ir jūs numatote įstatyme. Ar nebūtų logiška, kad vienu kartu, pavyzdžiui, iki 25 dienos būtų pateikiama ir statistika, ir kita Valstybinei mokesčių inspekcijai, kuriai yra teikiama, informacija? Nes mėnesio pradžioje verslo subjektai dažnai dar neturi tų duomenų, kurių prašo dėl statistikos. Ačiū.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju už tikrai gerą klausimą ir, netgi sakyčiau, daugiau gal ir patikslinimą. Taip, jįsai gana logiškas ir svarstymo metu būtų galima patikslinti datą, kad kuo paprasčiau tiems, kurie realiai dirba ir kuria vidaus produktą, būtų įvykdyti ir įstatymų nustatytas prievolės, ir, aišku, kad administracinė našta būtų kuo mažesnė. Šiaip geras pastebėjimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas klausia V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, mano klausimas apie visuomenės saugumą ir teisėsaugos institucijų veiklą. Ar konsultavotės su teisėsaugos, teisėtvarkos institucijomis dėl grėsmių, kurios iš esmės tomis registracijomis buvo eliminuojamos, ieškomi asmenys, terorizmo prevencija ir kiti iš to išplaukiantys aspektai, kurie iš tikrųjų eliminuojami, priėmus šias pataisas. Gal jūs siūlote kokius nors kompensacinius mechanizmus, nes Europolo ieškomas asmuo, po mėnesį gyvenęs viename kitame viešbutyje, tiesiog būtų sunkiai surandamas?

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju už gerą, aktualų klausimą. Šiaip, kaip tik šis klausimas dažniausiai keliamas kitose Europos Sąjungos šalyse, kada kalbame apie papildomų duomenų, mano manymu, daugeliu atvejų perteklinių, rinkimą. Ir netgi 2024 metais, teikiant prieš tai dabar esančio įstatymo pataisą, kurią siūlome koreguoti, buvo teisėsaugos institucijų pasakymas ir prašymas einamuoju laiku, tai yra per 24 valandas, gauti maksimalios apimties duomenis. Aš paklausiau, kas su tais duomenimis dirba? Atsakymo negavau, nes duomenų kiekis yra didelis, vadinasi, policijos arba, sakykime, nežinau, kitose teisėsaugos institucijose turėtų būti papildomi etatai, realūs žmonės, kurie tuos duomenis analizuotų. Todėl šiuo atveju tai buvo perteklinė norma: norime turėti daug duomenų, o ką su jais darysime – neaišku.

Analizuojant kitą kitų Europos Sąjungos šalių patirtį, kurią pats turiu praktiškai iš kai kurių įmonių, kurių akcininkas esu, šiuo atveju Italijos, jie labai daug reikalauja dokumentų. Jie reikalauja nuskaitymo, paso nusiuntimo, sutikimo prie durų ir taip toliau, ir taip toliau. Tačiau giliantis, kiek tai realiai susiję su saugumu, atsakymas dažniausiai būna labai paprastas. Šiandien valstybė turi neįtikėtiną galią kontroliuoti asmenų judėjimą: aviacijos skrydžiai, bilietai, automobiliai, pirkimai, kreditinės kortelės ir taip toliau, ir taip toliau. Todėl papildomai dar apsunkinti ir priversti kažkuria prasme dirbti savotiškai sekiais viešbučių arba apgyvendinimo įstaigų atstovus tikrai nėra poreikio. Yra poreikis, kad valstybės institucijos daugiau bendradarbiautų tarpusavyje ir duomenų sistemos būtų susijusios. Šiuo atveju tų duomenų, kurių ir taip yra begalė, užtektų turėti efektyvią prevenciją, kalbant apie galimus nusikaltėlius ar Interpolo ieškomus žmones, ar užkardyti su galimu terorizmu siejamus asmenis. Asmens, kuris apsigyvena, duomenis bet kuriuo atveju patikrina ir juos perduoda. Tai per tą asmenį jau yra grandinė teisėsaugos institucijoms atsekti, su kuo jis buvo, kaip buvo ir panašiai. Plius, konkretaus tyrimo atveju kiekviename viešbutyje, kaip įprasta, yra kameros, yra kiti dalykai, kurie padėtų teisėsaugos institucijoms laiku ir efektyviai užkardyti galimas nusikalstamas veikas arba, atvirkščiai, reaguoti po to, jeigu jos tokios padaromos. Duomenų valstybė turi per daug, tik turi ne reikalauti papildomai, o su jais dirbti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori Seimo narė G. Balčytytė. Prašom, kolege.

G. BALČYTYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Noriu tiktai atsakyti į tai, ką atsakėte gerbiama kolegai Vitalijui. Kaip puikiai suprantate, jeigu šiandien atvyko nusikaltėlis į vietą X, tai po mėnesio

jo duomenų pateikimas tampa visiškai neadekvatus. Tikrai ne apie tai kalba. Bet dar vienas dalykas, dėl kurio šitas įstatymas buvo priimtas, ir šešėlio mažinimas. Gal galėsite atsakyti, kaip tai padės mažinti šešėlį?

Jūs, kaip išmanantis technologijas, puikiai žinote, kad vis tiek duomenys kažkur turės būti fiksuojami. Tai administracinės naštos nepamažės. Ar jie turės būti fiksuojami rankiniu būdu kokiose nors knygosė? Jūs gal siūlote gražinti knygas į viešbučius ir svečių namus? Nes jeigu aš fiksuoju šiandien atvykusį žmogų, aš jį fiksuoju sistema. Jei aš jį fiksuoju sistema, tuo pat realiu laiku ir perduodami duomenys. Kokią čia problemą iš tiesų sprendžiate, nes šita nesprenžžiama?

A. ZUOKAS (MSNG). Yra skirtingų viešbučių. Yra smulkusis, yra didelis verslas, yra tinklinių viešbučių. Yra labai skirtingas proceso automatizavimas ir atitinkamai darbo sąnaudų ir laiko reikalaujantis procesas. Čia ne kartą kalbėjome, jeigu atvažiuoja grupė, autobusas turistų, juos visus įforminti pagal tą pateiktą klausimyną užtrunka daug laiko. Tai labai dažnai stebina, matyt, ir jus, keliaujančius po tam tikras Europos Sąjungos šalis, kai vis paprašo palikti savo pasą registratūroje arba ID kortelę. Mums atrodo keistas klausimas, mes nenorime palikti. Bet jie turi savo reglamentavimą, kuris dar yra vakar dienos, atėjusį iš to laikotarpio, kada dar tų pačių technologijų nebuvo.

Na, o šiuo atveju, bet kuriuo atveju tas žmogus, kuris apgyvendinamas, yra registruojamas ir apie jį duomenys yra pateikiami. Atitinkamai taip pat ir mokestine prasme, ir visa kita, apmokestinamas yra kambarys, o ne du ar trys asmenys, gyvenantys tame kambaryje, kalbant apie viešbučių verslą, o ne poilsia vietas. Šiuo atveju čia aš nemanyčiau, kad yra problema. Valstybė turi nustoti reikalauti iš piliečių dirbti sekliais ir vykdyti papildomas funkcijas, kurias valstybė turi šiandien savo rankose. Duomenų yra begalė, kad susektų bet ką, bet kurioje vietoje ir bet kada. Manau, kad visi, kurie dirba ir žino tokias galimybes, tam pritartų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai už, prieš. Už – A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Gerbiami kolegos, šiandien Lietuvoje verslą kontroliuojančių institucijų mes turime daugiau kaip 40. Man atrodo, kad šis kiekis yra tikrai perteklinis. Kai mes kalbame apie tai, kad trūksta valstybei lėšų, kartais pagalvokime, kur mes galėtume tų lėšų sutaupyti, ar tikrai tiek reikia kontroliuojančių institucijų? Šis įstatymo projektas labai aiškiai atskiria. Yra sudaryta Šengeno sutartis ir atvykstantiems asmenims iš kitų šalių iš esmės niekas nesikeičia, tie asmenys ir toliau bus registruojami. Tačiau keičiasi kitas dalykas: jeigu tu Lietuvoje nuvykti į viešbutį ir esi Lietuvos pilietis, su tavimi esantys asmenys nebepivalės pateikti savo perteklinių duomenų. Tik vienas asmuo turės pateikti duomenis, jeigu išsinuomos kambarį ar galų gale kaimo turizmo sodybą, ir jis turės atsakomybę. Aš tikrai kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą, mažinantį biurokratinę naštą Lietuvoje veikiantiems verslams bei Lietuvoje keliaujantiems žmonėms. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – L. Urmanavičius. Prašau.

L. URMANAVIČIUS (DFVL). Gerbiami kolegos, reikia nepamiršti, kad apgyvendinant vieną ar kitą yra ir kitų mokesčių. Yra nakvynės mokestis, kai yra suteikiamos lengvatos iki 18 metų. Jeigu mes fiksuosime tik vieną asmenį, mažindami šešėlį mes turėsime visų bent jau amžių nurodyti. O dėl duomenų suvedimo, tai tik vienas turbūt klavišo paspaudimas ir tais duomenimis galima dalintis kiekvieną dieną. Aš manau, kad mažinant šešėlį turėtų išlikti 24 valandos.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, prašom apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 90 Seimo narių: 69 – už, 3 – prieš, 18 susilaikė. Pritarta.

12.29 val.

Seimo 2025 m. balandžio 8 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas (tęsinys)

Kolegos, dar noriu sugrįžti į šios dienos darbotvarkės tvirtinimą ir paprašyti patvirtinti papildomą klausimą – nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Arūną Dudėną patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti

ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projektą Nr. XVP-289. Ar galima bendru sutarimu įtraukti? Galime. Bendru sutarimu įtrauktas į darbotvarkę.

Dabar, kolegos, yra balsavimo laikas. Kviečiu visus dalyvauti balsavime.

Skelbiu pertrauką.

Pertrauka

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, tęsiame posėdį.

12.50 val.

Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-117 (pateikimo tęsinys)

Prieš tai buvome pritarę kolegų A. Zuoko teiktam Turizmo įstatymo pakeitimo įstatymo projektui. Liko apsispręsti dėl komitetų. Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas, papildomu komitetu – Kaimo reikalų komitetas. Svarstymo data – birželio 26 diena. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta.

12.50 val.

Seimo narių pareiškimai

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo narių pareiškimai. Yra užsirašęs mūsų kolega V. Ažuolas. Prašau, tribūna jūsų.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Na, rekordas. Gerai, kad bent jau ne vienas – keturiose esame, ir balsuoti nereikia.

Aš gal norėčiau labai trumpai apie dvejopus standartus. Lygiai prieš metus buvo priimamas įstatymas. Buvo didinami mokesčiai tam, kad tie padidinti mokesčiai, tos surinktos lėšos būtų skiriamos gynybai. Aš pateikiau pasiūlymą dėl šio įstatymo: išbraukiau, kad verslui, ypač smulkiąjam verslui, nebūtų didinami mokesčiai, o ta suma būtų paimama iš Lietuvos banko gaunamo pelno. Aš noriu priminti labai trumpai. Pavyzdys: Lietuvos bankas, netgi gaudamas apie 300 mln. pelną, į valstybės biudžetą pervesdavo standartinį pelno mokestį, apie 13–14 mln., ir ne daugiau. Ir tai tęsėsi metai iš metų.

Bet kas tada atsitiko? Svarstant komitete mano pasiūlymus, buvo pateikta labai daug melo: kad iš Lietuvos banko negalima imti pinigų, kad tam prieštarauja Europos Centrinis Bankas, kitos institucijos. Negalima pritarti tokiam pasiūlymui jokių būdu. Kas atsitiko? Iš Lietuvos banko nebuvo paimta ta pelno dalis, buvo apmokestintas verslas ir padidinti jo mokesčiai. Taip nubalsavo praeita valdančioji dauguma. Tuomet ateina ši diena. Laba diena, galima pasakyti. Prezidentas ima ir nukopijuoja V. Ažuolo pasiūlymą, šiek tiek pakoreguoja jį, atneša į Seimą, labai greitai pereina pateikimo stadiją, svarstymo stadiją šiandien. Pasirodo, toks pats pasiūlymas, kurį aš teikiau ir būčiau išgelbėjęs verslą nuo didesnių mokesčių, šiandien, kai mano pasiūlymą pateikė Prezidentas, jau neprieštarauja niekam. Galima paimti tą sumą iš Lietuvos banko, ir jokių problemų.

Bet atsitiko viena bėda – Prezidentas pateikė pakoreguotą tokį pat pasiūlymą, kaip mano, bet nepateikė pasiūlymo sumažinti dalį mokesčių, pavyzdžiui, smulkiąjam verslui, bent jau išgelbėti ta suma, kuri bus paimta iš Lietuvos banko. To nėra. Atvirkščiai, Prezidentas labai pritaria naujai mokesčių reformai, tiksliau, senai naujai, kurią praeitoje kadencijoje teikė valdantieji. Prezidentas dabar pritaria, kad būtų ir visuotinis nekilnojamojo turto mokestis, ir individuali veikla pribaigta, prismaugta dėl drakoniškų mokesčių – viskam tam pritaria. Tai ir pažiūri, kokie yra tie dvejopi standartai: vieniems galima pateikti, bus priimta, kitiems negalima, kaip sakant, kad būtų priimta. Matysime, kaip tai pereis, pamatysime, kaip ateis ta mokesčių reforma. O galėjo būti jau kitaip nuo praeitų metų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Rytinis posėdis baigtas. (*Balsai salėje*) Registruojamės. Ačiū. Dar kartą kartoju – rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 31 STENOGRAMA

2025 m. balandžio 8 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
R. BUDBERGYTĖ ir V. ČMILYTĖ-NIELSEN*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN, LSF). Gerbiami kolegos, pradedame šios dienos popietinę Seimo posėdį. Kviečiu registruotis. (*Gongas*)

Užsiregistravo 62 Seimo nariai.

14.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Arūną Dudėną patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projektas Nr. XVP-289 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Gerbiami kolegos, turime pradėti posėdį nuo rezervinio 5 klausimo svarstymo, tai yra nuo Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Arūną Dudėną patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projekto svarstymo. Prašau, gerbiamas vicepirmininke, į tribūną ir prašau pateikti nutarimo projektą.

J. OLEKAS (LSDPF). Dar kartą laba diena, gerbiami kolegos. Kaip esame apsisprendę ir numatyta mūsų Statute, yra siūlomas nutarimas dėl laikinosios komisijos sudarymo. Buvo pasiūlyta komisiją sudaryti iš 11 Seimo narių. Frakcijos pateikė savo pasiūlymus, mūsų kolegos Liberalų frakcija nepateikė. Dabar mes turime 10 narių vardinių sąrašą. Kviečiu pritarti nutarimo projektui po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra norinčių paklausti? Nėra norinčių paklausti pranešėjo. Po pateikimo mes nebalsuojame. Svarstymo stadijoje diskusijoje užsirašiusių kalbėti nėra.

Priėmimo stadija. Priėmimo stadijoje ar galėtume bendru sutarimu pritarti 1 straipsniui? Ačiū, pritarta. Ar galėtume 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 3 straipsnis. Juo turi būti patvirtintas išrinktas komisijos pirmininkas. Aš pakviesčiau Seimo salės pasirinktoje vietoje komisijos narius susirinkti ir išsirinkti komisijos pirmininką. Kai jūs sprendimą priimsite, mes grįšime prie šio klausimo. Gerai? Ačiū.

Tuomet mes darome trumpą pauzę dėl šio klausimo svarstymo ir grįžtame prie darbotvarkės – Vyriausybės pusvalandžio. Norėčiau pakviesti į tribūną gerbiamą ekonomikos ir inovacijų ministrą L. Savicką. Prašau.

14.02 val.

Vyriausybės pusvalandis

Ekonomikos ir inovacijų ministro Luko Savicko pranešimas

L. SAVICKAS (DFVL). Laba diena. Gerbiami kolegos, labai ačiū už sudarytą galimybę su jumis pasidalinti keliomis, mano supratimu, tikrai svarbiomis temomis ir tikiuosi turėti galimybę padiskutuoti.

Visų pirma norisi pakalbėti tokiomis esminėmis temomis. Kadangi tai pirmasis šias pareigas einant mano pusvalandis, tai labai tikiuosi, kad mes galėsime pakalbėti apie situaciją, kokią mes radome, taip pat apie svarbiausius prioritetinius darbus, kuriuos, manome, reikia padaryti. Taip

pat šiek tiek norėsiu paliesti tai, kas yra šių savaitės aktualija, tai yra muitų situaciją ir muitų įtaką mūsų ekonomikai.

Labai svarbu pradėti nuo to, ką mes radome. Manau, kad šios skaidrės yra ganėtinai iliustratyvios. Svarbu suvokti, kur slypi problemos, kad matytume, kur turime judėti į priekį. Visų pirma, našumas yra vienas iš tų kriterijų, kuriuos tikrai siūlyčiau akylai stebėti. Pasižiūrėjus, nors duomenys galėtų būti aktualesni, bet atotrūkis, kalbant apie valandinius darbo jėgos kaštus, palyginti su Europos Sąjungos vidurkiu, dar tikrai yra labai toli – daugiau negu pusė. Bandau patraukti šitą ekranėlį. Ačiū. Lygiai taip pat darbo našumas per dirbtą valandą. Jeigu pasižiūrėtume tą projekciją, pagal kurią mes judėjome į priekį, tai ji buvo ta, kuri inspiravo ir, atrodo, artėjo link mūsų iškelto 2030 metams NPP tikslo pasiekti 80 % nuo Europos Sąjungos vidurkio. Tačiau šią dieną matome, kad per pastaruosius kelerius metus pagal kaupiamą statistiką iš esmės pasikeitė trajektorija. Tai yra situacija, kuri reikalauja mūsų dėmesio ir sprendimo.

Lygiai taip pat, kad ir kaip žiūrėtume, regionų išsivystymo netolygumas toliau išlieka gana didžiulė problema, jeigu žiūrėtume mūsų BVP vienam gyventojui pagal apskritis. Vilnius yra 100 %, matote, kaip kitos apskritys smarkiai vis dėlto atsilieka nuo Vilniaus. Tai yra mūsų vienas iš tokių esminių iššūkių, kurį turime spręsti, jo negalima ignoruoti. Lygiai taip pat, matome, ta, sakykime, procentinė kryptis, trajektorija laiko juostoje vėlgi rodo, kad judame ne ta kryptimi, kaip norėtume judėti.

Ir kalbėti lygiai taip pat verta apie mūsų ekonomikos struktūrą, apie joje esančią aukštesnę pridėtinę vertę. Ir nors mūsų užimtųjų skaičius aukštųjų technologijų sektoriuose yra arti Europos Sąjungos vidurkio, tačiau turime tikrai išsikeltus ambicingus tikslus, į kuriuos keičiantis vyriausybės vis dar visi apeliuojame ir orientuojamės. Štai išlaidų MTEP'o sričiai, palyginti su BVP, tikslas – 2,2 %, tačiau kaip ta juosta plokščia, taip toliau ji išlieka. Gyvybės mokslų sektoriaus ambicija pasiekti 5 % lygiai taip pat, na, kažkaip reikšmingai neartėja. Visa tai yra tie iššūkiai, į kuriuos siūlome orientuotis ateinančią laikotarpį, ir kartu su jumis, su jūsų pagalba ieškoti sprendimų, kaip tai realizuoti.

Su ministerija esame pasitvirtinę planą START, nuo ko pradėjau, kuris turi iš esmės penkias prioritetines sritis. Jeigu leisite, kiekvienos iš jų svarbiausius elementus atskleisiu tam, kad galėtume visi turėti tokį vienodą atskaitos tašką. Pirmasis veiklos prioritetis yra susijęs su sąlygų suvienodinimu verslui ir taip pat dialogo skatinimu. Išskirčiau tris sritis, kurios, mano supratimu, yra ypač svarbios. Pirmoji susijusi su vienodomis sąlygomis vietos ir užsienio investuotojams. Jeigu žvilgtelėsime atgal, tikriausiai anksčiau buvo daug daugiau pagrindo manyti, kad pritrauktos užsienio investicijos turėjo tam tikrą išskirtinį administravimo kelią, paskirtą tam agentūrai, lygiai taip pat paskirtas finansinių paskatų priemonės, tačiau šią dieną lietuviško kapitalo verslai globaliai konkuruoja aukščiausio lygio technologiniais sprendimais ir ne ką prastesniais sprendimais. Taigi jau nuo sausio 1 dienos yra pakeisti įstatymai ir agentūra „Investuok Lietuvoje“ jau aptarnauja stambius Lietuvos investuotojus, kurie atitinka tam tikrą kartelę ir kriterijus. Lygiai taip pat, toliau tęsdami šį principą, esame numatę kitus sprendimus, kad tos sąlygos būtų kiek įmanoma labiau sulygintos. Lygiai taip pat artimiausiu metu, šią sesiją (tikiuosi jūsų pritarimo), mes galėsime įteisinti ir Lietuvoje įkurti smulkiojo ir vidutinio verslo ombudsmeną tam, kad smulkusis verslas galėtų kreiptis ir spręsti savo ginčus, kai ginčiuose atsiduria ganėtinai nelygiavertėmis sąlygomis.

Ir trečiasis, apie ką daugiau norėčiau pakalbėti, tai yra, na, kaip pavadinti, turėjome jau keletą metų veikiantį investicijų žaliąjį koridorių. Siūlome pereiti ir matyti investicijų greitkelį, dešimt kartų spartesnes procedūras. Ir tai yra tikriausiai, sakykime, pagrindiniai sprendimai, kuriuos siūlome su šiuo investicijų greitkelio, ir artimiausiu metu (šiuo metu šie įstatymų projektai jau yra derinami viešai) bus pateikti Seimui. Numatomas tam tikras stambiųjų investicinių projektų reguliavimo priartinimas prie gynybos pramonės projektų. Matome, kad gynybos pramonės projektams tai davė realų postūmį, lygiai taip pat esame tikri, kad tai duotų postūmį ir kitiems reikšmingiems, stambiems mūsų investiciniams projektams.

Lygiai taip pat matome, kad mūsų vienas esminių įrankių yra laisvosios ekonominės zonos, kaip daug lėšų, infrastruktūros ir pastangų pritraukusios zonos, kurias norime užtikrinti, kad jos būtų papildytos daugiausia reikšmingomis pramonės investicijomis. Tam esame nusimatę iš esmės prilyginti šį reguliavimą ir visoms LEZ'ų įmonėms. Ką jau kalbėti apie galimybę spręsti tai, kas yra realus iššūkis, tai yra galimybę rasti tinkamą teritoriją projektams įgyvendinti. Stambiais projektams siūlome pokyčius dėl teritorijų rezervavimo ir jų išvystymo, ir tam tikri papildomi įgaliojimai agentūrai „Investuok Lietuvoje“, kad ji nebedirbtų tik su užsienio, bet ir su nacionalinio kapitalo investiciniais projektais.

Atsiprašau už dizaino pokyčius, adaptavome paskutiniu metu ir, matau, prieš demonstravimą nepatikrinome, tai stilistika nusimušė, bet esminiai skaičiai išlieka puikiausiai matomi, kad procesas nuo investuotojo apsisprendimo iki pirmojo kastuvo, kada prasideda statybos darbai, sutrumpėti galėtų iki dešimties kartų.

Antroji sritis yra susijusi su technologine pažanga, aukštesne pridėtine verte. Mes matėme pačioje pradžioje, kokie iššūkiai tenai slypi. Galbūt keli pagrindiniai akcentai. Norime pereiti ir sukurti tiek teisinio reguliavimo, tiek finansinių paskatų priemones, kurios leistų kas metus pradėti matyti investicijas, skaičiuojamas ne šimtais milijonų, bet bent jau milijardais ir daugiau. Lygiai taip pat ypatingą dėmesį jau pradėjome skirti ir šiandien rytą pradėjau sveikindamas mūsų antrąjį gynybos pramonės inovacijų skatinimo renginį būtent gynybos pramonės vystymui. Tam esame numatę papildomas ir finansines, ir reguliacines priemones.

Startuolių ekosistemos plėtra, dirbtinio intelekto priemonės, dirbtinio intelekto smėliadėžė ir ypatingas dėmesys talentų politikai, tai yra trūkstantoms kompetencijoms, tam, kad čia galėtų vystytis ir toliau augti investicijos. Taip pat esame numatę ir prašysime jūsų palaikymo, nes teiksime tam numatytą įstatymo projektą.

Trečioji sritis – tikriausiai ta sritis, kuriai ypač didelį dėmesį skyrėme nuo pat kadencijos pradžios, tai yra kova su biurokratizmu ir pačios perteklinės administracinės naštos mažinimas. Visi sprendimai yra jau pas jus Seime, yra įregistruoti įstatymo pakeitimai bei pasiūlymai, kurie numatytų efektyvumo švieslę. Šiandien mes negalime pasakyti, nors verslininkai indikuoja, kad mūsų valstybės verslo priežiūros institucijos nesilaiko terminų, tačiau informacija nėra kaupiama, kurios ir kiek smarkiai tų terminų nesilaiko. Šios švieslės uždegimas leistų matyti, kur yra problemų, ir tuomet tas problemas tiesiogiai spręsti.

Lygiai taip pat daug girdime, kad yra piktnaudžiavimo pratęsimo galimybė, kad nuolat prašoma papildyti, papildyti, taip vis iš esmės pratęsiant tą terminą faktiškai neribotai. Vieno pratęsimo taisyklė įtvirtintų principinį termino laikymąsi, kad jau negalėtume neribotai jo tęsti. Tam, kad konkretūs sprendimai, kuriuos mes randame kalbėdami su verslu, turėtų platformą, kur jie yra greitai ir efektyviai sprendžiami, yra suformuota premjero vadovaujama komisija.

Skaitmeninei darbotvarkei taip pat esame skyrę labai daug dėmesio nuo ypatingų sprendimų tam, kad užtikrintume, kad mūsų skaitmeninė Lietuva būtų nesunaikinama, iki įgyvendintos IT konsolidacijos ir e. valstybės sprendimų. Tačiau matau tirpstantį laiką ir judu į priekį.

Ketvirtasis prioritetas yra tam, ką matėme taip pat įvadinėse skaidrėse, kad mūsų regioninė politika turi daug netolygumo bruožų ir tam reikalingas ypatingas dėmesys. Be jūsų, gerbiami kolegos, šio klausimo, pirmojo klausimo, niekaip neišspręsiame. Matome, kad laisvosios ekonominės zonos šiandien jau yra po truputėlį baigiančios realizuoti savo potencialą, kai kurios jau baigia visiškai prisipildyti, kai kurios dar po paskutinių sprendimų bus papildytos teritorijomis, bet pagal šiandieninį srautą ir ambiciją tikrai reikia pradėti į priekį planuoti bent jau tris naujas laisvasias ekonomines zonas, padėti įmonėms regionuose technologiškai atsinaujinti. Tai yra gyvybiškai svarbu jų konkurencingumui išlaikyti. Ir turizmas, kaip variklis regionuose, taip pat yra dar ganėtinai žemai kabantis vaisius. Tam esame numatę, kaip ir sidabrinei ekonomikai, skirti papildomo dėmesio.

Ir paskutinis, penktasis, prioritetas yra susijęs su tvarios ekonomikos skatinimu nuo žaliųjų pramonės parkų vystymosi, užtikrinant, kad mūsų proveržis, kuris yra ambicingai generuojamas, susijęs su žaliaja, atsinaujinančia energetika, pasiektų ir mūsų pramonės parkus, iki viešųjų

pirkimų potencialo realizavimo, kad turime 9 mlrd. eurų, kasmet išleidžiamų, kurie galėtų būti susieti su socialiniais kriterijais, kuo daugiau naudos paliekant čia, vietoje, Lietuvoje. Tai yra tie ambicingi tikslai, susieti su socialinės ekonomikos skatinimu.

Ir pačioje pabaigoje taip pat, manau, yra aktualu, prieš pereinant prie klausimų dalies, paliesti ir muitų aspektą, nes tai yra paskutinė savaitės aktualija, į kurią teko reaguoti greitai, ir toliau ji gyvuoja. Štai svarbūs keli aspektai. Visų pirma, svarbu matyti situaciją, kokia ji yra. Šiandien Jungtinės Amerikos Valstijos yra penkta šalis partnerė pagal mūsų kilmės produktus, tai yra 6,8 % nuo visų mūsų produktų – į Jungtines Amerikos Valstijas. Reikia pastebėti, kad šios rinkos svarba mūsų eksporto kontekste yra mažėjanti, tačiau vis dar išlieka ganėtinai reikšminga.

Taip pat svarbu matyti, kad ekonomikos struktūroje, eksporto struktūroje, mes matome, aukšta pridėtinė vertė apskritai yra apie trečdalis, tačiau kai kalbame apie Jungtines Amerikos Valstijas, apie pusę viso eksporto yra aukštos pridėtinės vertės, o eksportuojančių įmonių į JAV yra šiek tiek daugiau negu 1 tūkst., tačiau reikšmingai paveiktų šių muitų būtų šiek tiek daugiau negu 100.

Dabar mūsų temos, sritys ir sektoriai, kurie bus labiausiai paveikti, – chemijos produktai, mineralai, elektronika, baldai, metalai, visa kita. Jūs taip pat matote skaidrėje.

Svarbu matyti tai, kokio mes galime tikėtis šių sprendimų galutinio efekto. Tikėtina, kad apie 10 % galėtų būti mūsų eksporto mažėjimas. Čia vertinta su tam tikromis prielaidomis, nes galutinio sprendimo mes nematome. Dar jis gali būti kintantis.

Lygiai taip pat tikimybė dėl mūsų BVP. Jeigu išimtys nebūtų taikomos, o dėl jų tikriausiai, mes žinome, vis dar bandoma kalbėtis, galėtų mažinti mūsų BVP augimą per vidutinį laikotarpį 0,65 procentinio punkto.

Visa tai, sakykime, nėra ypač reikšminga, tačiau svarbi įtaka mūsų ekonomikos augimo perspektyvoms. Dėl to su ministerija atlikome, kaip rodžiau, detalią analizę, kuri iš esmės leido identifikuoti visas konkrečias įmones, jų konkrečias situacijas, ir proporcingai nuo to, kas yra šiandien žinoma, pasiūlyti priemones, kurios yra orientuotos į naujų rinkų paiešką, į diversifikaciją. Tų priemonių apimtis liestų tiek konkrečias privačias įmones ir pagalbą joms, tiek asociacijas ir sukurta vieną langelį Inovacijų agentūroje.

Kol kas tai atrodo ganėtinai proporcingas atsakas į esamą situaciją. Kol kas dedamos visos pastangos Europos Sąjungos lygiu susitarti, girdėjote ir Europos Komisijos prezidentės pasisakymą, taip pat komisaro dedamos pastangos derybų būdu ieškoti sutarimo. Tai būtų idealiausias scenarijus, nes, kaip ir puikiai žinote, jeigu vyks muitų kova, tai tikrai laiminčių čia nebus. Bet koks kitas scenarijus yra mums tikrai patrauklesnis ir realistiškesnis.

Stengiuosi atliepti tiek matomas pagrindines problemas, tiek tokius iškeltus strateginius tikslus mūsų srityje bei pastarųjų savaičių aktualijas. Esu pasiruošęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas ministre. Tuoj pat perduosiu žodį klausiantiems, bet prieš tai norėčiau trumpai jūsų, kolegos, dėmesio.

14.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Daivos Žebelienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“ projektas XVP-272 (priėmimo tęsinys)

Esu gavusi balsų skaičiavimo protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Daivos Žebelienės išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja“.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių 111, rasta biuletenių 111, galiojančių – 104, negaliojančių – 7: už balsavo 80, prieš – 22, susilaikė 2. Sveikiname kolegę, išrinktą Seimo pirmininko pavaduotoja. (*Plojimai*) Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*)

14.18 val.

Vyriausybės pusvalandis (tęsinys)

Ekonomikos ir inovacijų ministro Luko Savicko atsakymai į Seimo narių klausimus

Grįžtame į Vyriausybės pusvalandį. Frakcijos vardu, taip. Pirmasis klausimas – D. Ulbinaitė. Ruošiasi E. Rudelienė.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Ačiū už galimybę paklausti. Gerbiamas ministre, po „Teltonikos“ sukkelto skandalo jūs žadėjote, kad tikrai pažabosite biurokratiją ir užtikrinsite sklandesnius procesus. Kokios stadijos yra „Teltonikos“ projektas ir kaip jums sekasi tą biurokratiją mažinti? Nes ką tik išgirdome, kad negalite įvardinti, kas nesilaiko terminų, tik žadate, kad dešimtkart sutrumpės terminai. Tai ką konkrečiau jūs ten darote ir kokios stadijos projektas?

Ir antras mano klausimas būtų iš mano apygardos. Žadate tris naujus LEZ'us, galbūt tai bus ne tik link Vidurio Lietuvos, bet ir aplink Maišiagalą? Labai tikisi Maišiagalos žmonės, kad yra patrauklūs, nes kelių sankirtoje gyvena. Tai ar galite įvardinti, kur tie LEZ'ai bus, bet pradėkime nuo „Teltonikos“.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū už abudu klausimus. Pirmasis klausimas iš dviejų dalių, pabandyčiau abi jas atliepti. Tai „Teltonikos“ projektas nuo pat pirmų dienų buvo prioritetas – pastatyti jį atgal ant bėgių. Šiandien jis yra pastatytas atgal ant bėgių ir yra įgyvendinamas laiku pagal patvirtintus planus. Jeigu matysime galimybę ir jeigu šią sesiją Seimas pritars mūsų pasiūlytiems pakeitimams dėl dešimt kartų trumpinamų sprendimų, jis lygiai taip pat galėtų sukurti netgi galimybių spartinti tokius projektus kaip „Teltonika“ ir kiti.

Tuomet pirmo klausimo antroji dalis apie biurokratizmo mažinimą. Tikrai nestovime vietoje. Yra priimta reikšmingų sprendimų mūsų valdymo srityje, mano valdymo srityje, 30 % naštos mažinimas. Lygiai taip pat pateiktas įstatymo projektas, kuris reikšmingai, kartais, trumpina procedūras, susijusias su tuo. Mano nuomone, tai yra ne tik ekonomikos ministro valdymo srities klausimas – tai yra kai kas, kas vyksta ir pačioje Vyriausybėje. Džiaugiuosi, kad premjeras nuo pat pirmo įsteigtos komisijos posėdžio ambicingai tą užduotį formuoja kitiems ministrams. Tiek, kiek aš matau, manau, kad metų pabaigoje, kai vertinsime, kaip kito našta, galėsime pamatyti apčiuopiamą rezultatą. Tokį vertinimą ministerija daro kasmet ir tą rezultatą po to pristato viešai.

Antroji dalis susijusi su LEZ'ais. Du svarbūs dalykai. Pirma. Šiandien jau yra sukurta galimybė kiekvienai savivaldybei konkuruoti dėl stambių investicinių projektų. Jeigu stambus investicinis projektas yra pritraukiamas, nesvarbu, kurioje savivaldybėje, ar LEZ'e, ar ne LEZ'e jis yra pritraukiamas, jis iš esmės įgauna faktiškai LEZ'o statusą su visomis mokestinėmis ir kitomis paskatomis, plius ta savivaldybė gauna papildomų paskatų tiesiogiai sutvarkyti infrastruktūrą. Mes esame užtikrinę, kad tas modelis būtų sąžiningas, motyvuojantis visus merus ir savivaldybes stengtis, tačiau, be abejo, yra svarbu pastebėti, kad ieškant laisvų ekonominių zonų dabar vyksta aktyvus pokalbis su savivalda, su merais. Tikrai yra labai aktyvių savivaldų, kurios teikia savo pasiūlymus, identifikuoja žemes, kurias galėtų tam skirti, ir žiūrime, kur tas santykis būtų tvarus, kur ir ministerija, ir savivaldybė tikrai nori ir ieško sprendimų, bet kartu kad būtų ir tinkama teritorija, ir reikalinga infrastruktūra, kiek įmanoma labiau parengta greitam įgyvendinimui. Ačiū už klausimą.

PIRMININKĖ. Klausia E. Rudelienė.

E. RUDELINĖ (LSF). Ačiū, pirmininke. Ačiū, gerbiamas ministre, už aktualijų pristatymą. Turiu klausimą iš dar vienos aktualijos, kuri nebuvo paminėta. Apie ją jau diskutuojama čia ne taip ir naujai, bet vakar vyko konferencija maitinimo įstaigų ir iš tikrųjų skirtingos dalyvavo ir pačios maitinimo įstaigos, ir valstybinis sektorius, ir Užimtumo tarnyba. Tą patį patvirtino ir Mokesčių inspekcija, kad bankrutuojančių įmonių daugėja, o per šių metų I ketvirtį jau yra atleisti šio sektoriaus darbuotojų tiek, kiek pernai per visus metus. Ar nemanote, kad kokių nors priemonių reikia imtis šitoje srityje?

Taip pat, planuojant mokesčių pertvarką, dar planuojama kelti pelno mokestį, kas atlieps ne tik šias įmones, bet ir visas kitas verslo įmones. Ar nemanote, kad tai stabdys ekonomiką?

Dar vienas susijęs klausimas, kadangi šiek tiek laiko turiu, dėl statistikos. Ar nereikėtų, kad statistika mūsų valdiškos įmonės dalintųsi tarpusavyje, o ne kiekvieną kartą teiktų skirtingiems subjektams? Pavyzdžiui, Statistikos departamentui turi teikti, ką teikia „Sodrai“ ar Valstybinei mokesčių inspekcijai? Ačiū.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiama kolege. Trys klausimai, bandau spėti į visus atsakyti.

Pirmasis yra susijęs su maitinimo sektoriumi. Nuo pat pirmųjų dienų šį sektorių identifikuavau kaip tokį, kurį reikia akylai stebėti, nes tikrai pandemijos laikotarpis jam buvo ypač sunkus statistiškai ir ne taip greitai atsigavo, kaip kiti sektoriai. Po to buvo priimtas sprendimas, kad lengvatinis laikinas tarifas grįžo prie standartinio. Dėl to visai neseniai buvau susitikęs su šio sektoriaus atstovais, su asociacijomis, verslo atstovais, ir sutarėme, kad ministerijoje uždegsime viešą, viešai publikuojamą, kiek įmanoma aktualesnių duomenų švieslentę, kuri rodytų, kokia yra labiau faktinė situacija šiame sektoriuje. Tikriausiai sutiksite, kad ne pavienės įmonės mums reikėtų gelbėti, o užsidegus pavojui sektoriui kaip tokiam ieškoti, kokios priemonės būtų efektyviausios išvengti didesnių problemų pačiame sektoriuje. Šiuo metu mūsų analitikas stengiasi ir su sektoriaus atstovais susitarti dėl to, kokie duomenys ten galėtų būti publikuojami. Siekiame, kad tai būtų kiek įmanoma aktualesni duomenys, kas mėnesį bent jau atnaujinami duomenys. Jeigu matysime, kad situacija juda blogesne kryptimi, tuomet galėtume čia, Seime, operatyviai registruoti. Tuo labiau kad jau yra čia registruoti ir įstatymo pataisų projektai, tai teisiškai gana greitai realizuotume.

Antras klausimas – kalbėjote apie mokesčių reformą. Čia esminė žinia yra, kad nuo pat pradžios, kadangi pačiam teko dalyvauti vidinėse koalicijos diskusijose, buvo ant stalo vienas iš pagrindinių klausimų, kaip derinti mokesčių pakeitimus su tikrai kol kas mūsų regione stipriai atrodančio ekonomikos augimo perspektyvomis. Ekonomikos augimas toliau matomas kaip vienas iš tikslų, kuris turi būti toliau realizuojamas. Šia prasme ir mokesčių pakeitimai turi būti derinami, kad kuo mažiau lėtintų ekonomikos augimą. Kadangi pereiname dabar į socialinio dialogo, arba diskusijų su suinteresuotomis šalimis, etapą, tikiu, kad tas aspektas ir ten bus toliau aptarinėjamas bei vertinamas.

Ir trečioji dalis buvo susijusi su statistika. Man pačiam, kaip ministrui ir politikui, yra ypač aktualu turėti kiek įmanoma aktualesnę, operatyvią, nesidubliuojančią statistinę informaciją, kad sprendimus priimant ta informacija būtų po ranka, tad bendradarbiaujame smarkiai ir su Duomenų agentūra, ir su kitomis įstaigomis, kurios valdo reikšmingą dalį duomenų, kad tie duomenys kiek įmanoma būtų operatyviau teikiami. Tą esu identifikavęs sau kaip vieną iš uždavinių.

PIRMININKĖ. Klausia E. Kirkutis, ruošiasi A. Zuokas.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. „Teltonika“. Turėjome tikrai vieną projektą, kuris turėjo tokį ažiotazą. Kiek dar galimai tokio dydžio projektų arba didelių projektų yra šiuo metu vystoma ir jums žinoma, tokių itin didelių, ir kaip sekasi? Ar jie neišeis tokios pat būsenos kaip „Teltonika“ į viešumą, kad truputėlį būtų pajudinti?

Kartu kitas klausimas. Praėjusio laikotarpio užsienio investicijos siekė 0,4 % BVP. Tokia statistika buvo išėjusi viešai, negaliu, aišku, patikrinti, bet koks jūsų siekis, kaip Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, kokį po ketverių metų mes matytume tą užsienio investicijų dydį pagal BVP? Ir koks jūsų būtų tikslas būnant ministru toje dalyje?

Ar LEZ'us... kadangi užsiminėte apie LEZ'us, ar ne, kadangi yra labai daug viešos žemės išparduota, tiesiog savivaldybės neturi didelių sklypų, ar yra galvojama tiesiog kuriant LEZ'ą išpirkinėti valstybės poreikiams tuos privačius žemės sklypus, tam skirti lėšų, kad būtų kuriami laisvosios ekonominės zonos centrai?

L. SAVICKAS (DFVL). Labai ačiū. Vėlgi trys klausimai. Bandome tuomet eilės tvarka. Visų pirma stambių, žaliojo koridoriaus sąlygas atitinkančių ir su sudarytomis sutartimis projektų turime šiek tiek mažiau negu 20. Šiuo metu, pagal pakeistus įstatus, nuo šiol su jais dirba ir agentūra „Investuok Lietuvoje“. Jos uždavinys yra tiesiogiai, nepertraukiamai su jais bendrauti, identifikuoti iš anksto, jeigu rizika kokia nors kyla, ir tai spręsti. Per tą laikotarpį, kiek dirbame, su kiekviena iš šių kompanijų buvo susisiepta, susitikta ir kol kas reikšmingų iššūkių, kad kas nors vyktų ne laiku, man, kaip ministrui, tikrai nėra perduota.

Antrasis klausimas buvo susijęs su siekiais ir tikslais. Drįsčiau galvoti ambicingai: jeigu mes čia, Seime, sukursime reikšmingus reguliacinius pokyčius dėl investicijų pritraukimo, kad tai būtų reguliacine prasme viena patraukliausių valstybių investuoti, ką siūlome – dešimtkart trumpesnės procedūras, jeigu susitarsime dėl papildomos reikšmingos valstybės paskatų priemonės, tai tikrai... jeigu ta priemonė bus ambicingos apimties, na, pavyzdžiui, per laikotarpį iki 2030 metų 1 mlrd. ir daugiau apimties priemonė, tai mes galėsime kalbėti apie 10 mlrd. eurų ir daugiau iki 2030 metų pritrauktų naujų investicijų. Tai yra tokia ambicinga darbotvarkė, bet ji reikalauja nestandartinių ir ambicingų priemonių, kurios yra įmanomos realizuoti tik kartu čia, susitarus Seime.

Ir, žinoma, trečiasis aspektas susijęs su žemėmis ir LEZ'ų plėtra. Šiandien matome, kad tokie gynybos pramonės projektai yra ypač imlūs dideliems sklypams. Tikriausiai suprantate, kad tai yra *didele dalimi* ir dėl didelės apimties gamybos, bet lygiai taip pat dėl saugumo dedamųjų. Tai mes kalbame, kartais vienam investiciniam projektui reikia 100 hektarų. Kai kalbame apie tokio pobūdžio apimtį, Lietuvos valstybės rankose tokių sklypų yra labai nedaug, jeigu jų yra, tad neišvengiamai vienokia ar kitokia apimtimi turėsime kalbėti ir apie privačių sklypų panaudojimą šiai paskirčiai.

PIRMININKĖ. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju. Ministre, tikrai ambicingas ir įdomus pristatymas. Klausimas gal iš dviejų dalių, ne trys klausimai.

L. SAVICKAS (DFVL). Ne trys klausimai.

A. ZUOKAS (MSNG). Ne trys. Jūsų skaidrėje labai aiškiai parodyta produktyvumo mažėjimo kreivė, nepaisant to, kad daugelį metų kalbame apie produktyvumo didinimą, europinių lėšų skirta tam ir įmonės lyg ir investuoja į tai, tad būtent kodėl ir kokios to priežastys?

Antra klausimo dalis – dešimt kartų padidinti arba sumažinti biurokratinės procedūras, kitaip – padidinti greitį priimant sprendimus ir panašiai. Na, bent jau keletą kertinių krypčių, kuriose vietose tą reikėtų šiandien padaryti, kaip tai įmanoma padaryti ir kiek čia Seimas galėtų būti tų tikslų partneris?

L. SAVICKAS (DFVL). Norėčiau pradėti nuo antrojo, galbūt patikslinti, jeigu ne iki galo buvo akcentuota. Mes kalbame apie vieną konkretų aspektą – kalbame apie stambų investicinį projektą kaip tokį pagal įstatymo apimtį. Ir kalbame apie momentą tarp sprendimo priėmimo ir pirmojo kastuvo statybose. Tai kartais Lietuvoje gali užtrukti, priklauso nuo iššūkių, su kuriais susiduriama: žemės paskirties keitimas, statybos leidimai, kiti išankstiniai planavimo aspektai, kurie iš esmės reikalauja stumdyti, visas statybas daryti popieriuje, bet ne realybėje. Šį procesą norime truminti specialios paskirties projektais dešimt kartų, iš esmės *sutelpant* į 3 mėnesių laikotarpį. Tai yra pirmasis iš kelių pasiūlymų, po to, be abejo, eilės tvarka žiūrėsime į kitas sritis, ką dar galėtume sutrumpinti.

Dabar prie pirmosios klausimo dalies apie našumą. Yra keli aspektai. Nenorėčiau lįsti į švietimo sritį kaip tokią, kur tikriausiai mūsų kompetencijos ir kvalifikacijos iššūkiai, perkvalifikavimas lygiai taip pat yra dalis atsakymo, bet mums, Ekonomikos ministerijai, yra svarbu matyti naujų investicijų pritraukimą į didelio našumo ir aukštos pridėtinės vertės sritis. Mes matome, kaip investuotojas geba greitai padėti kelti kvalifikaciją, pritaikyti naujus technologinius sprendimus. Tokios įmonės gerina tą statistiką. Mums svarbu kalbėti pagal mūsų valdymo sritį, kaip didinti apimtį, didinti skaičių tų verslų, kurie investuoja į savo technologinę brandą, kurie investuoja į savo darbuotojų kompetenciją, ar tokių pritraukimą, ar tokių perkvalifikavimą. Taip galima reikšmingai gerinti šiuos našumo kriterijus.

PIRMININKĖ. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, naudodamasis proga noriu užduoti klausimą dėl „Humanito“. Tikriausiai tą temą žinote, nes vietos bendruomenė tikrai dabar vykdo tokius karo veiksmus prieš tą investitorį. Jeigu jums žinoma situacija, kaip manote, kaip būtų galima išspręsti šį klausimą? Ačiū.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas kolega. Iš tikrųjų svarbu, kad kiekviena investicija, ypač stambi, reikšminga, daugiau negu kelių šimtų milijonų eurų... be abejo, tokios investicijos

mums yra strategiškai svarbios ir reikalingos. Džiaugiuosi, kad valstybės institucijos, nors procesas nebuvo lengvas, rado sprendimą, kad ši įmonė galėtų pradėti judėti link savo veiklos pradžios. Ir lygiai taip pat nuosekliai komunikuojame, dialogas su vietos bendruomene, su savivalda yra ypač svarbus. Turi būti rastas sprendimas per įvairias bendradarbiavimo platformas. Kokios tai galėtų būti? Tai galėtų būti jų dialogo rezultatas ir išvada. Bet mums ypač svarbu yra tarpininkauti, kad valstybė būtų šalia, visapusiškai ir sąžiningai užtikrintų ir investuotoją, ir vietos bendruomenę, ir aplinkosaugą... užtikrintų reglamentavimą ir priežiūrą. Toliau. Dialogas su vietos bendruomene tikriausiai yra tai, kas turi vykti. Džiaugiuosi, kiek man yra žinoma, kad jį praktiškai efektyviai vyksta.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, sakykite, kaip jūs vertinate dabartinius Europos Sąjungos veiksmus ir reakciją į Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento įvestus muitus? Kaip atsilieptų mūsų šalies ūkiui, jeigu Europos Sąjunga reaguotų adekvačiai arba, žinoma, kaip sakyti, stagnuotų ir niekaip nereaguotų, kaip dabar ir yra? Koks skirtumas? Galbūt ministerijoje esate apsvaustę šitą prognozę? Ačiū.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū. Gerbiamas kolega, klausimas yra ypač aktualus, jį turi daug judančių dalių ir daug neapibrėžtumo. Mes šiandien vis dar neturime galutinio paveikslą, kokia apimtimi bus taikomi šie muitai. Tam tikros prekių kategorijos dar turi išimčių. Dar neaišku, kurios iš jų ir toliau turės išimtį, be papildomo tarifo, kurioms galbūt bus papildomai taikomi didesni tarifai. Šia apimtimi galutinio vertinimo pateikti negalime, bet su bendromis prielaidomis skaičių pristačiau. Tai vidutiniu laikotarpiu galėtų turėti įtakos mūsų BVP augimui iki 0,6 procentinio punkto.

Kalbant apie reakcijas, pagrindinė svarbi dedamoji – ką nuosekliai komunikuoja Europos Komisija. Manau, tai yra tikrai teisingas būdas kalbėti apie bendrą vieningą atsaką Europos Sąjungos lygiu. Tai yra ypač svarbu, nes tuomet mūsų derybinė pozicija yra daug stipresnė. Lygiai taip pat nuosekliai prieš muitų paskelbimą ir po jo Europos Komisija indikuoja, kad yra pasiruošusi susitarti, arba, kaip populiariau dabar sakyti, *to make a deal*. Ir mes šiandien tikrai manome, ir asmeniškai manau, kad tai yra geriausias įmanomas scenarijus šioje pozicijoje. Koks tas susitarimas galėtų būti, palikime derybininkams tartis. Viešojoje erdvėje yra pasirodęs siūlymas abipusio nulinio tarifo pramonės produktams. Ar tai šitas, ar kitokia kryptimi grįstas susitarimas, be abejo, būtų geresnis negu dabartinis scenarijus, kada pradėjus tarifus būtų pasiūlyti atsakomieji tarifai. Tuomet mes spręstume klausimą, ką daryti su pigiomis prekėmis, ateinančiomis iš kitų trečiųjų šalių, jos irgi turėtų neigiamą įtaką, kad ir netiesioginę, mūsų konkurencingumui. Siekiant viso to išvengti, dedamos pastangos susitarti. Tačiau, nepriklausomai nuo to, kaip pasakiau, jau reaguoja greitai mūsų ministerija ir taiko priemones, padėdama verslams diversifikuotis, ruošiantis tam scenarijui, kuris galbūt nėra toks optimalus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas ministre, jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Laikas klausyti baigėsi, nors dar buvo norinčių paklausti.

Dabar grįžtame prie anksčiau svarstyto rezervinio 5 klausimo, ar ne? Ne. Dabar taip, atsiprašau, einame pagal darbotvarkę.

14.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XVP-277 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XVP-277. Pranešėjas – K. Vilkauskas. Kviečiu gerbiamą Kęsutį į tribūną. Tai yra pateikimo stadija.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama kolegė, teikiu Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektą ir noriu įvardinti Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komiteto posėdžio, kuris vyko 2025 m. balandžio 2 d., protokolą. Buvo svarstyta dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pir-

mininko ir pavaduotojo paskyrimo ir nutarta teikti Seimo nutarimo „Dėl Manto Martišiaus skyrimo Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininku“ projektą. Balsavimo rezultatai: 6 – už, nė vieno nebuvo susilaikiusio ir nebuvo nė vieno prieš. Taigi siūlau apsispręsti ir paskirti M. Martišių Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininku ketverių metų kadencijai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėčiau pakviesti į tribūną gerbiamą kandidatą M. Martišių. Jis prisistatys ir jam kolegos Seimo nariai užduos klausimų.

M. MARTIŠIUS. Laba diena. Esu daktaras Mantas Martišius. Pretenduoju į Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko poziciją. Lietuvos radijo ir televizijos komisija man yra nesvetima: aš esu perėjęs visus laiptelius – kažkada buvau komisijos nariu, po to – komisijos pirmininko pavaduotoju ir tada – komisijos pirmininku. Dabar vėl grįžtu, nes komisijos nariu galima išbūti ne daugiau kaip dvi kadencijas. Aš buvau dvi kadencijas, tada padariau pertrauką.

Ką galiu pasakyti ir kuo galiu pasidžiaugti? Iš tikrųjų per tą laikotarpį, kada dirbau komisijoje, komisija padarė du svarbius žingsnius, prie kurių prisidėjau nemažai ir aš. Vienas dalykas buvo, kad Lietuvos radijo ir televizijos komisija buvo pirmasis medijų reguliuotojas, kuris pradėjo kovoti ir atėjo kovoti su dezinformacija, sklindančia tuo metu iš vis labiau radikalėjančios ir aštrėjančios Rusijos. Tada teko priimti tuos sprendimus, blokuoti kanalus, kas iš pradžių Europai kėlė nuostabą, vėliau tapo tam tikra suprantama praktika ir galiausiai, jau 2022 metais prasidėjus karui, Europos Komisija priėmė sprendimą sustabdyti visų tų kanalų retransliavimą ir rodymą. Dėl to to komisijai nereikia daryti.

Kitas labai svarbus dalykas, kurį pavyko irgi padaryti, tai Radijo ir televizijos komisija įsitraukė į autorių teisių gynimą internete, kovą su piratavimu. Kada buvo ši funkcija, nė viena valstybinė institucija nelabai norėjo imtis jos, galiausiai Radijo ir televizijos komisija parodė tam tikrą iniciatyvą. Mes jos ėmėmės, po truputį tą darome. Piratavimo rodiklis yra sumažėjęs, na, reikėtų dirbti ir dabar, tikiuosi pratęsti tuos darbus. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Kairys, jo kol kas nėra. V. Rakutis klausia. Ruošiasi V. Juozapaitis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamas kandidate, ačiū jums, kad jūs tiek daug dėmesio ir laiko, būdamas mokslininkas, skiriate šitai svarbiai funkcijai. Pastebėjome tokį dalyką, kad Lietuva mažai formavo pilietines, patriotines nuostatas per paskutinius 35 metus. Kaip jūs matytumėte, ar yra įmanoma televizijos, radijo priemonėmis šitą darbą sustiprinti, atsižvelgiant į susidariusią geopolitinę situaciją?

M. MARTIŠIUS. Klausimas yra... Į jį galima atsakyti ir labai paprastai, ir labai sudėtingai. Jeigu labai paprastai atsakytume ir žiūrėtume iš teisinio reguliavimo, tai Radijo ir televizijos komisija tiesiog nereguliuoja. Tai atsakymas būtų neįmanoma, bet mes ne ta komisija, kuri tai galėtų daryti. Bet, žiūrint šiek tiek plačiau, vienas iš dalykų, kuris yra svarbiausias, tai yra tas bendro konteksto kūrimas, ir jisai yra kuriamas būtent per medijas. Nuo to, kokią turinį mes žiūrime, tokia visuomenė mes ir esame, daugiau ar mažiau. Yra daugybė padaryta tų studijų.

Problema šiandien yra ta, kad vis didesnė auditorijos dalis – čia Lietuva nėra išimtis – išeina iš Lietuvos medijų orbitos lauko, yra nebepasiekiamas mums ir ji gyvena visai kitame kontekste. Tai, kas galbūt rūpi daliai visuomenės, mums čia, tai jaunimo daliai nebūtinai rūpi. Čia iškyla labai rimtas klausimas. Kažkas turėtų tai daryti. Aš čia galvočiau apie visuomeninį transliuotoją, kad jisai turėtų rodyti iniciatyvą, bandyti prisitraukti šitą auditoriją atgal, iš tikrųjų tai daryti. Nes jeigu yra priskiriama... Napoleono žodžiai, sako: jeigu tu nemaitini savo kariuomenės, tai maitini svetimą. Aš atsakydamas, perfrazuodamas galiu pasakyti: jeigu nėra savo informacinės erdvės, tai auditorija yra kitoje. Čia yra pasirinkimas. Todėl, aišku, tai reikėtų daryti, bet vėlgi grįžtame prie pirmo atsakymo: Radijo ir televizijos komisija iš principo negali. Mūsų pozicija daryti įtaką medijos turiniui yra labai labai apribota. Ten yra, licencijas išduodant galima nustatyti tam tikrus reikalavimus procentinius, kad tai būtų išpildyta, bet dabar jau licencijos beveik visos išduotos, tai... Yra, kaip sakyti... nenoriu aš čia pasakoti to, ko nėra, yra gana sudėtinga. Dėkui jums.

PIRMININKĖ. Klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiamas kandidate, koks jūsų asmeninis požiūris ir nuomonė dėl atstovavimo? Turiu mintyje komisijos sudėtį, kuomet vienos organizacijos nariai *de facto*, vie-

nas yra tos organizacijos vadovas, atstovauja kaip ir dvigubai. Tai yra numatyta įstatyme, kad viena organizacija gali deleguoti vieną narį, o *de facto* yra *minimum* du nariai. Ar tai yra gerai, ar vis dėlto... Aš suprantu, kad tai nėra jūsų, kaip pirmininko, prievolė kaip nors tai aiškinti. Sakysite, kad čia yra įstatymų leidėjų arba tų, kurie paskiria, problema, bet vis dėlto ar nekiltų, ar nekils tokiu atveju interesų konfliktas ir ar taip nebus diskriminuojami kiti arba kitos organizacijos, kurios neturi tokio pranašumo?

M. MARTIŠIUS. Dėkui už klausimą. Radijo ir televizijos komisiją sudaro 11 narių. Tie 11 narių yra paskiriami iš įvairių nevyriausybinų organizacijų, Seimo, prezidentūros ir taip toliau. Savime suprantama, kad yra tikslas, kad vienas narys atstovautų kažkokiai vienai organizacijai ir mes turėtume didžiulę nuomonių įvairovę.

Kita vertus, taip jau susidaro, kad ne pirmą kadenciją Radijo ir televizijos komisijos nariai, būdami kitų įvairių nevyriausybinų organizacijų nariais, kartas nuo karto būna, daugiau nei dviejų aš nežinau istorijoje, kad atstovauja tai pačiai organizacijai. Ar tai yra gerai? Galbūt ir ne. Ar tai galima kažkaip... Kaip komisijos pirmininkas, aš to pašalinti negaliu. Instrumentų tiesiog nėra. Iš principo tada turėtų būti taisomas Visuomenės informavimo įstatymas, jame turėtų būti pasakyta, kad tokiu atveju negalėtų dubliuotis. Tai būtų galima padaryti.

Kita vertus, kadangi, sakau, šita problema yra jau sena – jinai ne praeitos kadencijos komisijos, ne užpraeitos, jinai gana sena, – aš galiu iš tokios asmeninės patirties pasakyti: kad du žmonių turėtų tokią didžiulę įtaką ir formuotų tą darbotvarkę, nebuvo, bet, kaip sakoma, nebūtinai, jeigu nebuvo, nebus kitą dieną. Galima tą uždaryti, bet čia jau Seimo prerogatyva.

PIRMININKĖ. V. Pranckietis dėl vedimo tvarkos.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, pasveikinkime žmones, kurie atvežė grožį iš Kulautuvos. (*Plojimai*) Paroda prie valgyklos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia S. Čaplinskas. Ruošiasi V. Sinica.

S. ČAPLINSKAS (*LSDPF*). Taip, tikrai matėme, grožis išpūdingas. Gerbiamas pretendentas, vis tiksliai socialinė reklama, socialinė misija visuomeninio transliuotojo yra labai svarbi. Kokie instrumentai būtų reikalingi, kaip jūs matytumėte, kad būtent tas socialines žinutes efektyviau, dažniau ir įtaigiau galėtų transliuoti socialinis... būtent visuomeninis transliuotojas? Aš turiu omenyje, ne vien tiksliai skirti tam eterį, ką, be abejo, labai svarbu būtų apibrėžti, bet ir kokybiškos produkcijos gamybai. Ačiū.

M. MARTIŠIUS. Dėkui. Iš tikrųjų Lietuvos radijo ir televizijos komisija prižiūri visus transliuotojus, bet visuomeninis transliuotojas turi savo įstatymą ir Radijo ir televizijos komisijos įtaka visuomeniniam transliuotojui yra labai maža. Iš principo tai yra tik dėl nepilnamečių apsaugos dalies: jeigu yra tam tikras pažeidimas, mes ten galime kažką daryti. Visas turinys, kuris susijęs su LRT, su visuomeniniu transliuotoju, yra per LRT įstatymą ir tenai turėtų būti dalykai žiūrėti.

Aš galiu pasakyti tiksliai labai paprastą dalyką, kad LRT, kaip visuomeninis transliuotojas, savo esamais finansais lenkia visus kitus, jisai turi visas tas galimybes, galbūt daugiau finansines, bet kodėl nedaro, aš to negaliu pasakyti. Radijo ir televizijos komisija iš tikrųjų nei baksnoti, nei ką LRT negali – ten yra taryba, kuri priima tam tikrus sprendimus. O kadangi aš 2023 metais norėjau tapti LRT vadovu, buvo balsavimas, aš surinkau 5 balsus, dabartinė generalinė direktorė – 7, aš pralaimėjau, tai, žinote, daugiau aš apie LRT pasakoti nenorėčiau dėl to, kad išeis, kad dabar savo skausmą ir kritiką pilsiu aš. Tai dėl to. Tiek. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos – R. Baškiene.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamoji pirmininke. Atsiprašau pranešėjo, bet labai noriu nuoširdžiai pasveikinti ir pasakyti, kad Šiaulių trečiojo amžiaus universiteto šaunieji klausytojai su direktoriumi priešakyje atvyko čia, stebi Seimo posėdį ir linki visiems sėkmės. (*Plojimai*) Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Sinica. Ruošiasi D. Ulbinaitė.

V. SINICA (*MSNG*). Ačiū už prisistatymą. Jūsų paskutiniai žodžiai tarsi ir užmušė mano klausimą, bet aš vis tiek pabandysiu. Jūs minėjote informacinį karą ir tai, kad jeigu neužpildysime savo informacinės erdvės, ją užpildys kiti. Mane domina ypač vienas informacinio karo aspektas,

tai yra kova dėl istorinės atminties, bandymai perrašyti mūsų laisvės kovų, pirmiausia, istoriją. Mano galva, yra gana akivaizdus faktas, ir kariuomenės Strateginės komunikacijos departamentas jį gana garsiai ir dažnai įvardija, kad nuolatos yra kuriami Kremliaus, bet ne tik, naratyvai, esą Lietuvos partizanai buvo banditai, Birželio sukilėliai – fašistai ir taip toliau. Mano matymu, LRT platformose, ne tik televizijoje – įvairiose, reguliariai skamba tų naratyvų atgarsiai. Ar jūs matote tokį reiškinį, ar tai yra problema ir kaip būtų galima su ja tvarkytis, pavyzdžiui, pildant Etikos kodeksą ar dar kaip nors? Ačiū.

M. MARTIŠIUS. Dėkui už klausimą. Pradėsiu nuo to, kad prieš maždaug dešimt metų būtent ir dėl tokių naratyvų, kurie skrisdavo tuo metu iš „Pervyj Baltijskij kanal“ ir kitų, būdavo imamas si procedūrų ir veiksmų dėl nesantaikos kurstymo, dėl istorinės atminties tam tikro klastojimo. Bet dėl istorijos reikia suprasti vieną dalyką – turi būti tam tikri teisminiai sprendimai. Pavyzdžiui, pirmas dalykas, kada Radijo ir televizijos komisija pritaikė sankcijas ir uždarė kanalą, buvo tada, kada Lietuvoje buvo retransliuojamas „Pervyj Baltijskij kanal“, buvo parodytas vadinamasis atseit dokumentinis filmas apie Sausio 13-osios aukas, kur mintis yra tokia, kad patys šaudė į savus ir patys kišo po tankais. Kadangi yra dėl Sausio 13-osios teismo sprendimas, byla, kad tai neatitinka faktų, buvo pradėtos tam tikros procedūros, mes tą uždarėme.

Dabar jūs kalbate apie, kaip suprantu, internete, bet dalinimosi platformose esančias medžiagas, kurios gali būti toliau taip platinamos. Tai atsakymas yra paprastas. Tam tikrais atvejais čia yra mūsų reguliavimo tam tikri ypatumai, kad kai kada internete platinamą medžiagą prižiūri Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba, o kai kada – Radijo ir televizijos komisija.

Grubiai tariant, supaprastinus tą informaciją, tada, kada tai yra vaizdo medžiaga, vaizdas, prižiūri Radijo ir televizijos komisija. Ji gali imtis tam tikrų veiksmų, jeigu yra pažeidimas, tai yra 19 straipsnio pažeidimas, ir taikyti tam tikras sankcijas, jeigu tam yra prielaida. Jeigu tai yra tekstiniai pažeidimai, turėtų imtis Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba. Toks būtų mano atsakymas.

PIRMININKĖ. Klausia D. Ulbinaitė. Ruošiasi A. Zuokas.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas Mantai, mano klausimas būtų toks irgi iš mano rinkimų apygardos, ji yra Vilniaus rajone. Per susitikimus ir Vilniaus rajono seniūnai, ir gyventojai sako, kad labai dar daug žmonių Vilniaus rajone vis tiek gyvena Rusijos informaciniame lauke, ir juokaudami sako, reikėtų nusukti tas antenas, nes, nepaisant to, kad kanalai yra uždrausti ir uždaryti, jie juos mato ir įtaka daroma labai didelė. Net jeigu seniūnai sako, kad dar labai daug yra žmonių, kurie pasitiktų su gvardikais raudonąją armiją, matyt, ne viską padarėme, kad ištrauktume šiuos žmones iš Rusijos informacinio lauko.

Ir dar papildomas klausimas. Ar tikrai nieko negalima padaryti su *L24.lt*, kurį Lenkija pripažino kaip Kremliaus dezinformacinį kanalą, o mūsų žurnalistų etikos inspektore sako, bet gal čia jūs galite ką nors padaryti, kad mes kaip ir bedančiai, nes ten neva tik citatos ir nuomonės, nieko negalime padaryti...

PIRMININKĖ. Laikas.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). ...jį uždarydami?

M. MARTIŠIUS. Pradėsiu dėl *L24.lt*. Žinokite, kadangi reikėtų pasigilinti, greičiausiai, jeigu ten yra Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos kompetencija tą daryti, jie tą padarė. Aš turėčiau įsigilinti į tą situaciją, nelabai žinau, tai nenorėčiau čia prifantazuoti.

Dabar dėl vadinamosios rusiškos informacinės erdvės sklaidos ir taip toliau. Problema yra kompleksinė, jinai yra gana gili ir sunkiai sprendžiama. Tai, ką mes padarėme, turbūt maksimaliai, ką galėjome padaryti, jau yra padaryta. Toliau prasideda tam tikras kelias, ieškojimas, klausimas, ar visą laiką duos vaisių. Ką aš turiu galvoje? Pagal tarptautines sutartis, į šalies teritoriją, maždaug 50 kilometrų atstumu, gali patekti televizijos signalas. Ir visa Pietryčių Lietuva, Kaliningrado sritis, jeigu ten žmonės nori matyti, o Baltarusijoje rodomi visi rusiški kanalai, visi, jeigu jie nori matyti, jie atsisuka anteną, jokių ypatingų techninių priemonių nereikia, jie matys tuos kanalus.

Dabar klausimas yra kitas. Tai gerai, kodėl jie nežiūri kitų kanalų? Atsakymas irgi yra labai paprastas. Jūs supraskite tokį dalyką (čia buvo mano mokslinis kelias, iš to prasidėjo ir taip to-

liau), prasidėjus karui, pavyzdžiui, Kremlius savo propagandos mašinai skyrė 1 mlrd. 1 mlrd.! Ką tas reiškia, kai tu skiri 1 mlrd.? Kad žmonės, nes Krekliui reikia labai paprasto dalyko, jie suprato televiziją taip: reikia, kad eiliniai rusai sėdėtų prie televizijos ekranų, žiūrėtų televizorių ir mažiau klausinėtų, keltų nepatogių klausimų.

Automatiškai ta visuomenės dalis, kuri moka rusų kalbą, per Kaliningrado sritį, besiribojančią Baltarusiją mato tuos kanalus ir sako... buvo pasakyta, kad mes nerandame tų atsakymų. 2016 metais, gal 2018 metais, Lietuvos Respublikos tuometinė Vyriausybė buvo priėmusi tokį sprendimą, pavyzdžiui, lenkakalbiams žmonėms pasiūlyti penkis kanalus iš Lenkijos. Iš principo jie dabar yra pas mus visi rodomi. Lietuvos valstybė... Bet problema yra ta, kad patys, kaip pasakyti, populiariausi Lenkijos kanalai mūsų nepasiekė. Kodėl nepasiekė? Atsakymas yra paprastas. Lenkijos televizija išsiperka autorines teises Lenkijos Respublikos teritorijoje ir ji nepasirengusi pirkti autoriinių teisių, kad galėtų rodyti tai, kas matoma Lenkijoje, ir Vilniaus lenkakalbiams gyventojams. Ir juos įtikinti, jie to nenorėjo daryti. Čia, aišku, galima kalbėtis, bet problemos didelės yra.

Dar kita dalis, kuri išeina, aš jau minėjau tą kitą kartą, tai mes čia kalbame apie vyresnę. Jau-nimas, kaip pasakyti, jisai yra išvis kitur ir jisai kitoje erdvėje. Labai atsiprašau, kad ilgai. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkui. Baigėsi klausimams skirtas laikas. Dėkoju kandidatui.

14.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XVP-278 (pateikimas)

Toliau 2-3 klausimą... (*Balsai salėje*) Atsiprašau, laikas išnaudotas. Viskas, ačiū. Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XVP-278. Pranešėjas – taip pat K. Vilkauskas. Kviečiu į tribūną. Tai yra pateikimo stadija.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Kultūros komitetas, atsižvelgdamas į tai, kad 2025 m. gegužės 4 d. baigėsi kadencija dviejų Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių, paskirtų Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. balandžio 27 d. nutarimu, ir vado-vaudamasis Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo 4 straipsnio 1, 2 dalimis, teikia Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektą. Siūloma atleisti kadenciją baigusias Valstybinės kultūros paveldo komisijos nares A. Filinaitę ir E. Kiebę ir skirti Valstybinės kultūros paveldo komisijos nariais J. Blažiūną ir E. Stonkevičienę.

Taip pat įgarsinu Kultūros komiteto protokolą. Šį klausimą Kultūros komitetas svarstė ba-landžio 2 dieną ir bendru sutarimu nutarė pateikti šį nutarimo projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti V. Juozapaitis. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ne, dėkoju. Aš pirmininko nenorėjau klausti – norėjau preten-dentų, jeigu jiems bus suteikta galimybė, jeigu ne, tai pirmininką aš turiu galimybę paklausti as-meniškai kasdien daug kartų.

PIRMININKĖ. Gerai, dėkui. Tuomet klausimų komiteto pirmininkui nebėra. Po pateikimo apsispręsimė balsuoti numatytu laiku, kuris jau netrukus. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

14.58 val.

Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 1, 2, 3, 4, 16, 17, 19, 20, 23, 31, 32, 35, 36, 37, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-234 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-234. Pranešėjas – ministras R. Šadžius. Pateiki-mo stadija. Prašau.

R. ŠADŽIUS. Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Leiskite jums pateikti Vyriausybės vardu Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

Šio projekto esmė yra įgyvendinti Europos Komisijos pastabas dėl Pelno mokesčio informacijos atskleidimo direktyvos nuostatų perkėlimo į Lietuvos teisę, kas jau buvo padaryta, tačiau tam tikrų netikslumų buvo aptikta, ir pagal esamas galimas europines ribas pamažinti administracinę naštą, atleidžiant tam tikras įmones nuo atskaitomybės pareigos, patikslinant tam tikras nuostatas pagal besikeičiančias verslo aplinkybes, tai yra augančias įmonių apyvartas, ir atitinkamai Europos Sąjungos priimtus naujus standartus, ką priskirti mažoms, ką vidutinėms, ką stambioms įmonėms.

Konkrečiai dėl Pelno mokesčio informacijos atskleidimo direktyvos šiuo projektu būtų nustatoma, kad pelno mokesčio informacijos ataskaitą parengia trečiojoje valstybėje registruota patronuojančioji (*motininė*) įmonė. Lietuvoje registruota jos patronuojamoji (*dukterinė*) įmonė arba filialas tada turi registro tvarkytojui pateikti atitinkamą ataskaitą ir ją paskelbti interneto svetainėje bent viena iš dviejų nurodytų – lietuvių ir anglų – kalbų arba abiem.

Kam tai būtų aktualu? Pirmiausia tai formalus tam tikras pakeitimas įmonių grupėms, kurių metinės konsoliduotosios pajamos dvejus metus iš eilės įmonių grupėms viršijo 750 mln. eurų ir kurios yra įsisteigusios arba turi nuolatinę verslo vietą daugiau negu vienoje mokesčių jurisdikcijoje. Pelno mokesčio informaciją, aš priminsiu, turi pateikti tos įmonių grupės, kurios veikia keliose valstybėse, nes vienoje mes žinome, kiek pelno mokesčio jos sumoka, o keliose valstybėse norėtume skaidriai žinoti, kaip sumokėtas pelno mokestis paskirstomas tarp valstybių. Tokių įmonių pas mus būtų kelios.

Taip pat nustatoma pareiga ne Europos Sąjungoje įsteigtų juridinių asmenų Lietuvoje atidarytiems filialams, kurių pardavimo grynosios pajamos dvejus metus iš eilės viršija nustatytą ribą – 15 mln. eurų. Filialai neturi juridinio asmens teisių. Tai yra tam tikri užsienio valstybių, šiuo atveju – trečiųjų šalių, padaliniai, ne Europos Sąjungos šalių, o, sakykime, tų, kurios susijusios su Europos Sąjunga asociacijos sutartimi ir taip pat įgyvendina šitą direktyvą. Pavyzdžiai būtų Rytų partnerystės šalys: Moldova, Sakartvelas. Ir filialo pajamų turi būti ta kartelė labai aukšta – 15 mln. eurų. Mūsų vertinimu, tokių filialų Lietuvoje šiuo metu nėra. Šita nuostata būtų perkelta formaliai.

Administracinės naštos mažinimas. Siūloma atsisakyti reikalavimo vidutinėms įmonių grupėms (stambiosioms lieka) rengti konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir vadovybės ataskaitas. Įmonių grupės, įmonės, aišku, rengia atitinkamas ataskaitas, bet konsoliduotųjų ataskaitų iš vidutinių įmonių grupių pagal įstatyme nurodytas ribas (čia yra šnekama apie lietuviškas grupes) joms nereikėtų rengti, jos būtų nuo to atleidžiamos. Tai paliestų apie 80, mūsų vertinimais, įmonių grupių. Įvertinus administracinės naštos mažėjimą, tai būtų virš 800 tūkst. eurų.

Taip pat tikslinamos nuostatos, susijusios su Lietuvoje veikiančių patronuojančiųjų įmonių galimybe nerengti konsoliduotųjų ataskaitų, kai jas parengia patronuojamoji įmonė kitoje Europos Sąjungos šalyje ir atitinkamai paskelbia toje šalyje. Tokių įmonių, kurios pajustų palengvėjimą, mes tikslaus skaičiaus nežinome, bet jų būtų apie 100.

Tolesni žingsniai, susiję su šituo įstatymu. Šiandien popietinėje darbotvarkėje yra Seimo nario V. Sinicos pateiktas atitinkamo 41 straipsnio pakeitimas, kuris priimtas leisti atidėti ataskaitų, susijusių su tvarumu, teikimą. Čia aš turėčiau pasakyti, kad Europos Sąjungoje sparčiai juda vadinamoji *Omnibus* iniciatyva, sudaryta iš dviejų dalių, iš dviejų teisės aktų. Pirmas turi kodinį pavadinimą *Stop the clock*, jis atitinkamų Europos Sąjungos tvarumo ataskaitas reglamentuojančių direktyvų nuostatų įgyvendinimą atidėtų dvejiems metams. Tai yra dar toliau, palyginus su tuo, ką gerbiamas Seimo narys V. Sinica siūlo. Teisės aktas kol kas nėra patvirtintas, tačiau yra laukiama: kadangi Tarybos pozicija jau yra, reikia Europos Parlamento balsavimo, tai turėtų nutikti balandžio 16 dieną. Kai tik tai nutiks, Vyriausybė skubos tvarka parengs atitinkamą įstatymo projektą, suderinantį šį įstatymą su nauju įstatymu, ir pateiks Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti.

Dalykinė pusė. Kas, koku dydžiu įmonės turėtų teikti tas ataskaitas po atidėjimo Europos Sąjungoje, taip pat bus svarstoma. Antra tos iniciatyvos dalis, be abejo, taip pat palies šį įstatymą, tačiau čia reikėtų sulaukti šalių kompromisinio pasiūlymo. Aš prašyčiau jūsų pritarti pateiktam įstatymo projektui, nes jisai daro pirmuosius žingsnius tobulinant įmonių ir įmonių grupių at-

skaitomybės formavimo ir teikimo tvarką. Kaip aš ir minėjau, iš karto gali sumažinti administracinę naštą vidutinėms įmonių grupėms. Esu atviras jūsų klausimams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas ministre. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia I. Vėgėlė. Ruošiasi A. Skardžius.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas ministre, jūs kalbėjote apie tai, kad bus sumažinti... Buvo netinkamai įgyvendinta Europos Sąjungos direktyva ir tik kelioms įmonėms, jūs paminėjote, buvo leista neteikti šitų ataskaitų viešai. Aš norėčiau, kad įvardintumėte, kokios tai yra įmonės, nes jų yra tik kelios. 750 mln., tai yra didelės. Tai pirmas klausimas.

Antras klausimas. Vidutinėms įmonių grupėms siūlote nedaryti konsoliduotųjų ataskaitų. Koks yra tikslas? Ar nebus investuotojams ir apskritai (...) kreditoriams sumenkinama galimybė sužinoti informaciją, kaip veikia visa įmonių grupė, o ne atskiros įmonės? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Apie konkrečias įmones aš tikrai iš Seimo tribūnos nešnekėsiu. Aš neturiu tos informacijos, kokios čia tos kelios įmonės, bet jų yra nedaug, mūsų vertinimais, tai yra nedaug įmonių.

Antra vertus, atsakant į antrą jūsų klausimą, mes turime ieškoti balanso tarp investuotojų intereso ir pačios įmonės veiklos organizavimo. Kai kalbame ne apie stambias įmonių grupes, o apie vidutines, kurių apyvarta yra smarkiai apribota ir bendras įmonių grupės darbuotojų skaičius nesiekia 250, mes iš tikrųjų turime vengti apkrauti šias įmones pernelyg sudėtinga atskaitomybės tvarka. O konsoliduoti ataskaitas įmonių grupės, mažųjų įmonių... Jeigu iš viso grupėje 250 darbuotojų, jūs išsivaizduojate, kiek kiekvienoje iš tų grupės įmonių darbuotojų? Įpareigoti po to atlikti sudėtingas konsolidavimo buhalterines procedūras, na, iš tikrųjų tai buvo pernelyg svari administracinė našta. Siūlome ją panaikinti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi V. Ažuolas.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis ministre, ištis Lietuva dažnai bėga priešais Europos traukinį, priešais garvežį, ar ne? Kodėl šiuo atveju tiek ilgai buvo vilkinama, neperkeliamą? Be abejo, turbūt nukentėjo viešumas dėl visų šių procedūrų?

R. ŠADŽIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Tikrai prieš jokių garvežių mes nelakstome. Direktyva buvo perkelta laiku. Lietuvos valdžiai atrodė, kad tinkamai, tačiau direktyvų perkėlimas po jų perkėlimo yra papildomai tikrinamas Europos Komisijos. Europos Komisija pernai, II pusmetį, pateikė tam tikrus pastebėjimus, juos paprašė ištaisyti šitame teisyne, kuris turi įsigalioti nuo šių metų II pusmečio. Mes tikrai nevėluojame, niekaip nevėluojame, didelių nuodėmių nepadarėme, jokios pažeidimo procedūros nebuvo pradėtos, bet mes turime tvarkingai įgyvendinti tai, kas priklauso pagal mūsų europinius įsipareigojimus.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas ministre, ar jūs įstatyme padarėte vadinamąją higieną? (Tiesiai.) Ar padarėte tą vadinamąją higieną? Praeitoje kadencijoje mes buvome pionieriai: perteklinius tvarumo reikalavimus, šimtaprocentinį žalumą ir visa kita į priekį užbėgdami priėmėme. Dabar Europa kaip tik atsitraukia ir švelnina visus tuos reikalavimus. Ar bus sprendimas dėl šio projekto? Pavyzdžiui, perteklinis tvarumo auditas. Įmonėms kainuoja 10 tūkst. eurų, nori ar nenori, tu turi jį daryti, nes kitaip negali net gyventi. Kada planuojate arba nukelti įsigaliojimo datą, arba atšaukti, arba dar ką nors, kad palengvintumėte mūsų verslui? Ačiū.

R. ŠADŽIUS. Ačiū už klausimą, gerbiamas Seimo nary. Kaip aš minėjau pristatydamas kitus žingsnius, tai būtent *Stop the clock* pasiūlymas, europinis pasiūlymas, kuriam turėtų būti galutinai pritarta balandžio 16 dieną. Duoti 6 mėnesiai valstybėms jį įgyvendinti. Aš manau, čia bėgant priešais traukinį. Lietuvoje, manau, tai bus padaryta žymiai greičiau. Vyriausybė pateiks atidėjimo pasiūlymus iškart, kai gausime formalų, galutinį direktyvos tekstą, kai jis jau bus publikuotas oficialiame Europos Sąjungos leidinyje. Paprašysime Seimo skubos tvarka tą padaryti. Bet dalykinę pusę, kurią jūs minėjote, tai mes galėsime po to per tuos dvejus metus ramiai sutvarkyti, kada turėsime galutinį apsisprendimą, galutinį Europos Sąjungos įstatymų leidėjų sprendimą, ką palikti, ką panaikinti, kokias ribas nustatyti, kokias paaukštinti, o kokias pažeminti. Tas turėtų taip pat netrukus atsirasti, kadangi Europos institucijose tasai tempas pasiektas ganėtinai aukštas ir *Stop the clock* direktyvos pasiūlymas tą parodė.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Po pateikimo kalbėti dėl motyvų nėra... Ačiū. Apsispręsimė jau visai netrukus, balsavimo metu.

15.11 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-262 (pateikimas)

Dar iki balsavimo spėsime apsvarstyti vieną klausimą – 2-5 klausimą. Atsiprašau. Sporto įstatymo Nr. I-1151 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-262. Pranešėja – L. Asadauskaitė-Zadneprovskienė. Prašau į tribūną. Pateikimo stadija.

L. ASADAUSKAITĖ-ZADNEPROVSKIENĖ (LSDPF). Laba diena visiems. Norėčiau pristatyti Sporto įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projektu siūlome papildyti Sporto įstatymo 23 straipsnio 1 dalį, tai yra vienu punktu papildyti aukšto meistriškumo sporto ir fizinio aktyvumo programų bei projektų finansavimo valstybės biudžeto lėšomis neskyrimo pagrindus. Siūlome nustatyti, kad valstybės biudžeto lėšos tokioms sporto programoms ir projektams įgyvendinti negali būti skiriamos, jeigu finansavimo siekiančiam juridiniam asmeniui įsiteisėjusiu teismo sprendimu yra skirta bauda už teismo sprendimo nevykdymą. Kitaip tariant, manome, kad valstybė neturėtų remti sporto organizacijų, taip pat kitų subjektų, kurie nepaiso įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų ir nevykdo valstybės teismų sprendimo, o už teismų sprendimų nevykdymą joms yra skirtos net baudos. Pavyzdžiui, sporto organizacijai, nevykdančiai teismo sprendimo panaikinti, sustabdyti ar atlikti tam tikrus veiksmus, už teismo sprendimo nevykdymą gali būti paskirta bauda. Maksimali bauda gali siekti netgi apie 100 tūkst. eurų per metus, tai yra po 300 eurų per dieną.

Neatmestina tai, kad teismo skirtos baudos išieškojimas galėtų būti nukreiptas į valstybės lėšas, skirtas juridinio asmens sporto programai ar projektui įgyvendinti, todėl galimai strigtų ar net taptų neįmanomas pačios programos ar projekto įgyvendinimas, ypač tuo atveju, kai juridinis asmuo neturi ar turi mažai kitų nuosavų lėšų.

Pažymėtina, kad šitam projektui iš esmės pritarė Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Atsižvelgdami į Teisės departamento pastebėjimus dėl sporto politikos formavimo, norime paprašyti Vyriausybės išvados. Siūlau šitam projektui pritariti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiama kolege, jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Gentvilas. Ruošiasi klausiti A. Skardžius.

E. GENTVILAS (LSF). Mums frakcijoje V. Alekna sakė, kad reikia balsuoti už tą, tai mes balsuosime. O mano klausimas jums: ar tai jūsų debiutas kaip Seimo narės šitoje tribūnoje? Jeigu debiutas, noriu pasveikinti.

L. ASADAUSKAITĖ-ZADNEPROVSKIENĖ (LSDPF). Labai ačiū, kad balsuosite. Iš tikrųjų debiutas. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi B. Ropė.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamoji kolege, mes irgi greičiausiai balsuosime už kaip koalicijos partneriai. Bet norėčiau aš jūsų paklausti: kam konkrečiai šis įstatymas taikomas? Galbūt paminėtumėte keletą tų nusidėjėlių, kuriems gresia, priėmus šį įstatymą, tos nuobaudos ir tokia didelė finansinė prievolė?

L. ASADAUSKAITĖ-ZADNEPROVSKIENĖ (LSDPF). Iš tikrųjų taip, tai yra organizacijoms, kurioms yra skirtos mūsų biudžeto pajamos, finansai. Tai yra už tam tikrų teismų sprendimų nevykdymą, kai iš tikrųjų lėšos yra panaudojamos ne sporto programoms vykdyti, bet teismų išieškojimams apmokėti. Tai, sakykime, yra švaistomi pinigai. O iš tikrųjų iš praktikos tai yra tikrai pas mus garsiai nuskambėjusi Dziudo federacija, kuriai tikrai yra jau keleri metai tokios baudos, jos siekia nuo 5 iki 300 eurų kiekvieną dieną. Tai, sakykime, tikrai yra labai nemaži pinigai, tai yra valstybės pinigai. Tai aš manau, kad jie turi būti panaudoti efektyviai – sportui, sporto projektams.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū gerbiausiai pranešėjai ir ačiū, kad rūpinatės valstybės pinigais, mokesčių mokėtojų pinigais. Bet, sakykime, tada jau, kai skirta teismo bauda už teismo sprendimo

nevykdymą, ar tai nėra labai, sakykime, daug padaryta teisminių darbų? O kaip auditai, išieškojimai, kaip šitie dalykai? Negi skiriami pinigai, laukiama, kada bus įvykdyti pažeidimai, ir tada duodama tik teismams ir teismai jau skiria baudą, paskui niekas jos neišieško, tada neskirsite pinigų? O kaip vykdo antstoliai išieškojimą, kaip šitie procesai? Ar nereikia šioje vietoje kokių nors sprendimų?

L. ASADAUSKAITĖ-ZADNEPROVSKIENĖ (LSDPF). Na, mes iš tikrųjų dar komisijoje ir komitetuose tikrai svarstysime šitą dalyką. Daug tokių niuansų aš nežinau, bet žinau tai, kad jeigu nevykdo teismo sprendimų, yra už tai skiriamos baudos. Tai va, tai tiesiog dar pasvarstysime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Po pateikimo motyvai už, prieš. Pasitikriname. Nėra. Motyvų nėra.

Kaip tik yra balsavimo langas. Gerbiami kolegos, apsispręskime balsuodami dėl ką tik pateikto Sporto įstatymo pakeitimo projekto. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 83: už – 79, prieš – 1, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta. Siūlomas kaip pagrindinis Švietimo ir mokslo komitetas, taip pat siūloma kaip papildoma Jaunimo ir sporto reikalų komisija. Siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu?

Kolegė taip pat iš tribūnos kalbėdama pati paminėjo, kad prašytų Vyriausybės išvados. Ar galima bendru sutarimu pritarti tam? Galima. Dėkoju.

Toliau... Taip, A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Įskaitykite, kad aš balsavau už.

PIRMININKĖ. Kaip pasakysite. Gerai. (*Balsai salėje*)

Matau, kad R. Žemaitaitis skuba į tribūną, bet mes dar balsavimą kol kas turime, pabalsuoti už tuos klausimus, kurie jau buvo apsvaistyti, bet dėl kurių dar nepabalsuota.

Pirmiausia grįžtame prie rezervinio 5 klausimo. Rezervinis 5 klausimas. Prašom per šoninį mikrofoną, kolege.

I. KIZIENĖ (LSDPF). Prašau mano balsą įskaityti už.

PIRMININKĖ. Gerai, įskaitysime už.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Mano taip pat.

PIRMININKĖ. Gerai. Tai čia dėl Sporto įstatymo. (*Balsai salėje*) Supratau. Gerai, įskaitome 3 balsus už Sporto įstatymą.

15.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Arūną Dudėną patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projektas Nr. XVP-289 (priėmimo tęsinys)

Ir rezervinis 5 klausimas, kolegos, nutarimo svarstymas. (*Balsai salėje*) Mes grįžtame prie 3 straipsnio, dėl kurio komisija jau apsisprendė, ir siūlo paskirti J. Zailskienę komisijos pirmininke. Tai yra priėmimo stadija. Ar galima 3 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta.

4 straipsnis – pavesti komisijai tyrimą atlikti iki 2025 m. balandžio 17 d. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių, pritarta.

Ir 5 straipsnis – nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo jo oficialaus paskelbimo. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Taip pat atkreipiu dėmesį, kad yra gauta Teisės departamento išvada, jai siūloma nepritarti bendru sutarimu. Ar galime nepritarti Teisės departamento išvadai bendru sutarimu? Ačiū, nepritarta.

Taigi dėl viso. Ar yra norinčių? Norinčių kalbėti nėra. Taigi apsispręskime balsuodami. Tai yra priėmimas. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Arūną Dudėną patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projektas. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Gera! Nutarimas (projektas Nr. XVP-289) priimtas. (*Gongas*)

Toliau apsispręskime balsuodami dėl tų klausimų, kurie jau buvo apsvarstyti, bet dėl kurių dar nebalsavome. E. Rudelienė. Prašau.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Šiandien čia kažkaip vyksta stebuklai salėje. Tai ne tą mygtuką paspaudžiau. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Koks jūsų balsavimas?

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Aš norėjau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Už komisiją. Taip, įskaitysime protokole. Gera!

15.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XVP-278 (pateikimo tęsinys)

Seimo nutarimas dėl... Apsispręskime balsuodami dėl 2-2 klausimo. Atsiprašau, dėl 2-3 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projekto Nr. XVP-278. Buvo pateiktos dvi kandidatūros. K. Vilkauskas jas pristatė. Mums beliko tikrai apsispręsti balsuojant po pateikimo. Balsuojame.

Balsavo 102: už – 99, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas pagrindiniu komitetu Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 10 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu.

15.21 val.

Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 1, 2, 3, 4, 16, 17, 19, 20, 23, 31, 32, 35, 36, 37, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-234 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – ką tik finansų ministro pristatytas Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo projektas Nr. XVP-234. Pateikimas. Balsuojame.

Balsavo 104: už – 104, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas komitetas – Audito komitetas ir siūloma svarstyti birželio 10 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

15.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XVP-277 (pateikimo tęsinys)

Taip pat atkreipiu dėmesį, kad dėl 2-2 klausimo po pateikimo siūlomas pagrindiniu komitetu Kaimo reikalų komitetas ir siūloma svarstyti jau balandžio 15 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-9 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-282 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar norėčiau pakviesti pirmąjį vicepirmininką gerbiamą J. Oleką į tribūną, kad jis pristatytų rezervinius klausimus. Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo dėl Seimo valdybos patvirtinimo pakeitimo projektas Nr. XVP-282. Prašau.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, turime du išrinktus naujus Seimo vicepirmininkus, jais yra siūloma papildyti Valdybą. Tai R. Šukys, sveikiname, ir D. Želbienė, sveikiname. Kviečiu pritarti naujai Valdybos sudėčiai. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Po pateikimo klausimų nėra. Ar galėtume bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Svarstymo stadija. Norinčių kalbėti nėra. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ir priėmimo stadija. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. 1 straipsnis. Atsiprašau. Ar galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? Pritarta. Ar 2 straipsniui galėtume pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ir apsispręskime balsuodami dėl rezervinio 1 klausimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 105: už – 105, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)
Toliau posėdžiui pirmininkaus R. Budbergytė. Prašau.

15.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo Nr. XV-10 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-281 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKĖ (R. BUDBERGYTĖ, LSDPF). Gerbiami kolegos, rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 14 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-281. Pranešėjas – J. Olekas. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, gal jums bus ir netikėta, bet siūlau Seniūnų sueigą papildyti mūsų kolegomis R. Šukiu ir D. Žebeliene. (*Balsai salėje*) Ir siūlau pritarti pateiktam nutarimo projektui.

PIRMININKĖ. Kolegos, gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsai salėje*) Ką? (*Juokas salėje*) Labai ačiū. Aš suprantu, kad čia kolegos kartais juokauja.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, pritarta. Kolegos, svarstymas. Ar galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Galima. Labai ačiū, kolegos. Matau tikrai, kad prieštaraujančių nėra. Pritarta. Priėmimo stadija. Yra du straipsniai. Ar galima jiems abiem pritarti, kolegos? (*Balsai salėje*) Galima. Ačiū, matau, pritarta. Dėkui. Balsuojame dėl viso.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 102, balsavo 101: už – 101, prieš nebuvo ir susilaikiusių taip pat nebuvo. Seimo nutarimas yra priimtas, jam pritarta. (*Gongas*)

15.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-280 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Toliau, kolegos, rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo projektas Nr. XVP-280. Pranešėjas – J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, mūsų kolegę D. Žebeliene išrinkę Seimo vicepirmininke, turime pakeisti komitetų sudėtį. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininko poste ją pakeis kas nors kitas, todėl reikia išbraukti iš einamų pareigų. (*Balsai salėje*) Dar nežinome, dar nežinome sprendimo. Prašau? (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Vilius. (*Balsai salėje*)

J. OLEKAS (LSDPF). Ne, pirmiausia pašaliname, taip?

PIRMININKĖ. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Matau, kolegos, atsisakė ir tie, kurie buvo užsirašę. Ar galime pritarti? Pritariame, taip? Labai ačiū. Svarstymas. Ar galima

pritarti bendru sutarimu? Kolegos, matau, prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta po svarstymo. Priėmimas. Du straipsniai. Ar galime jiems irgi pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų irgi nėra niekas užsirašęs. (*Balsai salėje*)

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, norminis aktas – Seimo nutarimas. Priėmimo stadija. Man atrodo, neturėtų būti bendru sutarimu. Ar aš jau čia klystu?

PIRMININKĖ. Balsuosime.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kad jūs neleidžiate. Sakote...

PIRMININKĖ. Čia už du straipsnius ir po to balsuojame.

E. GENTVILAS (*LSF*). A, taip? (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Jeigu blogai jūs mane supratote, vadinasi, mano yra bloga verbalizacija. Atsiprašau, kolega. Taip. Tuomet balsuojame dėl viso.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 111 Seimo narių, balsavo 110: už – 110, prieš nėra ir susilaikiusių taip pat nėra. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 5 d. nutarimo Nr. XV-38 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-279 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo projektas Nr. XVP-279. Prašau. Pranešėjas – J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvos Respublikos Seimo Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos pirmininku siūlome patvirtinti Seimo narį V. Rakutį. Kviečiu pritarti pateiktam projektui.

PIRMININKĖ. Kaip jūs... Jūsų nori paklausti V. Juozapaitis. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Čia klausti galima, taip?

PIRMININKĖ. Taip.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Demokratinė šalis, galima paklausti.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Taigi tikrai ačiū už suteiktą galimybę. Gerbiamas pranešėjas, Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija, jau daug metų veikianti Seime, iš tikrųjų buvo viena iš tokių išskirtinių komisijų, kurioje dalyvauja ir mūsų svečiai iš išorės, kitaip sakant, visuomenės deleguoti arba įstaigų. Bet yra toks, čia galbūt ateičiai, aš nežinau... Žinoma, kad reikia patvirtinti pirmininką, juolab kad pakeitėme ir įstatus šios komisijos. Bet aš mačiau transliuojamą šitos komisijos posėdį, kuomet Seimo komisijos pirmininką rinko ne Seimo nariai, kas yra visiškai neįtikėtina ir tikrai nestatutinis veiksmas bet kuriuo atveju. Tai ateityje reikėtų sureguliuoti, jeigu mes jau skiriame tokios išskirtinės komisijos pirmininką, jis turėtų būti tiesiog Seimo paskirtas, o ne kvestionuojamas kitų komisijos narių, kurie nėra Seimo nariai. Nes ne Seimo nariai negali skirti Seimo komisijos pirmininko. Tai toks tiesiog pastebėjimas ateičiai.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū. Čia labiau pastebėjimas nei klausimas, kaip jūs sakote, bet tai tikrai įrodo, koks demokratinis yra Lietuvos Respublikos Seimas, ir leidžia plačiau traktuoti demokratiją. kažkas panašaus yra ir mūsų bendroje Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijoje, kur mes irgi randame sutikimą. Bet būtinai atsižvelgsime į jūsų išreikštą pastabą. Labai ačiū, kolega.

PIRMININKĖ. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo šiam Seimo nutarimo projektui? Taip. Labai ačiū. Svarstymo stadija. Ar galime pritarti, nes nematau... Bendru sutarimu. Labai ačiū, kolegos.

Einame prie priėmimo stadijos. Yra du straipsniai. Dėl jų galime sutarti ir tada balsuotume už šį visą nutarimo projektą. Ar galime tai padaryti? Labai ačiū. Kolegos, balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 111 Seimo narių, balsavo 111: už – 111, prieš ir susilaikiusių nėra. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

15.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XVP-277 (*pateikimo tęsinys*)

Kolegos, dabar siūlau grįžti prie Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projekto. Tiesiog buvo padaryta klaida: pasiūlytas Kaimo reikalų komitetas, o turi būti Kultūros komitetas. Ar galime pritarti dėl Kultūros komiteto vietoj Kaimo reikalų komiteto? Taip. Ačiū, kolegos. kažkas... Labai labai ačiū.

15.33 val.

Skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektas Nr. XVP-205 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektas Nr. XVP-205. Prašom. Pranešėjas – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Lietuvos Respublikos skolų išieškojimo įmonių įstatymą. Įstatymas buvo registruotas praeitą kadenciją. Kadangi nėra dalies Seimo narių, kurie buvo autoriai, tai perregistruojame iš naujo, teikiame jį. Kaip matėte, Teisės departamentas yra pateikęs nemažai pastabų, bet jos yra daugiau techninio pobūdžio, jas komitetas galėtų ištaisyti.

Šiuo metu Lietuvoje skolų išieškojimas vykdomas pagal Akcinių bendrovių įstatymą. Nėra specializuoto įstatymo, kuris numatytų, kaip vykdoma, kada vykdoma, kokia apimtimi yra vykdoma, nėra numatyta licencijavimo veikla, nenumatyti savivaldos organai, nenumatytas būtent teisių perleidimas.

Dėl ko šitas įstatymas yra reikalingas ir kodėl jisai gimė praeitais metais, tiksliau, praėjusią kadenciją? Kadangi paaiškėjo faktų, kai dabartinės skolų išieškojimo agentūros pagal Civilinį kodeksą realiai turėtų priteistas palūkanų normas išieškoti per 6 mėnesius, tačiau to nelaukia, perparduoda kitam ir tada jau išieško. Jeigu žmogus nori atgauti tuos pinigus, tada žmogus, skolininkas, priverstas eiti į teismą ir taip susigrąžinti. Tai akivaizdžiai matome, kad yra labai didelis piktnaudžiavimas skolų išieškojimo agentūrų, našta krenta paprastiems, eiliniams gyventojams, dėl ko jie tiesiog neišlipa iš tų skolų. Todėl norime šitą dalyką sureguliuoti, sutvarkyti. Manau, kad Biudžeto ir finansų komitetas, Ekonomikos komitetas bus tie komitetai, kurie iš tikrųjų pakoreguos, pataisys. Vyriausybės išvados irgi tikrai prašyčiau, kad duotų, nes tai yra susiję ir su Asmens duomenų apsaugos įstatymo pakeitimu, ir su išpareigojimais. Tai labai trumpai tiek, kolegos.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Jūsų nori paklausti, pirmas klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, šį įstatymą dar praeitoje kadencijoje teikė gerbiamas A. Palionis ir dėl jo buvo 150 pastabų iš Teisės departamento. Jeigu jau jūs teikiate tą patį įstatymą, gal reikėjo ištaisyti dar 90 pastabų, kurios liko. Biudžeto ir finansų komitetas ir visi komitetai nėra ta vieta, kur jie turi taisyti blogus įstatymus. Aš suprantu, jei ten viena kita klaida, galima ištaisyti. Bet kablelius, kaip jūs sakote, toje vietoje ar ne toje vietoje... Kablelis, ne vietoje padėtas, daug ką reiškia. Kodėl neištaisėte iki galo? Ištaisėte tik 50 klaidų, o 90 vis tiek palikote.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Labai keista, gerbiamas kolega. Jos ir buvo ištaisytos pagal tą, bet kažkaip stebuklingu būdu jos vėl atsirado. Jeigu būtų trečias, ketvirtas, tai dar ką nors surastume. Tam jūs ir esate profesionalus komitetas, esate komiteto pirmininkas, turite biurą ir, kaip būdavo įprasta... Gerbiamas Algirdai, ko gero, prisimenate socialinį modelį, kai jūs buvote autorius ir kai jūsų Vyriausybė teikė, mano tuometis Ekonomikos komiteto pirmininkas pusę metų dirbo su jūsų pateiktu projektu. Tai tam ir yra tie profesionalūs komitetai, kurie dirba. Lygiai taip pat ir Teisės ir

teisėtvarkos komitetas: atneša iš Vyriausybės projektą, Teisės ir teisėtvarkos komitetas žiūri, kaip politiškai sutvarkyti jį. Normalus yra dalykas. Tai ne prieštaraivimas Konstitucijai kažkoks būtų, o techniniai darbai. Tuo labiau kad Vyriausybės išvados prašome, ir premjeras apie tai irgi žino.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas Remigijau, didžiuojuosi jūsų veržlumu tai padaryti. Šis įstatymo projektas dar man būnant pirmininku Biudžeto komitete buvo sutvarkytas ir perėjo svarstymo stadiją, viskas buvo padaryta. Bet tada atėjo kiti valdantieji – liberalai, konservatoriai ir išmetė į šiukšlių dėžę visą sutvarkytą.

Bet kaip jūs vertinate, kad, pagal dabar galiojančius įstatymus, kai nėra normalaus reglamentavimo, skolų išieškojimo įmonėms leidžiama vogti? Ką reiškia? Per 6 mėnesius ką prisiteisi, gali gauti palūkanas, jeigu ne – turi prisiteisti iš naujo. Tai jos masiškai apvaginėja skolininkus. Ir dabar kas bus gynėjas? Pamatysi, prieš balsuos liberalai, konservatoriai ir dalis valdančiųjų. Pamatysime, kaip eis. Ir jūs tikėtės, kad šis įstatymas ateis į priėmimo stadiją ir skolininkai nuo vagysčių iš skolų išieškojimo įmonių bus apsaugoti?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Tikrai noriu tikėti, nes šiandieną Liberalų sąjūdis rodo stulbinančius dalykus: kartu balsuoja su valdančiąja dauguma ir tikrai dažnai palaiko, ir, matome, 3–4 balsavimai būna, ir prie mikrofono ateina, paprašo, kad netyčia sumaišė ir suklydo. Tai tikrai tikiuosi, kad Liberalų sąjūdis bus ta politinė jėga, kuri tikrai šiandien palaikys, padės žmonėms vengti tų didelių skolų ir balsuos taip, kaip iš tikrųjų ir reikia. Ačiū Liberalų sąjūdžiui iš karto į priekį, kad nereikėtų per mikrofoną prašyti.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, jūs teikiate įstatymą, kuris kaip ir įteisina skolų išieškojimo įmones. Išeina taip, kad įstatymu mes joms suteikiame tam tikras viešojo administravimo funkcijas.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Šiandien jau yra subjektų, kurie turi valstybės įgalinimus išieškoti skolas, tai yra antstoliai. Dabar sukuriame dar vienus subjektus, kurie išieškos skolas. Jeigu dabar tokios įmonės 100 % teikia, reikalauja padengti skolas ir 100 % pasiima atlygį nuo skolos dydžio, kas bus tada, kai mes įteisinsime įstatymą?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Tam ir reikia, gerbiamas kolega, puikiai žinote, įteisinti šitą dalyką. Antstoliai ima nepagrįstas, na, kaip ir pagrįstas – pagal teisingumo ministro patvirtintus įkainius, ir labai dažnu atveju antstolių įkainiai būna du tris kartus didesni nei skolų išieškojimo agentūrų.

Kitas dalykas. Stambiosios įmonės, tokios, pavyzdžiui, kaip Vilniaus šilumos tinklai, arba pačios išieško, arba samdo skolos išieškojimo įmonę. Jos nesikreipia į antstolius ir ta veikla nėra reguliuota, net nėra deleguota. Antstoliams mes delegavome, tai yra valstybės funkcija. Antstoliai, notarai yra deleguoti. Čia šiandien mes sakome, kad jie gali imtis vykdyti veiklą pagal Akcinių bendrovių įstatymą. Gerbiamas Juliau, pagal Akcinių bendrovių įstatymą! Dabar norime sukurti specializuotą įstatymą, kuris būtų. 2018–2019 metais to projekto esmė ir gimė būtent Finansų ministerijoje, tuometiam Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkui V. Ažuolui tada ir kilo mintis, kad vis dėlto reikia sureguliuoti. Tai tiesiog yra senas projektas, kuris niekada vis taip ir nepamato dienos šviesos dėl lobistų, kurie nenori tam tikros veiklos atimti. Na, čia yra grynai... mes puikiai tą dalyką žinome, jau trečia kadencija jisai iš paskos keliauja.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai už – V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Ateina tas laikas, kad ir trečią kadenciją negalime priimti šio skolininkų apvogimo, bet pagaliau ateina laikas tai padaryti. Aš žinau, koks buvo didžiulis lobistų pasipriešinimas, kaip jie sugebėjo Seimo narius apeiti, kaip kelios partijos net ultimatumą išstatė, kad šis įstatymas Seimo salėje negali atsidurti. Žinau aš tas visas pasakas. Tada atėjo liberalkonservatoriai, nauja kadencija, išmetė tą įstatymą, nors buvo perėjęs svarstymo stadiją. Pagrindinis tikslas, kad skolų išieškojimo įmonės laikytųsi įstatymų. Neteisėtai paimti pinigai iš skolininko tai yra vagystė. Jeigu mes šio įstatymo nepriimsime, jis nepereis priėmimo stadijos, vadinasi, tą

vagystę mes toliau toleruojame. Tegul tos įmonės toliau apvagia skolininkus, nes jie yra silpnoji pusė. Kiekvienas negali paduoti į teismą, kad neteisėtai iš jo buvo priskaičiuoti įvairūs delspinigiai ir palūkanos. Per balsavimą pamatysime. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. J. Sabatauskas – replika.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Aš labai trumpai patikslinsiu, ką aš turėjau omenyje. Dabar skolų išieškojimo įmonės 100 % pasiima sau kaip antkainį nuo skolos dydžio. Šios įmonės veikia laisvos rinkos sąlygomis, pačios nusistato savo įkainius. Antstolių nustato finansų ir teisingumo ministrai. Tai yra didelis skirtumas. Mes sukuriame dar vieną grupę, kuri bus siundoma ant žmonių.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, ne komitetų darbas taisyti blogai parengtus įstatymus. Ne vieną įstatymą grąžinau, kai buvau Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas, savo Vyriausybei, jeigu būdavo blogai parengta. Jeigu mes nenorime, gerbiamas Valia, kad lobistai vaikščiotų po komitetus ir padarytų savo ne visada gerą lobistinį darbą, tai mes turime įstatymą padaryti tokį, kad nebūtų tiek Teisės departamento pastabų. Teisės departamentas ir yra pirmas barjeras, kuris parodo, kaip kokybiškai arba nekokybiškai parengtas įstatymas.

Todėl aš ir siūlau nepritarti šiam įstatymo projektui. Jis turi būti sutvarkytas taip, kaip reikalauja teisėkūros procesas, be klaidų. Tuomet aš pirmas balsuosiu už tą įstatymą. Pačiai idėjai priitariu, bet kokybė čia yra žemiau...

PIRMININKĖ. Kolegos, motyvai išsakyti. Prašau balsuoti. Balsuojame.

Užsiregistravo 94 Seimo nariai, balsavo 91: už – 55, prieš – 6, susilaikė 30. Pritarta po pateikimo. Primenu, kad pranešėjas prašė Vyriausybės išvados.

Prašau. Per šoninį mikrofoną – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Replika po balsavimo. Aš džiaugiuosi, kad per pateikimo stadiją praleidome. O pirmininką noriu nuraminti: BFK jau viskas yra sutvarkyta, netgi buvo pritarta po svarstymo. Tai išsitraukiame tą, pateikiame, ir viskas, nieko daryti nereikės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kolegos, pagrindiniu komitetu yra siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Labai ačiū. Dėl Vyriausybės išvados, kaip ir sakiau, sutarėme. Pats Remigijus paprašė, taip?

15.44 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-204 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo 2 ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-204. Pranešėjas – R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, vėlgi noriu pristatyti Pelno mokesčio įstatymą. Praėjusią kadenciją grupė Seimo narių, kaip Valius sakė, liberalai ir konservatoriai, tarp jų buvo ir M. Skritulskas, ir liberalai, ir konservatoriai šitą dalyką palaikė... Dabar mes kalbame apie tam tikrą mokesčių pakeitimą ir siūlome leisti reinvestuojamam pelnui taikyti tarifą. Jisai galiojo, jisai galiojo realiai nuo 1997 iki 2001 metų, akivaizdu, kad labai stipriai prisidėjo prie Lietuvos ekonomikos raidos ir ekonomikos kilimo. Kartu mes dabar siūlome būtent tą tokį procesą daryti. Be to, matome, kas vyksta Amerikoje, kas vyksta su muitų politika, tai, aš manau, gali padaryti tam tikrą neigiamą įtaką mūsų ekonomikai. Jeigu šitas įstatymo projektas būtų priimtas, tai duotų plusą. Kartu prašysime Vyriausybės išvados, nes su finansų ministru yra kalbėta, bet vėlgi turi paimti skaičiavimus, įvertinti, pažiūrėti, kokią įtaką turės.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Jūsų nori paklausti. Pirmas – V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas pranešėjas, kaip jūs galvojate, ar jums neatsitiks taip, kaip konservatoriams praeitoje kadencijoje? Kai jie atnešė mokesčių reformą, tai tikslas buvo duoti lengvatų, pelno mokesčio lengvatų, stambiam verslui už 250 mln., kažkas panašaus kaip čia, bet tą pačią sumą atimti iš smulkiojo ir vidutinio verslo, tai yra individualios veiklos ir visų kitų.

Ačiū Dievui, iš smulkiojo verslo jiems nepavyko nieko atimti. Jeigu pagal tokį scenarijų eitumėte, tai visi balsuotų už ir smulkusis verslas būtų laimingas, bet kodėl šių lengvatų nenorite pritaikyti ir individualiai veiklai, nes tai yra verslo rūšis? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Bet dėl ko tikrai, gerbiamas Valiau, aš pritariu? Pamenu tą mūsų kovą, kada sėdėjome, prisiminkite, prie šoninių mikrofonų čia, kaip sakant, švarkus plėšėmės, ir pavyko iš tikrųjų pasiekti tuo metu tą pergalę. Aš manau, kad teikiant Vyriausybės išvadą tiek Biudžeto ir finansų komitetas, tiek atskirai mes tikrai galime kreiptis, kad būtų įtraukti individualią veiklą vykdančios subjektais, ir kartu su ūkininkais reikėtų šiandieną, matyt, irgi šnekėti. Prieš 2 savaites, A. Sysas neleis sumeluoti, jo kabinete buvo susirinkusi valdančioji koalicija su Finansų ministerijos atstovais, kalbėjome irgi būtent dėl galimybės ūkininkus įtraukti, kad galėtų pelną kompensuoti šitais dalykais. Ir dėl žemės, ir dėl pastatų, ir panašių dalykų, ir dėl galimybės tapti UAB'ais, ką mes šnekėjome. Tai vėlgi aš manau, kad galėtume link to žengti, tada individualią veiklą vykdančių subjektų ir ūkininkų nekaltintume, kad tai (...) ar tai dar kokie nors dalykai, iš-eitume iš to lauko necenzūrinių žodžių, kur kartais vadina mus. Aš tikrai pritariu jūsų šitam dalykui, bet sakau čia, kad, aš manau, turime susėsti su Finansų ministerija, pasižiūrėti, kokios yra galimybės ir kiek tai leidžia. Aš tikrai už esu. Juolab kad pagal naują mokesčių reformą, kada pelno mokestis didėja iki 17 %, reinvestuojamą pelną mes vėlgi leidžiame investuoti. Tai tas pats yra. Tai čia tiesiog aš manau, kad reikia pažiūrėti, kiek mums tai kainuotų, kiek suskaičiuotų. Čia norai geri, o reikia skaičius turėti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Grubliauskas.

V. GRUBLIAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mielas Remigijau, aš netrukus po jūsų vėlgi teiksiu to paties įstatymo pakeitimo projektą, tam tikrą papildymą, kuris labai glaudžiai siejasi su jūsų ką tik pristatytu Pelną mokesčio įstatymu. Akcentas, kurį teiksiu aš ir kuriam tikiuosi lygiai taip pat pritarimo, kaip ir jūsų projektui, kurį jūs dabar teikiate, kad investicinio projekto apmokestinamasis pelnas būtų taikomas ne iki 2028 metų, kaip yra dabar reglamentuojama, bet iki 2030 metų. Ar nemanytumėte, kad, sakykime, tuos abu projektus (aš labai tikiuosi, kad pateikimo stadiją jie tikrai pereis) reikėtų sujungti galbūt į vieną, nes iš esmės mes kalbame apie tą patį? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip, gerbiamas kolega, labai teisingas klausimas. Tikrai aš net neabejoju, kad šitie du projektai turi būti sujungti. Tiek dėl vieno, tiek ir dėl kito, kai bus Vyriausybės išvada, juos sujungs Biudžeto ir finansų komitetas, Ekonomikos, man atrodo, komitetas papildomas turėtų būti ir artimiausiu metu kartu su mokesčių pakeitimais, kurie gal gegužės mėnesį ateis į Seimą, į plenarinių posėdžių salę, būtų galima *in corpore* svarstyti. Aš tikrai manau, kad realiai teisingas sprendimas būtų.

PIRMININKĖ. B. Ropė. Prašau.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų sveikintinas yra pasiūlymas, tiksliai man yra toks neaiškumas. Gal galėtumėte patikslinti? Savaiminio ekonominio augimo požymių turinčiose savivaldybėse, vadinasi, turtingose savivaldybėse, aš taip suprantu?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Tenai, kur viskas vystosi gerai, galima taikyti nulinį tarifą reinvestuojamam pelnui, bet *biednose* savivaldybėse, neturinčiose augimo požymių, siūlomos praėjusio mokestinio laikotarpio bendros pajamos, kurios neviršija 10 mln. Kodėl toks apribojimas ir kodėl negali būti ir didesnis kapitalas tenai, kad pasinaudotų ta lengvata?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Čia buvo... Kadangi tos Vyriausybės Finansų ministerijos buvo pateikti tokie skaičiavimai, tai jie tiesiog ir liko. Dėl to, kolega, ir prašau Vyriausybės išvados, kad pateiktų. Gal yra koks nors kitas matymas, kitas vaizdas ir gal vietoj 10 mln. mes turime 5 mln. Aš manau, čia klausimas yra, kiek gali daryti įtaką ir kokią naudą gali duoti, kolega. Dėl to ir sakau, Vyriausybės išvada yra reikalinga, nes tą projektą mes darėme, jeigu aš neklystu, 2022 metais, man atrodo, jeigu aš gerai prisimenu, kadangi buvo kovidiniai metai. Galiu klysti, bet atrodo, 2022 metais jisai pradėjo, kaip sakant, gimti.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų už užsirašė K. Neimantas. Prašom.

K. NEIMANTAS (NAF). Ačiū, pirmininke. Tikrai norėčiau raginti balsuoti už dėl labai paprastos priežasties: kad šitie pinigai iš esmės, priimant šią įstatymą, grįžta į rinką, į apyvartą, jie nėra išsitraukiami, neišvyksta iš šalies. Verslas tokiu atveju turi daugiau galimybių reinvestuoti, plėstis, priimti daugiau darbuotojų ir taip iš esmės užsukti grandinė, dar daugiau surinkti mokesčių ir į valstybės biudžetą. Raginu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Kolegos, balsuojame.

Užsiregistravo 99 Seimo nariai, balsavo 97: už – 80, prieš – 1, susilaikė 16 Seimo narių. Po pateikimo projektui yra pritarta. Tuomet prašome Vyriausybės išvados. Siūlomi komitetai: pagrindinis yra Biudžeto ir finansų komitetas ir kaip papildomą nori pasiūlyti Ekonomikos komitetą, kaip matau, taip? Svarstymo data yra birželio 10 diena. Ar galime pritarti? Labai ačiū, pritarta.

15.52 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-260 (pateikimas)

Pelno mokesčio įstatymo 2 ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-260. Pranešėjas – V. Grubliauskas. Prašau.

V. GRUBLIAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kolegos, tikrai norėčiau taupyti jūsų visų laiką. Prieš mane kalbėjęs R. Žemaitaitis iš esmės pristatė visą paketą keistinių dalykų, kalbant apie Pelno mokesčio įstatymo 2 ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Tik tai dalyje, kurią siūlau aš ir kolegė B. Vėsaitė, dėl ko dar teikiame atskirą įstatymo pakeitimo projektą, kalbama apie tai, kad numatytume Pelno mokesčio įstatymo 46¹ straipsnio 4 dalyje, kad apmokestinamasis pelnas dėl vykdomo investicinio projekto būtų taikomas ne iki 2028 metų, kaip yra dabar, bet iki 2030 metų mokestinių laikotarpių patirtomis išlaidomis.

Aš manau, kad lygiai taip pat, kaip ir prieš tai teiktas sprendimo... projektas, jis galėtų būti svarstomas, be abejo, Biudžeto ir finansų komitete ir Ekonomikos komitete. Ir dėl jo taip pat tikrai reikėtų Vyriausybės išvados. Ir aš manyčiau, kaip ir klausiau gerbiamo Remigijaus, ir jis patvirtino, aš manau, kad svarstant komitete tuos abu įstatymų projektus būtų galima sujungti į vieną ir bendrame kontekste išspręsti iš esmės tuos pačius Pelno mokesčio įstatymo pakeitimo klausimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas pranešėjau, jūsų niekas nenori paklausti. Dėl motyvų? Irgi nėra norinčių kalbėti nei už, nei prieš. Todėl, kolegos, einame balsuoti ir balsuojame.

Užsiregistravo 102 Seimo nariai, balsavo 100: už – 84, prieš – 1, susilaikė 15. Po pateikimo projektui yra pritarta. Kolegos, primenu, kad yra būtina paprašyti Vyriausybės išvados. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstymo data yra birželio 10 diena. Ar galime tam pritarti? Labai ačiū, pritariame.

15.54 val.

Civilinio turto konfiskavimo įstatymo Nr. XIII-2825 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 7¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2656(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Civilinio turto konfiskavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 7¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2656(2). Pranešėja – A. Širinskienė. Prašau. Svarstymo stadija.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Komitetas praėjusį trečiadienį apsvaistė įstatymo projektą ir 9 balsais už, visų balsų dauguma, pritarė. Kartu teikiame patobulintą įstatymo variantą. Atsižvelgėme į Teisės departamento, Aukščiausiojo Teismo nuomones. Projektas buvo teisiškai patobulintas.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Diskusijoje dalyvauti, matau, nėra norinčių. Dėl motyvų nėra. Balsuojame, kolegos.

Po svarstymo pritarta. Užsiregistravo 98, balsavo 96: už buvo 88, susilaikė 7, prieš – 1.

15.56 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2624 (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2624. Pranešėjas – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Klausimas buvo svarstytas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete. Atsižvelgdamas į Teisės departamento, Vyriausybės, Tarnybinės etikos komisijos bei kitų institucijų pastabas, bendru sutarimu nutarė gražinti iniciatoriams tobulinti šį projektą, nes jo tikslai ir uždaviniai iš dalies įgyvendinti dar 2024 m. birželio 13 d. priimtais Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimais. Pakartojau – siūloma gražinti tobulinti.

PIRMININKĖ. Kolegos, balsuojame už... Oi, motyvai, matau. Atsiprašau, J. Razma užsirašęs kalbėti. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš nepritariu tokiam komiteto nusiteikimui. Projekto tik du straipsniai. Tai kodėl pats komitetas negali patobulinti, jeigu mato, kad galima patobulinti, ir siūlote tai daryti autoriui? Tai ką tada kalbėti apie pono A. Syso pastabas dėl čia anksčiau teikto projekto, kur yra Teisės departamento 90 pastabų? Šiuo atveju aš siūlau skirti kitą komitetą, galbūt Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, kuris yra šiek tiek, matyt, jautresnis tokiems klausimams kaip tie, kurie susiję su Rusija, Baltarusija. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, man atrodo, čia nepagrįstai viską suvedė į viešųjų pirkimų dalykus, nes tikrai ne vien dėl to reikalingas deklavimas.

PIRMININKĖ. D. Griškevičius – motyvai už.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Tiesiog sureaguojant į ką tik kalbėjusio kolegos pasisakymą. Komitetas tikrai svarstė, įvairios institucijos pasisakė, tarp jų ir Vyriausybė. Beje, dar jūsų buvusi Vyriausybė, jeigu neklystu, ir pasisakė neigiamai.

O kitas dalykas, kas yra svarbu akcentuojat šitą klausimą, pats įstatymo teikėjas, šiuo atveju L. Kasčiūnas, sutiko, kad tikrai klausimo šiuo atveju nebereikia svarstyti.

PIRMININKĖ. Kolegos, mes turime dabar apsispręsti balsuodami, ar pritariame komiteto nuomonei gražinti iniciatoriams tobulinti, o toliau, jeigu nepritarsime, tai tada žiūrėsime, gal koks kitas komitetas.

Balsuojame, ar gražinti iniciatoriams tobulinti. Toks komiteto sprendimas, apsispręskite.

Užsiregistravo 98 Seimo nariai, balsavo 98: už tai, kad būtų gražinta, – 81, prieš – 2 ir susilaukė 15 Seimo narių. Taigi gražinama iniciatoriams tobulinti.

15.59 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 8, 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-155, Darbo kodekso 57 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-156 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas yra Mokslo ir studijų įstatymo projektas Nr. XVP-155 ir lydimasis – Darbo kodekso 57 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-156. Pranešėjas – L. Šedvydis. Prašau.

L. ŠEDVYDIS (LSDPF). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Šį įstatymo projektą parengė B. Vėsaitė, bet kadangi šiandieną jos nėra, tai aš pabandysiu jį pristatyti.

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 8 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu ir Lietuvos Respublikos darbo kodekso 57 straipsnio papildymo įstatymo projektu siekiama užtikrinti teisės aktų nuostatų suderinamumą, gerinti mokslo ir studijų institucijų darbuotojų darbo teises bei stiprinti teisinių santykių aiškumą.

Pagrindinės problemos, kurias siekiama išspręsti projektu, yra dabar egzistuojanti darbo užmokesčio sąlygų nelygybė, kai kai kurios aukštosios mokyklos nevykdo Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinėje sutartyje nustatytų darbo užmokesčio didinimo įsipareigojimų.

Taip pat terminuotų darbo sutarčių reguliavimas. Šiuo metu Mokslo ir studijų įstatyme numatyta, kad su dėstytojais ir mokslo darbuotojais sudaromos terminuotos darbo sutartys, tačiau darbo teisės principai numato, kad tokiomis sutartimis neturėtų būti piktnaudžiaujama, todėl siūloma reglamentuoti, kad po teigiamo atestacijos įvertinimo darbo sutartys su dėstytojais būtų sudaromos neterminuotai.

Taip pat atleidimo tvarkos aiškumas. Mokslo ir studijų įstatyme yra įtvirtinta, kad neatestuoti dėstytojai ir mokslo darbuotojai gali būti atleidžiami, tačiau jų atleidimo sąlygos skiriasi nuo Darbo kodekse numatytų garantijų, kas gali lemti diskriminacinę praktiką ir darbuotojų teisių pažeidimus.

Galiausiai pensinio amžiaus darbuotojų atleidimo reguliavimas. Mes gana panašų projektą, vėlgi tos pačios B. Vėsaitės teiktą, turėjome Valstybės tarnybos įstatymo. Šiuo metu Mokslo ir studijų įstatyme numatyta, kad mokslo darbuotojai ir dėstytojai, sulaukę pensinio amžiaus, gali būti atleidžiami, tačiau šią nuostatą iš esmės kartais galima vertinti kaip tam tikrą diskriminacijos formą.

Taigi siūlomame projekte mes iš esmės siūlome terminuotų darbo sutarčių peržiūrą. Siekiama, kad dėstytojai ir mokslo darbuotojai po teigiamo atestacijos įvertinimo galėtų pereiti prie neterminuotų darbo sutarčių, taip užtikrinant darbo stabilumą ir mažinant darbo santykių neapibrėžtumą.

Darbo užmokesčio reguliavimas. Šiuo projektu įtvirtinama nuostata, kad darbo užmokesčio didinimas akademinėi bendruomenei turi būti užtikrintas vadovaujantis Švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties nuostatomis, taip siekiant užkirsti kelią dabartinei situacijai, kai kai kurios aukštosios mokyklos nevykdo šios pareigos.

Darbo santykių nutraukimo procedūrų aiškumas. Suderinant Mokslo ir studijų įstatymo ir Darbo kodekso nuostatas siūloma užtikrinti, kad dėstytojai ir mokslo darbuotojai būtų atleidžiami laikantis bendrųjų Darbo kodekso garantijų, o neatestuoti asmenys galėtų būti atleisti nepažeidžiant teisėtų lūkesčių ir stabilumo principo.

Galiausiai diskriminacijos dėl amžiaus prevencija. Siūloma keisti Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas, kurios leidžia nutraukti darbo sutartis su dėstytojais ir mokslo darbuotojais, sulaukusiais pensinio amžiaus.

Kaip pagrindinis argumentas – iš to mes galėtume tikėtis didesnio darbo santykių stabilumo, sąžiningo darbo užmokesčio reglamentavimo, vienodo darbo santykių nutraukimo sąlygų tarp Mokslo ir studijų įstatymo ir Darbo kodekso reguliavimo ir nediskriminavimo dėl amžiaus užtikrinimo. Taigi dėl šito įstatymo, beveik be abejonės, reikės Vyriausybės išvados, jeigu Seime sulauks pritarimo.

Jeigu taip rimtai, aš iki buvimo Seime dirbau universitete ir su nemaža dalimi tų problemų man tiesiogiai teko susidurti. Tarkime, jeigu jūs manote, kad mes, kaip valstybė, investuodami šimtus tūkstančių eurų į doktorantų parengimą ir nustatydami jiems darbo sąlygas, kada jie dirba ketvirčiu etato už kokius 300–400 eurų į rankas, ir kad tai yra akademinė karjera, ir kad iš to mes galime turėti būsimus Nobelio premijos laureatus, mes tada esame labai naivūs. Reikia šiuo atveju daugiau stabilumo. Laukiu jūsų klausimų.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Gerbiamas pranešėjau, ištis tokia jau mada tapo, kad neša Socialdemokratų frakcijos atstovai tokius klausimus, kurie iš esmės yra prieš apykaitą, progresą, atliepimą šių dienų iššūkių ir kitų dalykų, kalbant apie konkuravimą, kompetencijas ir kitus dalykus. Bet mano klausimas visgi apie vieną tezę, kurią jūs aiškinamajame rašte esate labai išryškinę ir tribūnoje irgi tą paminėjote – darbo užmokesčio pakėlimas, taip pat ir akademiniam personalui, dėstytojui. Jūs teigiate, kad ne, nepasiekė tikslų, nes nepasiekė žmonių, kurie dirba, tarkime, universitetuose. Kaip jūsų šitas sprendimas konkrečiai paveiks šitą situaciją? Didinamas yra darbo užmokesčio fondas, o ne atlyginimas vienam darbuotojui. Universiteto tikslas yra turėti savo strategiją, kam nors pridėti daugiau, kam nors galbūt mažiau, bet turi būti bent kokia nors apytaka, konkurencija ir kiti dalykai.

PIRMININKĖ. Kolega, klausiate.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Sakykime taip, kiek susiję su universitetais ir kolegijomis, tas pasiskirstymas bet kokio atlyginimų kėlimo arba atlyginimų fondo kėlimo, kada į žemesnį lygį nueinama, kelia iš karto neteisingumo tokį jausmą. Man pačiam teko tai patirti, būnant vienu iš tų nuolatos persamdomų darbuotojų, kada viešumoje yra teigiama, kad dėstytojų atlyginimai kils 20 %, 30 %, o tu matai, kad 10 % nesiekia kilimas. Tam tikra prasme yra...

Be to, aš atkreipsiu dėmesį į jūsų tą kalbėjimą apie progresą. Nesu tikras, ar yra įmanoma pasiekti kokį nors progresą su terminuotomis darbo sutartimis. Jeigu rimtai, tas naudą teikiantis ekonominis ciklas ar taip toliau yra stipresnėms institucijoms, didesniai stabilumui. Bet galbūt mes čia nesutiksime.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius. Prašau.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, iš tikrųjų jums turbūt žinoma, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija formuoja valstybės politiką švietimo srityje. Jums turbūt žinoma, kad švietimo, mokslo ir sporto ministrė yra jūsų frakcijos narė. Ar rengdami tokius projektus jūs derinate juos su švietimo, mokslo ir sporto ministre ir ar jai žinomos tokios iniciatyvos, ir kokia bus Vyriausybės išvada?

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Vyriausybės išvadą mes pamatysime. Aš spėju, B. Vėsaitė derino šį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Širinskienė. (*Balsai salėje*)

A. ŠIRINSKIENĖ (*DFVL*). Kadangi aš pati 12 metų dirbau akademinį darbą, tai galiu pasakyti, kad yra keli motyvatoriai. Be to, kad dėstytojui patinka tą darbą dirbti, kad jisai kurtų, domėtųsi ir rašytų publikacijas, tai vienas iš motyvatorių yra būtent terminuota sutartis. Tu žinai, kad yra atestacija ir tavo sutartis baigsis, ir norėsi pratęsti, vadinasi, turėsi pateikti publikacijų ir įrodyti savo kvalifikaciją. Kitas motyvatorius, aišku, yra priedai, kuriuos finansiškai universitetai moka už publikacijų skaičių. Šiuo atveju jūs naikinate vieną iš pagrindinių motyvatorių. Ir ar jūs nebijote, kad vieną dieną mes atsidursime tokioje situacijoje, kai dėstytojas sakys: kodėl aš turiu pusę metų sėdėti vakarais ir rengti publikaciją kokiam nors žurnalui su IS indeksu, kai galiu tą laiką, tarkime, praleisti kur nors kitur? Motyvatoriaus nelieta ir šiuo atveju lieka nebent vienintelis savęs realizavimo ir tobulėjimo noras. Tai kaip jūs užtikrinsite tada aukštojo mokslo kokybę ir kaip motyvuosite dėstytojus dirbti?

PIRMININKĖ. Kolege, klausiamo.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Aš atkreipčiau dėmesį, kolegos, kad šiuo momentu su motyvacija likti, išlikti akademijoje yra labai didelių problemų, nes atlyginimų kritimas pasibaigus doktorantūrai yra reikšmingas, ir žmonės tiesiog... Supraskime tą situaciją, kad mes, kaip valstybė, investuojame į tuos žmones, kad jie užsiimtų mokslinę veiklą, ir tada jie atsiduria toje akademinėje darbo rinkoje ir ten negali išgyventi. Todėl dėl motyvacijos... Žinote, motyvacija yra ir kitas aspektas, ypač anglosaksiškose šalyse, kur yra tas, ką galbūt mes kažkada seniai turėjome, tas vadinamasis *tenure's* principas, kada žmogus gauna ilgalaikį, saugų darbą ir tai turi mokslui ir tyrimams kaip tik teigiamų savybių, kad žmogus yra nepriklausomas nuo finansavimo ciklo ir gali užsiimti, yra laisvas vykdyti savo tyrimus.

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas kolega, jūs pateikėte vieną iš nuostatų, būtent diskriminavimą dėl amžiaus, ir siūlote neriboti amžiaus, leisti dirbti mokslinį darbą dirbantiems mokslininkams. Aš norėjau paklausti. Pats sau prieštaraujate, pristatydamas šitą įstatymo projektą, kad jauni mokslininkai gauna sąlyginai mažai to mokslinio darbo ir galimybių, taip pat nukenčia jų darbo užmokestis. Kaip jūs užtikrinsite tą kaitą, kad ateitų jauni mokslininkai? Nes dabar, jūs pabrėžiate teisingai, valstybė investuoja pakankamai daug ir sąlygos doktorantūroje yra pakankamai geros. Bet kokia laukia ateitis? Ir, sakykime, vietos gali nelikti, ir ta konkurencija bus galbūt iškreipta. Kaip jūs tą sprendžiate ir kodėl galvojate, kad būtent Darbo kodeksas geriau sureguliuos atleidimo tvarką, o ne Mokslo ir studijų įstatymo nuostatos? Nes specifika, sutikime, mokslo darbuotojų, profesorių srityje, akademinės bendruomenės srityje, yra kitokia...

PIRMININKĖ. Kolege, klauskite.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). ...negu Darbo kodekso nuostatos?

L. ŠEDVYDIS (LSDPF). Prisipažinsiu, aš antrojo klausimo neišgirdau iki galo, bet į pirmą... tiksliau, aš nesupratau to galutinio jūsų norimo pasakyti teiginio. Bet atkreipčiau dėmesį į vieną aspektą. Kiek kalbame apie amžių, na, mes jau gyvename visuomenėje, kuri gyvena vis ilgiau, darbingas amžius vis ilgesnis. Ir jeigu taip universitetai visiškai pažodžiui prieš tai būtų laikęsi tų tvarkų, tokie mano dėstytojai ar net mano disertacijos vadovė J. Kiaupienė, Z. Kiaupa, jie dėstė, kai jiems virš 65 metų... Nes tie žmonės turi vertę, ta vertė yra tai, kad jie turi patirtį ir jie žino visus tuos tyrimų niuansus ir gebėjimus išvengti visokiausių akligatvių, kuriuos jauni žmonės karštais moka padaryti.

O kalbant, kaip jauniems mokslininkams įsitvirtinti, taip, tai yra finansavimo dalis, tai yra konkursinio ar nekonkursinio mokslo finansavimo didinimas. Už ką aš esu visiškai... Mes čia neturime jokio nesutarimo.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas pranešėjas, atsakėte į visus klausimus. Motyvai už – V. Rakutis. Prašau. Motyvai už – V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Aš manau, kad iš tikrųjų yra daug problemų šitoje plotmėje, jas gerbiamas L. Šedvydis pajudino. Ir aš manau, kad po pateikimo reikėtų pritarti, nes tikrai yra problemų šioje srityje. Galbūt jos nebuvo visiškai gerai pristatytos ir turbūt reikėtų ilgesnės diskusijos, ir Rita uždavė gerus klausimus. Bet aš siūlau po pateikimo pritarti ir tikrai padirbėti prie to klausimo, nes mokslininkai yra atsidūrę ganėtinai sudėtingoje situacijoje, tiek jauni, tiek vyresni. Vieni dėl to, kad iš doktorantūros patekę į jaunuosius mokslo darbuotojus visiškai patenka į skurdą, o kiti todėl, kad tampa labai priklausomi nuo administracijos, todėl, kad kur tas žmogus su tokia siaura specializacija paskui galėtų dėtis? Aš siūlau pritarti, bet padirbėti komitete paskui prie konkrečių dalykų.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Pirmiausia reikėtų dar ir Konstituciją atsiversti, pasiskaityti, ką reiškia iš esmės universiteto autonomija ir kiti su tuo susiję dalykai. Iš Seimo salės čia bepigu siūlyti įvairiausių klausimus, nes iš esmės, prie ko jūs vedate su tokiu siūlymu, kad bet kas, bet kuris doktorantūrą baigęs žmogus, metus padirbėjęs, iš esmės jau turėtų neterminuotą sutartį, taip iš universitetų atimant pagrindinę geriausių mokslininkų pritraukimo galimybę. Tas juk ir yra principas, kad dėstytojas ar mokslininkas pereitų konkursą, universitetas atsirinktų geriausius ir panašiai. Visa tai dabar norima dėti į stalčius ir iš esmės užkimšti universitetus nepakeičiamais žmonėmis. Mano galva, čia Seimas truputėlį per daug dalyvauja šiuo klausimu. Autonomija ypač susijusi su mokslo laisve, personalu ir kitais dalykais. O ką daro valstybė ir ką daro visi Seimo nariai? Mes tvirtiname kasmet vis augančius biudžetus. Sutinku su ta klausimo dalimi, kad reikia žiūrėti, kodėl tos lešos tiesiog nepasiekia tų pačių jaunų mokslininkų, jaunų darbuotojų, bet tai jau yra truputėlį kita tema, negu siūlomi įstatymo pakeitimai.

PIRMININKĖ. Kolegos, kadangi du projektai, tai dėl motyvų prieš dar pasisakys B. Ropė. Iš-klausykite.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Ir iš pristatymo, ir iš pasisakymų matyti, kad gana žalias dokumentas, jame daug įvairių neatitikimų. Todėl aš irgi manau, pavyzdžiui, toks iš-sireiškimas, kad kai kurios aukštosios mokyklos nevykdo pareigos. Ką tai reiškia? Arba pareiga netinkama, arba negali jos vykdyti. Galbūt reikalaujama, kad būtų nustatyti tam tikri atlyginimai, kai faktiškai tam nėra duodama pinigų. Čia, matyt, yra įvairių priežasčių. Aš manyčiau, kad vis dėlto reiktų padirbėti dar prie šio dokumento, padirbėti su aukštosiomis mokyklomis ir rasti variantą, kuris tikrai būtų priimtinas visiems. Ir nereiktų, sakykime, sprendžiant vyresnių darbuotojų klausimą tą daryti jaunesnių darbuotojų sąskaita. Lyg ir yra įtarimas, kad jaunimui užkirsime kelią. Neturėtų būti tokios priešpriešos šiame teikiamame įstatyme. Aš siūlyčiau jį dar pašlifuoti ir po to atnešti į priėmimą. Todėl aš susilaikysiu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Kolegos, balsuojame.

Užsiregistravo 91 Seimo narys, balsavo 90: už – 57, prieš – 8, susilaikė 25. Abiem projektams yra pritarta.

Dabar, kolegos, dėl abiejų projektų yra prašoma Vyriausybės išvadų. Taip pat komitetai dėl abiejų projektų tie patys: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – birželio 3 diena. Ar galėtume pritarti tam? Labai ačiū, kolegos.

Ar galiu pasiūlyti pratęsti balsavimo langą, nes liko dar du projektai?

16.18 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-218 (pateikimas)

Jeigu jūs sutinkate, tai kitas mūsų klausimas yra Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-218. Pranešėjas – K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, labai trumpai bandysiu pristatyti projektą. Jo esmė, kaip ir Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra pasakęs, kad vis tik būtent žemės užstatymas saulės elektrinėmis, urbanizacija, infrastruktūra ir visi kiti miestų plėtros projektai yra tam tikra grėsmė. Derlinga žemė, kurioje turėtų būti auginamas maistas, vis tik yra valstybės vertybė ir ją reikėtų saugoti. Todėl šis projektas būtent susijęs su tuo, kad vis tik gyvulininkystė ar augalininkystė būtų prioritetas derlingoje žemėje, o atsinaujinančių išteklių plėtra galėtų vykti nederlingose žemėse, jų yra pakankamai.

Šis projektas derintas ir su Žemės ūkio ministerijos specialistais, ir su Energetikos ministerijos atstovais. Vis tik prioritetas būtų, šiandieninėje situacijoje turbūt vertinant jau esamus parkus, kad būtų daugiau orientuojamasi į privačių asmenų būtent apsirūpinimą atsinaujinančiais ištekliais, kalbant apie saulės energiją, o parkus tikrai būtų galima įrengti ten, kur ūkinė veikla yra mažiau palanki. Apie projektą trumpai tiek. Diskusijos galėtų būti tęsiamos komitetuose dėl konkretaus balo, nes kalbėjome su kai kuriais kolegomis. Tikrai mielai atsakysiu į klausimus ir išsklaidysime tam tikras abejones, jeigu jų yra.

PIRMININKĖ. Kolega, ačiū. Jūsų nori paklausti daug Seimo narių. Pirmas – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Kęstuti, iš tikrųjų proveržis įvyko būtent tada, kai leidome žemės ūkio paskirties žemėje vystyti saulės energetiką. Dabar jūsų numatomas balas 28 yra be galo žemas, nes pats jūs aiškinamajame rašte rašote, kad vidutinis Lietuvos žemės derlingumo balas yra 39. Kodėl pasirinktas toks 28 balų derlingumas, stipriai žemesnis negu Lietuvos vidurkis, o miškus mes leidžiame ir skatiname įveisti esant 32 ir žemesnio derlingumo balui?

Esminis klausimas, man atrodo, ką jūs norite projektu pasakyti, kad saulės energetikai nekonkuruotų su žemdirbiais dėl žemės rinkos. Čia yra iš esmės... išstumiami, nes ūkininkai gali gauti gerų pasiūlymų dėl saulės energetikos, jie, kaip savininkai, turėtų patys spręsti, ką su savo žeme daryti. Dabar jūs įstatymu apribosite pačią ūkininko teisę apsispręsti, ką jis nori daryti su žeme. Kodėl taip darote už ūkininkus iš principo šiuo sprendimu?

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Vis dėlto žemės ūkio žemės paskirtis yra žemės ūkio veikla. Turbūt jūs puikiai žinote, kad tas laikas, tas proveržis, kuris įvyko, ir tai, ką energetikai šiandien daro su parkų plėtra, mes iš esmės matome turbūt pagal elektros kainą, kai yra saulėta diena, kad ji biržoje yra 0 centų, kartais net neigiama. Vis dėlto, manome, žemės ūkio žemėje galėtų būti vykdoma pelningesnė veikla, ką šiandien sako ir Energetikos ministerija. Manau, galima bus paprašyti Vyriausybės išvados, kad yra jau pasiektas ir formuojasi tam tikras vakuumas, o norint, tai galbūt kai kuriose vietose reikėtų pakeisti paskirtį. To šiandien nereikalaujama ir tai galbūt padėtų ir savivaldybėms, ir galbūt apskritai valstybei projektuoti tas saulės elektrines, tuos parkus galbūt ten, kur iš jų galbūt ir yra tam tikra nauda, prie pramonės zonų, kur tas elektros poreikis tos dienos metu yra dar vis gana, kaip sakant, reikalingas. Šiuo atveju turbūt reikėtų to saugiklio ir turbūt reikėtų atsižvelgti į tai, ką turbūt ir minėjau, į situaciją rinkose.

PIRMININKĖ. B. Ropė. Prašau.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas kolega, už iniciatyvą. Iš tikrųjų ir aš remiu šią iniciatyvą. Tikrai manau, kad turime normuoti. Visiškai keistai atrodo, kada važiuoju per Pakruojo rajo-

na, kur dešimtys hektarų arba daugiau derlingos, gražios, lygios žemės užklota saulės kolektoriais, tai aš galvoju, kad galbūt galima galvoti apie kažkokias išimtis, jeigu, sakykime, tos saulės elektrinės kartu būtų sujungtos su žemės ūkio veikla, būtų kaip priedas viena kitai su įsipareigojimais vykdant ir žemės ūkio veiklą, ir gaunant energiją iš saulės.

Antras dalykas. Manau, kad dar yra pakankamai neišnaudoti ir derlingose, ir nederlingose žemėse stogai, kurių tikrai turime labai daug, čia turėtų būti prioritetas.

Trečias dalykas tai yra tiesioginis vartojimas, kad ne parkai būtų statomi, o kuo daugiau būtų tiesioginio vartojimo, kuo mažiau apkrautume tinklus, nes tinklai yra daug kur pas mus perkrauti ir mes negalime fiziškai prijungti norinčių vartotojų. Ačiū.

K. MAŽEIKĖ (DFVL). Ačiū, kolega. Tikrai paantrinsiu jums. Turbūt jūs, Seimo nariai, ypač vienmandatininkai, ne vienas susiduriate su tuo, kad kreipiasi žmonės dėl to, kad ESO paprašo tikrai nesuvokiamų sumų – dešimčių tūkstančių dėl galimybės prijungti, nes yra greta parkas, tinklai maksimaliai apkrauti, reikia keisti transformatorines, įrenginėti papildomus mazgus ir tai yra našta, kuri tenka būtent vartotojui. kažkas, kaip sako, šiuo atveju, kas pirmesnis, tas gudresnis, tai norėtųsi, kad taip nebūtų. Iš tiesų pritariu tam, kad būtų orientuotasi į vartojimą, kad vis tik ūkiai, ar tai šeimos ūkiai, ar tai verslo įmonės, kurios tuo metu naudoja maksimalius pajėgumus, ir būtų prioritetas. Tie didieji parkai, nutolusios elektrinės, šiandien matome, turbūt yra jau jų viršutinė riba, o kiek dar trūksta, tai turbūt yra skaičiavimai ESO ir tai vėlgi galima pasiekti nederlingoje žemėje ir, ką jūs akcentavote, ant stogų.

PIRMININKĖ. V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas pranešėjau, šį ribojimą panaikino praeita valdančioji dauguma, konservatoriai. Ir tada ištiko tas šokas tiek žemdirbius, tiek kitus. Pakruojuje, visur kitur masiškai pradėjo ant derlingų žemių... Tai jūs ar nemanote, kad nederlingoje žemėje turėtų būti vystomi tokie projektai, kur didelio derliaus ir neįmanoma gauti, nes ji yra prasta, o derlingoje žemėje mes turėtume kurti žemės ūkio produkciją, auginti maistą, eksportą skatinti, maisto produktų gamybą ir taip kelti Lietuvos ekonomiką?

K. MAŽEIKĖ (DFVL). Ačiū už klausimą. Tikrai pritariu. Ir juolab kas dar buvo pasiekta, kita problema sukurta, kad vis tik derlingoje žemėje dažniausiai yra įrengti ir melioracijos įrenginiai, tinklai, kurie, kalant tuos polius... Na, į tai neatsižvelgta, yra sugadinta melioracija gretimų sklypų ir jie kenčia nuo tų pasekmių, kurios yra sudaromos. Tai, na, čia kartu su Žemės ūkio ministerija būtų ir tarėmės dėl to preliminarus balo, nes, na, nederlingos žemės, kaip žinome, yra faktiškai nemelioruotos. Tai išspręstų ir šitą problemą, ir plius turbūt sumažėtų taršos, nes žinome, kad nederlingoje žemėje, smėlyje išbertos trąšos, na, turbūt labai mažą efektą duoda, jeigu gausesnis lietus, iš karto išsiplauna ir sukelia tas antrines ir tretines problemas, dėl kurių čia turbūt kyla daug aistrų.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, jeigu teritorijų planavimo dokumentai nenumato kitaip, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas ir jo 110 straipsnis labai aiškiai apibrėžia, kaip yra saugoma žemės ūkio paskirties žemė. Tai ariamoji žemė, kurios dirvožemio našumas didesnis už vidutinį šalyje, taip pat žemė, kurioje yra eksploatuojamos melioracijos sistemos, turi būti naudojama taip, kad nesumažėtų jos plotas, išskyrus ekologiškai nuskurdintas gamtinio karkaso teritorijas ir kitas dar dvi normas. Tai kaip susiejus su šiuo įstatymu jūsų įstatymo nuostata veikia?

K. MAŽEIKĖ (DFVL). Veikia taip, kad savivaldybės, norėdamos, matydamos, kad derlingoje žemėje projektuojamas saulės parkas, turi keisti teritorijų planavimo dokumentus ir savo, kaip sakant, pakeitimu įvesti specialią sąlygą. Realiai mes statome vežimą prieš arklį šiandien, nes savivaldybei pakeisti teritorijų planavimo dokumentą užtrunka, na, jūs, kaip buvęs meras, tikrai suprantate, kiek laiko, ir kaštai yra penkiaženklės sumos. Tai vis tik turbūt daug efektyviau, daug greičiau ir pigiau yra būtent šitas žingsnis. O jeigu nori pakeisti, tada galbūt tas parko statytojas galėtų eiti tuo keliu, kuriuo dabar turi eiti savivaldybė, iš mokesčių mokėtojų pinigų.

PIRMININKĖ. D. Jakavičius.

D. JAKAVIČIUS (*LSDPF*). Noriu paklausti gerbiamo pranešėjo, mudu abudu esame iš Sūduvos ir ten tokio žemo našumo balo tikrai nėra, jis yra aukštesnis. Sakykite, kaip tai gali atsiliepti stambiams žemės ūkio naudotojams, kurie gali savo poreikiams kurti tokį parką, kuris gali būti 150 ar 200 kilovatų, pavyzdžiui, arba, kiek aš žinau, net ir savivaldybės buvo skatinamos kurti 1 ar 2, ar 3 megavatų parkus. Ar to įstatymo priėmimas neužkirs kelio joms tai daryti?

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Ačiū, kolega. Tikrai pasakysiu, kad aplink Jūrą ten yra pakankamai, visa seniūnija, man atrodo, yra nederlingos žemės jūsų apygardoje, tai tikrai Sūduvos krašte yra nemažai. Bet kalbant apie 200 kilovatų ar 100 kilovatų, jeigu taip vizualiai, tai yra tikrai viena dalis gyvulių fermos stogo, tai faktiškai galima juos pastatyti ant stogų, tuos tokius tikrai nedidelio pajėgumo. Čia jeigu kalbame apie ypač didelius parkus, kurie užima keliasdešimties hektarų plotą, tai yra turbūt apie tokius parkus kalbama. Apie tokius savo reikmėms, ką ir kolegų akcentavo, ūkiui, džiovinimui ar patalpoms šildyti, tai tie pajėgumai, tikrai jiems ta problema nekyla ir jokių kažkokių papildomų apribojimų jiems neatsiranda. Kaip sakoma, čia kalbama apie tuos didžiuosius parkus.

PIRMININKĖ. Kolegos, laikas klausti baigėsi. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, pirmininke. Aš tada labai trumpai. Gerbiamas kolega, aš galvoju, kad jūs neparengėte papildomo, lydimosios teisės akto, tai yra Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo. Kadangi yra ūkininkų, tų vadinamųjų asmenų ūkio turėtojų, kurie nebūtinai yra ūkininkai, bet savo žemės ūkio paskirties žemę nuomoja ūkininkams arba tiesiog nedaro nieko, turi pievą ir taip toliau, tai tiems žmonėms, aš taip įsivaizduoju, priėmus tokį įstatymo projektą, bus nustatyti veiklos apribojimai ir tai bus įtvirtinta, jeigu jų žemė yra derlinga, Registrų centre. Kaip jūs įsivaizduojate, žmonės, kurie turi žemės ūkio paskirties sklypą ir jų žemė yra derlinga, kaip jie galės ją disponuoti?

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Ačiū, kolege. Nuraminsiu: kaip ir dabar, įsirengdamas saulės elektrinę, gaudamas APVA'os paramą, tu renkiesi, ar tu statai ant stogo, ar ant žemės. Tai jokių apribojimų, niekas nuo to nepasikeičia.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Man atrodo, čia yra dirbtinis supriešinimas saulės energetikos ir žemės ūkio. Kai praeitos Vyriausybės darbo metu mes kalbėjome apie Proveržio paketą, aiškiai buvo įvardintas skaičius, kad visam Lietuvos energetiniam poreikiui patenkinti reikia 2 tūkst. hektarų saulės energetikai. 2 tūkst. hektarų, lyginant su keliais milijonais hektarų, yra visiškai lašas jūroje ir čia nereikėtų supriešinti šitų dalykų. Bet K. Mažeikos projektas iš esmės atima galimybę pačiam ūkininkui savo žemėje, pačiam savininkui nuspręsti, ar jis nori statyti saulės jėgainę, gauti aukštesnę kainą ir iš saulės energetikos vystytojo. Ką daro K. Mažeikos projektas? Jis apriboja savininko teisę išnuomoti, parduoti saulės energetikui savo turtą ir susiaurina, kad tikrai žemės ūkio veiklai tai gali būti naudojama.

Aš suprantu, kad tai yra viešasis interesas – maisto gamyba, bet energetika irgi yra viešasis interesas. Kęstuti, nevisiškai teisingas, kad nulinė elektra yra kažkas blogai, nes šiuo metu kaip tik Energetikos ministerija per APVA'ą dalina paramą kaupikliams ir tuojuo nulinių kainų mes nebeturėsime, bus tiekimas ir saulėtais laikotarpiais. Taigi šitas projektas turėtų būti įžvelgiamas kaip žalingas iš esmės. Teisingai pasakė sūduviškis, kad jūs iš esmės Sūduvoje, Suvalkijoje nebeturėsite kur pastatyti, nes ten visur yra derlinga žemė. Tas projektas yra tik tam, kad būtų susiaurintas pirkėjų ratas ir neišpūsta žemės kaina. Todėl mes turėtume atsigręžti į savininką ir pasakyti, kad savininkas turi teisę spręsti, kam nuomoti žemę. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Motyvai už – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Reaguojant į ką tik kalbėjusį kolegą, kuris, beje, buvo ir aplinkos ministras, šiek tiek keista girdėti jo nuogastavimus, kad štai apribojamos tam tikrų savininkų galimos tam tikros teisės. Bet kažkodėl mes miškams apribojame, irgi taikome apribojimus, vandens telkiniams, ežerams ir kitiems dalykams vėlgi taikome tam tikrus apribojimus. Tai nieko naujo.

Dabar klausimas yra iškeltas dėl to, kad jeigu tam tikrų taisyklių ir tvarkų nebus, teoriškai atsirastų tokia galimybė, kad apskritai žemės ūkis kaip toks gali išnykti iš mūsų, sakykime taip, laukų, nes bus vien tik elektrinės ir panašiai. Čia esmė turbūt ir yra, keliamas klausimas dėl to, kad tos žemės, kurios tikrai yra derlingos ir kur mes galime kurti pridėtinę vertę, ir būtų skirtos, sakykime, tai ūkio šakai. Tai yra vienas dalykas.

Antras dalykas. Tikrai šie pasiūlymai neriboja teisės ir galimybės statyti tų pačių elektrinių parkų, ką gerai ir Kęstutis savo pranešime minėjo. Tikrai yra visiškai neišnaudojama dabartinė infrastruktūra, ypač kalbant apie tuos pačius ūkinių pastatų stogus ir panašiai. Šiuo atveju, man atrodo, tą ir Kęstutis minėjo, tikrai prašys ir pats Vyriausybės išvados, bet šiandien pradėti tą diskusiją vis dėlto, galbūt renkantis tą dydį skaičiaus to žemės, sakykime, derlingumo... Tikrai čia turbūt diskusijų objektas, kur ta tikroji riba turi būti, bet šiandien, man atrodo, Seimas turėtų klausimą praleisti ir tikrai pradėti tas diskusijas, nes klausimas iš tikro, žiūrint į ateitį, yra labai svarbus.

PIRMININKĖ. Kolegos, motyvai išsakyti. Balsuojame.

Užsiregistravo 86 Seimo nariai, balsavo 86: už – 37, prieš – 10, susilaikė 39. Projektui nepritarė.

Alternatyvus balsavimas. Kas už tai, kad projektas būtų grąžinamas tobulinti iniciatoriams, balsuojate už, o kas už tai, kad būtų atmestas, balsuojate prieš.

Užsiregistravo 86, balsavo 85: už – 65, prieš – 20. Vadinasi, grąžinti tobulinti yra mūsų priimtas sprendimas.

16.37 val.

Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-89 (pateikimas)

Paskutinis mūsų darbotvarkės klausimas yra Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-89. Pranešėjas – V. Sinica.

V. SINICA (MSNG). Ačiū. Labai ačiū. Kadangi paskutinis, stengsiuosi kuo mažiau jus gaišinti.

Projektas gimė praėjusiais metais gruodžio mėnesį ir tuo metu gal turėjo tam tikros kontroversijos. Europos Sąjunga yra priėmusi Bendrovių tvarumo atskaitomybės direktyvą, kuri įpareigoja įmones, pradedant nuo didžiausių ir po to vis mažesnes, teikti savo konsoliduotose ataskaitose ir apie tvarumą ataskaitų dalis. Tai įmonėms sukelia didelę biurokratinę naštą. Aišku, kuo didesnė yra įmonė, tuo lengviau ją pakelti. Bet vis tiek didelė. Verslo teigimu, skaičiuoja nuo 40 iki 150 tūkst. eurų vien toms ataskaitoms parengti ir nelabai matyti, kokia būtų tų įmonių veiklą atitinkanti nauda iš tų ataskaitų.

Registruoju tą projektą ne kaip kokią nors provokaciją, o todėl, kad Europos Sąjungoje jau tuo metu buvo kilusi labai aiški ir kryptį turinti diskusija, kad greičiausiai reikės tą direktyvą peržiūrėti, nes Europos Sąjungoje, jūs turbūt žinote, yra kilusių diskusijų apie tai, kad privalome pereiti prie didesnio konkurencingumo, mažesnės biurokratijos, ir viskas, kas link to, tas dabar yra sveikintina.

Tai tuo metu dar tik kalbėjo verslas ir Europos Komisijos pirmininkė. Ir tuo metu šitam projektui tiko išvada, kokią aš esu gavęs ir gal jūs matėte, kad jis prieštarauja Europos Sąjungos teisei. Formaliai vis dar prieštarauja.

Bet kas atsitiko nuo to laiko, kai jis buvo užregistruotas? Taip, kaip ir prognozuojau teigdamas, Europos Sąjungos institucijos nuėjo beveik visą kelią link to, kad ši nuostata būtų pakeista. Tai yra apsispręsta ir iškomunikuota viešai Europos Vadovų Tarybos kovo 26 dieną, taip pat balandžio 3 dieną Europos Komisijos teikimu Europos Parlamentas balsavo už. Labai didelė persvara – virš 500 balsų už tai, kad būtų šitos direktyvos taikymo atidėjimas ir kad būtų tuo tarpu, kol ji bus atidėta, peržiūrimos jos nuostatos. Na, akivaizdžiai, irgi sakoma, paprastinimo ir biurokratinės naštos mažinimo kryptimi. Tai projektas, kuris, visiškai formaliai žiūrint, buvo priešta-

raujantis ES teisei, dabar yra per vieną Europos Vadovų Tarybos balsavimą (Europos Vadovų Taryba jau yra pasakiusi viešai, oficialiai, kad pritars) nuo to, kad jis taptų jau faktiškai perkėlimu Europos Sąjungos teisės į nacionalinę teisę. Čia prieš tai kalbėjęs finansų ministras kitais žodžiais tai ir sakė, kad jie jau laukia tokio sprendimo ir kad jį reikės įgyvendinti būtinai per šiuos metus perkeltiant į nacionalinę teisę, ir reikės tai padaryti. Šitas siūlymas yra būtent kvietimas atidėti dvejams...

Dabar, tiesą sakant, čia aš turiu papildyti: naujausia ta pokyčio versija, kuri yra inicijuojama Europos Sąjungos institucijose, būtų „radikalesnė“ už mano siūlymą ir atidėtų dar vienais metais ilgesniam laikotarpiui tą direktyvos įgyvendinimo pareigą. Svarstymo stadijoje bus galima, be abejo, tą laikotarpį pratęsti, bet faktas yra tas, kad dabar šitas siūlymas visiškai atitinka beveik priimtą ir, neabejoju, netrukus ir priimsimą Europos Sąjungos teisę. Kviesčiau palaikyti šitą sprendimą, kuris mažintų biurokratinę naštą verslui Lietuvoje.

PIRMININKĖ. Ačiū. Gerbiamas pranešėju, jūsų paklausti nori keletas kolegų. I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas Vytautai, sakykite, čia tokie du klausimai man kyla. Vienas procedūrinis. Tai yra ar negalvojate, kad Lietuva gali būti įtraukta į Europos Sąjungos bylinėjimąsi, nes žinote, kad šiuo metu vyksta byla būtent dėl šitos direktyvos netinkamo perkėlimo, ir ar nebus taip, kad įtrauksime ir Lietuvą į tą bylą? Vienas klausimas. Galbūt ne, jau jūs šiek tiek pratarėte.

Antras dalykas, kuris man atrodo svarbesnis. Jūs kalbate tik apie dideles įmones ir šitą atidėjimą, kaip aš suprantu, darote tikrai didelėms įmonėms, bet mažoms ir vidutinėms įmonėms galios lygiai toks pat terminas, tai yra 2026 metai. Negalvojate, kad joms turėtų būti dar tolesnis atidėjimas, nes buvo nustatytas laiptuotas perėjimas? Dabar jūs norite visoms įmonėms vienu metu nuo 2026 m. sausio 1 d. Ačiū. Ką galvojate apie tai?

V. SINICA (MSNG). Ačiū. Geri klausimai. Nemažai šalių jau buvo apsisprendusios, kad jos netaikys tos direktyvos, ir taip formaliai ta prieštaravimo teisei procedūra prasideda, bet nė viena iš jų nesusilaukė jokios sankcijos. Kitaip sakant, Europos viršnacionalinės institucijos žiūrėjo į tai pro pirštus. Jos supranta tai, ką mes čia ir aptarėme, kad jau yra aiškus signalas iš viršnacionalinių institucijų, jog šita direktyva nebus realiai taikoma – ji bus peržiūrima, ir koks ten bus tas naujas jos turinys, su tokiu reikės gyventi. Ne, nematau, kad mes sulauktume kokių nors sankcijų. Juo labiau kad pateikimas nėra priėmimas. Svarbu yra nepriimti teisės akto tol, kol jis kaip nors formaliai prieštarautų.

O antroji dalis yra pairesnė ir sudėtingesnė. Aš registravau tą projektą tik dėl didelių, bet biržoje *nelistinguojamų* įmonių todėl, kad joms būtent šie metai jau yra tie metai, kai jos turėtų pradėti ruošti ir kitais metais steigti. Joms degė ir joms buvo reikalingas koks nors signalas iš parlamento, kad ne, Lietuva neskubės čia daryti to, ko pati Europos Sąjunga nesirengia daryti. Dėl to tik tokia išimtis.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėju, ačiū už pristatymą. Man labiausiai įstrigo jūsų motyvacija, kurią jūs išsakėte, kad Europos Komisija priėmė tam tikrus sprendimus, kurie yra labai svarūs kaip argumentai. Aš noriu paklausti, ar visada Nacionaliniam susivienijimui yra šitie argumentai tokie svarūs, kad mes turėtume vadovautis Europos Komisijos priimtais sprendimais?

V. SINICA (MSNG). Ne, Juozai, nesijuokite, tikrai ne. Ne visada tai yra pats svariausias argumentas, man toli gražu, bet aš išdėščiau pirmiausia savo argumentus. Tai yra biurokratinės naštos mažinimas, nes tikrai logikos verslui šitas ataskaitas rengti nematyti. O tiems, kam yra svarbus Europos Komisijos pozicijos argumentas, akcentuoju tai, kad ta pozicija dabar iš esmės atitinka tai, kas čia tuo siūloma.

PIRMININKĖ. A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėčiau paklausti. Dabar Europoje nuosekliai mažėja tiesioginės užsienio investicijos. Ar jūs nematote čia sąryšio su tuo, kad investuotojai gali būti mažiau linę

investuoti į rinką su griežtais aplinkosaugos reikalavimais, su visais tvarumo reikalavimais, tvarios politikos reikalavimais ir kad čia Europa pralošia investicinį karą su trečiuoju pasauliu? Ačiū.

V. SINICA (MSNG). Mane ragina atsakyti vienu žodžiu. Vienu žodžiu būtų taip, bet pridėsiu sakinį, kad tikrai matau tokią tendenciją: pastaruosius keletą metų Europos Sąjunga kaip tik ėjo didėjimu reguliavimo, ypač žaliosios srities linkme, bet, ir jūsų partijos kolega P. Saudargas dabar labai dažnai tą viešumoje akcentuoja, pastaruoju metu Europos Sąjunga pradėjo sukti link mažesnio reguliavimo ir didesnio konkurencingumo, kas, aš manau, yra sveikintina.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas kolega, jūsų daugiau niekas nenori paklausti. Motyvai už – T. Tomilinas, tai yra prieš, atsiprašau. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, čia yra kažkoks naujas žanras – keisti Europos direktyvas joms dar nepasikeitus. Aš turėčiau patikslinti kolegą, iš tiesų dėl 12 dalies yra numatomas atidėjimas pagal tuos metus, kuriuos kolega nurodo, 2026 metus, bet į tą pagrindinę dalį, kur virš 500 darbuotojų, pati Europos Sąjunga planuoja įrašyti 2025 metus, vadinasi, kad 2026 metais jau reikės teikti tas ataskaitas už 2025 metus. Todėl tas perkėlimas neva būsimos direktyvos nėra korektiškas ir nėra tikslus, ką siūlo kolega.

Aš siūlau tikrai nesiųsti jokių netikslų, nekorektiškų signalų verslui. Didelis verslas (virš 500 darbuotojų) rengia tas tvarumo ataskaitas ne tik dėl to, kad reikalauja kas nors iš jų, o tam, kad būtų laimėtų konkurencinę kovą. Ir mes negalime tiesiog paimti ir savo verslui pasakyti: jūs nedarykite, o jūsų konkurentai Europoje darys, tada ką mes gausime? Čia yra, man atrodo, ne ta vieta, kur turime dabar diskutuoti. Reikia sulaukti ministerijos oficialios informacijos, kaip baigsis derybos, kokie bus skaičiai, kokie bus metai, ir tada svarstyti tokius dalykus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų už yra užsirašęs pranešėjas V. Sinica, bet aš jums nesuteiksiu žodžio, nes jūs viską taip gerai atsakėte, kad, kolegos, aš... balsuoti.

Užsiregistravo 83 Seimo nariai, balsavo 81: už – 54, prieš – 4, susilaikė 23. Po pateikimo projektui yra pritarta. Siūlomas komitetas yra Audito komitetas. Siūloma svarstyti birželio 10 dieną. Ar reikia Vyriausybės išvados, kolegos? (*Šurmuly salėje*) Nematau siūlymų, vadinasi, ne... (*Balsai salėje*) Ką? Iš tiesų komitetas gali paprašyti Vyriausybės išvados, aš siūlau palikti komitetui nuspręsti. Jeigu jie, Audito komitetas, matys svarstymo metu, kad reikia paprašyti, paprašys. Sutarime, kolegos, galime taip sutarti? (*Balsai salėje*) Nematau. Nėra salėje Audito komiteto pirmininko, taip? Nėra. Pone, gerbiamas kolega Jurgi Razma, kodėl jūs dabar taip sėdite ir iš vietos laidote replikas? Jeigu norite ką nors pasakyti, prieikite prie šoninio mikrofono, aš tada, kaip sakoma, įdėmiai jus išklausysiu. Dabar nesuprantu: kartais vienas juokauja, kitas juokauja. Prašau, prašau. (*Balsai salėje*)

J. RAZMA (TS-LKDF). Todėl, kad čia tas siūlymas labai jau nustebino, dėl to nesusilaikėme vietoje kažką pareplikuodami. Bet iš tikrųjų Audito komitetas, man atrodo, mažai ką bendro su projekto turiniu turi. Europos reikalų komitetas geriau turbūt žino direktyvų situaciją, ką čia galima nukelti, ką pati Europa keis, tikrai tada skirkime Europos reikalų komitetą, na, dar iš bėdos – Ekonomikos komitetą.

PIRMININKĖ. Aš tiesiog tikrai paaiškinsiu, kad Audito komitetas norėjo šitą projektą svarstyti, mes ne patys sugalvojome. Gali būti ir Europos reikalų komitetas kaip papildomas, čia būtų galima ir Teisės ir teisėtvarkos komitetą įrašyti, čia daug galima prirašyti. Kolegos, aš siūlau vis dėlto kaip pagrindinį paskirti Audito komitetą. Balsuojame. Alternatyviai balsuojame. Kas už Audito komitetą kaip pagrindinį, balsuoja už, kas už Europos reikalų komitetą kaip pagrindinį, balsuoja prieš.

Užsiregistravo 85 Seimo nariai, balsavo 84: už – 37, tai yra už Audito komitetą, prieš – 47, tai buvo už Europos reikalų komitetą. Taigi Europos reikalų komitetas tampa pagrindinis, o papildomas – Audito komitetas. Gerai? Svarstymo data yra birželio 10 diena. Davė darbo. Kolegos, labai ačiū.

Ir registruojamės. Užsiregistravo 82 Seimo nariai iš visų mūsų 141. Balandžio 8 dienos Seimo posėdis yra baigtas. (*Gongas*) Gero vakaro.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS POSĖDŽIO NR. 32 STENOGRAMA

2025 m. balandžio 10 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja V. ČMILYTĖ-NIELSEN*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, mieli kolegos! Nenumaldomai atėjo 10 valanda. Prašome užimti savo vietas. Pradedame rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 105 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, prašyčiau jūsų dėmesio. Mieli Seimo nariai, šiandien turime tokią išskirtinę dieną. Prieš 15 metų mūsų kaimynus, Lenkijos valstybę ir jos draugus, sukrėtė didžiulė tragedija – 2010 m. balandžio 10 d. aviakatastrofoje žuvo Lenkijos Respublikos prezidentas, daugybė parlamento narių, kariuomenės atstovų, tiesiog didžioji dalis Lenkijos politinio elito. Šiandien minime šios tragedijos 15-ąsias metines. Prašau pagerbti tylos minute visų žuvusiųjų šioje tragedijoje atminimą.

Tylos minutė

Ačiū.

10.02 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. balandžio 10 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1 klausimas. Turime patvirtinti darbotvarkę. Gerbiamas J. Razma dėl darbotvarkės. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, aš nieko konkrečiai nesiūlysiu dėl darbotvarkės turinio, bet gal jūs galėtumėte paaiškinti, kaip čia vyksta dabar tie darbotvarkės formavimai, kai iš pradžių įrašomi įvairūs mokestiniai projektai, paskui staiga per Seniūnų sueigą jie dingsta nieko neaiškinant? Nesakau, kad mums patiko tie projektai, ir tikriausiai mes nebūtume dėl jų balsavę, bet kaip jūs apskritai esate išsprendę dėl darbotvarkių formavimo, kai matomas toks chaosas ir tokios labai trumpos darbotvarkės – iki 15 valandos? Ar nelabai žinote ką veikti, gavę valdžią?

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Jurgi. Darbotvarkių formavimas iš esmės niekuo nesikeičia nuo ankstesnių kadencijų, formuojama tokiu pačiu būdu. Įstatymų projektai atsiranda arba išbraukiami Seniūnų sueigos valia dėl įvairiausių priežasčių – dalį jų tiesiog atsiima rengėjai, kita dalis turėtų būti svarstoma su analogiškais pakeitimais. O dėl to, ar čia mes turime daug ką veikti, ar mažai, tai, manau, labai gera suformuota jūsų tradicija praeitoje kadencijoje, kad geriau mažiau, bet geriau, turbūt jinaį tęsiasi ir šioje kadencijoje. Ta praktika, teigiama praktika, persidavė šitai kadencijai. (*Šurmulyš salėje*) Tikimės, tikrai laukiame visi didžiulio proveržio iš Vyriausybės, kad po šventinės pertraukos mūsų Seimą užplūs įstatymų projektai iš Vyriausybės, kai turėsime dirbti iki vėlumos. Prašau, kolege.

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Dėl darbotvarkės. Frakcijos vardu prašome išbraukti iš darbotvarkės 1-3 klausimą – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo X skyriaus antrojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3988. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ir kolega T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Frakcijos vardu siūlau išbraukti iš darbotvarkės 1-7 klausimą – Seimo statuto pakeitimą. Galimi pasiūlymai.

PIRMININKAS. Kurį? Darbotvarkės 1-7 klausimą? Čia priėmimo stadija. Kolega E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Jeigu būtų išbrauktas darbotvarkės 1-7 klausimas, tada frakcijos vardu prašau kaip susijusį ir nesvarstytiną išbraukti ir darbotvarkės 1-6 klausimą. Jie įtraukti vienas su kitu tik todėl, kad svarstomi analogiškai. Ir darbotvarkės 1-8 klausimą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Čia nėra susiję, bet jūsų siūlymas yra išgirstas, mes dėl jo apsispręsimė balsuodami. Ar būtų dar daugiau pasiūlymų? Nėra. Mielieji kolegos, prašom susikaupti, balsuosime dėl siūlymų sutrumpinti darbotvarkę. (*Skambina varpelius*) Skambutis vis dar veikia.

Yra siūlymas išbraukti darbotvarkės 1-3 klausimą – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo priėmimą. Prašom balsuoti. Kas už tai, kad išbrauktume.

Balsavo 109 Seimo nariai: už išbraukimą pasisakė 81, prieš – 21, susilaikė 7. Darbotvarkė vienu klausimu trumpesnė.

Kitas siūlymas buvo išbraukti darbotvarkės 1-7 klausimą – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15⁵ straipsnio pakeitimo“ projektą. Prašom balsuoti. Kas už tai, kad išbrauktume.

Balsavo 115 Seimo narių: už išbraukimą pasisakė 40, prieš – 48, susilaikė 27. Klausimas lieka darbotvarkėje.

Didžiai gerbiamas kolega E. Gentvilas atsiima savo siūlymus dar patrumpinti darbotvarkę. Daugiau siūlymų nėra. Dar norėčiau pasitarti dėl darbotvarkės 2-4.1 klausimo – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Ir lydimųjų įstatymų projektų. Jis nėra įrašytas į pavasario sesiją. Ar galėtume pritarti ir įtraukti į darbotvarkę bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ar galime bendru sutarimu pritarti visai darbotvarkei? Ačiū, pritarta.

10.08 val.

Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4205(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4205.

Yra trys straipsniai. Nė dėl vieno iš jų negauta pasiūlymų. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų nėra norinčių. Balsavimo langas, tad prašome apsispręsti dėl įstatymo projekto. Priėmimo stadija. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 112 Seimo narių, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.09 val.

Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-253(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Lietuvos banko įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-253(2). Įstatymą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galėtume kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau, pritarta.

Dėl motyvų už įstatymo projektą – kolega A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš manau, kad šio įstatymo projektas – bent jau pavyzdys, kaip mes turime daryti, tai yra į Valstybės gynybos fondą tos papildomos lėšos ir turi būti skiriamos. Tai yra lydimasis įstatymo projektas, yra skyrimas į Valstybės gynybos fondą. Aš manau, kai kalbame ir kalbėsime apie mokesčių pakeitimus, kad ir kokie jie būtų, vis dėlto nuoroda, kad tie papildomi pinigai yra skiriami ne bet kur, o į Valstybės gynybos fondą, visada turi būti. Tai siūlau palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų prieš niekas nenori pasisakyti. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114 Seimo narių: už – 114, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.11 val.

Valstybės gynybos fondo įstatymo Nr. XIV-2775 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-254(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės gynybos fondo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-254(2). Turime įstatymo projektą iš dviejų straipsnių. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų ar pastabų nebuvo gauta, ar galėtume jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio buvo gauta Teisės departamento pastaba, ją pristatys gerbiamas A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, vakar Biudžeto ir finansų komitetas pakartotinai svarstė Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą, kad teikiant mokestinius įstatymus reikia teikti ir Biudžeto sandaros įstatymą. Bet šiuo atveju tai būtų tik papildomas darbas, nes lėšos, kurios bus pagal ką tik priimtą Lietuvos banko įstatymą, tiesiogiai pateks į Gynybos fondą, nebus jokių ten papildomų transakcijų. Taigi, kad būtų supaprastintas procesas, komitetas nepritaria Teisės departamento išvadai ir siūlo pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Ar galime pritarti 2 straipsniui be Teisės departamento pastabų? Ačiū, pritarta. Motyvai už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiamas Algirdai Sysai, jeigu dar galite, šiandien arba rytoj pasikalbėkite su finansų ministru, kad visus mokestinius projektus lydėtų toks pat lydimasis kaip Prezidento teiktą Valstybės gynybos fondo įstatymą. Jeigu to nepadarysite, tai, žinokite, liberalai prie kiekvieno mokestinio įstatymo, kurį pateiksite ateinančiomis savaitėmis, įregistruos Valstybės gynybos fondo lydimąjį, kad visos pajamos būtų skiriamos gynybai. Čia yra gražus Prezidento iniciatyvos pavyzdys. Tai, ką mes girdime iš premjero pirmadienį „Forum“ laidoje per Lietuvos visuomeninį transliuotoją, kad tie, tie prioritetai ir gynybai – pasakutinėje eilėje. Vakar pasirodė ir žemės ūkis – 600 mln. žemės ūkiui pažadėta. Gerbiamas Algirdai Sysai, aš jums priminsiu, kad jūs primintumėte finansų ministrui, kad prijungtų Gynybos fondo lydimuosius. Gražus pavyzdys, kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – A. Sysas. Galės priminti kolegai S. Gentvilui.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Aš neminėsiu pavardės, kad neitų prie šoninio mikrofono. Tai nereikia mūsų gąsdinti – viskas laiku ir vietoje.

PIRMININKAS. Motyvai už išsakyti, prieš nėra, prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 109, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.15 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2, 13, 15, 28, 31, 32, 40, 57, 58, 64, 71, 71¹, 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 88¹, 89¹, 92, 95, 97, 98, 106, 117, 118 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71², 74¹ ir 88³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XVP-120(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo keliasdešimties straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-120. Įstatymą sudaro 36 straipsniai. Nė dėl vieno iš šitų straipsnių nebuvo gauta nei pasiūlymų, nei pastabų. Ar galėtume kiekvienam iš šitų 36 straipsnių pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau. Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų kalbėti norinčių yra. A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Tai mūsų skola. Šitą įstatymą mes turėjome priimti dar anoje kadencijoje, nes direktyva įsigaliojo. Aš dėkoju visiems, kad procesas baigtas ir be didelių ginčų. Tai reikėjo padaryti šiek tiek anksčiau, bet geriau vėliau negu niekada. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Daugiau norinčių dėl motyvų kalbėti nėra. Prašom apsispręsti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 108, prieš, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.17 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 ir 80⁴ straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XVP-88(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto dviejų straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-88. Projektą sudaro du straipsniai ir turėsime balsuoti už kiekvieną iš šitų straipsnių. Primenu, kad tai yra Statuto pataisos ir reikalingas bent 71 Seimo narys, kad pataisos būtų priimtos. Balsuojame dėl 1 straipsnio. Prašom, kolegos, balsuoti dėl Seimo statuto 1 straipsnio pakeitimo.

Balsavo 105: už – 105, prieš ir susilaikiusių nėra. 1 straipsniui yra pritarta, priimtas. Balsuojame dėl 2 straipsnio.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 104, prieš, susilaikiusių nebuvo. 2 straipsniui yra pritarta. Motyvai dėl viso. Nėra norinčių kalbėti. Prašom balsuoti dėl viso Statuto projekto.

Šio statuto priėmimas

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 103, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo statutas (pakeitimo projektas) yra priimtas. (*Gongas*)

Gerbiamas Tomai, jūs norėtumėte? Ai, dar ne.

10.19 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15⁵ straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-182(3) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas yra projektas Nr. XIVP-182. Sujungtas iš trijų įstatymų projektų... projekto Nr. XIVP-182 ir projekto Nr. XVP-37. Seimo statuto 15⁵ straipsnio pakeitimo projektas. Dėl vedimo tvarkos – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas Pirmininke, frakcijos vardu siūlome pertrauką iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Yra pasiūlymas frakcijos vardu dėl pertraukos. Prašom apsispręsti. Kas už tai, kad būtų skelbiama pertrauka iki kito posėdžio?

Balsavo 104 Seimo nariai: už pertrauką – 70, prieš – 19, susilaikė 15. Skelbiama pertrauka iki vakarinio posėdžio. (*Balsas salėje: „Nebus jo.“*) Yra tokia rizika.

10.20 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 67, 138, 139 straipsnių pakeitimo ir Statuto papildymo 155¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-2529(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 67, 138, 139 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2529. Įstatymo projektą sudaro keturi straipsniai. Kadangi tai yra Statutas, balsuosime dėl kiekvieno iš jų.

Prašom balsuoti dėl 1 straipsnio.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 106, prieš – 1, susilaikė 3. Pritarta 1 straipsniui. Balsuojame dėl 2 straipsnio.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 107, prieš nėra, susilaikė 1. Balsuojame dėl 3 straipsnio.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 110, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta 3 straipsniui. Balsuojame dėl 4 straipsnio.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 106, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta 4 straipsniui.

Dėl viso įstatymo projekto dėl motyvų už, prieš nėra užsirašiusių. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto.

Šio statuto priėmimas

Balsavo 112 Seimo narių: už – 111, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo statuto pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIVP-2529) priimtas. (*Gongas*)

10.23 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XVP-223 (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės paskyrimo“ projektas Nr. XVP-223. (*Balsai salėje*) Projektą sudaro du straipsniai. Turime gautą Teisės departamento pasiūlymą, kad reikia papildyti 3 straipsniu dėl įsigaliojimo. Ar galime pritarti Teisės departamento siūlymui ir papildyti įstatymo projektą 3 straipsniu bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso nutarimo projekto. Kalbėti už kol kas nėra norinčių, prieš – kolega Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Paprastai mes tokiems apdovanojimams siūlome žmones, kurie vienija, o ne skaldo. Gerbiamas V. P. Andriukaitis yra žinomas kaip vienas iš tų, kuris yra labai toli kairėje pusėje. Garsėjo savo pasisakymais už tai, kad reikia bendrauti su Putino Rusija, už tai, kad reikia bendrauti su Baltarusijos Lukašenka. Buvo labai daug dviprasmiškų pareiškimų dėl Astravo elektrinės. Faktiškai visą savo karjerą jisai pasisakė už bendradarbiavimą su autokratiniais režimais. Visai neseniai jisai buvo iškritikuotas ir mūsų Seimo Pirmininko, ir prezidentūros atstovo, nes jis pasisakė prieš gynybos finansavimą 5–6 %. Jisai visą laiką pasisako prieš ginklavimąsi, karines bazines. Žmogus, kuris, kaip pats Pirmininkas... pacituosiu mūsų Seimo Pirmininką, „dažnai gyvena Rusijos dezinformacijos kontekste“. Ir mes tokį žmogų šiandien siekiame apdovanoti. Aš suprantu, kad šita koalicija nesupranta, kas yra vertybės, jau dirbdama su įvairiais antisemitiniais savo koalicijos partneriais, bet šiandien mes žengiame dar vieną žingsnį į tą pačią pusę. Priminsiu, kad V. P. Andriukaitis visą laiką kalbėdavo, kad vertybių nėra užsienio politikoje – tik interesai. Tai tikrai sveikinu koaliciją su tokiu nauju standartu.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – B. Ropė.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš tikrųjų aš pritariu šitam pasiūlymui, bet noriu atkreipti dėmesį ir džiaugiuosi, kad Seimas yra, na, sakykime, apsisprendęs, turi tokį apdovanojimą kaip Aleksandro Stulginskio žvaigždė. Šiais metais kaip tik sueina 140 metų A. Stulginskiui, jis buvęs Ūkininkų sąjungos įkūrėjas ir pirmininkas. Kiek aš domėjausi, jo tėviškėje yra išlikęs dar vienas nedidelis pastatas, kuris yra labai apleistas. Tai ar mes neturėtume, didžiųjų darydami šiuo apdovanojimu, ar neturėtume A. Stulginskio atminimą stipriau įamžinti jo tėviškėje, būtent šiais metais ką nors tenai padarydami? Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Kolegos, kai pamačiau pono V. P. Andriukaičio pavardę ir šitą teikimą, atvirai kalbant, nustebau. Todėl, kad pirmiausia nežinau iš Seimo ir iš Lietuvos politikų labiau antinatiškai nusistačiusio žmogaus per visą savo politinę karjerą. Tą gali paliudyti daugybė jo pasisakymų Seime, kai mes priimdavome atitinkamus dokumentus.

Aš manyčiau, kad šita premija būtų devaluota todėl, kad V. P. Andriukaitis pradėjo savo darbą kaip Europos komisaras, sudarydamas atskirą susitarimą su Rusija, leidusį tuometei, tai buvo 2014–2015 metai, vyko agresija prieš Ukrainą, leisdamas Rusijai pačiai rinktis, kurią valstybę iš Europos Sąjungos ji gali proteguoti importuodama, leisdama importuoti maisto produktus. Vėliau pati Komisija pripažino, kad toks sprendimas skaldo Europos Sąjungos valstybių vienybę, ir tai buvo atšaukta.

Dar daugiau, tikriausiai visi žinome 2008 metų garsiąją Prahos deklaraciją, kurią pasirašė ir tokios iškilios asmenybės kaip V. Havelas, V. Landsbergis, T. Kelamas, britų politikai, prancūzų politikai. Tos rezoliucijos esmė, kad ten buvo sulyginti ir pasmerkti abu totalitariniai režimai, komunistiniai režimai ir nacistiniai režimai. Tačiau tuo metu ponas V. P. Andriukaitis iškart po šito organizavo naują dokumentą, jį pasirašė, beje, ir europarlamentarai J. Paleckis, V. Blinkevičiūtė, ponis B. Vėsaitė, A. Sysas, ponas J. Sabatauskas, kur atmetė kritiką stalinizmui ir komunizmui, vadindami, kad negalima lyginti nacizmo ir komunizmo, kad atseit nacizmas buvo baisnis. Tai aš manau, kad tokia pozicija išvis nusipelno rimto pasmerkimo, o ne aukščiausio Seimo – Lietuvos valstybės Seimo – apdovanojimo.

Ponai, jeigu turime nors kiek savigarbos, nebalsuokime už šitą nutarimą, juoba kad jis labai nekorektiškai pateiktas. Dvi pavardės, negalima balsuoti atskirai. Siūlykime ir balsuokime atskirai už kiekvieną kandidatūrą tada. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Tokio purvo liejimo aš dar nesu matęs. Ir kas čia lieja? Tie, kurie apsimeta didžiausiais patriotais. Ant žmogaus, kuris gimė 1941 metų tremtinių šeimoje, gimė ten, prie Laptevų jūros. Jisai grįžęs į Lietuvą įgijo humaniškiausią profesiją – medikas, chirurgas, kardiologas. Tačiau 1975 metais jis pradėjo nelegaliame Strazdelio judėjime humanitarinio švietimo, už tai 1976 metais buvo suimtas. Jūs varote ant disidentų. Jis buvo suimtas ir ištremtas. Jam neleista dirbti Vilniuje. 1990 metais buvo išrinktas į Aukščiausiąją Tarybą, signataras, kuris dalyvavo kuriant mūsų Konstituciją, dirbo darbo grupėje. Jis dirbo ir tada, kai buvo kuriama Konstitucija Europoje. Jis buvo deleguotas kaip Lietuvos atstovas. O po to jis buvo ir ministras, ir Europos komisaras. Tą, ką jūs šnekate, puikiai žinodami, kad tai yra netiesa, nes nė vienas Europos komisaras neveikia savo iniciatyva priiminėdamas kokius nors sprendimus. Tai yra Europos Komisijos sprendimai. Bet koks sprendimas yra bendras, nes mes veikiamė Europos Sąjungoje, bendroje ekonominėje erdvėje, ir tai, kas yra ryšiai su kitomis trečiosiomis šalimis, tai irgi Europos Sąjungos interesai. Todėl šis žmogus yra vienas iš labiausiai nusipelnusių Lietuvos Respublikai.

PIRMININKAS. Mielas Juliau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji, nesigilindamas į turinį arba į personalijas, aš visgi manau, kad nėra gerai skirti aukščiausią Seimo apdovanojimą veikiančiam politikui. Nes mes prieisime prie tokių precedentų, kad kairiųjų valdymo metu kairiųjų politikai apdovanojami, dešiniųjų valdymo metu dešinieji politikai apdovanojami. Tokio apdovanojimo statusas tikrai sulauktų didesnio palaikymo ir iš dešiniųjų, jeigu būtų iš politikos išėjusiam asmeniui. Ką mes žinome apie jo perspektyvas? Dėl to aš raginu, iš tikrųjų gerbiant šitą Aleksandro Stulginskio apdovanojimą, neįteikti veikiančių politikų šitam apdovanojimui. Vienas iš pavyzdžių yra I. Degutienė, kuri baigusi karjerą buvo apdovanota, sulaukė milžiniško palaikymo. Nepaisant gerbiamo V. P. Andriukaičio nuopelnų, būtų geriau, kad tai būtų atliekama po politinės karjeros. Tai aš susilaikysiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – kolega A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Man gėda šiek tiek klausyti, ką sakė du politikai, sėdintys dešinėje. Nenoriu kartoti, ką sakė J. Sabatauskas. Kviesčiau nueiti į I rūmus pasižiūrėti, ten yra užrašas, kad tamsumus reikia pašalinti. Tai paskaitykite ir prisiminkite V. Kudirkos žodžius. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – S. Kairys.

S. KAIRYS (*LSF*). Ačiū už suteiktą žodį. Taip, irgi pradžioje neplanavau pasisakyti, bet matydamas, kaip išsivystė diskusija, irgi norėčiau atkreipti dėmesį, kad visgi kalbama apie aukščiausią Seimo apdovanojimą, kalbama apie A. Stulginskį, apie Prezidentą, veikusį nepriklausomoje valstybėje prieš sovietų okupaciją. Manau, kad tie idėjiniai simboliai irgi labai svarbūs. Tikrai nekvėstu, aš mačiau V. P. Andriukaičio, gerbiamo V. P. Andriukaičio, visą kelią kaip politiko,

bet, kalbant apie aukščiausius apdovanojimus, man yra klausimų, aš mačiau, kaip jis prieštaravo desovietizacijos procesams. Tas su sovietų valdžia kolaboravusių poetų, rašytojų eilių skaitymas ir deklamavimas man irgi kažkaip to solidumo nepridėjo. Man atrodo, kad kalbėdami apie tokius apdovanojimus turime ieškoti tokių žmonių, kurių valstybingumo įsitikinimai, pavyzdys jaunimui ir panašiai nekeltų kokių nors klausimų. O kad politiškai žmogus dalyvavo tikrai visuose procesuose, tai tą mes matome, vertiname, bet ar reikėtų įvertinti aukščiausiu Seimo apdovanojimu, aš tikrai turiu abejonių.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – R. Baranovas.

R. BARANOVAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, aš irgi nekartosiu to, ką sakė apie Vytenio nuopelnus dėl nepriklausomybės kovos ir jo disidentinę veiklą, bet tikrai galima sutikti, kad V. P. Andriukaitis visą laiką buvo diplomatijos, daugiašališkumo ir Helsinkio baigiamojo akto pusėje – tos vertybės jam yra ir šiandien artimiausios. Tai, kad jo tam tikros pozicijos išsiskiria su dešiniųjų pozicijomis, man atrodo, nėra rodiklis neskirti jam apdovanojimo, nes jis atstovauja iš tikrųjų svarbiai Lietuvos rinkėjų ir žmonių daliai, jis įvairiausių balsavimų metu parodo, kad jo pažiūros yra artimos, jis nuolatos laimi rinkimus ir čia dabar yra Europos Parlamento narys. Man atrodo, kad tokios vertybės kaip diplomatija, daugiašališkumas ar kiti dalykai turi vietą Lietuvoje. Kai Vytenis vieną ar kitą poziciją kažkada užima, užima tikrai būtent vedamas savo vertybių, o ne taip, kaip čia galima suprasti, kad jisai yra koks nors ten Maskvos mylėtojas ar dar kas nors.

Neuždarykime savo politikos kažkokioje dėžėje. Tikrai kviečiu jus palaikyti Vytenio kandidatūrą. Man atrodo, niekam nekelia abejonių tiek jo indėlis į Lietuvos Nepriklausomybės kovą, tiek į mūsų valstybės raidą, tiek jo, kaip politiko, aukščiausio lygio politikos statusas. Ačiū, kolegos.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 69, prieš – 6, susilaikė 23. Seimo nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)
Motyvai po balsavimo. Replika.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Replika po balsavimo. Aš norėčiau, kolegos, kreiptis į visas frakcijas ir tobulinti šį įstatymą, pagal kurį yra skiriama Aleksandro Stulginskio žvaigždė. Pirminiame variante buvo aiškiai įrašyta: veikiantiems Lietuvos politikams neteikiama, bet po Švietimo komiteto redakcijos atsirado taip, kaip dabar yra.

Kitas dalykas. Dėl kiekvieno asmens turėtų būti irgi įstatyme numatytas atskiras balsavimas. Galbūt Seimo Pirmininkas norėtų imtis iniciatyvos patobulinti šį įstatymą, kad ateityje tie klausimai, kurie dabar kyla ir dėl asmenybių, ir dėl supriešinimo, ir dėl viso kito, ištirptų? Ačiū.

PIRMININKAS. (*Nesigirdi*) ...gerbiamam Viktorui. Kartu su jūsų pagalba ir buvusia Seimo Pirmininke Viktorija įsipareigokime imtis koreguoti šitą įstatymo projektą, kadangi pats projektas atsirado tuo metu tuomečio Seimo Pirmininko iniciatyva.

Ir A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Kolegos, tie, kurie balsavo už, aš manau, padarė šitą apdovanojimą niekinį. Nežinau, ar ateityje save gerbias žmogus galės priimti tokį apdovanojimą. Ponai, atsikvošėkite! Jeigu nežinote istorijos, įsigilinkite į ją ir prieš teikdami kandidatūrą. Jūs dabar balsavote kaip koalicijos partneriai, bet čia yra Seimo – viso Lietuvos atstovo – apdovanojimas! Jūs gi padarėte jį partiniu apdovanojimu. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam Audroniui. Daugiau norinčių... Ai, yra. Prašau. Gerbiamas V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (*MSNG*). Kadangi tai buvo labai istorinis balsavimas, norėčiau informuoti apie dar itin svarbų faktą. Norėčiau visus informuoti, kad šiandien Seimą aplankė Utenos trečiojo amžiaus universitetas. Prašyčiau pasveikinti svečius. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname svečius kaip visuomet audringais plojimais ir grįžtame prie savo kasdienės darbotvarkės.

10.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XVP-278(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas būtų Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XVP-278. Svarstymo stadija. Į tribūną kviečiame komiteto pirmininką K. Vilkauską.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Kultūros komitetas svarstė Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektą ir jam pritarė vienbalsiai.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas komiteto pirmininke. Diskusijoje nori dalyvauti kolega S. Kairys. Prašom į tribūną.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Aš tikrai ilgai nekalbėsiu. Tikrai pasitikiu abiem siūlomais šitos komisijos nariais, abu tikrai kompetentingi, suprantantys esmę. Tik norisi atkreipti dėmesį ir palinkėti, kad ta komisija negrįžtų į tokį veiklos darbą, kokį demonstravo prieš kokius trejus ketverius metus, kai daugybė skundų ir priekaištų dėl paveldo būtent ir kildavo iš tos komisijos, ir žmonės net nebesuprasdavo, kas čia reguliuoja paveldą – ar Kultūros paveldo departamentas, ar Valstybinė kultūros paveldo komisija, ir tikrai... Komisija visgi yra sukurta teikti savo kompetentingus, išanalizuotus pasiūlymus, kalbant apie paveldo politiką, jo reguliavimą, Seimui, Prezidentui, Vyriausybei, o kartais ta veikla apsiribodavo iš esmės bet kokio skundo, kad ir kalbant apie mažiausią paveldo objektą, na, viešinimu, komunikacija ir kitais dalykais. Jau nebekalbu apie tam tikras istorijas, kalbant apie sovietinį paveldą ir jo tokį irgi išraiškingą gynimą. Labai norėčiau, kad nauji komisijos nariai tai įvertintų, negrįžtų atgal ir kad būtent Valstybinė kultūros paveldo komisija būtų ta specialistų, ekspertų komanda, kuri tikrai įneštų teigiamą poslinkį į paveldo sistemą, ypač kalbant apie naujos redakcijos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą, kuris, na, svarstymo stadijos turėtų irgi atkeliauti į Seimą, kaip suprantu, gegužės mėnesį. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiama S. Kairiui. Dėl motyvų. Kolega V. Juozapaitis dėl motyvų už. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiama kolegų, Kultūros komitetas vienbalsiai pritarė šių dviejų kandidatų pateikimui tapti komisijos nariais. Kviečiu ir savo frakciją, ir visus kitus kolegas taip pat pritarti, nepaisant to, kad tie du kandidatai buvo pateikti valdančiosios daugumos frakcijų, tai Socialdemokratų ir „Vardan Lietuvos“. Būtent apie tai mes čia ir turime kalbėti, kad pirmiausia turime vertinti kompetenciją, jų dalykines savybes, o ne politizuoti tokius paskyrimus. Tai sakau kalbėdamas ir apie prieš tai buvusį balsavimą, tame kontekste. Taip pat ateinant ir kitiems balsavimams, ir paskyrimams, kviečiu atsižvelgti visada būtent į dalykines savybes ir atsiriboti nuo savo siaurų partinių interesų, ką mes šiuo metu ir darome. Aš mielai kviečiu balsuoti už šitoje stadijoje, paskui ir priėmimo metu už tas dvi kandidatūras, kurios nekelia abejonių dėl savo kompetencijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvų prieš nėra. Prašome balsuoti. Svarstymo stadija.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 107, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo įstatymo projektui, atsiprašau, Seimo nutarimui, yra pritarta.

10.44 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 21 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-228 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo 21 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-228. Į tribūną kviečiame D. Žebeliene.

D. ŽEBELIENĖ (NAF). Laba diena, gerbiama kolegų. Įstatymo projektu yra siūlomi keli valstybės tarnybos reglamentavimo pakeitimai, kurie prisidėtų prie valstybės tarnybos patrauklumo didinimo ir kompetentingų buvusių valstybės tarnautojų grįžimo į valstybės tarnybą. Projektu siūlomi du punktai: vienas – valstybės tarnautojų priemokos būtų mokamos nuo pareiginės algos

su priedu už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, tai yra nuo darbo užmokesčio pastoviosios dalies. Taip ilgiau dirbantys valstybės tarnyboje būtų labiau skatinami priimti papildomas užduotis ar pavaduoti kitus valstybės tarnautojus. Šiandien institucijos praktika yra tokia, kad dažnai naujai priimamiems į valstybės tarnautojo pareigas asmenims yra nustatoma tokia pareiginė alga, kaip ir tas pačias funkcijas vykdantiems valstybės tarnautojams, turintiems stažą. Todėl ilgiau dirbantys valstybės tarnautojai santykinai gauna kaip ir mažesnę atlygį.

Kitas punktas. Norima numatyti galimybę atkurti valstybės tarnautojo statusą savo noru iš valstybės tarnautojo pareigų atsistatydinusiems asmenims ir dėl valstybės tarnautojo pareigybės panaikinimo iš pareigų atleistiems asmenims per dvejus metus. 2024 metų pabaigoje įvyko valstybės tarnautojų pareigybių peržiūra. Vertinant, ar pareigybės funkcijos atitinka pakeistą viešojo administravimo sąvoką, institucijose susiklostė labai įvairi praktika. Vienose institucijose analogiškos funkcijos buvo priskirtos valstybės tarnautojo pareigybei, o kitose – darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį.

Taigi projektu yra siūloma nustatyti įgyvendinimo nuostatą, kad per dvejus metus nuo įstatymo įsigaliojimo valstybės tarnautojo statusą galėtų atkurti ir dėl valstybės tarnautojo sąvokos neatitinkančios valstybės tarnautojo pareigybės panaikinimo atleisti asmenys, taip pat asmenys, kurie sutiko sudaryti darbo sutartį. Suteikiama teisė grįžti į eitas arba, jeigu nėra galimybių, į kitas lygiavertes karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū už pateikimą. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi V. Gailius.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiama kolege, ačiū už šio įstatymo pateikimą. Jis išsprendžia tą teisinę koliziją būtent ištarnybinimo, išstatutinimo klausimu. Mes atidėjome terminą ir institucijos, ypač savivaldybės, klausia, kaip gali grįžti arba kaip pasiegti su tais neištarnybintais vidaus audito, teisės, viešųjų pirkimų specialistais, kurie eina atsakingas valstybės tarnautojo pareigas. Šis jūsų pateikimas sprendžia šitą klausimą. Tačiau, man atrodo, gal vertėtų... ar nemanote, gal planuojate atskirą įstatymo projektą teikti ir vis dėlto grąžinti 30 metų stažo kaupimo galimybę? Daugelis valstybės tarnautojų taip pat liko be tų teisėtų lūkesčių, atėję į valstybės tarnybą, laimėję konkursą. Buvo numatyta, kad galės kaupti 30 metų stažą Lietuvos valstybei. Tas stažas sumažintas, dalis tarnautojų, nepasiekę tos ribos, tikrai liko nuskriausti. Tokia ne nuo darbdavio priklausanti galimybė turėti papildomą procentą kasmet tikrai yra valstybės tarnautojo prestižą kelianti socialinė garantija. Kaip jūs manote?

D. ŽEBELIENĖ (NAF). Kaip ir paklausėte, ir atsakėte. Šiuo įstatymu kaip ir nėra numatytas pakeitimas, bet atsiranda galimybė teikti kitu. Manau, kad pagrindinis komitetas bus VVSK. Mes tikrai galėsime išdiskutuoti. Čia dabar yra tik pateikimo stadija.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega V. Gailius. Ruošiasi kolegė E. Rudelienė.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiama pranešėja, jūsų projekto tikslas – didinti valstybės tarnautojų skaičių. Jūs aiškinamajame rašte atkreipiate dėmesį, kad valstybės tarnautojų mažėja, na, turbūt mažėja biurokratijos, mažėja gyventojų Lietuvoje. Ar jūsų projekto tikslas yra didinti valstybės tarnautojų skaičių, ar didinti valstybės tarnybos patrauklumą?

D. ŽEBELIENĖ (NAF). Ir tas, ir tas. Tai tikrai yra patrauklu, nes valstybės tarnautojo statusas vis dėlto įpareigoja atsakingiau atlikti savo pareigas. Čia mes savo...

PIRMININKAS. Ir paskutinė nori paklausti kolegė E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, ar aš teisingai suprantu, kad tose savivaldybėse, kurios jau dabar pasidarė vadinamąjį ištarnybinimą ir dirba, per dvejus metus tie visi žmonės bus grąžinti atgal?

D. ŽEBELIENĖ (NAF). Atsiranda galimybė grįžti, jeigu yra vieta.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ar nemanote, kad kažkaip reikėtų galbūt vis dėlto reglamentuoti, kurie tie valstybės tarnautojai gali būti, kurie negali būti, nes iš tikrųjų yra pareigų, kur valstybės tarnyba nėra būtina, nors jinai prieš tai ir buvo? Jeigu bus tokių žmonių, kurie norės grįžti, bet tos pareigos kaip ir galėtų būti ne valstybės tarnybos, tai kaip šiuo atveju?

D. ŽEBELIENĖ (NAF). Pats žmogus apsisprendžia. Jeigu jis nori grįžti į valstybės tarnybą, jis ir teikia prašymą dėl valstybės tarnybos, o jeigu jis nori pagal darbo sutartį, tai čia pačiam žmogui reikėtų priimti sprendimą dėl sugrįžimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Visi Seimo nariai, kurie norėjo jūsų paklausti, paklausė. Motyvai už – kolegė R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Mieli kolegos, tikrai verta palaikyti šį įstatymo projektą, spręsti teisinę koliziją, kurią aš minėjau. Kita vertus, prisiminkime, kad tų žmonių, kurie atėjo į valstybės tarnybą, buvo pažeistas teisėtas lūkestis, ar reikės to valstybės tarnautojo, ar ne. Naujai steigiant etatus ir vietas, tai administracija, tiesioginis vadovas galės nuspręsti, kokia ta vieta, ar viešojo administravimo funkciją atlieka, ar tik vidaus administravimo funkciją atlieka tarnautojas. Bet tie žmonės, kurie yra, kurie perėjo konkursą, kurie turi sutartį su Lietuvos valstybe, turi turėti galimybę ir pabaigti šias savo pareigas tokiu statusu, kurį jiems valstybė suteikė, įvertinusi jų kompetenciją, patirtį ir gebėjimus. Prašau palaikyti įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – kolegė G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Išties nepritariu kolegei, kuri prieš tai pasisakė. Manau, kad tai tiesiog vienas iš bandymų po siūlą išpešioti valstybės tarnybos reformą, kuri buvo padaryta. Tokie pavieniai pasiūlymai, kapstantis po gabalėlį, atliepiant labai individualius, matyt, asmenų poreikius, kurie, matyt, yra susiję su įstatymo rengėjais, man atrodo, neatliepia to poreikio turėti sisteminių matymą į visą valstybės tarnybos reformą. Todėl jeigu būtų po pateikimo pritarta šiam įstatymo projektui, ko siūlau nedaryti, bet jeigu būtų pritarta, tuomet frakcijos vardu prašau Vyriausybės išvados, nes tai susiję ir su papildomais finansais.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Prašom balsuoti.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 84, prieš – 16, susilaikė 14. Po pateikimo projektui pritarta. Dėl motyvų po balsavimo – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėl protokolo – prieš.

PIRMININKAS. Dėl protokolo – prieš. Dėl komitetų. Yra siūloma, kad būtų Valstybės valdymo ir savivaldybių reikalų komitetas, ir siūloma svarstyti birželio 3 dieną. Ar galėtume pritariti tam?

Kolegė G. Skaistė prašė frakcijos vardu Vyriausybės išvados. Ar galime pritariti bendru sutarimu, kad ji būtų? Nori balsuoti. Dar prieš balsuojant – kolega J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Atsiprašau, nesusipėjau, mano tik registracija, nesusipėjau nuspausti. Tai dėl protokolo mano balsas – už šį projektą.

PIRMININKAS. Dėl protokolo, gerai.

Dabar balsuojame dėl Vyriausybės išvados. Kas už Vyriausybės išvadą, prašom balsuoti už, kas turi kitokią nuomonę, – kitaip.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 57, prieš – 25, susilaikė 32. Pakartojame balsavimą. Kas už tai, kad būtų reikalinga Vyriausybės išvada?

Iš viso balsavo 118 Seimo narių: už – 53, prieš – 29, susilaikė 36. Prašyti Vyriausybės išvados nepritarta. Pagrindinis komitetas, kaip ir apsisprendėme, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstymas bus birželio 3 dieną.

10.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Remigijų Bridikį Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriumi“ projektas Nr. XVP-259(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Remigijų Bridikį Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktoriumi“ projektas Nr. XVP-259. Svarstymas ir priėmimas. Kviečiame į tribūną gerbiamą kolegą J. Oleką pristatyti komiteto išvadą.

J. OLEKAS (LSDPF). Laba diena, kolegos. Komitetas apsvarstė teikiamą kandidatūrą šių metų balandžio 9 dieną savo posėdyje. Komiteto balsavimo rezultatai: už – 11, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje dalyvauti užsirašė vienas Seimo narys. Prašom kolegą A. Anušauską į tribūną.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų mes kalbame apie vadovą labai svarbios institucijos, kuri atlieka, aš manyčiau, ir kritiškai svarbias funkcijas, tai yra kovoja su priešiš-
kų valstybių žvalgybos, specialiųjų tarnybų įtaka ir atlieka daugelį dalykų, pavyzdžiui, filtruoja ir migracijos srautus, bendradarbiaudama su kitomis Vidaus reikalų ministerijos institucijomis. To-
dėl, be abejonės, mes, kaip parlamentas, turime ir lūkesčių, kurie siejami su būsimu vadovu.

Per pastaruosius 15 metų, kadangi teko stebėti šį procesą iš labai arti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, mes matėme, kaip keitėsi Valstybės saugumo departamentas. Žinoma, keitė-
si jo vadovai, bet ir pats departamentas – jo turinys, jo veikla, jo aktyvumas, jo techninės galimy-
bės. Ne visada būdavo galimybių laiku patenkinti visus poreikius skiriant papildomą finansavi-
mą, bet jisai vis tiek buvo skiriamas. Teko matyti, kaip keitėsi būtent kontržvalgybinės galimybės.
Jeigu palyginčiau su Antruoju operatyvinių tarnybų departamentu, dar Valstybės saugumo de-
partamentui tikrai yra kur pasitempti, nors jų funkcijos, žinoma, skiriasi.

Bet koku atveju reikia suprasti, kad Valstybės saugumo departamentas išliks kertine institu-
cija, bet ji negali pamiršti ir neskirti dėmesio tam tikriems klausimams. Pavyzdžiui, viešai komu-
nikuojant, aš pastebiu, kad ir mūsų viešojoje erdvėje labai daug kalbų apie Rusijos specialiųjų
tarnybų visagalybę: viską jie gali, viską mato, o mes, tokie mažutėliai, nelabai ką galime, nelabai
matome. Bet, žinodamas Valstybės saugumo departamento potencialą, aš galėčiau pasakyti prie-
šingai: yra daug ir sėkmingų operacijų. Ko gero, Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas leidžia
tam tikras sėkmes ir paviešinti, nes jau praėjo dešimtmečiai nuo kai kurių sėkmių, keli dešimtme-
čiai. Aš manyčiau, savo istorijos nereikia pamiršti.

Pabaigoje, kadangi vis tiek mes po poros savačių svarstysime įstatymo dėl prisipažinusių
asmenų pakeitimą, ten svarbią funkciją atlieka ir Valstybės saugumo departamentas, nes tai jo su-
kurti dokumentai, aš kviesčiau ir būsimą vadovą nenusišalinti nuo tos funkcijos, pasižiūrėti tuos
dokumentus, vis dėlto nepagrįstų įslaptinimų neturi būti. Kviesčiau, žinoma, palaikyti tas patai-
sas suprantant, kad, be abejonės, tenai bus tam tikrų kolizijų ir prieštaravimų. Bet koku atveju aš
kviesčiau palaikyti šį kandidatą, kuris turi ilgametę patirtį ir iš labai arti žino daugelį procesų,
kurie vyksta žvalgybos tarnybose.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai A. Anušauskui. Diskutuoti daugiau norinčių nėra. (*Balsai salėje*)
Priėmimas. Nutarimo projektą sudaro du straipsniai. Ar galėtume pritarti abiem bendru sutari-
mu? Prieštaravimų nėra, pritarta. Ir motyvai už – A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, tikrai šiandien mes priimsime
svarbų sprendimą dėl vienos iš svarbiausių institucijų mūsų valstybėje. Mes turėjome taip pat
garbę ir galimybę kaip Mišri Seimo grupė susitikti ir padiskutuoti su gerbiamu R. Bridikiu, kuris,
tikiuosi, greitai po mūsų balsavimo taps ir VSD vadovu. Tikrai džiugina ir stebina kandidato pla-
tus matymas, dialogo noras, gebėjimas tą dialogą palaikyti net ir su tais, kurie galbūt turi ir kitoki
požiūrį arba turi kitų argumentų, tai yra tikrai sveikas tokios institucijos vadovo bruožas. Kviečiu
balsuoti ir palaikyti.

Gerbiamam Remigijui linkiu sėkmės, kad institucija šiuo sudėtingu Lietuvai laikotarpiu bū-
tų aktyvi, proaktyvi, diskutuojanti ir efektyvi. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šalia to, ką prieš tai kalbėjau, galėčiau pasa-
kyti, kad taip, didelį ažiotažą sukėlė pasakymas pristatymo metu, jūsų prisistatymo metu, kad
skirsite dėmesį žvalgybai, ne tik kontržvalgybai. Iš tikrųjų taip, Valstybės saugumo departamen-
tas, kaip kiekviena žvalgybos, kontržvalgybos institucija, turi rodyti dėmesį šioms abiem sritims,
nors žvalgyba, ko gero, pats sudėtingiausias, pats imliausias resursams dalykas, bet jį būtina da-
ryti. Ne tik Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas turi matyti, kas vyksta už sienos, kari-
niuose daliniuose, junginiuose, kokie tenai militariniai procesai vyksta, bet ir Valstybės saugumo
departamentas turi turėti galimybę matyti daugiau. Taip, tam reikia žmogiškųjų resursų, taip,
tam reikia naujų žmonių ir papildomų žmonių Valstybės saugumo departamente, nes, pabrėžiu,

žvalgybos išugdymas nuo dabartinės būsenos vis dėlto pareikalaus papildomų resursų, tą reikia matyti, bet be to mūsų nacionalinis saugumas nebus stipresnis. Turime stiprinti abi sritis.

PIRMININKAS. Taip, toliau motyvai už – J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš irgi noriu pakviesti balsuoti už gerbiamą R. Bridikį užimti šią poziciją. Pažįstu jį kaip puikų, profesionalų Lietuvos kariuomenės karį, kuris savo tarnyba Lietuvos kariuomenėje įrodė ištikimybę Lietuvai ir profesionalumą. Jau dešimtmetį dirbdamas Valstybės saugumo departamente taip pat buvo vienas iš tų darbuotojų, kurie keitė, stiprino Valstybės saugumo departamento gebėjimus ir galimybes, kad šitas departamentas tikrai atliktų svarbią misiją Lietuvos saugumo ir gynybos srityje, užkardymas daug priešiškų veikų. Pats departamentas per tuos metus gerokai sustiprėjo, tapo gebantis atlikti sudėtingesnes užduotis ir iš tikrųjų užkardyti bet kokią intervenciją iš išorės į Lietuvos saugumą. Todėl kviečiu suteikti galimybę pirmoje pozicijoje dar kartą įrodyti tą tarnystę, profesionalią tarnystę Lietuvai. Ir mes, man atrodo, dėl to galėsime jaustis saugesni, nes iš tikrųjų profesionalumo, patirties ir ryžto tobulėti tikrai labai reikia. Ačiū ir sėkmės.

PIRMININKAS. Ir motyvai už – V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Aš manau, kad šiais sunkiais laikais svarbu paskirti į atsakingus postus žmones, kuriais galima pasitikėti šimtu procentų. Manau, kad R. Bridikis yra būtent toks žmogus, todėl visokeriopai palaikau jo kandidatūrą ir siūlau kitiems jai pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi motyvai išsakyti. Balsuosime dėl nutarimo projekto priėmimo. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 106, prieš nėra, susilaikiusių nebuvo. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*)

Sveikiname gerbiamą R. Bridikį, gavusį Seimo pritarimą. Bet dar ne paskyrimas yra.

R. BRIDIKIS. Gerbiamas parlamente, dar kartą norėčiau padėkoti pirmiausia Jo Ekscelencijai Prezidentui. Norėčiau padėkoti ir jums už išreikštą pasitikėjimą, už tas diskusijas, kurias mes turėjome, gana išsamias, palietėme daug aktualių temų, tikrai konstruktyviai bendradarbiavome ir bendravome susitikimų metu. Aš prisiimu šitą suteiktą mandatą su visa atsakomybe, taip pat vertinu tai kaip ir galimybę toliau tęsti pradėtus darbus, toliau stiprinti mūsų Valstybės saugumo departamentą ir kartu mūsų valstybę. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Ačiū. (*Plojimai*) Dar kartą linkime sėkmės ir lauksime Prezidento dekreto. Per šoninį mikrofoną – M. Petrauskaitė.

M. PETRAUSKAITĖ (*LSDPF*). Gerbiamas Pirmininke, norėčiau dėl protokolo: dėl sprendimo dėl projekto Nr. XVP-223 mano balsą prašau laikyti už. Aš tiesiog nespėjau pabalsuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl protokolo pasirašyta. Gerbiamas J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Aš taip pat norėčiau prisijungti prie kolegės: dėl projekto Nr. XVP-223 prašau įskaityti balsą už.

PIRMININKAS. Dėl protokolo taip ir bus padaryta. Ačiū, gerbiami kolegos.

11.09 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. XV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-295 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. lapkričio 21 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-295. Pristatys pirmasis pavaduotojas J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, Europos reikalų komitete įvyko kai kurių pasikeitimų. Vietoje T. Sadauskio – D. Varnas. Prašyčiau pritarti šiems pakeitimams.

PIRMININKAS. Nėra norinčių jūsų paklausti. Dėl motyvų nėra. Ar galėtume bendru sutarimu po pateikimo pritarti? Ačiū, pritarta.

Svarstymas. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų taip pat nėra. Ar galėtume po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Priėmimas. Du straipsniai. Pastabų ir siūlymų negauta, ar galėtume kiekvienam iš straipsnių pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau, pritarta.

Balsuojame dėl viso nutarimo projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 99, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

11.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XV-115 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-294 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės rezervinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. sausio 14 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-294. Gerbiamas J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, dar kartą pakartuju, kad, minutėlę...

PIRMININKAS. Rezervinis projektas Nr. XVP-294, rezervinis 2 – Nr. XVP-294.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiami kolegos, komiteto narių pavaduotojų patvirtinimas: vietoje T. Sadauskio – D. Varnas. (*Išjungtas mikrofonas, nėra garso*)

PIRMININKAS. Taip, reikia tikslinti, nes pranešėjas pristatė ne tą nutarimą, bet balsavome mes už teisingą nutarimą.

Dabar turime vėlgi apsispręsti dėl nutarimo projekto Nr. XVP-294. Pateikimo stadija. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta.

Svarstymas. Diskusijų nėra, dėl motyvų nėra. Ar galime po svarstymo bendru sutarimu? Pritarta.

Priėmimas. Du straipsniai. Ar galime pritarti abiem straipsniams bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių pasisakyti. Balsuokime dėl Seimo nutarimo projekto Nr. XVP-294.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 101: už – 101, prieš, susilaikiusių nebuvo. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Dėl vedimo tvarkos – kolegė G. Balčytytė.

G. BALČYTYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Noriu... džiaugiuosi, kad spėjo atvykti šiandien į mūsų posėdį Šilutės rajono „Saulės“ gimnazijos iš Švėkšnos moksleiviai, gimnazistai. Tai pasveikinkime. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ir dar kartą į tribūną kviečiame pirmąjį vicepirmininką dėl darbotvarkės, prasidedančios balandžio 14 dieną, tvirtinimo.

11.14 val.

Seimo savaitės (2025-04-14 – 2025-04-18) – 2025 m. balandžio 15 d. (antradienio) ir 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, kitą savaitę darbotvarkę pradėsime nuo paminėjimo mūsų Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputato monsinjoro A. Svarinsko 100-ųjų gimimo metinių. Turėsime keletą energetikos įstatymų, kuriuos jau esame apsvarstę šią savaitę ar šiek tiek anksčiau, priėmimų.

Taip pat pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą svarstymas ir daug kitų įstatymų – dėl Miškų įstatymo, dėl Saugaus eismo ir keletas kitų. Čia būtų ant-radienio darbotvarkė.

Ketvirtadienį taip pat numatyta labai svarbi diskusija dėl žemės ūkio. Lietuvoje turėsime viešintį Europos Komisijos narį, atsakingą už žemės ūkį ir maistą, K. Hanseną. Mūsų Europos rei- kalų komitetas pasiūlė surengti diskusiją Seime. Aš manau, kad tikrai bus labai naudinga turėti galimybę išsivertinti, kas šiuo metu vyksta Europos Sąjungoje ir kuo Lietuva gali taip pat prisidėti. Taip pat numatyta daug pateikimų, kuriuos teikia ir Seimo nariai, ir Vyriausybė. Kadangi tai bus prieššventinė velykinė savaitė, ketvirtadienį darbotvarkę baigsime šiek tiek anksčiau – apie 15 val. 30 min. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Juozai. Jūsų nori paklausti kolega S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas vicepirmininke, dėl ketvirtadienio reikšmingos diskusijos mūsų frakcijoje. Mes pasižiūrėjome truputį, kad gal balansas neišlaikytas. Ką tik apdovanotas V. P. Andriukaitis – 15 minučių, gerbiama kolegė R. Budbergytė – 15 minučių, o visoms likusioms Seimo frakcijoms – irgi 15 minučių. Vadinasi, po 2 minutes frakcijai. Ar nemanytumėte, kad reikė- tų truputį pasidalinti eteriu ir tribūna? Ačiū.

J. OLEKAS (LSDPF). Galbūt pačios diskusijos metu galėsime šiek tiek patikslinti tą laiką, bet, aš manau, labai svarbu, kad atvykstantys (kad ir savi, bet svečiai) iš kitų institucijų pateiktų tą in- formaciją, kokią jie turi, o mes visada galėsime padiskutuoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Norinčių paklausti daugiau nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Svarstymo... Viskas, šiandien pritarta.

11.17 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-263 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-263. Į tribūną kviečiu kolegą A. Zuoką.

A. ZUOKAS (MSNG). Gerbiamas Pirmininke, gerbiama kolegės, Audito komiteto vardu pristat- au šį įstatymo projektą. Šio įstatymo projekto tikslas – įstatyme įtvirtinti aiškia ir nedviprasmiš- ką baudų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus dydžio nustatymo tvarką. Projektu siūlomas reguliavimas parengtas vadovaujantis geruoju Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo pavyzdžiu, kuriame yra nurodyti labai konkretūs baudų dydžio nustatymo eta- pai ir principai, taip pat ilgamete Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos ir Europos Komisi- jos praktika.

Priminsiu, kad šiuo metu esminiai baudų nustatymo elementai yra reguliuojami tik įstaty- miniu teisės aktu, tai yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, tačiau Lietuvos Respubli- kos Konstitucinis Teismas yra ne kartą pasisakęs, kad įstatymu galima ir būtina nustatyti esminį poveikį ūkinei veiklai galinčias daryti ekonominio poveikio priemones. Todėl ir tikslas yra numa- tyti įstatyme esminius principus vertinant ir skiriant galimas baudas, o tikrai tam tikri kiti žemes- nio lygio paaiškinimai galėtų būti nustatomi Vyriausybės arba pačios institucijos lygiu.

Būtent šis mechanizmas atspindi ir atspindėtų jau šiuo metu tikrai gerą praktiką, egzistuo- jančią Lietuvoje. Paminėsiu keletą pavyzdžių, kas vėlgi iš anksčiau buvusių baudų nustatymo principų perkelta į įstatymo lygmenį. Paminėsiu, baudų skaičiavimo mechanizmai yra įtvirtinti ir Lietuvos banko įstatyme, ir Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatyme, taip pat Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žė- mės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatyme. Ir štai, remdamasis šiais pavyzdžiais, Audito komitetas apsvarstęs įvertino šį siūlymą bei šias įstatymo pataisas, kurias aš jums dabar ir pristatau.

Įstatyme esminiai tikslai yra išdėlioti, kaip būtų nustatomos pačios baudos, baudų skyrimas ir jų dydžio nustatymas, įvedant penkis įvertinimo etapus, siekiant, kad, be abejonės, tie, kas pa- žeidžia Konkurencijos įstatymą, neišvengtų atsakomybės, bet kad baudos būtų adekvačios ir su-

balansuotos ir atitiktų gerąją praktiką, kuria šiuo metu mes norėtume remtis – egzistuojančia Europos Sąjungos lygiu.

Baigdamas šį pristatymą paminėsiu, kad Audito komitetas atliko nemažą darbą: mes turėjome klausymus komitete, taip pat su gerbiama kolege R. Janušoniene buvome nuvykę į Konkurencijos tarybos būstinę, turėjome taip pat gerą, darbingą pasitarimą. Po visų šitų sprendimų ir gimė šis įstatymo projektas. Paminėsiu, projekto iniciatorius yra Audito komitetas, o projekto rengėjai, tai yra atsižvelgėme į Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos pramonininkų konfederacijos, asociacijos „Investors Forum“ ir Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos pateiktą projektą, kurį mes komitete įvertinome.

Aišku, pritarus svarstymo procedūrai, natūralu, kad reikės Vyriausybės išvados. Apie tai kalbėjome ir su ministru. Priminsiu, praeitoje kadencijoje gerbiamas K. Starkevičius yra pateikęs įstatymo pataisą, kuri taip pat liečia Konkurencijos tarybą, kad ji taptų ir konsultuojančia institucija, ne tik baudžiančia. Šios įstatymo pataisos gavo Vyriausybės teigiamą išvadą ir grįš artimiausiu metu į Seimą. Tai čia antra dalis tų iniciatyvų, kaip priartinti, kad Lietuvos valstybės kontroliuojančios institucijos nebūtų vien tiktai baudžiančios, bet ir teikiančios konsultacijas, o jeigu jau baudžia, tai baudžia gerai įvertinusios ir ne kartą pamatavusios, prieš priimdamos sprendimą. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Artūrai. Mielai jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Klausia R. Kaunas, ruošiasi V. Gailius.

R. KAUNAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, Konkurencijos taryboje lankėmės, ir Ekonomikos komitetas visas lankėsi, diskutavome. Kiek aš žinau, Vyriausybė lygiai taip pat teikia, teiks savo pasiūlymus dėl tarybos, sakykime, veiklos aktyvinimo būtent konsultuojant. Tačiau Konkurencijos taryba iš principo gina žmogaus teisę įsigyti paslaugą ar prekę maksimaliai geromis sąlygomis (ar kaina, ar ten kokybė ir taip toliau) ir gina, daro prevenciją verslų nesąžiningiems susitarimams, todėl baudos, mano supratimu, turėtų būti atgrasančios. Čia turbūt sutiksime.

Jūsų dabar teikiamame pasiūlyme yra trys ar ten penki skirtingi etapai, daug įvairių koeficientų, įvestas kažkoks proporcingumo kriterijus, kurį irgi labai sunku apibrėžti, kas tai yra. Kaip jūs, prašau atsakyti, su kuo jūs diskutavote, kad būtent tokie ir ne kitokie koeficientai yra įrašyti, kad trys ir penki etapai atsirado? Išvis, kodėl tokia forma? Man tai atrodo, kad labai toks biurokratinis mechanizmas atsirado. Gal aš klystu, pataisykite tada.

A. ZUOKAS (MSNG). Taip, dėkoju už klausimą. Be abejonės, baudos turi būti atgrasančios, bet diskusija dėl baudos dydžio visada turi būti priimtina abiem pusėms. Paminėsiu, kad mūsų įstatymo projektas, be abejo, su asocijuotomis verslo struktūromis parengtas remiantis gerąją praktiką. Analogiškas baudų skyrimų vertinimo etapas galioja Lietuvos banko tvarkose, pagal kurias skiria baudas ūkio subjektams, kurie pažeidžia. Taip pat dar yra du įstatymų pavyzdžiai, kur aš minėjau, kad būtent taip yra vertinamas baudų skyrimas per tam tikrus etapus ir per tam tikrus koeficientus, nes mes, kalbėdami su Konkurencijos taryba... Pats turiu nemažą patirtį kaip verslo žmogus, taip pat kaip ir jūs. Aš pastebėjau tam tikrą vieną dalyką, kad Konkurencijos tarybos atstovai įsivaizduoja, kad bauda tai yra bauda tiktai ūkio subjektui. Tačiau tas ūkio subjektas, kuris sugeba sumokėti skirtą baudą už nesąžiningą konkurenciją, ir tai taip suprantama, taip ir turi būti, baudos turi atgrasyti, tačiau tą baudą vis tiek sumoka vartotojas, nes tai patenka į kainodarą, į kainas ir visa kita. Pabaigoje vis tiek sumoka tas pats vartotojas. O jeigu ta bauda tampa tokia, kad jinai baigiasi bankrotu arba panašiomis procedūromis, o tokių atvejų yra tikrai nemažai, tai irgi nėra teisingas baudos įvertinimas. Mes analizavome pateiktą statistiką, domėjomės Europos Sąjungos praktika. Europos Sąjungoje, kur taip pat gali skirti 10 % nuo bendros apyvartos, pasaulinės prekių apyvartos ir taip toliau, maksimali bauda skiriama gana retai, tai yra tik 5 % iš visų baudų. Didžioji dalis – baudos dydis tik 1 %, o ne 10 %. Lietuvoje proporcingai daugiau negu 50 % yra skiriamos maksimalios baudos. Komisija sako, mums leidžia Vyriausybės nutarimas, tai šiuo atveju, kad nebūtų ginčų ar diskusijų, ateiname čia ir sureguliuojame tvarką. Pagal tą tvarką dirba Konkurencijos taryba ir, aišku, principingai prižiūri konkurencijos pažeidimus rinkoje. Vyriausybės nutarimas buvo būtinai reikalingas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia kolega V. Gailius. Ruošiasi R. Sinkevičius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Kolega Artūrai, pristatydamas projektą jūs jau pasakėte, kad sieksite dėl projekto gauti Vyriausybės išvadą. Tai truputį sumažina klausimo apimtį. Teisės departamentas siūlo kreiptis į Specialiųjų tyrimų tarnybą dėl teisės akto projekto antikorupcinio vertinimo. Ar nepritartumėte mano siūlymui tiesiog papildomo komiteto teisėmis Antikorupcijos komisijai dalyvauti svarstant ir pasisakyti dėl to klausimo? Taip pat gauti išvadą ir iš Specialiųjų tyrimų tarnybos?

A. ZUOKAS (*MSNG*). Tikrai geras pastebėjimas. Vyriausybės išvada būtina, mes apie tai esame kalbėję ir su ekonomikos ir inovacijų ministru. Dabartinis įstatymo pakeitimas, kuris jau turi teigiamą Vyriausybės išvadą, apima tikrai vieną dalį: Konkurencijos taryba gauna pareigą konsultuoti, o ne tik iš karto pereiti prie vertinimo, ar yra pažeidimas, ar nėra. Tačiau ši dalis, baudų skyrimo, nebuvo pateikta. Todėl, natūralu, reikia pradėti diskusiją. Vyriausybės išvada bus esminė. Aišku, tikrai gali būti ir STT antikorupcinis vertinimas. Suprantama, kad galime turėti ir platesnę diskusiją su kitais socialiniais partneriais. Kuriame įstatyminę normą, o jinai yra labai svarbi.

PIRMININKAS. Klausia R. Sinkevičius. Ruošiasi A. Skardžius. O toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Olekas.

R. SINKEVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas pranešėju, mes vakar Ekonomikos komitete turėjome diskusiją su Konkurencijos taryba, kartu dalyvavo asocijuotos verslo struktūros. Iš diskusijos peršasi tokia išvada, kad kol kas yra per daug visokių prieštaravimų, tarp jų teisinių prieštaravimų, ir galbūt ne visada galima pritaikyti Lietuvos banko taikomą metodologiją skiriant nuobaudas ir baudas. Žinoma, būtų geriau, kad dėl teisės akto projekto, kurį jūs teikiate, dar turėtų galimybę tos dvi struktūros, asocijuota verslo struktūra ir Konkurencijos taryba, padiskutuoti ir rasti priimtinesnį kompromisą. Kartais ir mes, Seimo nariai, ne visada įsigiliname į tuos procesus. Ar jūs nematote tokio kelio kaip teisingo kelio geresniam teisės aktui priimti?

A. ZUOKAS (*MSNG*). Kolega, tikrai pritarčiau. Diskusijos, ir kuo platesnės, visada yra teigiamas dalykas, ypač kai mes kalbame apie tokią jautrią sferą kaip konkurencija, ūkio subjektų veiklos sąlygos ir, aišku, baudos, kurios turėtų atgrasyti ūkio subjektus nuo konkurencijos pažeidimų. Esmė – pasirūpinti vartotojais, tai yra mūsų Lietuvos piliečiais. Mančiau, svarstymo metu tikrai būtų galimybė tai daryti. Mes Audito komitete turėjome bendrą pasitarimą, kuriame dalyvavo ir verslo, ir Konkurencijos tarybos atstovai, taip pat vyko ir pas juos. Diskusija vyksta. Manau, po Vyriausybės išvados galėtume turėti tikrai dokumentą, kuris bus priimtinas tiek, kiek gali būti priimtinas. Priimtinas tiems, kurie nori arba gali bausti, ir tiems, kurie gali pažeisti, randant geriausią kompromisą. Jūsų Vyriausybės programoje yra įrašytas labai geras principas, kad valstybės institucijos neturi būti matomos vien tik kaip baudėjos. Turime suprasti ir tuos, kurie rinkoje dirba, veikia ir konkuruoja, kad jeigu jau reikia bausti, kad būtų ne vieną kartą pamatuota, ką kalba ir sako liaudies išmintis.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Ačiū. Toliau klausia A. Skardžius. Prašau, kolega.

A. SKARDŽIUS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis pranešėju, ištis verslas jau turbūt trečią dešimtmetį po nepriklausomybės atgavimo susiduria su situacija, nes tas neproporcingas ir nenuoseklus dažnai, ir net nepagrįstas baudų skyrimas verslui tampa kartais nepakeliamu našta ir tiesiog verčia įmones bankrutuoti arba restruktūrizuotis, nes jos nepajėgios sumokėti tokių baudų. Nekvestionuodamas to, kad baudos turi būti atgrasančios, norėčiau vis dėlto, kad jūs dar kartą akcentuotumėte šiandieną Lietuvoje egzistuojančios praktikos ir Europos Sąjungos institucijose arba Europos Sąjungos valstybėse egzistuojančios praktikos tuos skirtumus, kuriuos bandote mūsų teikiamu įstatymu reglamentuoti, tuos pakeitimus. Labai ačiū.

A. ZUOKAS (*MSNG*). Dėkoju už klausimą. Dar kartą akcentuosiu ir pateiksiu palyginimus: Europos Sąjunga ir Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba gali skirti maksimalią baudą iki 10 % ūkio subjektų bendrųjų metinių pasaulinių pajamų praėjusiais finansiniais metais. Taigi Europos Komisija maksimalią baudą yra skyrusi tikrai 5 % tyrimo atvejų. Dažniausiai, net apie 64 % atvejų, apskačiuota bauda nesiekia net 1 % ūkio subjekto bendrųjų metinių pasaulinių pajamų už

praėjusius metus. O Lietuvoje per pastaruosius penkerius metus, pagal mums pateiktą statistiką, maksimalią galimą baudą už draudžiamus susitarimus skyrė 57 % atvejų. Štai ir pavyzdys – skirtumas dešimt kartų. Konkurencijos taryba sako: taip, tai mums leidžia, bet vis dėlto klausimas: kokį rezultatą baudimas pabaigoje pasiekia? Ir paminėsiu, nagrinėjant ir gilinantis į ataskaitas, mane nustebino, kad kažkodėl mes fiksuojame konkurencijos pažeidimą praėjus labai ilgam laikotarpiui – penkeriems, šešeriems, septyneriems, aštuoneriems metams, kada ūkio subjektai pažeidžia konkurencijos reikalavimus, ir tik po to reaguoja mūsų tarnybos. Manychiau, dėl tų pakeitimų, kurie ateina jau Vyriausybės gavę pritarimą, ir šitų mes turėsime geresnį Konkurencijos tarybos darbą ir, aišku, ūkio subjektai nesijaus, kad jie visada turi būti tikrai baudžiami. Net ir už klaidingą – o tokių atvejų yra, kas šiek tiek turi supratimą apie verslą, supranta, – susirašinėjimą gauti 10 % metinės apyvartos yra šūvis į smilkinį, mirties nuosprendis.

PIRMININKAS. Kolega, ačiū. Laikas, skirtas klausti, baigėsi. Tai dabar pratęskime balsavimo dėl projektų laiką iki posėdžio pabaigos. Ar dabar galime sutarti? Pritarta pratęsti balsavimo laiką. Pasisakančių už, prieš nėra, tai apsispręskime balsuodami dėl šio projekto.

Ačiū. Balsavo 78 Seimo nariai: už – 67, prieš – 1, susilaikė 10. Pagrindiniu komitetu skiriamas Ekonomikos komitetas, svarstyti numatyta birželio 17 dieną. Ir prašome Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvados. Galima pritarti bendru sutarimu? Galima.

Repliką po balsavimo. Prašau.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Su kolega Artūru diskutuodami aptarėme galimybę įgyvendinti Teisės departamento išvadas per Antikorupcijos komisijos kompetenciją. Jeigu Antikorupcijos komisija būtų papildoma, dalyvautų svarstant, tai mes išspręstume...

PIRMININKAS. Antikorupcijos komisija.

V. GAILIUS (LSF). Antikorupcijos komisija papildomo komiteto teisėmis.

PIRMININKAS. Gerai. Papildoma – Antikorupcijos komisija. Ačiū.

11.35 val.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-235, Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-236, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 33, 39, 39¹, 48, 67, 70³, 74¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-237, Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 7, 9, 31, 37¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-238, Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 8, 10², 29 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8³ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-239, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 7 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-240, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 8 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-241, Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 14, 31 straipsnių ir 7 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-242 (*pateikimas*)

Toliau, kolegos, esame pakvietę energetikos ministrą pristatyti projektus Nr. XVP-235, Nr. XVP-236, Nr. XVP-237, Nr. XVP-238, Nr. XVP-239, Nr. XVP-240, Nr. XVP-241 ir Nr. XVP-242. Ministre, žodis suteikiamas jums. Prašau.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, iš karto atkreipiu dėmesį, kad pristatysiu visus įstatymų projektų pakeitimus, visus aštuonis. Šių pakeitimų esmė – būtent perkelti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą. Direktyva turėtų būti perkelta iki šių metų birželio 30 dienos. Perkeliant direktyvą yra keičiami aštuoni įstatymai, o Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymas yra dėstomas nauja redakcija. Įstatymo projekto esmė yra iki 2030 metų 14 % sumažinti pirminės energijos suvartojimą ir 18 % sumažinti galutinės energijos suvartojimą. Suminis poveikis būtų, kad iki 2030 metų suminiu būdu būtų sutaupyta ne mažiau kaip 39 teravatvalandės galutinės energijos transporto, paslaugų, pramonės ir žemės ūkio sektoriuose.

Taip pat svarbi nuostata yra užtikrinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo įgyvendinimą. Tai reiškia, kad turėtų būti vertinamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo alternatyvos projektams, valstybės įgyvendinamiems projektams, kurių vertė viršytų 100 mln. eurų, arba 175 mln. eurų transporto infrastruktūros projektams. Nauji reikalavimai būtų taip pat numatyti ir valstybės, ir savivaldybės lygmeniu, jų viešiesiems subjektams, ir jie kasmet privalėtų didinti energijos vartojimo efektyvumą ir sutaupyti 1,9 % savo suvartojamos galutinės energijos.

Yra keletas pagrindinių naudų. Pirmiausia, viešajam sektoriui būtų teigiamas poveikis ilguoju laikotarpiu, nes sumažėtų išlaidos už energiją. Kalbant apie verslą, taip pat sumažėtų sąnaudos vienam produkcijos vienetui ir taip didėtų verslo konkurencingumas. Kalbant apie naudas vartotojams, svarbu atkreipti dėmesį, kad būtų didinama parama iki 100 % skurdą patiriantiems gyventojams efektyvumo priemonėms didinti. Tai reiškia, kad tokios priemonės kaip katilų keitimas, jeigu gyventojai yra patiriantys nepriteklių, jiems būtų kompensuojamos 100 %. Taip pat naudos valstybei ir jos biudžetui, tai mažėjanti našta biudžetui apmokant viešojo sektoriaus energijos vartojimo sąskaitas.

Kalbant apie kaštus direktyvai visiškai įgyvendinti, svarbu pabrėžti, kad visam laikotarpiui, tai yra 2021–2030 metų laikotarpiui, būtų reikalinga, įskaitant Europos Sąjungos lėšas, 3,2 mlrd. eurų. Atkreipčiau dėmesį, kad 1,2 mlrd. finansavimas jau yra skirtas esamoms priemonėms įgyvendinti. Papildomo finansavimo poreikis siektų 2 mlrd. eurų ir tai turėtų būti taip pat finansuojama iš kitos daugiametės finansavimo perspektyvos. Verslui administracinė našta ir prisitaikymas kainuotų 3,5 mln. eurų per visą laikotarpį. Tai būtų tokios pagrindinės nuostatos šių pakeitimų. Prašau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmas klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas ministre, atrodo, gražūs įstatymai, bet ar jūs patys tikite tuo, ką atnešėte? Galite pasakyti, ar ne Energetikos ministerija gavo 800 mln. iš RRF'o? Kiek šandien yra išmokėta tų pinigų, nes iki 2026 metų turi būti išmokėti visi? Kartais atsitinka taip, kad pati ministerija yra įgyvendinimo stabdys. Kaip pakeisite tuos dalykus?

Kitas pavyzdys. Energetikos ministerija davė pasikeisti dujinę viryklę į elektrinę, bet tada pensininkas viršys 1 tūkst. kilovatų ir jį išmesite iš visuomeninio tiekimo. Štai priemonės, viena kitai prieštaraujančios ir baudžiančios. Pavyzdys – katilų keitimas. Ar 5 % katilų jau pakeitėme Lietuvoje, ar jau bus 10 %? Kaip planuojate pakeisti tą 100 % visų katilų, nes pagal skiriamas sumas tos sumos yra per mažos, kad tą būtų galima padaryti? Kaip planuojate visa tai padaryti? Ir pagrindinis klausimas: tai kada pagaliau ESO nebus stabdys įsirengti šilumos siurblių, saulės jėgainę, pasididinti galią ir visus kitus dalykus? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Gerai. Dėkoju už klausimus. Čia turbūt platūs klausimai, reikėtų išsamiai į kiekvieną atsakyti atskirai. Atkreipčiau dėmesį, kad Energetikos ministerija tikrai nėra stabdys šiuo metu priemonėms įgyvendinti. Jeigu taip buvo praeitoje kadencijoje, tai gal ir buvo. Visos priemonės, kurios yra pradėtos, įgyvendinamos. Šandien jau yra ir tam tikras pinigų trūkumas. Matome, kad reikės sutaupyti lėšų. Taip pat yra sudėtinga jų surasti papildomoms priemonėms. Iš 800 mln. eurų dėl išmokėjimo, dabar gal tiksliai nepasakyčiau skaičiaus, bet esmė ta, kad visi kvietimai yra paleisti ir tikrai nematome rizikos, kad nebūtų nepanaudotų lėšų iki 2026 metų, kaip jūs ir teigiate.

Dėl dujinių viryklių keitimo ir vartotojų išmetimo, kaip ir sakėte, iš visuomeninio tiekimo, tai norėčiau pabrėžti, kad tai nėra išmetimas – tai yra tiesiog siūlomos įstatymo pataisos, kad iki 1 tūkst. kilovatvalandžių galėtų būti visuomeninio tiekimo, o po to taip pat galėtų puikiai rinktis nepriklausomą tiekėją.

Dėl katilų keitimo. Numatyta 112 mln. eurų šiai priemonei iš viso. Buvo pasirinkta tokia strategija ir taktika įgyvendinti etapais, nes, kaip ir praeitoje kadencijoje, kaip žinote, buvo pririnkta daug paraiškų, bet jų nebuvo spėta įvertinti ir dėl to tiesiog buvo „butelio kakliukas“. Kad to nebūtų, dabar kvietimai daromi kiekvieno ketvirčio pirmą dieną: tai buvo sausio pradžia, buvo balandžio 1 dieną, kitas kvietimas – liepos 1 dieną, po to spalio 1 dieną, siekiant suvaldyti visą srautą. Tai šios lėšos taip pat bus sėkmingai panaudotos ir nematome dėl to kokių nors grėsmių.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Sinkevičius. Prašau, kolega.

R. SINKEVIČIUS (LSDPF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, aš suprantu, kad turbūt mes neišvengsime direktyvos perkėlimo į mūsų teisinę bazę, ir suprantu siekį gyventi švariau, ekologiškiau, mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą į aplinką. Turbūt dėl to atsirado ta direktyva, verčianti taupyti energijos resursus visose srityse, ne tiktai elektros energiją, bet ir kūrą, šiluminę energiją ir panašiai. Visa tai pareikalaus tam tikrų priemonių diegimo, ne tiktai mūsų įpročių keitimo, bet ir techninių priemonių, o techninės priemonės paprastai kainuoja, jos šiuolaikiškos ir nėra labai pigios. Kaip dabar suplanuoti tuos finansus ir kiek jie bus dengiami iš Europos Sąjungos paramos, ir kiek Lietuvos biudžetas turės prie šito prisidėti? Ar čia bandyta apskaičiuoti?

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Taip, būtent tam skirta direktyva ir, sakykime, jau esame tame kelyje, nes turbūt pagrindinis principas yra tas, kad pigiausia energija yra ta, kuri yra nesunaudota energija. Dėl to yra ir keliama šie tikslai.

Dėl šių poreikių dengimo. Be abejo, pagrindinis šaltinis, kaip ir iki šiol buvo, taip ir perspektyva turėtų būti Europos Sąjungos skiriamos lėšos. Kokios konkrečios apimties būtų, šiandien dar sunku pasakyti, nes, kaip puikiai suprantate, dar net Komisija nėra pateikusi pasiūlymo dėl biudžeto. Vyks intensyvios derybos ir kiek kiekviena valstybė turės struktūrinės paramos lėšų, dar laukia ilgas procesas. Tai ta dalis, kai būtų sutaupoma valstybės ir savivaldybės lėšų būtent dėl šių priemonių diegimo, bent jau ta apimtimi turėtų būti prisidedama iš valstybės. Kita dalis turi būti dengiama iš Europos Sąjungos lėšų, kiek tai maksimaliai galima ir įmanoma. Detalesnius skaičiavimus pateiksime svarstymo metu.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar, kolegos, pasisakymai dėl motyvų. Už, prieš norinčių pasisakyti nėra. Ar galime balsuoti, apsispręsti balsuodami, ar priitariame visam kompleksui pateiktų įstatymų projektų?

Ačiū. Balsavo 84 Seimo nariai: už – 81, prieš nėra, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta įstatymų projektams.

Kolegos, esame numatę, kad dėl visų šių įstatymų projektų pagrindinis yra Ekonomikos komitetas, papildomas komitetas dėl projekto Nr. XVP-235 – Aplinkos apsaugos komitetas. Dėl kitų neturime pasiūlymų dėl papildomų. Visus šiuos įstatymų projektus numatyta svarstyti birželio 17 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū.

Replika po balsavimo – A. Gedvilas. Prašom, kolega.

A. GEDVILAS (NAF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, norėčiau paprašyti, kad Energetikos ir darnios plėtros komisija taip pat svarstytų šiuos klausimus.

PIRMININKAS. Visus klausimus kaip papildomas komitetas?

A. GEDVILAS (NAF). Kaip papildoma komisija.

PIRMININKAS. Energetikos ir darnios plėtros komisija?

A. GEDVILAS (NAF). Taip.

PIRMININKAS. Ačiū. Kaip papildomą įtraukiame komisiją. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū.

11.47 val.

Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 2 ir 15 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-244, Baudžiamojo kodekso 123¹ straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-243, Administracinių nusižengimų kodekso 515 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-245, Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas Nr. XVP-246, Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-247 (pateikimas)

Kolegos, grįžtame prie mūsų rytinės darbotvarkės klausimų. Kitas darbotvarkės klausimas – Tarptautinių sankcijų įstatymo projektas Nr. XVP-244 ir lydimieji projektai Nr. XVP-243, Nr. XVP-245, Nr. XVP-246 ir Nr. XVP-247. Pristato viceministras R. Jokubauskas. Prašom, kolega.

R. JOKUBAUSKAS. Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, pristatome su tarptautinių sankcijų įgyvendinimu susijusį įstatymų paketą. Šis paketas susijęs su direktyvos perkėlimu į Lietuvos nacionalinę teisę. Direktyva yra 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 24/12/26 dėl nusikalstamų veikų apibrėžties ir sankcijų už Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimą. Ši direktyva turi būti perkelta iki gegužės 20 dienos, tai tikimės, kad greitai pavyks. Įvertinę mūsų teisinę bazę pamatėme, kad daugiausia teisinis reguliavimas Lietuvoje atitinka direktyvos nuostatas, yra tik keletas nedidelių neatitikimų, juos ir teikiame šiuo paketu. Taigi, šitame pakete yra Baudžiamojo kodekso pakeitimo projektas, kuriuo siūloma tobulinti Baudžiamojo kodekso 123¹ straipsnyje nurodytos nusikalstamos veikos sudėties požymius, numatant baudžiamąją atsakomybę už visus Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo projekte nurodytus Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus ir apėjimus.

Taigi, baudžiamoji atsakomybė kaltininkui kiltų, jeigu, kaip numato direktyva, Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu būtų padaryta didelė žala. Baudžiamoji atsakomybė kiltų tik kraštutiniais atvejais, kai veika, lyginant su Tarptautinių sankcijų įstatymo nurodytomis padaromos žalos išraiškomis, būtų padaroma dar didesnė turtinė, reputacinė ar panaši žala. Kartu baudžiamojo įstatymo pataisomis savarankiškai kriminalizuojamas pažeidimas, susijęs su asmens, pažeidžiant jam tarptautinę sankciją ar ribojamąją priemonę nustatytą draudimą, atvykimu į Lietuvos Respubliką arba vykimu tranzitu per jos teritoriją.

Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projekte numatyta, kad siūloma tobulinti 515 straipsnyje nurodyto administracinio nusižengimo sudėties požymius, numatant administracinę atsakomybę fiziniams asmenims už visus Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo projekte nurodytus Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus ir apėjimus, kai pažeidimu nėra padaroma didelė žala, nes už tai – baudžiamoji atsakomybė.

Ir lygiagrečiai yra siūloma pakoreguoti Kriminalinės žvalgybos įstatymo projektą, kad kriminalinė žvalgyba galėtų būti taikoma dėl siūlomų veikų, analogiškai yra siūloma pakoreguoti Pranešėjo apsaugos įstatymą. Projekte į įstatymo taikymo sritį įrašomi Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimai ir apėjimai – taip suteikiame teisinį pagrindą ir galimybes asmenims, pranešusiems teisėsaugos institucijoms apie galimus sankcijų pažeidimus ir apėjimus, taikyti pranešėjams numatytas apsaugos priemones. Tai tiek būtų trumpai.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre, už pristatymą. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmas klausia V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Viceministre, iš tikrųjų dėl ANK, Kriminalinės žvalgybos, paties Sankcijų įstatymo klausimų neturiu, tačiau dėl baudžiamojo įstatymo pakeitimų iš tikrųjų tokių teorinių klausimų kyla. Visų pirma dėl kaltės formos ir dėl objektyvių požymių. Ar apėjimas nėra pažeidimas? Ir dėl kaltės.

R. JOKUBAUSKAS. Apėjimas ir yra įtraukiamas į apibrėžimą, nes iškilo čia klausimas dėl to, kiek, sakykime, direktyvos nuostatos atitinka tą terminiją, kuri yra Lietuvos įstatymuose. Ne taip supratau klausimą. Gal galite pakartoti?

PIRMININKAS. Ačiū. Ar norėtumėte patikslinti? Ačiū.

R. JOKUBAUSKAS. Dėl kaltės formos, aš manau, komitete mes viską išsiaiškinsime.

PIRMININKAS. Seimo narys patenkintas jūsų atsakymu. Dėl vedimo tvarkos – gerbiamas J. Šuklinas. Prašau.

J. ŠUKLIN (LSF). Gerbiami kolegos, aš noriu pranešti, kad šiandien Seime lankosi didelė grupė talentingų mokinių iš Visagino, prašome pasveikinti. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname jaunuosius ir kitus visaginiečius, kurie atvyko į mūsų posėdį.

Toliau tęsiame mūsų įstatymų pristatymą. Jūsų paklausti nori V. Ažuolas, bet jo nematau salėje. Tada klausia R. Sinkevičius, kuris yra salėje. Prašau.

R. SINKEVIČIUS (LSDPF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš suprantu, kad direktyva yra direktyva ir ją turėsime vienaip ar kitaip, o greičiausiai tiesiogiai ir inkorporuoti į savo teisinę sistemą. Bet kai skaitai, kad už, pavyzdžiui, sankcionuotų prekių pažeidimą,

jeigu prekių suma viršija 10 tūkst. eurų, jau taikomas Baudžiamasis kodeksas, ar neatrodo, kad dėl šios nedidelės sumos neproporcingai griežta nuobauda?

R. JOKUBAUSKAS. Matote, visų šitų pasiūlymų esmė ir yra siekis suvienodinti sankcijų taikymą Europos Sąjungos lygmeniu. Tai dėl to šias ribas ir yra siekiama suvienodinti Europos Sąjungos lygmeniu. O jeigu ten kokiu nors konkrečiu atveju, tai, matyt, jau teismas įvertintų šią aplinkybę.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Dabar mes turėsime apsispręsti dėl šių įstatymų projektų. Ar galime bendrai balsuoti dėl visų projektų? Galime. Tada prašome apsispręsti balsuojant.

Ačiū. Balsavo 77 Seimo nariai: 77 Seimo nariai yra už, prieš ir susilaikiusių nėra. Po pateikimo įstatymų projektams yra pritarta. Dėl pirmojo – Tarptautinių sankcijų įstatymo projekto pagrindiniu komitetu yra numatytas Ekonomikos komitetas ir svarstyti numatyta birželio 17 dieną. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Galima, pritarta. Dėl kitų įstatymų projektų pagrindiniu komitetu yra numatytas Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir svarstymas taip pat birželio 17 dieną. Ar galima pritarti? Bendru sutarimu pritarta.

Kolegos, kviečiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovus užimti... (*Balsai salėje*)

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Juozas, matyt, dar kažkur krepšinyje. Gerbiamas vicepirmininke, aš siūlyčiau pabaigti darbotvarkę ir Vyriausybės pusvalandį leidžiant opozicijai tuos klausimus... Liko keturi klausimai iš vakarinės darbotvarkės, ir viskas, ir pabaigsime. (*Balsai salėje*) Pritariate? Opozicija pritaria, valdantieji irgi pritaria, ir viskas, ir baigsime plenarinį. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Vyriausybės... truputį dar luktels ir mes pratęsiame tada posėdį. Kviečiame K. Starkevičių pristatyti Akcizų įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-4186.

11.56 val.

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 4 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4186 (pateikimas)

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Akcizų įstatymo projekto tikslas – nustatyti, kad nuo akcizų būtų atleidžiami ūkininkai, gaminantys tradicinius alkoholinius gėrimus, ir kad jiems nereikėtų steigti akcizų sandėlių. Kaip žinote, jau yra priimtas dar praėjusiais metais naminės degtinės, galėčiau pasakyti, dekriminalizavimo įstatymas, kuriuo leidžiama gaminti, tačiau dabar reikalinga mums priimti poįstatyminius aktus, kad nereikėtų... Kaip žinote, įstatyme yra numatyta, kad tik nedidelis kiekis yra leidžiamas ir net ne parduoti tas kiekis yra leidžiamas, 100 litrų, tai už tai, kad nereikėtų sandėlių steigti visiems, projekto 1 straipsniu siūlome keičiamo įstatymo 4 straipsnio 5 dalį papildyti nuostata, kad akcizai būtų netaikomi ūkininko gaminamiems tradiciniams alkoholiniams gėrimams. Pagal šią keičiamą 5 dalį ūkininkai pagamintus tradicinius gėrimus galės naudoti tik asmeniniam vartojimui, ne pardavimui (pabrėžiu), o tik savo šeimos poreikiams ir kaimo turizmo sodybų svečiams degustuoti.

Tradicinius alkoholinius gėrimus gaminančių ūkininkų atleidimas nuo akcizų skatintų kaimo turizmo plėtrą, sudarytų sąlygas įtraukti atskirus namų gamybos alkoholinius gėrimus į tautinio paveldo sąrašą ir skatintų atsakingą ir saikingą jų vartojimą. Tai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmas klausia V. Gailius. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Kazy, ar mes turime kokių nors statistinių duomenų, kiek pakeistas teisinis reglamentavimas iš šešėlio ištraukė naminės degtinės gamintojų?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Dabartiniu metu, kaip aš minėjau, dekriminalizuota, įstatymas leidžia, tačiau, norint gaminti, reikia dar keletą įstatymo pataisų. Viena iš jų yra ši, kita, jau pateikimą perėjusi, dėl pačios sąvokos ir gabenimo, kad gal būtų patikrintas tas gaminyš, ir tada, kai priimsime, tikiuosi, gegužės mėnesį, bus galima Dzūkijoje, Žemaitijoje pradėti jau tuos pirminius bandymus.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia S. Bucevičius.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Kazy, sakykite, mes šiandien frakcijoje irgi truputėlį diskutavome, bet vienos nuomonės nepriėmėme. Bet, sakykite, klausimas yra dabar iki 50 litrų ir 100 litrų. Jeigu dėl mokesčių, kiek mokesčių nesurinktume, jeigu šiandien įteisintume didesnę, kaip čia pasakyti, degustavimo kiekį? Ar kokie nors skaičiai yra jau jūsų pasiskaičiuoti, ar ne?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš čia matau tuos mokesčius taip, kad mes galbūt suteiksime galimybę kaimo turizmui išplėsti savo produktų sąrašą. Dar kartą pabrėžiu, jisai negali būti pardodamas, jisai galės tikrai į kitas paslaugas ten būti įtrauktas ir šiandien įstatyme tas leistinas kiekis yra 100 litrų. Tai čia kokios nors... O kur ištrauks iš šešėlio? Tai aš galvoju, dabar turbūt būkime *biedni*, bet teisingi. Pasiūlomas šis gėrimas, tačiau kaip jisai pagamintas, ar saugiai pagamintas, mes nė vienas nežinome. Tuomet čia bus garantija.

PIRMININKAS. Ačiū. Paskutinis klausia S. Čaplinskas. Prašau, kolega.

S. ČAPLINSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, ar jūs įvertinote, kokios gali būti neigiamos pasekmės? Aš noriu labai atsakingai pasakyti tiek iš savo profesinės veiklos, tiek, man atrodo, jeigu paklausite bet kurio policijos pareigūno, tai visi jums pasakys, kalbant apie *dilerius*, kad visi turi visada medžiagos tikrai sau, tikrai savo reikmėms. Tai čia irgi, manau, jeigu būtų priimta tokia pataisa, mes atidarytume labai pavojingą Pandoros skrynią. Ar atlikote analizę, kokios galimos neigiamos pasekmės tokio sprendimo? Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Iš tikrųjų analizė atliekama turbūt nuo pat 1992 metų, kai mes diskutuojame šiuo klausimu, ir jūs, jeigu galima pažiūrėti įvairias studijas, kur buvo ir komitetai užsake, kai šį klausimą rengė, ir įvairių konferencijų medžiagą, tai visoje Europos Sąjungoje šie gaminiai yra galimi ir dėl to kokia nors kriminogeninė situacija ar vartojimas to alkoholio tikrai neišaugęs. Kas prieštarauja, kaip rodo, tai man irgi dėl nesuprantamų priežasčių, tai monopolistai, didieji gamintojai, kurie nenori, kad atsirastų legali gamyba. Dar ką jina padės sumažinti, tai, iš tikrųjų, nelegalios produkcijos, nekokybiškos produkcijos mes galėsime išvengti. Tai čia irgi yra pliusas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Užsirašiusių kalbėti už, prieš nėra. Apsispręskime balsuodami.

Balsavo 67 Seimo nariai: už – 37, prieš – 14, susilaikė 16. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu numatytas Biudžeto ir finansų komitetas, papildomu – Kaimo reikalų komitetas. Svarstymas birželio 17 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

12.05 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 3, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3115 3, 4, 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-265, Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 32, 41, 45, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3116 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-266, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3117 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-267, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3118 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-268, Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3123 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-269 (pateikimas)

Kitas klausimas – projektai Nr. XVP-265, Nr. XVP-266, Nr. XVP-267, Nr. XIV-268 ir Nr. XVP-269. Kviečiame į tribūną R. Žemaitaitį. Replika po balsavimo – S. Čaplinskas. Prašau.

S. ČAPLINSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Nespėjau laiku tikrai sureaguoti. Siūlau prieš tai buvusį klausimą taip pat apsvastyti Priklausomybių prevencijos komisijoje.

PIRMININKAS. Taip, kaip papildomą skiriame Priklausomybių prevencijos komisiją. Ačiū. Pritarta bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Atsiprašau, dar viena kolegė. Atsiprašau, Remigijau.

V. TURAUSKAITĖ (*LSDPF*). Ir dėl protokolo: dėl prieš tai buvusio klausimo mano balsą prašau įskaityti prieš.

PIRMININKAS. V. Turauskaitė – prieš. Gerai. Prašome, gerbiamas Remigijau.

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Tai yra susiję su teisine registracija. Buvusi Vyriausybė buvo priėmusi, kad Žemės ūkio duomenų centras turėtų tapti akcine bendrove. Kartu su Žemės ūkio ministerija ir kolegomis mes siūlome vis dėlto grąžinti valstybinę įmonę, kad nebūtų akcinė bendrovė. Dažniausiai taip atsitinka, kai pakeičiame į akcinę bendrovę, kad kyla noras privatizuoti arba paslaugas teikti privačioms įstaigoms. Todėl mūsų siūlymas yra vis dėlto palikti valstybinę įmonę.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmas klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Remigijau, nepaleisiu jūsų iš tribūnos. Pasakykite, kodėl jūs vis dėlto norite grąžinti valstybinę įmonę? Priminsiu, praeita S. Skvernelio Vyriausybė sukūrė visą planą, kaip valstybines įmones, 19 įmonių, paversti akcinėmis bendrovėmis, įskaitant ir šią. Tai buvo per praeitą S. Skvernelio Vyriausybę. L. Savickas, jeigu girdi, turėtų irgi įsitraukti į diskusiją, kodėl dabar atgręžiama S. Skvernelio tuometinė idėja, kurią nuosekliai įgyvendino ir premjerės I. Šimonytės Vyriausybė? Jūs nepateikėte argumentų, sakydamas – privatizuoti, tai į neprivatizuotinių įmonių sąrašą jūs galite įtraukti kitu įstatymu, tai yra Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių įstatymu, tenai yra neprivatizuotinių įmonių. Bet dėl skaidraus įstaigos valdymo tai turi būti akcinė bendrovė. Gal galite patikslinti?

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Gerbiamas kolega, mes galime turėti skirtingas nuomones. Kartu su Žemės ūkio ministerija ir dabartine valdančiąja dauguma mes galvojame, kad turėtų būti grąžinta ir likti valstybinė įmonė. Dabar kalbate, kad tai strateginė įmonė. Tai nėra strateginė įmonė ir neatitinka strateginės įmonės reikalavimų, kad būtų įtraukta į įstatymą. Todėl norime grįžti prie valstybinės įmonės. Tai tiesiog yra politinis sprendimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori A. Skardžius. Norėjo. Ačiū. Atsakėte į visus klausimus. Kolegos, ar galime apsispręsti ir balsuoti?

Motyvai už ir prieš. Prieš – S. Gentvilas. Prašau, kolega.

S. GENTVILAS (*LSF*). Aš vėlgi norėčiau L. Savicko dėmesio, S. Skvernelio dėmesio. Jūsų Vyriausybės prieš septynerius ar aštuonerius metus patvirtintas planas dėl visų valstybinių įmonių, kurios turi virsti akcinėmis bendrovėmis, dėl politinio nuoseklumo yra įgyvendintas dviejų vyriausybių. Ir štai liepos 1 dieną Žemės ūkio duomenų centras turi tapti akcine bendrove. Ateina R. Žemaitaitis, be referencijos aiškinamajame rašte apie tai, kas iš tikrųjų yra įstatymo autorius, sako, pasikeitė politinė doktrina, mes neturėsime akcinių bendrovių, keisime atgal į valstybines įmones. O jos yra neskaidresnės, dažnai jose neformuojamos valdybos, jos nemoka mokesčių taip, kaip moka kitos akcinės bendrovės. Ir čia yra didysis klausimas. Mes kadencijos pradžioje matėme P. Poderskį, kuris atstatydino Statybos sektoriaus vystymo agentūros valdybą. Mes matėme susisiekimo ministrą, kuris pakeitė „Via Lietuvos“ vadovą dėl politinio nepasitikėjimo, nors tai visiškai neprofesionalus argumentas. Mes matome G. Palucką, kuris purto akcijų biržą dėl nepasitikėjimo „Igničio“ vadovais. Man šitas nerimas gresia, kad tai yra visiškai nenuoseklūs sprendimai, todėl aš siūlau laikytis to, kas susitarta prieš septynerius ar aštuonerius metus. Balsuokime prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Išklausėme jūsų nuomonę. Prašom apsispręsti ir balsuoti.

Ačiū. Balsavo 88 Seimo nariai: už – 58, prieš – 17, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta įstatymų projektams.

Gerbiami kolegos, dėl visų pagrindinis komitetas yra Kaimo reikalų komitetas. Numatyta svarstyti birželio 10 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji, kadangi čia yra Vyriausybės plano dalis, tai reikėtų Vyriausybės išvados dėl šio projekto. Prašyčiau.

PIRMININKAS. Kolegos, apsispręskime. Prašoma Vyriausybės išvados. Kas už, kas turi kitą nuomonę, prašome balsuoti. Vyriausybės išvada kad reikalinga, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kitaip.

Už – 57, prieš – 20, susilaikė 13. Prašome Vyriausybės išvados dėl visų projektų, kurie yra pateikti. Ačiū.

Dėl vedimo tvarkos – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Dėl protokolo – mano balsas už, atsiprašau.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl protokolo – balsas už.

12.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinių komisijų narių pavaduotojų patvirtinimo“ projektas Nr. XVP-296 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Ir, kolegos, iš popietinis darbotvarkės paskutinis klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinių komisijų narių pavaduotojų patvirtinimo“ projektas. Yra Teisės departamento redakcinė pataisa, jai pritarėme. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Pritarta. Norinčių pasakyti už, prieš nėra. Ar galima bendru susitarimu po pateikimo pritarti? Tai yra, kolegos, pavaduojantys nariai, kurie mums yra pateikti frakcijų, visų komisijų, kurias mes esame pasiskyrę. Ar galima po pateikimo bendru sutarimu pritarti? Pritarta.

Svarstymo stadija. Norinčių kalbėti nėra. Ar galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti? Galime, pritarta. Priėmimo procedūra. Prašome pasisakyti už, prieš. Nėra.

Kartu su Teisės departamento pastaba visiems 12 straipsnių pastraipsniui pritarta. Pritariau dėl bendro... (*Balsai salėje*) Čia yra pavaduotojai, viskas gerai. Prašom balsuoti. Kviečiame Vyriausybės narius užimti pozicijas.

Šio nutarimo priėmimas

Gerbiami kolegos, balsavo 92 Seimo nariai: už – 90, susilaikė 2. Nutarimui pritarta. Priimta. (*Gongas*)

Repliką po balsavimo.

K. NEIMANTAS (NAF). LRS ir PLB komisijos nariai renkasi 13 valandą, 13 val. 10 min., III rūmuose. (*Balsai salėje*) Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija renkasi į restoraną. Ačiū. (*Balsai, šurmuly salėje*)

12.13 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pradėdame Vyriausybės valandą. Ačiū Vyriausybės nariams, kad atvyko. Šiandien negalėjo dalyvauti tiksliai trys Vyriausybės nariai: R. Šadžius, D. Šakalienė ir I. Hofmanas. Jie yra išvykę. Visą kitą su Ministru Pirmininku priešakyje Vyriausybę turime. Prašom. Pirmas klausia M. Lingė frakcijos vardu.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš norėčiau klausimą premjerui. Gerbiamas premjere, paprastas klausimas: kiek Lietuvai reikės elektros 2050 metais pasigaminti? Ar tiek, kiek jūs maždaug prognozuojate, teigdamas prieš keletą savaičių, kad dviejų vėjo parkų Lietuvoje nereikia, nes pagal suplanuotus pajėgumus savo tikslus pasieksime jau 2028 metais ir gal net viršysime? Bet Nacionalinėje energetikos strategijoje įvardinta, kad 2050 metais reikės šešis kartus daugiau, negu pasigaminame šiuo metu – nuo 12 teravatvalandžių dabar iki 74 teravatvalandžių minėtu laikotarpiu. Tai kokie jūsų skaičiavimai būtų dėl tos reikiamos elektros?

Ir antras klausimas būtų dėl vakar Vyriausybės priimto sprendimo, kad skelbiant vis dėlto antrojo vėjo parko konkursą privalomumas atsirastų grąžinti bent du aukciono dalyvius. Ir kas bus tuo atveju, jeigu susiklostys tie scenarijai, kurie klostėsi praėjusioje Vyriausybėje, kai neatsirasdavo antras dalyvis?

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ar jūs prisiimsite politinę atsakomybę, jeigu neatsiras ir šitas strateginis projektas bus sužlugdytas?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Elektros trūksta, jeigu mikrofonas neįsijungia. Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Pirmiausia, jei kalbame apie 2050 metus, mes, matyt, turime visi suvokti ir sutarti, jog tai yra labai tolimas horizontas ir prielaidos, kuriomis grindžiamas menamai tikslus elektros energijos poreikis, dar keisis stipriai. Kaip ir dabar, beje, keičiasi ir koreguojasi poreikis, turint galvoje, jog ir pagrindinės Europos ekonomikos atideda planus dėl vandenilio ekonomikos vystymo. Pavyzdys – Vokietija. Todėl ir mūsų elektros energijos generacijos poreikis arba to generuojamo elektros energijos pertekliaus vertimas į kitas energijos rūšis, kas irgi yra sudėtinė mūsų Energetikos strategijos dalis, taip pat turi būti koreguojami. Todėl, jei kalbame apie artimesnio laikotarpio planus ir poreikius, dar kartą galiu patvirtinti, jog su vienu jūros vėjo jėgainių parku ir išvystydami ant žemės tuos pajėgumus, kurie yra ne tik suplanuoti, bet ir išduoti statybos leidimai arba sumokėti galios rezervavimo mokesčiai, mes ne tik patenkiname, bet ir viršijame savo poreikį, kas leis minimizuoti elektros energijos kainas pirmiausia biržoje, o toliau ir vartotojams. Todėl tikrai siūlyčiau nespekuluoti kalbant apie 2050 metus, o koncentruotis į šiek tiek trumpesnę laikotarpį.

Kalbėdami apie konkurencijos sąlygas, iš tikrųjų mes turime vėlgi labai aiškiai suprasti, jog jūros vėjas yra brangesnę elektros energijos kilovatvalandę generuojantis sprendimas, nei tai daroma ant žemės. Vadinas, kažkas turės už tai mokėti, todėl vystyti perteklinius generacinius pajėgumus jūroje reiškia be pagrindo branginti elektros energiją savo buitiniams vartotojams ir verslui. Dėl šios priežasties būtina užtikrinti bent minimalią konkurenciją. Jeigu antrasis konkursas neįvyks dėl konkurencijos stokos, bus toliau vystomas pirmasis, derantis su Komisija, perkeltant paramos schemą iš antrojo į pirmąjį, o jeigu reikės, su valstybės garantuojamu finansavimu. Panašu, jog tas projektas yra užstrigęs dėl dviejų priežasčių: jis komerciškai nėra atsiperkantis, todėl bankai arba finansų institucijos jo tiesiog nefinansuoja, ir, antra, to minėto pirmojo parko partneris taip pat nedega dideliu entuziazmu ir džiaugsmu įgyvendinti kartu su „Igničiu“ šį projektą. Todėl yra planas, ką daryti su tuo, bet dar kartą noriu pasakyti: reikalauti kažkokios menamos politinės atsakomybės dėl to, jog rinka veikia nestabiliai arba neefektyviai, matyt, negalime. Svarbiausia užtikrinti konkurenciją. Jeigu konkurencija kaip principas rinkoje neveikia, valstybė turi instrumentų, kaip įgyvendinti savo poreikį su pirmuoju vėjo jėgainių parku, kuris yra įgyvendinamas dabar.

PIRMININKAS. Ačiū, premjere. Toliau klausia V. Čmilytė-Nielsen. Prašau, kolege.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas yra sveikatos apsaugos ministrei. Norėčiau pratęsti šiandieną frakcijoje pradėtą diskusiją dėl jūsų plano, jau pristatyto projekto nuo kitų metų naikinti galimybę žmonėms prisidėti prie paslaugų, kurias gauna gydymo įstaigose. Iš tikrųjų daug klausimų sukėlė jūsų komentarai frakcijoje. Vienas iš jų yra tas, ar... Suprantama, kad politikai gali įvairiai vertinti tuos planus, bet pacientų organizacijos neabejotinai yra gerai išsiginčiusios į sistemą ir žino visą specifiką. Ar jūs esate susipažinusi su Pacientų organizacijų tarybos raštu, kuriame reiškiamas nepritarimas jūsų planams? Apskritai, kuo vadovaujatės (dar kartą norėčiau paklausti) teigdama, jog mažės eilės, pacientams didės paslaugų prieinamumas, kai jokie duomenys to nerodo? Kaip tik kyla rizika, kad ir didės eilės, ir paslaugos bus mažiau prieinamos, ir apskritai krūvis sistemai didės, tikėtina, didės buitinė korupcija medicinos įstaigose ir prasidės nauja jaunų medikų emigracijos banga.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamoji Seimo nare, už klausimą ir komentarą, tokį išplėstinį. Su pacientų organizacijų raštais, kurie buvo pateikti kaip bendri komentarai prie Vyriausybės priemonių plano įgyvendinimo, be abejonės, esame susipažinę. Nėra pagrindo manyti, remiantis tais duomenimis, kuriuos mes turime, kad didės korupcija, ilgės eilės ir vyks jaunų gydytojų emigracija. Priešingai, norėčiau pabrėžti, kad suteikus pacientams galimybę gauti paslaugas ir nemokėti papildomai tuomet, kai už tas paslaugas jau yra sumokėta iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo, suteikiama pacientams papildoma galimybė. Jie, pacientai, visada galės rinktis mokamas paslaugas, tas visuomenės segmentas, kuris mokėdavo už sveikatos paslaugas, ir toliau turės tą galimybę gauti mokamas paslaugas.

Na, o kalbant apie eiles, didžiausios eilės yra, be abejonės, viešojo sektoriaus įstaigose. Eilės atsiranda dėl to, kad viešasis ir privatus sektorius dalinasi tais pačiais medikais. Pagrindo panai-kinus priemokas matyti, kad eilės padidės, tikrai nebus, nes pacientai kaip tik turės galimybę pa-sirinkti paslaugas ir pagal sektorių, ir pagal galimybes, ir pagal prieinamumą.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Kolegos, primenu, kad yra užsirašę klausti 37 Seimo nariai. Klausti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės, tada galės daugiau kolegų paklausti. Prašau. Toliau klausia A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (LVŽ-KŠSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas švieti-mo, mokslo ir sporto ministrei. Aš čia, Raminta, gerbiama Raminta. Matome, kad vis dėlto mažų mokyklų naikinimo volas važiuoja toliau ir savivaldybių tarybos toliau priima sprendimus, kurie veda prie mažų miestelių gimnazijų, kitų ugdymo įstaigų laipsniško naikinimo. Noriu atkreipti dėmesį, kad jūsų nustatyti reikalavimai dėl mokinių skaičiaus klasėse jau nebesukuria to reikia-mo teisinio pagrindo mokyklas kaimuose ar miesteliuose išsaugoti. Sakykite, gal ketinate peržiū-rėti Švietimo įstatymą, papildyti nuostatomis, kad kaimuose, miesteliuose veikiančios vieninte-lės, pabrėžiu, vienintelės, mokyklos negalėtų būti reorganizuojamos vadovaujantis tik patvirtintu vaikų skaičiumi klasėse? Žinoma, primenu jūsų Vyriausybės labai gražų siekį išlaikyti mokyklas kaimuose, mažuose miesteliuose, kad įvertinsite, koreguosite vykdumą jų tinklo pertvarką ir taip toliau. Ačiū jums.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Labai ačiū už klausimą. Mes tikrai neturime tokios informacijos, kad priimtas Vyriausybės nutarimas negaliotų ir būtų nesteigiamos, neplanuojamos steigti gimnazi-jos klasės kaimo vietovėse. Atvirkščiai – važiuodama ir lankydamosi regionuose kaip tik girdžiu labai daug išsakytų nuomonių, kad labai gerai, kad yra priimtas Vyriausybės nutarimas, kuris lei-džia steigti klases, kuriose mažiausias skaičius yra 12. Jau daug su kuo kalbėjome ir girdime, kad tikrai tos klasės bus steigiamos, ir savivalda atsižvelgė į tai, tikrai priims tuos sprendimus ir skirs papildomą finansavimą. Aišku, pavienių atvejų gali būti, kuomet savivalda arba savivaldybės ta-ryba mato galbūt tam tikrus demografinius pokyčius ateityje, gimstamumo mažėjimą, galbūt ne-mato, na, tiesiog, kad yra tam tikri... Nemato, kad ateityje ta gimnazija galės sėkmingai gyvuoti dėl demografinių pokyčių. Tai čia yra tam tikri kiti dalykai. Bet priimtas šitas sprendimas, be jo-kios abejonės, nėra tas pirmas ir paskutinis, kalbant apie mokyklų tinklo tvarkos aprašą ir apie mokyklų tinklo subalansavimą. Mes suprantame tą situaciją, dar kartą pakartosiu, ir demografinę situaciją, ir mūsų pagrindinis siekis, dėmesys šios Vyriausybės yra regionams, regionų plėtra.

Kalbant apie mokyklų tinklą, mes tikrai nesustosime, šiuo metu kaip tik esame pradėję skai-čiavimus, mokyklų analizavimą, skaičius, demografinius pokyčius ir tikrai ieškosime tų galimy-bių, kad kaimuose mokyklos tikrai išliktų, ypač pradinio ugdymo, kad vaikai kuo mažiau laiko praleistų autobusuose.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia V. Fiodorovas. Prašom.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas susisieki-mo ministrai. Susisieki-mo ministre, klausimas jums, kadangi turite didelės patirties, susijusios su savivalda. Tai toksai klausimas dėl savarankiškumo sprendžiant tam tikrus dalykus, susijusius su savivalda. Aš jūsų, kaip ministerijos, požiūrį matau. Jis man tikrai patinka, bet, žinote, valdžios ministerijose keičiasi, norisi kokio nors pastovumo. Kaip jūs galvojate, ar pritartų ministerija, ar jūs pats, kaip ministras, pozicijai, kad kelio savininkai, ypač to kelio, kuris eina, pavyzdžiui, per savivaldybės miestą, miesto centrą, tos gatvės, pavyzdžiui, kur kelio savininkas yra „Via Lietuva“, visokiausius sprendinius, tiek rekonstrukcijos, tiek saugumo sprendinius, turėtų suderinti ne tik-tai su ministe-rijos įgaliota institucija, bet ir su savivaldybės meru, administracija arba Saugaus eismo komisija, kad tokia nuostata atsirastų būtent įstatyme ir būtų nekintanti?

Ir kitas dalykas, toks visiškai techninis, yra jūsų, ne jūsų, bet yra kito ministro...

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

V. FIODOROVAS (MSNG). ...2012 metais pasirašytas įsakymas dėl šviesoforo lentelių įrengi-mo, dėl tų žalių rodyklių. Gal jūs, kaip ministras, esantis iš savivaldos, galėtumėte peržiūrėti, gal

planuojate peržiūrėti šitą įsakymą ir suteikti šiek tiek daugiau galimybių savivaldai spręsti šitą klausimą? Ačiū.

E. SABUTIS (LSDPF). Kolega, ačiū už klausimus. Pradėsiu nuo antro. Tikrai ne vienerius metus buvo daug įvairių politinių kovų būtent dėl tų žalių rodyklių, papildomų rodyklių, dėl galimybės sukti arba nesukti į dešinę. Jos visos turbūt susivesdavo į *konkretiką*. Jeigu galvotume apie tai, ar visas palikti, ar visas nuimti, tai pradėdavo eiti įvairaus nepasitenkinimo iš įvairių miestų – šitoje sankryžoje galbūt palikti, šitoje nuimti ir panašiai. Kalbant apie konkrečias sankryžas, konkrečias vietas, kur yra įrengtos arba reikėtų įrengti, galbūt čia ir galėtų ištraukti savivalda ir jau priimti savo stipresnį sprendimą. Jeigu galima tai būtų padaryti, tai aš iš tikrųjų sveikinčiau tokį dalyką ir sveikinčiau šitą diskusiją, kurią būtų galima vėl pradėti. Šiuo metu mes šito nesvarstome, nediskutuojame šiuo klausimu.

Antru klausimu. Turbūt girdėjote, kad šita Vyriausybė galvoja ir mąsto, kaip mažinti biurokratiją, bet jūsų pasiūlymas į įstatymą įtraukti dar papildomą grandį, į svarstymą ir diskusijas, ir į derinimą dar vieną papildomą grandį, vykdamas įvairius projektus, man atrodo, turėtų tokį padidinimą biurokratijos ir dėl laiko vilkinimo. Mes žinome, kad kiekvieną kartą ką nors derinant arba nederinant visada dar yra galimybė įsijungti ir kitiems teisminiams procesams. Šiuo atveju aš manau, kad galėtų būti vilkinami įvairūs procesai. Apie tai galime padiskutuoti, bet ar tą būtina numatyti dabar, greituoju metu įstatyme, aš abejočiau.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Toliau klausia R. Motuzas. Pirmininkauti kviečiu V. Čmilytę-Nielsen. Klausia kolega R. Motuzas.

R. MOTUZAS (LSDPF). Aš labai greitai. Kadangi nėra finansų ministro, mano klausimas būtų Ministrui Pirmininkui. Nemažai verslo ir savivaldos atstovų turi daug nusiskundimų ir blogai vertina Centrinės projektų valdymo agentūros darbą. Mano, kad yra labai daug perteklinių procedūrų, labai daug perteklinių ataskaitų ir labai grįžtama, tikrinami jau įgyvendinti projektai ir dažnai būna neaišku, kaip toliau tęsti ar vykdyti savo veiklą. Manau, tai ne tik didina nepasitikėjimą, bet ir stabdo labai reikalingų projektų įgyvendinimą. Žinoma, labai dažnai yra sudeginamos ar nepanaudojamos lėšos. Ar yra žinoma ši situacija ir kaip būtų galima pagerinti jos veiklą, atsižvelgiant į perteklinio...

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN, LSF). Laikas.

R. MOTUZAS (LSDPF). ...reguliavimo? Ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega. Situacija tikrai yra žinoma. Yra darbo grupė, skirta šioms problemoms spręsti. Ir net važiuojant per regionus, susitinkant su žmonėmis ne tik Vilniuje, bet ir kitose savivaldybėse, yra keletas keiksmazodžių, kuriuos žmonės mini itin dažnai. CPVA, NMA, NŽT ir panašūs dariniai, dėl kurių patys tarnautojai, ten dirbantys, nėra niekuo kalti, kad kažkaip mums pavyko taip subiuokratinti procesus, jog nuo to kenčia absoliučiai visi. Todėl tikrai tam skiriamas didelis dėmesys ir to, ko nepajėgs pačios ministerijos išspręsti, kur reikės teisėkūros iniciatyva arba tarpinstitucinio derinimo, tam yra skirta jau Vyriausybėje sukurta debiurokratizacijos komisija ir mes tuos klausimus išspręsimė, nes matome tai kaip vieną svarbiausių Vyriausybės prioritetų.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi A. Butkevičius.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Norėčiau paklausti energetikos ministro. Gerbiamas ministre, vakar Energetikos komisijoje buvome labai keistai nustebinti, kada valstybinis reguliuotojas, Energetikos agentūra ir „Igničio“ atstovai pristatė pirmąjį jūrinio vėjo parką, pristatė sumas: tai yra 52 mln. suteikta garantija dėl galios, 20 mln. – sumokėtinas vystymo mokestis, 30 mln. – poveikis aplinkai ir dugno tyrimas. Ir pareiškė, kad projektas nėra stabdomas, nors jis neatsiperka, jungčių nėra su Vokietija, taip pat ir vandenilio gamyba stringa, tai – eksportui skirtas projektas ir bus tęsiamas iki 2027 metų. Tai jau 100 mln. arba išipareigojimai, arba išleistos sumos, partneris „Ocean Winds“, kuris valdo 49 % šio projekto, absoliučiai nepripisdeda. Tai ką mes dar iki 2027 metų vasario mėnesio, iki statybos leidimo...

PIRMININKĖ. Laikas!

A. SKARDŽIUS (NAF). ...kiek išleisime pinigų ir kodėl mes tą darome? Ačiū.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkoju už klausimą. Dėl pirmojo projekto, kaip žinome, buvo paskelbta informacija paties „Igničio“, kad yra rizika, kad 2027 metais galutinis investavimo sprendimas nebus sudarytas, ta informacija buvo vieša. Todėl, be abejo, visi veiksmai, kurie daromi šiuo metu, yra įmonės atsakomybė. Viena vertus, yra numatyti planai ir tarpiniai rodikliai, kuriuos turėtų pasiekti, bet jeigu įmonės valdyba ir pati įmonė vertina, kad tuos veiksmus reikėtų atlikti, tai yra jų atsakomybės klausimas. Tai tiek dėl pirmojo projekto.

Dėl jūrinės jungties gal paminėčiau svarbų aspektą. Kaip tik vakar dėl to buvo sutarta iš esmės su Latvija ir Vokietija, kad turėtų būti teikiama paraiška ENTSO-E, tai yra būtent dėl Europos perdavimo sistemų operatorių prižiūravimo dešimties metų veiklos plano, kad tas projektas turėtų būti įtraukiamas kaip planuojamas projektas tam, kad būtų galima išsamiai atlikti to projekto socioekonominės vertės ir naudas. Be abejo, nekalbame dar apie sprendimus dėl paties projekto, tiesiog bus vertinamos šio projekto galimybės jį įgyvendinti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Butkevičius frakcijos vardu.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas vidaus reikalų ministrui. Gerbiamas ministre, tiesiog yra prašymas Vilkaviškio rajono mero, Kybartų seniūnijos, Kybartų bendruomenės ir kai kurių Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos narių atvykti rytoj į Kybartų miestą 11 val. 30 min. susitikti su žmonėmis, kuriems buvusi Vyriausybė pažadėjo, kad, sprendžiant imigrantų apgyvendinimą buvusiam Kybartų kalėjime, atsilaisvinęs jis vėl bus įveiklintas. Buvo skirta net 800 tūkst. eurų kai kuriems projektams įgyvendinti. Dabar, kada išgirdo, kad sprendimai yra priimami kitokie, tai perduodu Kybartų bendruomenės žmonių pasisakymus, kad jūs nė vieno imigranto, jeigu laikysite objektą tuščią, neįvešite dėl to, kad buvusi Vyriausybė suklaidino tada, ir jūs netesite, arba tiesiog netesite, buvusios Vyriausybės duotų pažadų. Ačiū.

V. KONDRATOVIČ. Ačiū už klausimą. Taip, rytoj bus politinės komandos atstovas, patarėjas, kartu, žinau, ir teisingumo ministras važiuoja, aš asmeniškai atvyksiu kitą savaitę, po savaitės dar, mes atskirai į Kybartus atvažiuosime, pažiūrėsime, irgi būsime. Žinome tą situaciją, labai intensyviai dabar analizuojame, kaip ir kokie yra išsipareigojimai. Išsipareigojimų yra nemažai. Yra vykdomi tam tikri projektai, yra planai sudėti, strategijos, dėl kurių per vieną dieną nenuspręsi, bet girdime, ką sako vietos bendruomenė, – turėjome jau porą pokalbių su rajono meru tuo klausimu, su jumis irgi buvome susitikę. Ačiū už indikacijas. Turime išsipareigojimų, ypač Europos Sąjungai, dėl tam tikro skaičiaus vietų rezerve laikymo. Padarysime balansą, suskaičiuosime, tikrai priimsime sprendimą tokį, kuris atitiktų, manyčiau, visas puses.

PIRMININKĖ. Klausia Ž. Pavilionis. Ruošiasi S. Gentvilas.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, pirmininke. Ši Socialdemokratų partija jau nėra ta, su kuria mes kažkada stojome į Europos Sąjungą ir NATO. Premjere, jūs turite aktyvų užsienio reikalų ministrą, bet aš pasigendu asmeniškai jūsų aktyvumo Vakarų sostinėse. Vis klausiu jūsų ir klausiu, kada jūs būsite Vašingtone. Leiskite jūsų paklausti, kada jūs iš tikrųjų apsilankysite didžiausiose Vakarų sostinėse? Šiandien konkrečiai mes, visi Seimo nariai, pagerbėme Smolensko aukas. Kada jūs pasimatysite, ne tik telefonu pasikalbėsite su Lenkijos premjeru, nes pasaulyje vyksta tektoniniai lūžiai? Nuo to, ar bus stipri Europa, ar išliks transatlantinis ryšys, priklauso ir mūsų visų ateitis. Jūsų aktyvumas kol kas yra Lietuvos regionuose, bet tikrai ne tose sostinėse, kur sprendžiamas mūsų likimas. Kada tai įvyks, premjere?

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, Lietuvos likimas pirmiausia yra Lietuvos žmonių rankose. Aš esu Lietuvos Respublikos premjeras ir važiuosiu po Lietuvą tiek, kiek matys reikalinga mane kviečiantys žmonės. Jeigu pažiūrėsite į visą Vyriausybės kabineto komandiruočių sąrašą, pamatysite, jog labai daug ministrų važinėja įvairiomis kryptimis ir dirba darbą, kuris yra reikalingas Lietuvai. Aš važiuosiu ten, kur reikės, tada, kada reikės. Atkreipsiu jūsų dėmesį į išlikimo klausimus tose sostinėse, kurios yra svarbios mūsų Lietuvos valstybei. Ačiū už pastabą.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Aš norėčiau L. Savicko paklausti. Gerbiamas Lukai, jūs prieš septynetą aštuonetą metų dirbote S. Skvernelio patarėju, atsakingu už ekonomikos klausimus. Būtent tuo

metu buvo parengtas iš tikrųjų stiprus planas, kaip 19 valstybinių įmonių paversti akcinėmis bendrovėmis. Jūsų anos Vyriausybės metu padaryti dideli darbai, buvusiosios Vyriausybės dešiniųjų padaryti irgi darbai, bet prieš pusvalandį R. Žemaitaitis pateikė Žemės ūkio duomenų centro atvertimą iš akcinės bendrovės į valstybinę įmonę. Klausimas jums: ar jūs tęsite politiką (Vyriausybės išvada yra užsakyta) to, ką jūs kažkada pradėjote? Ar Ž. Vaičiūnas Visagino atominės elektrinės iš VĮ pakeis į AB statusą, ar P. Poderskis – į urėdiją tas, kurios dar likusios, nes tai buvo jūsų pradėti darbai, kur, atrodo, dabar R. Žemaitaitis juos gražina į neskaidresnes, labiau politizuotas, mokesčių nemokančias struktūras, tokias, kokių jūs norėjote, kad nebūtų? Labai ačiū.

L. SAVICKAS (DFVL). Labai ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Iš tikrųjų yra keli svarbūs momentai. Tai, ką jūs minėjote, tuo laikotarpiu vyko stojimas į EBPO ir Lietuva iš tikrųjų parodė iš esmės precedento neturintį trumpą greitį, per kurį sugebėjo atlikti visus reikalavimus, įgyvendinti gautas rekomendacijas ir sėkmingai įstoti į šią organizaciją. Ne privalomą įgyvendinti, bet rekomendacijų kontekste yra valdysenos klausimas, susijęs su valstybės įmonės, kaip juridinio asmens, statusu. Jis yra toksai, kokį mes tuo momentu vertinome kaip galimybę toliau nuosekliai judėti link atsisakymo šio juridinio statuso. Kol kas šis sprendimas nėra priimtas, dėl to šio įstatymo pateikimas taip pat galėjo būti svarstomas, nes toks sprendimas panaikinti šį juridinį statusą nėra priimtas. Yra įvairių argumentų, kuriuos galima apsvarstyti. Pasirengimas gauti Vyriausybės išvadą, manau, yra puiki galimybė, kada Vyriausybė turės apsispręsti, kuria kryptimi judame, ir atėję su išvada matysime aiškesnę kryptį.

PIRMININKĖ. Klausia E. Kirkutis.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Turiu klausimų aplinkos apsaugos ministrui. Aplinkos apsaugos ministro yra įsakymo „Dėl Pastatų duomenų banko informacinės sistemos steigimo ir jos nuostatų patvirtinimo“ projektas.

Noriu paklausti, ar skaičiavote, kokį poveikį turės toks duomenų banko sukūrimas, kai tokių duomenų tiesiog fiziškai nėra? Lietuvos istorija tokia susidėliojusi yra, kad labai daug daugiabučių pastatų arba kitokių pastatų, kurie buvo statyti sovietmečiu, ten kolūkio, miškų ūkio ir taip toliau, tiesiog nėra išlikusių, tarkime, pradinių projektų ir taip toliau. Įstatymo projekte nematau išimčių – kad, jeigu yra. Jeigu jų nėra, tada toks įsakymas įpareigos visus gyventojus rengti iš naujo pastatų projektus, tai kainuos milžiniškus, milžiniškus pinigus daugumai Lietuvos žmonių. Tai ar buvo skaičiuotas toks poveikis šitokio įsakymo? Laukiu atsakymo.

PIRMININKĖ. Laikas!

P. PODERSKIS. Sveiki. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų Pastatų duomenų bankas yra projektas, skirtas šiek tiek standartizuoti ir suskaitmeninti tam tikrą informaciją, kuri yra jau dabar renkama apie pačius įvairiausius pastatus ir jų būklę, būtent finansuojama iš RRF'o pinigų ir skirta paskatinti renovaciją. Tas pastatų techninės būklės duomenų skaitmenizavimas tikrai galėtų duoti gerą impulsą mūsų renovacijos politikai ir apskritai vertinti mūsų būsto fondą kaip tokį, kurį, na, vertintume pagrįstais duomenimis.

Dėl jūsų nuogastavimų, kad reikėtų rengti projektus tiems pastatams, kurie jų šiandien neturi, tai tikrai galiu patikinti, kad tokių reikalavimų nekelsime. Galbūt iš tikrųjų reikėtų peržiūrėti kai kuriuos... tą įstatymą, kuriame numatyta, sakykime, Pastatų duomenų banko prievolė, ir galbūt reikėtų jį tikslinti, jeigu kyla tokių neaiškesnių, arba galbūt ministerija galėtų paaiškinti, kaip tiksliai įgyvendins šią funkciją. Aš paraginsiu kolegas tiesiog jums plačiau pristatyti, kaip ir kas, ir kokių turės pareigų, nes, žinoma, galbūt dar, na, mes jau dirbame, kad peržiūrėtume šį projektą. Taip pat ir XIX Vyriausybės programos kontekste, kur kalbame apie biurokratijos mažinimą, kad, žodžiu, nesukurtume nei verslui, nei gyventojams papildomos naštos, kuri būtų neįveikiama. Bet tikiu, kad jeigu dabar, sakykime, yra vienokia ar kitokia biurokratinė našta pildant dokumentus ir kaupiant juos segtuvuose, tai galbūt, kaupiant mažiau tų dokumentų segtuvuose ir suvedant tam tikrą informaciją į informacinę sistemą, ta biurokratinė našta galėtų ir sumažėti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Dėkoju. Norėčiau užduoti klausimą gerbiausiai švietimo ministrei Ramintai. Atsinaujino diskusijos apie nacionalinį stadioną tiek Seime, tiek Vyriausybėje. Noriu pri-

minti, kad prieš tai buvę jūsų kolegos ministrai buvo gana pasyvūs ir leido Vilniaus miesto savivaldybei neformaliajam ugdymui skirtą centrą, kuriame būtų šešios krepšinio aikštelės ir kita reikalinga sporto infrastruktūra moksleiviams, mokiniams treniruotis, sporto klubų būreliams, pakeisti į profesionalią krepšinio areną. Viešųjų pirkimų tarnyba, vertindama minėtą sprendimą, yra išvadose pažymėjusi, kad kyla rizika, kad nebus pasiekti koncesijos sutartyje numatyti neformaliojo ugdymo tikslai, būtent dėl kurių Vyriausybė ir skiria lėšas šiam nacionaliniam stadiono projektui. Tai mano klausimas būtų, kad jūs pažiūrėtumėte į šią temą ir ar, jūsų manymu, prioritetas yra neformaliojo ugdymo centras, ko neabejotinai Vilniaus mieste tikrai yra poreikis, ar dar viena profesionali krepšinio aikštė?

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Taip, dėl šio klausimo mes žinome, kad dabar yra laukiama tam tikrų dokumentų, tai yra Europos Komisijos vertinimo išvadų. Bet šalia, žinoma, yra tam tikri kiti dokumentai, kuriuose mes, kaip Švietimo ir mokslo ministerija, atstovaujame tam tikriems klausimams. Tai juos iš tiesų peržiūrėsime, kai tikslai irgi bus gautos išvados, ir dirbsime tolesne linkme.

Bet noriu pabrėžti, kad, taip, neformalusis vaikų švietimas yra vienas iš prioritetų ir šios Vyriausybės. Be jokios abejonės, atkreipsime dėmesį ir dirbsime ta linkme, kad tai, kas yra numatyta pirminiuose dokumentuose, yra labai svarbu ir atlieptume tai, kas yra pagrindinis tikslas, kaip jūs ir minėjote, – įgyvendinti neformaliojo vaikų švietimo rezultatų pasiekimus. Be jokios abejonės, neformalusis vaikų švietimas yra prioritetas.

PIRMININKĖ. J. Zailskienė. Ruošiasi A. Gedvilas.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas skirtas socialinės apsaugos ir darbo ministrei I. Ruginienei. Gerbiama ministre, norėjau jūsų paklausti, gyventojai labai laukia sprendimų dėl II pensijų pakopos. Kada planuojate registruoti teisės aktus ir, kaip manote, jeigu Seimas pritaris, kada jie pradės būti įgyvendinti? Ačiū.

I. RUGINIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Tai ši savaitė paskutinė, kai teisės aktai yra pateikti viešajam derinimui, vadinasi, kitą savaitę susisteminsime pastabas, pakoreguosime projektą ir dar balandžio pabaigoje teiksime Vyriausybei visą paketą dėl sprendimo. Kai tik Vyriausybė apsispręs, greitu laiku, tai yra gegužės pradžioje, jau atsidurs pas jus Seime toliau svarstyti komitetuose ir priimti sprendimams. Jeigu viskas gerai, Seimas apsispręs ir priims sprendimą reformuoti II pakopą, tai mes planuojame, kad pakeitimai, susiję su apsisprendimu išeiti, pasiimti pinigus, turėtų įsigaliooti kitų metų sausio 1 dieną. Čia noriu paaiškinti, kodėl yra imamas pusės metų terminas. Mums reikės prisitaikyti, suderinti informacines sistemas ir pasiruošti šiam pokyčiui. Labai tikiuosi, kad spėsime ir per greičiausią terminą tai padarysime.

PIRMININKĖ. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kadangi nėra finansų ministro, klausimą turiu gerbiamam teisingumo ministrui. Lietuvos Vyriausybė skyrė papildomų lėšų advokatų paslaugoms dėl dviejų tarptautinių ginčų. Klaipėdos uosto bendrovės Birių krovinių terminalas akcininkė pradėjo tarptautinį arbitražą prieš Lietuvą dėl to, kad valstybė neva neteisėtai nutraukė Baltarusijos kalio trąšų tranzitą. Tai mums jau kainavo virš 108 tūkst. eurų. Taip pat „Belaruskalij“ pateikė arbitražo ieškinį prieš Lietuvą, reikalauja atlyginti virš 12 mlrd. JAV dolerių žalą. Tai jau kainavo virš 156 tūkst. eurų. Pernai buvo skirta dar 320 tūkst. eurų teisininkų paslaugoms. Visi šie sprendimai buvo konkrečių praėjusios Vyriausybės narių darbai, kurie atnešė nuostolį mūsų valstybei. Prašom pasakyti...

PIRMININKĖ. Laikas.

A. GEDVILAS (*NAF*). ...kaip bus sprendžiamas tokių kolegialių sprendimų priėmimo atsakomybės klausimas? Ar tuo metu jie siekė kokių nors išvadų, rėmėsi teisininkų bendruomenės patarimais ir panašiai?

PIRMININKĖ. Laikas.

A. GEDVILAS (*NAF*). Ar trūksta kokių nors įstatyminių dalykų, dėl kurių...

R. MOCKUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Tik apskritai norėčiau pasakyti, kad šiuo metu vienas iš svarstomų variantų yra iš visų ministerijų tarptautinius teisinius ginčus

gražinti kuruoti Teisingumo ministerijai. Taip būtų paprasčiau kuruoti tuos procesus. Kai kuriais atvejais kai kuriose bylose tiesiogiai dalyvauja tam tikros atskiros ministerijos. Bet kuriuo atveju taip pat turime ir premjero pavedimą pasigilinti į šį klausimą. Dabar analizuojame, plačiau galėsime atsakyti vėliau.

PIRMININKĖ. K. Mažeikos nėra. A. Gedvilienės nėra. Klausia J. Šuklinas.

J. ŠUKLIN (*LSF*). Ačiū, pirmininke, už galimybę paklausti. Aš norėčiau užduoti klausimą sveikatos apsaugos ministrei. Praeitais kadencijos Vyriausybė pritarė idėjai, projektui legalizuoti mobiliąsias vaistines Lietuvoje. Norėčiau paklausti: kokia jūsų asmeninė nuomonė dėl perspektyvos legalizuoti mobiliąsias vaistines Lietuvoje? Manau, šis projektas padėtų išspręsti tokias problemas nutolusiuose Lietuvos kampeliuose kaip, pavyzdžiui, Didžiasalio miestelis, kuriame gyvena 1,5 tūkst. gyventojų ir nėra nė vienos vaistinės. Kokia jūsų nuomonė? Ačiū.

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju jums, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Galiu paantrinti, kad iš tiesų tai, kas padidina prieinamumą pacientams, gyventojams gauti ir vaistų, ir paslaugas, visada yra sveikintina iniciatyva. Reglamentavus tos praktikos saugų paslaugos teikimą, be abejonės, tai būtų gera galimybė gyventojams priartinti vaistų įsigijimą.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas. Jo nėra salėje. Klausia V. Sinica.

V. SINICA (*MSNG*). Dėkoju. Norėčiau paklausti apie nekilnojamojo turto mokestį. Pastaruoju metu labai jautri tema. Mes čia matėme tiek valdančiosios koalicijos atstovus, vieni planuoja gal net protestuoti, kiti sakė, kad greičiausiai nepalaikytų to, kas kol kas viešumoje svarstyta. Mes kol kas tiksliai nežinome, koks čia vis dėlto būtų tas pasiūlymas, bet jeigu jis būtų visuotinas, gana aišku, kad visuomenės nepritarimas ir įtampa dėl to būtų tikrai didelė.

Aš manau, gana objektyvus faktas, kad neteisinga ir žalinga būtų susieti (o viešumoje gana susieta) nekilnojamojo turto mokestį su gynybos reikmėmis. Nei logiškai, nei formaliai jis ten nenuieitų ir to nespręstų.

Dėl europinių paramos fondų lėšų. Juk yra šitas klausimas svarstomas. Mano klausimas turėtų labiausiai premjerui: ar vis dėlto nebūtų noro atsitraukti, permąstyti vis dėlto nevisuotinumą linkme dėl šio mokesčio?

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Kalbant apie mokesčius, arba biudžetines pajamas iš mokesčių, tik reta pajamų kategorija, arba rūšis, yra siejama su viena ar kita išlaidų rūšimi. Jeigu tai yra tam tikra akcizų rūšis, kuri keliauja į Gynybos fondą, tada galime šnekėti, kad tai yra gynybos. Visi kiti mokesčiai, arba pajamos iš mokesčių, keliauja į bendras biudžeto pajamas ir yra naudojamos bendroms reikmėms. Tai yra turime daug įvairiausių viešojo gyvenimo sričių ir teikiamų paslaugų.

Kalbant apie nekilnojamojo turto mokestį, taip, mes šiandien jį turime visuotinį ir jis puikiai mums yra žinomas ir įprastas, tai yra žemės mokestis, kurį visi, turintys žemę, nedidelį, bet moka. Todėl tas visuotinumą savaime, matyt, nėra vienokia ar kitokia vertybė ar trūkumas. Galbūt didesnis trūkumas yra tai, kad nekilnojamojo turto objektas, kurį šeima ar asmuo turi ir jis yra vienintelis, yra siejamas su žmogaus teise turėti būstą, sakykime, būstą, tai yra stogą virš galvos. Tai yra pagrindinis argumentas, kad nesumokėjus to mokesčio arba tam mokesčiui esant per dideliam, nepakeliamam, žmogus ar šeima galėtų būti išvaryti iš savo vienintelio būsto. Kitaip tariant, čia yra daugybė tam tikrų nuogastavimų, netgi spekuliacijų ir kai kuriais atvejais netgi netiesos skleidimo, bet politinis laukas ištveria ir iškenčia viską.

Kaip ir pastebėjote, diskusija nėra baigta, diskusija vyksta, pasiūlymus teikia tiek koalicijos partneriai, tiek visuomenė. Kol mes neprieisime prie tokio sprendimo, kuris turėtų elementarią daugumą Seime, jis net ir neatkeliaus čia. Todėl tikrai nereikėtų šių klausimų sieti tikrai su europinėmis lėšomis. Jeigu žiūrėsime į ateitį, matyt, europinių lėšų apskritai mažės. Tai bus iššūkis infrastruktūrai vystyti ir išlaikyti. Tokių įprastų mums kaip Sanglaudos fondas, iš kurio dabar mes ir regionus vystome, ir miestams padedame, tikrai reikšmė dėl sumažėjusio finansavimo stipriai mažės. Vadinas, turėsime turėti alternatyvius finansų šaltinius, iš kurių tvarkysime šaligatvius, kelius, kitus dalykus.

Trumpuoju laikotarpiu, taip, nekilnojamojo turto mokesčio didesnė dalis keliaus gynybai, bet ilgesniu laikotarpiu, kai geopolitika nusistovės, jis bus savivaldai kaip infrastruktūros vystymo tam tikras pajamų šaltinis. Todėl tikrai vertiname ir visuomenės nerimą, ir nuogąstavimus ir taip pat stebime įvairius galbūt ir nelabai gražius momentus mėginant klaidinti visuomenę dėl mokesčio dydžio arba netgi išieškojimų, arba, sakykime, išvaymo žmonių iš būsto. Tokie dalykai tikrai yra nepriimtini ir neplanuojami. Tačiau su nekilnojamojo turto mokesčio pasiūlymu elsimės atsakingai ir jis ateis į Seimą tada, kai turėsime daugiau ar mažiau kažkokį bendrą matymą. Šiandien to bendro matymo šiek tiek stokojame, todėl didesnė mokesčių pertvarkos dalis eis pirma, o su nekilnojamojo turto mokesčiu eisime iš paskos.

PIRMININKĖ. Klausia D. Ulbinaitė.

D. ULBINAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Mano klausimas toks: ar kuri nors ministerija ko nors ėmėsi dėl grėsmių mūsų vaikams socialiniuose tinkluose? Turime kas 3 savaites po mirtį ir reakcijos nei iš Vyriausybės, nei iš vienos ministerijos: nei iš Švietimo, nei iš Socialinės apsaugos, nei iš Vidaus reikalų, negirdėjome išvis jokios. Ar kuri nors ministerija ko nors ėmėsi?

Antras mano klausimas susisiekimo ministrui. Žadėjote karinio mobilumo kelių programą. Ar yra tokia programa patvirtinta ir ar joje yra 108 kelias, kuris eina pro Maišiagalą? Ačiū.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Aš galėčiau pakomentuoti, gerbiama Daiva. Praeitą savaitę kaip tik buvome susitikę su Psichologų sąjungos Edukacinės psichologijos komiteto pirmininke Ž. Arlauskaite ir nariais, aptarėme daug klausimų, susijusių su emocinės, socialinės gerovės aplinka, emocine sveikata mokyklose, aptarėme vaikų klausimą ir lygiai taip pat tą klausimą, kurį jūs keliate, kuris tikrai kelia daug tokių neigiamų emocijų dėl tų mirčių ir tų produktų vartojamo. Mes dabar ruošiamės kreipimasi, kaip tik derinamės su psichologais. Tas kreipimasis bus ir tėvams, ir mokykloms, per dienynus. Žinoma, toliau dirbsime ta linkme, kad iš tiesų būtų ta informacija, kad tėvai pirmiausia atkreiptų dėmesį, kalbėtusi su vaikais, galbūt kiti net ir nežino. Pirmiausia bus tas kreipimasis.

PIRMININKĖ. Klausia A. Busila.

A. BUSILA (*LSDPF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Norėjau paklausti sveikatos apsaugos ministrės dėl dabar teikiamų teisės aktų projektų, kurie, kaip suprantu, eliminuoja galimybę privačioms gydymo įstaigoms rinkti papildomas priemokas už valstybės finansuojamas sveikatos priežiūros paslaugas. Iš dalies čia kaip ir buvo jau klausta, tačiau man įdomiausia būtų, kas laukia tų privačių įstaigų, kurios pasinaudojo galimybe veikti ne visai, sakykime, skaidriai, viena ranka semti valstybės pinigus, o kita rinkti priemokas iš pacientų? Ar neprasidės šių įstaigų griūtis, kas laukia tų juose dirbančių medikų, ar valstybė bus pajėgi pasiūlyti jiems darbo vietas? Kadangi nematau finansų ministro, gal Ministras Pirmininkas atsakytų: ar valstybė ras lėšų šių specialistų teikiamoms paslaugoms apmokėti?

M. JAKUBAUSKIENĖ. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, jums už tokį išplėstinį klausimą. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad priemokų klausimas yra aktualus ne tik privataus sektoriaus įstaigoms, bet ir viešojo sektoriaus įstaigoms, toms įstaigoms, kurios priklauso Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai, vadinasi, yra sudariusios sutartį su Ligonių kasa ir jų teikiamos paslaugos apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo. Dauguma medikų, kurie dirba tiek privačiame sektoriuje ir teikia paslaugas, tiek viešosiose sveikatos įstaigose, yra tie patys medikai, todėl tikrai nereikėtų baimintis, kad medikai kažkaip nukentės, be abejonės. Tais atvejais, kurie yra išaiškinami, kai Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančios įstaigos ima papildomas priemokas už paslaugas, už kurias jau buvo sumokėta, Ligonių kasa, gaudama tuos kreipimusis, skundus ir signalus, pareikalauja grąžinti lėšas, kurios buvo sumokėtos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo.

PIRMININKĖ. Klausia B. Ropė.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš gal gerbiamo premjero noriu paklausti. Vakar Ligonių kasos vadovas pasakė, kad priemokos už ligonių kasų apmokamas paslaugas privačioms sveikatos gydymo įstaigoms yra neteisėtos. Prieš kelias dienas tą patį pasakė ir sveikatos

apsaugos viceministrė. Tai kodėl nenutraukiamos sutartys ir kodėl toliau yra vagiami iš žmonių pinigai? Tai iš tikrųjų yra kriminalas. Kodėl neperduodami duomenys prokuratūrai, STT, kodėl taip pro pirštus visi žiūri? Ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gaila, aš vakar negirdėjau tų pasakymų, bet daugiau, matyt, yra akcentuojama moralinė pusė, kas yra teisėta, o kas yra teisinga. Kartais mes norime pasakyti, kad yra neteisinga, bet, kaip sakyti, tai neteisėta su mintimi, jog tie dalykai turi pasikeisti per teisėkūros procesą, kas yra inicijuojama. Tais atvejais, kur yra paslaugų prirašymai, kur yra akivaizdūs sukčiavimo atvejai, kur yra iš tikrųjų neteisėti dalykai, tai visais atvejais ligonių kasos tą žinomą ir turimą informaciją arba perduoda teisėsaugos institucijoms, arba kreipiasi į teismą. Kaip žinome, teismuose nagrinėti šiuos klausimus dažnai irgi užtrunka ir galų gale ta įrodinėjimo našta irgi ne visada yra tokia paprasta. Dėl šios priežasties siekiama pirmiausia teisingumo inicijuojant reikalingus įstatymų pakeitimus tam, kad šitų tokių medžioklių ar gaudymo už rankos apskritai nebūtų ir viešojo administravimo įstaigos, ministerija ar Ligonų kasa, nebūtų apkrautos šituo pertekliniu darbu. Bet pirminis tikslas vis dėlto yra teisingumas tam, kad už tai, už ką jau yra sumokėta mokesčių pavidalu, dar kartą nebūtų reikalaujama pinigų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nors dar liko nemažai Seimo narių, užsirašiusių klausti, tačiau jau 13 valandų. Dėkoju Vyriausybės atstovams už dalyvavimą, už atsakymus.

Kitas darbotvarkės klausimas yra Seimo narių pareiškimai. Tuo patikrinsime, ar turime kolegų, kurie norėtų pasisakyti iš tribūnos. Nėra.

13.00 val.

Informaciniai pranešimai

Tuomet esu įpareigota perskaityti „Nemuno aušros“ frakcijos pareiškimą dėl seniūno pavaduotojo keitimo: „Frakcija „Nemuno aušra“ seniūno pavaduotoju vietoj Seimo nario K. Biliaus išsirinko Seimo narį T. Sadauskį.“

Registruojamės, kas norite registruotis. Šiandien, matyt, istoriškai trumpa Seimo posėdžių diena. (*Balsai salėje*) Tuo pabaigsime posėdį, taip, ir rytinį, ir dienos. (*Balsai salėje*) Dabar.

Taip, kolegos, užsiregistravo 31 Seimo narys. Baigėme rytinį Seimo posėdį ir šios dienos Seimo posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 33 STENOGRAMA

2025 m. balandžio 15 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas S. SKVERNELIS,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. OLEKAS
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ*

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Labas rytas, gerbiami kolegos! Gerbiami Seimo nariai, prašome užimti savo vietas. Pradedame rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 110 Seimo narių. Toliau posėdžiui kviečiu pirmininkauti pirmąjį vicepirmininką.

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Laba diena, gerbiami kolegos. Žodį suteikiu Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui S. Skverneliui.

10.01 val.

Žuvusiųjų Sumuose ir Kryvyj Rihe pagerbimas

S. SKVERNELIS. Lietuvos Respublikos Seimo nariai, Jūsų Ekscelencija Ukrainos ambasadore Lietuvos Respublikoje Olha Nikitčenko, gerbiami ponai ir ponios, garbūs pirmosios Vyriausybės nariai, Ekscelencija arkivyskupe, Signatarų klubo vadove, mieli kolegos, šio posėdžio svečiai. Eilinį kartą tenka su dideliu liūdesiu skelbti žinias ir gauti informaciją apie tragiškus įvykius Ukrainoje. Paskutinis įvykis Sumų mieste atnešė neišmatuojamą skausmą ir netekčių. Kaip visuomet mūsų mintys ir maldos yra su nukentėjusiaisiais, jų šeimomis ir visais, kurie kenčia dėl šios tragedijos.

Na, kiek kartų dar panašiomis progomis reikės ne tiktai mūsų Respublikos Seime, bet ir kituose parlamentuose, kitose institucijose vėl apgailestauti, reikšti užuojautas, susirūpinti? Daugiau nei trejus metus vyksta brutalūs karo nusikaltimai prieš civilius gyventojus Ukrainoje. Turbūt tas klausimas yra retorinis, bet kada nors turime prieiti ribą ir pasakyti, ar mes esame bejėgiai ką nors pakeisti, ar tiesiog turime laukti, kol Ukraina pati išspręs visus klausimus, kurie liečia ir mus? Smerkiame mes Rusijos agresiją prieš Ukrainą, jos žmones, senolius, vaikus. Eilinį kartą galime pakartoti, kad Rusija privalo atsakyti už šiuos tarptautinės ir humanitarinės teisės pažeidimus, kurių pobūdis ir mastas dažniausiai peržengia suvokimo ribas. Tai nepateisinama jokiais, visiškai jokiais argumentais, klaidomis ir panašiais pasisakymais.

Rusijos nusikaltimams žmoniškumui iliustruoti pateiksiu keletą faktų ir skaičių. Balandžio 13-ąją, Verbų sekmadienį, dviem balistinėmis raketomis Rusija atakavo Sumų miesto centrą. Šios atakos metu žuvo 34 civiliai asmenys, tarp jų – du vaikai, sužeista 119 žmonių, tarp jų – 15 vaikų. Sugriauti penki daugiabučiai, teatrai, muziejai, biblioteka, universitetas. Tą pačią Verbų sekmadienio dieną rusai dronais atakavo Odesą – sužeisti aštuoni asmenys, Kupjanską – du nužudyti ir vienas sužeistas, Chersoną – trys nužudyti ir šeši sužeisti, Černihivą – apgriauta ligoninė, sužeista gydytoja, Charkivą – sugriautas vaikų darželis, Donecko sritį – vienas nužudytas ir šeši sužeisti. Tai yra daugiausia civilių aukų pareikalavusi Rusijos oro ataka Ukrainoje per pastaruosius mėnesius. Balandžio 4 dieną, iš esmės prieš savaitę, Rusija balistine raketa atakavo Kryvyj Riho miestą. Vėlgi agresorius sąmoningai nusiaikė į gyvenamųjų namų kiemą su vaikų žaidimų aikšte. Per ataką žuvo 20 civilių, tarp jų – devyni vaikai. Tai daugiausia vaikų aukų pareikalavusi Rusijos ataka per visus trejus karo metus.

Gerbiamieji, tęsiantis Rusijos agresijai prieš Ukrainą, vis dažniau karo aukomis tampa Ukrainos vaikai. Remiantis Jungtinių Tautų vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais duomenimis, nuo agresijos pradžios iki 2024 metų pabaigos žuvo 669 ir buvo sužeisti 1 tūkst. 833 Ukrainos vaikai. Tikrasis nukentėjusių vaikų mastas žymiai didesnis, nes Rusija nesuteikia Žmogaus

teisių biurui prieigos laikinai okupuotose Ukrainos teritorijose. Taip pat 737 tūkst. vaikų tapo vi-
duje šalies perkeltais asmenimis, tai yra turėjo palikti savo namus, o beveik 1,7 mln. vaikų turėjo
išvykti iš šalies dėl Rusijos agresijos.

Mielieji, kviečiu tylos minute pagerbti Rusijos agresijos prieš Ukrainą ir jos žmones aukas Su-
muose, Kryvyj Rihe ir kituose Ukrainos regionuose, miestuose, gyvenvietėse ir bendruomenėse.

Tylos minutė

Ačiū.

10.07 val.

Pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės po nepriklausomybės atkūrimo veiklos 35-ųjų metinių paminėjimas

PIRMININKAS. Ačiū, Pirmininke. Toliau, kolegos, mūsų darbotvarkės 2 klausimas. Kaip ži-
note, 1990 m. balandžio 11 d. prisiekė pirmoji Lietuvos Respublikos Vyriausybė po nepriklausomo-
mybės atkūrimo. Dabar minime šios Vyriausybės 35-ąsias metines. Žodį tarti kviečiu Seimo Pir-
mininką S. Skvernelį.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio kalba

S. SKVERNELIS. Dar kartą, visi gerbiamieji, čia susirinkę, turime linksmesnę progą. Išties šie
metai yra neeiliniai, įvairios institucijos mini 35 metus mūsų atkurtos valstybės, kuri buvo atkurta
šiuose rūmuose, ne šioje salėje, bet šiuose rūmuose. Noriu pasidžiaugti, kad tarp mūsų yra vis
dar du aktyviai politikoje veikiantys signatarai, kurie priėmė tą lemtingą sprendimą. Ir, aišku, tu-
rime neeilinę progą paminėti mūsų pirmąją Vyriausybę.

Per visus 35 metus įvairiomis progomis mes tikrai prisimename daugybę įvykių, daugybę
žmonių čia, Seime, bet kažkaip, mano nuomone, mes pamirštame vykdomąją valdžią, Vyriausy-
bes, kurių darbas buvo labai labai svarbus kiekviename mūsų valstybės raidos etape. Bet, aišku,
šiandien norisi kalbėti apie pirmąją Vyriausybę.

Pirmosios Vyriausybės nariams teko dirbti didelio neapibrėžtumo sąlygomis, jiems buvo pa-
tikėtas nepaprastai svarbus vaidmuo mūsų šalies istorijoje. Į pirmąjį ministrų kabinetą po nepri-
klausomybės atkūrimo buvo sudėta labai daug vilčių, nukreipta daug akių ir ne visos jos linkėjo
sklandaus darbo. Tad galime tik įsivaizduoti, kokį spaudimą teko atlaikyti šiai Vyriausybei, dar-
bą pradėjusiai šalyje, kurioje dar buvo svetima okupacinė kariuomenė, vis dar buvo jaučiamos
sovietų režimo nuotaikos, o netrukus prasidėjo ekonominė blokada. Blokada buvo tik viena iš
Sovietų Sąjungos priemonių, nukreiptų prieš Lietuvos valstybę, o jų buvo daug ir dar ilgai. Pir-
mosios Vyriausybės drąsa, ryžtas, lankstumas ir diplomatinė kultūra buvo gyvybiškai svarbūs,
dedant demokratinės valstybės pamatus. Jų sprendimai ir veiksmai padėjo Lietuvai žengti pir-
muosius žingsnius kaip laisvai ir nepriklausomai valstybei. Padėjo kurti pasitikėjimo ryšius, už-
megzti ekonominius ir kultūrinius saitus tarptautinėje arenoje. Pirmojo Ministrų kabineto nariai
buvo tarsi naujos besikuriančios valstybės vėliavnešiai, kuriems teko atsakomybė rūpintis, kad
Lietuvą, kaip pilnavertę partnerę, demokratinę valstybę, pripažintų kitos šalys.

Kita vertus, teko ne tik ieškoti sprendimų, geriausių tuometiniam laikui, bet ir juos pagrįsti.
Vyriausybės darbą pro didinamąjį stiklą stebėjo mūsų visuomenė. Dabar, žvelgdami iš šiandie-
nos perspektyvos, galime drąsiai sakyti, kad iš pirmosios Vyriausybės išmokome daugybę svar-
bių pamokų: pamokų, kaip svarbu vienybė ir bendradarbiavimas siekiant bendro tikslo, pamokų,
kaip svarbu nepasiduoti sunkumams ir atkakliai siekti tikslo, diplomatijos, būtinybės girdėti kitą
nuomonę. Mes šiandien pagerbiame šioje salėje esančius pirmosios Vyriausybės narius, dėkojame
jiems už nepaprastą indėlį į mūsų tautos istoriją, tegul jų pavyzdys įkvepia mus ir toliau laisvai
kurti laisvą ir demokratinę Lietuvą.

Norisi jums visiems palinkėti sveikatos, tai yra svarbiausia, kad pirmosios Vyriausybės narių skaičius nemažėtų kiek įmanoma ilgiau. Norisi tikrai palinkėti sveikatos pirmajai atkurtos valstybės Ministrui Pirmininkei D. Prunskienei, kurios, deja, nėra čia šiandien dėl objektyvių priežasčių.

Man daug teko bendrauti būnant Vyriausybės vadovu su pirmąja Vyriausybe. Tikrai kiekvienas iš ministrų yra unikalūs žmonės, kuris tuo metu pasiryžo, vertindamas visas rizikas, kaip ir mūsų signatarai, stoti prie vykdomosios valdžios laivo vairo, ieškoti sprendimų, transformuoti socialistinę ekonomiką į tai, kas mums buvo mažai žinoma, į laisvosios rinkos ekonomiką, spręsti eilinius, kasdieninius klausimus naujos atkurtos valstybės. Ir tie žmonės visą laiką turėjo ryžtą, matymą, viziją, gerą humoro jausmą, šiltai bendravo. Tikrai aš, kaip buvęs Ministras Pirmininkas, tuo metu, kada galėjau su jumis bendrauti, daug ko iš jūsų mokiausi.

Viso Seimo vardu leiskite visiems pirmosios Vyriausybės nariams dar kartą padėkoti, palinkėti, kaip minėjau, sveikatos ir gražių, prasmingų gyvenimo metų, būti toliau aktyviems mūsų politikoje ir dalintis tais patarimais. O dabartinei Vyriausybei ir visiems kitiems vykdomosios valdžios atstovams naudotis proga, kol dar turime galimybę iš tų pirmųjų lūpų, pirmų šaltinių tos patirties pasisemti. Labai jums ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū Seimo Pirmininkui už tokius gražius ir šiltus žodžius. Toliau žodį tarti kviečiu buvusį pirmosios Vyriausybės prekybos ministrą A. A. Sinevičių. Posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkas S. Skvernelis.

Pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės prekybos ministro Alberto Ambraziejaus Sinevičiaus kalba

A. A. SINEVIČIUS. Laba diena. Negalvojau, kad taip jaudulys toks apims, kadangi tekdavo anksčiau į savaitę po keturis kartus aiškinti, kalbėti. Eugenijus atsimena, kai būdavo tos juodos naktys. Bet man atrodo, kad savo darbą Vyriausybė paliko. Šiurkščiai kalbant mus išrinko Signatarų, Liaudies signatarų klubas, su kuriais mes draugaujame, ir mes garantavome Seimo signatarams, kad jie buvo sotūs, šiltai aprenkti ir kalbėjo telefonu su visu pasauliu. Čia buvo didelis dalykas.

Keletą žodžių apie mūsų pirmąją Vyriausybę. Mūsų buvo 20 žmonių: 6 išėjo iš kur niekas negrįš, 14 dar kvėpuoja, 13 vaikšto, o 10 dar kai ką daro. Turiu pasakyti, kad mes atsiliecame šiek tiek tam tikrais rodikliais nuo Signatarų klubo. Yra toks rodiklis – mirtingumo koeficientas: jų – 38 %, mūsų – tik 30 %, tad mes privalėsime vyti, gerbiami signatarai.

Dar keletą žodžių apie mūsų kaip ir Vyriausybę. Mūsų Vyriausybės nariai buvo profesoriai, akademikai, vienas generolas, vienas sporto meistras ir du normalūs žmonės.

Dabar galvoju, o kuo užbaigti savo tą ilgą, turiningą kalbą? Man atrodo, geriausia bus čia pasakyti V. Mozūriūno žodžiais, o mes, džiaugiuosi, žiūrėdamas į savo kolegas, mes galime rinktis visomis progomis kiekvieną žmogų, tik šiek tiek *biškuliuką* režia mums akį pirma Vyriausybė. Turiu pasakyti, kad, pavyzdžiui, man teko dirbti penkiose Vyriausybėse pramonės ministru, prekybos ministru, J. Biržiškiui, A. Saudargui, J. Olekui – septyniose. Ar galite dabar įsivaizduoti tokią dalyką? Tai ne visai kvaili buvo, jeigu statė, visą laiką prašė dirbti. (*Plojimai*)

O dabar, tarp kitko, kad linksmiau būtų, aš galiu pasakyti: finansų ministras, kurio 28 metai nebėra... Buvo tokie laikai, kai pas mus fiskaliniame biudžete buvo 17 tūkst. dolerių, kai reikėjo gauti tutelio ir similako (moterys žino, ką tai reiškia), tai lajų pardavinėjome Kubai, iš Kubos gaudavome cukraus, cukrų duodavome suomiams, o suomiai duodavo tutelio ir similako. Atrodo, viskas paprasta. V. Mozūriūnas taip sakė:

*Nutils audra. Nutils patrankų griausmas,
Prie stalo susirinks seni kovų draugai.
Ir tik tada kankinančiai pajausi,
Kad stalas toks platus, o mūsų tiek mažai.*

*Nustos staiga juokai, nustos šlamėję rūbai,
Ir žvilgsnis mūs sustos prie kėdžių.
Tik laikrodys ant sienos muš ir skambins,
Lyg laukdamas vėluojančių draugų.*

*Todėl pakelkime taures prie stalo.
Mažesnis ratas bus ir rūstesni veidai,
Ir aš tikiu, kad pirmąjį bokalą
Už mus pakels seni kovų draugai.*

*Tai kas, kad mūsų žingsniai jau trumpėja,
Saulutė leidžias dieną, vakarop
Draugų ratelis tirpsta ir mažėja,
O mes gyvenkim ir už juos.*

Mūsų kolegų vardu nuoširdžiai ačiū jums, kad jūs radote laiko esant tokiai užimtai dienvakarkei dėmesio tiems keliems seniukams skirti. Ačiū jums dar sykį. (*Plojimai*)

PIRMININKAS (S. SKVERNELIS). Į tribūną norėčiau pakviesti Signatarų klubo prezidentę B. Valionytę.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba

B. VALIONYTĖ. Gerbiamas posėdžio Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, gerbiami Aukščiausiosios Tarybos deputatai, pažiūrėkite, kokią Aukščiausioji Taryba Vyriausybę išrinko, kad net septyniose Vyriausybėse jos nariai dirbo! Aš neprilygstu laisvo žodžio kalba A. A. Sinevičiui, bet aš labai gerai atsimenu, kaip šitie gražūs jaunuoliai prieš 35 metus buvo kvočiami Aukščiausiosios Tarybos komisijose, frakcijose, į kokius jie klausimus atsakinėjo. Aš prisimenu, kai kandidato į miškų ministrus V. Antanaičio paklausė: o kada bus galima nusipirkti malkų Lietuvoje, ministras net truputį sutriko, kas čia per klausimas, bet jis rimtu tonu išaiškino, kaip tai galima padaryti, nors Lietuvoje tada malkų tikrai netrūko.

Mūsų Aukščiausioji Taryba padarė atsakingą darbą ir aš jums linkiu vieno dalyko – geros sveikatos, stiprybės ir nešti tą pirmosios Vyriausybės vėliavą, nes jūs iš tikrųjų esate istorinė pirmoji Vyriausybė. Aukščiausioji Taryba padarė teisingą pasirinkimą, o kad būtų aiškiau – Vyriausybė kažkada, prieš kokį dešimt metų, šitas klubas pirmosios Vyriausybės, Signatarų klubui padovanojo, kaip jaunuolis, gražiai apkabinęs jaunamartę. Sako: supranti, jūs mus paskyrėte, o mes jus visą laiką globojome ir kostiumus pirkdavome, tas irgi tiesa.

Tad, gerbiamas Albertai Sinevičiau, Vyriausybės narių klubo prezidente, mes jums dovanojome istoriją, prisiminkite, čia yra ir jūsų gyvenimo dalis. Sveikatos jums ir sėkmės! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū pirmajai Vyriausybei. Gerbiamas prekybos ministre... Dar neskubėkite, Albertai. (*Plojimai, balsai salėje*)

10.21 val.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputato monsinjoro Alfonso Svarinsko 100-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Gerbiami kolegos, turime dar vieną labai svarią datą šiandien paminėti, tai yra Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputato, monsinjoro A. Svarinsko 100-ųjų gimimo metinių progą. Į tribūną norėčiau pakviesti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, buvusį ministrą V. Žiemelį.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Vidmanto Žiemelio kalba

V. ŽIEMELIS. Gerbiamasis Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai ir visi čia susirinkusieji! Prieš 100 metų gimė iškilus dvasininkas, rezistentas, politikas ir, drįstu teigti, kovotojas A. Svarinskas. Signatarų klubo pirmininkė, vadovė įpareigojo mane pasakyti šią kalbą, tačiau, aišku, yra daug vertesnių, ir aš iš pradžių nenorėjau sutikti, bet, neatsiradus niekam kitam, aš sutikau ir vien dėl to, kad aš pats esu giliai tikintis Dievą. A. Svarinskas man yra pavyzdys, kaip reikia tikėti Dievą ypač sudėtingomis aplinkybėmis. Kalėjimuose, lageriuose jis nenustojo melstis ir prašyti Dievo apsaugos ir stiprybės, kad jis neišduotų pavardžių rezistentų, partizanų, kovojančių už Lietuvos laisvę. Už Dievą jis galėjo leisti ir būti nukryžiuotas. Kunigą A. Svarinską, kaip ir V. Landsbergį, arba labai myli, arba ne, dažniausiai dėl jų tvirtos nuomonės, tačiau jų negerbti negalima.

A. Svarinskas išrinktas deputatu į Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą Šilalės 70-ojoje rinkimų apylinkėje (atsiprašau, apygardoje) ir 1991 m. rugsėjo 24 d. Lietuvos Aukščiausioji Taryba pripažino jo įgaliojimus. Šia proga rajono tarybos pirmininkas A. Bartkus tarė žodį pabrėždamas: deputato mandatą gavo žmogus, atstovaujantis dvasininkų luomui, jis visą savo gyvenimą paskyrė kovai už tikėjimą ir Tėvynės laisvę. Štai ta laisvė atėjo, o kartu su ja atėjo į parlamentą ir gerbiamas deputatas monsinyoras A. Svarinskas. Atėjo per lagerius, tardymus, tremtį, nuolatos persekiojamas, šmeižiamas ir žeminamas. Šilalės žmonės pasirinko tokį. Monsinyoras ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiojoje Taryboje mums buvo moralinis autoritetas. Jis pasižymėjo ypatingu darbštumu. Kai kurie kolegos signatarai, kurie yra matę deputato darbotvarkę, sakydavo: jis dirba be išeiginių ir neskiria laiko poilsiui. Jau iš A. Svarinsko laiško iš lagerio buvusiam lagerio draugui J. Čeponiui akivaizdžiai matyti, kad jis ruošiasi aktyviai dalyvauti valstybės atkūrimo procese. Jis rašo: „Mūsų tėvynė pergyveno baisius sukrėtimus, kurie skaudžiai atsiliepė jos fiziniam ir dvasiniam gyvenimui. Mes, kaip tautos avangardas, negalime būti abejingi svarbioms Atgimimo problemoms. Mes turime padaryti, kad eklesija taptų tautos mokykla, jos gyvenimo centru. Visas mūsų tautos gyvenimas turi būti persunktas Kristaus Evangelijos dvasios, krikščioniško turinio ir tautinės formos.“

Parlamente A. Svarinskas be reikalo nekalbėdavo, o jeigu pasisakydavo, tai jo kalba būdavo aiški, niekam nepataikaujanti, todėl kai kada ir ne visiems patinkanti. Vienas iš pirmųjų jo pasisakymų Lietuvos Respublikos Aukščiausiojoje Taryboje buvo svarstant įstatymą „Dėl kai kurių apribojimų užimti valstybines pareigas“. Trumpai priminsiu šį įstatymą. Jis taip ir neišvydo dienos šviesos. Šiuo įstatymo projektu buvo numatoma apriboti dirbusių tam tikrose pareigose – partinėse, vykdomosios valdžios ir kitose sovietinės sistemos struktūrose, asmenų galimybes užimti tam tikras valstybines pareigas nepriklausomoje Lietuvoje. Tuo metu šio įstatymo priėmimo galimybės buvo itin menkos. Neišlaikė ir monsinyoras A. Svarinskas ir tarė: „Šiandien, klausant (aš jau cituoju, kaip jis pasakė, jam leistina) čia komunistų sapaliojimo, kraujas verda. Žudė tautą 50 metų, o jie dabar nežiūri, kas kaltas, kas turi atsakyti, bet tyčiojasi.“ Taigi, mes buvome per daug nuolaidūs, patikėjome, kad jie padarė atgailą. Ir jis pasiūlė įtraukti *istreibitelių* būrį ir kai kuriuos kitus asmenis, dirbančius sovietinėse struktūrose, kad jie negalėtų užimti tam tikrų pareigų valstybinėse struktūrose. Jis paminėjo labai svarbų faktą, apie kurį dar ir šiandien mažai kas kalba, kad būtent *istreibiteliai* apsimesdavo partizanais ir žudydavo civilius žmones. Apie tai labai nemažai kalbama, o iš tikrųjų tai buvo tam, kad sukompromituotų partizaninį judėjimą. Ši kalba, aišku, buvo kaip šaltas dušas. Tuo metu ir man monsinyoro kalba atrodė pernelyg griežta. Visa tai buvo galima pasakyti kitais žodžiais. Tačiau, kai perskaičiau A. Svarinsko knygą „Nepataisomasis“ (štai ši knyga), mano nuomonė pasikeitė. Tokiam žmogui, perėjusiam sovietinės sistemos golgotas, sunku kitaip ir pasakyti.

Beje, ši iškili asmenybė sugebėdavo ir atleisti savo politiniams priešininkams, netgi tiems, kurie jį tardė. Prieš keletą dienų perskaitęs būtent šią monsinyoro atsiminimų knygą, pats asmeniškai sužinojau, kad Lietuvos Respublikos Aukščiausiojoje Taryboje buvo du deputatai signatarai, sovietinės okupacijos laikais tardę kunigą A. Svarinską. Tai sužinojau tik po 34 metų. Šis Dievo žmogus sugebėjo dirbti kartu su jį tardžiusiais deputatais jiems nepriekaištaudamas ir apie tai

nepaskelbdamas. Tai yra galinga asmenybė. Beje, paminėta knyga, mano požiūriu, įdomi ir svarbi tuo, kad joje tikroviškai ir gražia lietuviška kalba perteiktas ikikarinis Lietuvos žmonių gyvenimas, rezistencinis judėjimas ir jam svarbus Lietuvos dvasininkų vaidmuo bei košmariškos politinių kalinių egzistavimo sąlygos kalėjimuose ir lageriuose.

Autobiografiniai faktai, perteikti šioje knygoje, akivaizdžiai byloja apie būsimo kunigo rezistentą, tikro Jėzaus Kristaus kario formavimąsi. Jeigu būtų mano valia, aš šią knygą įtraukčiau į privalomos literatūros sąrašą, kad mūsų mokiniai skaitytų šią knygą.

Monsinjoras A. Svarinskas vaizdingai papasakojo savo vaikystės kai kuriuos fragmentus, kad jis karjerą pradėjo būdamas septynerių metų, ganydamas žąsis. Septynerių metų jis pradėjo lankyti Vidiškių mokyklą, baigęs pradinę mokyklą Ukmergėje, pradėjo lankyti 5 skyrių. Iš monsinjoro religinio nusiteikimo visi įtardavo, kad jis studijuos Kunigų seminarijoje. Svarinskų šeimoje vyravo gera, gyva religinė nuotaika. Tačiau jam būnant gimnazistu jį traukė ir kariuomenė. Tuo metu Lietuvoje vyko karo veiksmai, tačiau apsisprendė jis po to, kada pamatė lauke vieną sužalotą karį, apsipylusį krauju, jis nutarė: viskas, baigta, ir įstojo į Kunigų seminariją. Apie Kunigų seminariją jis atsiliepė irgi labai šiltai, kad būtent Kunigų seminarijos dėstytojai, nors ir buvo reiklūs, tačiau davė ne tik mokslo bei profesinių žinių, bet išmokė mylėti Dievą ir artimą, kovoti su blogiu ne tik širdyje, bet ir visoje Lietuvoje. Dievą ir Tėvynę išmokė mylėti labiau negu savo jaunystę ar gyvybę. Tai toks ir buvo visą gyvenimą monsinjoras A. Svarinskas.

O kodėl galėjo kalbėti taip Seime, mano požiūriu, atspindi būtent tai, kokias kančias jis praejęs lageriuose, kalėjimuose. Keletą vietų pacituosiu: „1946 m. gruodžio 21 d. areštuotas ir tardytas. Prokuroro sankcija buvo tokia: įkirsti 100 kirčių. Po 20, 30 kirčių, – kaip teigė A. Svarinskas, – skausmo pradėti nejaušti, o po to netenki sąmonės. Būdavo geriau, kai tik mušdavo, blogiau, kai per naktį tardydavo ir mušdavo neduodami miegoti.“ Kitas kankinimo būdas: „paguldydavo kniūbsčią, galvą padėdavo taip, kad Adomo obuolys kakle būtų ant uslano krašto, galvą prispausdavo, o kitas atsisėdavo ant kojų. Negalėdavai iš skausmo pajudėti, o tada dar ir mušdavo.“

Tai tokius išbandymus atlaikęs, matyt, kiekvienas nesugebėtų... pasakytų dar griežčiau. Tai gi monsinjoras A. Svarinskas buvo nuteistas tris kartus, apie jį sukurtas ir filmas. Baigdamas norėčiau pasakyti, kad monsinjoras A. Svarinskas ypač daug dirbo stengdamasis įamžinti partizaninio judėjimo kovas. Jis yra padaręs šioje srityje labai daug, labai daug.

O kai tik jį paleisdavo iš įkalinimo vietos, dirbdamas kunigu, jis skleidė, tiksliau, ne skleidė, o kėlė žmones atgimti. Atgimti. Taip pat tikėti. Du dalykai buvo svarbiausi – atgimti ir tikėti. Aišku, labai griežtas buvo vartojančių alkoholį atžvilgiu. Ir šiandien to reikia, bet jau Lietuva yra blaivesnė, tai jau gerai.

A. Svarinskas, tiksliau, ši galinga siela, į aną pasaulį iškeliavo 2014 m. liepos 17 d. Ir šiandienums, Lietuvoje gyvenantiems sudėtingomis aplinkybėmis, turintiems tokius kaimynus, matyt, A. Svarinskas turi įkvėpti kuo didesnę pasitikėjimą Viešpačiu ir kuo didesnę meilę Tėvynei, o jums – santarvės, ypač sprendžiant šalies gynybos klausimus. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamaam signatarui V. Žiemeliui. Kviečiu kolegą pirmąjį vicepirmininką J. Oleką, pirmosios Vyriausybės sveikatos ministrą.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo Juozo Oleko kalba

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų man čia du įvykiai – pirmosios Vyriausybės priesaikos 35-metis ir monsinjoro A. Svarinsko 100-mečio paminėjimas – labai siejasi. Man teko augti Sūduvos krašte. Man būnant moksleiviu, monsinjoras A. Svarinskas, kaip kas sako, buvo nutremtas į Lietuvos pakraščius – Igliauką, Patilčius, Kudirkos Naujamiestį, ir aš labai gerai prisimenu, kaip mano seneliai, tėvai vis perpasakodavo tuos išpūdžius, kurie sklido nuo monsinjoro A. Svarinsko ir mūsų krašte daugiau žinomos tokios trijulės – dabartinio arkivyskupo, kardinolo S. Tamkevičiaus ir kunigo J. Zdebskio. Tai buvo toks trikampis tikėjimo, trikampis tikėjimo Lietuvos ateitimi. Kuo buvusi sovietinė valdžia juos labiau trėmė, kuo juos daugiau spaudė, kuo juos daugiau siuntinėjo į mažesnes parapijas, tuo plačiau sklido tikėji-

mo ir pasitikėjimo dvasia. Tikrai labai gerai atsimenu, kai kai kuriems iš jų buvo uždrausta vers-
tis kunigyste, kaip S. Tamkevičius šlavė gatvę, kurioje aš gyvenau, ir žmonės išeidavo, sveikinda-
vosi, apsikabindavo ir dar labiau glaudėsi apie šiuos žmones.

Monsinjas A. Svarinskas yra Lietuvoje vienas iš tų... tos didžiosios tikėjimo uolos, kuri po
karinio pasipriešinimo, pasipriešinimo ginklais iškėlė Lietuvos žmonių dvasinį ir tikėjimo pasi-
priešinimą. Ant šios uolos mes pastatėme Lietuvos Nepriklausomybės Sąjūdį, ant šios kalvos mes
galėjome paskelbti Kovo 11-ąją nepriklausomą Lietuvą ir, be abejo, mūsų signatarai galėjo paskir-
ti pirmąją Vyriausybę. Todėl manau, kad mes turime labai giliai priimti sau šio žmogaus gyveni-
mo pavyzdį, pavyzdį, kada savo užkrečiama jėga, dvasia, pasitikėjimu ir tikėjimu galima prikelti
ir tuos, kurie abejoja. Prikelti jaunąją kartą, suteikti jai pasitikėjimo. Kaip šiandien mano kolega
V. Žiemelis kalbėjo apie tą tvirtybę ir atlaidumą susiduriant su tais žmonėmis, kurie tardė, kanki-
no, išdavė, ir galėjimą kalbėti, kalbėjimą, surasti bendrą kalbą vardan tikėjimo ir vardan Lietuvos,
aš manau, kad šiandien mes galėtume tikrai pasimokyti iš monsino A. Svarinsko ir jo bendra-
žygių, kaip galima sutarti dėl bendrųjų Lietuvos reikalų.

Aš noriu pasakyti A. Svarinsko žodžiais, šiek tiek perfrazuodamas: mylėkime Dievą ir Tėvy-
nę daugiau negu savo gyvenimą. Ir tai, man atrodo, būtų labai konkretus šių žmonių, kurie atlai-
kė Lietuvos priespaudas ir pakėlė mus laisvon Lietuon, idealų įgyvendinimas. Todėl kviečiu vi-
sus prisiminti monsino A. Svarinską kaip kovotoją už Lietuvą pavyzdį, kaip žmogų, kuris Lie-
tuvos Respublikos Seimą, tuometinę Aukščiausiąją Tarybą, taip pat labai stipriai sutvirtino ir
įkvėpė. Tokie žmonės, tokių žmonių darbas Lietuvos Respublikos Aukščiausioje Taryboje-Atku-
riamajame Seime ir Seime, man atrodo, labai įkvepia pasitikėjimą ir galimybę užtikrinti taiką ir
patikimą Lietuvos ateitį.

Užbaigti noriu dar viena monsino fraze: „Atleidžiu visiems, kurie mane skundė, kankino
ir teisė. Taip pat prašau savo artimųjų ir visų kitų atleidimo. Sąmoningai niekam blogo neda-
riau.“ Kolegos, dirbkime, mylėkime ir atleiskime. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū gerbiama J. Olekui.

Mieli kolegos, prieš pereidamas prie mūsų ypač intensyvios darbotvarkės, norėčiau dar vie-
ną progą paminėti. Mūsų kolega B. Ropė vakar paminėjo labai solidų ir puikų jubiliejų. (*Plojimai*)

10.44 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2025 m. balandžio 15 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Ar būtų pasiūlymų dėl darbotvarkės? Yra. Gerbiamas J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, mes Seniūnų sueigoje buvome išbraukę Vyriaus-
ybės pusvalandį. Bet yra pasiūlymas, kad Žygimantas... Nėra? Atsiprašau.

PIRMININKAS. Deja, ne.

Gerbiamas kolega S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Norėčiau irgi pasisakyti ir pasiūlyti dėl darbotvar-
kės arba, tiksliau sakant, dėl šiandienos posėdžio dramaturgijos, nes mes per tą patį posėdį svar-
stysime pavedimą Valstybės kontrolei atlikti LRT auditą, tada svarstysime teikimą Prezidento pa-
tarėją teikti į valstybės kontrolierius... to paties LRT, kurio tarybos pirmininku neseniai tapo to
paties Prezidento rinkimų štabo narys.

Kitaip tariant, galima žiūrėti ir rimtai, ir su humoru, bet tokia dramaturgija tikrai neatrodo
grakščiai. Siūlome išbraukti iš darbotvarkės 1-11 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lie-
tuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektą.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Kaip kultūros ministrui dramaturgija yra labai svar-
bu. Pasiūlymą išgirdome, balsuosime dėl jo.

Ir K. Neimantas dėl darbotvarkės.

K. NEIMANTAS (NAF). Ačiū. Seimo Pirmininkui leidus, aš prie sveikinimų asmeniškai norė-
čiau dar labai trumpai. Aš manau, nesupyksite, ir nuo jūsų visų norėčiau pasveikinti mūsų kole-
gą V. Alekną su nuostabiais sūnaus Mykolo rezultatais ir mūsų šalies garsinimu. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Taip, daugiau pasiūlymų dėl darbotvarkės nėra.

Siūlau apsispręsti dėl Liberalų sąjūdžio frakcijos siūlymo išbraukti iš darbotvarkės 1-11 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektą. Kas už šį pasiūlymą, prašom balsuoti.

Balsavo 108 Seimo nariai: už siūlymą – 32, prieš – 67, susilaikė 9. Darbotvarkėje klausimas lieka.

Mieli kolegos, dar turime tris darbotvarkėje įrašytus projektus, kurie nebuvo įtraukti į pavarso sesijos darbų programą, tai yra 1-13, 1-18 ir 1-19. Ar mes galėtume pritarti, kad būtų įrašyta į programą, bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl visos darbotvarkės. Ar galėtume jai pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10.46 val.

Informaciniai pranešimai

Kadangi šiandien turėsime ir slaptą balsavimą, tai yra siūlymas pasitvirtinti balsų skaičiavimo grupę. Ją sudarytų: G. Balčytytė – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija, I. Braziulienė – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija, P. Dargis – „Nemuno aušros“ frakcija, V. Gailius – Liberalų sąjūdžio frakcija, A. Jakavičiutė-Miliauskienė – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“, R. J. Jankūnas – Lietuvos valstiečių, žaliųjų ir Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija ir A. Zuokas – Mišri Seimo narių grupė. Ar galime pritarti šitai balsų skaičiavimo grupei? Ačiū, pritarta.

10.47 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 19, 30, 36, 36³, 36⁴, 45 ir 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 36⁶ straipsniu įstatymo Nr. XIV-2915 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-220(2) (priėmimas)

Pereiname prie darbotvarkės 1-5 klausimo – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo kai kurių straipsnių priėmimas. Įstatymą sudaro vienas straipsnis. Ir motyvai už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, kaip jūs žinote, šiuo metu Teisės ir teisėtvarkos komitete ir Socialinių reikalų ir darbo komitete yra svarstomas projektas, kuris siekia užkirsti kelią, netgi keli projektai, užkirsti kelią praktinėms klaidoms, susijusioms su QR kodo naudojimu darbe su vaikais. Formuojamas sprendimas tam tikrais atvejais siaurinti nusikaltimų, o tam tikrais atvejais plėsti nusikaltimų ratą, kada tas QR kodas yra reikalaujamas, vadinasi, tikėtina, kad gali atsirasti tam tikrų nusikaltimų grupės papildomai ir tam tikrų nusikaltimų kiekiai gali susiaurėti. Vadinasi, turime duoti laiko darbdaviams ir asmenims, dirbantiems su vaikais arba planuojantiems dirbti su vaikais, laiko prisitaikyti prie tų būsimų pokyčių, ir to laiko reikia bent 2–3 mėnesių. O šį įstatymą būtina priimti dabar, nes jau balandžio pabaigoje įsigalioja reikalavimas ir mes turėsime didelį chaosą, dėl to tas laiko termino nukėlimas yra būtinas.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvų prieš nėra. Prašom apsispręsti balsuojant.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 98, prieš nebuvo, susilaikė 7. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.49 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15⁵ straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-182(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 15⁵ straipsnio pakeitimo“ projektas. Įstatymą sudaro du straipsniai. Turime Seimo nario A. Anušausko pasiūlymą. Kviečiu pagrindinio komiteto pirmininką į tribūną.

Komiteto pirmininko neturime. Tai, kolega Arvydai, galite pristatyti savo pasiūlymą.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pasiūlymo esmė yra paprasta. Vis dėlto aš sakau, kad išeitinė nėra atlyginimas, kuris gali būti mokamas kaip atlyginimas kas mėnesį. Dėl to siūlymo esmė – kad sumokamas vieno mėnesio, o vėliau visas likutis sumokamas po mėnesio, tai yra kai jau įvyksta tos visos transformacijos, kai žmonės atsisako mandatų, jų vietas užima kiti. Tai tokia pasiūlymo esmė.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašau komiteto pirmininką pristatyti komiteto...

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Na, šis pasiūlymas išbalansuotų visą projektą, nes jo esmė yra tokia: paskutinę darbo dieną būtų išmokėta 1 mėnesio išmoka (aš skaitau tekstą – ne taip, kaip komentavo kolega), o kitą mėnesį – visa likusioji. Kitas mėnuo prasideda už 2 savaitių, nes lapkričio 15 arba 14 dieną paprastai būna pirmas Seimo posėdis, vadinasi, gruodžio 1 dieną visa likusioji suma bus išmokėta. Tai faktiškai mažai kuo skirsis nuo dabar galiojančios tvarkos, kai viskas išmokama paskutinę darbo dieną. Todėl komitetas visais balsais nepitaria, atsiprašau, faktiškai visais balsais, nes nė vieno nebuvo komiteto nario pritariantčio: 3 buvo prieš, 3 susilaikė. Kitaip sakant, 6 balsai nepritarė šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Ačiū komiteto pirmininkui.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Vadinasi, jis Seimo nariu... už 3 savaitių jis gaus, bus gavęs visas išmokas. O buvo siekiama būtent, labai atsiprašau, Pirmininke, buvo siekiama sureguliuoti būtent tą situaciją, kai kolega kaip ir neišrinktas, bet pagal sąrašą kas nors atsisako, už 2–3 savaitių ar po mėnesio jis vėl tampa Seimo nariu. Bet tai bus tikrai nesąžininga.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs pristatėte komiteto poziciją.

Ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys kolegos A. Anušausko pasiūlymą? Yra? Pabalsuokime, ar yra tiesiog. Kas palaiko kolegos A. Anušausko pasiūlymą? Dėl 29 palaikančiųjų. Yra – 31 palaikė. Pasiūlymas yra pristatytas. Balsuosime dėl viso pasiūlymo. Kas už tai, kad pritartume A. Anušausko pasiūlymui?

Balsavo iš viso 81 Seimo narys: už – 34, prieš – 36, susilaikė 11. Pasiūlymui nėra pritarta.

Dabar balsuosime dėl kiekvieno Statuto straipsnio. Atkreipiu, kad tai yra Seimo statuto pataisos ir norint priimti reikalingas 71 palaikantis Seimo narys. Balsuojame dėl 1 straipsnio. Kas pritaria, prašom išsakyti pozicijas. Dėl 1 straipsnio.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 62... Atsiprašau, balsavo 62 Seimo nariai: už – 53 (nemačiau kitų rezultatų), 9 susilaikė. 1 straipsniui nėra pritarta. Kadangi dėl 2 straipsnio nėra tikslo balsuoti... Formaliai galime balsuoti ir dėl viso, bet... Balsuojame dėl viso Seimo statuto projekto, nors 1 straipsniui nėra pritarta. Prašome balsuoti.

Balsavo 56 Seimo nariai: už – 43, prieš nebuvo, susilaikė 13. Seimo statutui nėra pritarta.

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių.“ Atsiprašau, gerbiamas profesoriau, nepastebėjau jūsų. V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš tik noriu viešai apgailestauti, kad vis dėlto Seimas ir vėl nepritarė Statuto pakeitimui, dėl kurio ištikus situacijai, kai Seimo narys išeina ir paskui pareina į Seimą, ir vėl jam lieka ta išeitinė pašalpa (ar kaip ji vadinasi). Iš tikrųjų tokia, sakyčiau, veidmainystė ir dar kartą išryškėjo. Aš matau iš veidų, gal žmonės nesuprato, dėl ko jie balsavo, tai jūs pasidomėkite ir dėl ko mes nepriėmėme šitos pataisos. Iš tikrųjų tiesiog viešai apgailestauju, kad Seimas vis dėlto demoralizavosi.

PIRMININKAS. Visą laiką yra galimybės tobulinti. Kolega D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Reaguojant į ką tik įvykusį kolegos pasisakymą, būtent Seimo nariai suprato, apie ką yra šis pasiūlymas, dėl to ir buvo toksai rezultatas. Tikrai jūsų iniciatyva, man atrodo, jūsų frakcijos nario, buvo teisinga spręsti tą problemą, su kuria susidūrė kadencijos pradžioje kai kurie Seimo nariai, tačiau kadangi komitete buvo sujungti keli pasiūlymai į vieną, tas, sakykime, pasiūlymas pasiklydo. Iš esmės būtų susiklosčiusi gan keista situacija, kai Seimo narys, netekęs parlamentaro vietos, būtų gavęs išmoką ir, jeigu būtų pradėjęs dirbti, būtų gavęs tikrai skirtumą. Atrodo, gražu, viskas gerai, tačiau būtų, jeigu dar pridėjo ir bedarbio pašalpą, kuri būtų maksimali, kitaip tariant, Seimo narys būtų gavęs didesnę atlyginimą už veltėdžiavimą. Man atrodo, tai nėra teisinga. Dėl to tikrai, kolegos, jau ne su vienu iš

įvairiausių frakcijų kalbėjome, kad registruosime atskirą pasiūlymą, kad būtų išspręsta ta problema ir taip pat nesukurtas precedentas, neskatinantis buvusių Seimo narių dirbti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir kolega J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Projektu buvo siūloma būtent taupyti valstybės biudžeto lėšas ir ypač tais atvejais, kai kolega, neišrinktas į Seimą tą rinkimų dieną, tarkime, pirmojo turo rinkimų dieną pagal sąrašą, antrojo turo rinkimų dieną per vienmandatę, bet sąraše jisai užima, tarkime, pirmą vietą už brūkšnio, kažkam atsisakius, jis už mėnesio ar už dviejų vėl tampa Seimo nariu, bet jis jau būna gavęs visas išmokas. Atvirkščiai, šitas projektas būtent skatino Seimo narius ieškoti darbo, jeigu jis tikrai neturi šanso sugrįžti, bet tuo atveju, kai jis turi šansą grįžti, ir jis grįžta, ir tikrai žino, kad grįš, jis pasiima visas išmokas pagal dabar galiojančią tvarką, ir vėl – Seimo narys.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas...

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Tokios galimybės grąžinti pinigų į biudžetą nėra, todėl kito varianto neturėjome. Ši tvarka, deja, galioja visiems, dirbantiems pagal darbo sutartį...

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...dirbantiems valstybės tarnyboje.

PIRMININKAS. Kolegė A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Na, aš neįsivaizduoju, kur čia Seimo narius skatina dirbti, kai bedarbio išmoka prie Seimo nario išmokos *pliusuojama* ir nedirbdamas žmogus gauna daugiau, o dirbant jo atlyginimas nuo išmokos *minusuojamas*, tai yra Seimo narys gauna mažiau, negu nedirbdamas. Akivaizdu, kaip aš, beje, sakiau ir klausimų metu, taip baigtusi su šiuo projektu, kad mes skatintume Seimo narių veltėdžiavimą 6 mėnesius gaunant maksimalias bedarbio išmokas.

PIRMININKAS. Visą laiką, mieli kolegos, yra galimybė patobulinti teisės aktų projektus. Jei gu tokių iniciatyvų bus, laukiame. (*Balsai salėje*)

Dabar dar norėčiau jūsų pritarimo 5 minutėmis pratęsti balsavimo langą. 11 val. 5 min. pradėsime slapto balsavimo procedūrą.

11.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XVP-278(2) (priėmimas)

Kol kas kitas darbotvarkės klausimas, kurį aš paskelbiau, tai 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas.

Yra trys straipsniai. Pasiūlymų dėl šių straipsnių negauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Ar nėra prieštaraujančių? Ačiū. Dėl viso dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 97, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

11.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XVP-277(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektas. Taip pat priėmimas. Atsiprašau, svarstymas ir priėmimas. Prašau.

R. JANUŠONIENĖ (LSDPF). Laba diena. Noriu informuoti, kad Audito komitetas, kaip pagrindinis komitetas, balandžio 9 dieną svarstė Seimo nutarimą „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei...

PIRMININKAS. Kolege, ne tas klausimas.

R. JANUŠONIENĖ (LSDPF). ...atlikti valstybės auditą“.

PIRMININKAS. Ne tas klausimas.

R. JANUŠONIENĖ (LSDPF). Kaip?

PIRMININKAS. Kolege, ne tas klausimas. (*Balsai salėje*) Kultūros komiteto atstovą poną K. Vilkauską kviečiame į tribūną. Mes vieną klausimą praleidome, grįšime prie jo.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos... (*Balsai salėje*) Gerai, ramiai, nuleidome balso toną, stiprus balsas. Komitetas svarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektą ir jam pritarė vienbalsiai. (*Šurmulyje salėje*) Buvo Teisės departamento pastaba. Jai komitetas pritarė vienbalsiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Turime priėmimo stadiją. Nutarimo projektą sudaro du straipsniai. Nė dėl vieno iš jų pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galime kiekvienam iš straipsnių... Ar nėra prieštaraujančių, kad pritartume bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl viso nutarimo apsispręsimė balsuodami slapta už 1 minutės. Ar galime tradiciškai patvirtinti balsavimo biuletenį? Ačiū, pritarta. Turime 20 minučių slapta balsuoti. Skelbiu posėdžio pertrauką dėl slapto balsavimo.

Pertrauka

11.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-105(2) (svarstymas)

PIRMININKAS (J. OLEKAS, LSDPF). Gerbiami kolegos, tęsiame mūsų posėdį. Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-105. Prašom. Komiteto vardu – R. Janušonienė.

R. JANUŠONIENĖ (LSDPF). Labai diena, Audito komitetas balandžio 9 dienos posėdyje apsvaistė Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektą. Komitetas įvertino Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktą pasiūlymą, jam pritarė. Taip pat įvertino ir Seimo nario R. Žemaitaičio pateiktą pasiūlymą, kuris analogiškai, kaip ir Teisės departamento, nesikeitė, pritarė. Komitetas pagal pastabas ir savo pasiūlymus pritarė patobulintam projektui. Pritarė 5 komiteto nariai, nepitarė 2, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašė keletas Seimo narių. Pirmoji kalbės D. Ulbinaitė. Prašom, kolege.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Kolegos, valstybinis auditas yra gerai, jis padeda tobulėti. Ir rekomendacijos, kaip sustiprinti LRT, o drauge gal ir visos žiniasklaidos kokybę, būtų vertingos, nes geopolitinė situacija sudėtingėja, o informacinis karas vis aštrėja. Būtent apie tai, kaip sustiprinti šalies žiniasklaidą, kuri padėtų žmonėms susigaudyti melagienų ir dezinformacijos sraute, šandien turime galvoti ir čia, parlamente. Bet tai, kas dabar čia vyksta Seime, neturi nieko bendra su žiniasklaidos stiprinimu. Atvirkščiai, tai yra ne kas kita, kaip noras užčiaupti žiniasklaidą, politizuoti ir kontroliuoti jos turinį ir užvaldyti nepriklausomą visuomeninį transliuotoją. Tai bandymas pačiu primityviausiu būdu, užsiundant Valstybės kontrolę, keisti LRT valdyseną ir galbūt finansavimo modelį. Tai ne planuotas ir ne valstybinis auditas, tai auditas pagal užsakymą – pagal politinį užsakymą! – ir jo užsakovas visiems aiškus.

Objektyvių priežasčių auditui šiuo metu nėra. O jei kam nuoširdžiai rūpi LRT veiklos efektyvumas, galime įtvirtinti reguliarių LRT auditą, kuris nepriklausytų nuo politinių vėjų ar veikėjų. Toks pasiūlymas mano frakcijos kolegų yra jau užregistruotas. Žurnalistų profesinės organizacijos sako tiesiai: tai R. Žemaitaičio užsiundyntas auditas. Neabejoju, kad visi čia, parlamente, tai suprantate, nes juk kaip viskas prasidėjo?

Dėl savo antisemitinių ir dažnai Kremliaus naratyvais atsiduodančių pareiškimų teisiama ir žiniasklaidos nuolat kritikuojamas veikėjas antrą savaitę po priesaikos skardžiai pareiškia: Seimo

Audito komitetas šioje kadencijoje aiškinsis energetikos, gynybos įsigijimų ir LRT finansavimo klausimus. Taikiniai visiškai sutampa su kremliniais: nepasitikėjimas gynybos pajėgumais, energetinės šalies nepriklausomybės menkinimas, nepasitikėjimo žiniasklaida kurstymas. Akivaizdu, kad žiniasklaidos nuolat kritikuojamas politikas bando suvesti asmenines sąskaitas su žurnalistais ir parlamento rankomis Valstybės kontrolę paversti savo keršto žiniasklaidai įrankiu.

Tačiau prie jo prisijungti netruko ir daugiau žiniasklaidos dėmesiu nepatenkintų politinių veikėjų. Ir panašu – ne tik Seime. LRT taryba staiga sugalvojo pasaulyje dar negirdėtą LRT turinio auditą, kuris matuos žurnalistų politinį neutralumą. Nei auditoriai, nei žiniasklaidos ekspertai neįsivaizduoja, kas tai, kaip galima audituoti turinį, ir tik spėlioja, kas ir kur Seime ar prezidentūroje tarybai įpiršo tokią mintį. Kad ir kaip ten būtų, LRT tarybos pirmininkas – jau kitas, tas, kuris siūlė turinio auditą ir, matyt, paklusnesnis.

Akivaizdu, kad Nemuno aušriečių inicijuotas LRT finansavimo auditas įgavo kur kas ilgesnes kojas ir išvirto į nevaldomą norą užmaiti apynasrį žurnalistams ir užvaldyti LRT, iš pradžių pasitelkus Audito komitetą, o dabar jau ir Valstybės kontrolę, kuriai taip pat staiga netikėtai vadovauti pasiūloma atšalti net neketinanti Prezidento patarėja, kuriai ir tektų įgyvendinti šį politinį užsakymą, po kurio, matyt, seks kiti LRT valdysenos keitimo veiksmai.

Todėl jaučiu pareigą įspėti: politikų užsakytas LRT auditas, atliekamas politizuojamos Valstybės kontrolės, kelia grėsmę žodžio laisvei ir demokratijai mūsų šalyje ir gali sugrąžinti mus į savicenzūros, o gal net ir cenzūros bei politinių susidorojimų laikus. Visi, kas palaikysite šį politinį užsakymą, būsite prie to prisidėję. Tai pavojingos tendencijos. Dėl nuolatinių bandymų politizuoti LRT ir varžyti žiniasklaidos nepriklausomumą Lietuva žiniasklaidos laisvės tyrime jau smuktelėjo per šešias pozicijas. Katastrofiškai sumenko ir pasitikėjimas pačia žiniasklaida. Nuo nepriklausomybės pradžioje 83 % šiuo metu tik 24 % pasitiki žiniasklaida. Tai taip pat labai pavojingos tendencijos, net jei nebūtume karo fone. Bet esame.

Todėl Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu raginu: prieš balsuodami dėl šio asmeniškumais grįsto nutarimo pagalvokime geriau, ką darome ne tik su LRT, Valstybės kontrole, bet ką darome su savo valstybe.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Toliau kalbės S. Kairys. Prašau, kolega.

S. KAIRYS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos Seimo nariai, išties aš nebūčiau kalbėjęs šiandien šioje tribūnoje šiuo klausimu, jeigu man nerūpėtų demokratija. Aš nebūčiau šiandien šioje tribūnoje kalbėjęs šiuo klausimu, jeigu nesuprasčiau, kas yra demokratijos pagrindinės atramos ir vertybės. Akivaizdu, kad žiniasklaida ir žiniasklaidos laisvė yra viena iš jų. Šiandien toks sprendimas pavesti Valstybės kontrolei atlikti auditą, kada prieš tai, prieš keletą posėdžių buvo siūlymas turėti kasmetinį normalų įstaigos auditą, tikrai peržengia tas ribas, kurių parlamentas neturėtų peržengti.

Jeigu šiandien lengviausia yra nusičiupti visuomeninį transliuotoją, nes jo finansavimas tiesiogiai priklauso nuo Seimo priimto biudžeto, tai leiskite paklausti, kas toliau? Toliau turbūt parūps ir privati žiniasklaida, o gal nepriklausomi teismai. O gal vėliau ir laisvi rinkimai? Aš tikrai šiandien nebūčiau kalbėjęs šioje tribūnoje šiuo klausimu, jeigu nebūčiau įdėmiai perskaitęs visų lydimųjų dokumentų, kuriuose labai aiškiai parašyta. Tarkime, pats įstatymo pakeitimo tekstas. Nepaisant bandymų viešojoje erdvėje sakyti, kad ne, ne, čia tiesiog normalus veiksmas, auditas, audituota turi būti kiekviena įmonė, ko jūs čia bijote, taip buvo bėgama nuo klausimų, iš kur atsirado politinio neutralumo tyrimo iniciatyva LRT. Aš būtent nutarimo tekste matau paminėtą politinio neutralumo kampaniją, kuriuo irgi yra užduodama užduotis Valstybės kontrolei. Kitaip tariant, šitas dalykas jau buvo suplanuotas seniai ir tai, kas vyko LRT taryboje, tiesiog buvo šitos užduoties ataidėjimas.

Kitas dalykas, kuris priverčia nustėrti, tai jūs paskaitykite prie prikabinėtų dokumentų Audito komiteto rekomendacijas, kurios yra tokio detalumo, kad, nežinau, turbūt betruksta tikrai surinkti, nežinau, batų išmieras kiekvieno LRT darbuotojo ar turinio kontaktą su LRT. Nes kai pažiūri, tai auditui užduotis, rekomendacijos yra ne tik apie tai, ką mes kalbame – apie lėšų naudojimą, bet aiškiai eina suprasti, kad kvestionuojame ir pačią LRT misiją, finansavimo modelį, valdymo

struktūrą. Galiausiai valstybės turto valdymas, viešieji pirkimai, tai dar galima suprasti, bet lygiai taip pat tarp visų rekomendacijų kalbama ir apie programas, apie turinio kūrimą ir jo priežiūrą.

Kitaip tariant, kyšo politinės ausys *po šia iniciatyva* ir apsimesti, kad čia yra tiesiog auditas, bus tikrai neįmanoma. Kaip kolegė minėjo, aš net neabejoju, kad pasauliniame žiniasklaidos laisvės tyrime Lietuva sparčiai risis į apačią šalia tokių šalių kaip Vengrija ar Slovakija. Na, mes taip ir atrodysime. Ir atrodysime ne tik prieš savo piliečius, ne tik prieš savo partnerius, kalbant apie gynybą, bet ir prieš tuos pačius investuotojus ir panašiai.

Taigi, aš manau, kad valstybė, viena vertus, turi, be abejo, naudoti lėšas racionaliai, efektyviai, bet kai mes kalbame apie žiniasklaidą ir jos laisvę, yra tam tikros raudonosios linijos, kurių nederėtų peržengti. Tikrai kviečiu, kolegos, visgi pagalvoti, ką esate pasirašę, ir palikti Valstybės kontrolės klausimus pačiai Valstybės kontrolei. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Toliau kalbės V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Iš tikrųjų pasiklausius prieš tai buvusių kolegų konservatorių, liberalų, prabudo toks sąžinės balsas, kai pagalvoji. Netgi užmiršote, kaip S. Šedbaras tiesiai iš Seimo salės papuolė į Konstitucinį Teismą – ir jokių problemų, niekas nematė bėdų, jokio atšalimo nereikėjo, nieko. Gražu.

Aišku, dabar bus, kas bus, kontrolieriai pasikeis. Bet tada pagrindinis klausimas: kodėl reikia bijoti audito? Paprastas klausimas. Jeigu tu nieko blogo nepadarei, o ko bijoti? Tai nieko blogo ir neras, konstatuos, kad ten viskas puiku ir gražu, galėsite nešioti vėliavą, kaip gražu.

Aš suprantu, labai malonu turėti savo ruporą, kai dvi partijos yra kviečiamos daugiausia, bet kur buvo jūsų sąžinės balsas, kai didinote lėšas gynybai praeitoje kadencijoje ir kartu didėjo ir LRT finansavimas? Kur projektas guli? Stalčiuje. Ir užmiršote jį priimti. Užmiršote netyčia. (*Balsai salėje*) Užmiršote.

Einame tada toliau. Labai gerai, kai viskas yra rūšiuojama, vieni kviečiami, kiti nekviečiami. Jums tai patinka ir jūs visko bijote. Dabar žiūrėkite, atliko gynybos auditą. Ką rado? Baisių dalykų rado. Taip galima pavadinti – nusikalstamas aplaidumas.

Dabar auditas kai ką nors suras, tada ir pamatysime, kaip yra valdoma ir kas yra daroma. Turbūt reikia nebijoti auditų, o kaip tik skatinti juos daryti. Juk netirs čia Seimo komisija ar Seimo nariai, kaip jie tuos pinigus leido ar ką ten darė. Ne. Tai darys Valstybės kontrolė. Ką padaro Valstybės kontrolė, tai tikrai yra ta institucija, kuria galima pasitikėti ir tikėti, ką rado. Ir tų rekomendacijų, ką jie rekomenduoja pakeisti ir sutvarkyti, reikia laikytis. Man atrodo, nustokime bijoti. Gerbiami liberalkonservatoriai, nustokite ginti savo ruporą. Deja, atėjo tie laikai, kai tie auditai reikalingi ir turi matyti, kas ten dedasi.

Aš suprantu, kodėl LRT mane ir toliau per metus vieną kartą kvies, ne daugiau, nes negaliama tam tikrų Seimo narių kviesti, bet nereikia to bijoti ir žmonės turi žinoti, kaip leidžiami jų mokesčių mokėtojų pinigai ir kaip jie panaudojami. O pasitikėjimas žiniasklaida, labai gerai pastebėjote, nukrito į tokias žemumas, kad jau nebėra kur giliau kristi, nebent pasikasti. Nesikaskime giliau, atlikime auditą ir parodykime, kas iš tikrųjų ten yra.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Kitas kalbės I. Vėgėlė. Prašau.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiami Seimo nariai, tiesiog noriu šitą diskusiją iš politinės paversti teisine. Labai sausa teisine diskusija. Mes turime finansinių ataskaitų audito įstatymą, kuriame nustatome ką, kas ir kada turi audituoti. Mes turime... Pavyzdžiui, Lietuvos radijas ir televizija veikia žiniasklaidos rinkoje. Žiniasklaidos rinkoje, tarkime, turime pagrindinius, na, kokius, paminkime TV3, LNK. Šie kanalai atitinkamai turi: LNK apie 30 mln. apyvartos 2023 metais, 2024 metais žada truputį sumažėti. TV3 turi 35 mln. apyvartą. 2024 metais žada šiek tiek, keliais milijonais, sumažėti. Bet mes turime LTV – Nacionalinį radiją ir televiziją, kurios apyvarta yra du kartus didesnė negu komercinių televizijų. Ir turime situaciją, kuomet jūs nerasite audito, atlikto Lietuvos radijo ir televizijos. TV3, LNK, negaudami iš biudžeto finansavimo arba gaudami ženkliai mažesnę, auditą privalo atlikti pagal Finansinių ataskaitų audito įstatymą. O LRT, Nacionalinis radijas ir televizija, neturi atlikti jokio audito. Pagal jų įstatymą auditas atliekamas tiktai Vidaus tarnybos audito. 17 straipsnis reguliuoja, kad atsiranda toksai, kad yra tokia pareigybė – vidaus

auditas, ir tas vidaus auditas atlieka vidinį patikrinimą. Tačiau jūs niekur nerasite LRT audito ataskaitos, paskelbtos viešai, kai TV3, LNK, atsidarykite – ji bus paskelbta viešai. Nieko nebijome.

Todėl man visi argumentai, kad nereikia daryti skaidrumo, finansinės ataskaitos audito, yra tiesiog nepagrįsti, ir kalbėti, kad tai yra politiškai angažuota, galbūt galima bus po to, kai bus atliktas auditas ir pamatysime išvadas. Tuomet, jeigu matysiu bet kokį politizavimą, stosiuos čia priešais jus į tribūną ir sakysiu: kolegos, stabdykite, negalima politizuoti nacionalinio radijo ir televizijos. Bet šiuo metu auditą siūloma atlikti: a) finansinį, o kadangi LRT gauna virš 70 mln. eurų valstybės pajamų, logiška padaryti auditą ne tik finansavimo, bet ir veiklos auditą – tą, ką pasiūlė komitetas. Aš siūlyčiau, kolegos, nepolitizuoti šito klausimo, tiesiog kaip normali įstaiga, gaunanti, jeigu cituočiau Finansinių ataskaitų įstatymą, kuri gauna tam tikrą lėšų sumą, ten, beje, užtenka pagal tą įstatymą 0,5 mln. eurų pajamų iš valstybės ir auditą privalo atlikti bet kas, bet LRT tokio audito neatlieka. Tai, mano supratimu, ne bandykime kaip nors politizuoti tą klausimą, o pasilikime prie lygiateisiškumo, prie skaidrumo, prie būtinumo finansiškai pagrįsti išlaidas. Tuomet, kai atliksime auditą, galėsime kalbėti, ką ir kaip daryti, ir susilaikyti nuo bet kokio politizavimo. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, už jūsų nuomonę. Toliau motyvai už, prieš. Už kalba – I. Vėgėlė. Gal perleisite? Tada. V. Šeršniovas. Prašau.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū. Įsiklausykite į D. Ulbinaitės pasisakymą. Aštuoni iš dešimties žmonių nebespasitiki žiniasklaida, vadinasi, dešimt žmonių žiūri žiniasklaidą ir iš jų ja pasitiki tik du, tai yra žiaurūs skaičiai. Prie tokių aplinkybių nedaryti veiklos ar finansų audito būtų labai keista. Aš suprantu, kad pagal LRT tyrimus yra per 70 % juos palaikančių, iš tų žiūrinčių, bet yra tikrai didelė problema, kai privatus sektorius savo asmeninėmis lėšomis, darydamas verslą, pateikia ataskaitas, o už valdiškus pinigus institutai slepia tokius dalykus, tai, man atrodo, nenormalu. Todėl aš palaikau tokį auditą, jį reikia būtinai atlikti.

PIRMININKAS. Kadangi buvo paminėta D. Ulbinaitės pavardė, kviečiame replikuoti.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Aš tik dėl tikslumo. Žiniasklaidos pasitikėjimas taip krito ir dėl to – dėl nuolatinių bandymų politizuoti LRT. Tai neužmirškite šito. O jeigu norime audituoti, galime įtvirtinti kasmetinį auditą ir nebūtina daryti progino.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Manęs, priešingai negu V. Ažuolo, į Lietuvos televiziją niekas nekvietė nei šioje, nei praeitoje kadencijoje. Bet aš vis tiek pasisakau prieš tokį auditą, koks dabar yra siūlomas Seimo nutarimu.

Mes, kaip frakcija, kaip pastebėjote, apskritai pasisakome, kad būtų numatytas Valstybės kontrolės auditas, bet numatytas įprasta tvarka, valstybės kontrolieriaus sprendimu, o ne pagal politinius užsakymus. Apskritai, jeigu stebėtume pastarąjį laikotarpį, galėtume išvelgti vis didėjančius bandymus turėti politinę įtaką nacionaliniam transliuotojui. Štai prezidentūrai pavyko pasiekti, kad daugumą LRT tarybos narių jau sudaro arba Prezidento deleguoti, arba galimai jo įtaką jaučiantys tarybos nariai. Tad jie jau gali priimti politinius sprendimus pagal prezidentūros nurodymus. Užsakytas nešališkumo auditas, politinio neutralumo auditas, vėlgi labai mįslingas, kai iniciatoriams niekas nenori prisipažinti, nieko negali paaiškinti ir tokių analogų iš esmės beveik nėra.

Dabar valstybės kontrolieriaus keitimas: vėlgi ateina žmogus iš prezidentūros, jis ir organizuos tą auditą, formuluos išvadas. Vėl nelengva įsivaizduoti, kad tai bus labai jau nešališkai padaryta. Galima tik spėlioti, koks čia yra tas galutinis tikslas. Mano spėjimas būtų – sukurti tokias sąlygas, kurios leistų kalbėti apie LRT administracijos pakeitimą, į tas pozicijas paskiriant politiškai įtakojamus asmenis.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Motyvai išsakyti. Balsuojame. Balsavimo laikas bus po visų pristatymų. Atsiprašau. Tikslinu – 12 val. 20 min. Kolegos, jūs taip nusprendėte.

Kitas klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto papildymo 204¹ straipsniu“ projektas Nr. XVP-275. J. Sabatauskas.

11.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projektas Nr. XVP-277(2) (priėmimo tęsinys)

Bet, kol Julius kalba, aš noriu perskaityti mūsų balsų skaičiavimo komisijos protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko paskyrimo“ projekto Nr. XVP-277, priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Slaptam balsavimui išduota 124 biuleteniai, rasta 124 biuleteniai, galiojančių – 116, negaliojančių – 8. Už – 101, prieš – 4, susilaikė 11. Nutarimas priimtas. M. Martišius paskirtas Televizijos komisijos pirmininku. (*Gongas*) Leiskite jūsų vardu pasveikinti Mantą. (*Plojimai*)

11.49 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 204¹ straipsniu“ projektas Nr. XVP-275 (pateikimas)

Prašom, J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas gavo tokį Seimo valdybos prašymą, kad parengtų projektą būtent dėl Šiaurės investicijų banko kontrolės komiteto nario kandidatūros skyrimo tvarkos. Kadangi prieš tai buvo skiriama valdybos, bet Teisės departamentas pateikė pastabas, kad tai netinkama tvarka, kad tai yra Seimo atstovas, ir Seimo atstovas turi būti skiriamas viso Seimo, todėl komitetas padiskutavęs pateikia tokį tvarkos variantą. Kitaip sakant, papildoma jau galiojančią tvarką dėl kitų skiriamų Seimo asmenų, konkrečiai įvardinant 59 straipsnyje. O jau 204¹ straipsnyje duodama nuoroda į tarptautines sutartis, pagal kurias Seimo atstovai skiriami į tarptautines institucijas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs labai aiškiai paaiškinote, klausti niekas nenori. Motyvai dėl pateikimo. Užsirašiusiųjų nėra. Lieka apsispręsti balsuojant balsavimo metu.

11.51 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-248 (pateikimas)

Kitas klausimas – Vidaus vandenų transporto kodekso 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-248. Pranešėja – V. Turauskaitė. Prašau, kolege.

V. TURAUSKAITĖ (*LSDPF*). Kartu su kolegomis Seimo nariais teikiame Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir juo siekiame labai paprasto dalyko, kad savivaldybės galėtų savo teritorijoje tikrinti vidaus vandenų transporto priemonių, kuriomis vykdoma viešojo keleivių vežimo už atlygį veiklą, keleiviams ir bagažui parduotus bilietus. Labai svarbu, kad tai nėra privaloma visoms savivaldybėms, o tik toms, kurios turi šituos maršrutus ir kurios vykdo keleivių ir bagažo pervežimą vidaus vandens keliais. Tai trumpai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Jūsų paklausti nori penki Seimo nariai. Pirma klausia R. Baškienė. Prašau, kolege.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, gerbiama kolege. Išties manau, kad jūs skaitėte Teisės departamento pastabas, parašytas dėl jūsų įstatymo projekto, ir tikrai įvertinsite ir įsigaliojimo datą, kurią, tikiuosi, ar komitetas, o galbūt ir jūs pati užregistruosite teikti pakeitimą. Prašau pasakyti, ar jūs, teikdama šitą įstatymo projektą, derinate su savivaldybėmis, galbūt konkrečiai su kokiomis, ir ką manote dėl visos Lietuvos savivaldybių asociacijos nuomonės dėl jūsų teikiamo įstatymo projekto?

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Tikrai Savivaldybių asociacijos nuomonės neturime. Neklausiau. O derinome ir su Susisiekimo ministerija, ir su Transporto saugos administracija buvo derinta. Kadangi šią problemą pirmoji pastebėjo Klaipėdos miesto savivaldybė, kai paleido savo vidaus maršrutus, tai taip ir inicijavome šią pakeitimą. Turbūt žinome, kad šiandien dar nėra tikrai labai daug savivaldybių, kurios užsiimtų keleivių pervežimu reguliaraus susisiekimo maršrutais savo vidaus vandenų keliais.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia I. Vėgėlė. Prašau, kolega.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiama kolege, aš ne tiek dėl turinio, kiek dėl formos noriu klausti. Vis tiek mes, Seimo nariai, kai pateikiame įstatymą, norisi, kad jisai būtų bent jau teisiškai logiškas. 26 straipsnis, kurį jūs norite keisti ir siūlote keisti 2¹ dalimi, reguliuoja valstybinę laivybos, Lietuvos Respublikos vidaus vandenų priežiūrą. Valstybinę laivybos priežiūrą! Jūs gi įstatymu siūlote, kad tą priežiūrą atliktų savivalda. Mano klausimas: kodėl į šį įstatymo straipsnį įrašote? Kur valstybinę priežiūrą, rašote savivaldos teises, o ne rašote atskirame įstatyme, atsiprašau, ar atskirame straipsnyje, ar apskritai kitame įstatyme tai daryti? Logika yra tokia: jeigu straipsnio pavadinimas „valstybinė priežiūra“, ji ir turi būti valstybinė, o ne savivaldos. Ačiū.

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Šiame straipsnyje taip ir praplečiame, kad šita valstybinė priežiūra būtų suteikta ir savivaldybių institucijoms, ir tada detalizuojama. Bet, tikslindami teisės aktą pagal departamento pastabas, komitetuose žiūrėsime, gal kokių nors ir kitų pakeitimų sužiūrėsime.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, šiek tiek prašau dėmesio. Klausia E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, klausimas, matyt, aktualus, bet norėčiau pasitikslinti, kelioms savivaldybėms šiandien jis yra aktualus? Daug savivaldybių organizuoja tuos plaukimus arba, kaip sakote, pervežimus. Jie gali būti labai neilgi. Bet dažniausiai tai yra privatininkai. Privatininkų reikalas susirinkti tam tikrą mokestį ar bilietus. Kaip šiuo atveju tai yra derinama? Ar čia yra tikrai tie, kurie, na, kaip minėjo, tik Klaipėdai aktualu, ar aktualu dar kam nors? Ar tai yra taip pat taikoma, kai pačios savivaldybės turi kokius nors maršrutus? Čia gal labiau į tai orientuota? Sakau, jeigu tai yra privatūs vežėjai, tai nelabai įsivaizduoju, ir jeigu tai yra valstybinis ar koks nors, kodėl turėtų savivalda ten dalyvauti?

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Ne, kaip ir minėjau, tai yra tik savivaldybių maršrutams, kurie yra įtraukti į viešojo transporto sistemą. Šiandien Klaipėda turi šiuos maršrutus ir turbūt visi žinome, kad tuoj Vilnius paleis. Kad būtų taikoma privatiems vežėjams, kurie užsiima pramogine veikla, tai ne. Čia tik tiems, kas... Savivaldybė parduoda bilietą, vadinasi, savivaldybė turi teisę patikrinti, ar keleivis, turėdamas bilietą, įlipo į jų maršruto laivą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Mažeika. Prašau, kolega.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, jūs, kaip suprantu, esate kilusi iš Skuodo, taip?

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Ne.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ne? Na, kažkur nuo Kretingos. Mes su kolega kalbame, na, suprantama, kad yra Klaipėdoje arba Vilniuje. Bet kodėl jūs šią klausimą pristatote? Galbūt matote platesnį Lietuvos vaizdą, kur dar galėtų būti? Gal jūs domėjotės, kiek savivaldybių šis projektas paskatintų turėti tuos vandens maršrutus? Tikrai yra ir tų upių, ir kai kurie ežerų turi daug, kad galėtų tam tikrus maršrutus dėti. Galbūt teko padaryti kokią nors analizę su Savivaldybių asociacija ir pasižiūrėti? Ar čia tik dėl vieno Vilniaus realiai projektas keičiamas? Ačiū.

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Dėl pristatymo. Turbūt matėte, kad teikėjų yra tikrai ne vienas. Mes esame grupė Seimo narių, o Seimo nariai šiaip yra visos Lietuvos. Aš nežinau, ar čia būtina reikia... na, jeigu esi iš Skuodo, negali žiūrėti plačiau visai Lietuvai.

O dėl būsimų maršrutų tikrai dabar neatsakysiu. Nėra tokios analizės.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori V. Ažuolas. Prašau, kolega.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiama kolege, nelabai suprantu, kur yra problema? Savivaldybės savo autobusus, pavyzdžiui, ir dabar tikrina, ar yra bilietai, ar nėra. Į laivą įlipant niekas netikrina, ar su bilietu, ar be bilieto? Aš bandau įsivaizduoti situaciją: plaukia laivas, priplaukia,

kaip sakant, piratai šalia, iššoka, patikrina bilietus ir nuplaukia. Kaip čia visa tai atrodys? Ar tai nebus perteklinis reikalavimas? Gal geriau prieš įlipant į laivą patikrinti, nereikės daugiau nieko tikrinti? Kam to reikia?

V. TURAUSKAITĖ (LSDPF). Jūs teisingai ir pasakėte, kad autobuse įlipa ir patikrina. Pagal dabartinį Vidaus vandenų transporto kodekso reguliavimą, bilietą laive gali tikrinti tik Transporto saugos administracija. Jeigu bilietą parduoda savivaldybė, tai jai ir yra aktualu patikrinti, ar į laivą įlipo turintis bilietą asmuo. Nežinau, čia kaip ir nematau bėdos.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvai už – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Kolegai V. Ažuolui reikia paaiškinti: kai piratai išoks į tą laivą, jie tikrai bilietų netikrins, jie bandys pinigus pasiimti. Bet pakalbėkime rimčiau apie kolegės Violetos pateiktą projektą. Ji paminėjo Klaipėdą kaip savivaldybę, kurioje savivaldybės vidiniai reisai Danės upe buvo pradėti. Ir labai įdomu, kad Klaipėdoje pagamintais elektriniais laivais, du laivai plaukiojo... Pastatė brangiai kainavusias prieplaukas, o po to savivaldybė nusprendė, kad truputį jai per brangu, ir nebeplaukioja tie laivai. Tai yra tikrai labai apmaudu. Tuos laivus atidavė Vilniui. Vilnius dabar planuoja juos įdarbinti. Duok Dieve, įdarbins. Žinau, kad Vidaus vandens kelių direkcija valo ar gilina Nemuno vagą ties Alytumi, tikėtina, kad gali būti Alytaus rajono savivaldybė imsis, gal ir kitos savivaldybės, todėl tas projektas gali turėti prasmę. Todėl aš raginu balsuoti už jį, bet jeigu taip jau realiai pažiūrėjus, šiandien, šį balandžio mėnesį, nė viena savivaldybė nevykdo keleivių pervežimo vidaus vandenimis. Komercinės struktūros plukdo Nemuno deltoje, Trakų ežeruose, Kauno mariose ir taip toliau, tačiau atliekančių transporto funkciją pervežimų nevykdo nė viena savivaldybė. Bet žinome, kad štai Vilnius planuoja klaipėdietiškus laivus panaudoti ir prasmės gali būti, todėl agituojau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir motyvai prieš – B. Ropė. Prašom.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Aš nesu prieš, bet aš manau, kadangi praktiškai tai nevyksta, tai kur kas geriau būtų galvoti, kaip paskatinti, kad atsirastų maršrutų savivaldybėje. Žiūrint į tai, kad jau turbūt trečdalis Lietuvos savivaldybių autobusais veža nemokamai, tai kur kas didesnis mastas ir didesni pinigai. Jeigu atskiroje savivaldybėje patogų būtų organizuoti vandens transporto maršrutus, tai tikrai siūlyčiau apsvastyti ten dėl vieno, kito tūkstančio organizuoti nemokamai. Tokiu būdu, sakykime, atsirastų papildomų galimybių ten, kur nėra susisiekimo autobusu. Palaikysiu šitą sprendimą, bet siūlyčiau plačiau pagalvoti, kad daugiau atsirastų galimybių, nes mes tuoj pat kontrole, draudimus norime taikyti, negu galimybes pasinaudoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Teikite pasiūlymus, svarstysime. O dabar repliką – M. Poškus. Prašau.

M. POŠKUS (NAF). Dėl vedimo tvarkos. Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, svečiuose Radviliškio Vinco Kudirkos progimnazija. Pasveikinkime vieni kitus. (*Plojimai*) Ačiū.

PIRMININKAS. Sveikiname radviliškietčius.

Motyvai už, prieš išsakyti.

12.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-231(2) (pateikimas)

Kitas mūsų klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-231. Pranešėja – L. Asadauskaitė-Zadneprovskienė. Dabar jau kiekvieną posėdį po benefisą.

L. ASADAUSKAITĖ-ZADNEPROVSKIENĖ (LSDPF). Labą dieną, mieli kolegos. Siūloma pakeisti Seimo nutarimą ir patvirtinti naują Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų redakciją. Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatai paskutinį kartą buvo keisti prieš 20 metų, tai yra 2005

metais. Nuo to laiko ženkliai pasikeitė tiek jaunimo politikos, tiek sporto politikos reglamentavimas, todėl komisijos nuostatuose vartojamos sąvokos, formuluotės, taip pat komisijos funkcijos turi būti koreguojamos ir atitikti šiandieninę komisijos veiklą. Be to, siūlome labiau standartizuoti pačių komisijos nuostatų struktūrą, taip pat juos adaptuoti ir suderinti su Seimo statuto nuostatomis ir Statute reglamentuojama Seimo komisijos darbo tvarka. Todėl labai siūlau pritarti šitiems nuostatų pakeitimams.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, nors ir labai aiškiai pristatėte, V. Gailius vis tiek nori paklausti jūsų. Prašau, kolega.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, labai svarbi komisija, jaunimas – mūsų ateitis. Galbūt, atsižvelgiant į kitų komisijų patirtį, reikėtų šios komisijos veiklą reglamentuoti atskiru įstatymu? Kokia jūsų nuomonė?

L. ASADAUSKAITĖ-ZADNEPROVSKIENĖ (LSDPF). Nežinau, kokia ta nuomonė. Tikrai galėsiu me pasitarti, bet nemanau. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Norinčių pasisakyti už, prieš nėra. Laukiame apsisprendimo balsuoti numatytu laiku – 12 val. 20 min.

12.04 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 17¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-233 (pateikimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 17¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-233. Pranešėjas – V. Fiodorovas. Prašau, kolega.

V. FIODOROVAS (MSNG). Gerbiami kolegos, anksčiau Seimo priimti Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimai, kuriais griežtai reglamentuojamas visų elektrinių mikrojudumo priemonių, ypač tokių kaip elektriniai paspirtukai, riedžiai, naudojimas, nors ir siekia didinti saugumą, sukūrė tam tikrų nepatogumų, ypač tiems žmonėms, kurie šiomis priemonėmis naudojasi ne kaip pramoga, o kaip būtinybe judėti. Tai ypač liečia vyresnio amžiaus žmones, tai liečia žmones, kurie turi judėjimo sunkumų, kurie dėl naujų taisyklių tokias mikrojudumo priemones, kurias matote ekrane, yra priversti prasistumti per pėsčiųjų perėjas. Tai ne tai kad nepatogu – tai yra faktiškai fiziškai neįmanoma, ypač kalbant apie asmenis, kurie turi judėjimo sunkumų. Tokios priemonės svoris yra apie 100 kilogramų.

Šiuo pasiūlymu siūlau leisti elektrinių mikrojudumo priemonių, išskyrus elektrinio paspirtuko, elektrinės riedlentės, elektrinio balansinio vienračio, riedžio, vairuotojams važiuoti per pėsčiųjų perėjas neviršijant 6 kilometrų per valandą greičio, atkreipiant dėmesį, kad be išimties visų elektrinių mikrojudumo priemonių naudotojai privalo laikytis visų Saugaus eismo taisyklių. Tai ne esmė, ar tai būtų pėsčiųjų perėja, ar tai kelias, visur ir visada privaloma to laikytis. Tokia galimybė vestis, važiuoti per pėsčiųjų perėją yra numatyta įstatyme tik neįgaliojo vežimėliais.

Noriu akcentuoti, kad neįgalumas ir žmonės, kurie turi neįgalumą, kurie naudojami šiais vežimėliais, ir judėjimo sunkumų turėjimas yra du skirtingi dalykai. Atrodo panašūs, bet iš esmės du skirtingi dalykai. Todėl kviečiu pritarti po pateikimo, diskutuoti ir tą klaidą, kurią esame padarę, ištaisyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirma klausia R. Baškienė. Prašau, kolega.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamas kolega, ačiū už jūsų jautrumą žmonėms, neįgaliesiems ir senyvo amžiaus, tikrai suprantamas jūsų tikslas, kad labai sudėtinga galbūt prie perėjos sustoti, išlipti, pervaryti, nes žmogus negali, jūs tą labai nuoširdžiai išaiškinote. Tačiau ar nemanote, kad pagal Teisės departamento teikiamą siūlymą reikėtų derinti ir su kitais įstatymų projektais, šiuo atveju dėl pėsčiųjų perėjų, kad vienas įstatymas neprieštarautų kitam? Ir dar tikriausiai atkreipėte dėmesį į Europos Komisijos reikalavimus ir kaip pavyks būtent su pastaruoju klausimu suderinti, kad Lietuvai nebūtų atitinkamų problemų?

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Žinote, derinti jautrumą ir visokius techninius reikalavimus yra sudėtingas dalykas. Bet jeigu šis pateikimas pereitų pateikimo stadiją ir prasidėtų diskusija Seime, manau, su kolegomis Seime, Seimo nariais komitetuose tikrai rastume sprendimus, atliepiančius ir tą jautrumą, ką jūs minite, pagalbą žmonėms dėl judėjimo, nevaržyti jų judėjimo, visus techninius ir visus kitus reglamentavimo dalykus. Tai pradėkime diskusijas. Tikrai manau, kad Seimo kolegų kompetencijos yra pakankamai giles ir tikrai rasime sprendimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas užsirašė klausti R. J. Jankūnas. Nematome jo salėje. Tada klausia A. Radvilavičius. Prašau, kolega.

A. RADVILAVIČIUS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš visgi norėčiau paklausti, jūs bandote subendrinti negalias visai. Aš pabandysiu tokiu pavyzdžiu pasakyti, kad žmogus, tarkime, turi klausos negalią. Vizualiai nustatyti neįmanoma, bet jūs sutikite, kad ir dabar apskritai yra tokia situacija, ir man pačiam ne kartą teko susidurti, kai nenulipimas nuo važiuojančios transporto priemonės, kurias jūs išvardinate, paspirtukai, riedžiai, tikrai sudarė ne vieną ir ne dvi avarines situacijas. Bet šiuo atveju neįgalieji, kurie turi judumo negalią, ir taip yra išskirtiniai, juos matome ir atskiriame. Žodžiu, dar tas toks negalių subendrinimas į vieną žodį „neįgalūs“ kelia tam tikrų klausimų, kaip juos atskirti, tai yra kas turi teisę naudotis šita išlyga, kas neturi?

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Gerbiamas kolega, aš kaip tik atskiriu šiuos dalykus. Jūs, važiuodamas ir praleisdamas per pėsčiųjų perėją pėsčiuosius, neįgaliuosius su neįgaliųjų vežimėliais ir tokias transporto priemones, kuriomis žmonės naudojasi išskirtinai dėl to, kad turi judėjimo sunkumų, lygiai tokiomis pačiomis sąlygomis juos praleidinėsite. Žinote, visi išsiskiria, ir atšvaitai, ir kiti dalykai, visiems galioja tos pačios taisyklės, tiek pėstiesiems, tiek neįgaliesiems, tiek šitoms transporto priemonėms sustoti prieš pėsčiųjų perėją, apsižvalgyti ir tikrai tada išeiti į eismą – visas šitas dalykas yra ir įstatymas kažko kitko ar kažko naujo dalyvaujantiems eisme nesukuria. Tiesiog sudarome galimybę arba nepadarome visų neįgaliaisiais, kad jeigu jūs turite problemų, nežinau, sudilo sąnariai, negalite eiti ilgų atstumų, jums reikia nuvažiuoti, tarkime, iki parduotuvės arba ligoninės, kad jūs ne būtumėte priverstas sėstis į neįgaliojo vežimėlį, o galėtumėte nusipirkti kur kas pigesnę ir visai patogią transporto priemonę važiuoti ir taip sau padėti nuvykti iš vieno taško į kitą tašką.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Toliau klausia B. Ropė. Prašau.

B. ROPĖ (*LVŽ-KŠSF*). Ačiū už iniciatyvą. Aš tikrai manau, kad tai labai aktualu dviratininkams, kurie važiuoja su specialia apranga, specialiais batais, nes ne visada galima turbūt lengvai, paprastai nusimauti ir lengvai persivaryti, tuo labiau eiti.

Ir noriu dar paklausti, kaip jūs galvojate: ar nereikėtų riboti, ne visur leisti, o, pavyzdžiui, tik ten, tose perėjose, kur jungia dviračių takus perėja? Jeigu baigėsi dviračio takas, tai nėra reikalo ir važiuoti.

Ir antras dalykas. Jeigu irgi ribojimą taikytume, tik jeigu nėra perėjoje pėsčiųjų, atvažiuoji, tuščia perėja, apsidairei, pamažu pervažiuoji – ir tavo jungiamasis dviračio takas, nuvažiavai. Tuo kiu atveju mes ir saugumą užtikrintume.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Tai iš esmės vis tiek saugumą reikia užtikrinti, ar eis žmonės per pėsčiųjų perėją, ar ne, bet koku atveju greičio ribojimai ir kiti dalykai.

Ką jūs kalbate apie dviračius, tai Seimo šios sesijos darbų programoje yra svarstymo stadijos projektas, kuris lyg ir leistų dviratininkams važiuoti irgi per pėsčiųjų perėją, tik jau turbūt, nežinau, trečią ar ketvirtą sesiją viename iš komitetų šitas klausimas yra ištirgęs ir neatkeliauja į posėdžių salę. Tai čia yra kita diskusija ir nesusijusi su šituo įstatymo projektu.

O dėl viso kito, ką jūs išvardinate, techninių dalykų, diskutuokime komitete, raskime tą sprendimo būdą, kad žmonėms sudarytume galimybę judėti laisviau.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia J. Sabatauskas. Prašau, kolega.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, turiu atkreipti dėmesį, kad jūs 2 straipsnio 3 dalyje rašote, kad mikrojudumo priemonių, išskyrus kai kurias priemones, ten paspirtukai, riedžiai, balansiniai vienračiai ir taip toliau, vairuotojams leidžiama važiuoti per perėją, tačiau 4 dalyje jau rašote, kad mikrojudumo priemonėms draudžiama, ir išbrau-

kiate perėjas. Vadinasi, visoms mikrojudumo priemonėms leidžiate važiuoti per perėją. Nesvarbu, kad 3 dalyje jūs rašote tą išimtį.

Beje, Teisės departamentas irgi atkreipė į tai dėmesį, kad 3 ir 4 dalis arba reikia suvienodinti, arba daryti kaip nors kitaip. Aš sakyčiau, kad turėtų būti konkrečiau įvardinta, kokios priemonės gali važiuoti, o ne numatyti mikrojudumo, išskyrus tas, tas, tas... Nes visų išimčių, gali būti, kad mes turbūt neįvardinsime, pagaliau gali atsirasti jų. O geriau įvardinti tas konkrečias priemones, kurioms jūs norite pritaikyti. Tad toms, kurios yra sėdimos, kur žmonės turi judėjimo problemų ir panašiai.

Todėl tokiam variantui aš negalėčiau pritarti, kad visoms mikrojudumo priemonėms galima važiuoti per perėją, nes 4 dalis leidžia, 3 dalis lyg ir numato, bet, sakau, reikia suvienodinti. Ačiū.

V. FIODOROVAS (MSNG). Gerbiamas Juliau, jūs esate pirmininkas to komiteto, kuris iš esmės galėtų po pateikimo stadijos šitą įstatymo projektą sutvarkyti taip, kad galimybė atsirastų žmonėms (rodžiau tas transporto priemones) judėti laisviau per pėsčiųjų perėjas. Taip prisidėtų prie lengvesnio judėjimo žmonių, kurie turi judėjimo sunkumų. Jūsų įvardinti argumentai iš esmės nepaneigė įstatymo projekto teikiamo logiškumo ir pagrįstumo. Jūs kalbate apie techninius dalykus, juos tikrai sutvarkysite savo komitete, kuriame jūs tikrai tą darbą galite padaryti labai puikiai. Vertinu jūsų profesionalumą. Tuos techninius dalykus, tuos įstatyminius dalykus jūs tikrai patvarkysite.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, tikrai turbūt tie, kas nesilanko regionuose, nežino, kokių yra problemų. Turbūt reikia nuvykti sekmadienį į mišias ir pamatyti, kiek tokių mikrojudumo priemonių yra prie kiekvienos bažnyčios. Žmonės kiti net sunkiai išlipa ir net iš jų mišias kartais stebi. Tikrai teko tai matyti pačiam.

Bet noriu paklausti, galbūt teko domėtis, galbūt žinote statistiką dėl saugumo keliuose tų priemonių, policijos galbūt statistika yra, nes tikrai turbūt tie žmonės yra vieni atsargiausių ir jie tikrai laikosi ir Kelių eismo taisyklių, ir važiuoja labiau kelkraščiais, ir taip toliau. Galbūt kokią nors statistiką turite šiuo klausimu? Ačiū.

V. FIODOROVAS (MSNG). Statistikos aš konkrečios neturiu. Juo labiau kad tas draudimas atsiradęs čia yra visai ne per seniausiais. Dėl saugumo aš su jumis sutinku. Juo labiau kad ir greitis yra apie 20 kilometrų per valandą, jau čia yra didžiausios turbūt tokios priemonės. Labai geras pastebėjimas – į bažnyčią leidžiame važiuoti, bet per pėsčiųjų perėjas mes neleisime važiuoti arba neleidžiame važiuoti, tai atrodo toks keistas dalykas. Iš tikrųjų šitas projektas su techniniais pataisymais tikrai klausimą išspręstų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Toliau klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų dažniausia tragedijų keliuose priežastis yra pėsčiųjų perėjos. Tai netikėtas išbėgimas, įvažiavimas ir nebuvimas akių kontakto su vairuotoju. Kodėl 6 kilometrai? Kaip tie 6 kilometrai bus kontroliuojami? Ir gal jums yra bent jau žinoma kokia nors europinė patirtis, kur toks judėjimas per pėsčiųjų perėjas yra leidžiamas?

V. FIODOROVAS (MSNG). Mes, priimdami projektą, kuris irgi ne visoje Europoje yra taikomas, apskritai dėl visų elektrinių mikrojudumo priemonių nepadarėme čia išimties. Dėl to esame viena iš tų valstybių, kur apskritai pas mus yra draudžiama; arba yra kitose valstybėse, kur viskas yra leidžiama. Klausimas, kurį reikia išspręsti, tai yra padaryta klaida.

Kalbant dėl saugumo ir 6 kilometrų, tai čia, aišku, mes ir dabar paspirtukams tam tikrus apribojimus taikome ir galimybės išmatuoti nėra, bent jau kol kas. 6 kilometrai iš esmės yra pėsčiojo ėjimo greitis, tai jisai neturėtų būti greitesnis pėsčiųjų perėjoje, o visi saugumo dalykai – apsižvalgyti, įsitikinti, kad neatvažiuoja automobilis, galioja visiems – tiek pėstiesiems, tiek neįgaliųjų vežimėliams, tiek šioms priemonėms galiotų.

Dar kalbant apie saugumą, įsivertinkite paprastai: judrioje gatvėje į sankryžą įvažiuojanti tokia transporto priemonė, važiuojanti maksimaliu 20 kilometrų per valandą greičiu, kur yra sau-

giau, ar toje sankryžoje, kurioje yra didžiulis eismas, ar pėsčiųjų perėjoje, įsitikinus, kad neatvažiuoja automobilis arba kad automobilis sustoja ir jį praleidžia?

PIRMININKAS. Ir klausėjų maratoną užbaigia E. Kirkutis. Prašau, kolega.

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). Laba diena. Truputėlį Vitalijaus pratęsiu klausimą. Kaip ir kas išmatuos tą greitį – 6 kilometrus per valandą? Jeigu nėra priemonės tam užtikrinti arba kontroliuoti, gal iš viso nereikėtų rašyti tokio dalyko? Tada galima... Toksai svarstomas pasiūlymas: tiesiog privaloma visiškai sustoti prie pėsčiųjų perėjos tam, kad neišvažiuotume. Čia kaip pavyzdys.

Vienas pastebėjimas. Aš tikrai žinau, mano uošvis turi tokį vežimėlį, tai viena vienintelė bėda yra tokia, kad važiuoja tie asmenys dažniausiai net ne pėsčiųjų takais, ne šaligatviais, o dažniausiai važiuoja gatve. Tos pėsčiųjų perėjos dažnai ir patampa tokios... Ne per pėsčiųjų perėjas jie važiuoja, jie dažniausiai per kertamąsias sankryžas, kaip kiti eismo dalyviai važiuoja. Aišku, yra ir bėda tokia...

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

E. KIRKUTIS (LVŽ-KŠSF). ...tiesiog fiziškai, kad nėra tų takų pritaikytų. Toks įstatymo projektas, aš manau, būtų tiesiog privalomas sustojimas ir tada važiuoji.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ir dabar Kelių eismo taisyklės nurodo, kaip kiekvienas eismo dalyvis privalo patekti į pėsčiųjų perėją. Tai iš esmės niekuo nesiskirtų. Dėl kelių ar ne kelių dažniausiai yra sunku pažiūrėti. Yra skirtingos situacijos, skirtingos gyvenamosios vietos, bet sudaryti tokią galimybę, aš manau, tikrai turime. Tai tikrai prisidėtų prie tų žmonių, kurie turi judėjimo sunkumų, ir nebūtina negalia, didesnio mobilumo. Tokia ne tai kad klaida. Galbūt neįmanoma priimant įstatymus numatyti visų įmanomų situacijų. Sugriežtinęs Seimas visų paspirtukų, riedžių ir kitų transporto priemonių naudojimą, nepagalvojęs įtraukė ir šitas. Šiandien galimybė yra pradėti procedūrą, kad ta išimtis atsirastų. Kviečiu palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Motyvai už, prieš. Už – A. Zuokas. Prašau, kolega.

A. ZUOKAS (MSNG). Tikrai geras pasiūlymas, be abejonės, tobulintinas, tačiau diskusiją turime pradėti ir turime suprasti, kad kuo toliau, tuo daugiau tokių transporto priemonių mūsų gatvėse bus. Visuomenė turtingėja, galimybė įpirkti ženkliai patogesnę priemonę, kuri skirta žmonėms, turintiems judėjimo negalią, tik didės.

Atkreipčiau dėmesį, tikrai svarstymo metu galbūt net ir Aplinkos komitetas galėtų svarstyti, nes turime poreikį tikslinti arba tobulinti STR'o reikalavimus, nes planuodami miestų gatves, šaligatvius ir visa kita turime prognozuoti ir planuoti tokią infrastruktūrą, tokioms priemonėms pritaikomą. Praeityje tokių priemonių nebuvo, tai STR'e šiandien kaip ir užmiršta. Siūlau palaikyti, diskusijos metu tobulinti ir tikrai daugelis žmonių laukia panašaus sprendimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – A. Radvilavičius.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Aš siūlyčiau nepalaikyti šito įstatymo vien tik dėl to, kad mes galimai atidarytume, paleistume Pandoros skrynią – pasiūlymas ateina jau ne pirmą kartą. Šiuo atveju dabar galbūt šiek tiek bandoma prisidengti neįgaliųjų korta, o patys puikiai matome situaciją. Ne vieną ir ne du kartus ir pačiam teko susidurti važiuojant transporto priemone: dabar ir su riedžiais, ir su dviračiais, pėstieji, paprastieji, kurie nėra neįgalūs, važiuoja per perėjas nenulipdami ir sukelia avarines situacijas. Aš, kai svarstėme, klausiau, kai neįgalusis, tarkime, turi klausos negalią ir turi greitą transporto priemonę... Aišku, greičio mes neišmatuosime, koku jis važiuoja, ir galbūt net nenulipęs nuo transporto priemonės ir neišgirdęs artėjančios transporto priemonės signalo gali sukelti skaudų eismo įvykį. Tai siūlyčiau nepritarti šitam.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, nuomonės išsakytos. Kadangi mes priėjome balsavimo laiką, siūlau apsispręsti balsuojant.

Kolegos, balsavo 95 Seimo nariai: už – 67, prieš – 5, susilaikė 23. Po pateikimo projektui pritarta.

Tada grįžtame į anksčiau mūsų... (*Balsai salėje*) Pagrindiniu komitetu yra numatytas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymas birželio 19 dieną. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

12.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-105(2) (svarstymo tęsinys)

Kolegos, grįžtame prie mūsų ankstesnių klausimų. Projektas Nr. XVP-20... (*Balsai salėje*) Atsiprašau. Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ projektas Nr. XVP-105. Prašom balsuoti po svarstymo stadijos.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 79, prieš – 26, susilaikė 10. Nutarimo projektui po svarstymo pritarta.

12.23 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 59 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 204¹ straipsniu“ projektas Nr. XVP-275 (pateikimo tęsinys)

Kitas mūsų klausimas – Seimo statuto straipsnių pakeitimo projektas Nr. XVP-275. Prašom balsuoti.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 107, niekas neprieštaravo, susilaikė 3. Po pateikimo nutarimui pritarta. (*Balsai salėje*) Komitetai. Teisės teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis, papildomų nėra. Svarstyti numatyta gegužės 8 dieną.

12.24 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-248 (pateikimo tęsinys)

Kitas klausimas – Vidaus vandenų transporto kodekso 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-248. Prašom balsuoti.

Ačiū. Balsavo 119 Seimo narių: už – 99, prieš – 1, susilaikė 19. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas. Svarstyti numatyta birželio 3 dieną. Galime bendru sutarimu? Galime. Pritarta, ačiū.

12.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-231(2) (pateikimo tęsinys)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. VIII-213 „Dėl Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XVP-231. Prašom balsuoti.

Ačiū. Balsavo 121 Seimo narys: už – 118, prieš nėra, susilaikė 3. Nutarimui pritarta po pateikimo. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Svarstyti numatyta gegužės 8 dieną. Matau mūsų link judantį B. Rope. Prašau replikuoti.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, pasveikinkite Ignalinos merą L. Ragaišį, buvusį merą ir mano patarėją. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname merus, atvykusius į posėdį. Pritarta po pateikimo.

12.26 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11⁴ straipsniu įstatymo projektas Nr. XVP-69(2) (svarstymas)

Kolegos, grįžtame prie 1-8 klausimo – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 11⁴ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-69. Svarstymo stadija. Kviečiu komiteto pirmininką S. Bucevičių.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Gerbiami kolegos, posėdžio pirmininke, komitetas apsvarstė įstatymo projektą. Turėjome kolegų J. Sabatausko du pasiūlymus, kuriems komitetas nepritarė, o pritarė patobulintam komiteto įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašė J. Sabatauskas. Prašau, kolega.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien ryte Ekonomikos komitete buvau prisijungęs, gyniau savo siūlymus, kur siūliau, kad būtų atsisakyta nuorodos, kad tik valstybinės reikšmės keliuose įrengiami matuokliai. Buvau apkaltintas melu, kad netiesa, kad visur. Tai aš dabar pasitelksiu pirmąjį projekto variantą ir Teisės departamento pastabas, pirmosios pastabos svarstymą komitete, kur Teisės departamento pirmajame variante nebuvo pasakyta, kad matuokliai – tik valstybinės reikšmės keliuose. Teisės departamentas taip ir atkreipė dėmesį, kad pagal VTEK projektą matosi, kad tiek valstybiniuose, tiek vietinės reikšmės keliuose, tiek miestuose galima nustatyti matuoklius, tačiau įgaliojimai nustatyti tik Vyriausybei, kad nustato matuoklių statymo tvarką. Tai pasiūlė, kad būtų įvardintas subjektas ir vietiniuose, vietinės reikšmės keliuose. Komitetas kaip ir pritarė, tačiau realiai, prisidengdamas ta pastaba, įrašė, kad valstybinės reikšmės keliuose.

O dabar aš paaiškinsiu, ką tai reiškia. Privatinėje teisėje galioja toks teisės principas: kas nėra draudžiama – yra leidžiama. Viešojoje teisėje, o čia yra viešosios teisės aktas, viešojoje teisėje, kas nėra leidžiama – yra draudžiama. Vadinasi, mes nenustatė, kad vietinės reikšmės keliuose bus statomi matuokliai. Vadinasi, šis įstatymas uždraus statyti tiek vietinės reikšmės keliuose, nei savivaldybė, nei kas kitas, nei miestuose, kur irgi ypač aktualu, išvengti, suvaldyti juodąsias dėmes... Žinote, ką tai reiškia. Tai tie kelio taškai, kuriuose dažnai įvyksta avarijos, kur žūsta žmonės, būna sužeidžiami žmonės, taip pat pavojingi kelio ruožai. Niekas negalės ten jokiais priemonėmis... Ką davė mums tų matuoklių statymas? Aš pateiksiu kelis pavyzdžius. Lietuvoje iki matuoklių 106 kelių ruožuose buvo užfiksuotos 82 žūtys, žuvo 82 žmonės, sužeistų – 879. Po matuoklių pastatymo žuvo 16, sužeistų – 176. Keturiskart sumažėjo žūčių ir sužeistųjų skaičius. Analogiškai ir eismo įvykių skaičius. Sakome, mums užtenka to, nebereikia, gali toliau žūti žmonės, nebestatykite tų matuoklių. Štai ką duoda šis įstatymo projektas.

Kitas pavyzdys. Kelias A2 (Vilnius–Panevėžys). Iki matuoklių žuvo vienas tam tikru laikotarpiu, sužeistų – 21. Pastačius matuoklius, nežuvo nė vienas, sužeistų – trys (vietoj 21-o). Daug ar mažai? Bet 18 žmonių nepatyrė jokių sužalojimų, tik trys buvo sužeisti ir nė vienas nežuvo.

Kitas kelias – „Via Baltica“ ruožas, A10 (Panevėžys–Pasvalys). Iki matuoklių žuvo penki, sužeistų – 32, pastačius matuoklius, nežuvo nė vienas, sužeistų – keturi. Aštuoniskart mažiau sužeistų ir nė vienas nežuvo. Nereikia ten matuoklių, nes visame kelio ruože mes nustatysime tik tris galimus vidutinius matavimo ruožus, tik penkis matuoklius bus galima pastatyti.

Dar vienas dalykas. Projekto autoriai nevertino, kaip priimtas toks įstatymas paveiks visą kelių tinklą, kaip keisis situacija juodosiose dėmėse, tai yra tuose taškuose, kur įvyksta daugiausiai avarių, žūčių, sužeidžiama žmonių, ir avaringuose ruožuose. Matuokliai – tai išmani eismo priežiūros priemonė, leidusi atitraukti policijos pareigūnus, kad nereikėtų gyvai budėti kelyje kontroliuojant tuos ruožus. Jie gali užkardyti daromus kitus teisės pažeidimus arba nusikalstamas veikas. Ką, dabar mums vėl reikės grąžinti policijos pareigūnus?

Iš esmės šis projektas gal tik vieną gerą dalyką duoda, tai yra paveda Vyriausybei nustatyti tų matavimo prietaisų statymo tvarką, o visa kita... Jeigu niekur kitur, tik valstybinės reikšmės keliuose ir dar neleidžiant nė ruožo... visus tuos atvejus ruožų, kuriuos aš išvardinau, kelio Vilnius–Panevėžys ir kelio Pasvalys–Panevėžys, jų ruožai buvo didesni negu 10 kilometrų. Vienas – 12 kilometrų, kitas – 11 kilometrų. Matote, Lietuvoje per tą laiką, kai 2007 metais atsirado sąvoka „karas keliuose“, mes turėjome daugiau negu 700 žuvusiųjų per metus. Dabar sako: pas mus kur kas mažiau žūsta, jau beveik keturis kartus sumažėjo. Todėl ir sumažėjo, kad taikėme įvairias priemones: tiek kelių infrastruktūros, tiek matavimo prietaisų statymą, tiek visas kitas, saleles ir taip toliau.

PIRMININKAS. Kolega, laikas jūsų pasisakymą baigti.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Dėl šio įstatymo aš matau tik savanaudiškumą kai kurių asmenų, kurie, matyt, pratę lakstyti ir nenori būti toliau baudžiami. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Toliau svarstysime pataisas. Yra Seimo nario J. Sabatausko pataisa. Prašom ją pristatyti. Ar yra dešimt palaikančių? (*Triukšmas salėje*) Gerai. Prašom pristatyti ir tada mes matysime, ar yra. Kviečiu į tribūną Ekonomikos komiteto...

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kaip aš minėjau ir savo kalboje diskusijos metu, pirmas mano siūlymas tai būtent dėl 2 straipsnio – tai, kad valstybinės reikšmės keliuose gali būti įrengiami stacionarieji greičio matuokliai, suponuoją, kad kituose keliuose negali būti. Kaip paaiškinau pagal viešosios teisės principą, netgi bus uždrausta, šitas įstatymas jiems nebeleis. Siūlau išbraukti tiek iš 2 straipsnio 1 dalies, 2, 3 dalių žodžius „valstybinės reikšmės“, nes tada būtų galima visuose keliuose statyti. Pirmas toks mano siūlymas. Antrą siūlymą pristatysiu po to, kai bus apsvastyta ir...

PIRMININKAS. Ar dešimt palaikančių yra? (*Balsai salėje*) Yra. Gerai, sutariame, kad yra. Tada komiteto pirmininkas.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Pirmininke, o kaip nuspręsti, kad yra dešimt palaikančių? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Matyti čia gerai iš viršaus, žinokite.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Gerai, sutinku, pirmininke. Tuokart iš tikrųjų, ką ir minėjau, komitete šiandieną iš ryto svarstėme. Turime tiek ir ministerijos išreikštą poziciją, tiek ir Ekonomikos komiteto. Aš tikrai noriu priminti, kad čia yra ne naujovė. Jau treji metai yra šios pataisos, jos praeitos kadencijos metu buvo svarstomos. Buvo gauta taip pat mokslininkų ir išvados, ir vertinimai. Dabar dėl J. Sabatausko pataisos norime pasakyti: gerbiamas Juliau, neklaidinkite savęs, neklaidinkite kolegų. Matuoklius gatvėse galėsime kas 3 metrus, kas 5 metrus daryti valstybiniuose keliuose...

PIRMININKAS. Gerbiamas pirmininke, kokia yra komiteto nuomonė dėl šitų pastabų?

S. BUCEVIČIUS (NAF). Nepritarti J. Sabatausko...

PIRMININKAS. Ačiū. Tada mes išklausysime Seimo narių nuomones už ir prieš. Pirmas už – J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš vis dėlto siūlau įsiklausyti į teisininko J. Sabatausko pastabą. Jeigu jos nepriimsime, vadinasi, mes kelių ereliams sudarysime šiltnamio sąlygas savivaldybių keliuose, miestų gatvėse, nes taip, čia parašoma, kad stacionarūs matuokliai įrengiami tik valstybinės reikšmės keliuose. Mes tikrai šito siekiame? Aš kviečiu atsikvošėti ir pritarti protingai pataisai.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonė prieš – Seimo narys S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS. Mieli kolegos, čia daug tų aistrų ir diskusijų verda, visi prisimena istorines aplinkybes. Noriu pasakyti, kad man teko prisidėti prie šitų prietaisų atsiradimo Lietuvoje. Tai buvo Lietuvos policija, kur atsirado, bet buvo vienas labai esminis dalykas kalbant apie karą keliuose ir visa kita. Esminis dalykas – tie prietaisai buvo statomi tikrai tenai, kur buvo vadinamosios juodos dėmės, tai yra per tam tikrą laikotarpį konkrečiame kelio ruože žuvę ir sužeisti asmenys. Šitų prietaisų esmė buvo ne rinkti pinigus į valstybės biudžetą, bet kad toje avaringoje, pavojingoje vietoje besąlygiškai būtų laikomasi greičio režimo. Po to, kada išvirto šita visa situacija į tai, kad ne ten, kur juodosios dėmės, statė, o statė bet kur ruože ir tai tapo komerciniu projektu, natūralu, kad atsirado tokių iniciatyvų. Aš norėjau patikslinti ir siūlau šitai pataisai, kurią kolega Julius išsakė, nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Apsispręsime balsuodami. Prašom. Kas už arba turite kitą nuomonę, balsuojame dėl pataisos. Ačiū, kolegos.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 50, prieš – 28, susilaikė 37. Pataisai nepritarta.

Kita pataisa. Prašom pristatyti kitą pataisą, gerbiamas Juliau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū. Kitas mano siūlymas, kad būtent šiandien greičio matuokliai tose juodosiose dėmėse ir pavojinguose ruožuose davė rezultatų ir mes Europoje jau neatrodome taip žiauriai, kaip atrodėme anksčiau. Tačiau, deja, mes nesame dar tarp pirmaujančiųjų. Todėl aš siūlau atsisakyti 3 dalies. Jeigu mes prieš tai 2 dalyje nustatome, tiksliau, 2 straipsnio 1 dalyje nustatome, kad tvarką nustato Vyriausybė, tai tų priekaištų, kurie buvo Lietuvai, tikrai, manau, nebereikės, bus nustatyta tvarka. Įsivaizduokite situaciją: mes nustatome 10 kilometrų ruožą, o pavojingas ruožas yra 11, mes nustatome, kad tik trys ruožai gali būti, o tokių vietų atsi-

randa daugiau. Kai Vyriausybė gali nustatyti, tai žymiai operatyviau gali nustatyti, kur reikia, kaip reikia. O kai įstatymu mes suparalyžiuojame, nustačius tokį pavojingą ruožą arba juodąją dėmę, vadinasi, kol Seimas suskubs pataisyti įstatymą, tai vėl atsiras mirčių.

Aš nekalbėjau apie pasipiginavimą, gerbiamas pirmininke, aš kalbėjau apie tai, kad šitos priemonės mums leido išvengti žūčių ir sužeistų žmonių, ir daug daug prarasto turto. Mūsų siekis yra nulis žuvusiųjų keliuose. Sakote, tai yra utopija. Taip, su tokiais projektais tai visiškai utopija.

PIRMININKAS. Kolega, baigėsi jūsų pristatymo laikas. Komiteto nuomonė. Prašau, pirmininke.

S. BUCEVIČIUS (NAF). Komiteto nuomonė yra nepritari bendru sutarimu J. Sabatausko pataisai.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės už ir prieš. Nuomonė už – J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Šiaip, žinoma, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymų projektus turėtų svarstyti Teisės ir teisėtvarkos, bet ne Ekonomikos komitetas. Keista, čia kažkokie, matyt, lobistiniai momentai veikia, kad toks komitetas buvo parinktas.

Dabar aš siūlau įsiklausyti vėl į J. Sabatausko pasiūlymą, kadangi netinka įstatyme taip smulkmeniškai reglamentuoti, kas kiek kilometrų gali būti įrengtas tas matuoklis, kiek viename kelyje gali būti tų matuoklių. Vienas dalykas, kai kelias yra 200 kilometrų ilgio, kitas atvejis, kai 20 kilometrų ilgio. Pagal įstatymą bus tie patys reikalavimai dėl matuoklių. Prieinama iki visiškai absurdo, juk 2 dalyje yra aiškiai pasakyta, kad matuoklių įrengimas turėtų būti sprendžiamas Vyriausybės nustatyta tvarka, ir aš siūlau pasitikėti Vyriausybe, kad ji, atsižvelgusi į įvairius parametrus, išmintingai viską ir sureguliuos. Siūlau tikrai pritarti atsisakymui šitos smulkmeniškos, nelogiškos dalies.

PIRMININKAS. Ačiū už jūsų pasitikėjimą Vyriausybe. Motyvai prieš – V. Šeršniovas.

V. ŠERŠNIOVAS (MSNG). Ačiū. Šiaip norėčiau atkreipti kolegų dėmesį į kitą niuansą dėl tų visų matuoklių. Šitie matuokliai ne tikrai greitį matuoja, bet dar ir kelių mokestį fiksuoja. Nežinau, kaip jūsų miestuose, bet Utenoje mes turime tikrai labai didelių problemų, kai toks matuoklis stovi miesto centre ir žmonės, važinėjantys komerciniu transportu, sunkiasvoriu transportu ir panašiai, nepripratę išvis įsivaizduoti, kad kelių mokestį reikia mokėti pačiame miesto centre, važiuojant senamiesčiu, gauna didžiules baudas. Gavę baudų pasimoko ir pradeda važinėti per miegamuosius rajonus tralais, komercinėmis transporto priemonėmis ir panašiai. Tai kenkia ir visiems gyventojams, ir realiai jokios naudos mūsų miestui tikrai neduoda. Pribadyti matuoklių kur nori, kaip nori ir dėl ko nori, manau, nėra tikslinga ir aš siūlau nepalaikyti šitos pataisos.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nuomonės išsakytos. Balsuojame. Apsispręskime balsuodami.

Ačiū, kolegos. Balsavo 115 Seimo narių: už – 51, prieš – 22, susilaikė 42. Pataisai nepritari.

Dabar prašome apsispręsti dėl viso įstatymo projekto po svarstymo. Motyvai už – V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Teisininkas J. Sabatauskas iš tikrųjų mėgsta viską grįsti teisiškai. Aišku, keista matyti, kad Valstybės kontrolės išvados skirtingose situacijose yra traktuojamos skirtingai. O Valstybės kontrolė pasakė: 30 atvejų iš 100 atvejų greičio matuoklis yra pastatytas, buvo pastatytas ne ten, kur jis turėjo būti pastatytas. Vadinasi, tie visi aprašymai įmonės vidiniuose dokumentuose realiaame gyvenime iš esmės yra negaliojantys.

Turime tokią situaciją, kad iš esmės reikia reglamentuoti. Ir įstatymas, ir pasiūlymas, kuris yra pateiktas, iš tikrųjų yra geras, nes jisai kalba būtent apie juodąsias dėmes. Jis visų pirma kalba apie investicijas į tas priemones, kurios duoda realų saugumą, apie ką nešneka ponas J. Sabatauskas. Ir žinote, mes neturėsime tokių situacijų, kai „Via Lietuva“ planuoja pastatyti greičio matuoklį 30 kilometrų atstumu toje vietoje, kur nėra ir nebuvo nė vieno eismo įvykio. Todėl įstatymas yra būtinas ir šioje stadijoje, svarstymo stadijoje, aš kviečiu kolegas jį palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Iš tikrųjų, nepritarus J. Sabatausko pataisoms, siūlau balsuoti prieš projektą. Kaip minėjau, visiškai netinka įstatymo lygiu bandyti sureguliuoti kilometrus, kas kiek gali būti įrengti matuokliai, kiek jų gali būti viename kelyje ir taip toliau, nes aplinkybės gali būti

labai skirtingos skirtinguose keliuose. Ir čia mes praleidžiame, kaip jau minėta, savivaldybių kelius, miestų gatves, kur galės niekas nebeįrengti tų matuoklių.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami. O žodis replikuoti L. Šukytei-Korsakei.

L. ŠUKYTĖ-KORSAKĖ (NAF). Kolegos, pasveikinkime, atvyko Klaipėdos miesto „Smeltės“ progimnazijos moksleiviai, mūsų ateitis. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kolegos, balsavo 106 Seimo nariai: už – 57, prieš – 20, susilaikė 29. Įstatymo projektui po svarstymo nepritarta. (*Triukšmas salėje*) Atsiprašau. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

Replika po balsavimo – R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (LVŽ-KŠSF). Mieli kolegos, aš ne repliką po balsavimo, aš trumpą informacinį pranešimą. Maldos grupės vardu ir mūsų dvasinio palydėjo kunigo Bernardo vardu 13 valandą Didžiosios savaitės apmąstymų kviečiu į Jono Pauliaus II aula. Kviečiami visi, tiek kolegos Seimo nariai, tiek Kanceliarijos darbuotojai. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Taip pat Remigijus.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Jurgi, aš suprantu, kad jums patinka *trolinti* socdemus. Tai šiuo įstatymu jūs tuo akivaizdžiai užsiėmėte. Jūs prieš tai kadencijoje ketverius metus buvote valdančiojoje daugumoje, tai ko jūs miegojote, jeigu toks geras įstatymas ir toks pasiūlymas? Bumbt, neprisimenate. Tai reikia registruoti, kad taip nebūtų. Man labai patinka, kaip jūs nematote savęs veidrodyje. Dabar, kai jie jau teikia, tai jau laikomas geru, bet kai jūs buvote ketverius metus, jūs neteikėte to projekto. Pasižiūrėkite patys į save.

PIRMININKAS. Ačiū. Reaguoja J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Taip, toks panašus projektas praėjusioje kadencijoje buvo. Čia daugiau liberaliųjų koalicijos dalyvių iniciatyva. Jisai buvo užmarinuotas Teisės ir teisėtvarkos komitete, kad nejudėtų į priėmimą. Taigi mes nelaikėme, kad jis jau toks geras, jeigu būtume taip laikę, jis būtų ejęs į priėmimą. Buvo pataisos, mano įregistruotos, beveik tokios pat kaip J. Sabatausko.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, grįžtame prie darbotvarkės. Mums liko dar keletas klausimų. Siūlau pratęsti balsavimo laiką iki rytinio posėdžio pabaigos. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū.

Kitas mūsų 1-16 klausimas – projektas Nr. XVP-299. Kadangi neturime Teisės departamento išvadų, keliame į ketvirtadienį ar kitą dieną, kaip sutarsime.

12.50 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-270 (pateikimas)

Tada kitas – Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-270. Pranešėja – A. Jakavičiutė-Miliauskienė. Prašau, kolege.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, šiandien noriu atkreipti jūsų dėmesį į vieną tyliai, bet ryžtingai augančią visuomenės sveikatos grėsmę – cukrinį diabetą. Tai liga, kuri kasmet paliečia vis daugiau žmonių visame pasaulyje ir Lietuvoje. 2022 metais diabetu pasaulyje sirgo apie 830 mln. žmonių. Keturis kartus daugiau nei 1990 metais. Lietuvoje šiuo metu serga daugiau nei 161 tūkst. gyventojų: vienas iš 20 vyrų ir viena iš 17 moterų. Ir šie skaičiai kasmet auga.

Yra du diabeto tipai, tačiau ypač sparčiai plinta antrojo tipo diabetas, kuris dažnai siejamas su gyvenimo būdu. Didžiausia problema, kad liga ilgai gali būti nejuntama, o diagnozuojama pavėluotai, kai jau atsiranda komplikacijų. Diabetas ne tik keičia žmonių gyvenimą, jis sunkiai valdomas, sudėtingas, brangiai kainuoja. Vien 2023 metais ligai gydyti Lietuvoje prireikė daugiau nei 43 mln. eurų. Todėl šiuo įstatymo projektu siūlau lapkričio 14 dieną – Pasaulinę diabeto dieną – įtraukti į Lietuvos atmintinų dienų įstatymą. Taip ne tik įprasminsime šią svarbią datą, bet ir

paskatinsime viešas edukacines ir informacines kampanijas, prisidėsime prie ankstyvos diagnostikos, padėsime žmonėms suprasti, kad žinios – tai kelias į sveikatą. Kaip sako klubas „Diabetes IQ“: „Diabetes – ne nuosprendis, tai kliūtis, kurią padeda įveikti žinios.“ Kviečiu visus palaikyti šį įstatymo pakeitimą ir prisidėti prie sąmoningos, sveikos ir informuotos Lietuvos. Jūsų visų žiniai, būtent šiandien Vilniuje Diabeto asociacija posėdžiauja savo ataskaitiniame susirinkime ir juos labai nudžiugintų jūsų palaikymas šitai įstatymo projekto pataisai. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų paklausti nori V. Pranckietis. Prašau.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Jeigu yra pasaulinė diena, ar negana to, kad tai yra pasaulinė diena ir, kaip jūs sakėte, tam, kad būtų žmonės informuoti ir apšviesti? Ačiū.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Dėkoju, kolega, už klausimą. Aš tiesiog manau, kad mes taip, kaip valstybė, galime parodyti dėmesį būtent šitai jautriai žmonių grupei ir šitai ligai, taip prisidedami.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus.

A. JAKAVIČIUTĖ-MILIAUSKIENĖ (DFVL). Dėkoju.

PIRMININKAS. Norinčių pasisakyti už, prieš nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Numatytas pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Svarstyti birželio 10 dieną. Bendru sutarimu pritarta.

12.54 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-288 (pateikimas)

Kitas klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XVP-288. Pranešėja – J. Sejonienė. Prašau, Jurgita.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš siūlau Atmintinų dienų įstatymą ir dienų, kurias minime Lietuvoje, sąrašą papildyti Pasauline kraujo donorų diena, birželio 14 dieną. Diena siūloma Pasaulio sveikatos organizacijos todėl, kad tą dieną 1868 metais gimė austrų biologas K. Landstaineris – Nobelio premijos laureatas už savo atradimą pagrindinių keturių kraujo grupių, kurios ir yra esminė sėkmingos transfuzijos sąlyga. Noriu pasakyti, kad kraujas yra unikalus ir nepakeičiamas audinys, skirtingai negu, pavyzdžiui, motinos pienas – jo negali susintetinti, negali naudoti kokių nors pakaitalų. Kasdien nuo tada, kai pradėtos sėkmingos kraujo transfuzijos, kraujas išgelbėjo gyvybę ir sveikatą milijonams pasaulio gyventojų ir neabejotinai šimtams kasdien sergančių Lietuvos gyventojų išgelbėjo jų gyvybę ir sveikatą.

Taip pat, nors čia suprantu, kad birželio 14 dieną minime ir Gedulo ir vilties dieną, ir minime palaimintąjį T. Matulionį, manau, kad šitas kilnus veiksmas tikrai nesutrukdytų minėti kitų svarbių datų, paskatins daugiau žmonių per papildomas informacines kampanijas ateiti ir paaukoti kraujo. Juo labiau kad birželio 14-oji yra vasaros pradžia, o dažniausiai vasaros metu labiausiai ir pritrūksta kraujo. Manau, kad tikrai prisidėtų prie šio kilnaus veiksmo populiarinimo. Prašau palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų paklausti nenori nė vienas Seimo narys. Už, prieš (ačiū jums) motyvų išreikšti taip pat nėra. Galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo. Svarstyti numatyta birželio 10 dieną. Bendru sutarimu pritarta.

12.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ projektas Nr. XVP-287 (pateikimas)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2030 metų paskelbimo Vytauto Didžiojo metais“ projektas Nr. XVP-287. Pranešėjas – K. Vilkauskas. Kol jis eina, žodis gerbiamai J. Zailskienei. Prašau.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Noriu paprašyti Seimo leidimo mūsų komisijai pradėti darbą, numatyta 13 valandą dėl specialiosios komisijos...

PIRMININKAS. Dar liko 4 minutės. Tuoj baigsime.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Bet ne, yra kitas... Mes nespėsime iki 13 valandos. Leiskite mums.

PIRMININKAS. 13 valandą išleidžiame komisiją svarstyti savo klausimus.

J. ZAILSKIENĖ (*LSDPF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Bendru sutarimu.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, sveikinu visus su Pasauline meno diena. (*Plojimai*) Šiandien išaušo diena, kai teikiu įstatymo projektą dėl Vytauto Didžiojo metų paskelbimo 2030 metais. Vytautas Didysis yra didysis karvedys, politikas. Jo valdymo laikotarpiu Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė tapo viena iš didžiausių ir galingiausių Europos valstybių.

Taigi, mielieji, apie Vytautą galima kalbėti labai daug. Taupydamas jūsų laiką ir gerbdamas Vytautą Didįjį, kaip didįjį mūsų karvedį ir politiką, siūlau pritarti šiam įstatymo projektui ir 2030 metus paskelbti Vytauto Didžiojo metais, taip pat iki 2026 m. sausio 1 d. parengti Vytauto Didžiojo metų programą ir ją patvirtinti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų paklausti nori keletas Seimo narių. Pirmas klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas komiteto pirmininke, man jūsų entuziazmas labai patinka ir reikia realizuoti. Prisimename, kaip buvo 1930 metais minimi dalykai. Na, ne prisimename, o skaitėme, matome paminklus iš to laiko, daug Vytautų gimė tais metais ir taip toliau, bet yra ir kitų negražiai atrodančių tendencijų. Aną dieną einu meškerioti, galvoju, reikia batoną nupirkti žuvims. Nueinu į parduotuvę, vienas batonas – 1 euras 44 centai, nereklamuosiu pavadinimo, kitas – 1 euras 39 centai ir, žiūriu, apatinėje lentynoje – 39 centai. Pasižiūriu: Jonavos kepyklos „Vytauto Didžiojo“ batonas – 39 euro centai. Prašom peržiūrėti gūgle, atrasite, kai kur su nuolaida – 29 centai. Galbūt puikus produktas tam tikram segmentui, bet ar tikrai galima šitaip Vytauto Didžiojo vardą vartoti pigiausiems produktams? Kaip jūs, kaip komiteto pirmininkas, į tai žiūrite? (*Balsai salėje*)

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Priminsiu 1930 metus, gerbiamas Eugenijau, kai visa tauta susivienijo ir kūrėsi komitetai. Tada piliečiai susimetė ir paaukojo 1 mln. litų. Tai dabar galbūt 40 mln., ko gero, bus eurų. Visos tos pilietinės iniciatyvos tikrai labai skatintinos ir manau, kad šitie metai duos postūmį. Mes galėsime išsiaiškinti, ir kodėl tas batonas taip pigiai kainuoja, Eugenijau. Gal ir kainuotų kokius 10 eurų, tai tada...

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Toliau pirmininkaus O. Leiputė.

PIRMININKĖ (**O. LEIPUTĖ**, *LSDPF*). Dėkoju. Jūsų klausti nori S. Kairys. Prašom.

S. KAIRYS (*LSF*). Po batono istorijos sunku ką nors rimtai ir išrutulioti. Pirmiausia ačiū, kad taip skardžiai ir garsiai paskelbėte apie Tarptautinę meno dieną. Priminsiu, kad dar turime ir tą kontroversiškai vertinamą Kultūros dieną, tai reikėtų tą kebeknę iki galo išnarplioti. To ir palinkėčiau.

Kalbant visgi rimtai, kadangi irgi teko dirbti su tokiais projektais kaip „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“, „Vilnius 700“, „Lietuvos sezonas Prancūzijoje 2024“ ir panašiai, tai, na, iššūkiai yra rimti. Apie kokį biudžetą ir pagrindines idėjas jūs galvojate? Kas turėtų tais 2030 metais atsitikti ir kokios galėtų būti būtinosios programos dalys? Na, šitame etape jos gali būti tik planuojamos, bet kokios nors ambicijos jau reikėtų, ne tik metų paskelbimo.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Taip, gerbiamas Simonai. Mes, Kultūros komitetas, dar prieš dvejus metus teikėme savo sprendimu pasiūlymą, kad prie Kultūros ministerijos būtų sudaryta darbo grupė ir galėtume iš anksčiau aptarti. Tai buvo prieš dvejus metus, deja, to neįvyko, bet, manau, dabar intensyviai ta grupė susidariusi apsvarstys visas priemones. Labai svarbu, kad įsitrauktų visi Lietuvos piliečiai. Tai yra ir atminimo ženklai, ir įvairūs renginiai, ir paminklai, kurių mes nepastatome. Galų gale galbūt Trakuose iškils paminklas Vytautui Didžiajam. Įvairių pilietinių iniciatyvų tikrai, manau, lauksime, ir jos labai vertingos, ypač šiuo laikotarpiu, kai mums reikia kuo daugiau vienybės. Vytautas iš tikrųjų ta legendinė asmenybė, kuri mus suvienys vėl iš naujo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kadangi 13 valanda, bet pratęsime tol, kol pabaigsime (*Balsai salėje*) išklausti visų, norinčių paklausti. Klausia P. Kuzmickienė.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas Kęstuti, jums tikrai yra žinomas nutarimas, dėl kurio mes apsisprendėme praeitoje kadencijoje, kaip mes apsisprendžiame dėl įvairių sukakčių, asmenybių jubiliejų. Vis dėlto tai darome likus dvejiems metams iki sukakties ir tai visai sėkmingai bandėme įgyvendinti. Man dabar kyla klausimas: ar jums atrodo, kad kitos sukaktys yra nesvarbios, kurios bus 2030 metais? Pradėkime nuo to, kad M. Goštautas, Didžiosios Kunigaikštystės valstybės ir karinis veikėjas, minės 600 gimties metines. Tuomet daugybė labai iškilių Vasario 16-osios signatarų minės didelius ir garbingus jubiliejus – A. Tumėnas, V. Mironas, J. Vailokaitis. Taip pat Sąjūdžio asmenybės minės šimtmečio jubiliejus: V. Zabiela, A. Žebriūnas, V. A. Cinauskas. 50 metų minėsime, kaip buvo įteikta Nobelio premija Č. Milošui. Kitaip tariant, noriu paklausti, kodėl ignoruojate nutarimą ir kodėl nenorite kitų datų matyti, kurios tikrai yra labai svarbios valstybei? Jos atmintinos ir būtų gerai jas matyti visame kontekste.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiama Paule, Vytauto Didžiojo reikšmė Lietuvai yra nenuginčiama. Tai yra neeilinė asmenybė, dėl to jis vertas atskiros dėmesio. Aš manau, kad šitas sprendimas yra iš visų Seimo narių kilusi iniciatyva ir idėja. Komisija tikrai apsvarstys ir priims, manau, teigiamą sprendimą. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju, klausia L. Šedvydis.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). Būna, tarp istorikų kartais kritikuojama ta vadinamoji didžiojo žmogaus teorija, kad esą vienas žmogus ima ir gali pakeisti istorijos tėkmę. Vytautas Didysis yra viena iš tų asmenybių, kuris tikrai savo veiksmais kaip genialus politikas Lietuvos istoriją iš esmės ir sukūrė. Ką turiu omenyje? Po didžiojo kunigaikščio Algirdo mirties Lietuvos Didžiąjai Kunigaikštystei kilo reali grėsmė, panašiai kaip Kijevo Rusiai ar Lenkijai XIII amžiuje, – tiesiog suskilti į didelį kiekį mažų mažų kunigaikštysčių. Vytautas Didysis buvo tas žmogus, kuris per savo ilgalaikę politinę karjerą sugebėjo iš dinastijos tėvonijos paversti šalį į valstybę su institucijomis, iš kurių dalis, pavyzdžiui, ta institucinė valdovo taryba, kuri tampa Ponų Taryba, galiausiai 1492 metais...

PIRMININKĖ. Laikas.

L. ŠEDVYDIS (*LSDPF*). ...virsta Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Seimu.

PIRMININKĖ. Klausimo kaip ir nebuvo. Ačiū pranešėjui. Motyvai. Už – K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Ačiū pranešėjui. Tikrai buvo keista klausytis tokios baimės ir negatyvo iš kolegų, kurie sakė, prieš dvejus metus mes jau prieštaravome tokiai komisijai. Kas buvo prieš dvejus metus, tai buvo.

Dėl tų jūsų išvardintų pavardžių. Manau, tikrai nemaiškime grūdų su pelais šiuo atveju. Kalbėti apie turbūt pačią iškiliausią Lietuvos valstybės asmenybę, nepaisant to, kad čia dar buvo bandyta viską sumaišyti su batonu, tai vis tik norėtusi tikėti, kad 2030 metais batonas nekainuos 10 eurų, galbūt kaip tik bus akcija ir bus dalinami už dyką tie „Vytauto“ batonai, gerbiamas kolega, ir ne tik žvejams.

Tikrai kviečiu palaikyti šį nutarimą. Komisija, kiek žinau, turi gerų idėjų. Tos idėjos tikrai gali virsti gražiais darbais, kūriniais. O kolegas kviečiu pasiūlyti tų idėjų, kurių jums neleido pasiūlyti jūsų Vyriausybės vadovai. Sėkmės ir kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomi – Kultūros komitetas ir Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti... nenurodyta. Pavasario sesijoje. Dėkui.

13.07 val.

Seimo narių pareiškimai

Pareiškimai. V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Džiugu, kad kolegos nepabėgo iš salės, nereikia tuščiai salei kalbėti. Šiandien yra toks posakis: lietuviui būstas yra šventa. Kiekvieno lietuvių gyvenimo tikslas – turėti tą nuosavą būstą. Galime pasidžiaugti, kad apie 80 % lietuvių turi tą būstą, daro viską, kad jį turėtų. Dabar jiems kyla labai paprastas klausimas: ką ši nauja valdančioji dauguma darys su šiuo

būstu? Ar žmonės bus baudžiami už tai, kad turi būstą, mokesčiais, mokesčių dydžiu? Kyla daug klausimų, spekuliacijų taip pat yra labai daug. Galbūt bus 50 tūkst. riba, galbūt 80 tūkst., galbūt 100 tūkst., gal daugiau, gal mažiau, vienokie ar kitokie procentai. Bet pagrindinis klausimas yra kitas. Žmonės balsavo už kitus politikus, kad būtų atnešami kiti sprendimai. Praeitoje kadencijoje valdantieji buvo liberalkonservatoriai. Kokį atnešė visuotinį nekilnojamojo turto mokestį? Turtin-giesiems sumažinti tą mokestį beveik dešimt kartų, bet tą mokestį užkrauti 800 tūkst. nekilnoja-mojo būsto turėtojų. Žinoma, galime pasidžiaugti, nepavyko jiems to padaryti, koalicijos partne-riai nesutiko už tai balsuoti, jis yra nepriimtas.

Kas bus dabar? Iš viešosios erdvės matome, kad galbūt bus atneštas blogesnis pasiūlymas negu praeitos valdančiosios daugumos. Kodėl taip atsitiks? Mes puikiai žinome, kad dabar vyks Registrų centro verčių perskaičiavimas. Vadinasi, tos vertės kils, būstas pabrangs ir ribos pasikeis.

Ką pasakė Registrų centras? Į vertę iki 200 tūkst. papultų 96 % Lietuvos būstų. Vadinasi, į tą ribą nepapultų tik apie 4 %. Tai 1 tūkst., 1,5 tūkst., gal iki 3 tūkst. būsto turėtojų. Turbūt iš karto pagrindinis klausimas: o ką reikėtų daryti, kad tas ratas drastiškai neišplistų? Pagal Registrų cen-tro duomenis, reikia vertę pakelti nuo 150 tūkst. iki 200 tūkst., tuomet tas ratas drastiškai neišsi-plėstų. Plius palikti tą lengvatą, kad tai yra taikoma kiekvienam šeimos nariui, pavyzdžiui, vyras ir žmona po 200 tūkst., vadinasi, bendra apmokestinamoji vertė būtų 400 tūkst. Padidinti tas su-mas išlaikyti daugiavaikėms šeimoms, negalią turintiems asmenims, taip pat didesnę ribą. Ir nei to drastiško šuolio, nei mokesčių didėjimo, nei mokestinio rato išplėtimo nebūtų. Galėtume visi sau ramiai gyventi.

Tokią pačią situaciją mes, valstiečių Vyriausybė, turėjome 2019 metais, nes kaip tik prieš penkerius metus taip pat buvo perskaičiuojamos vertės. Tuomet politikai, kaip sakant, neįvedė didelių aistrų, negąsdino žmonių, kad jie bus baudžiami už tai, kad turi būstą. Ką mes padarė-me? Mes pakoregavome vertes – po 150 tūkst. kiekvienam asmeniui, šeimai – 300 tūkst., papildo-mos lengvatos auginantiems vaikus, turinčius negalią, daugiavaikėms šeimoms. Jokio smūgio žmonės nepatyrė, niekam nereikėjo protestuoti prie Seimo, važiuoti į akcijas, mitingus, nieko ne-reikėjo daryti. Buvo tik politinė valia tą padaryti. Prieš kelerius metus tą patį padarė savivaldy-bės, nes buvo perskaičiuojama žemės vertė. Savivaldybės, kurios nenorėjo, nes nuo savivaldybės sprendimo priklausė to mokesčio dydis, pakoregavo procentus, nuo kurių mokamas nekilnoja-mojo turto mokestis.

Kas atsitiko? Vienų savivaldybių, kurios iš anksto tai padarė, gyventojai to šuolio nesulaukė, tas šuolis buvo apie 10–20 % didėjimas, o tos savivaldybės, kurios nieko nedarė, kaip sakant, pa-liko viską, kaip yra, tas šuolis buvo net 100–150 %. Štai dabar ir pamatysime, ar nauja valdančioji dauguma eis kitu keliu negu praeita, buvusi dauguma, ar vis dėlto nuramins tautą ir pasakys: mes ribas pakoreguojame taip, kad tas mokesčių mokėtojų ratas drastiškai neišsiplėstų. Šiandien už tą brangesnį turtą mokesčių mokėtojų ratas yra 35 tūkst. Atsinešus vertes, jas galima pakore-guoti taip, kad tas ratas toks ir liktų. Bet ateitis parodys, kaip bus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Registruojamės. Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 34 STENOGRAMA

2025 m. balandžio 15 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja O. LEIPUTĖ

PIRMININKĖ (O. LEIPUTĖ, LSDPF). Pradedame popietinį posėdį. Registruojamės. (Gongas)
Užsiregistravo 65 Seimo nariai.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Irenos Segalovičienės skyrimo Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere“ projektas Nr. XVP-311 (pateikimas)

Popietinės darbotvarkės 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Irenos Segalovičienės skyrimo Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere“ projektas Nr. XVP-311. Pranešėjas – Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas A. Kabišaitis. Prašom. Kol nepradėjo, prašom per šoninį mikrofoną Iloną.

I. GELAŽNIKIENĖ (LSDPF). Noriu atkreipti dėmesį, kad šiandien į svečius pas mus atvyko Pakruojo rajono Balsių mokyklos mokiniai ir lydintys mokytojai. Mokykla nedidelė, bet stipri, protinga ir miela. (Plojimai)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašom, pranešėjau.

A. KABIŠAITIS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiama posėdžio pirmininke. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 13 punktu, 133 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 20 straipsnio 1 dalimi, teikia Lietuvos Respublikos Seimui penkeriems metams skirti I. Segalovičienę Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere.

I. Segalovičienė yra didelę viešojo administravimo ir vadybos bei ekonominio darbo patirtį turinti aukštos kvalifikacijos specialistė. Ji turi ir gausią teisėkūrinio darbo bei teisės aktų vertinimo patirtį. Kandidatė nuo 2021 metų iki šiol yra Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja ir Ekonominės ir socialinės politikos grupės vadovė, kurioje valstybės biudžeto, finansų, ekonomikos, socialinės politikos ir sveikatos apsaugos politikos klausimus. Iki tapdama vyriausiąja patarėja ir grupės vadove, kandidatė nuo 2019 metų dirbo Respublikos Prezidento patarėja. Iki to I. Segalovičienė gausios ir įvairiapusės darbo, taip pat ir vadovaujamojo, patirties įgijo dirbdama Strateginių sprendimų paramos grupės vadove Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje, Kauno miesto savivaldybės vadovybėje – mero patarėja socialiniais, švietimo ir bendradarbiavimo su nevyriausybinėmis organizacijomis klausimais, nacionaline reformos eksperte – Valstybės vaiko teisių ir įvaikinimo tarnyboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Kandidatė Kauno technologijos universitete baigė viešojo administravimo studijas ir įgijo magistro kvalifikacinį laipsnį. Ji turi mokslinio ir pedagoginio darbo patirties, yra buvusi ilgameitė dėstytoja ir baigiamųjų darbų vadovė Viešosios politikos ir administravimo institute ir Kauno technologijos universiteto Viešojo administravimo katedroje. Baigė vadybos ir administravimo mokslo krypties doktorantūros studijas ir parengė daktaro disertaciją, kurios tema „Stebėsenos ir vertinimo geba viešajame administravime. Nacionalinis lygmuo“, taip pat yra parašiusi mokslinių straipsnių.

Respublikos Prezidentas, atsižvelgdamas į kandidatės turimą darbo patirtį, vertindamas jos kompetencijas ir asmenines charakterio savybes, kviečia gerbiamus Seimo narius balsuojant už paskirti I. Segalovičienę Lietuvos Respublikos valstybės kontroliere. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Kviečiame pasisakyti kandidatę I. Segalovičienę.

I. SEGALOVIČIENĖ. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, man ištis didėlė garbė stovėti prieš jus šiandien kaip kandidatėi į valstybės kontrolieriaus pareigas. Noriu padėkoti ir šalies vadovui už parodytą pasitikėjimą. Su aukščiausia atsakomybe jį priimu ir noriu pasidalinti su jumis savo vizija bei konkrečiais veiksmais, kurių imsiuosi, jei, gerbiami Seimo nariai, man suteiksite galimybę vadovauti šiai nepaprastai svarbiai valstybės institucijai.

Šiandien sudėtingoje geopolitinėje aplinkoje, kai valstybė *prioritetizuoja* nacionalinio saugumo finansavimą, o ekonomikos augimas ir žmonių gerovė išlieka bendras tikslas, visuomenės lūkestis dėl efektyvaus ir veiksmingo valstybės turto ir finansų valdymo yra itin didelis. Stiprus viešasis sektorius ir atsakingas valdymas yra kertiniai sėkmingos Lietuvos ateities ramsčiai. Būtent šiomis aplinkybėmis nepriklausomas ir profesionalus Valstybės kontrolės auditas tampa gyvybiškai svarbus stiprinant piliečių pasitikėjimą valstybe ir užtikrinant, kad kiekvienas mokesčių mokėtojų sumokėtas euras tarnautų Lietuvos žmonių ir valstybės gerovei.

Mano veiklos prioritetai bus, pirma, strateginio audito stiprinimas ir orientacija į realų poveikį. Valstybės kontrolės auditai turi būti, mano įsitikinimu, glaudžiai susiję su svarbiausiais strateginiais tikslais ir generuoti aiškius praktinius pokyčius. Sieksiu, kad auditai būtų orientuoti į sisteminės valstybės valdymo problemas ir turėtų reikšmingą įtaką pažangai tokiose prioritetinėse srityse kaip nacionalinis saugumas, demografiniai iššūkiai, sveikata, švietimas ir socialinė apsauga. Sieksiu padidinti rekomendacijų kokybę. Valstybės kontrolės auditų metu suformuotos rekomendacijos neturėtų būti, kaip teigiama šių metų ekspertiniame išoriniame Valstybės kontrolės vertinime (cituoju), „gana bendro pobūdžio arba akivaizdžios“. Mūsų rekomendacijos bus aiškos, konkrečios, orientuotos į realių, pamatuojamų pokyčių siekimą pateikiant šiandien taip trūkstamą giluminę pagrindinių problemų priežasčių analizę. Diegsiu sprendimus, didinančius auditų rekomendacijų įgyvendinimo lygį, sieksiu inicijuoti ir taikyti reguliarius specialius paskesnius auditus, kad užtikrintume, jog audituojami subjektai efektyviai šalintų trūkumus ir pasiektų teigiamų rezultatų.

Gerbiami Seimo nariai, antra, aktyvi prevencinė, rizikomis grįsta biudžeto politikos kontrolė. Sieksiu, kad Valstybės kontrolė taptų aktyviu ir savalaikiu partneriu biudžeto formavimo procese. Ne tik atliksime būtinas procedūras ir formuluosime išvadas, bet ir aktyviai teiksime ekspertines įžvalgas Seimui ir Vyriausybei, perspėdami apie galimas fiskalines rizikas dar planavimo stadijoje. Pasitelksime pažangius duomenų analizės būdus ir programavimo modelius, kad tiksliai identifikuotume sritis, kuriose didžiausia tikimybė nukrypti nuo fiskalinės drausmės principų ir taisyklių. Dalyvausime įgyvendinant reformuotą Europos Sąjungos ekonomikos valdymo sistemą ir naujas iš Europos Sąjungos ateinančias fiskalines drausmės taisykles. Privalome ne tik reaguoti į esamą situaciją, bet ir nuosekliai analizuoti ilgalaikes fiskalines perspektyvas įvertindami demografinių pokyčių, klimato kaitos ir kitų svarbių tendencijų poveikį valstybės finansams bei teikdami konkrečias rekomendacijas dėl tvaraus fiskalinio stabilumo užtikrinimo ateities kartoms. Šioje srityje būsimie partneriai ir stiprinsime strateginį bendradarbiavimą su Seimo komitetais, Finansų ministerija, Lietuvos banku ir kitomis atsakingomis institucijomis dalindamiesi ekspertinėmis žiniomis ir siūlymais dėl reikalingų veiksmų.

Trečia. Valstybės kontrolės veiklos inovatyvumas, skaidrumas, atvirumas visuomenei bus mano prioritetas. Pripažindama nuolatinį technologijų ir visuomenės poreikių kitimą, diegsiu pažangius audito metodus ir procesus, tokius kaip didžiųjų duomenų analizė, dirbtinis intelektas, kuriuos pritaikysime konkrečiose audito srityse. Tikiu poreikiu stiprinti finansinių auditų sritį užtikrinant aukščiausių tarptautinių standartų laikymąsi ir diegiant naujas technologijas, todėl kursime realaus laiko rizikos stebėsenos sistemas. Ypatingą dėmesį skirsiu integruotiems poveikio auditams, kurie sujungs tiek finansinių, tiek veiklos auditų elementus vertindami, ar viešosios investicijos duoda realią naudą visuomenei. Taikysime lanksčius vadinamuosius *Agile* audito metodus, kad galėtume operatyviau reaguoti į besikeičiančias aplinkybes ir laiku teikti įžvalgas.

Sieksiu pagerinti Valstybės kontrolės ataskaitas, kad jos taptų maksimaliai aiškos, prieinamos, suprantamos kiekvienam piliečiui, pasitelkiant interaktyvias vizualizacijas, infografikus, in-

formacijos pritaikymo visiems principus atitinkančią informaciją ir taikant glausto pagrindinio audito klausimo formulavimo metodą dažniau ir aiškiau. Aktyviai ieškosime būdų įtraukti ekspertus ir piliečius į audito proceso elementus, pavyzdžiui, per konsultacijas dėl audito prioritetų ar atverdami tam tikrus nekonfidencialius audito duomenis analizuoti ir diskutuoti.

Ir, žinoma, gerbiamieji, Valstybės kontrolės, kaip stiprios, modernios, patrauklios organizacijos, kūrimas – tai mano prioritetas kaip vadovei sukurti augti, tobulėti draugišką aplinką audito darbuotojams, aplinką, kurioje dirbtų aukštos kvalifikacijos, motyvuoti, nuolat tobulėjantys profesionalai. Sieksiu pritraukti talentų, planingai investuoti į jų kompetenciją per individualizuotas ir komandų mokymų programas ir stažuotes, gerinti darbo kultūrą, kuri būtų įtrauki, palaikanti, skatinanti iniciatyvumą ir atvirą dialogą, bei užtikrinti teisingą jų veiklos vertinimą. Būsiu šalia darbuotojų, būsiu jų lyderė, įkvepianti siekti ne tik asmeninio augimo, bet ir kelti Valstybės kontrolės audito bei rekomendacijų kokybės kartelę.

Mano vizijoje Valstybės kontrolė yra ne tik aukščiausia audito institucija, bet ir patikimas, konstruktyvus partneris, nacionaliniu lygiu aktyviai bendraujantis su visuomene ir su institucijomis. Šiandien, kai visuomenės pasitikėjimas viešuoju sektoriumi yra ypač svarbus, efektyvi komunikacija tampa neatsiejama nuo Valstybės kontrolės misijos, todėl sieksiu pokyčių šioje srityje. Keisime komunikacijos strategiją, stiprinsime strateginį dialogą ir bendradarbiavimą su Seimu, Vyriausybe, ministerijomis ir kitomis valstybės kontrolės ir teisėsaugos institucijomis, nevyriausybiniomis organizacijomis.

Pripažįstu tarptautinio bendradarbiavimo didelę svarbą dalijantis geriausia audito praktika, perimant naujausias technologijas ir sprendžiant globalius iššūkius. Tikslinga aktyvinti ir dalyvavimą tarptautinių aukščiausiųjų audito institucijų, organizacijų veikloje, dvišaliuose ir daugiašaliuose projektuose. Matau jų poreikį stiprinti ryšį su Europos Sąjungos institucijomis ir kitų šalių kontrolės įstaigomis, siekiant bendrai tobulinti viešojo sektoriaus auditą.

Gerbiami Seimo nariai, suprantu, kokia didelė atsakomybė tenka valstybės kontrolieriui. Esu pasirengusi šiai atsakomybei ir tvirtai tikiu, kad mano sukauptos žinios, patirtis viešojo valdymo srityje ir institucijos vizija leis man sėkmingai vykdyti šias pareigas, stiprinti institucijos autoritetą ir kartu su jumis užtikrinti konstitucinę Valstybės kontrolės misiją – tarnauti Lietuvos žmonių interesams, užtikrinti skaidrų, atsakingą valstybės lėšų valdymą ir apskritai viešojo sektoriaus veikimą. Jei man bus suteiktas jūsų pasitikėjimas, dirbsiu sąžiningai, principingai, drąsiai, atvirai naujovėms ir su dideliu atsidavimu Lietuvos valstybei bei jos žmonėms. Dėkoju jums už dėmesį ir esu atvira jūsų klausimams.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjai. Jūsų klausti užsirašė nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, prieš kelerius metus, jūs turbūt atsimenate istoriją, kai du garbingi ambasadoriai R. Karoblis ir L. A. Linkevičius, kuriais pasitikėjo turbūt visas Seimas, visos politinės partijos, kurie nebuvo partiniai, L. A. Linkevičius buvo nepartinis nuo 2017 metų, trejus metus buvo šaldomi. L. A. Linkevičius paskirtas į Švediją tik po trejų metų, kur ir ten turbūt nėra jam labai šilta, o kitas ambasadorius šiuo metu dirba kažkur toli Vidurinėje Azijoje, išėjo iš mūsų tarnybos, nes turėjo galutinai sušalti.

Ką jūs galvojate apie tokį dvejoją standartų taikymą jums asmeniškai? Nors tie ambasadoriai buvo skiriami buvusios Prezidentės, kuri kaip tik to objektyvumo ir norėjo, kad kaip ministrai jie dirbtų Vyriausybėje. O dabar apie jūsų paskyrimą kalbantis Prezidento patarėjas sako, kad jam užtenka dėl jūsų kandidatūros pasitarti tik su tam tikromis partijomis...

PIRMININKĖ. Laikas.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). ...o kitos partijos turi išlošti loterijos bilietą, kad pasakytų savo nuomonę apie jus. Negalvojate, kad tai mažina pasitikėjimą valstybe?

I. SEGALOVICHENĖ. Dėkoju už klausimą. Kas tikrai aktualu būsimam valstybės kontrolieriui, tai yra audito standartai. Ir tikrai esu tas žmogus, kuris laikysis audito standartų. Manau, kad sieksiu juos tobulinti ir savo pasiūlymus kelti į tarptautinį lygį, kad tarptautiniai audito standartai keistųsi pagal mūsų, Lietuvos, gerąją praktiką. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamoji pretendente į valstybės kontrolierius, norėčiau jūsų pasiteirauti šiandien tokiu itin svarbiu aspektu, kokia jūsų nuomonė, nes dėl geopolitinės situacijos drastiškai didėja asignavimai gynybai ir ginkluotei įsigyti. Visą laiką šis sektorius buvo po tokia didžiule konfidencialumo, paslapties skraiste. Mes Seime turime net du įslaptintus auditus, apie kuriuos negalime viešai kalbėti, o finansavimas didėja, 2026–2027 metais gali siekti iki 4–5 mlrd. Tai kokius pokyčius jūs planuojate šioje srityje, kad visuomenė būtų motyvuota mokėti didesnę gynybos mokestį, kuris reikalingas mūsų valstybei kaip niekada, kad nekiltų abejonių, kad tie pinigai nukeliauja kažkur į šalį? Ačiū.

I. SEGALOVICIENĖ. Dėkoju jums už klausimą. Kaip minėjau savo prisistatyme, iš tiesų nacionalinis saugumas ir gynyba bus mano prioritetas, nes tai yra natūralu. Visuomenė, matydama poreikį ir matydama, kaip jūs minėjote, didėjantį finansavimą ir politinius sprendimus, susijusius su gynybos finansavimu, kurie palies ir žmones, tikrai turi būti Valstybės kontrolės žiūros lauke tiek per valstybinius auditus, tiek per vertinimus, tiek per *ex ante* pasisakymus. Ir tai tikrai liks mano prioritetų sąrašė. Ir vien tai, kad Valstybės kontrolė šitą sritį pasirinko savo prioritetu, jau didins pasitikėjimą būtent dėl nacionalinio saugumo politikos ir finansavimo.

Kalbant apie slaptos informacijos aspektą, be jokios abejonės, mes turime gerbti tai, kas yra įslaptinta, nes tai tiesiogiai turi įtakos nacionaliniam saugumui. Bet jeigu yra galimybė ir informacijos rengėjai mato, kad yra dalis informacijos, kuri galėtų būti viešai pateikiama, manau, kad tą ir reikia daryti, taip didinant pasitikėjimą visuomene ir šita sritimi.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia S. Kairys.

S. KAIRYS (LSF). Gerbiama pretendente į valstybės kontrolierius, iš tikrųjų, pradėdama eiti pareigas gausite vieną darbą, net neplanuotą – Seimas patvirtins vadinamąjį R. Žemaitaičio, arba, kitais žodžiais, LRT, auditą. Kokia jūsų nuomonė, ar tikrai yra teisingas būdas ir kelias būtent Seimui nuspręsti ir pavesti audituoti įstaigą, kurios visa audito tvarka numatyta specialiajame įstatyme, kuris tam turi tose institucijose ir atitinkamus instrumentus? Jie galbūt galėtų veikti tikrai tobuliau, bet iš esmės toks pasirinktas būdas, tarsi spaudimas, į kurį pateksite, nes šis auditas bus tikrai pats garsiausias ir apie jį bus daugiausia kalbama visus šiuos metus, tai tikrai net neabejoju.

I. SEGALOVICIENĖ. Dėkoju jums už klausimą. Valstybės kontrolės įstatymo 13 straipsnis aiškiai sako, kad Seimas nutarimu gali pavesti Valstybės kontrolei, kaip aukščiausiai audito institucijai, atlikti Valstybės kontrolės metiniame veiklos plane nenumatytą valstybinį auditą pagal aukščiausios audito institucijos kompetenciją. Valstybės kontrolės pareiga atlikti tokį auditą, nes tai yra kertinis bendradarbiavimo tarp institucijų principas. Ir jeigu įstatymas numato tokią teisę, tokią pareigą, Valstybės kontrolė turi padaryti savo darbą geriausiai, kaip gali būti tai padaryta su aukščiausios kokybės auditu ir rekomendacijomis.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia D. Ulbinaitė.

D. ULBINAITĖ (TS-LKDF). Ačiū už galimybę paklausti. Mano klausimas būtų toks: kaip jūs suprantate Valstybės kontrolės nepriklausomumą ir politinio neutralumo principą, jeigu jums yra normalu atlikti štai tokią politizuotą užsakymą Valstybės kontrolei iš Seimo siunčiamą užduotį? Matyt, jums bus pirmoji užduotis. Kas galėtų paneigti, kad ateityje neteks jums vykdyti ir, pavyzdžiui, Prezidento, jūsų buvusio vadovo, pagal jo pageidavimus kaip nors užsakyto Valstybės kontrolės audito? Kaip jūs su tuo tvarkysitės? Ką manote apskritai apie štai tokius politinius užsakymus Valstybės kontrolei?

J. SEGALOVICIENĖ. Dėkoju jums už klausimą. Galėčiau sureaguoti turbūt į pagrindinį dalyką – Valstybės kontrolė yra nepriklausoma institucija ir jos nepriklausomumą saugo įstatymai ir teisės aktai. Čia yra kertinis dalykas, kuris suponuoja jos apsaugą, ir niekas negali daryti jokio spaudimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū už galimybę klausti. Gerbiama kandidatė, drįsčiau jus tituluoti lengvatų karaliene. Jūs teikėte daug pasiūlymų, gynėte pačias įvairiausias lengvatas: lengvatas

šeimoms, lengvatas šildymui, transporto lengvatas, PVM lengvatas maitinimui. Tačiau skaitant Valstybės kontrolės išvadą, pavyzdžiui, 2007 metų... Ten yra toks konstatavimas, kad lengvatinių tarifų taikymas nėra efektyviausia priemonė prekių ir paslaugų kainoms mažinti, pasiūlai ir paklausai didinti. Tiesioginę naudą, taikant lengvatinius PVM tarifus, gaudavo įmonės, parduodančios lengvatiniu tarifu apmokestinamas prekes ir paslaugas. Kaip jūs elgsitės su savo politinėmis nuostatomis ir ar perrašinsite anksčiau Valstybės kontrolės konstatuotus auditus, kad atitiktų jūsų pažiūras? Ar jūs keisite tas pažiūras?

Ir antras klausimas yra, kokia yra jūsų patirtis...

PIRMININKĖ. Laikas!

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). ...auditų klausimais?

J. SEGALOVICIENĖ. Dėkoju jums už du klausimus. Pirmas klausimas, į kurį norėčiau sureaguoti. Tikrai tikiu tuo, kad Valstybės kontrolė turi būti aktyvi ir tokia prevencinė, rizikomis grįsta, vykdanči biudžeto kontrolę. Fiskalinis tvarumas šiandien neįsivaizduojamas ir be socialinio tvarumo. Be jokios abejonės, visi sprendimai, kurie atliekami sveikatos apsaugos srityje, švietimo, socialinės apsaugos srityje, turi vadovautis fiskalinio tvarumo principais. Tai yra užprogramuota mums ir Europos politikos, ir mes patys puikiai visi suprantame, kad valstybės finansai turi būti tvarūs ir turi būti tvarūs ne tik dabar, bet ir mūsų ateities kartoms.

Kalbant apie antrą jūsų klausimą, kaip minėjo mane pristatęs patarėjas, 13 metų dirbau Kauno technologijos universitete, dėsčiau ir viešojo valdymo vertinimo klausimais, projektų valdymo vertinimo klausimais ir savo visuose moksliniuose tyrimuose domėjausi būtent vertinimo ir stebėsenos sritimi. Manau, kad mano patirtis, praktinė patirtis, viešajame sektoriuje – nuo savivaldos lygmens iki prezidentūros – tikrai leis gerai vykdyti šitas pareigas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Laba diena, norėjau jūsų paklausti kaip dar šiuo metu esančios Prezidento vyriausiosios patarėjos. Čia po to, kai neseniai R. Žemaitaitis, visas švytintis, išėjo iš pokalbio su Prezidentu, o vakar parėmė jūsų kandidatūrą, Respublikos Prezidentas turbūt nebesakys, kad „Nemuno Aušros“ pakvietimas į valdančiąją koaliciją buvo klaida? Ir kokia jūsų asmeninė pozicija, ar „Nemuno Aušros“ pakvietimas į valdančiąją koaliciją buvo klaida?

J. SEGALOVICIENĖ. Dėkui už klausimą, bet, atleiskite, negaliu į jį atsakyti, nes šiuo metu aš esu kandidatė į valstybės kontrolierius. Politinių sprendimų kaip kandidatė ir politinių procesų negalėčiau pakomentuoti. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Jūs minėjote įvairiausius prioritetinius klausimus. Čia kolegos priskyrė jums pirmuosius klausimus, o mano klausimas yra apie savivaldą. Vis pasigirsta iš pavienių politikų ir kitų asmenų, kad savivaldybių kontrolieriai, kai turime Valstybės kontrolę, galbūt nelabai reikalingi. Ką jūs manote apie tai ir kaip jūs įsivaizduojate tokį bendrą darbą, prižiūrint savivaldybėse esančius procesus?

I. SEGALOVICIENĖ. Dėkui už klausimą. Kaip žinoma, Valstybės kontrolė atlieka būtent savivaldybių kontrolierių veiklos priežiūrą ir tikrai tai yra labai svarbus, mano galva, klausimas. Tikrai tos pareigybės, mano įsitikinimu, yra reikalingos ir joms reikia padėti, inicijuoti, motyvuoti ir visaip raginti taikyti aukščiausio lygio auditus. Lygiai taip pat norėčiau, kad ta tokia auditų rekomendacijų kokybės banga nusiristų ir iki savivaldybių. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Laba diena. Norėjau klausti kaip einančios patarėjo pareigas, bet jūs sakote, kad jūs jau atsistatydinote iš patarėjų ir nebegalite kalbėti, tai klausiu kaip kandidatės. Bet čia galbūt irgi jūsų asmeninė nuomonė, grįžtant prie LRT audito, kurio dabar politizuotas procesas vyksta Seime. Nežinau, ar jums buvo žinoma, bet buvo alternatyva – mūsų frakcija registravo LRT įstatymo pataisą, kuria būtų įteisintas LRT, būtent kaip atskiros ir labai svarbios institucijos, reguliarus auditas. Ne pripuolamai kaip dabar, progai atsiradus, o tiesiog kad tai būtų reguliariai, na, kasmet ar kas dveji, čia jau galėtų valstybės kontrolierius pats nustatyti. Ar vis

dėlto jums būtų priimtina, kaip yra ir dabar, tai yra susirenka žmonės, sugalvoja, kad yra problema, ir tuomet sako: reikia bausti ar ieškoti kokių nors klaidų? Ar vis dėlto tas reguliarumas...

PIRMININKĖ. Laikas!

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). ...ir įstatyme nustatyta norma būtų geriau, jūsų asmenine nuomone?

I. SEGALOVICIENĖ. Dėkoju jums už klausimą. Manau, kad dabar esami standartai bei teisinės normos, kurios turi įtakos būtent Valstybės kontrolės atliekamų valstybinių auditų metinio plano parengimui, bei kitos nuostatos, tokios kaip Seimo galimybė pavesti kontrolei atlikti, yra subalansuotos ir paremtos rizikų vertinimu, sudarant planą, apklausiant institucijas, identifikuojant tas sritis, kurios yra rizikingos ir kur reikia. Tai išties dabartinio reguliavimo tikrai pakanka, bet nenoriu komentuoti galimų politinių sprendimų. Tai yra, be jokios abejonės, sprendimų priėmėjų prerogatyva. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame pretendentei. Kandidatų į skiriamas pareigas pristatymas yra baigtas. Balsuoti nereikia. Siūlomas komitetas yra Audito komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 29 dieną. Galime turbūt pritarti? Nereikia čia pritarimo, taip? Tai viskas gerai, sutarta.

Per šoninį mikrofoną norėtų pasisakyti R. Žemaitaitis. Prašome.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai ir atvykę svečiai, sveikiname jus, kad dalyvaujate šiandieną specialiai sudarytoje R. Žemaitaičio komisijoje. Tikrai labai nuoširdus ačiū J. Razmai, kad nuo šiol R. Žemaitaitis ne tik įeis į valstybės istoriją kaip politikas, apie kurį kalba visas pasaulis, bet, pasirodo, šiandien LRT audito komisija bus pavadinta R. Žemaitaičio vardu. Nuoširdus ačiū jums, gerbiami konservatoriai, gerbiamas Jurgi, tau.

Iš esmės aš galvoju, bet vis tiek, gerbiamas Jurgi, mes gana daug metų esame Seime ir man pačiam kyla klausimas. 2007 metais Seime buvo sudaryta specialioji komisija ir balandžio mėnesį Konservatorių partija buvo pripažinta teroristinių bruožų turinčia organizacija, kuri bendravo su teroristinėmis organizacijomis, kuri prisidėjo prie Bražuolės tilto susprogdinimo ir gerbiamo J. Abromavičiaus nužudymo. Man taip įdomu, koku pavadinimu reikėtų pavadinti tą komisiją: konservatoriai žmogžudžiai, konservatoriai – valstybės priešai, konservatoriai teroristai ar konservatoriai – EBSW kišenininkai? Kokią mes čia dabar turėtume pradėti tirti?

Gerbiama Daiva, dėl mano balso ir kitų balsų jūs nenuvažiavote į šaltąją pasėdėti, kai tuo metu nutekinate D. Grybauskaitės informaciją. Negi jūs pamiršote, dėl ko jums buvo iškelta baudžiamoji byla ir dėl ko Seimas specialiai keitė Baudžiamojo kodekso įstatymą tam, kad jums nebūtų pritaikyta baudžiamoji atsakomybė? Na, bent jau turėkite elementarios pagarbos vienas kitam.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Per šoninį mikrofoną – J. Zailskienė.

J. ZAILSKIENĖ (LSDPF). Gerbiamas Seime, noriu pasveikinti. Iš Prienų atvyko sveikos gyven senos klubas „Versmenė“. (Plojimai)

PIRMININKĖ. Dėkojame.

14.31 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-121 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Miškų įstatymo Nr. I-671 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-121. Pranešėjas – B. Ropė. Prašom.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiami kolegos, rengti šį Miškų įstatymo pakeitimą paskatino būtina abejotina ir, mano nuomone, nesąžininga šio įstatymo nuostata paskirstyti šiame straipsnyje nurodytas lėšas tik toms savivaldybėms, kurių miškingumas yra didesnis nei 50 %, nors sumoka tuos pinigus visos savivaldybės, kurių miškingumas ir 40 %, ir 30 %, ir 10 %, ir 5 %. Tokių savivaldybių, kurių miškingumas virš 50 %, yra tik septynios. Minėtame straipsnyje yra nurodyta, kad bendrosioms miško reikmėms ir kitoms valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžetų reikmėms tenkinti Vyriausybės nustatyta tvarka valstybinių miškų valdytojams nustatomi privalomi

15 % atskaitymai, o privačių miškų valdytojams – 5 % atskaitymai nuo pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką. Surinktos lėšos skirstomos taip: 85 % – į valstybės biudžetą, 15 % – Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka į savivaldybių, kurių teritorinis miškingumas yra didesnis kaip 50 %, biudžetus vietinės reikšmės viešiesiems keliams prižiūrėti, taisyti, remontuoti. Taigi, tos savivaldybės, kurių miškingumas yra mažesnis nei 50 %, visiškai negauna minėtų lėšų, nors jų teritorijose yra miškų, jie eksploatuojami, dėl medienos išvežimo gadinami keliai. Pagal tokį Miškų įstatymo reguliavimą, 53 savivaldybės neturi galimybės gauti papildomų lėšų vietinės reikšmės viešiesiems keliams prižiūrėti ir taisyti. Toks įstatymo reguliavimas, manau, laikytinas galimai neteisingu.

Šio įstatymo projekto pakeitimo tikslas – sudaryti sąlygas visoms Lietuvos savivaldybėms gauti dalį lėšų, valstybės surenkamų pagal Miškų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies nuostatas, kurios naudojamos labai svarbiai sričiai – vietinės reikšmės kelių priežiūrai. Vyriausybės nustatyta tvarka paskirstomos lėšos pagal miškingumo procentą – koks miškingumas, tokia tvarka ir gaunamos lėšos. Trumpai būtų tiek.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų klausti norėtų E. Rudelienė. Prašom.

E. RUDELINĖ (LSF). Ačiū, pirmininke. Ačiū už pristatytą įstatymo projektą. Tiesa, jam nepritariu, bet dėl motyvų vėliau. Konkretus klausimas galbūt. Tik pernai įsigaliojo ši tvarka. Tik pernai tos savivaldybės, kurių miškingumas yra didesnis kaip 50 %, kur daug metų miškavežiai važinėjo, gyventojai nukentėjo, nuolat turėjo problemų... tik pernai ta problema iš dalies buvo išspręsta. Gal galite įvardinti, kokia suma susidaro, kiek čia gaus visos tos savivaldybės, jeigu dalsinsime visoms? Ar nebus taip, kad jeigu dabar tą mažą mažą pyrago gabalėlį gauna tos miškingos, kurios daug metų laukia, tai kitos gaus tik po trupinį ir nebus jokios vertės? Ačiū.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Jo, jūs labai gerai nurodėte, kad iš tikrųjų problemos didelės, lėšų reikia. Kai 53 savivaldybės susimeta, o 7 gauna, iš tikrųjų ten sumos išeina ir ne tokios mažos: ir po 1 mln., ir po 1,5 mln., ir po 2 mln. atskirai savivaldybei. Tikrai faktiškai išeina antras Kelių fondas toms savivaldybėms, problemų galima paspręsti daug. Tai galbūt būtų ir visai nieko, jeigu nemokėtų mokesčio savivaldybės, kurių teritorijose mažiau kaip 50 %, tai tada susimoka tos, kurių teritorijų miškingumas didesnis kaip 50 %, ir pasiskirsto tarp tų savivaldybių. Deja, sumoka visi. Manau, labai gerai, kad įstatymas dar, sakykime, neįaugęs labai stipriai, *neišsibujojęs*. Matome, kad jis nėra sąžiningas, tai siūlau pataisyti, matyt, ir dėl paties pinigų dydžio. Kaip minėjau, savivaldybių sumą maždaug pasakiau, bet manau, kad jeigu bus palaikymas būtent paskirstyti tarp visų savivaldybių, aš siūlysiu registruoti ir pakeitimą paties atskaitymo dydžio. Dabar yra, kaip minėjau, 85 % ir 15 %, tai siūlysiu padaryti po 50 %: 50 % – valstybei ir 50 % – savivaldybėms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Radvilavičius.

A. RADVILAVIČIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Jūs į pagrindinį klausimą, kurį norėjau užduoti, jau atsakėte, pasakydamas, kad būtų proporcingai skirstomas pagal miškingumą mokesčiai savivaldybėms. Taip pat pritarčiau, kad būtų skirstoma 50 % ir 50 %. Bet mano klausimas yra toks: ar jūs negalvojate, kad mes su šituo jūsų siūlomu įstatymo pakeitimu šiek tiek vėluojame, nes gegužės mėnesį ateina nauja Miškų įstatymo redakcija ir mums reikėtų pamąstyti, pagalvoti, kad atsidurtų jau naujame įstatyme šitos jūsų nuostatos? Aš galvoju, kad įstatymas bus gana greitai priimtas. Dabar jūsų teikiamo net įsigaliojimas gali būti per ilgesnį laikotarpį. Žodžiu, toks mano... Šiaip jūsų įstatymas tikrai yra siūlytinas ir svarstytinas, savivaldybėms tai yra aktualu.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Labai ačiū už pastebėjimą. Aš nežinau, koks ten ateis naujas įstatymas, kas bus, galbūt jau, sakykime, ta linkme ir bus kalbama. Manau, kad jeigu iš tikrųjų matome problemą ir mes ją spręsimė, tai ar per naują, ar per dabar galiojantį, iš principo skirtumo nėra – svarbu išspręsti problemą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas kolega, panašus analogas dabar yra su gyventojų pajamų mokesčiu: pusę mokesčio gauna savivaldybė, kurioje gyventojas gyvena ir naudojasi infrastruktūra ir visu kitu, o kita pusė keliauja į valstybės biudžetą. Tai aš suprantu, ar nebūtų teisinga

ir šioje situacijoje, kad, jeigu miškas buvo iškirstas, parduotas Akmenėje ir ten sugadinti keliai, 50 % ir gautų ta savivaldybė, kur tas mokestis sumokėtas ir kur ta žala keliams buvo padaryta? Taip būtų teisingiausia. Kaip jūs manote?

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Matyt, jau tiek nusismulkinti būtų sudėtinga. Dėl gyventojų pajamų mokestio, ką jūs minėjote, tai jis yra paskirstomas tarp valstybės ir savivaldybės, yra toks sutarimas. Aišku, jisai yra kritikuotinas ir, matyt, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas kelia tą klausimą, bet jau čia truputį kitas klausimas. O dėl to, kad reikia ir grąžinti, kiek atskiroje teritorijoje surinkta, tai, mano galva, gali būti vienais metais daugiau kertama, kitais mažiau kertama, o paskui mes susipainiosime biurokratijoje, o naudos ne tiek daug ir tebus. Svarbiausia, kad būtų nacionalinis biudžetas, sakykime, nacionalinė pinigų suma ir savivaldybė gautų maždaug pagal jos teritorijos miškingumą. Tai būtų galimybė spręsti tuos klausimus visiems.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia M. Katelėnas.

M. KATELYNAS (LSDPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs minėjote, kad jūsų planuojamą pakeitimą pajustų visos 60 savivaldybių. Gal galėtumėte paminėti, kokie miško kirtimo darbai ir kiek miškavežiai sugadina kelių Vilniaus miesto, Kauno miesto, Klaipėdos miesto savivaldybėse ir panašiose? Kaip manote, ar toks padalijimas per 60 savivaldybių dabartinės surenkamos dalies nepakeis situacijos taip, kad visos savivaldybės gaus grubiai po 100 tūkst. eurų ir su tais pinigais nieko negalės padaryti?

Ir antras klausimas. Prieš tai kalbėjęs kolega minėjo, kad būtų tikslinga, jeigu jau darytume pakeitimus ir vertintume visų savivaldybių miškingumą, pagal atliktus miško kirtimo darbus ir sumokėtą mokestį tiesiog atiduoti kiekvienai savivaldybei tą dalį, kuri priklauso. Jūs tai pavadinate perdėtu biurokratizmu. Tai kokia tada jūsų projekto logika, jeigu neįvestume daugiau teisingumo? Ar tiesiog reikia atimti iš tų septynių savivaldybių galimybę sutvarkyti per daugelį metų sugadintus kelius?..

PIRMININKĖ. Laikas.

M. KATELYNAS (LSDPF). ...ar kokia nors kita?

PIRMININKĖ. Laikas!

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Keliai tarnauja ne vienus metus ir ne per vienus metus viską padarysi. Netgi gavus tais metais pinigų gali atsitikti taip, kad gali neįvykti konkursai, gali nespėti projektų padaryti ir taip toliau, todėl yra darbų tęstinumas. Mano logika tokia, kad geriau nuolatos būtų kokia nors aiški suma savivaldybėms, jos planuoja ir tvarko tuos kelius: projektuoja ir taip toliau. Nėra taip, kad šiandien gavau pinigus, rytoj išleidau. Tai yra ir pasiruošimo darbai.

Na, o dėl to, kad konkrečiai savivaldybei būtų skirta, aš manau, kad vėlgi vienais metais gavo, paskui dešimt metų gali negauti, ar penkerius, šešerius. Tai kur kas geriau būti solidariniams, dalintis tuos pinigus ir turėti nuolatos galimybę tvarkyti, prisidėti prie kelių tvarkymo.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Broni, prastas jūsų projektas iš tikrųjų. Teisės departamentas tai aiškiai įvardina pirma pastaba, kad savivaldybių funkcijoms centrinis biudžetas turi numatyti adekvačias sumas, toms funkcijoms atlikti. Didžioji problema yra, kad savivaldybių keliams prižiūrėti savivaldybės gauna per mažai pinigų. Sutinkate turbūt? Ir dabar išeina taip, kad iš miško pinigų, miško priešgaisrinių reikmių, miško įveisimo, stipendijų universitetams, daugelio priemonių pinigai, jūsų siūlymu, 50 % iš miško... miško surenkamų 5 % atiteks savivaldai, kelių finansavimui štampuoti. Čia visiškai ne tas aruodas, kuris ką nors išgelbėtų, bet jisai, antra vertus, sugriautų visą Lietuvos miškininkystę, nes Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa naudojama tam, kad miškai Lietuvoje turėtų priešgaisrines linijas, stebėjimo bokštus...

PIRMININKĖ. Laikas!

S. GENTVILAS (LSF). ...repelentus ir taip toliau. Jūs šituo pasiūlymu ir...

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Gerbiamas kolega Simonai, iš tikrųjų galima būtų šitą klausimą svarstyti, jeigu aš jį teikčiau naujai, kaip naują klausimą. Bet kadangi tai jau yra įvykęs faktas ir pinigai yra nesąžiningai skiriami, todėl aš paprasčiausiai siūlau pataisyti tą situaciją, kad gautų ir tos savival-

dybės, kurių miškingumas 49 %, 45 %, 30 %, nes ir jos turi tą pačią problemą. Pinigų surenkama iš jų teritorijos, o jie gauna nulį. Tai būtent tokiu tikslu aš šiandieną siūlau.

O jeigu jūs pasiūlytumėte variantą, kaip padidinti savivaldybių kelių fondą, tai iš tikrųjų svarstyтина, ir aš manyčiau, kad tam, ką turi savivaldybės šiandieną, kelių ilgį, jos gauna procentais labai mažą pinigų sumą iš Kelių fondo. Jos turėtų gauti kur kas didesnę pinigų sumą. Mes pažiūrėkime, kokios būklės yra nacionaliniai keliai. Jie – visai kitokio lygio. O savivaldybių keliai, vietiniai keliai kai kur yra sunkiai net pravažiuojami pavasarį ir rudenį, jau nekalbant apie kokius nors geresnius... geresnę dangą ir taip toliau.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų nori paklausti A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Broni, aš čia. Gerbiamas Broni, man jūsų įstatymo pristatymas pasirodė kaip pavydo scena septynioms miškingiausiomis Lietuvos savivaldybėms. Ir dar labiau neramina mane tai, kad jūs ketinate dar ir proporcijas pakeisti – 50 ir 50. Toks vaizdas, kad mes tuoj valstybės biudžete išdalinsime viską per pusę savivaldai ir nebeturėsime ką perskirstyti centre. Bet ką jūs galvotumėte apie tai, kad iš principo, na, Vyriausybė turi ambicingą planą, dabartinė Vyriausybė turi ambicingą planą asfaltuoti Lietuvos kelius ir žvyrkelius. Gal kaip tik panaikinkime toms septynioms savivaldybėms duotą privilegiją, atiduokime viską į centrą, ir čia mūsų ministras E. Sabutis viską padalins labai proporcingai, teisingai ir visus tuos žvyrkelius išasfaltuos? Gi toks planas yra.

B. ROPĖ (LVŽ-KŠSF). Taip, reaguojant į jūsų pasakymą dėl pavydo, tikrai nematau aš čionai pavydo vien dėl to, kad siūlau ne tik tarp visų savivaldybių paskirstyti, bet ir padidinti savivaldybių dalį, ką ir minėjo kolega Simonas, kad iš tikrųjų savivaldybės gauna, jeigu visus pinigus sudėtume, keliams tvarkyti proporcingai mažai, palyginus su tuo, kas yra nacionaliniame katile. Iš tikrųjų būtų didesnė parama savivaldos keliams prisidedant, sakykime, ir problemoms, kurių iškyla kertant, išvežant miškus ir taip toliau.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui.

Motyvai už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, tai tikrai labai geras projektas. Kiekviena iš esmės partija Seime visada deklaruoja, kad nori finansiškai įgalinti savivaldą labiau, tai nėra geresnio būdo, kaip leisti dalį tų pinigų naudoti toms savivaldybėms, kuriose miškingumas yra gal šiek tiek mažesnis, bet miško veikla, miško kirtimai vyksta visu tempu. Iš tiesų ta logika būtent miškingumu matuoti, kam duoti, o kam neduoti, yra labai keista, nes, pagal tą logiką, tada ir kirsti medžių reikia neleisti ten, kur nėra jų daugiau negu 50 % teritorijos. Bet ne, ten puikiausiai vyksta ir važiuoja tie patys miškavežiai ir gadina tuos pačius kelius. Tai labai keista.

Jūs tikrai negalėsite grįžti į savo apygardas ir paaiškinti žmonėms, kodėl balsavote prieš šitą projektą, nes ateis pas jus seniūnai ir tarybos nariai ir aiškins, kad taip, ne tik miško paklotė, bet ir savivaldybių keliai yra gadinami labai stipriai didelių miškavežių ir intensyvios ūkinės veiklos. Todėl už šitą projektą reikia balsuoti. Nebūtinais reikia eiti tuo keliu, kurį siūlo Bronis, toliau, kad proporcijos būtų keičiamos.

O aš nuo savęs dar pridėsiu, kad vyksta intensyvus darbas su Aplinkos ministerija. Mes ieškome, kaip papildomais mokesčiais šaltiniais sustiprinti mūsų sistemą ir iš tiesų prisidėti gal ir prie mokesčių pertvarkos papildomais šaltiniais iš įvairiausių aplinkosauginių mokesčių. Dėl to čia jaudintis labai nereikia, kad ten nukentės ta programėlė. Realiai teisingumas bus tada, jeigu visos savivaldybės, kuriose vyksta intensyvus miško kirtimas, o ne tik geografiškai yra daug miškų, gaus tam tikrą dalį. Juolab kad ta dalis yra labai maža.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai prieš – E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (LSF). Gerbiamas kolega Bronis, pristatydamas įstatymo projektą, daug kartų sakė, kad yra nesąžininga, kad sumoka mokesčius į valstybės biudžetą ir tuomet nepaskirstoma visoms kitoms savivaldybėms. Bet juk dažnai gyvenime yra, kad mes mokame į valstybės biudžetą ir galbūt kartais vienos savivaldybės arba vienos sritys gauna daugiau, negu tau atrodo, kad turėtų būti galbūt kitaip.

Bet šiuo atveju dar yra pateiktas ir papildomas pasiūlymas, kur proporcijas yra siūloma pakeisti. Tiesą pasakius, šiandien nėra visiškai aišku, už kokią įstatymo projektą siūloma balsuoti. Ar tik tuos 15 %, kuriuos šiandien skirs, suskirstyti visoms savivaldybėms, ar skirstyti tuos jau 50 % planuotis ir skirstyti visoms savivaldybėms? Taip atrodo, kad mes čia kirsime miškus, už juos gaus savivaldybės pinigų ir jau čia visi keliai bus pataisyti. Taip nebus. Tikrai pernai, pažymėsiu, mes pataisėme šiek tiek situaciją ir tos savivaldybės, kurios miškingiausios, kuriose yra didžiulis procentas miškų, gauna papildomą finansavimą. Taip yra ir kitose srityse. Kai kurios savivaldybės yra išskirtinės ir gauna tam tikrų papildomų valstybės biudžeto pinigų.

Aš tikrai nesiūlau eiti šituo keliu ir dalinti tuos pinigų, kurių dar šiandieną net nėra, ir bandyti paskirstyti ten, kur jų nėra. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norėčiau atkreipti kolegų Seimo narių dėmesį, kad prasidėjo balsavimo langas, todėl prašome grįžti į savo vietas. Taip pat siūlyčiau balsavimo langą pratęsti iki tol, kol pabaigsim visus klausimus. Balsuojame.

Balsavo 101: už – 61, prieš – 5, susilaikė 35. Pritarta po pateikimo.

Pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas. Kaip papildomi siūlomi Kaimo reikalingų ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetai. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Galima.

Per šoninį mikrofoną – M. Katelėnas. Prašom.

M. KATELYNAS (LSDPF). Kadangi projekte yra siūloma sumažinti valstybės gaunamą dalį, turbūt reikėtų Vyriausybės išvados. (*Šurmūlys salėje*) Yra pasiūlymas? (*Šurmūlys salėje*) Skaitykite projektus. (*Šurmūlys salėje*) Balsuojame.

PIRMININKĖ. Ar galėtume... (*Balsai salėje*) Ar siūlymas frakcijos vardu, Martynai? Ne, ne frakcijos vardu. Per šoninį mikrofoną, pirma buvo E. Rudelienė. (*Šurmūlys salėje*)

E. RUDELIENĖ (LSF). Mes frakcijos vardu siūlome Vyriausybės išvadą, nes tai vis dėlto yra biudžeto pinigai, ir jeigu dar proporcijos keičiasi: 50:50, ką mes šiandien girdėjome, tai...

PIRMININKĖ. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną, prašom.

T. DOMARKAS (NAF). Norėčiau, kad būtų įtrauktas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas į svarstymą dėl B. Ropės įstatymo. (*Balsai salėje*) Papildomai.

PIRMININKĖ. Jau buvo paminėta, kaip papildomas komitetas. Manau, kad mes jau pritarėme tam. Balsuojame tada dėl Vyriausybės išvados.

Užsiregistravo 106, balsavo 103: už – 58, prieš – 22, susilaikė 23. Prašome Vyriausybės išvados.

14.51 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-203 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-203. Pranešėjas – R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Miškų įstatymo 4 straipsnį, tai yra praėjusios kadencijos įstatymo projektas. Esmė yra tokia, kad šiuo metu Lietuvoje, pasak Nacionalinės žemės tarnybos, yra valstybinės žemės, kuri apaugusi miškais. Tai beverčiai miškai, šlaitai, vadinamieji kolūkiniai, tarybiniais laikais tarp kolūkių sustumdyti miškeliai, tokie apaugę. Šiandien į tuos miškus dėl ekonominio efektyvumo urėdijos tiesiog neatsižvelgia ir jų nenori administruoti, nes tai yra per brangu. Ekonominio kašto, ūkinio kašto iš jų irgi negauna. Valstybė negali to paties miško leisti žmonėms pasimalkauti ir gauti už tai pinigų, nes jis yra nepriklausomas ir patikėjimo teise nevaldo urėdijos. Mes siūlome tokius sklypus, jeigu atitinka reikalavimus ir jeigu urėdija nepasinaudoja prioritetu išsipirkti arba pasiimti šitą žemės sklypą iki 10 hektarų, leisti aukciono būdu šitos žemės sklypus parduoti, o gautus pinigus skirti urėdijai, kuri galėtų įveisti mišką, iš to paties fondo pirkti žemę ir įveisti ūkinį mišką. Tai toks yra siūlymas. Čia praeitos jūsų kadencijos buvęs dalykas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų norėtų paklausti septyni Seimo nariai. Pirmoji klausia A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Remigijau, už dėmesį miškams šioje kadencijoje. Nameliai labai stipriai nuėjo. Šitas irgi toks įdomesnis projektas. Aš atkreipčiau dėmesį, kad turime ir Teisės departamento išvadą su tikrai svariomis pastabomis, ir antikorupecinį vertinimą, kur yra kritinių pastabų. Bet galbūt jūs galėtumėte padetalizuoti, kaip įsivaizduojate urėdijos atsisakymą perimti žemę, nes nėra, kad urėdija perka žemę – urėdija valdo miškus patikėjimo teise, jai nereikia nieko nupirkti. Dabar jūs rašote savo projekte, kad jeigu yra urėdijos atsisakymas, taip. Gal galite papasakoti, kaip tas atsisakymas ateis? Ar Aistė ateina į urėdiją, sako: aš noriu to sklypo, gal jūs galite atsisakyti?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Aiste, labai geras klausimas. Tai yra praėjusios kadencijos, tai yra jūsų, iškeltas klausimas Vyriausybei, šitas buvo jūsų čia iškeltas klausimas. Šitas klausimas buvo iškeltas jūsų. Dar kartą. Žemaitijoje buvo pasitarimas ir Žemaitijoje ūkininkai kreipėsi tuo metu į jūsų Vyriausybę, dalyvavo jūsų Seimo nariai, kiek aš prisimenu, ir buvo klausimas: yra traka, yra paupiai, urėdijos jų nevaldo. Ir sako: mes norime atiduoti urėdijoms. Urėdijos sako: nenorime mes jų priimti, nes ekonomiškai neefektyvu naudoti. Dabar mes klausiamo, kiek Lietuvoje, – galite atsiversti straipsnius, tekstus pažiūrėti, buvo kelios laidos, padarytos ta tema, – tada buvo klausimas, o kiek yra tokių žemės sklypų? Tai sako: mes šiandien negalime atsakyti. Pirmiausia juos reikėtų inventorizuoti, pasidaryti kadastrinius matavimus šitų žemės sklypų ir tada pasiūlyti urėdijai patikėjimo teise juos perimti. Dabar šitų trakelių niekas patikėjimo teise nevaldo, netvarko ir jos yra neprižiūrėtos. Jeigu norėsite, Aiste, atekite, asmeniškai aš jums pagal GIS'o duomenis parodysiu Rietavo, parodysiu Kelmės pavyzdį, Šiaulių rajoną, nes buvo parodyta. Ir jeigu urėdija... Kaip ir dabar yra: tu nori parduoti privačią žemę – Nacionalinei žemės tarnybai turi duoti pranešimą. (*Balsas salėje*) Taip. O šičia yra, kadangi jinai yra valstybinė ir patikėjimo teise urėdija nevaldo, tai mūsų yra siūlymas: suformuojamas žemės sklypas, urėdijai pasiūloma šitą žemės sklypą perimti patikėjimo teise ir, jeigu urėdija atsisako, tada Nacionalinė žemės tarnyba įgyja teisę šitą žemės sklypą parduoti aukciono būdu, tą mišką, šlaitą ar kažką panašaus, kas tenai yra, kas neefektyviai yra, ir tuos pinigus skirti urėdijai. Gali kitą modelį...

PIRMININKĖ. Dėkoju.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). ...daryti. Gerbiama Aiste, reikia ir Vyriausybės išvados, ir šiandien reikia Antikorupecijos komisijos išvados. Dėl šito projekto būtina, kad šitas projektas gautų šitas išvadas, kitaip nebus. Tai aš ir sakau, dėl ko aš sakau, gal jau Antikorupecijos komisija išvadą parašė, nemačiau.

PIRMININKĖ. Dėkojame už atsakymą. Klausia I. Vėgėlė.

I. VĖGĖLĖ (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Gerbiamas Remigijau, klausimas toks: iš tiesų projekte tai... pats paminėjote tuos etapus, kaip kas turėtų būti, bet projekte to nesimato, projektas yra labai paprastas, trumpas, keli sakiniai. Iš projekto yra akivaizdu, kad šitie įsiterpę žemės sklypai bus parduodami, bus leidžiama parduoti juos privatiems asmenims. Miškai, vėl pabrėžiu, kokia rizika yra, kad šitie miškai išliks ir nebus iškirsti? Kodėl mes darome, perleidžiame, pardavinėjame privatioms rankoms, o ne siekiame padaryti valstybinį mišką? Mes tą galime padaryti ir įstatymu, ką sakote, urėdijoms perduoti. Mes galime tą padaryti įstatymu, laisvai. Kodėl pasirenkamas toks būdas Lietuvos miškų atžvilgiu? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Tai nepasiimamas, nepasirenkamas miškų atžvilgiu. Aš perskaitysiu įstatymo projektą. Tai yra Laisvos valstybinės žemės fonde esantys ir nepanaudoti nuosavybės teisėmis atkurti valstybiniai miškai. Tai, ką ir gerbiama Aistė klausia, tai reiškia, kad patikėjimo teise šiandien jie yra niekieno nevaldomi, pasakysiu ūkiškai – bešeimininkiai, nes niekas neturi teisės įkelti kojos, nes niekas nėra tos teritorijos administratorius – ūkiškai. Neperduodami patikėjimo teise valdyti miškų urėdijai yra 10 hektarų ir mažesni, tai yra įsiterpia į valstybinės reikšmės miškus arba su jais ribojasi, viena. Antra, arba ribojasi su žemės ūkio paskirties žyme. Tokie valstybinių miškų sklypai, esant miškų urėdijos atsisakymui juos perimti, perduodami aukciono būdu. Tai įstatyme labai detalai yra parašyta. Tik tai ministras savo įsakymu turės numatyti, kada raštas yra: per 30 dienų, per 15 dienų ar per pusę metų turi būti ir panašiai.

Šitos teritorijos, gerbiamas Ignai, šiandien yra bešeimininkės, tiesiog tenai niekas negali šeimininkauti, valstybė iš to negauna pajamų, valstybė negauna žemės mokesčio ir mes tiesiog turime gal kelis tūkstančius hektarų, gal 1 tūkst. hektarų, kur šiandien išvis jokios naudos nėra valstybei. Jeigu yra galimybė prisidėti prie miškų atsodinimo ir naujų miškų ploto įveisimo, už tuos gautus pinigus, kad urėdija prie savo pirkčių... Netrukus į Tauragę, man atrodo, dar kitą savaitę, Aplinkos komitetas turėtų važiuoti, tai žemė buvo išpirkta iš ūkininkų ir naujoje žemėje dabar bus įveistas miškas. Tais pinigais galėtų pasinaudoti ir jie. Jeigu valstybė nuspręstų dėl kito požiūrio, kad už tuos parduotus miškus mes galėtume skirti gynybai, tai čia jau ne mano teisė yra, tą sprendimą galėtų priimti jau valstybė, mes visi kartu. Kai buvo rengiamas projektas, buvo rengiamas projektas grynai pritaikyti, kad tie pinigai nueitų urėdijoms.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Remigijau, iškeliate aktualią problematiką, nes iš tikrųjų baigėsi žemės gražinimas ir laisvas miškų fondas, kuris buvo skirtas tam, kad atgautų ne žemę, bet mišką, turėtų eiti į privatizavimą arba į urėdiją iš dabartinės NŽT, kaip valdytojos. Ir čia ne 5 tūkst., ne 10 tūkst., bet 95 tūkst. hektarų. Bet aš truputį dėl retorikos. Man atrodo, į privačių savininkų rankas, turėtume sutarti, eina ūkiniai miškai ten, kur vykdomi kirtimai. Dabar savo retorika sakote: urėdija nenori neproduktyvių miškų, kurie yra reikalingi bioįvairovei, ir juos privatizuokime. Tai mes įlįsime į konfliktą, nes pati esmė turėtų būti tokia, kad, kaip ir dabar įstatyme yra, saugomoje teritorijose – tik urėdijai, bioįvairovei svarbūs miškai, neproduktyvūs – urėdijai, o ūkiški miškai eina miškų ūkiui.

PIRMININKĖ. Laikas.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Simonai.

S. GENTVILAS (LSF). Gal galite reflektuoti?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Simonai, esate labai teisingas. Gal ir galėtume tada, jeigu po pateikimo pritarsite, dar registruoti tą pasiūlymą dėl šio projekto. Čia ir kalbama apie ūkinius ir beverčius miškus. Tai nėra apie „Naturą“, apie kažką. Tiesiog nežinau, aš sakau, galėsiu parodyti, nes tada dar pristatė šitą poziciją. Grynai tarybiniais laikais tarp kolūkių buvo akmenys, sustumdytos žemės, dar kažkas, hektaras, pusantro hektaro miškiukas (karklai, žilvičiai, juodalksniai, baltalksniai), kuris yra visiškai bevertis. Griūva, pūva, krenta, ir niekas nieko nedaro jame. Labai gera pastaba, Simonai. Aš manau, jeigu kolegos pritars, tai tikrai aš pats pasirašysiu po jūsų siūlymu, kad tikrai ūkiniai, ir imant IV kategoriją, tai tikrai taip.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, tik trumpa replika. Griūva, pūva, krenta, tai jūsų ministras pasakytų kitaip: tai puiki buveinė. Tiksliau, vienas iš viceministrų. Kai mes buvome išvažiavę, matėme, kur griūva, pūva, krenta. Tai šiek tiek galbūt retoriką reikėtų keisti, bet tikrai geras projektas ir pritariu tam. Tik toks trumpas klausimas: kodėl 10 hektarų? Ar tai lygiai taip pat dėl žemės ūkio paskirties žemės? Galbūt darėte statistiką, kiek tokių sklypų yra? Kiek man teko domėtis tuo klausimu, tai atrodo, kad ten turbūt iki 5 hektarų...

R. ŽEMAITAITIS (NAF). 5–7.

K. MAŽEIKAS (DFVL). ...daugiausia yra tokių, o ten 10, tai yra turbūt vienetai. Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Pasakysiu dėl ko, gerbiamas Kęstuti. Buvo projektas, buvo pirminis projektas po tuometinio susitikimo, jeigu aš neklystu, 2021 ar 2022 metais. Bijau dabar sumeluoti, dar reikėtų atkapstyti tą susitikimą, matyt. Buvo kalbama, Kęstuti, apie 5–7. Bet Nacionalinė žemės tarnyba pateikė kuriozinių pavyzdžių, kada yra miškelis ir skiria tiesiog servitutinis keliukas, miškelis ir skiria melioracijos griovys, ir išeina taip, kad kaip ir bendrame plote, viename plote yra 5, kitame yra 3 arba priešingai – ten 4, 4 ir panašiai. Tai tik iš tos pozicijos buvo pasakyta 10. Tikrai, gerbiamas Kęstuti, atvirai pasakysiu: nežinau, gal gali būti ir 5, ir 7, ir 4. Tam yra Aplinkos apsaugos komitetas. Jūs pasidomėsite. Aistė tikrai per Aplinkos, per Nacionalinę žemės tarnybą užklauso detalių duomenų ir pateiks, nes seniai yra. Sakau, čia gal prieš trejus metus buvo projektas, tai aš jau neatsakysiu tų skaičių tikrai.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽ-KŠSF*). Gerbiamas kolega, dar prieš penkerius metus buvo automobilių taršos mokestis priimtas ir ten buvo nurodyta, kad dalis to mokesčio turi eiti naujam miškui sodinti, perduodama miškų urėdijai. Buvę valdantieji liberalkonservatoriai nė vieno medžio nepasodino ir nevykdė šito įstatymo. Kaip jūs galvojate, ar reikėtų gal pagaliau pradėti vykdyti tą įstatymą? Miškų urėdijai perduoti 2, 3, 10 tūkst. hektarų to ploto, iš to mokesčio pasodinti tą mišką ir turėtume 10–20 tūkst. hektarų naujo miško?

R. ŽEMAITAITIS (*NAF*). Kaip ūkininkas ūkininkui atsakysiu: kai 10–20 atiduosi, Europos Komisijoje tau tokia raudona lempa užsidegs dėl daugiamečių pievų ir arimų neariamų, tai, man atrodo, dings noras tuos 10–20 tūkst. paversti. Taip, aš manau, kad kartais mes, politikai, daug prisišnekame, daug pažadame ir kartais tikrai nevykdome, kartais atsitraukiame nuo tam tikrų dalykų. Automobilinis mokestis yra tas pavyzdys. Man atrodo, ir Simonas sutiks, kad užkarta kartelė buvo, pinigų reikėjo, juos paėmė.

Lygiai taip pat, gerbiamas Valiau Ažuolai, akcizas turi būti skirtas, turi būti skiriamas išimtinai keliams. Iš akcizo surenkama 42,7, man atrodo, ar ne? Ar 43... Reikėtų patikslinti 2025 metų duomenis. Kur atitenka? Atitenka visai kitoms reikmėms. Tai aš dėl to čia ir įtraukiau, kad atitektų išimtinai urėdijoms. Būtent į įstatymą mes tai ir įtraukėme, nes jau tuo metu buvo bandoma gudrauti: neva atiduokite mums į nacionalinį biudžetą, o mes iš nacionalinio biudžeto duosime urėdijai pagal poreikį ir mes tuos miškus atsodinsime. Žinau aš tuos dalykus, kai nueina į nacionalinį biudžetą. Kai ten nueina, tai jau nieks ir nebegauna.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Motyvai už – K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Turbūt būtų tikrai mažiau klausimų buvę, jeigu projektą būtų pristatęs ne Remigijus, ypač iš kolegų iš dešinės. Na, čia juokauju. Bet iš tikrųjų turbūt projektas pats yra tos idėjos, kur jau kelinta kadencija iš vienos pusės arba kitos pusės bandoma priėti. Mes lygiai taip pat dalį miškų perdavėme tiek urėdijai, tiek savivaldybėms. Simonas irgi būdamas ministru nemažus plotus perdavė, bet turbūt šiuo projektu kompleksčiau žiūrima į problemą. Turbūt svarbu, kad tai, kas urėdijoms ūkininkauti yra palanku ir tinkama, ir turėtų atitekti urėdijoms, kas ribojasi su saugomomis teritorijomis, ten yra tam tikrų saugomų vertybių, turėtų būti perduota jiems. Tikrai logiška, kad savivaldybių pakraščiuose esantys miškai galėtų tapti parkais ir žmonių lankytinomis vietomis, o būtent tie šiek tiek mažesni, negu numatyta projekte, sklypeliai tikrai galėtų būti parduoti kitų besiribojančių sklypų savininkams. Ten būtų galima vykdyti ar ūkinę veiklą, ar galbūt nusipirkę tie žmonės puoselėtų kaip saugomas teritorijas, galėtų perduoti fondams, kurie tuo užsiima, įveiklinti. Mažų mažiausiai valstybei iš to turėtų būti naudos, nes, kiek kartų teko kelti šį klausimą, ar tai būtų žemės ūkio paskirties žemė, ar miškų, visada tenka konstatuoti, kad pats prasčiausias žemės savininkas ir tvarkytojas yra valstybė. Tikrai tą klausimą reikėtų spręsti ir rasti tinkamus tos žemės savininkus. To ir linkiu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai prieš – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Nesu prieš, bet nesu ir už. Čia labiau dėl skeptiškos nuomonės, kad čia nekompleksiškas pasiūlymas. Gerbiamas Remigijus, turėdamas deleguotą ministrą P. Poderskį, galėtų paprašyti: dabar yra rengiama išvada dėl Miškų įstatymo, joje turėtų atsispindėti šitie dalykai be diskusijų Seime ir kompleksiskai įvertinti. Pernai apsispręsta didinti miškų apsaugą tiek valstybiniuose, tiek privačiuose miškuose ir privatiems miškų savininkams per 20 metų reikia sumokėti 320 mln. eurų kompensacijų. Tai yra maždaug tokie nuosavybės apribojimai. Susitarta, kad dalis šitų... arba visa suma, 320 mln., ateis iš miškų privatizavimo, tų, kurie nereikalingi nuosavybei grąžinti. Tai yra tai, apie ką Remigijus šneka: per aukcionus paleisti dalį miškų ir gautus pinigus sumokėti tiems miškų savininkams, kurie gauna didesnius aplinkosauginius ribojimus už miškų grupių pakeitimus. Toks yra kompleksiškas priėjimas: per išvadą dėl Miškų įstatymo, per dabar Aplinkos ministerijoje esantį Miškų įstatymą. O šitas toks *ad hoc* pasiūlymas: kol kas buvo 3 hektarai, pirmenybė buvo įterpiamiems sklypams, dabar žiūrime, kad pirmenybė atsiranda ir žemės ūkio, taip sakant, ūkininkams tapti miškininkais, gal ir teisingas, bet vis tiek tolumoje

reikia matyti, kad proporciją tarp valstybinių ir privačių miškų reikia išlaikyti sveiką. Kaip sakė K. Mažeika, privatus miško savininkas turi turėti erdvę čia, Lietuvoje. O tais gautais privatizavimo pinigais mes galėsime kompensuoti už aplinkosauginius ribojimus. Aš labai raginu Finansų ministeriją irgi girdėti tą lygties matematiką – dalį pinigų pervesti už kompensacijas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Prieštaraujančių nėra? Gerai, balsuojame.

Užsiregistravo 101, balsavo 101: už – 72, prieš – 5, susilaikė 24. Pritarta po pateikimo. Pagrindiniu komitetu siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas, kaip papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Taip pat pats pranešėjas išsakė poziciją, kad reikia Vyriausybės išvados ir antikorupcinio vertinimo. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Galime, prieštaraujančių nėra. Ačiū.

15.09 val.

Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-133 (pateikimas)

Paskutinis šios darbotvarkės klausimas, 2-4 klausimas – Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, pripažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XVP-133. Pranešėjas – R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti minėto įstatymo 8 straipsnį. Būna dažnai klausimų, tai pamėginsiu perskaityti, kam jis bus taikomas, kam nebus taikomas arba neturės būti taikomas: „Prisipažinusių asmenų apsauga ir duomenų paskelbimo atvejai.“ Užregistruotų, prisipažinusių ir įrašytų į įskaitą asmenų pateikta informacija ir duomenys apie juos yra išslaptinami nuo 2026 m. sausio 1 d. (prieš tai buvo 75 metai, tai buvo taikoma visiems) ir saugomi įstatymų nustatyta tvarka (čia darome išimtį), išskyrus valstybės pareigūnus, valstybės tarnautojus, teisėjus, žvalgybos pareigūnus, profesinės karo tarnybos karius, valstybės ir savivaldybių įmonių, biudžetinių įstaigų ir šių juridinių asmenų struktūrinių padalinių vadovus, jų pavaduotojus, viešųjų įstaigų, kurių bent vienas iš steigėjų, dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, ir jų struktūrinių padalinių vadovus ir jų pavaduotojus, viešuosius informacijos rengėjus ir skleidėjus, politinių partijų narius. Vadinasi, dėl to, kas buvo saugoma, asmenų, kurie buvo prisipažinę, viskas gerai – mes juos ir saugome, išskyrus asmenis, kurie šiuo metu eina pareigas, bet jiems atskleidimas arba šitos informacijos pateikimas, ar jie buvo kadriniai darbuotojai arba bendradarbiai, nėra prieinamas. Siūlome šitą asmenų, subjektų sąrašą, ratą ir išviešinti, kad būtų šitie duomenys prieinami viešai.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Jūsų paklausti norėtų A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis kolega, norėčiau paklausti: o kaip su tomis bylomis, kurios iškeliavo į Rusiją, kaip su tais asmenimis? Mes išviešinę turbūt apie juos nesužinosime nieko? Ar yra kokie nors, sakykime, algoritmai, kaip mes galėtume tuos asmenis atskleisti, nes turbūt čia tie vertingiausi ir yra kagėbistai, kurių bylos buvo išvežtos į Rusiją? Ir kodėl oponentai dėl šio mūsų siūlymo svaidosi tokiais kaltinimais, kad, atskleidę kagėbistų, kurių nebūna buvusių, pavardes, neva pasitarnautume Kremlui ir Rusijai? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiamas kolega. Tikrai galiu paneigti dėl oponentų, kai sako, kad pasitarnautume Rusijai. Priešingai, šitą situaciją, arba šitų duomenų atskleidimą tų pareigūnų, kurie užima pareigas, oponentai suplaka į viena, gerbiamas kolega, ir kalba, sako: jeigu jau prisipažino, tai kodėl jūs norite išviešinti. Šiandien kalbama, jeigu tu esi bitininkas, sodininkas, ten daržininkas ir tau 84 metai, tu toliau sėkmingai ir būk daržininku, bitininku, niekas tavęs neviešins. Kalbame apie asmenis, kurie dalyvauja viešajame sektoriuje ir dalyvauja viešajame valdyme. Pavyzdžiui, aš galiu tokį įdomų sektorių paminėti. R. Valatka, žurnalistas, prieš keletą me-

tų publikuoja publikaciją, straipsnius, tarp kita ko, yra labai didelė publikacija, kaip jisai juokiasi iš Lietuvos valdžios, kad Lietuvos valdžia planuoja didinti gynybos finansavimą, kad valdžia planuoja stiprinti kariuomenę. Jisai šaiposi iš šito valdžios sprendimo, maždaug sako: jūs rusų nugalėsite, jūs kvailiai ir šiokie tokie. Aš jums galėsiu publikaciją persiųsti, pamatytumėte bet kas. Dabar, praėjus kažkiek metų, jis kaltina priešingą pusę. Tai va įsivaizduokite, jeigu mes turime tokį žurnalistą, kuris galimai buvo bendradarbis kagėbistas, tai kas gali paneigti, kad šiandien rusų specialiosios tarnybos jo nevaldo ir nekontroliuoja, taip bandydamos formuoti nuomonę ar poziciją? Kas, gerbiamas Artūrai, gali mums pasakyti, kad vienoje, pavyzdžiui, nežinau, iš valstybės arba savivaldybės įkurtų įmonių, kuri atsakinga, pavyzdžiui, už Klaipėdos valstybinio jūrų uosto dumblo išvežimą, narų sistemą, kas gali paneigti, kad vienas iš akcininkų arba vienas iš vadovų būtent žmogus yra bendradarbis ir tą informaciją gali nutekinti priešiškomis šalims, kaip antai dėl dujų terminalo? Manau, kad priešingai, tokių duomenų išviešinimas ir tokių asmenų atskleidimas kaip tik apsaugos Lietuvą nuo didesnio blogio, kuris gali ištikti, nes atėjus valandai X šitie žmonės gali iškelti bilietą.

Tai, ką jūs kalbate apie ratą asmenų, subjektų, kur bylos išvežtos į Maskvą, Vokietiją, ten turima informacijos kažkiek. Čia, aišku, gali pasakyti istorikai, kurie tą tyrinėja, dar yra nemažai publikacijų parašyta. Taip, gerbiamas Artūrai, Lietuvoje yra apie 8 tūkst. bylų, iš jų realiai 1,5 tūkst. tų, kurie prisipažino, vadinasi, 6,5 tūkst. yra ta pilkoji masė. Kiek yra tokių, sunku pasakyti. Bet ką mes randame Ypatingajame archyve, kitose kartotekinėse bylose, na, pavyzdžiui, kelionę į Australiją, kelionę į Indiją, kelionę dar kur nors, tai neturime konkrečios informacijos, kad žmogus buvo KGB bendradarbis, neturime tos informacijos, bet iš kitų bylose esančių duomenų galima susidaryti vaizdą, kad tas žmogus buvo.

Gerbiamas Artūrai, kitas jums atsakymas. Tarybiniais laikais išvažiuoti mokytis į Vakarų Europą nebuvo taip lengva, tave išleisdavo, bet su viena sąlyga – tu, nuvažiavęs į Vakarų Europą arba į Italiją, arba į Prancūziją, prisistatai ambasadoje, ambasadoje susitinki su X darbuotoju, tau duoda pasirašyti ir sako: kai tu grįši, turėsi duoti raportą. Tai vėlgi tokios informacijos yra gana daug ir iš tos informacijos galime susidaryti tam tikrą vaizdą. Todėl aš manyčiau, kad tada reikės sudaryti specialią komisiją Valstybės saugumo departamente kartu su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru ir ji tada turėtų spręsti dėl tų asmenų, dėl kurių yra neaišku. Tai tokia ir yra mintis – tiesiog atskleiskime tuos dokumentus, ką padarė estai. Aišku, estai, latviai yra skirtingi, nes duomenų sistema buvo didesnė.

Atsiprašau, ilgai, nes daug klausimų.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, gal jūs galėtumėte tikrai trumpiau atsakinėti, nes jūsų yra labai daug norinčių paklausti. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (NAF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, viešojoje erdvėje ne kartą nuskambėjo, kad teikiamas įstatymo projektas yra tarsi kompromisinis variantas. Ko vis tik jame trūksta, jeigu trūksta, ir ar, jūsų žiniomis, KGB voratinklis yra pasiekęs ir Lietuvos Respublikos Seimą? Nebūtinai šios kadencijos, galbūt ankstesnėje kadencijoje, nes gal tai būtų paaiškinimas, kodėl tas įstatymas ilgą laiką taip strigo ir dabar sukelia įvairiausių emocijų.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Dėl ko yra kompromisinis? Kompromisinis. Jeigu būtų kalba, kad mes išviešiname visus asmenis, tokiu atveju tai galimai prieštarautų Konstitucijai, ką ir Teisingumo ministerijos teisininkai irgi tarp eilučių bandė pasakyti, kad visa apimtimi negalima taikyti išviešinimo. Todėl buvo priimtas kompromisas – tik asmenys, kurie dalyvauja viešajame sektoriuje.

Kolega, ar yra, ar buvusiame Seime, tokios informacijos nėra. Bet kad asmenys glaudžiai buvo susiję su KGB, tai tikrai aš jums tą galiu garantuoti. Ir praėjusią kadenciją, ir užpraėjusią kadenciją mes matėme tam tikrų politikų, kurie labai akivaizdžiai protegavo vienas ar kitas Rusijos verslo įmones arba struktūras, turėjo labai dažnus susitikimus su šiomis struktūromis, tą iš tikrųjų tikrai išduoda. Ir netgi, gerbiamas kolega, apdovanojimai buvo suteikiami tam tikriems asmenims, kurie, žinote, man labai kiltų klausimas, atėjus valandai X, kuriai valstybei jie stotų tarnauti? Ir, kai aš matau, valstybinio lygio apdovanojimus duoda žmonėms ir po to tie patarėjai spaudoje vaizduoja labai šventus, o tas buvęs pareigūnas, saugumietis, tampa užsienio reikalų ministro

patarėju ir turėjo Sekretariatui vadovauti, žinote, man tada kyla abejonių, kurioje vietoje yra mūsų valstybės saugumas. Kol dokumentai nebus išviešinti, tol Lietuva visą laiką gyvens pavojuje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Zuokas.

A. ZUOKAS (MSNG). Kolega, norėčiau taip pat paklausti. Iš principo apskritai aš sutinku, kad valstybė įsipareigojo saugoti duomenis 25 metus ir savo pareigą įvykdė. Taigi, kaip sako, vietos diskutuoti, neįžeidžiant arba nepaneigiant teisingumo principų ir kriterijų, yra. Tačiau žiūrėdamas į jūsų įstatymo pataisą aš matau keletą keistų dalykų, kuriuos norėčiau, kad paaiškintumėte.

Jūs kalbate tikrai apie tuos, kurie šiuo metu dirba valstybės arba savivaldybių tarnybose arba ten toliau išvardinate. Bet turint omenyje laiką, kiek yra praėję, ir jų garbų amžių, tai greičiausiai čia mes kalbame apie 10, 15, 20 asmenų, nes iš viso yra apie 1 tūkst. 600 asmenų, kurie yra prisi-pažinę dėl bendradarbiavimo. Ir jūs minite viešosios informacijos rengėjus. Tai čia faktiškai visi žurnalistai tada išeitų, tarp jų ir minėtas R. Valatka, ir taip toliau. Ar čia nėra tokio, kaip sakyti, šiek tiek logikos trūkumo?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ne, galėsite, jeigu ką, papildyti. Įsivaizduokite, žmogus gimė 1970 metais, kagėbistu tapo 1989 metais. Tai kiek jam dabar metų? Tikrai nėra 86, gerbiamas Artūrai, ir tikrai ne 14 ir ne 15 asmenų. Kaip buvęs, kolega, žurnalistas, ko gero, žinote, kokie žurnalistai, at-gavus nepriklausomybę, staigiai išvertė *skūrą* ir tapo Lietuvos mylėtojais, o iki tol labai sėkmingai kai kieno kito saulę nešė. Ir dabar tekstuose tai galima pamatyti.

Dabar sakote – mes pažadėjome. Taip, valstybė buvo pažadėjusi ir prieš tai buvusiam teisės akte, bet tame teisės akte nebuvo 75 metų. 75 metai atsirado labai atsitiktinai Seime todėl, kad bu-vo pašantažuotas visas Seimas ir buvo atnešta alternatyva: arba balsuojate už 75 metus, arba ne-terminuotai. Todėl tuo metu ir aš, buvęs Seimo narys, ir dar 84 Seimo nariai, sėdėdami šitoje salė-je, pasirinkome blogesnę variantą, balsuodami už 75 metus. Nes buvo pasirinkimas – neribotai arba 75 metai. Tai mes tada rinkomės logiškai – 75 metus. Tai tuo metu, 2015 metais, jeigu gerai mano atmintis *neša*, mes buvome faktiškai apgauti ir tie 84 Seimo nariai, nes, pabrėšiu, kada buvo svarstymo stadija ir buvo lemiamas balsavimas tarp 75 ir neribotai, mums buvo pažadėta, kad bus atneštas kitas teisės aktas, kuris būtų apims valstybės tarnybą ir visose įstaigose dirbančius asmenis. Deja, jis nebuvo atneštas. (*Balsas salėje*) Nieko nepadarysi, Algirdai, sudėtingas klausi-mas. Daug atsakymų yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašau, Algirdai, iš vietos irgi nešūkauti. Klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Aišku, 2015 metais buvo galima ir iš viso nekeisti ir būtų problemos nebuvę. Bet mano klausimas būtų dėl pačios to sąrašo apimties, kaip minėjote, viešajame gyve-nančių asmenų... Nes paprastai sąrašai ir išvardinimas įstatyme lemia, kad kai kurie dalykai bū-na tiesiog praleisti. Šiuo atveju, tarkime, diplomatinis korpusas pagal tuos apibrėžimus nepaten-ka. Aš spėčiau, kad ir teisėjų padėjėjai nepatenka, nors suprantame, kad tai asmenys, ypač jeigu kalbame apie diplomatinį korpusą, galintys daryti įtaką valstybės santykiams netgi su kitomis valstybėmis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Taip.

A. ŠIRINSKIENĖ (DFVL). Kaip jūs matote šio sąrašo perspektyvą ir ar vis dėlto nevertėtų eiti tuo platesniu variantu, kuriam yra Seimas jau pritaręs po pateikimo ir A. Anušausko buvo pa-teiktas?

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Aš manau, kad anksčiau ar vėliau tie projektai tikrai bus sujungti. Jūs esate absoliučiai teisi dėl diplomatinio. Su mūsų keletu bendrų pažįstamų diskutavome, tiesiog, kaip žinote, tas įstatymas buvo įslaptintas, išslaptintas, sumaišytos tos raidės ir, deja, tas nepasi-pildė. Tai tikrai mes papildysime dar vienu subjektų sąrašu, tai yra diplomatinėse tarnybose dir-bančiais asmenimis.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Klausti skirtas laikas baigėsi. Motyvai. Už – A. Skar-džius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (NAF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. 25 metai visiems kagėbistams pakanka-mas laikas. Įsipareigojimas įvykdytas. 2015 metais mes priėmėme įstatymą ir tada jau reikėjo juos

visus išviešinti. Panašiu laiku, 2018 metais, latviai tą padarė ir nieko tokio, jeigu ten išlindo ir buvusių premjerų pavardės, Latvija nuo to ir demokratija Latvijoje nesugriuvo. Todėl Latvija yra ir kaimyninės valstybės tikrai labai sektinas pavyzdys.

Lietuva, kaip pasirodo, turi, net ir pačios teisingiausios partijos, visokių manovų, kurie ten metų metus sėdi užsimaskavę ir tyliai Morzės abėcėle į Kremlių perduoda žinias iš Šiaulių strateginio miesto, kur įsikūręs strateginis karinis aerodromas, ar iš panašių kokių nors duomenų... Turime labai įdomias sutartis su visokiais LITASCO, atiduodame jiems valdyti strateginius objektus. 2012–2015 metais, kas, atrodo, jau šiuo laiku net nebėra įsivaizduojama, bet, pasirodo, gali, ateina mūsų draugai, kaimynai ten tie gerieji, ir valdo mūsų strateginius objektus.

Ir dar šiandieną mūsų pareigūnai, kurie pasirašė tas sutartis, užima aukštas pareigas kitose valstybės institucijose, šiltai pasodinti. Atsakomybės jokios, sutartys įslaptintos. Tai palaukiame, mes pradėkime, nukirpkime tą Gordijaus mazgą ir galų gale atsiskaitykime visuomenei kaip Tautos atstovybė, kad mes netoleruojame, nes buvusių kagėbistų nebūna.

PIRMININKĖ. Dėkui. Dėl motyvų prieš – D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽ-KŠSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, ištis užsirašiau pasisakyti prieš, nes kiekvieną kartą vis grįžtama prie šio įstatymo ir bandoma išviešinti tik dalimis. Reikia išviešinti visą ir iš karto. Kodėl? Todėl, kad tie, kas tuo metu davė pažadą, ištis žinojo, kad duoda pažadą tiksliai 15 metų, ir jisai įvykdytas. Nes tie, kurie prisipažino, žinojo, kad jų paslaptį laikys tik 15 metų. Tai čia yra viena.

Ir nereikia bijoti jokių, kad Konstitucinis Teismas pasisakys prieš, nieko panašaus. Juolab kad tas pirmas sąrašas yra dingęs. Vėliau antrą kartą pakartojo tą prisipažinimą. Bet jeigu nepavyks ir ši kartą mums visko išviešinti, reikėtų kelti klausimą, ar išvis toks pažadas buvo duotas teisėtai, ar tie žmonės, Aukščiausiosios Tarybos nariai, kurie pasižadėjo, atsiklausė mūsų tautos, ar tauta nori išvis duoti tokį pažadą. Taigi pirma dar kartą pabandome išviešinti, o jeigu ne, tai grįžtame prie klausimo, ar išvis toks pažadas galėjo būti duotas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Balsuojame.

Užsiregistravo 97, balsavo 93: už – 78, prieš – 4, susilaikė 11. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos. Siūloma svarstyti balandžio 29 dieną. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra, galima. Ačiū.

Replika po balsavimo. Pirmasis – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau pataisyti šiek tiek savo kolegą, nes jeigu jį kokie nors kagėbistai įkalbėjo alternatyviai balsuoti, tai tokio balsavimo nebuvo, nes aš balsavau prieš šitą įstatymą ir buvo dar keletas žmonių, kurie balsavo, nes toks buvo balsavimas: pratęsti dar 50 metų arba nepratęsti. Nereikia klaidinti žmonių, kad čia kažkas... Visi mes galėjome nu-balsuoti dar tada. Deja, politinė konjunkcija buvo šiek tiek kitokia, kuri ir atėjo su tuo įstatymu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Per šoninį mikrofoną – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (NAF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mielai gerbiami kolegos, jeigu prieš 3 savaites Seime buvo ieškoma penktų kolonų, žalių žmogeliukų, valstybės patriotų ir panašiai, aš labai siūlyčiau jums visiems pasižiūrėti į dešinę pusę. Sėdi žali žmogeliukai, ne visi, tarp kita ko, ačiū tikrai keturiems, kaip matau, opozicijos atstovams. Bet jeigu jūs dar abejojate žaliais žmogeliukais, matyt, konservatoriai yra tie tikrieji žali tarakonai, jeigu taip ūkiškai mes pasakysime.

Antras dalykas. Ne veltui 2007 metais Konservatorių partija ir buvo pripažinta turinčia teroristinių bruožų, bendraujančia su teroristinėmis organizacijomis. Taigi šiandien jūs ir atsiskleidėte, Bražuolės tilto sprogdinimas, Magdūtės... Šiandien jūs, balsuodami prieš arba susilaikydami, ir parodėte, kad esate penktoji kolona, kuri bet kada, bet kurią minutę išduosite valstybę. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašome nereplikuoti iš vietos.

S. Gentvilas per šoninį mikrofoną. Mandagiai.

S. GENTVILAS (LSF). Aš čia tik priminsiu, kad tas, kuris ką tik penkta kolona kažką vadino, prieš pusmetį sakė, bus tas pirmasis, kuris atskleis adresus čia gyvenančių ir dirbančių valstybės

patriotų. Žmonės taip greitai nesikeičia, per pusmetį nepasikeičia. Turėkime atmintyje, ką šnekėjo šitas ponas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Mielas Remigijau, jūs kelerius metus kalbėjote apie tai, kad čia atnešite didelį, ambicingą projektą. Atėjo A. Anušauskas ir atnešė keliskart ambicingesnį projektą. Tiesiog komitete mes rytoj jūsų šitą pateikimo stadiją perėjusį dokumentą integruosime į Arvydo pasiūlymą. Kam reikėjo visų šitų nesąmonių, rėkimų ir pykčio priepuolių? Žiūrėkite, Remigijau, susiimkite į rankas ir mobilizuokite savo žmones komitete rytoj. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LVŽ-KŠSF*). Kalbant apie ambicijas ir būtent KGB agentų išslaptinimą, tai Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos yra pats ambicingiausias projektas, kuris įstrigęs Teisės ir teisėtvarkos komitete. Aš labai tikiuosi, kad visi trys labai ambicingi projektai ir mūsų kalba apie visuotinį išslaptinimą bus sujungti ir visiems trims bus suteikta tolesnė eiga. Aš labai tikiuosi, kad šitas įstatymo pateikimas leis ir galų gale užbaigs visą šį procesą, kurio tikrai laukė daugelis žmonių, ypač tų, kurie nukentėjo. Nukentėjo visos šeimos nuo šitų bendradarbiavusių su KGB, kaip čia juos pavadinti, nes dabar taip atrodo, kad mes turime vos ne medalius jiems užkabinti už tai, kad jie bendradarbiavo, ir saugoti, ir saugoti iki negaliu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Visos replikos išsakytos, visi darbotvarkės klausimai apsvarstyti. Registruojamės.

Užsiregistravo 99 Seimo nariai. Balandžio 15 dienos vakarinis posėdis baigtas. Gero vakaro! (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

MINĖJIMO, SKIRTO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO 35-MEČIUI, IR VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS STIPENDIJOS ĮTEIKIMO CEREMONIJOS STENOGRAMA

2025 m. kovo 11 d.

T. JAČIAUSKAS. Jo Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda. Prašome sėstis.

M. IBELGAUPTAS. Laiškas. Gerbiami Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signatarai, pradėjęs rašyti jums laišką, atvirai sakant, negalvojau apie Lietuvą ir jos laisvę. Pirmiausia mažiau apie laišką, kaip kalbėjimo būdą, apie laiško prigimtį, jį, kaip kreipimąsi ir pranešimą. Iš istorijos pamokų į mano atmintį sugrįžta laiškai, kuriuose buvo siunčiami ultimatumai, prašoma pagalbos, tikimasi dialogo, laiškai iš Amerikos ir Sibiro, laiškai iš bunkerių. Istorija verčia galvoti apie laiškus, kurie skelbia griūtį ar išsigelbėjimą, šlovę ar pralaimėjimą, arba laiškus, kurie taip ir liko neišsiųsti, nepasiekę adresato, buvo perrašomi, braukomi ir deginami. Istorija skatina suvokti laiškus kaip laikmečio dokumentus, taip pat ir literatūra, iš kurios pamokų laiškus pažįstame kaip žanrą. Čia mes atrandame žmonių santykius, mokomės suprasti, kas yra vidinis balsas, ką reiškia rašyti iš ilgesio ar džiaugsmo. Pradėjęs rašyti jums laišką, akimirksniu pajutau, kad manyje veikia du balsai – tarsi išorinis, visos mano kartos balsas, skatinantis jumis didžiuotis ir dėkoti už nepriklausomą Lietuvą, ir vidinis, mano paties balsas, raginantis šiandien pasakyti tai, ko garšiai nesu sakęs net ir savo tėvams.

Jūs teisūs – dar daug nesuprantu apie pasaulį, ne visus jo dėsnius galėčiau paaiškinti, ne viską ir jūs man skubate atskleisti, turbūt norėdami ir apsaugoti, ir leisti susivokti pačiam. Puikiai suprantu, kad laisvę čia stovėti padovanojo jūsų karta, kad ne mes, o jūs žinote, kas yra priespauda ir ką reiškia iš jos išsivaduoti. Bet taip pat suprantu ir tai, apie ką šiandien kalbatės patylomis, nenorėdami mūsų išgąsdinti. Suprantu jūsų nerimą ir neviltį, skaitant laiškus, kuriuos naujomis formomis mums kasdien transliuoja pasaulio tikrovė. Jūsų tėvai saugojo jus – jūs trokštate apsaugoti mus. Lietuva todėl ir yra laisva, nes vienas žmogus čia visada rūpėjo kitam. Tai mes suprantame ne vien iš laiškų – pirmiausia tai jaučiame kaip kartą, kurią užaugino laisvė. Laisvė spręsti patiems, kas ir kodėl mes esame.

Rašydamas laišką jums, gerbiami signatarai, rašau šį laišką visiems Lietuvos seneliams ir tėvams, norėdamas pasakyti, kad jūsų klausydamiesi mes išmokome savo kalbos. Jus girdėdami mes bręstame kaip balsas Lietuvos, kaip vidinis, pats giliausias mūsų visų balsas, čia skambėjęs prieš 35-erius metus, čia skambantis ir šiandien.

Ekrane rodomi istoriniai kadrai: Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas perskaito Kovo 11-osios Aktą dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo ir paskelbia Akto priėmimo rezultatus. Kovo 11-osios Akto signatarai, susiėmę už rankų, skanduoja „Lietuva!“.

Giedama „Tautiška giesmė“ kartu su soliste Lukrecija Vasiliauskaite.

T. JAČIAUSKAS. Dėkojame jaunajai solistei Lukrecijai ir laiško signatarams autoriui Matui, šiandien kartu su visa Lietuva švenčiantiems Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 35-metį.

Tradiciškai Kovo 11-ąją centrines šios salės tribūnas puošia Lietuvos miestų ir rajonų herbai, simbolizuojantys mūsų valstybę – Lietuvos Respubliką.

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda. (*Plojimai*)

Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kalba

G. NAUSĖDA. Mieli Lietuvos žmonės, gerbiami Seimo Pirmininke, Ministre Pirmininke, gerbiami Prezidentai, Atkuriamojo Seimo Pirmininke, net jeigu dabar jūsų salėje nematau, kreipiuosi

į jus taip pat, gerbiami Estijos, Latvijos, Lenkijos, Suomijos, Ukrainos parlamentų pirmininkai, Islandijos Altingo Pirmininko pirmoji pavaduotoja, brangūs Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai, Jūsų Ekscelencijos ambasadoriai, gerbiami Seimo nariai, prieš 35-erius metus šioje istorinėje salėje sužaliavo mūsų Laisvės pavasaris. Taip ilgai lauktas tautos, visuomenės, valstybės atgimimas prasiskleidė atkurtos Nepriklausomybės žiedu.

Galingas laisvės troškimas, kylantis iš šimtametės Lietuvos istorijos – brangių „Aušros“ puslapių, pokario pasipriešinimo, laisvės kovotojų aukų, Baltijos kelio vienybės, tądien nepaliko vietos abejonei. Vėlų Kovo 11-osios vakarą jautėmės besąlygiškai, galutinai laisvi. Taip, kaip laisva gali būti tauta, atsukusi nugarą prievartai ir baimei, kad dar kartą didvyriškai prikeltų savo valstybę iš pelenų.

Gerbiamų Nepriklausomybės Akto signatarų apsisprendimas mums padėjo išsinerti iš varžančių kruvinos imperijos marškinių. Nuo tos akimirkos oriai žengėme savo keliu, trokšdami, kad pasaulis mus matytų drąsiai besistiebiančius aukštyn, skubančius kurti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Šiandien, matuodami bendromis pastangomis įveiktą atstumą, suprantame, kad svarbiausias mūsų stiprybės šaltinis visada buvo tautos vienybė. Tas nemarus, krūtinę deginantis bendros idėjos, bendro tikslo, bendrų vertybių siekis.

Nepriklausomybės aušroje jautėmės pašaukti ginti lietuvišką žodį, šalies laisvę ir joje gyvenančių žmonių orumą. Tai padėjo mums atlaikyti Sausio 13-osios išbandymus, nuolatinės provokacijos, ekonominę blokadą, barbariškus pasienio punktų puldinėjimus.

Dabar ne metas atsipalaiduoti. Stovėdami gyvosios istorijos kryžkelėje, ir vėl turime susivienyti. Petys į petį, remdami vienas kitą, atlaikyti mums tenkančias audras. Investuoti į savo saugumą ir pilietinį atsparumą. Toliau visomis išgalėmis remti kovojančią Ukrainą.

Tad šią Kovo 11-ąją pasitikime kaip niekad tvirti, orūs, ryžtingi. Įkvėpę pavasariškos vilties, drauge švėskime mūsų visų Laisvę. O svarbiausia – ir toliau patys atsakingai kurkime savo istoriją. Konkrečiais veiksmais apsibrėžkime, kas iš tikrųjų esame, iš kur atėjome, ir ko niekada neatsisakysime.

Gražios šventės visiems! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Kviečiame Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininką Saulių Skvernelį. (*Plojimai*)

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Sauliaus Skvernelio kalba

S. SKVERNELIS. Jūsų Ekscelencija Respublikos Prezidente Gitanai Nausėda, Prezidente Valdai Adamkau, Prezidente Dalia Grybauskaitė, gerbiamas Ministrė Pirmininke, Kovo 11-osios Akto signatarai, kolegos Seimo nariai, gerbiami Estijos, Latvijos, Lenkijos, Ukrainos, Suomijos parlamentų vadovai, Islandijos parlamento vicepirmininke, mieli visi susirinkusieji.

Šiandien minime ypatingą sukaktį – 35-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo metines. 1990-ųjų kovo 11 dieną buvo įprasminga ilgus dešimtmečius trukusi mūsų tautos kova už laisvę. Tai diena, kai mūsų tauta drąsiai ir tvirtai išreiškė savo norą būti laisva ir nepriklausoma.

Iš tiesų, mums labai pasisekė, nes tai, ką švenčiame šiandien – atkurtą nepriklausomybę, mums pavyko pasiekti parlamentiniu keliu, be karo. Tačiau net ir tokiu būdu siekiant nepriklausomybės nepavyko išvengti brutalaus sovietinės imperijos paskutinio pasispardymo ir kraujo praliejimo per lemtingus Sausio 13-osios įvykius.

Galime drąsiai sakyti, kad prieš 35-erius metus pasiekėme savo svajonę. Pasiekėme ir gyvenome ramiai, tikėdami, kad taip bus visada, kad laisvė ir nepriklausomybė yra tarsi duotybė, savaime suvokiamas dalykas. Tačiau prieš trejus metus Ukrainoje prasidėjęs karas parodė, kaip lengvai gali dužti svajonės.

Tuomet suvokėme, kad laisvė ir nepriklausomybė reikalauja kasdienio budrumo ir pastangų, kad turime būti nuolatinėje laisvės sargyboje, pasiruošę ginti savo valstybę taip, kaip jau esame įrodę, kad galime ir gebame tą daryti. Turime ir toliau būti vieningi, kaip ir prieš 35-erius metus, siekdami savo svajonės išsivaduoti iš sovietų imperijos gniaužtų.

Per visą savo nepriklausomybės laikotarpį kaip valstybė nuėjome reikšmingą kelią: išugdėme naująją, laisvai mąstančių ir demokratinėmis vertybėmis besivadovaujančių piliečių kartą, tapome Europos Sąjungos, NATO nariais. Visame pasaulyje garsiname Lietuvos vardą kultūros, sporto ir mokslo pasiekimais, išmaniais sprendimais aukštųjų technologijų srityse, netgi kosmoso pramonėje. Šiomet pagaliau nutraukėme paskutinius priklausomybės saitus su agresoriumi ir kartu su Baltijos šalimis švenčiame visišką energetinę nepriklausomybę.

Regis, padarėme viską. Tačiau šiandien geopolitinis kontekstas, nauji iššūkiai demokratinėms valstybėms, kaip ir kasdien besikeičiančios pasaulio lyderių pozicijos rodo, kad turime kaip niekada branginti savo laisvę ir būti nepriklausomi visomis prasmėmis. Kartu su kitomis Europos valstybėmis turime patys gebėti priimti sprendimus ir pasirūpinti savo šalių saugumu. Šiandien pagrindinė atsakomybė už savo saugumą tenka pirmiausia mums patiems. Negalime jos permesti kitiems. Ukrainos pavyzdys parodė, kad prie vadinamosios taikos derybų stalo pagrindinė pusė gali būti net nekviečiama, o taikos susitarimai šiandien virsta savotiškais sandoriais.

Mes turime pasimokyti iš savo pačių istorijos pamokų, padaryti visus namų darbus ir nelaukti didžiojo gelbėtojo. Patys turime būti taip pasiruošę, kad į Lietuvos pusę joks agresorius net nepažiūrėtų. Ir šiandien yra tas laikas, kai turime susitelkti ir priimti sprendimus, susijusius su mūsų visų saugumu ir gynyba. Kovo 11-osios Aktas yra nenuginčijamas įrodymas, kad esame nepalaužiamos dvasios, drąsi ir vieninga tauta, sugebanti kovoti dėl savo laisvės.

Šiandien minėdami Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 35-metį mes ir vėl stovime istorinių sprendimų kryžkelėje, mes toliau kuriame savo istoriją, tvirtiname savo valstybės pamatus ir demonstruojame pamatines vertybes išreiškdami palaikymą savo laisvę šiandien ginančiai Ukrainai. Mes šiandien sprendžiame ne tik dėl savo, bet ir dėl visos Europos ateities, tad neatsitraukime pusiaukelėje, nenusigręžkime vieni nuo kitų, pasitenkime, kad mūsų ateities kartos gyventų pažangioje, demokratinėje ir laisvoje aplinkoje.

Visiems čia sėdintiems Seimo nariams noriu priminti nedidelę priesaikos ištrauką, kurią visi sakėme padėję ranką ant Lietuvos Respublikos Konstitucijos: „prisiekiu būti ištikimas Lietuvos Respublikai“, „saugoti jos žemių vientisumą; prisiekiu visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos nepriklausomybę, sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei.“ Tai nėra tušti žodžiai. Tikiuosi, kad kiekvienas, garsiai ištaręs šią priesaiką, yra pasiruošęs ja vadovautis kasdien ir prireikus ginti tėvynę, jos laisvę ir nepriklausomybę.

Tik laisvi užaugam dideli! Sveikinu visus su Kovo 11-ąja! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Dėkojame visiems, prisidėjusiems prie Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo. Visi jie verti didžiausios pagarbos. Šiandien dalis Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų – Aukščiausiosios Tarybos deputatų – čia su mumis. Deja, ne visi sulaukė 35-ųjų Kovo 11-osios minėjimo metinių. Prisiminkime ir pagerbkime tuos, kurie išėjo, bet visiems laikams paliko savo parašus ant mūsų Nepriklausomybės dokumento.

Multiinstrumentalistui Sauliui Petreikiui atliekant muzikinį kūrinį, akompanuojant Pauliui Zdanavičiui, ekranuose rodomas mirusių Kovo 11-osios Akto signatarų portretų koliažas.

Ačiū Sauliui Petreikiui ir Pauliui Zdanavičiui. Dabar į šią istorinę tribūną kviečiame Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarę Birutę Valionytę.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės Birutės Valionytės kalba

B. VALIONYTĖ. Mielieji, leiskite man šiandien nesilaikyti protokolo. Mieli atgimimo žmonės, prisidėję tada, labai reikšmingais metais, ir buvę kartu su Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarais, kuriuos įgaliojote atkurti Lietuvos valstybę. Mielie signatarai, mieli Aukščiausiosios Tarybos deputatai, Lietuvos Respublikos Prezidentai, Seimo pirmininkai, premjerai, visi čia susirinkusieji ir Jūsų Ekscelencijos!

Lygiai prieš 35-erius metus čia, šioje salėje, vyko dvyliktojo šaukimo LTSR Aukščiausiosios Tarybos posėdis. 17 val. 15 min. vardiniu būdu buvo priimta deklaracija „Dėl LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatų įgaliojimų“, kurioje sakoma: Lietuvos gyventojai „savo valia suteikė išrinktiems LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatams tautos atstovų mandatą ir prievolę atstatyti Lietuvos valstybę ir reikšti tautos suverenią galią per Aukščiausiąją Tarybą, kuri nuo 1990 m. kovo 11 d. 18 valandos bus vadinama Lietuvos Aukščiausiąja Taryba.“ Po to buvo priimtas įstatymas „Dėl valstybės pavadinimo ir herbo“, aktas „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“ ir 22 val. 46 min. Lietuvos nepriklausoma valstybė buvo sugrąžinta į pasaulio žemėlapi, ir pradėta gražinimo byla. Po to buvo priimtas įstatymas „Dėl 1938 m. gegužės 12 d. Lietuvos Konstitucijos galiojimo atstatymo“. Priėmėme tada Laikinąjį Pagrindinį Įstatymą ir kreipėmės į pasaulio žmones ir tautas, tikėdamiesi broliško solidarumo ir paramos.

Kovo 15 diena. TSRS liaudies deputatų suvažiavimas Maskvoje priėmė rezoliuciją, kuria Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimas paskelbtas neteisėtu ir negaliojančiu. Už šią rezoliuciją balsavo 1 tūkst. 463 TSRS deputatai, prieš – 98, susilaikė 128. Taigi, Lietuvos nepriklausomybės palaikymas TSRS viduje buvo visiškai menkas. Nepriklausomą Lietuvą palaikė daugybė žmonių. Pasaulio vyriausybės tylėjo.

Balandžio 18 diena. Kremlius pradėjo ekonominę blokadą prieš Lietuvą, o balandžio 26 dieną Lietuvos Respublika gavo Prancūzijos Prezidento Fransua Miterano, Vokietijos Federacinės Respublikos kanclerio Helmuto Kolio laišką, kuriame sakoma (citata): „Mes taip pat išreiškiame pageidavimą, kad kuo greičiau būtų pradėti pokalbiai tarp jūsų ir tarybinės vadovybės, kad dabartinė krizė būtų išspręsta abiem pusėms priimtiniu būdu. Tokių derybų pradžia, be abejo, palengvintų laikinai sustabdžius pasekmes jūsų parlamento nutarimų.“

Panašią leksiką girdime ir dabar, kai JAV bando susodinti Ukrainą ir Rusiją prie derybų stalo. Visada stiprus diktuoja sąlygas silpnam. Bet jei silpnasis turi aiškų tikslą ir kietą stuburą, kai valdžia ir tauta veikia kartu, silpnasis gali būti nugalėtoju. Kai TSRS įvykdė agresiją Vilniuje 1991 m. sausio 13 d., piktinosi visa Europa ir ne tik, bet nė viena vyriausybė nepripažino Lietuvos. O mes to ypač laukėme. Pasaulis tylėjo, ir tik mažos Islandijos Altingas nepabūgo ir 1991 m. vasario 11 d. nutarė užmegzti arba atnaujinti diplomatinius santykius su Lietuva. Šito Lietuva niekada nepamirš. Ačiū Islandijai. (*Plojimai*)

Tik žlugus pučui Maskvoje, Rusijos Federacija pripažino Lietuvą, Latviją ir Estiją. Lietuvos sugrįžimo į pasaulį byla buvo baigta. Reikia konstatuoti faktą, kad mums atkurti savo valstybę pavyko ir todėl, kad tada buvo šaltojo karo pabaiga. Totalitarinė TSRS su savo mistine proletariato diktatūra ir komunizmo statybos teorija patyrė visišką fiasko. Lietuva labai laiku pabėgo iš TSRS tautų kalėjimo. Tada ji buvo kietas ir labai nepatogus žirnis Krekliui ir pasauliui. Lietuvių tauta puikiai išnaudojo istorinį šansą ir atkūrė savo valstybę.

Ką ši nesena 35 metų istorija mums mena dabar? Pirmiausia tai, kad visų Lietuvos valstybės klausimų suverenai yra lietuvių tauta. O antra, kad nieko nėra pastovaus ir nekintamo. Bet šandien žodis „tauta“ yra dingęs iš mūsų politikų leksikos. Paaiškėja, kad saugumo garantijos, kurio mes taip buvome įtikėję, pradėjo eizėti. Akivaizdu, šiandien pasaulyje vyksta galių ir įtakos sferų persiskirstymas. Visiems tapo netikėta, kad svarbiausias strateginis partneris peržiūri savo interesus ir suteikia pirmenybę verslo interesams. Kad tai įvyks, ženklų buvo ne vienas ir anksčiau, bet Europos Sąjunga ir mūsų politikai juos ignoravo. Praradome daug gražaus laiko.

Mūsų laisvės gynimas pirmiausia yra mūsų pačių reikalas ir mūsų valstybės saugumas iš esmės priklauso nuo mūsų tautos susitelkimo ir pasirengimo apginti laisvę. Ir tikrai galime pasitikėti tik savo jėgomis. Politikai vis kartoja – NATO 5 straipsnis mus apgins, kad mes kaip niekada esame saugūs, bet virš Lietuvos padangės vėl telkiasi netikrumo ir nerimo debesys. Pasaulyje įsisuka ginklavimosi varžybos. Kur šiame pokyčių verpete yra Lietuvos vieta ir kuo tikrai Lietuva gali pasitikėti? Klausimai, į kuriuos reikia aiškaus atsakymo. LDK laikų diplomatija buvo žinoma ir girdima visoje Europoje. Metas Lietuvos vadovams suprasti, kad dabar kaip niekada svarbi aukšto rango diplomatija ir jos efektyvus veikimas. Tiek daug žodžių pasakyta apie lyderystę, o

liekame prie uždary durų. Laikas suprasti ir tai, kad aukšto rango diplomato vertė yra didelė, ir nedovanotina klaida, kai šio paskyrimas tampa kova politinėse partijose.

Karas Ukrainoje vyksta dvylikti metai. Žuvo tūkstančiai žmonių, karas Europos viduryje plečiasi. Ar Europa ir JAV buvo tokie bejėgiai partneriai, kad negalėjo sustabdyti Rusijos agresijos pradžioje? Ar ekonominiai interesai buvo aukščiau nei žmogiškosios vertybės ir tarptautiniai išipareigojimai? Realybė ta, kad šiandien mūsų strateginė partnerė, nesilaikydama elementarių diplomatijos normų, pareiškė, kad Europos saugumas – jos pačios reikalas. Ukraina buvo branduolinė valstybė. Ji 1994 m. lapkričio 16 d. prisijungė prie Branduolinio ginklo neplatavimo sutarties. Budapešto memorandumu branduolinės valstybės: Rusijos Federacija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Jungtinė Karalystė, Kinija ir Prancūzija, išipareigojo negrasinti arba nenaudoti karinės jėgos ar ekonominės prievartos prieš Ukrainą. Tai ko verti šie tarptautiniai išipareigojimai šiandien?

Pacifistinė politika, vykdyta Europoje tris dešimtmečius, parodė savo neįgalumą. Deja, taika yra galių balansas. Jau keletą metų žmonės gyvena Lietuvoje gąsdinami karu. Pasirengimas ginti savo valstybę nėra agresijos kurstymas. Ypač daug nerimo yra dabar. Kada žmogus nerimauja? Tada, kai jis yra nežinioje. Ką padarė mūsų valdžia, kad šis nerimas sumažėtų? Matau akivaizdų tuo klausimu nesupratimą ir valdžios neveiklumą. Pats metas imtis veiksmų, kad būtų sukurta patikima savigynos ir informacinė sistema bei pradėti tikrai praktinius mokymus. Svarbu ir programėlės sukūrimas fone, bet to tikrai negana. Tik turintis būtinąsias ginties pagrindus pilietis susidariusią situaciją geba įvertinti blaiviai ir napanikuoti. Dažnai girdžiu, kad net skrajučių dalinimas jau yra panikos skleidimas. Priešingai – nieko neveikimas skleidžia nerimą ir paniką.

Iš prigimties esu optimistė ir tikiu, kad užteks lietuvių tautai išminties ir jėgų išsaugoti savo laisvę. Linkiu Lietuvos piliečių išrinktai visų lygių valdžiai šalto proto, sprendžiant valstybei gyvybiškai svarbius klausimus, ir įsisąmoninimo, kad valdžia yra stipri tik tada, kai ji yra atsisukusi veidu į eilinį žmogų, kai ji kalbasi su žmonėmis ir juos girdi, ir tada visuomenė gina savo valdžią, nes ja pasitiki.

Linkiu, kad valstybės aukščiausiojo parlamento darbotvarkėje būtų tik svarbiausi Lietuvai klausimai, o ne primesti iš šalies. Politiko priedermė yra pačiam viską iš esmės išsiaiškinti ir visuomenei pateikti aiškų ir konkretų sprendimą, o ne daryti sau *piarą* ir visuomenėje sukelti nepasitikėjimą ir erzelių.

Šeima ir mokykla yra svarbiausi tautos institutai. Linkiu, kad mokyklose ugdytume Lietuvos pilietį ir patriotą, bet ne pasaulio žmogų, kuris yra kosmopolitas. Nėrėme į globalizaciją stačia galva, net nepasvėrę, ką tai reiškia neskaitlingai tautai. Kalbėti apie tautiškumą šiandien yra neparanku, nes atseit skatina nacionalizmą ir neapykantą. Neskaitlingai valstybei kaip Lietuva tautiškumas yra būtinybė. Vis ištraukiama antisemitizmo korta ir naudojama kaip politinis koziris. Gyvenant šitokiame nestabiliame pasaulyje, laikmetyje tai yra labai pavojingas kelias. Lietuva visais laikais buvo daugiatautė valstybė ir joje žydai ir lietuviai, karaimai ir totoriai, gudai ir rusai bei lenkai ilgus amžius sugyveno darniai.

Jau antras dešimtmetis, kai ugdome pasaulio žmones. Mums nebereikia valstybės istorijos, kuri yra ir didinga, ir įkvepianti, ir liūdna. Pasiekėme tokį lygį, kai vientisos Lietuvos istorijos mokykloje nebeliko. Lietuvos valstybės istorija yra dėstoma kaip sudedamoji pasaulio istorijos dalis. Kokį rezultatą pasiekėme? O rezultatas tas, kad mokinių istorijos žinios sumenko, ji tapo nebeįdomi ir nebesuprantama, ir tai neskatina jaunimo patriotizmo. Tautos stuburas yra tvirta visuomenė, o jos pagrindas – tvirta šeima, kuri žino savo šaknis, turi istorinę atmintį, puoselėja savo gimtąją kalbą. Lietuvių kalba, tradicijos, papročiai ir valstybės simboliai yra lietuvių tautos kertiniai stulpai. Mūsų tėvai ir proseneliai žuvo gindami Lietuvą, nešini Vyčiu, Gedimino stulpais ir trispalve. Suprantu, kad jaunajai kartai, gimusiai nepriklausomoje Lietuvoje, tėvų puoselėti simboliai gali atrodyti senamadiški, bet ką turi bendro Sausio 13-oji ir neužmirštuolė, kuri kaip simbolis yra labai dviprasmiška? Sausio 13-ąja jauni žmonės, gindami savo laisvę, stojo prieš tankus ir žuvo nešini Vyčiu, Gedimino stulpais ir trispalve. Gerbkime jų atminimą ir jų puoselėtas vertybes.

Valstybės simboliai turi gilią prasmę ir neša stiprų emocinį ir dvasinį krūvį. Gal ne visi susimąstome apie tai. Vytis ir Gedimino stulpai atėję dar iš senųjų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikų, trispalvė – tai Vasario 16-osios dvasia. Puoselėkime juos, nes jie yra Lietuvos tapatybės dalis ir jie tikrai padės nepasiklysti šiandienos politikos greitkeluose.

Mielieji, su nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo 35-mečiu. Su švente! (*Minėjimo dalyviai atsistoja ir ploja*)

T. JAČIAUSKAS. Ačiū gerbiamai signatarei. Kaip jūs ir minėjote, vėliava visais laikais simbolizavo tautos identitetą, vienybę, istoriją ir vertybes. Visas svarbiausias mūsų valstybės datas bei įvykius lydi vėliavos pakėlimo ceremonijos. Visuose Lietuvos miestuose bei kaimeliuose švėsdami Kovo 11-ąją mes iškeliamė pagrindinį savo valstybės simbolį, šventai tikėdami, kad gyvuosime, kol mūsų vėliavas plazdens laisvės vėjas.

Kovo 11-osios Akto signatarų iniciatyva šiandien visų Lietuvos savivaldybių atstovams signatarų vardu įteiksime trispalvės ir simbolinį Kovo 11-osios Akto dokumentą – vienus pagrindinių mūsų šalies nepriklausomybę patvirtinančių ženklų. Tegul jie liudija per amžius visoms ateinančioms kartoms – mes esame verti savo laisvės.

Simbolinių „Signatarų trispalvių“ įteikimo ceremonija. Skambant iškilmingai Lietuvos kariuomenės orkestro trimitininkų atliekamai muzikai, 60 Garbės sargybos kuopos karių įneša „Signatarų trispalves“ ir Kovo 11-osios Akto kopijas ir įteikia jas salėje sustojusiems jaunuoliams iš 60 Lietuvos savivaldybių. (Plojimai)

Signatarų vardu įteiktos vėliavos bei simboliniai Kovo 11-osios Akto dokumentai iškeliauja į Lietuvą – tegul pasklinda po visą kraštą, tegul neša žinią, kad esame nors ir maža, bet išdidi, vieninga ir laisvę mylinti tauta.

O dabar į tribūną kviečiu garbingus svečius. Ypatingą mūsų valstybei dieną pasveikinti Lietuvos atvyko parlamentų vadovai iš kaimyninių valstybių. Estijos Respublikos Rygikogo Pirmininkas Lauris Husaras. (*Plojimai*)

Estijos Respublikos Rygikogo Pirmininko Laurio Husaro kalba

L. HUSARAS. Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente, gerbiami kolegos, Seimo nariai, Ekscelencijos, ponios ir ponai, brangūs draugai lietuviai! Man ir Estijos tautai, kuriai atstovauju kaip Estijos Parlamento Pirmininkas, didelė garbė dalyvauti šiame iškilmingame Seimo posėdyje.

Nuo seno semiamės įkvėpimo iš Lietuvos. Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė buvo nepriklausoma ir suvereni dar XIII amžiuje – ko Estija pasiekti negalėjo. Vėliau Lietuva mus ir vėl įkvėpė sovietų okupacijos laikotarpiu, ypač 1990 metų kovo mėnesį, drąsiai paskelbusi nepriklausomybę nuo visų engėjų.

Estijoje turime tokį posakį: „Pirmoji kregždė nebūtinai atneš pavasarį.“ Tačiau jūsų skrydis laisvės link buvo sėkmingas: po jo prasidėjo tikras pavasaris! Vis dėlto niekada nepamiršime ir tų, kas pasiaukuoja labiausiai – 1991 metų sausio mėnesį sovietų tankai nusinešė nekaltų žmonių gyvybes. Šiandien mes esame kartu, kad patvirtintume pasauliui: jų auka turėjo prasmę.

Remdamiesi savo bendra istorija, dabar turime sutelkti dėmesį į didžiausią mūsų laikų iššūkį – ginti savo laisvę. Jei mes, kaip Europa – Lietuva, Latvija, Estija, Lenkija, Suomija, Islandija, Prancūzija, Vokietija ir kitos valstybės nesiimsime ryžtingų veiksmų, jei Ukrainą laikysime nebe-reikšmingu reikalu arba priimsime nesąžiningas taikos Ukrainoje sąlygas, stosime prieš ateities kartų teismą.

Ukraina kovoja ne tik už savo, bet ir už Europos laisvę. Būtina didinti karinę pagalbą Ukrainai, išlaikyti tvirtą paramą Ukrainai iki jos pergalės ir užtikrinti, kad Rusija sumokėtų tinkamą kainą, taikant griežtesnes sankcijas ir veiksmus dėl įšaldyto turto.

Ponios ir ponai, kartu mes stipresni nei po vieną. Bendradarbiaudami pasiekiame daugiau, nei veikdami pavieniui. Pastaruosius 35-erius metus rėmėme vieni kitus tiek Baltijos kelyje, tiek stodami į Europos Sąjungą ir NATO. Neseniai užsitikrinome energetinę nepriklausomybę, atjungdami savo elektros tinklus nuo Rusijos. Kitas mūsų tikslas – kuo greičiau baigti „Rail Balticos“ tiesimą.

Svarbiausia, kad šiandien giname mūsų laisvę ir nepriklausomybę petys petin su Suomija, Latvija, Lenkija, Ukraina, Islandija ir visais mūsų sąjungininkais bei partneriais. Kartu mes esame nenugalimi!

Su Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo metinėmis, brangūs draugai ir kaimynai lietuviai! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Latvijos Respublikos Saeimos Pirmininkė Daiga Mierinia. (*Plojimai*)

Latvijos Respublikos Saeimos Pirmininkės Daigos Mierinios kalba

D. MIERINIA. Jūsų Ekscelencija Prezidente, Jūsų Ekscelencija Seimo Pirmininke, gerbiami Ekscelencijos, mieli kolegos parlamentų nariai, ponios ir ponai! Nuoširdžiai sveikinu mūsų kaimyninę šalį Lietuvą ir mūsų brolišką tautą lietuvius su 35-osiomis Nepriklausomybės atkūrimo metinėmis. Šie 35-eri metai, be abejo, buvo kupini iššūkių, matėme pokyčių beveik visose srityse. Tai buvo spartaus augimo, o kartu ir vertybių supratimo kaitos metas. 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba priėmė istorinę deklaraciją dėl Nepriklausomybės atkūrimo. Jūs buvote pirmoji Baltijos valstybių tauta, išsivadavusi iš sovietų kalėjimo. Tai buvo labai drąsus žingsnis, kurį vėliau žengė ir kitos Baltijos tautos. Po to, 1991 metais, įvyko sovietų pasipriešinimas ir kraujo praliejimas Vilniuje ir Rygoje. Tačiau nesmurtinis mūsų tautų pasipriešinimas atvedė į pergalę – pergalę prieš okupantą ir engėją.

Šiandien čia yra ir Islandijos Parlamento Pirmininko pavaduotoja, todėl norėčiau pasinaudoti šia proga ir padėkoti Islandijai už išvalgumą ir drąsą, pripažįstant Baltijos valstybių nepriklausomybę. Islandija buvo pati pirmoji šalis, pripažinusi Baltijos valstybes po mūsų šalių nepriklausomybės atkūrimo, ir mes visada būsimė jums už tai dėkingi. Prieš 35-erius metus mūsų tautos susivienijo ir Baltijos valstybėse vėl įsižiebė trapi nepriklausomybės liepsna. Laisvė buvo jaučiama kiekviename įkvėpime. Šiandien ta laisvės liepsna pavertė mūsų tautas neužgesinama laisvės ir nepriklausomybės ugnimi, tačiau kai kuriuos sovietinės okupacijos likučius vis dar reikia sudeginti. Prieš kelias savaites Baltijos valstybės atsijungė nuo šalių agresorių elektros tinklų, dabar ir šioje srityje esame visiškai prijungti prie civilizuotos Europos. Kai atgavome nepriklausomybę, greitai ir išvalgiai užsibrėžėme tikslą įstoti į Europos Sąjungą ir NATO, mums tai reiškė priklausymą demokratinei Europai ir transatlantinei vertybių šeimai. Prisijungimas prie Europos Sąjungos reiškia grįžimą į laisvosios rinkos ekonomiką, kurioje svarbiausia yra konkurencija, o ne partijos diktuojamos taisyklės.

Savo ruožtu NATO laikėme stipriausiu pasaulyje saugumo ir vertybių aljansu, galinčiu užtikrinti mūsų šalių saugumą. 2004 metais pasiekėme savo tikslus, tačiau saugumas nėra savaime suprantamas dalykas. Nacionalinio saugumo ir gynybos stiprinimas yra nuolatinis procesas, reikalaujantis stiprinti ir finansinius, ir žmogiškuosius išteklius. 2022 m. vasario 24 d. išbudino Baltijos valstybes ir Europą – po daugiau nei 70 metų sugrįžo karo baisumai. Šiandien mūsų bendras prioritetasis – ilgalaikė taika Ukrainoje. Prezidentui Volodymyrui Zelenskiui ir Ukrainos parlamentui teko priimti nelengvų sprendimų. Visi jie buvo priimti žmonių gyvybių kaina, siekiant kuo labiau apsaugoti savo šalį nuo tolesnio naikinimo, štai kodėl Ukrainos nepriklausomybė neturi tapti derybine priemone supervalstybių rankose. Taikos susitarimas turi būti priimtinas Ukrainai. Tam reikia, kad okupacinė kariuomenė visiškai paliktų Ukrainos teritoriją, nebūtų kvestionuojamas Ukrainos suverenitetas sprendžiant, ar prisijungti prie Europos Sąjungos ir NATO. Europa kartu su JAV turi sugebėti rasti saugumo garantijų Ukrainai, Rusijos nusikaltimai žmogiškumui turi būti ištirti, o karo nusikaltėliai patraukti atsakomybėn. Šiuo metu Ukrainai labiausiai reikia

lūžio mūšio lauke, kad būtų sudarytos geriausios sąlygos taikos deryboms. Jai reikia dvišalės paramos, kuri būtų pati veiksmingiausia be nereikalingos biurokratijos, ji turi būti tęsiama ir stiprinama. Europa turi dalyvauti taikos derybose. Šiaurės Amerikos strateginiai partneriai taip pat turi dalyvauti jose. Būtina panaudoti visas įmanomas diplomatinės priemonės, kad Ukrainai būtų padedama ir mūšio lauke, ir valdžios koridoriuose.

Sparčiai besikeičianti ir nenuspėjama politinė padėtis pasaulyje privertė Europą atsibusti ir imtis veiksmų. Baltijos valstybės yra NATO rytinio flango pasienyje, todėl turime galimybę rodyti pavyzdį ir proporcingai daugiau investuoti į gynybinius pajėgumus. Nėra laiko laukti, turime veikti dabar. Baltijos valstybės ir platesnis regionas turi dar labiau stengtis stiprinti ir koordinuoti savo karinius pajėgumus. Turime būti tokie stiprūs, kad potencialus užpuolikas nė negalvotų mums grasinti ar pulti mūsų. Radome 800 mlrd. eurų Europai vėl apginkluoti, jie sustiprins Europos gynybinius pajėgumus ir suteiks papildomą karinę paramą Ukrainai. Nebus lengva ir laukia daug sudėtingų sprendimų, tačiau esu įsitikinusi, kad turime visas priemones ir prielaidas tai įgyvendinti.

Negalime leisti, kad mūsų ateitis būtų grindžiama pinigais ir galios santykiais arba merkantilistiniais apskaičiavimais. Mūsų transatlantinis ryšys yra grindžiamas bendromis vertybėmis ir tikėjimu laisvės ir demokratijos idealais – tais pačiais, už kuriuos šiandien kovoja didvyriški Ukrainos žmonės. Nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos gyvename po taikiu dangumi, nėra laiko nuovargiui ir abejonėms. Ukrainoje taip pat yra sprendžiamas ir Europos likimas, turime ir toliau telkti visas turimas jėgas ir priemones Ukrainai paremti. Jau dabar akivaizdu, kad Europa ėmėsi iniciatyvos užtikrinti tolesnę taiką Ukrainoje, tačiau taip pat būtina stipri JAV karinė parama, nes tik Jungtinės Amerikos Valstijos gali suteikti tam tikrų kovinių pajėgumų.

Negalime pamiršti esminio pagalbos Ukrainai elemento, tai yra agresoriaus sulaikymo politikos. Sankcijos turi būti sugriežtintos, spaudimas agresoriui turi būti tęsiamas. Šešėlinis laivynas vis dar veikia, sankcijos vis dar yra apeinamos. Sankcijų vadelių negalime atleisti, nėra jokios priežasties atsipalaiduoti. Dabar atėjo metas pademonstruoti Europos stiprybę ir ryžtą. Rusijos įšaldytas turtas turi būti konfiskuotas ir perduotas Ukrainai. Ukraina jau turi labai gerai išvystytą karinę pramonę, jai tik reikia tinkamo finansavimo, kad galėtų perimti iniciatyvą mūšio lauke.

Kolegos, galiausiai norėčiau padėkoti kolegai Sauliui už nuoširdų svetingumą. Parlamentų pirmininkai surengė vertingą diskusiją dėl tolesnių paramos Ukrainai žingsnių. Galiu jus patikinti, kad Latvijos Respublikos parlamentas, vyriausybė ir žmonės ir toliau tvirtai ir nepalaužiamai remia Ukrainą. Lietuvos ir visų Baltijos valstybių Nepriklausomybės atgavimo istorija – tai laisvės svajonės išsipildymo istorija. Tai istorija apie žmones, kurie plikomis rankomis ir degančiomis širdimis susidūrė ir atrėmė tankus, kulkosvaidžius, tai įkvėpimas mūsų draugams ukrainiečiams, kad gėris galiausiai nugalė blogį.

Tegyvuoją Lietuva tol, kol šviečia saulė! Šlovė Ukrainai! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Ačiū. Lenkijos Respublikos Seimo Pirmininkas Šymonas Holovnia. (*Plojimai*)

Lenkijos Respublikos Seimo Pirmininko Šymono Holovnios kalba

Š. HOLOVNIA. Pone Prezidente, Prezidente Valdai Adamkau, Prezidente Dalia Grybauskaitė, Ministre Pirmininke, Seimo Pirmininke, kolegos, parlamentų vadovai, gerbiami signatarai, pasirašę šį nuostabų Kovo 11-osios Aktą 1990 metais, Seimo nariai, mes švenčiame 35-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo metines. Švenčiame iššūkių metu, kurie kyla mums visiems Europoje. Tai vyksta jau daugiau nei dešimt metų. Pasaulis juda keista kryptimi, pamatai ima drebėti.

Norėčiau prisiminti, ką sakė mano močiutė. Ji gimė Vilniuje. Ji sakydavo, kad kiekvieną kartą, kai ką nors pametate, reikia grįžti į tą vietą, kur paskutinį kartą tą dalyką matėte. Tad mums dabar būtų gerai grįžti į tą vietą, kur mes paskutinį kartą matėme dalykus, kurie suformavo mūsų nepriklausomybę ir mūsų stiprybę. Tie metai yra 1990-ieji. Tada mes laisvinomės iš Sovietų Sąjungos. Tauta po tautos. Mes visi prisimename tai. Aš prisimenu tai, nes tada buvau paauglys, prisimenu, ką mano tėvų karta darė. Lenkijos rinkimai birželį, Kovo 11-oji Vilniuje ir tai buvo vi-

so proceso pradžia. Pusantrų metų dirbome dėl pasaulinio pripažinimo. Sausio 13-osios įvykiai – tai buvo kaina, kurią mes turėjome sumokėti, ir dabar reikia prie viso to grįžti, kai pasaulis yra nestabilus. Mums reikia lyderystės. Kas yra lyderystė? Buvęs Ministras Pirmininkas Jėžis Buze-
kas, puikus politikas, vienas iš geriausių pastarojo meto politikų, sakė, kad lyderystė yra pasakyti tai, ką visi galvoja. Visi galvoja tą patį, bet vienas žmogus turi drąsos atsistoti, prisiimti atsako-
mybę ir tai pasakyti, ir prisiimti atsakomybę už pasakytus žodžius.

Dėl to mes turime dėkoti tiems, kurie tokiomis sudėtingomis aplinkybėmis prisiėmė tokią atsakomybę. Jie stoji prieš 35 tūkst. Rusijos karių Lietuvoje. Jie galėjo pasakyti, jie turėjo drąsos pasakyti, kad mes esame nepriklausomybės šalis. Didžiulė pagarba jiems. Aš vertinu jų drąsą kaunantis su stipresniu priešu dėl to, kad vertybės yra stipriau nei pavojus. Būtent ten mes turi-
me ieškoti drąsos šiandien prisiminti savo vertybes.

Vladislavas Bartoševskis, kitas žymus politikas, kalbėjęs Aušvico koncentracijos stovykloje, profesorius, filosofas, pasakė svarbius žodžius: verta būti padoriam, bet kartais neapsimoka. Kar-
tais apsimoka būti nepadoriam, bet neverta to daryti. Mes galvojame, kokią poziciją prisiimti. Mes turime žiūrėti į drąsą, į stiprybę, į tiesą, mums reikia drąsos kovoti už savo vertybes. Kai ne-
žinote, ką daryti, elkitės padoriai. Jeigu kas nors yra mušamas, reikia būti aukos pusėje, o ne smurtautojo. (*Plojimai*) Kai kas nors bando pasakyti, kad diktatorius nėra agresorius, sakykite tie-
są, kad diktatorius yra agresorius. Mums reikia tiesos, mums reikia faktų, mums reikia drąsių
sprendimų. Tokiais laikais mums reikia drąsių sprendimų, reikia nuspręsti, kad mes skirsime
daugiau lėšų gynybai, mūsų bendram saugumui. Mums reikia nustoti abejoti ir atsisakyti visų
prietarų, reikia rūpintis silpnesnėmis visuomenės grupėmis ir semtis įkvėpimo iš herojų, kurie
dirbo prieš 35 metus.

Šiandien reikia lyderystės Europoje. Reikia kalbėti su vokiečiais, su prancūzais, ne tik su
amerikiečiais. Mes šiandien žiūrime į Ameriką – taip, tai labai svarbus sąjungininkas, bet daug
sprendimo būdų, užtikrinančių Europos saugumą, yra Europoje. Reikia stiprinti santykį su Euro-
pa, su Prancūzija, su Belgija, nes būtent jos gali padėti išlaisvinti įšaldytą Rusijos turtą. Prancūzija
ir Vokietija jau siūlė derybas, kaip buvo paminėta, sakė, gal mes turėtume pasikalbėti. Tokie pa-
siūlymai buvo ir 1938, ir 1939 metais, mes žinome, kur jie gali nuvesti. Mums reikia naujos saugu-
mo architektūros, gal verta į juos įsiklausyti, verta juos išgirsti. Šiandien reikia priimti neišprastus
sprendimus. Šiandien turime ginti savo nestandartines vertybes, viską, kas mus dalina, mes gali-
me įveikti, bet dabar svarbiausia susitelkti į mūsų saugumą, į mūsų šeimas, į mūsų brolystes. Mes
ne tik kaimynai, esame artimi broliai, turintys šimtamečius ryšius. Kartų kartos gyveno kartu ir
sugyveno, ir sienos nepadalino žmonių. Šiandien mums reikia tos bendrystės labiau nei bet kada,
antraip ateities kartos mums neatleis. Jeigu politikoje norime kalbėti apie kortas, turiu pasakyti,
kad visos kortos yra mūsų rankose. Galiausiai norėčiau pasakyti keletą sakinių.

Ponios ir ponai, šiandien mane čia kvietė Saulius Skvernelis, norėčiau jums pasakyti papras-
tą žinutę – Lenkija yra patikimas partneris, kuriuo galite pasitikėti, mes siūlome jums pasitikėji-
mą ir pagarbą. Lenkija visada to tikėsis iš savo partnerių, mes esame pasiruošę tai suteikti. (*Ploji-
mai*) Pasaulyje, kur vyrauja baimė, labai svarbi viltis. Bus, kas norės mus įbauginti ir manipuliuo-
ti, bet mes turime padėti vieni kitiems. Ir norėčiau pacituoti menininką Mikalojų Konstantiną
Čiurlionį, kurį aptarėme su Prezidentu vakar. Jis buvo susijęs su Lietuva ir Lenkija ir kalbėjo apie
mūsų pasaulį. Sakė, kad šioje žemėje, kur yra tiek daug mažų dalykų, vyksta daugybė didžių ir
nuostabių dalykų. Tikiuosi, kad šie didūs dalykai jums nutiks kiekvieną dieną. Tegu Dievas lai-
mina laisvą Lietuvą, sveikinu visus su švente! Ačiū. (*Minėjimo dalyviai atsistoja ir ploja*)

T. JAČIAUSKAS. Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkas Ruslanas Stefančukas. (*Plojimai*)

Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko Ruslano Stefančuko kalba

R. STEFANČUKAS. Jūsų Ekscelencija pone Prezidente, Jūsų Ekscelencijos ponai parlamentų
pirmininkai, gerbiamas Sauliau, Jūsų Ekscelencija pone Ministre Pirmininke, Jūsų Ekscelencija
pone atkurtos Lietuvos valstybės vadove, gerbiami ponai ir ponios prezidentai, gerbiami ponai ir

ponios Nepriklausomybės Akto signatarai, gerbiami draugai ir didžioji Lietuvos tauta! Šiandien man yra labai didelė garbė Ukrainos Parlamento vardu ir Ukrainos tautos vardu būti čia ir pasveikinti jus su Nepriklausomybės atkūrimo 35-osiomis metinėmis, Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės.

Ukrainiečiai labai gerai žino ir atsimena, ką lietuviams reiškia būtent tas įvykis, kuris įvyko prieš 35-erius metus. Tada, kai tarp šių istorinių sienų buvo priimtas teisingumo aktas. Aktas, kuris atkuria Lietuvos valstybingumą. Tais laikais būtent Lietuva pirma stojo į laisvės kelią ir buvo pavyzdys ir Ukrainai. Ukrainiečiai labai nuoširdžiai žavėjosi narsiais lietuviais, kurie visam laikui nusiplėšė pančius ir išėjo iš tautų kalėjimo. Ukrainiečius iš visų jėgų viliojo ta orumo ir laisvės dvasia, kuri sklido nuo Baltijos, kur prasidėjo gėdingos Rusijos imperijos žlugimas. Lietuviai ir dabar lieka pavyzdžiu Ukrainai, solidarumo pavyzdžiu, ištikimybės pavyzdžiu ir tikro brolišku mo pavyzdžiu.

Todėl leiskite dabar man Ukrainos Aukščiausiosios Rados vardu, nepalaužiamų ukrainiečių, kurie ir toliau kovoja, vardu padėkoti jums, o didžioji Lietuvos tauta! (*Plojimai*) Aš noriu padėkoti už patikimą palaikymą siaubingais laikais, už nematytą pasiryžimą atiduoti viską, už aštrų pavojaus, slenkančio iš Rytų, suvokimą. Mes niekada nieko nepamiršime. Mes buvome, esame ir būsim visada jums dėkingi. Mes visada duosime savo patikimą petį.

Gerbiami draugai, šiandien yra jūsų diena ir ji turi tokia likti visam laikui. Aš labai noriu, kad jūs visi žinotumėte: kad ir kaip sunku mums būtų, kad ir kokius išbandymus mums reikėtų pereiti ateityje, mes niekada nenustosime kovoti už tai, kas švenčiausia – už mūsų laisvę ir nepriklausomybę, už mūsų žemę, už mūsų vaikų ateitį. Aš prašau jūsų ir toliau padėti Ukrainai visais įmanomais būdais. Jūsų palaikymas yra labai svarbus šiandien, kai mes dedame neįtikėtinai daug pastangų, kad sulaikytume okupantus, kai mes bandome įrodyti pasauliui, kas yra agresorius, o kas yra auka; kas gina savo žemę, o kas puola svetimą žemę; kas nori būti euroatlantinės bendruomenės dalimi, o kas nori paskleisti joje savo neapykantą, visą savo kagėbistinę esybę.

Gerbiami draugai, bet mes būtinai atsilaikysime, kaip ir jūs atsilaikėte 1990 metų pradžioje. Mes būtinai tapsime didelės Europos ir euroatlantinės šeimos dalimi. Mes būtinai prisiminsime visas savo aukas ir didžiosios pergalės dieną sugiedosime savo šalių himnus, kur vienbalsiai skambės žodžiai iš jūsų himno: „Lietuva, Tėvyne mūsų, / Tu didvyrių žeme, / Iš praeities Tavo sūnūs / Te stiprybę semia.“, ir Ukrainos himno: „Ir dvasią, ir kūną mes atiduosime už savo laisvę / Ir parodysime mes, broliai, kad esame kazokų kilmės.“ Ačiū jums! Šlovė Ukrainai, šlovė Lietuvai! (*Minėjimo dalyviai atsistoja ir ploja*)

T. JAČIAUSKAS. Дякую.

Suomijos Respublikos Eduskuntos Pirmininkas Jusis Hala-aho. (*Plojimai*)

Suomijos Respublikos Eduskuntos Pirmininko Jusio Hala-aho kalba

J. HALA-AHO. Mieli kolegos ir draugai! (*Kreipėsi lietuviškai, plojimai*) Ponios ir ponai, Prezidentai, draugai. Man, kaip aukščiausiam Suomijos Eduskuntos atstovui, teko didelė garbė kreiptis į jus šiandien, kai minime 35-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo metines. Tuo metu man buvo 19 metų ir aš stebėjau šiuos įvykius su didžiuliu susidomėjimu ir entuziazmu. Sovietų Sąjungos, vienos iš dviejų pasaulio supervalstybių, tautų kalėjimo, subyrėjimas tuomet vis dar buvo tolima svajonė. Ir štai šis procesas prasidėjo Lietuvoje 1990 metų kovą.

Eilinius mano kartos žmones nepaprastai žavėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos kova už savo tautų laisvę. Reikia pasakyti, kad kartais mums buvo gėda dėl nedrąsios ir pasyvios mūsų pačių politinių lyderių laikysenos.

Po sovietų imperijos žlugimo Europa išgyveno trumpą optimizmo laikotarpį. Atsirado vilties, kad Rusija atsisakys savo senų įpročių, atvers naują lapą ir ras būdų taikiai sugyventi su savo kaimynais. Deja, taip neatsitiko. Labai svarbu, kad nekartotume praeities klaidų. Laisvos Europos tautos turi parodyti drąsą ir ryžtą, jos turi būti vieningos, kad nebūtų prarytos viena po kitos. Jei kris Ukraina, ateis kieno nors kito eilė.

Tamsūs mūsų laikų įvykiai turėjo vieną teigiamą šalutinį poveikį – jie suartino mus su kaimynais. Suomija yra viena iš penkių Šiaurės šalių. Ir būtent jos istoriškai buvo mūsų svarbiausia atskaitos grupė. Bet dabar mes suprantame aiškiau nei bet kada, kad esame ir ketvirtoji Baltijos valstybė. (*Plojimai*) Esame rytinėje Baltijos jūros pakrantėje, turime ilgą sieną su Rusija. Su jumis dalijamės daugybe problemų, iššūkių ir interesų.

Suomijos žmonių vardu sveikinu Lietuvos Respubliką ir Seimą su šia diena. Taip pat linkiu jums klestėjimo ir sėkmės ateityje. Ačiū jums. (*Pasveikino lietuviškai*) (*Minėjimo dalyviai atsistoja ir ploja*)

T. JAČIAUSKAS. Ačiū. Islandijos Altingo Pirmininko pirmoji pavaduotoja Brindys Haraldsdotir. (*Plojimai*)

Islandijos Altingo Pirmininko pirmosios pavaduotojos Brindys Haraldsdotir kalba

B. HARALDSDOTIR. Jūsų Ekscelencija Prezidente, gerbiamas Seimo Pirmininke, signatarai, parlamento nariai, mieli svečiai! Man didelė garbė, kad pakvietėte mane į 35-erių metų jubiliejaus minėjimą čia, Lietuvoje. Prieš 35-erius metus Lietuva priėmė drąsų sprendimą atkurti savo suverenitetą ir vėl eiti laisvės ir apsisprendimo keliu. Šiandien Lietuva didžiuojasi būdama Europos Sąjungos ir NATO nare, atlieka svarbų vaidmenį, užtikrindama stabilumą regione ir gindama vertybes ir demokratiją čia. Jūs ginote žmogaus teises, pasisakote už tautų suverenitetą ir solidarai palaikote tuos, kurie susiduria su spauda, jūs esate tas šviesos švyturys greitai besikeičiančiame pasaulyje. Šio jubiliejaus metu mums tenka prisiminti, kad demokratija yra ne galutinis tikslas, o nuolatinė kelionė.

Mūsų laikmečio iššūkiai, geopolitinis netikrumas, demokratinių institucijų apsauga, kova su dezinformacija – visa tai reikalauja mūsų bendrų pastangų ir bendradarbiavimo. Gyvename tokiomis laikais, kai daugiašalės institucijos, kurios buvo sukurtos po Antrojo pasaulinio karo, yra kvestionuojamos. Pastarieji technologiniai pokyčiai atneša tiek galimybių, tiek ir iššūkių. Iššūkių mūsų vertybėms ir demokratijai. Tokiu metu yra svarbu paminėti svarbius žingsnius, sprendimus ir tą vienybę, kurią mes matėme prieš 35-ius metus. Tuo metu, kai Lietuvos žmonės laikėsi išvien ir tapo įkvėpimo šaltiniu visiems, kurie puoselėja demokratiją ir žmogiškąjį orumą. Dabar mes laikomės išvien palaikydami Ukrainą šalies kovoje dėl demokratijos ir nepriklausomybės.

Vis labiau globalizuotame ir sujungtame pasaulyje mažų valstybių balsai kažkodėl nėra girdimi. Aš pati laikau tokios nuomonės, kad šalies svarbą nulemia ne šalies dydis, o jos idėjos, vertybės. Taip pat tikiu, kad mažoms tautoms yra labai svarbu laikytis išvien, nes mūsų balsas išties yra stipresnis tuomet, kai mes kalbame vienu balsu. Svarbu išsaugoti kovos už nepriklausomybę rezultatą kovojant prieš diktatorių. Nereikėtų laikyti demokratijos savaime suprantamu dalyku. Aš pati niekada nemaniau, kad mano vaikams teks gyventi tokiu laikmečiu, kai demokratija bus suvokiama kaip savaime suprantamas dalykas, bet tokia jau yra situacija. Reikia nenuvertinti demokratijos, ją reikia saugoti kartu su ja susijusiais principais ir vertybėmis.

Tiek mūsų šalies parlamento, tiek žmonių vardu nuoširdžiai sveikinu Lietuvą ir Lietuvos žmones šia ypatinga proga. Teklesti jūsų demokratija toliau, o jūsų šalis ir toliau stiprėja per kitus ateinančius metus. Dėkoju. (*Minėjimo dalyviai atsistoja ir ploja*)

T. JAČIAUSKAS. Ačiū už sveikinimus. (*Plojimai*)

Mūsų istorija prisimena mūsų laisvės kovas. Todėl ypač jautriai galime reaguoti į kitų tautų kovą už laisvę, nes mes žinome, kiek tai kainuoja. Mes jaučiame, kaip tai uždega. Mes tikime, kad ir dabar Ukrainoje vykstanti kruvina kova už laisvę atneš jai valstybei pergalę. Jau legenda tapusi Ievos Narkutės dainą „Laisvė“ šiandien savaip interpretuoja jaunoji karta.

Vilniaus kolegijos studentė Evelina Dubauskaitė atlieka Ievos Narkutės muzikinį kūrinį „Laisvė“.

Dėkojame Evelinai, Vilniaus kolegijos muzikinio teatro specialybės studentei, ir jai talkinusioms absolventėms Kamilei, Vaivai ir Tomai.

Valstybės Nepriklausomybės stipendijos įteikimo ceremonija

Kovo 11-osios minėjimo tradicija jau tapo Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureato paskelbimas. Stipendija kiekvienais metais skiriama humanitarinių ir socialinių mokslų sričių jauniems mokslininkams už Lietuvos valstybingumo stiprinimui svarbius mokslo tyrimus ir pateiktą mokslinio tyrimo projektą. Šių metų stipendijos laureatą paskelbs Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijos pirmininko pavaduotoja daktarė Viktorija Daujotytė-Pakerienė. (*Plojimai*)

Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijos pirmininko pavaduotojos daktarės Viktorijos Daujotytės-Pakerienės kalba

V. DAUJOTYTĖ-PAKERIENĖ. Aukštieji šio iškilmingo posėdžio dalyviai, garbieji svečiai, suprantu, kad tai, apie ką mes kalbėsime, lyg ir ne to paties lygio sąvokos, rūpesčiai kaip valstybė, laisvė, nepriklausomybė, kova už laisvę ir laisvę gyventi laisviems. Bet leiskite dar kelis žodžius pasakyti apie labai svarbią Valstybės Nepriklausomybės stipendiją ir humanistiką. Sąsaja su švente neabejotina, nes tik nepriklausoma valstybė gali rūpintis ne tik savo gynyba, išlikimu, bet ir savo jaunais intelektualais, jų mokslinę kūrybą, teikti jiems dėmesį ir paramą. Būti ir valstybiškai nepriklausomiems reiškia ir pačiu rūščiausiu laiku neapleisti savo kasdienybės, jos rūpesčių, kuriems priskirčiau ir aukšto valstybinio statuso stipendiją. Humanistikos sąvoka apibendrinu humanitarinius ir socialinius mokslus, kaip mokslus, kurių centre yra žmogaus dvasia ir jos rūpesčiai.

Kovo 11-osios šventė skatina sakyti gražius, šventiškus žodžius, bet laikas mūsų toks, kad turime būti kiek galima santūresni, siekti aiškios ir gal netgi rūščios kalbos. Mano, ir kaip Valstybės Nepriklausomybės stipendijos, skiriamos jauniems mokslininkams, komisijos narės, vienos iš septynių, pareiga, kurią ir atlieku komisijos pavedimu, – paaiškinti šių metų stipendijos skyrimo aplinkybes ir argumentus.

Pateikti buvo septyni projektai ir kiekvienas iš esmės vertas aukšto įvertinimo. Su šypsena sakau, kad konkurencija dėl šitos Valstybės Nepriklausomybės stipendijos tokia pat kaip ir dėl Nacionalinės kultūros ir meno premijos – septyni į vieną vietą. Jau matyti, kad valstybės dėmesys labai suaktyvino jaunus mokslininkus, kad jų darbų strateginiai užmojai darosi inovatyvūs, o paprastai pasakius – netgi netikėti, energingai įsiveržiantys į standartines dabarties temas. Paminėsiu bent porą, kurias atsimenu ir dalinuosi. „Tiesos paieškos teisinėje valstybėje“ – jauni nenustoja tikėti tiesos galimybėmis teisinėje valstybėje. Ir kita tema, skambanti kaip poezijos tema, – „Pasiaukojimas kaip Lietuvos istorinį pasakojimą įprasminanti sąvoka“. Ją nusprendę tirti istorikai ieško savo tyrimu tarsi naujos filosofinės vizijos, gražindami pasiaukojimą kaip svarbią žmogaus gyvenimo ir išlikimo žmogumi pasiją. Brutalėjančios posttiesos ir agresyvaus pragmatizmo lauke šita sąvoka, pasiaukojimo sąvoka, ir jos grįžimas iš tiesų yra kaip reikšmingas jaunų žmonių žingsnis.

Minėdama dar kitus svarbius darbus aš artėju prie svarbiausios žinios. Visų komisijų, jeigu jos dirba sąžiningai, – o norėčiau tuo patikinti valstybę, skyrusią šią stipendiją, kad komisija iš tiesų dirbo rūpestingai ir sąžiningai, – visos jų diskusijos yra intensyvios ir nuomonės paprastai nebūna vienareikšmės, bet visada eina į suartėjimą ir susitarimą. Tokiu susitarimu po diskusijų šių metų stipendija yra skiriama Ernestai Kazakėnaitei už labai svarbią jos pasirinktą temą, už mokslinį projektą, rūpestingai, dalykiškai ir su didele kompetencija parengtą. Ji skamba taip: „Valstybingumas ir tapatybės formavimas(is) XVI–XVII amžių lietuviškuose tekstuose“. Neapsigaukiame – žingsnis į praeitį, į istorijos glūdumas kartais būna tai, kas dabarčiai yra itin aktualu.

Ernestos Kazakėnaitės, jaunos baltistės, baltų kalbų tyrėjos, puikiai išmanančios ir latvių kalbą, jos istoriją, Vilniaus universiteto Baltistikos katedros dėstytojos, nuostatos iš tiesų išsiskiria dalykiškumu, aukštu moksliniu sąmoningumu, tikslingais pasirinkimais. Jauna mokslininkė, dirbanti bibliotekų senųjų fondų archyvuose, yra lydimą puikios sėkmės, lyg pats likimas lydėtų ją savo palankumu – ji yra svarbių baltistikos, tarp jų – ne tik lietuvių, lituanistikos, bet ir latvių, latvistikos, šaltinių atradėja.

Ernestos Kazakėnaitės daktaro disertacija yra labai svarbus žvilgsnis į lietuvių kalbą. Tas žvilgsnis yra sustiprintas antrosios gyvos baltų kalbos, kurią šiandien su dideliu džiaugsmu girdėjome, klausėmės, išgirdome. Ir tai rodo, kad baltų santykiai, baltų gyvųjų tautų santykiai iš tiesų gyvėja iš pačių pažemių, iš kalbos tyrimų.

Savo kalbiniais tyrimais Ernesta Kazakėnaitė žengia ir dar vieną žingsnį, kurį manau esant labai svarbų. Rinkdamasi komparatyvistinį, lyginamąjį kelią, ji, neišleisdama iš akių faktologijos, atsargiai pereina ir į kalbų istorijos, tad ir į bendruomenių pasakojimą apie save, plečia bendrinančios filologinės humanistikos erdvę, svarbią ir Baltijos regiono identitetui.

Pabaigoje pagaliau drįsiu ištarti nors vieną gražią ir poetišką mintį, kuri yra svarbi ir neišnykstanti ne tik iš filologų, bet ir apskritai iš mūsų horizonto. Tai yra Česlovo Milošo mintis, svarbaus asmens lenkams ir lietuviams, lenkų literatūros kūrėjo, bet ir lietuvių dvasinio autoriteto stiprintojo. Jo mintis skamba taip, kad XIX amžiaus pabaigoje lietuvių tauta atgimė iš filologijos, iš žodžio meilės, iš kalbos. Tad ir nebus perdėta teigti, kad filologija yra svarbi mums, baltų tautoms, bet taip pat ir kitoms tautoms, svarbi ne tik kaip siaura filologijos sritis, bet ir apskritai kaip tautos gilioji savastis, kaip atgimimo galimybė. Mums nesunku prisiminti, kad ne tik XIX amžiaus lietuvių atgimimas, bet ir XX amžiaus lietuviškasis Sąjūdis yra išreiškęs ir ryžtą savo nepriklausomai valstybei, remdamasis kalba, poezija, filosofija, ieškojęs ten savo atramų.

Kai atgimsta tauta, atgimsta ir valstybė. Negalime perskirti šito didžiojo vienio. Tai, be abejo, patvirtina mums ir Kovo 11-oji, turėjusi ir stiprią humanistinę, filologinę šaknį.

Tegul ta šaknis per amžius mums lieka gyva ir gyvybinga, stiprinama mūsų jaunų, talentingų humanitarų, pasiryžusių ir toliau ieškoti lietuviškumo šaknų ir jas stiprinti. Tegul šita brangi šventė mūsų širdyse būna ir kaip žodžio, kalbos, meilės šventė, kuri mus kelia, augina ir stiprina. Ačiū. (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Valstybės Nepriklausomybės stipendijos apdovanojimą teikia Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Saulius Skvernelis.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Saulius Skvernelis įteikia apdovanojimą 2025 metų Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatei daktarei Ernestai Kazakėnaitėi. (Plojimai)

2025 metų Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatės daktarės Ernestos Kazakėnaitės kalba

E. KAZAKĖNAITĖ. Gerbiamosios ir gerbiamieji, ačiū! Ne tas ėjo pirmas, kas rado, ar ne? Tai tikrai labai ačiū visiems, ne tik esantiems šioje salėje, bet ir visiems anksčiau, daug daug anksčiau, kurie prisidėjo prie šios dienos. Iš tikrųjų šis įvertinimas man buvo labai netikėtas ir labai norėtusi sakyti – *non sum dignus*. Bet aš suprantu, kad tarsi kaip tu gali nesitikėti, jeigu teiki šitiek dokumentų ir dalyvauji konkurse. Kaip tu gali nesitikėti? Bet iš tikrųjų taip buvo. Tiesiog paragino kiti ir jaučiau pareigą, kad turiu dalyvauti, reikėtų sudalyvauti. Prie to netikėtumo jausmo prisidėjo ir tai, kad pirmą kartą ši stipendija skiriama kalbos tyrimams, ne idėjų, istorinių faktų, asmenybių, bet būtent kalbos.

Visi mylintys žodį žinome, kad kalba tikrai nėra tik bendravimo priemonė, kuri padeda susikalbėti, išsikalbėti ar kartais įkalbėti, ji yra neatsiejama mūsų valstybingumo dalis, kuri persismelkia į bene visas mūsų gyvenimo sritis ir net nesvarbu, mes norime to ar ne. Iš tiesų tai įtvirtina ir pats trumpiausias Konstitucijos straipsnis, 14-asis, kuriame rašoma: „Valstybinė kalba – lietuvių kalba.“ Taigi labai simboliška, kad mes nedaugiažodžiaujame apie kalbą. Tai yra pats trumpiausias straipsnis. Ir nors šiuos keturis žodžius mes dabar suvokiame kaip savaime suprantamą dalyką, taip buvo tikrai toli gražu ne visada. Jei pasižiūrėtume, žvilgteltume į ilgą lietuvių kalbos istoriją, mes matytume, jog už ją reikėjo pakovoti, visai kaip už laisvę, kurios atkūrimą švenčiame šiandien. Galime tik pasidžiaugti, kad besirūpinančiųjų tiek vienu, tiek kitu atsirado, neabejoju, kad tokių netrūksta ir šioje salėje.

Neretai kalbos puoselėtojams ir švietėjams, kaip antai Mikalojui Daukšai, Simonui Daukan-tui ar Gabrielei Petkevičaitėi-Bitei, jos išsaugojimas reiškė ir tautos išlikimą. Vis dėlto per daug

romantizuoti irgi nereikėtų, geriau prisiminkime profesoriaus Zigmo Zinkevičiaus dažnai akcentuotą mintį, kad mūsų kalbos istorija glaudžiai susijusi su valstybės istorija ir raida, todėl natūralu, kad viena atsispindi kitoje. O istorija – tarsi upė, ji nestovi vietoje, yra vingiuota. Visai kaip ir mūsų kalba – iš tikrųjų nuolat kintanti. Jos pastovumas galėtų būti tik iliuzija, kuri subliūkšta tada, kai mes sugretiname skirtingų kartų kalbas, kai mes sugretiname skirtingų laikotarpių tekstus. Ir vieną pavyzdį galėčiau pateikti apie šiandien be galo dažnai paminėtą žodį – „valstybė“. Toks savas, toks įprastas šis žodis ir svarbus – „valstybė“, tačiau iš tikrųjų šį žodį mes pasiskolinome iš latvių. Tai yra skolintas žodis. „Valstybė“ latvių kalboje dažniausiai vartojama kaip religinis terminas, tai yra Dievo karalystė. Šį žodį rekonstravo Giedrius Subačius ir Pėteris Vanagas. Jį pirmasis pavartojo Simonas Daukantas XIX amžiuje, bet vien jo, vieno žmogaus, neužteko – prireikė dar pusės amžiaus ir kitų pritariančiųjų, kaip Povilas Višinskis, Augustinas Janulaitis ir Jonas Jablonskis, kad „valstybė“, žodis „valstybė“ galutinai įsitvirtintų ir pakeistų žodžius „viešpatystė“ ir „valstija“. Šis pavyzdys iš tikrųjų patvirtina kliše tapusią patarlę, kad vienas lauke ne karys. Tokia kliše, bet iš tikrųjų, jeigu pagalvotume, šita stipendija yra skiriama vienam – vienam mokslininkui, jaunajam mokslininkui. Tad kažkaip natūralu, kad negali tikėtis, kad padarysi labai daug ir per vienerius metus, tai turėjau apsiriboti, bet, kaip rašo Baltramiejus Vilentas savo perikopijų pradžioje, „nederėtų čia man pradėti skųstis“. Taip, tai reikėtų imti ir ką nors daryti.

Pasirinkau principą *ad fontes*, tai reiškia „prie ištakų“. Ir tokių ištakų mums reikėtų ieškoti XVI amžiuje, nes šis amžius mūsų kultūrinėje atmintyje yra labai reikšmingas, nes, kaip teigia vadovėlinė formuluotė, įvyko daug religinių, socialinių ir politinių pokyčių. Bet iš tikrųjų man svarbiausia, kad mes galime pradėti kalbėti apie pirmuosius tekstus mūsų valstybine kalba, o tokių vien per XVI amžių buvo apie 30. Ir būtent pirmosios knygos – iki kaulų smegenų mums žinomas Martyno Mažvydo „Katekizmas“ ar Mikalojaus Daukšos „Postilė“ – yra svarbi moderniosios lietuvių tapatybės dalis, nes ar atsirastų bent vienas, kuris nebūtų girdėjęs šių pavardžių? Kažkaip abejoju. Ir visai nesvarbu, jog knygų originalus dabar perskaityti gali ir nori mažuma, o seniausią lietuvišką tekstą, išlikusį 1503 metų paskutiniame puslapyje rankraštiniu pavidalu, – vos vienetai. Bet iš tikrųjų tai jau tokios tik detalės, nes visi tuo metu daugiakalbiame krašte publikuoti lietuviški tekstai yra labai vertingi tyrimo šaltiniai. Jeigu pagalvotume, jie atsirado tokioje terpėje, kai lietuvių kalba nebuvo viešojo gyvenimo dalis, ir tai atspindi lietuviškosios tapatybės formavimo, taip pat ir formavimosi procesus, tautinės-kalbinės savimonės raišką. Šiuo etapu balvistų domėtasi ir anksčiau, tačiau tikiu, kad kiekviena jaunoji karta mokslininkų, kurie įgyja vis kitokios patirties, vis kitokių prieigų, turėtų grįžti ir permąstyti esminius dalykus. Iš praeities įvykių mes galime pasimokyti tikrai labai daug, manau, kad ir mokomės kiekvieną dieną, nes dalis jų yra nepavaldūs laikui ir kartojasi, įgydami vis kitas formas. Be to, jie padeda suprasti, kad nesame nuo visko atsieti individai, bet tam tikros vietos, kalbos ir kultūros kūriniai.

Todėl dar kartą ačiū visiems už jaunųjų mokslininkų palaikymą, jis mums tikrai be galo reikalingas. Kiekviena stipendija, o ypač ši, man yra labai didelis išipareigojimas ir labai didelė atsakomybė. Todėl ačiū visiems už pasitikėjimą. Gražios mums visiems šiandien šventės, o kovojantiems už laisvę – ištvermės! Ačiū. (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Sveikiname Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatę.

Švęskime laisvę. Netrukus Nepriklausomybės aikštėje bus iškilmingai pakeltos trijų Baltijos valstybių vėliavos. Kviečiame visus kartu dalyvauti šventiniuose renginiuose – džiaugtis, švęsti ir didžiuliuoti kartu. Visada būkime laisvi, nes tik laisvi užaugam dideli!

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Abromavičius Juras 377, 484
Adamkus Valdas 498, 504
Alekna Virgilijus 396, 455
Aleksnavičienė Vaida 163, 169, 180, 217, 233, 350
Algirdas 477
Amaglobeli Mzia (Amaglobeli Mzia) 255
Anajeva-Šiaulienė Irena, žr. Šiaulienė Irena 164, 242, 347, 348, 349
Andriukaitis Vytenis Povilas 265, 266, 420, 421, 422, 429
Antanaitis Vaidotas 452
Anušauskas Arvydas 79, 83, 92, 94, 150, 261, 277, 280, 281, 282, 283, 284, 317, 319, 320, 332, 335, 343, 359, 372, 417, 426, 456, 457, 494, 496
Arlauskaitė Žydrė 447
Asadauskaitė-Zadneprovskienė Laura 396, 397, 465, 466
Asanavičiūtė Dalia 133, 142, 151, 153, 172, 173, 209, 210, 211, 219, 220, 287, 288, 289
Augustinavičius Vaidas 342, 343, 344, 345
Ažubalis Audronius 26, 163, 362, 378, 414, 420, 422

Ą

Ąžuolas Valius 38, 53, 78, 84, 89, 90, 93, 95, 100, 104, 109, 110, 122, 157, 165, 166, 183, 184, 185, 187, 191, 200, 201, 202, 204, 206, 210, 218, 219, 227, 239, 240, 243, 245, 247, 250, 251, 262, 277, 281, 325, 341, 344, 359, 363, 364, 365, 369, 370, 376, 377, 381, 395, 402, 403, 411, 433, 435, 439, 446, 461, 462, 464, 465, 477, 485, 491

B

Bagdonas Andrius 26, 61, 113, 123, 159, 177, 180, 188, 211, 317, 319, 329, 359, 378, 379, 380
Bagdzevičius Rimantas 164
Bakas Vytautas 335
Balčytis Zigmantas 192, 193, 349
Balčytytė Giedrė 165, 223, 263, 276, 277, 285, 297, 360, 361, 379, 428, 456
Balsys Linas 237, 238, 307, 308
Baltokas Paulius 26
Baranovas Ruslanas 26, 220, 329, 422
Barauskas Tadas 167, 240, 363
Bartkus Alfonsas 453
Bartoševskis Vladislavas (Bartoszewski Władysław) 505
Baškienė Rima 46, 52, 68, 76, 84, 107, 114, 116, 144, 147, 172, 242, 248, 249, 290, 348, 391, 463, 466
Bilius Kęstutis 288, 448
Birutis Šarūnas 95, 240, 324, 325, 328
Biržiškis Jonas 451
Blažiūnas Juozapas 393

Blinkevičiūtė Vilija 203, 324, 421
Bradauskas Bronius 55
Bradauskas Dainoras 26, 55, 272, 329
Braziulienė Ingrida 197, 326, 456
Bridikis Remigijus 333, 334, 335, 336, 337, 338, 425, 426, 427
Bucevičius Saulius 123, 124, 169, 185, 203, 204, 253, 254, 311, 312, 363, 364, 367, 368, 369, 437, 470, 471, 472, 473
Budbergytė Rasa 43, 105, 122, 169, 298, 299, 302, 309, 332, 338, 356, 357, 382, 399, 429
Budrys Kęstutis 92, 93, 94, 95, 120, 194, 235, 329
Burokevičius Mykolas 164, 242, 349
Busila Andrius 26, 194, 447
Butkevičius Algirdas 26, 53, 97, 102, 158, 161, 172, 175, 290, 329, 360, 442, 443
Buzekas Jėžis (Buzek Jerzy) 505

C

Cichanouskaja Sviatlana (Cichanouskaja Sviatlana) 94, 206, 234
Cidzikas Petras 242
Cinauskas Vytautas Aleksandras 477

Č

Čaplinkas Saulius 230, 391, 437
Čeponis Jonas 453
Čerčilis Vinstonas (Churchill Winston) 170, 306
Čiurlionis Mikalojus Konstantinas 505
Čmilytė-Nielsen Viktorija 34, 37, 40, 96, 100, 172, 175, 190, 201, 235, 267, 287, 288, 321, 356, 357, 376, 382, 416, 440, 442

D

Dargis Petras 26, 456
Daujotytė-Pakerienė Viktorija 508
Daukantas Simonas 509, 510
Daukša Mikalojus 509, 510
Degutienė Irena 421
Dobrowolska Ewelina 219
Domarkas Tomas 104, 227, 238, 239, 295, 328, 344, 488
Dragis Marijas (Draghi Mario) 302
Drukteinis Giedrius 26
Dudėnas Arūnas 185, 186, 187, 366, 367, 368, 380, 382, 397
Dūdonis Renatas 99
Duenjesas Chosė (Dueñez Jose) 356
Dulkys Arūnas 100
Džeromas Džeromas Klapka (Jerome Jerome Klapka) 32

F

Fedosiukas Olegas (Fedosiuk Oleg) 129
 Filinaitė Adrijana 393
 Fiodorovas Viktoras 50, 54, 123, 163, 207, 208, 441,
 466, 467, 468, 469, 473, 483
 Frankas Edvinas (Franco Edvin) 356

G

Gailius Vitalijus 68, 81, 106, 116, 128, 130, 141, 155,
 157, 178, 187, 188, 189, 202, 203, 204, 216, 251, 252,
 263, 277, 278, 289, 314, 316, 327, 363, 379, 408, 411,
 424, 430, 431, 432, 435, 436, 456, 466, 468
 Gaižauskas Dainius 26, 131, 283, 284, 329, 336, 357, 495
 Gajauskas Balys 229
 Gedvilas Aidas 28, 58, 67, 78, 84, 101, 120, 187, 188,
 195, 205, 228, 260, 261, 271, 272, 323, 358, 363, 365,
 366, 369, 389, 434, 445, 493
 Gedvilas Martynas 192
 Gedvilienė Aistė 342, 446, 487, 488, 489
 Gelažnikienė Ilona 45, 46, 47, 48, 49, 50, 96, 156, 157,
 195, 214, 215, 216, 479
 Gentvilas Eugenijus 26, 38, 66, 71, 72, 79, 81, 90, 105,
 131, 140, 141, 161, 163, 167, 170, 173, 196, 229, 240,
 262, 278, 338, 339, 341, 352, 353, 362, 375, 396, 400,
 417, 465, 476
 Gentvilas Simonas 27, 37, 40, 46, 50, 51, 54, 55, 58, 59,
 91, 100, 109, 110, 133, 134, 135, 158, 173, 182, 184,
 188, 193, 223, 240, 241, 245, 251, 270, 277, 309, 329,
 330, 341, 344, 345, 377, 410, 412, 418, 421, 429, 438,
 443, 486, 490, 491, 495
 Girnius Tomas 69
 Girskienė Ligita 46, 97, 139, 152, 196, 210, 224, 226,
 227, 230, 231, 249, 252, 272, 321, 323, 347, 348, 353
 Gyltė-Hein Gabrielė 194
 Goštautas Martynas 477
 Grybauskaitė Dalia 159, 484, 498, 504
 Griškevičius Domas 26, 48, 89, 90, 91, 92, 137, 140,
 144, 148, 173, 202, 208, 211, 279, 297, 318, 323, 347,
 357, 406, 412, 457
 Grubliauskas Vytautas 148, 169, 259, 404, 405
 Grunskienė Nida 367
 Gumuliauskas Arūnas 284
 Gutauskas Aurelijus 129

H

Hala-aho Jusis (Halla-aho Jussi) 506
 Hansenas Kristofas (Hansen Christophe) 429
 Haraldsdotir Bryndis (Haraldsdóttir Bryndís) 507
 Havelas Vaclavas (Havel Václav) 421
 Hitleris Adolfas (Hitler Adolf) 306

Hofmanas Ignas 99, 104, 192, 193, 194, 196, 245, 246,
 247, 320, 439

Holovnia Šymonas (Hołownia Szymon) 504
 Husaras Lauris (Hussar Lauri) 502

I

Ibelgauptas Matas 497

J

Jablonskis Jonas 510
 Jačiauskas Tadas 497, 498, 499, 502, 503, 504, 505, 506,
 507, 509, 510
 Jakas Stanislovas 242
 Jakavičius Darius 56, 229, 230, 250, 328, 412
 Jakavičiūtė-Miliauskienė Agnė 67, 68, 456, 474, 475
 Jakubauskienė Marija 97, 98, 101, 195, 196, 323, 324,
 328, 440, 446, 447
 Jankūnas Rimas Jonas 74, 93, 164, 242, 347, 456, 467
 Janulaitis Augustinas 510
 Janušonienė Roma 78, 79, 80, 81, 199, 430, 458, 459
 Jauniškis Darius 332, 334, 342
 Jeglinskas Giedrimas 169, 369, 374, 375, 376
 Jokubauskas Rytis 434, 435, 436
 Jonauskas Linas 27, 58, 135, 168, 202, 203, 204, 238,
 240, 241, 354, 377
 Jucius Vytautas 265, 350
 Juknevičienė Rasa 235
 Juozapaitis Vytautas 76, 88, 195, 277, 278, 279, 280,
 390, 393, 400, 423, 457, 483, 484
 Jursėnas Česlovas 107
 Jusienė Roma 225

K

Kabišaitis Andrius 105, 332, 333, 479
 Kairys Simonas 41, 62, 73, 79, 88, 103, 150, 164, 170,
 198, 214, 216, 221, 224, 242, 260, 261, 292, 307, 309,
 324, 325, 362, 390, 407, 409, 421, 423, 455, 460,
 476, 482
 Kalas Kaja (Kallas Kaja) 298
 Kanavalava Antanina (Kanavalava Antanina) 235
 Karoblis Raimundas 481
 Kasčiūnas Laurynas 93, 95, 165, 171, 235, 239, 240,
 272, 273, 274, 275, 285, 371, 406, 496
 Katelinas Martynas 127, 154, 156, 231, 238, 239, 240,
 486, 488
 Kaunas Robertas 51, 52, 53, 54, 101, 149, 150, 275, 430
 Kazakėnaitė Ernesta 508, 509
 Kazlavickas Liutauras 153, 198, 215, 216, 230
 Kelamas Tunė (Kelam Tunne) 421
 Kiaupa Zigmantas 409

Kiaupienė Jūratė 409
 Kielė Erika 393
 Kirkutis Algimantas 375, 376
 Kirkutis Eimantas 50, 56, 81, 91, 112, 125, 143, 199,
 244, 246, 315, 328, 366, 375, 376, 387, 444, 469
 Kižienė Indrė 75, 249, 250, 397
 Knutsonas-Kolinas Trojus (Knutson-Collins Troy) 356
 Kolis Helmutas (Kohl Helmut) 500
 Kondratovič Vladislav 99, 189, 320, 443
 Kreivys Dainius 96, 182, 188, 289, 290, 291, 292, 297,
 357, 364, 368
 Kubilius Andrius 165, 206, 290, 298, 299, 304, 305,
 306, 307, 308, 333, 371
 Kudirka Vincas 421, 465
 Kukuraitis Linas 34, 86, 114, 116, 122, 167, 169, 360, 361
 Kuodis Raimondas 159, 344, 345
 Kuzmickienė Paulė 270, 284, 285, 327, 476, 477
 Kuznečikas Andrejus (Kuznečyk Andrej) 235

L

Landsbergienė Austėja 192
 Landsbergis Gabrielius 166, 371
 Landsbergis Vytautas 421, 453
 Landstaineris, Landšteineris Karlas
 (Landsteiner Karl) 475
 Latvelė Rūta 70, 105, 106, 107, 312, 331
 Leiputė Orinta 104, 131, 164, 167, 182, 201, 221, 234,
 251, 264, 271, 449, 476, 479
 fon der Lejen Ursula (von der Leyen Ursula) 300
 Leninas Vladimiras (Lenin Vladimir) 217
 Lydeka Arminas 80, 189, 310, 337, 346
 Lingė Mindaugas 31, 32, 47, 51, 54, 82, 88, 99, 133,
 159, 160, 161, 171, 189, 285, 310, 320, 321, 335, 338,
 340, 342, 372, 439, 482, 483
 Linkevičius Linas Antanas 481
 Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 234,
 235, 236, 237, 420
 Luščikas Saulius 240

M

Makdonald Kara (McDonald Kara) 356
 Maldeikis Matas 162
 Marksas Karlas (Marx Karl) 217, 220
 Martinaitis Tomas 305, 306, 308
 Martišius Mantas 164, 390, 391, 392, 463
 Masiulis Rokas 372
 Maskas Ilonas (Musk Elon) 307
 Matei Valeriu (Matei Valeriu) 265, 266
 Matulionis Teofilus 475
 Matulis Romas 280

Maušuk Alena (Maušuk Alena) 235
 Mažeika Kęstutis 46, 76, 77, 99, 127, 146, 159, 169,
 175, 183, 241, 248, 252, 254, 259, 359, 369, 372, 373,
 374, 410, 411, 412, 446, 464, 468, 477, 490, 491, 492
 Mažeikis Gintautas 38, 171, 341
 Mažvydas Martynas 510
 Metsola Roberta (Metsola Roberta) 237
 Mierinia Daiga (Mieriņa Daiga) 503
 Miliūtė Rūta 68
 Milošas Česlovas (Miłosz Czesław) 477, 509
 Mironas Vladas 477
 Miteranas Fransua (Mitterrand François) 500
 Mockus Alvydas 77, 134, 135, 176, 246, 250, 259
 Mockus Rimantas 98, 323, 327, 445
 Monė Žanas (Monnet Jean) 300
 Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 218, 230, 267
 Motuzas Remigijus 31, 71, 72, 98, 170, 174, 210, 211,
 235, 304, 322, 369, 442
 Mozūriūnas Vladas 451

N

Napoleonas I, Bonapartas Napoleonas
 (Napoléon I, Bonaparte Napoléon) 390
 Narkevič Jaroslav 58, 59, 240
 Narkutė-Šeduikienė Ieva 507
 Nausėda Gitanas 26, 235, 497, 498
 Nedzinskas Antanas 124, 125, 126, 202, 203, 227
 Neimantas Karolis 80, 98, 179, 405, 439, 455
 Nikitčenko Olha (Nikitčenko Olha) 449
 Nynistė Saulis Veinemė
 (Niinistö Sauli Väinämö) 301, 307
 Norkienė Aušrinė 36, 227, 441

O

Olekas Juozas 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 42, 69, 70, 71,
 87, 131, 135, 140, 165, 167, 173, 205, 206, 230, 234,
 235, 244, 252, 253, 254, 298, 313, 330, 332, 333, 338,
 356, 370, 371, 382, 398, 399, 400, 414, 416, 425, 427,
 428, 429, 431, 449, 451, 454, 455, 459

P

Paksas Rolandas 205
 Pakštaitis Laurynas 129
 Paleckis Justas Vincas 421
 Palionis Andrius 401
 Paluckas Gintautas 31, 38, 39, 40, 41, 42, 96, 97, 99,
 100, 103, 171, 173, 190, 193, 194, 199, 200, 235, 320,
 438, 440, 442, 443, 446, 448
 Paulauskas Artūras 372
 Pavilionis Žygimantas 42, 235, 276, 420, 443, 481

Petkevičaitė-Bitė Gabrielė 509
 Petkus Viktoras 242
 Petrauskaitė Modesta 54, 188, 427
 Petreikis Saulius 499
 Petrošius Audrius 66, 87, 329
 Pocius Arvydas 363, 372, 377
 Poderskis Povilas 117, 119, 196, 320, 438, 444, 491
 Podolskis Karolis 354
 Popovienė Raminta 103, 191, 192, 195, 197, 198, 326, 441, 445, 447
 Poškus Mantas 465
 Prajara Tadas 294
 Prancietis Viktoras 240, 247, 253, 359, 391, 422, 475
 Prunskienė Kazimira Danutė 451
 Pūras Dainius 230
 Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 236, 255, 301, 308, 420

R

Radvilavičius Audrius 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 118, 239, 240, 252, 286, 296, 322, 330, 355, 467, 469, 485
 Ragaišis Laimutis 470
 Rakutis Valdas 47, 48, 63, 68, 143, 229, 241, 288, 346, 362, 378, 390, 400, 409, 427
 Razma Jurgis 28, 29, 71, 72, 79, 80, 87, 123, 127, 128, 136, 137, 141, 161, 174, 179, 203, 204, 205, 291, 292, 293, 310, 319, 320, 335, 347, 358, 406, 415, 416, 462, 472, 473, 474, 483, 484
 Razmislevičius Darius 125
 Reiganas Ronaldas (Reagan Ronald) 188
 Riutė Markas (Rutte Mark) 300
 Ropė Bronis 28, 29, 49, 59, 80, 85, 91, 107, 108, 118, 120, 125, 139, 140, 145, 146, 157, 179, 209, 232, 396, 404, 409, 410, 420, 447, 455, 465, 467, 470, 484, 485, 486, 487, 488
 Rudelienė Edita 49, 62, 108, 202, 207, 208, 209, 215, 216, 222, 225, 226, 246, 247, 261, 263, 386, 398, 424, 464, 485, 487, 488
 Ruginienė Inga 95, 114, 197, 240, 262, 263, 264, 267, 270, 271, 272, 321, 322, 327, 329, 330, 351, 352, 360, 445

S

Sabatauskas Julius 29, 64, 66, 85, 86, 89, 123, 138, 139, 140, 169, 176, 177, 178, 179, 207, 208, 241, 277, 291, 292, 294, 295, 310, 311, 312, 317, 318, 320, 342, 397, 402, 403, 421, 425, 457, 458, 462, 463, 467, 471, 472, 473, 474
 Sabutis Eugenijus 50, 201, 202, 320, 442, 487
 Sadauskis Tadas 427, 428, 448
 Sadeckas Darius 242, 243, 244
 Sadūnaitė Felicija Nijolė 242

Saudargas Algirdas 451
 Saudargas Paulius 415
 Savickas Lukas 114, 150, 151, 152, 153, 378, 382, 386, 387, 388, 389, 438, 443, 444
 Segalovičienė Irena 338, 339, 340, 341, 345, 479, 480, 481, 482, 483, 484
 Sejonienė Jurgita 136, 138, 149, 195, 196, 309, 324, 475
 Sežurnė Stefanas (Séjourné Stéphane) 40
 Sinevičius Albertas Ambraziejus 451, 452
 Sinica Vytautas 26, 71, 114, 152, 154, 155, 163, 172, 194, 218, 224, 226, 273, 281, 283, 289, 290, 336, 352, 391, 394, 413, 414, 415, 446
 Sinkevičius Mindaugas 27, 28, 65, 66
 Sinkevičius Rimantas 50, 125, 201, 295, 313, 314, 431, 434, 435
 Sysas Algirdas 44, 45, 55, 73, 74, 84, 85, 169, 282, 284, 285, 294, 340, 341, 342, 359, 397, 401, 403, 404, 406, 418, 421, 495
 Skaistė Gintarė 37, 43, 44, 64, 102, 171, 174, 329, 343, 361, 425
 Skamarakas Matas 359
 Skardžius Artūras 28, 64, 70, 78, 88, 109, 168, 181, 184, 185, 187, 197, 210, 211, 214, 253, 277, 278, 281, 304, 310, 311, 326, 344, 345, 358, 364, 371, 395, 396, 431, 438, 442, 482, 492, 494
 Skritulskas Mindaugas 292, 403
 Skvernelis Saulius 25, 26, 30, 39, 42, 71, 90, 105, 114, 131, 140, 141, 142, 143, 144, 166, 184, 234, 237, 298, 309, 310, 339, 345, 349, 356, 357, 416, 438, 443, 449, 450, 451, 452, 472, 498, 505, 509
 Slapšys Ričardas 164
 Starkevičius Kazys 41, 53, 58, 124, 171, 193, 246, 293, 294, 295, 372, 430, 436, 437
 Stefančukas Ruslanas (Stefančuk Ruslan) 505
 Stepukonis Šarūnas 184
 Stonkevičienė Eva 393
 Strazdelis, Strazdas Antanas 265, 421
 Stulginskis Aleksandras 420
 Subačius Giedrius 510
 Svarinskas Alfonsas 242, 428, 452, 453, 454, 455

Š

Šadžius Rimantas 100, 102, 103, 109, 110, 111, 112, 113, 121, 190, 193, 197, 199, 321, 324, 325, 326, 329, 330, 393, 395, 439
 Šakalienė Dovilė 40, 95, 173, 197, 273, 320, 361, 362, 363, 439
 Šarenda-Panasiuk Palina (Šarenda-Panasiuk Palina) 235
 Šarmaitis Romas 242
 Šedbaras Stasys 461
 Šedvydis Laurynas 173, 264, 360, 406, 408, 409, 477

Šeršniovas Vitalijus 27, 63, 95, 116, 207, 216, 232, 260, 282, 294, 329, 375, 422, 462, 473
 Šiaulienė Irena 164, 242, 347, 348, 349
 Šimonytė Ingrida 27, 80, 81, 88, 170, 176, 206, 235, 304, 305, 374, 376, 425, 438
 Širinskienė Agnė 25, 27, 69, 92, 105, 122, 123, 127, 128, 133, 140, 141, 168, 228, 254, 278, 293, 310, 313, 314, 315, 316, 338, 349, 405, 408, 458, 494
 Šukevičienė Jurgita 146, 147, 148, 149, 351, 352, 353
 Šukevičius Šarūnas 134, 250, 313
 Šukys Raimondas 65, 66, 153, 178, 222, 233, 309, 310, 311, 330, 331, 358, 398, 399
 Šukytė-Korsakė Lina 169, 474
 Šuklin Jevgenij 240, 279, 280, 377, 435, 446
 Švedas Gintaras 129

T

Taitanas Dantė (Taitano Dante) 356
 Tamašauskas Erikas 124
 Tamašunienė Rita 45, 47, 48, 61, 103, 114, 119, 142, 145, 146, 148, 151, 152, 173, 186, 187, 214, 215, 220, 231, 264, 271, 281, 297, 315, 366, 408, 409, 412, 424, 425, 474, 496
 Taminskas Juras 346
 Tamkevičius Sigitas 454, 455
 Terleckas Antanas 242
 Tomilinas Tomas 69, 73, 82, 84, 85, 86, 87, 114, 117, 118, 119, 120, 318, 319, 415, 416, 419, 456, 487
 Trampas Donaldas (Trump Donald) 188, 308, 337
 Tumėnas Antanas 477
 Turauskaitė Violeta 136, 137, 144, 329, 330, 346, 347, 416, 438, 463, 464, 465

U

Ulbinaitė Daiva 55, 78, 79, 137, 147, 148, 230, 231, 232, 233, 324, 372, 386, 391, 392, 447, 459, 462, 482
 Urbonavičius Arvydas 69
 Urmanavičius Linas 219, 220, 240, 283, 292, 374, 380
 Utkus Algirdas 194

V

Vaičiūnas Žygimantas 101, 108, 109, 120, 180, 181, 182, 183, 184, 188, 191, 326, 432, 433, 434, 443, 444
 Vailokaitis Jonas 477
 Vaitkevičius Tomas 247, 248, 249, 250
 Valančius Motiejus Kazimieras 229

Valatka Rimvydas 492, 494
 Valionytė Birutė 452, 499
 Vanagas Pēteris (Vanags Pēteris) 510
 Varnas Dainius 202, 203, 427, 428
 Vasiliauskaitė Lukrecija 497
 Vėgelė Ignas 39, 76, 96, 114, 115, 116, 117, 121, 132, 160, 183, 186, 193, 194, 217, 218, 219, 220, 243, 244, 263, 264, 292, 337, 338, 341, 349, 353, 360, 361, 369, 374, 375, 395, 414, 461, 462, 464, 489
 Verameičykas Vasilis (Verameičyk Vasil) 237
 Vėsaitė Birutė 52, 53, 55, 62, 73, 133, 144, 145, 146, 306, 307, 312, 363, 405, 406, 407, 408, 421
 Vilentas Baltramiejus 510
 Vilkauskas Kęstutis 59, 75, 76, 145, 146, 148, 155, 164, 169, 245, 260, 261, 262, 289, 318, 345, 347, 348, 388, 389, 393, 398, 423, 459, 475, 476, 477
 Višinskis Povilas 510
 Vytautas Didysis 475, 476, 477

Z

Zabiela Vytautas 477
 Zaiceva Maryja (Zaiceva Maryja) 236
 Zailskienė Jūratė 47, 126, 127, 137, 149, 154, 192, 226, 227, 368, 397, 445, 475, 476, 484
 Zdanavičius Paulius 499
 Zdebskis Juozas 454
 Zelenskis Volodymyras (Zelenskyj Volodymyr) 236, 503
 Zingeris Emanuelis 26, 42, 94, 235, 275, 332
 Zinkevičius Zigmas 510
 Zuokas Artūras 41, 53, 54, 55, 72, 112, 119, 128, 129, 167, 177, 191, 213, 214, 221, 222, 223, 224, 232, 274, 280, 283, 287, 314, 322, 352, 378, 379, 380, 381, 387, 388, 392, 426, 429, 430, 431, 444, 456, 469, 494
 Zurabišvili Salomė
 (Zurabišvili Salome, Zourabichvili Salomé) 254

Ž

Žebelenė Daiva 170, 338, 357, 358, 385, 398, 399, 423, 424, 425
 Žebriūnas Arūnas 477
 Žemaitaitis Remigijus 33, 71, 78, 80, 81, 88, 100, 113, 114, 115, 121, 157, 158, 159, 160, 167, 190, 205, 264, 338, 358, 377, 397, 401, 402, 403, 404, 405, 436, 437, 438, 444, 459, 474, 482, 483, 484, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495
 Žiemelis Vidmantas 452, 453, 454, 455

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Antroji sesija
2025 m. kovo 10 d. – balandžio 15 d.
19–34 posėdžiai ir minėjimas

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (0 5) 239 6060, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*